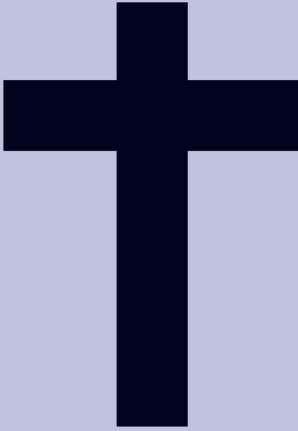

Bafut

Bafut: N̄toò Kristo yî N̄sigìnè: m̀kàà yî mfì New
Testament

Bafut

Bafut: Ntoò Kristo yî Nsigìnò: mìkàà yî mfiì New Testament

copyright © 1999 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bafut

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-04-26

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 25 Apr 2025 from source files dated 26 Apr 2025
5d039b4a-c9a1-50b1-8a61-176cf48aa271

Contents

Mateo	1
Mark	65
Lukas	108
Jɔn	176
Ifa'à	228
BaRoma	291
1 BaKorinto	320
2 BaKorinto	347
BaGalatia	365
BaEfeso	375
BaFilipi	385
BaKolosi	393
1 BaTesalonika	400
2 BaTesalonika	407
1 Timoti	411
2 Timoti	419
Titus	425
Filemon	429
BaHeber	431
Jɛms	453
1 Peta	461
2 Peta	470
1 Jɔn	476
2 Jɔn	484
3 Jɔn	486
Jude	488
Ɔnnũ nlwĩ'ɛnjɛm	491

Ntoo yì Nsigìnè yìi MATEO à le ñḡwà'ànè aà

NJ'IINNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A anwà'ànè yù aa a le ñḡwà'ànə Mateo, ñḡànḡtoo Kristo yii mə ikũm yi yì mo'c le mbə Levi aà. Ntoo yì ñsigìnè yìi mə Mateo à le ñḡwà'ànè aa i swonjə ni mə Yesu à nî Ayo'ò Nwĩ wa mə Nwĩ à le ñkà'à mə yu ka yì too tá à zi nyweensə bə aà. Nswonjə ni mə ìnnù tsim jii mə i le mfè'e a nu Yesu bo bì jii mə à le ñghirə aa, i le nyonj aa ajàn yii mə bi leè ñte'e mfoo ñḡwà'ànè tètə a mum Mikàà yì Lwèn, ìnnù tsim i fe'è mboontə aa a mfigitə tá bə zi mə Yesu à ni tsi'ì Ayo'ò Nwĩ wá.

Mateo à nanjə ntañtə ìnnù jii mə Yesu à le si dì'ì aa a ni mánjì yii mə ñdì'ìnnù a kòñə ni mə tá bì ghotə ìnnù jii mə a dì'ì aà. A ghìrə a nanjə ñlaa mə Yesu à le mbə Rabbi, Ndi'ìnnù yì ñwè yii mə à le si ghàà nî àdà'à aà. Bìma bi ìnnù bì mo'c bìi mə Yesu à le ñghàà ghu aa a bə ànnù Nwĩ a atu nta'a (5-7), ànnù ntoo bə a múm mbi tá bì aa nseensə nî ñtoo yì ñsigìnè (10), ànnù nli'ìnə ifansənnù bə a múm ñghòtə, ànnù mbə ñḡǎnyəgənnù (18) ìnnù ñlwĩ'ìnjəm bo bì ànnù ajàn mə ànnù ñifò Nwĩ a zì aà (24-25).

Mateo à nanjə ndi'ì tsi'ì sigìnə mə Yesu à nî ñfò, ñki ntigə ñlogə noò ñghaa ñlonjə annù ñifò aburə. (Mateo, tsò mə à le mbə ñù baYuda, ñwa'anə aa a mbo baYuda ya'a aa, a gha'a ntwonjə nî ànnù ñifò Nwĩ aa nî ànnù ñifò aburə. Aburə a təə aa ni ñkùm Nwĩ yii mə bo le si bo'c a ntwonjə aà.) ñghirə bi yə mə Yesu à lògə noò ñdì'ì bə ghu ajànə mə bi tswe a múm ànnù ñifò Nwĩ aà. 'Mburə nanjə ñlɔɔ ni mə tá bə bitsim a nî itoò tsim bì zì ntoo yì ñsigìnè ya ñlonjə annù ñifò aburə (24.14). Mateo à lwĩ'isə nî ñdì'ì yì ñwè ya mə tá bì ñghɛɛ ñghirə tá ñḡwè'e mu ñù ñtsim fàa mbi tigə ñḡǎnyəgənnù Kristo tá ki tigə yu'unə nii a nî ìnnù jii mə à le ñdì'ì aà (28.18-20).

Bì yatə ñḡwà'ànè yù aa laà:

1. Ñwè'è Yesu Kristo bo bì ajàn mə bi le njwe yi aà 1.1—2.23
2. Afà'à Jɔn Ñḡànḡmürə bə ñki 3.1-12
3. Ajàn mə bi le mmurə Yesu a ñki bo ajàn mə bi le ñkwà'ànè yi aà 3.13—4.1
4. Afà'à Yesu a Galilea 4.12—18.35
5. Ajàn mə à le ñlò a Galilea ñkò'c ni Yerusalem aà 19.1—20.34
6. Ñḡyà yì ñlwĩ'ìnjəm a Yerusalem bo bì maa mbèè àla'a 21.1—27.66
7. Ajàn mə à le nyweenə ni ñwo ndi'ì ibiñnù yi a mbo bə aà 28.1-20

Ñḡǎñətsə Kristo (Lk. 3.23-28)

¹ Bì sənj bìtə bi atsə bi Yesu Kristo, yii mə à le mfè'è a atsə David, mu Abraham aa mə:

² Abraham à le mbə ta bì Isaac,
Isaac a bə ta bì Yakob,

Yakob a bə ta bì Yuda bo bì boɔ bi maà bi bi mbǎñnə,

³ Yuda a bə ta bì Perez bo Zerah yii ñdè wàà à le mbə Tamar aa,

Perez a tigè mbə ta bɪ Hezron,
 Hezron a tigè mbə ta bɪ Ram,
 4 Ram a bə ta bɪ Amminadab,
 Amminadab a bə ta bɪ Nashshon,
 Nahshon, abə ta bɪ salmon,
 5 Salmon a bə ta bɪ Boaz, yɪ mə ndè yɪ à lɛ mbə Rahab aa,
 Boaz a bə ta bɪ Obed yɪ ndè yɪ à lɛ mbə Ruth, mbə ta bɪ Jesse, 6 Jesse
 tigè mbə ta bɪ Mfɔ David.

David, yɪ mə à lɛ mbə ta bɪ Solomon yɪ ndè yɪ à lɛ mbə ɲgwɛ Uriah aà,
 7 Solomon a bə ta bɪ Rehoboam,
 Rehoboam a bə ta bɪ Abijah,

Abijah a bə ta bɪ Asa,
 8 Asa a bə ta bɪ Jehoshaphat,
 Jehoshaphat a bə ta bɪ Joram,
 Joram a bə ta bɪ Uzziah,

9 Uzziah a bə ta bɪ Jotham,
 Jotham a bə ta bɪ Ahaz,
 Ahaz a bə ta bɪ Hezekiah,

10 Hezekiah a bə ta bɪ Manasseh,
 Manasseh a bə ta bɪ Amos,
 Amos a bə ta bɪ Josiah,

11 Josiah a bə ta bɪ Jechoniah, yɪ mə à lɛ ɲjwe waa bɪ bɔɔ bi maà bi fyà
 noò mɛ bi lɛ nɔ̀gè baYuda ɲghɛɛ ni bu a ala'a Babylon tsò ibù'u
 ntsò aà.

12 Bo ghèè mɛ ntswe a ala'a Babylon aa,

Jechoniah a bə ta bɪ Shealtiel,
 Shealtiel a bə ta bɪ Zerubabel,

13 Zerubabel a bə ta bɪ Abiud,
 Abiud a bə ta bɪ Eliakim,
 Eliakim a bə ta bɪ Azor,

14 Azor a bə ta bɪ Zadok,
 Zadok a bə ta bɪ Achin,
 Achin a bə ta bɪ Eliud,

15 Eliud a bə ta bɪ Eleazar,
 Eleazar a bə ta bɪ Matthan,
 Matthan a bə ta bɪ Yakob,

16 Yakob a bə ta bɪ Joseph, yɪ à lɛ mbə ndoo Mary, Mary mə à lɛ ɲjwe
 Yesu yɪ bi twonɲ ni Kristo aà.

17 Ma la a bə mɛ bɪta bi atse bi Yesu, ɲlɔ̀ginə a nu Abraham ɲkɔ'ɔ nywe'e
 a nu David, bi lɛ mbə ɲighúm ntsò ɲikwà, mɛbu nɔ̀ a nu David ɲkɔ'ɔ nywe'e
 fyà noò mɛ bi lɛ nɔ̀gè waa ɲghɛɛ ni bu a ala'a Babylon tsò ibù'u ntsò aa,
 bo kɪ mbə ɲighúm ntsò ɲikwà, ɲkɪ mɛbu nɔ̀gɪnè wa noò ibù'u ntsò ɲkɔ'ɔ
 nywe'e a nu Kristo bo kɪ mbə ɲighúm ntsò ni kwà.

Ajàɲ yɪ mɛ bi lɛ ɲjwe Yesu aà
 (Lk. 2.1-7)

18 Bi lɛ ɲjwe Yesu Kristo aa laà mɛ: Joseph à lɛ kosə Mary, ndè bɪ Yesu nɪ
 ɲgwé yɪ, lá mbɔɲ tá noò ɲiyɔ'ɔ yɪ à ku'u, Mary a yə mɛ Azwɪ Nwɪ a bɔ̀ɲnè
 mɛ ɲghirə yu tswe ni mù!

19 Tsõ mæ Joseph à le mbæ ñû yîi mǎnnù mi mi tsinæ aa, kaa à le ñwa'a à kòñ mæ yu ðirísè atu Mary a nsi bè. A le ntigè nloco ni mǎñji yîi mæ yu ka ñe'esè tuu Mary ghu.

20 A kà mæ aa kwa'atè nî àtu ni ma yû ànnù, Angel Mmà'àmbi a zî ghu mbo ni a ñjèè, ñswon mæ: "Joseph, mú mǎfò David, tsuu ló bo'co a lògæ Mary nî ñgwè ghò bè, ñlon mæ mu wa mæ à tswe ni ghu aa a fá Azwî Nwî yîi mæ a laa mǎnsè àa.

21 A ka jwe múmbáñnè tâ ò tswe ikúm yi ni Yesu* ñlon mæ à ka yî yweensè bè bi nî ìbî waa àa."

22 Ma yû ànnù a le mǎfè'è tsi'í tsim ma mùu ajàn aa, tâ ànnù yîi mæ Mmà'àmbi à le ghìrè ñgǎñntoo yî a swon aa, tâ à fè'è mbòontè tsi'í maa ajàn mæ:

23 "Yê nî, Múñgòò mǎnggè à ka yî tswe ni mu, i jwe múmbáñnè, tâ bì tswe ikúm yi ni Emmanuel,"
(ñji'í ikúm ma ghú i bè mæ, "Nwî à tswe bi'inè").

24 Joseph à bìnè mæ wa ñjèè, ñyo'co Mary tsi'í wa ajàn mæ Angel Mmà'àmbi wa à le nswon ghu mbo mæ tâ à ghìrè àa.

25 Lá kaa à le ñwa'a à ni ghu nòñ ñywe'e a noò yîi mæ Mary à le ñjwe mú yî yî mbáñnè wa àa. A jwè mæ aa Joseph a tswe ikúm yi ni Yesu.

2

Ajàñ yîi mæ ñgǎñnlii mǎñjòn i le nzî ñkwe'etæ Yesu àa

1 Bì le ñjwe Yesu aa a ala'a Bethlehem a mbù'ù Yudea, wa noò wa yîi mæ Herod à le mbæ Mfò àa. Ma mùu noò, bè bì mo'co bìi mæ bi le si líi ni mǎñjòn aa, bì le nlò a mbi nsa'a noò, ñzi a Yerusalem.

2 Bo zî mæ aa, mbetè mæ: "Bì jwe mu wa mæ à ka yî bè Mfò baYuda aa fè aa è? Bì i le nyè fínjòn fi a ajàn yîi mæ fi le mǎfè'è a mbí nsa'a noò wa noò yîi bi le ñjwe yi àa. Bì'í zi aa a mmíi yî."

3 Mfò Herod à yù'ù mæ laa, ñtòñ yi i lwí, nú yî i tsiginè, ìdìgè i kù ñtigè ntsiginè tsi'í tsiginè a Yerusalem.

4 A le ntwon bìlii bi ñgǎñmaa'anwî bì tsim bo bì ñgǎñndì'i nòñgsè tsim bì zî a betè a mbo bo mæ: "Bì le ntswe nî ñjwe Nyò'ò Nwî wa aa a fè aa è?"

5 Bo kwi'i mæ, "A ñjò'ò àla'a Yerusalem a mbù'ù Yudea. Yulà à nî ànnù yîi mæ ñgǎñntoo Nwî à le ñjwà'ànè àa:

6 'Wò, àla'a Bethlehem, a mbù'ù Yudea, wò, kaa ò sì kè'ètè bè, a titi ìla'a jî wè jî mæ i tswe a mbù'ù Yudea àa; ñlon mæ ñtsyàsè bè à ka yî fè'è a titi wò; ñù yîi mæ à ka yî ki tsisè nî bè bá, baIsrael àa.' "

7 Herod à yù'ù mæ lálà, ñtwon ñgǎñnlii mǎñjòn jya bo bo tswe ññe'esè ñghaanè, a betè waa bo ñansè ñswonè noò wa yîi mæ bo le nyè fínjòn fya ghu àa.

8 A yù'ù mæ, ñtigè ntoo waa a wa Bethlehem ñswon mæ: "Nî ghèe ñansè nloco mu wá; bæe ni loo nyè, nî tigè ñbu mbì ñswonè a mbo mæ, ta mæ ki ñghèe mmii yl."

* 1:21 Nji'í Yesu i bæ aa "Ñgǎnywèensè bè."

⁹ Bo yù'ùtè mē ànnù ya mē mfō wa à swòŋ aa, ntigē mfe'e nḡhèè waa. Fɪŋjɔŋ fya mē bo le nyē a mbɪ nsà'a nòò aa, fɪ tigè ñḡhēē ni mbii bo, ñḡhēē ntəw wa adigē yii mē bi le ñjwe mu wa a tswē ghu aà.

¹⁰ Bo yè mē fɪŋjɔŋ fya mburə ndoritə tsi'ɪ a mbē ànnù.

¹¹ Bo ghèè ñkuu wa nda, ñyē mu wa bo ñdè yi Mary, ñwo ghu nsi, n̄mii yi. Bo m̄i mē yi, ñḡa' a ibàà jyaa n̄fi' i njoo jii mē bo le nzi a ntsà'atə mu wa ni ju aa, mfa ntəŋə yi ghu; bo le mfa aa gold, ni frankinsense a bò'ɔ ni mēè ghu mbô.

¹² Bo fē'è mē ñka mbii waa fu mbaŋnə ntigē ntsya ni m̄n̄ji yì dàn ñlon mē à le si bə aa bon ñjəè ì lè mē waa, Nw̄i a swon̄ a mbo bo mē tā bo tsuu b̄i bii ghèè fu wa a mbèē mfō Herod.

Ajāŋ yii mē bi le nlogè Yesu ñkhə ñḡhèè ni ghu a ala'a Egipto aà

¹³ Nòò yii mē bo le mmà'atə ñḡhēē waa laa, angel Mmà'àmbi a zì a mbo Joseph a m̄m̄ ñjəè ñswon̄ ghu mbo mē, "Wa Herod à ka ki lòò mu wa mē yu zwitə, b̄inə nlogè yi bō ñdè yi, ñkhə ñḡhèè ni ghu a ala'a Egipto, ñtigē ntswe ghu nywe'e a noò yii mē ka yì b̄i swon̄ə a mbo wò aà."

¹⁴ Joseph à le mb̄inè ñlogè mu wa bō ñdè yi tsi'ɪ n̄tugə, ñḡhèè a ala'a Egipto,

¹⁵ ñtigē ntswe ghu nywe'e a noò yii mē Herod à le ñkwo aà. Ma yù ànnù a le mfē'è aa a n̄lwensə ànnù yii mē Mmà'àmbi à le gh̄irè ñḡaŋntoò yì a foò ñswon̄ aa mē, "Mè le ntwon̄ə m̄ ghà a fē'è aa a ala'a Egipto."

Ajāŋə bi le nzwitə bōŋkhə aà

¹⁶ Nòò yii mē Herod à le nyē mē bə bya mē bi le nlò a mbi nsa'a nòò bi bwe'esə yi aa, n̄tɔŋ ì le n̄lw̄i tsi'ɪ si'ɪ si'ɪ. A too bə mē tā bi ghēē nzwitə b̄o mbāŋnə bitsim a ala'a Bethlehem bo bi ni a ila'a jii ì le ntswe ghu mbèè aa, ñloginə ni b̄o b̄i bi le mbə ilòò ji baa aa ntigē nsigə, ñyon̄ə aa wa ni nòò wa mē bə bya le nswon̄ mē fɪŋjɔŋ fya le mfē'è aà.

¹⁷ Ma yù ànnù a le mfē'è n̄lwensə aa ànnù yii mē ñḡaŋntoò Nw̄i Jeremiah à le nswon̄ aa mē:

¹⁸ "N̄u a yə'ə a Rama,

nlərə ni àkhī yi,

Rachel a yə'ə b̄o bi;

kaa wa'à b̄i ni mē mbə ñu tsimsə yi,

ñlon̄ mē bi kwòkə mē aà."

¹⁹ Nòò yii Herod à le ñkwo aa, Angel Mmà'àmbi a zì a mbo Joseph a m̄m̄ ñjəè a ala'a Egipto nswon̄ mē,

²⁰ "B̄inə nlogè mu wa bō ñdè yi, m̄bii ala'a Israel, ñlon̄ mē bə bya mē bi le si lòò nzwitə mu wa aa bo kwòkə mē."

²¹ A le mb̄inè ñlogè mu wa bo ñdè yi, m̄bii a ala'a Israel.

²² La à b̄i mē ñyu'u mē Archelaus à lè ñji ndà taà yì ñtigē mfō a ala'a Yudea aa, le mbo'ɔ a ñḡhèē ghu. Nw̄i à le mbu ndi'itə yi a m̄m̄ ñjəè mē tā à ghēē a mbu'u ala'a Galilea.

²³ A le ñḡhèè ñtigē ñka ntswe aa a ñjò'ò àla'a Nazareth, tá lwensə ànnù yii ñḡaŋntoò Nw̄i à le nswon̄ aa, mē, "Bi ka yì ki twon̄ə nii ni ñu baNazareth."

3

Ajàŋ yïi mæ Jɔn Ngàŋmùrə bə ŋki à le si swonj annù Nwí aà

¹ A le mbə maa noò, Jɔn Ngàŋmùrə bə a ŋki a zì a atu nta'a miwèè miwèè yïi i le ntswe a mbu'u Yudea aa, ñloginè ŋka nswonjə nì ànnù Nwí ghu.

² A le si swonjə ni mæ, “Nì bəŋkə mîntîi muu, mma'atə ibî ghuu nlonj mæ annù nifɔ aburə a tigə a abò.

³ “Jɔn à le mbə aa nù wa mæ ŋgàŋntoò Nwí Yesaiah à le nswonj nlonj yi mæ,

‘Nji nù i tɔŋnə ni a atu nta'a miwèè miwèè ñswonjə ni mæ,

Nì nanjə a mânji Mmà'àmbi,

ñnanjə iyaà ji tá ì tsinè!’ ”

⁴ Jɔn à le si we'ε itsə'è jii bi le nanjə nì inòŋ kamel aa, ŋkii ŋwe'ε nì ikò ŋgùu a atii yu; mijî mi mi le mbə ŋgweenə bo nwu yì ntà'à.

⁵ Bè le si zì ghu mbèè ñlo ni a Yerusalem, bo bî a mbu'ù Yudea ntsim, bo bi nì ìla'à tsim jii i le ntswe ŋkarisə ŋkî Jordan aà.

⁶ Bo le si bii nì ifansənnù jyaa, Jɔn a tigə ñmurə nì waa a ŋki Jordan.

⁷ Lá nòò yïi mæ à le nyə baFarisai bî ghà'atə bo bi baSadukai bi zì ghu mbo mæ tá à murə waa a ŋki aa, a le nswonj a mbo bo mæ, “Bũ bɔɔ bi nô! A ghuu aa a wà'àsə wò mæ tá nì khə àlwintɔŋə Nwí yïi mæ a zì aa ε?

⁸ Nì ka ŋkoonə mîntà mii mæ mi di'ì ni mæ nì bəŋkə mē mîntîi muu, mma'atə ibî ghuu aà.

⁹ Nì tsee ki mòntə ni mæ mbə nì yì ŋkhə njo Nwí ñlonj mæ ni swonjə ni mæ, ‘Taà yî'ì à ni aa Abraham.’ Mə swonj a mbo bu mæ mbə Nwí à zì àjàŋ mæ mbə yu bəŋkə ŋgò'ò júla i tigə bɔɔ bi Abraham!

¹⁰ Tsi'í tsitsɔŋ wa bi nòŋsə mē ñjàà ñlɔɔ nì ŋwá iŋ ghu tsi'í mîŋgàŋ! Hî tsim jii mæ kaa i si mîntà mî siginè koonə aa, bi ka wá mmà'a a mo'ò tá ì khi.

¹¹ “Mə murə ghuu aa a ŋki a ndi'ì mæ nì bəŋkə mē mîntîi muu, lá nù yì mò'ò a yòŋə a nji mæ, yïi mæ à kò'ònə ntsyàtə ghá, kaa mæ wa'à kù'unə tsi'í tugitə ìbaakòrè ji. A ni yu wa yïi à ka yì ki murə ghuu a múm Azwí yì Làà ni a mum mò'ò aà.

¹² Ayoo nsəgə misàŋ a tswe ghu abo, à ka səgə misàŋ mya i tii ntsà'a tsim fi'isə i tigə ghotə misàŋ mya a múm àta yu, i bəŋnə tɔɔ ntsà'à jya a ni mò'ò yïi mæ i khi kaa wa'à ñmè aà.”

Ajàŋ mæ bi le mmurə Yesu a ŋki aà

(Mk. 1.9-11; Lk. 3.21-22)

¹³ Yesu à le ntigə nlo a Galilea nzi a mbèè Jɔn a ŋkî Jordan mæ tá à murə yi a ŋki.

¹⁴ Jɔn à le ŋka nɔɔ ntuù, ñswonjə ni mæ, “A ku'unə mæ bonj a murə wò ñmurə gha a ŋki, ò bəŋnə ñbu nzi bə a mbo mæ aa ε?”

¹⁵ Yesu a kwi'ì ghu mbo mæ, “Mà'atə tá à bə laà tsitsɔŋə; ñlonj mæ aà àjàŋ yïi mæ a ku'unə mæ tá bi ghirə tá ñnnù tsim ì tsinə aà.” Jɔn à le ntigə mbii mmurə yi a ŋki.

¹⁶ Nòò yïi bi le mmurə Yesu a ŋki aa, à le ŋghèsə ñfè'ε wa múm ŋkî ŋkò'ò ntəə a nta'à. Abùrə a le ŋŋa'anə a yə Azwí Nwí a sigə, mbə tsò bugirəmîkuu ntəə ghu atú.

17 Nji Nwi i tigè ñghaa nlo a aburè nswonj mæ, “Aa mü ghà yî mbânjñè yîi mæ mè kònjæ aa à ghulà, mæ nanjæ ndoritè nlonj yî.”

4

Ajànj yîi mæ Satan à le ñkwà'ànè Yesu aa

(Mk. 1.12-13; Lk. 4.1-13)

1 Ma yaa ànnù a ghè mæ ki tsyà, Azwi Nwi a tsyàsè Yesu a atu nta'a miwèè miwèè mæ tâ Devil à kwa'anè yî ghu.

2 A le ntswe ghu mitugè mi njwi mîghum mi ñikwà, a si'inè bo bì a titugè, ñtuu njî, njî i yanjè yi.

3 Njgàñkwà'ànè bè wa a zî ghu mbo nswonj mæ, “Mbè ò bè Mu Nwi, ò swonj a mbò ñgò'ò jû mæ tâ ì bènjkè ntigè abaà.”

4 Yesu a kwi'i mæ, “Bi ñwa'anè a múm àñwà'ànè Nwi mæ, 'Kaa ñù à si ntîi tswè nlonj aa tsi'î àbaa yu yu bê, a kii nloç mîghàà mi tsim mîi mi fè'è a ntsu Nwi aa.' ”

5 Devil a bú ñlogè Yesu ñghèè ni ghu wa njò'ò àla'a yî ñlàà manjæ, ñte'è yi wa atu nidòò ni ndàmà'anwî,

6 ñswonj ghu mbo mæ, “Mbè ò bè Mu Nwi, ò tso'onè ñlo fâa atu nda nnànjæ a nsyè; ñlonj mæ bi ñwa'anè múm àñwà'ànè Nwi mæ, 'Nwi à ka swonj ànnù a mbo baangel bi nlonjè ghó.' ”

Mbu nswonj mæ,
‘Bo ka tigè ñghè gho i tugitè a mbo bo a ndøn
mbi'î ò tumè àkòrè yo a ñî ñgò'ò.’ ”

7 Yesu a kwi'i mæ, “Bi bú ñwà'ànè a múm àñwà'ànè Nwi mæ, ‘Tsùu Mmà'àmbi Nwîngôn ghó kwà'ànè.’ ”

8 Devil a ku'ùsè mbu ñlogè Yesu ñkò'ò ñghèè ni ghu a atu nta'a yîi a le ñkò'ò njòñjæ aa, ñdi'î itoò tsim jîi mæ bifò bi mbi bú sa'a aa bo bì ñgha'a nyaa ghu mbò.

9 Nswonj ghu mbo mæ, “Mè ka fa ñgòñ ñjoo ma jû tsim a mbo wò mæ mbè ò wo a nsyè mmii ghâ.”

10 Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Ló ñghèè, Satan! Bi ñwa'anè a múm àñwà'ànè Nwi mæ,

‘Ka mii tsi'î Mmà'àmbi Nwîngòn ghò,
ñkii ñka mfa'a tsi'î ghu mbo yuyu.’ ”

11 Devil à le ntigè mma'atè Yesu, baangel bi zî mfa'a ghu mbò.

Ajànj yîi mæ Yesu à le ñlogènè afà'à yi a Galilea aa

(Mk. 1.4-15; Lk. 4.14-15)

12 Yesu à yù'ù mæ mæ bi ñiñjè Jon Njgàñmùrè bè a ñkì a atsan, ñtigè nlo ñghèè a Galilea.

13 A ghèè mæ ghuu aa, mma'atè Nazareth ñghèè ntigè ntswe a Kapernaum, a mbèè àtsumè Galilea, a mbù'u Zebulem bo Naphtali.

14 A le mfè'è laa a ñlwensè ànnù yîi mæ ñgàñntoò Nwi Yesaiah à le nswonj aa mæ,

15 “Àla'a Zebulum ni ala'a Naphtali,
jîi mæ i tswè a mbèè ñkì miyaa, a njii ñkì Jordan,
Galilea, wò àla'a bîtizî Nwi!

¹⁶ Bè bii mæ bi le si tswe a mûm mîfi idigè aa bi yè mæ nkà'à yì wè, bè bii mæ bi le si tswe a ala'a yii mæ àliləŋə niwo a le ntswe ghu aa, nkà'à i tà mæ a nu bo."

¹⁷ Nloginè maa noð Yesu a loginè ŋka nswonə nî ànnu Nwî nswonə ni mæ, "Nì bəŋkə mîntii muu, mma'atə ibi ghuu, ñlonj mæ annu nifɔ aburə a tigə a abò."

Ajàŋ yii mæ Yesu à le ntwonj ŋgǎŋkò mbwè ji nɪkwà àà
(Mk. 1.16-20; Lk. 4.14-15)

¹⁸ Yesu à kà mē aa ntəə nzi a aghəŋə ŋkì miyaa Galilea nyə ŋgǎŋkòmbwè ji baa, a bə Simon yii bi le si twonə ni Peta aa, bo mumaà yì Andrew, bi tswé wa mûm ŋkì ñlè nî mbwè nî àmbunja.

¹⁹ Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Nì zi ŋka nyonə nàà, mè ka ghìrə tâ nì tigə mbə ŋgǎŋko bè."

²⁰ Bo kî ŋghensə mmà'atə mbunja yaa jya nyonə yì.

²¹ Bo bo kà mē aa ŋghentə a bú nyə bɔɔ bi ma bí mɔ'ɔ bi baa, a bə Jems bo Jon, bɔɔ bi Zebedee. Bo bi taà wàà Zebedee le ntswe a mûm àkànu'u ŋkɛɛ nî mbunja yaa. Yesu a twonə waa.

²² Bo kî ŋghesə mmà'atə akànu'u yaa ya bo bi taà wàà nyonə yì.

Ajàŋ mæ Yesu à le ŋka ndi'i nî ànnu, nswonə nî ànnu Nwî ŋkii ŋghurə nî ŋgǎŋ mighdò àà
(Lk. 6.17-19)

²³ Yesu à le ntigə ŋkarə ni ala'a Galilea tsim ñdi'i nî ìnnu a ndághòtə baYuda, ŋkii nswonə nî ñtoo yì ñsiginè ya nlonə annu nifɔ aburə. Nghurə ni mighdò mi tsim bo bi ìlò'ɔ tsim jii i le ntswe a nu bè àà.

²⁴ Ànnu ñlonj ŋgàà yì a le ntigə nseənə a mûm àla'a Syria tsimè. Bè tigə ñlogè nî ŋgǎŋmighdò jya tsim, tsi'i bè bii bi le si ghòò ni mighdò a mbuu mbuu, bo bè bii mæ bi le si yu'u nyanə a mbuu mbuu aa, bè bii mæ bi demon le ntswe a nu bo aa, ŋgǎŋwo abùbùrè, bo bi bìbwènkè ñzi ni bo, a kii ŋghurə waa.

²⁵ Mìnnòò mí ghà'atè le ntigə nlo a mbù'u Galilea bo bi ni a Decapolis, ñlo a Yerusalem, ni a Yudea, ni a njii ŋkì Jordan nyonə nii.

5

Ànnu Nwî yii mæ Yesu à le nswonj a atu nta'a àà
(Lk. 6.20-23)

¹ Yesu à yè mæ nnòò bē wa ntigə ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ a atu nta'a, ntswe a nsyɛ, ŋgǎŋyogənnu ji i yonj ntswe ghu mbèè.

² A loginè ŋka ndi'i waa mæ:

³ "Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ bo fumə a mûm Azwi àà, ñlonj mæ ànnu nifɔ aburə à nî à yaa.

⁴ "Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ mîntii myaa luu nî àjəŋnè àà, ñlonj mæ bi ka tigə bɔrisə mîntii myaa.

⁵ "Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ bi bɔnə àà, ñlonj mæ bo ka yì ji mbi yù àà.

⁶ "Mbɔɔnə a mbo bè bii mæ nji i yanə nî waa, mîntii myaa kii ñloo nlonj innu jii i tsinə àà, ñlonj mæ bo ka yì ywurə.

7 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ bi ko milɛɲnɛ bɛ bi mɔ'ɔ aà, nlon mɛ bi ka yɛ kii ko milɛɲnɛ wàà.

8 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ mɛntii myaa mi laa aà, nlon mɛ bo ka yɛ yɛ Nwɪ.

9 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ bi fà'à a nɣhìrɛ mɛ tâ mbɔɔnɛ tswe a titii bɛ aà, nlon mɛ baa yɛ tigɛ twonɣɛ waa ni bɔɔ bi Nwɪ.

10 “Mbɔɔnɛ a mbo bɛ bii mɛ bi tso'ɔ akòrê yaa nlon mɛ bo ghirɛ annu yii a tsinɛ aà, annu nifɔ aburɛ a nɛ à yaa.

11 “Mbɔɔnɛ a mbo bu mɛ mbɛ bɛ ka mbɛgìtɛ nɛ ghuu, ntsɔ'ɔ nɛ àkòrê yuu, nkii nswonɣɛ nɛ mbuu innu ji bɛ tsim, tsi'i àdànɛ dànɛ, a atu bu nlon nɣaa yà aà.

12 Nɛ ka ndorìtɛ nkii nɣwɛ nsɛgìtɛ nlon mɛ mitsɔ'ɔnɛ mi afà'à mii mi gha'a aa mi tswe a mbo bu a aburɛ aà. Nlon mɛ à ki mbɛ ajàn yii bi lɛ si tso'ɔ akorɛ nɣǎɲntoo Nwɪ jii i lɛ ntswe a mbii bu aà.

Mbɛ fɛɲɣwan bɔ nkà'à
(Mk. 9.50; Lk. 14.34-35)

13 “Nɛ laa mbɛ fɛɲɣwan a mbô mbɪ. Lâ mbɛ fɛɲɣwan fi tuu nii bɛ ki lɛi bon bi ka tigɛ bu ghirɛ aa mɛ akɛ tâ fi bu ka nlii aa ɛ? Kaa fi si nɛ afà'à bu ntswe, ntigɛ mbɛ aa mɛ tâ bi me'e tâ bɛ tigɛ ntɛntɛ ghu ni mikòrɛ.

14 “Nɛ laa mbɛ nkà'a mbi ghù. Kaa mbɛ bi wa'á nɣò'ò àla'a yii i tɛɔ a atu nta'a aa lò'òsɛ.

15 Kaa bɛ si lâm kosɛ nniɲɛ ni a múm àntòò nkusɛ, bi bɛɲnɛ nte'ɛ aa bɛ a atu atetɛ, nkà'à yi wa i tigɛ nta nke'etɛ ni bɛ bɛtsim a múm ndà.

16 Ma muu ajàn, nɛ ghirɛ tâ nkà'à ghuu ka nta a nsi mi'i bɛ, tâ bo ka nyɛ innu ji siginɛ jii ni ghirɛ aa ta tigɛ gha'asɛ Taà ghùu yii à tswe a aburɛ aà.

Ajàn yii mɛ Yesu a tɔ'ɔtɛ nɔɲsɛ Nwɪ aà

17 “Nɛ tsee wa'atɛ mɛ mɛ zɪ aa a mbwɛsɛ nɔɲsɛ yii à tswe a múm nɣwà'ànɛ Moses kɛ ànnu yii a tswe a múm nɣwà'ànɛ nɣǎɲntoo Nwɪ aà. Kaa mɛ si zɪ aa a mbwɛsɛ nɔɲsɛ, mɛ zɪ aa bɛ a nɔwɛnsɛ.

18 Mɛ swon tsi'i annu nɛɲkonɣ a mbo bu mɛ kaa nli'i nɛ nɣwà'ànɛ nɛ fùurɛ kɛ àntsò'ɔnɛ yi fùurɛ kaa ka yɛ wa'à bwe wa nɛ nɣwà'ànɛ nɔɲsɛ nywe'e a noò yii mɛ aburɛ bo nɣsɛ ka yɛ tɣa aà; bi ka yɛ ghirɛ innu jii i tswe ghu aa tsi'i tsim ya'a.

19 Nɛ tsu yii mɛ a wò tsi'i ndi'i yɛ kɛgɛ yɛ mɔ'ɔ a nɛ ndi'i ma jú, nkii ntigɛ ndi'i ni a mbo bɛ bɛ mɔ'ɔ mɛ bi ka nɣhìrɛ mala aa, bi ka yɛ twonɣɛ yi ni nɛ yɛ kè'ètɛ nsigɛ nɔwɛ'i a múm ànnu nifɔ aburɛ. Lâ nɛ yii mɛ a lɛɛ ndi'i mà jú nkii nɔwɛsɛ ni bɛ bɛ mɔ'ɔ mɛ bi kii nka nɔwɛ aa, bi ka yɛ twonɣɛ yi ni nɛ yɛ nɣwɛ a múm ànnu nifɔ aburɛ.

20 “Mɛ swon a mbo bu mɛ, mbɛ innu juu tsuu tsinɛ i tsyatɛ ji nɣǎɲndi'i nɔɲsɛ bo bi ji baFarisai, bɛɛ bon kaa ni ka yɛ wa'á a mum annu nifɔ aburɛ kuu.

Ànnu nlonɣɛ alwintɣɛ bo nzwitɛ nɛ

21 “Nɛ yu'u mɛ bi lɛ si swonɣɛ a mbo bɛ a mbii mɛ, ‘Tsee nɛ zwitɛ; nɛ yii mɛ à ghirɛ ma la aa bi ka lɔgɛ yi ghɛɛ ni ghu a ndàntsò'òtɛ mɛsa'à.’

22 Lâ, mè swòŋə a mbo bù mə, 'Nù yïi mə à lwĩsə ntɔŋ a nú ñdĩm yï aa,* a bɔŋ mə bì nɪŋ isa'a ghu nú.' Nù yïi mə à twòŋə ñdĩm yï nĩ àtìrè aa, a bɔŋ mə bì lɔgə ŋghèè nĩ ghu a nsi ŋgǎŋnsa'a mĩsa'a. Nù yïi mə twòŋə ñdĩm yï nĩ àjɪŋtə ayoo dāŋə dāŋə aa, a ku'unə mə tá bì ma'a yi a mum mɔ'ɔ tĩ mè.*

23 "Mbə ò yï nzi nĩ ñjoo mmà'anwĩ jo a nsi ñikèntè nĩ mɔ'ɔ nĩ mmà'a Nwĩ, ñwa'atə mə ò fānsə annù a mbo ñdĩm ghò,

24 ò ma'atə ñjoo mmà'anwĩ jya wa mbèè ñikèntè nĩ mɔ'ɔ, mfoo ŋghèè bũ ñdĩm ghò wa mǎŋsə ànnù ya, mbɔŋ tá ò zi mfa ñjoo mmà'anwĩ jo jyá.

25 "Mbə ñù yïi à ñŋ isa'a a nu wò a lɔgə gho ŋka ŋghèè nĩ wò a kɔrè, ò swɔŋ bu yu mǎŋsə isa'a wa a mǎŋjĩ m̀bɔŋ ghèè kuu wá kɔrè; ñlɔŋ mə bu yu bə ghèè kuu ghu, bɔŋ à ka ghèè fa gho a mbo ŋgǎŋnsa'a mĩsa'a tá à tigə mfa gho a mbó ŋgǎŋmbé àtsǎŋə tá à ghèè nniŋə gho a atsǎŋə.

26 Mè swòŋ tsi'ĩ ànnù ñikɔŋ a mbo wò mə ò bə kuu wa atsǎŋ bɔŋ ò ka tigə tswe ghu i ywe'e a noò yïi ò ka yï mǎŋsə tu ŋkabə yïi mə o tswa nii ghu aa tsi'ĩ ñtsim, i sigə ywe'e nĩ ànini yïi a lwi'ĩ aà."

Annù ñlɔŋə annù mǎghàbè

27 "Nĩ lɛ nyu'u bi swɔŋ a mbĩ mə, 'Tsee annù mǎghàbè ghìrè.'

28 Lâ mè swòŋ a mbo bù mə, ñù yïi mə à lèntə mǎŋgyè ñyə'ətə yi aa, à ghìrè mə annù mǎghàbè bo yu a múm ñtɪi yu.

29 Maa ajàŋ mbə ñlĩ'ĩ no nĩ mà'à nĩ ghìrè mə tá ò wo a múm ñnnù jĩ bi, ò twe'è ñmè'e! A bɔŋ mə tá ò bwe adìgə nú yo yï mɔ'ɔ ntsyatə mə tá bì yi mmà'a ibiĩnú gho tsim a mum mɔ'ɔ Satan.*

30 Mbə abó yo yï mà'à a ghìrè mə tá ò wo a múm ñnnù jĩ bi, ò kwyè ñmè'e! A bɔŋ mə tá ò bwe ñikwèè no nĩ mɔ'ɔ ntsyatə mə tá bì yi mmà'a ibiĩ nú gho tsim a mum mɔ'ɔ Satan.

Annù nsà'a ñiyɔ'ò

(Mt. 19.19; Mk. 10.11-12; Lk. 16.18)

31 "Bì lɛ swɔŋ mə, 'Nù yïi à fi'ĩ ŋgwé yï a nda yu aa, tá à yə mə yu fa àŋwà'ànə nsà'ànə ñiyɔ'ò ghu mbó.'

32 Lâ, mè swòŋ a mbo bù mə, mbə ñù a fi'ĩ ŋgwé yï a nda yu, ntsuu ñlɔŋ aa annù atsùurə bə, bəə bɔŋ à ghìrè aa mə tá à tigə mǎŋgyá àjìrè; ñumbǎŋnə yïi à yɔ'ɔ yi aa, a ghìrè aa annù mǎghàbè bo mǎŋgyè ma wá.

Annù ñlɔŋə annù ŋka ŋkàà

33 "Nĩ yu'u mə bì lɛ si swɔŋə a mbĩ mə, 'Nĩ tsuu ki kàà annù a mbwe'esə bə, lâ mbə ò tɛ'ɛ ŋkaa a mbo Mmà'àmbi mə ò ka ghìrə annù, ò ghìrè ànnù ma yá.'

34 La mè swòŋ a mbo bù mə, nĩ tɛ'ɛ tsuu burə ki kaa kàà. Nĩ yi tĩ kà'a annù nĩ tsuu ki kàà. Nĩ tsee nĩ àbùrə kàà, ñlɔŋ mə àa adìgə yïi mə àbèrə Nwĩ a tswe ghu aà;

35 kə a nsyè, ñlɔŋ mə àa adìgə yïi mə Nwĩ a tetə mìkòrə mi ghu aà; kə nĩ Yerusalem, ñlɔŋ mə àa ñjɔ'ò àla'a Mfɔ yï ñwé aà.

* 5:22 Ñŋwa'anə jĩ mɔ'ɔ i kù'ùsə a yuà annù mə, "Tĩ ghè mə à ghìrè ànnù tsu aa" * 5:22 "Raca" à nĩ ñìghàà nĩ baGrikia (m̀bègìtè) * 5:29 Mɔ'ɔ Satan, "Gehenna" a nĩ ñìghàà nĩ baGrikia, a bē adìgə mɔ'ɔ tĩ mè.

36 Nì tsee ki kàà nì àtú yuu, nlonj mæ kaa mbæ nì wa'á inùnj yí mífù'ù kè yí mífíi ghìrè aà.

37 Tá ànnù yíi mæ nì ka ki swonjæ aa tá bæ tsi'í 'ìnjæ' kè 'njganj'; ànnù yi dajj yíi nì bù ñswonjæ aa a tigè nlo aa a mbo njù yí mbi wá.

Annù ñlonjæ annù njkwi'inæ ànnù yí bí
(Lk. 6.29-30)

38 "Nì le nyu'u mæ bi le nswonj mæ, 'Nìli'i a atu nìli'i, bo bì nìsònjæ a atu nìsònjæ.'

39 La mè swònjæ a mbo bù mæ, tsuu ibi yíi njù yí mbi a ghìrè a nu bù ki tuu. Lá mbæ njù a fæe nìgha'à no ni abò mà'à, ò bøjnkè nì mɔ'ɔ mfa ghu mbò.

40 Mbæ njù a lɔɔ gho nì isa'a njka nɔɔ mæ yu kwere atsè'è yo yí mà'à, ò kí mfa akutè yo ghu mbò.

41 Mbæ njù a gaansæ gho mæ tá ò kwetæ yi tá bu yu gheæ malè yí mífùùrè, ò bii bu yu bájnjè njgheæ bi baà.

42 Mbæ njù a yi nɔɔ ayoo a mbo wò, ò fá, ñtsee tuu a ntsɔ'ɔsè njù nì àyoo.

Annù a njka njkøj njgànj kibàà
(Lk. 6.27-28,32-36)

43 "Nì le nyu'u bi swonj mæ, 'Ka kònjæ a ndám ghò, njka mbaa njgànj kibàà ghò.'

44 La mè swònjæ a mbo bù mæ, nì ka njkøj njgànj kibàà juu, njka ntsa'atè nì Nwí a atu bè bii bi tso'ɔ akòrè yuu aa,

45 tá tigè bæ bɔɔ bi Taà ghùù yíi à tswe a aburè aà; ñlonj mæ a ghìrè nì nòò yí a tá nì a atu bè bí bi bo bì bí sigìnè, njghìrè m̀bøj i loò nì bè bii annù yaa a tsinè aa bo bì bii annù yaa si tsinè aà.

46 Mbæ nì ka njkøj aa tsi'í bè bii bi kònjæ ghuu aa, boj mbæ Nwí a bú ñtso'ɔ ifà'à ghuu aa a ya aa è? Tsi'í njgájkwere bítax, bi si ma mùu ajànj ghìrè aa è?

47 "Mbæ nì ka ntwonjæ aa tsi'í bɔɔ bi màà buu, boj kwensæ nì ànnù yíi nì ghìrè aa à nì àkè aa è? Tsi'í bítizi Nwí, bi si maa ajànj kii njghìrè aa è?

48 "Nì ghìrè tá ñnnù juu i bøj mànjè tsi'í àjànj mæ Taà ghuu a aburè à bøj mànjè aà."

6

Ìnnù ñlonj njghìrè ibònjè

1 "Nì ka ntsyese ghuu ntsuu ñnnù jii mæ i tsinè aa a nsi mi'i bè ki ghìrè bæ mæ tá bì ka nyè ghuu. Nlonj mæ nì bæ ki ghìrè maa ajànj boj kaa nì ka wa'á mitsɔ'ɔnè mi ifà'à a mbo Taà ghùù yíi à tswe a aburè aa kwere.

2 "Maa ajànj, nì yi ti fa ayoo a mbo njgànjéfumè nì tsuu ntànj kì tøj, tsi'í tsó ajànj mæ njgànjabagilè i ghìrè a ndanjhotè bo bì a nì mím fànjè mæ tá bì ka njgha'asè waa aà. Mè swònjæ a mbo bù tsi'í annù nìkøj mæ bo kwere mè mitsɔ'ɔnè mi ifà'à myaa mitsimè.

3 Lá nì yi mbànjè ti fa ayoo a mbo njgànjéfumè, nì tsuu ghìrè mæ tá àbò yuu yí njkwàbè à zi ayoo yíi mæ àbò yí mà'à a tugitè aà.

4 Tá tá njoo jya mæ nì fa aa tá i tswe a alò'òsè, boj Taà ghùù yíi mæ a yè idigè a alò'òsè aa, à ka tso'ɔ ifà'à ghuu.

Annù ñloŋ annü ntsà'atə Nwĩ

(Lk. 11.2-4)

⁵ “Nĩ yi ti tsà'atə Nwĩ, nĩ tsuu bə tsi'ĩ tsǒ ŋgǎŋabagilè mə bo kòŋə mə bo ki biinè təə nĩ a ndaŋghotə kə a mbèè mĩmfǎŋnè mə bə ka nyə waa aà. Mə swòŋə a mbo bù tsi'ĩ annü nĩkoŋ mə bo kwèrè mə mĩtəŋnə myaa.

⁶ Lâ nĩ yi mbàŋnè ti tsà'atə Nwĩ, nĩ kuu ŋghèè a mùm ñja'à nda bù, ñtsetə abà'à, m̀bu'u mbo a mbo Taà ghùù yĩ à tswe alò'òsè aa, boŋ Taà ghùù yĩ a yə idigə a alò'òsè aa, à ka tso'ɔ ifà'à ghuu.

⁷ “Nĩ yi ti tsà'atə Nwĩ, nĩ tsuu bu'usè ki ghàà mighàà bə àdàŋə d̀àŋə tsi'ĩ tsǒ aŋə yĩ mə bitizĩ Nwĩ bi ghèrè aà. Nloŋ mə bo wa'atə nĩ mə Nwĩŋgòŋ à ka yu'u niyè'ə nyaa i yòŋə aa mighàà mya mĩ ghà'à ñgha'a.

⁸ Nĩ tsuu tsǒ bo bə, ñloŋ mə Taà ghùù à zi njoə jya jũ mə nĩ boŋə aa mbəŋ tã nĩ ka mbetə.

⁹ Nĩ tigə ŋka ntsa'atə Nwĩ aa laà mə:

Taà yi'i a aburə,
ghìrè tã bi ka ñgha'asə Ìkùm ghò.

¹⁰ Tã ànnü nifɔ yo á zi,

Ta bǎnsyɛ aa nyu'u ndi'ĩ jo tsǒ bǎburə.

¹¹ Fa miji mĩ mə mi ku'unə a mbo bi'ĩ sii aà.*

¹² Lĩ'ĩnə ifansənnü ji'i a aŋəŋ mə bi'ĩ kii nli'inə nĩ jĩ bə bii bi fǎnsə a nu bi'ĩ aà.

¹³ Ntsuu bii bi'ĩ kwo a ŋkìrè Satan bə. Lâ yweensə yi'i nĩ ñnnü jĩ bĩ.*

¹⁴ “Nloŋ mə nĩ bə ki lĩ'ĩnə ifansənnü bə, bəə boŋ Taà ghùù yĩ à tswe a aburə aa à ka kii lĩ'ĩnə juu.

¹⁵ Lâ mbə nĩ tsuu ifansənnü bə ki lĩ'ĩnə bəə boŋ kaa Taà ghùù kaa à ka wa'à juu ka nli'inə.

Annù ñloŋ annü nsi'isə ibii nu ti jĩ

¹⁶ “Nĩ yi ti si'isə ibiinu ghuu ti jĩ, nĩ tsuu ki jəŋnə tsi'ĩ tsǒ ŋgǎŋabagilè ñloŋ mə bo tsuŋ mĩnsĩ myaa mə tã bə ka nyə mə bo si'isə ibii nú waa ti jĩ. Mə swòŋə a mbo bù tsi'ĩ annü nĩŋkoŋ mə bo kwèrè mə mĩtsɔ'ɔnə mĩ ifa'à myaa mĩtsimə.

¹⁷ Lâ nĩ yi mbàŋnè ti si'isə ibii nú ghuu ti jĩ, nĩ ka nsi'itə mĩnsĩ muu nyɔ'ɔ,

¹⁸ tã bə tsee yə mə nĩ si'isə ibiinu ghuu ti jĩ. Tã Taà ghùù yĩ à tswe alò'òsə aa, tã yə. Boŋ Taà ghùù wa mə a yə idigə a alò'òsə aa, à ka tso'ɔ ifà'à ghuu.

Afù'ú a aburə

(Lk. 12.33-34)

¹⁹ “Nĩ tsuu afù'ú yuu a ità fàa nsyɛ ki lèə, a adigə yĩ mə mbə ñsègè ì kure kə ñtsəbè ì kó, kə biyèrə bəgə nyèrè aà.

²⁰ Nĩ baŋnə ŋka nləə afù'ú yuu bə a atá aburə, a adigə yĩ mə mbə ñsègè ì wa'à kure, kaa ñtsəbè wa'à kì ŋko, kaa biyèrə wa'à kì mbəgə nyèrə.

²¹ Nloŋ mə adigə yĩ mə afù'ú yo a tswe ghuu aa, ñti ghò i ka kii tswe aa ghuu.

Ñkà'a ibii nú.

(Lk. 11.34-36)

* **6:11** Kə àbaa yĩ bi'ĩ ka lö ji a yɔɔ aà. * **6:13** Kə ŋgǎŋmbù'ú ñnnü jĩ bi wá.

22 “Nìlì’i no laa mbə lâm ibiinu ghô. Nìlì’i no bə tswe siginë, bəə boŋ mbəi nù yô ntsim i luu nì ñkà’á.

23 Lá nìlì’i mo bə tsuu i siginë tswe boŋ mbəi nù yô ntsim i luu nì mfií idigè. Mbə ñkà’á yíi mə i tswe a nu bù aa i bə mfií idigè bəə boŋ à nì mfií idigè yí ñswèrè ñswèrə.

Nwĩngòŋ bo bi ñjoo
(Lk. 16.13; 12.22-31)

24 “Kaa mbə ñù à wa’á a mbo bità bi afà’á bi baa ka mfa’a; ñloŋ mə à ka bàà yí mò’ó i bàŋnə kòŋ yí mò’ó; kə a ká mfa’a a mbo yí mò’ó nì ntíi yi tsim, mbəŋnə ntsa’a nì yí mò’ó. Kaa mbə ò wa’á a mbo Nwĩ bo bi a mbô ñkabə ka mfa’a.”

25 “Ma mùu ajàn, mə tigè ñswòŋ a mbo bù mə nì tsuu innú ki wa’a nloŋ ntswéntíi yùu, mə nì ka jì aa àkè, kə no aa àkè le, kə ñloŋə ibiinu ghuu, mə nì ka wɛ’ɛ aa àkè le. Ntswé ntíi yùu, i sì miji tsyatə aa ɛ? Mibimínú muu mi wa’a itsə’ə ki ntsyatə aa ɛ?”

26 Nì lentə bísìŋ bíi bi dàrə a ndəŋ aà. Kaa bi si waa njoo bwe’e, kaa wa’a kii mfu’u nləè ni a atà. Lá Taà ghùu yíi à tswe a aburə aa, a jɛ’è nì waa. Ndúu ghuu i sɪ i waa tsyatə aa ɛ?”

27 Mbə ñù nìbú ghùu yí tsu a ku’usè múbàŋtə a nì ntswéntíi* yí ñloŋ mə a wa’a innú aa ɛ?”

28 Nì wa’a nì innú ñloŋ itsə’ə aa aya aa ɛ? Nì lentə ibwĩ’i ngèè jii i kwe a ngèè aà. Kaa i si nwúginə, kaa ki’i nì àsɪsɪ kii mba’a.

29 Mə swòŋə a mbo bù mə tsí’i mfo Solomon, a mum ñgha’á nì nì tsim, kaa à le ñkí’i atsə’ə yí tsu wɛ’ɛ tá à boŋ mbə tsí’i tsò jyaa.

30 Lá mbə Nwĩngòŋ a ka nwe’ɛ itsə’ə a nú ngèè a itu mĩnta’a, yíi mə i kwe sii a lo ti bə a yoo bi tɔɔ a abu aa, boŋ mbə a ki’i itsə’ə a nu bù nansə ñwɛ’ɛ ntsyatə aa ɛ? Abiintíi yuu a kə’ə bi laa aa a ya ɛ?”

31 Ma mùu ajàn, a ku’unə mə nì tsuu innú ki wa’a, i betə nì mə, ‘Bĩ’i ka jì aa àkè, kə bí’i ka no aa àkè, kə bí’i ka wɛ’ɛ aa àkè le?”

32 Nloŋ mə bitizí Nwĩ bi lòò ma jù ñjoo tsmè; lá Taà ghùu a aburə à zi mə nì boŋ njoo mà jù tsí’i tsmè.

33 Lá tá nì foo ñka nɔɔ bə ànnú nifò Nwĩ bo bi ànnú yi yíi mə a tsinə aà, boŋ à ka kii fa njoo mà jù tsí’i tsim a mbo bù.

34 “Ma mùu ajàn, nì tsuu innú ki wa’a nloŋ annú ayoo bə, ñloŋ mə iyòò ka ló tswe nì i jii innú. Tá ñgí’i yí sii tá i ku’unə sii.”

7

Annú ñka ntwi mìlò’ò mi bə bí mò’ò
(Lk. 6.37-38,41-42)

1 “Tsuu mìlò’ò mi bə ki twi tá bi tsuu mo i kii twi.

2 Nloŋ mə ajàn yíi mə o twi mìlò’ò mi bə aa, à nì ajàn yíi mə bi ka yí kii twi mò. Fìgè yíi mə o fa nì a mbo bə aa, à nì fìgè yíi bi ka kii fa nì a mbo wò aà.

3 A ghìrə àkè mə ò ka nyə nì abà’a ati yíi mə a tswe nìlì’i ndim ghò kaa ñkí’i nì koonə yíi mə à tswe a nìlì’i wò aa yə aa ɛ?”

4 Kə mbə ò tsyà aa la nswon a mbo ñdim ghò mə, ‘Zi ta mə fi’i abà’a ati a nìlì’i wò’, mə koonə à bàŋnə ntswe a nìlì’i wò aa ɛ?”

* 6:27 Kə a nì nsà’atə yí.

⁵ Wò ngàṅàbagilè, foo ntyä mbïi ñfi'i koonè wa a nili'i wò, boṅ ò ka nanṣe yè abà'a ati ya a nili'i ndim ghò i fi'i.

⁶ “Nì tsuu njoo jii i laa màṅsè aa a mbò m̄bu ki fa boṅ i ka bəṅkə i wò a nu bù. Nì tsuu njoo atindùú juu a mbo b̄ikwinyàm ki fa boṅ bi ka n̄ntè i ta ngi'i ghu.

Mbetə, ñlòo bô ñkwèntə

(Lk. 11.9-13)

⁷ “Nì ka mbetə boṅ bi ka ki fa a mbo bù. Nì ka nlòo boṅ nì ka yè. Nì ka ñkwèntə boṅ bi ka ña'a a mbo bù.

⁸ Nlòṅ m̄ə n̄ú ñtsim yii a betə aa, a kwerə, n̄ú ñtsin yii a kii nlòo aa, a yè. N̄ú yii m̄ə a kwèntə aa, bi kii ñṅa'a ghu mbò.

⁹ Kè à n̄i m̄buu n̄ú ghuu yii m̄ə à tswe a atiti bù m̄ə mbə mú yì à betə yi m̄ə tâ à fa abaa a mbo yu a b̄āṅnè m̄fa b̄ə ñgò'ò ghu mbo aa ε?

¹⁰ Kè b̄eε m̄ə a betə yi m̄ə à fa fibwè a mbo yu a b̄āṅnè m̄fa b̄ə no aa ε?

¹¹ Mbə bù bii m̄ə n̄i n̄i ngāṅghirə innù j̄i bi, n̄i zi ajāṅ m̄ə mbə n̄i ka mfa njoo j̄i siginè a mbo b̄ò buu, boṅ mbə Taà ghuù yii à tswe aburə aa a ki'i njoo j̄i siginè a mbo b̄è bii m̄ə bi betə aa ka mfa aa m̄ə akə aa ε?

¹² “Ka ṅghirə a nu b̄è i innù jya jii m̄ə o kòṅṅè m̄ə bi ka ṅghirə a nu wò aà. Nlòṅ m̄ə àà ànnù yii m̄ə n̄òṅsè bo bi ñghàà n̄i ngāṅntoo Nwì swonṅ aa a yulà.

Ntsū ṅkya yì kəgə

(Lk. 13.24)

¹³ “Nì tsya n̄i n̄tsū ṅkya yì kəgə wa ṅkuu, nlòṅ m̄ə n̄tsū ṅkya mà wa i jwaanè ntəə, m̄ānj̄i yì a k̄i m̄fwaatə, i ghèè aa a n̄tsū n̄iwo n̄i nlw̄i'ì ñj̄imè, b̄è kii ñz̄wu nyonṅ ghu ṅgha'a.

¹⁴ Lā ñtsū ṅkya yii m̄ə i ghèε a m̄úm ñtswènt̄i aa i kə'ətə; m̄ānj̄i yii m̄ə a kii ṅghεε ghu aa a tsyànə, a b̄ə tsi'ì m̄b̄umtè b̄è m̄ə mbə bi yè.

Ati bo f̄intā fi

(Lk. 6.43-44)

¹⁵ “Nì ka n̄tsyεsə ghuu n̄i ṅgāṅntoo Nwì m̄bwe'esè, jii i z̄i a mbo bù m̄ma'a ṅguù m̄b̄inj̄ərè a nu bo, lā m̄baṅnè mbə naāṅgwyè m̄tsə'è aà.

¹⁶ Wa n̄i ka yì zi waa aa a n̄j̄im m̄intā myaa. Mbə àt̄i n̄j̄on̄ ñj̄on̄ a koonè maṅgòlè aa ε? Kè ñts̄ib̄inj̄òṅ i koonè àj̄òò aa ε?

¹⁷ Wa àt̄i yì siginè a koonè aa m̄intā m̄i siginè, àt̄i yì bi a ṅkoonè aa m̄intā m̄i b̄i.

¹⁸ Kaa mbə àt̄i yì siginè a ki'ì yì m̄intā m̄i bi koonè. Kaa yì bi a wa'ā m̄intā m̄i siginè ki ṅkoonè.

¹⁹ At̄i tsim yii kaa a si m̄intā m̄i siginè koonè aa, bi wà m̄ma'a a mum m̄'ò.

²⁰ Wa n̄i ka yì ki zi waa i yòṅṅè aa a n̄j̄im m̄intā myaa.

Ànnù ñlòṅ b̄è b̄ii bi bwe'esə ib̄inù waa àà

(Lk. 13.25-27)

²¹ “Kaa à s̄i n̄ú ñtsim yii m̄ə a twonṅ n̄aa m̄ə, ‘Mmà'àmbi, Mmà'àmbi', aa b̄ə m̄ə à ka yì kuu a m̄úm ànnù n̄ifò aburə. A ka yì kuu tsi'ì b̄è bii m̄ə bi gh̄irə ànnù yii m̄ə Taà ghà a aburə a l̄òò aà.

²² A ka yì b̄ə wa njwi ñtsò'òtə m̄isa'a, tâ b̄è b̄i ghà'atè zi nswon̄ a mbo m̄ə m̄ə, ‘Mmà'àmbi, Mmà'àmbi, bi'ì l̄e si swon̄ ntoo yì ñsiginè n̄i ikúm gho,

mfi'i nî izwî jî bi nî ìkùm gho, ìkii nghirè nî ìnnù jî yëyerè jî ghà'àtè nî ìkùm gho.'

²³ Tâ mè swonj a mbo bo nî ìnsi nî ìnsi mè, 'Wa mè le wa'à ghuu zî. Nî lo ghuu a mbèe mè ìghæe mba a ngãnghirè ìnnù jî bì!'

Bibɔɔ bi nda bi baà

(Lk. 6.47-49)

²⁴ "Nù ìntsim yîi a yu'u mighàà ma mù mfa ni mu aa, à bè aa tsi'î tsò nù mîtsyè yîi mè à bɔɔ ndâ yî a atù àlànsè ngɔ'ò'ò;

²⁵ bæe mbèj ì zi nloo, ìkî ì luu, àfisè a kî ntsya ntum nda ya, kaa ì kî'ì yî wò, ìlòj mè à le mbɔɔ a atu alánsè ngɔ'ò'ò aà.

²⁶ Lá nù yîi mè a yu'u mighàa ma mú kaa wa'à ni mu fa'a aa, à bæ aa tsi'î tsò àjìjtè nù yîi mè à le ghùrè ndâ yî a atù àwànjè.

²⁷ Nòò yîi mbèj ì le nloo, mîjki luujkè, à fisè a kî ìntsyà ntumè nî nda ya aa, ì wò tsi'î ni nìwò nî wè."

Adà'a Yesu

(Mk. 1.21-22)

²⁸ Nòò yîi Yesu à le mmànsè a nswonj ma jù ìnnù aa, ìkùrè nnòò bè wa ì yerè àjàj yîi mè à le si dì'ì ànnù Nwî aa,

²⁹ Nlòj mè à le si dì'ì waa aa tsò nù yîi à tswe nî adà'à, kaa wa'à aa tsi'î tsò ìgãnjndì'ì nònsè jyaa dì'ì bè.

8

Ajàj yîi mè Yesu à le nghùrè nù àkikwen aà

(Mk. 1.40-45; Lk. 5.12-16)

¹ Yesu à lò mè wa atu nta'a nsigè màbém ìnnòò ì yonè yi.

² Nù àkikwen yî mò'ò à le ìkî nzi ntsi'ì yi, nswetè miku'utè mi ghu nsi, ìnswonj mè, "Mmà'àmbi, ò bè kɔj, boj ò ghirè nú ya ì laà."

³ Yesu a nàsè àbò yi mmɔɔntè yi ghu, ìnswonj ghu mbo mè, "Mè kɔjê, tá nú yò laa." Akikwen ya a le kî mburè ìghesè nsigè ghu nu, a laà.

⁴ Yesu a tigè ìnswonj ghu mbo mè, "Yá, ò ghæe, ò tsuu annù tsu a mbo nù lɔ swonj, la mbànjè ìghæe ndì'ì ìbìi nú gho a mbò ìgãnjmà'anwî, ìkî mfa ayoo mma'anwî yîi mè Moses à le lèè aa, tá dì'ì a mbo bè mè nú yò ì làà mè."

Ajàj yîi mè Yesu à le nghùrè ngànjàfà'à àtu bisogyè ìkhi nù baRoma aà

(Lk. 7.1-10)

⁵ Nòò yîi mè Yesu à le nghèè ìkkuu a Kapernaum aa, àtu bisogyè ìkhi a le nzi ntsi'ì yi, mibu'u mbo ghu mbo mè à kwetè yi.

⁶ Ìnswonj mè, "Mmà'àmbi, ìghòò bwentè a ngànjàfà'à ghà, à nònjè a ndâ tsi'î nî ìgì'ì."

⁷ Yesu a tigè ìnswonj mè, "Wa mè ka zî ì ghùrè yi."

⁸ Atu bisogyè ya a kwi'ì mè, "Mmà'àmbi, kaa mè sî ku'unè mè mbè ò zì ìkkuu a nda mè; lá, ghènsè ìghàà tsi'î ìghàà nî fùùrè boj ìgãnjàfà'à ghà ghù à ka tii.

⁹ Nlòj mè mè laa mbè nù, ìntwe nî bè bìi mè bi tswe nî àda'a a atu mè ìnsa'a nî ghà, mè kî ìntwe nî àda'a a atu bisogyè bìi mè mè sa'a aà: Mè bæ swonj nî yî mò'ò mè, 'Ghèè!', boj à ghèè; mè kî ìnswonj nî yî mò'ò mè,

'Zi!' a kî ñzi; BEE mè ki nswon a mbo àbù'ù ya mè 'Ghìrè yulà ànnù!' a kî ñghìrè."

¹⁰ Yesu à yù'ù mē ànnù ya yī mē à le nswon aa, nyerə, nswon a mbo bē bya mē bi le si yòhè nīi aa mē, "Mē swon tsi'ī ànnù ññkōn a mbo bù mē, tsi'ī a ala'a baIsrael, kaa mē lèè ñkì'ī abəhə abīintīi mà yū yē.

¹¹ Mē swōhə a mbo bù mē bē bī ghà'atè ka yī lò a mbi nsà'a nòò, ni a mbi ntso nòò, i zī tswe a atu atetè bo bi Abraham, Isaac, ni Yakob wa a mùm ànnù ñifō aburə,

¹² Ià tâ bi banjə mmè'e bibōn bi ànnù ñifō Nwī a mùm ñfii idīgè a abeε; tâ bo tigè nyə'ə ghu ñkurə nī māsōhə myaa."

¹³ Yesu a tigè mbu nswon a mbo atu bīsogyè ya mē, "Ka ñghèè; wa ànnù ya mē ò bīi aa a ka ghìrè ñgàñàfà'á ghò wá." Ñgàñàfà'á yī wa à le ñki ntīi tsi'ī maa nòò.

Ajàn yīi bi le mbù ñghurə bē bī ghà'atè àà

(Mk. 1.29-30; Lk. 4.38-41)

¹⁴ Yesu à le ñghèè ñkuu a nda Peta ñyə nōhəsè yī a nōh ñghōo ni fibà.

¹⁵ A ghensè àbō yī mmōontə ghu, fibà wa a ma'atè yī, a bīnè ntīgə nłoo mijj mfa a mbo bo bo jī.

¹⁶ A bē mē a nòò ñkwēfō bi zī nī bē bī ghà'atè bīi mē izwī jī bi i le ntswe a nu bo aà. Yesu a ghèsè ñghaa nighàà nī fùürè ñfurə izwī jya, ñki ñghurə bē bitsim bīi bi le si ghòò aà.

¹⁷ A le ghìrè ma yū ànnù aa a lwensè ànnù yī mē ñgàñntoò Nwī Yesaiah à le nswon aa mē, "A le ñkwerə ilò'ò jī'inè ñki be'e mighòò mi'inè mitsimè."

Ànnù bē bi baa bīi bi le si lòo a ñka nyòhè Yesu àà

(Lk. 9.57-62)

¹⁸ Ajàn mē Yesu à le nyə mīnòò mī ghà' à ñgha'a mīi mē mi le karisə yī aa, ñswonə a mbo ñgàñyégənnù jī mē tâ bi too ñghεε wa ñjii àtsùm yī mō'ò.

¹⁹ Ñgàñndī'i nòhəsè yī mō'ò, à le nzi ñswon ghu mbo mē, "Ndī'innù, mè ka kī yòhè nī gho a nī ñgòh idīgè tsim jīi mē o ghèè ghu aà."

²⁰ Yesu a kwī'i ghu mbo mē, "Itsò i tswe nī mīmborə myaa, bīsīn kī ñstwe nī ñdā jyaa; la kaa Mu Nù à sī nī àdìgè yī mē mbə a nòhəsè àtú yī ghu mmīntə aa tswé."

²¹ Ñgàñyégənnù yī yī mō'ò à le ñki nswon ghu mbo mē, "Mmà'àmbī, lèè tâ mè bīi ñghèè ñfuo ntwinə taà ya'a."

²² La Yesu a swon ghu mbo mē, "Zī ñka nyòhè nàà, mma'atə tâ bīku ka ntwin bīkú bi bē byaa."

Ajàn yīi mē Yesu à le ñghìrə afisè a bərè àà

(Mk. 4.35-41; Lk. 8.22-25)

²³ Yesu à le ntīgə ñkuu a mùm àkànu'u, ñgàñyégənnù jī jya i kī ñyonə yī ñkuu ghu.

²⁴ Bo kà mē aa ñghεε, àfisè yī tīi a le ñghèsè mbe'enə ñka ntsya wa mùm ñkī. Ikànə ñkī i tumè nī àkànu'u ya a tigè ñłoo nī m̀bwe wa mùm ñkī. La Yesu à le mbàñnè ñncōn mbwii.

²⁵ Bi le ñghèè ñtsigītə yī nswon mē, "Yweensə yī'i, Mmà'àmbī; wa bī'ī tigè ntswe aa a ntsu nī wó."

26 Yesu a kwi'i mæ, "Ni nanşə mbo'ɔ aa àkè laà aa ε? Abiintii yuu a kə'ə bi laa a ya aa ε?" A le ntigə mbiinə, ηwenə afisə ya bo bi ikəŋnə ηki jya, idigə i mborə mæ tük ntigə ηghεε ni mæ swee.

27 Bè bitsim le nyerə ntigə nswoŋə ni mæ, "Aà mbuu ηu akə à ghuà aa ε? Tsi'i afisə bo bi ikəŋnə ηki i yu'unə nii aa ε?"

Ajàŋ mæ Yesu à le ηghürə bə bi baa bii bi le ntswe nı bidemon aà.

(Mk. 5.1-20; Lk. 8.28-34)

28 Yesu à toò mæ atsum ya, mfe'ε a ala'a Gadara mbəŋnə ji baa jii mæ bidemon le ntswe a ito'o bo aa, bi ló a itu misyè nzi ntsi'i yi. Bè ma bú le ntsə'ə si'i ηghirə mæ tá ηù tsee maa mánji ki tsya.

29 Bo ghèsə mē nyə Yesu aa, ηka ntəŋnə nswoŋə ni mæ, "Bi'inə tswe aa nı àkə aa ε, a Mu Nwi? O zi faa mæ o zi nniŋ ηgi'i a nu bi'i tighə nòò à kù'u aa ε?"

30 Akàrə bıkwiŋyàm a le ntswe maa mbèè àdigə nji.

31 Bidemon bya bi tigə mbu'u mbo a mbo Yesu mæ, "Mbə ò ka mfi'i yi'i, ò toò yi'i bi'i ghεε ηkuu a nu àkàrə bıkwiŋyàm yi."

32 Yesu a swoŋ a mbo bo mæ, "Ni ghεε." Bo le mfe'ε ηghεε ηkuu a nu àkarə bıkwiŋyàm yá tsim, a ju'ù nsigə mbaa yá; ntigə ηkoŋ wa a múm ηki.

33 Bè bii bi le si be bıkwiŋyàm bya aa, bi le nlò ηkhə ηkuu wa njò'ò àla'a ntigə nswoŋ innù tsim bo bi ànnù yii a le mfe'ε a nu bè bya bi baà.

34 Bè bitsim le mfe'ε wa njò'ò àla'a nzi ntsi'i Yesu. Bo yə mē yi aa mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à ma'atə mbu'ù àla'a yàa ya mburə ηghεε yi tá agha'a sa'a.

9

Ajàŋ mæ Yesu à le ηghürə mbwenkə aà

(Mk. 2.1-12; Lk. 5.17-26)

1 Yesu à le ηkuu a múm àkànu'u ntoo ηghεε a njò'ò àla'a bo.

2 Bè le mbè'e a mbwenkə yi mɔ'ɔ nı ikùù yi nzi ni ghu ghu mbo. Yesu, à yə mæ abiintii yaa, nswoŋə a mbo mbwènkə wa mæ, "Tswa ntii gho mbá mú ghá; wa bi li'inə mæ ibi ghò."

3 Ngəŋndi'i nõŋsə jya ji mɔ'ɔ i yu'u nswoŋ bo ni bo mæ, "Mbá ghú a bəgitə aa Nwi."

4 Yesu à le nzi annù yii mæ bo le si mòòntə aa nswoŋ mæ, "Ni mòòntə ijāŋ innù ji bi juà a múm mĩntii bú aa a ya aa ε?"

5 A wanşə aa a swoŋ mæ, 'Bi li'i mæ ifansənnù jo,' kə a nswoŋ mæ, 'Biinə ηka ntəə ghèè aa ε?'

6 "Lá mē ka di'i a mbo bú mæ Mu Nù à tswe nı àdà'à fàa atu nsyε a li'inə ibi." A tigə mbu nswoŋ a mbó mbwènkə wa mæ, "Biinə mbè'e ikuù gho ηghèè gho a ndùgə."

7 A le mbiiinə ηghεε yi a ndùgə yu.

8 Ajāŋ yii mæ nnòò bə bya le nyə laà aa, bo le mbo'ɔ, ntigə ηgha'asə nı Nwi, nlon mæ à fá ajāŋə ada'a ma ya a mbo bè àa.

Ajàŋ yii mæ Yesu à le ntwoŋə Mateo aà

(Mk. 2.13-17; Lk. 5.27-32)

9 Yesu à lò mē maa adigə ηka ntsya, nyə Mateo, ηù ηkwεrə bitax a tswé a ndáfà'a yu. A swoŋ ghu mbo mæ, "Ka nyòŋə nàá." A le mbiiinə nyonə yi.

10 Yesu à ghèè mē ñtswe ñka ñji a nda Mateo, ñgǎñkwērə bítax jǐ ghà'atè bo bì ñgǎñghìrə innù jǐ bi i zǐ ñtswe bo bì Yesu ñí ñgǎñyǒgènnù ji wa atu atètè.

11 Bafarisai yè mē aa, mbetə ñgǎñyǒgènnù ji mē, “Ndì'innù ghùù a ji bo bì ñgǎñkwērə bítax ni bə bí bi aa a ya?”

12 Yesu a yu'u, ñswoŋ a mbo bo mē, “Kaa bə bii mē bi tswe bitì aa si dokta loo, lá a lòo ñgànñmighòò.

13 “Lá ñì gheè ñlòò ñjǐ'í ñìghàà ni Nwǐ nya mē ni swoŋ mē: ‘Mē lòò aa annù ñko mùlǐñnè, kaa mē si aa ñjoo mma'anwǐ loo.’ Kaa mē le ñwa'à zǐ aa a ntwoŋ bə bii mē mǐnnù myaa mǐ tsinə aà, mē le nzi aa a ntwoŋ bə bii bi ghìrə innù jǐ bi aà.”

Abetə ñlonə annǔ nsi'isə nu tǐ jǐ

(Mk. 2.18-22; Lk. 5.33-39)

14 Ñgǎñyǒgènnù Jón i le nzi mbetə Yesu mē, “Bǐ'i bì bafarisai si'isə mibì mǐ nú mǐ'i tǐ jǐ, kaa ñgǎñyǒgènnù jo wa'à si'isə aa a ya le?”

15 Yesu a kwi'i mē, “Mbə bə bii bi twoŋə waa a adigə ñiyə'ə ká ñjəŋə wá noò mē ñdoo múŋgèn à tswe bo bo aa é? Ñgaŋ! Lá noò à ka yǐ zǐ yǐi mē bi ka yǐ lògə ndoo múŋgèn wa i lò'òsə a mbèe bo aa, tá bo bimbəŋ tǐgə ki si'isə mibì mǐ nú myaa tǐ jǐ.

16 “Kaa ñù laa wa'à lògə ñí àsà'a atsə'ə yǐ fii a ñniŋə ñí àbù'u àtsə'ə yǐ lwèn ñtatə; à bə ghìrə ma mùu ajàŋ boŋ a satə atsə'ə yǐ fii ya a ka swùŋə yǐ lwèn ya i sà'atə abù'ù yá tá à gha'atə.

17 Kaa bi si kii ñlogə ñí mùlù'ù mǐ fii ñniŋə ñí ñgùu mùlù'u jǐ lwèèné; bi bə ñiŋ, bəə boŋ ñgùù jya i ka bwǐ'ikə, tá mùlù'ù mya saa, tá bì ki nta ñgi'í ñí ñgùù jyá. Lá bi bə ñiŋ mùlù'ù mǐ fii a ñí ñgùù jǐ fii, bəə boŋ ñgùù jya ka tswe sǐgǐnə tá mùlù'ù mya ki ñtswe ghu.”

Ajàŋ mə Yesu à le ñghùrə mǎŋgyè wa mə à le mmòontə atsəŋə atsə'ə yǐ ñki bìñsə mù ñtsyàsə ñù baYuda yǐ mǎŋgyè a ñiwo aà

(Mk. 5.21-43; Lk. 8.40-56)

18 Noò yǐi mē Yesu à le si swoŋə ma ya ànnù aa, ñtsyàsə baYuda yǐ mò'ə a zǐ ghu mbò, ñswetə miku'utə mǐ ghu ñsi, ñswoŋ mē, “Mú ghà yǐ mǎŋgyè à ghènsə ñkwo; lá zǐ ñnòŋsə abò yo ghu nu ta tá à bu ñtswe ntìi.”

19 Yesu à le mbìnnè bo bì ñgǎñyǒgènnù jǐ, ñghèe bo bo.

20 Mǎŋgyè yǐ mò'ə yǐi mē à le ñghòò ñìghòò ni bǎŋgyè ni ñlòò ñìghúm ñtsò baa, ni zǐ tsi'í ñitì kaa wa'à kentə aa, à le nyòŋ ñmòontə atsəŋə atsə'ə Yesu;

21 ñlonə mē à le ñswoŋə a mǐm ntìi yu mē, “Mə bə tɛ'ɛ mòontə tsi'í atsə'ə yǐ boŋ mē ka tìi.”

22 Yesu à le ñkarikə, ñyə yǐ, ñswoŋ mē, “Tswa ntìi ghò mba mú ghà yǐ mǎŋgyè; wa àbiiñtìi yo a ghìrə mē ò tìi.” Mǎŋgyè wa à le mburə ñki ntìi tsi'í maa noò.

23 Yesu a gheè ñkuu wa ndá ñtsyàsə baYuda wa, ñyə ñgǎñmbu'u mǐkòò bo bì ñnòò ñgǎñyǒ'ə ñiwo wa i tsigè ñí ñdìgè,

24 ñswoŋ mē, “Bə bǐtsim lòkə ñí! Wa mǎŋgyè ghù kaa à sǐ aa kwò kwò; a bwǐi aà bwǐi.” A swòŋ mē laa aa bo ká ñwye yǐ.

25 Lá bi ghìrə mē ñnòò wa i fɛ'è ñghèe a abeɛ, a kuu ñtswa abo mu wa, a bìnnè.

26 Ñgàn ñlonə ma yaà ànnù i le ñsèèné ñghèe idigə tsim wa ala'á.

Ajàn yïi Yesu à le nghùrè bif'è'nè bi baa aà

²⁷ Yesu à mà'atè mæ adigè ma ya ñka ñghèe, bif'è'nè bi baa kâ ñyone nii, ñtoñnæ nswone ni mæ, “Ko milèñnè yï'i mbâ mu David.”

²⁸ Yesu à ghèè mæ ñkuu a múm ñnda aa, bi fè'è'nè bya bi baa bi zï ntsi'i yi. Yesu a betè waa mæ, “Ñi bii mæ mbæ mæ ghurè ghuu aa ε?” Bo kwi'i mæ, “ÿñjè, Mmà'àmbi.”

²⁹ Yesu a tigè ñmcoontè mi'i myaa nswone mæ, “Annù ya mæ ñi bii aa, tá à ghìrè ghuu.”

³⁰ Mi'i myaa mya le nlaa, bo kâ ñyè idigè. Yesu a wa'asè waa tsi'i ñtù ñswone mæ, “Ñi tsee annù yù a mbo ñu swone.”

³¹ Là bo le ñlò ñghèe ñtigè nseensè annù ñlon Yesu wa mbù'à àla'à ñtsimè.

Ajàn yïi mæ Yesu à le nghùrè a tighàà aà

³² Nòò wa yïi mæ bi fè'è'nè bya le mfè'è ñka ñghèe aa, bè bi mo'ò le nzi ni ñu yïi mæ àzwì yï bi a le ñghìrè kaa a wa'à ghàà aa a mbo Yesu.

³³ Yesu à fi'i mæ azwì yï bi ya, ñu wa a loçinè ñka ñghaa; ñnòò bê wa i le nyerè mbu'u ni ñgòò mæ, “Kaa bi'i leè ñwa'á mbuu annù yulà a ala'a Israel yá.”

³⁴ BaFarisai bânñè ñswone mæ, “A fi'i bìdemon aa ñi m'fò bìdemon wa mæ à tswè ni ghu aà.”

Ajàn mæ Yesu à le ñko milèñnè bè bya aa

³⁵ Yesu à le si tigè ñkarè a múm ñjò'ò ala'a bo bi boò bi ala'a, ñdi'i ñi ñighàà ni Nwí a múm ñdançhotè nswone ñi ñtoo yï ñsiginè ya ñlonè annù ñifò aburè, ñkii ñghurè ni ñighòò mitsim bo bi ñlò'ò tsim jii i le ntswe a nu bè aà.

³⁶ Nòò yïi à le nyè minòò myaa, à le ko milèñnè wàà ñlonè mæ bo le si tsinè ñkarè ñi ñgi'i kaa wa'à ñi àkwetè tswè tsò mbinjèrè jii mæ kaa i si ñi ñtsèè tswè aà.

³⁷ Yesu a tigè ñswone a mbô ñgãnyogènnù ji mæ, “Miji mi bè mæ a nsoo gha'a lá bifù'ù bânñè ñkè'etè;

³⁸ ñi ka ntsa'atè Nwí mæ tá Mmà'àmbi mbôn ñsòò à too ñgãñfà'à tá i gheè mfù'ù mijí mi myá.”

10

Ajàn mæ Yesu à le ntoo ñgãntoo jï jya ñighúm ñtsò baà aà

(Mk. 3.13-19; Lk. 6.12-16)

¹ Yesu a twônè ñgãnyogènnù ji jya ñighúm ñtsò baa mfa ada'a a mbo bo mæ bo gheè ñka mfi'i ñi izwì jï bi ñkii ñghurè ni ñighòò mitsim bo bi ñlò'ò tsim a nu bè.

² Aa mäkùm mi ñgãntoo Kristo jya mi muà: Ntsyàmbi à le mbæ Simon, yïi mæ bi kii ntwoñè ni Peta aà; ni Andrew yïi mæ à le mbæ muma bi Peta aà; Jems bo muma yï Jçn, boò bi Zebedee;

³ Philip bo Batholomew; Thomas bo Mateo, yïi à le mbæ ñgãñkwèrè tax aa; Jems mu Alfeus, bo Thaddaeus,

⁴ Simon ñu Cananaan, ni Judas Iscariot, yïi à le mfèè Yesu aà.

Ifà'à yïi mæ bo bya ñighúm ñtsò baa le mfà'à aà

(Mk. 6.7-13; Lk. 9.1-6)

⁵ Yesu à le ntoo waa ma bú nighúm ñtsò ji baa nswon a mbo bo mæ: “Nì tsee ala'a bitizi Nwì i ló kuu, kè a njò'ò àla'a Samaria yì tsù.

⁶ Nì ghæ tsi'í a mbo mbi njèrè Israel jya mæ i bwe aà.

⁷ Nghæe ñka nswonè ni mæ, ‘Wa ànnù nifó aburè a tigè a abó.’

⁸ Nì ka ñghurè ñgànmighòò, mbiinse ni biku bi bê, ñghurè ni ñgànakikwen, ñkii mfurè nì izwì jì bi a nu bè. Nì kwèrè aa tì ñkabè, nì ki mfa tí ñkabè.

⁹ Nì tsuu a gold, kè silver, kè ñkabè koper ló lògè;

¹⁰ Nì tsee abàa nniñ njoo, kè itsè'è ji baa, kè ntam, kè ati yì tswè'è ló lògè. A ku'unè mæ bi ka mfa miji a mbo ñgànfà'á.

¹¹ “Nì yì ñghèè ñkuu a njò'ò àla'a yì tsù, kè a ni àla'a yì kègè, nì lòo ñù yii à kù'unè aa, ñka ntswe bu bo nywe'e a noò yii nì ka mmà'átè aà.

¹² Nì yi ñkuu a nda yii nì kuu ghu aa, nì swon mæ, ‘Mbòonè a mbo bù.’

¹³ Bæ mæ banda bya bi ku'unè, bon ñbòonè ya i ka lwí'í ghu; bæ mæ nda ya i si ku'unè, ñbòonè yùu ya i bú mbi fu a nu bù.

¹⁴ Bæ nì yì ñghèè ñkuu a adigè ñù tsuu ghuu kwèrè, kè ñtsuu annù yii mæ ni swonè aa yu'utè, nì yetè abirè yii mæ a tswè a mikòrè bù aa mfe'è ghuu maa nda kè maa njò'ò àla'á.

¹⁵ Mè swòñè a mbo bù tsi'í annù ññkonè mæ, à ka yi bæ wa ñwí ñtsò'òtè msa'a tá Nwì à ko mliñnè Sodom bo Gomorrah ntsyatè yì ñjò'ò àla'a ma yá.

*Ajàñ yii mæ bi ka yì ki tso'ò akòrè ñgàñmbii Kristo aà
(Mk. 13.9-13; Lk. 21.12-17)*

¹⁶ “Yè nì, mæ too ghuu aa tsi'í tsò bi too mbinjèrè a titi bitakurè. Maa ajàñ nì tseyesè tsi'í tsò no, ñki mbonè mbè tsò bi bugilè mikuu.

¹⁷ Nì ka ntsyesè ghuu, bi ka yì ki lògè nì ghuu i ghèè nì bù a mbo ñgàñsa'a msa'a, tá bi ghoo nì ghuu a ndàñghòtè.

¹⁸ Bi ka yì ki swòñè nì ghuu zì nì bù a nsi bigúmnàa bo bi bifó ñlon ikúm ghá, mæ tá nì zì nswon ntoo yì ñsiginè ya a mbo bo bitizi Nwì.

¹⁹ Bæ bi yi ñlògè ghuu ñghæe nì bù, nì tsee ki wa'a ñlonè annù yii nì ka swonè, kè mánjì yii nì ka swonè ghu aà. Wa nòò à bæ kù'ù bon bi ka fa annù yii nì ka swonè aa a mbo bù.

²⁰ Wa kaa à ka wa'a bu ka ñghaa. Mighàa mii nì ka ki ghàa aa, mi ka ki lò aa a mbo Azwì Taà ghùu tá à ka ñghaa ntsyà nì a nu bù.

²¹ “Nù à ka yì ki fa ni mumaà yì mæ bi zwitè, tá tà à ka mfa ni mú yì mæ bi zwitè, tá boo fa nì bitaà byaa bo bi bimaà byaa mæ bi zwitè.

²² “Bè bitsim ka yì ki bàà ghuu ñlonè ikúm ghá. Lá ñù yii mæ à tswa ntii yi nywe'e a nlwí'í aa, à ka yi yweenè.

²³ Bæ bi yi tì tso'ò akòrè yuu a mùm ñjò'ò àla'a yì tsù, nì khè ñghæe nì yì dāñè. Mè swonè tsi'í annù ññkonè a mbo bù mæ, nòò yii mæ Mu Nù à ka yì bù bi aa, kaa tá nì burè tì a mùm ñjò'ò ila'a baIsrael tsim kuu.

²⁴ “Kaa ñgàñyogènnu kaa à si ndi'í yì tsa, kaa ñgànfà'á a wa'a ni ta àfà'á yì kii ntsyatè.

²⁵ Ñgàñyogènnu à bæ bæ tsi'í tsò ndi'í yì bon a ku'unè, ñgànfà'á a ki mbè tsò ta àfà'á yì a ku'unè. Mbè bi ka ntwonè a tá ñdùgè nì Beelzebul, bon bi ka te'è twonè bandùgè bya nì ikúm yii i bi'í ntsyà ma wá.

Nù yïi mə a ku'unə mə bi ka mbə'ɔ aà
(Lk. 12.2-7)

²⁶ “Maa mùu ajàn, nì tsuu bə ki bə'ɔ; ànnù tsim yïi mə bi bəontə aa, a ka yï fə'ɛ yentə, kə yïi mə bi lo'ɔsə aa, a ka fə'ɛ bi yə.

²⁷ “Annù yïi mə mə swonə a mbo bù a mfiì idigə aa, nì swonə a nlaa idigə, ànnù yïi mə mə tsùmtə a mbo bù aa, nì tigə ntəə a atu nidòò nì nda nkə'ənə.

²⁸ Nì tsee nù yïi mə mbə a zwitə ibiinú ghuu lá kaa wa'ă nzwitə ntiì ghuu zi aa ki bə'ɔ; nì ka mbə'ɔ nù yïi mə mbə a tsə ngi'i a nì ntiì ghuu nì ibiinú ghuu mma'a a mum mə'ɔ ti mē.*

²⁹ “Tigə bi fée nda'a ji baa aa nì kabà aa ɛ? La kaa mbə nda'a yï mfiùurə wa'ă a nsye wò tighə Taà ghùù à bii.

³⁰ Lá ngheɛ nì yùu ngaa, tsi'i inonj atu jii i tswe a itu bù aa, à sən mə tsimə.

³¹ Maa ajàn, nì tsee ki bə'ɔ; wa ndùù ghuu i ti ntsyatə yi nda'a jì ghà'atə!

Bə bii bi bii, bo bi bə bii bi tuu Kristo aà
(Lk. 12.8-9)

³² “Nù yïi mə a bii gha nì nsi nì nsi fàa mbi aa, mə ka yï ki bii yi a nsi mi'i Taà yïi à tswe a aburə aà;

³³ lá nù yïi mə a tuu nàa a nsi mi'i bə aa, mə ka yï kii tuu yi a nsi mi'i Taà yïi à tswe a aburə aà.

Kaa mə sɪ aa nì mbəonə zï, mə zï aa nì munwī ntsò
(Lk. 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Nì tsee wa'atə mə mə zï aa a mfá mbəonə a mbó mbí; kaa mə sɪ zï aa a mfá mbəonə, mə zï aa a ngħirə mə bə ka nto nì munwī ntsò.

³⁵ Mə zï aa a ngħirə mə tá múmbəɲnə bo taà yï tigə mfunə itú jyaa, tá muməngyè bo ndè yï tigə mfunə nì itú jyaa, tá mənngyè bo manə yï kii mfunə nì itú jyaa;

³⁶ Tá ngəɲkibàa nù i bəɲnə mbə aa bə ngəɲgwè'ɛ ji.

³⁷ “Nù yïi à kəɲə taà yï kə ndè yï ntsyatə gha aa, kaa à sɪ ku'unə a mbə ngəɲyègənnù ghà. Nù yïi a kəɲə mú yï yï mbəɲnə kə yï mənngyè ntsyatə gha aa, kaa à sɪ ku'unə a mbə ngəɲyègənnù ghà.

³⁸ Nù yïi mə kaa à sɪ ati abəɲnə bəɲnə yi be'è ɲka nyonə nàa aa, kaa à sɪ ku'unə a mbə ngəɲyègənnù ghà.

³⁹ “Nù yïi mə a lòò nləə ntswənti yï aa, à ka bəɲnə bwe, nù yïi mə à bwe ntswənti yï nlon ngaa yà aa, à ka bəɲnə ləə.

Annù nlon mitsə'ɔnə mi ifà'ə
(Mk. 9.41)

⁴⁰ “Nù yïi mə a kwərə nì ghuu laa, a kwərə aa ghà; nù yïi mə a kwərə naa laa, a kwərə yu wa yïi mə à lə ntoo gha aà.

⁴¹ “Nù yïi mə à kwərə ngəɲntoò Nwī nlon mə à nì ngəɲntoò Nwī aa, à ka ka yï kii kwərə mitsə'ɔnə mi ifà'ə mii à nì mì ngəɲntoò Nwī aà; nù yïi à kwərə nù yïi mə ànnù yï tsinə nlon mə a ghirə innù jii i tsinə aa, à ka yï kwərə mitsə'ɔnə mi ifà'ə mii à nì mì nù yïi mə innù ji i tsinə aà.

* 10:28 Kə “Gehenna” a nì nigh àà nì Grikia aà.

42 “Nù yii mə à fa tsi'i ñdôn̄ ñkĩ yí fwètè a mbo mún̄tsirè ñù ghú yí mò'ò nlon̄ mə à ñi ñgànyègôn̄nù ghà aa, mə swõñ tsi'i ànnù ññ̄kon̄ mə kaa à ka yí wa'a mitsò'ònè mi ifà'à mi saà.”

11

Ngãñntoo jii mə Jõn Ngãñmürè bẽ ñkĩ à le ntoo aà
(Lk. 7.18-35)

1 Yesu à mãnsè mə a ndi'itè ñgãnyègôn̄nù ji jya ñìghúm ñtsò baa, ñlo ñkuu ñghèè ntigè ndi'i ñi ñnnù ñkĩ nswonè ñi ànnù Nwĩ a múm ñjò'ò ila'a jyaa maa kè'è àdigè.

2 Nòò yii mə Jõn Ngãñmürè bẽ ñkĩ à le ntswe a ndátsan̄ nyu'u innù tsim̄ jii Kristo à le si ghìrè aa, ntoo ñgãnyègôn̄nù ji a mbo Yesu.

3 Mbetè yi mə, “O ñi yu wa yii mə à tswè ñi ñzi aa è? Kè bĩ'i ka nyu'utè yí dãn̄ aa è?”

4 Yesu à kwi'i a mbo bo mə, “Ñi ghèè nswon̄ a annù yii mə ñi nyu'u ñkĩ yè aa a mbo Jõn;

5 mə bífè'ànè bi yè idigè, bíbwènkè tèè, nu ñgàñákikwenè i laà, ikwotu yu'ù ñi innù, bi bínsè ñi bíku bi bè a ñiwo, ñkĩ nswonè ñi ñtoo yí sigìnè yè a mbò ñgãñèfumè.

6 Mbòònè a mbo ñù yii mə à si ñù yii mə mè ñi ghu aa ññkè aà!”

7 Ngãnyègôn̄nù Jõn jya i mà'atè mə ñlo ñka ñghèè aa, Yesu a logìnè ñka nswonè a mbo ñnòò bẽ wa ñlonè Jõn mə: “Ñi le mfe'è ñghèè wa atu nta'a miwèè miwèè laa a nyè àkè? A nyè ñkĩñkà' à yii mə fífèrè a tsigè aa è?”

8 Ñi le nnañsè mfe'è ñghèè aa a nyè wò aa è? A nyè ñù yii à wè'è itsè'è ñifò a nu yu aa è? Yè ñi, bè bíi bi wè'è ijãñ itsè'è ma jya aa, bi tswè aa a ntò'ò.

9 Ñi le ntigè mfe'è ñghèè aa a ya aa è? A nyè ñgãñntoo Nwĩ aa è? ññè, mə swonè a mbo bù mə, ñi le nyè aa ñù yii à tsyàtè ñgãñntoo Nwĩ aà.

10 Wa àa yu wa yii bi le ññwà'ànè ñlonè yi aà, mə, ‘Yè, mə ka too ñgãñntoo ghà a mbii wò, yii à ka ghèè nnañsè mãñji a mbo wò aà.’

11 Mè swon̄ tsi'i ànnù ññ̄kon̄ a mbo bù mə, a titi bè bítsim̄ bíi mə bãn̄gyè bi jwe aa, kaa ñù tsù à si ghu tswè yii à kò'ònè ntsyàtè Jõn Ngãñmürè bè a ñkĩ; lá ñù yii à kè'è nsigè ñlwi'i a múm ànnù ñifò ñi aburè aa, à kò'ònè ntsyàtè yi.

12 Ñlogìnè wá noò yii mə Jõn Ngãñmürè bẽ ñkĩ à le ñzi aa, nyi nywe'e tsítsõñ, ànnù ñifò aburè a yè mə ñgi'i yí ñghà'atè, bè bí ghà'atè tonè ñlòò ñi ñkuu ghu aa bè ñi mãdà'á.

13 Nlon̄ mə ñgãntoo Nwĩ tsim̄ bo bi ñnõsè le si t'e'è nswonè aa ànnù ñlon̄ annù ñifò aburè, ñkò'ò nywe'e a noò Jõn.

14 Mbè ñi ka ñkõñ nyu'u ñtoo yàà ya i bíi, tá ñi zi mə Jõn à bè aa Elijah wa mə bi le nswon̄ mə à ka yí zi aà.

15 Nù yii à tswè ñi ñtónè aa, tá à yu'u.

16 “Mbè mə figìnè ñiwàà ñi bẽ búl àa a ñi àkè le? Ñi bè aa tsò bõñkhè bíi bi tswè a nsaanè mítaa ñdorè ñtwonè ñi bí mò'ò mə bí zi bo bo ka ñdorè;

17 ñswonè ñi mə, ‘Bĩ'i le mbu'u ikòò ñiyò'ò a mbo bù kaa ñi wa'à ñbènè;

bí'í bú ñyè'ə, m̄ma'a atsàà niwo, n̄i tuù m̄bũí!

¹⁸ “J̄on à le n̄zi n̄si'isə n̄i ìb̄iinn̄u yi ti j̄i, kaa wa'à n̄i m̄ilù'ù k̄ii nno, n̄i swon̄ m̄ə, 'A tswe n̄i demon!'”

¹⁹ Mu n̄u a z̄i ñ̄ji ñ̄k̄ii nno, b̄ə b̄itsim swon̄ m̄ə, 'N̄i yə a mb̄a gh̄u! Aa l̄eɛn̄àà, m̄bə ab̄arə m̄ilù'ù, ñ̄ki mb̄ə ns̄úkà'à ñ̄ḡǎñkw̄erə b̄itax bo b̄i ñ̄ḡǎñgh̄irə inn̄u j̄i bí!' Ka m̄ə a b̄ə laà aa, b̄i zi m̄itsyè m̄i Nw̄i ñ̄yon̄ə n̄i inn̄u j̄ii m̄ə a gh̄irə aà.”

Ann̄u ñ̄lon̄ n̄j̄o'ɔ ala'a j̄ii kaa i le ñ̄wa'a n̄too ya b̄ii aà

(Lk. 10.13-15)

²⁰ Yesu à le ntiḡə n̄login̄ə ñ̄ka ñ̄wenə b̄ə b̄ii m̄ə bi le n̄tswe n̄i ñ̄j̄o'ɔ ala'a j̄ya j̄ii m̄ə à le ñ̄gh̄irə inn̄u j̄i ȳeyer̄ə j̄i w̄ə ghu aa, ñ̄lon̄ m̄ə kaa bi le ñ̄wa'a m̄int̄i myaa b̄əñk̄ə m̄ma'at̄ə ib̄i waa aà.

²¹ N̄wenə n̄i waa n̄swon̄ə n̄i m̄ə, “Ñ̄ḡi'í ȳi ñ̄wè a mbo wò mba Chorazin! Ñ̄ḡi'í ȳi ñ̄wè a mbo wò, Bethsaida! N̄lon̄ m̄ə inn̄u j̄i w̄ə j̄i w̄ə j̄ya m̄ə bi gh̄irə a mbo bù aa, bi le mbaa gh̄irə aa mbo Tai bo Sidon boñ bo l̄eɛ m̄b̄əñ k̄ə m̄int̄i myaa t̄si'í t̄èt̄ə, ñ̄w̄e'e its̄ə'ə ñ̄ḡi'í ñ̄ki m̄fu'u at̄u yaa n̄i àb̄u.

²² La m̄ə swòñ a mbo bù t̄si'í ann̄u ñ̄ñ̄kon̄ m̄ə, àa ȳi b̄ə wa ñ̄j̄w̄i ñ̄tsò'òt̄ə m̄isa'a t̄a Nw̄i à ko m̄iləñ̄n̄ə b̄ə bi Tai n̄i Sidon ñ̄tsyat̄ə gh̄u!

²³ A mbo wò, Kapernaum, ò b̄ə t̄e'e ñ̄ent̄ə ib̄i n̄u gho i k̄o'ɔ ywe'e b̄ə a aburə, boñ baa ȳi sigis̄ə gho i m̄'a a b̄āñsyè. N̄lon̄ m̄ə inn̄u j̄i w̄ə j̄i w̄ə j̄ya m̄ə bi le ñ̄gh̄irə a nu wò aa, bi le mbaa gh̄irə aa a ala'a Sodom, boñ kaa bi le ñ̄wa'a ȳi bwes̄ə.

²⁴ La m̄ə swon̄ t̄si'í ann̄u ñ̄ñ̄kon̄ a mbo bù m̄ə àa ȳi b̄ə wa ñ̄j̄w̄i ñ̄tsò'òt̄ə m̄isa'a t̄a b̄i ko m̄iləñ̄n̄ə baSodom ñ̄tsya gh̄u.”

Yesu a swon̄ m̄ə, “N̄i zi a mbo m̄ə ta m̄int̄ə”

(Lk. 10.13-15)

²⁵ Yesu a tiḡə ñ̄swon̄ maa noò m̄ə, “M̄ə f̄a m̄b̄i'ik̄ə a mbo wò, Taà, M̄m̄à'amb̄i àbur̄ə b̄o ñ̄syè, ñ̄lon̄ m̄ə ò l'ò'əs̄ə inn̄u juà a mbo b̄ə b̄ii b̄ə tswe n̄i m̄itsyè ñ̄ki n̄zi inn̄u aà, m̄b̄añ̄n̄ə n̄d̄i'í a mbo b̄oɔ b̄i b̄or̄ə aà;

²⁶ ñ̄ñ̄ə, Taà gh̄à, àa àjàñ̄ ȳii m̄ə a le mb̄òñ̄ə gho m̄ə t̄a ò gh̄irə aà.

²⁷ “Taà gh̄à à f̄a m̄ə inn̄u ts̄im a mbo m̄ə. Kaa n̄u ts̄u à si Mu z̄i, a ki n̄zi t̄si'í Tà. Kaa n̄u ts̄u wa'à Ta ki n̄zi, n̄tsyat̄ə Mu n̄i n̄u ȳii m̄ə Mu à tsò'ɔ m̄ə yu d̄i'í ȳi ghu mbo aà.

²⁸ “N̄i zi a mbo m̄ə, bù bi ts̄im b̄ii n̄i nwùḡə n̄u juu n̄i ìf̄à'à ñ̄ki mbe'e ib̄è'è j̄ii m̄ə i d̄ir̄ə gh̄uu aà, boñ m̄ə ka gh̄irə n̄i fwet̄ə.

²⁹ N̄i kw̄er̄ə ìk̄o'ò gha n̄ñ̄j̄ a n̄ton̄ bù, ñ̄ka nyəḡə n̄i inn̄u j̄ii m̄ə m̄ə gh̄ir̄ə aà; ñ̄lon̄ m̄ə m̄ə b̄ònə ñ̄k̄ii ns̄igis̄ə n̄i ìb̄i n̄u gha a n̄syè aa, boñ m̄int̄i muu ka fwet̄ə.

³⁰ N̄lon̄ m̄ə ìk̄ò'ò gha i yan̄sə, àb̄è'ə ya a k̄i m̄fwaat̄ə aà.”

12

Abet̄ə ñ̄lon̄ ñ̄j̄w̄iñ̄ḡòñ

(Mk. 2.23-28; Lk. 6.1-5)

¹ T̄si'í maa n̄i àt̄i noò, Yesu bo b̄i ñ̄ḡǎñȳəḡənn̄u j̄i le ñ̄gh̄èè ñ̄ka n̄tsya a m̄úm ñ̄sòo ansan̄ a ñ̄j̄w̄iñ̄ḡòñ; ñ̄j̄i le si yan̄ə n̄i ñ̄ḡǎñȳəḡənn̄u j̄i j̄ya, bo login̄ə ñ̄ka nt̄ii n̄i ànsan̄ ya ȳi m̄o'ɔ ñ̄kur̄ə.

² Bi kà mæ aa nghirè aa baFarisai yê waa, nswon a mbo Yesu mæ, “Yê, ñgãnyogônnu jo i ghirè annu yii kaa a si ku'unò a nghirè a njwĩngòñ aà!”

³ A swon a mbo bo mæ, “Nì leè ñwa'á annu ya mæ David à le nghirè aa twonj aa é? Wá noò yii mæ nji le si yanj nii bo bi bè bii bo bo le ntswe aa.

⁴ Mæ à le ñkuu a ndânwi bo bi bè bi bya ñkurè ábaa ya mæ bi le nlèè a mbo Nwi, ka mæ nòñsè à le ndi'i mæ kaa mbè bo wa'à kurè aa, ñlonj mæ a abaa mà yu aa a le si kurè tsi'i ñgãñmà'a Nwi aà.

⁵ “Kè nì leè ñwa'á kì ñtwonj a múm àñwà'ánè mæ, a yi mbè a njwĩngòñ aa, tsi'i ñgãñmà'a Nwi i wò ní nòñsè la kaa bi wa'à lògè nì mæ bo wò aa annu aa é?”

⁶ Lá mæ swon a mbo bù aa mæ wa àyoo yi mo'ò a tswe faà mæ a tsyatè ndámà'anwi.

⁷ Nì le mbaa kii zi yuà ànnu mæ, ‘Wa mæ kòñ aa annu ñko mìlèñnè ñtsyatè a annu ntòò njoo mmà'anwi,’ bonj kaa nì si isa'a a nu bè bii bi si annu wò aa niñj.

⁸ Wa Mu Nù à nì Mmà'àmbi yii a sa'a ñjwĩngòñ aà.”

*Ajàñ yii mæ Yesu à le nghurè ñú yii mæ àbò yi a le ñkwo aà
(Mk. 3.1-6; Lk. 6.6-11)*

⁹ Yesu a tigè mbu nlò ñghèe ñkuu a ndânghòtè bo.

¹⁰ Nù yì mo'ò yii mæ àbò yi a le ñkwo aa, à le ntswe ghu. Bi tigè mbetè Yesu mæ, “Nòñsè à di'i mæ mbè bi ghurè ñú a njwĩngòñ aa é?” Bi le mbetè laa aa a ñkwà'ánè yu tâ tsa'g hu i niñ isa'a ghu nú.

¹¹ Yesu a kwi'i mæ, “Mbè ñú nì bù a tswe nì mbì yì, i wò a múm nìbirè a njwĩngòñ, a wa'à swùñ ñfi'isè aa é?”

¹² Nù à si mbi tsyatè aa é? Tsò mæ a bè laa aa, nòñsè à di'i mæ, tá bĩ'inè ka nghirè ibòñ a njwĩngòñjè.”

¹³ A tigè ñswonj a mbo ñu wa mæ àbò yi ya a le ñkwo aa mæ, “Sèntè abò yo yá.” Nù wa à le sèntè abò yi ya a tii ñtigè mbè tsò yi mo'ò yá.

¹⁴ BaFarisai le mfè'è ñghèe ntigè ntañj minañ a jànj mæ bi zwitè yi aà.

Ñgàñàfà'a Nwi yii mæ à tsò'ò aà

¹⁵ Yesu à yù'ù mæ mæ bi tanj minañ a atu yu aa nlò maa adigè ñghèe yi. Nnòò bè yì ghà'àtè i le nyònè yi. A ghurè bè bitsim bii bi le si ghòò aà,

¹⁶ ñswonj a mbo bo mæ tá bo tsuu ló ghirè tá bè zi.

¹⁷ A le nghirè ma yuà ànnu aa a lwensè ànnu yii ñgàñntoònwì Yesaiah à le nswonj aa mæ:

¹⁸ “Yê nì, áá ñgàñàfà'á ghà yii mæ mæ tsò'ò aa à ghuà, yii mæ mæ kòñj, ñtì gha i kii ndoritè ghu nú aà.

Mè ka niñ Azwi ya ghu nú,

tá à ka ñkè'ènwè annu Nwi yii mæ a zì ní ànnu yì tsinè aa a mbo bitìzì Nwi.

¹⁹ Kaa à ka yi wa'à bo bi bè ka nyonj, kè ka nghaa ní tii, kè tá ñu tsu à yu'u nji yì a mfànjè;

²⁰ Kaa à ka yì wa'á ñkijà'á yii i yèñjè aa bègè;

kè fè'è a lám yii a tigè mbwènè aa i bwètè, ñywe'e a noò yii mæ annu a tsinè aa a ka yì fè'e laa;

²¹ Bitìzì Nwi bitsim ka yì tigè t'e atù yaa kì be nii.”

Yesu bo nifɔ bidemon

(Mk. 3.20-30; Lk. 11.14-23)

²² Bè bɪ mɔ'ɔ le nzi ni nɔ yii mə demon à le nghirè a fə'è, kaa a wa' à kii ñghaa aa a mbo Yesu mə tã à ghurè yi. A le nghurè a tigè ñghaa ñkii nyè nɪ idigè.

²³ Bè bitsim le nyerè nlon annu ya yii à le nghirè aà. Ntigè mbetè ni mə, “Mbè a bə mə àa Mu David wa à ghuà aa ε?”

²⁴ Nòò yii baFarisai le nyu'u ma yú ànnu aa, bi le ñkwi'i mə, “Mbà ghú a fi'i ni bidemon aa nɪ àdà'a Beezebul, mfɔ bidemon wa.”

²⁵ Yesu à le nzi annu yii mə bo le si mɔɔntè aa, nswonè a mbo bo mə, “Atoò yii mə a yatè a akurè kùrè, ntigè nto nɪ waa bo bimbon aa, kaa a ka wa' à tigè a mbwé. Njò'ò àla'a kè ñgwè'è yii i ki nyatè ntigè ntonè bo ni bo aa, i ka jà'ànè.

²⁶ “Mbè a bə mə a múm ànnu nifɔ Satan, Satan à tigè mɔfure ni yɪ mɔ'ɔ, bəè bon ànnu nifɔ yi ya a yatè mə mbèè ji baa; mbè Satan a bú ntèè aa mə akè aa ε?”

²⁷ Mbè a bə yii mə mə fi'i nɪ bidemon aa nɪ àdà'a Beezebul, bəè bon bòò buu bàñnè mfi'i aa nɪ àdà'a wo aa ε? Maa ajàn tã ànnu yii mə bòò buu ghirè aa tã à tigè ntso'otè isa' à ghuu.

²⁸ Mbè mə ka mfi'i bidemon aa nɪ àdà'a Azwĩ Nwĩ, a di'i aa mə ànnu nifɔ Nwĩ à zĩ mè ntswe a titi bù.

²⁹ “Mbè nɔ a kuu mfu'u ndá ntì nɔ ti ghè à foo ntswa ntì nɔ wa ñkwere aa ε? A bə kwere bon à ka bɔñ fu'u ndá yi yá.

³⁰ “Nɔ yii à si bi'iyu tswè aa, à bə aa ñukibàà ghà, nɔ yii à si bi'iyu ghotè aa, a jà' à aa jà' à.

³¹ Mè swon a mbu bù mə, bi ka yɪ li'inè ibi tsim bo bi mbègìtè yii bə bègìtè Nwĩ ghu aa, la kaa bi ka yɪ wa'á mbègìtè yii bi bègìtè Azwĩ Nwĩ ghu aa li'inè.

³² Bi ka yɪ li'inè ibi nɔ yii mə à swonè annu yɪ bi a atu Mu Nɔ aà; la kaa bi ka yɪ wa' a ibi nɔ yii mə à swonè annu a atu Azwĩ yɪ Làà aa li'inè, kè bə fàa mbi, kè nɪ mbi yii i ka bú yɪ zɪ aà.

Àti bo mɪntà mii a koonè aà

(Lk. 6.43-45)

³³ “Ghirè tã àti tã à bon, tã tã mɪntà mi ki mbonè; kè ò ghirè àti ya a bi'i, mɪntà mi kɪ mbi'i; nlon mə bi zi ati nyonè aa ni mɪntà mii mə a koonè aà.

³⁴ Bú bɔɔ bi nó! Mbè nɪ ká ñghaa innu jɪ siginè aa mə akè tsó mə nɪ bə aa bè bɪ bi aa ε? Nɔ ghàà aa ànnu yii a luu ghu ntii aà.

³⁵ Nɔ yɪ nɪsiginè a fi'isè aa innu jɪ siginè jii i lò nɪ àtá innu jɪ jɪ siginè jya aà, nɔ yɪ mbi a kii mfi'isè aa innu jɪ bi jii i lò nɪ àtá innu jɪ bi jɪ jya aà.

³⁶ “Mè swon a mbo bù mə, à ka yɪ bə wa njwɪ ntsò'otè misa'a tã nɔ ntsim à swonè annu nlon mighàà mi adànè dànè mitsim mii à leè ñghaa aà.

³⁷ Bi ka yɪ lògè aa mighàà muu i tso'otè misa' à muu ghu. A ka yɪ ghirè mighàà muu mə tã nɪ jɪ isa'a kè ñki nwo isa'a.”

Ajàn mə bi le si betè mə tã Yesu à ghirè annu yɪ yeyerè aà

(Mk. 8.11-12; Lk. 11.29-32)

³⁸ Ngãñndi'i inòñsè bo bi baFarisai bɪ mɔ'ɔ le ntigè mbu nswon ghu mbo mə, “Ndá'innu, bɪ'i lòò mə tã ò ghirè alènsè bɪ'i yè.”

39 A kwi'i a mbo bo mæ, "Aa tsi'i nìwàà ni bê bli bi ghìrè ibi ñki mme'e Nwí aa mæ bi lòò ilènsè; la kaa mbè bi wa'á alènsè a mbo bo fa ntsyatè ya nloŋ ɲgàŋntoò Nwí Jona.

40 Tsò àjàŋ yíi mæ Jona à le ntswe ɲjwi ji tarè, nitugè nì àsí'ìnè, fya mum àtò'o fìbwè fì wè fya aa, àa àjàŋ mæ Mu Nù à ka yí kii tswe ɲjwi ji tarè, nítugè nì àsí'ìnè, a nìbũm nsyè.

41 Aa yí bə a ɲjwí ñtsò'òtə mɪsa'a tã baNineveh biinə ɲniŋ isa'a a nu bù, nìwàà ni mbi nulà, ñloŋ mæ bo le nyu'u annù Nwí yíi mæ Jona à le nswon aa mbəŋkə mĩntiĩ myaa, mme'e ibĩ waa. La tsitsòn, àyoo yĩ mɔ'ɔ yíi a tsyatè Jona aa, a tswe faà!

42 Aa yí bə a ɲjwi ñtsò'òtə mɪsa'a tã m̄f̄ɔ m̄aŋgyè yíi mæ à lɔ a Sheha aa, tã à biinə bo bi nìwàà ni bê bulà ñniŋ isa'a a nu bo; ñloŋ mæ à le nłó a ala'a yu ñzi a nyu'u annù ñloŋ mĩtsyè mĩ Solomon aa. Lá tsitsòn àyoo yĩ mɔ'ɔ a tswe faà mæ a tsyatè Solomon!

*Annù ñloŋ Azwí yí bi yíi mæ mbə a fe'è a ntii ñu m̄bu mbii ñkuu ghu aà.
(Lk. 11.24-26)*

43 "Azwí yí bi a yí mfè'è a nu ñu aa a, təè ñkarə a idigə jii mæ kaa ñkĩ s̄i ghu tswe aa, ñlɔ ni àfwetə kaa wa'á yə.

44 Ntigə nswon mæ, 'Mè ka bi ghèè wa nda mæ mè ghìrè mfè'è ghu aà.' A bu mbii nyə nda ya i tswe ɲe'ɛ, bi ye'ɛ ñki ɲaŋsə ntaŋntə,

45 boŋ à ka bú ghèè i lòò izwí jì mɔ'ɔ jì s̄amba, jii i bi'i n̄tsyatè yi aa, tã bo bo yi ñkuu ntswe wa ndá. Bɛɛ a ghìrə laa, ànnù ñú wa a tigè m̄bi'i n̄tsyatə àjàŋ yíi a le mbə a mbii aà. Aa àjàŋ yíi a ka yí kii fè'è a nu nìwàà ni bê bi bi nulà aà."

*Ndè bi Yesu bo bi bɔɔ bimaà yí
(Mk. 3.31-35; Lk. 8.19-21)*

46 Nòò yíi mæ Yesu à le mburə ka ki ghàà bo bi bè bya aa, ndè yí bo bi bɔɔ bimaà yí le nzì, ñtəə a abeɛ, ñlɔ ni mæ tã à zi bo bo ghaanə. [

47 Nù wa yí mò'ɔ à le ntigə nswon ghu mbo mæ, "Yə, ndè gho bo bi bɔɔ bimaà ghò təə a abeɛ, nɔɔ ni mæ bú bo ghaanə."]*

48 A kwi'i ghu mbo mæ, "Ndè ghà aa wò aa ɛ? Bɔɔ bimaà aa bìwò aa ɛ?"

49 Ntigə nnansə abó yi, ñdi'i ɲgãŋyogənnù ji nswon mæ, "Aá ndè ghà bo bi bɔɔ bimaà ba bi buà!

50 Nù ñtsim yíi mæ a ghìrè annù yíi mæ Taà ghà a aburə a lòò aa, àa mumaà yí m̄bãŋnə, ni yí m̄aŋgyè, ni ndè ghà."

13

*Ñghàà n̄i n̄anaa nloŋ ñú n̄mà'á ñjoo
(Mk. 4.1-9; Lk. 8.4-8)*

1 Tsi'i maa ɲjwi, Yesu à le mfè'ɛ a nda ɲghèè ñtswe a mbèè àghəŋə ñki m̄iyaa,

2 ñnòò bə a kùrə kùrè i le ɲghotə ɲkarisə yi. A tigè ñlɔgə akànu'u ñkuu ghu ntswe a múm ñkĩ. Nnòò bə wa i bãŋnə ntəə wa aghəŋə ñki.

3 A lɔŋinè ñnaa innù jì ghà'atə a mbo bo a ni mighàà mí n̄anaa. Nswonə ni mæ, "Ñgãŋmà'a ñjoo, à le mfè'è ñghɛɛ a mà'a ñjoo yu.

* 12:47 Kaa bè bi mɔ'ɔ s̄i atii yuà niŋə.

4 A kà mæ aa mma'a njoo jya aa, mbum njoo jya jï mo'ɔ i wô a ndômânjï. Bìsɪŋ zì m̀bwæentə.

5 Jï mo'ɔ i wô a atú àlân̄sə ɲgò'ò yï mæ n̄syé i le mboɔ n̄tswe ghu tsi'ï muntsirê. Ɔ waɲsə ñtoo ɲko'ɔ nlon̄ mæ kaa mánjï yï mæ mbə m̄ɲgǎŋ mi kuu a n̄syé aa kaa à le ɲwa'à bə aà.

6 Lá àjàŋə mæ nòò yï ñt̄nsə à le nta aa, à le ntɔɔ njoo jyá. Tsó mæ i le ɲwa'à ni m̄ɲgǎŋ tswé aa i gh̄ensə ñyoo yi.

7 Jï mo'ɔ i le ɲwò a tit̄i bik̄ərə kərə. Bik̄ərə kərə bya kwe nzwitə njoo jyá.

8 Jï mo'ɔ i wô n̄i àbwènə n̄syé yï siḡinə. Ntigə ɲkwe, ntigə mbaa, jï mo'ɔ i baa ansaŋ ɲkh̄i yï fùùrè, jï mo'ɔ i baa m̄ghum mi nto'o, jï mo'ɔ i baa m̄ghum mi ntarê.

9 Nù yï à tswé n̄i àton̄nə aa, tâ à yu'u."

Nji'ï ànnù yï Yesu a ghàà ni m̄ghàà m̄i n̄ánaa aà

(Mk. 4.10-12; Lk. 8.9-10)

10 Ngǎnyəgəñnù jï i le nzi ghu mbo mbetə yi mæ, "O ghàa a mbo bo ni m̄ghàà m̄i n̄ánaa aa aya aa ɛ?"

11 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, "Nw̄i à fa m̄tsyè a mbo bù mæ tâ ni zi innù jï l̄ò'òsə ñlon̄ə annù nif̄ɔ aburə. La, kaa wa'à a mbo bo fá.

12 Nlon̄ mæ a mbo ɲù yï à tswé ni yu aa, bi ka kù'ùsə ta tâ à tswé ni ju i gha'atə. Lá a mbo ɲù yï à si ni yu tswé aa, tsi'ï m̄i àti yï à tswé ni yu aa, bi ka kwərə.

13 A bə ɲji'ï ànnù yï mæ mæ ghàà ni a mbo bo ni m̄ghàà m̄i n̄ánaa aà. Ta tâ bo naɲsə ɲka nlii nlii kaa wa'à yə. Nnaɲsə ɲka nyu'utə nyu'utə kaa wa'à yu'ù tá àtù yaa a laa ghu.

14 Tã tâ à lwensə annù yï mæ ɲgǎŋntoò Nw̄i Yesaiah à le nswon̄ nlon̄ ɲgaa yàà aa mæ,

'N̄i ka yï ki naɲsə yu'u lá kaa atú yuu wa'a ghu ka nlaa,
i kii ki naɲsə yə kaa tâ mi'ï muu wa'a ghu laà.

15 Nlon̄ mæ mint̄i mi bə bú luu n̄i àj̄ɪtə.

Bi jesə ñt̄ɔŋnə jyaa kaa bo wa'à ni ñnnù bú ñyu'u.

Ñki ɲkusə mi'ï myaa

mbi'ï bo ló ñyè ni mi'ï myaa,

ɲki yu'u n̄i ñt̄ɔŋnə jyaa,

ɲki nyu'u m̄int̄i myaa laa ghu,

mbəŋkə waa, ñzi a mbo mæ, mæ ghurè waa.'

16 "Lá, m̄boɔnə a mbo bù nlon̄ mæ mi'ï muu mi yə idigə, ñt̄ɔŋnə juu i yu'ù n̄i ñnnù aà.

17 Mè sw̄ɔŋ a mbo bù tsi'ï annù ñɲkɔŋ mæ ɲgǎŋntoò Nw̄i jï ghà'àtə bo bi bə b̄i mæ annù yaa a tsinə aa bo le si yè'ətə ni a nyé ànnù yï ni yə aa, lá kaa ɲki'ï yə. Nyə'ətə ni a nyu'u ànnù yï ni yu'u aa la ɲkaa ɲki'ï yu'ù.

Ajàŋ mæ Yesu à le ntɔ'ɔtə n̄ighàà n̄i n̄ánaa nya aà

(Mk. 4.13-20; Lk. 8.11-15)

18 "N̄i naɲsə nyu'utə la nyəgə annù yï mæ n̄ighàà n̄i n̄ánaa nlon̄ ɲgǎŋmà'à njoo ghù swon̄ə aà.

19 Bè bii mæ bi yu'u nighàà nloŋ annù nifõ Nwí kaa ni wa'á ni a atu bo laa, ŋu yi mbi wa a ghênsè ñzi nswà ni a mbo bo ŋghεε ni nu aa, bi bæ aa tsi'í tsõ mbùm njoo jya mæ i le ŋwò wa ndómánjì aà.

20 Mbùm jya jii i le ŋwò a atú àlâŋsè ŋgò'ò aa, i bæ aa tsi'í tsõ bè bii mæ bi yu'u nighàà ni Nwí ñwanŋsè ŋkwerè ni nàdorè.

21 Lá kaa ni wa'á mîŋgàŋ mi a nu bo twinè, bo boò ñtswa ntugitè tsi'í a ni mú àtìi noò. Ŋgi'í i yi ŋghênsè ghèè ki zi ñloŋ nighàà ni Nwí nya, kè bæε bi ti tso'ò àkòrè yaa aa, bo burè mîma'atè ŋkhè.

22 Mbùm njoo jya jii i le ŋwò wa múm bikèrè kèrè aa, i tæ a atu bè bii mæ bi yi nyu'u ntoo yi ñsiginè ya, ànnù ŋka nwùgè nu nloŋ ntswèntí yàà kè ànnù ŋka ŋkòŋ ŋkabè, a fumsè àzwí ntoo yi ñsiginè ya, kaa bo wa'á mîntà koonè.

23 Mbùm njoo jya jii i le ŋwò wa abwenè nsye yi siginè yaa, i tæ aa a atu bè bii bi yu'u ntoo yi ñsiginè ya i laa a atu bo, bo tigè ñkoonè mîntà, bí mɔ'ò, ñkhè yi fùùrè, bí mɔ'ò, mìghum mi nto'ò, bí mɔ'ò, mìghum mi ntarè."

Nighàà ní nánnaa nloŋ ŋgwenè

24 Yesu à le ŋkù'ùsè naa nighàà ní nánnaa a mbo bo mæ, "Annù nifõ aburè a bæ aa laà mæ: Ñù yi mò'ò à le mbwe'e nsoo mìkuu yi.

25 A bæ mè ñitugè a noò yii bè bwiinŋkè aa, ñgàŋkibàà yi a ŋe'esè ñzi mm'à à bînèghè ghu ŋghεε yi.

26 Nòo yii mæ mìkuu mya mi le ŋka ŋkwi aa, noò ñkòònè a ku'ù aa, ñgwen ya i ká ñkò'ò tsõ mìkuu myá.

27 Ŋgàŋfà'á ñu wa i le nzi mbetè yi mæ, 'Taà, ò le mbwi'i aa mìkuu mî siginè fàa múm ñsòò, bînèghè bú ñtigè nlo aa a fè ghu aa ε?'

28 A kwi'i a mbo bo mæ, 'Wa ma yú ànnù aa a ghìrè ñgàŋkibàà.' Bo betè yi mæ, 'Bí'í ghεε ndwèn bînèghè bya aa ε?'

29 A kwi'i a mbo bo mæ, 'Ŋgaŋ, nì tsuu ghèè, ñloŋ mæ mbè nì ghèè ñka ndwenè, ndüntè mìkuu mya mi mɔ'ò.

30 Nì ma'atè tá mìkuu mya bo bì bînèghè bya ka ŋkwe, nywe'e a noò ñkyá. Boŋ mè ka swoŋ a mbo ŋgàŋfà'á jya mæ, tá bo foo ntsyá mbíi ñdwen bînèghè bya ŋkwerè a nìbîŋè nìbîŋ, ntòò, mbanŋnè ŋkya mìkuu mya nniŋ a atá mè.' "

Nighàà ní nanaa nloŋ aburè mâghumè

(Mk. 4.30-32; Lk. 13.18-19)

31 Yesu a bú ñnaa nighàà ní nánnaa a mbo bo mæ, "Annù nifõ aburè a bæ aa tsi'í tsõ aburè mâghum yii mæ ñu à le ñlògè mbwe'e a múm ñsòò yu.

32 Aburè ma yú, à ni fíntà fi mɔ'ò fii fi kè'è nsigè nlwi'isè. Lá fi yi ntoo aa, fi kwe ntigè mbè ati yii mæ a faŋ ntsyatè iti tsim aà, bisin tigè ñghurè ní ñdá jya ghu."

Nighàà ní nana nloŋ mbè'è àbaà

(Lk. 13.20-21)

33 Yesu a ku'ùsè m̀bu nnaa nighàà ní nánnaa a mbo bo nswoŋ mæ, "Annù nifõ aburè a bæ aa lálà: Màngyè à le ñlògè a múnkùgè mbè'è àbaa, nniŋ a ní àkan abaà, a tigè m̀morè ñkò'ò nluu idigè."

Nji'í ànnù yii Yesu à le si naa mighàà ghu aà

(Mk. 4.33-34)

34 Yesu à le nlogè aa mighàà mí nānaa ndi'i ní ìnnù ma jù ghu a mbo nnòò bē byá. Kaa à le ñkí'i annù tsu dí'i tí ghê mē à nāa a ní ñghàà.

35 Ma yú a le nkwensè aa ñghàà níi mē ñgāñntoò Nwí à le nswonj aa mē, “Māa ña'a ntsú gha a ní mighàà mí nānaa, i swonj ìnnù jii i le ntswe a alò'òsè, ñloginè a noò ñnāñsè m̀bi aà.”

Yesu a tɔ'otè ñghàà ní nanaa nya nlonj ñgwenè

36 Yesu à le mmà'atè nnòò wa ntigè mbu mbii fu a ndá. Ñgāñyogènnù jì i zì ghu mbèè ñzi nswonj ghu mbo mē, “Tɔ'otè ñji'í ñghàà ní nānaa nlonj ñgwen ya a mbo bí'í.”

37 A kwi'í a mbo bo mē, “Nù yii mē a bwe'e mikuu mya aa à laa mbè Mu Nù.

38 Nsòò wa a bē m̀bi yù. Mikuu mya, a bē bē bí annù nifò Nwí. Ñgwen ya a bē bē bí ñjù yí m̀bi wá.

39 Ñgāñkàbàà wa mē a bwe'e waa laa, a bē Devil. Nòò m̀fù'u m̀jii wa, a bē nòò ñlwí'í m̀bì. Bìfù'ù bí m̀jii bya, a bē baangel.

40 Tsi'í tsò àjàñ mē bí le ndwèn bìnèghè bya ñkwèrè ntɔɔ aa, áá àjàñ mē a ka yí kii bē a ñlwí'í m̀bì aà.

41 Mu Nù à ka yí too baangel bí tá bí ghèe a múm ànnù nifò yí, m̀fi'í bē bíi bí ghìrè bē bí m̀'ò bí ghìrè nì ìnnù jì bí aa tsi'í bitsim, bo bí ñgāñmbù'u ìnnù,

42 tá bí ma'a waa a mum m̀'ò yí tii ntii wa, tá bo tigè nyè'è ñkurè ní m̀sòñjè myaa,

43 tá bē bí ìnnù jyaa i tsinè aa bí bañjè ñka nta tsi'í tsò ñinnòò a múm ànnù nifò Taà wàà. Nù yii à tswe ní ìtòñjè aa tá à yu'u.

Ñghàà ní nānaa nlonj afù'ù yí l'ò'sè

44 “Ànnù nifò aburè a bē aa lálà: Nù yí mò'ò à le ñghèè m̀fè'e ní àfù'ù a ní nsòò yí mò'ò. Mbɔɔ mbɔɔntè fu, ñnāñsè nluu ní ñidore, ñghèè ñghèe m̀fèe ñgɔñ ñjoo tsim jii à tswe ní juu aa, ñghèe nyuu nsoo wá.

Ñghàà ní nānaa nlonj ayoo tìndùù

45 “Mbè bí kí mbu m̀figinè annù nifò aburè lálà: Nù ñntañmitàà yí mò'ò à le ñka nloo a ayoo tìndùù,

46 à ghèè mē ñyè á yii a le nanjè mbɔñ a nu yu, ñghèe m̀fèe ñjoo jì tsim, ñghèe nyuu ghu.

Ñghàà ní nanaa nlonj filwà'à

47 “Mbè bí bú m̀figinè annù nifò aburè aa laà mē: A bē aa tsi'í tsò filwà'à fii mē ñgāñkò mbwè i mà'a a ñkí, ñko mbwè ghu a mbuu, mbuù.

48 Nòò yii mē filuu aa, bo swúnj m̀fè'esè a ñkí, ñyarè mbwè mí siginè mya nninè a múm ñjoo bo, ñtigè mme'e mí bí myá.

49 Áá àjàñ mē a ka yí kii bē a ñlwí'í m̀bì aà. Baangel ka yí fè'e i ghèe yàrè bē bí bí f'isè a titii bē bíi mē annù yaa a tsinè aa,

50 i mà'à waa wa mum m̀'ò yí tii wa, tá bo tigè nyè'è ghu, ñkurè ní m̀sòñjè myaa.

Ìnnù ññkonj jì fii bo bí jì lwènè

51 “Ni' yu'u' ànnù jú ì tsìm aa, ìtù juu i laa ghu aa ε?” Bo bii ghu mbo mæ, “T̃ñj̃.”

52 A tigè ñswoñ a mbo bo mæ, “Tsõ mæ a bæ laa, ñundi'i b̃iñd̃ñsə ñtsim̃ ỹi mæ bi m̃irisə a ni ànnù ñif̃õ aburə aa, à bè aa tsi'ĩ tsõ mb̃õñd̃ugè ỹi mæ a fi'isə ñjoo j̃i fii bo bi j̃i lwèn a at̃a yu.”

Ajàñ mæ bi le ñtuu Yesu a ala'a Nazareth à

(Mk. 6.1-6; Lk. 4.16-30)

53 Ajàñ mæ Yesu à le m̃ans̃è mighàà m̃i ñanaa ma mú aa, à le mmà'atè ñghεε.

54 A ghèè m̃õ ñywe'e a ala'a bo, ñkuu a nd̃àñghòtə, ñdi'i annù ghu. Annù a gha'a bè bya, bo tigè m̃betə ni mæ, “Ñù ghù à ñans̃ə ñlógè mulà m̃itsyè bo bi ànnù j̃i wè juà aa a fə?”

55 A si mu kabindà wa à ghuà bæ aa ε? Bi si a ndè ỹi aa a ni Mary twoñə lè? Jems, Joseph, ni Simon, ni Yuda, à si b̃oõ b̃imaa bi bæ aa ε?

56 B̃j̃àant̃ə bi bi s̃i a t̃it̃i bi'iñè tswè aa ε? Ñù ghù a tigè ñlógè mbuu innù jú aa a fə aa ε?”

57 M̃int̃oñə myaa le ñlw̃iñè ghu ñu. Lâ Yesu a swoñ a mbo bo mæ, “Bi ghu'usə ñg̃añntoo Nw̃i a idigè tsim̃ lâ kaa wa'à ñi a ala'a bo k̃ə a nda bo ghu'usə.

58 Kaa à le ñki'i innù j̃i wè j̃i wè j̃i ghà'atè ghu bú ñghirə, ñloñ mæ kaa bo le ñwa'à ñi àb̃iint̃i tswè aa.”

14

Ajàñ ỹi mæ Herod à le ñzwitə Jon Ngàñmurə b̃ə ñki à

(Mk. 6.14-29; Lk. 9.7-9)

1 A bæ maa noò Herod ỹi à le mbə mf̃õ, nsa'a ñi m̃b̃u' u Galilea aa, a yu'ù ànnù ñloñ ikum Yesu.

2 Ñtigə ñswoñ a mbo ìtsend̃à j̃i mæ, “Wa à ni Jon Ngàñmurə b̃ə ñki mæ bi bu nyweensə ni ñiw̃õ. A b̃ə ñji'ĩ ànnù ỹi mæ midà'à muà mi f̃à'à ghu nu aa.”

3 Nloñ mæ à le ti bæ maa noò aa boñ Herod à b̃àñnè m̃õ Jon ñkwerə ỹi, nñi ỹi a nd̃atsañ, mbi'i ngaa Herodias, ñgwε nd̃im̃ ỹi Philip.

4 Nloñ mæ Jon à le si ghèè ghu mbo ñswoñə ni mæ, “Kaa a s̃i ku'ùnè a mbo wò a nyo'c m̃angyè ghù.”

5 Ka mæ à le si lòc mæ boñ yu zwitə Jon aa, à le mbo'c mi'i mi b̃ə bya nloñ mæ bi le bii mæ Jon à ñi ñg̃añntoo Nw̃i aa.

6 Lâ noò ỹi mæ ñjw̃i ñjwe Herodias ì le mb̃òntè aa, mu Herodias ỹi m̃angyè à le nañsə nzi mben ikòò a nsi bè b̃i bi le twoñə waa aa. Ñt̃i Herod ì doritè.

7 A tigè ñkaa, ñka'a mæ yu ka fa a ayoo ỹi mæ à bètə aa.

8 Ndè ỹi a tintè ỹi, ñswoñ mæ t̃à à swoñ a mbo Herod mæ, “Fa a atu Jon Ngàñmurə b̃ə ñki a mbo m̃ə a m̃um̃ àkañè.”

9 Nù mf̃õ wa i le mbi'i tsi'ĩ ñi m̃b̃è ànnù. Lâ àjàñ mæ à le ñkaa a nsi mi'i b̃ə aa, à le ñswoñ mæ t̃à bi fa.

10 A le ñtoo b̃ə bi ghèè ñkwye atu Jon wa nd̃atsañ,

11 ñlógè atu ya nñi wa m̃um̃ àkañ, mfa a mbo m̃um̃angyè wa a ghèè m̃fa a mb̃õ ndè ỹi.

12 Ngǎnyөгѳnnù Jɔn i le nyu'u, ɲghɛɛ nɔ̀bgə akú yi ɲghɛɛ ntwiɲ, ntigə ɲghɛɛ ɲkè'ɛnə a mbo Yesu.

Ajàɲ mə Yesu à le ɲje'ɛ bə̀ ñtsù'ù ji ntaà aa
(Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)

13 Nòò yīi mə Yesu à le nyu'u ma yú ànnù ñlon Jɔn aa, à le mmà'atə̀ adigə̀ ma ya ɲkuu a múm àkànu'u ɲghɛɛ a adigə̀ yi mɔ'ɔ̀ yīi bə̀ sɪ ghu tswe aa, mə yu tswe ghu tsi'ɪ yùyu. Nòò yīi mə nnòò bə̀ wa le nyu'u maa ajàɲ aa, bi le mfè'èkə̀ a ɲjɔ'ɔ̀ ɪla'a jya ntə̀ə̀ ni m̀ikòrə̀ ɲyonə̀ yi ghu.

14 Yesu à ghè̀ mə̀ mə̀ yu kɪ̀ fè'è̀ wa a múm àkànu'u, nyə̀ nnòò bə̀ wá. Ntià yi i luu nì àjə̀ɲnə̀ ñlon ɲgaà yàà. A tigə̀ ɲghurə̀ ɲgàɲmighòò a titià bo.

15 A bə̀ mə̀ a ɲkwèfò̀ tsi'ɪ maa ɲjwi, ɲgǎnyөгѳnnù ji i zɪ̀ ñswon ghu mbo mə̀, "Wa nòò à tigə̀ ñtsya, àdigə̀ yu a kɪ̀ mbə̀ àfumnə̀ adigə̀. Ghirə̀ tá bə̀ bú sɛɛnə̀ mə̀ mbə̀ bo gheɛ̀ ñlɔɔ̀ ayoo ɲiji yaa ni ɪla'a itoo ji mɔ'ɔ̀ nyuu ɲji."

16 Yesu a kwi'i a mbo bo mə̀, "Kaa bo sɪ̀ nɪ̀ m̀mà'atə̀ tswè̀, bumbɔɲ, nɪ̀ fa ayoo a mbo bo bɔ̀ ji."

17 Bo kwi'i ghu mbo mə̀, "Ayoo yīi bɪ'ɪ tswe ni yu faà, à ni tsi'ɪ ɲkya ɪbaa ji ntaà ni mbwè̀ mi mbaà."

18 Yesu a swon mə̀ bi zɪ̀ ni mu a mbo yu.

19 A swon a mbo nnòò bə̀ wa mə̀ tá bo tswetə̀ a nyə̀ nɪ̀ ɲgè̀è̀ yá. Bi tswè̀ mə̀ aa, a logè̀ ɲkya ɪbaa jya ji ntaà bo bi mbwè̀ mya mi mbaa, ɲɲɛntə̀ mi'ɪ̀ mi a ndə̀ɲ, mfa mbi'ikə̀ a mbo Nwɪ̀, mbatə̀ abaa ya mfa a mbo ɲgǎnyөгѳnnù ji mə̀ tá bo fa a mbo bə̀ byá.

20 Nù̀ ñtsɪ̀m à le ɲji nyurə̀, ɲgǎnyөгѳnnù ji jya i bú ñtigə̀ nsyɛ̀ abùgə̀ miji jya a luu a nɪ̀ ɲkyè̀ nighúm ñtsò̀ baà.

21 Ndùu mbàɲnə̀ yīi i le ɲji miji myaa, i le mbə̀ tsò̀ ñtsù'ù ji ntaà; kaa bi le ɲwa'à bǎɲgyè̀ bo bɔ̀ɲkhə̀ sə̀ɲə̀.

Ajàɲ yīi mə̀ Yesu à le ɲka ntə̀ə̀ a atu ɲki aa
(Mk. 6.45-52; Jn. 6.15-21)

22 Yesu à le swon ɲgǎnyөгѳnnù ji i kuu a múm àkànu'u mbu ntoo ɲghɛɛ fu a ɲjii yɪ̀ mɔ'ɔ̀. Yu mbɔɲ a tigə̀ mbàɲnə̀ ntswe a ɲjɪ̀m ñswon nnòò bə̀ wa i sɛɛnə̀.

23 Nnòò bə̀ wa i sè̀ɛ̀nə̀ mə̀, a ko'ɔ̀ ɲghè̀è̀ wa atu nta'a tsi'ɪ̀ yù yù a ntsà'atə̀ Nwɪ̀. Nòò ɲkwèfò̀ à le ɲkù'ù a tswè̀ ghu tsi'ɪ̀ yù yù,

24 le bon àkànu'u yu a bürə̀ mə̀ ɲghɛɛ a múm ɲkɪ̀ agha'a a sa'à. ɪkàɲnə̀ ɲkɪ̀ i tumə̀ ɲghɛɛ, ntumə̀ mbii nlon mə̀ àfisə̀ a le ɲgha'a a múm ɲkɪ̀.

25 A bə̀ mə̀ a ni nòò ɲjwi a zɪ̀ a mbo bo, ntiə̀ə̀ ni a atu ɲki.

26 Nòò yīi ɲgǎnyөгѳnnù ji i le nyə̀ yi a tə̀ə̀ wa atu ɲki aa, ɲìbɔ'ɔ̀ nɪ̀ wè̀ tswá waa, bo tigə̀ ñtɔɲnə̀ nswonə̀ ni mə̀, "A nɪ̀ ɲkú!"

27 Yesu a wǎɲsə̀ ɲghaa a mbo bo nswon mə̀, "Tswa ni ntià ghuu, à wa ni mə̀. Nɪ̀ tsuu bɔ'ɔ̀."

28 Peta a swon ghu mbo mə̀, "Mmà'ambɪ̀, mbə̀ a bə̀ wò, ò swon mə̀ zɪ̀ a mbè̀ɛ̀ wò fya múm ɲkɪ̀."

29 Yesu a swon ghu mbo mə̀, "Zi!" Peta à le mfè'è̀ wa múm àkànu'u, ntə̀ə̀ wa atu ɲki ɲghɛɛ a mbè̀ɛ̀ Yesu.

30 Lá, ajàɲ mə̀ à le nyə̀ afisə̀ ya aa, nɔ̀gɪ̀nə̀ ɲka mbo'ɔ̀, ntigə̀ mbwè̀ nsigə̀ ɲghɛɛ wa múm ɲkɪ̀. Ntɔɲnə̀ nyə̀'ə̀ mə̀, "Mmà'ambɪ̀, yweensə̀ ghá."

³¹ Yesu a wâŋsè ñnasè abô yi ñtswa yi ghu, nswonj mæ, “Abiintii yo a kə'ə bə laa aa a ya aa ε? O ghìrè ñjɪŋkə aa a ya?”

³² Nòò yii bo le ŋkə'ɔ ŋkuu wa múm àkànu'u aa, àfisè ya a kentè.

³³ Bè bii bi le ntswe wa múm àkànu'u aa, bi mü yi nswonj mæ, “Aá ànnù ñkoŋə, ò ni Mu Nwìŋgòŋə.”

Ajàŋ yii mæ Yesu à le ŋghùrə ñgàŋmighòò a ala'a Gennesaret àà
(Mk. 6.53-56)

³⁴ Bo tòò mæ ñghεε a ala'a Gennesaret.

³⁵ Badigə bya le nyə yi nzi, ñtsyasə ñkii tsi'í a idigə idigə maa mbèè àla'a mæ bi ghotə ñgàŋmighòò ñzi ni ju ghu mbò.

³⁶ Bo le mbu'u mbo ghu mbo mæ tá à ma'atə tá ñgàŋmighòò jyá bɔɔ mɔɔntə tsi'í àtsəŋ atse'ə yi. Bè bitsim bii bi le mmòòntə aa, bi le ntii nighòò.

15

Ajàŋ yii mæ Yesu à le ŋwenə baFarisai ñloŋ bìnòŋgòŋ bi bità bi bitaa
byaa àà

(Mk. 7.1-13)

¹ BaFarisai bo bi ŋgàŋndi'i nòŋsè le nló a Yerusalem nzi mbetə Yesu mæ,

² “Kaa ŋgàŋyegənnù jo i si bìnòŋgòŋ bi bità bi bitaa bi'í ləə aa a ya aa ε? Nloŋ mæ kaa bi si mbò myaa si'í a ni mánji yii a kù'ùnə nsi'í mboŋ ki ji.”

³ Yesu a kwi'i mæ, “Kaa ñi si ndi'i Nwí yu'unə, mbaŋnə yòŋə bə bìnòŋgòŋə bu aa a ya aa ε?”

⁴ Nloŋ mæ Nwí à le ndi'i mæ, ‘Ka nyu'unə a taà ghò bo ñdè ghò,’ ñki ndi'i mæ, ‘Nù yii à bəgìtə a taà yi kə ndè yi aa, a ku'unə mæ tá bi zwiwə yi.’

⁵ Nì bāŋnə ñswonjə ní yùu ŋgaa bə mæ, Mbə ñù a swonjə a mbo taà yi kə ñdè yi mæ, ‘Wa ayoo yii mæ boŋ mə fa ŋkwetə gho ghu aa, mə fà mə a mbo Nwí,’

⁶ boŋ kaa à si ní ñyù'ùnə taà yi bú ñtswə. Ma yú a di'i aa ajàŋ mæ ni tigə mbwəsə ní nòŋsə Nwí mbaŋnə ŋka nyonj ní bìnòŋgòŋə buu aa.

⁷ Bú ñgàŋabagilè! Ñgàŋntoò Nwí Yesaiah à le nyə aa tsi'í siginè ñŋwà'ànə ànnù yii mæ Nwí à le nswonj nloŋ ŋgaa yùu aa, mæ,

⁸ ‘Bè buà, bi ghu'usə ní gha aa tsi'í ní ñghonj ntsú jyaa,

lá mántii myaa bāŋnə ñtswə a ndisyà;

⁹ Bo mü ní gha laa tsi'í àdāŋə àdāŋə

ñloŋ mæ bo bāŋnə ñdi'i bə bìnòŋsə bi bə tsó ñdi'í jyá! ”

Ñjoo jii mæ ghìrə mæ tá ñù tsuu laa àà

(Mk. 7.14-23)

¹⁰ Yesu a tigə ñtswonj nnòò bə wa i zì ghu mbèè a swonj a mbo bo mæ, “Nì nanjə nyu'u tá à laa a atu bú:

¹¹ Ayoo yii mæ ñù a ji a ntsú yu aa kaa a si ma ya ghìrə mæ tá à tsuu laa, a ajàŋ yii mæ nòŋsə à di'í aa, a bāŋnə ñghirə ayoo yii mæ a fè'è ghu ntii aa mæ tá à tsuu laa.”

¹² Ñgàŋyegənnù ji i zì ñswonj ghu mbo mæ, “O zì mæ baFarisai ghìrə ñlwisə ntəŋ a nu wò ñloŋ ànnù ya mæ ò ghìrə nswonj aa ε?”

13 Yesu a kwi'i mæ, "Ayoo yïi mæ a sî Taà ghà a aburè bê aa bi ka yï dü lò'òsè.

14 Nî ma'atè waa; bo bə aa bifè'ənè mæ bi tsyàsè bî m'ò. Mfè'ənè à bə ki tsyàsè yï m'ò'ò boŋ bo bitsim ka wó a ataà."

15 Peta a swon ghu mbo mæ, "T'ò'otè nji'ï nìghàà nî nàà ma nú a mbo bî'ï."

16 Yesu a swon mæ, "Mala a bə mæ, tsi'ï bù, kaa nî sî ki nzi aa ε?

17 Nî sî zi mæ àyoo yïi mæ n̄ jî a ntsũ yu aa, a sigè aa ghu ato'o a kî m̄bu nyi aa ε?

18 Là àyoo yïi mæ a fè'è a ntsũ n̄ aa a fè'è aa ghu ntii, ñghirè ni mæ tâ à tsuu laa.

19 Nlon mæ a ntii n̄ aa a fè'è imòòntè jî bî, ànnũ nzwitè n̄, ànnũ màghàbè, ànnũ ajirè, iyèrè, ñswonjè àbaj̄nennũ a atu n̄, bo bi ñswonjè ànnũ yï bi a atu n̄.

20 Aa ma jũ innũ mæ i ghìrè mæ n̄ à tsuu laa aà; kaa n̄ji tì sî'ï m̄bo tsó mæ bo swonjè aa, kaa a sî ghìrè mæ n̄ à tsuu laa."

Màngyè yïi à le ntswe nî àbiiintii aà
(Mk. 7.24-30)

21 Yesu à le ntigè mma'atè adigè ma ya ñghèε a mbù'u Tai bo Sidon.

22 Màngyè baKana yï m'ò'ò, yïi à le ntswe maa mbù'ù aa, à le nzi nyè'ò nswonjè ni mæ, "Ko mìl̄ñnè ghà, m̄bà Mmà'àmbî Mu David! Demon yï m'ò'ò à nanjè ntswe a ato'o m̄ ghà yï màngyè ñdi nî ñgi'ï ghu nu si'ï."

23 La kaa Yesu kaa a wa'á yi kwè'è. Ñgányègánnũ jî i tigè ñzi mbu'u mbo ghu mbo nswonjè mæ, "Furè màngyè ghù tâ à bii a ñjim b'ìnè! Wa a yè'è ñyon aa nzwî nî àtu n̄."

24 Yesu a kwi'i mæ, "Bi le ntoo gha aa tsi'ï a mbo mbinjèrè jii i bwe a ñgwè'è nda baIsrael aà."

25 Maà noò màngyè wa a zî ñswetè mik'u'utè mi ghu nsi, nswonjè mæ, "Mmà'àmbî, Kwetè ghà."

26 Yesu a kwi'i mæ, "Kaa a sî ku'ùnè a nlògè àbaa b̄o mbaj̄nè m̄ma'a a mbò m̄bù."

27 Màngyè wa a kwi'i mæ, "Ñjè, Mmà'àmbî, là m̄bu jya i syè nî ñkùgè abaa jya mæ i lò wa atu atetè taà wàà ñwokè aa ñkurè."

28 Yesu a tigè ñkwi'i ghu mbo mæ, "Oh! Màngyè, ò tswè nî àbiiintii si'ï! Wa ò ka tswè nî ànnũ ya yïi o lòò aà." Mũ yï wa à le ñghènsè ñki ntii tsi'ï maà noò.

Ajàñ yïi Yesu à le mbù ñghurè bə bî ghà'atè aà

29 Yesu à le ntigè nlo maa adigè ñghèε ntsyá a mbèε àtsùmè Galilea. Ñk'ò ñghèε a atu nta'a, ñtigè ntswe a nsyè.

30 Má m̄bém ñnòò à le nzi ghu mbèè ni bitsèñkèrè, b̄bwènkè, bifè'ènè, bitìghàà, nî ñgàñmighòò jî m'ò'ò tsi'ï jî ghà'atè, ñnoñsè a mikòrè Yesu a ghurè waa.

31 Bè bya le nyèrè si'ï a ajàñ yïi mæ bo le nyè bitìghàà ghaà, b̄bwènkè tii, bitsèñkèrè tèè, bifè'ènè kii nyè nî ñdìgè aà; bo le ntigè ñgha'asè Nw̄ñgòñ baIsrael.

Ajàñ yïi mæ Yesu à le nje'ε mbaj̄nè ñtsù'ù jî ñikwà aà
(Mk. 8.1-10)

³² Yesu à le ntigè ntwon ngǎnyogônnù ji jya nswon a mbo bo mæ, “Mæ ko milɪnɔ̀nè bè bú, ñlon mæ bi tswè mæ bi'ibo tsítsɔ̀n njwi ji taræ kaa wa'à ní àyoo yí ji tswè aà. Kaa mbæ mæ wa'à swon mæ tá bo lo nghèè ní ñji ñlon mæ mbæ bo ghìrè ñghèe ñwòkè a mánjì.”

³³ Ngǎnyogônnù ji i betè yi mæ, “Mbæ bi'inè lɔ̀gě abaa aa fə fàa a atu nta'a miwèè a ku'unè a nje'e mǎmbèm ñnòò ghú ghu aa ε?”

³⁴ Yesu a betè waa mæ, “Nì tswè nì ñkya abaa aa ji sөгə aa ε?” Bo kwi'i mæ, “I ni ji sǎmbaa ni bɔɔ bi mbwè bi m'ò.”

³⁵ Yesu a swon mæ tá ñnòò bê wa tswè a nsyé.

³⁶ A tigè ñlɔ̀gə ibaa jya ji sǎmbaa ni mbwè mya, mfa mbi'ikè a mbo Nwì, mbatè, mfa a mbò ñgǎnyogônnù ji bo yatè a mbo bè byá.

³⁷ Bè bya bitsim le ñji nyurè; bi bwèè àbùgè miji ya, ibà'a abaa jya bo bi isà'a mbwè jya, i luu ní ñkyè ji sǎmbaa.

³⁸ Ndùu mbǎñnè jì i le ñji aa le mbæ ntsù'u ji ñikwà; kaa bi le wa'à bǎngyè bo bi bõñkhə səñə.

³⁹ Yesu à le ntigè nseensə bə bya, ñkuu a mùm àkànu'u ntoo ñghèe a mbù'u àla'a Magadan.

16

Ajàn mæ bi le mbetə alənsə a mbo Yesu àà (Mk. 8.11-13; Lk. 12.54-56)

¹ BaFarisai bi m'ò'ɔ̀ bo bi baSadukai bi le nzì a bo Yesu nɔ̀ɔ̀ mæ bi kwà'anè yi, mbetè yi mæ tá à ghìrè alənsə yii mæ a lo a aburə aa a ndi'i mæ Nwì à tswè bo yu.

² Yesu a kwi'i waa ní àbetè mæ, “A yí mbæ a ñkwéfo aa ní swonè ni mæ 'ɪdìgè ka ghìrè bõñè ñlon mæ mbà'à àbùrè i bǎñə.’

³ A yi ñki mbæ a titugə aa ní swonè ni mæ, ‘Sii à ka ghìrè bə njwì àfisë ñlon mæ mbà'à àbùrè i bǎñə ñki mbosə ní ìdìgè.’ Nì zì àjànə mæ mbæ ní ká ñyè ní ñnnù a ajàn mæ mbà'à àbùrè i di'i aà. Lá kaa mbæ ní wa'ǎ ilənsə noò ñgù'u mbi yulà zì.

⁴ Bú ngǎngghìrè ñnnù jì bi bitùbii Nwì bi ñgù'u bulà, ni betè nàa mæ mè di'i alənsə annù a mbo bù aa ε? Njan, àlənsə yii mæ mbæ mè di'i a mbo bù à ki mbæ aa tsi'i yì jona.” A swon mæ laa ntigè mma'atə waa ñghèe yi.

Mbè'è àbaa baFarisai bo bi baSadukai (Mk. 8.14-21)

⁵ Nòò yii mæ ngǎnyogônnù ji i le ntoo ñghèe nywe'e wa mbèè àtsùm ya yì m'ò'ɔ̀ aa, bo le yə mæ bo li'inə a nɔ̀gə àbaa.

⁶ Yesu a swon a mbo bo mæ, “Nì ka nstsyesə ghuu, ntsee ní àtù yuu ñlon mbè'è abaa baFarisai bo bi yì baSadukai.”

⁷ Bo lɔ̀ginè ntigè ñghaa a atiti bo nswonè ni mæ, “A swon laa aa ñlon mæ kaa bi'inè ghìrə ñwa'ǎ abaa lɔ̀gə aà.”

⁸ Yesu a zì ànnù yii mæ a le ntswe a nti bo, ntigè nswon mæ, “Bù bê bii mæ àbiintii yaa a kə'ətə, a ghìrə àkè mæ ní ka ñghaa a titi bù mæ ní sè ní abaa tswè aa ε?”

⁹ Nì si annù zì tá àtù yuu laa ghu aa ε? Nì sè burè ki wa'atə ajàn mæ mè kì jè'è bə bya ntsù'u ji ntaà ní ñkya ibaa jya ji ntaà aa ε? Nì le nsyé ñkugè ji i luu aa a ní ñkyè ji sөгə aa ε?

10 Nì sà kɪ ɲwa'atə ɲkya abaa jya ji sàmbaa mə mə kɪ jè'e bə ntsù'ù ji nɪkwà ghu aa ε? Nì le ɲkɪ nsyɛ ɲkùgə ji i luu aa a nɪ ɲkyɛ ji səgə aa ε?

11 A tigə ɲghirə akə mə nì bu ɲka ɲɲɲkə, kaa ɲkɪ'ì zi mə mə si aa annù nlonə abaa ghàà aa ε? Nì ka ntsyəsə ghuu nɪ məbè'è àbaà baFarisai nì baSadukai."

12 Bo tigə ɲzi maa noð a laa mə kaa à si a mbo bo ghaa mə tâ bo ka ntsyəsə nlonə aa məbè'è àbaa. A bəɲnə ɲghaa nlonə aa ɲnnù jɪi mə baFarisai bo bɪ baSadukai le si dɪ'ì aà.

Ajàn mə Peta à le nswonə a ɲù yii mə Yesu à ni ghu àà
(Mk. 8.27-30; Lk. 9.18-21)

13 Yesu à le ɲghèè ɲka ɲkoontə a məbèe Kaisaria Filipi, məbetə ɲgəɲyogənnù ji mə, "Bə swonə nì mə Mu Nù à bə aa wo aa ε?"

14 Bo kwi'ì mə, "Bɪ mə'ɔ swonə nì mə, Jɔn ɲgəɲmùrə bə ɲkɪ, bɪ mə'ɔ swonə nì mə, Elijah, bɪ mə'ɔ kɪ məbù nswonə nì mə, Yeremiah, kə ɲgəɲntoð Nwɪ wa yɪ mə'ò."

15 A betə waa mə, "Là nì swonə yuu ɲgaa mə mə laa məbə wo aa ε?"

16 Simon Peta a kwi'ì mə, "O nɪ Ayo'ò Nwɪ wà, məbə Mu Nwɲgɔɲ yii mə à tswe ntɪ aà."

17 Yesu a swonə ghu mbo mə, "Mboonə a mbo wò məbà Simon mu Jona nlonə mə a ma yù ɲnnù ɲɲkoɲ a mbo wò aa kaa a si ɲùmɪsɔɲ dɪ'ì. A dɪ'ì Taà ghà a aburə a mbo wò.

18 Mə swonə a mbo wò mə, ò laa məbə Peta*, mə ka bɔɔ ɲghotə yà ma mùu atù àlɲnsə ɲgò'ò. Kaa tâ tsi'ì nìwo, tâ nì wa'à tɪ ɲtsya.

19 Mə ka fa bɪkey bɪ annù nɪfɔ aburə a mbo wò. Annù yii mə ò kwɛrə fàa nsyɛ aa boɲ baa kɪi kwɛrə a aburə. Annù yii mə ò fɛɛ fàa nsyɛ aa boɲ baa kɪi fɛɛ a aburə."

20 A tigə ɲnɲnsə ɲkwantə ɲgəɲyogənnù ji mə tâ bɪ tsuu a mbo ɲù lɔ swonə mə yu laa məbə Ayo'ò Nwɪ wà.

Ajàn mə Yesu à le ɲghàà ɲlonə ɲgɪ'ì yii yu ka yə i kwo àà
(Mk. 8.31—9.1; Lk. 9.22-27)

21 Nlɔgɪnə maa noð Yesu a lɔgɪnə ɲdɪ'ì a mbo ɲgəɲyogənnù ji mə, yu tswe nì ɲlɔgɪnə ɲkɔ'ɔ ɲghèe a Yerusalem i ghèe i yə mbuu ɲgɪ'ì jɪ ghà'atə ghu a mbo bɪtə bɪ ala'a, bo bɪ bilɪi bɪ ɲgəɲmà'anwɪ nɪ ɲgəɲndɪ'ì nɔɲsə, tâ bɪ zwɪtə yɪ, a ti bə nɪ ɲjwi ji tarə bɪ bu nyweensə yɪ fu nì nɪwò.

22 Peta à le nswunətə yɪ ɲghentə nì ghu, ɲlɔgɪnə ɲka ɲghaantə nɪi nswonə nì mə, "Wa məbə Nwɪ wa'á ma yù ɲnnù bii, Mmə'ambɪ. Wa kaa məbə ajəɲə annù ma yù a wa'á a nu wò fɛ'è."

23 A bəɲkə yɪ nswonə a mbo Peta mə, "Tsyá məbɪ a ɲjɪm mə, məbà Satan! O nì məfànsə məɲjɪ a mbo mə ɲlonə mə kaa ò sɪ aa a ɲjɪm Nwɪ təə, ò bəɲnə ntəə aa a ɲjɪm bə."

Bə bii mə bɪ ni ɲgəɲyogənnù Yesu àà

24 Yesu a tigə ɲswonə a məbò ɲgəɲyogənnù ji mə, "Məbə ɲù tsù a ka nɔɔ a ɲka nyonə a ɲjɪm mə, a tuu ɲbii nú yɪ, məb'e abəɲnə bəɲnə yɪ ɲka nyonə nàà.

* 16:18 Njɪ'ɪ Pita, "Petros" nì ɲghàà nì baGrikia, ì bə aa àlɲnsəɲgò'ò.

²⁵ Nlon mə nù yîi mə a lòc mə yu yweensə ibii nù yi aa, à ka bàṅnə bwe. Nù yîi mə a bàṅnə m̀bwe ibii nù yi nlon ḡkwi atú gha aa, à ka bàṅnə tswe ni ghu.

²⁶ Mbə a kwetə ḡú tsu aa nî àkè mə mbə a tswe nî m̀bi yŭ ntsim m̀baṅnə m̀bwe ntswəntŭi yî aa e? Kè m̀bə ḡú a fa aa àkè ḡkwensə ntswəntŭi yî ghu aa e?

²⁷ Nlon mə Mu Nù à ka yî zî bo bì baangel bi a m̀m̀m̀ nìgha'a ni Taà yî i tso'c ifà'à ḡú ntsim i yòṅə nî àfà'à yîi mə à le mfà'a aà.

²⁸ Mə swòṅə a mbo bù tsi'í annù ǹḡkoy mə bə bì m̀c'c bi təə faà bii mə kaa bo ka yî wa'à nıwo ywe'etə ti yə nòd wa mə Mu Nù à ka yî zî a m̀m̀m̀ annù nifŭ yu aà."

17

Ajàṅ yîi mə Yesu à le mbəṅkə yi ntigə ḡḡweenə aà
(Mk. 9.2-13; Lk. 9.28-36)

¹ Njwi i tsyà m̀ə ji nto'o, Yesu a l̀gə Peta bo Jems ni mumaà yî Jon bo bo kò'c ghèè a atu nta'a yî syà yî m̀c'c, ntswe ghu tsi'í bò bo.

² Nù yî i bəṅkə a nsi bo, ǹsi yî i tigè nta tsi'í tso ǹnòd, itsə'ə jî i fu'ù ḡḡeṅkə.

³ Bo ghəə ki yə Moses ni Elijah wi'ikè m̀f'e'ε ntigə ḡghaanə bo bì Yesu.

⁴ Peta a swoṅ a mbo Yesu mə, "Mmà'àmbi, a boṅ mə bî'inə tswe faà aà. O bə kōṅ boṅ mə ka ghùrə m̀m̀ntàn mi ntarə faà, tá yî fùùrə i tswe a mbo wò, yî m̀c'c i tswe a mbo Moses, tá yî m̀c'c i tigə ntswe a mbo Elijah."

⁵ Ajàṅ mə à le mburə ki ghàà aa mbà'à yî nta yî m̀c'c i wi'ikè ḡkuse waa, ḡjî ḡú i f'e'è wa m̀m̀m̀ mbà'à nswoṅ mə, "Aa mú ghà yî m̀bàṅnə yîi mə m̀ə kòṅə aa à ghulà, mə nanşə ndoritə nlonə yî. Nì ka nyu'u annù yîi a swoṅə aà."

⁶ Nòd yîi ḡḡḡyogənnù ji i le yu'u lálàà aa, bo le ḡwò a nsyə àkùu kuu, nluu ni nìbò'ò.

⁷ Lá Yesu à le nzî nzi m̀m̀dòntə waa nswoṅ mə, "Bìinə nì, nì tsuu ki bò'c."

⁸ Bo ḡentə mi'í myaa ntigə yə tsi'í Yesu, kaa ḡki'í ḡú dàn bù nıyə.

⁹ Ajàṅ mə bo le nlò wa atu nta'a ḡka nsigə aa, Yesu a swoṅ a mbo bo mə, "Nì tsuu annù nlon ḡḡə təə təə ma yú a mbo ḡú ló swoṅə, i ywe'e' noò yîi mə Mu Nù à ka yî yweenə ni nıwo aà."

¹⁰ ḡḡḡyogənnù ji jya i betə yî mə, "ḡḡḡndi'í nòṅsə i nswoṅə ni mə Elijah à tswe nì m̀fòo ntsyá mbii i zî aa a ya aa e?"

¹¹ Yesu a kwi'í a mbo bo mə, "Elijah à tswe nì zî, ḡki tswe nî nzi tsisə innù tsim fu i b̀nsə a ajàṅ mə i le ntswe aà."

¹² La mə swòṅə a mbo bù mə Elijah à t'è'è mə nzi, kaa bo wa'à yî zî, m̀baṅnə ḡḡḡrə annù yîi mə bì kòṅə aa ghu nú. A ki mbə a ḡḡḡḡḡ a ajàṅ mə Mu Nù à ka yə ḡḡi'í a mbo bo aà.

¹³ ḡḡḡyogənnù ji jya i tigè ḡyu'u a laa atu bo maa noò mə a swoṅə aa annù nlon ḡḡaa Jon ḡḡḡm̀urə bə ḡki.

Ajàṅ mə Yesu à le ḡḡḡrə m̀mbàṅnə yîi mə à le ntswe ni demon aà
(Mk. 9.14-29; Lk. 9.37-43)

¹⁴ Nòd yîi mə bo le mbù m̀bii ntsi'í ǹnòd bə wa aa, ḡumbàṅnə yî m̀c'c à le nzî nswetə miku'utə mi a nsi Yesu, nswoṅ mə,

15 “Mmà'àmbi, ko miiḡnè mû ghà ghû, ñlonj mæ a wõ àbùbùrè ñnanjse nyè nî ḡḡi' i tsi' i nî mbê ànnù. A yi mbæ noò mò'ò a wô a mum mò'ò, a bæ a noò mò'ò a wô a mûm ḡkî.

16 Mè ghìrè nzi nî ghu a mbô ḡḡanjyèḡènnù jo kaa bo ki' i àjàn mæ mbæ bo ghurè yi zî.”

17 Yesu a swonj mæ, “Oò, bú niwaa ni bè bii bi sî nî àbiintii tswè, ḡḡhirè nî ñnnù jii i sî tsinè aa, mè ka tswè bi'inè i ywe'e aa a noò àkè aa è? Mè ka ki tswa ntii gha ñlonj ḡḡaa yùu i ghèe ywe'e aa a noò àkè aa è? Nî zi ni ghu a mbo mæ.”

18 Yesu a wenè demon wa, a burè ñfe'e ghu nu, mu wa a ghèsè ñtii.

19 ḡḡanjyèḡènnù Yesu i le ntigè nzi ghu mbo a alò'òsè ñbetè yi mæ, “Bi' i ghìrè ḡkî' i a mfi' i demon wa zi aa a ya aa è?”

20 A kwi' i a mbo bo mæ, “Ñlonj mæ àbiintii yuu a kè'è aa. Mè swonj a mbo bù tsi' i annù ñḡḡonj mæ, mbæ nî tswè nî àbiintii a tæ'e ḡkè'è mbæ tsi' i tsò àbùrè mǎghum, bæè bonj mbæ nî swonj a mbô ñta'a ghû mæ, 'Bi' ñnè faà ḡḡhèe ntèè fii' i kî ñbi'ine. Maa mùu àjàn bonj kaa mbæ ànnù tsu a wa' a ghuu tsyá. [

21 Mbuu demon ma ghû a lòò aa mæ mbæ nî si'isè ìbii nú ghuu ti ji ñtsa'atè Nwî mbonj fi' i.”*]

Ajàn mæ Yesu à le mbu ḡḡhaa annù ñlonj annù niwô yi aà

22 Nòò yii mæ ḡḡanjyèḡènnù ji i le mbù ḡḡhotè a ala'a Galilea aa, Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Bi ka fa Mu Nù a mbo bè,

23 tâ bi zwiwè yi, a ti bæ a nî ḡjwi ji tarè bi bú mbi'ine yi fu a niwô.” Nú yàà ì le ñnanjse mbi' i tsi' i nî mbê ñnnù.

Ajàn mæ Yesu à le ntu tax ñdâma'anwî aà

(Mk. 9.30-32; Lk. 9.43-45)

24 Nòò yii bo le nzi ḡku'u a Kapernaum aa, ḡḡanjkwèrè tax ñdâma'anwî bo zî a mbo Peta mbetè yi mæ, “Ñdî'innù ghùu ghû, à si tax ñdâma'anwî tu aa è?”

25 Peta a kwi' i mæ, “A tu.”

Nòò yii mæ Peta à le ḡkuu a nda aa, Yesu a betè yi mæ, “Simon, àmòòntè yo a nî mæ akè aa è? A tax a mbo bi'ò bi fàa nsye aa a tu wo aa è? Bè bi ala'a bya, kè biggii aa è?”

26 Peta a kwi' i mæ, “Biggii.”

Yesu a tigè ñswonj mæ, “Mbæ a bæ la bonj kaa bàla'a bya sî nî ñtù tswè.

27 Lá kaa bi'inè sî lòò mæ mbæ bi'inè lwisè mîntôn myaa. Tsò mæ a bæ laa aa, ghèè fii atsùm ñma'a ñsa'a ghu. Fìbwè fi mbii fii ò ko aa, ò ḡa'atè ñtsù yi, bonj ò ka fi' i abàtè ḡkabè ghu tâ à ku' u a ntu tax ñdâma'anwî ghà bo ghu. Lòḡè ḡḡhèe ntu tax yì'ò ghu a mbo bo.”

18

Abetè ñlonj ḡy yii mæ à kò'ò ntsirè a mûm ànnù ni'ò Nwî aà

(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)

1 A bæ maa noò, ḡḡanjyèḡènnù Yesu zî ghu mbo mbetè yi mæ, “Nù yii mæ à kò'ò ntsirè a mûm ànnù ni'ò aburè aa à nî wò aa è?”

2 Yesu a twonjè múnkhè nzi ñtè'e a titii bo

* 17:21 Kaa bæ bi mò'ò sî atii yuà ñḡḡ.

³ ñswonj mə, “Mè swònjə a mbo bù tsi’i annù nînjkonj mə mbə nì tsuu ghuu bənjə i bə tsi’i tsò bônjkə bənj kaa nì ka yì wa’ à a múm ànnù nifɔ̄ aburə kuù.

⁴ Njù ntsim yii mə à sigisə ibi nù yì a nsye tsò mu ghuà aa, àa bə njù yii à kò’ò ntsirə a múm ànnù nifɔ̄ a aburə.

⁵ “Njù ntsim yii mə à kwèrə ajàn mu mà yú nì ìkúm gha aa bənj à kwèrə aa ghâ.

⁶ Lá njù yii mə à ghìrə mə ajànə mu ma yú yì mɔ’o mə à nñj ntì yì a nu mè aa tá à wo a múm innù jì bi, a bənj mə tá bi kwèrə ngò’o abaa yì njwè ghu ntəj, nma’a yì a múm ñkì miyaa tá à bwe nsigə ngheə a nsyê ñkì.

Ikwa’ànə jii mə i ghìrə bə wò nì innù jì bi àà

(Mk. 9.33-37; Lk. 9.46-48)

⁷ “Ngi’i yì njwè a mbó mbi mə i zì nì ìkwà’ànə jii mə bə wò ghu àa. Ikwa’ànə i tɛ’ɛ ntswe nì nzi, lá ngi’i yì njwè a nu njù yii mə ìkwà’ànə ma jya i tsya ghu njim nzi àa.

⁸ Mbə abó yo kə àkòrə yo a ghìrə mə tá ò wo a múm innù jì bi, ò kwyè mme’e. A bənj mə ta ò bə abó mɔ’o kə àkòrə mɔ’o ntsyatə a ntswe nì mbo mi mbaa kə m̀kòrə mi mbaa, tá bi yì mbànə nma’a gho a mum mɔ’o ti mè.

⁹ Mbə nli’i no nì ghìrə mə ò wo a múm innù jì bi, ò twe’è mme’e. A bənj mə tá ò bə nli’i mɔ’o nyi nkúu a múm ntswènti, ntsyatə a ntswe nì mi’i mi mbaa tá bi yì mbànə nma’a gho a mum mɔ’o Satan.

Nghàà nì nanaa nlonj annù mbijnərə̀ yii mə i bwe àà

(Lk. 15.3-7)

¹⁰ “A nì yə mə kaa nì si bɔɔ bi kəgə tsò buà bú tsa’a. Mè swònjə a mbo bù tsi’i annù nînjkonj mə baangel byaa bi təə a nsi mi’i Taà a ngòj binòò bitsim a aburə. [

¹¹ Nlonj mə Mu Njù à le nzi aa nyweensə bə bii mə bi bwe àa.]*

¹² Nì wa’atə mə akə aa ɛ? Mbə njù à tswe nì mbi njərə̀ jì ñkhi, bɛɛ yì mɔ’o i fa’anə mbwe, a wa’ à jì mɔ’o jya mighum mi bù’u ntsò bù’u a atu nta’a mmà’atə̀ ñgheə nlòò ya mə i fà’a a mánji aa ɛ?

¹³ Bɛ lə mə a yə, bənj mə swònjə a mbo bù nì ànnù nînjkonj mə àa ki doritə nlonj ngaa mbi mà ya i tsyá ajàn mə a doritə nlonj ngaa jya mighum mi bù’u ntsò bù’u mə kaa i ghìrə wa’á a mánji fa’á àa.

¹⁴ A ki mbə a ngiñ ngiñ ajàn mə Taà ghùù yii à tswe a aburə aa, kaa à si kəj mə tá m̀ntsirə mu ghuà yì mɔ’o tá à bwe.

Ndim ghò yii à wo annù àà

¹⁵ “Mbə ndim ghò ghìrə annù yì bi a nu wò, ò gheè ghu mbèè, bu yu tswé tsi’i bú yu bi baa, ò di’i ibi yì ghu mbó. Bɛɛ a yu’utə bəə bənj ò bù mè ntswe nì ndim ghò wa fu.

¹⁶ Bɛɛ a tsuu yì nyu’utə, ò bú ntwonjə a njù yì mfùurə̀ kə bə bi baa, bi zì nì gheè bú bo, ta tá innù tsim jii mə bi swonj aa tá tswe nì biyəfə̀ bi baa kə bi tarə̀ bii bi beentə.

¹⁷ Bɛɛ mə a ki mbu ntuu yì a nyu’utə ànnù yii mə bú bo swonj aa, nì logə̀ yì ngheə nì ghu a nsi ñghòtə̀. Bɛɛ a ki mbu ntuu annù yii mə ñghòtə̀ i swònjə aa, nì lèntə̀ yì tsi’i tsò tizi Nwí kə ñgànkwerə tax.

* 18:11 Kaa bə̀ bi mɔ’o si atii yuà ninjə.

Annù yïi mæ bə beentə aa bo bi à yïi bə tuu aà

18 “Mə swòŋə a mbo bù tsi'í annù nîŋkoŋ mə, annù yïi mæ nî kwere fàa nsye aa boŋ baa kii kwere a aburə, yïi mæ nî fɛɛ fàa nsye aa boŋ baa kii fɛɛ a aburə.

19 Mə ku'üsə m̄bu nswon a mbo bù tsi'í annù nîŋkoŋ mə, mbə bù bi baa beenə fàa nsye a nɔɔ ayoo boŋ Taà ghà yïi à tswə a aburə aa à ka fa a mbo bù.

20 Nlon mə àdìgè yïi mæ bə ghotə ntswe ghu bi baa kə bi tarə nî ìkùm gha aa, mə tswə a titii bo.”

Nìghàà nî nānaa nlonə ɲgàŋàfà' à ti l'ì'ìnə àfansənnù

21 Peta à le nzi a mbo Yesu mbetə yi mə, “Mmà'ambì, mbə ndim ghà a ghìrə annù yï bi a nu mē aa ɲgàà jì sigə mə kî ñlì'inə i tsim aa ε? Mbə ɲgàà jì sàmbaa i ku'ù aa ε?”

22 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Kaa mə ka wa'à a mbo wò swon mə ɲgàà jì sàmbaa, mə ka bàŋnə swon mə, ɲgàà mighum mi sàmbaa ɲgàà jì sàmbaa.*

23 Ma mùu ajàn, mbə bi'inə figinè annù nifɔ aburə tsɔ mfɔ yï mò'ɔ yï mə à le nɔɔ mə yu sèntə innù ɲkabə jì bo bi ɲgàŋəfà'á jì,

24 Nòò yïi mæ bi le nɔɔginè ɲka nɛntə aa, bi zì nî ɲù yï mò'ɔ yï à le si tswa n̄i nî bi million bi francs bi nighumə.

25 Tsɔ mə kaa à le ɲkì'i ajàn yïi mə mbə yu tū ɲkabə ya zi aa, m̄fɔ wa a swon mə bi tswa yi mfee a bò'ɔ bi ɲgwé yï ni bòò bi, nî ɲgòŋ ɲjoo tsim j̄i à tswə ni ju aa ntu ɲkabə yï ya ghu.

26 ɲgàŋàfà'á wa a swétè m̄kù'ùtè mi a nsye, m̄bu'u mbo ghu mbo, nswon mə, “Mmà'ambì, tswa ntii gho a nu mē, wa mə ka yï tu njoò tsimə.’

27 Mfɔ wa a kó milìŋnè yï, m̄ma'atə yi, nswon mə tá à tsuu ɲkabə ya bú tu.

28 “Tsi'í ma waà ɲgàŋàfà'á à ghè mə yu kî fɛ'ɛ, m̄boo ɲù n̄bò waà yï mò'ɔ yï à le si bàŋnè n̄tswa n̄i nî n̄tsù'ù jì nighum, m̄fan a ntɔŋ, nswon mə, ‘Tu ɲkabə yà yá.’

29 A wò ghu nsi, ɲyə'ə mə, ‘tswa ntii gho a nu mē, wa mə ka yï tu ɲkabə yò yá.’

30 A tuù yi, n̄swon yi ɲghɛɛ nî ghu, ɲghɛɛ n̄ninə a ndàtsan mə tá à tswə ghu nywe'e a noò yï à ka yï tu n̄karə ni nya aà.

31 Nòò yïi mæ ɲgàŋàfà'á jya jì mò'ɔ i le nyə ma ya annù aa, nū yàà i bi'i tsi'í nî m̄bənnù. Bo ghɛɛ ɲkɛ'ɛnə ɲgòŋ innù tsim j̄i i le m̄fɛ'è aa a mbò m̄fɔ wá.

32 Mfɔ wa à le n̄tswonə yi a zì a swon ghu mbo mə, ‘Wò ɲgàŋàfà'á à àbì'intii, mə k̄i le mmà'atə n̄karə nya n̄i tsim n̄i ò le n̄tswa gha ghu aa, nlon ajàn mə ò le nyə'ə a mbo mə aà.

33 O k̄i wa'à zì àjàŋə mə mbə ò ko m̄lìŋnè n̄dim ghò, tsi'í tsɔ ajàn mə mə le ɲko ghò aa ε?’

34 Mfɔ wa à le n̄lwinə n̄ton, n̄tswon ɲgàŋm̄fii bə, n̄fa yi a mbo bo mə bi ghɛɛ m̄fii yi nywe'e a noò yï à ka yï tu n̄karə ni nya n̄tsimə.

35 “Aa ajànə mə Taà ghà mə à tswə a aburə aa, aa yi ghìrə a nu bù bitsim, mə mbə n̄i tsuu ifansənnù bilim buu a m̄m̄ n̄t̄i bù i k̄i l'ì'ìnə.”

* 18:22 Kə ɲgàà mighum mi sàmbaa n̄tsò sàmbaa.

19

Ajàŋ mə Yesu à le ndi'i annù ñlonj annù nsà'anə ñiy'ɔ'ɔ àà
(Mk. 10.1-12; Lk. 16.18)

1 Nòò yii mə Yesu à le mən̄sə nswonj ma jù ìnnù tsim aa, à le mà'atə ala'a Galilea ŋghɛɛ a mbu'u Yudea a njii ñkɪ Jordan,

2 Mìnɔ̀ɔ̀ mi bê mɪ ghà'atə le nyon̄ə yi, a ghurè mighò̀ɔ̀ a nu bo maa adigè.

3 BaFarisai bì mɔ'ɔ̀ bi le nzì, a ñkwà'anê yi, mbetə yi mə, “N̄on̄sə a bii mə mbə ñu a fi'i ŋgwê yì ñlonj annù tsu mə à ghìrə aa ɛ?”

4 A betə waa mə, “N̄i leɛ ñkɪ'i twonj mə, ñu yii à le nan̄sə waa nloginə a nloginə aa, à le nan̄sə waa aa ñumbāñnè bo mājnyè aa ɛ?”

5 N̄tigè nswon̄ə ni mə, “Tsò mə a bə laà, ñumbāñnè à ka ki mà'atə taà yì bô ñdè yì, i zì bòònsə bô ñgwê yì, tâ bo bi baa tigè mbə n̄yānu yì m̄fùurè aa ɛ?”

6 Maa ajāŋ kaa tâ bo wa' à bê bi baa bù mbə, n̄tigè mbə n̄yānu yì m̄fùurè. Ayoo yii mə Nwīŋgɔ̀ŋ à bòònsə mē aa, tâ ñu tsu à tsuu ló yātè.”

7 Bo bù mbetə yi mə, “Moses à le n̄tigè nswonj mə mbə ñu à tse fa an̄wa'anə nsà'a ñiy'ɔ'ɔ a mbo ñgwê yì, i fi'i yi aa a ya aa ɛ?”

8 A kwi'i a mbo bo mə, “Moses à le mbeentə mə mbə ñu ká m̄fi'i ŋgwê yì aa nlonj ajāŋ mə m̄nt̄t̄t̄ muu tii aà. Lâ kaa a wa'ă aa ajāŋ mə a le n̄tswe a nloginə aa bê.

9 Mə swōŋ a mbo bù mə mbə ñu a fi'i ŋgwê yì a nda yu, n̄tsuu nlonj aa annù atsùurè bə, m̄bu nyɔ'ɔ̀ yì dāŋ, bəə bon̄ à ghìrə aa annù m̄aghàbè.”

10 N̄gānyegənnù ji i betə yi mə, “Mbə a bə ma mùu ajāŋ a tit̄t̄t̄ ñumbāñnè bô ñgwê yì a ki'i kù'ùnə aa bə mə tâ ñumbāñnè wa a tswe yi ti yɔ'ɔ̀ aa ɛ?”

11 Lâ a kwi'i a mbo bo mə, “Annù ma yù mə mē d̄i'i aa, kaa mbə a ki'i a mbo ñu n̄tsim ghɛɛ. Mbə a k̄i ñghɛɛ aa tsi'i a mbo bè bii mə Nwīŋgɔ̀ŋ à tsò'ɔ̀ mfa a mbo bo aà.

12 Nlonj mə bè bì mɔ'ɔ̀ à ni bison̄ aa a n̄jwé, bì mɔ'ɔ̀, bi ghìrè n̄i m̄bô, bì mɔ'ɔ̀ bi ghìrè ìb̄in̄u waa maa ajāŋ mbi'i aa annù nif̄ɔ̀ aburè. N̄u yii mə mbə kwɛrə annù ma yù mə mē d̄i'i aa, tâ à kwɛrə.”

Ajàŋ mə Yesu à le n̄niŋ mbɔɔnə a nu bōŋkhə àà
(Mk. 10.13-16; Lk. 18.15-17)

13 Bè bì mɔ'ɔ̀ le nzì ni bōŋkhə ghu mbo mə tâ à n̄on̄sə mbô mi a atu bo n̄tsa'atə Nwī. N̄gānyegənnù ji i wenè bə byá.

14 Lâ Yesu a swonj mə, “N̄i ma'atə bɔɔ bya tâ bi zi a mbo mē, ñtsuu waa ki k̄in̄è bē; ñlonj mə annù nif̄ɔ̀ aburè a tswe aa a mbo bè tsò bo.”

15 A swōŋ mē laà aa n̄tigè n̄on̄sə mbô mi a atu bo, ŋghɛɛ yi.

Annù m̄ungwà'à ñgāŋkabè
(Mk. 10.17-31; Lk. 18.18-30)

16 N̄u yì mɔ'ɔ̀ à le nzì ghu mbo mbetə yi mə, “N̄di'innù, ànnù yì siginè yii mbə mē ká ñghìrə nyi ñkuu a m̄m̄ n̄tswènt̄t̄t̄ yii ì lw̄i'i n̄iŋkonj aa à ni yu aa ɛ?”

17 Yesu a betə yi mə, “O bètə gha nlonj annù yì siginè aa a ya aa ɛ? Wa ñu yii à bōŋ aa, à ni tsi'i ñu yì m̄fùurè. Mbə ò ka ñkonj mə o kuu a m̄m̄ n̄tswènt̄t̄t̄, ò ká ñlèə ndi'i Nwī jyá.”

18 A betø Yesu mæ, “I juu aa ε?” Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Tsèe ηù zwitø. Tsèe annù mágghabø ghìrø. Tsèe yørø. Tsèe abàηnønnù tswæε.

19 Ka nyu'unø taà ghò bô ñdè ghò. Ka ηkòηè ni ndim ghò tsò ìbii nú ghò.”

20 Múnjgwà'à wa a kwi'i ghu mbo mæ, “Mè lèè mæ ndi'i ma jù tsi'í tsìmè, a tigø mboη akø a mbo mæ aa ε?”

21 Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mbø ò ka ηkòη mæ òo bõη mànjsø, ò gheè nifee ηgòη ñjoø tsìm jii ò tswè ni ju aa, mfa a mbo ηgànêfumø, nzi ηka yonø naa, boη ò ka tswè nì àfù'ù a aburø.”

22 Múnjgwà'à wa à yù'ù mē ma yú ànnù aa, ñlo ηghèè yi nì àjèηnè ñloη mæ ñjoø ji i le ηgha'a.

23 Yesu a tigø ñswon a mbø ηgǎnyegènnù ji mæ, “Mè swõη tsi'í annù nìkoη a mbo bù mæ a tsyanø a mbo ηgànkabø a ηkuu a múm ànnù nifò aburø.

24 Mè bu ηkù'ùsè ñswon a mbo bù tsi'í annù nìηkoη mæ, a fwaatø a mbo kamel a ntsurø a nìli'i nì nsa'a, ntsyatø a mbø ηgànkabø a ηkuu a múm ànnù nifò Nwì.”

25 Ngǎnyegènnù ji yù'ù mē ma yú ànnù aa, ànnù a tsyá waa tsi'í mbènnù. Bo tigø mbetø yi mæ, “Nù yii mbø a yweenø aa a tigø mibø aa wø aa ε?”

26 Yesu a lï ñsì waa nswon a mbo bo mæ, “A tsyá aa ηùmìsòn, lá a ghèε nì Nwì, mbø à tse ghìrø innù tsìmè.”

27 Peta à kwi'i nswon mæ, “Yè, bí'í bii bí'í mà'àtè mæ ηgòη ñjoø tsìm ñyonø gho aa, bí'í ka yì tigø nnaηsø tswè aa nì àkø aa ε?”

28 Yesu a swon a mbo bo mæ, “Mè swõηø a mbo bù tsi'í annù nìkoη mæ wa a múm mbi yì mfi, wa a noò yii mæ Mu Nù à ka yì ηaηø a nì àbèrè nigha'a yu aa, bù bya bii mæ nì le ηka nyonø nàa aa, nì ka yì kii ηaηø nì ìbèrè nighùm ñtsò baa, i tigø sa'a itsø baIsrael jya nighúm ñtsò baà.

29 Nù ñtsìm yii à mà'àtø mila'à mi, kè bìlím bi, kè bìjàantè bi, kè taà yì, kè ndè yì kè bòè bi, kè ìbwènø nsyè ji, nloη ikúm gha aa, à ka yì bù tswè nì ñjoø mà jya ηgàa ηkhi; i ki bù tswè nì ñtswèntè yii ì lwì'i nìηkoη aà.

30 Lá bè bí ghà'àtè bii mæ à nì bitsyá bi mbii tsìtsòn aa, bi ka yì tigø bø bitsirø bi njmè, tà bitsirø bi njm tigø mbø bitsyá bi mbii.”

20

Annù ñloη ηgǎñfà'à a akò milù'ù

1 “Ñloη mæ ànnù nifò aburø a bø aa tsi'í tsò ajàn yii mæ ηù yì mò'c à le mfè'è tsi'í a titugø a mbà'a mbà'à ηghεε a nlòò bè mæ bì zi mfà'à a akò milù'ù yu.

2 A le mbii mæ yu ka tu waa nì ηkabø yii ì kù'ùnø nì ifà'a njiwi yì mfiùrè aà, ñtigø ntoo waa wa múm àkò milù'ù yu.

3 A bù mē mibø a nlòontø nòò, a bù mfe'ε ηghèè nyè bē bí mō'c bi tøø a nsaanø mītaa tsi'í àdàηà dàηà;

4 a swon a mbo bo mæ, ‘Nì ki ηghεε wa múm àkò, wa mè ka ghìrø fa ayoo yii mæ a ku'unø aa a mbo bù.’

5 Bo tigø ηki ηghεε. A bù mfe'ε a nsi'i nòò bo bì a nyøη nòò, ηki ηghεε ηghìrø tsi'í wa ajàn mæ à le ηghìrø a mbii aà.

6 A bè mæ a mbāŋ nòò, a bú ñghɛɛ nyə bē bí mɔ'ɔ bo təə, a swon a mbo bo mæ, 'Nì si'i ntəə faà mbwəsə nì ñjwi yù a adàŋə dāŋə aa a ya aa ɛ?'

7 Bo kwi'i ghu mbo mæ, 'Kaa ñù tsù à ghìrə wa'à yi'i lɔgè mæ bí'i zi mfà'à a mbo yu.' A swon a mbo bo mæ, 'Nì ki ñghɛɛ ñka mfa'a wa múm àkò.'

8 "Nòò ñtso nòò à kù'ù mē mbɔŋə àkò mìlù'ù wa a swon a mbò ñgāŋñlɛntə ñjoo yì mæ, 'Twon ñgāŋfà'à jya ntu ñkabə yàà, ñloginə ni bí ñlwi'í ñjīm bya, ñkɔ'ɔ mmāŋsə ni bí ntsyāmɔ̀ bi byà.'

9 "Bè bya mæ bi le ñlògè waa a noò mban nòò aa bi zì mē, ñù yì mò'ɔ yì mò'ɔ a kwɛrə ñkabə yii mæ ì kù'ùnə a ntù ñgāŋfà'à à ghu a atù ñjwi aà.

10 Nòò yii mæ bitsyà bi mbii bya bi le nzi aa, bo le ñwa'atə mæ ì yàa ñkabə ì ka gha'atə; la ñù ñtsim a kí ñkwɛrə tsi'í ñkabə yii mæ bi tu ñù ghu a atù ñjwi aà.

11 Bo kwɛrə mē, ñloginə ñka nwurikə a mbɔŋ àkò wá,

12 ñswonə ni mæ, 'Bè bi ñlwi'í ñjīm bú bi fa'a aa tsi'í a atu mu fibāŋtə, lá bí'i bāŋnə ñsi'í nyɔ'ɔ nínòò mfa'a ñjwi yù ntsim, ò tú ñkabə yi'ibo ì ku'ùnə!'

13 Mbɔŋ àkò wa a kwi'i a mbo ñù ñibò wàà yì mò'ɔ mæ, 'Nsúkà'a ghà, kaa mē sɪ annù a mbo wò fānsə; ò ghìrə wa'à bii aa mæ ò ka kwɛrə aa ñkabə yii mæ ì kù'ùnə nì ifà'a ñjwi yì mfuùrə aa a mbo mē aa ɛ?

14 Lògə ñkabə ò ya ñghɛɛ ghó; à wa a kɔŋ mē ñkɔŋ a ñkí mfá àyoo yii mæ mē fa a mbo wò aa a mbo ñù ñlwi'í ñjīm ghú.'

15 "Mbə mē wa'à annù yii mē kòŋ aa nì ñjoo jii mæ à nì ì ja aa ghìrə aa ɛ? Kè ni ghè'ənə aa gha ñlon mæ mæ fa aa ɛ?"

16 Yesu a tigè ñlwi'isə ñswon mæ, "Ma mùu ajāŋ, bílwi'í bi ñjīm ka yì bə bĩtsyà bi mbii, tá bitsyà bi mbii tigə mbə bí lwi'í bi ñjīmə."

Ajàŋ mæ Yesu à le ñghàa ñgaa yii ì ywe'e jì tarə ñlon annù ñiwó yi àà (Mk. 10.32-34; Lk. 18.31-34)

17 Yesu à kà mē aa ñkɔ'ɔ ñghɛɛ a Yerusalem, ñlogə ñgāŋyogəŋnù jì jyá ñtsò baà, a tswé tsi'í bə bo. Bo kà mē aa ñghɛɛ a mánji a swon mbo bo mæ,

18 "Yè nì, ajāŋə mæ bí'inə ñkɔ'ɔ ñghɛɛ ni a Yerusalem laà aa, bi ka tswa Mu Nù ì fa a mbo bílì bi ñgāŋmà'anwì bo bí ñgāŋdì'ì ñòŋsə tá bo tso'otə isa'à yì ñtsərə mæ bí zwitə yì,

19 tá bí fa yì a mbo bitizì Nwì tá bo wye yì, ñghɔɔ yì, ñkweentə yì a atu atibāŋnə bāŋnə; lá a ti bə nì ñjwi jì tarə bi bú mbiinsə yì ñiwó."

Annù yii mæ ndè bí bɔɔ bi Zebedee le mbetə ñlon bɔɔ bí àà (Mk. 10.35-45)

20 Ndè bí bɔɔ bi Zebedee à le ntigə nzi a mbo Yesu bo bí bɔɔ bi, ñswetə miku'utə mi ghu nsi, ñlɔɔ annù yì mɔ'ɔ ghu mbò.

21 Yesu a betə ghu mbo mæ, "O lòò aà àkə aa ɛ?"

A kwi'i ghu mbo mæ, "Bii mæ tá bɔɔ aa bú bi baa bí yì ntswe a múm annù ñifɔ̀ wò, tá yì mò'ɔ a tswə a abo wò yì mà'à, tá yì mò'ɔ a tswə a abo wò yì ñkwàbè."

22 Yesu a kwi'i a mbo bɔɔ bya mæ, "Kaa nì sɪ annù yii mæ ni betə aa zì. Mbə nì nó ñdɔŋ yii mæ mē ka no aa ɛ? "

Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Mbə bí'í nó."

23 Yesu a swon a mbo bo mæ, "Tsi'í annù ññkɔŋə, nì ka no ndɔŋ yii mæ mē tswə nì nno aà, tá bí ki mmurə ghuu a múm ñkí a ajāŋ yii mæ bi tswə

nì m̀m̀urə m̀ə ghu aà. La kaa a si adigə ya bə a ntsɔ'ɔ bə bii mə bi ka yí tswe a mbɛɛ nɪkwɛɛ m̀ə nɪ m̀à'á kə nɪ ɲkwábə aà, a nɪ idigə ma jú aa a ka yí tswe bə bii mə Taà ghà à nànsə nɪəə a mbo bo aà."

²⁴ Abùgə ɲgǎnyəgənnú jya nighum i yù'ù m̀ə ànnú ma ya, nɪlwisə ntɔɲ a nu bo bya bi baà.

²⁵ Lá Yesu a twonə waa bitsim, nswon mə, "Nì zi mə bə bii mə bi sa'a bɪtɪzɪ Nwɪ aa, bi nɔɲ aa atu bo, m̀bu'utə nɪ waa; bə bɪ wə byaa bi tswé nɪ àdà'á a atu bo.

²⁶ Kaa m̀bə wa'á maa ajàn a titi bù bə; ɲu yii mə a lòɔ mbə ɲu yí ɲwə a titi bù aa, tá à bə ɲgàɲàfà'á ghùù,

²⁷ tá ɲu yii mə a lòɔ mbə ntsyám̀bii aa, tá à bə abù'ú yuu;

²⁸ nlon mə, tsi'í Mu ɲù, kaa à le ɲwa'á zɪ aa mə tá bi ka mfa'a ghu mbó. A le nzi aa a mfa'a a mbo bə, i kii fa ntswénti yí a ntsu'u atu bə bɪ ghà'atə ghu."

*Ajàn yii mə Yesu à le ɲghùrə bifə'ə̀nə bi baà
(Mk. 10.46-52; Lk. 18.35-43)*

²⁹ Yesu bo bɪ ɲgǎnyəgənnú jɪ kà m̀ə aa mfe'e a Jericho, mambəm̀ ǹnòɔ a ká ɲyonə waa.

³⁰ Bifə'ə̀nə bi baa le ntswe a mbɛɛ mánji ɲyu'u mə Yesu a tsyà. Nloginə ntigə ntɔɲnə nswonə nɪ mə, "Ko mɪlɪɲə yí'í, Mu David!"

³¹ Ǹnòɔ wa i wenə waa nswon mə tá bo kutə ntsú waa; la bo bāɲnə ɲku'usə ntɔɲnə nswon mə, "M̀m̀à'ə̀mbi, ko mɪlɪɲə yí'í, Mu David!"

³² Yesu à le ntəwə ntwonə waa mbetə mə, "Nɪ lòɔ aa mə tá m̀ə ghìrə mə akə nɪ bù aa e?"

³³ Bo kwí'í mə, "M̀m̀à'ə̀mbi, ghìrə tá bɪ'í bu ɲka nyə idigə."

³⁴ Yesu à le ɲko mɪlɪɲnə wàà, m̀m̀ɔntə mi'í myaa, bo ghɛsə nloginə ɲka nyə idigə, ǹlò ntigə nyonə nii.

21

*Ajàn yii mə Yesu à le ɲkuu a Yerusalem tsò m̀fò àà
(Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)*

¹ Bò ghèè m̀ə ɲka ywe'e a Yerusalem ɲkuu a Betfage yii à le ntswe a nji'í nta'a Olive aà. Yesu a toò ɲgǎnyəgənnú jɪ jɪ baa a mbii

² nswon a mbo bo mə, "Nì gheɛ fii a nɪ mú àla'a yí a mbii bù, àjàn yii nɪ ka ghèè ki kuu aa, i yə jàkasi yii bi tɪɲnə bo mu yí. Nɪ yə, nɪ fɛɛ nzi nɪ ju mfa a mbo m̀ə.

³ Bɛɛ ɲu a betə ànnú a mbo bù, nɪ swon ghu mbo mə, 'A lòɔ M̀m̀à'ə̀mbi,' bon à ka tigə ghɛsə swon tá nɪ lògə."

⁴ Ma yú ànnú a le mfe'è aa a nɪwensə ànnú ya yii mə ǹtoò Nwɪ à le nswon aa mə,

⁵ "Swon a mbo bɔɔ bi Zion mə, 'Yə nɪ, m̀fò ghùù à ghuà mə a zɪ a mbo bù aà!' A sɪgɪsə ɪbɪnù yɪ a nsyɛ, ɲkɔ'ɔ a atu jàkasi, a bə tsi'í mu jàkasi yí ɲkəgə."

⁶ ɲgǎnyəgənnú jɪ jya i le ntigə gheɛ ɲki ɲghìrə tsi'í ànnú ya mə à le nswon mə tá bo ghìrə aà;

7 Bo le nzî ni jâkâsî wa bo mú yî, ñnɔŋsə itsə'ê jyaa a nĵim nnàà jya a tigè ñko'ɔ ntswe ghu.

8 Bè bî ghà'atè wa a titii nnòò wa le nsàŋtə itsə'ê jyaa a mânĵi, bî mɔ'ɔ kwyè ñtaa iti ŋki saŋtə wa a mânĵi.

9 Nnòò yîi i le si ghèe a mbïi bo bî yîi i le si yòŋə a nĵimə aa i le nlògînə ŋka ntɔŋnə mə,

“Hosiana, a mbo Mu David! Bî'inè gha'asə yu wa yîi mə a zî nî ñkúm Mmà'àmbi aà!

Hosiana a mbó Nwî Ako'òntsirə!”

10 Yesu à kò'ɔ mē ŋkuu a múm ñjò'ò àla'a Yerusalem aa, ìdīgə tsim ghu i tigè tsiginə tsi'î ñtsiginè, bə tigè m̄betə ni mə, “Aá wòò ghùlà aa ɛ?”

11 Nnòò wa i kwi'i mə, “Aa Yesu, ñgàŋntoò Nwî yîi mə à lo a Nazareth a mbù'u Galilea aà.”

Ajàŋ mə Yesu à le ŋkuu a múm ñdámà'anwî aà

(Mk. 11.15-19; Lk. 19.45-48; Jn. 2.13-22)

12 Yesu à le ŋghèè ŋkuu a múm ñdámà'anwî, m̄furə bə bitsim bii bi le ntswe ghu mfee nî ñjoo ŋkii nyuu aà. A le ntii itetə bə bii mə bi le si kwensə nî ñkabə bo bî ìlən bə bii mə bi le si fèè nî bî bugirəm̄kkuu aa mmà'ànə a nsyè.

13 Nswon a mbo bo mə, “Bî ŋwa'anə a múm àŋwà'anə Nwî mə, ‘Bî ka yî ki twon ndá yà aa nî ndá ñtsà'atə Nwî.’

Lá nî ghìrè mē i tigè m̄bə a adigè nlèəntə biyèrə!”

14 Bifə'ənə bo bî b̄b̄wènkə le nzî ñtsi'i yi wa ndámà'anwî, a ghurə waa.

15 Biliî bi ñgàŋmà'anwî bo bî ñgàŋndi'i nɔŋsə yə mə innútsyámbo jya ĵii mə à le ghìrè aa, ŋki nyə bɔɔ bya mə bi le ntswe wa ndámà'anwî ñtɔŋnə ni mə, “Hosiana a mbo Mu David!” aa m̄tòŋə myaa bāŋnə ñlwi lwî,

16 bo swon a mbo Yesu mə, “O yù'ù ànnù yú mə bɔɔ bù swonə aa ɛ?”

Yesu a kwi'i mə, “Ĵŋə; nì leè ñwa'à twon, a múm àŋwà'anə Nwî mə, ‘Wò Nwî ò ghìrè mə mə tá bɔɔ b̄i b̄ɔrə bo b̄i b̄ii bi burə aa ki nɔŋsə aa tá b̄i ka mfa ñgha'a n̄ii ni bɔŋ m̄ŋsə aa a mbo wò' aa ɛ?”

17 Yesu à le ntigə mma'atə waa, m̄fɛ'ɛ ŋghèe a ala'a Bethany, ñle ghu.

Ajàŋ yîi mə Yesu à le nn̄iŋ ndòò a atu àt̄i figè aà

(Mk. 11.12-14,20-24)

18 A bə mə a titugə a noò yîi mə à le mbù ŋka ŋkuu ŋghèe a Yerusalem aa, ñĵi i yanə yî.

19 A yə àt̄i figè yî mɔ'ɔ a mbèè mânĵi, ŋghèe ghu, kaa wa'à f̄intà ghu yə a nĵi, a bāŋnə ñлуу tsi'î iyən ghu. A swon a mbó àt̄i ya mə, “Tà ò yî ntsuù f̄intà i ló bú koonè!” Àt̄i ya le ki mburə ŋghensə nyoo ŋkwo.

20 Nĵāŋyogēnnū ĵi i le nyə ma yaà ànnù, ñyerə, ñswon mə, “A ghìrè àkè àt̄i yú a burè ŋghesə ŋkwo tsi'î lá aa ɛ?”

21 Yesu a kwi'i a mbo bə mə, “Mə swon tsi'î ànnù ñĵkon a mbo bù mə, nì bə tswe nî àb̄iinti i tsuu ki ĵiŋkə bəə bon m̄bə nì ghìrè ànnù yú mə mē ghìrə a nú àt̄i figè yú aà. Kaa wa'á aa tsi'î ma yú ghìrè bə, bon m̄bə nì te'è ñswon bə a mbó ñta'a ghú mə, ‘Tso'ɔnə nlò faà ŋghèe nnāŋə a múm ŋk̄i miyaa,’ bon wa i ka kii ló ghèe nnāŋ ghu.

22 Nî bə tswe nî àbiiintii bonj ni ka ki kwere nî ñgɔŋ innũ tsim jii mə ni betə ni a mùm àtsà'atə Nwí aà."

Abetə ñlonj ada'a yii Yesu à le ntswe ni yu aa
(Mk. 11.27-33; Lk. 20.1-8)

23 Yesu à ghèè mē ñkuu a ndàmà'anwī bīlīi bi ñgǎŋmà'anwī bo bi bītà bi ala'a zī nts'i'yi ghu a noò yīi à le si dī'i annũ Nwí aà, m̀betə yi mə, "O ghìrə innũ juà jii mə o ghìrə aa nī àda'a wo aa ε? A adà'à ma yú a mbo wò aa, a fa wò aa ε?"

24 Yesu a kwí'i mə, "Mè ka kii betə ghuu nī àbetə, bεε mə nī fa akwí'i a mbo mē bəə bonj mē ka kii swonjə a adigə yīi mə mē lɔgə ada'a ya mə mē tswe ni yu a ñka ñghìrə innũ jú ghu aà.

25 "Jɔn à le nlɔgə ada'a aa fə a ñka mmurə bə ñkì aa ε? A le nlò aa a mbo Nwí kə a mbo bə aa ε?"

Bo le nlɔginə ñka nswuɲnə bo ni bo nswonjə ni mə, "Mbə bī'inə swonj mə 'A le nlò aa a mbo Nwí,' bonj à ka swonj a mbo bī'inə mə, 'Nī leɛ n̄tigə wa'á annũ yīi mə àle si swonj bii aa a ya aa ε?"

26 Kə mbə bī'inə swonj mə 'A le nlò aa a mbo bə,' bonj bī'inə aa ki bɔ'ɔ nnòò bē bù; ñlonj mə bə b̄tsim bii mə Jɔn à le mbə aa ñgǎŋntoò Nwí."

27 Maa ajàn bo le ntigə ñkwí'i mə, "Kaa bī'í si zí."

A tigə ñswonj a mbo bo mə, "Kaa mə ka wa'á ñjũ yīi mē à fa ada'a mē ghìrə nī innũ jũ ghu aa a mbo bù k̄i nswonjə."

Ñighàà nī nàà ñlonj bɔɔ mbáŋnə bi baà

28 "Nī m̀dòntə mə akə aa ε? Njũ yī m̀ɔ'ɔ à le ntswe ni bɔɔ mbáŋnə bi baa, ñghεε nswonj a mbo yī n̄tsyamb̄bii mə, 'Mú ghà, ghèè mfà'á wa mùm àkò milùlù s̄i'."

29 Mu wa a kwí'i mə, 'Kaa mə ka wa'á ghèè.' Lā mbu ñkwà'atə atú yi ñghεε.

30 A le mbù ñghεε ntoo mu yī yīi à ywe'e bi baa tsi'í maa ajàn; a kwí'i mə, 'Wa mə ka ghèè, taà,' la kaa wa'á yi b̄áŋnə ñghεε.

31 Aa ghuu mu a tifīi bɔɔ bya bi baa mə à le ñghìrə annũ yīi mə taà yī à le si lɔɔ aa ε?"

Bo swonj mə, "Aa yī n̄tsyamb̄bii wá."

Yesu a swonj a mbo bo mə, "Mè swɔŋ tsi'í annũ n̄ñkonj a mbo bù mə, ñgǎŋkwere b̄itax bo bi ìkwàrə ka yī fòo kuu a mùm annũ nifò Nwí ti bù.

32 Nlonj mə Jɔn à le nzi a mbo bù ndi'i ni mánj̄i yīi à tsinè aa kaa nī wa'á annũ yi b̄i. Lā ñgǎŋkwere b̄itax bo bi ìkwàrə i b̄áŋnə mb̄ii. Ka mə nī le nyə annũ ma yú aa, kaa nī le ñwa'á m̄int̄ī muu k̄i mbəŋkə mb̄ii annũ yi.

Ñighàà nī nānaa nlonj b̄ilensə bi akò milù'ù
(Mk. 12.1-12; Lk. 20.9-19)

33 "Nī yu'utə ñighàà nī nanaa nī m̀ɔ'ɔ. Njũ yī m̀ɔ'ɔ à le mbé akò milù'ù yi, ñj̄i'í ñkya ñkarisə ghu, ñk̄i tonj ñigho nī ññj̄ milù'ù wa mùm ñkyá, m̀bɔɔ ndán̄ik̄àn̄ yīi bi ka k̄i tswe ghu i be nī àkò ya aà. A le ntigə n̄lensə akò ya a mbo bə, m̄fε'ε ñghèè yi a atoo d̄àn̄.

34 Nòò ñkya m̄int̄à m̄i ati milu'u mya à kù'ù mē a toò ñgǎŋəfà'á ji mə t̄à b̄i ghεε ñkwere m̄int̄à m̄i ati milù'ù mya mi m̀ɔ'ɔ a mbo b̄ilensə bi akò byá.

35 B̄ilensə bi akò bya le ntswa ñgǎŋəfà'á ji jya, ñghɔɔ yī m̀ɔ'ɔ, ñzwitə yī m̀ɔ'ɔ, ñk̄i ntumntə yī m̀ɔ'ɔ n̄ ñgò'ò.

³⁶ A le mbù ñtoo ngànjəfà'à jii i le ngaha'atə ntsya ji mbii jya. Bo bú ñghirə tsi'i ngiŋgɔŋ a nu bo.

³⁷ A nlwĩ'isə, a tigə ñtoo a mú yĩ mbânɲə, ñswonə ni mə, 'Bo ka bə'otə mú ghà ghú.'

³⁸ Lá bə byá yə mə mu wa, nswonə bo ni bo mə, 'Aá ñjindá yĩ à ghúlà mə, nì zi bĩ'inə zwiətə yi tǎ tigə ji njoð ji jú.'

³⁹ Bi le ntigə nlcogə mu wa mma'a a abɛɛ wa ñjɛm ñkya milù'ù ñzwiətə yi.

⁴⁰ "Ma mùu ajàŋ nì mɔ̀ntə mə nòð yĩ mə mbônə àkò milù'ù wa à ka yĩ bhì aa, àa yĩ ghirə mə akə ni bɛlɛnsə bi akò bya aa ɛ?"

⁴¹ Bo kwi'i mə, "Tsi'ĩ annù ñŋkɔŋə, à ka yĩ nanɲə zwiətə biku bi kwe'efò ma bya, i tigə lensə akò milù'ù ya a mbo bádàŋ bii mə bi ka ki fa mii mɛntà mi ati milù'ù mya a ni nòð yĩ à kù'unə aà."

⁴² Yesu a bú ñswonə a mbo bo mə, "Nì lɛɛ wa'ǎ nighàà ni Nwĩ nya twonə mə ni swonə mə:

'Tsi'ĩ ñgò'ò ya mə bɛbɔɔ bi nda bi le ntuu aa,

i bəŋ mə ñtigə ñgò'ò nɛbuu ni nda yĩ ñwè;

a ma yú annù aa a ghirə Mmə'ambí,

a bə annù yĩ yɛyɛrə a mbo bĩ'ĩ.'

⁴³ "Ma mùu ajàŋ mə tigə ñswonə a mbo bú mə, 'Bi ka yĩ kwɛrə annù ñifò Nwĩ a mbo bú, i fa a mbo bə bi atoo dàŋ bii bi ka ki koonə mɛntà mii mi ku'unə a múm annù ñifò aà.' [

⁴⁴ Nù yii à ka wó a nĩ ñgò'ò ma yú aa, à ka bəgikə; kə bɛɛ mə i wo a nu ñù bəə bon i ka ghò'ò yi."*]

⁴⁵ Bili bi ngǎŋmə'anwĩ bo bi baFarisai le nyu'u mighàà mí nàà mú aa, ñzi mə Yesu à le si ngghàà ñlonə aà ñgaà yàà.

⁴⁶ Bo le ntigə ñka nlcɔ a ntswá yi, lá mbɔ'ɔ nnòð wa, nlonə mə nnòð wa i le mbii mə Yesu à bə aa ñtoo Nwĩ.

22

Nighàà nĩ nanaa nlonə adina niyo'ò

(Lk. 14.15-24)

¹ Yesu a ghɛɛ nĩ mbii ñghaa a mbo bo ni mighàà mí nanaa, ñswonə mə,

² "Annù ñifò aburə mbə bi figinə aa a ni mfò yĩ mò'ɔ yii mə à le ñkà'adina niyo'ɔ ni mú yĩ yĩ mbânɲə,

³ ñtoo ngǎŋfà'á ji mə tá bĩ ghɛɛ ntwonə bə bii mə à le ntwonə waa wa adigə adina niyo'ɔ aà; lá bə bii mə à le ntwonə waa aa kaa bo wa'à kòŋ a nzi.

⁴ A bú ñghɛɛ nĩ mbii ñtoo ngǎŋfà'á ji jì dàŋ, ñswonə a mbo bo mə, 'Nì ghɛɛ nswonə a mbo bə bii mə mə twònə waa wa adigə adinà aa mə, Yé nì, nòð adinà wa à kù'ù mə, mə wá mbònə bo bì bikau bii bi jɛ'ɛ bi nanɲə mfanjə aà, bì kì mə ñtanjə njoð tsim nlə; nì zi wa adigə adinà niyo'ò.'

⁵ Lá bə bya mə bi le ntwonə aa, kaa bi le ñwa'à waa lanjə. Mbanjə ñghɛɛ nĩ waa bə a adigə bo, yĩ mò'ɔ a ghɛɛ yi a nsɔo yu, yĩ mò'ɔ a ghɛɛ yi a adigə mɛta yu,

⁶ Abùgə yaa, bi tswá ngǎŋfà'á jya ñghɔɔ waa tsi'ĩ a mbə annù ñzwiətə.

⁷ Ntɔŋ mfò wa i lwĩ si'i si'i, a too bɛsɔgyè, bi ghɛɛ ñta ngi'i a nu bə bya mə bi le nzwitə ngǎŋfà'á ji jya aa, ñkì ntɔɔ ñjò'ò àla'á yàà.

8 Mfò wa a n̄ghɛɛ n̄i n̄b̄i n̄swon̄ a mbò n̄gãnfà'á ji m̄ə, 'Nòò n̄ji àdinà niyò'ɔ wa à kù'ù m̄ə, lá bè b̄i m̄ə m̄ə twon̄ m̄ə bì zi fàa adigə adinà niyò'ɔ aa, à ni bitizì ibòn̄ə.

9 N̄i tigə n̄ghɛɛ la a atu m̄imfãnj̄n̄è n̄twon̄ bè bitsim̄ b̄i m̄ə n̄i yə aa, m̄ə bì zi fàa adigə adinà niyò'ɔ.'

10 Ma jyá n̄gãnfà'á à i fe'è n̄ghɛɛ a atu m̄imfãnj̄n̄è, n̄ghotə bè bitsim̄ b̄i m̄ə bo le nyə aa, bì bi, bo bì bi sigin̄ə; maa aj̄an̄ ndá àdinà niyò'ɔ ya i luu n̄i bigi.

11 "Lá mfò wa à kùù m̄ə a n̄lèntə bigi b̄i bi le n̄tswe wa ndá àdina aa, nyə n̄i ȳi mò'ɔ ȳi m̄ə kaa à le n̄wa'á atsə'è àdinà niyò'ɔ mà'à;

12 n̄betə yi m̄ə, 'Nsúkà'á ghà, ò t̄syá aa m̄ə akə, n̄kuu a adigə adinà niyò'ɔ t̄i atsə'è niyò'ɔ aa ε?' Kaa n̄i wa a wa'á n̄i ànnù ȳi àkw̄i'í t̄swé.

13 Mfò wa a swon̄ a mbo bitsè bi ndá bi m̄ə, 'N̄i kw̄erə mbò mi bo bì m̄ikòrə mi, m̄ma'a yi a abeε a m̄úm m̄fi idigə; a adigə ȳi m̄ə bè ka ȳi ki yò'è ghu i kurə n̄i m̄isòn̄ə myaa aà.'

14 Nlon̄ m̄ə bi twon̄ a a bè bí ghà'atə, m̄ban̄n̄ə n̄tsɔ'ɔ t̄si'í m̄b̄umtə."

Abetə n̄lon̄ annù n̄tu bitax

(Lk. 20.20-26; Mk. 12.13-17)

15 BaFarisai bi ghèè n̄tan̄ m̄in̄an̄ a n̄tswá yi a n̄i n̄igháá ni.

16 Bo toò n̄gãnyəgənnù jyaa j̄i m̄ɔ'ɔ bo bì n̄gãnj̄im̄ Herod ghu mbo, bi betə yi m̄ə, "Nd̄i'innù, bí'í zi m̄ə, ànnù ȳi m̄ə o d̄i'í aa, à n̄i ànnù n̄iñkon̄ə, ñk̄ii nan̄sə nd̄i'í ni m̄án̄j̄i ȳi m̄ə Nw̄i a lòɔ m̄ə bè ka n̄tswe ghu aa t̄si'í ànnù n̄iñkon̄ə, n̄kaa wa'á n̄i n̄si n̄j̄i lí; n̄lon̄ m̄ə kaa ò si abwarə bè lan̄tə.

17 Ts̄itsòn̄, swon̄ a mbo bí'í, àyòò àm̀òòntə a ni m̄ə akə . A ku'unə n̄i n̄onsə ȳi'inə a n̄tu bitax a mbo Kaisa kə n̄gan̄ aa ε?"

18 Lá Yesu à z̄i àtan̄tə ȳi bi yaa, n̄kw̄i'í a mbo bo m̄ə, "N̄i lòɔ n̄kwà'anə a gha aa a ya aa ε, a n̄gàñabagilə.

19 N̄i d̄i'í aba'atə n̄kabə ȳi m̄ə ni tu tax ghu aa a mbo m̄ə." Bo z̄i n̄i ȳi mò'ɔ m̄fa ghu mbò?

20 Yesu a betə waa m̄ə, "A t̄swé àtu wo bo bì ñk̄úm wo fàa n̄i n̄kabə aa ε?"

21 Bo kw̄i'í m̄ə, "Aa ȳi Kaisa." Yesu a tigə n̄swon̄ a mbo bo m̄ə, "Mala a bə m̄ə n̄i ka m̄fa n̄joo j̄i m̄ə à n̄i j̄i Kaisa aa a mbo Kaisa n̄k̄ii m̄fa n̄i n̄joo j̄i m̄ə à n̄i j̄i Nw̄i aa a mbo Nw̄i."

22 Bo yù'ù m̄ə mala aa, ànnù a t̄syá waa; bo ma'atə yi, n̄ghɛɛ waa.

Annù n̄lon̄ annù nyweenə n̄i niwò

(Mk. 12.18-27; Lk. 20.27-40)

23 A bè t̄si'í maa n̄jwi, baSadukai b̄i m̄ə bi swon̄ə ni m̄ə kaa bè si a n̄i n̄wò yweenə aa, bì z̄i a mbo Yesu, n̄betə yi m̄ə,

24 "Nd̄i'innù, Moses à le n̄swon̄ m̄ə, 'Mbə n̄i a kwo ti mu, n̄d̄im̄ ȳi a lògə n̄kw̄i'í ȳi, n̄jwe b̄ɔɔ bo yu a mbo n̄d̄im̄ ȳi wa.'

25 Ts̄itsòn̄ b̄ɔɔ bima bi mb̄anj̄n̄è bi s̄ambaa bi le n̄tswe ghu faà; ȳi n̄tsyamb̄i a yo'ò m̄angyè n̄kwo ȳi t̄ighə bo yu t̄swe n̄i mú, m̄ma'atə m̄angyè wa a mbò n̄d̄im̄ ȳi.

26 Abùgə bil̄im̄ bi bya bi nto'o bi lògə m̄angyè wa ȳi mò'ɔ ȳi mò'ɔ, n̄k̄i n̄kwokə waa ti mú.

²⁷ Mbânɲè jya tsim i kwòkè mē aa, mànɲyè wa a kî ñkwo yîi ɲɲaa a ɲɲim.

²⁸ Nòò yîi mē bē ka yî yweenə ni nìwo aa ta mànɲyè ghù à bē aa ɲɲwé wò a titi bɔɔ bi ma bú bi sàmbaa aa ε? Nloɲ mē bo bitsim bi le nyɔ'ɔ yi aà."

²⁹ Yesu a kwi'i a mbo bo mē, "Annù yîi mē nì swòɲə aa kaa a sî ku'unè ñloɲ mē kaa nì sî annù yîi mē a tswe a múm àɲwà'ànə Nwî aa zî, kaa wa'à mîda'a mi Nwî ki nzi aà.

³⁰ Nloɲ mē nòò yîi bē ka yî yweenə ni nìwo aa, kaa baa yî wa'à kà nyɔ'ɔ, kaa wa'à bânɲyè a nda nyɔ'ɔ ka mfa, i bânɲə bē aa tsi'i tsò baangel a aburə.

³¹ Lá ɲghɛ nî ànnù a nyweenə ni nìwo, nì leè ɲwa'a a annù yîi mē Nwî à le ɲwà'ànə a mbo bú aa tɔwɲ, à ajàn mē a swòɲ mē,

³² 'Mè laa mbə Nwîɲɔɲ Abraham, mbə Nwîɲɔɲ Isaac, ɲki mbə Nwîɲɔɲ Jakob aa ε'? Kaa à laa wa'à Nwîɲɔɲ biku bi bē bē, à bē aa Nwîɲɔɲ bē bii bi tse bitii."

³³ Nnòò bē wa i yù'ù mē aa, ɲyerə a nî innù jii à le si di'i aà.

Ndi'i yi ɲwè yá

(Mk. 12.28-34; Lk. 10.25-28)

³⁴ Nòò yîi mē baFarisai le nyu'u mē à kùtè mē mîntsù mi baSadukai aa, bo ghotè ñzi.

³⁵ ɲù nìbò yî mò'ɔ, mbə ndi'i nòɲsə, a betə yi nî àbetə a ɲkwà'ànə yu.

³⁶ "Ndi'innù, ndi'i yî àkò'ò ntsirə a mum bìnòɲsə àa yu aa ε?"

³⁷ Yesu a kwi'i ghu mbo mē, "Tigè kòɲə a Mmà'àmbi Nwîɲɔɲ ghò nî ntiì gho i tsim, nî ntswènti yò ntsim, ni mîtsyé mo mîtsimə.

³⁸ Aa ndi'i yî àkò'ò ntsirə ɲki mbə yî ntsyambii.

³⁹ Yîi mē i yòɲtə aa, i ki mbə ɲɲiɲ ɲɲiɲ tsò ma yú. Tigè kòɲə a ndim ghò tsò ibii nú ghò.

⁴⁰ Bìnòɲsə bitsim, nî innù tsim jii mē ntoo Nwî le ɲgwà'ànə aa, i tsugine aa a nî ndi'i ma jù jii baà."

Abetə ñloɲ Ayo'ò Nwî wá

(Mk. 12.35-37; Lk. 20.41-44)

⁴¹ Tsò mē baFarisai le ɲghotə ntswe aa, Yesu a betə waa nî àbetə yuà:

⁴² "Nì m̀òntə mē akə nloɲ Ayo'ò Nwî wa aa ε? A bē aa mú wò aa ε?"

Bo kwi'i ghu mbo mē, "A bē aa mu David."

⁴³ Yesu a betə waa mē, "A tigè ntsya aa mē akə mē David, ɲyon ajàn mē Azwî Nwî a le ntintə yi aa, mē tâ à tɔwɲə yi ni Mmà'àmbi aa ε? Nloɲ mē à le nswɔɲ mē,

⁴⁴ 'Mmà'àmbi a swɔɲ a mbò Mmà'àmbi ghà mē,

tswe a mbèè ñkwɛɛ mē nî mà'à, ɲywe'e a noò yîi mē mē ka yî nòɲsə ɲɲàɲkibàà jò a ɲji'i mîkòrə wò aà.'

⁴⁵ "Ma mùu ajàn mbə David a ka ntwɔɲə yi nî Mmà'àmbi, a tigè mbu ntsya aa la mbə mu David aa ε?"

⁴⁶ Kaa ɲù nìbò yî tsù à le wa'à nî ànnù a ɲkwi'i tswé, kè ñlɔginə maa ɲjwi, kaa ɲù a wa'à nî yi nî ànnù yî tsu bú mbetə nî àbetə.

23

Ajàn yïi mæ Yesu à le ñwà'asö ngǎñndi'i nòñsè bo bì baFarisai àà (Mk. 12.38-39; Lk. 11.43,46; 20.45-46)

1 Yesu a bəŋkə a mbo ñnòò bē wa bo bì ñgǎñyogəñnu jì ñswon a mbo bo mæ,

2 “Ñgǎñndi'i nòñsè bo bì baFarisai, bi tswe nî àlèñə Moses.

3 Maa ajàn a ku'ùnə mæ tá nî ka nyu'unə ni waa ñkii ñghirə nî ñnnù tsim jii bi swon a mbo bù aà, lá ñtsuu nî ñnnù jii mæ bo ghirə aa ki ghirə; ñlon mæ bo di'i nî ñnnù la kaa wa' à bəñnə ñghirə.

4 Bo kwerə nî ìbè'è jii mæ i dirə aa ñnəñsə nî a mbìgìnə bə; la kaa bo bîmbon wa' à ni a muswébo ghu nòñsə a ñkwetə abè'è yá.

5 Bi ghirə ñnnù tsim aa bə mæ bə ka nyə waa; jyaa ibáa ñgùù jii mæ bi ñwà'anə nighàà nî Nwí ninə ghu aa bo bì i jyaa itsəñə its'è, bo ghirə i nanşə ñfan ñkii nsa'a!

6 Bo kòñə nî ìlən jii i kò'ónə aa, a adigə àdinà, ñkəñ a ntswe a nî ìlən jii i tswe a mbii a ndāñghòtə,

7 ñkii ñkòñə nî mæ tá bə ka ntsa'atə waa nî àghu'usə a nsaanə mitaa, ñkii ñkəñə nî mæ bì ka ntwonə nî waa nî 'Rabbi.'

8 “Lá nî tsuu lö bii tá ñu à twonə ghuu nî 'rabbi,' ñlon mæ nî tswe nî Ndí'innù aa tsi'i yí mfuùrə, bù bitsim bāñnə mbə aa bə bilim bilimə.

9 Nî tsuu ñu tsu fàa a atu nşyè nî taà ghùu kii twonə, ñlon mæ nî tswe nî Tá aa tsi'i yí mfuùrə, yíi mæ à tswe a aburə aa.

10 Nî tsuu kii bii tá baa ntwonə ghuu nî bimasa, ñlon mæ nî tswe nî Masà aa tsi'i yí mfuùrə, a bə Ayo'ò Nwí wá.

11 Nù yii mæ à kò'ónə a titii bù ñtsyatə abùgə bə aa, tá à bəñnə bə ñgàñafá'á ghùu.

12 Nù yí mæ a ñentə nî mbii nú yí aa, baa sigitə nî ghu, lá ñu yii mæ a bəñnə ñsigisə nî mbii nú yí a nşyè aa, baa bəñnə ñjentə yí.

Yesu à tuú àbagilə yaa (Mk. 12.40; Lk. 11.39-42,52; 20.47)

13 “Lá ñgi'i yí ñwè a mbo bù, mba ñgǎñndi'i nòñsè, bo bì ba Farisai, ñgǎñabagilə! Nlon mæ nî tsetə abà'a annù nifó aburə a nsi bə. Kaa bù bumbon kaa nî wa' à ghu kuu, kaa wa' à kè ñma'atə bə bii mæ bi kòñə ñkuu aa mæ bì kuu ghu! [

14 Ñgi'i yí ñwè a mbo bù mba ñgǎñndi'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgǎñabagilə! Ni nî' i nî bîkwí' i bi bāñgyè, ñkwerə nî ñjoò jyaa nî mla'á myaa, ñbagilə ntsa'atə nî Nwí nî idanə miğhàà. Ma mùu ajàn, wá ñgi'i yii i ka yí kuu a nu bù aa i ka yí swèrə!”*]

15 “Ñgi'i yí ñwè a mbo bù mba, ñgǎñndi'i nòñsè bo bì baFarisai, ñgǎñabagilə! Bù bii mæ nî too nî bì miyáà, ñghèè nî a itoo itoo, a nyə mæ mbə nî ghirə ñu yí mfuùrə a bii ànnunwí yuu, nòò yii mæ nî ghirə mé a bəñkə mbii aa, nî bāñnə ñghirə a ku'ùnə bə ñkuu a mo'ò Satan, ñtsyatə ghuu.

16 “Ñgi'i yí ñwè a mbo bù mba, bitsyasə bii bi fə'ə aà, nî di'i mæ, 'Nù à bə kàa nî ñkúm ñdāmà'anwí, bon ñkàa mà ya i tsyá àdàñə dāñə; lá ñu à

* 23:14 Kaa bə bì mo'ò sí atii yuà ññə.

bə kàà ni ìkùm atii gold yïi a tswe a ndâmà'anwï aa, boŋ à tswe ni ìlèə akàà ma yá.'

17 Bũ itirè jïi i ki mfə'ə aa! Nì zi mə a kò'ònə yuu aa ε, àtì gold ya kè ndâmà'anwï ya yïi mə i ghìrə atii gold ya a tigè àyoo aba'atè aa ε?

18 Nì kii nswonə ni mə, 'Nù à bə kàà ni nìkèntè ni mɔ'ɔ ni mà'anwï, boŋ àkàà ma ya a tsya yi a dənə dənə; la mbə nù a baŋnə nkaà nì njoò mmà'anwï jïi mə i nɔŋ wa nìkèntə aa, boŋ à tswe ni ìlèə akàà ma yá.'

19 Bũ bifə'ənə! Ayïi mə a kɔ'ɔnə aa, à ni yuu aa ε, àyoo mmà'anwï ya, kè nìkèntè ni mmà'a Nwï nya mə ni ghìrə àyoo mmà'anwï ya a tigè àyoo yïi a laa mənşə aa ε?

20 Maa ajən, nù yïi mə a kàà ni nìkèntè ni mmà'anwï aa, a kàà aa ni nìkèntè nya bo bì njoò tsim jïi mə i nɔŋ ghu aà;

21 Nù yïi mə a kii nkaa nì ndâmà'anwï aa, a kàà aa ni nda ya bo bì yu wa yïi à tswe ghu aà;

22 nù yïi mə a kii nkaa nì àbùrè aa, a kàà aa ni àbèrè Nwï bo bì yu wa yïi mə à nənə wa nì àbèrè aà.

23 "Ngi'i yï nwe a mbo bũ ngəŋndi'i nənşə bo bì baFarisai, ngəŋabagilè! Nì yàtə bàmboərə bì kə'əkə tsi'i tsɔ bì mint, ni dill, ni cumin, jïi à nì njoò àghò'ò aa, itii nìghum, mfa nì atii yï fuürə a mbo Nwï, mbaŋnə mmà'atè nì innù jï wè jïi mə i tswe a mum nənşə, tsi'i tsɔ annù yïi mə atsinə aa, bo bì nko mliŋnə, nì àbiintii; boŋ nì laa mfà'ə nì innù ma jù tsi'i tsim kaa wa'a nì ji mɔ'ɔ mà'atè.

24 Bìtsyàsè bii bi fə'ə aà! Nì keε firinji a ni mli'ù mbaŋnə nno nì ləŋə ghu bò'ò!

25 "Ngi'i yï nwe a mbo bũ ngəŋndi'i nənşə bo bì baFarisai, ngəŋabagilè! Nlən mə ni ləgè nì noò nsi'i nì ndən bo bì àkan tsi'i a abεε abεε, lá múm yï i bāŋnə nluu nì iyərə bo bì àghə'ənə.

26 Bũ baFarisai, bifə'ənə, nì foo nləgìnə nsi'i múm ndən ya bo bì àkan ya ya'a, boŋ nìm àbèè i ka bɔŋ laa.

27 "Ngi'i yï nwe a mbo bũ ngəŋndi'i nənşə bo bì baFarisai, ngəŋabagilè! Nì bə aa tsi'i tsɔ mɔsyè mii mə bi yɔ'ɔ nì mbèə yï mfi'ù, mboŋə ni a nkiərə tsi'i àbèε abεε, la ò ti kuu ghu mum, mi bāŋnə nluu nì ìkwèε iku bə bo bì njoò jïi mə i si laa aà.

28 Aa ngiŋ ngiŋ ajən yïi mə ni kirə abεε aà, tsi'i tsɔ bə bii mə annù yaa a tsinə, lá bi ti kuu a múm nti bii, nì luu nì àbagilè nì innù jï bí.

Yesu à swəŋ ngi'i yïi i ka zï a mbo bo aà

(Lk. 11.47-51)

29 "Ngi'i yï nwe a mbo bũ ngəŋndi'i nənşə bo bì baFarisai, ngəŋabagilè! Nlən mə nì bɔɔ ni mɔsyè mi ngəŋntoo Nwï, nkiŋ nnaŋşə nləŋtə ni mɔsyè mi bə bii innù jyaa i tsinə aa,

30 nswonə ni mə, 'Bii' le mbaa tswe aa a noò bità bi bitaà bi'i boŋ kaa bii' le wa'á abó yi'i nin a nsaansə àləə ngəŋntoo Nwï.'

31 Ma mùu ajən nì figitè aa mə ni biyèfə buu búmbon mə nì laa mbə bɔɔ bi bə bii mə bi le nzwitə ngəŋntoo Nwï aà.

32 Nì gheε la nì mbii mmaŋşə afà'a yïi mə bità bi bitaà buu le nləgìnə aà.

33 Bũ nò, bũ bɔɔ bi bímwe'enə, mbə nì tsyá aa mə akə nkhə a nkuu a mɔ'ɔ Satan aa ε?

³⁴ Mbə yīi mə a bə ma mūu ajàŋ aa, mə too nī ñgǎŋntoo Nwī bo bì ñgǎŋmitsyè, nī ñgǎŋndi'i nòŋsə, bī mɔ'ɔ bīi mə nī ka zwitə a ajàŋ mə nī ka kwèentə waa a ati bàŋŋnə bàŋŋnə aa, i bàŋŋnə ghòò bī mɔ'ɔ a ndàŋghòtə bù, i kīi ki tso'ɔ nī àkòrə yaa, i yòŋə nī waa a nī ìla'a jīi bo khə ñghɛɛ ghu aà,

³⁵ tǎ tǎ àləə bə bīi ànnu yaa a tsinə, mə nī lɛ nzwitə waa ti ghə bo fansə ànnu aa, ñloginə nī yī Abel ñghɛɛ nywe'e nī yī Zacharias mu Barachiah, yīi mə nī lɛ nzwitə, a titi ndámà'anwī bo bì ñikéntə nī mà'anwī aa, tǎ à kuu a atu bù.

³⁶ Mə swòŋ a mbo bù tsi'ī ànnu ñŋkoŋ mə, ñjo innu ma jū i ka kuu a atu ñwàà nī bə buà.

Ajàŋ yīi mə Yesu à lɛ ñkòŋə Yerusalem aà

(Lk. 13.34-35)

³⁷ “Wɛɛ! Yerusalem, Yerusalem! O zwitə nī ñgǎŋntoo Nwī, ñtumntə nī bə bīi mə bi too a mbo wò aa nī ñgò'ò! Nǵaàjī ghà'atə mè lòò mè mə mə ghotə bɔò buu, tsǒ mə mǎŋgu a ghotə bɔò bi a ñji'i mibǎ yu aà. Lá kaa nī wa'à bīi!

³⁸ Yə nī bi mè'è mə ndá yùu i tigə ñghɛɛ nī ñfùmndugə.

³⁹ Mə swòŋ a mbo bù mə kaa nī ka wa'à gha bù ñyə, i ywe'e a noò yīi mə nī ka yī tigə swonə ñimə ‘Bī'inə gha'asə yu wa yīi mə a zī nī ñkūm Mmà'ambi aà!’ ”

24

Ajàŋ yīi mə Yesu à lɛ ñghàà ñlon annu nsà'a Ndámà'a Nwī aà

(Mk. 13.1-2; Lk. 21.5-6)

¹ Yesu à fè'è mə wa ndámà'anwī ñka ñghɛɛ, ñgǎŋyogənnu jī i zī, ñdi'i ndámà'anwī ya mə tǎ à yə ajàŋ yīi mə bi lɛ ñaŋsə mboɔ tsi'ī siginə aà.

² A bàŋŋnə ñkwi'i a mbo bo mə, “Tigə nī ñaŋsə nyə, kə a sī la bə aa ɛ? Mə swòŋ tsi'ī ànnu ñŋkoŋ a mbo bù mə, Kaa tsi'ī ñgò'ò yī ñfùurə kaa i ka yī wa'à a atu yī mɔ'ɔ bú nɔŋə. Bi ka yī sà'à tsi'ī tsim mà'anə a nsyɛ.”

Ànnu nyə ñgi'i bo bi ajàŋ mə bi ka yī ki tso'ɔ akorə bɔò bi Kristo aà

(Mk. 13.3-14; Lk. 21.7-19)

³ Yesu à ghɛɛ mə ñtswe a nsyɛ a atu nta'a Olive, ñgǎŋyogənnu jī jya i zī ghu mbèè a tswé tsi'ī bo bo, mbetə yi mə, “Ñaŋsə nwoŋ tǎ bī'ī yu'u, ñnnu ma jū i ka yī fè'è aa a noò àkə aa ɛ? Alənsə yīi mə a ka yī di'i a noò ñzi ghò bo bì noò ñlwī'ī mbi aa à ka yī bə aa akə aa ɛ?”

⁴ Yesu a kwi'i mə, “Nī ka ntsyɛsə ghūu ntsee lǒ lèə tǎ ñu tsu à bwe'esə ghūu.

⁵ Bə bī ghà'atə ka yī ki zī a nī ñkūm gha i swonə nī mə, ‘Wa mè bə aa Ayo'ò Nwī wá,’ i bwe'esə nī bə bī ghà'atə.

⁶ Nī ka yī ki yu'u mə bi mà'a ntsò, i kīi yu'u nī fiswoŋ ñlon mǎntsò. Lá nī yī ti yu'u, nī tsuu ki bo'ɔ, ñlon mə ma jū ñnnu i tswe nī ñfè'è, lá kaa a wa'à bə aa mə noò ñlwī'ī mbi wa à kù'ù mə.

⁷ Nlon mə ñtoo i ka yī ki mà'a ntsò bo bì jī mɔ'ɔ, tǎ ñtoo jīi mə bifò bu'utə aa tǎ i ki ñka ma'anə bo bì jī mɔ'ɔ; tǎ mǎkwenə à kuu a ala'à. Tǎ ñsyɛ i tsiginə nī a idigə idigə.

8 Ma jû innũ tsim i ka yĩ bə aa tsó ajàn yĩ maburə à lògìnə a nyu'u nyanə a noò yĩ à tsigə aà.

9 “Bi ka yĩ tswa ghuu i fa a mbo bè tá bì ninŋ ngi'i yĩ ñwè a nu bù kè i zwiṭə ghuu. Mbĩ ntsim i ka yĩ ki bàà ghuu nlonŋ ikúm ghá.

10 Bè bì ghà'atə ka yĩ mà'atə abiintii yaa, i fèè nĩ waa bo ni bo, i kii bànè nĩ waa.

11 Ngǎñntoo Nwi mbwe'esə jĩ ghà'atə i ka yĩ fè'ε i ki bwe'esə nĩ bè bì ghà'atə.

12 Ɔbi i ka yĩ gha'a si'i tá àkòñnè bə bì ghà'atə à borə.

13 Lá ñu yĩ à tswa ntiì yi nywe'ə a nłwĩ'ĩ aa, à ka yĩ yweenə.

14 Bi ka yĩ swonŋ ntoo yĩ siginè yũ ñlonŋ annũ nifɔ aburə a mbó mbi ntsim, tá i bə àyəfə a mbo ñgwè'è mu ñu ntsim, mbonŋ tá nòò nłwĩ'ĩ mbi à zi.

Annũ yĩ ñswèrə ñswerə yá

(Mk. 13.14-23; Lk. 21.20-24)

15 “Nĩ ka yĩ yə annũ yĩ swèrə ñswerə ya mə ñgǎñntoo Nwĩ Daniel à le nswonə aa tá à tswə wa Adigə yĩ Làà manjə. (Tá ñu yĩ a twonŋ annũ yuà aa tá à nanjə nyu'u nzi.)

16 Bεε mə nĩ yə ma mùu ajàn, tá bè bii mə bi tswə a ala'a Yudea aa bì fè'ε ñkhə̀kə̀ ñkɔ'ɔ ñghεε a itu mĩnta'á.

17 Tá ñu yĩ à tswə a atu nda aa, tá à tsee ló bú sigə i kuu a nlogə̀ ñjoò ji jii i tswə a múm ñda aà.

18 Tá ñu yĩ mə à tswə a múm ñsòò aa tá à tsuu bú bì a nlogə̀ àkutə̀ yi.

19 Wεε! Ngĩ'ĩ bimaburə̀ bi ato'o bo bì yi bii mə bi nɔŋsə̀ bɔɔ maa nĩ ñjwi ma jya aà!

20 Nĩ ka ntsa'atə̀ Nwĩ tá ñnnũ ma jũ i yi ntsuu fè'ε aa a noò m̄fə̀'ə, kə̀ a ñjwĩngɔ̀ñə̀.

21 Nlonŋ mə ngi'i yĩ i ka yĩ tswə maà noò aa i ka yĩ swèrə̀ i tsyá ngi'ĩ ntsim yii i leè m̄fè'ε nloginə̀ a noò yii mə Nwĩ à le nanjə̀ mbi, i kɔ'ɔ ywe'e tsitsɔ̀ñə̀. Kaa yĩ danŋ i ka yĩ wa'á bú m̄fè'ε tsó ma yũ.

22 Lá Nwĩ à ka yĩ kwyètə̀ nduu ñjwi mà jũ ñlonŋ ñkwitu bə̀ bi bii à tsò'ò aà. A si laa bə̀ bonŋ kaa ñu tsú à ka yĩ wa'a yweenə̀.

23 “Mbə̀ ñu a zi ti swonə̀ a mbo bú mə, ‘Yá, Ayo'ò Nwĩ wa à ghuà!’ kə̀ ‘Yá, à wĩ!’ nĩ tsee annũ yii a swonŋ aa ló bii.

24 Nlonŋ mə bAyo'ò Nwĩ bi mbwe'esə̀ bo bì ñgǎñntoo Nwi mbwe'esə̀ i ka yĩ fè'ε i ki ghìrə̀ nĩ ilensə̀ ñnnũ jĩ wè bo bì ñnnũtsyámbo a mbwe'esə̀ bè ghu, i te'ε ki ywe'etə̀ ni a mbwe'esə̀ tsi'ĩ bè bii mə Nwĩ à tsò'ò aà.

25 Yá ñi, wa mè swonŋ mə a mbo bú ñbonŋ tá nòò ma wa a ku'u.

26 “Maa ajàn, m̀bə̀ bè yi ka nswonə̀ ni a mbo bú mə, ‘Yá, wa à tswə a atu nta'a miwèè miwèè,’ nĩ tsee ghu ghèè; kə̀ bi swonŋ mə, ‘Yá, à tswə a múm ñja'a nda jĩ mum,’ nĩ tsee ló bii.

27 Nlonŋ mə annũ nzi Mu Nù a ka yĩ bə aa tsi'ĩ tsó ajàn mə mbə̀ñ ñwà'á a mbĩ nsá'a nòò ñkà'á yi wa i ta ñghèè ñywe'e a mbi ntso nòò aà.

28 “Adigə̀ yii mə àkwo ayoo a nɔŋ ghu aa, bíbu'ùmbìrə̀ ghotə̀ ghu.

Ajàñ mə Mu Nù à ka yĩ bú bì aà

(Mk. 13.24-27; Lk. 21.25-28)

29 “Njwi ngi'i mà jya i ka yĩ ghèsè ki mè aa, tâ nìnnòò à fii, kaa tâ sàñ à wa'á bù ñka nta, tâ mìnjòn mi ka nlo a aburè ñwokè ni a nsyè, tâ bì tsigè ida'a tsim jii i tswè a aburè aà.

30 Maa noò tâ àlènsè Mu Nù tâ à fè'è a aburè, tâ ñgwè'è mu nù ñtsim a nsyè tâ à yè'è, nyè Mu nù tâ à zi ni a múm mbà'á à àbùrè ni midà'á ni nìgha'a nì wè.

31 Ntàn Nwì i ka yĩ ghàà nì tì, tâ à too baangel bi a nì mbèè mbi ji nìkwà mè tâ bo ghèe ñghotè bè bi bii mè à tsò'ò aa, ñloginè a mbèè mbì yì mò'ò ñghèe nlwì'isè ni yì mò'ò.

Annù yii mē mbē bi yōgō nī àtī figē aà
(Mk. 13.28-31; Lk. 21.29-33)

32 “Tâ nì yōgō annù a nì àtī figē. A yi mbē a noò yii ntaà ji i fì'isè mè iyàn jì fii aa, nì zi mè noò ñtsù mbèñ à tìgè a abò.

33 A kì mbè ni a ñgìñ ñgìñ mè, mbè nì yì nyè innù juà tsim, nì zi mè à zì mè ñkoontè, ñtìgè aa tsi'ì a ntsùbù'ù.

34 Mè swonj tsi'ì annù nìñkonj a mbo bù mè, kaa nìwàà ni bè nuà ni ka wa'á tsyà tì ghè mè innù ma jù tsim i fè'è mè.

35 Àbùrè bò ñsyè ka yì tsyà, lá kaa tâ nìghaà na nì wa'á tsyà.

Kaa nù tsù à sī njwi ya kē noò ma wa zī.
(Mk. 13.32-37; Lk. 17.26-30,34-36)

36 “Kaa nù tsù à sī njwi kè noò wa zì, kaa tsi'ì baangel bii bi tswè a aburè aa, kè Mú. A kì nzi tsi'ì Tà yuyu.

37 Àjàñ yii mè a le mbè wa noò Noah aa, àa àjàñ yii a ka yì kii bè a noò yii mè Mu Nù à ka yì kì zì aà.

38 Tsi'ì tsò mè a le mbè wa noò mbèñ mìaà mbèñ wa a fè'è aa, bè le si ji ñkii nno, nyò'okè ni bàngyè, ñkii mfa nì bōc byaa a nda nìyò'ò, ñywe'e wa njwi mè Noah à le ñkuu wa múm àban aà,

39 kaa wa'a annù tsu zì, ñywe'e wá noò mè mìaà mbèñ wa à le nzi ñyè'e waa aà. Aà àjàñ yii mè a ka yì kii bè a noò yii mè Mu Nù à ka yì zì aà.

40 Mbànñè ji baa i ka yì kì fà'á a afò tâ bì yi nlògè yì ñfùùrè ñma'atè yì mò'ò.

41 Bàngyè bi baa ka yì tswè adigè ñghò'ò àbaa tâ bì zi nlògè yì ñfùùrè ñma'atè yì mò'ò.

42 Maa àjàñ, nì ka ntsyèsè ghuu nlonj mè kaa nì si njwi ya yii mè Mmà'àmbì ghùù à ka zì ghù aa zì.

43 Nì zi tâ à laa mè, mbòñ ndá wa à le mbaa zi a noò yii mè nyèrè à ka zì ghù ñtugè aa bonj à tswè nikerè ñka bè ndá yì ya mè tâ ñyèrè wa à tsee zì bøgè i kuu ghù.

44 Maa àjàñ, nì ka ñkii ntañtè nú juu, nlonj mè Mu Nù à ka yì zì aa a noò yii mè kaa nì sè zì aà.

Annù ñlonj ñgàñàfà'á yii mē fà'á nī ñtī yī tsim bo bì ñgàñàfà'á yī mbī
(Lk. 12.41-45)

45 “Ñgàñàfà'á yii a fà'á nì ñtī yì tsim ñkì ntswe ni mitsyè aa, yii mè masà yì à lèè mè tâ à ka nlentè ndá yì, ñka mfa nì miji a mbo banda bya a nì noò yii a kù'ùnè aa, à nì wò aa è?

46 Mbōōnè a mbo ñgàñàfà'á ma wa mè mbè masà yì a ka mbii nyè a ghìrè maa àjàñè.

47 Mè swonj tsi'í annù n̄n̄kon̄ a mbo bù mē, taà yí wa à ka tigē ghìrè mē à ka n̄lentē n̄joò ji tsi'í t̄simè.

48 Lâ m̄bē nḡañfà'á yí n̄bì wa a swonj a mbo ìb̄i n̄u yí mē, 'Masà ghà à ka tigē'

49 ñl̄oginē ñka nḡh̄o nḡañfà'á jya ji m̄o'ò, ñji, nno, mbaanē,

50 bonj masà yí wa à ka z̄i a n̄jwi ȳi à si n̄ii yu'utē aa, bo a n̄i n̄òò ȳi kaa à si z̄i aa,

51 ì n̄iñ n̄jo ghu nu, ì l̄ogè yí ì l̄èè bo ñ ñḡañabagilè; maa adigē b̄é yè'è ghu ñk̄i k̄urē ni m̄is̄on̄ê myaa."

25

Nìghàà n̄i n̄ánaa n̄lonj b̄oò nḡòò bi n̄ighùmè

1 "Bì'inè figinē annù n̄if̄o aburē ni b̄oò nḡòò bi n̄ighum b̄i bi le n̄l̄ogè b̄ilám byaa nḡh̄e a mb̄oò ndòò n̄yo'ò ghu.

2 Bì bi n̄taà le n̄j̄ntè, b̄i bi n̄taà bi b̄añnè n̄tsyēsè.

3 Bì āj̄ntè bya le n̄l̄ogè b̄ilám byaa kaa k̄i'ì b̄īywe'e bi m̄ighurē bi dàn bú ñtugitè.

4 Lâ b̄i tsyēsè bya le ntugitè b̄īywe'e bi m̄ighurē bi dàn.

5 Ts̄o mē ndoo n̄yo'ò wa à le n̄tìgè a n̄zi aa, bo bitsim le n̄tsin̄ filo mb̄wiñkè.

6 Lâ à b̄è mē n̄i n̄t̄i itugè, b̄è t̄on̄nè ñswonj mē, 'Wa ndoo n̄yo'ò wa à z̄i mē, ñ ghìrè b̄i'inè f̄e'e n̄tsi'í yí.'

7 B̄oò nḡòò bya bitsim le mb̄ànè, ñk̄o'otè ni m̄ñk̄irè mi b̄ilám byaa.

8 B̄i j̄ntè bya swonj a mbo b̄i m̄itsyè bya mē, 'Fa ñi yí'ì ni m̄ighurē ñlonj mē b̄ilám b̄i'ì bwenē nḡh̄e.'

9 Lâ b̄i m̄itsyè bya kwi'ì a mbo bo mē, 'M̄bē b̄i'ì fa bonj kaa mi ka wa'á a mbo b̄i'inè bitsim ku'ùnè. Ñi gh̄e a mb̄o ñḡañmitaa nyuu muu ghu.'

10 B̄o lò mē nḡh̄e a nyuu, ñdoo n̄yo'ò wa a z̄i. N̄l̄ogè b̄è b̄i bi le n̄tan̄tè n̄u yàà ñtigē nyu'utē aa bo bo kuu nḡh̄èè waa wa adigē ñji n̄yo'ò n̄tsetè n̄s̄undá.

11 Ab̄antè a b̄è mē, b̄oò nḡòò bya b̄i m̄o'ò k̄é ñzi, ntigē n̄twon̄è n̄swon̄è ni mē 'M̄m̄à'amb̄i, m̄à'amb̄i, ña'a n̄s̄unda a mbo b̄i'ì.'

12 Lâ ñdoo n̄yo'ò wa a kwi'ì a mbo bo mē, 'Mè sw̄on̄ annù ñikon̄ a mbo bù mē kaa mē si gh̄uu z̄i.

13 Ma mùu āj̄n̄ ñi t̄swe ñik̄erè ñka m̄be n̄lonj mē kaa ñi si n̄jwi ya k̄é ab̄antè noò ya z̄i.'

Nìghàà n̄i n̄ánaa n̄lonj nḡañfà'á ji tarè

(Lk. 19.11-27)

14 "Maà noò a ka yí b̄è aa ts̄o ñu ȳi à le si gh̄èè a n̄ighaa a ndisyà ñtwonj nḡañfà'á ji, ñfa n̄joò ji a mbo bo.

15 A mbo yí m̄ò'ò, a fa b̄italent bi n̄taà.* Nḡh̄e a mbo yí m̄ò'ò m̄fa bi baa, ñk̄i ntigē m̄fa yí m̄ò'otè a mbo yí m̄ò'ò. Nyatè nyon̄ aa a ñi m̄it̄i myaa, ñtigē nḡh̄e yí wa a n̄ighaa.

16 Ñu wa mē à le ñk̄werè b̄italent bi n̄taà, à le mburē nḡh̄e ñka n̄tan̄tè m̄itaa ni bu. Ab̄i a yonj ghu m̄bē b̄italent bi n̄taà.

* 25:15 Talent yí m̄f̄ùrè à le n̄tsyatè 500,000 frs.

17 Wa yii à le ñkwewè bítalent bi baa aa, à le ñki ñghèe ntañe mítaa ni bu, àbii a kî ñyon ghu, mbè bítalent bi baà.

18 La wa yii mæ à le ñkwewè talent yí mñfùurè aa, à le mbàññè ñghèe nton nsye ntwiñ ñkabè taà yí ya ghu.

19 Agha'a a leè ñsa'a, taà wàà wa a biì wa a ñighaa, ntwonè waa mæ bo bo tswe a nsye nlentè annù ñkabè yá.

20 Wa mæ à le ñkwewè bítalent bi ntaà aa, à le ntsyà ñtæ a nsye nswon mæ, 'Taà, ò le mfa aa bítalent bi ntaà a mbo mè, mè fù'ù mæ bi ntaà ñku'usè ghu.'

21 Taà yí wa a swon ghu mbo mæ, 'O ghìrè siginè mbá ñgàñàfà'à ghà yí siginè yii à tsyèsè aà. Ajàñe mæ ò lentè ayoo yí kè'ètè nì ñtiì gho tsimè aa, mæ aa lèè gho tá ò ka nlentè jì ghà'ètè. Tigè ñkuu nzí tá sì ka ndoritè.'

22 Wa yii à le ñkwewè bítalent bi baa aa, à le ñki ntsya ntæ yii ñгаа nswon mæ, 'Taà ghà, ò kì fa aa bítalent bi baa a mbo mæ, mæ bù mæ mñfu'u bi baa ñkù'usè ghu, bi bulà.'

23 Taà yí wa a swon ghu mbo mæ, 'Wa ò ghìrè siginè mba ñgàñàfà'à ghà yí ñsiginè yii à tsyèsè aà. Ajàñe mæ ò kì lentè ayoo yí kè'ètè nì ñtiì ghò tsimè aa, mæ aa tigè lèè gho tá ò tigè nlentè jì ghà'ètè. Kuu nzí tá sì ka ndoritè.'

24 Wa yii mæ à le ñkwewè a talent yí mñfùurè aa, à le ntsyà ñtæ, nswon mæ, 'Taà, mæ zi gho mæ ò nì àtintè ñù, mñfu'u nì mñji a adigè yii kaa ò sì ghu bè, ñkii kya ti ghè ò bwí'i.

25 Mè kì sì bò'ò nì ghò, ñghèè nton nsye nniñe a talent ghò wa ghu. Kò, àyoo yii à nì à yo aa a yùlà.'

26 Lá, táfà'à yí wa a swon ghu mbo mæ, 'Aborikè ñgàñàfà'à yí mbi! O le nzi mæ mæ fù'ù ti ghè mæ be, ñkii ñkya ti ghè mæ bwí'i,

27 bon ò le mbaa ñghèè ñlèè ñkabè yá ya a ndánlèè ñkabè, tà mæ ti biì, mæ kwewè ayoo yii a nì àyaa nì àbii ghu.

28 Tsítsòn, tá nì kwewè a talent gha wa ghu mbo mfa a mbo ñù wa mæ à tswe nì bítalent bi ñighum aà.

29 Nlon mæ, a mbo ñù ñtsim yii à tswe nì ñjoo aa, bi aa kù'usè tá à tswe nì ju ì gha'a. Lá, ñù yii mæ à sì nì ñjoo tswé aa, bi ka kwewè, i kwewè múntsirè yii à tswe nì ghu aà.

30 Ñghèe nì ndè àborikè ñgàñàfà'à ghù, nì ma'a yi a abee a múm mñfi idigè; a adigè yii mæ bè yè'è ñkurè nì mèsònè myaa ghu aà.'

Annù ntsò'otè misa'a a noò ñlwí'í ñjimè.

31 "Nòò yii mæ Mu Ñù à ka yí zì, a mum ñigha'a yu bo bi baangel bitsim aa, à ka yi ñaññe nì àbèrè nifò yí wè.

32 Itoo itsim i ka yí tigè ghotè tswe ghu nsi, tá à yatè waa mbèè baa tsi'i tsò ajàñ mæ ntsèembi a yàrè mbinjèrè mñ'i'sè nì a titiì mbindon aa.

33 I tigè lèè mbinjèrè jya a abo yu yí mà'à, i bàññe lèè jì ndon jya a abo yu yí ñkwàbè.

34 Tá mñfò wa a tigè nswon a mbo bè bya mæ bi tswe a abo yu yí mà'à aa mæ, 'Nì zi mbá bè biì mæ Taà ghà à ñiñ mbòonè a nu bù aà, ñzi ñji nì annù nifò yii bi le ntañtè nlèè a mbo bù ñloginè a ñlòginè mbi aà.

35 Nlon mæ ñji i le si yanè nàa, nì fa mñji a mbo mæ. Ñji ñkì i ká yanè nàa, nì fá ñkì à mbo mæ. Mè bè ñgiì, nì kwewè ghà.

³⁶ Mè tswé ñswèrè ñswèrè, nì fá àtsè'è a mbo mè. Mè ká ñghoo, nì léntè ñighòò ná. Mè tswé a ndátsan, nì léntè ghá.'

³⁷ Maa noò, tá bè bya mæ ànnù yaa a tsinæ aa tá bì betæ yi mæ, 'Mmà'ambí, bí'í le nyè gho aa a fæ, ñjì i ká ñyanjæ noo, bí'í je'è gho, kè ñki mfa ayoo yí nò a mbo wò a janjæ ñjì ñki le si yanjæ nòo aa é?

³⁸ Bí'í le nyè gho aa fæ ò bē ñgì bí'í kwerè gho, kè ò tswé ñswèrè bí'í we'è àtsè'è a nu wò aa é?

³⁹ Bí'í le nlèntè ñighòò no aa fæ, kè ñki lentè gho a ndátsan aa fæ aa é?'

⁴⁰ Tá ñfò wa a kwi'i a mbo bo mæ, 'Mè swòŋ a mbo bù tsi'í annù ññkonj mæ, àjanjæ mæ nì le ñghìrè ma ya annù a nu mumaà ghà ghú yí mò'ò yíi à kè'è nsigè nlwi'i aa, nì le ghìrè aa a nu mè.'

⁴¹ "A ñghèe a nì bè bya bíi mæ bi tswé a abo yu yí ñkwàbè aa, á swòŋ a mbo bo mæ, 'Lò nì ghuu a mbèe mè mba ñgãŋndòò, ñghèe ñkkuu nì mò'ò tì mè wa yí bi ñanjæ a mbo Devil bo bì baangel bi aà.

⁴² Nlonj mæ ñjì i le si yanjæ nàa kaa nì wa'á miji a mbo mè fâ; ñjì ñkì i ká ñyanjæ nàa, kaa nì k'i'y ayoo yí nò a mbo mè fá.

⁴³ Mè le mbæ ñgì kaa nì k'i'y gha kwerè; mè tswé ñswèrè ñswèrè kaa nì wa'á atsè'è a nu mè we'è. Mè ghòò kaa nì k'i'y ñighòò na léntè. Mè tswé a ndátsan, kaa nì k'i'y gha gphantè.'

⁴⁴ Tá bo kì mbetæ yi mæ, 'Mmà'ambí, bí'í le nyè gho aa fæ, ñjì i yanjæ noo, kè ñjì ñkì i yanjæ noo, kè ò kí mbæ ñgì, kè ò kí ñtswe ñswèrè ñswèrè, kè ñkì ñghoo, kè ñki ñtswe a ndátsan kaa bí'í k'i'y annù tsu a nu wò ghìrè aa é?'

⁴⁵ Boŋ à ka kwi'i a mbo bo mæ, 'Mè swòŋ a mbo bù tsi'í annù ññkonj mæ, àjanjæ mæ nì le ñkì'i a nu ghúlà yí mò'ò yíi à kè'è nsigè nlwi'isè aa ghìrè aa, kaa nì le ñkì'i aa a nu mè kì ñghìrè.'

⁴⁶ Tá bo tigè nlo ñghèè, ñghèe ñkkuu a nì ñjo tì mè ya. Tá bè bíi mæ ànnù yaa a tsinæ aa tá bo banjæ ñkkuu a mùm ñtswèntì yíi i lwí'i ññkonj aà."

26

*Ajanj yíi mæ bi le ntanj ànnù atu Yesu àà
(Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)*

¹ Yesu à màŋsè mè a ndi'í innù ma jú, ñswòŋ a mbò ñgãŋyægònnù jì mæ, "Nì zì mè

² ñjwí Passa i tswé aa a ñjìŋ njwi jì baà. Bi ka fa Mu Nù, tá bì logè ñghèè ñkwèèntè a ati bàŋnèbàŋnè."

³ Maà nòò, bìlì bi ñgãŋmà'a Nwí, a bò'ò nì bità bì ala'a bo le mbòòntè a ntò'ò ñgàŋmà'anwi yí ñwè mè bi le si twonj nì Kaifas aa,

⁴ a ntanjè a ajanj mæ bo ka ñe'esè tswa Yesu ghèe zwitè aà.

⁵ Lá bo le nswòŋ mæ, "A boŋ mæ tá bí'inè tsuu ma yuà ànnù fàa njwí Passa ghìrè ñlonj mæ mbæ bí'inè tswa yi boŋ fikòrè ka fè'è a titì bè i bùùrè idigè."

*Ajanj yíi mæ màngyè yí mò'ò à le nyò'ò Yesu nì mìghurè àà
(Mk. 14.3-9; Jn. 12.1-8)*

⁶ Yesu à le ñtswe a Bethany a nda Simon yíi mæ à leè mbæ ñúkikwen aa ñka jì,

7 màngyè yí mò'ò a zì ghu mbèè, ni màghurè mí lùmtè mi antìndùú mí sigìnè ní òntín ògò'ò alabasta. A zì mē aa, òlògè mìghurè mya ntswentè nyò'ò atu Yesu ghu.

8 Ngǎnyègǎnnù Yesu bo yè, màntón myaa mi lwí, bo betè mē, “A nǎnsè nta ngí'i ní mìghurè mù làà aa a ya?”

9 Nlòṅ mē mbè bi lógè mìghurè mà mú mfee ní òkábè yí ṅwè mfa a mbo ògǎṅǎmfumè aa ε?

10 Yesu a yu'ù à àjàṅ yíi mē bo ghàà làà aa, òswon a mbo bo mē, “Ní fa ngí'i a mbo màngyè ghù aa a ya ε? Ní sí zì mē à ní ànnù yí sigìnè mē à ghìrè a nu mē aa ε?”

11 Ngǎṅǎmfumè i tswe a titì bù aa bìnòò bìtsimè, lá kaa mē ka wa'a a titì bu aa a ṅòṅ bìnòò bìtsim tswè.

12 A yo'ò gha ní mìghurè mù, ònǎnsè aa nú yà m̀boṅ tá nòò òntwìṅghè ghà à ku'u.

13 Mè swon a mbo bù tsi'í ànnù nìṅkon mē, a ní ògòṅ idìgè tsim jìi mē bi ka yí kì swonè ní òtoo yí òsigìnè yú ghu fàa mbi aa, bi ka yí kì kì swonè ní ànnù yuà mē màngyè ghua à ghìrè a nu mē aa, ṅwa'atè ní yí.”

Ajàṅ yíi mē Judas a lè mbii mē yu ka fèè Yesu àà
(Mk. 14.10-11; Lk. 22.3-6)

14 Ma mùu noò ṅù yí mò'ò a titì ṅǎnyègǎnnù Yesu jya òghúm òtsò baa mē bi lè sí twonè ní Judas Iscariot aa, a ghèè a mbèè bìlì bi ṅǎṅmà'a Nwí

15 òswon a mbo bo mē: “Mbè mē fee Yesu a mbo bù boṅ ní ka fa akè a mbo mē aa ε?” Bìlì bi ṅǎṅmà'a Nwí bya bo lòò òbà'atè òkábè Silva mìghum mi ntarè mfa ghu mbò.

16 Nlòginè maà noò Judas à lè sí tigè nlòò ní mǎṅjì yíi mē mbè yu tsyá ghu mfee Yesu.

Ajàṅ yíi mē Yesu bo bì ṅǎnyègǎnnù jì lè nji miji mē Passa àà
(Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

17 A bē a njwí yí òntsyá m̀bìi a njwí òkùrè àbaa tí kò'ò, ògǎnyègǎnnù Yesu i zì m̀betè ghu mbo mē, “Ò lòò mē bi nǎnsè aa yuu adìgè a mbo wò tá tá ò jì miji mí Passa ghu aa ε?”

18 Yesu a kwí'i a mbo bo mē, “Ní ghèè a mbèè ṅù kìkyè a múm àla'a, òswon ghu mbo mē, ‘Ndi'innù à swon mē nòò ghà à kù'ù mē. Wa mē ka jì miji mí Passa bì'i bì ṅǎnyègǎnnù ja aa a nda wò.’ ”

19 Ngǎnyègǎnnù Yesu jya i kì òghèè ṅghìrè tsi'í wa ajàṅ mē Yesu à swonè aa, ònǎnsè njoo nji Passa jyá.

20 Nòò òk̀wèfò à kù'ù mē, a tswe a atu atetè òka jì bo bì ṅǎnyègǎnnù jì jya òghúm òtsò baà.

21 Bò kà mē aa nji, Yesu a swon a mbo bo mē, “Mè swonè a mbo bù tsi'í ànnù ní òkon mē, ṅù yí mò'ò a titì bù à ka ghìrè fèè ghà.”

22 Bo lè mburè njèṅnè sí'i sí'i a nyu'ù ànnù ma yu, òtigè nlòginè òka mbetè ní Yesu yí mò'ò, yí mò'ò mē, “Mmà'àmbì, à ní mē aa ε?”

23 Yesu a kwí'i a mbo bo mē, “Nù yíi mē bì'i yu jì, a nìṅghè ní àbò yí bì'iyu a akan yí fùùrè aa, à ka ghìrè fèè ghà.

24 Lá ànnù ma yú a ka yè Mu Nù aa tsi'í à àjàṅ yíi mē bi ṅwa'anè a múm àṅwà'ànè Nwí òlòṅ ṅgaa yí aa. Ngí'i yí òswèrè òswerè a nu ṅù yíi à fèè

Mu Nju aà. Lá a le mbaa mbòn mē tā bì tsee ajàn ñu ma yú lô burə jwe, jwe bə.”

²⁵ Judas mē a le ntswe nī n̄fēe yi aa, a kī m̄betə yīi ŋgaa mē, “Rabbi, tigə kaa ò si aa gha swonj əa ε?” Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “O swòn mē!”

Ntarə Mmà'àmbi

(Mk. 14.22-26; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²⁶ Bo kà maa ñji, Yesu a logə àbaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwī, m̄batə, mfa a mbò ñḡnyəḡənnù ji jya, ñswonj mē: “Kò ŋkurə n̄; à n̄ ìb̄i n̄ gha i ghua.”

²⁷ Mbu ntigə nlogə ndón m̄lù'ù, n̄fa mbi'ikə a mbo Nwī, n̄fa a mbo bo, nswonj mē, “Kò nó n̄ bu bitsimə.

²⁸ A n̄ àləə n̄ ya á yuá, àləə ŋwàrə àkàà yīi mē bi ka saansə atu bə bì ghà'àtə aà.

²⁹ Mē swónj a mbo bù tsi'í annù n̄ñkəŋ mē, n̄loginə tsitsónj, kaa mē ka yi wa'à m̄lù'ù bú ñno, nywe'e a n̄jwi yīi mē mē ka yī bú no m̄lù'ù m̄ fī bì'ìnə a m̄m̄ annù n̄if̄ Taà ghà a aburə aà.”

³⁰ Bo yəə ìkòò, n̄fē'ε ŋkə'ə ŋghεε a atu nta'a Olive.

Ajàn yīi mē Yesu à le nswonj mē Peta à ka tuu yi aà

(Mk. 14.27-31; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

³¹ Bo kò'ò mē ñywe'e ghu, Yesu a swonj a mbo bo mē, “Bù tsi'í bitsim, n̄ ka gh̄irə mà'àtə gha khèkə n̄itugə sīi, ñlonj mē a tswe a m̄m̄ àŋwà'ànə Nwī mē, ‘Mē ka zwitə ntsèembi tā àkàrə mbinjərə yi tā à ja'anə.’

³² Lá nòò yīi mē mē ka yī yweenə ni n̄wo aa, mē ka yī tsyá a mb̄i bù, i f̄o ŋghèə a Galilea.”

³³ Peta swonj ghu mbo mē, “Mbə bə bitsim tē'ε ki mà'àtə n̄ ghò mà'àtə khə bonj kaa mbə mē wa'à gho mà'àtə bə.”

³⁴ Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Mē swónj a mbo wò tsi'í annù n̄ñkəŋ mē, tsi'í n̄itugə sīi, m̄bonj tā àŋkəgə tā à tɔŋ bonj ò tùu mē ghà ñgàà ji tarə.”

³⁵ Peta a kwi'i mē, “A tē'ε ki bə bə annù n̄wo bonj mē ka kwo bi'ò; kaa mbə mē wa'à gho tuu.”

Ñḡnyəḡənnù Yesu jyá tsim bo le ŋki nswonj tsi'í maa ajànə.

Ajàn yīi mē Yesu a le ntsà'àtə Nwī a Getsemane aà

(Mk. 14.32-42; Lk. 22.39-46)

³⁶ Yesu a bo'ə n̄ ñḡnyəḡənnù ji jya ghèè mē nywe'e a adigə yī m̄'ə yīi mē bi le si twonjə ni Getsemane aa, Yesu a swonj a mbo bo mē, “N̄i tswe faà, tā mē ghεε ntsà'àtə Nwī fīi.”

³⁷ Yesu à kà mē aa ŋghεε aa, ñlògə Peta a bo'ə ni boo bi Zebedee bya bi baà. Nù yī i le n̄lòḡinə ñka mbi'i, ñt̄i yī i luu n̄ àjəŋnə.

³⁸ Yesu a swonj a mbo bo mē, “Ajəŋnə a luu a nt̄i mē si'i mburə mbə tsi'i a nzwitə mē; n̄i tswe faà, n̄tswe n̄ikirə bi'ìnə.”

³⁹ A mà'àtə waa, ŋghentə a mb̄i, ŋwo nnónjə a nsye a kuu kuu, n̄tsa'atə Nwī ñswonj mē, “Taà ghà, mbə m̄anji a tswe ghu, O gh̄irə mē tā ñdónj ŋgi'i yuá i tsyá. Lá mē kónj aa ŋgh̄irə annù yīi mē o lòò aà, kaa wa'à bə annù yīi mē mē lòò aa bə.”

40 A biinè mbii nghèè a mbèe ngǎnyogǎnnu ji jya nyè bo bitsim bwii. A twonjè Peta mbetè ghu mbo mæ, “Mbè nì wa'à nikèrè bi'inè a nì àbànjè noò yì fùurè tswé aa è?”

41 Nì ka ntswe nikèrè ntsa'atè nì Nwì ta wa'á a ñkìrè Satan lô ñwo; mè zi mæ ntiì ghuu i lòò nghirè ànnu yii a ku'unè aà, lá nnyánú yùu i bǎnjè mbòrè.”

42 Yesu a ma'atè waa, mbu nghèè ntsa'atè Nwì mæ, “Taà ghà, mbè a bè yii mæ mǎnjì kaa à sì ghu tswé a ñkwèrè ndón ñgi'ì yù a mbo mè, tá tá mè tsuu no, O tigè ñghirè bè ànnu yii mæ o lòò aà.”

43 A bú mbii nghèè, nyè ngǎnyogǎnnu ji jya i burè ki bwii tsi'ì bwii, ñlonj mæ filo le nluu a mi'ì bo aà.

44 A ma'atè waa mbu nghèè ntsa'atè a Nwì a nì ñgàà yii mæ i ywe'e ji tarè aa, mbu swonj tsi'ì ànnu ya yii mæ a le mfòò ñswonj a mbii aà ghu mbò.

45 A mǎnjè mæ, mbu mbii wa a mbèe ngǎnyogǎnnu ji jya, ñswonj a mbo bo mæ, “Nì burè ka ki bwii tsi'ì bwii, mmiintè nì ghuu aa è? Wa noò à tigè a abò; bi fèè mæ Mu Nù a mbo bè bí bí.

46 Biinè nì tá bi'inè gheè, wa ñu yii mæ à fèè gha aa, à zì mæ.”

Ajanj yii mæ bi le ntswa Yesu aà

(Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)

47 Yesu à kà mæ aa ñghaa laà, kaa mburè ti mǎnjè, Judas, ñu yì mò'ò wa a titii ngǎnyogǎnnu Yesu jya ñghúm ntsò baa, a burè ñzi bo bì ñnòò bé yì ghà'atè mæ bilii bi ngǎnjmà'a Nwì nì ñgǎndi'ì nònjè bo bi bità bi ala'a bo le ntoo. Bo le ntugitè nwi ntsò nì mbu'u.

48 Judas, yii mæ à le mfèè yi aa, à le mfa alènsè a mbo bo mæ, “Nù yii mæ mè ka ghèe nonj mighègè mi aa, bonj à nì ghu; nì bǎnjè yi.”

49 A zì mæ, mburè ntsinè ñghèe a mbèe Yesu, ñnonj mighègè mi, ñswonj ghu mbo mæ, “Rabbi, mæ tsà'atè nì ghò.”

50 Yesu a kwi'ì ghu mbo mæ, “Nsú ghà, ghirè annu yii mè ò tswè nì ñghirè aà.” Bè bya mæ bo bì Judas le nzi aa, bo tigè mbǎnjè Yesu.

51 Bo bǎnjè mæ yi aa, ñgǎnyogǎnnu yì wa yì mò'ò a tso'ò munwi yì ñkwye atònjè abù'u ngǎnjmà'a Nwì yì ñwè ghu nlo'osè.

52 Yesu a swonj ghu mbo mæ, “Ninjè munwi ghò wa fu a mba'a, ñlonj mæ ñu yii mæ à sònjè munwi a mba'a aa, a ka yì kii kwo aa tsi'ì nìwo nì munwi.

53 O sì zi mæ mbè mè betè Taà ghà a tsyàsè ñnda bímánjón bi baangel bii mæ bi tsyatè ntsu'ù ñghúm ntsò baà aa, tsi'ì tsitsónj tá bì zi ñkwetè gha aa è?

54 Mbè mè ghirè ma mùu ajanj bonj kaa ànnu yii mæ ànjwà'ànè Nwì a swonj aa, kaa a ka wa'à nì ànnu ñikonj fè'è.”

55 Yesu à ghàà mæ laà aa, mbènj mbetè nòò bé bya mæ, “Nì zi nì nwi ntsò a bò'ò nì mbu'u aa a ntswa mè tsò nì zi a mbǎnjè àngámigheè aa è? Tigè mè kì sì tswè bi'inè a Ndáma'anwì aa a njwi njwi ndi'ì nì ghuu, kaa nì wa'à gha tswa aa a ya aa è?”

56 Lá ñnnu ma jù tsim i fè'è aa, a ñlwensè ñghàà nii mæ ñgǎnjntoo Nwì i le ñwà'ànè aà.”

Ñgǎnyogǎnnu Yesu jyá tsim i tigè mma'atè yi ñkhøkè waa.

Ajanj yii mæ ngǎnjndasa'a le ntsò'otè isa'a Yesu aà

(Mk. 14.53-65; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)

57 Bè bya mæ bi le ntswa Yesu aa le ntigø nlogø yi nghæe ni ghu a nda Kaifas, ñgãñmà'a Nwĩ yĩ ñwè, a adigø yĩ mæ ñgãñdì'i nòñsè ni bità bi ala'a le nghotø ghu aà.

58 Peta à le si tigø nyoñø a ñjim, ñtøø nii ni a sà'a agha'à. A yòn mē ñywe'e a ndugø Kaifas laa, ñkuu ntswe a nsàñàbèè bo bi ñgãñmbè ñdámà'anwĩ a nyè ànnù yĩ mæ bi ka ghirè a nu Yesu aà.

59 Bili bi ñgãñmà'a Nwĩ bo bi ñgãñndasa'a le si loo ni mánji yĩ mæ mbo bè swòñ ñbàñnønnu a atu Yeēsō tã bo tsa ghu nzwitø yi.

60 Lá kaa wa'à yè, ka mæ býyefø bi abãñnønnu bĩ ghà'atè le mfè'è ñtswæe ñbàñnønnu ghu atu aà. Ngãñabañnønnu jya jĩ m'ò'ò ji baa i fè'è ñtøø nswonj mæ:

61 “Mbá ghulá à le nswonj mæ yu tswe ni àdà'à a nsà'a ñdámà'anwĩ i bú ghùrø fu a ñjim njwi ji tarø.”

62 Ñgãñmà'a Nwĩ yĩ ñwè a bĩñè ñtøø mbetø Yesu mæ, “O si nĩ ànnù yĩ tsu a kwi'i tswè? O swòñ mæ akø nĩ ñnnù jù mæ bi swonj a atu wò aa è?”

63 Yesu a tøø kaa wa'à yi kwè'è. Kaifas a bú ñswonj ghu mbo mæ, “Kàà nĩ ñkùm Nwĩ yĩ à tswe ntìi aa mæ o swonj aa tsi'i ànnù ñikonj mæ ò nĩ Ayo'ò Nwĩ wa mæ à ni Mu Nwĩ aa le?”

64 Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “O swòñ mæ. A nghèe ghu, mæ swòñ a mbo bù mæ, ñloginø tsitsòn, ni ka yø Mu Nù tã à tswe a mbèè ñikwæe Nwĩ yĩ mæ à tswe nĩ midà'à aa ni mà'à, ñlo a aburø nsigø ni a múm mbà'à.”

65 A kwĩ'i mæ laà, ñgãñmà'a Nwĩ yĩ ñwè wa a satè itsè'è ji, ñswonj mæ, “A bègite Nwĩ! Nĩ yù'ù àjàñ yii mæ à bègite Nwĩ aà. Bĩ'ìnè bù ñlòo nĩ býyefø aa, a ya aa è?”

66 Kè ni wà'atø mæ akø le?”

Bo bitsim bo kwi'i mæ, “A ku'unø mæ tã à kwo.”

67 Bo swòñ mæ laà aa, ñloginø ntigø tsee mítwye ghu nsi, ñghoò nii, bĩ m'ò'ò bi fèè nii, ñbetø nii ni mæ:

68 “Tsó mæ ò swòñ mæ ò ni Ayo'ò Nwĩ aa, twi ñù yii mæ à fèe gho aà.”

Ajàñ yii mæ Peta à le ntuu Yesu aà

(Mk. 14.66-72; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)

69 Maa noò Peta a tswè wa nsàñàbèè. Ngãñafà'a Kaifas yĩ manganjè yĩ mò'ò a zĩ ñyø yi, ñbetø yi mæ: “Tigø ò ghirè mbaa ñki ntswe bu Yesu mu baGalilea wa aa è?”

70 Peta a tuu a nsi mi'i bo bitsim, ñswonj mæ, “Kaa mè sĩ ànnù yii mæ o swonj aa zĩ.”

71 Peta à ghàà mæ mùu ajàñ aa, mífè'è ñghæe a ntsùbù'ù. A fè'è mæ, ñgãñafà'à yĩ manganjè yĩ dàñ a bú ñyø yi, ñswonj a mbo bè bya mæ bo bo le ntøø aa mæ, “Nù ghulá à ghirè ntswe bo Yesu mu Naaserø wá.”

72 Peta a ku'ùsè ñtuu, ñkaa nswonj mæ, “Kaa mè sè ñù ma wĩ zĩ.”

73 Mu fibàñtè à bù mæ ñghèø ki bø, bè bya mæ bo bi Peta le ntøø aa, bú ñswonj ghu mbo mæ, “O lòò aà ñswonj mæ kaa ò si ñgãñyøgãnnu Yesu yĩ mò'ò bè? Mánji yii mæ o ghàà ghu aa, a di'i mæ bu Yesu lo aa adigè yĩ fùurè.”

74 Peta a loginè ñtigø ñkaa nswonj ni mæ, “Kaa mè sè ñù yĩ zĩ. Bæe a bè yii mæ mæ swonj aa àbãñnønnu, Nwĩ ññj ñdòò a atu mæ.”

Tsi'i maa noò àñkègè a tønè.

⁷⁵ An̄kəgè wá à tòn mē, Peta a wa'atè ànnù ya yīi mē Yesu à ghìrè nswon̄ ghu mbo aa mē, “Mbōn̄ tã an̄kəgè à tōn̄, lē boñ ò tùù mē ghá ngàà jì tarè”. A wà'atè mē, m̄fē'ē n̄ghèè n̄y'ə̀ tsi'í a mbè ànnù.

27

Ajàn̄ yīi mē bì lē n̄ghèè nī Yesu a nsi Pilato aà.

(Mk. 15.1; Lk. 23.1-3; Jn. 18.28-32)

¹ Abèè fù'ù mē, bilii bi ngǎnmà'a Nwī bitsim a bò'ò nī bità bi ala'a bitsim bo boòntè a ntanjtè ajàn̄ yīi mē bo ka zwitè Yesu aà.

² Bò tãnjtè mē m̄man̄sə, ñkwerə mbô mi Yesu, ñlogè yi n̄ghèè mfa a mbo Pilato, mē à lē mbè Gúmnàà aà.

A ajàn̄ yīi mē Judas à lē ñkwo aà

³ Judas mē à lē m̄fèè Yesu aa, à yè mē ajàn̄ yīi mē bi swon̄ mē bi ka zwitè Yesu aà, ñtīi yi i sa'à yi, a logè ìbàtè ñkabè silva jya m̄ghum mi ntarè n̄ghèè m̄fa fu a mbo bilii bi ngǎnmà'a Nwī a bò'ò nī bità bi ala'a, ñswon̄ a mbo bo mē,

⁴ “Mè ghìrè ìbì ñlon̄ mē mè fèe ñú tìghè mē à ghìrè ànnù yī bi yī tsu aà!” Bo kwi'í ghu mbo mē, “Ma ya a yə yi aa nī àkè? A ka zi wò zi annù yīi mē ò ka ghìrè nī yu aà.”

⁵ Judas a ma'à ñkabè ya a múm ñdámà'anwī, m̄fē'ē n̄ghèè ñlən̄ə.

⁶ Bilii bi ngǎnmà'a Nwī bya bi bwèè ñkabè ya nswon̄ mē, “Nōñsè yī'inè à ñi'í mē kaa à si ku'unè mē tã bì ləə ajàn̄ə ñkabè ma yú a múm àbàa ñkabè ñdánwī ñlon̄ mē à nī ñkabè àləə aà.”

⁷ Bo swon̄ mē laà aa, ñtswe a n̄syè n̄ghàànè, ñlogè ñkabè ya n̄ghèè ñyuu adigè ñú m̄bòò bántòò ghu, tã bì ka ntwin̄ə nī bigìi ghu.

⁸ Nzi nywe'e sii, bi twon̄ə adigè mayú aa nī Adigè Aləə.

⁹ Ma yú ànnù a kí m̄fē'ē mbòòntè nī ànnù yīi mē ñgǎn̄ntoò Nwī Yeremiah à lē nswon̄ aà, mē, “Bì lē ñlogè ìbàtè ñkabè silva jya m̄ghum mi ntarè mē bōò bì baIsrael lē ntar̄ mē bi ka yi tu a atu yu ma wa aa,

¹⁰ n̄ghèè ñyuu adigè ñú m̄bōò bántòò ghu, tsi'í a ajàn̄ yīi mē Mmà'àmbi à lē nswon̄ə a mbo mè aà.”

Pilato à betè ìnnù a mbo Yesu

¹¹ Bilii bi ngǎnmà'a Nwī bya nī bì bità bi ala'a bya bo tigè ñlogè Yesu n̄ghèè nī ghu a nsi Gúmnàà. Gúmnàà a betè yi mē, “O bə aa m̄fò baYuda aa è?” Yesu a kwi'í mē, “O swon̄ mē!”

¹² Bilii bi ngǎnmà'a Nwī a bò'ò nī bità bi ala'a bo lē niñ innù a nu Yesu a nsi Pilato. La Yesu a na'à waa bitsim.

¹³ Pilato a tigè m̄betè ghu mbo mē, “O si ndùu innù jù mē bi swon̄ə nī mē ò ghìrè aa yu'u?”

¹⁴ Ànnù a lē mburè n̄tsya Gúmnàà tsi'í t̄syà a nyè mē kaa Yesu à lē ñwa'à ànnù yī tsu burè ñkwikwi'í bə aà.

A jàn̄ yīi mē bì lē n̄tsèrè mē bì zwitè Yesu aà

(Mk. 15.2-5; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

¹⁵ A lē mbè nōñsè Gúmnàà mē a yi mbè ñjwí Passa aa a fi'isè ñgǎn̄atsan̄ yī m̄fùurè yīi mē bè lē ñkòñ a mfa a mbo bo.

16 Ma mùu noò ñgàñàtsarj yí mò'ò à le ntswe a atsàñ mē bē bī ghà'atē bī le nzi yi, bī twonjē nī nī Barabas.

17 Nnòò bē bya bī ghòtē mē aa, Pilato a betē waa mē, “Nī kǒñ mē tã mē fi'isē aa wò mfa a mbo bù, Barabas kē Yesu mē bī twonjē nī Ayo'ò Nwī aa lē?”

18 Pilato à le mbetē ma mùu ajàñ aa, nlonj mē à le nzi mē à le ñghirē àghè'ènē mē tã baYuda tswa Yesu ñzi mfa ghu mbo aà.

19 Pilato à tswè mē a aləñē nsa'a mīsa'a, ñgwé yí a toò ñkǎi ghu nu mē, “Sī'i mbô mo wa a nu ñù wá, ñlonj mē kaa à sī annù yí tsu fānsè aà. Mē swonj laà aa ñlonj mē ñjəè yí mbī ñ ghīrē nle gha sīi a ñгаа yu.”

20 Lã bìlīi bī ñgǎñmà'a Nwī a bò'ò nī bita bī ala'a bī totē bē bya mē tã bī betē Pilato tã fi'isē Barabas tã tã bī bāññē nzwitē Yesu.

21 Gúmnaà a bú ñku'usē mbetē waa mē, “A titi bē buà bī baa, nī lòo mē tã mē ma'atē aa ghuu?” Bo kwi'i bitsim mē, tã bī fi'isē Barabas.

22 Pilato a bú mbetē waa mē, “Nī lòo mē tã mē tigē ñghirē aa mē akē nī Yesu ghú mē bī twonjē nī Ayo'ò Nwī aa lē?” Bo toññē ñswonj mē, “Ta bī kweentē yí a ati bāññēbāññē.”

23 Pilato betē mē, “Nī lòo mē bī kweentē yi aa a ya? Annù yí bī yīi mē à bù'ù aa à nī àkè aa lē?” Lã bo bú ñku'usē ntonjñē ghaa bē nī miti ñswonj mē tã bī ghē ñkwèentē Yesu.

24 Pilato à le nyē mē yu ghènsè aa noò yí, ñki nzi mē yu bē ghèè nī mbīi bonj fikòrē fi ka fè'è. Nswonj bī zī nī ñkǎi, a sī'i mbô mi ghu a nsi bē bitsim, ñswonj mē, “Kaa àbò ya kaa a sī a nī àləə nu ñù ghú mē nī lòo a nsaansē aa tswè. A annù yīi mē nī lòo a ñghirē aa, a zī tsi'i bù.”

25 Bē bitsim bī kwi'i mē, “Ññə, tã àləə nú yi tã kuu a atu bī'i bo bī a atu bōò bī'i.”

26 Pilato a fi'isē Barabas mfa a mbo bo, ñghirē bī ghòò Yesu, a fã yi mē tã bī tigē nlogē ñghèè ñkweentē a ati bāññēbāññē.

Ajàñ yīi mē bisogyè lē sī wyè nī Yesu aà.

(Mk. 15.16-20; Jn. 19.2-3)

27 Bisogyè bī Pilato tigē ñlogē Yesu ñkuu ñghēē nī ghu a múm nto'ò Gúmnaà (mē bī le sī twonjē nī Praetorium aà), ñtwonj bisogyè bitsim bī zī ñghotē ghu nsi.

28 Bo tso'otē itsè'ə jī, ñlòo atsè'ə yí ghè'ə boò ñwē'ē ghu nú.

29 Bī wè'è mē, ñlòo mǎndigē mī nǰñ ñjəñ mba'a tsò atsè'ətu nifò ñsosē ghu atú. Ñki mfa ñkǎñkà'a ghu abo yí mà'à. Ntigē ñwye nīi nsigitē ñwo ghu nsi nswonj nī mē, “O lēlē lēè! Mfò baYuda à kī kwéè! A kwéè!”

30 Bo le sī kǎi ntsee nī mǎtwyē ghu nu, ñkǎi ñghòo nī atú yi nī ñkǎñkà'a à yá.

31 Bisogyè bya bī nānsè mē ñwye yi laà aa, ntsò'ò atsè'ə yí bagitē ya ghu nu, mbu ñwē'ē jīi itsè'ə jya fu ghu nu, ñtigē nlogē yi mē bo ghēē kwèentē a ati bāññēbāññē.

Ajàñ yīi mē bī le ñkwèentē Yesu a ati bāññēbāññē aà

(Mk. 15.21-32; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

32 Bo kà mē aa ñghēē a mǎñjī, ñyē ñù baCerene yí mò'ò, ñkǎm yi ñ bē Simon, ñtswa yi nī adà'a mē tã à be'e ati bāññēbāññē Yesu yá.

33 Bo ghèè mē nywe'e wa adigə yīi bi le si twonj ni Golgota aa, (n̄ji'ī ikùm ma ghú i bə mə, àdigə akwɛɛ atu n̄ú)

34 n̄lɔɔ m̄lù'ù m̄ii bi le m̄fɔrinə n̄i àfù yīi bi twonjə ni gall aa m̄fa ghu mbo mə t̄a no. Yesu a ywe'etè n̄tuu yi a nnò.

35 B̄isogyè bya kwèentè yi a ati b̄an̄nəb̄an̄nə, n̄uma'a ibirè a nyə bə b̄ii mē bi ka ji itsə'è ji jyá.

36 Bi gh̄irè mē laà aa, n̄tswe n̄syɛ ntigə m̄bɛ n̄ii.

37 Bi le n̄jwà'ànə annù yīi mē à le n̄gh̄irè bi n̄in̄ is̄a'a ghu nu aa m̄bɛɛ wa ati b̄an̄nəb̄an̄nə ghu atu mə, “A ni Yesu, Mfò b̄aYuda à ghuà mə.” Ma yū a di'ī ni annù yīi mē à le n̄gh̄irè bi kweentè yi àà.

38 Bi le n̄ki n̄kweentə b̄iyərə bi baa bo bi Yesu, n̄kweentə yī m̄fùurè ghu m̄bɛɛ a abo m̄à'à, n̄ki tigə n̄kweentə yī m̄ɔ'ɔ ghu m̄bɛɛ a abò n̄kwàbə.

39 B̄itsyà bi m̄an̄ji bi le si wye n̄i Yesu n̄tsigə n̄i itù jyaa n̄swonjə ni ghu mbo mə,

40 “Wò yīi mē ò le n̄swonj mē ò ka sà'a ndámà'anwī i b̄u b̄ɔɔ fu a j̄im n̄jwi ji tarə aa, yweensə itu ib̄in̄n̄ú gho lá. M̄bə a bə annù n̄in̄konj mē ò ni Mu Nwī, ò sigə la fya atu ati b̄an̄nəb̄an̄nə b̄i'ī yə.”

41 B̄il̄i bi n̄ḡan̄m̄à'a Nwī, bo bi n̄ḡan̄di'ī n̄ɔn̄sə ni b̄it̄a bi ala'a bo le n̄kii n̄wye n̄i Yesu t̄si'ī mùu aj̄an̄ mə,

42 “A le si yweensə bad̄an̄, t̄a wa'á ib̄i n̄ú yi yumbonj ts̄its̄onj yweensə la t̄a b̄i'in̄ə yə. A ni yu yīi mē à ni Mfò baIsrael aà. T̄a à sigə la fii atu ati b̄an̄nəb̄an̄nə bonj b̄i'in̄ə ka b̄ii annù yi.

43 A le n̄n̄in̄ n̄swént̄i'ī yī n̄tsim a mbo Nwī; t̄a Nwī à wa'à yi ts̄its̄onj z̄i n̄kwetə la, mə m̄bə a konjə yi. A le m̄baa t̄ɛ'è wa'à swonjə ni mə yu ni Mu Nwī aa ɛ?”

44 B̄iyərə bya mə bi le n̄kwèentè waa bo aa, bo le si kii m̄bɛgitə n̄i Yesu t̄si'ī mùu aj̄an̄.

Aj̄an̄ yīi mə Yesu à le n̄kwo aà

(Mk. 14.33-41; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

45 Itugə i le mfii n̄kusə ala'à ts̄im, n̄lɔginə ni nòò n̄si'i nòò n̄ghɛɛ nywe'e ni nòò nyəñ nòò.

46 Nòò nyəñ nòò à kà mə aa n̄ku'u, Yesu t̄on̄nə nyə'ə n̄swonj mə, “Eli, Eli, lama sabachthani?” Ma la a bə mə, “Nw̄in̄ḡonj ghà, Nw̄in̄ḡonj ghà, ò mè'e gha aa a ya aa ɛ?”

47 Bə bya b̄i m̄ɔ'ɔ mē bi le n̄təontə maa adigə aa bi yu'u n̄swonj mə “N̄ú ghú a twonj aa Elijah.”

48 N̄ú yī m̄ɔ'ɔ a tit̄i bo a burè n̄ghɛɛ n̄lɔò kúntsa n̄tsu ni m̄lù'ù m̄i tsè'è, n̄sɔ'ɔnə a n̄i n̄k̄in̄k̄à'à, n̄kɔ'ɔsə m̄fa mə t̄a Yesu à no.

49 L̄a bi m̄ɔ'ɔ bi swonj mə “yu'utə t̄a b̄i'in̄ə yə mə Elijah à ka zi kwetə yi le.”

50 Yesu a b̄u n̄ku'usə n̄jɛntə n̄ji yī n̄yə'ə m̄burə n̄tsi.

51 Maa noò, àtsè'è ya yīi mē a le n̄kwàsə m̄úm n̄dámà'anwī aa, a le m̄bò'onə a tit̄i, n̄lɔginə a ndəñ n̄sigə nywe'e a n̄syé, id̄igə i ts̄igənə, ìl̄an̄səñḡɔ'ò i ba'àkə.

52 M̄isyè mi n̄ja'akə bə bi Nwī b̄i ghà'àtə mə bi leè n̄kwokə aa, bi b̄in̄nə n̄iwò.

⁵³ Bè ma bú bi le mfè'èkè a misyè, ñkkuu ñghæ wa múm àla'a yí làà, bè bí ghà'atè bi yê waa a nòò yíi mæ Yesu à le nyweenè niwo aà.

⁵⁴ Atu bísogyè ya bo bì bísogyè bya bitsim mæ bo le ntswe mbe ní Yesu aa, bó yè mæ a ajàn yíi mæ ñsyè ì tsiginè aa, a bò'ò ní innù tsim jii mæ ì le mfè'è aa, nìbò'ò ní tswá waa, bo swonj mæ, "Tsi'í ànnù ñfikonè, ñù ghuà à bè aa Mu Nwí."

⁵⁵ Bàngyè bí ghà'atè bi le tswe ghu, ñtæ a sà'a agha'a, ñlî. A le mbe bàngyè ma bú mæ bi le nlò a Galilea ñyonè ní Yesu, ñkwetè nii aà.

⁵⁶ A titii bàngyè ma bú, Mary Magdalene, Mary ñdè bì Jems ní Joseph, a bò'ò ní ñdè bì bòò bì Zebedee, bo le ntswe ghu.

Ajàn yíi mæ bi le ntwinjè Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁵⁷ Nòò ñkwèfò à kù'ù mæ, ñgànkabè yí mò'ò, mæ à le nlo a ala'a Arimathea, bi twonè ní Joseph, ñkí mbe ñgànyègènnù Yesu yí mò'ò aa, a zí

⁵⁸ ñghæ a mbèè Pilato a mbetè aku Yesu ya mæ yu lògè ì ghèè twinjè. Pilato a fá àdà'à mæ tá bì fa ghu mbò.

⁵⁹ Joseph a tigè ñghæe nlògè aku Yesu ya nlim ní àtsè'è yí fù'ù yí siginè yí fii,

⁶⁰ ñghæe ñin a mum ñisyè ní ní fii nù mæ à le ntonj a múm aláñsəŋgò'ò aà. A ñin mæ aa, ñtii aláñsəŋgò'ò yí mò'ò ntsetè ntsù nisyè nya ghu, ñtigè nlo ñghèè yí.

⁶¹ Mary Magdalene ní Mary yí mò'ò wa bo le nzí ñtswe nlii ní nisyè nyá.

Ajàn yíi mæ bi le si be nisyè ní Yesu aà

⁶² Njwí ñnàñsè ñjoo ñjwíngònj ya ì tsyá mæ, àbèè a fu'u, bìlî bi ñgàŋmà'a Nwí a bò'ò ní baFarisai bo ghotè ñghæe nyè Pilato,

⁶³ ñswonj ghu mbo mæ, "Taà, bí'í wa'atè mæ nòò wa yíi mæ ñgàŋmbwe'esè wa, mæ à kì swonj mæ yu ní Mfò baIsrael à kì burè aa, à kì swonj mæ yu ka bìñè niwo a ñjím ñjwi ji tarè.

⁶⁴ Bí'í zì aa a nswonj a mbo wò mæ tá ò too bē tá bì ghæe ñka mbe nisyè nya a atú ñjwi ji tarè. Bí'í swonj làà aa nlonj mæ bí'í bò'ò mæ ñgànyègènnù jì jya ì ka zì yèrè akú yí ya ghèè ní yu ì bàñnè tigè swonj a mbo bè mæ à ywèenè mæ niwó. Mbè bo ghírè ma mùu ajàn bonj àbàñnènnù ma yú a ka bàñnè bí'í tsyàtè yí ntsyambii yá."

⁶⁵ Pilato a swonj a mbo bo mæ, "Nì lògè bísogyè tá bì ghæe ñka mbe nisyè nyá."

⁶⁶ Bo fe'è ñghæe nsinjè nisyè nya ní mànji yíi mæ mbè bi ña'a, bí zì, ñkí nlèè bísogyè mæ tá bì ka mbe.

28

Ajàn yíi mæ Yesu à le nyweenè ní niwo aà

(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)

¹ Njwíngònj ya ì tsyá mæ, àbèè fu'u, a bè tsi'í a titugè titugè a njwí yí ñtsyambii a múm ñgyà, Mary Magdalene, a bò'ò ní Mary yí mò'ò wa bo le mfè'è ñghæe a lèntè nisyè ní Yesu nyá.

² Nsyè ì le ntsiginè tsi'í ñtíi, angel Nwí a lò a aburè nsigè ntii ñgò'ò ya mæ bi le ntsetè nisyè ní Yesu nya nì yú aa nlò'òsè, ñkò'ò ntswe ghu atú.

³ Nsɪ yi i le si ɲwàŋkè tsɔ mbəŋ yɪ ɲwà'àkè, ɪtsə'ə ji i fu'ù tsi'ɪ fù'ù mə buu.

⁴ Nibɔ'ɔ ni le ntswa bɪsɔgyè bya mə bi le si be nisyè nya aa, bo tigè ntsiginè, m̀bəŋ ntigè tsɔ bɪku bi bə.

⁵ Angel wa a swɔŋ a mbo bāŋgyè bya mə, “Nɪ tsuu ki bɔ'ɔ. Mə zi mə ni lɔ̀ aa Yesu mə bi kɪ kwèntə yi atu ati bāŋŋəbāŋŋə aà.

⁶ Wa kaa à sɪ faà mə tswé. A bɪ̀nè mə a nɪwo tsi'ɪ wa ajàŋ mə à le nswɔŋ aà. Nɪ zi nyə adigə yɪ mə à kɪ nɔŋ ghu aà.

⁷ Nɪ wəŋsə ɲghèè nswɔŋ a mbo ɲgāŋyɔgəŋnù ji mə wa à bɪ̀nè mə nɪwɔ̀. A tɔyà mə a mbii bo ɲghɛɛ ni a Galilea. Bo bə ghèè bɔŋ bo ka tigə yə yi ghu. Nɪ ka ɲwa'atə ni ànnù ma yú mə mə swɔŋ a mbo bù aà.”

⁸ Mɪntii mi bāŋgyè bya mi le nluu ni nɪdorə, nɪbɔ'ɔ ni kɪ ntswa waa, bo fɛ'è n̄tigə ɲkhə ghèɛ a ɲkè'ənə a mbo ɲgāŋyɔgəŋnù Yesu jya.

⁹ Yesu yumbɔŋ a zɪ m̄boo bāŋgyè bya, n̄tsà'atə waa. Bo zɪ ɲwo ghu nsi, n̄tswa m̄kòrə mi mmii yi.

¹⁰ Yesu a swɔŋ a mbo bo mə, “Nɪ tsee ki bɔ'ɔ. Nɪ ghɛɛ nswɔŋ a mbo bɔɔ bi maà ba mə tá bo ghɛɛ a ala'a Galilea tá bɪ'ibo boontə ghu.”

Ajàŋ yɪ mə baYuda bi le ntswɛɛ àbāŋŋənnù n̄lɔŋ annù nyweenə Yesu ni n̄wo aà

¹¹ Bāŋgyè bya bi kà mə aa ɲghɛɛ laa, bɪsɔgyè bya bɪ mɔ'ɔ bi kɪ n̄lo ɲkuu ɲghɛɛ a m̄m̄ ala'a a ɲkè'ənə ìnnù jyá tsɪm jii mə i fɛ'e aa, a mbo bɪ̀li bi ɲgāŋmà'a Nwɪ.

¹² Bɪ̀li bi ɲgāŋmà'a Nwɪ bya bo twɔŋ bità bi ala'a bo tswɛ a nsyɛ ɲghàànə, n̄lɔɔ ɲkabə yɪ ɲghà'atə n̄fa a mbo bɪsɔgyè bya

¹³ nswɔŋ a mbo bo mə, “Bɛɛ bi betə ghuu nɪ ànnù, nɪ swɔŋ mə, ‘Bɪ'ɪ kɪ si bwii aà bwii ɲgāŋyɔgəŋnù Yesu jya i zɪ n̄tugə, n̄zi ɲyərə aku yi yá.’

¹⁴ Gúmnàà à bə tɛ'e yuyu'u, wa bɔŋ bɪ'ɪ ka zɪ m̄n̄jɪ yɪ mə bɪ'ɪ ka tɔyà ghu i ghìrə tá ɲgi'ɪ yɪ tsù tá ì wa'à a nu bù kuu bə.”

¹⁵ Bɪsɔgyè bya bi kwɛrə ɲkabə ya ntigə ɲghɛɛ ɲghìrə wa ajàŋ yɪ mə bɪ̀li bya bi le nswɔŋ aà. Nzi nywe'e sii, baYuda bo burə ki bii mə à ni ànnù yɪ mə a le mfɛ'è aà.

Ajàŋ yɪ mə Yesu à le zɪ n̄tsi'ɪ ɲgāŋyɔgəŋnù ji m̄fa ndi'ɪ yɪ ɲwè ya a mbo bo aà

¹⁶ ɲgāŋyɔgəŋnù Yesu jya n̄ghum ntsò mɔ'ɔ i le mfɛ'è ɲghɛɛ a ala'a Galilea wa a atu nta'a mə Yesu à le m̄figitə mə tá bobo zi m̄bòontə ghu aà.

¹⁷ Bò yə mə Yesu aa, mmii yi, ka mə kaa bo bɪ mɔ'ɔ bi le wa'à bii mə, tsi'ɪ a annù n̄ŋkɔŋ, à ni Yesu aà.

¹⁸ Yesu a swɔŋ a mbo bo mə, “Nwɪ à fá àdà'a tsɪm a aburə bo bi a nsyɛ a mbo mə:

¹⁹ Nɪ ghɛɛ lá a mbo ɲgwè'è mu ɲŋ ntsɪm fàa a atu nsyɛ, ɲghìrə waa tá bo tigə ɲgāŋyɔgəŋnù já; ɲka mmurə nɪ waa a ɲkɪ nɪ f̄k̄m̄ Ta, nɪ yi Mu nɪ yi Azwɪ yɪ Làa.

²⁰ ɲkii ndi'ɪ nɪ waa mə tá bo ka nyu'u ɲkii n̄ləə nɪ n̄di'ɪ tsɪm jii mə mə kɪ fa a mbo bù aà. Tá nɪ zi mə mə ka tswɛ a mbo bù a ɲgɔŋ b̄n̄ò bɪ tsɪm i ywe'e a noð n̄lwɪ'ɪ m̄bi yù.”

Ntoo yì Nsigìnè yìi MARK à le ñwà'ànè aà

NJ'IINNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A anwà'ànè yú aa a le ñwà'ànə Jɔn Mark, múṅgwà'à, nù baYuda yìi mə bi ghaa nlon ṅgaà yi a mum fà'à 12.12 aà; ndè yì a bə Mary yìi mə bɔɔ bi Kristo le si ghotə ghu nda ntsà'atə nì Nwí aà. A le mbə ṅgàṅkòrə Peta yìi mə à le si twonjə ni mú yì aà (1 Peta 5.13). Ma mùu ajàṅ mbə a tse bə mə á le nswonj Peta ghu mbo nswonj innù jii mə Yesu à le ṅghìrè ṅki nswonj aa, Mark a tigə ñwà'ànə. Jɔn Mark à le ṅkii nyonjə nì Paul bo Barnabas ṅkwetə nì waa a noò yìi mə bo le ṅka ṅgheə a akòrè nitəə nì ifà'à yi ntsyàmɓii aà (fà'à 13.5), Barnabas a lɔgə yi a noò ṅjìm bo yu tigə ṅkarə a ṅgaà jì mo'ó (fà'à 15.36-39). Kaa Mark à le ṅwà'ànə nù yì mò'ó a titii ṅgàṅyogənnù Yesu jya nìghúm ntsò baa bə.

Ntoo yì nsigìnè yìi mə Mark à le ñwà'ànə aa i dì'i nì Yesu tsó nù yìi mə fà'à, ṅghìrè nì innù nì àdà'à bo bi midà'à. Bi yé nì àdà'à yi bo bi midà'à mii mə à le si fà'à nì muu aa a noò yìi mə à le si dì'i nì ànnù Nwí, ṅghurə nì bə, nfi'i nì izwí jì bi a ato'ó bə, ŋta nì ṅgi'i a nu bɔdemon, nli'inə nì ifansənu bə. Mark à ṅwà'ànə ṅgàn Yesu aa a nì mánjii yìi i ghù'ùtə, ṅghìrə mə bi ka nyə nì ifà'à yìi mə à le si fà'à tsó ṅgàṅgafà'à aa ntsyatə ajàṅ yìi mə à le mbə Ndi'innù aà. Yesu a twonjə nì ìbɔnù yi nì Mu Nù, (yə Nji'i Mìghàà) ikùm yìi mə i dì'i nì mə, ka mə Kristo à le nzi tsó ṅmìsɔṅ a múm ṅjyánu aa, à le mbə aa Mu Nwí, Ayo'ó Nwí wa mə bi le ṅkà'à mə à ka yì zì a nyweensə mbi aà. Ma nìghàa àṅwà'ànə Mark à nì àtìi ya mə Yesu a swonjə ghu mə Mu Nù à nì ṅgàṅgafà'à yìi àa yə ṅgi'i i fa ntswéntii yì i tsu'u atù bə ghu aà (10.45).

A mbo Mark, Ntoò Yesu yì Nsigìnè i yə aa nù ntsim a nì ntswéntii yì tsimə: Yesu à le si swonjə nì ànnù Nwí, Nìghàa nì ntswéntii nii nì fa ilòṅ ṅkwetə nii a múm Azwí, ndi'itə nii ṅkii nlə'ətə nì ntiì yi. Yesu à le si ghùrə mìghòò mi bə, ṅkwetə nì ṅgàṅəfumə bo bi bii à yaa a mbonjə aa, mfa nì miji a mbo bo. Yesu à le si fi'i nì izwí jì ibi a ato'ó bə, ṅghìrə mitsyè myaa mi laà, ntiì waa i doritə. Mark a ṅwà'ànə mə nù ntsim yìi mə à nìṅ ntiì yi a nu Yesu, mbii ntoo yì nsigìnè ya aa, à ka yweenə, i tigə kii ghìrè nì innù jì wə jii mə Yesu yumbonj à le si ghìrè aà (16.16-18).

Mark à zì ntswántə innù, ndi'i nì Yesu a ghìrè nì innù ntswa'atə, a yì nló nì yuà, a danjə a nì yì mo'ó, Azwí Nwí a tintə nii a wàṅsə ṅghìrə nì innù ṅkhənə ghu, ñywe'e noò yìi mə à ka kò'ó gheə mmàṅsə ifà'à yi a Yerusalem aà. A Yerusalem, Mark a lɔgə noò mfigitə ṅgi'i yìi mə Yesu à yə ghu a mbo baYuda nì bitsyàsə byaa a nsi mi'i Pilato, bi kweentə yi a kwo mbù ñyweenə, Taà yi a tigə mbu lɔgə yi ṅkò'ó ntswesə a mbèè nìkwèe yu nì m'à'à, a ndi'ì àdà'à yi, nì nìgha'a nii mə à kwərə a nìṅm ifà'à yìi mə à màṅsə aà.

Bi yatə àṅwà'ànə yú aa laà:

1. Nlògìnə ntoo yì nsigìnè yá 1.1-13
2. fà'a Yesu a Galilea 1.14—9.50

3. Nlɔ̄ a Galilea ñkɔ'ɔ ñghɛɛ ni a Yerusalem 10.1-50
4. Ngyà yī ñlwi'ɛnɔ̄m a Yerusalem bo bi maa mbɛɛ àla'à 11.1—15.47
5. Ajàn mɛ Yesu à le nyweenɛ ni n̄iwo aà 16.1-8
6. Ajàn mɛ Mmà'àmbi à le ndi'ɛ ibinú yī a mbo bè ñtigɛ ñkɔ'ɔ ñghɛɛ a aburɛ aà 16.9-20

Ajàn yī mɛ Jɔn Ngànɔmùrɛ bɔ̄ ñkɛ le si swonɔ̄ annù Nwī aà
(Mt. 3.1-12; Lk. 3.1-18; Jn. 1.19-28)

¹ Ntoó yī ñsigìnè ñlonɔ̄ Yesu Kristo Mu Nwĩngɔ̄n ì lɔ̀gìnɛ aa faà.

² Ntoó mà yú ì lɔ̀gìnɛ aa tsi'í a ajàn yī mɛ Ngànntoó Nwī, Yesaiah à le ñɔwà'ànɛ aà;

“Nwī à swɔ̄n mɛ: ‘Yê nì, mɛ ka too ñgànntoó ghà a mbii wò mɛ à ka nanɔ̄sɛ mánjì ghò’.

³ Njì ñú yī mɛ a tɔɔnɛ à nta'a miwèè miwèè ñswonɔ̄ ni mɛ: ‘Nì nanɔ̄sɛ mánjì Mmà'àmbi ñnanɔ̄sɛ iyáá jì tã ì tsinɛ.’ ”

⁴ Ma mùu ajàn Jɔn Ngànɔmùrɛ bɔ̄ ñkɛ a le ntigɛ nzi a nta'a miwèè miwèè ñswonɔ̄ nì annu Nwī ghu, ñswonɔ̄ ni a mbo bè mɛ bi bɛɔkɛ m̄nti myaa mma'atɛ ibi waa, ñkwɛrɛ ñkɛ tã Nwī à li'inɛ ifansɛ innù jyaa.

⁵ Bè bitsim le si fɛ'ɛ ni a ñjò'ɔ ala'a Yerusalem bo bi a mbù'u Yudea ntsim ñghɛɛ ni a mbɛɛ Jɔn, mbii ni ifansɛ innù jyaa ghu mbo, a tigɛ m̄murɛ nì waa a ñkɛ Jordan.

⁶ Jɔn à le si we'e itse'ɔ̄ jii mɛ bi le nnanɔ̄sɛ ni ñnɔ̄n naà yī mɛ bi twonɔ̄ ni kamel aà; ñkii ñwe'e n̄ ìkò ñgùù, a atii yu, ñkurɛ n̄ ñgwèè ñkii n̄jì n̄ n̄wu yī n̄tã'á.

⁷ A le si swonɔ̄ ni mbo bè mɛ: “Nù yī mò'ɔ a yòɔnɛ a ñj̄m mɛ yī mɛ à kò'ònɛ ntsyàtɛ ghá, m̄bɛ a ajàn yī mɛ, tsi'í mɛ, kaa mɛ s̄ kù'unɛ a ntunɔ̄ m̄fɛ ñk̄irɛ ibaamikòrɛ jì.

⁸ Mɛ murɛ ghuu aa tsi'í a ñkɛ, lá yu à kà yī ki murɛ ghuu n̄ Azwī yī Làà.”

Ajàn yī mɛ Yesu à le ñkwɛrɛ ñkɛ Satan k̄ ñkwa'anɛ yī aà
(Mt. 3.13—4.11; Lk. 3.21-22; 4.1-3)

⁹ A le mbɛ tsi'í maà noó Yesu a fɛ'ɛ a Nazareth a mbù'u Galilea ñzi, Jɔn a murɛ yī a ñkɛ Jordan.

¹⁰ Yesu à fɛ'ɛ mɛ wa ñkɛ ñghɛɛ ki tɛɛ a nta'a, ñyɛ aburɛ a ña'anɛ, Azwī Nwī a sigɛ ntɛɛ ghu atu, mɛ tsò bugirɛmikuù.

¹¹ A sigɛ m̄ ñtɛɛ ghu tu aa, ñjì ì ló a aburɛ ñghaa nswonɔ̄ mɛ: “O ni Mú ghà yī m̄bãñnɛ yī mɛ mɛ ñkòɔnɛ aà, mɛ nanɔ̄sɛ ndoritɛ ñlonɔ̄ ghò.”

¹² Azwī Nwī a burɛ ñlɔgɛ yī ñghɛɛ ni ghu a nta'a miwèè miwèè.

¹³ A le ñghɛɛ ñtswe wa a anta'a miwèè miwèè a titi naà m̄tsɛ'ɔ̄ ñjwi m̄ghum m̄ ñikwà, Satan kwa'anɛ yī. A n̄ ñjwi mà jù; baangel bi le nzi m̄fa'a ghu mbô.

Ajàn yī mɛ Yesu à le ntwon Ngãñkòmbwè jì ñikwà aà
(Mt. 4.12-22; Lk. 4.14-15; 5.1-11)

¹⁴ Nòò wá mɛ bi le ntswa Jɔn n̄n̄n̄ a andãtsanɔ̄ aa, Yesuà le nzi a Galilea ñswonɔ̄ n̄ ñtoó Nwī yī ñsigìnɛ ghu.

15 A le si swonɔ̃ nɛ mæ: “Nòò à kù'ù mæ; ànnù nifò Nwí a tigə a abò. Ní bəŋkə mântĩ muu, mma'atə ibí ghuu, mbii ntoo yí ñsiginè yá.”

16 Yesu à kà mæ aa ntsya a aghəŋə ŋki miyaa Galilea, ñyə ŋgǎŋnkómbwè ji baa, Simon bo mumaà yi Andrew, bo lê nî mbwè nî àmbunja.

17 Yesu a swonɔ̃ a mbo bo mæ, “Ní zi ŋka nyonə nàá, mè ka ghìrə tá nì tigə mbə ŋgǎŋko bə.”

18 Bo kí ŋghensə mmà'atə mbunja yaa jya jya ñyonə yi.

19 Bo bo kà mæ aa ŋghentə, a yə Jems mu Zebedee bo mumaà yí Jɔn bo tswé a múm àkànu'ù yaa, ŋkɛɛ nî mbunja yaa.

20 A yə mæ waa, mburə ntwonə waa, bo ma'atə taà wàà Zebedee wa múm àkànu'u bo bi ŋgǎŋfà'á ji ñtigə nyonə nî Yesu.

Nù yí mò'ò yí mæ à le ntswe nî àzwí yí bí àà

(Lk. 4.31-37)

21 Bo lô ŋghɛɛ ŋkuu a ala'a Kapernaum. A bə mæ njwíŋgɔ̃ŋ Yesu a ghɛɛ ŋkuu a ndánghòtə nloginə ŋka ndi'í nî ànnù Nwí ghu.

22 Bə yerə ajàn yí mæ à le si dì'í ànnù Nwí aa, ñlon mæ à le si dì'í waa aa tsò ñù yí à tswé nî àdà'á, kaa wa'á aa tsi'í tsò ŋgǎŋndi'í nɔŋsə dì'í.

23 Tsi'í maà noò, ñù yí mò'ò yí mæ a le ntswe wa ndánghòtə ntswe nî àzwí yí bí aa, a tɔŋnə tsi'í nî tì mbetə mæ:

24 “O tswé aa nì àkè bi'inə a Yesu mu Nazareth ? O zí aa a ntá ŋgi'í a nu bí'í aa ɛ? Wa mè zi ñù yí mæ ò ni ghu aà. O bə aa Yu wa yí mæ à Laa mǎŋsə, ñlo a mbo Nwí aà.”

25 La Yesu a wenə yi nswon mæ, “Kutə ntsú gho wá, mfe'ɛ ghu nú.”

26 Azwí yí bí ya a tsigè ñù wa, ñyə'ə tsi'í nî mîtì mfe'ɛ ghu nú.

27 Bə bitsim bí mæ bi le ntswe wa nda aa bi yerə ñtigə mbetə nî waa bo ni bo mæ: “Ma yuú ànnù a lo aà fə aa ɛ? Aa ànnù yí fii yi mò'ò mæ a lòò ndi'í aa ɛ? A wenə nî izwí jì bí nî àdà'á, ŋghìrə i yu'unə nii!”

28 Nloginə maà noò ŋgàn Yesu i burə ñsɛɛnə a idigə tsim a mbù'ù àla'a Galilea.

Ajàn yí mæ Yesu à le ŋghùrə bə bí ghà'atə àà

(Mt. 8.14-17; Lk. 4.38-41)

29 Yesu bo bi ŋgǎŋyogənnù ji, Jems nî Jɔn le mburə nlo nghèè ŋkuu a nda bí Simon bo Andrew.

30 Nɔŋsə Simon à le nnɔŋ a ikuu ŋghɔ̃ ni fibà. Yesu à kùù mæ bi burə ñswon ghu mbò.

31 A ghɛɛ ghu mbèè, ñtswa abò yi, ŋhɛɛ yi, mbiinsə. Fibà wa a burə mma'atə yí, a biinè ñlɔ̃ miji mfa a mbo bo.

32 A bə mæ a ŋkwéfò, a nî nòò ñtso nòò, bi lɔgə ŋgàn mighòò a b'ò ni bə bí mæ bi le ntswe ni bidemon aa bitsim ñzi ni bo a mbo Yesu.

33 Bə bitsim ma múu njò'ò àla'a bí le mburə mfe'ɛ nzí ghotə wa ntsú ndá.

34 Yesu à le mburə ghurə waa bí mæ bi le si ghòò aa tsi'í bí ghà'atə; bo le ntswe ni mighòò tsi'í ibəŋ ibəŋə. A le ŋki mfi'í bidemon bí ghà'atə a ato'o bə, kaa wa'á lò mbii ni mæ tá demon wa yí tsù à ghaa, ñlon mæ bi le zi ñù yí mæ Yesu ni ghu aà; kaa Yesu yumboŋ kaa a wa'á bǎŋnə ñlɔ̃ mæ tá bo ghìrə tá bə zi.

A àjàn yí mæ Yesu à le nswonə annù Nwí a Galilea àà

(Lk. 4.42-44)

³⁵ Yesu à le nle mbìnnè mfe'ε tsi'í títugè títugè, nòò a burè nsa'atè mbon̄ tã àbèè fu'u, a gheè a adigè yíi mæ kaa bè le wa'à ghu tswè aa a ntsà'atè Nwí ghu.

³⁶ Lá Simon bo bì ññàñakòrê ji le mfe'è ñka nloó yi nyonè.

³⁷ Bo yè mè yi, ñswon̄ mæ: “Bè bitsim̄ bì lòò nòò!”

³⁸ A swon̄ a mbo bo mæ: “Ní zì tã bí'inè fe'ε faà ñghεε ila'a jì mɔ'ɔ jii mæ i tswε ñkòòntè fãa a mbèè àla'a yua aà, tã mè kí ñswon̄ annù Nwí ghu, ñlon̄ mæ a ní annu yíi mæ ma le nzi a ghìrè aa.”

³⁹ A fe'è ñtigè ñkuu ní ìdigè tsim̄ jii mæ i le ntswe a Galilea aa, ñswon̄ ñí annu Nwí a ndánghotè, ñkii mfi'í ní bìdemom a ato'o bè.

A àjàñ yíi mæ Yesu à le ñghùrè ñú àkíkwen aà (Mt. 8.1-4; Lk. 5.12-16)

⁴⁰ Nù àkíkwen yí mɔ'ɔ à le nzi a mbèè Yesu ñswetè miku'utè mi ghu nsi, ñbu'u mbo ghu mbo mæ tã à kwetè yi; ñswon̄ mæ: “O bè kǒñ bon̄ ò ghìrè nú yà i laà.”

⁴¹ Yesu à le ñko mìlìñnè yí ñnàsè abó yi, ñmɔɔntè yi ghu ñswon̄ mæ: “Mè kòñè; tã nú yò ya laa!”

⁴² Àkíkwen ya a le ñki mburè ñghensè nsigè ghu nú, nú yí ya i kí ñtigè nlaa.

⁴³ Yesu a tigè ñnan̄sè ñghaa ghu mbo tsi'í sigìnè ñswon̄ mæ tã à lo ñghèè yi

⁴⁴ ñki ñswon̄ mæ: “Yè, ò ghεε, ò tsuu annù tsu a mbo ñú lǒ swon̄, lá ñbàñnè ñghεε ndi'í ibii nú gho a mbô ñgàñmà'a Nwí, ñki mfa ayoo mma'anwí yíi mæ Moses à le lèè aa, tã ði'í a mbo bè mæ nú yò i laà mæ.”

⁴⁵ Lá ñú wa a bāñnè ñghεε ñka lensè ní àjàñ yíi mæ Yesu à le ñghùrè yi aa a mbo bè bitsim̄, a tigè ñghìrè a tsyânè a mbo Yesu mæ tã à bu ñka ñkuu ala'a yí tsu ní nsí. Ma mùu àjàñ, Yesu a tigè ñtswe tsi'í a ìdigè jii mæ bè le wa'à ghu tswè aà, bè tigè ñlò ní ìdigè ìdigè nzi ghu mbèè.

2

A àjàñ yíi mæ Yesu à le ñghùrè mbwenkè aà (Mt. 9.1-8; Lk. 5.17-26)

¹ Njwi jì tsu le ñghèè kí tysa Yesu a bú mbii fu a ala'a Kapernaum; à bìi mæ bè burè ñlaansè mæ à kwèè mè ñtswe a ndùgè.

² Bè le nyu'u nzi ñghotè a ntsúnda yíi mæ Yesu à le ntswe ghu aà, ñburè ñgha'a nluu ìdigè, kaa àbwarè wa'à bú mbè a ntsya ñkuu a múm ñdá. Yesu a tigè ñswon̄ ñí annu Nwí a mbo bo.

³ A kà mè aa ñswon̄ aa bè bí mɔ'ɔ bí ñikwà bí be'è mbwenkè nzi ní ghu ghu mbô.

⁴ Tsó mæ kaa àbwarè a le ñwa'à wa ntsúnda tswè aa, bo le kɔ'ɔ a atunda, ñlobitè nnan̄sè abù'ù ghu, a kè'è àdigè ya yíi mæ Yesu a le ntswe ghu aà. Bo mán̄sè mè ñlogè mbwenkè wa ní ñkùù yíi mæ bo le mbè'è ghu aa, ntsurisë wa ní abù'ù ñsigisè a nsi Yesu.

⁵ Yesu à yè mè abiintii yíi mæ bo le ntswe ní yu aa, ñswon̄ a mbo ñbwènkè wa mæ: “Mú ghà, wa bí lí'inè mè ifansènú jò.”

⁶ Ñgàñndi'í nòñsè jì mɔ'ɔ le ntswe ghu, ñtigè mbetè ní a múm ñtíi bo mæ:

7 “Nù ghù à tsyà aa la nka nghan fàa ajàn aa ε? A ghàa laà mbəgītə aa Nwī! Kaa nù tsu kaa si ghu tswé mə mbə li'inə ifansənnù bə ntsyatə Nwī yuyu.”

8 Yesu à le mburə nghan nzi innù ma jù mə bi le si kwà'atə ni a atu bo aà, n'wə'asə waa, mbetə mə: “Ni kwa'atə ijan innu ma jù a atu bù aa a ya aa ε?”

9 A laà wanşə aa a nswonə a mbo mbwènkə ghuà mə, ‘mè li'inə ifansənnù jò,’ kə mə: ‘Bìinə nlogə ikuu gho wa nka ghèè noò le?’

10 Wa mə ka dī'i a mbo bù mə Mu Nù à tswə nì àdà'à fàa mbi a li'inə ifansənnù bə. A ghàa mə laà aa ntigə nswonə a mbo mbwènkə wa mə:

11 “Mè swonə a mbo wò, bìinə nlogə ikuu gho wa nghan gho a nda wò.”

12 Mbwènkə wa a bìinə, mburə nlogə ikuu yi wa, ntəə tsya mfē'è yi a nsi bə bya bitsim; a burə mbə tsi'ì ànnù yì yēyerə a mbo bo. Bo tigə nghan'asə nì Nwī nswonə ni mə, “Kaa bī'ì lèè wa'á ànnù tsu laà yə!”

A ajàn yì mə Yesu le ntwonə Levi aà

(Mt. 9.9-13; Lk. 5.27-32)

13 Yesu à le mbù nghan fu a aghənə nki miyaa Galilea; àkürə bə a zì nkarisə yi, a tigə nloginə nka ndi'i waa.

14 A mənşə mə nlo nka nghan wa aghənə nki, nyə nghankwəwə bitáx, Levi, mu Alfeus a tswé a ndá nkwəwə bitáx. Yesu a swon ghu mbo mə: “Zì nka nyonə nàa.” Levi a burə mbìinə ntigə nyonə nii.

15 A gha'a a bòò mə nsa'atə, Yesu bo bì nghanjyogənnù ji ghèè a nda Levi a nji ghu. Nghankwəwə bitáx bo bə bī bi bī ghà'atə le ntswe bo no ntigə nji; nlon mə bə bī ghà'atə le si yonə Yesu ma noò.

16 Nghanndi'i nònsə jì mɔ'ɔ jìi mə i le mbə baFarisai aa i le nyə a ajàn yì mə Yesu le si ji bo bì nghankwəwə bitáx bo bì bə bī bi aa, mbetə a mbo nghanjyogənnù ji mə: “Taà ghùu a ji bo bì ijan bə ma ju aa a ya ε?”

17 Yesu a yu'ù ànnù yì mə bo le si ghàa aa, nswonə mbo bo mə: “Bə bii mə bi tswə bitì aa, kaa bi si dogitə loo, a dogitə aa a loo nghanmighòò. Kaa mə le wa'a aa a ntwon bə bii mə ànnù yaa a tsinə aa zì, mə le zì aa a ntwon bə bī bī.”

Ànnù nlonə nsi'isə ibii nu ti ji

(Mt. 9.14-17; Lk. 5.33-39)

18 A le mbə maà noò nghanjyogənnù Jon bo bì baFarisai le si si'isə ibiinu waa ti jì ntsa'atə nì Nwī; bə bī mɔ'ɔ zì mbetə Yesu mə: “Nghanjyogənnu Jon bo bì jì baFarisai bi si'isə ibiinú ti jì ntsa'atə nì Nwī lá kaa bə wa'a ma mùu ajàn ghirə aa a ya aa ε?”

19 Yesu betə waa mə: “Mbə bə bii mə bi twonə waa a adigə niyɔ'ɔ bi tuu mijì, nsi'isə ibiinú waa ti jì, nlii nì ndoo múnghen wa yìi mə bo tswə ghu mbèè aa ε? Ajànə mə ndoo múnghen wa à tswə bo bo aa, kaa mbə bo wa'a mijì tuu nsi'isə ibiinú waa ti jì.

20 Lá noò yì mɔ'ɔ à tswə ghu mə bi ka yi lògè ndoo múnghen wa ghèè ni ghu, ma noò, mbə bo tse bonj tuu mijì, i si'isə ibiinú wa ti jì.

21 “Kaa mbə nù tsu wa'a kà nlogə asà'a atsə'è yì fii a nkhèè atsə'è yì lwèn ghu; mbə a ghirə ma mùu ajàn bonj, àdigè ya mə bi kεε aa a ka bu sà'ànə lò yi, tá àbà'a atsə'è yì fii ya tá à yənə nlo yi, mbanə ntiğə niğə abù'ù yi ghà'atə a nì atsə'è yì lwèn yá.

22 A kî mbə ɲəŋɲə mə kaa mbə ɲù a wa'à mîlù'ù mî fii lɔgè ɲɲɲə nî ɲɲù mî lù'ù jî lwènə, à bə ɲɲ bəɲ mîlù'ù mya mî ka bwɪ ɲɲù jya, tâ mîlù'ù mya saa, tâ ɲɲù jya kî mbi'i. Bi ɲɲ mîlù'ù mî fii aa a nî ɲɲù jî fii."

Abetə ɲlɔɲ ɲjwɲgɔɲə

(Mt. 12.1-8; Lk. 6.1-5)

23 Yesu bo bi ɲgəɲyɔgənnu ji le si tsya a mûm ɲsòo ànsaɲ a ɲjwɲgɔɲ, bo kà mē aa tsya, ɲgəɲyɔgənnu ji i kà ɲtɪi nî ànsaɲ wa yî mɔ'ɔ ɲkurə.

24 BaFarisai bî mɔ'ɔ le nyə, nswonɲ ghu mbo mə: "Yə, kaà sî ku'ùnə a nî nɔɲsə mə tâ ɲgəɲyɔgənnu jo i ka ɲghirə laà, a ɲjwɲgɔɲə."

25 Yesu a kwî'i a mbo bo mə: "Nî leè wa'à ànnu ya yîi David le ɲghirə aa twonɲ, wa noò yîi mə à le si lɔɔ ayoo yî jî, a ajaɲ yîi mə ɲjî i le yanɲ yî bo bi bə bi aa ε?"

26 David à le ɲkuu a ndàmà'anwî, a noò yîi mə Abiata a le mbə ɲgəɲmà'a Nwi yî ɲwè aa, ɲkurə abaa Nwî, ɲkî mfa yî mɔ'ɔ a mbo bə bii mə bo bo le ntswe aà. Nî zi mə a nî nɔɲsə yî'inə mə a abaa mà yú aa mbə a kurə tsi'ɪ ɲgəɲmà'a Nwî."

27 Yesu a lwî'isə ɲswonɲ a mbo bo mə: "Bi le ləə ɲjwɲgɔɲ aa nlonɲ bə, kaa bi le ɲwa'a ləə aa mə tâ ɲjwɲgɔɲi ka nsa'a nî bə."

28 Wa Mu ɲu a nî Mmà'àmbi yîi a sa'a ɲjwɲgɔɲə aà."

3

Ajàɲ yîi mə Yesu à le ghùrə ɲù yîi mə ɲikwèè ni nî le ɲkwo aà

(Mt. 12.9-14; Lk. 6.6-11)

1 Yesu à le mbù ɲghɛɛ ɲkuu a ndəɲghòtə. ɲù yî mɔ'ɔ à le ntswe ghu mə ɲikwèè ni le ɲkwo.

2 Bə bî mɔ'ɔ le ntswe ghu ɲlɔɔ nî ɲɲɲə ànnu a nu Yesu. Bo le nnaɲsə ntigə nlii ni a nyə mə kə à ka ghùrə ɲù wa a ɲjwɲgɔɲ le.

3 Yesu à le nswonɲ a mbo ɲu wa mə ɲikwèè ni le ɲkwo aa mə: "Fè'ε nzi ntəə a mbîi faà mə!"

4 A fè'ε mə ɲzi ntəə, Yesu a bəɲ mbetə a mbo bo mə: "Nɔɲsə yî'inə a di'i mə tâ bi ka ɲghirə aa ibɔɲ kə ibi a ɲjwɲgɔɲ aa ε? A bii mə bi yweensə ɲù kə mə bi zwitə a ɲjwɲgɔɲ aa ε?"

A bətə mə laà aa kaa bo tswé wa'à kwè'è.

5 A lii waa ntsya ɲkarisə nî afii mî'i, la mbəɲɲə ɲjəɲnə si'i nlonɲ mə bo le ɲkii mînti myaa aà; ɲswonɲ a mbo ɲù wa mə: "Sèntə ɲikwèè nò." A sèntə ɲikwèè ni nya, ni burə ɲtɪi.

6 BaFarisai bya bi biinə mfe'ε wa ndəɲghòtə ɲghɛɛ bo bi bə bi Herod burə boontə a ntaɲə ajaɲ yîi mə bo ka tsyà ghu zwitə yî aà.

ɲnɔɔ bə yîi mə i le nyòɲə Yesu wa aghəɲə ɲkî miyaa aà

7 Yesu bo bi ɲgəɲyɔgənnu ji le mfè'è ɲghɛɛ a ɲkî miyaa Galilea. ɲnɔɔ bə bî ghà'a ɲgha'a bii mə bi le nlɔ a Galilea bo bi a Yudea aa i burə mfe'ε ntigə nyonɲ nii.

8 Bî mɔ'ɔ bi lô a Yerusalem, bi mɔ'ɔ bi fè'è a mbèè àla'a Idumia, bo bî mɔ'ɔ bi lô a ɲjî ɲkî Jordan, ɲkî lo a mbèè ɲla'a Tai bo bi Sidon. ɲnɔɔ bə yî ɲghà'a ɲgha'a ma ghú i le mfè'è nzi ghu mbèè aa nlonɲ mə bi le nyu'u innu jii mə à le si ghirə aà.

⁹ Yesu a yè mæ nnòò bê wa i zî ntigə mburə ñgha'a bə si'i; a swon a mbo ñgǎnyəgənnu ji mæ tá bì lɔɔ akànu'u mfa tá yù kuu ghu mum tá bə bya wa'à yi ló ñncərə.

¹⁰ A le si bə aa bonj a ghùrè mæ bê bi burə ñgha'a tsi'í annù, ma yù a tigè ñghirə mæ tá ñgǎnmighòò tsim tigè nzwu nyonə ni a mməontə yu.

¹¹ Βεε mæ izwí jì bì i yí nyə yi, i wó ghu nsi ntəɔnə nswonj mæ: “O ni Mu Nwí wá.”

¹² A bǎɔnə ñswonj a mbo i ñkwantə mæ tá bo tsuu ló ghàrè tá bì zi ñú yíi mæ yu ni ghu aà.

Ajàñ yíi mæ Yesu à le ntsɔ'ɔ ñgǎntoò ji nighúm ñtsò baa àà
(Mt. 10.1-4; Lk. 6.12-16)

¹³ Yesu à le ñko'ɔ ñghɛɛ a atu nta'a, ñtwonj bê bìi mæ à le nɔɔ ntwonə aà; à twonj mæ, bi tigè ñzi ghu mbèè.

¹⁴ A le ntsɔ'ɔ bə nighúm ñtsò baa a titii bo mæ tá bo bo tswe, tá tá yù too waa a nswonə annù Nwí,

¹⁵ tá yù ki mfa ada'a a mbo bo a mfurə bìdemon a ato'o bə.

¹⁶ Bə bìi mæ à le ntsɔ'ɔ waa à le mbə: Simon yíi mæ è le mfa mǎkè'èsè m ni Peta aà.

¹⁷ Jems ni mumaà yí Jon, bɔɔ bi Zebedee bìi mæ Yesu à le twonj ñkɛ'esə ni Boanarges, ñji'í ñkùm ma ghú i bə mæ, “bɔɔ bi mbəɔjə.”

¹⁸ Andrew, ni Philip, ni Batolomeo, ni Mateo, ni Tomas, ni Jems mu Alfeus, ni Thadeus, ni Simon mu Kana.

¹⁹ A bɔ'ɔ ni Judas Iskariot mæ le mfèe Yesu aà.

Ajàñ mæ bi le nswonj mæ Yesu à tswe ni Beelzebul a ato'o yu aà
(Mt. 12.22-32; Lk. 11.14-23; 12.10)

Yesu à le ntigə nlo ñkwɛɛ yi fu a ndùgè.

²⁰ A kwèè mæ ñkuu a nda, àkùrè bê a bú ñghotə nzi ghu mbèè a tigè ñtsyanə ghu mbo bo bì ñgǎnyəgənnu ji a ñji mù àyoò.

²¹ ñgwè'è yí i le nyu'u, mǎf'ɛ nzi a ntswa yu nlonj mæ bə le si tigè nswonə ni mæ: “A baanə aà bàànə.”

²² Ñgǎɔd'i nɔnsə jii mæ i le nlo a Yerusalem ñsigə aa, i le si swonə ní mæ: “A tswe ni Beelzebul a ato'o yu. A fi'i ní izwí jì bì a ato'o bə aa ní àdà'a ñfò bìdemon mà ghú.”

²³ Bi kà mæ aa nswonə laà aa, Yesu a twonə waa ñghaa a mbo bo ni ñghàà ní nàà, ñmbetə waa mæ: “Mbə Satan a bú ñfurə Satan yumbonj aa mæ a kə aa ɛ?”

²⁴ Mbə àla'a a yátè yi ñtswe itu itu, ñka nto ní waa bo ni bo bonj mbə a tigè mbu ntəə aa la aa ɛ?

²⁵ Kə m̀bè nda i yátè yi ntswe ntsùtsù, ñtigə nto ní waa bo ni bo bonj mbə i tigè mbu ntəə aa mæ a kə aa ɛ?

²⁶ Ma la a bə mæ, ñmbə Satan a bɔ̀nə ñka nto ní ñgwè'è yí, ñja'a ndá yí yumbonj, bo tigè ñtswe ntsùtsù, bəə bonj kaa mbə i wa'à təə, a bǎɔnə ñlɔɔ aà m̀bò'ó ñkwè'è yí.

²⁷ A kí mbə ñgǎɔ ñgɔj mæ kaa mbə ñú tsù wa'à ghèè ñkuu a nda ñú m̀tìtì, ñmfu'u ndá yí tì fùù ñtswa yi ñkwɛrə mbonj fu'u nda yá.

²⁸ “Mə swonj a mbo bú tsi'í annù ññkonj mæ mbə Nwí à tse lí'ine ñfansənnù bê tsi'í tsim bo bì m̀bəgìtə ntsim yíi bi bəgìtə níi ghu aà.

²⁹ Lâ nù ntsim yï mæ à ghàa nìghàà mbægìtə Azwī Nwī yï mæ a laa mànsə ghu aa, kaa Nwī à ka yï wa'ă ìbî yi li'inə bə, ñlonj mæ à ghìrə aà ìbî yï i lwi'i nîhkoŋ aà."

³⁰ Yesu le nswonj ma mùu ajàŋ aa ñlonj mæ bo le swōŋj mæ: "A tswe nì azwī yï bî a ato'o yu."

Ndè bî Yesu ni bɔɔ bi maà bi
(Mt. 12.46-50; Lk. 8.19-21)

³¹ Ndè bî Yesu ni bɔɔ bi maà bi bi mbânjə le nzi ñtəə a abee, ñtoo bə mæ bî twonjə yi.

³² Nnò bə le ntswe ntsya ŋkarisə yi; bi kuu nswonj ghu mbo mæ: "Ndè ghò bo bî bɔɔ bi maà bo bî mbânjə bî təə a abee ñlɔɔ nòò."

³³ Yesu a kwi'i mæ: "Ndè ghà ni bɔɔ bi maà ba bî mbânjə, à ni bîwò aa e?"

³⁴ Mbəŋkə yi, ñlii bə bya mæ bi le ntswe ntsya ŋkarisə yi aa, ñswonj mæ: "Aa ndè ghà bo bî bɔɔ bi maà ba bî mbânjə bua mæ!"

³⁵ Nù ntsim yï mæ a ghìrə annù yï mæ Taà ghà a lòò aa, à ni mumaa ghà yï mbânjə bo mumaa ghà yï màŋgyè nì ndè ghà."

4

Nìghàà nî nàà ñlonjə ŋgàŋmbwe'è ñjoo
(Mt. 13.1-9; Lk. 8.4-8)

¹ A le mbù mbə a njiwi yï mò'ɔ Yesu a logìnə ŋka di'i nî ànnù a mbo bə a mbèe ŋki miyaa Galilea, ñnòò bə i nzi ŋkarisə yi mburə ŋgha'a ŋgha'a; a tigə ŋkuu a múm àkanu'u, ŋkuntə ŋghèe wa múm ŋki, ñnòò bə bya i tigə mbânjə ntswe a nta'a wa aghəŋə ŋki.

² A di'i nî ñnnù jì ghà'atə a mbo bo nî mìghàà mí nānaa, ñswonj a mbo bo mæ:

³ "Nù yï mò'ɔ à le ŋghèe mbwe'è ñjoo ŋgwè'è jì,

⁴ àkà mè aa mbwe'e aa, ñjoo jya jì mò'ɔ i wò a ndómánjì, bisiŋ bi zì ñsyə ŋkurə.

⁵ Jì mò'ɔ i wò a adigə nsyə yï mæ a le mbə tsi'í ñgò'ɔ ñgò'ò, kaa ñsyə i wa'à ghu tswé ŋgha'atə. Njoo jya i wáŋsə ñtoo, ñlonj mæ kaa ñsyə yï mæ i le ntswe wa atu ñgò'ò aa kaa i le ŋwa'à tsotə aà.

⁶ Fì tòò mè, ñnòò a tòò mǐjì mya mi yorè, ñlonj mæ kaa mǐŋgàŋ myaa kaa mi le ŋwa'à a nsyə tsotə aà.

⁷ Njoo jì mò'ɔ i le wò a titì kərəkərə. Fì tòò mè, kərəkərə wa a kò'ɔ limtə ŋkwerə i kwo, kaa i wa'à mǐntà koonə.

⁸ Njoo jya jì mò'ɔ i le ntigə ŋwò a adigə nsyə yï sigìnə, ŋkò'ɔ nsensə ŋwè'è i gha'atə: Jì mò'ɔ koonə mbùm mǐghum mi ntarə, jì mò'ɔ koonə mǐghum mi nto'o, jì mò'ɔ koonə ñkhì yï fùùrè."

⁹ Yesu à ghàà mè mǐmàŋsə, ñswonj mæ: "Nù yï à tswe nì ìtòŋnə aa tá à yu'u."

Nji'í nìghàà nya ñni mæ Yesu à le nnaa aà
(Mt. 13.10-17; Lk. 8.9-10)

¹⁰ Nòò yï mæ Yesu à bii mè tswé tsi'í yù yù aa, bə bya bii mæ bo bo le ntswe a bò'ɔ nì ñgǎnyəgənnù jì jya nìghúm ñtsò baa aa, bi zì ghu mbèè, mǐbetə yi mæ tá à tɔ'otə nji'í nìghàà nya mæ à le nnaa aa a mbo bo.

11 Bi bètè mē aa, a swon a mbo bo mē: “Nwī à fa mìtsyè a mbo bù mē tã nì zi annù yī àlò'òsè ñlonjə annù nifò yi. Lã a nghεε a nì bè bii mē bi sì a titii bù tswe aa, bi yu'u innù tsim aa nì nighàà nì nãnaa.

12 “Ta bo nanjsə nlii nlii, kaa wa'à yê;

ñnanjsə yu'utə yu'utə, kaa wa'à bəñnə yu'u tã à laa a atu bo;

m̀bì'ì bo lô m̀bəñkə m̀ntiì myaa tã tã Nwī à li'inə ifansənnù jyaa.' ”

Yesu à tò'òtè ñji'ì nighàà nì nàà nya nlonjə ñgàñmbwə'e njoo wá

(Mt. 13.18-23; Lk. 8.11-15)

13 Yesu a betə a mbo bo mē: “Nì si ñji'ì nighàà nì nãnaa ma nú zi aa ε? Mbə nì tuu ma nuù nighàà yu'u bonj mbə nì tigè ñtsya aa la mbəñ zi ñji'ì mighàà m̀ nãnaa m̀ m̀w'ə aa ε?

14 Ñgàñmbwə'è ñjoo wá a bè aa Ñighàà nì Nwī.

15 Bè b̀ m̀w'ə bi bè aa tsò ñjoo jya mē i le ñwò a ndómànji aà. A nghèε nì ma buù b̀, bi yi mbè nighàà nì Nwī nya a ntii bo aa, bo yu'ù, lá Satan a burè ñzi mfi'ì nlo ni nu.

16 Bè b̀ m̀w'ə bi tigè k̀ m̀bə tsi'ì tsò njoo jya mē i le ñwò wa adigè nsyè ñgò'ò ñgò'ò aà; ma buù b̀, bi yi nyu'u annù Nwī ya aa, bo burè ñghesə ñkwere tsi'ì nì ñidorə.

17 A kuu a atu bo, lá kaa wa'à nì m̀ngàn tswé, ñghesə ntswa ntugitə tsi'ì nì mu àtii noò; bεε mē ngi'ì yi mfè'è kə bεε bi loginə ñka ntsò'ò nì àkòrə yaa nlonjə ànnu Nwī ya aa, bo burè m̀bò'ò mma'atə àbiiintii yaa.*

18 Bè b̀ m̀w'ə bi tigè k̀ m̀bə m̀bə aa tsi'ì tsò njoo jya mē i le ñwò a titii kàrəkərə aà. Ma buù b̀ a nì bya bii mē bi yi nyu'u annù Nwī aa,

19 annù nwùgə nu nlonjə njoo mbi jù, bo b̀ ànnù ñkɔñ ntswe nì ñkabə si'ì si'ì, kə annù nyè'è ñjoo jì m̀w'ə, innù ma jù, i kuu a atu bo mfem nighàà nya nì kwo kaa wa'à m̀ntà koonə.

20 Lá bè b̀ m̀w'ə tigè m̀bə aa tsi'ì tsò ñjoo jya mē bi le bwe'e wa nì àdigè nsyè yì siginè ya aà. Ma buù b̀, bi yi nyu'u nighàà nì Nwī aa, bo bii nlèə a atu bo, nì tigè ñghirə bo koonə m̀ntà; bo b̀ m̀w'ə bi koonə m̀ntà mighum m̀ ntarə, b̀ m̀w'ə bi koonə mighum m̀ nto'o, b̀ m̀w'ə tigè ñkoonə m̀ntà ñkhi yì fùurə.”

Lám yii mē bi kosə mbanjə ñkusə nì àntòò àà

(Lk. 8.16-18)

21 Yesu bú mbetə waa mē: “Bi yi ñkosə lám ñkkuu ni ghu a múm nda aa bi ñijə aa a múm àntòò ñkusə kə bi tε'ε aa a ñji'ì ñkùu le? Tigə bi kosə lám ñtε'ε aa a atu atətə tã tã b̀ ka nnanjsə nyə aa ε?

22 Kaà ànnù yì lò'òsè yì tsu kaa a s̀ ghu tswé mē a ka yì wa'à fè'è ñyentə a nsi mi'ì b̀. Bi b̀ lò'òsə annù bonj a ka yì ya'a fè'ε yentə a nsi mi'ì b̀.

23 Ñù yii mē à tswé nì ñtòñnə a ñka nyu'ù ànnu aa tã à yu'.”

24 A bú ñswonjə a mbo bo mē: “Nì ka ntsyesə nì ghuu nì ànnù yii mē ni yu'u aà. Fìgè yii mē ni fa nì a mbo bè aa, à nì fìgè yii bi ka kii ki fa nì a mbo bù aà, i bú kù'ùsə.

25 Ñù yii mē à tswé nì ñjoo aa bi ka bú kù'ùsə tã à ku'usə ntswe nì ju tã i gha'atə. Lá ñù yii mē à s̀ nì àyoo tswé aa, bi ka bəñnə bú kwere, i kwere kwere mú àyoo yii mē à tswé ni ghu aà.”

Ñighàà nì nàà ñlonjə njoo jii mē bi bè aà

26 Yesu a bú ñswonj mæ: “Annù nifɔ̄ Nwí a bə aa tsɔ̄ mæ ñù a bwe'e njoo a múm ñsòo yu aà.

27 A yí mbwe'e njoo jya aa, a ghɛ̀ɛ̀ ñtswe yi, ñlɛ̀ nnɔ̄ɔ̄ɔ̄ nni, àbɛ̀ɛ̀ a fu'ù, a tigè ñghɛ̀ɛ̀ ñghírè ní ñnnù jì jì dāñ; ñjoo jya mæ à bwè'è aa, i toò ñkɔ̄'ɔ̄. Lá kaa a wa'á ajàn yíi mæ ñjoo jya i tsya mbɔ̄ɔ̄ɔ̄ kɛ̀ kwe kɔ̄'ɔ̄ aa zì!

28 Nsyɛ̀ ya yíi mæ bi bwe'e ñjoo jya ghu aa, i ghírè ní mæ tá i too. I loginè, i fi'sè ñyèñð jì, ñtoo mbərə ntigè ñkɔ̄'ɔ̄ ñkoonə mîntà mii mæ mi burə ñgha'atə aà.

29 Bɛ̀ɛ̀ mæ njoo jya i tii, bi tigè ñghɛ̀ɛ̀ ñkya, nlonj mæ nòò mǎfù'u mǎjì à kù'ù mē aà.”

*Ñìghàà ñí nàà ñlonj aburə mǎghumè
(Mt. 13.31-32; Lk. 13.18-19)*

30 Yesu a bú mbetə mæ: “Mbə bi bú mǎfiginə annù nifɔ̄ Nwí aa ní àkè aa ɛ̀? Mbə bi'inè bú naa aa nuu ñìghàà tá ghírè à fɛ̀'ɛ̀ nlaa atu bə aa ɛ̀?”

31 Annù nifɔ̄ Nwí a bə aa tsɔ̄ àbùrə mǎghum yíi mæ a burə ñkə'ə ntsyatə mbúm njoo tsim jii mæ bi bwe'e aà.

32 Lá bi yi mbwe'e aburə ati ma yú aa, a too ñkɔ̄'ɔ̄, àtì yi a tigè mbanjə mfanj ntsyatə ñgɔ̄ɔ̄ɔ̄ ití tsim jii mæ bi bə aà. Bɛ̀ɛ̀ mæ a kɔ̄'ɔ̄, ñtaà jì i burə mfanj kə̀ mbə ajàn yíi mæ mbə̀ bə̀sɛ̀ɛ̀ɛ̀ bi tigè ñzi ñghúrè ní ñdá jyaa ghu aà.

33 Yesu à lɛ̀ mbù ñswonjə annù Nwí a mbo bə̀ ní mǎghàà mí nǎnaa mí ghà'atə tsɔ̄ ma mú. A lɛ̀ mburə nswonj innù jì ghà'atə, ñyonjə aa ajàn yíi mæ bə̀ bya lɛ̀ ñkii ñkɔ̄ɔ̄ɔ̄ ní ñyù'ù ànnù ya yíi mæ à lɛ̀ si swonj aà.

34 Kaa à lɛ̀ si wa'á ànnù tsu a mbo bə̀ ghaà tì ñìghàà ñí nǎnaa, lá a yi mbù mbii ntswe tsi'í yù bo bi ñgǎnyəgə̀nnù jì jya aa, a bú ñnanjə̀ nto'ɔ̄tə nji'í innù tsim a mbo bo.

*Ajàn yíi mæ Yesu à lɛ̀ ñghírè àfísè bɔ̄rə aà
(Mt. 8.23-27; Lk. 8.22-25)*

35 A bə̀ mē a kwɛ̀fɔ̄ tsi'í maa njwi, Yesu a swonj a mbò ñgǎnyəgə̀nnù jì mæ: “Ñì zì tá bi'inè too ñkì ghù ñghɛ̀ɛ̀ fii njii.”

36 Ñgǎnyəgə̀nnù jì jya i tigè mǎma'atə nnòò bə̀ wa wa aghə̀ɔ̄ɔ̄ ñkì ñkuu ñkwetə Yesu wa múm àkànu'u, nlogə̀ yi bo bo tigè ñtoo ní ñkì wá. Fbanj jì mɔ̄'ɔ̄ i lɛ̀ si yòñè ní waa.

37 Bo kà mē aa ntoo ñghɛ̀ɛ̀, àfísè yí tii ñtíi a loginè ñka ntsya, mbə'e ní ñkàñə̀ ñkì mǎma'a wa múm àkànu'u; ñkì i kuu ñtigè̀ nloɔ̄ nluu ghu mum.

38 Lá Yesu a bǎñnè ñnɔ̄ɔ̄ɔ̄ yi wa ñjìm àkànu'u ñlìgìsə̀ atu yi ní pilò mbwii ñii; ñgǎnyəgə̀nnù jì jya i ghɛ̀ɛ̀ ñyèə̀ yi, mbetə̀ ghu mbo mæ: “Ñdì'innù, ò tswɛ̀ kaa wa'á ní gho kwɛ̀'è! O sɛ̀ zì mæ mbə̀ bi'inè kwo fàa múm ñkì?”

39 Bò bətə̀ mē làà aa, Yesu a biinè ñwenə̀ afísə̀ ya, ñswonj a mbo mǎyàà wa mæ, “Kɛ̀ntá! Tsuu ñkì jù'ù!” Afísə̀ ya a burə ñkɛ̀ntə̀ a ntsyá, ñdìgè̀ i mbərə̀ mæ tük, ñtigə̀ ñghɛ̀ɛ̀ ní mæ swee.

40 Yesu a bə̀ñkə̀ yi ñghaa a mbò ñgǎnyəgə̀nnù jì jya mbetə̀ mæ, “Ñì bɔ̄'ɔ̄ aa àkè? Ñì sɛ̀ ní àbiintii tswé aa ɛ̀?”

41 Ñìbɔ̄'ɔ̄ ní burə̀ ñtswa waa si'í si'í, bo tigè̀ ñswonjə̀ bo ní bo mæ, “Ghuà ñù à lò aà fə̀? Yè̀ ñè ajàn yíi mæ tsi'í àfísè bo bi mǎyàà yu'unə̀ nii!”

5

Ajan̄ yīi mæ Yesu à le mfi'i izwī jī bi a ato'o n̄u yī mò'c aà
(Mt. 8.28-34; Lk. 8.26-39)

1 Bo le ntoo mfe'e a njīi ñkī miyaa wa a mbèè àla'a Gerasenes.

2 Yesu a fè'è mē wa mūm àkànu'u n̄ghèè kī tæ, n̄u yī mò'c yīi mē àzwī yī bi a le ntswe ghu ato'o aa, a lô a itu misyè mfe'e nzī ñtsitè yī.

3 N̄u ma ghū à le si tse wa a wa itu misyè. A le mburè ntsyanè a mbo bē bitsim a ntswà àbarè mà yū ñkwerè ni m̄nkirè

4 ñlon̄ mæ, a n̄gaa jī ghà'atè, bē le si tswa nii, ñkwerè ni mikòrè mi bo bi mbô mi, kè ñkīi n̄nīnè nī mika'a ghu mikòrè, lá tsi'i a n̄gòñ b̄inòò bitsim, a b̄añnè ñtentè ni m̄nkirè mya, kè ñkīi mbatè ni mika'a myá. Kaa n̄u tsu kaa à le n̄wa'à ni m̄t̄ī tse ntsyàtè yī a ajan̄ yīi mæ mbæ a tswá yī ñghirè mæ tá à ñe'esè ntswe.

5 A le si karè wa itu misyè bo bi a itu m̄inta'a, a si'inè bo bi a n̄tugè, ñlwugè, ñwtæ nī nū yī nī ibà'a n̄gò'ò.

6 A yè mē Yesu a sà'a agha'a, mburè ñkhè nzī ñwo ghu nsi mmii yī;

7 ñtɔñnè nswon̄ mæ, "Sì tswè aa ni àkè aa e, Mu Nw̄ingòñ Ako'òtsirè? Mè bu'ù n̄bo a mbo wò nī ñkum Nwī, tsuù n̄gi'i nu mæ lô ñiñ bē."

8 A le n̄ghàà ma mùu ajan̄ aa ñlon̄ mæ Yesu à le mfoò ñswon̄ mæ, "Azwī yī bī, fè'è ghu ato'o!"

9 Yesu a betè yī mæ, "ìkūm ghò nī wò?" A kwi'i mæ, "Ìkūm ghà ni Nnòò ñlon̄ mæ bī'i burè gha'atè fāa a ato'o n̄u ghū."

10 A tigè ñnan̄sè mbu'u mbo a mbo Yesu mæ tá à tsuu waa lô furè tá bo fè'e maa mbèè àla'a.

11 A le si bē aa àkàrè bī kwiñyàm a jī ni a mb̄īi mbaa maa adigè;

12 izwī jī bi jya i bu'ù n̄bo a mbo Yesu ñswon̄ mæ, "Tsyàsè yī'i tá bī'i kuu fii nu nàà jīi mæ."

13 Yesu a yu'u mbii; i tigè mfe'e wa nu n̄u wa ñkuu wa nu nàà jyá. Akàrè b̄ikwiñyàm ma yū a le mbè tsò ñtsu'ù jī baà. Izwī jya i kùu mē ghu nu aa, i tigè mburè nlo ñkhè mæ kàrè, ñsigè mb̄īi mbaa ya, ñsigè ñwokè wa mūm ñkī miyaa ñkon̄jè.

14 Bè b̄ii mæ bi le si j'e'è nī naà jya aa, bo lô mburè ñkhè ñghèè ñswon̄ a mbo bē a mūn àla'a bo bi a afò. Bi tigè mfe'ekè nzī a nyè annù yīi mæ a le mfe'e wa adigè aà.

15 Bô zī mē, ñghèe a mbèe Yesu, nyè ñu wa mæ izwī jī bi jya le ntswe ghu ato'o aa, a tswè ghu mbèè, ñwe'e itsè'è jī, m̄itsyè mi mi kī ñtswe ghu tsi'i m̄itsim, bi yè a kī mbè tsi'i n̄u wa mæ ñnòò izwī jī bi jya i le ntswe ghu ato'o aà. Bi yè mē laà aa, n̄bo'c ni tswá waa.

16 Bè b̄ii mæ bi le nyè annù ma yū yīi mæ a le mfe'è wa nu n̄u wa bo bi a nu nàà jya aa, bo le si tigè nswon̄ ni a mbo bē.

17 Bo le si tigè ntsa'asè nī Yesu mæ tá à ma'atè mbèè àla'a yàà ma ya n̄lò ñghèe yī.

18 Yesu a lô ñka ñkuu a mūm àkànu'u mæ yu ghèè yī; n̄u wa mē izwī jī bi jya le ntswe ghu ato'o aa, a bu'ù n̄bo ghu mbo mæ tá à ma'atè yī tá yū ka nyon̄è n̄i.

19 Lá Yesu a tuu, ñswon̄ ghu mbo mæ, "Kwèe ñghèe a ndugè, a mbèe bē bô, ñswon̄ annù yīi mæ Mmà'àmbi à ghirè a nu wò aà; a ajan̄ yīi mæ à ko m̄iñnè ghò, ñkwetè gho aà."

20 Yesu à swòŋ mæ ghu mbo laà, a lô ñghɛɛ ntigɛ nswonɔ ni annù yïi mæ Yesu à ghìrɛ ghu nu aa, a mbo bè wa mbù'u Dekapolis. Bè bi tsim yu'u, a burè mbè tsi'i annù yï yɛyɛrɛ a mbo bo.

Ajàŋ yïi mæ Yesu à le ñghùrɛ màŋgyɛ wa mæ à le mmòòntɛ atsɛŋɔ atsɛ'è yï ñkì mbiinsɛ mu Jairius yï màŋgyɛ a niwo aà
(Mt. 9.18-26; Lk. 8.40-56)

21 Yesu à bù mæ ñtoo ñkì wa a múm àban ya ñghɛɛ mfɛ'è a aghɛŋɔ ñkì, ñnòò bè i burè ñzi ñgha'a ñgha'a, ñtɛə ntsya ñkarisɛ yï.

22 Ndií ndá ñghòtè baIsrael maa adigɛ, ñkúm yi i bɛ Jairius, a kî ñzi yï ñgaa. A yè mæ Yesu, ñwo ghu mikòrɛ,

23 mbu'u mbo ghu mbo, ñswon mæ, “Múntsirè mú ghà yï màŋgyɛ, a ghòò, ñtigɛ tsi'i a ñkwò. Zí nòŋsɛ mbò mo ghu nú tá tá à fwetɛ ñtswe ñtì.”

24 A swòŋ mæ laa, Yesu a yòŋ yi bo yu tigè ñghɛɛ. Bo kà mæ aa ñghɛɛ aa, ñnòò bè yï wè i kii ñtigɛ nyonɔ nii, ñtsya ñkarisɛ yï, bo bo tigè ñghɛɛ.

25 Màŋgyɛ yï mò'ó à le ntswe a titií nnòò bè wá. Aləə a le si zì ghu nú. A le si bɛ maa noò aa bon ñighòò ma nú ni tswè mæ ghu nu ilòò ñighúm ñtsò baà.

26 Lɛ bon à yè mæ ñgi'i ni ñighòò nya si'i si'i, ñghɛɛ ni nu a mbɛɛ bìdogita bí ghà'atɛ, mbwesɛ ñkabè yï mæ à le ntswe ni yu aa tsi'i ñtsimè. Kaa ñighòò nya ni wa'à tii, mbanɛ ñkù'ùsè ñgha'atɛ ní ghà'atɛ.

27 Màŋgyɛ ma ghú à le nyu'u ñgàn ñlonɔ Yesu. A yè mæ Yesu aa, ñtigɛ nyonɔ nii bo bi nnòò wá, ñyon mfaatɛ ghu ñjim, ñghesɛ abò yï mmòòntɛ atsɛ'è Yesu ghu.

28 A le si wa'atɛ ni a múm ñtii yu mæ, “Mbè mè tɛ'è ñghensɛ mmòòntɛ tsi'i itsɛ'è ji bon mè ka tii ñighòò ma nú.”

29 A mòòntɛ mæ aa, àləə ya a burè ñghesɛ ñkentɛ a nzi ghu nú. A kî mburɛ nzi a múm ñtii yu mæ ñighòò ni nya ni fwetɛ mæ!

30 Maa noò, Yesu a yè mæ midà'à mi fɛ'e a nu yu; mbɛŋkɛ yï, mbetɛ a mbò ñnòò bè wa mæ le si yònɛ nii aa mæ, “A itsɛ'è ja aa a mòòntɛ wò aa ɛ?”

31 Ngǎnyɛgɛnnù ji i swon ghu mbo mæ, “O yè mæ nnòò bè i ywu nyonɔ ní gho, mbù mbetɛ ni mæ itsɛ'è jo aà mòòntɛ wò le aa a ya?”

32 Yesu a ku'ùsè ñlii ní bè bya tsi'i líi, mæ yu ka yè ñu yï mæ à mòòntɛ yï aa le.

33 Lá màŋgyɛ wa à le mbanɛ ñzi annù yïi mæ a ghìrɛ yï aà; ñtigɛ mfɛ'e nzi, nú yï i tigè mbenɛ ba'à bà'à ni ñbò'ɔ, a wò a ñji'i mikòrɛ Yesu, ñkɛ'enɛ innù tsim ghu mbò.

34 Yesu a swon ghu mbo mæ, “Mú ghà, wa àbiintii yo a ghìrɛ mæ mæ ta ò tii. Tigè nlò ñghèè gho la ni ñbòòñɛ, tá ñighòò nya ni fwetɛ.”

35 A ghàà mæ a mbo màŋgyɛ wá ñghèè ki màŋsɛ, bè bí mò'ɔ bi lô wa ndùgè ñdií ñdánghotɛ nzi nswon ghu mbo mæ, “Wa mú ghò wá à kwò mæ! O tigè mbu mfa ní ñgi'i a mbo Taà ghú aa a ya?”

36 Yesu a foonsɛ waa, ñswon a mbo ñdií ñdánghotɛ baIsrael wa mæ, “Tsèè ki bò'ɔ bè, ñiŋ tsi'i ñtii gho a nu mæ.”

37 A swòŋ mæ maa ajàŋ, ñlo ñka ñghɛɛ wa ndá ñdií wa, kaa wa'à bii mæ tá ñu tsù à bu nyònɛ yï ntsyatɛ Peta, ni Jems a bò'ɔ Jon, muma bi Jems.

³⁸ Bo ghèè mē ñywe'e wa ndùgè ndii ndânghòtè baIsrael wa, ñyè idigè i burè ñju'u tsi'i jù'ù, bè yè'è, m̄burè mbo'o tsi'i niti.

³⁹ Yesu a kuu ñghèè a nda, m̄betè a mbo bo mē, “Ni yè'è aa àkè, ñghirè idigè i tigè ñju'u laà? Wa kaa mu ghù kaa à s̄i aà kwò kwò! Wa a bwii aà bwii.”

⁴⁰ A swòn mē laà, bè bya bânghè ñka wye n̄i yi bê wye. A furè waa tsi'i bitsim mē tâ bi fè'ekè ñghèè a abeε. Mbanghè n̄lògè ta bi mu wa bo bi ñdè ȳi a bò'ò bè bya mē bo bo le n̄zi aa, bo bo tigè ñkuu ñghèè wa adigè mē mu wa à le nnòñ ghu aà.

⁴¹ Bo kùù mē, a tswa ñikwεε ni mu wa, ñswon̄ ghu mbo mē, “Talita kouni,” a bē aa mē, “Múnts̄ir̄è mumàn̄gyè, mē swòn̄ a mbo wò mē tâ ò biinè ntèè a ñdèñè.”

⁴² A swòn mē ma mùu ajàn, mumàn̄gyè wa a burè m̄biinè n̄lò ñka ntèè ñkarè. (Hlò mu mà ghù i le mbè aa ñighùm ñtsò baà.) Bè bya bi lii ñyè, ànnù a burè ñtsya waa tsi'i tsya.

⁴³ Yesu a swon̄ a mbo bo ñkwantè mē tâ bo tsuu l̄ò ghirè tâ ñu tsù à zi; ñki nswon̄ mē tâ bo l̄ò ayoo mfa a mbo mu wa tâ à ji.

6

Ajàñ ȳii mē bi le ntuu Yesu a Nazareth aà

(Mt. 13.53-58; Lk. 4.16-30)

¹ Yesu bo bi ñḡañyèḡènnù ji bo le n̄lò maa adigè ntigè mfe'ε ñghèè a Nazareth, a ala'a bo.

² A bè mē a ñw̄iñḡon̄ a gheè a ndânghòtè, ñka ndi'i n̄i ànnù Nw̄i ghu, a ki mburè mbè tsi'i ànnù ȳi ȳeyerè a mbo bè bi ghà'atè bii mē bi le ntswe ghu aa a nyu'u ànnù ȳii mē à le si di'i aà. Bo le si tigè mbetè bo ni bo mē, “Mbâ ghù à l̄ògè yulà ànnù aa fè le? Mulà m̄tsyè ghu atu mi lo aa fè? Yè n̄i innù ji wè ji wè ji mē a ghirè aà!

³ A s̄i kabindà wa à ghuà bè, là'à yu wa mē à ni mu Mary ñki mbè, muma bi Jems, ni Joses a bo'ò Judas ni Simon aa ε? Bòò bi maà bi bi bân̄gyè bi s̄i faà a titi bi'inè k̄i ntswe ε?” Bò swòn̄ mē laà, ñtigè ntuu yi.

⁴ Yesu a swon̄ a mbo bo mē, “Bi ghu'usè ñḡañntòò Nw̄i a idigè tsim, lá kaa wa'à n̄ii a ala'a bo, kè a ñgwè'ε yu, kè a ndùgè yu bân̄ghè ghu'usè.”

⁵ Tsò mē a le ntigè mbè maa ajàn aa, kaa à le ñwa'á innù ji ȳeyerè ji ghà'atè ghu ghirè ñtsyatè ajàn ȳii mē à le nnòñsè mbò mi a atù ñḡañmighòò mbùmtè ji tsu, ñghurè waa.

⁶ Ajàn ȳii mē bè bi ala'a bi bi le ñwa'à ni àbiintīi tswè aa, a le mburè ntsya Yesu tsi'i tsya.

Ajàñ ȳii mē Yesu à le ntoo ñḡañyèḡènnù ji a abeε aà

(Mt. 10.5-15; Lk. 9.1-6)

A le ntigè n̄lò ñka karè ñdi'i n̄i ànnù Nw̄i a ila'a ji mo'ò jii mē i le ntswe wa mbèè àla'a bo aà.

⁷ Yesu à le ntwon̄ ñḡañyèḡènnù ji jya ñighùm ñtsò baa, ñl̄oginè ñka ntoo n̄i waa bi baa bi baà; m̄fa ada'a mbo bo mē ta bo ka mfi'i n̄i izw̄i ji bi a ato'ò bè.

⁸ Nswon̄ a mbo bo mē bεε bo ti ghèè, bo tsuu àyoò tsu l̄ò l̄ògè, ñtsyatè it̄i jyaa. Nswon̄ mē tâ bo tsuu abaa k̄è abàà l̄ò l̄ògè; ñtsuu ñkabè a abàà bo l̄ò ñiñè bè.

9 Nswonj mə mbə bo tse wɛ'ɛ ibaa mikòrè, lá kaa wa'ă itsə'è ji baa lò n̄ma'a bə.

10 A bú n̄swonj a mbo bo mə, “Bɛɛ n̄ ghɛɛ ŋkuu a nda ȳi mə n̄ kùu ghu aa, n̄ tswé ghu nywe'e a noò ȳi mə n̄ ka mà'atè a adigə ma ya ló ghèè aà.

11 Bɛɛ n̄ ghɛɛ a adigə ȳi tsu, bɛɛ mə bə b̄i mə bi tswe ghu aa, bi tsuu ghuu kwɛrə, n̄tuu a nyu'ù ànnù ȳi mə n̄ swonj aa, n̄ ma'atè waa, n̄lo ghuu. Bɛɛ mə n̄ ti fè'è maa adigə, n̄ bu'utè àbìrè ȳi mə a tswe a mikòrè bu aà, tá tá à bə alènsə a ajàŋ mə bo tuu ghuu aà.”

12 Bo tigè n̄fɛ'ɛ ŋghèè ŋka nswonj n̄ mbo bə mə tá bo bəŋkə m̄ntià myaa, n̄ma'atè ib̄i waa.

13 Bo le mfi'i izw̄i j̄i bi j̄i ghà'atè a ato'o bə, n̄yo'ɔ ŋkàŋmighòò j̄i ghà'atè n̄ m̄ghurə, ŋghurə waa.

Ajàŋ ȳi mə Jɔn N̄gàŋmùrə bə ŋki à le ŋkwo aà

(Mt. 14.1-12; Lk. 9.7-9)

14 Mfò Herod à le nyu'u ma juù ìnnù, òlɔŋ mə à le si bə aa bonj bə bí ghà'atè bi bùrè mē nzi Yesu. Bə bí mo'ɔ bi le si tigə nswonj n̄ mə, “A n̄ Jɔn N̄gàŋmùrə bə ŋki mə à bù mē n̄b̄inə n̄iwò. A n̄ annu ȳi mə a ghìrə mə tá à tswe n̄ m̄idà' à a ŋghìrə ìnnù j̄i yéyerə ma j̄u ghu aà.”

15 Lá, bə bí mo'ɔ bi b̄aŋnè n̄swonj n̄ mə, “A n̄ ŋgàŋntoò Nw̄i, Elijah.” B̄i mo'ɔ bi swonj n̄ mə, “A n̄ ŋgàŋntoò Nw̄i tsò ŋgàŋntoò Nw̄i j̄i mb̄i mb̄i j̄yá.”

16 Lá Herod à yù'ù mē aa, n̄swonj ȳi ŋgaa mə, “Jɔn wa mə mē le ŋkwyé atù yi aa, à b̄inè mē n̄iwò.”

17 A le ti bə maa noò aa le bonj Herod à zwitè mə Jɔn. A le ŋghìrè bi tswá Jɔn, ŋkwɛrə n̄n̄j a ndátsaŋ n̄lɔŋ Herodias, ŋgwe mumaà ȳi Philip, ȳi mə à le ŋkwɛrə aà.

18 Jɔn à le ŋka ghaantə n̄ Herod, n̄swonj ghu mbo mə, “O lògə ŋgwe mumaà ghò laa kaa a wa' à kù'ùnè a n̄ n̄ŋsə.”

19 Tsò mə Jɔn à le si ghàà ma mùu ajàŋ aa, Herodias à le si lwisè n̄ n̄tɔŋ ghu n̄, òlɔò n̄ m̄n̄j̄i ȳi mə mbə yu tsyá ghu nzwitè ȳi, kaa wa' à z̄i,

20 òlɔŋ mə Herod à le si bo'ɔ n̄ Jɔn, n̄zi mə Jɔn à le mbə ŋù Nw̄i, ànnù yi a tsinè. A le ntigə n̄lɔgə yi n̄lɔ'ɔsə mə tá ànnù tsu tsuu yi ló ghìrè. A le si doritə a ŋgòŋ b̄inòò b̄itsim a yu'ù ànnù ȳi mə Jɔn à le si swonj aà, ka mə a yi nyu'u, a wa' à n̄ ànnù ȳi mə yu ka ghìrè aa k̄i kaŋ aà.

21 Lá a ȳi mbə n̄ a n̄jwi ȳi m̄'ɔ, Herodias a tswé n̄ àbwarə a ŋghìrə ànnù ya ȳi mə à le si tɛ'ɛ n̄lɔò n̄ a ŋhìrə aà. Mfò Herod à le ghìrə àdinà a mbo b̄ikúm bi bo b̄i bitamándoo bi, n̄ bə bí wè b̄i wè b̄i mə bi le n̄tswe a ala'a Galilea aà, òlɔŋ mə à le mbə n̄jw̄i n̄jwé ȳi aà.

22 Mu Herodias ȳi m̄n̄jyè à le ŋkuu zi n̄n̄sə mben ikòò tsi'í siginè, nú Herod bo b̄i ȳi bə bya b̄i mə à le n̄tɔŋ aa, i n̄n̄sə m̄bɔŋ b̄ɔŋ. Mfò Herod a swonj a mbo mumàngyɛ wa mə, “Betə ayoo ȳi mə ò k̄ɔŋ aa a mbo mə, bonj mə ka fa a mbo wò.”

23 N̄tigə ŋkaa nswonj ghu mbo mə, “Ayoo ȳi mə ò betə a mbo mē aa bonj mə ka ya'a fa, ò bə tɛ'ɛ k̄ɔŋ bə mbèè àla' à yà ȳi m̄f̄uùrə bonj mə ka k̄i fa tsi'í fà.”

24 A swòŋ mē laà aa, mumàngyɛ wa a fɛ'è ŋghɛɛ mbetə ndè ȳi mə, “Mè betə akə ghu mbó?”

A kwi'i mæ, "Betø atu Jon Ngån̄mürø bǝ ŋki."

²⁵ Mu wa a tigè mǝ'ε ñhèè tsi'í nǝtǝ, ñzi ŋkuu nswon a mbo mǝ'w wa mæ, "Mø lǝw mæ ta ò fa atu Jon Ngån̄mürø bǝ ŋki a múm akan, a mbo mæ tsi'í tsǝtsǝnǝ."

²⁶ A ajån mæ à bètø mǝ atu Jon laa, ma yú a ghǝrè mæ tá nú nǝ'w Herod ì burø mbi'i bi'i. Lá, nǝbø yǝi mæ à le mǝ'w nǝbii a mbo mumån̄gyè wa a nsi bǝ bya bii mæ à le ntwonǝ aa, à le nlǝw a ñghǝrè tsi'í wa ajån mæ à le ŋkà'à mæ yu ka ghǝrè aà.

²⁷ Mǝ'w wa a tigè mǝburø ntoo ŋú sogyè yǝi mǝ'w a titǝi bii mæ bi le si be ñi yi aa, ñswon mæ tá à ghèe nzi nǝ átu Jon. A ghèe ñkwye atu yi a ndátsan,

²⁸ ñlǝgè ñniñ a múm akan nzi mǝfa a mbo mumån̄gyè wá. A tigè ñlǝgè ñghèè mǝfa a mbó ñdè yǝi.

²⁹ Ngån̄yøgènnù Jon, ì yù'ù mǝ, ñtigè nzi nlǝgè akú Jon ñtigè ñghèe twinǝ.

*Ajån yǝi mæ Yesu à le ñje'ε bǝ ñtsù'ù ji ntaà aà
(Mt. 14.13-21; Lk. 9.10-17; Jn. 6.1-14)*

³⁰ Ngån̄ntoo Yesu jya ì le mbǝi ñswon ñgǝn̄ ñnnù tsǝm jii mæ bo le ñghǝrè ŋki ndǝi'ì aa ghu mbó.

³¹ Bè bi ghà'àtè le si burø ŋkuu ŋkii mǝ'ε, a ghǝrè mæ tá Yesu bo bi ñgån̄yøgènnù ji wa'à ni nòw a ñji mú àyoo burø ntswe tswe. Yesu a tigè ñswon a mbo ñgån̄yøgènnù ji mæ, "Ñi zi bi'inè ghèe a adigè yǝi mæ mǝbè bi'inè tswè ghu tsi'í bi'inè tá mǝntè."

³² A swǝn mǝ laà bo bo tigè ñlo ñghèè ñkuu a múm àkàn'u ntoo ñghèe a adigè yǝi mæ kaa bè si ghu tswé aa tá tswè ghu tsi'í bo bo.

³³ Lá bè bi ghà'àtè le nyø ajån yǝi mæ bo le nlò ñka ñghèe aà, ñzi bǝ bii mæ bo ni bu aà, mǝburø mǝ'εkø a mikurø mikurø, ñkhø ntsyá mbǝi ñghèe ntswe wa adigè mæ bi Yesu le ñka ñghèe ghu aa, mbon tá bo zi ŋkuu ghu.

³⁴ Yesu à tòw mǝ ñka mǝ'ε wa múm àkàn'u, nyø akùrè bǝ a tswé wa aghønø ŋki mǝburø ñgha'a ñgha'a; a ko mǝlǝñnè wàà si'ì si'ì, nlon mæ bè bya bi le ntswe tsǝ mbinjèrè jii mæ kaa ì si ñi ntsèè tswé aà. A le ñtigè nlǝginè ñka ndǝi'ì waa ñi ñnnù jǝ ghà'àtè.

³⁵ Ngån̄yøgènnù Yesu jya ì yø mæ nòw à ghèè mǝ, ñtigè ntsya ñzi ñswon ghu mbo mæ, "Adigè yú à ñi adigè yǝi mæ kaa bè si ghu tswé, nòw à kǝ mǝ ñghèe ñghèè;

³⁶ ghǝrè tá bè bú ghèe waa, ta tá bo ghèe ñkuu a ifò bo bi a mumè ñla'a jii ì tswè faa mbèè adigè, ñyuu miji ghu ñji."

³⁷ Lá Yesu a bån̄nè ñkwi'ì a mbo bo mæ, "Ñi lǝw ayoo mfa tá bo ji."

A swǝn mǝ laà, bo betè yǝi mæ, "O lǝw mæ tá bi'í nan̄sø nlǝgè bifransc ntsù'u ñkhǝ ji baa* ñghèe nyuu tsi'í àbaa ni yù ta jε'ε bǝ bú ghu aa ε?"

³⁸ A bú ñswon a mbo bo mæ, "Ñi ghèe nlèntè mæ ñi tswè ñi ñbaa ji søgè le?" Bo ghèe nlèntè, mbǝi ñswon ghu mbo mæ bo tswè ñi ñbaa aa ji ntaà, abǝ'w ni mǝbwè mi mbaà.

³⁹ Yesu a tigè ñswon a mbo bo mæ tá bo ghotè bǝ bya ñghǝrè tá bo tswè a ñbwen ñbwen, a atu ñgèè.

⁴⁰ Bè bya bi tigè ñghotè waa ntswetø a ñbwen ñbwen, ñtswe ñi a abwen yǝi fùurè ñkhǝ yǝi fùurè, kǝ mighum mi ntaà.

* 6:37 200 denarii; denarius yǝi mǝfùurè à le mbø ñkabè ñgån̄afà'à a atú ñjwi.

41 Yesu a logè ìbaa jya ji ntaà ní m̀bwè mya mi mbaa, ñjɛntə atú yi a ndəŋ, ñlii aburə, mfa mbi'ikə a mbo Nwi, m̀batə ìbaa jya, m̀fa a mbo ñgǎnyəgənnu ji mə tá bo yatə a mbo bə byá. A le ñki nyatə mbwè mya mi mbaa a mbo bə byá bitsimè.

42 Bè bitsim bi le ñji nyurə.

43 Bi le ñghotə abugə ìbaa jya bo bi àbùgə mbwè mya mə bi le nyatə aa, a lwensə ñkyè ñighúm ñtsò baà.

44 Mbànɲè jii mə i le ñkurə ìbaa jya aa, i le mbə ntsu'ù ji ntaà.

*Ajàŋ yii mə Yesu à le ñka ntəə ni a atu ñki aà
(Mt. 14.22-33; Jn. 6.15-21)*

45 Yesu à le mburə ñghirə ñgǎnyəgənnu ji jya i bú ñkuu fu wa múm àban, ñtsya mbii ñka ntoo ñghɛɛ a ñjii ñki a Betsaida. Bo kà mə aa ntoo ñghɛɛ aa a swon a mbo bə bya mə tá bo tigə nlo ñkwɛɛɲkə waa.

46 A fà mə filò fyaa, ñkɔ'ɔ ghɛɛ a atu nta'a a ntsà'atə Nwi ghu.

47 Itugə le mfii ñkwetə àkànu'u ya wa múm ñki; Yesu a bǎɲnè ñtswe a abɛɛ wa atu nta'a tsi'i yù yù.

48 Nyə mə a le ntsyanə a mbo ñgǎnyəgənnu ji jya a tii àban ya nlon mə àfisə a le si tsyà ñtii ñi waa mbinsə ni ñjimə. A bə mə a ni nòò ñjwi a ló ñka ntəə wa atu ñki ñzi ni a mbɛɛ bo. A le ñka zi aa ñwa'atə ni mə yu ka zì kwaatə tsyà yi a mbɛɛ bo.

49 Lá ñgǎnyəgənnu ji jya i yè mə ajàn yii mə à le si təə nzi wa atu ñki aa, mm̀ɔ̀ntə mə à le mbə ñkú; mburə ntəɲnə mbo'o tsi'i ni ntii,

50 ñlon mə ñbɔ'ɔ le ntswa waa.

Lá Yesu a burə wanjə ghàà ñswon a mbo bo mə, "Tswá ñi ntii ghuu, ñtsuu ki bɔ'ɔ bə, ñlon mə à ni mə aà."

51 A swòŋ mə laa, ñkɔ'ɔ ñkuu wa múm àkànu'u, àfisə ya a kentə a ntsyá. A tigə mburə mbə tsi'i ànnu yí yɛyɛrə a mbo ñgǎnyəgənnu ji jyá,

52 ñlon mə, kaa bo le ñwa'à ñji'i ànnu yí yɛyɛrə yí mɔ'ɔ ya mə Yesu à le ñghirə aa zì, a ajan yii mə a le jɛ'ɛ bə bya ñi ìbaa jya aà; bi le mfii atú yaa!

*Ajàŋ yii mə Yesu à le ñghurə ñgàŋmighòò a Gennesaret aà
(Mt. 14.34-36)*

53 Yesu bo bi ñgǎnyəgənnu ji bo le ntoo ñki wa ñghɛɛ m̀fɛ'ɛ a Gennesaret, ñtiɲnə akànu'u ya a aghəŋə ñki.

54 Bo ghɛsə mə ñghèò ki fɛ'ɛ wa múm àkànu'u, bə burə ñyə Yesu ñzi.

55 Bè le si ntigə ñkhənə ñkarə ní àla'a ya bo bi a mbù'ù ma yá ñtsim, ñlogə ní ñgàŋmighòò jyaa, m̀be'e a ni m̀kùù ñzi ni ju ghu mbo a ñi ñgòŋ idigə tsim jii mə bi le nyu'u mə Yesu à tswə ghu aà.

56 A ñi ñgòŋ idigə tsim jii mə Yesu à le ghɛɛ ghu aa, a ìla'a, a múm ìla'a kə a ifò aa, bə bi le si lògè ní ñgàŋmighòò ñzi ni ju a nsàanə m̀itaa, m̀bu'u ñi m̀bo ghu mbo mə tá à ma'atə tá ñgàŋmighòò jya i ghɛsə mbó myaa mm̀ɔ̀ntə tsi'i àtsəŋ atsə'ə yi. Nğòŋ bə bitsim bii mə bi le mm̀ɔ̀ntə yi aa bo le ntii.

7

*Ajàŋ yii mə Yesu à le wenə baFarisai nlon nòŋsə bità bi b̀fitaà byaa aà
(Mt. 15.1-9)*

1 BaFarisai bo bi ñgǎñndi'i nòñsè jǐ mo'c jǐi mē i le nlo a Yerusalem nzi aa, le nzi ñghotē a mbēe Yesu.

2 Bo bo tswē mē, bo yē ñgǎñyēgǎnnū Yesu jǐ mo'c i jǐ nī mēbo mǐi mi le ñwa'à laa, ma la a bē mē kaa bo le ñwa'à mbō myaa si'i ñyonjē a ajāñ yǐi mē baFarisai le si lōō mē bi ka nsi'i aa.

3 Nlonj mē kaa mbē baFarisai, bo bi baYuda bitsim kaa mbē bo wa'à jǐ ti ghē mē bo si'i mbō myaa, ñyonjē aa ni nòñsè bitā bi bitāa byaa.

4 Bēe mē bo yi ñki mbii a mitaa, kaa bo wa'à lō mbii nji ti ghē mē bo si'i nū jyaa mē tā i laa. Bìnòñsè bǐ ghà'àtē bǐ mo'c bi ki mbu tswe ghu mē bo le si yōñjē, tsi'i tsō ñnāñsē nsi'i ñdōñ jǐ nō ghu, ni bāntōō bo bi ñjoo nññjōo jǐi bi nañsē nī atii bronze aa.

5 BaFarisai bya bo bi ñgǎñdi'i nòñsè jya bō yē mē laa aa, mbetē Yesu mē, “A ghīrē àkē kaa ñgǎñyēgǎnnū jō wa'à nī nòñsè bitā bi bitāa bi'i lēē, mbaññē nji tsi'i ti si'i nī mbō myaa mi laa aa e?”

6 A kwi'i mē, “Ñgǎñntōō Nwī Yesaiah à le nyē aa tsi'i siginē ññwà'ànē annū yǐi mē Nwī à le nswōñ nlonj ñgaà yūū aa, bǐ ñgǎñabagilē, mē, ‘Bē buā, bi ghu'usē nī gha aa tsi'i nī ñghōñ ntsū jyaa,

lā mǐntii myaa bāññē ñtswe a ndisiyā;

7 Bo mii nī gha laa tsi'i àdāñē àdāñē

ñlonj mē bo bāññē ñdi'i bē bìnòñsē bi bē tsō ñdi'i jyā!’

8 Nē mà'àtē ñdi'i Nwī, mbaññē ntswa nòñsē bē a tiinsē.”

9 Yesu a bǐ ñswōñjē a mbo bo mē, “Wā nī nāñsē nzi a ntuu ñlōē ñdi'i Nwī tā bāññē ki lēē nī nòñsē ghūū!

10 Moses à le nswōñjē mē, ‘Ka yu'unē taà ghō bo maà gho.’ Ñki mbu nswōñjē mē, ‘Nū yǐi mē à bēgītē taà yi kē ndē yi aa, a ku'unē mē tā bi zwitē yǐ.’

11 Lā nī bāññē ñswōñjē nī yūū ñgaà mē mbē ñū a swōñjē a mbo taà yǐ kē ndē yǐ mē, ‘Wā àyoo yǐi mē boñj mē fa ñkwētē gho ghu aa a nī Corban,’ (mala a bē mē mē fā mē a mbo Nwī)

12 Bēē boñj kaa à si nī ñkwētē taà yǐ, kē ndē yi bǐ ñtswe.

13 Ma mùu ajāñ, nī bwesē aa ñghāà nī Nwī, ñlonjē nòñsē ghūū yǐi mē ni di'i ni a mbo bē aa. Ñkii ñghīrē nī ñnnū jǐ ghà'àtē jǐ mo'c jǐi mē i bē tsō ma jū aa.”

*Njoo jǐi mē i ghīrē ni mē tā ñū tā à tsuu laa aà
(Mt. 15.10-20)*

14 Yesu a bǐ ñtswōñjē bē bya nswōñjē a mbo bo mē, “Bū bitsim nī yu'utē ññ annū yǐi mē mē swōñjē aa, tā à laa a atu bǐ.

15 Kaa àyoo yǐi tsu kaa a si a abēe tswē mē mbē ñū a jǐ a kuu ñghīrē mē tā à tsuu laa; lā a ñū aa a bāññē ñghīrē nī ñnnū jǐ bǐ jǐi mē i lō ghu ato'o mfe'e aa mē à tsuu laa. [

16 Nū yǐi mē à tswē nī ñtōññē a nyu'u annū aa, tā à yu'u annū yǐi mē mē swōñjē aa.”]

17 A mà'àtē mē bē bya nlo ñkuu ñghēe a mǐm ñda, ñgǎñyēgǎnnū jǐ i betē ñji'i ñghāà nī nānaa ma nū ghu mbō.

18 Bô bètè mē aa, a swon̄ a mbo bo mē, “Ma la a bē mē kaa nī sī yūu n̄gaa kī nyu'u aa ε! Nī sī zi mē ayoo yīi mē a lō bē a abεε n̄kūu nī a nu n̄u aa, kaa mbē a wa'à yi ghīrē mē à tsuu laa aa ε?”

19 Nlon̄ mē kaa a sī aa ghu ntīi kuu; a bān̄nē n̄kūu aa ghu ato'o, i kīi bū tsyà mfē'ε fu.” (Ma mùu ajān̄ à lε nswon̄ mē wa m̄ji m̄tsīm mī laà, n̄kū'unō a n̄jī.)

20 A bū n̄swon̄ mē, “A n̄u aa a sīn̄ njoo jīi mē i fē'è ghu nū aà, n̄ghīrē nī mē tā à tsuu laa.

21 Nlon̄ mē innū jī bi tsīm i lō aa a mūm n̄tīi n̄u m̄fē'è: Nwà'àtē innū jī bi, annū ajīrē, iyērō, n̄zwītē bē, annū m̄aghābē,

22 n̄yè'àtē njoo bē; àbī'intīi, m̄bwē'ēsē bē, ibuurēnnū, àghè'ànē, n̄swōn̄ō innū jī bi a atu bē; n̄jēe nū, nī j̄n̄tē innū.

23 Innū jī bi mà jū tsi'ī tsīm i lō aa a nu n̄u, a mūm n̄tīi yu, m̄fē'ε nsīn̄ē nī n̄u, n̄ghīrē nī mē tā à tsuu laa.”

Abiintīi m̄angyε baSirofonisia (Mt. 15.21-28)

24 Yesu a lε n̄lō n̄ghεε a mbī Tai bo Sidon. A ghèè mē ghu, n̄kūu n̄tswe a mūm n̄da yi mò'ō, kaa wa'à lōō mē tā bē zi; lā a bān̄nē n̄tsyanē a n̄ghīrē mē tā bī tsuu lō zi.

25 M̄angyē yī mò'ō yīi mē mū yi yī m̄angyē à lε n̄tswe nī àzwī yī bi a ato'o yu aa, à lε nyu'u mē Yesu à tswe wa ndā. A yū'ù mē, m̄burē mfē'ε nzī a mbēε Yesu, n̄wo ghu mikōrē.

26 M̄angyē ma ghū à lε mbē m̄angyε Grikia, yīi mē bi lε njwe aa a ala'a Sirofonisia. A wō mē a mikōrē Yesu aa, m̄bu'u mbo ghu mbo mē tā à fi'i azwī yī bi ya a ato'o mū yī wā.

27 Yesu a swon̄ ghu mbo mē, “Lèō tā bī foo n̄jē'ε bōō ya'a, n̄lon̄ mē kaa a sī ku'unē a n̄lōgē àbaa bōō mbān̄nē m̄ma'a a mbō m̄bū.”

28 Lā M̄angyē wa a kwi'i ghu mbo mē, “N̄jē, Mmà'àmbī, lā tsi'ī m̄bu jīi mē i n̄n̄jē a n̄jī'ī àtētē aa, i kīi mbwεε nī n̄n̄gē abaa bōō bya n̄jī.”

29 Yesu a tigē n̄swon̄ ghu mbo mē, “Nlon̄ mē ò n̄n̄jē n̄ghāà ma mùu ajān̄ aa, tigē n̄lō n̄ghèè gho mbā. Wā demon wa a mà'àtē mē mu ghō wā.”

30 A yū'ù mē laà aa ntigē n̄lō mbīi yi a ndùgē yu. A bīi mē n̄kūu a nda, nyē mu wa a n̄n̄jē a ikuu, lε bon̄ demon wa a fē'è mē ghu ato'o.

Yesu A ghūrē àkwo atu yīi mē a lε n̄kī mbē ti ghàà aà

31 Yesu a lε ntigē n̄lō wa mbū'ù àla'a Tai n̄ghεε n̄tsya a ala'a Sidon, n̄ghεε a n̄kī mīyaa Galilea, n̄lō ghu n̄ghεε n̄tsya a mbū'ù àla'a Dekapolis.

32 A kà mē aa n̄tsya ghu, bi zī nī n̄u yī mò'ō mē àtū yi a lε n̄kwo, a kīi n̄mīi nī n̄ghāa kī kan̄, m̄bu'u mbo a mbo Yesu mē tā à n̄n̄jē mbō mī ghu nu n̄ghūrē yi.

33 Bi swōn̄ mē laà aa, Yesu a lōgē n̄u wa bo yu ma'àtē àkūrē bē ya n̄ghèè a adigē dān̄, bo yu ghèè mē aa, a nīn̄ bīswebībo bi ghu itōn̄nē, n̄twutē mītwyε a abo yu, n̄m̄wōntē alēō n̄u wa ghu;

34 n̄jēntē mī'ī mī n̄ka lii aburē, n̄tsaa nū yī, n̄swon̄ a mbo n̄u wa mē, “Efata”, n̄swon̄ aa mē, “n̄ja'anē!”

35 A swōn̄ mē laà aa, itōn̄nē n̄u wa i burē n̄ja'anē, alēō yi a kī m̄burē mfεεn̄kē, a ghaà tsi'ī sigīnē.

³⁶ Yesu a swonɔ a mbo bè bya mə tá bo tsuu a mbo nù tsù ló swonɔ. Lá a yi nswonɔ mə tá bo tsuu ki swonɔ aa, bo bânɔnè ñku'usə ɔghèè bə nì n̄b̄i a kè'ɛnə a mbo bə b̄i mɔ'ɔ.

³⁷ Annù a le mburə ntsya bē bitsim b̄i mə bi le nyu'u aa, bo tigè ñswonɔ nì mə, “A fà'a mē n̄buu innù tsi'i tsim, ñki nnaɔsə mfa'a; ñki ghirə nì mə tá ñkwotə ñ tigè nyu'u n̄ innù, ñghia nì mə tá bitighaa bi ghaa!”

8

Ajàn ȳi Yesu à le nje'ε bə ñtsù'ù ji nikwà àà
(Mt. 15.32-39)

¹ A le mbə n̄ ñjwi mà jya, ñnòò bə ñ b̄i bú m̄boontə ghu mbèè. Kaa àyoo n̄ji ȳi tsu kaa a le ñwa'à a mbo bo tswè a n̄ji. Yesu a twòñ ñgǎnyəgənnù ji nswonɔ a mbo bo mə,

² “Mə ko m̄l̄ɔnə bə bú ñlon mə bo tswè mə bi'i bo tsitsɔñ n̄ji ji tarə kaa wa'à n̄ àyoo ȳi ji tswè aa.

³ Mbə mə swonɔ mə tá bo lo ɔghèèɔkə a m̄la'a bo n̄ ñji bon bo ka ghirə ghèè wòkə a m̄n̄ji, ñlon mə bi mɔ'ɔ a titi bo bi lo aa a sà'a agha'à aa.”

⁴ Ngǎnyəgənnù ji jya ñ betə yi mə, “Mbə bi naɔsə ñlogə abaa aa fə fāa atu n̄ta'a m̄iwèè m̄iwèè a n̄je'è ñduù bə waà ghu aa ε?”

⁵ Yesu a betə waa mə, “N̄i tswè n̄ ñkya abaa aa Ji sɔgə aa ε?”

Bo kwi'i mə, “ji s̄ambaà.”

⁶ A tigè ñswonɔ mə tá ñnòò bə wa ñ tswè a nsyè. Bi tswè mə, a logè ñbaa jya ji s̄amba, n̄tsa'atə Nw̄i, mbatə mfa a mbó ñgǎnyəgənnù ji jya mə ta bi yatə a mbo bə byá.

⁷ Bo le ñki n̄tswe n̄ n̄b̄umtə mbwè m̄i kè'ə̀kè m̄i mɔ'ò; Yesu à n̄ñ mə m̄boonə ghu, nswonɔ mə tá bi ñki nyatə a mbo bə byá.

⁸ Bo le n̄ji nyurə; bi bwèè àbùgə m̄ji ya, ñbà'a abaa jya bo bi ñsà'a mbwè jya, ñ luu n̄ ñkyè ji s̄ambaà.

⁹ Bə bya bitsim le mbə tsi'i tsó n̄tsù'ù ji nikwà.

¹⁰ Yesu à le ntigə nswonɔ mə tá bo lo ɔghèèɔkə waa, m̄burə ntigə ñkuu a m̄m̄ àkànu'u bo bi ñgǎnyəgənnù ji ɔghèè a mbù'ù àla'a Dalamana.

A àjàn ȳi mə baFarisai bi le si lòò a nyə àlènsə àà
(Mt. 16.1-4)

¹¹ BaFarisai le n̄zi n̄tsi'i Yesu bo bo ká ñswuɔnə bo lòò ñkwà'ànə yu, ñswonɔ ghu mbo mə tá à ghirə alènsə ȳi mə a lo a aburə aa tá d̄i'i mə Nw̄i à tswè bo yu.

¹² Bó swòñ mə laà, a naɔsə ñso n̄ti ȳi, a tsa n̄ ȳi, m̄betə mə, “Bə bú bi lòò alènsə aa a ya ε? Mə swonɔ a mbo bú tsi'i ànnù ñikon mə kaa mbə mə wa'á alènsə ȳi tsu a mbo bú bə b̄i faa ɔgù'ù d̄i'ì.”

¹³ A swòñ mə laà, m̄ma'atə waa, m̄bu n̄lò ɔghèè ñkuu yi fu wa m̄m̄ àkànu'u, n̄too ɔghèè a n̄ji ñk̄i.

Mbè'è àbaa baFarisai bo bi ȳi Herod
(Mt. 16.5-12)

¹⁴ Ngǎnyəgənnù Yesu jya ñ le n̄l̄'ìnə a n̄lògə àbaa; ñyə m̄nə bo le n̄tswe tsi'i n̄ àbaa ȳi fùurè wa m̄m̄ àkànu'u.

¹⁵ Yesu a loginè ñka d̄i'itə n̄ waa nswonɔ nì mə, “N̄i ka n̄tsyèsə n̄ ghuu, n̄tsee n̄ àtù yuu nlon mə mbè'è àbaa baFarisai bo bi ȳi Herod.”

16 Bo tigè ñloginè ñka ñghaa bo ni bo, ñswonɔ ni mɛ, “A swonɔ laa ñlon mɛ kaa bi'inè si ni ñàbaa tswè aa.”

17 Yesu à le nzi annù yii mɛ bo le si ghàa aà, mbetɔ waa mɛ, “Ni bù ñghaa àkè, mɛbu nswonɔ ni mɛ ni si ni ñàbaa tswè aa ɛ? Ni burè tì zi, kè nyu'u tã à laa a atu bù ɛ? A atù yuu laa a fiì àkè ɛ?”

18 Ni tswè ni mi'i aa kaa wa'à ni idigè yè aa ɛ? Kè ni si innù ni itòɔnè juu yu'u le? Kè kaa ni si annù kii mbu ñwa'atè le?

19 Mè kì bàtè ìbaa jya ji ntaà mfa wa mbo bè bya ntsu'ù ji ntaà aa ni bweè ìbà'a abaa jya i luu aa ni ñkyè ji sègè aa ɛ?”

Bo swonɔ mɛ, “Ni ghùm ntsò baà.”

20 A bú mbetɔ waa mɛ, “Mè kì bàtè ìbaa jya ji sàmbaa mfa wa mbo bè bya ntsu'ù ji ni ñkwà aa, ni ghotè ìbà'à ji i kì ñluu aa ni ñkyè ji sègè aa ɛ?”

Bo kwi'i ghu mbo mɛ, “Ji sàmbaa.”

21 A tigè mɛbu mbetɔ waa mɛ, “Kaa ni wa'à annù yì tsu ghu kì nyègè nzi aa ɛ?”

A àjàn yii mɛ Yesu à le ñghurè mfè'ènè a Bethsaida aà

22 Bo le ñlò ñghèe a Bethsaida. Bo ghèè mē ñkuu ghu, bè bi mɔ'ɔ bi zi ni ñfè'ènè ghu mbo, mɛbu'u mbo ghu mbo mɛ tã à mɔontè yi.

23 A tswà àbò mfè'ènè wa, ñlogè yi bo yu fè'è wa mùm àla'à. Bo yu fè'è mē ñghèe, a tutè mɛtwye ghu mi'i, ñnɔɔsè mbo mi ghu, mbetɔ ghu mbo mɛ, “O yè ayoo yì tsu aa ɛ?”

24 A ñentè mi'i mi a ñdɔɔn, ñswonɔ mɛ, “Mè yè bē, là bi bàɔnè mɛbè bē tsi'i tsò itì jii mɛ i tɔè ñghèe.”

25 Yesu a bú ñnɔɔsè mbò mi ghu mi'i, mfè'ènè wa a naɔsè ñsantè mi'i mi ñlii idigè ghu, mi laa, a yè ñjòè tsim tsi'i sigènè.

26 Yesu a swonɔ ghu mbo mɛ tã à lo ñkwèe ghèe yi a ndùgè yu, mɛbu nswonɔ ghu mbo mɛ, “Bèe ò ti kwèe, ò tsuu a mùm àla'a bú kuu.”

Ajàn yii mɛ Peta a le nswonɔ a ñù yii mɛ Yesu à ni ghu aà

(Mt. 16.13-20; Lk. 9.18-21)

27 Yesu à le mbù ñlò bo bi ñgǎnyègènnù ji ñka ñghèe a ìla'a Kaisaria a mbù'u Filippi. Bo kà mē aa ñghèe, a betè ñgǎnyègènnù ji mɛ, “Bè swonɔ ni mɛ mè bə aa wo aa ɛ?”

28 Bo kwi'i ghu mbo mɛ, “Bè bi mɔ'ɔ bi swonɔ ni mɛ ò ni Jɔn Ngànɔmùrè bə ñki, bi mɔ'ɔ bi swonɔ ni mɛ ò ni Elijah, bi mɔ'ɔ bi swonɔ ni mɛ ò ni ñgàntòè Nwì yì mò'ò.”

29 A bú mbetɔ waa mɛ, “Là ni swɔɔn yuu ñgaa mɛ mè laa mbè wo aa ɛ?” Peta a kwi'i ghu mbo mɛ, “O ni Kristo, Ayɔ'ò Nwì wà.”

30 Yesu a tigè ñkwantè waa, nswonɔ mɛ tã bo tsuu a mbo ñù tsù lɔ swonɔ.

Ajàn yii mɛ Yesu à le ñghàa ñlon ñgi'i yii yu ka yè i kwo aà

(Mt. 16.21-28; Lk. 9.22-27)

31 Yesu à le ntigè ñloginè ñka tɔ'ɔtè a mbò ñgǎnyègènnù ji mɛ Mu Nù à tswè ni nyè mɛbuu ñgi'i jì ghà'atè. Bità bi ala'a ni bilì bi ñgǎnmà'a Nwì, bo bi ñgǎndi'i ñnɔsè ka yì tuu yi. Bi ka yì zwitè yi, là tã yù bu yweenè niwo a ñjɔm njwi ji tarè.

32 A le naɔsè nswonɔ ma yuù annù aa mɛ tã à fè'e ñlaa a atu bo. A swonɔ mē laà, Peta a logè yi bo yu ghèntè, a loginè ñka ñghaantè ñii.

³³ Lá Yesu a bəŋkə yi nlii njiim, nyə ngənyəgənnu ji, nğhaantə Peta, nswon mə, “Tsyá mbəi a njiim mə mbá, Satan! Nlonj mə kaa ọ si aa njiim Nwí təə, ọ bəŋnə ntəə a njiim bə.”

³⁴ Yesu à ɛ ntigə twonj nnòò bə bya a bò'c nı nğənyəgənnu ji bi zı ghu mbèè, a swonj a mbo bo mə, “Mbə nju tsu à ka nɔc a nka nyonjə a njiim mə, à tuu ibi nı yi, mbe'e ati bəŋnə bəŋnə yi nka yonjə nàà.

³⁵ Nlonj mə nju ntsim yii mə a lɔc a mbwè ibiinú yi nlonj njkwitú gha aa, kə nlonj ntoo yi nsiɡinè ya aa, a ka bəŋnə yweensə.

³⁶ Mbə a kwetə nju tsu aa nı àkè mə mbə a tswe nı mbi yu ntsim mbəŋnə mbwè ntswənti yi aa ɛ?

³⁷ Kə mbə nju a fa aa àkè njkwensə ntswənti yi ghu aa ɛ?

³⁸ Mbə nju tsu à ka ndirə atu nlonj nɡaa yà, kə nlonj annu yii mə mə swonjə aa, a titi bə bú fàa ngù'ú mbi yu mə i tuu Nwí, bo bi nɔwàà ni bə bú bi bi ghirə innu ji bi aa, bonj Mu Nju à ka yi kii dirè nı atu nlonj nɡaa yi a noo yii mə à ka yi bú bi a mum nıgha'a ni Taà yi bo bi baangel bi mə bi laa mməŋsə aà.”

9

¹ Yesu a bú nswonj a mbo mə, “Mə swonj a mbo bú tsi'i annu nı njkonj mə bə bi mə'c bi tswe faà mə kaa bo ka yi wa'à kwo ti ghə mə bo yə mə annu nifò Nwí a zı tsi'i nı àdà'à.”

Ajanj yii mə Yesu à ɛ mbəŋkə yi ntigə nğweenə aà
(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-39)

² Njwi i tsyá mə ji nto'o, Yesu a logè Peta, ni Jems, a bə'c ni Jon bo bo kə'c nğhèè a atu nta'a yi syá yi mə'c, ntswe ghu tsi'i bo bo. Nı yi i bəŋkə a nsi bo,

³ itsə'ə ji i bəŋkə ntiɡə nğweenə tsi'i njwèènə, ntiɡə mfu'u ni mə buu, mfu'u ntsyatə ajanj yii mə mbə nju tsu fàa mbi a ghirə itsə'ə i ká mfu'u aà.

⁴ Ngənyəgənnu ji jya i yə Elijah bo Moses bo zı nka nğhaanə bo bi Yesu.

⁵ Peta à yə mə laà, nswonj a mbo Yesu mə, “Rabbi, a bonj mə bi'inè tswe faà aà. Tá bi'i ghurə mîntanj mi ntarə, tá yi fùurè i tswe a mbo wə, yi mə'c i tswe a mbo Moses, tá yi mə'c i tiɡə ntswe a mbo Elijah.”

⁶ Peta à ɛ nswonj ma mùu ajanj aa nlonj mə mbə'c ni ɛ nnaŋsə ntswa waa, kaa a wa'a annu yii mə mbə yu swonj aa bú nzi.

⁷ Bo ghè mə ki yə mbà'à i fe'è njkusə waa, nji nju i fe'è wa mùm mbà'à nswonj mə, “A ni Mú ghà yi mbəŋnə yii mə mə kəŋjə aa à ghulà; nı ka nyu'unə nıi.”

⁸ Bo yù'ù mə nji ya aa, njkarikə waa, nlii idigə, la kaa wa'à nju danj bú nyə ntsyatə Yesu yii mə à ɛ ntswe bo bo aà.

⁹ Bó lò mə wa atu nta'a nka nsiɡə, Yesu a swonj a mbo bo mə tá bo tsuu annu ya mə bo ghirə nyə aa, a mbo nju tsu ló swonj bə, nywe'e a ni nòò wa yii mə Mu Nju à ka yi yweenə ni nıwo aà.

¹⁰ Bo ɛ nyu'u annu ya mə Yesu à ɛ nswonj aa, a kə ntiɡə nliwi'i tsi'i a mbo bo. Lá bo ɛ mbəŋnə ntiɡə mbetə nı waa bo ni bo mə, “Nji'i nywèènə nıwo, i bə aa àkè ɛ?”

¹¹ Bo ɛ mbetə Yesu mə, “Ngəŋndi'i nòŋsə i swonjə ni mə Elijah à tswe nı mfo nzi ya'a aa a ya?”

12 A swonj mæ, “A nî ànnù nîŋkonjè, Elijah à ka fòo zî a ntsisè innù tsimè. Lá nî ki nŋwà'atè mæ àŋwà'ànè Nwí a swonjè ni mæ Mu Nju à ka yî yè mbuu ŋgi'i jî ghà'àtè tá bè tuu yi. Nî mò'òntè mæ a swonjè laà aa a ya?”

13 Lá mè swonj a mbo bù mæ wa Elijah à lèè nzi, lá bè bânjè ñghirè ghu nu a ajàn yî mæ bo kɔŋ aà, tsi'í a ñgíŋg ŋjɔŋ wa ajàn yî mæ àŋwà'ànè Nwí a lè nswonj nlonj ŋgaa yî aà.”

Ajàŋ yî mæ Yesu à lè ghùrè mùmbàŋnè yî mæ à lè ntswe nî àzwí yî bi aà

(Mt. 17.14-21; Lk. 9.37-43)

14 Bo sigè mè ñtsi'i ŋgáŋyogènnù Yesu jya jî mɔ'ɔ, ñyè mæ nnòò bè yî ghà'à ñgha'a i lè ntswe bo bo, ñgáŋndi'i nòŋsè i betè nî innù a mbo bo, bo bo swùŋnè.

15 Bè bya bi ghè mè mæ bi ki lèntè, ñyè Yesu, ànnù a tsyá waa bo burè ñkhè ñghèè a ntsà'àtè yi.

16 A betè waa mæ, “Nî swùŋnè aa nî ànnù akè bu bo aa ε?”

17 Nù yî mò'ɔ a titi bo a kwi'i mæ, “Ndi'innù, mè ghìrè nzi ni mú ghà a mbo wò, ñlonj mæ à tswè nî àzwí yî bi yî mæ a ghìrè mæ tá à tsuu ki ghàa.

18 Azwí yî bi ya a yi ntswa yi aa, a ma'a yi nsye, ñghirè àjwò'ò a ka mfe'e ghu ntsu, a tigè ñkurè nî mìsɔŋ mi, nú yî tsim i téntè. Mè ghìrè nswonj a mbó ñgáŋyogènnù jo jù mæ tá bo fi'i azwí ya ghu ato'o kaa bo wa'a mfi'i zî.”

19 Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Oò, bù, nìwaa ni bè bii mæ kaa bi sî nî àbiintià tswé! Mè ka tswè bi'inè i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Mè ka ki tswa ntì gha nlonj ŋgaa yùù i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Zí mfa nî mu wa a mbo mæ!”

20 Bè bya bi yu'u, nzi mfa mu wa ghu mbó. Azwí ya a ghèsè mè ghèò ki yè Yesu, mburè ntswa mu wa ntsigè, a wò a nsye, ntigè mbiŋkè ghu, àjwò'ò a fe'è ghu ntsu.

21 Yesu a betè ta bi mu wa mæ, “Nìghòò nú nî tswè mè ghu nu aa ìlòò ji sègè?”

A swonj mæ, “Nlɔginè a múŋkhè.

22 Azwí yî bi yù a burè mæ nlcɔ a nzwitè mu ghù tsi'í a nî ñgàà jî ghà'àtè, ñtswa mma'a ni a mum mɔ'ɔ bo bi a múm ñkí. Tsò'ò tsò'ɔ Taà, mbè ò zî ñghirè ànnù tsu, ò kò mìlɔŋnè yî'í, ñkwetè yî'í.”

23 Yesu a swonj ghu mbo mæ, “O swòŋ bè mæ, “Mbè ò zî ñghirè ànnù tsu! Kaa mbè ànnù yî tsu a wa'à ñjù yî mæ à ñjɔ ntii yi a nu Nwí aa tsyá bè.”

24 Ta bi mu wa a burè ñtɔŋnè ñghaa tsi'í ntii ñswonj mæ, “Wa mè ñjɔ ntii gha a nu wò, lá kaa àbiintià ya kaa a wa'à kù'ù, kwetè ghá ta mè ku'usè nnij ntii gha a nu wò.”

25 Yesu a yè ñnòò bè wa i ka nzwunè nzi ghu mbèè, mburè ñwenè azwí yî bi ya, ñswonj ghu mbo mæ, “Wò, àzwí yî mæ a ghìrè ni mæ tá mu ghù à tsuu ki ghàa, ñkí ñghirè mæ tá àtù yi kwo aa, mè swòŋ a mbo wò mè ta ò fe'e ghu ato'o, ñyi tsùù ghu nu burè bú kuu kuu.”

26 A swòŋ mè laà, àzwí ya a yè'è, ñnanjè ntsigè mu wa tsi'í nî mètì, mfe'e ghu nú. Mu wa à tigè mbè tsó àku ñjù. Bè bí ghà'àtè bii mæ bi lè nyè yi aa, bi lè nswonj mæ, “A kwò mè.”

27 Lá Yesu a tswá àbò yi, ñjɛɛ yi mbiinsè, a biànè ñtè.

28 Yesu a tigè ñlo ñghèè ñkuu a ndá, à kùù mē bo bì ñgǎnyəgənnù jì tswé tsi'í bò bo, bo betə ghu mbo mə, “A ghìrè ñghìrè akə kaa b'í wa'á mfi'í azwí ya zí aa ε?”

29 Yesu a kwi'i mə, “Kaa mbə bi wa'á mbuu azwí ma yú nì àyoo dān fì'í ntsyàtə atsà'atə Nwí.”*

Ajàn yíi mə Yesu à le mbù ñghaa nloj annù níwò yì aà
(Mt. 17.22-23; Lk. 9.43-45)

30 Bo le mmà'atə adigə ya, ñlo ñghèè ntsya a múm àla'a Galilea. Kaa Yesu à wa'à kòñ mə tá nù tsù à zì

31 nloj mə à le si dì'í innù a mbo ñgǎnyəgənnù jì aà; ñswonə nì a mbo bo mə, “Bì ka fa Mu Nù a mbo bè tá bì zwitə yi, bεε mə bì zwitə yi bonj a ka bú bìnnè fu níwo a ñjím ñwji jì tarə.”

32 La kaa bo le ñwa'á ñji'í annù ma yú mə à le ñka di'í aa zí, la mbàñnè mbò'ò nì a mbetə yi.

Abetə ñloj Nù yíi mə à kò'ò ntsirə aà
(Mt. 18.1-5; Lk. 9.46-48)

33 Bo zì mə ñywe'e a Kapernaum, ñkuu ntswe a múm ñda, Yesu a betə waa mə, “Nì ghìrè ñghaa aa annù akə a mánji aa ε?”

34 A bètə mə aa, kaa bo wa'à waa bāñnè ñghaa nloj mə bo ghìrè ntswe a mánji ñghaa nswùñnè bo nì bo, ñlɔɔ nì ñzi nù yíi mə à kò'ò ntsirə a titi bo aà.

35 Yesu, a tswé a nsye, ñtwoj ñgǎnyəgənnù jì jya nighúm ntsò baa, nswonj a mbo bo mə, “Nù yíi mə a lóò a mbə ñtsyambúí aa, à tswé nì mbəñj i tigə bə ñlwí'ínjím a titi bè bítسیم, ñkí ntswe nì mbə ñgàñfà'á a mbo bè bì tsimə.”

36 A swonj mə laà, ñlogə múñkhə nte'ε a titi bo, ñjεε mu wa ntukitə a mbo yu, ñswonj a mbo bo mə,

37 “Nù ñtsim yíi mə à kwèrə múñkhə yí tsù tsò ghuà nì ñkúm gha aa, à kwèrə aà ghá. Nù ñtsim yíi mə à kwèrə gha aa, kaa à sè aa tsi'í gha kwèrə, à kì ñkwèrə aa yu wa yíi mə à le ntòò ghá aà.”

Nù à bə tsuu annù yì'inè kì tuu bonj à bii aà ñjím yì'inè
(Lk. 9.49-50)

38 Jon a swonj a mbo Yesu mə, “Ndi'innù, bí'í ghìrə nyə nù yí mò'ò a fì'í nì ñzwí jì bì a ato'ò bè nì ñkúm gho, bí'í tsu'unə yi nloj mə kaa à sè nù àkòrə yì'inè yí mò'ò bə aà.”

39 Yesu a swonj mə, “Nì tsuu nì kì tsu'unə bə, ñloj mə nù à bə ghìrə annù yí yéyerə nì ñkúm ghà bonj kaa mbə wa'à bù ñzi a wāñsə a ñghàà annù yí bì a noò ñjím a ngaa mə.”

40 Nloj mə nù yíi mə kaa à si annù yì'inè tuu aa, à bii aà ñjím yì'inè.

41 Mə swonj a mbo bù tsi'í annù ññkəñj mə, nù yíi mə à fa ndónj ñkí mə tá nì no nloj mə nì bii nì ñkúm Kristo aa, kaa à ka yí wa'à tswé ti kwèrə mitsò'ònè mi afà'á mi.

Akwà'ànə a ñghirə ibí
(Mt. 18.6-9; Lk. 17.1-2)

42 “Nù yíi mə à ghìrə mə ta mu yí mò'ò fàa titi bɔɔ bí kəgə buà bii mə bì ññj nti waa a nu mə aa, nù yíi mə a ghìrə a ghìrə annù yí bì ñwò aa,

* 9:29 Ìdìgə aṅwà'ànə jì mò'ò i kù'ùsə nì yuà: “bò bì ñs'ísə nu tì jì”

a boŋ mə tã bì kwereŋ ɲɔ̀'ò àbaa yí ɲwè ghu ntɔŋ ɲghɛɛ mmà'à a ɲkì miyaa."

⁴³ Mbə àbô yo a ghîrə mə tã ò wo a múm ìnnù jì bi, ò kwyê ñlò'osə. A boŋ mə ta ò bə abô mò'ò nyi ɲkuu a múm ñtswéntà, ñtsyatə a ntswe nì mbo mi mbaa nyi mbàŋnè ɲghɛɛ a mum mò'ò Satan, a adigə yíi mə mò'ò i kɲi ghu, kaa ki'ì bwenə aà. [

⁴⁴ Ma mùu adigə kaa m̀wĩ'ĩ m̀i m̀ə mi kurə bə aa, kaa mi si kwokə, kaa mò'ò yíi mə i tòò bə ghu aa kaa wa'à k̀ì m̀bwenə.]

⁴⁵ Kì bɛɛ mə àkòrə yo a ghîrə mə ta ò wo a múm ìnnù jì bi, ò kwyê ñlò'osə. A boŋ mə ta ò bə ntã mò'ò nyi ɲkuu a múm ñtswéntà, ñtsyatə a ntswe nì m̀kòrə mi mbaa tã bì yi mbàŋnè ǹma'a gho a mum mò'ò Satan. [

⁴⁶ Ma mùu adigə kaa m̀wĩ'ĩ m̀i m̀ə mi kurə bə aa, kaa mi si kwokə, kaa mò'ò yíi mə i tòò bə ghu aa, kaa i wa'à k̀ì m̀bwenə.]*

⁴⁷ Bɛɛ mə ñlĩ'ĩ no ni ghîrə mə tã ò wo a múm ìnnù jì, bi ò twe'è ǹme'e. A boŋ mə ta ò bə ñlĩ'ĩ mò'ò nyi ɲkuu a múm ànnù ñfò Nwĩ, ñtsyatə ntswe nì m̀i'ì mi mbaa tã bì yi mbàŋnè ǹma'a gho a mum mò'ò Satan.

⁴⁸ Ma mùu adigə kaa m̀wĩ'ĩ m̀i m̀ə mi kurə bə aa, kaa mi si kwokə, kaa mò'ò yíi mə i tòò bə ghu aa, kaa i wa'à k̀ì m̀bwenə.

⁴⁹ Bì ka yí naŋsə ɲù ñtsim ni mò'ò, [a ɲgĩŋgĩ a ajàn yíi mə bi naŋsə nĩ ɲjoo mmà'anwĩ tsim ni fĩŋgwan aà.]*

⁵⁰ Fĩŋgwan fì boŋə, Lá mbə fĩŋgwan fì tuu nĩi bú ki lĩi, boŋ bi ka tigə bú ghîrə aa mə akə tã fì bú ka nlii aa ɛ?

A boŋ mə tã nì ghîrə tã fĩŋgwan tswe a nu bù tã tã ni tswe nĩ m̀boonə bù ni bù.

10

Yesu à d̀i'í ànnù ñlɔŋ nsà'ànə ñiyò'ò
(Mt. 19.1-12; Lk. 16.18)

¹ Yesu à lɛ mbù ñlo maa adigə ɲghɛɛ a mbù'u Yudea, ñtoo ɲghɛɛ a ɲjii ɲkĩ Jordan. A ghèè mə ntswe ghu, àkùrə bə a bú m̀boontə ghu mbèè. A bú ɲka ndi'ì waa nĩ ànnù Nwĩ tsi'ĩ ajàn yíi mə à lɛ si ghîrə a ɲgaa ɲgaa aà.

² BaFarisai bi lɛ nzì ñtsitə yi, ñlɔɔ mə bi kwà'ànə yi, m̀betə yi mə, "Nòŋsə à bii mə tã ɲù à fì'i ɲgwe yí a nda yu aa ɛ?"

³ A betə waa mə, "Moses à lɛ nswoŋ a mbo bù mə akə nloŋ ma yu ànnù aa ɛ?"

⁴ Bo swoŋ mə, "Moses à lɛ ñlèə mə mbə ɲù a tswe nĩ m̀fì'i ɲgwé yí a nda yu, a ɲwà'ànə àŋwà'ànə nsà'a ñiyò'ò m̀boŋ furə yi."

⁵ Lá Yesu a swoŋ a mbo bo mə, "Moses à lɛ ɲwà'ànə nòŋsə mà ghu a mbo bù aa nloŋ mə m̀ntà m̀mu lɛ ntà aà.

⁶ Lá ñlɔgĩnə a noò yíi mə Nwĩ à lɛ nnaŋsə mbi yù aa, àŋwà'ànə Nwĩ a swoŋ mə, 'Nwĩ à lɛ nnaŋsə waa aa, ɲumbàŋnə nĩ m̀aŋgyè.'

⁷ 'Tsò mə a bə laa aa, ɲumbàŋnə à ka ki mà'àtə taà yí bô ñdè yí, i zì bòònsə bô ɲgwé yí, tã bo bĩ baa tigə mbə ɲyãnu yí m̀fùurə.

* **9:46** Kaa adigə yuà kaa a sì nĩ ɲwà'ànə jì mò'ò tswé. * **9:49** Ma yù àtiti a yòn aa "bi ka yí nĩn fikwàn a nĩ ɲjoo mmà'a Nwĩ tsim," (Lev. 2.13) yíi kaa a sì múm ɲwà'ànə jì mò'ò tswé. **10:6** Gen. 1.27; 5.2

⁸ Maa ajàŋ kaa tâ bo wa'à bê bí baa bù mbə, ntigə mbə nɣǎnu yǐ n̄fùùrə.'

⁹ Ma mùu ajàŋ àyoo yǐ mə Nwĩŋgòŋ à bòònsə mə aa, tâ ñu tsu à tsuu ló yàtə."

¹⁰ Yesu à bù mə ñlo ñkuu ñghɛɛ a nda, ñgǎŋyɛgənnu ji i bú mbetə innu ghu mbo nlon annu ma yú.

¹¹ A kwi'i a mbo bo mə, "Mbə ñumbáŋnə a fi'i ñgwé yǐ a nda yu mbu nyo'ɔ yǐ dàŋ boŋ à ghírə aa annu mághàbè; m̄fanse annu a mbó ñgwé yǐ.

¹² Kè bæɛ mə máŋgyè a tuu ndoò yǐ, m̄fɛ'ɛ ñghèè ñyo'ɔ yǐ dàŋ boŋ à ghírə aa annu mághàbè."

Ajàŋ yǐ mə Yèeso à lɛ nnĩŋ mbòɔnə a nu bòŋkhə áá
(Mt. 19.13-15; Lk. 18.15-17)

¹³ Bè bí mɔ'ɔ bi lɛ nzǐ nĩ bòŋkhə ghu mbo mə tâ à nɔŋsə mbó mi a atu bo, lá ñgǎŋyɛgənnu ji i wenə waa.

¹⁴ Bi kà mə aa ñwenə waa aa, Yesu a yə, ñtòŋə yi i lwí, a swon a mbo bo mə, "Ñi ma'atə bɔɔ bya tá bí zi a mbo mə, ñtsuu waa ki kɪŋə bə; ñlon mə ànnu nifó Nwí a tswe aa a mbo bè tsó bo.

¹⁵ Mə swòŋə a mbo bù tsi'i annu nĩkɔŋ mə, ñu yǐ mə à si annu nifó Nwí tsi'i tsó m̄ŋkhə kwɛrə aa, kaa à ka yǐ wa'à ghu kuú."

¹⁶ A swòŋ mə laà aa, ñɣɛɛ bɔɔ bya ñkwe'e, nnoŋsə mbó mi a atu bo, ñnĩŋ mbòɔnə a nu bo.

Ànnu M̄ŋgwà'à ñgǎŋkabə
(Mt. 19.16-30; Lk. 18.18-30)

¹⁷ Yesu à lɛ m̄fɛ'ɛ ñghèè kɪ ghèè ñghaa, ñumbáŋnə yǐ mò'ɔ a khə ñzi nswèètə miku'utə mi ghu nsi, mbetə yǐ mə, "Ndi'innu yǐ ñsiginè, mbə mə ghírə aa mə akə m̄bɔŋ ji ñlòŋ yǐ mə i tswe nĩkɔŋə aa ɛ?"

¹⁸ Yesu a betə ghu mbo mə, "O twòŋə gha nĩ ñu yǐ ñsiginè aa a ya aa ɛ? Kaa ñu yǐ ñsiginè à si ghu tswé, ñtsyatə Nwí yuyu.

¹⁹ O zǐ ñdi'i Nwí: 'Tsuu ñu zwiətə. Tsuu annu mághàbè ghírə. Tsuu yèrè. Tsuu abǎŋnənnu tswɛɛ. Tsuu ñkòbè a nu ñu jítə. Ka nyu'unə taà ghò bo ndè ghò.' "

²⁰ Ñu wa a swon a mbo Yesu mə, "Ndi'innu, mə ləə mə ndi'i mà jú tsi'i tsimə, ñlɔginə aa a m̄ŋkhə."

²¹ Yesu a lĩ yi, ñkɔŋə yi, ñswon ghu mbo mə, "Ayoo yǐ fùùrə a boŋə a mbo wò: Ghèɛ mfèɛ njoò tsim jǐi mə ò tswe ni ju aa, ñlɔgə ñkabə yǐ mə ò fèɛ ghu aa, nyàtə a mbó ñgǎŋəfuma, boŋ ò ka bàŋnə tswe nĩ àfù'u a aburə. O ghɛɛ ñghírə ma mùu ajàŋ, ò bú mbii nzi ñka nyoŋə nàá."

²² A yu'u ànnu ma yú, nú yǐ i bɔrə, a ló ñtigə ñghɛɛ nĩ àjəŋnə, ñlon mə a lɛ mburə mbə ñgǎŋkabə yǐ ñwé aà.

²³ Yesu a karikə yi nlii ñgǎŋyɛgənnu ji nswon mə, "A burə ñtsyànə si'i a mbo ñgǎŋkabə a ñkuu a m̄m ànnu nifó Nwí."

²⁴ Ànnu ma yú a lɛ mburə ñgha'a ñgǎŋyɛgənnu Yesu. La a bú ñku'usə nswon a mbo bo mə, "Bòò bá, a burə ñtsyànə si'i si'i a ñkuu a m̄m ànnu nifó Nwí.

²⁵ A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a nli'i ni sa'a ntsyatə a mbo ñgǎŋkabə a kuu a m̄m ànnu nifó Nwí."

²⁶ Bo yù'u mà nuà nìghàà ni burè òntsyà waa tsi'í a mbênnu bo tigè mbetè bo ni bo mæ, "Nù yíi mbæ a yweenæ aa a tigè mbæ aa wò aa ε?"

²⁷ Yesu alíi waa nswon mæ, "Annù a tsyà aa bè ñùmìsòṅè, kaa a si Nwí tsyà, ñlon mæ mbæ Nwí à tse ghìrè innù tsimè."

²⁸ Peta a logìnè ñka nswon ghu mbo mæ, "Tigè ò yè mæ bí'í mmà'atè njòò tsim tá ki yònè nòð?"

²⁹ Yesu a swon mæ, "Mè swon tsi'í ànnù ññkonè a mbo bù mæ, ñù ñtsim yíi mæ à mà'atè nda yi, kě bɔɔ bí maà bí bí mbânṅè kè bí bânṅyè, kě ndè yí, kè taà yí, kě bɔɔ bí, kě íbwensye ji nlon ṅgaa yà kè ñlon ntoo yí ñsiginè aa,

³⁰ à ka yi kwèrè, tsítson fàa atu nsye, nda bo bí bɔɔ bí maà bí bí mbânṅè bo bí bí bânṅyè, ní bìnḍè, ní bɔɔ, ní íbwensye, ṅgaa ṅkhì, tá bè kii ntsɔ'ɔ ní àkòrè yi. Lá bæe a yi tí bè a noð ñjim, a jí ñlon yíi mæ i lwi'i ññkonè aa.

³¹ Lá bè bí ghà'atè bíi mæ bí ní bit̄syà bí mbíi tsítson aa ka yi tigè bè bit̄sirè bí ñjimè, tá bit̄sirè bí ñjim tá bí yi mbânṅè ñtigè bit̄syà bí mbíi."

Ajàṅ mæ Yesu à le mbù ṅghaa a ṅgaa yíi i ywe'e ji tarè nlon annù níwò yi aà.

(Mt. 20.17-19; Lk. 18.31-34)

³² Yesu à le nswon ma juú innù aa a noð yíi mæ bo le ntswe a mánjì, ñkɔ'ɔ ṅghæe ní a Yerusalem aà. A le si ghèè ní a mbíi ṅgǎnyægènnù ji jya i yonè ní a ñjim, ànnù a burè òntsyà waa tsi'í tsyà; ñìbɔ'ɔ ní tswá bè bya bíi mæ bí le si yònè ní waa laà. Yesu a logè ṅgǎnyægènnù ji jya ñìghúm ñtsò baa bo bo ghèntè a mbíi, a bú ñka ñkwatè nswon ní innù jii mæ i ka fè'è a nu yu aà.

³³ A swon a mbo bo mæ, "Yè ní, tsò mæ bí'inè kɔ'ɔ ṅghæe a Yerusalem aa, bí'inè ka kɔ'ɔ ghæe ghu, tá bí tswa Mu Nù mfa a mbo bílii bí ṅgǎm'a' a Nwí bo bí a mbò ṅgǎṅndi'ì nòṅsè tá bo tso'otè isa'a yi ntsèrè mæ tá bí zwitè yi. Bæe bo tsèrè laà boṅ bo ka tigè lógè yi fa a mbo bit̄zi Nwí,

³⁴ tá bo ka ṅwye níi, ntutè mèt̄wye ghu nu, ṅghɔɔ yi, mboṅ nzwitè yi. Bæe mæ ñjwi i tsyà ji tarè, a bú mbíinè níwò."

Annù yíi mæ Jems bo Jon le mbetè a mbo Yesu aà

(Mt. 20.20-28)

³⁵ Jems bo Jon, bɔɔ bí Zebedee, bo le nzí ñtsi'í Yesu ñswon ghu mbo mæ, "Ndi'innù, bí'í lòo mæ ta ò ghìrè annù yí mɔ'ɔ a mbo bí'í."

³⁶ A betè a mbo bo mæ, "Ní lòo mæ ta mè ghìrè aa annù kè a mbo bù aa ε?"

³⁷ Bo swon ghu mbo mæ, "Bí'í lòo mæ ta ò bíi mæ, nòð yíi mæ ò ka yí kuu a múm ànnù nífò wò aa, ta bí'í bí baa tswe, yí mɔ'ɔ a mbèè ñìkwæe wò ní mà'à, yí mɔ'ɔ, a mbèè abò ñkwàbè."

³⁸ Lá Yesu a swon a mbo bo mæ, "Kaa ní s'è annù yíi mæ ní betè aa zì. Mbè ní nò ñdɔṅ yíi mæ mè tswe ní ñno aa, kè mbè ní bíi mæ bí ñmure ghuu a múm ñkí a ajàṅ yíi mæ bí tswe ní ñmure mè ghu aa ε?"

³⁹ Bo bíi mæ, "Ññè."

Yesu a swon a mbo bo mæ, "Tsi'í annù ññkonè, ní ka no ndɔṅ yíi mæ mè tswe ní nno aà, tá bí ki ñmure ghuu a múm ñkí a ajàṅ yíi mæ bí tswe ní ñmure mè ghu aà.

⁴⁰ La kaa à si adigə ya bê a ntso'ɔ bə bii mə bi ka yĩ tswe a mbèè nìkwɛɛ mɛ nĩ mà'à kè nĩ ñkwàbè aà, a nĩ idigè ma jù aa a ka yĩ tswe bê bii mə bi nanşə iləŋ ghu a mbo bo aà."

⁴¹ Abùgə ngǎnyəgənnù jya nìghum bô yù'ù mə annu ma ya, nìlwisə ntɔŋ a nu Jems bo Jɔn.

⁴² Yesu a twonjè waa bitsim, bo zi a mbèe yu, a swonj mə, "Nĩ zi mə bə bii mə bi sa'a bitizĩ Nwĩ aa, bi nɔŋ aa atu bo, mbu'utə nĩ waa; bə bĩ wè byaa bi tswé nĩ àdà'à a atu bo.

⁴³ Kaa mbə wa'ǎ maa ajàn a titii bù bə; nù yii mə a lòɔ mbə nù yĩ ñwè a titii bù aa, tá à bə ngàŋàfà'á ghùù.

⁴⁴ tá nù yii mə a lòɔ mbə ntsyambii aa, tá à bə abù'ù yuu bitsimè.

⁴⁵ Nlonj mə, tsĩ'ĩ Mu Nù, kaa à le ñwa'à zĩ aa mə tá bĩ ka mfa'a ghu mbô. A le nzi aa a mfa'a a mbo bə, i kii fa ntswéntii yĩ a ntsu'u atu bə bĩ ghà'àtə ghu."

Ajàŋ yii mə Yesu à le ñghùrə mfə'ə̀nə̀ Batimeo àà

(Mt. 20.29-34; Lk. 18.35-43)

⁴⁶ Yesu bo bi ngǎnyəgənnù ji bo le zĩ ñywe'e a Yeriko, bô lò mə ghu ñka mfe'ɛ bo bi àkùrə bə bĩ ghà'àtə, nyə Batimeo, mfə'ə̀nə̀ mu Timeo, a tswé a mbèè mǎnjĩ, nìlɔɔ nĩ ñjòð.

⁴⁷ A yù'ù mə mə à nĩ Yesu mu Nazareth, nìloginə ñka ntɔŋnə nswonə nĩ mə, "Yesu, Mu David, ko milìŋnə ghà!"

⁴⁸ A kà mə aa ñghaa laà, bə bĩ ghà'àtə bi ka ñghaantə nswonə ghu mbo mə tá à kutə ntsu yi; la a bǎŋnə ñku'usə ñghèè bə nĩ mbii nìtɔŋnə nswonə nĩ mə, "Mu David, ko milìŋnə ghà!"

⁴⁹ Yesu a təə, nswonj mə, "Nĩ twonjə yi tá à zi."

Bi twonjə mfə'ə̀nə̀ wə nswonj ghu mbo mə, "Gaansə mitĩ mō mbìinə, wá a twonjə nòð!"

⁵⁰ A burə ñfurə atsə'ə̀ yii mə à le ñwabətə a nu yu aa, mma'a, nli mbiinə ñghɛɛ a mbèe Yesu.

⁵¹ Yesu a betə ghu mbo mə, "O lòɔ mə tá mè ghìrə aa akə a mbo wò?"

Mfə'ə̀nə̀ wə a swonj mə, "Taà, ghìrə tá mè bu ñka nyə idigè!"

⁵² Yesu a swonj ghu mbo mə, "Tigə nł ñka ñghèè nòð mbà, wa àbiiintii yo a ghìrə mə ò ti."

A swonj mə laà, mi'ĩ mi mfə'ə̀nə̀ wə mi kĩ ñghensə nlaa, nìtigə nyə nĩ idigè, a tigə nìlɔ ñka nyonə nĩ Yesu.

11

Ajàŋ yii mə Yesu à le ñkuu a Yerusalem tsô mfə'ə̀nə̀ aà

(Mt. 21.1-11; Lk. 19.28-40; Jn. 12.12-19)

¹ Bô ghèè mə ñka ñkuu a Yerusalem, ñghɛɛ nywe'e a Betfage bo a Bethany, a mbii nta'a Olive, Yesu a toð ngǎnyəŋənnù ji ji baa

² nswonj a mbo bo mə, "Nĩ ghɛɛ ñkuu a múm mú àla'a yĩ, a mbii bù. Nĩ bə ghèè ki kuu ghu bonj nĩ ka yə mu nàà jàkási yii mə kaa nù à leè mburitə ghu atu kɔ'ɔ aa, tá bĩ tìŋnə. Nĩ yə, nĩ fèè nzi mfa nĩ mə.

³ Bɛɛ nĩ ti fèè nù a betə ghuu mə nĩ fèè aa a ya le, nĩ swonj ghu mbo mə, 'A lòɔ Mmà'ambĩ. Wá à ka wǎŋşə bènsə fu.' "

⁴ Bô ghèè mə nyə jàkási wa bĩ tìŋnə a ntsúnda a mbèè mǎnjĩ, bo tigə ñghɛɛ ñka mfeɛ.

⁵ Bo kà mē aa mfɛɛ aa, bē bīi mē bi lɛ ntəə maa adigē aa, bi betə waa mē. “Ni ghìrè aa àkə? Ni fɛɛ mu jākāsì wa aa a ya?”

⁶ Bi bētə mē laà, bo kī ñkwì'i tsi'ì wa ajàn yīi mē Yesu à ghìrə nswonj mē tâ bo kwì'i aà. Bē bya bi tigè m̄ma'atə waa bo ghɛɛ nì nàà yā.

⁷ Bo zì nì jākāsì wa a mbo Yesu, ñlogè ìtsə'ə jya a nnɔnjə wa nj̄m nàà, Yesu a tigè ñkɔ'ɔ ntswe ghu.

⁸ Bē bī ghà'atə bi logè ìtsə'ə jya a nsantə a m̄n̄j̄i, bē bī m̄ɔ'ɔ bi ghɛɛ ñlɔɔ ij̄aj̄ a m̄m̄ m̄nsòò ñki nzi n̄ɔj̄sə wa m̄n̄j̄i.

⁹ Yesu à kà mē aa ñghɛɛ, bē bīi mē bi lɛ si ghɛɛ a mb̄i aa, bo bi bīi mē bi lɛ si yòñə ghu nj̄m aa, bi tigè ñtɔñə nswonjə nì mē,

“Hosiana! Bì'inè gha'asə yu wa yīi mē a zì a n̄ ñk̄m̄ Mmà'ambi aà.”

¹⁰ Bì'inè gha'asə annù ñif̄ɔ taà yì'inè David yīi a zì aà.

Hosiana a mbo Nwì Ako'òntsirə.

¹¹ Yesu à kùù mē a Yerusalem, ñkuu ñghɛɛ a ndàmà'anwì, ñlii nyə ñgòñ ñjòò tsim̄ j̄i mē i lɛ ntswe ghu aà. Tsò mē à lɛ ti bə aa bon̄ nòò à ghèè mē aa, bo bī ñḡañyogənnù j̄i jya ñgh̄m̄ ñtsò baa bo tigè ñlɔ m̄bu mb̄i fu a Bethany.

Ajàn yīi mē Yesu à lɛ nn̄ij̄ ndòò a atu àti fig aà
(Mt. 21.18-22)

¹² Abèè a lò mē m̄fu'u bo lò a Bethany ñka mb̄i, ñj̄i i k̄a nyanjə Yesu.

¹³ A təə a sà'a agha'a nyə ati fig, iȳəñ j̄i i nan̄sə m̄fwe m̄fwe ntigə mfii nì mē tsim̄, a ghɛɛ ghu mb̄èè mē mbə yu yə ayoo ghu tâ kya j̄i lɛ. A ghèè mē ñyə tsi'ì ñfu fù kaa wa'ă ayoo ghu yê, ñlɔñ mē kaa à lɛ ñwa'à noò m̄ntà m̄i fig bə aà.

¹⁴ A yè mē laà, ñswonj a mbo àti fig ya mē, “Nloginə sii, kaa ò ka yì wa'ă m̄ntà bú ñkoonə tâ bē j̄i.”

Ñḡañyogənnù j̄i jya lɛ yu'u annù ya mē à lɛ nswonjə aà.

Ajàn yīi mē Yesu à lɛ mfurə ñḡañtañ m̄tàà a m̄m̄ ñdàmà'anwì aà
(Mt. 21.12-17; Lk. 19.45-48; Jn. 2.12-22)

¹⁵ Bò ghèè mē ñywe'e a Yerusalem, Yesu a kuu a m̄m̄ ñdàmà'anwì. A kùù mē, ñyə bē bī tswé ghu, m̄fee ñk̄i nyuu nì ñjòò. A tigè ñloginə ñka mfurə nì waa ma byá bīi mē bi lɛ si tanjə m̄taa ghu aà. Nt̄ii itetə bē bīi mē bi lɛ si kwensə ñ ñkabə ghu aa, bo bi ñlən̄ bē bīi mē bi lɛ si fèè nì bī bugirəm̄ikuu aa, mmà'anə a nsyè.

¹⁶ Kaa wa'à lò mb̄i mē tâ ñù ñbò wàà yì tsù tâ à be'e njoo ñkuu ntsya nì ju wa ndàmà'anwì.

¹⁷ A ghìrè mē laà, ñtigə ñloginə ñka ndi'i waa, ñswonj mē, “A tswe a m̄m̄ àñwà'anə Nwì mē,

'Bì ka yì tigə twonjə ñ ñdá yà ñ ñda yīi mē bē bi itoò tsim̄ ka yì tigə zì tsà'atə ñ Nwì ghu'.

Lá ñ ñ b̄annə mē m̄bən̄j̄ i tigè àdìgə ñlèəntə biȳər̄ə.”

¹⁸ B̄il̄i bi ñḡañmà'a Nwì bo bī ñḡañndi'i n̄ɔj̄sə lɛ nyu'u annù yīi mē à lɛ ñghìrə aa, ñtigə ñlɔɔ nì m̄n̄j̄i yīi mē mbə bo tsyá ghu nzwitə yì. Bo lɛ si bo'ɔ n̄i ñlɔñ mē nnòò bē wa tsim̄ lɛ mburə yɛrə ñ ñnnù jya yīi mē à lɛ si d̄i'ì aà.

19 A bè mè a noò ñkwêfò Yesu bo bì ñgãnyænênnù jì bo fè'è wa múm àla'a Yerusalem, ñghèe waa.

Annù yìi mæ Yesu à lè ndi'i ñloŋ ati Fig ya àà
(Mt. 21.20-22)

20 Abèè a fù'ù mè bo ka ñtsya a títugə, nyə mæ aŋi fig ya a yòò mè tsi'í tsím ñsigə nywe'e ni mɔ̀ngãŋ mi.

21 Peta a yə ŋwa'atə annù ya mæ Yesu à lè nswonə aà, ñswonə ghu mbo mæ, "Rabbi, yə aŋi fig ya mæ ò kà ñniŋ ndòò ghu atu aà. A yòò mæ!"

22 Yesu a swonə a mbo bo mæ, "Nì niŋ ntì ghuu a nu Nwì."

23 Mè swonə tsi'í annù ñiŋkonə a mbo bù mæ, "Nù ñtsim yìi mæ à swonə a mbò ñta'a ghu là mæ, 'Tso'ɔnə ñghèe nnànə a múm ñkí miyaa,' ñswonə aa kaa ñkí'í jìŋkè a múm ñtìi yu, m̀bii ni mæ annù yìi mæ yu swonə aa, a ka fè'è tsi'í maa ajàn, bonə Nwì à ka ghìrə annù ma ya fa ghu mbò."

24 Ma mùu ajàn, mè swonə a mbo bù mæ, "Ñgòŋ ñnnù tsim jii mæ ni lɔ̀o ni a múm àtsà'atə Nwì aa, ni bii mæ ni kwèrə mè, bonə Nwì à ka fa a mbo bù.

25 Ñgòŋ bìnòò b̀tsim bii mæ ni təə a ntsa'atə Nwì aa, tá nì nli'inə ifansənnù bə b̀tsim bii mæ bi fansə ñnnù a mbo bù aà, tá tá Taà ghùù a aburə tá à kà nli'inə juu ifansənnù. [

26 Mbə nì tsuu ifansənnù bə bí mɔ'ɔ kì lĩ'ìnə bonə Taà ghùù a aburə kaà mbə a wa'a juu ifansənnù kì nli'inə.]*

Ajàn yìi mæ bi lè mbetə annù a mbo Yesu ñloŋ ada'à yi àà
(Mt. 21.23-27; Lk. 20.1-8)

27 Bo lè mbù ñzi fu a Yerusalem. Bo zì mè, Yesu a ka ŋkarə ni a múm ñdámà'a Nwì, bìlii bì ñgãŋmà'a Nwì, nì ñgãŋndi'i nòŋsè bo bì bità bi ala'a bo zì ghu mbèè.

28 Mbetə ghu mbo mæ, "O ghìrə ñnnù juà jii mæ o ghìrə aa nì àda'a wo aa è? A adà'à ma yù a mbo wò aa, a fa wò aa è?"

29 Yesu a swonə a mbo bo mæ, "Mè ka kii betə ghuu nì àbetə, bɛɛ mæ nì fa akwi'i a mbo mè bonə mè ka b̀ŋ swonə adigə yìi mæ mè lɔ̀gə ada'a yìi mæ mè ghìrə ñnnù ma jù ghu aà.

30 Jɔn à lè ǹlɔ̀gə ada'a aa fə a ŋka mmurə bə ñkí aa è? A lè ǹlɔ̀ aa mbo Nwì kè a mbo bə aa è? Nì kwi'i tá mè yu'u."

31 A bətə mè laà, bo lɔ̀gìnə ñtigə nswuŋnə bo ni bo nswonə ni mæ, "Mbə b̀'ìnə kwi'i mæ a lo aa a mbo Nwì bonə à ka betə mæ, lá nì tigə wa'á annù yìi mæ à lè si swonə bii aa a ya aa è?"

32 Kè mbə b̀'ìnə swonə bə mæ, 'A lo aa a mbo bə lè?' " Bo lè ŋka mbo'ɔ a nswonə ma mùu ajàn aa nloŋ mæ bo lè si bɔ'ɔ ni bə bya aà. Bə b̀tsim bi lè mbii tsi'í annù ñiŋkonə mæ Jɔn à lè mbə aa ñgãŋntoò Nwì.

33 Bo tigə ñkwi'i a mbo Yesu mæ, "Kaa b̀'í s̀i zì."

Yesu a kí ñkwi'i a mbo bo mæ, "Kaa mè ka wa'à ñy yìi mè à fa ada'a mè ghìrə nì ñnnù jù ghu aa a mbo bù kì nswonə."

12

Ñghàà nì nàà ñloŋ bìlensə bi akò milù'ù
(Mt. 21.33-46; Lk. 20.9-19)

* 11:26 Kaa adigə yuà kaa a s̀i nì ñwa'ànə jì mɔ'ɔ tswé.

¹ Yesu a logìnè ñka ñghaa a mbo bo ni mighàà mí nǎnaa nswonj mæ, “Ñù yí mò'ò à le mbě akò milù'ù yí, ñji'i ñkya ñkarisè ghu, ñki tonj ñigho ni ñij milù'ù wa múm ñkyá, mbòò ndánikàn yíi bi ka ki tswè ghu i bε ní akò ya aà. A le ntigè nlenšə akò ya a mbo bə, mǝ'ε ñghèè yí a atoo dān.

² Nòò ñkya mǎntà mi ati milu'u mya à kù'ù mē a toò ñgàñàfà'á yí yí mò'ò mē tā à ghεε ñkwεrə mǎntà mi ati milù'ù mya mi mò'ò a mbo bilensə bi akò byá.

³ Bo tswá yí ñghòò, ntsyàsè yí a biì tsi'í mbò mbó.

⁴ A bú ñtoo ñgàñàfà'á yí yí mò'ò, bə bya bi ghòò àtú yí nniñ ala'a ghu, ñdirisə atú yí.

⁵ A bú ñtoo ñgàñàfà'á yí yí mò'ò, bo zwiṭə yí. A bú ñtoo bí mò'ò bí ghà'atə, bi kí ñghirə ní bo tsi'í maa ajān, ñghòò bí mò'ò, ñzwiṭə bí mò'ò.

⁶ Ñù yíi mē à le ntigè mburə ghu mbo aa, à le ntigè mbə aa tsi'í mú yí yíi mē a le nnañšə ñkəñ kəñ aà. A logè mú yí ma ghú ñki ntoo a mbo bə bya, nswonjə ní mē, ‘Bo ka bo'otə mú ghà ghú’.

⁷ Lá bilensə bi akò bya bi yè mē mú yí wa nswonj bo ni bo bə mē, ‘Áá ñjñdá yí à ghulà mē, ní zi bí'inə zwiṭə yí tá lògə ñjoo jí tá i tigè mbə jí'inə.’

⁸ Bo le ntigè ntswa mú wa nzwitə yí mmà'a a abεε wa ñjím ñkya milù'ù.

⁹ Yesu a betə mē, “Mbə mbónj akò milù'ù wa a ghirə aa mē akə a nu bə bya le? A ka ghεε zwiṭə bilensə bi akò bya i lògə akò milù'ù ya i fa a mbo bádāñə.

¹⁰ Kə ní leε ñwa'á a múm àñwà'anə Nwí twonj mē, ‘Tsi'í ñgò'ò yá mē bíbòò bí nda bi le ntuu aa, ì bəñ mē ñtigè ñgò'ò ñibuu ní nda yí ñwé;

¹¹ a ma yú ànnù aa a ghirə Mmà'àmbí, a bə ànnù yí yǝyεrə a mbo bí'í.”

¹² Bìtsyàsè bí baYuda bya bi yù'ù mē ànnù ya mē Yesu à le nswonj aa nloò a ntswá yí nlonj mē bo le nyə mē Yesu a le nnaa ñighàà nya aa nlonj ñgàà yàà, lá kaa wa'á ajān yíi mē mbə bo tswá yí aa zì ñlonj mē bo le si bo'ò nnòò bə wa mē bi le ñghotə ghu aà. Bo le ntigè mma'atə yí nlo ñghèè waa.

Annü ntu bitax Kaisa (Mt. 22.15-22; Lk. 20.19-26)

¹³ Bí le ntoo baFarisai bí mò'ò bo bí ñgǎñjím Herod jí mò'ò a mbèε Yesu mē ta bo zi ntswa yí ní ñighàà ní.

¹⁴ Bo zì ghu mbèε ñswonj mē, “Ndì'innù, bí'í zi mē ànnù yíi mē o dì'ì aa à ní ànnù ññkəñə, kaa wa'á ní ñsi ñú líi, ñlonj mē kaa ò si abwarə ñú lanjə, lá ndì'ì aa tsi'í mǎñjì yíi mē Nwí a lòò mē tá bə ka ntswe ghu aà. A ku'unə ní nòñšə yí'inə a ntu tax a mbo Kaisa kə ñkàn aa ε? Bí'í ka mma'a tax kə bí'í tsuu kí mà'à le?”

¹⁵ Lá Yesu a zì àbagilə yaa, mbetə waa mē, “Ní lòò a ñkwà'anə a gha aa a ya aa ε? Fá ní ñkabə silva a mbo mē tá mē yə le.”

¹⁶ Bo fá ñkabə ya ghu mbó, a betə waa mē, “A tswé àtu wo bo bí ñkǔm wo fàa ní ñkabə aa ε?”

Bo kwi'í ghu mbo mē, “Aà yí Kaisa.”

17 Yesu a tigè òswonj a mbo bo mæ, “Nì ka mfa njoo jii mæ à ni jì Kaisa aa a mbo Kaisa ñkii mfa nì njoo jii mæ à ni jì Nwì aa a mbo Nwì.”
Bo yù'ù mè ànnù a burè òtsya waa tsi'í tsya.

Abetè òlɔj annù nyweenè ni nìwò
(Mt. 22.23-33; Lk. 20.27-40)

18 BaSadukai bii mæ bi swonjè ni mæ kaa bè si a nìwo yweenè aa, bi le nzi a mbèe Yesu, mbetè yi mæ,

19 “Ndi'innù, Moses à le ñjwà'ànè ndi'i a mbo bi'í mæ, mbè òndim nù a kwo mma'atè ñgwé yí ti bɔɔ, mumaà yí wa a logè ñgwé yí wa jwe bɔɔ bo yu a mbo òndim yí wá.

20 Bɔɔ bi ma bi mbânjè bi le ntswe ghu bi Sàmbaa; yí òtsyambii a logè ñgwé yí, ñka ñkwo kaa wa'a bɔɔ jwí.

21 Yii mæ à yònjtè aa a logè mângyè wa, lá ñki ñkwo tsi'í ti bɔɔ; muma yii mæ à le nywe'e bitarè aa, à le ñki nyo'ɔ mângyè wa, ñki kwo yii ñгаа tsi'í ti bɔɔ.

22 Bɔɔ bi ma bya bi sàmbaa bi yo'ò mângyè wa ñki ñkwo tsi'í bitsim ti bɔɔ. Mângyè wa yu mbɔj a yí ñki ñkwo yii ñгаа a ñjim.

23 A noò yii bè ka yí yweenè ni nìwo aa tá mângyè wa tá à bə aa ñgwé wò, tsó mæ bo bya bi sàmbaa bi le nyo'ɔ yi aa ε?”

24 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Nì sè zì mæ nì fànsə aa ànnù laà ε? Nì fànsə ànnù aa nlonj mæ kaa nì sè ànnù yii mæ a tswe a múm àjwà'ànè Nwì aa zì, kaa wa'á midà'a mi Nwì ki nzi aà.

25 Nlonj mæ noò yii bè ka yí biinè nìwo aa, kaa baa yi wa'à kà nyo'ɔ, kaa wa'à nì bângyè a ndá nyo'ɔ kii mfa, bi ka yí bânjè bə aa tsó baangel a aburè.

26 Lá ñghεε nì ànnù nyweenè bìku bi bə, nì leè ñjwa'á adigə ya a múm àjwà'ànè Moses, nlonj atsùgə iti ya mæ mɔ'ɔ le si khi ghu aa, twonj aa ε? Nwì à le nswonj a mbo Moses mæ, ‘Mè laa mbə Nwìngɔj Abraham, mbə Nwìngɔj Isaac, ñki mbə Nwìngɔj Jakob.’

27 Kaa à laa ñjwa'à Nwìngɔj bìku bi bə bə. A bè aa Nwìngɔj bè bii bi tswe bi tì. Wa nì burè mfànsə aa ànnù.”

Ndi'í Nwì yí ñwè yá
(Mt. 22.34-40; Lk. 10.25-28)

28 Njàngdi'i nònjè yí mò'ɔ à le ntswe a titi bo, ñyu'u ajàn yii mæ bo le si ghàà aà. A yè mè mæ Yesu à kwi'i abetè yaa ya tsi'í siginè aa, mbetè yi mæ, “Ntsyambii òndi'í Nwì ì bə aa yuu aa ε?”

29 Yesu a kwi'i mæ, “Ndi'i yí òtsyambii ì bə aa mæ, ‘Nì yu'u mbá, baIsrael! Mmà'àmbi Nwìngɔj yí'inè, Mmà'àmbi à nì tsi'í yù yu yí mfuùrè.

30 Tigè ñkɔjè Mmà'àmbi Nwìngɔj ghò nì ñtì ghò tsimè, nì òtswènti yò ì tsim, nì mìtsyè mo mìtsim, nì midà'á mo mìtsimè.’ ”

31 Yii mæ ì yònjtè aa, ì bə mæ, “Tigè ñkɔjè a ndim ghò tsó ìbii nù ghò. Kaa òndi'í yí dàn kaa ì si ghu bú ntswe mè ì tsyatè ma jù ji baà.”

32 Njàngdi'i nònjè wa a swonj ghu mbo mæ, “Ndi'innù, O swòj aa ànnù yii mæ a ku'unè, O swòj aa tsi'í ànnù ññkonj mæ Mmà'àmbi Nwìngɔj à nì aa tsi'í yù yu yí mfuùrè, kaa yí dàn kaa a wa'à ghu bú ntswe ntsyatè yi.

33 A ñka ñkɔjè nù nì ñtì ghò tsim, nì mìtsyè mo mìtsim, nì mètì mo mìtsim, a ñka ñkii ñkɔjè nì ñndim ghò tsó ìbii nù gho, a nìlè òndi'í ma jù,

a burè mbòŋ n̄tsyatè a mfa nnaà tâ bì tɔɔ i tsìm m̄ma'a Nwĩ ghu, kě njoo mmà'anwĩ jĩ mɔ'ɔ tsi'i tsìmè."

³⁴ Yesu à yè mē ajāŋ yīi mē à kwĩ'ĩ siginè aa nswon̄ ghu mbo mē, "Kaa àgha'a a s̄i bú n̄sa'atè a mbo wò a ŋkuu a m̄m̄m̄ ànnù nifò Nwĩ."

Nloginè maà noò kaa n̄u tsù kaa a wa'à bù ñywe'etè a mbetè Yesu n̄ àbetè.

Abetè ñlon̄ Ayo'ò Nwĩ

(Mt. 22.41-46; Lk. 20.41-44)

³⁵ Yesu à le ŋka ndi'i n̄ ànnù Nwĩ a m̄m̄m̄ ñdámà'anwĩ, mbetè mē, "m̄bê ñgãŋdi'i n̄n̄sè i swon̄ mē Ayo'ò Nwĩ à ni mu David aa mē akè aa ε?"

³⁶ Azwĩ yī Laa a le ntintè David yumbon̄ a ghaà swon̄ mē:

'Mmà'àmbi a swon̄ a mbò Mmà'àmbi ghà mē:

Tswe a mbèè ñikwɛɛ mē n̄i mà'à,

ñywe'e a noò yīi mē mē ka yī n̄n̄sè ñgãŋkibàà jò a n̄ji'i mikòrè wò aà.'

³⁷ "Mbè David yumbon̄ a ka ntwon̄ yī n̄i Mmà'àmbi, a tigè m̄bu n̄tsyà aa la mbè mu David aa ε?"

Ajāŋ yīi mē Yesu à le ŋwà'àsè bē ñlon̄ ñgãŋndi'i n̄n̄sè aà

(Mt. 23.1-36; Lk. 20.45-47)

Akurè bē yī ghà'à ñgha'a yīi mē a le bòontè a mbèè Yesu aa a le ŋkòŋ a nyu'u ànnù yīi mē à le si swon̄è aà.

³⁸ Yesu à kà mē aa ndi'i n̄ ànnù Nwĩ a mbo bo, ñswon̄ mē, "N̄i ka n̄tsyèsè ghuu ñlon̄ ñgãŋndi'i n̄n̄sè; bo k̄ŋè n̄i ñwè'è ñdàn̄ è itsè'è ñkarè ni ju, ñkii ñkòŋè ni mē tâ bē ka n̄tsa'atè n̄i waa ni àghu'usè a m̄taa.

³⁹ Bo k̄i ñkòŋè n̄i n̄tswe n̄i ñlèŋ j̄i mē i tswe a mb̄i a m̄m̄m̄ ñdàn̄ghòtè aà, ñkòŋè n̄i n̄tswe a n̄i ñlèŋ j̄i i kɔ'ɔnè aa a idigè àdina.

⁴⁰ Bo n̄i' i n̄i bìkwĩ'ĩ bì b̄an̄gyè, ñkwèrè n̄i ñjòò jyaa ni m̄la'à myaa, m̄bagilè n̄tsa'atè n̄i Nwĩ n̄i ñdan̄è m̄ighàà. Wà ñgi' i yīi i ka yī kuu a nu bo aa i ka yī swèrè!"

Ñkabè n̄tsà'atè Nwĩ ñkwĩ' i M̄an̄gyè wà

(Lk. 21.1-4)

⁴¹ Yesu à le n̄tswe a mbèè ñkòŋ n̄n̄i ñkabè n̄tsà'atè Nwĩ, ñlii n̄i ajāŋ yīi mē bē le si n̄iŋè n̄i ñkabè wa m̄m̄m̄ ñkòŋ aà. Ñgãŋkabè j̄i ghà'àtè i le si n̄iŋè n̄i ñkabè yī ñwè wa m̄m̄m̄ ñkòŋè.

⁴² Ñkwĩ' i m̄an̄gyè yī m̄ò'ɔ yīi mē à le mbè ñgãŋàfum aa, à le n̄zi ñn̄iŋ ñbà'atè ñkabè copper j̄i baà, ñdùu yī i bē tsó kabà yī m̄fũurè.

⁴³ Yesu a twòŋ ñgãŋyègènnù j̄i bo z̄i ghu mbèè, a swon̄ a mbo bo mē, "Mè swòŋ a mbo bù tsi' i ànnù ñn̄iŋ mē ñkwĩ' i m̄an̄gyè ghù mē à ni ñgãŋàfum aa, à n̄iŋ ñkabè f̄aa m̄m̄m̄ ñkòŋ n̄tsyatè bē b̄itsim̄ b̄i mē bì ma'à ñkabè n̄tsà'atè Nwĩ ghu aa.

⁴⁴ Ñlon̄ mē bo swatè aa tsi' i m̄un̄tsirè a n̄i ñkabè yīi bo luu ni yu aa m̄ma'a Nwĩ ghu, lá m̄an̄gyè ghù mē à ni ñgãŋàfum aa, à kòontè aa ñkabè n̄tsim̄ yīi mē à tswe ni yu aa mfa, à s̄òrètè aa ñdà yī."

13

Ajāŋ yīi mē Yesu à le ñghàà ñlon̄ ann̄ n̄sà'a ñdámà'anwĩ aà

(Mt. 24.1-2; Lk. 21.5-6)

1 Yesu bo bi ñgǎnyəgənnù ji bo kà mē aa mfe'ε wa ndāmà'a Nwī, ñgǎnyəgənnù yī wa yī mò'ɔ a swon̄ ghu mbo mə, “Ndi'innù, yə ajàn̄ yīi mə ngò'ò jù i burə mbòñ mbòñ ñghirə nda jīi mə bi bɔɔ ghu aa i ki mbòñ mbòñ!”

2 Yesu a swon̄ ghu mbo mə, “O yə ñda jī wè jī wè jù? Kaa tsi'ī ñgò'ò yī m̄fùürə kaa i ka yī wa'à a atu yī mò'ɔ bù nɔñə. Bi ka yī sà'à tsi'ī tsim̄ mà'anə a nsyē.”

*Annù nyə ñgi'i bo bi ajàn̄ mə bi ka yī ki tso'ɔ akòrə bɔɔ bi Kristo aà
(Mt. 24.3-14; Lk. 21.7-19)*

3 A kɔ'ɔ ñghèè ntswe nsyε a atu nta'a Olive, mə i tswε nliī nī ndāmà'anwī aa, Peta ni Jems, ni Jon, a bɔ'ɔ ni Andrew, bo betə Yesu a noò yīi mə à lə ntigə ntswe tsi'ī bo bo aa mə,

4 “Nan̄sə nwon̄ tâ bī'ī yu'u, innù ma jù i ka yī fè'è aa a noò àkè aa ε? Alənsə yīi mə a ka yī di'ī mə nòò à kù'ù mē a nyə innù ma jù aa a ni aa akè ε?”

5 Yesu a loginè ñka nswon̄ə ni a mbo bo mə, “Nī ka ntsyεsə ghūu tsee lõ lõ tà ñu tsù à mbwe'esə ghūu.

6 Bè bī ghà'àtə bi ka yī zī nī ñkūm ghā, i ki swon̄ə ni mə, ‘Mè ni yu!’ i bwe'esə nī bə bī ghà'àtə.

7 Bεε mə ni yu'u mə bi mà'a ntsò, kə bεε mə ni yu'u fiswon̄ nlon̄ ntsò, ni tsuu ki bɔ'ɔ bə. Ma juù innù i tswε nī m̄fè'è, la kaa a wa'à bəə mə nòò ñlwī'ī m̄bi wa à kù'ù mē.

8 Itoo i ka yī ki mà'a ntsò bo bi jī mò'ɔ, tâ itoo jīi mə bifò bu'utə aa tâ i ki ñka ma'anə bo bi jī mò'ò. Nsyē i ka yī ki tsiginə a idigə idigə, tâ m̄ikwenə tâ à kuu ala'à. Kaa ma juù innù kaa i ka yī wa'à kà ndi'ī aa mə nòò ñgi'i à mē mē, ñgi'i mà yú i ka yī bə aa tsò ajàn̄ yīi maburə à lòginə a nyu'u nyan̄ə a noò yīi à tsigè aà.

9 “Nī ka ntsyεsə nī ghūu nlon̄ mə bi ka yī ki tswatə nī ghūu fa ni a mbo ñgǎnsa'a m̄isa'a; i kii ghòò nī ghūu a ndánghotə. Nī ka yī ghèε təə a nsi bigúmnàà bo bi bifò ñlon̄ ngaa yà, i swon̄ annù yà a mbo bo.

10 Lā mbòñ tâ nòò ñlwī'ī m̄bi à ku'u, bi tswε nī m̄fò nswon̄ ntoo yī ñsiginə ya a mbo itoò tsimè.

11 Bεε mə bi yi ntswa ghūu ñghεε ni bù a nsi ñgǎnsa'a m̄isa'a, ni tsuu ki wa'a nī annù yīi mə nī ka ghεε swon̄ aà. Bεε mə nòò ñghāa a ku'u, ni swon̄ annù yīi mə a zi a atu bu aà, ñlon̄ mə kaa à si bu swon̄ə, a swon̄ə nī Azwī Nwī.

12 Ñu à ka yī ki fa nī mumaà yī mə bi zwitə, tâ tà à ka mfa ni mú yī mə bi zwitə, tâ bɔɔ bi biinə ntswatə bītaà byaa bo bi bīmaà byaa nī isa'a, i lògə waa fa mə bi zwitə.

13 Bè b̄itsim̄ ka yī ki b̄aà ghūu nlon̄ ñkūm ghā. Lā ñu yīi mə a tswa nt̄i yi mbii ñgi'i nywe'e a ñlwī'ī aa, à ka yī yweenə.

*Annù yī swèrə ñswerə yà
(Mt. 24.15-28; Lk. 21.20-24)*

14 “Lā bεε mə ni yi nyə annù yī swèrə ñswerə ya a tswε a adigə yīi mə a s̄i nī ntswe ghu tswε aa, (tā ñu yīi mə a twon̄ annù yuà aa tâ nan̄sə nyu'u nzi,) tâ bə bīi mə bi tswε a ala'a Yudea aa bi fε'ε ñkhəkə ñkɔ'ɔ ñghεε a itu m̄inta'à.

15 Tã ñu yïi mæ à tswe a atu nda aa tâ à tsuu lõ bũ sigə, tâ à tsuu a nda yu a ñlògə àyoò tsu bũ kuu bə.

16 Tã ñu yïi mæ à tswe a múm ñsòò aa tâ à tsuu bũ biì a ñlògə àkutè yi.

17 Wɛɛ! Ngi'ì bìmaburè bi ato'o bo bi yï bii mæ bi ñonjə boɔ maa ni ñjwi ma jya aà!

18 Nì ka ntsa'atə ñi Nwĩ mæ tá ìnnu ma jù ì yi ntsuu fè'è a noò ñfə'ə.

19 Nlonj mæ ngi'ì yïi mæ ì ka yï tswe maa noò aa ì ka yï tsyàtə ngi'ì ñtsim yïi mæ ì leè ñfè'è ñlòginə a noò yïi mæ Nwĩ à le ñnanjə mbi yu aa ì kɔ'o ywe'e tsìtsɔ̀nə. Kaa yï dàŋ ì ka yï wa' à bù ñfè'è tsò ma yù.

20 Lá Nwĩ à kwyètə mæ nduu ñjwi mà jù ñlonj ñkwitu bə bi bii mæ à tsɔ'ɔ aà. A sɪ laa bə boŋ kaa ñu tsù à ka yï wa' à yweenə.

21 “Mbə ñu a zì tì swonə a mbo bù mæ, ‘Yə, Ayo'ò Nwĩ wa à ghuà!’ kə ‘Yə, à wii!’ nì tsee annu yïi a swonə aa lõ bii.

22 Nlonj mæ bAyo'ò Nwĩ bi mbwe'esə bo bi ñgǎŋntoo Nwi mbwe'esə ì ka yï fè'è ì ki ghìrè ñi ilensə ìnnu bo bi ìnnu tsyámbo a mbwe'esə bə ghu, ì tɛ'è ki kwe'etə ñi a mbwe'esə tsi'í bə bii mæ Nwĩ à tsò'ɔ aà.

23 Nì tigə ñka ntsyəsə ghu; wa mæ swonj mæ ìnnu tsim a mbo bù ñbɔŋ tá noò ma wa à ku'u.

Ajàŋ mæ Mu Nù à ka yï bũ biì aà

(Mt. 24.29-31; Lk. 21.25-28)

24 “A ka yï bə ñi a ñjim, a ñi ñjwi jii mæ ì ka yï ki yonə noò ñgi'ì wa aa, ta ñnòò à fii, kaa tá sàŋ à wa' à bù ka nta.

25 Tã mìnjɔŋ mɪ ka ñlo ñi a aburə ñwokə ñi a nsyɛ, tá bi tsigə ida'a tsim jii ì tswe a aburə aà.

26 Maa noò tà bi tigə nyə Mu Nù tá à ka nzi ñi a múm m̀bà' à ñi m̀dà' à m̀ wè ñi ñghà' à.

27 Bɛɛ a sigə, a tigə ñtoo baangel bi a ñi ñbɛɛ mbi ji ñikwà mæ tá bo ghɛɛ ñghotə bə bi bii mæ à tsò'ò aa, ñlòginə a mbɛɛ ñbɪ yï mò'ɔ ñghɛɛ ñlwĩ'isə ñi yï mò'ò.

Annù yïi mæ mbə bə yəgə ñi àtì fig aà

(Mt. 24.32-35; Lk. 21.29-33)

28 “Tã ñi yəgə annu a ñi àtì fig. A yi mbə noò yïi mæ ntaà ji ì fĩ'sə mæ iyən jì fii aa, ñi zì mæ noò ñtsù ñbɔŋ à tigə a abò

29 A kɪ m̀bə ñi a ñgǎŋ ñgǎŋ mæ, ñi bə yə tá ìnnu juà ì ka mfe'è, ñi zì mæ à zì m̀ ñkooŋtə, ñtigə aa tsi'í a ntsùbù'ù.

30 Mə swonj tsi'í annu ñiŋkoŋ a mbo bù mæ, kaa ñiwàà ñi bə nuà ñi ka wa' à tsyà tì ghə mæ ìnnu ma jù tsim ì fè'è m̄.

31 Aburə bó ñsyɛ ka yï tsyà, lá kaa tá ñghaà ñi wa' à tsyà.

Kaa ñu tsù à sɪ ñjwi ya kə noò ma wa zì.

(Mt. 24.36-44)

32 “Kaa ñu tsù à sɪ ñjwi kə noò wa zì, kaa tsi'í baangel bii bi tswe a aburə aa, kə Mú. A ki nzi tsi'í Tà yuyu.

33 Nì ka ntsyəsə ñi ghuu, ñka ntswe ñikərè ñlonj mæ kaa ñi sɪ noò ma wa zì aa.

34 A bə aa tsò ñu à fè'è mæ yu ghèè a ñghaa, à kà m̄ aa mfe'è, ntwonj ñgǎŋfà'á ji mfa ifà' à yïi mæ bo ka ki fà' à aa, a mbo bo yï mò'ɔ yï mò'ò, ñswonj a mbò ñgǎŋmbɛ ñtsùnda mæ ta à tswe tsi'í ñikərè ñka mbe ñii.

³⁵ A boŋ mæ tã nì tswe nikørè ñka mbe nì mbòŋ ñdùgè ñloŋ mæ kaa nì sè noò yï mæ à ka yï bii ghu aa zi aà. Mbæ a tse bæ a noò ñkwéfo, nì ñtî itugè, nì noò ñjwi, kè a titugè.

³⁶ Ta bæe mæ à bu'unə nzi, kaa a wa'a zì nyə mæ ni bwii.

³⁷ Annù yï mæ mæ swonə a mbo bù aa, à ki mbə yï mæ mæ swonə ni a mbo bə bitsimè: 'Nì ka ntswe nikørè.' "

14

Ajàŋ yï mæ bi le ntaŋ annù atu Yesu aà
(Mt. 26.1-5; Lk. 22.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ A le ntigə mburə ñjwi ji baa mbəŋ tã ñjwi Passa bo bi ñjwì ñjì àbaa ti kò'ò ì ku'u. Bili bi ngəŋmà'a Nwi bo bi ngəŋdì'i nòŋsè bo le ñka nloò ni ajàŋ yï mæ mbə bo ñe'esè ntswa Yesu ghu nzwitə.

² Bo le sè swonə ni mæ, "A boŋ mæ tã bi'inè tsua ma yuù ànnu fàa ñjwi Passa ghìrè ñloŋ mæ mbə bi'inè tsua yi boŋ fikòrè ka fè'è a titi bə i bùrè idigè."

Ajaŋ yï mæ mànɣyè yì mò'ò à le nyò'ò Yesu ni mighurə aà
(Mt. 26.6-13; Jn. 12.1-8)

³ Yesu a le ntswe a Bethany a nda Simon yï mæ à lèè mbə ñukikwen aa ñka ñji. A kà mæ aa ñji, mànɣyè yì mò'ò a zi ni mighurə mī lùmtè mi atindùù mī mæ mi le nanse mbə tsi'ì mī narda aa, a nì ñtsin ñgò'ò alabasta. A zì mē, ñzwi mighurə mya ntswentə nyò'ò atu Yesu ghu.

⁴ Mìntòŋ mi bə bī mò'ò bii mæ bi le ntswe ghu aa, mi lwìnə, bo tigè mbetə nì waa bo ni bo mæ, "A nanse nta ngi'i ni mighurə mù laà aa a ya aa e?"

⁵ Nloŋ mæ mbə bi feè mighurə ma mù ndùù yi tsyâtə ɪba'atə ñkabə silva ñkhi ji tarə* bi loɣè ñkabə ya mfa a mbo ñgəŋəfumə." Bo ghaantə mànɣyè wa mfa afirə yi.

⁶ La Yesu a swonə a mbo bo mæ, "Nì ma'atə yi; ni fa ngi'i a mbo mànɣyè ghù aa a ya aa e? Nì sè zi mæ à ghìrə aa ànnù yì siginè a nu mæ aa e?"

⁷ Ngəŋəfumə i tswe a titi bù aa binòò bitsimè, mbə nì tse kwetə waa a noò yï mæ nì kòŋə aà, lá kaa mè ka wa'á titi bù aa a ngòŋ binòò bitsimə tswé.

⁸ A ghìrə aa annù yï mæ mbə a ghìrè. A yò'ò gha nì mighurə mù, ñnanse aa nù ya mbəŋ tã noò ñtwiŋə ghà à ku'u.

⁹ Mè swonə a mbo bù tsi'ì ànnù ññkoŋ mæ, a nì ñgòŋ idigə tsim jii mæ bi ka yi ki swonə nì ñtoo yì ñsiginè yù ghu fàa mbi aa, bi ka yi kii ki swonə nì ànnù yuà mæ mànɣyè ghuà à ghìrə a nu mæ aà, ñwa'atə nì yi."

Ajàŋ yï mæ Judas a le mbii mæ yu ka fèè Yesu aà
(Mt. 26.14-16; Lk. 22.3-6)

¹⁰ Judas Iskariot, mæ le mbə ñù yì mò'ò a titi ngəŋyogəŋnu Yesu jya ñghùm ñtsò baa aa, à le nghèè a mbèe bili bi ngəŋmà'a Nwì a mfèe Yesu a mbo bo.

¹¹ Bo le mburə ndoritə a nyu'u annù yï à le nzi a nswonə a mbo bo aa, mbii mæ bo ka fa ñkabə ghu mbó. Judas a tigè ñloò nì mánji yï mæ mbə yu tsyá ghu mfee Yesu.

* 14:5 300 denarii, ñkabə baGrikia, denarius yì ñfùrè a le mbə ñkabə ngəŋəfà'ə a atú ñjwì.

Ajan yi mæ Yesu bo bi ñgãnyogënnu ji le nji miji mæ Passa àa
(Mt. 26.17-25; Lk. 22.7-14,21-23; Jn. 13.21-30)

¹² A bæ a njwi yi ñtsyambii, a njwi ñkurê àbaa ti kò'ò a noò yi mæ bi wà nî mû mbînjêrè Passa aa, ñgãnyogënnu Yesu bo betè ghu mbo mæ, "O lòò mæ bi'i gheε nanşə aa yuu adigə a mbo wò tã ò ji miji mi Passa ghu aa ε?"

¹³ A toò ñgãnyogënnu ji ji baa nswoŋə a mbo bo mæ, "Nì kuu ngehε a mûm àla'a, bonj nì ka yə nù mbânjè yì mò'ò yìi mæ a bè'e àntòò ñkì aa tã zi ntsi'i ghuu. Bεε a zi ntsi'i ghuu,

¹⁴ nì kà ñyoŋə nîi ngehε ñkuu a nda yìi mæ a kùu ghu aà, ñswoŋə a mbo mbôŋ nda wa mæ, 'Ndî'innu à betè mæ, ñja'à nda yìi mæ bi'i bi ñgãnyogënnu ja ka ji Passa ghu aa ì fè aa ε?'

¹⁵ Bonj à ka di'i nja'à nda yì ñwè yì mò'ò a ndəŋ bi nîŋ njoo ghu mum ñkì nanşə aa a mbo bu. Bεε a di'i, nì tigè nanşə njoo jii mæ bi'inə ka ghîrə ji Passa ghu aa ghu."

¹⁶ Ñgãnyogënnu Yesu jya gheè wa mûm àla'a nyə a bæ tsi'i maa ajàn mæ à swòŋə aa, ñtigə nanşə njoo nji Passa jyá.

¹⁷ Nòò ñkwéfo à kù'ù mē Yesu a gheè ghu bo bi ñgãnyogënnu ji jyá.

¹⁸ Bo ghèε ñtswe ñka nji atu atetè. Bo kà maa nji, Yesu a swoŋ mæ, "Mè swòŋə a mbo bù tsi'i annu ñikoŋ mæ nù yì mò'ò a titi bù à ka ghîrə fèè ghà, nù ma ghù a ji bi'i yu."

¹⁹ Bo loŋinè ñtigə njəŋnə, mbetè yì mò'ò yì mò'ò mæ, "A ni mæ aa ε?"

²⁰ A swoŋə a mbo bo mæ, "A nì nù yì mò'ò a titi bù nighûm ñtsò baa mæ a tsütè abaa bi'i yu a mûm àkaŋ yì fùurè aà.

²¹ Lâ annu ma yú a ka yə Mu nù aa tsi'i ajàn yìi mæ bi nwa'anə a mûm àŋwà'anə Nwî ñloŋ ŋgaà yì aà. Ngi'i yì swèrə ñswerə a nu nù yìi mæ à fèe a Mu Nù aà! A le mbaa mbòŋ mæ bi tsee ajànə nù ma yú ló burə jwe jwe bə."

Ñtarə Mmà'àmbi

(Mt. 26.26-30; Lk. 22.14-20; 1 Kor. 11.23-25)

²² Bo kà maa nji, Yesu a loŋə àbaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwî, mbatə mfa a mbo bo, ñswoŋə mæ, "Kó nì; à nì ìbii nù gha ghuà."

²³ A kî ñloŋə ndòŋ milù'ù, mfa mbi'ikə a mbo Nwî, nfa a mbo bo, bo bitsim nò.

²⁴ Bò nò mē, a swoŋə a mbo bo mæ, "A nì àlèə nù ya á yuà, àlèə nwarè àkàà yìi mæ bi ka saansə atu bè bî ghà'àtè aà.

²⁵ Mè swòŋə a mbo bù tsi'i annu ñikoŋ mæ kaa mæ ka yì wa'a milù'ù bú ñno, nywe'e a njwi yìi mæ mæ ka yì bú no milu'u mí fii a mûm annu ñifò Nwî aà."

²⁶ Bo yəè ikòò ñtigə ñfè'e ñkò'ò ngehε a atu nta'a Olive.

Ajan yi mæ Yesu à le nswoŋ mæ Peta à ka tuu yi aà

(Mt. 26.31-35; Lk. 22.31-34; Jn. 13.36-38)

²⁷ Yesu a swoŋə a mbo bo mæ, "Bù tsi'i bitsim, nì ka ghîrə mà'àtè gha khèkè, ñloŋ mæ a tswe a mûm àŋwà'anə Nwî mæ, 'Mè ka zwitə ntsèmbi tã mbînjèrè jya ì ja'anə.'

²⁸ Lâ nòò yìi mæ mæ ka yì yweenə ni nìwo aa, mæ ka yì tsyá a mbii bù fòo ghèè a Galilea."

29 Peta a swonɔ ghu mbo mə, “Mbə bə bitsim tɛ'ɛ ki mà'atè nî gho mà'atè nɔkɔ bɔɔ kaa mbə mə wa'a gho mà'atè bə.”

30 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Mə swɔɔ a mbo wò tsi'i ànnu nɔɔkɔ mə, tsi'i nɔtugə sɔi, mbɔɔ tã àɔkəgə tã à tɔɔ ɔgaa ji baa, bɔɔ ɔ tũ mə ghã ɔgaa ji tarə.”

31 Lã Peta a swonɔ ghu mbo nɔtũ mə, “A tɛ'ɛ ki bə bə ànnu nɔwɔ bɔɔ mə ka kwo bi'ò; kaa mbə mə wa'a gho tuə.”

Ngãɔyɔgənnu Yesu jya tsim bo le ɔki nswonɔ tsi'i maa ajãɔ.

Ajãɔ yii mə Yesu a le ntsa'atè Nwĩ a Getsemane aà

(Mt. 26.36-46; Lk. 22.39-46)

32 Bo le ɔghɛɛ ɔywe'e a adigə yi mɔ'ɔ yii mə bi le si twonɔ ni Getsemane aa, Yesu a swonɔ a mbo ɔgãɔyɔgənnu ji mə, “Nɔ tswə faà tã mə ghɛɛ ntsa'atè Nwĩ.”

33 Nlogə Peta ni Jɛms a bɔ'ɔ Jɔn mə tã bo bo ghɛɛ, nu yi i loginè ɔka mbi'i, nɔtũ yi i luu ni ajãɔnə.

34 A swonɔ a mbo bo mə, “Ajãɔnə a luu a nɔtũ mə si'i mburə mbə tsi'i a nzwitə mə; nɔ tswə faà mə, nɔtswə nɔkərə.”

35 A ghɛntə a mú nɔsirə, ɔwo a nsyɛ ntsa'atə Nwĩ nswonɔ mə, mbə mánji a tswə ghu a ghírè nòò ɔgi'i ma wa a tsyá tã yu wa'a lò nyə.

36 Nswonɔ mə, “Abba, Taà ghã, mbə O ghírè innu tsi'i tsimə, ghírə mə tã mə tsuu ndɔɔ ɔgi'i yuà mə nɔ; lá mə kɔɔ aa a ɔghírə tsi'i ànnu yii mə o lòò aà, kaa wa'a bə à yii mə mə lòò aa bə.”

37 A lò mə mbii, nyə waa bo bwii, a betə a mbo Peta mə, “Nɔ bwii aà bwii, Simon? Mbə nɔ wa'a nɔkərə a ni àbãɔtə nòò yi fũurə tswé aa ɛ?”

38 Nɔ ka nɔtswə nɔkərə ntsa'atə ní Nwĩ tã wa'a ɔkírə Satan lò ɔwo. Nɔtũ ghuu i lòò ɔghírə annu yii mə a ku'unə aa lá nɔyá nu yuú i bãɔnə mbɔrə.”

39 A bú nlo ɔghɛɛ a ntsa'atə Nwĩ ɔki mbu nswonɔ tsi'i ànnu ya mə à le mfòò nswonɔ a mbii aà.

40 A bú mbii ɔghɛɛ nyə ɔgãɔyɔgənnu ji jya i burə ki bwii tsi'i bwii nlon mə filo le nluu a mi'i bo aà; kaa bo wa'a annu yii mbə bo swonɔ ghu mbo zĩ.

41 A bú mə mbii nɔ ɔgaa yii mə i ywe'e ji tarə aa nswonɔ a mbo bo mə, “Nɔ burə ka ki bwii tsi'i bwii, mmiintə nɔ ghuu aa ɛ? Wa á ku'ù mə lá; nòò à ku'ù mə; bi fèè mə Mu Nù a mbo bə bi bi.

42 Nɔ biinə tã bi'inə ghɛɛ. Yə nɔ, wa nɔ yii mə à fèè gha aa à zĩ mə.”

Ajãɔ yii mə bi le ntsa'atə Yesu aà

(Mt. 26.47-56; Lk. 22.47-53; Jn. 18.3-12)

43 Yesu à kã mə aa ɔghaa laà, kaa mburə ti mãnsə, Judas, nɔ yi mɔ'ɔ wa atitii ɔgãɔyɔgənnu Yesu jya nɔghúm ntsò baa, a burə nzi bo bi nɔnòò bə mə biin bi ɔgãɔmà'a Nwĩ nɔ ɔgãɔndi'i nɔnsə bo bi bitã bi ala'a bo le ntoo. Bo le ntugitə nwi ntsò ni mbu'u.

44 Judas, yii mə à le mfèè yi aa, à le mfa alənsə a mbo bo mə, “Nù yii mə mə ka ghɛɛ nɔɔ mighəgə mi aa, bɔɔ à ni ghu. Nɔ bãɔnə yi; nlogə ɔghɛɛ ni ghu. Bɛɛ nɔ ti ghɛɛ, nɔ nãnsə mbɛ yi.”

45 A zĩ mə, mburə ntsya ɔghɛɛ ghu mbèè nɔɔ mighəgə mi, nswonɔ mə, “Rabbi!”

46 Bə bya bi tigə ɔghɛɛ mbanɔ yi.

47 Nù yí mò'ò yíi mæ a le ntæ a titi bo aa a tso'ò munwí yí ñkwyé atòñnè abù'u ngàñmà'a Nwí yí ñwè ghu nlo'òsø.

48 Yesu a betæ waa mæ, “Ní zì nì nwi ntsò a bò'ò nì mibu'u aa a ntswa mè tsò nì zì a mbanñè àngámighee aa é?”

49 Tigè mè kì si tswé bi'inè a ndáma'anwí aa a njwi njwi ndí'ì nì ghuu, kaa nì wa'à gha tswa aa a ya aa é? Lá ma yú ànnu a tswé nì mfé'è tá lwensè annù yíi mæ añwà'ànè Nwí a swonè aa.

50 Ma mùu noò ngàñyogènnù jì jya tsi'ì tsim i tigè mma'atè yi ñkghèkè waa.

51 Mújòñ yí mò'ò a ka nyonè nù, ñwé'è tsi'í àbà'a atsè'è yí fù'ù a nu yu. Bè bya bì ma'à mibò myaa ghu nu mæ bì tswa yí mbanñè tswa atsè'è yí.

52 Lá a bânñè mma'atè abà'a atsè'è yí fù'ù ya ñkhè yí tsi'í ñswèrè ñswèrè.

*Ajàñ yíi mæ ngàñdasa'a le ntsò'otè isa'a Yesu àà
(Mt. 26.57-68; Lk. 22.54-55,63-71; Jn. 18.13-14,19-24)*

53 Bì lógè Yesu ñghèé nì ghu a mbèé ngàñmà'a Nwí yí ñwè. Bìlì bi ngàñmà'a Nwí bitsim bo bì bità bi ala'a bo bì ñgàñndí'ì nòñsè bo le ñghotè ntswe bo bo.

54 Peta à le si yòñè nì a ñjím Yesu a sà'a agha'à. A yòñè mè ñkuu ñghèé ntswe a nsàñàbèé ngàñmà'a Nwí yí ñwè bo bi ñgàñmbé ñdama'anwí ñyò'otè nì mò'ò.

55 Bìlì bi ngàñmà'a Nwí bo bi ngàñdasa'a tsim bo le ñka nloò nì mánjì yíi mæ mbè ñù a swòñ ànnù yí tsu a atu Yesu yíi mæ mbè bo tsyá ghu nzwitè yí, lá kaa wa'à yí tsu yá.

56 Bè bí ghà'atè bì le si tswéé nì ìbàññènnù a atu Yesu, kaa mighàà myaa mì wa'à bânñè mboontè.

57 Bè bí mò'ò bì bìñè ñtswéé nì ìbàññènnù ghu atu ñswonè nì mæ,

58 “Bí'í le nyu'u a swonè mæ yu ka yí sà'a ndámà'anwí yuà mæ bì bòò nì mbo aa i bú ghùr'è yí dàñ fu yíi mæ kaa bì sà aa nì mbo bòò aa, a ñjím ñjwi jì tarè.”

59 Lá a ñki ñghèé a nì ma buú bè, kaa ñtsú waa kaa wa'à kì mboontè.

60 Ngàñmà'anwí yí ñwè wa a bìñè ñtæ a titi bo mbetæ Yesu mæ, “O si nì ànnù yí tsu a kwi'ì tswé? O swòñ mæ akè nì ñnnù jù mæ bì swonè a atu wò aa é?”

61 La a tæ kaa wa'à yi kwé'è. Ngàñmà'anwí yí ñwè wa a bú mbetæ ghu mbo mæ, “O nì Ayo'ò Nwí, Mu Nwí yíi mæ bì gha'asè aa é?”

62 Yesu A swonè mæ, “A nì mè, nì ka yi yè Mu Nù tá à tswé a mbèè ñkwéé Nwí yíi à tswé nì mìa'á aa nì mà'á ñlo a aburè nsigè nì a múm mba'á.”

63 A kwi'í mæ laà, ñgàñmà'a Nwi yí ñwè wa a satè ìtsè'è jì, nswonè mæ, “Bí'inè bù ñloò nì biyæfè aa a ya aa é?”

64 Nì yù'ù àjàñ yíi mæ à bègítè Nwí àà. Kè nì wà'atè mæ akè lé?”

Bo bitsim tsèrè isa'à yi nswonè mæ a ku'unè mæ bì zwitè yí.

65 Bo bí mò'ò bì tigè ñlógìnè ntigè ntsee nì mìtwyé ghu nu, nlogè nì ìtsè'è mboò nì mi'ì mi ghu, ñghòò nì yí, ñswonè ghu mbo mæ, “Twi ñù yíi mæ à ghòò gho àà.” Bì le ntigè mbu nlogè yí ñghèé mfa a mbo ngàñmbe ñdámà'anwí bì lógè yí ntigè ñku.

Ajàn yïi mæ Peta a le ntuu Yesu aà
(Mt. 26.69-75; Lk. 22.56-62; Jn. 18.15-18,25-27)

⁶⁶ Peta à tswè mæ wa nsànjàbæe a mbi ntii ñka y'otè nî m'ò'ò aa ñgànjàfà'a ñgànjà'mà'a Nwî yî ñwè yî màngyè yî m'ò'ò a zî

⁶⁷ ñyè Peta ñlii yi nswonjè mæ, "Tigè ò ghìrè mbaa ñki ntswe bu Yesu mu Nazereth wa aa ε?"

⁶⁸ Peta a tuu nswonjè mæ, "Kaa mè sî yi zî, kaa wa'á annù yïi mæ o swonjè aa kî nzi." A swònjè mæ laà aa nlò wa nsànjàbèè m'fè'ε ñghèè a ntsübù'ù. [Tsi'î maa noò, àkègè yî ñtsyambüi a burè ñtɔŋ.]*

⁶⁹ A fè'è mæ, mu màngyè wa a yè yi, mbu mbè'ènè ñka nswonjè a mbo bè büi mæ bi le ntæ wa ntsübù'ù aa mæ, "Nù ghuà à ni ñù ñibò wàà yî m'ò'ò."

⁷⁰ Lá Peta a bú ñkwatè ntuu yi.

Mu fibàntè à bù mæ ghèè kî bə, bə bya mæ bi Peta le ntæ aa bú ñswonjè ghu mbo mæ, "Tsi'î annù ññkonjè, ò ni ñù ñibò wàà yî m'ò'ò nlonjè mæ ò ni mu Galilea."

⁷¹ Peta a lojinè ñtigè ñkaa nswonjè ni mæ "Kaa mè sî ñù yïi mæ ni swonjè aa zî. Bæe a bə yïi mæ mæ swonjè aa àbanjənnù, Nwî a ññ ñdòò a atu mæ."

⁷² Tsi'î maa noò, àkègè bú ñkwatè tɔŋ, Peta a wa'atə ajanjè yïi mæ Yesu à ghìrè nswonjè ghu mbo mæ, "Mbɔŋ tá àkègè à tɔŋ ñgaa ji baa le bonjè ò tùù mæ gha ñgaa ji tarə." A wà'atə mæ laà aa mburə nanjə yə'ə.

15

Ajàn yïi mæ bi le ñghèè ni Yesu a nsi Pilato aà.
(Mt. 27.1-2; Lk. 23.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Abèè a ghèsò mæ mfu'u, bìlîi bi ñgǎnjà'mà'a Nwî, ni bità bi ala'a, nî ñgǎnjà'í'í nònjə, bo bi ñgǎnjàndasa'a tsim, bo tswá ñghòtə ñghàànə, ñtigè ntswa yi, ñkwèrə mbo mí, ñlogè ñghèè mfa a mbo Pilato.

² Bi ghèè mæ ni ghu a mbèè Pilato, a betè yi mæ, "O bə aa mfò baYuda aa ε?"

A kwi'î ghu mbo mæ, "O swònjè mæ!"

³ Bìlîi bi ñgǎnjà'mà'a Nwi bi le mbù ññinjè innù jî ghà'atə ghu nú.

⁴ Pilato a bú mbetə ghu mbo mæ, "O sî nî annù yî tsu a kwi'î tswè aa ε? Yə innù jîi mæ bi swonjè ni a atu wò i burè gha'a laà aà!"

⁵ Lá kaa Yesu a wa'á yi annù yî tsu burè mbu kwikwi'î. Ma mùu ajànjè annù a kî mburə ntsya Pilato tsi'î tsyà.

A jànjè yïi mæ bi le ntsə̀rə mæ bi zwitə Yesu aà
(Mt. 27.15-26; Lk. 23.13-25; Jn. 18.28-38)

⁶ A le mbə nònjə Pilato mæ a yi mbə a ñjwî Passa aa, a fi'isè ñgànjàtsanjè yî ñfùùrè yïi mæ bè betə aa mfa a mbo bo.

⁷ A le mbə ma mùu noò aa, ñù yî m'ò'ò mæ ñkùm yi le mbə Barabbas, a tswè a atsanjè a titi ñgǎnjəmbùùrə àla'á. Ma ghuu ñù à le nzwitə ñù a noò yïi mæ bo le sî bùùrə ala'a aà.

⁸ Nnòò bə wa i le nzi ñswonjè a mbo Pilato mæ tá à ghìrə a ajànjè yïi mæ a tɛ'ε ñghìrə a alòò lòò aà.

⁹ A betè a mbo bo mæ, "Ni lòò mæ tá mè fi'isə aa mfò baYuda a mbo bù aa ε?"

* 14:68 Kaa adigè yuà kaa a sî ni ñwà'ànə jî m'ò'ò tswè.

10 A le mbetə ma m̀u ajàŋ aa nlon mə à le zi mə á le ŋghirə aghè'ənə mə tá bìlìi bi ŋgǎŋmà'a Nwĩ bya bì tswa Yesu ñzi mfa ghu mbo aa.

11 Lá bìlìi bi ŋgǎŋmà'a Nwĩ bya bo totè ñncòò bē wa mə tá bo ghirè tá Pilato à bǎŋnə fi'isə bə Barabas m̀fa a mbo bo.

12 Pilato a bú mbetə a mbo bo mə, “Nì lòc mə tá mə tigə ŋghirə aa mə akə ni ñu ghú mə ni twonə ñi ñfò baYuda aa ɛ?”

13 Bo bú ñtonə nswon tsi'ì nì tìi mə, “Kwèentə yi a ati bǎŋnəbǎŋnə.”

14 Lá Pilato a bú mbetə waa mə, “Nì lòc mə bì kweentə yi aa a ya? Annù yì bi yìi mə à bù'ù aa à ñi àkè aa ɛ?”

Lá bo bú ñku'usə ntonə ghaa bə ñi m̀tìi ñswon mə, “Kwèentə yi a ati bǎŋnəbǎŋnə.”

15 Pilato a lòc mə yu ghirə tá nú ñncòò bē wa ì bɔŋ, ñtigə mfi'isə Barabbas m̀fa a mbo bo, ŋghirə bì ghòc Yesu a fà yi mə tá bì tigə nlogə ghèè ñkweentə a ati bǎŋnə bǎŋnə.

Ajàŋ yìi mə bìsogyè le si wye ñi Yesu aa.

(Mt. 27.27-31; Jn. 19.2-3)

16 Bìsogyè bya bì tigè nlogə Yesu ñkuu ŋghɛ ni ghu a m̀m̀m̀ ñtò'ò Gúmnaà (bi le si twonə aa ni Pretoriun) ñtwon bìsogyè bitsim bìi mə bi le ntswe maa ntò'ò aa bì ghotè.

17 Bo le nlogə atsə'è yì bǎgitə yi atìndùù ñwe'ɛ ghu nu tsò ñfò, ñlòc m̀ndigə mi ñjòŋ ñjòŋ mba'a tso àtsə'ətu ñifò ñsosə ghu atù;

18 ñloginə ntigə ntsa'atə ñii, m̀bitə ñswonə ni mə, “O le lɛlɛ lɛè! Mfò baYuda à kì kwèè! A kwèè!”

19 Bo tigè ñtsya yì mò'ò yì mò'ò, ŋghòc ñi àtù yi ñi àtì, ñtutə ni m̀t̀wye ghu nu, ñswetə ni m̀kù'ùtə myaa ghu nsi a m̀m̀ii yì.

20 Bo nǎŋsə mə ñwye yi laà, ñtso'ò atsə'è yì bǎgitə ya ghu nu, m̀bu ñwe'ɛ jìi itsə'è jya fu ghu nu, ñtigə nlogə yi m̀fe'ɛ ghèè a ñkwèentə a ati bǎŋnə bǎŋnə.

Ajàŋ yìi mə bì le ñkwèentə Yesu a ati bǎŋnəbǎŋnə aa

(Mt. 27.32-44; Lk. 23.26-43; Jn. 19.17-27)

21 Nù yì mò'ò yìi mə ikùm yi le mbə Simon, m̀bə mu baCyrene, ñki mbə ta bì Alexander bo Rufus aa, a le nlò a afò ñka ñkwɛɛ, à zì mə ñka ntsya, bì tswà yì ñi àdà'à mə tá à be'e ati bǎŋnə bǎŋnə Yesu yà.

22 Bi ghèè ni Yesu wa adigə yìi mə bì le si twonə ni Gologota aa (ñji'ì ikùm ma ghú ì bə àdigə akwèetú ñù).

23 Bo fa m̀lù'ù m̀ii mə bì le m̀forinə ni afù yìi mə bì twonə ni m̀èè aa mə tá à no, a tuù yì.

24 Bi kweentə yì wa ati bǎŋnə bǎŋnə; ñlogə itsə'è jì a nyàtə a titìi bo, m̀ma'a ìbirè tá zi a ajàŋ yìi mə bo ka yàtə itsə'è jya a titìi bo bitsim aa.

25 Bi le ñkwèentə yì aa a ni b̀nòò bì bù'ù a tìtugè.

26 Ǹwa'anə annù yìi mə à le ŋghirə bì ñŋ isa'a ghu nu aa, m̀bɛɛ wa ati bǎŋnə bǎŋnə ghu atu mə, “Mfò baYuda.”

27 Bi le ñki ñkwèentə bìyərə bi baa bo bì Yesu, ñkweentə yì m̀fùrè ghu mbèè a abò mà'à, ñki ntigə ñkweentə yì mò'ò ghu mbèè a abò ñkwàbè.

28 A kì m̀fe'ɛ mbòontə ñi ànnù yìi mə àŋwà'anə Nwĩ a le nswon nlon ŋgaà yì aa, mə, “Bì le ñniŋ yì a titìi ñgǎŋghirə ñnnù jì bì.”

²⁹ Bĩtsyà bi mánjì bi le si wye nii, ònsigè nĩ itú jyaa, òswonjè ni ghu mbo mæ, “Wò yĩ mæ ò le òswonjè mæ ò ka sà'a ndámà'anwĩ i bú bɔɔ fu a njĩm njwi ji tarè aa,

³⁰ yweensè itu ibiì nũ gho lâ, ònsigè wa atu ati bàṅṅèbàṅṅè bĩ'ĩ yè!”

³¹ Biliì bi ògãṅma'a Nwi bo bi ògãṅndĩ'i ònṅsè bo le si kii njwye nĩ yi, òswonjè bo ni bo mæ, “A le si yweensè nĩ badàṅ, tá à wa'á ibiìnú yi yumbɔṅ tsĩtsĩṅ yweensè tá bi'inè yè!

³² Tá Ayo'ò Nwĩ, Mfò baIsrael, tá à lo fii atu ati bàṅṅè bàṅṅè ònsigè tá bĩ'ĩ yè mbɔṅ bii ànnú yi.”

Bè bya bi baa mæ bi le òkwèèntè waa bo aa, bo le si kii mbègìtè nũ yàa ṅgaa.

Ajàṅ yĩ mæ Yesu à le ṅkwo àà

(Mt. 27.45-56; Lk. 23.44-49; Jn. 19.28-30)

³³ Nòò à sĩ'ĩ mæ itugè i fii ṅkusè ala'à tsìm òghèe nywe'e ni nòò ònyèṅ nòò.

³⁴ A bè mē ni nòò ònyèṅ nòò, Yesu a tɔṅṅè ònyè'ə òswonjè mæ, “Eli, Eli, Lama Sabachthani?” Ma la a bè mæ, “Nwĩṅṅòṅ ghà Nwĩṅṅòṅ ghà, O mè'e gha aa a ya aa è?”

³⁵ Bè bya bĩ mɔ'ɔ bii mæ bi le ntəəntə maa adigè aa, bi yu'u laà, òswonjè mæ, “Yu'u nì, a twonjè aa Elijah.”

³⁶ Nũ yĩ mɔ'ɔ a khè òghèe mmurè kúntsa a mum mìlù'ù mì tsè'è, òsɔ'ɔnə a nĩ òkĩṅkà'á, òkɔ'ɔsə mfa ghu mbo mæ tá à no. A fà mē, òswonjè mæ, “Nĩ yu'utə tá bĩ'inè yè mæ Elijah à ka zĩ ghìrè tá à lo fii atu ati bàṅṅèbàṅṅè sigè le.”

³⁷ Yesu à le nyè'è tsi'ĩ ni tti m̀burə ntsii.

³⁸ Atsè'è ya yĩ mæ a le òkwàsə múm òdámà'anwĩ aa, a le mbò'ònè a titi, òlɔgìnə a òdèṅ ònsigè nywe'e a nsyè.

³⁹ Atu bisogyè ya mæ à le ntəə nlii nĩ Yesu aa, à yè mē mánjì yĩ mæ Yesu à le òkwo ghu aa, òswonjè mæ, “Tsi'ĩ ànnú nĩkɔṅ, òṅ ghuà à bè aa Mu Nwĩ!”

⁴⁰ Bàṅgyè bĩ mɔ'ɔ bi le ntswe ghu, ntəə a sà'a agha'a nlii. Atiti bo, Mary Magdalene, ni Mary, òdè bi bi Jems yĩ òkəgə, bo bi Jose, a bò'ɔ Salome le ntswe ghu.

⁴¹ Bo le si yònè nĩ Yesu wa noò wa mæ à le ntswe a Galilea aa, òkwetə nii. Bàṅgyè bĩ mɔ'ɔ bĩ ghà'atè bii mæ bo bi Yesu le òkɔ'ɔ nzi a Yerusalem aa, bo le òki ntəə ghu.

Ajàṅ yĩ mæ bi le ntwiṅ Yesu àà

(Mt. 27.57-61; Lk. 23.50-56; Jn. 19.38-42)

⁴² Tsò mæ à le mbè njwĩ ònàṅsə òjoo nlonjè njwĩṅṅòṅ aa, a bè mē a òkwèfò maa njwi mæ àbèè a kà ló fu'u a njwĩṅṅòṅ aa,

⁴³ Joseph mæ à le nlo a ala'a Arimathea, òyu'utə nĩ ànnú nifɔ Nwĩ, òki mbè òṅ yĩ mæ bè le si le si bɔ'ɔ nũ, mbè òṅ yĩ mɔ'ɔ a titi ògãṅndasa'a aa, à le ntãṅ nti òghèè a mbèè Pilato a mbetə aku Yesu ya mæ yu lɔgè i ghèè twiṅ.

⁴⁴ A ghèè mē Pilato a betè mæ Yesu à kwò mē le, òtwonjè atu bisogyè ya mbetə yĩ mæ à ni tsi'ĩ ànnú nĩkɔṅ mæ Yesu à kwò mē le.

⁴⁵ A yù'ù mæ mæ Yesu à kwò mē aa, mbii mæ tá Joseph à ghèe òlɔgè akú yi ya òghèè òntwiṅ.

⁴⁶ A gheè nyuu atsè'è yí fù'ù yí sigìnè, ñzi nlògè Yesu ñsigisè, ñlim nú yí nî atsè'è yá. A lim mē, ñtigè nlògè yí ñgheè nnìñ a múm nìsyè nñi mē bi le nton a múm àlànşəñgò'ò aà. A nñ mē, ñtii ñgò'ò ñgheè ñkusè ntsù nìsyè wa ghu.

⁴⁷ Mary Magdalene bo Mary, ñdè bi Joses le nyè adigè ya yñi mē bi lè ntwiñè yí ghu aà.

16

*Ajàñ yñi mē Yesu à le nyweenè ni ñiwo aà
(Mt. 28.1-8; Lk. 24.1-12; Jn. 20.1-10)*

¹ Njwíñgəñ ya i tsyà mē, Mary Magdalene, bo Salome ni Mary, ñdè bi Jems, bo yuu mighurè mñ lùmtè mē bo ghèè yò'ò nú Yesu ghu.

² A lò mē m̀bè a njwí yí ñtsyàmbíi a múm ñgyà, tsi'í a títugè títugè, a noò ñsa'a noò, bo fe'è a ñgheè wa ntsù nìsyè.

³ Bò fe'è mē ñka ñgheè a mánjì ñtigè mbetè nî waa bo ni bo mē, “A ñgò'ò ya wa ntsù nìsyè aa a ka tii wo l'ò'sè a mbo bi'inè aa e?”

⁴ Bò ghèè mē ñywe'e wa ntsù nìsyè, ñghèè ki ñentè mi'í myaa, ñyè mē bi tii mē ñgò'ò ya nlò'òsè. Ñgò'ò ma yú i le mburè mbè tsi'í ñgò'ò yí ñfàñ ñfàñ.

⁵ Bo kuu ñghèè wa múm nìsyè. Bò kùù mē, ñyè mújòñ yí mò'ò a we'è àdanè atsè'è yí fù'ù, ñtswe a mbèè àbò mà'à; m̀bè myaa mē syənè.

⁶ A swon a mbo bo mē, “Tá m̀bè muu m̀ tsuu ló syənè bē. Ni lòò aa Yesu mu Nasareth wa mē bi k̀ kwèentè a ati b̀ññè b̀ññè aa e? Wá à b̀ññè mē a niwó. Wa kaa a s̀ faà mē tswè! Yè ñ àdigè yñi mē bi k̀ nòñşè yí ghu aà.

⁷ Nì gheè nswon a mbò ñgáñyənəñnù ji bo bi a mbo Peta, mē Yesu à tsyà mē a mbii bù ñgheè ni a Galilea. Nì ka ghèè ghu, i yè yí tsi'í wa ajàñ yñi mē à le nswon a mbo bù aà.”

⁸ Bo fe'è wa múm nìsyè ñkhəkə nlon mē nú jyaa i le nswèrè, ñtigè m̀benè ba'a bà'a. Bo kà mē aa ñgheè a mánjì kaa wa'a ànnù a mbo ñù tsù burè swoswon, ñlon mē ñibò'ò ni le ntswa waa aà.

*Ajàñ yñi mē Yesu à le ndi'i ibii nú yí a mbo Mary Magdalene aà
(Mt. 28.9-10; Jn. 20.11-18)*

⁹ Nòò wa mē Yesu à le nyweenè a niwo a njwí yí ñtsyàmbíi a múm ñgyà aa, à le mfòò ndi'i ibiinu yí aa a mbo Mary Magdalene, wa yñi mē à le mfi'i izwí jì bi jya ji sàmbaa ghu ato'o aà.

¹⁰ Mary Magdalene a tigè ñgheè nswon annù yñi mē a le mfè'è aa a mbo b̀è bya mē bo bi Yesu le si karè aà, ñlon mē bo le ntswe tsi'í nî àjəñnè, ñyè'è.

¹¹ Bo yù'ù mē mē Yesu à b̀ññè mē ni niwo Mary Magdalene a yè yí aa, ñka ligè, kaa wa'a waa bíi.

*Ajàñ yñi mē Yesu à le ndi'i ibii nú yí a mbò ñgáñyəgəñnù ji ji baa aà
(Lk. 24.13-35)*

¹² Ma yú á tsyà mē, a bú ñzi ndi'i ibiinu yí a mbo bo bí mò'ò bi baa, mē bi le mfè'è a Yerusalem ñtigè mfu ñgheè nî waa a afò. Ma mùu noò Yesu a b̀ññè ñtigè ndi'i aa b̀ ñkírè yí yí dàn a mbo bo ma bú.

13 Bô bìi mē, ñswonj a mbo àbùgè yaa bìi mē bo le ntswe a Yerusalem aa, kaa bo wa'à waa bìi.

Ajàn yïi mē Yesu à le ndi'i ibiì nù yi a mbo ñgǎnyөгênnù ji jya ñìghùm ñtsò mò'c aà

(Mt. 28.16-20; Lk. 24.36-49; Jn. 20.19-23; Ìfà'à 1.6-8)

14 A bè mē a noò ñjìm Yesu a zì ñtsi'i ñgǎnyөгênnù ji jya ñìghùm ñtsò mò'c bo tswé ñji, a ghaantè waa ñlonj mē kaa bo le ñwa'à ñi àbiiintii tswé, ñki ñkii mĩntii myaa, kaa wa'à ànnù yïi mē bè bya mē bi le nyè yi a noò yïi mē à le nyweenè ñi ñwo aa bìi aà.

15 A swonj a mbo bo mē, “Ñi ghεε a mbo mbí ñtsim, ñka ñswonjè ñi ñtoo yí ñsigèné ya a mbo bè bì tsimè.

16 Ñù yïi mē à yù'u, ñniñ ntii yi a nu mē, bi murè yi a ñki aa, à ka yí yweenè, ñu yïi mē kaa à sǐ ntii yi a nu mē ñiñ aa, Nwí à ka yí ñiñ isa'a ghu nù.

17 Bè bìi mē bi ñiñ ntii waa a nu mē aa, bi ka yí tswé ñi ñlènsè juà: Bo ka yí ki fi'i ñi bidemon a nto'o bè ñi ikùm ghá. Bo ka yí ki ghàà mighàà mí fii

18 bo ka yí ki bwεε ñi no tugitè ñi a mbo bo kaa tâ ì wa'ǎ annù a nu bo ghirè; kè bεε mē bo tε'e nno bè ñli'i, kaa i wa'ǎ annù tsu a nu bo ghirè bē. Bo ka yí ki ñòñsè ñi ñbô myaa a nù ñgànmiğhòò tâ bo ka mfwεtè.”

Ajàn yïi mē Yesu à le ñkò'c ñghεε a aburè aà

(Lk. 24.50-53; Ìfà'à 1.9-11)

19 Mmà'àmbi Yesu à ghàà mē a mbo bo laà aa, Nwí a lógè yi ñkò'c ghεε ñi ghu a aburè, ñghirè a tswé a mbèè ñikwεε yu ñi mà'à.

20 Bo fε'è ñghεε ntigè ñswonjè ñi ñtoo yí ñsigèné ya a idigè tsim; Mmà'àmbi a fa'à bo bo ñghirè ñi ñlènsè tâ bè zi mē bo le si swonj aa tsi'i ànnù ñiñkonjè. Amen.

Ntoo yi Nsiginè yi LUKAS à le ñwà'ànè aà

ÑJ'INNŪ ANWÁ'ANƏ YŪ

A ñwà'ànə yū aa a le ñwà'ànə Lukas, mə à le mbə docta aà. Kaa à le ñwà' à nū yī mǝ'ǝ a titi ñgǎntoo Kristo jya bê, kaa ñki' i nū baYuda ki mbə. A le mbə nū àkǝrə Paul, Paul a kī nanjə ñkǝnə yi, bo yu karə ñghɛɛ ni a nītəə a idigə jī ghà'atə (Ifà' à 16.10-17; 20.5-15; 21.1-18; 27.1-28).

Lukas à swǝn mə yu ñwà'ànə aa a mbo Theophilus tǎ tǎ à nanjə nzi annū nīkǝn yī mə bī dī' i ghu mbo, bo bī àjànə mə innū ma jū i le mfɛ' è aà. Annū nīkǝn ma yū a bê ntoo yī ñsiginè ya nlon Yesu Kristo, yī mə Azwī Nwī a le ntso' ǝ yī mə tǎ à zi nswonə ntoo ma yū a mbǝ ñgǎñfumə, ñkɛ' ɛnə ajǎnə mə Nwī à ka yweensə bê aà (4.18-19). Lukas a dī' i nī àjànə mə annū ñgǎñmfumə, à yī bê bī kǝgə, bo bī à yī bê bī bī, a le nanjə ntswe a nu Yesu aà. Yesu à le ntwon Mateo ñkǎñkwɛrə bitax, nswonə mə kaa yu le ñwà' à aa a ntwon bè bī annū yaa a tsinə aa zī, yu le mbǎñnè nzi aa a twon ñgǎñghirè innū jī bī (5.32); ntwonə a Zacchaeus aa nlon mə yu le nzi aa nlǝǝ bè bī mə bī bwɛ aa, i yweensə waa (19.10). Ngǎn mūñgwà' à wa mə à le mbwɛ aa, i dī' i nī ibǝn Nwī bo bī ñko mǎlñnə Taà yī' inə a mbo bǝǝ bī (15.11-32).

Lukas à dī' i tsi' à annū nīñkǝn mə ntoo yī ñsiginè ya kaa i si aa tsi' i a mbo baYuda tswé. I tswɛ aa a mbǝ mǎbī ntsimə, mǎbə “ñkǎ' à...a mbo bè bī atoo dǎnə” (2.32). Yesu à zī aa a ñghirə “tǎ mu nū ntsim à yə ajǎn mə Nwī a yweensə bê aà” (3.6).

Lukas a kī nǎdī' i abwarə bǎngyè a nsi mi' i Yesu; ñghaa nlonə Mary nǎdè yī, Elizabeth, Martha bo Mary, bīsubika' à bī (10.38-40), bǎngyè bī ghà' atə bī mə bī le si kwetə nī, mfa' a ghu mbo aà (8.2-3). Nki nǎdī' i ajǎnə mə Yesu à le mbəñkə yī ñghaa a mbo bǎngyè bya bī mə bī le si yè' è ñyonə nī a mǎñjī Golgotha aà (23.27). Bǎngyè bī ghà' atə le si yonə Yesu, nloginə a Galilea, ntswe bo bo a Yerusalem, nītəə nyə ajǎnə mə bī le si kwèntə yī aa (23.40), bo bī àdigə yī bī le ntwinə yī ghu aà (23.55-56), ñyī mfǝǝ ñghɛɛ nyə mə Yesu à ywèenə mǎ ni nìwo (24.1-80) n̄tigə ñghɛɛ nswonə a bǝ ñgǎñyǝgǎnnū jī jya ñghūm ntsǝ mǝ' ǝ (24.9-10).

Lukas à nanjə ñkwèè fīmfaa a nī annū ntsǝ' atə Nwī (3.21; 5.16; 6.12; 11.1; 22.32; 23.34,46). Ka mə Yesu à le mbə Mu Nwī aa, à le si lǝgè nī noǝ ntsa' atə nī Nwī ghu tǎ zi annū yī mə Taà yī a lǝǝ aa, i kīi kwɛrə mitsyè bo bī mǎdà' à a mfa' a ifà' á yī ghu. Bī' inə yə mə, mǎbǝn tǎ à tso' ǝ ñgǎñntoo jī jya a titi ñgǎñyǝgǎnnū jī jī ghà' atə, a le ñghèè nle ñka ntsa' atə Nwī àbèè fu' u (6.12).

Lukas a ghirə bī yə nidorə nī mə ntoo yī ñsiginè nlonə Yesu Kristo i zi ni nu aà, nloginə a ni ikǝǝ baangel wa a noǝ yī bī jwe yī aa (2.14) ñghɛɛ nywɛ' e a noǝ yī mə Yesu à mǎnsə ifà' á yī n̄tigə ñko' ǝ ñghɛɛ ni a aburə fu a mbèɛ Tà aà. Ngǎñyǝgǎnnū jī i “tigə ñgha' asə nī, n̄tià waa i luu nī nidorə, bo tigə mǎbu mbī waa fu a Yerusalem. N̄tigə ntswe ni a ndámà' anwī a ñgǝn b̄inǝǝ bitsim, ñgha' asə nī Nwī.” (24.52-53).

Bi yatê ànwà'ànè yú aa laa:

1. Nji'í ànnù ànwà'ànè yú 1.1-4
2. Ajàñ mæ bi le njwe Yesu bo bi Jɔn Ngàñmùrè bɛ ñki bo bi nòò yíi bo le mburè bɔñkhè aà 1.5—2.52
3. Fà'a Jɔn Ngàñmùrè bɛ ñki 3.1-20
4. Ajàñ mæ bi le mmurè Yesu ñki bo ajàñ mæ bi le ñkwà'ànè yi aà 3.21—4.13
5. Fà'a Yesu a Galilea 4.14—9.50
6. Nlò a Galilea ñko'ò ñghɛɛ ni a Yerusalem 9.51-19.27
7. Ngyà yi ñlwi'ínjám a Yerusalem bo bi maa mbèè àla'a 19.28—23.56
8. Ajàñ mæ Mmà'àmbi à le nyweenè ni ñiwo, ñdi'í ibiñnú yi a mbo bò ñtigè ñko'ò ñghɛɛ a aburè aà 24.1-53

Innú ntsyàmbii

¹ Taà Theophilos, bè bí ghà'àtè bi gaansè mîtîf myaa a ñwà'ànè innù jii mæ i le mfè'è a titii bí'í aà.

² Bo ñwa'anè aa ajàñ mæ bè bii mæ bi le nyè innù ma jù ñloginè a noò ñloginè ñkii nscensè ní ñtoo ya aa, bi swonj a mbo bí'í aà.

³ Ajàñ mæ a bə laa aa, Taà, mè nàñsè mē ñlogè noò ñyagè innù ma jù mbe'enè a lòginè, ñwa'atè mæ a ku'unè mæ tâ mæ nanjè ntsisè ñwa'anè ajàñ mæ innù ma jù i le mfè'è aa a mbo wò.

⁴ Mè ghìrè mùu ajàñ aa mæ tâ ò nanjè nzi annù níkonj yii mæ a tswè ghu nlonj ñgɔñ innù tsim jii bi swonj a mbo wò aà.

Ajàñ yii mæ bi le ñkè'è nòò ànnù ñlonj ñgaa Jɔn Ngàñmùrè bə a ñki aà

⁵ Nòò yii mæ Herod à le mbè mfɔ a ala'a Yudea, ñgàñmà'a Nwí yí mò'ò à le ntswe ghu, mfè'e aa a titii àkhìrè bē bii mæ bi le si fà'à bɔ bi bè bi ñgàñmà'a Nwí Abija aà, ikùm ñgwé yí i le mbè Elizabeth, ñki mfè'e aa a ñgwé'e Aaron ñgàñmà'a Nwí wa.

⁶ Akòrè nizi yaa bo bitsim a le ntsinè a nsi mi'í Mmà'àmbi, kaa bo wa'à ní àlò'ò tswé ñlonj mæ bo le si lèè bìnòñsè bi Nwí ñkii nyu'unè ní ñdi'í jii tsi'í tsimè.

⁷ La kaa bo le ñwa'à ni mu bàñnè tswè nlonj mæ Elizabeth à le mbè afirè, bo kí ñtigè bilwèn aà.

⁸ A leè mbè a njwi yí mò'ò, a bē ñjwi yii mæ ñgàñmà'a Nwí Abija i tswé ni ñfà'a a mùm ñdámà'anwí, Zechariah a ká ñfa'a ifà'á yi a mùm ñdámà'anwí,

⁹ ñyonè ni nòñsè ñgàñmà'a Nwí maa noò, bi le mmà'a ibìrè ñtsò'ò yi mæ tâ à tɔò alùmtè a ñikentè ni mò'ò ni mà'a Nwí. A tigè ñkuu ñghɛɛ a mùm ñdámà'anwí.

¹⁰ Nnòò bē bitsim bii le ntswe a abɛɛ aa bi le si tsà'àtè Nwí maà noò yii mæ à le mbè noò ntɔɔ àlùmtè aà.

¹¹ Angel Mmà'àmbi à le ñwi'íkè mfè'e ghu nsi, ntèè a mbèè àbò amà'a ñikentè ni mò'ò ni alùmtè nyá.

¹² Nòò yii mæ à le nyè angel wa aa, mibé mi le nsyonè, ñbò'ò tswá yi.

¹³ Angel wa a swonj ghu mbo mæ, "Tsuu bɔ'ò mbá Zechariah. Wa Nwíñgɔñ à yù'ù mæ atsa'àtè yó. Ngyé ghò Elizabeth à ka jwe mùmbàñnè tâ ò tswè ikùm yi ni Jɔn.

¹⁴ A ka yí bə annù ñidorè a mbo wò tâ nú yò ò nanjè mbɔñ,

bè bî ghà'atè kii ndoritè nloŋ mə bi jwe yi aà.

15 Nloŋ mə à ka yi bə ŋu yi ŋwè a nsi mi'i Mmà'àmbi,

kaa wa'á mi'lù'ù ka nno, kè mí bònè kè mí tii.

Azwí Nwí a ka yi lwensə yi ləginə a ato'o ndè yi.

16 A ka yi ghìrè tá baIsrael bí ghà'atè tá bì bú mbii fu a mbo Mmà'àmbi Nwĩŋgòŋ wàà.

17 A ka yi tsyá a mbii Mmà'àmbi nî ázwí ntoò Nwí Elijah bo bì m̀dà'á mi.

A ka yi b̀d̀nsə bità bo bì b̀d̀,

i bəŋkə ŋgəŋatií atu tá bo tswe ni m̀tsyè tsó bii ìnnù jyaa i tsinè aà.

A ka yi taŋtə bə tá bì ku'unə a mbó Mmà'àmbí."

18 Zechariah a betə Angel wa mə, "Mè ka zi aa mə akə mə ma yú ànnù a ka fè'è aa ε? Nloŋ mə mè tigè nlwèn ñù, ñgwè ghà a kí ñlwen lwen aa ε?"

19 Angel wa a kwi'i ghu mbo mə, "Mè ni Gabriel yii mə a təə ni a nsi mi'i Nwí, yu wa yii mə à too gha mə tá mə zi ŋkè'ènə ntoo yi ñsiginè ma yú a mbo wò aà.

20 Lá, tsó mə kaa ò si ntoo yi ñsiginè yú mə ì ka yi fè'è ni nòò yii mə à kù'unə aa bii aa, kaa ò ka wa'á bù ñghaa. O ka ghèε ni tìghàà i ywe'e wa noò yii mə ìnnù ma jù i ka yi fè'è laa aà."

21 Bè bya mə bi le ntəə a abεε aa, bi le nyu'utə Zechariah ki kaŋ ntigə ŋwa'a ni mə a ghìrè àkə a tigè ñtigə a múm ndámà'anwí ñtigə aa ε?

22 Nòò yii mə à le mfè'è aa, kaa à le ŋkí'ì a ŋghàa a mbo bo bú ñzi. Bo tigè ñzi mə ñjèð təə təə ì le yi wa múm ndámà'anwí. A le ntigə nseensə waa ní m̀bo, ñtigə ntswe ni tìghàà.

23 Nòò yii mə à le mmànjsə afà'á yi a múm ndámà'anwí aa, a tigè ñlo mbii yi a ndùgə yu.

24 A tì mə bə ni mú àtìi noò, ñgwè yi Elizabeth a tswè ni mú, ñtigə tswè tsi'í a nda mə bì tsuu yi ló yə atu bisàŋ bintaà.

25 Ntigə nswəŋ ni mə, "Mmà'àmbi à lèntè mè ñghìrə ma yú ànnù a nu mə aa, a mfi'i ndìrè atu a atu mə a tìtìi bə."

Ajàŋ yii mə bi le ŋkè'ènə a mbo Mary mə à ka jwe Yesu aà.

26 Bisàŋ bi le ntsyá bi nto'o ajàŋ yii mə Elizabeth à le ntswe ni mu aà, Nwí a too angel Gabriel a njo'ò àla'a Nazareth a ala'a Galilea.

27 A le ntswe ní ŋkii a mbo múŋgòò m̀ŋgyè yii mə ñù yi m̀'ò yii mə ìkúŋ yi i le mbə Joseph, ñlo a atsə Mfò David aa, à le ŋkosə. ìkúŋ múŋgòò m̀ŋgyè ma ghú i le mbə aa Mary.

28 Angel wa à le nzí ghu mbo nswəŋ mə: "Mè tsà'atè ghó! Mmà'àmbi à tswə bu yu, à kì mè ñnĩŋ mbɔɔnə yi ñwè a nu wò."

29 Mary à le mbo'ò tsi'í ànnù ñĩŋkoŋ a ajàŋ yii mə à le nyu'u annù ya mə angel wa à le nswəŋ aà, ñtigə ŋwa'a ni mə ma yú m̀buu atsà'atə a dí'i aa àkè le.

30 Angel wa a swəŋ ghu mbo mə: "Tsuu bɔ'ò mbá Mary, wa ìbòŋ Nwĩŋgòŋ ì tswə a mbo wò.

31 O ka tswe ni mu i jwe múmbàŋnè i tswè ìkúŋ yi ni Yesu.

32 A ka yi bə ŋu yi ñwè tá bì ka twoŋə nii ni Mu Nwĩŋgòŋ Ako'òntsirə. Yaweh Nwĩŋgòŋ à ka yi ghìrè yi ní mfò tsi'í tsó ta bì taà yi David.

33 A ka yi bə Mfò a ŋgwè'ε Yacob, i lwí'í ñĩŋkoŋ, kaa tá ànnù nífò yi tá wa'á ní ñlwí'i tswè."

34 Mary a betè angel wa mæ: “Mè bùrè ni mûngòò màngyè, kaa mè lèè ñwa' à ñumbânjè zi, mibè ma yú ànnù a fè'è aa mè akè lè?”

35 Angel wa a kwi'i ghu mbo mæ,

“Wa Azwi Nwi a ka kusè gho

tá àdà'a Ako'òntsirè tá à kuu a nu wò.

Ma mùu ajàn, mu wa mæ ò ka jwe aa, wa yï mæ à làa mànsè aa, bi ka yï tigè twonjè yi ni Mu Nwi.

36 Wa'atè ñú ñgwè'è ghùù, Elizabeth. Bi swonjè ni mæ kaa mbè a wa' à bõõ jwè. La tsítsõñ, yumbõñ à tswè mè ni mu a ni bisàn bi nto'o, ka mè à lwèn mè si'i si'i aa.

37 Kaa ànnù yï tsu sè ghu tswè mè mbè Nwi a wa' à ghìrè.”

38 Mary a kwi'i mæ, “Yé, mè laa mbè abù'u Mmà'àmbi, tá a fè'è a nu mè wa ajàn mæ ò swonjè aa.” Angel wa a tigè ñma'atè yi ñghèe yi.

Ajàn mæ Mary, à lè ñghè a ñghantè Elizabeth aa

39 Tsi'i maa noò Mary a burè ñtarjtè njoo ji mmà'atè ñghèè a njò'ò àla' à yï mò'ò yï mæ ì lè ntswe a atu nta'a a Yudea aa.

40 A ghèè mè aa, ñghèè ñkuu a nda Zechariah ntsa'atè Elizabeth.

41 Mary à yù'ù mè atsà'atè Elizabeth aa, mu wa a litè ñnanj ghu nibùm, Azwi Nwi a lwensè Elizabeth

42 a tõjnè ñswonj mæ, “Nwi à nàñsè nnin mbõõnè a nu wò a titiì bàngyè, mibõõnè à kî ntswe a nu mu wa yï mæ ò ka jwe aa!

43 Ma yú ànnù yï wè, ajàn mæ ndè bi Mmà'àmbi ghà à zi ñghantè gha aa, a fè'è a nu mè aa a ya aa?

44 Nlonj mæ ajàn mè mè ghìrè nyu'u atsà'atè yo aa, mu ghù a nibùm m1è à ghìrè nliè nnanj ni ñidorè.

45 Mbõõnè a nu wò mibá màngyè, yï ò lè mbii mè ànnù ya yï mè Mmà'àmbi à lè nswonj a mbo wò aa, mè a ka fè'è tsi'i maa ajàn aa.”

Ikòò yï mæ Mary à lè nyèè aa

46 Mary a swonj mæ,

“Ibii nú gha tsim i gha'asè Mmà'àmbi;

47 ñtiì gha i doritè nlonj Nwiñgõñ ñgàñnyweensè gha

48 ñlonj mæ à wà'atè mè gha, àbù'ù yi yï mæ à ni tikùm aa.

Nlonj mæ, ñloginè tsítsõñ, bè bitsim ka tigè twonj ni gha ni ñù yï mbõõnè ì tswè ghu nu aa,

49 ñlonj innù jì wè jii mè Mmà'àmbi yï à ní Ntiì aa à ghìrè a nu mè aa, ìkùm yi i laa mànsè aa.

50 A ko miiñnè bè bii mè bi bõ'ò nii aa miwaa miwaa.

51 A nàsè mè ñikwèè ñdi'i ada'a yi,

ñsèensè ñgàñjèe nu bo bi innù jii mè bo mòòntè a múm ñtiì bo aa.

52 A sigisè mè bifò bí wè a ìbèrè bo,

ñjentè bitikùmè.

53 A jè'è mè ñgàñji, ñlwsensè waa ni njoo jì siginè,

mbanjè mfurè bè bii mè bi tswè ní njoo aa bi kwèñkè ní àbo ñe'è.

54 A zì mè a ñkwetè ñgàñfà'á yi Israel,

ñwa'atè ñko miiñnè yï mæ à lè kà'á ñlonj ñgaà yàà

55 ñswonj a mbo bitàà bi'inè,

a mbo Abraham bo bi ñgwè'è yi, ñlwi'i ññkõjè.”

56 Mary à le ntswe bo Elizabeth bisàŋ bi tarə mbu mbii yi fu.

Ajàŋ mə bi le njwe a Jɔn Ngəŋmürə bə a ŋkì àà

57 Nòò njwe Elizabeth à le ŋkù'ù, a jwe múmbàŋnè.

58 Ngəŋmbèè nduge jyaa nì ñgwè'è yàà bi le nyu'u ànnù yì wè yìi mə Nwĩŋgɔŋ à le ŋghìrè ghu nu aa, bo bo bitsim tigè ñdoritè.

59 A bə mə nì ñjwi ji nifwaa aa, bi zì a ŋjètə mu wa, ñlɔɔ mə bi tswè ikùm yi nì Zechariah, nì yì taà yì,

60 là ñdè yì a tuu tsi'í nìtì, ñswon mə, “Ŋgaŋ, ikùm yi à nì Jɔn.”

61 Bè bya swon ghu mbo mə, “kaa ñu tsu a ñgwè'è bù kaa à sì nì ikùm ma ghù tswè.”

62 Bo tigè ñghaa a mbo Zechariah nì m̀b̀ò m̀betə yi mə à kɔŋ mə bi tswè ikum mu wa nì wò aa ε?

63 Zechariah à le mbetə taafèrè ñŋwa'anə ghu mə, “Ikùm yi à nì Jɔn.” Annù a le ŋgha'a waa bo bitsimè.

64 Tsi'í maa noò, ñtsù Zechariah i ŋa'anə, àlèə yi a fèèŋkè, à bú ñka ŋghaa fu, ntigè ŋgha'asə Nwì.

65 Nìbɔ'ɔ le ntswa bambèè ñdùgə bi bya, ñgàn ya i sèèñè fya ala'a nta'a Yudea tsi'í tsimè.

66 Nù ñtsim yìi mə à le nyu'u ŋgàn ya aa, a le si m̀òòntə atù yi ghu ntigè mbetə nì mə, “Mu mà ghù à ka yì bə aa àkə aa ε?” Nlɔŋ mə a le nlaa mə àdà'a Mmà'ambi a le ntswe ghu nù.

Ñtoo yìi mə Zechariah à le ŋkè'èñè àà

67 Azwì Nwì a le nlwensə Zechariah ta b̀i Jɔn, a tigè ñswonə nì ñtoò Nwì mə,

68 “Tà b̀i'inè ka ŋgha'asə a Mmà'ambi Nwĩŋgɔŋ baIsrael, nlon mə à zì mə ñkwetə bə bi, ntsu'u atù yaa.

69 A f̀i'isè mə a Ngənywèensə bə yìi mə à tì aa a mbo b̀i'inè, a bə ñu àtsə ŋgàŋàfà'á yi David

70 tsi'í ajàŋ yìi à le ŋkà'à ñtsya a n̄j̄m ŋgəŋntoò ji j̄i laa aa a ŋgu'u,

71 mə yu ka yì yweensə yì'inè a mb̀ò ñgəŋkìbàà jì'inè,

i kwèrə yì'inè a mbo bə b̀i mə bi naa yì'inè aà,

72 i d̀i'ì ib̀òŋə yi yìi mə à le ŋkà'à a mbo bità bi bitaà b̀i'inè aà,

i kii wa'atə a akàà yi yì làà yà,

73 là'a akàà ya mə à le ŋwàrè bo taà yì'inè Abraham aà.

74 A le ŋkà'à mə yu ka kwèrə yì'inè a mbo ñgəŋkìbàà jì'inè,

tà b̀i'inè tigè mfa'a ghu mbo kaa wa'à bɔ'ò,

75 nì mánj̄i yìi à laa mman̄sə ŋki ntsinə a nsi mi'i yu a nì nòò yì'inè ntsim faa atu nsyè.

76 Wò, mù ghà, bi ka yì tigè twonə nì gho ni ŋgəŋntoò Nwĩŋgɔŋ Ako'òntsirə.

Nlon mə ò ka yì ghèè a mbii Mmà'ambi, a nnan̄sə mánj̄i yì.

77 I tigè ghìrè tá bə bi zì mə bo ka yì yweenə aa

mə mbə bi li'inè ifansə innù jyaa,

78 i tsyà aa a n̄j̄m ŋko m̀l̀l̀ŋnè Nwĩŋgɔŋ yì'inè,

a ajàŋ mə àbèè a ka yì ló a aburə i fu'u sigə a nu b̀i'inè,

79 a mfa ŋkà'à a mbo bə b̀i mə bi tswə a múm n̄fii idìgè,

a adigə àliləŋə niwo aa,

i ki tsisè mükòrê mi'inè tâ mì ka ntəə ni mânji mbəɔɔnə.”

⁸⁰ Mu wa à le ñkwe, nti̩ a múm Azwĩ Nwĩ, ñtswe ni a nta'a miwèè miwèè, ñywe'e a noò yĩi mə bi le ndi'i yi a mbo baIsrael aà.

2

Annù àjàn yĩi mə bi le ñjwe Yesu àà (Mt. 1.18-25)

¹ A bə maa noò Mfò Kaisa Augustus a swonj mə tâ bi sən bə tsi'i bi tsim a itoo itoo jii mə baRoma bi le si bu'utə aà.

² Nòò wa mə annù sən bə ma yú yĩi mə a le mbə yi ntsyambũ a le mfè'è aa, Kwirinius à le mbə Gúmnaà a mbù'u Syria.

³ Nù ñtsim à le ntigè nghèe mə yu ñwà'ànə ikúm yi a nikurə bo.

⁴ Joseph à le nlò a njò'ò ala'à Nasareth yĩi ì le ntswe a Galilea aa, ñki ñkò'ɔ ñghèe nikurə ni Bethlehem nĩi mə ni le ntswe a ala'a Yudea aa, a bə àdìgè yĩi mə bi le ñjwe Mfò David ghu aà. Joseph à le ñghèè ghu aa nlonj mə à le mbə ñù àtsé David aà.

⁵ A le ñghèè ghu mə yu ghèe ñwà'ànə ikúm yi bo yĩ Mary yĩi mə à le ñkosə nĩ ñgwé yĩ aà. Mary à le ntswe ni mú.

⁶ Àjàn mə bo le ntswe a Bethlehem aa, a tsigè mu wá;

⁷ ñjwe mú yĩ yĩ ñtsyambũ yĩ mbàñnə, ñlimtə yi nĩ ìbà'a itsə'ə, ñncɔñsə yi nĩ àkhì miji naà nlonj mə kaa àdìgè a le ñwà'à a mbo bo wa ndá bìgè tswé aà.

Bitsèè bi mbi bo bi baangel

⁸ Bitsèè bi mbi bĩ mɔ'ɔ bi le ntswe maa mbèè àla'a, a atu nta'a, mbe nĩ mbì jyaa.

⁹ Bo kà mə aa mbe nĩ mbì jyaa jya aa, Angel Mmà'àmbi a wi'ikè mfe'è a nsi mbo. Ñkà'a Mmà'àmbi yĩi mə ì ñwèènə tsi'i ñwèènə aa, ì ta ñkarisə waa, ñibò'ɔ nĩ wè ni tswá waa,

¹⁰ la angel wa a swonj a mbo bo mə: “Nì tsuu bɔ'ɔ bə, wa mə zĩ aa nì ñtoo yĩ ñsiginə a mbo bù, yĩi mə ì ka zĩ nì ñidorə nĩ wè a mbo ñù ñtsimə.

¹¹ Bi jwè mə Ñgànywèènsə ghùù, mə ni Kristo Mmà'àmbi aa, a itugè mbi s̩i, a nikurə Mfò David.

¹² Alènsə yĩi mə a ka di'ì a mbo bù aa, a bə mə, nì ka ghèe yə mu yĩ mbɔrə tâ bi limtə yi ni ìbà'a itsə'ə, ñnìñ yi ni àkhì miji naà.”

¹³ A ghèè ki màñsə, ñtsúntsò baangel yĩ wè bi ló a aburə nsigə, ñyèə nì ìkòò ñgha'asə nì Nwĩ ghu, ñswonjə ni mə,

¹⁴ “Ñìgha'a a mbo Nwĩngɔñ yĩi mə à tswe a aburə ñkò'ɔ ntsirə aà, mbəɔɔnə a mbo bə fàa nsyè b̩i mə Nwĩngɔñ a doritə nlonj ñgaa yàà aà.”

¹⁵ Nòò wa mə baangel bya bi le mbù mma'atə waa ñkò'ɔ ñghèe a aburə aa, bitsèè bi mbi bya bi tigè ñghaa bo ni bo mə, “Nì ghìrə b̩i'inə ghèe a Yerusalem, ñghèe nyə annù yĩi mə a fè'è ghu, Mmà'àmbi a ke'enə a mbo b̩i'inə aà.”

¹⁶ Bo le ntswa'atə ñghèe nyə Mary ni Joseph ni mu wa a nŋñ a akhi miji naà.

¹⁷ Bitsèè bi mbi bya bi yə mu wa ñkè'ènə a mbo bo àjàn yĩi mə baangel bya bi le nswonj nlonj mu wa aà.

18 Ngɔŋ bə̀ b̄tsim̄ b̄i m̄ə b̄i le nyu'u aa, b̄i le nyerə̀ ànnù ya m̄ə b̄tsèè b̄i mbi bya b̄i le nswon̄ aà.

19 Mary à le nlògə̀ innù jyá tsim̄ n̄ləə a n̄tīi yu ntigə̀ mm̄ɔntə̀ n̄i àtù yi ghu.

20 B̄tsèè b̄i mbi bya b̄i le mbù n̄lo ntigə̀ mb̄īi nghèè waa, n̄yəə n̄i ìkòò ñgha'asə̀ n̄i Nw̄i ghu nlon̄ ànnù ȳi m̄ə bo le nyu'u ñki nyə̀ a boòntə̀ tsi'i wa ajàn̄ ȳi m̄ə baangel bya b̄i le nswon̄ aà.

Ajàn̄ ȳi m̄ə b̄i le ntswè̀ ikum̄ Yesu aà

21 Njw̄i i t̄syà m̄ə ji n̄ifwaa, a ajàn̄ə m̄ə b̄i le ñjetə̀ yi aa, b̄i t̄swè̀ ìkũm̄ yi n̄i Yesu, ìkũm̄ wa m̄ə angel wa le m̄fa mb̄on̄ tá b̄i t̄swe n̄i yu a ato'o aà.

22 Nòò à le ñkù'ù m̄ə tá taà yi b̄o ñdè yi gh̄irə̀ annù n̄si'i waa tá bo laa nyon̄ə n̄i n̄on̄sə̀ Moses, bo l̄ògə̀ Yesu m̄ə tá bo bo k̄o'ɔ ñghɛɛ a Yerusalem, tá bo ghɛɛ n̄di'i yi a mb̄o Mmà'àmbi,

23 ñyon̄ə ajàn̄ə m̄ə a le ntswe b̄i ñwà'ànə̀ a n̄i n̄on̄sə̀ Mmà'àmbi aà, “Mf̄òò àjèè m̄an̄gyè̀ n̄tsim̄ ȳi à n̄i m̄úmb̄an̄nə̀ aa, b̄i ntswe n̄i n̄lèə̀ yi n̄i àyàrə̀ ayoo a mb̄o Mmà'àmbi.”

24 Bo le ñghèè aa ta i k̄i m̄à'à Nw̄i, “n̄i b̄i bugirəm̄ikuu b̄i baa bo b̄i b̄tsɔ'ɔ b̄i kègə̀ b̄i baa.” I yònə̀ n̄i ajàn̄ ȳi m̄ə n̄on̄sə̀ Nw̄i à le n̄di'i aà.

25 Nù ȳi mò'ɔ à le ntswe a Yerusalem, ìkũm̄ yi i bə̀ Simon, a bə̀ nù ȳi m̄ə m̄innù mi le n̄tsinə̀, a k̄i b̄o'ɔ n̄i Nw̄i. Azw̄i Nw̄i a t̄swè̀ ghu nu, a yu'utə̀ n̄i noò ȳi m̄ə Nw̄i ngɔŋ à ka ȳi lə'ətə̀ m̄int̄īi mi baIsrael aà.

26 Le bon̄ Azw̄i Nw̄i a lèè n̄di'i ghu mbo m̄ə à ka ȳi yə̀ Ayɔ'ò Nw̄i Mmà'àmbi wa i b̄on̄ kwo.

27 Azw̄i Nw̄i a le tintə̀ yi m̄ə tá à zi a ndámà'anw̄i maa njwi m̄ə b̄i le n̄zi n̄i mu wa aà. Ta b̄i Yesu n̄i ñdè ȳi b̄i z̄i m̄ə n̄i ghu a n̄lwensə̀ n̄on̄sə̀ aa

28 a ñɛ̀ɛ yi ntugitə̀ a mbo yu, ñgha'asə̀ Nw̄i n̄swon̄ m̄ə,

29 “Mmà'àmbi, m̄à'atə̀ tá àbù'ù yó tá à ghɛɛ n̄i n̄b̄oɔnə̀ nyònə̀ n̄i n̄ìghàa n̄o;

30 ñlon̄ m̄ə mi'i ma mi yə̀ m̄ə ànnù nyweensə̀ bə̀,

31 ȳi m̄ə ò t̄an̄tə̀ m̄ə n̄ləə a n̄si mi'i bə̀ b̄tsim̄ə aà,

32 a bə̀ ñkà'à a ñka n̄di'i m̄an̄j̄i ghò a mbo bə̀ b̄i itoo d̄an̄, i z̄i n̄i ñgha'a a mbo bə̀ bo baIsrael aà.”

33 Taà ȳi b̄o ñdè ȳi b̄i le nyerə̀ nlon̄ annù ȳi m̄ə b̄i le nswon̄ mbi'i ñgaa ȳi aà.

34 Simon a tigə̀ ñn̄īn̄ mb̄oɔnə̀ a nu bo nswon̄ a mbo Mary, ndè ȳi, m̄ə, “Mu gh̄ulá à ka ȳi gh̄irə̀ tá bə̀ b̄i ghà'atə̀ wo, i k̄i ñentə̀ b̄i ghà'atə̀ a ala'a baIsrael.

A ka ȳi bə̀ alənsə̀ ȳi m̄ə bə̀ ka ȳi tigə̀ ñghàa nlon̄ ñgaa ȳi, i tuu n̄i ànnù ȳi,

35 tá munwi n̄tsò tá à k̄i n̄so n̄tīi ghò.

Tá innù j̄i m̄ə bə̀ b̄i ghà'atə̀ m̄òɔntə̀ a m̄int̄īi bo aa, tá b̄i gh̄irə̀ tá i fe'e n̄laa.”

36 Nḡan̄toò Nw̄i ȳi m̄an̄gyè̀ ȳi mò'ɔ à le ntswe ghu, ìkũm̄ yi i bə̀ Anna, a bə̀ mu Fanuel, ȳi m̄ə à le n̄lò a ñgwè'ɛ Asher aà. A ti bə̀ aa bon̄ à lwèn m̄ə. A le nyo'ɔ ntswe b̄o ñdoò ȳi t̄si'i ìlòò ji s̄ambaa a kwò.

³⁷ A tigè ntswe tsò ñkwi'i màngyè i ìlòò mìghum mi nifwaa ñtsò ji ñikwà. Kaa à le kǐ'ì nǐi ndámà'anwǐ nǐmà'atè, ñgha'asè nǐ Nwǐ, ñsi'isè nǐ ìbǐnǔ yi tǐ ji, ntsà'atè nǐ Nwǐ a nítugè bo bì a si'inò.

³⁸ A le ñki nzi tsi'í maa bàntè noò, mǐfa mbi'ikè a mbo Nwǐ, ñghaa nlon ñgaa mu wá, a mbo bè bìtsim bìi mǎ bi le si be ni mǎ tá Nwǐngǔŋ a tsu'u atu Yerusalem aà.

³⁹ Nòò yǐi mǎ bo le ñghìrè innù tsim ñyonǎ ni nǎnsè Mmà'ambi aa, bo le mbù mbii fu a Galilea, ñghèe a ñikurè bo a Nazareth.

⁴⁰ Mu wa à le ntigè ñkwe, ntswe ni mǐtǐi, ñki nluu ni mǐtsyè; ìbǔŋ Nwǐ i tswè ghu nǔ.

⁴¹ Taà yǐ bó ñdè yǐ le si kǔ'ǔ ni a Yerusalem a atù àlòò a atù àlòò a noò ìkòò Passa.

⁴² Nòò yǐi à le mbè ìlòò nìghúm ñtsò baa aa, bi logè yi bo bo kǔ'ǔ ñghèè ghu tsi'í ajǎŋ yǐi bi le si ghìrè aà.

⁴³ Bo mànsè mǎ ìkòò wa ñka ñkwèe, mu wa, là'à Yesu, a benè ñtswe a ñjǐm a Yerusalem, kaa taà yǐ bó ñdè yǐ wa'à zǐ.

⁴⁴ Là bo le si wa'atè ni mǎ à tswè a titǐi bè bìi mǎ bo bo le si zǐnè aà, ntigè ñghèe, ntǎè nǐtǎè ni jwǐ yi mǐfùurè; ñlǔo yi a mbèe ìkà'á jyaa bo bì ñgǎŋgwè'e jyaa.

⁴⁵ Bo lǔò mǎ yi kaa wa'à yè, mbu mbii fu a Yerusalem a nǔòò yi ghu.

⁴⁶ Njwǐ i tǐ mǎ tǐ tsyà ji tarè, bi yè yi a ndámà'anwǐ a tswè a titǐi bìdǐ'i bi ìnnù, ñyu'utè nǐ ànnù yǐi mǎ bo le si swonǎ aa, ñkǐi mbetè nǐ ìbetè a mbo bo.

⁴⁷ Bè bìtsim bìi mǎ bi le nyu'u ànnù yǐi mǎ à le si ghàà aa, bi le nyerè nlon mǐtsyè mǐi mǎ à le ntswe ni mu aa, bo bì ñkwi'i jǐi à le si fa aà.

⁴⁸ Nòò yǐi mǎ bi le nyè yi aa, ànnù le ntsyà waa, ñdè yǐ a swonǎ ghu mbo mǎ, "Mú ghà, ò ghìrè nǐ bì'í lálà aa a ya le? Ye ajǎŋ mǎ ò fa ñgi'í a mbo bì'í taà ghò, bì'í ghàà ñlǔo nǐ ghò aà."

⁴⁹ A kwi'i a mbo bo mǎ, "Nǐ ghìrè ñghaa ñlǔo nǐ gha aa a ya le? Nǐ sǐ zǐ mǎ a ku'unè a mbo mǎ mǎ tá mǎ tswè a nda Taà ghà aa è?"

⁵⁰ Là, kaa bo le ñwa'á ñji'í ànnù yǐi mǎ à le si swonǎ a mbo bo aa ñansè ñzi.

⁵¹ A le nǔò ñyonǎ waa bo bo sigè ñghèè fu a Nazareth. A tigè ñyu'unè nǐ waa. Ndè yǐ à le ñansè nǔè innù ma jǔ tsi'í tsim a múm ñtǐi yu.

⁵² Yesu à le ntigè ñkwe ni mǐtsyè bo bì àjǎŋè nǔ, Nwǐngǔŋ bo bì bè kǔŋè ni yǐ.

3

*Ajǎŋ mǎ Jǔn Nǎŋmǔrè bè a ñki à le si swonǎ annù Nwǐ aà
(Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Jn. 1.19-28)*

¹ A le mbè nǐ ìlòò jǐi mǎ i le nywe'e nìghúm ñtsò ñtaà a noò yǐi mǎ Tiberias à le mbè Kaisa aa, Pontius Pilate a bè Gumnaa a Yudea, Herod a sa'à nǐ Galilea, mumaà yi Philip a sa'à nǐ Ituria, ni Trachonitis Lysanias a sa'à nǐ Abilene,

² Annas bo Kaifas bè ñgǎŋmà'a Nwǐ jǐ wè; nìghàà ni Nwǐ ni le nzi a mbo Jǔn mu Zecharias a nta'a mǐwèè mǐwèè,

³ a tigè ñkarè ìbu'ù itòò tsim jǐi i le ntswe a Jordan aa, ñswonǎ ni mǎ tá bè bǎŋkè mǐntǐi myaa, ñkwèrè ñki tá bì li'inè ìfansènnù jyaa.

4 A le si ghìrè ma laà a bə aa ajàn yī mə bi ŋwa'anə a mùm àŋwà'ànə ŋgàŋntoò Nwī Yesiah aa mə,

“Nji nù i tɔŋnə ni a nta'a miwèè miwèè ñswonə ni mə,

Ñi nanşə a mánji Mmà'ambi,

ñnanşə iyaà ji tá i tsinè,

5 Nwī à ka tsirə idigə mibərə i tsim,

i kii sigisə minta'a mī wə bo bi mī kəgə m̀tsim,

i ghìrè tá idigè ji ŋɔrikə tsim tá i tsinè.

I lwensə mibirə m̀tsim tá mánji à laanə.

6 Tá mu ŋŋ ntsim tá à yə ajàn mə Nwī a yweensə bə aà.' "

7 Nnòò bə yī ghà'àtə i le si zī a Jordan mə tá Jɔn à murə waa a ŋki. A swonə a mbo bo mə, “Bù bɔɔ bi nó, a ghuu aa a wà'asə wò mə tá ni khə alwintɔŋə Nwī yī mə a zī aa ə?”

8 Tá ni ka ŋkoonə m̀ntà mii mə mi di'i mə ni bəŋkə mə m̀ntii muu mma'atə ibi ghuu. Ntsuu i ki swonə ni mə, “Taà yī'i à ni aa Abraham'. Mə swonə a mbo bu mə Nwī à zī ajàn mə mbə yu bəŋkə ŋgò'ò jú i tigə mbə bɔɔ bi Abraham.

9 Tsi'i tsitsɔŋ wa bi nɔŋsə mə ñjàà ñlɔɔ nī ŋwá iŋi ghu tsi'i m̀ŋgàŋ! Iŋi tsim jii mə kaa i si m̀ntà mī siginè koonə aa, bi ka wá mmà'a a mɔ'ɔ tá i khi.”

10 Nnòò bə wa i betə yi mə, “Bī'i ka tigə ghìrè aa mə akə aa ə?”

11 A kwi'i a mbo bo mə, “Nù yī mə à tswe ni its'è'è ji baa aa, tá à fa yī mɔ'ɔ a mbo nù yī mə kaa à sī nī yi tswé aà. Nù yī à ki ntswe ni m̀ji aa, tá à ka nyatə a mbo bə.”

12 Ngǎŋkwərə tax i le ŋki nzi mə bi murə waa a ŋki, m̀betə yi mə, “Ndì'innù, bī'i ghìrè yī'i ŋgaa mə akə le?”

13 A kwi'i a mbo bo mə, “Ni ka ŋkwərə tsi'i àyoo yī ni tswe nī ŋkwərə aa, ñtsuu ki kwərə i tsyà.”

14 Bìsogyè le ŋki mbetə yi mə, “Ŋgaa yī'i i bə la aa ə? Bī'i ka ghìrè mə akə aa ə?”

A kwi'i a mbo bo mə, “Ni tsuu njoo bə ni fikòrè i ki twɛɛ kwərə. Ntsuu ibanŋennù a atu bə ki tswɛɛ, i kwərə nī ñjoò jyaa, ŋki mbeentə mə ŋkabə yī mə bi tu ghuu ghu aa i kù'ùnə.”

15 Ajàn mə bə bya bi le si wa'atə mə ànnù yī wè yī mɔ'ɔ a ka fè'è aa, bo b̀tsim le si tigə mbetə nī ibetə ñlon ŋgaa Jɔn mə à laà mbə yu mbə Ayo'ò Nwī wa aa ə?

16 Jɔn a fà àkwi'i a mbo bo bitsim mə, “Mə murə ghuu aa a ŋki, lá nù yī mɔ'ɔ à tswe ghu yī mə a yòŋə a n̄j̄m mə, à kò'ònə ntsyà gha, kaa mə tɛ'è ki'ì kù'ùnə mə mbə mə fɛè m̀ŋkìrè mī ntám mi bə. A ka yī ki murə ghuu aa a mùm Azwī bo bi a mum mɔ'ɔ.

17 Ayoo nşəgə m̀sàŋ a tswe ghu abo, à ka səgə m̀sàŋ mya i tii ntsà'a tsim fi'isə i tigə ghotə m̀sàŋ mya a mùm àta yu, i b̀ŋnə tɔɔ ntsà'a jya a nī mɔ'ɔ yī mə i khi kaa wa'a m̀mè aà.”

18 Ma mùu ajàn Jɔn à le si di'itə waa ni b̀m̀ánji bī ghà'àtə ñswonə nī n̄toò yī ñsiginè ya a mbo bə.

19 Lá, Jɔn à le ŋghàantə Herod yī à le mbə Gúmnàà aa ñlon mə à le ŋkwərə Herodias, ŋgwé ñd̄im yī, ŋki ŋghirə innù ji bi jī ghà'àtə jī mɔ'ò.

²⁰ Herod a ku'usè m̄bu ɲghìrè b̄ê ànnù yì t̄nsè, n̄tswa Jon m̄fīi a ndâtsan̄è.

Ajàɲ ȳi m̄e bi l̄e mmur̄e Yesu a ɲki aà
(Mt. 3.13-17; Mk. 1.9-11)

²¹ Nòò ȳi m̄e bi l̄e mur̄e b̄è bitsim̄ a ɲki aa, Yesu à l̄e ɲki nzi bi mur̄e yì a ɲki. Bi mùrè m̄ê yì a k̄â n̄tsa'atè Nw̄i, àbùrè a ɲa'anè.

²² Azw̄i Nw̄i a lô a abur̄e ɲsigè nt̄eə ghu atu mb̄e ts̄ò bugir̄em̄ikuu. N̄j̄i i lô a abur̄e ɲghaa nswoj̄ m̄e, "O ni mú ghà yì m̄b̄an̄è ȳi m̄e m̄e k̄on̄è aà, m̄e nan̄sè ndorit̄e nlon̄è gh̄o."

Ŋk̄àɲəts̄e Kristo
(Mt. 1.1-17)

²³ Yesu à l̄e ɲka n̄login̄e ifà'a yì aa boɲ à b̄è m̄ê ìlòò mighum mi ntarè, b̄è wa'atè ni m̄e à ni mu Joseph ȳi m̄e

à l̄e mb̄e mu Heli.

²⁴ A b̄e mu Matthat,
a b̄e mu Levi, a b̄e yì Melchi,
mb̄e yì Janni, mb̄e yì Joseph.

²⁵ A k̄i mb̄e yì Mattias, a b̄e yì Amos,
mb̄e yì Nahum, ȳi à l̄e mb̄e mu Esli,
mb̄e yì Naggai,

²⁶ a b̄e mu Maaf,
a b̄e mu Mattathias, mb̄e mu Semein,
mb̄e yì Josech, mb̄e yì Joda,

²⁷ a b̄e mu Joanan, mb̄e yì Rhesa
ɲki mb̄e mu Zerubabel, mb̄e mu shealtiel,
mb̄e mu Neri,

²⁸ mb̄e yì Melchi,
mb̄e yì Addi, mb̄e yì Cosan,
mb̄e yì Elmadam, mb̄e yì Er,

²⁹ mb̄e yì Joshua, mb̄e yì Eliezer,
mb̄e mu Jorim, mb̄e mu Matthat
mb̄e mu Levi,

³⁰ a b̄e yì Simeon,
mu Yuda, mu Joseph,
mu Jonam, mu Eliakim,

³¹ a b̄e mu Melea, a b̄e yì Menna,
a b̄e yì Mattatha, mb̄e mu Nathan,
mb̄e mu David

³² a b̄e mu Jesse,
mb̄e mu Obed, mb̄e mu Boas,
mb̄e mu Sala, mb̄e mu Nahshon

³³ mb̄e mu Amminadab, mb̄e mu Admin, mb̄e yì Arni,
mb̄e yì Hezron, mb̄e mu Perez,
mb̄e mu Yuda

³⁴ mb̄e mu Yakob,
mb̄e mu Isaac, mb̄e mu Abraham,
mb̄e mu Terah, mb̄e yì Naho,

³⁵ a b̄e mu Serug, mb̄e mu Reu,
mb̄e mu Peleg, mb̄e mu Eber,
ɲki mb̄e mu shela,

36 mbə mu Cainan,
 mbə mu Arfaxad, mbə mu Shem,
 mbə mu Noah, mbə mu Lamech,
 37 a bə mu Methuselah, mbə mu Enoch,
 mbə mu Jard, mbə mu Mahalaleel,
 mbə mu Cainan,
 38 a bə mu Enos,
 mbə mu Seth, mbə mu Adam,
 Mbə mu Nwĩ.

4

Ajàŋ yĩ mə Devil à le ŋkwà'ànə Yesu aà

(Mt. 1.1-11; Mk. 1.12-13)

1 Yesu a ló wa ŋki Jordan, Azwĩ Nwĩ a luu ghu nu, nlogə yi ntsyasə a nta'a miwèè miwèè

2 a tswé ghu mitugə mi njwi mighum mi nikwà, Devil a kwà'ànə yi. A ni ndùu njwi mà jú, kaa à le ŋwa'à ayoò tsu jí; ñjwi jya mighum mi nikwà kà maa ntsya, ñjĩ i yanə yi.

3 Devil a swonj ghu mbo mə, “Mbə ò bə Mu Nwĩ, ò swonj a mbô ñgò'ò yũ mə tá ì bəŋ ntigə abaà.”

4 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwĩ mə, 'kaa ñu à si ntii tswé nlon aa tsi'i àbaa yuyu bə.' ”

5 Devil a bú nlogə yi ŋkò'ò ŋghɛɛ ni ghu a ndəŋ, ndi'i itoo tsim jii mə bifò bi mbi bú sa'a aa ghu mbo tsi'i ni mú ñtsirə nòò,

6 ñswonj ghu mbo mə, “Mə ka fa ada'a a mbo wò mə tá ò ka mbu'utə itoo mà jú tsi'i tsim tá ì ki ŋka ŋgha'asə nĩ ghò; ñlonj mə bi fà mə itoo mà jú tsi'i tsim a mbo mə, mə tswé ni mɪdà'à a mfa a mbo ñu yii mə mə kòŋə aà.

7 Tsɪtsòŋ, m̀bə ò bii mə ò ka mii gha, boŋ mə ka fa itoo mà jú tá ò tigə mbu'utə.”

8 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwĩ mə, 'Ka mii tsi'i Mmà'àmbi Nwĩŋgòŋ ghò, ñkii ŋka mfa'a tsi'i ghu mbo yuyu.' ”

9 Devil a bú nlogə Yesu ŋghɛɛ ni ghu a Yerusalem, ñte'e yi wa atu nidòò ni ndámà'anwĩ, ñswonj ghu mbo mə, “Mbə ò bə Mu Nwĩ, ò tso'onə ñlo fàa atu nda nnəŋə a nsyɛ;

10 ñlonj mə bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwĩ mə, 'Nwĩ à ka swonj a mbo baangel bi nlonjə gho mə tá bi ka mbe nĩ ghò,'

11 ñki mbu nswonj mə, 'Bo ka tigə ŋɛɛ gho ì tugitə a mbo bo a ndəŋ mbì'ì ò tumə àkòrə yo a nĩ ñgò'ò.' ”

12 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Àŋwà'ànə Nwĩ a swonj mə, 'Tsùu a Mmà'àmbi Nwĩŋgòŋ ghò kwà'ànə.' ”

13 Nòò yii mə Devil à le màŋsə a ŋkwà'ànə Yesu aa, à le mmà'àtə yi ŋghɛɛ yi, nywe'e a noò yii mə à le mbù ntswe nĩ àbwarə yĩ dàŋ aà.

Ajàŋ yii mə Yesu à le nlogəŋ afà'à yi a Galilea aà

(Mt. 4.12-17; Mk. 1.14-15)

14 Yesu a mà'atè m̀bu mbii fu a Galilea, nluu ni midà'a mi Azwĩ Nwĩ. Ngàn ñlon ɲgaa yi i gheè ní idigè tsim jii m̀e i le ɲkarisè Galilea aà.

15 Yesu a gheè ní mbii ñtigè ndi'i ní ànnu Nwĩ a ndànghòtè baYuda, b̀e bitsim bi gha'asè n̄i.

*Ajàn yii m̀e bi le ntuu Yesu a Nazareth aà
(Mt. 13.53-58; Mk. 6.1-6)*

16 Yesu a gheè a Nazareth a adigè yii m̀e à le ɲkwe ghu aà; à ghèè m̀e aa ɲkuu a ndànghòtè a ajàn yii m̀e à le si gha'asè ɲghirè a ɲwĩngòn aà, m̀biinè ntèè a ndøn a ntwon ɲìghàà ni Nwĩ,

17 bi fà àɲwà'ànè ɲgàntoo Nwĩ Yesaiah ghu mbo, a ɲa'à àɲwà'ànè ya, nyè adigè ya yii m̀e bi le ɲɲwà'ànè ghu m̀e,

18 “Azwĩ Mmà'àmbi a tswe a nu m̀e, ñlon m̀e à tsò'ɔ gha m̀e m̀e m̀e ka nswon ntoo yi ñsiginè a mbò ɲgàntofum. A too gha m̀e tá m̀e ke'enè a mbo ɲgàntəsaɲ m̀e bi ka fi'isè waa, i kii swonə a mbo bífə'ənè m̀e tá bi ka nyè idigè.

B̀e bii m̀e bi ni'i ní waa laa bi ka kentè a ni'i bo,

19 i kii kè'enè a mbo b̀e m̀e noò yii m̀e Mmà'àmbi à ka ghìrè ibòn a nu bo aà à kù'ù m̀e.”

20 A mànsè m̀e aa, ɲkusè àɲwà'ànè ya mfa fu a mbo ɲgàntàfà'à ndànghotè wà, ñtigè ntswe a nsyè. Mi'i mi b̀e bitsim wa nda mi b̀eɲkè ñtigè nlii n̄i.

21 A lòginè ñtigè nswon a mbo bo m̀e, “Sii, ànnu yii m̀e bi ɲwa'anè fàa adigè aɲwà'ànè aa, a fè'è m̀e mboontè ni yu'ù.”

22 B̀e bitsim bi le si tigè nswon innu jii siginè ñlon ɲgaa yi. ɲkii yerè ni ɲìghàà mi mbɔɔnè mii m̀e le si fè'è ghu ntsu aà; ñtigè nswon ni m̀e, “A si tsi'i mu Joseph wa à ghuà b̀e aa e?”

23 Yesu a swon a mbo bo m̀e, “ M̀e zi m̀e ni ka swon ɲìghàà ní n̄anaa nuà a mbo m̀e, 'Dokta, tsu'u ibiinu ghò; i ghèè ní mbii swon m̀e tá m̀e ki ɲghirè innu jii yèyerè jii m̀e ni kii yu'u m̀e m̀e kii ghìrè a Kapernaum aa, fàa ɲikurè bu.' ”

24 Yesu a gheè ní mbii ñswon m̀e, “Tsi'i ànnu n̄ɲkòn, m̀e swon a mbo bu m̀e kaa bi si ɲgàntoo a ala'a bo bii.

25 La m̀e swon tsi'i ànnu n̄ɲkon a mbo bu m̀e, bikwi'i bi b̄angyè bi ghà'atè bi le ntswe a ala'a Israel wa noò Elijah, m̀e Nwĩ a le ntsetə aburè atu ìlòò ji tarè ni bisan bi nto'o, kaa mb̀eɲ wa'à loo, m̀ikwenè yí ñt̄i a kuu wa ala'à.

26 Kaa Nwĩ à le wa'à Elijah a mbo ɲu d̄an too ntsyatè m̄angye Zarephath yuy yii m̀e à le ntswe a ala'a Sidon, mb̀e ɲkwi'i m̄angyè aà.

27 ɲgàntəkikwen i le ntswe a ala'a Israel ɲgha'a wà noò ɲgàntoo Nwĩ Elisha; a k̄i mme tsi'i Naaman, ɲu baSyria yii m̀e bi le ghùrè akikwen yi.”

28 B̀e bitsim bii m̀e bi le ntswe wa ndànghòtè aa, bi yù'ù m̀e ànnu yii m̀e Yesu à swòn aa, ñt̄onè waa i n̄ansè ñlwi,

29 bo biinè, ñt̄i yi mfe'e ni ghu wa múm ala'a bo, ñlɔgè yi ɲkò'ɔ ɲghèè ni ghu a mb̀èè nta'a yii m̀e bi le mbɔɔ ala'a ya ghu aà, a adigè yii m̀e mbaa i le ntswe ghu aa m̀e bi biɲsè yí ghu.

30 La Yesu a b̄an̄nè ñtsya a tit̄i bo ɲghèè yi.

Nù yì mò'ò yìi mæ à le ntswe ní àzwì yí bí àà
(Mk. 1.21-28)

³¹ Yesu a ma'atè òsigè ñghèe a Kapernaum, yìi mæ à ni ñjò'ò àla'a yì mò'ò a Galilea aà. A bə a ñjwĩngòŋ a gheè ñka ndi'i ní ànnù Nwí.

³² Bè yerè a ajàŋ yìi mæ à le si di'i aà, ñloŋ mæ ñìghàà ni ni le ntswe ní àdà'à.

³³ Nù yì mò'ò à le ntswe wa ndàŋghòtè mæ à le ntswe ní àzwì demon yì bí. A yè mē Yesu aa, nyə'ə tsi'i nì ñjì yì ñtì, ñswoŋ mæ,

³⁴ "Ah! Mā'atè yì'i! O tswè aa ní àkè bi'inè, a Yesu, mu Nazareth? O zi aa a ntá ñgì'i a nu bí'i aa é? Wa mē zi ñú yìi mæ ò ni ghu aà. O bə aa Yu wa yìi mæ à Laa mǎnsè, ñlo a mbo Nwí aà."

³⁵ La Yesu a wenè yì nswon mæ, "Kutè ntsù ghó, fè'è ghu nú!" Azwì yì bí ya a ma'à ñú wa a nsyè a titi bo, mfe'e ghu nú, la kaa wa'à yì bǎŋnè ñlənse.

³⁶ Bè bitsim bii bi le ntswe wa nda aa, bi yerè ñtigè nswonə bo ni bo mæ, "Aa ajàŋə mbuu ñìghàa akə a yuà aa é? Nlon mæ à wenè izwì jì bi ní àdà'à bo bi mǎtì i fe'èkə."

³⁷ Ngàn yì i le ñghèè a idigè tsim maa mbù'ù àlà'à.

Ajàŋ yìi mæ Yesu à le ñghùrè bə bí ghà'atè aà
(Mt. 8.14-17; Mk. 1.29-34)

³⁸ Yesu a ma'atè ñdàŋghòtè ya ñghèè ñkuu a nda Simon. Maa noò nōŋsə Simon a tswè ní fiba yì ñtì. Bi twonə yì mæ tá à zi ñkwetə yì.

³⁹ Yesu a zì ntəwə wa mbèè ìkùu mǎngyè wa, ñwenə fiba wa nswon mæ tá à ma'atə yì. A swon mē ti mǎnsè aa fiba wa a ma'atə mǎngyè wa a burè ñbǎnè ntigè ñlòo miji fa a mbo bo.

⁴⁰ Nòò à kà mē aa ntso, bə bitsim bii mæ bi le ntswe ní ñgàŋmighòò, jii mæ i le tswè ní ñìghòò tsi'i ibon ibon aa, bi logè ñzi ni ju a mbo Yesu; a nōŋsè ñbò mi a atu bo yì mò'ò yì mò'ò, ñghurə waa.

⁴¹ Izwì jì bi i le ñki mfe'e a ato'o bí ghà'atè, ñyə'ənə mæ, "O laa mbə Mu Nwí!" Lá Yesu a wenè waa kaa wa'à ma'atè mæ tá bo ghaa ñlon mæ izwì jya i le nzi mæ Yesu à laa mbə Ayò'ò Nwí wá.

Ajàŋ mæ Yesu à le si di'i annù a ndàŋghòtè aà
(Mk. 1.35-39)

⁴² Abèè a kà mē aa mfu'u Yesu a ma'atè múm àla'a ya ñghèè a adigè yìi kaa bə le ñwa'à ghu tswè. Bè bya bi tigè ñlòo ñii, ñghèe nyə adigè yìi mæ à le ntswe ghu aa, kaa wa'à bù mbii mæ à ma'atə waa.

⁴³ La Yesu a swon a mbo bo mæ, "Mè tswè ní ñka nsènsə ntoo yì ñsigìnè ñlonə annù nífò Nwí ya a mǎkurə mi mò'ò; ñlon mæ à ní ñji'i annù yìi mæ bi le ntoo gha fāa mbi ghu aà."

⁴⁴ Maa ajàŋ a tigè ñghèe ntigè nswonə ní ànnù Nwí a múm ndàŋghòtè jii i le ntswe a Yudea aà.

5

Ajàŋ yìi Yesu à le ntwon Ngǎnyəgənnù jì jì ntsyambii aà
(Mt. 4.18-22; Mk. 1.16-20)

¹ Yesu à le ntəwə a mbèè àtsùmə nta'a a Gennesaret, bə tinè ñzi ghu mbèè a nyu'u ñìghàà ni Nwí.

² A yê ikanu'u ji baa i tswe wa aghəŋə ŋki jii mə ŋgəŋnləmbwè jii i le ntswe ni juu aa, i le mmà'atə mfe'ε ŋghèè a nsi'i mbunjyá jyaa.

³ Yesu a kuu wa múm àkanu'u ya yi mɔ'ɔ yii mə a le mbə yi Simon aa, nswon ghu mbo mə tá à tintə nlo ni yu wa aghəŋə ŋki ŋkuntə ni yu. Yesu a tigə ntswe wa múm àkanu'u ntigə ndi'i nî bə bya ghu.

⁴ A mən̄sə mə a ndi'i waa laa, nswon a mbo Simom mə, “Ghəntə a adigə yi tsòtə nma'a mbunjya yo ya ghu tá ko mbwè.”

⁵ Simon a kwi'i ghu mbo mə, “Masa, bi'i ghìrə nzwi nú yí'i nítugə kàa tsi'i ŋkò àyoo! Lá mbə yii mə á swon wó aa, mə ka mà'a mbunjya yá.”

⁶ Bo mà'à mə mbunjya ya maa noò aa, mbwè mí ghà'atə mi kwo ghu, mbunjyá jyaa jya i tigə n̄lɔ nàá n̄tèɛŋkə.

⁷ Bo tigə n̄twon ŋgəŋakòrə jyaa jii mə i le ntswe nî àkanu'u ji mɔ'ɔ jyaa mə i zi ŋkwetə waa. Bo zî bo bo lwensə àkanu'u jya ji baa i luu, ntigə n̄lɔ ni bə n̄sigə ŋkonə a múm ŋkí.

⁸ Simon Peta, à yə mə ma la, ŋkenə a nsi Yesu n̄swon mə, “Lò gho a mbèe mə mbá Mmà'àmbi n̄lon mə mə ni n̄u ŋghìrə innu jì bî.”

⁹ A le nswon laa nlon mə annū kòntsù a le ntswa yi bo bi bə bí mɔ'ɔ bya bii mə bo bo le ntswe aa, nlon nduu mbwè mya mü mə bo le ŋko aà.

¹⁰ Ma yú a le ŋki mbə annū kòntsù a mbo Jon ni Jems, ŋgəŋakòrə Simon ji mɔ'ɔ, bii mə bi le mbə bɔɔ bi Zebedee aà. Yesu a swon a mbo Simon mə, “Tsùu ki bɔ'ɔ bə; n̄lɔginə tsìtsɔŋ, ò ka tigə koo aa bə.”

¹¹ Bo le nswon ikanu'u jyaa jya mfe'è sə a nta'a mmà'atə njoò tsim n̄tigə nyonə nî Yesu.

*Ajàŋ yii mə Yesu à le ghùrə ŋú àkikwen aà
(Mt. 8.1-4; Mk. 1.40-45)*

¹² Yesu à ká mə aa ŋghèe wa njò'ò àla'a ya yí mɔ'ɔ, n̄u mɔ'ɔ a zî, yii mə nú yí i le nluu nî àkikwen aà. A yə mə Yesu aa, ŋwò ghu nsi à kuu kuu. Mbu'u mbo ghu mbo nswon mə, “Mmà'àmbi, ò bə kòŋ bon, ò ghìrə nú yà i laà.”

¹³ Yesu a nàsə àbò yi mmòntə yi ghu, nswon ghu mbo mə, “Mè kòŋə; tá nú yò i laa.” Akikwen ya a le ŋki mburə ŋghensə n̄sigə ghu nú.

¹⁴ Yesu a wa'asə yi mə tá tsuu a mbo n̄u ló swonə; lá mbəŋnə nswon ghu mbo mə, “Ghèe ndi'i ibiinú gho a mbo ŋgəŋmà'anwí. Mfa ayoo mmà'a Nwí yii mə Moses à le n̄lèè aa tá d̄i' a mbo bə mə nú yò i làà mə.”

¹⁵ Ka mə Yesu à le nswon ma mùu ajàŋ aa, ŋgən ya i le bəŋnə mbu sèènə sèènə. Nnòò bə i le si tigə nzi a nyu'utə annū yii mə à le si d̄i' i aa, bo bi mə tá à ghurə mighòò myaa.

¹⁶ Lá Yesu a ma'atə waa ŋghèe a nta'a miwèè miwèè a ntsà'atə Nwí ghu.

*Ajàŋ mə Yesu à le ŋghùrə mbwenkə aà
(Mt. 9.1-8; Mk. 2.1-12)*

¹⁷ A bə mə a njwi yí mɔ'ɔ, Yesu a ká ndi'i annū Nwí, baPharisai bo bi ŋgəŋndi'i bìnòŋsə bii mə bi le n̄lɔ a m̄kure m̄ tsim a Galilea ni Yudea, bo bi Yerusalem aa, bi tswé ghù. Yesu à le nluu ni m̄dà'à mi Mmà'àmbi a ŋghurə mighòò ghu.

¹⁸ Bi tì m̄ tì yə bə bí mɔ'ɔ bi zî, m̄be'e ŋú yí mɔ'ɔ yii mə à le mbwenkə aa ni f̄kùu. Bo le si lòò m̄n̄jì yii mə mbə bo tsyá ghu nte'e ŋú n̄ighòò wa a nsi Yesu.

19 Mbə yīi mə ñnòò bē i lə ntswe nluu idigə, kaa mánjī yīi mə mbə bo tsyá ghu a wa'à bə aa, bo lə ñkə'ɔ a atu nda, ñsaa ñikàn, ñtsurisə fíkuu fya nsigisə nte'ε ñú ñghòò wa a nsi Yesu.

20 Yesu à yè mə ajànə abiintii yīi mə bè bya lə ntswe ni yu aa, nswonə mə, “Ñumbàñnè, wa bi li'ìnə mə ifansə innù jò.”

21 Ngǎñdi'i bìnòñsə bo bi baFarisai bo logìnə ñtigə mbetə mə, “Ghuù ñu mə a ghàa mighàà mbəgìtə nī Nwī ghu aa à ñi wò aa ε? Nù tsù à tswe ghu mə mbə a li'ìnə ibi bē ñtsyatə Nwī aa ε?”

22 Yesu a zī ñnnù jīi mə bo lə si betə ñi waa bo ni bo aa, ñkwī'i a mbo bo mə, “Ni betə ibetə jù a múm ñtii bù aa a ya?”

23 A laà ñyañsə aa a nswonə mə, ‘Bi li'ìnə ifansənnù jo,’ kə a nswonə mə, ‘Bìñə ñka ntəə aa ε?’

24 Lā mə ka ghìrə tã ni zì mə Mu Nù a tswe ñi àdà'à fàa atu nsyε a nli'ìnə ifansənnù bē.” A ghàa mə laà ñtigə nswonə a mbo mbwènkə wa mə, “Mə swòñ a mbo wò, bìñə, mbə'e fíkuu fo fya ñghèè gho a nda wò.”

25 Mbwènkə wa a kí mburə mbiinə a nsi bo, mbə'e fíkuu fya mə à ghìrə nnòñ ghu aa, ñtigə ñghεε ñii a nda yu, ñgha'asə ñi Nwī.

26 Annù kontsù a kò waa bitsimə. Bo tigə ñgha'asə ñi Nwī, ñìb'ɔ ni tswá waa, bo tigə ñswonə ni mə, “Bì'í yə ñnnù jī swèrə ñswèrə sīi.”

*Ajàñ yīi mə Yesu à lə ntwonə Levi àà
(Mt. 9.9-13; Mk. 2.13-17)*

27 Ma yú ànnù a tsyá mə a ká ñfε'ε nyə ñú ñkwèrə bitax yīi mə ñkúm yi i lə mbə Levi aa, a tswé a nda ñkwèrə bitax. Yesu a swonə ghu mbo mə, “Zì ñka nyòñə nàà.”

28 A bìñə ñma'atə njoò tsim, ñka yonə ñii.

29 Levi a ghεè ñghìrə adìnà yī wè a nda yu a mbo Yesu. Ngǎñkwèrə bitax bì ghà'atə ñi bè bi m'ɔ bi lə ñki nzi ghu bo bo tswé a atu atetè ñji.

30 BaFarisai bo bi ngǎñdi'i nòñsə a bo logìnə ñka nnurəkə nlonə ngǎñyogənnù Yesu, ñswonə ni mə, “A ghìrə àkə mə tã ò ka ñji ñkii nno bu bi ngǎñkwèrə bitax bo bi ngǎñghìrə ñnnù jī bi aa ε?”

31 Yesu a kwī'i a mbo bo mə, “Bè bìi mə bi tswe bitìi aa, kaa bi si docta lɔ, a docta aa a lòò tsi'í bè bìi mə bi ghòò aà.

32 Kaa mə sì zì aa a ntwonə bè bìi mə ñnnù jyaa i tsinə aà, mə bəñnə nzi aa a ntwonə ngǎñghìrə ñnnù jī bi mə tã bo bəñkə mîntii myaa.”

*Abetə ñlonə annù nsi'isə ibìnnu ti jī
(Mt. 9.14-17; Mk. 2.18-22)*

33 BaFarisai bya bi swonə ghu mbo mə, “Ngǎñyogənnù Jon i gha'a si'isə mibìi mi nú myaa ti jī ñkii ntsa'atə ñi Nwī. Ngǎñyogənnù baFarisai i kiì ñghìrə malá, lá i jo i bāñnè ñji ñkii nno.”

34 Yesu a kwī'i a mbo bo mə, “Mbə ò ghìrə bè bìi mə bi zì a adigə niy'ɔ aà bi si'í ñi ñjī wa noò mə ndoo múñgen wa à tswe a titii bo aa ε?”

35 Nòò a zī mə bi ka lògə ndoo múñgen wa lò'òsə tã bo tigə nsi'isə ni mibìi mi nú myaa ti jī maà noò.”

36 A lə ñghèè ñi ñbìi ñki nswonə ñghàà ñi nānaa a mbo bo: “Kaa ñu à si asà'a àtsə'è ñi àtsə'è yī fii sàtə ñkεε ñi yī lwèn ghu; à bə ghìrə maa ajànə bonə à sàtə àtsə'è yī fii ya, kaa àsa'a àtsə'è yī fii ya bo bì yī lwèn ya kaa wa'à bòòntè.

³⁷ Kaa nù a wa'à nì m̀l̀l̀'̀ù m̀i fii kii ǹl̀g̀ə ǹǹi̯ə nì n̄g̀ùù m̀l̀l̀'̀ù yì ǹl̀wènə; à bə ghìrə ma la boŋ m̀l̀l̀'̀ù m̀i fii mya ka bwi n̄g̀ùù ya, i saa, lə boŋ mi k̀i m̀ə n̄ta n̄g̀i' i n̄i̯ n̄g̀ùù yá.

³⁸ Bi b̀n̄n̄ə ǹǹi̯ə nì m̀l̀l̀'̀ù m̀i fii laa a n̄i̯ n̄g̀ùù m̀l̀l̀'̀ù yì m̀f̄i.

³⁹ Annù yì m̀'̀'̀ a k̀i m̀bə m̀ə Kaa nù yii m̀ə à no m̀l̀l̀'̀ù m̀i l̀wènə aa, kaa à s̀i m̀l̀l̀'̀ù m̀i fii bù ǹl̀'̀; ǹl̀ŋ m̀ə a n̄swoŋə nì m̀ə, 'M̀i l̀wèn mya mi boŋə.' "

6

Ajàn yii m̀ə bi lə mbetə Yesu n̄i̯ àbetə ǹl̀ŋ n̄jw̄iŋg̀əŋ àà

(Mt. 12.1-8; Mk. 2.23-28)

¹ A lə mbə a n̄jw̄iŋg̀əŋ baYuda, Yesu bo bi n̄g̀əŋyegəŋnù ji k̀a n̄tsya a m̀m̀ ǹsòò misàŋ, n̄g̀əŋyegəŋnù ji i kyá ǹ ǹ misàŋ mya mi m̀'̀'̀, n̄nwùg̀ə n̄kure.

² BaFarisai b̀i m̀'̀'̀ bi betə waa m̀ə, "Ǹi ghìrə annù yii m̀ə ǹŋsə à s̀i bii m̀ə bi ka n̄ghìrə a n̄jw̄iŋg̀əŋ aa a ya?"

³ Yesu a k̀w̄i' i a m̀bo bo m̀ə, "Ǹi l̀è n̄jwa'á annù ya m̀ə M̀f̄ David a lə n̄ghìrə a noò yii m̀ə n̄j̄ i lə n̄yanə yi bo bi b̀ bii m̀ə bo bo lə n̄tswe aa twəŋ aa é?"

⁴ Ajàŋ à lə n̄kuu a ndànw̄i ǹl̀g̀ə abaa a Nw̄i ya n̄kure n̄ki m̀fa yì b̀ bii m̀ə bo bo lə n̄tswe aa é? Lá b̀i' inə zi m̀ə ǹŋsə à d̄i' i m̀ə mbə a kure tsi' i n̄g̀əŋm̀' anw̄i n̄kure abaa ma yá!"

⁵ N̄tigə n̄swoŋ a m̀bo bo m̀ə, "Wa Mu Nù à nì M̀m̀' àmbi yii a asa' a n̄jw̄iŋg̀əŋə àà."

Ajàn yii m̀ə Yesu à lə n̄ghùrə n̄j̄ yii n̄ikwèè nì lə n̄kwo àà

(Mt. 12.9-14; Mk. 3.1-6)

⁶ A bù m̀bə a n̄jw̄iŋg̀əŋ yì m̀'̀'̀, Yesu a kuu a ndànghòtə n̄ka ndi' i annù Nw̄i ghu. Nù yì m̀'̀'̀ a tswè ghu m̀ə n̄ikwèè nì n̄i̯ m̀'̀'̀ à nì lə n̄kwo.

⁷ N̄g̀əŋd̄i' i ǹŋsə bo baFarisai bi lii m̀ə bo ka yə tá à ghurə n̄j̄ a n̄jw̄iŋg̀əŋ tá bo n̄i̯ annù ghu nù lə.

⁸ Lá à lə n̄zi im̀m̀òntə j̄yaa, n̄tigə n̄swoŋ wa mbó àku n̄ikwèè wa m̀ə, "Zi ntəə faà." A k̀i m̀bi̯nə n̄zi n̄təə ghu.

⁹ Yesu a tigè m̀betə waa m̀ə, "Ǹŋsə à laa mbii aa m̀ə mbə bi n̄ghìrə aa ibòŋ a n̄jw̄iŋg̀əŋ k̀ə ibi aa é? M̀ə bi yweensə nù k̀ə m̀ə bi zwitə aa é?"

¹⁰ A tigè m̀bəŋkə yi, n̄lii waa n̄tsya n̄karisə, n̄swoŋ m̀ə, "S̄intə abó yò." A k̀i n̄ghìrə tsi' i maa ajàŋə. Abó yi ya a ti̯.

¹¹ Bi yə m̀ə laà, m̀àntòŋ myaa mi l̀wìnə bo tigè n̄ghaa bo nì bo n̄jwa' a nì m̀ə bo ka ghìrə nì Yesu m̀ə akə lə?

Ajàn yii m̀ə Yesu à lə n̄ts'̀'̀ n̄g̀əŋtoò ji n̄ighùm ǹtsò baa àà

(Mt. 10.1-4; Mk. 3.13-19)

¹² A bə a n̄i̯ n̄jwi mà j̄ya Yesu a k̀'̀'̀ n̄ghèè a atu n̄ta' a a n̄tsaatə Nw̄i n̄tigə n̄ghèè n̄lə a n̄tsà' atə Nw̄i n̄tsà' atə.

¹³ Abèè a f̀'̀'̀ m̀ə, a twəŋ n̄g̀əŋyegəŋnù ji, n̄ts'̀'̀ waa n̄ighùm ǹtsò baa, n̄twəŋə waa n̄i̯ n̄g̀əŋtoò ji.

¹⁴ A lə n̄twəŋ Simon yii m̀ə à lə n̄tswè ikùm yì nì Peta aa, bo Andrew, mumaà yì, nì Jems abò'̀'̀ Jon, nì Philip bo Batholemiah,

15 ni Mateo bo bi Thomas, ni Jems yii mæ à le mbæ mu Alfeus, ni Simon yii mæ bi le si kii ntwoŋə ni Zealot aa,

16 a bɔ'ɔ Judas mu Jems, ni Judas Iscariot, wa yii a le mfèè Yesu aa.

Ajàŋ mæ Yesu à le ŋka ndi'i nî ìnnù ñkii ŋghurə nî ñgàŋmighɔ̀ò àà
(Mt. 4.23-25)

17 A tigè ñsigə bo bo nsigə ntəə a adigə nibɔrə, bo bi ñnɔ̀o ŋgàŋyogənnù ji nî ñnɔ̀o bə yi ghà'atè yii i le nlò a ala'a Yudea bo bi a ala'a Yerusalem tsi'i tsim, bo bi itoo jii i le ntswe a aghəŋə ŋkɪ Tai bo bi a Sidon aa. Bə ma bù le nzì aa mæ bi zì a nyu'u annù yii à le si swonə aa, mæ tã à kɪ ntsu'u mighɔ̀ò myaa.

18 A le ŋkɪ mfi'i izwɪ jɪ bi a ito'o bə bii i le si fa ŋgi'i a mbo bo aa.

19 Nnɔ̀ò bə bya le si to nî a mmòntè yi nlon mæ àdà'à a le si fè'è ghu nu ntsu'u nî waa.

Nìdorə bô àjəŋnə
(Mt. 5.1-12)

20 A ŋentè mi'i mi nlentə ŋgàŋyogənnù ji ghu, nswonə mæ, “Mbɔ̀onə a mbo bù bii mæ ni fumə aa, nlon mæ ànnù nifɔ̀ a aburə à nî à yuu.

21 “Mbɔ̀onə a mbo bù bii mæ ñjɪ i yanə ghuu tsitsɔ̀ŋ aa, nlon mæ ni ka ji i yurə. Mbɔ̀onə a mbo bù bii mæ ni yə'ə tsitsɔ̀ŋ aa nlon mæ ni ka yɪ wyètè aa.

22 “Mbɔ̀onə a mbo bù mæ mbə bə ká mbaa nî ghuu, ŋka mfurə nî ghuu, ŋkii mbəgitə nî ghuu, mme'e nî m̀k̀m̀ muu mæ ni nî ŋgàŋghirə ñnnù jɪ bi nlon ŋgaa Mu Nù aa.

23 Nì ka ndoritə nlitə nnaŋə ni nìdorə maa njwɪ ñlon mæ m̀tsɔ̀'ɔ̀nə mi afà'á muu a aburə mi gha'à. A nî àjàŋ mæ bità bi bitaa buu le si ghirə a nú ŋgàŋntoo Nwɪ aa.

24 “Lá ŋgi'i i tswe a nu bù bya bii ni ni ŋgàŋkabə aa, nlon mæ ni kwèrè mē ñjoo jya jii i ghirè ni doritə aa.

25 “Ŋgi'i i tswe a nu bù bya bii ni ji nyurə aa, nlon mæ ni ka yɪ tigə ntswe nî ñjɪ.

“Ŋgi'i i tswe a nu bù bii mæ ni wyè tsitsɔ̀ŋ aa nlon mæ ni ka yɪ tigə jəŋnə i yə'ə.

26 “Ŋgi'i i tswe a nu bù mæ mbə bə bitsim ka swonə nî ñnnù jɪ siginè ñlon ŋgaa yùù ñlon mæ a ni ajàŋ mæ bità bi bitaa byaa bi le si ghirə a nu ŋgàŋntoo Nwɪ ji mbwe'esè aa.”

Ŋka ŋkɔ̀ŋ ŋgàŋkɪbàà jò
(Mt. 5.38-48; 7.12)

27 Lá ni nanşə yu'utə annù yii mæ swonə a mbo bù aa mæ, “Ka ŋkɔ̀ŋ nî ñgàŋkɪbàà juu, ŋkii ŋghirə nî ibɔ̀ŋ a nu bə bii bi baà ghuu aa.

28 Ka niŋ mbɔ̀onə a nu bə bii mæ bi niŋ ndòò a atu bù aa, ŋka ntsa'atə nî Nwɪ a atu bə bii mæ bəgitə nî ghuu aa.

29 Mbə ñu à fəe gho faa nigha'a lá, ò ku'usè m̀bəŋtə mbèè yɪ mò'ɔ̀ mfa ghu mbo mæ tã à fəe. Belə mæ ñu à kwèrə akutə yo ò tso'ò àtsə'ə yo yɪ mà'à ñyon ŋkù'usè ghu.

30 Ka mfa njoo a mbo ñu ñtsim yii mæ a lontə a mbo wò aa. Bə mæ ñu a zi nlògə ayòò yo, ò tsuù gho bú betə kwèrə.

31 Ma mùu ajàṅ ka ṅghirè a nu bè i innù jya jii mē o kòṅḗ mē bi ka ṅghirè a nu wò aà.

32 “Mbè ò ka ṅkòṅḗ tsi'í bè bii mē bi kòṅḗ ní gho aa, boṅ Nwí à ka tso'ò ifà'á gho aa mē akè aa ε? Nloṅ mē tsi'í ṅgǎṅghirè innù jì bi i kii ṅkòṅḗ ní bè bii mē bi kòṅḗ waa aà.

33 Mbè ò ka ṅghirè ibòṅ tsi'í a nu bè bii mē bi ghìrè ibòṅ a nu wò aa boṅ Nwí à ka tso'ò ifà'á gho aa mē akè aa ε? Nloṅ mē tsi'í bè bi bi kii ṅghirè maa ajàṅḗ.

34 Mbè ò ka ntsò'osè ṅkabè tsi'í a mbo bè bii mē ò zi mē bo ka bú fa fu aa, boṅ Nwí à ka tso'ò ifà'á gho aa mē akè aa ε? Tsi'í ṅgǎṅghirè innù jì bi i tso'osè ṅkabè a mbo ṅgǎṅghirè innù jì bi ji mò'ò ta bú kwèrè ndùù ma wa fu.

35 Lá nì banṅè ṅka ṅkòṅ ṅgǎṅkábàá juu, ṅka ṅghirè ní ibòṅ a nu bo. O yi ti tso'osè ṅù ní ṅkabè ò tsuu ki wa'atè mē ò ka bú kwèrè fu bèè boṅ mǎtsò'onè mi ifà'á mo mi ka yí gha'a tá nì tigè mbè bɔɔ bi Nwíṅḡòṅ Ako'òntsirè. Nloṅ mē Nwí a ghìrè ibòṅ a nu bè bii mē kaa bi si miyà fa aa bo bi a nu bè bii innù jyaa i bi'í aà.

36 Ka ṅko mìlèṅḗ bè tsi'í tsó Taà ghùù a kii ṅko mìlèṅḗ bè aà.

Annù ṅka ntwi mìlò'ò mi bè bí mò'ò

(Mt. 7.1-5)

37 “Tsee mìlò'ò mi bè bi mò'ò ki twitè boṅ kaa bi ka wa'à nì muu kii ntwitè. Tsuu ki swoṅè ní mē ṅù à wò ìsa'à boṅ kaa bi ka wa'à kii ñswoṅè ní ma ò wò ìsa'à. Ka nli'inè ifansènnù bè tá bi kii nli'inè ifansènnù jò.

38 Ka mfa ní ṅjoo a mbo bè boṅ bi ka kii fa ní a mbo wò. Figi yí ṅsigìnè yii mē bi tsiḡ, nnṅ nṅ, a nṅsè nluu aa, yii mē à lùu ntigè ya'anè aa, à ní yii mē bi ka swi'í a mùm àbo atsè'è yii mē ò nòṅsè mitù'u wò aà. Ma la a bè mē figè yii mē o fa ní a mbo bè aa, à ní figè yii mē bi ka kii ki fa ní a mbo wò aà.”

39 A le mbù ṅnaa nighàà a mbo bo mē, “Mbè nifè'èṅḗ a ka ntsyasè ní mfè'èṅḗ yí mò'ò aa ε? Boṅ bo bitsim ka wa'à a mùm àtaa ghèè ṅwo aa ε?

40 Kaa mbè ṅgǎṅyèḡènnù a wa'á ṅgǎṅndi'innù tsi'atè bè. Lá ṅù yii mē à yèḡè ànnù manṅè aa, a ka bè aa tsi'í tsó ndi'innù yí.

41 “A ghìrè àkè mē ò ka nyè ní àbà'a ati yii a tse a nili'í ndim ghò kaa ṅki'í nì koonè yii à tse a nili'í wò aa yè aa ε?

42 Kè mbè ò tsiyá aa la nswòṅ a mbo ndim ghò mē, ‘Ndim ghà, zi ta mè fi'í abà'a ati ya a nili'í wò,’ mē mbè ò tuu koonè wa yii à tse nili'í wò ki yè aa ε? Wò, ṅgǎṅàbagilè, fòò ntsyá mbii mfi'í koonè wa a nili'í wò, boṅ ò ka nanṅè yè abà'ati ya a nili'í ndim ghò i fi'í.”

Àti bo bi fíntá fi

(Mt. 7.16-20; 12.33-35)

43 A wa àti yí sigìnè a si mîntà mí bi koonè. Kaa àti yí bi wa'à nì mîntà mí sigìnè kii koonè.

44 Bi zi mbuu ati yii a ni ghu ntsya aa a njim mîntá mí. Kaa mbè ò wa'á manḡòrè a ní àti njòṅ kyá, kaa wa'á ajòò a ní ñtsibinjòṅ ki ṅkya.

45 ṅù yí sigìnè a fi'isè aa innù jì sigìnè a ntií yu yii i luu ní ṅjoo jì sigìnè aà, ṅù yí mbi a kii fi'isè aa ṅjoo jì bi a ntií yu yii i luu ní ṅjoo jì bi aà. Nloṅ mē ntsù ṅù i ghàà aa innù jii i luu ghu ntií aà.

Bibɔɔ binda bi baà

⁴⁶ Bú twonɔ nɛ ɣha mɛ Mmà'àmbi, Mmà'àmbi, la kaa ki'ì nɛ ànnù yìi mɛ mɛ swonɔ a mbo bù aa ɣhìrè aa a ya aa ɛ?

⁴⁷ Nù ntsim yìi mɛ à zi a mbo mɛ nyu'u ni nìghàà na nkii mfa'a nɛ ànnù yìi mɛ mɛ swonɔ aa,

⁴⁸ à bè aa tsi'ì tsɔ nù yìi à ɣhèe a mboɔ nɛda, nanɣɛ ntonɔ atsɛnda ya a tsotè nɛsigɛ a nɛ àlànɣɛ nɔɔ'ò. Nòò yìi nkii i le nluu aa, àkànɛ nkii a zì n̄tum nda ya, kaa ki'ì nda ya tsìgìtè bè n̄lon mɛ bi le nnanɣɛ nɣhurɛ i tii aa.

⁴⁹ Lá nù yìi mɛ a yu'u kaa ki'ì ɣhìrè aa, à bè aa tsi'ì tsɔ nù yìi mɛ à ɣhùrɛ nda tì tumè àtsɛ aa. Nòò yìi mɛ nkii i le nluu aa, àkànɛ nkii a zì n̄tum nda ya i burè nɣhɛnsɛ n̄wò yì, n̄joo nda jya i bi'i tsi'ì tsim, bwe yìi mɛ a tswe ghu aa a ɣha'à!

7*Ajàn mɛ Yesu à le nɣhùrɛ nɔàjàfà'à àtu bisogyɛ nkhi nù baRoma aà (Mt. 8.5-13)*

¹ Yesu à mánɣɛ mɛ a nswonɔ innù ji jii mɛ à le n̄lɔ mɛ bè yu'u aa tsi'ì tsim, nkii nɣhɛe a ala'a Kapernaum.

² Atu bisogyɛ nkhi nù baRoma yì mò'ò, à le n̄tswe ni n̄n̄jàfà'a yìi mɛ à le nanɣɛ nkɔn nkɔn aa, a ɣhòò n̄tigɛ tsi'ì a nkwo.

³ A yù'ù mè mɛ Yesu a zì aa, n̄too bìlì bì baYuda ghu mbo mɛ tâ bì zi n̄twonɔ yi tâ à zi nɣhùrɛ n̄jàfà'à yì wà.

⁴ Bo zì mè a mbèe Yesu aa nanɣɛ mbu'u mbo ghu mbo nswonɔ mɛ, “Wa à ni nù yìi à kù'ùnɛ mɛ mbè ò kwetè yi

⁵ n̄lon mɛ à kɔnɛ ala'à yi'inè yù, à le nɣhùrɛ yu nɣhurɛ ndánɣhòtè yì'ì yù.”

⁶ Yesu a yònè waa bo bo ɣhèe. Bo ɣhèe mè n̄tigɛ nkii'u a nda aa, àtu bisogyɛ ya a too bisubika'à bi mɛ bì ɣhèe nswonɔ ghu mbo mɛ, “Mmà'àmbi, tsuu n̄gì'ì yɛ a nzi bè, n̄lon mɛ kaa mɛ s̄i kù'ùnè mɛ mbè ò zì nkii a nda mè.”

⁷ Kaa mè ɣhìrɛ wa'à kii m̄m̄ɔntɛ mɛ mè kù'ùnɛ a nzi a mbèe wò. Lá, ɣhènsɛ nɣhàà tsi'ì nìghàà nɛ fùrè bon n̄jàfà'à ɣhà ɣhù à ka tii.

⁸ Nlon mɛ mè laa mbè nù, n̄tswe nɛ bè bìi mɛ bi tswe nɛ àda'a a atu mè n̄sa'a nɛ ɣhà, mè kii n̄tswe nɛ àda'a a atu bisogyɛ bìi mɛ mɛ sa'a aà: Mè bè swonɔ ni yì mò'ò mɛ, ‘Ghèè!’ bon à ɣhèè; mè kii nswonɔ ni yì mò'ò mɛ, ‘Zì!’ a kii n̄zi; Bè mè kii nswonɔ a mbò àbù'ù ya mɛ ‘Ghìrè yulà ànnù!’ a kii n̄ghìrè.”

⁹ Yesu à yù'ù mè ànnù ya yìi mɛ à le nswonɔ aa, nyerɛ, mbɛnkɛ yi nswonɔ a mbo n̄n̄òò bè wa mɛ i le si yònè yi aa mɛ, “Mè swònɛ a mbo bù mɛ, tsi'ì a ala'a baIsrael, kaa mè leè nkii'ì abɛnɛ àbiiintii mà yù yè.”

¹⁰ Bè bya mɛ bi le n̄too aa i le mbù m̄bii nɣhèe fu a nda, m̄bii nyè mɛ n̄n̄jàfà'à wa à tii mè.

Ajàn mɛ Yesu à le nyweensè mù nkwi'ì mánɣyè aà

¹¹ Abàntè a tsyà mè, Yesu a ɣhèe a n̄ikurɛ ni mò'ò mɛ bi le si twonɔ ni Nain. N̄gánɣogánnù ji bo bì n̄n̄òò bè le n̄ghèe bo bo ghu.

12 A ghèè mē ḡka ḡku'u a ntsūbù'ù yīi i le si kuu wa nikurē, nyē bi be'e àku ḡumbāḡnè yī mō'ō yīi à le mbē tsi'ī yūyū a mbō ḡndè yī, ḡndè yī wa a kī mbē ḡkwi'i māḡgyē, ḡnḡ bē à yōḡè nīi.

13 Mmà'àmbi a yē yī, ḡko milḡḡnè yī, ḡswōḡ ḡhu mbo mē, "Tsēe ki yē'à."

14 ḡḡḡēē mmḡḡḡntē fikuu fii bi le mbē'e aku ḡū wa ḡhu aa, bībē'e bya bi tēḡ tsi'ī la, a swōḡ mē, "Mūḡḡḡ, mē swōḡḡ a mbo wō mē tā ò biḡnē!"

15 ḡḡku wa a biḡnē ḡtswe, ḡlōḡḡḡ ḡka ḡḡḡaa. Yesu a fā yī fu a mbō ḡndè yī.

16 Nībō'ō le ntswa ḡū ḡtsim, bo ḡha'asē Nwī ḡswōḡḡ nī mē, "ḡḡḡḡntōḡ Nwī yī ḡḡwē à fē'ē mē a titi bi'ḡnē;" ḡḡki swōḡ mē, "Nwīḡḡḡḡ à kī mē nzi ḡḡḡḡntē bē bi."

17 ḡḡḡḡ ma yū mbi'i ḡḡḡā yī i le nseēḡḡ a mbù'u Yudea tsim bo bi ḡtoḡ jī i le ntswe ḡkoontē ḡhu aā.

Ntoo jii mē Jōn ḡḡḡḡmūrē bē ḡki à le ntoo aā

(Mt. 11.2-19)

18 ḡḡḡḡyēḡḡḡnū Jōn i le nswōḡ ḡnnū ma jū tsi'ī tsim ḡhu mbō.

19 Jōn a twōḡ ḡḡḡḡyēḡḡḡnū jī jī baa ntoo waa a mbō Mmà'àmbi mē bī ḡḡēē mbetē mē, "O nī yu wa mē à tswe nī ḡzi aa, kē bī'i ka nyu'utē aa yī dāḡ aa ē?"

20 ḡḡḡḡntōḡ jī jya i ḡḡēē ḡnyē yī mbetē yī mē, "Jōn ḡḡḡḡmūrē bē ḡki à toḡ yī'i a mbo wō mē tā bī'ī zi mbetē ḡho mē, 'O nī yu wa yīi à tswe nī ḡzi aa ē? Kē bī'ī ka nyu'utē yī dāḡḡ aa ē? "

21 A ti bē tsi'ī maa noḡ aa Yesu à ḡhurē mīḡḡḡḡ mī ḡḡā'atē a nu bē bo bī mīḡḡḡḡ mī ḡḡkwōḡ bē; mfi'i izwī jī bi a ato'o bē, ḡḡki ḡa'a mī'i mī bīfē'ānē.

22 A tigē ḡḡkwī'i a mbo bo mē, "Nī ḡḡḡēē nswōḡ ḡnnū yīi mē nī yē ḡḡki nyu'u aa a mbo Jōn. Bīfē'ānē yē idigē, bībwenkē bi tēḡ, àkīkwēḡ a sigē nī a nu ḡḡḡḡakīkwēḡ, ikwōtu i yu'ù nī ḡnnū, bīku biḡnē nī nīwō, bi swōḡḡ nī ntoo yī sigīḡḡ a mbo ḡḡḡḡḡfūmē.

23 Mbōḡḡḡ a nu ḡū yīi mē kaa à si ḡū yīi mē mē nī ḡhu aa jīḡkē aā."

24 Nōḡ yī mē ḡḡḡḡntōḡ Jōn jya i le mbu ḡḡḡēē waa laa, a lōḡḡḡ ḡka ḡḡḡaa ḡnnū ḡlōḡ ḡḡaa Jōn ḡswōḡḡ nī mē, "Nī le ḡwa'atē mē nī ḡḡēē a nyē aa akē a nta'a mīwēē mīwēē aa ē? I ḡḡḡḡkà'ā yīi mē fīfērē a tsīkē aa ē?"

25 Nī le mfē'ē ḡḡḡēē aa a nyē àkē aa ē? A ḡū yīi mē à le ḡwe'e itsē'ē jī sigīḡḡḡ aa ē? Bē bīi mē bi we'e ḡḡḡ itsē'ē mājya ḡḡḡḡḡḡ ntswe nī sigīḡḡḡ aa, i tswe aa a ntō'ō bīfō.

26 Lā nī le nḡḡḡḡḡ ḡḡḡēē aa a nyē àkē aa ē? A nyē ḡḡḡḡntōḡ Nwī aa ē? ḡḡḡ, lā mē swōḡḡ a mbo bū mē à tsyātē ḡḡḡḡntōḡ Nwī.

27 A nī yu wa yīi mē bi le ḡḡwā'ānē ḡlōḡ ḡḡā yī aa mē, 'Yē, mē ka too ḡḡḡḡntōḡ ḡḡā a mbīi wō, yīi mē à ka ḡḡē nḡḡḡḡ mánḡi ḡḡō aā.'

28 Mē swōḡḡ a mbo bū mē kaa ḡū tsū à sī ḡhu tswe a titi bē bīi mē māḡgyē à jwe aa, mē à kō'ōnē ntsyā Jōn. Lā ḡū yīi mē à kē'ē nsiḡē ḡlwi'i a mūm ḡnnū nīfō Nwī aa, à kō'ōnē ntsyā yī."

29 Bē bītsim bo bi ḡḡḡḡkwērē tax bīi bi le nyu'u ḡnnū ma yū aa, bi le mbeentē mē Nwī à ḡḡḡḡ ḡnnū yīi atsinē aā, ḡlōḡ mē a waa a ḡki aa a le mūrē Jōn aā.

³⁰ Lâ baFarisai bo bi ñgãñndi'i nòñsè bi le ntuu waa ñkà'a Nwì ya yìi à le ñkà'à nlon ñгаа yàà aà, nlon mē bi le ntuu mē tá Jɔn à wa'à waa a ñki murè aà.

³¹ Yesu a gheè nì mbĩĩ ñswon mē, “Mbē mē figinè ñiwàà ni bē búlà aa a nì àkè le? Bo nanşə mbē aa tsi'ĩ tsó àkè aa ε?”

³² Bo bē aa tsi'ĩ tsó bõñkhè bii bi sigitè ntswe a nsaanə mitaa, bĩ mɔ'ɔ bi twonè nì bi mɔ'ɔ nswonə nì mē,

‘Bĩ'ĩ bu'ù ìkòò niyɔ'ɔ a mbo bù kaa nì wa'à benè,

bĩ'ĩ yə'è, m̄ma'a atsàà niwo, kaa nì wa'à kii ñyè'ə.’

³³ Mē swon laà aa nlon mē Jɔn ñgãñmurè bē a ñki à le nzi kaa wa'à n̄i abaa kurè kaa wa'à n̄i milù'ù nò, nì swon mē, ‘A tswe nì demon.’

³⁴ Mu Nù à zì mē ñji ñkii nno, nì swon mē, ‘Yə nì! A nì lēnàà, m̄bē àbàrə milù'ù! Ñki mbē nsùkà'a ñgãñkwērə bitax bo bi ñgãñghirè innù jĩ bĩ!’

³⁵ Lâ bɔɔ bii mē m̄itsyè mi Nwì mi jwe aa, bi di'i mē innù Nwì i tsinè.”

Ajàn mē Yesu à le ñghεε a dugə Simon nù baFarisai aà

³⁶ Nù baFarisai yì mɔ'ɔ à le ntwonə yi mē tá à zì nji a nda yu.

³⁷ Nòò yìi mē à le zì ñtswe ñka nji aa, m̄angyè ñikurə wa yì mɔ'ɔ yìi à le mbē nù ñghirè innù jĩ bi aa, à le nyu'u mē à tswe nji wa nda nù baFarisai wá, ñzi nì m̄ighurə m̄i lùmtè a nì ñtsin̄ ñgɔ'ɔ àlábasta,

³⁸ A zì mē ñghεε ntəə a n̄jim Yesu, a mb̄εε mikòrə yu ñka nyè'ə, ntswu nì mikòrè mi nì mlàà, ñlogè inòñtù jì nyε'ε nì mikòrè mi mya ghu, ntigə n̄nɔñə nì mikòrè mi, ñkii nyɔ'ɔ nì m̄ighurə m̄i lùmtè myá.

³⁹ Nù baFarisai wa mē à ghirè ntwonə Yesu aa, à yè mē annù ya mē m̄angyè wa à le si ghirè aa, nswon a m̄um̄ n̄tii yu mē, “Nù ghù à ghirè mbaa bē ñgãñntoò Nwì bon̄ à zì nù yìi à nì ghu aa, ñzi mbuu m̄angyè ghù mē a m̄òntè yi aà, ñlon mē à nì ñgãñghirè innù jĩ bĩ.”

⁴⁰ Yesu a swon ghu mbo mē, “Simon, mē tswe nì annù a swon a mbo wò.”

A betə yi mē, “A nì àkè le ndi'innù?”

⁴¹ Yesu a swon ghu mbo mē, “Ñgãñtsò'òsə ñkabə yì mɔ'ɔ à le ntswe nì ñgãñm̄ikarè jì jì baa, yì mɔ'ɔ a tswá n̄i, nì ibà'atə ñkabə silva ñkhì jì ntaa,* yì mɔ'ɔ a kii ñtswa n̄i nì ibà'atə ñkabə silva m̄ighum̄ mi ntaa,

⁴² Tsó mē a le ntsyanè a mbo bo a ntu aa, a ma'atə waa bitsimè. Swon a mbo mē, ò m̄òntè mē, a ka k̄on̄ ghuu i k̄on̄ yi i tsyàtè yì mɔ'ɔ aa ε?”

⁴³ Simon a kwi'i mē, “Mē wa'atə mē, nù wa mē n̄i ñikarə nya nì le ñgha'atə aà.” Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Wa ò kwi'i tsi'ĩ siginè.”

⁴⁴ Ntigə mbəñkə a nu m̄angyè wa, nswon a mbo Simon mē, “O yə m̄angyè ghù aa ε? Nòò yìi mē mē ghirè ñkuu a nda wò aa, kaa ò ghirè wa'à ñki fa mē tá mē si'ĩ mikòrè ma ghu. Lâ à b̄an̄nè mē ñsi'ĩ mikòrè ma nì mlàà mi, ñyε'ε nì inòñtù jì.

⁴⁵ Kaa ò ghirè ñwa'á m̄ighègè ma nɔñə, lá ñloginè nì nòò yìi mē ghirè nzi ñkuu faà aa kaa à ghirè ñwa'á kentə a nɔñ mikòrè má.

⁴⁶ Kaa ò ghirè ñki'ĩ atú ya nì m̄ighurə yɔ'ɔ. Lâ, à b̄an̄nè mē ñyɔ'ɔ mikòrè ma nì m̄ighurè.

* 7:41 500 denarii, ñkabè baGriika, denarius yì m̄fũurè a le mbē ñkabè ñgãñafá'a a atú ñjwi.

⁴⁷ Ma mùu ajàn mè swon a mbo wò mè, ìnnù jì bi jì jya mè i gha'a aa, bi l'ìnè mē. A laa ma mùu ajàn ñlon mè à ghìrè ndi'i àkòhñè yì wè aà. Lá ñu yì mè bi l'ìnè ìnnù jì bî jì jì kə'ətè aa, a kii ndi'i ní àkòhñè yì kə'ətè."

⁴⁸ Ntigè mbəñ nswon a mbo mànɣyè wa mè, "Bi l'ìnè mè ifansənnù jò."

⁴⁹ Bè bii mè bi le si jì bo bo aa, bi le ñlògìnè ñtigè nswonə bo ni bo mè, "Ghuu ñu à bə aa wò mè a l'ìnè ifansənnù bə aa le?"

⁵⁰ Yesu a swon a mbo mànɣyè wa mè, "Abiintii yo a ywèensè mē ghò, ghèè ní mbəonə."

8

Bànɣyè bî Mò'ò bii bi le si yònè Yesu aà

¹ A kà mè aa manşə ŋkuu wa múm ñjò'ò àla'a bo bì mikurə, ñtigè ndi'i ní ànnù Nwí ñkii nzi ní ntoo yì ñsiginè ñlon annù nifò Nwí. A le mbə bo bì ñgǎnyəgənnù jì jya ñìghúm ñtsò baa mè à le ntso'ò ní ñgǎñntoò jì aà

² bo bì bànɣyè bî mò'ò bii mè à le ñghurè waa ní izwí jì bi bo bì mighòò myaa: Mbə Mary yii bi le si twonə ní Magdalene aa, yii mè à le mfi'i izwí jì sàmbaa ghu ato'ò aa,

³ ŋki mbə Juana, űgwe Tsuzə, yii mè à le si lèntə njoo Herod aà, űki mbə Susana, bo bì bî mò'ò bì ghà'ətə. Bànɣyè ma bú bitsim bi le si fa ní ñjoo űkwetə ní waa ghu.

Ñìghàà ní nàà ñlonə ñu mbwe'è ñjoo

(Mt. 13.1-9; Mk. 4.1-9)

⁴ Nòò yii mè nnòò bə i le nzi ñghotə, ñlo aa a idigə idigə nzi ghu mbèè aa, a ghaà a mbo bo ni ñìghàà ní nàà:

⁵ "Ñù mbwè'è ñjoo à le ñghèè a mbwe'e ñjoo jì; ñjoo jya jì mò'ò i wò a ndò mánji, bə təəntə ghu, bisin bi kí ñsyè jì mò'ò űkurə.

⁶ Jì mò'ò i wò a atú àlànşə űgò'ò; i tòò mé aa, mbù ñyərə ñlon mè kaa i le wa'à ní ñkí tswé.

⁷ Jì mò'ò i wò a titii kərə kərə; i kà mē aa űko'ò aa kərə kərə wa a limtè i kwó.

⁸ Jì mò'ò i le űki wo ní àdigə nşyè yì siginè, űko'ò tsi'i siginè, űki mfa űgwè'è miji i gha'a." A swon mē manşə aa, ñtonə nswon mè, "Ñù yii mè à tşwe ní itòhñè aa, tá yu'ù."

Nji'i ànnù yii mè Yesu à le si ghàà ní mighàà mí nānaa aà

(Mt. 13.10-17; Mk. 4.10-12)

⁹ Nòò yii mè Nğǎnyəgənnù jì i le mbetə yi ní ñji'i ñìghàà ní nānaa ma nú aa,

¹⁰ a swon mè, "Nwí à fa mitsyè mè tá ní zì ìnnù jì lò'òsè ñlon annù nifò yì; la a mbo bə bî mò'ò, bi naa a mbo bo aa nàà, tá bo ti yə, kaa bo wa'à kà ñyə, kə ti yu'u, kaa a wa'a a atu bo ka nlaa.

Yesu à tò'òtə ñji'i ñìghàà ní nānaa ma nú

(Mt. 13.18-23; Mk. 4.13-20)

¹¹ "Ñji'i ñìghàà ní nānaa ma nú i bə aa mə: 'Njoo űgwè'è jya à ní ñìghàà ní Nwí.

¹² Jya jii mè i le ñwò a ndómánji aa à ní bə bya mè bi yu'u; Satan a zì mfi'i ñìghàà ní Nwí nya a ntii bo, tātá bo tsuu bii i yweenə.

¹³ Jya mə i le ɲwò a atu alânɲə ɲɔ̀'ò aa a bə bə bii mə bo ki nyu'u nighàà ni Nwí aa, bo kwɛrə ni nàdorè; kaa ajàn bə ma bú kaa bi sɪ ni migaɲ tswé. Mbi aa tsi'í ni mú àtɪi noò. La noò yii mə àkwà'ànə Satan a zi aa, bo wò.

¹⁴ Nɣhɛɛ nɪ ɲjoo jya mə i le wò a titi kàrə kərə aa, à ni bə bya mə bi yu'u nighàà ni Nwí, la a múm ntswénti yaa, ɲjoo mbi bo bi ɲkabə, ni innu yii mə ɲjyá nú jyaa i yə'ətə aa i fɛm ɲghirə kaa mɪntà mii mi koonə kaa mi wa'à tii.

¹⁵ Ntigə ɲɣhɛɛ nɪ ɲjoo jya mə i le ɲwò a adigə nɲyɛ yí ɲsiginè aa, à ni bə bya mə bi ki nyu'u nighàà ni Nwí bi tswa ntugitə a mum ɪnti yii i laa ɲki mbɔɲ aa, ɲtigə ɲkoonə mɪntà a ɲjim àtəɲənti.

Lám yii mə bi kosə mbanɲə ɲkusə nɪ àntòò aà

(Mk. 4.21-25)

¹⁶ “Kaa ɲù à laa ɲwa'à nɪ lám kosə mɪbu nɔ̀gə nɪ àntòò ɲkusə ghu, kaa kɪ'ì kii ɲkosə nniɲə ni a ɲji'í ikùù. ɲù a kii ɲkosə lám, a tɛ'ɛ aa a atu atətə tà ɲù ti kuu a nda a yə ɲká'à wá.

¹⁷ Nloɲ mə kaa àyòò tsu a sɪ alò'òsə tswé mə a ka yí wa'à fɛ'è nyentə. Kaa ànnu yí lèəntə yí tsu a wa'à kɪ ntswe ghu yii mə kaa bi ka yí wa'à zɪ.

¹⁸ Maa ajàn, nɪ ka ntsyɛsə nɪ ghuu ajàn yii mə ni yu'u aà; ɲloɲ mə ɲù yii mə à tswɛ nɪ ju i gha'atə aa, bi ka bú kù'ùsə, lá ɲù yii à tswɛ nɪ ju i kə'ətə aa, tsi'í jya mə à mòdntə mə yu tswɛ nɪ ju aa, baa bəɲnə bú kwɛrə ghu mbô.”

Ndè bi Yesu bo bi bɔɔ bi maà yí bi mbəɲə

¹⁹ Ndè bi Yesu bo bi bɔɔ bi maà bi bi mbəɲə bi zɪ wa adigə mə à le ntswe ghu aa, kaa mánji yii mə mbə bi zɪ ghu mbèè kaa wa'à ghu tswé ɲloɲ mə bə le ntswe ntsya ɲkarisə yí.

²⁰ Bi kè'ənə ghu mbo mə, “Ndè ghò bo bɔɔ bi maà bi mbəɲə bi təə a bɛɛ nɔ̀ɔ nɪ ɲyə wò.”

²¹ A bəɲə ɲkwí'i a mbo bo mə, “Ndèghà bo bi bɔɔ bi maà ba bi mbəɲə, à ni bə bii mə bi yu'u nighàà ni Nwí ɲkii ɲghirə nɪ ànnu yii mə a swɔɲ aà.”

Ajàn yii mə Yesu à le ɲghirə Afisə a bɔrə aà

(Mt. 8.23-27; Mk. 4.35-41)

²² A bə mə a ɲjwi yí mɔ'ɔ Yesu a kuu a mum àkànu'u bo bi ɲgəɲyɛgənnu ji ɲswɔɲ a mbo bo mə, “Nɪ ghirə bi'inə daɲ ghèè fii ɲjii àtsúmənta'a.” A swòɲ mə aa, bo bo kuu ntigə ɲɣhɛɛ.

²³ Bo kà mə aa ɲɣhɛɛ aa, a wò filó. Afisə yí tii yí mɔ'ɔ a ká ntsya wa atsúmənta'a, ikàɲə ɲki i tigə ɲkuu wa múm àkànu'u nɔ̀ɔ nɪ ɲkòɲsə, bo tigə tsi'í a ntsú ɲiwó.

²⁴ ɲgəɲyɛgənnu Yesu i ghèè ɲtsigə yí nswɔɲ mə, “Masa, Masa, wa bi'inə ka kwokə!”

Yesu a bɪnə wenə afisə ya bo bi ikàɲə ɲki jɪ tii jii mə i le si zɪ nɔ̀ɔ nɪ ɲkòɲsə àkànu'u yá aà; i burə kentə, idigə i bɔrə mə tük.

²⁵ Yesu a betə waa mə, “Abiinti yuu a fə aa ɛ?”

ɲbɔ'ɔ le ntswa waa bo kɪ ɲyɛrə ntigə nswɔɲə bo ni bo mə, “A nɪ ajàn ɲú kə à yuà mə a ghààntə nɪ afisə bo bi ikàɲə ɲki i yu'unə nii aa ɛ?”

Ajàn yii mə Yesu à le ɲghurə ɲú yii mə à le ntswe ni bɪdemon aà

(Mt. 8.28-34; Mk. 5.1-20)

26 Bo ló òtigè ɲghɛɛ a ala'a baGerasens yïi a le ntswe a ndàɲsə Galilea.

27 Ajàɲ mə bo le nzï mɛ'ɛ wa múm àkànu'u aa, ɲù yï mò'ɔ yïi mə à le nlò wa múm ɲjò'ò àla'a ntswe ni bídemon, à le nzï òtsi'i waa; ɲù ma ghú à le si karə tsi'i ɲswèrè ɲswèrè a ní àndanə noò. Kaa wa'à ní a nda lé, mbaɲnə nletə ní aa itu misyè a adigè yïi bi le si twiɲ bê ghu aa.

28 Nòò yï mə à le nyə Yesu aa, ɲyə'ə tsi'i ɲitii, ɲwo ghu nsi, ntɔɲnə nswon mə, “B'i'ì ò tswɛ aa ní àkə, a Yesu, Mu Nwĩɲɔɲ yï Ako'òntsirə? Mə bu'u tsi'i mbo tá ò tsuu ɲgi'i a nu mè ló dɪ.”

29 A le ti bə aa boɲ Yesu à swòɲ mə a mbo àzwï yï bi ya mə tá à fɛ'ɛ wa nu ɲù wá. (Nlɔɲ mə àzwï yï bi ma yú a le si tswa ní ɲú wa mà'à ní a nsyɛ ɲgàà jï ghà'àtə; bi tigè ɲbɛ n̄ii, ɲkoo n̄ii ní àtsaɲ bo bì mfika'à. Ka mə bi le si ghìrè maa ajàɲ aa, a tentè ní àtsaɲ ya, izwï jya i ghìrè a khə ɲghɛɛ ní nta'a miwèè miwèè.)

30 Yesu a ghèè ní mb̄ii mbetə yi mə, “Ɔkũm gho à ni wò aa ɛ?” A kwi'i mə, “Nnòò.” A le nswon laa nlon mə izwï jï bi jï ghà'àtə i le ɲkuu ghu n̄u.

31 Izwï jya i bu'ù mbo ghu mbo mə tá tsuu ló swon mə tá bo fɛ'ɛ ghèè ɲkuu a múm àtaa yi tsò òtso.

32 Akàrə bìkwiɲyàm yï mò'ɔ a le si jï maa kə'ə àdìgè; izwï jya i tigè mbu'u mbo a mbo Yesu mə tá à ma'atə tá bo kuu wa nu bìkwiɲyàmə. A beentə.

33 Izwï jï bi jya i tigè mɛ'ɛ wa nu ɲù òtigè ɲkuu wa nu bìkwiɲyàmə. Akàrə bìkwiɲyàm ya a tigè mb̄iɲkə wa mbaa, nsigè ɲkuu wa múm àtsùmənta'a ɲkɔɲkə.

34 Nòò yï mə bə b̄ii mə bi le si tsèe akàrə bìkwiɲyàm bya bi le nyə annù yïi mə a le mɛ'ɛ aa, ɲkhə ɲghɛɛ nswon a múm ɲjò'ò àla'a bo bì àla'a ya tsim.

35 Bə tigè mɛ'ɛ ɲghɛɛ a nyə ànnù yïi mə a le mɛ'ɛ aà. Bo ghèè mə aa nyə Yesu bo bì ɲù wa mə izwï jï bi jya i le mɛ'ɛ ghu nu aa, a tswé a nsyɛ a mìkòrə Yesu, ɲwɛ'ɛ atsə'ə, mìtsyè mi mi kí òtswɛ siginè; ɲìbo'ɔ ní tswá waa.

36 Bə b̄ii mə bi le ntswe ghu wa noò mə Yesu à le ɲghìrè izwï jï bi jya i fɛ'ɛ a nu ɲù wa aa, bi tigè ɲkɛ'ɛnə ní a mbo bo a ajàɲ yïi Yesu à le ɲghùrè yï aa.

37 Bə bya bìtsim b̄ii mə bi le nlò wa mbù'ù àla'a Gerasens aa, bi swon a mbo Yesu mə tá à ma'atə waa ɲghɛɛ yi; nlon mə ɲìbo'ɔ ní wè ní le ntswa waa; maa ajàɲ a bú ɲkuu wa múm àkànu'u mb̄ii yï.

38 ɲù wa yïi izwï jï bi jya i le mà'àtə yï aa, a bu'ù mbo mə yu yònè Yesu. La, a tuu, nswon ghu mbo mə,

39 “B̄ii ɲghèè a nda wò, òtigè ɲkè'ɛnə ní innù jï yéyərə j̄ii mə Nwì à ghìrə a nu wò aà.” ɲù wa a ɲghɛɛ yi ntigè nlaansə ní ànnù yïi mə Yesu à ghìrə a nu yu aa wa ɲjò'ò àla'a tsimə.

Mu Jairus yï màɲgyè bo bì màɲgyè wa yïi mə à le mmòòntə atsəɲə atsə'ə Yesu aà

(Mt. 9.18-26; Mk. 5.21-43)

40 Nòò yï mə Yesu à le ntoo ɲkì wa mb̄ii aa, nnòò bə i le nzï m̄boo yi, nlon mə à le ti bə aa boɲ bo tigè ɲyu'utə n̄ii.

41 Nù yì mò'ò yìi mē ìkùm yì i le mbē Jairus aa, yìi mē à le mbē ndii a ndānghòtē aa, a zì a mbo Yesu. A zì mē aa ñwò ghu nsi, mbu'u mbo ghu mbo mē tā à yonjē yì tā bo yu ghēe a nda yu,

42 nlonj mē à le ntswe nì njonj mumànjg yē yì yìi mē à le mbē ilòò nighúm ñtsò baa, a ghòò ñkwo ñghēe nii aà.

Ajànj mē bo yu le si ghèè aa, nnòò bē wa i le si yònjē ñtigē ntii nì Yesu.

43 Màngyè yìi mē àlèè a le si zì ghu nu a ñjīm ilòò nighúm ñtsò baa, kaa ñù yìi mē mbē a tswaa wa'à bē aa,

44 a yònjtē a ñjīm Yesu, nìmòòntē a atsənjə atsə'ə yì; à mòòntē mē ñka manjə aa, àlèè ya mē a le si zì ghu nu aa, a tswanə.

45 Yesu a betē mē, “Nù yìi mē à mòòntē gha aa, àà wò aa e?” Tsó mē kaa ñù tsù à le wa'à bii mē yu mòòntē yì aa, Peta a tigē ñswonj mē, “Masa, nnòò bē ghù i gha'a si'i, ntinē nì ghó!”

46 Lā Yesu a swonj mē, “Nù yì mò'ò à mòòntē ghā; mē yu'u mīdà'à mī fē'e a nu mē.”

47 Mbē yìi mē mājgyè wa à le nyē mē kaa mbē yu wa'à lèèntē aa, a tigē mfē'e, ntsiginē, ñwo a nsi Yesu, ntigē ñghaa a nsi bē bitsim ñkē'enē annù yìi a ghìrē ñghìrē yu mòòntē yì aa, bē bitsim bii mē bi le ntəè ghu aa bi yu'ù. A tigē ñswonjə ajānj yìi mē yu le mburē ntii wa noò mē yu mòòntē mē atsənjə atsə'ə Yesu ya aà.

48 Yesu a tigē ñswonj a mbo mājgyè wa mē, “Mù ghà, wa àbīntii yo a ghurē ghó; tigē ñghèè nì mbòonə.”

49 Ajānj yìi mē à le mburē ka ki ghàà aa, ñù a lô wa nda ndii ndāghotē wa nzi ñswonj ghu mbo mē, “Wa mù ghò wa à kwò mē; tsuu ñgi'i a mbo Ndì'innù bú ki fa.”

50 Yesu à yù'ù mē aa ñkwi'i mē, “Tsuu bo'ò bē, bii tsi'i bii bonj à ka tì.”

51 Nòò wa mē à le nghèè ñku'u wa nda aa, kaa à le wa'à bii mē tā ñù dānj à bu ñkuu ntsyatē Peta nì Jon nì Jems bo bi ta bi mu wa nì ndè yì.

52 Bē bitsim bii mē bi le ntswe ghu aa bi le si yə'è mbu'u nì nú jyaa nlonj mu mājgyè wā; la Yesu a swonj a mbo bo mē, “Nì tsuu ki yə'è; ñlonj mē kaa à sè aa kwò kwò, a bwii aa bwii.”

53 Bo wyē yì, nlonj mē bo le nzi mē mu wa à kwò mē aà.

54 La Yesu a tswa nìkwēe nì mu wa, ñswonj mē, “Mu, bīnə.”

55 Azwì mu wa a bú mbii fu, a burē mbiiñē ñgaa yì mò'ò; Yesu a swonj mē tā bi lóò ayoo nijji mfa ghu tā à jì.

56 Taà yì bó ndè yì nanjə ñnyerə tsi'i mbənnù; lā a kwántē waa mbì'i bo ló nswonjə annù yìi mē a fē'e a mbo ñù.

9

Ajànj mē Yesu à le ntoo Ngājyegəñnù jì nighúm ñtsò baa a abee aà

1 Yesu a twonj ñgājyegəñnù jì jya nighúm ñtsò baa mfa mitii bo bi àdà'a mē, bo ka mfi'i izwì jì bi ñkii ñghurē nì mighòò.

2 Ntigē ntoo waa mē tā bo ghēe ñka nswonjə annù nlonj annù nifò Nwì ñkii ñghurē nì mighòò.

3 A kà mē aa ntoo waa nswonj mē, “Nì tsuu ayoo tsu ló lògè, kə ati yì tswi'i, kə abàà, kə miji, kə ñgabə, ntsuu itsə'ə jì baa ló lògè.

4 Nì ghēe ñghèè ñkuu a nda yìi nì kuu ghu aa, nì tswé ghu, nywe'e noò yìi mē nì ka ló bú fē'e ghèè.

⁵ Βεε nì ghεε ηkuu a adigə bi tsuu ghuu kwεrə, nì ghirə ti fε'è ghu, nì yétə àbirə yīi mə a tswe a mikòrə bù aa, a ndi'i mə kaa bù bo si nì ànnù tsù burə.”

⁶ Bo tigə mma'atə ηghèè ntsya ni a itoo itoo nswonə nì n̄too yī siginè ya, ηkii ηghurə ni bè a idigə tsimə.

Ajàn mə atu Herod a le mbùurə àà

(Mt. 14.1-12; Mk. 6.14-29)

⁷ Nòò yīi mə Herod yīi mə à le mbə Mfò a ala'a Galilea aa, à le nyu'u innù ma jù aa, àtù yī a le mbùurə, n̄bɔ'ɔ tswá yī, nlon mə bè bī mɔ'ɔ le si swonə ni mə Jon Ngə̀n̄m̄urə bè a Nkì à bù mē m̄biinè ni n̄wô.

⁸ Bī mɔ'ɔ swonə ni mə, Elijah à bù mē m̄bīi fu, bī mɔ'ɔ k̄ii n̄swonə ni mə ngə̀n̄ntoò Nwī yī m̄bīi m̄bīi yī mɔ'ɔ à bù mē m̄bīi fu.

⁹ Herod a swonə ni mə, “Mə k̄i kwyə̀ àtu Jon, ghuù n̄u mə mē bù n̄tigə nyu'u n̄i ànnù nlon ηgaà yī aa à ni ghuu aa ε?” N̄tigə n̄lɔɔ ni mə yu l̄iḡinè yə yī.

Ajàn mə Yesu à le n̄j'ε bə̀ n̄tsù'ù ji n̄taà àà

(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Nòò yī mə ηgə̀n̄toò jya i le mbù m̄bīi aa, bo le kè'ènə innù j̄ii mə bo le ηghirə àà a mbo Yesu, A sw̄n̄tə waa, n̄lɔgə waa bo bo ló ηghεε n̄tswe a ala'a Bethsaida.

¹¹ Nòò yīi mə bè bī ghà'atə le nyu'u mə bo tswe ghu aa, bi yonə yī ghu. A kwεrə waa ghu n̄tigə ηghaa a mbo bo nlon annù nifò Nwī ηkì ηghurə bè bīi mə n̄ghòò le n̄tswe a nu bo aà.

¹² Itugə i l̄oḡinè mē ηka m̄fīi, ηgə̀nyəgə̀nnù ji jya n̄gh̄um̄ n̄tsò baa i z̄i ghu mbo n̄swon mə, “Mà'atə n̄nɔɔ bə̀ ghú tá bo ηghεε mə mbə bo kuu a m̄um̄ m̄ikurə bo b̄i a mbèε ifò jù mə mbə bi yə̀ ayoo ghu n̄ji kə̀ ηk̄i nyə̀ adigə̀ yī lè ghu, nlon mə àd̄igə̀ yū mə b̄i'inè tswe ghu aa kaa bè si ghu ghurə aà.”

¹³ Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Bù bumbon̄ ni fa ayoò bo j̄i.”

Bo swon̄ ghu mbo mə, “Kaa b̄i'ī si n̄i m̄ji m̄i d̄an̄ tswé, n̄tsyatə ηkya abaa ji n̄taà ni m̄bwè mi mbaà. Mbə a bə̀ yīi mə b̄i'inè tswe n̄i n̄j'ὲ bə̀ bú bitsim̄ bon̄ b̄i'inè tswe ni ηghεε nyuu m̄ji a mbo bo.”

¹⁴ Bə̀ b̄ii mə bi le n̄tswe ghu aa le mbə mb̄an̄nə n̄tsù'ù ji n̄taà.

A swon̄ a mbo ηgə̀nyəgə̀nnù ji jya mə, “N̄i ghirə tá bo tswe a n̄syὲ ik̄irə ik̄irə, tá bè tswe n̄i àk̄irə̀ yī fùurə̀ m̄ighum̄ mi n̄taà.”

¹⁵ Bo le ηghirə̀ tsi'ī maa aj̄an̄ bè bya bitsim̄ tswé a n̄syé.

¹⁶ A l̄oḡə̀ ηkya baa jya ji n̄taà bo bi m̄bwè mya mi mbaa, η̄gentə mi'ī ni a ndə̀n̄, n̄tsa'atə Nwī, n̄n̄n̄ m̄bɔɔnə̀ ghu, m̄batə̀ m̄fa a mbo bo mə b̄i fa a mbo bè byá.

¹⁷ Bə̀ bitsim̄ le n̄ji nyurə̀, bi ghotə̀ àbùgə̀, n̄wùkə̀ ji i luu ηkyè n̄gh̄um̄ n̄tsò ji baà.

Ajàn mə Peta à le ηkè'ènə̀ ηú yīi Yesu ni ghu àà

(Mt. 16.13-19; Mk. 8.27-29)

¹⁸ A bə̀ n̄jwi yī mɔ'ɔ Yesu a k̄a n̄tsa'atə Nwī tsi'ī yù. Ngə̀nyəgə̀nnù ji i tswé ghu mbèè, a betə̀ waa mə, “Bə̀ bi swon̄ ni mə mē bə̀ aà wò aa ε?”

¹⁹ Bo kwi'i mə, “Jon Ngə̀n̄m̄urə̀ bə̀ ηk̄i.” Bi mɔ'ɔ mə, “Elijah.” Bī mɔ'ɔ swonə̀ ni mə, “N̄gə̀n̄ntoò Nwī yī m̄bīi m̄bīi wa yī mɔ'ó.”

20 A betè waa mæ, “Lâ nì swõŋ yuu ŋгаа mæ mè laa mbæ wo aa ε?” Peta a kwí'i mæ, “O ni Ayo'ò Nwí wá.”

Ajàŋ mæ Yesu à le ŋghàà nlon ŋgi'i yii yu ka yø i kwo aà.
(Mt. 16.20-28; Mk. 8.30—9.1)

21 Yesu a kwántè waa nswonj mæ tá bo tsuu a mbo nù tsù lö swonj.

22 Nki mbu nswonj a mbo bo mæ, “Mu Nù à ka yø mbuu ŋgi'i jì ghà'atè tâ bità bi ala'a, bilì bi ŋgãŋmà'a Nwí, ni ŋgãŋndì'i nòŋsè, tâ bì tuu yì, ñzwitø yì, a ti bæ nì ñjwi ji tarø, a bú ñyweenø ni ñwò.”

23 A swonj a mbo bè bitsim mæ, “Mbæ nù tsù à ka nløø a ŋka nyòŋø a ñjìm mè a tuù ibii nú yì, mbe'e ati bàŋnè bàŋnè yì ŋka nyonjø nàa tsi'i ñjwí tsimè.

24 Nlonj mæ nù ñtsim yii mæ a løø a nyweensè ibiinú yì aa, à ka bàŋnø bwe; lâ nù ñtsim yii mæ a løø a mbwé ibiinú yì nlonj ŋkwitú gha aa, a ka bàŋnø yweensø.

25 Mbæ a kwetø nù tsù aa ni àkè mæ mbæ a tswe ni mbi yù ntsim mbanjønø mbwé ibiinú yì kè yì nyø ŋgi'i aa ε?

26 Mbæ nù tsù a ka ndìrø atu nlonj ŋгаа yà bo bì ñghàá na, bæø bonj Mu Nù à ka yì kii dìrø atu mbi'i ŋгаа yì a noò yii à ka yì zì a mum ñgha'a ni, ni ñgha'a ni Ta bo bì baangel bi bii bi laa màŋsè aà.

27 A mbù ŋghèè ghu, mè swonj a mbo bù tsi'i annù ñìkøn mæ, bæ bì mɔ'ɔ bì tøø faà bii mæ kaa bi ka yì wa'à kwo, nywe'e noò yii mæ bì ka yì yø annù ñifò Nwí aà.”

Ajàŋø mæ Yesu à le mbønke yì aà
(Mt. 17.1-8; Mk. 9.2-8)

28 Njwi i tsyá mè jì nifwaa, a ajàŋ mæ à le nswonj innù ma jù aa, a logè Peta, ni Jems ni Jon, bo bo kɔ'ɔ ŋghèe a atu nta'a a ntsà'atø Nwí ghu.

29 Bo kà mè aa ntsa'atø Nwí aa, ñsì yì bo bì ñkèrø yì i ñkwensø, ñtsè'è jì i tigè ñfu'u njeŋkø.

30 Bø ghè mè aa ki yø, bæ bi baa bi tigè ñghaa bo bo. A bæ Moses bo Elijah

à ka yì màŋsø ifà'á yì mà'atø mbi yu a Yerusalem aà.

32 Fìlo fì le nnaŋsø ntswe a mi'i Peta bo bì bè bya mæ bo bo le ntswe aà. Bo ghè mè ki wí'inè, ñyø ñgha'a ni bo bì bè bya mæ bo bo tøø aà.

33 Ajàŋ mæ bæ bya le ŋghèø mmà'atø Yesu i lò aa, Peta a swonj mæ, “Taà, a bonj mæ bì'inè tswe faà aà. Tà bì'i ghurø mîntàn mi ntarè, tá yì fùurè i tswe a mbo wò, yì mɔ'ɔ i tswe a mbo Moses, tá yì mɔ'ɔ i tigè ntswe a mbo Elijah.” (Kaa à le ŋwa'à annù yii mæ yu swonjø aa zì.)

34 Ajàŋø à le mburø ki ghàà aa, mba'á i wi'ikè ñzi ñkusø waa. Nìbɔ'ɔ ni tsua ŋgãŋyøgènnù jyá.

35 Bo yu'ù ñjì i ghaà wa múm mba'á ñswonj mæ, “A ni Mú ghà yii mè tsò'ɔ aa à ghulá; ñi ka nyu'u annù yii a swonjø aà.”

36 Nòò yii mæ ñjì ya i le ñkentø aa, bo tigè ñyø Yesu tsi'i yùyu. Bo le ñkutø mîntsú myaa, kaa ñkí'i annù yii mæ bo le nyø aa a mbo nù tsù maa noò swonj.

Ajàŋ mæ Yesu à le ŋghurø múmbàŋnè yii mæ a le ntswe ñi à zwí yì bi aà
(Mt. 17.14-18; Mk. 9.14-27)

³⁷ Abèè a fù'ù mē, Yesu bo bi ñgǎnyəgəñnu ji jya bi sigə wa atu nta'a, ñnòò bē yī wē i zī ñtsi'i yī.

³⁸ Nù yī mò'ò wa a titii ñnòò a təŋnə ñswon mə, “Ndi'innu, mē bu'ù mbô, kwetə a mú ghà ghù, ñlon mə à ni tsi'i mu yī mē mē tswe ni ghu aà.

³⁹ Azwī yī bi a yī nanşə ñko mu ghù mma'a a nsye, ñghirè a wi'ikè mbô'o, a tsigè yī, àjwò'ò a tigè ñfè'ε ghu ntsù. A nanşə ñwukə yī kaa wa'à wànşə mbii mma'atə yī.

⁴⁰ Mē ghirè mbu'u mbo a mbô ñgǎnyəgəñnu jo mē tâ bi fi'i azwī ya, kaa bo wa'á mfi'i zī.”

⁴¹ Yesu a swon mə, “Oò, bù bē bii mē bi si ñ ñbiinti tswé, kaa innu jyaa i wa'à tsinè aa, mē ka bú tswe bi'inè i kii ki tswa ntiə gha nlon ngaà yùu i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Zi ni mu ghò wa faà.”

⁴² A kà mē aa zi ni ghu, àzwī yī bi ya a kó yī mma'a a nsye ntsigə ntigə ñlò tsi'i ñsátə. Yesu a wenè àzwī yī bi ya, ñghurə mu wa mfa a mbo taà yī.

⁴³ Bè bitsim le nyerə a ajànə mē bi le nyə mida'a mi Nwī aà.

*Ajàn mə Yesu à le mbù ñghaa annu ñlonə ànnu ñiwò yī aà.
(Mt. 17.22-23; Mk. 9.30-32)*

Ajàn mə bo le mburə ki wa'a ma jù innu mē à le ñghirè aa, a swon a mbo ñgǎnyəgəñnu ji mē,

⁴⁴ “Ñi nanşə nyu'utə nighàà nú ta ni kuu a atu bù. Bi ka fa Mu Nù a mbo bē.”

⁴⁵ Lá kaa bo le ñwa'a yu'u tá àtù yaa a laa ghu. Nlon mə bi le ñlò'òsə a mbo bo mē tâ bo tsuu zi; bo kii mò'ò ni a mbetə yī.

*Nù yī à kò'ò ntsirə aa à ñ wò?
(Mt. 18.1-5; Mk. 9.33-37)*

⁴⁶ Bo le ñlògìnè ñka nswuñnə, mbetə ni waa bo ni bo mē nù yī mē à kò'ò ntsirə a titii bo aa à ni wò aa ε?

⁴⁷ Yesu a zī annu yī mē bo le si wa'atə ni a ntiə bo aà, ñlogə múñkhə nte'ε a mbèe yu,

⁴⁸ ñswon a mbo bo mē, “Nù ñtsim yī mē à kwèrə mu ghù ni iküm gha aa, à kwèrə aa ghá. Nù ñtsim yī mē à kwèrə gha aa, à ki ñkwèrə nù yī mē à le ntoo ghá aà. Nlon mə aa yu wa yī à kè'ə a titii bù ñsigə ñlwí'í aa, à bəñnə mbə aa yu yī à kò'ò ntsirə aà.”

Nù yī mē kaa à si annu yī'inè tuu aa, à bii aà ñjim yī'inè

⁴⁹ Jɔn a swon mə, “Taà bí'í ghirə nyə nù yī mò'ò a fi'í ni ñzwí jī bi a ato'ò bē ñi iküm gho, bí'í tsu'unə yī nlon mə kaa à si nù àkòrə yī'inè yī mò'ò bə aà.”

⁵⁰ Yesu a swon mə, “Ñi tsuu ñii ki tsu'unə bē, ñlon mə nù yī mē kaa à si annu yī'inè tuu aa, à bii aà ñjim yī'inè.”

Ajàn mə ñikurə ni Samari ni mò'ò ni le ntuu a ñkwèrə Yesu aà

⁵¹ Ajàn mə noò à le ñkòontə mē bi ka bú kwèrə Yesu fu a aburə aa, a kwèrə ntiə yī, ñtanşə mē yu ghèe a Yerusalem.

⁵² Ntoò bē a mbii yu mē tâ bi ghèe nnanşə ñikurə ni Samaria ni mò'ò a mbo yu.

⁵³ La bē bya bi tuù ñkwèrə yī, ñlon mə bo le nzi mē à le si tsyá aa bə tsyá ñghèe ni a Yerusalem aà.

54 Ngǎnyөгənnù ji, Jon bo Jems, yè mē maa ajàn, mbetə yi mə, “Mmà'ambí, ò bèentə mə tá bí'í twonj mɔ'ɔ tá ì lo a aburə nsigə ntɔɔ waa aa ɛ?”

55 Yesu a bəŋkə yi ŋwenə waa.*

56 Bo tigə ñlo ŋghèè a nikurə ni dāŋ.

*Annù bə bíi mə bi tswe ní ŋka nyòŋə Yesu aà
(Mt. 8.19-22)*

57 Ajàn mə bo le si ghèè a mǎnjí aa, ñù yí mò'ɔ a swonj mə, “Mə ka kɪ yòŋə ní gho a ní ŋgòŋ ìdìgə tsim jii o ghèè ghu aà.”

58 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, “Tso ì tswe nì mimbərə myaa, bisin bi kí ntswe ní ndà jyaa, la kaa Mu Nù à si ni àdìgə yii mə mbə a nòŋsə àtú yi ghu mmiintə aa tswé.”

59 A mbo ñù yí mò'ɔ a swonj mə, “Zi ŋka nyòŋə nàá.”

A bǎŋnə ŋkwi'i mə, “Mmà'ambí, ləə tá mə bíi ŋghɛɛ mfoo ntwinjə taà ya'a.”

60 A swonj ghu mbo mə, “Mà'atə tá biku ka ntwinj biku bi bə byaa. Lá a mbo wò, ghɛɛ ŋka nswonj ntoó annù nifɔ Nwí.”

61 Yí mò'ɔ a swonj mə, “Wa mə ka kɪ yòŋə noo Mmà'ambí. La mà'atə tá mə foo ŋghèè mfa filo fi bə a ndùgə ya'a.”

62 Yesu a swonj ghu mbo mə, “Nù yii mə à tswa aso afà'à m̀bu mbəŋkə yi ŋka nlii njimə aa, kaa à si ku'unə a ŋkuu a múm annù nifɔ Nwí.”

10

Ajàn mə Yesu à le ntoo bə bíi mɔ'ɔ mighum mi sàmbaa ntsò baa mə bi tsya mbii yaa laa

1 Ma ya à ghəə kɪ tsyǎ Mmà'ambí a bú ntsɔ'ɔ bə bíi mɔ'ɔ mighum mi sàmbaa ntsò baa ntoo waa mə tá bo tsya mbii yí ŋka nzinə bi baa bi baa ŋghɛɛ ní itoo ní ìdìgə tsi'í tsim jii mə yu ka bɔŋ zɪ ghu aà.

2 A kà mə aa ntoo waa nswonj mə, “Miji mi bè mə a nsoo gha'a lá bifù'ù bǎŋnə ŋkə'ətə; nì ka ntsa'atə Nwí mə tá Mmà'ambí mbɔŋ ñsòò à too ŋgǎŋfà'à tá ì ghɛɛ mfù'ù mijí mi myá.

3 Nì ghɛɛ lá, a ajànə mə mə too ghuu aa, ni ghɛɛ tsi'í tsɔ mbinjərəə a titi bitakurə.

4 Nì tsuu mú àbàa ŋkabə tugitə, ntsuu abàa kii tugitə, ntsuu ntam kii tugitə, ntsuu kɪ təə a ntsà'atə ñù tsù a mǎnjí.

5 Bɛɛ nì yi ŋghèè ŋkuu ní nda yii nì ŋkuu ghu aa nì fòò nswonj mə, ‘A Mbɔɔnə kuu fàa nda laa.’

6 Bɛɛ mə ñù mbɔɔnə a tswe ghu bəŋ mbɔɔnə ya ì ka kuu ghu nú, a tsuu ghu tswe bəŋ mbɔɔnə yùù ya ì ka bíi kuu fu a nu bù.

7 Bɛɛ nì ghɛɛ ŋkuu ní nda yii nì kuu ghu aa, nì lwi'í maa nda ŋka nji ŋkii nno ní àyoo yii bi fa a mbo bù aà. Nlonj mə wa bi tswe nì ŋka ntú ŋgǎŋfà'à. Nì tsuu a mila'a kɪ kuu ghɛɛ, ì kuu bíi.

8 Bɛɛ nì yi ŋghèè ŋkuu a atoo, bɛɛ bi kwərə ghu siginə, nì ka ñji ayoo yii bi fa a mbo bù aà.

* 9:55 ñwà'ànə jì mɔ'ɔ ì ku'usə yuá annù: “Kaa nì sí mbuu azwí yii mə nì tswe ni yuu aa zì; ñlonj mə kaa Mu Nù à le ñwà'à zì aa a ta ŋgí'i a nu bə, à le mbǎŋnə zì aa a nyweensə bə.”

⁹ Nì ghurè mìghòò mii mi tswe a nu bè ghu aa, ntigè nswonjə ŋke'ɛnə a mbo bo mə, 'Wa annù nifò Nwí a zì mē ŋkoontə a nu bù.'

¹⁰ Lá, mbə nì yì ŋkuu nì atoo bi tuu ghuu ghu kwərə, nì fe'è ñghɛɛ a mĩmfãñnè ñswonj mə,

¹¹ 'Abirə ala'à yuu yii mə a ghirə mbanə a mikòrə bĩ'i aa, bĩ'i yètè, a ndi'i mē kaa bĩ'inè sì nì annù tsu tswé. Lá bĩ'i swonj a mbo bù mē annù nifò Nwí a zì mē ŋkoontə a nu bù.'

¹² Mè swonj a mbo bù mē ŋgi'ì àtoo mà ya a njwí ñtsò'òtə mĩsa'a ì ka yì tsyàtə yì Sodom.

Njò'ɔ ɪla'a jii kaa i le ŋwa'ă ntoò Kristo bii aa

(Mt. 11.20-24)

¹³ "Ŋgi'ì yì ñwè ì tswe a mbo wò mbá Chorazin, bo bi a mbo wò mba Bethsaida, nlonj mə bi le mbaa bə ghirə innù jì wè jì wè jú mə bi ghirə a ala'a bù aa a ala'a Tai kè Sidon bonj bi leè mbəñkə mĩntiĩ myaa tetè, ñtigè ŋwe'ɛ itsè'ə ŋgi'ì ŋki mfu'u atú yaa nì àbú.

¹⁴ Lá a ka yì swèrə a mbo bù wa jwí ñtsò'òtə mĩsa'a ì tsyàtə a mbo Tai bo Sidon.

¹⁵ Ŋgaa yò ì bə mə akə aa ɛ, a Kapernaum? O ghirə ŋwa'atə mə bi ka ŋɛntə ɪbii nú ghoi kɔ'osə gho a aburə aa ɛ? Wa bi ka yì mà'à gho ò sigè ñghɛɛ a bãñsye'."

¹⁶ Yesu a swonj a mbo ŋgãñyegènnù jì jya mə, "Nù yii mə a bĩ ànnù yii nì swonjə aa, à bii aa annù yá. Nù yii a ntúú annù yii nì swonjə aa, a ki ntuu aà ghá. Nù yii mə à tùu gha aa, à ki ntuu aa yu wa yii mə à le ntoo gha aà."

Ajàñə mə bè bya mighum mi sambaa ntsò baa le mbù mbii aà

¹⁷ Bè bya mighum mi sambaa bi le mbii nì ñidorə nswonj mə, "Mmà'àmbi tsi'ì bidemon bi ghirè ñyu'unə nì yì'ì nlonj ikúm ghó."

¹⁸ A swonj a mbo bo mə, "Mè ghirə nyə Satan a ló a aburə ŋwo tsi'ì tsó mbəñ yì ñwà'àkə.

¹⁹ Yé nì, mē fà mē àda'a a mbo bù mē nì ka ntəontə a atu no bo bi bångaa bĩ bĩ, ñkii ŋgha'a nì àdà'a ŋgãñkibàà wa kaa tá àyoò tsu wa'à ghuu ləənsə.

²⁰ Lá ta nì tsuu ki doritə bə mə ɪzwí jì bi yu'unə nì ghuu, nì ka ndoritə nì bə mə bi ŋwà'ànə mē mikúm muu a aburə aà."

Ajàñ mə Yesu à le ndoritə aà

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ A bə maa noò, Yesu a doritə a múm Azwí Nwí ñswonj mə, "Taà, mē fà mbĩ'ikə a mbo wò a Mmà'àmĩ àbùrè bō ñsye nlonj mə ò lò'osə innù júla a mbó ñgãñmitsyè bo bi bè bii bi zi annù aa, mbàñnè ndi'ì a mbo boɔ bĩ borè. ññə, Taà ghá, a bə àjàñ yii mə a le mbòñjə gho mē tá ò ghirə aà.

²² Taà ghá à fà mə innù tsim a mbo mē. Kaa mbə ñu wa'ă ñu yii Mu à nì ghu aa zi ntsya a Ta. Kaa ñu a wa'ă a Ta ŋki nzi ntsya Mu, mē mbə a tsuu ñu yii mə Mu à tsò'ɔ mə yu ñi'ì a Ta ghu mbo aa bē."

²³ Yesu a bəñkə yì nswonj a mbo ŋgãñyegènnù jì jya mə, "Mbɔɔnə a mbo mi'ì mii mə mi yə annù yulà mə nì yə aà,

24 ñlonj mæ mè swòhø a mbo bù tsi'í annù ñíkonjæ mæ, ngǎntoo Nwí jì ghà'atè bo bì bifò bì ghà'atè bi le si yè'ètè a nyè ma juù innù mæ ni yè aa, la kaa wa'à yè. Nyè'ètè ni a nyu'u innù jù mæ ni yu'u aa kaa wa'à yu'ù."

Nìghàà nì ñnanaa ñlonj ñú baSamaria ñgǎñàbòhøntíí

25 Ngǎñndì'i nòhşè yí mò'ò à le ñkwà'ànè yi nswonj mæ, "Ndì'innù, mibè mè ghìrè mè akè mbonj jì ilòh aa é?"

26 A betè yi mæ, "O twonjè nyè mæ bi ñwa'anè a mùm àñwà'ànè nòhşè aa mè akè aa é?"

27 A kwi'i mæ, "Tigè ñkòhø Mmà'àmbi Nwìngòh ghò ní ñtìì ghò tsìim, ní ñtswèntìì yò i tsìim, ní mìtìì mo mìtsìim bo bì ni mìtsyé mo mìtsìimè. Í kii tigè kòhø ndìim ghò tsó ibii nú ghò."

28 Yesu a swonj ghu mbo mæ, "O kwi'i tsi'í sigìnè. Ka ñghìrè ma mùu ajàn bonj ò ka tswè ntìì."

29 Ajàn mæ à le si lòò ndì'i mæ ànnù yi a tsìnø aa, a bú mibetø Yesu mæ, "Ndìim ghà aa wò aa é?"

30 Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, "Nù yí mò'ò à le nlò a Yerusalem ñka nsigè ñghèe a Yeriko, bìyèrè bì tswá yi, ntsò'otè its'è'è ghu nu, nanşø ñghòò yi tsi'í sigìnè, a tigè ñkwò, bo ma'atè ñlo waa,

31 Ngǎñmà'a Nwí yí mò'ò à le ñka nzi maa mánjì, à zì mè mfe'è ghu nu aa, ñdanşø mbèè, ñstya yi.

32 Mu Levi yí mò'ò à le ñki nzi nyè, ñghìrè tsi'í maa ajàn, ñdanşø mbèè ntsya yi,

33 Lá ñù baSamaria yí mò'ò yìi à le ñka ñghèe a ñighaa yu aa, à le nzì nyè, ñko mìlìhñè yì.

34 Ñghèe ghu mbèè, nsi'i ñla'à jì jya, ñniñø afù ghu ñkwèrè, ntswesø yi a atu nàa yu, ñlògø yi ñghèe ni ghu a nda bìgìì, a ñlèntè yi ghu.

35 Bo yu le ghu, àbèè a fù'ù mè, a ghè yu ki ghèè, mfi'í ibà'atø ñkabø silva jì baa,* mfa a mbo ñù ñlèntè ñdâ bìgìì wa, ñswonj mæ, 'Ka ñlèntè ñii, bæe mè a lògø ñkabø ntsyà yulà, bonj maa bú bènsè fu, a noò yìi mè bìi àà.' "

36 Yesu a betè ndì'i nòhşè wa mæ, "O wà'atè mè ñdìim ñù wà mè bìyèrè bya le ñghòò yi aa, a titìi bè buà bi tarè, à ni wò aa é?"

37 A kwi'i mæ, "Nù wa mæ à le ñko mìlìhñè yì àà." Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Ghèe ñki ñka ñghìrè maa ajànè."

Ajàh mæ Yesu à le ñghantø Martha bo Mary àà

38 Yesu bo bì ngǎnyøgǎnnù jì i le ghèè ñkua a ñikurè ní mò'ò, mǎngyè yí mò'ò, ñkùm yi i bæ Martha, a twonjè yi a nda yu,

39 Muma bì mǎngyè wa, ñkùm yi i bæ Mary a tswé bo yu. Yesu à zì mè aa, a zì ñtswe yi tsi'í a mbèe mìkòrø Yesu, ñyu'utè ní ànnù yìi à le si dì'ì àà.

40 Lá Martha à le si nwùgø nú yi, ñwa'a tsi'í annù a ñghìrè miji a mbo bìgìì byà. A le nzì ñswonj a mbo Yesu mæ, "Mmà'àmbi, ò si yè mè à ní ànnù yì bì mè mumaà à ghìrè, mè à mà'atè gha tsi'í mè mè, mè yè ni ñgi'i a ni miji mù aa é? Ghàantè yi tâ à zì ñkwetø ghà."

41 Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Martha, Martha! O nwùgø nú yò si'i a ni ñnnù jì ghà'atè!

* 10:35 2 denari, ñkabè baGrikia, ndùù yi ibè tsó ñkabè ñgǎñàfà'à ñjwi jì baà.

42 Ayoo yĩ fùurè a ku'unè a ntswe nì yù. Mary à tsò'ò mē mbèè yĩ sigìnè kaa mbè nù a wa'à ghu mbo kwerè.”

11

*Yesu à dì'í Ngǎnyəgənnù jì mǎnjì ntsà'atə Nwì
(Mt. 6.9-13; 7.7-11)*

1 Yesu à le si tsà'atə Nwì a adigè yĩ mɔ'ɔ, à mǎnsè mē aa, ñgǎnyəgənnù yĩ yĩ mɔ'ɔ a swonj ghu mbo mē, “Mmà'àmbì, dì'í ntsà'atə Nwì a mbo b'í, tsò mē Jon à le ndì'í a mbo ñgǎnyəgənnù jì aà.”

2 Yesu a swonj a mbo bo mē, “Nì kii ti tsà'atə Nwì nì swonj mē: ‘Taà yĩ'í, ghìrè tǎ b'í'í ka ñgha'asə Ìkùm ghó. Tǎ ànnù nifò yo à zi.

3 Ka mfa mijì mii mē mi ku'unè a mbo b'í'í aa a njwi njwì;

4 ñki ñka nli'inè nì ifansənnù jì'í, nlonj mē b'í'í ñkii nli'inè nì jì bē bii mē bi fǎnsə a nu b'í'í aà; ntsuu ki bii b'í'í ka ñwo nì àkwà'ànè bē.’ ”

5 A bú nswonj a mbo bo mē, “Mbè nù nìbò ghùù a gheè a mbo nsùkà'á yĩ nì ntiì itugè nswonj ghu mbo mē, ‘Nsu ghà, tso'osə gha nì ñkya abaa jì tarè;

6 nlonj mē nsù ghà yĩ mɔ'ɔ à lo nighaa a asà'a agha'a nzi, kaa mē wa'à nì àyoo niji a mfa ghu mbo tswè.’

7 Mbè nsù yĩ wa a nɔɔhə a ikuu ñkwi'í ghu mbo mē, ‘Tsùu ñgǎ'í a mbo mē fa; mē tsètè mē abà'á yá, b'í'í b'í b'í b'í ba nɔɔtè; kaa mbè mē wa'à bù mbiinè a mfá àyoo a mbo wò.’

8 Mē swonj a mbo bù mē, mbè tuu biiinè fa ayoo ghu mbo mē à nì nsùkà'á yĩ aa, lá ñyonə ajàn yii mē à ghèè nì mbiì ñka mbetè kaa wa'à lò aa, à ka biiinè fa njòè tsim jii mē a lòò aà.

9 Ma mùu ajàn, mē swonjə a mbo bù mē: Nì ka mbetè bonj bi ka fa a mbo bù; nì ka nɔɔ bonj nì ka yè; nì ka ñkwentè bonj bi ka ña'a fa a mbo bù.

10 Nlonj mē nù ntsim yii a betè aa, a kwerè; nù ntsim yii mē a kii nɔɔ aa a yè. Nù yii mē a kwèntè aa bi kii ñna'a ghu mbò.

11 Tǎ yĩ tsù à tswe a titiì bù mē mbè mú yĩ a betè fibwè, a tswe tì fa fibwè mbaɔnə mfa bə no ghu mbo

12 kǎ a betè nìbòò nì ñgu ghu mbo a bǎɔnè nifa bē àngaa ghu mbo aa è?

13 Mbè bù bii mē nì nì ngǎnghìrè innù jì bi aa, nì zi ajàn yii mbè nì ka mfa njoo jì sigìnè a mbo b'òò buu, nì sè wa'atè mē mbè Taà ghùù yii mē à tswe a aburè aa a nanjə ñkɔɔtə a mfá Azwì yi a mbo bē bii mē bi betè nì yì ghu aa è?”

*Yesu bo Beezebul, mfò bidemonj
(Mt. 12.22-30; Mk. 3.20-27)*

14 Yesu à le si fi'í azwì yì bi yii mē a le mbè yì ti ghàà; nòò yii mē àzwì yì bi ya a le mfè'è aa, àkiko'o ya a lògìnè ñka ñghaa bē bii bi le nyè aa bi yerè tsi'í mbè ànnù.

15 La bo b'í mɔ'ɔ bǎɔnè nswonj mē, “A fi'í nì ìzwì jì bi ntsyà aa a njim Beezebul, mifò ìzwì jì bi wá.”

16 La bē bya b'í mɔ'ɔ, a ñkwà'ànə yu, bi bǎɔnè nswonj mē, tǎ à ghìrè ànnù yì yéyerə a ndì'í mē Nwì à tswe bo yu.

17 Mbə yī mə Yesu à le nzi mmòntê jyaa aa, a swon̄ a mbo bo mə, “Ala'a yī mə a yatə waa ntəə a atutu, nto nī waa bo ni bo aa, a wànsə ñwo. Ngwè'è yī mə à ki nyàtə waa laa, i kii ñwan̄sə ñwò.

18 Mbə a bə mə Satan à ki nyàtə yi, bon̄ à ka ki to nīi yumbon̄, tâ ànnu nifò yi təə mə akə aa e? Nlon̄ mə nì swon̄ mə mə fi'i izwī jī bi aa nī mīdà'à mi Beezebul.

19 Mbə mē ka mfi'i izwī jī bi aa ni mīdà'à mi Beezebul, bon̄ bɔɔ buu tigə mfi'i aa ni mīdà'à mi wo aa e? Mbɛɛ mə a bə maa ajàn aa, à ni bo bīi mə bo ka yī tigə tsərə i sa'à ghuu.

20 Lā mbə a bə mə mə fi'i izwī jī bi aa ni mīdà'à mi Nwī bon̄ ànnu nifò Nwī à zī mə a mbo bù.

21 “Nòò yī mə n̄tī ñù, yī mə à tswe nī ñjoo mitsə'ə a be ndùgə yī aa, ñjoo jī i tswe ni mbɔɔnə;

22 Lā mbə nyərə yī mə à tinsə ntsyàtə yi aa, mbə a zi bon̄ à ka kwərə ñjoo mitsə'ə jya mə à niñ n̄tī yī ghu aa, i se'ɛ ñjoo jī tsi'i tsim i yatə.

23 Nù yī mə à si ñjim yà bii aa, à bii aa ñjim ngan̄kibaa yà. Nù yī mə à si ghotə aa, a bāñnə nja'a aa jà'à.

Ajàn yī mə mbə àzwī yī bi a fè'è mbu ñkuu fu aà
(Mt. 12.43-45)

24 “Nòò yī mə àzwī yī bi a fè'ɛ a nu ñù aa, a karə a nī àdìgè yī mə kaa ñkī i si ghu tswé aa, ñlɔɔ ni mə mbə yu miantə ghu le; a tuu yə aa, a swon̄ mə 'mè ka bù bìi gha fu a nda yī mə mè fè'ɛ ghu aà.’

25 A ti bìi ñyè mə bi yè'è mə nda ya i laa ñkù'ùnə,

26 bon̄ à ka ghèè bú bìi nī izwī jī sàmbaa jī bi jī dàn̄ jīi i bi'i ntsyàtə yi, i zī ñku'usə yi ghu tâ bo bo kuu ñkuu ntswe ghu; bɛɛ i kuu maa noò bon̄ n̄tswé ñù wa i ka bi'i tsyàtə ajàn yīi à le mbə a mbīi aà.”

Ñidorə nīi mə ni ni annu ññkorə àà

27 Ajàn mə Yesu à le mmàn̄sə nswon̄ə ma jū ñnnu aa, m̄ngyè yī mò'ò wa atit̄i nòò a swon̄ ghu mbo mə, “Mbɔɔnə a mbo m̄ngyè yī mə à le ñjwe gho aa bo bi a nī mbīi mīi mə mi le nɔñsə gho aà!”

28 La Yesu a bāñnə ñkwi'i mə, “Mbɔɔnə i bāñnə n̄tswə aa a mbo bə bìi mə bi yu'u ñghàà ni Nwī ñləə aà!”

Bə bya lɔɔ mə tâ Yesu à ghirə annu yī yeyərə
(Mt. 12.38-42)

29 Nòò yī mə n̄nòò bə wa i le n̄lògìnə ñka ñgha'atə aa, Yesu a be'enə ñka nswon̄ə mə, “Niwàà ni bə buà tsit̄ɔñ à ni niwàà nī bì; bi lɔɔ nyə àlènsə, la kaa mē ka wa'á alènsə yi dàn̄ a mbo bo fa ntsya alènsə Jonah.

30 Nlon̄ mə ajàn yī mə Jonah à le mbə alènsə a mbo baNineveh aa, àà ñgñ ñgñ ajàn yī mə Mu Nù à ka bə alènsə a mbo nuà niwàà.

31 Mfò m̄ngyè wa yī mə à le n̄lò a mbù'ù n̄tīi aa, à ka yī bìinə a noò n̄tsò'òtə mīsa'a bo bì niwàà ni bə bú tsit̄ɔñ i niñə wa a isa'à. Nlon̄ mə à le n̄lò a n̄lwi'ī m̄bi yù, ñzi a a nyu'u ñghàà ni m̄tsyè a mbo Mfò Solomon, lá yè n̄, ñù yī mə à kò'ònə ntsyàtə Solomon aa, à ghuà a tit̄i bù.

32 Bə bi Nineveh ka yī bìinə a noò n̄tsò'òtə mīsa'a, i təə bo bì niwàà ni bə buà tsit̄ɔñ, i niñə waa a isa'a à; ñlon̄ mə baNineveh le mbəñkə m̄ntīi myaa wa noò mə Jonah à le ñghàà a mbo bo aà, lá yə n̄, ñù yī mə à kò'ònə ntsyàtə Jonah aa, à ghuà mə a tit̄i bù.”

*Njaka' a ibi' nù**(Mt. 6.22-23)*

³³ "Kaa nù à laa nwa'à nì lām kosè ñghεε nniñə ni a atà, kè m̀bu ǹlògè nì àntòò ñkuse ghu, kaa kì'ì kii ñkosè nniñə ni a nji'ì ikùù. Nù a kii ñkosè lām, a te'ε aa a atu atetè tà nù ti kuu a nda a yò ñkà' à wá.

³⁴ Nìlì'ì no laa mbè lām ibi' nù ghò. Nìlì'ì no bə tswe siginè, bə bə bə m̀b̀ǹǹú yò ntsim ì luu nì ñkà' à. Lā nì bə tsuu ì siginè tswe bə m̀b̀ǹǹú yò ntsim ì luu nì m̀f̀i'ì ìdìgè.

³⁵ Mbə yì mə a bə ma mùu ajàn aa, nì ka ntsyesə tà ñkà' à yì mə ì tswe a nu bù aa, ì tsuu bāñnə bəñ tìgè itugè.

³⁶ Mbə ibi' nù ghuu tsim ì luu nì ñkà' à, ñtsuu nì àdìgè yì fii tswe, bə ì ka kì nanşə ta, tsi'ì tsò lām yì mə a ta nì a nu bə m̀fa nì ñkà' à aà."

*Yesu a firə baFarisai bo bi ñgǎñndi' i nòñsə**(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)*

³⁷ Yesu a burə kì ghàa nù baFarisai yì mò'ò a twonè yì mə tà à zì nji a nda yu; Yesu a ghεε ghu nda bo yu jì.

³⁸ Annù a tsyā nù baFarisai wa ajàn yì mə à le nyə Yesu a jì tìghè à fòo nsi'ì mbò mi aà.

³⁹ Yesu a swon ghu mbo mə, bù ba Farisai, nì s'i'ì ndon bo bi ìkan tsi'ì a abεε abεε, la a mum, nì bāñnè ñluu nì ñnnù jì bi, ñkii mbañnə nì ñjoo bə ñkwεrə,

⁴⁰ itirə ndè jì tsu! Nì sì zì mə nù yì mə à le nanşə abεε laa, a nì yu mə à le ñkì nnanşə mum aa ε?

⁴¹ Lā tà nì bāñnə mfa njoò tsim ghu mum a ñkwεtə ñgǎññfum ghu, nì bə ghìrè ma mùu ajàn, bə ñ ka bə annu yì a ku'unə aà, tà ñjoo tsim a mbo bù ì laa.

⁴² "Lā ñgi'ì yì ñwè a nu bù mbá baFarisai! Nlon mə nì lògè nì ñjoo aghò'ò bo bi bāmbòrè buu ñyatə nì nì itii ñighum, mfa nì àtì yì fuùrè a mbo Nwì, lā kaa wa' à nì ànnù yì mə a tsinə aa ghìrə, kaa wa' à nì Nwì kii ñkonə; bə ñ ghìrè nì ñnnù ma jù tsi'ì tsim, kaa wa' à nì jì mò'ò mà'atè.

⁴³ Ñgi'ì yì ñwè a nu bù mbá baFarisai! Nlon mə nì kòñə a ntswe nì ìlən jii mə ì kò'ònə aa a múm ñdanghòtè bù, ñkonə nì mə tà bə ka nzi ntsà'atè nì ghuu a idigə mita,

⁴⁴ Ñgi'ì yì ñwè a nu bù! Nlon mə nì bə aa tsi'ì tsò m̀s̀ỳε m̀i'ì mə kaa bi s̀ ìl̀ns̀ə, kaa bə wa' à yə, ñtsya ghu itu tì zì."

⁴⁵ Nù yì mò'ò a titii ñgǎñndi' i nòñsə jya a kwi'ì a mbo Yesu mə, "Ndi'innù, ò swon ma mùu ajàn ñkii mbəgite aa yi'ì."

⁴⁶ Yesu a swon mə, "Ñgi'ì yì ñwè a nu bù mbá ñgǎñndi' i nòñsə! Nlon mə nì bə'ésə bə nì abè'è yì mə a tsya waa a mbè'è. Kaa bù búmbəñ kaa nì wa' à zì ajàn yì mə mbè nì te'è ñkoontə abè'è ma yù kə ñkwεtə waa tà bo be'è.

⁴⁷ Ndòò a atu bù! Nlon mə nì bə misyè m̀i'ì ñgǎñntoo Nwì jii mə bitaa buu le nzwitə aà.

⁴⁸ Maa ajàn nì nì biyəfə ñkii mbeentə nì ñnnù jii mə bitaa buu le mbù'ù aà; ñlon mə bo le nzwitə waa, nì bāñnè m̀bi'ine m̀b̀o'ò misyè myaa.

⁴⁹ Mbə yì mə a bə ma la aa, m̀s̀ỳε m̀i'ì Nwì m̀i'ì swon mə, 'Mə ka too ñgǎñntoo jya, bo bi ñgǎñnswonə annù Nwì tà bo zwitə b̀i'ì mò'ò ñkì ñka ntso'ò akorè b̀i'ì mò'ò,'

⁵⁰ ta tâ àlæø ñgǎñntoo Nwí tsím, yíi mæ bi le nsaansø nloginø a nloginø mbi aa, ta bi betø a mbo nìwàà ni bê buà,

⁵¹ ñloginø ní àlæø Abel ñghæe nywe'e ní à yí Zechariah yíi mæ bi le nzwitø a titii ñikentø ní mà'anwí bo bi Adigø ya yíi mæ a laa màñsø aà. ññø, mè swonø a mbo bù mæ bi ka yí betø alæø yaa a mbo nìwàà ni bê buà.

⁵² Ngi'i yí ñwè a nu bù mbá ñgǎñndi'i nòñsø, ñlonø mæ ní kwèrø mè bîkey bi mitsyè bii mæ bi ña'a màñji; ní tuu ñkuu, ñki ñkinø bê bi mo'ò mæ tâ bi tsuu kíi kuu."

⁵³ Ajànø yíi mæ Yesu à le mmà'àtø waa ñka ñghæe nii aà, ñgǎñndi'i nòñsø bo bi baFarisai loginnø ñka ligitø ní ñnnu jya mæ Yesu à le nswonø aa tsi'i ní mîtii ñkii mbetø nii ní ñnnu ji ghà'àtø,

⁵⁴ mæ mbø a swonø ànnu yí bi yí tsu tâ bo tswa yi.

12

Nì tsuu kí bo'ò a nswonø ànnu ññkonø (Mt. 10.26-27)

¹ Ajànø mæ nnòò bê wa ñkam ní ñkam i le nzi ñghotø, ntigø ntinø waa ntinø ñghæe aa, Yesu a lögìnø mfoo nswonø a mbo ñgǎñnyøgènnu ji mæ, "Ní ka ntsyèsø ghuu ní mbè'è àbaa baFarisai, yíi mæ à ní abagilø àà.

² Kaa àyòò yí tsu a sì ghu tswè mæ bi bçontø mæ kaa bi ka yí wa'à fùrø, kè mæ a læontø yíi mæ kaa a ka yí wa'à fè'è yentø tâ bì zi.

³ ñnnu tsím jii mæ ní swonø a múm ñtugø aa, bi yu'u a nlaa ñdigø. ñnnu jii mæ ní ki ntsùmtø a adigø yí l'ò'ssø aa, ba yí tigø tøø a itu mila'a i kè'ènø.

Nù yíi mæ mbø bi kà mb'ò aà (Mt. 10.28-31)

⁴ "Mè swonø a mbo bù, ñka'à já, mæ, ní tsuu kí bo'ò bê bii mæ mbø bi zwitø tsi'i mbiinu, kaa wa'à annu dàñ bù ñghirø aa bê.

⁵ La mè ka bàñnø ñwà'àsø ghuu nlonø ñú yíi mbø ní bàñnø ñka mb'ò aà: Ní ka mb'ò yu wa yíi mæ a zwitø, ñki ntswe ní mìdà'a a mmà'a a mum mo'ò Satan; ññø, mè swonø a mbo bù mæ nàa mb'ò nii.

⁶ Tigø bi fèe nda'a ji ntaà aa ní bikabø bi baa aa ø? Kaa Nwí a wa'à ní nda'a ma yú tsi'i yí fùrø li'ìnø.

⁷ Yø mbá, à zi nduu inõñtu jii i tswø a atu bù aa tsi'i tsím; tsuu kí bo'ò, ní tswø ní ñdùù, ñtsyatø nda'a a nnòò.

Annù mbii kø annù ntuu Kristo (Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ "Mè ghæè ní mbii a nswonø a mbo bù mæ, ñu yíi mæ à bii gha a nsi mi'i bø aa, Mu Nù à ka yí kii bii yí a nsi mi'i baangel bi Nwí;

⁹ la ñu yíi à tuu gha a nsi mi'i bø aa, bi ka yí kii tuu yí a nsi mi'i baangel.

¹⁰ Nù ntsím yíi mæ à ghàa ànnu yí bi nlonø Mu Nù aa bi ka yí li'ìnø ifansønnu ji; lá ñu yíi mæ à bègìtø Azwí Nwí aa, kaa bi ka yí wa'à ifansønnu ji li'ìnø.

¹¹ "Nòò yíi mæ bi lògø ní ghuu nzi ní bù a ndånghotø bo bi a nsi bìa'a bi ala'a bo bi bità bi ala'a aa, ní tsuu kí wa'a annu yíi mæ ní ka swonø kè ajànø yíi mæ ní ka kwi'i aà;

¹² ñlonø mæ Azwí Nwí a ka di'i annu yíi mæ ní ka swonø aa maa noø."

Ñghàà ní nànaa nlonø ñgàñkabø yíi mæ à le mbø ajñtø àà

13 Nù yí mò'ò wa atitii nnòò a swon a mbo Yesu mæ, “Ndi'innu swon a mbo mumaà tá à yatè njoo jii mæ Taà à le mmà'atè aa a titii bí'iyu.”

14 Yesu a kwi'i ghu mbo mæ, “Mbâ ghú, a gha ní ñsa'a misa'a kè ñyatô ñjoo a titii bù aa a tsò'ò wò le?”

15 Yesu a ghèè ní mbíi ñswon a mbo bo mæ, “Nì ka ntsyese ñkii ntsu'ute ní ghuu nlon aghè'èné tsim yii mæ a ghìrè bè yè'ètè ní ñjoo aà; nlon mæ ntswéntii ñu kaa à laa ñwa'a aa njoo jii wè jii mæ à tswe ní ju aa bè.”

16 A gheè ní mbíi ñswon nighàà ní nánaa a mbo bo mæ, “Abwèné nsyè ñgàñkabè yí mò'ò a le fi'isè miji tsi'i a mbè nù;

17 a nanşè ñtswe ñwa'atè annu yii mæ mbè yu ghìrè aa, mbetè mæ 'Mè ka nanşè ghìrè aa mæ akè i tswe ní ità jii mæ i gha'atè mæ mbè mè fu'u miji ma mù ñlèè ghu aa é. ”

18 A swon a atu ibiinú yi mæ, “Annu yii mæ mè ka ghìrè aa a ni mæ: Mè ka sà'a ità jya tsi'i tsim bu ghùrè jii wè, jii mæ mbè logè miji aa mya bo bì ñjòò jyà tsim.

19 Mè ghìrè ma la, bon mè ka tigè swon a mbò ñtìi gha mæ, ñtìi ghá, wa ò lèè njoo a atà i gha'a ñgha'a ajàn mæ mbè ò ji a atu ilòò ilòò; lòò lá àdigè ñtswe ghu, ntigè nji ñkii no, ñkii ndoritè.”

20 Lá Nwí a swon ghu mbo mæ, “Atirè ndè yí tsu! Mè ka twon ñtìi gho ñitugè sii, tá ñjoo jya mæ ò fù'u ñghotè aa tá i tigè mbè ji wo aa é?

21 A ní ñgìñ ñgìñ a mbo ñu yii mæ a ghotè ní ñjoo, ñlèè ní a ata ñlon ibiinú yi, kaa wa'à ní ñjoo a mbèè Nwí bânñè ñtswe.”

Annú nnìñ ntii a nu Nwí (Mt. 6.25-34)

22 A bú ñswon a mbo ñgãñyègènnu ji mæ, “Ma mùu ajàn mè tigè ñswon a mbo bù mæ ní tsuu innu kí wa'a nlon ntswéntii yùù, mæ ní ka ji aa akè, kè ñlon ibiinú ghuu, mæ ní ka wè'è aa akè le.

23 Nlon mæ ñtswéntii i tsyatè miji, ibii nu i kí ñtsyatè itsè'è.

24 Nì wa'atè ñjyà, kaa i si njoo bwe'e, kaa wa'à ní miji kii mfu'u, kaa wa'à ní mântàn kè ní ità tswé, lá Nwíngòñ a je'è ní waa. Nì si ní ndùù tswé ñtsyatè bisiñ ma bú aa é?

25 Mbè ñu ñbù yí tsu a ku'usè múbàntè a ní ñtswéntii yí ñlon mæ a wa'a innu aa é?

26 Ma mùu ajàn, mbè ní tsuu zi ajàn yii mæ mbè ní nanşè ñku'usè tsi'i múntsirè àyoo tsi'i tsó ma yú, ní bú ñtigè wa'a nlon njoo ji mò'ò aa a ya aa é?

27 Nì lentè ibwí'i ñgèè, ñyè a ajàn mæ i kwe aà; kaa i si nwùgìñè kaa wa'à ní àsìsì kii mba'a; la mè swon a mbo bù mæ, tsi'i mífò Solomon a múm nigha'à ní ní tsim, kaa à le ñkí'i atsè'è yí tsu wè'è tá à bon mbè tsi'i tsó jyaa.

28 Lá mbè Nwí a ka ñwè'è itsè'è a nú ñgèè yii mæ i kwe ní a atu mânta'a sii a lo ti bè a yoo bí tóò a abu aa, ní si mçòntè mæ mbè a wè'è itsè'è a nu bù ñtsyatè aa é? Abiintii yuu a kè'è bè laa aa a ya é?

29 Maa ajàn, ní tsuu kí betè mæ, ní ka ji aa àkè, kè ní ka no aà àkè le, tá miantii muu tsuu innu i kí wa'a.

30 Nlon mæ à ní innu jii mæ bítizí Nwí bí si'isè ní mibimminú myaa nlóò aà; la Taà ghùù à zi mæ ní bon njoo mà jù.

31 Lâ tâ nî ban̄nə ɲka n̄lɔɔ annù nifɔ̄ Nwî boɲ à ka fa ɲjoo mà jû a mbo bù.

Afù'ù a aburə
(Mt. 6.19-21)

32 “Nî tsuu ki bo'ɔ mbâ boɔ bi mb̄in̄jèrè bâ, ñlon̄ mə, Taà ghùù a doritə a mfâ ànnù nifɔ̄ aburə a mbo bù.

33 Fée nî ɲjoo juu mfa a mbò ɲgǎɲfəfəmə tǎ tswə nî ìbàà ɲkabə jii mə kaa i si sà'akè aà, i lèə afù'ù yùù a atà a aburə, a adigə yīi kaa ɲkabə ì si ghu mɛ, kaa biyərə wa'à ghu kuù. Kaa nsəbè wa'à nî ɲkabə ghu kii ɲji aà.

34 Nlon̄ mə adigə yīi mə afù'ù yo a tswə ghu aa, n̄tiì gho i ka kii tswə aa ghu.

ɲgǎɲfə'ù à jii mə a tswə nikərè àà

35 “Nî ka kwərə mikò muu ɲkii ɲkosə ni bilām buu bi ka ɲkhi,

36 mbə tsi'í tsò ɲgǎɲfə'ù à jii mə a yu'utə masa wàà yīi mə à tswə a adigə adinà niyɔ'ɔ aa, mə mbə a ghirə mb̄i ɲkwentə abà'à bo wǎnsə ɲɲà'a a kuù.

37 Mbɔɔnə a mbo ɲgǎɲfə'ù à jii mə masà wàà a biì ɲyə waa bi tswé nikərè aà; mə swon̄ tsi'í ànnù n̄ikon̄ a mbo bù mə, tǎfà'á wàà wa à ka ban̄nə wɛ'ɛ atsə'ə afà'á yi, i ghirə tâ bo tswə a atu atetè tâ à tsyasə miiji a mbo bo.

38 A ka bə annù nidorə a mbo ɲgǎɲfə'ù à jii mə mbə a ka mb̄i nî n̄tiì itugè kè nî n̄tsyàtè n̄tiì itugè bo tswé nikərè aà!

39 Lâ tâ nî zi mə, mb̄on̄ ndâ à laa bə zi noò yīi mə ɲyərè à ka zǐ ghu aa boɲ kaa à si mà'atè mə bi zi mbəgə ndá yī.

40 Nî ki ɲka n̄tswe nikərè; ñlon̄ mə Mu Nù à ka yǐ zǐ aa a noò yīi mə nî si wa'atə mə à ka zǐ ghu aà.”

ɲgǎɲfə'ù à yīi mə a fà'á nî n̄tiì yi tsim aà
(Mt. 24.45-51)

41 Peta a betə Yesu mə, “Mmà'àmbi, o swon̄ nighàà nî nǎnaa nú aa a mbo bi'í kə a mbo bè bītsimə aa ɛ?”

42 Yesu akwi'í ghu mbo mə, “Yu'u ni annù ñlon̄ ɲgǎɲfə'ù à yīi a fà'á nî n̄tiì yi tsim ɲki mbə yī m̄itsyè yīi mə mbə masà yī a lèè mə tá a ka n̄lentə ɲjoo ji, ɲkii nyatə ni miiji a noò miiji aà.

43 Mbɔɔnə a mbo ɲgǎɲfə'ù à ma ghú yīi mə mbə masà yī a biì nyə a fa'á maa ajǎɲ aà.

44 Mə swon̄ tsi'í ànnù n̄ikon̄ a bo bù mə à ka tigə n̄lèə ɲgǎɲfə'ù à ma wa mə tá à tigə n̄lentə nî ɲjoo ji tsimə.

45 Lâ mbə ɲgǎɲfə'ù à wa a ban̄nə nswon̄ a mbo ìb̄in̄ú yi mə, ‘Masà ghaà ka tigə a mb̄i,’ mb̄an̄nə ɲka ɲghɔɔ nî ɲgǎɲfə'ù à jya jǐ mb̄an̄nə bo bi jǐ bǎngyè, ɲkii ɲji, nno, n̄tigə mbaanə n̄i,

46 boɲ masa ɲgǎɲfə'ù à jya à ka zǐ a nî ɲjwi bo bi nòò yīi mə kaa à si wa'atə mə à ka biì ghu aà. Bɛɛ a biì aa boɲ à ka tsə ɲgi'í ghu nu, kii ɲnə yī a titi ɲgǎɲfə'ù à jii mə kaa bi si ni m̄antiì myaa m̄itsim fa'a.

47 ɲgǎɲfə'ù à yīi mə à zi annù yīi mə masà yī a lòò aa, la kaa wa'á nù yī tan̄tə kə ɲkii mfa'a annù yīi mə a lòò aa, bi ka yǐ nan̄sə ghòò yi.

48 “Lâ ɲgǎɲfə'ù à yīi mə kaa à sǐ annù yīi mə masà yī a lòò zi aa, mfa'a annù yīi mə boɲ bi ghɔɔ yi ghu aa, bi ka yǐ ghòò yi tá à kə'ətə. Nù yīi mə bi fà àyoo ghu mbo a gha'atə aa, bi ka yǐ kii lòò a ɲkwərè àyoo ghu mbo

tâ à gha'atè; nù yïi mē bē fa njoo jï ghà'atè ghu mbo aa, bi bē mē à ka bïnsè jïi mē jï gha'atē ntsyà.

*Ayàtè yïi mē a kuu a titii bē ñloḡe Yesu
(Mt. 10.34-36)*

⁴⁹ “Mè lé nzi aa a ḡghìrè mē tâ mbi ḡka ḡkhi; ñyè'otè ni mē boḡ i léè m̀bàa nte'e nloḡinè ḡka ḡkhi!

⁵⁰ Mè tswe ni ḡkì yïi mē mè tswe nî ḡkwèrè aà; kaa mbè ntiì gha i wa'à nî m̀bɔɔnè tswe ñywe'e a noò yïi mē mè ka yï m̀ansè aà!

⁵¹ Ni laà m̀ɔɔntè ni mē mè sigè fàa a atu nsyè aa a mfa m̀bɔɔnè aa è? Nḡanḡ, mè swòḡe a mbo bù mē mè b̀anḡnè nzi aa nî àyàtè;

⁵² ñloḡ mē, ñloḡinè tsìtsòḡ, a nda yïi bē tswe ghu bi ntaà aa, bi ka yàtè tâ bï bi baa ka tonè nî bï bi tarè;

⁵³ bi ka yàtè waa, tâ tà bo mú yï yï m̀b̀anḡnè ka ntonè, tâ ma bo mú yï yï m̀anḡyè ka ntonè, tâ manè bo ḡḡwe mú yï kì ḡka ntonè.”

*Annù ñloḡe nzi b̀inòò bi mbï
(Mt. 16.2-3)*

⁵⁴ Yesu a ghèè nî m̀b̀i ñswòḡe a mbo ñnòò bē wa mē, “Nì bē yè tâ m̀b̀a' à i ka ḡkɔ'ɔ a mbï ñtso noò boḡ ni burè nswòḡe mē, ‘m̀b̀èḡ i ka loo’; ni swòḡe a kì m̀fe'e maa ajàḡè.

⁵⁵ Nì bē yè tâ àfisè à ka nzi a mbi ntiì, boḡ ni swòḡe mē, ‘àbabè yï tì a ka zì’; a kì m̀fe'e maa ajàḡè.

⁵⁶ Nḡǎḡabagilè! Nì zi aa tsì'í ñtɔ'otè ìlènsè jïi mē ni yè i fe'è ni a nsyè bo bi a m̀b̀a' à àbùrè, a ghìrè akè mē tâ ni tsuu a nto'otè innù jïi mē i fe'è fàa ni yulà ḡḡù'ù aa zi aa è?”

*Annù ḡka m̀m̀ansè ànnù bu b̀i b̀è b̀ii mē bú bo tswe ni isa'a aà
(Mt. 5.25-26)*

⁵⁷ “Nì tuù ñlòò ànnù jï tsinè a ḡghìrè aa a ya?”

⁵⁸ Bu nù yïi mē à ñḡḡe isa'a a nu wo aa, mbè bù yu ka ḡghèe a nsi ḡḡàḡnsa'a m̀isa'a, ò ywe'etè mē mbè bú yu m̀ansè a m̀anḡi. Tà à wa'à gho a mbo ḡḡàḡnsa'a m̀isa'a wa fa, tâ ḡḡàḡnsa'a m̀isa'a wa tâ à fa gho a mbo nù b̀iburèsi tâ nù b̀iburèsi wa à ñḡḡe gho a atsanḡè.

⁵⁹ Mè swòḡe tsì'í ànnù nḡkoḡ a mbo wò mē ò bē kuu wa atsanḡ boḡ ò ka tigè tswe ghu i ywe'e a noò yïi ò ka yï m̀ansè tu ḡkabè yïi mē ò tswa nù ghu aa tsì'í ñtsim, i sigè ywe'e nî ànini yïi a lwi'i aà.”

13

Nì b̀anḡkè m̀intii muu, m̀ma'atè ibi ḡhuu, kè boḡ ni ka kwo

¹ A lé mbè maà noò aa, b̀è b̀i m̀ɔ'ɔ lé nswòḡe a mbo Yesu àjàḡ yïi mē Pilato à lé nswòḡe bi zwitè baGalilea b̀i m̀ɔ'ɔ a noò yïi mē bi lé nzi ḡka nzwitè njoo m̀m̀a'anwì aà.

² Yesu a kwi'i a mbo bo mē, “Nì m̀òòntè mē ma buù baGalilea lé ḡkwo aa nloḡ mē bo lé mbè ḡḡḡghìrè ñnnù jï bi ntsyàtè baGalilea b̀i m̀ɔ'ɔ b̀itsim aa è?”

³ Mè swòḡe a mbo bù mē, Nḡanḡ; mè swòḡe a mbo bù mē ni bē tuu m̀intii muu b̀anḡkè m̀m̀a'atè ibi ḡhuu boḡ bù bi tsim ni ka yï kii kwo tsò bo.

4 Kè nì wà'àtè mæ akè nlon baSiloam bya nìghum ntsò ji nifwaa, bii mæ àtu nda nìkàn ya a le ñwò ñzwiè aa, nì mòòntè mæ bo le mbè ngàñghìrè ìnnù jì bi ntsyàtè bè bitsim bii bi le ntswe a Yerusalem aa ε?

5 Mè swòrè a mbo bù mæ, “Ñganj.” Nì bè tuu mîntià muu bənjə boj nì ka yì kii kwo maa ajàñè.”

Nìghàà nì nānaa nlonjə ati ti koonè

6 A bú ñswonj nìghàà nì nānaa a mbo bo mæ: “Nù yì mò'ò à le mbè ati ajòò a múm ñkya yu; à leè ñzi a lèntè, nyè mæ kaa a le wa'à koonè.

7 A swonj a mbo ñù lèntè ñkya wa mæ, ‘Yè, àa ìlòò jì tarè mæ mè zì mè ñlèntè ati yù, kaa wa'à ajòò ghu atu yè. Wá mmà'a a nsyè; a tāsè adigè nnye yù aa a ya aa ε?’

8 Ngàñnlèntè ñkya wa a kwi'i mæ, ‘Taà, mà'àtè tá yuà àlòò a ku'usè ntsya, mè ka toj mfəj i karisè i niñ ntsà'a ghu.

9 Bεε mæ a bə fii alòò, sì yè mæ a ka koonè mîntà le, bεε a tuu koonè, boj ò ka tigè wá mmà'a a nsyè.’ ”

Ajəñ mæ Yesu à le ñghùrè mánjyè yii mæ à le ñgəmkə a njwíngòj aà

10 A le mbè a njwíngòj yì mò'ò Yesu a tswé a múm ñdāñghòtè ñka ndi'i nì ànnù Nwí ghu.

11 Mánjyè yì mò'ò à le ntswe ghu yii mæ àzwí yì bi a le ntswe ghu nu, ñghìrè a ghòò a atú ìlòò nìghúm ntsò ji nifwaa; ñtigè ñgimnè ntəə, kaa wa'à a sentè ìbii nú yì zì.

12 Nòò yii Yesu à le nyè yì aa, nswonj mæ, “Mánjyè, wa nì ghòò no nya nì mà'àtè mè ghò.”

13 A le ñghènsə abó yì nnonjə ghu nu, a burè ñtigè nsentè nú yì, ntsinè ntəə, ñtigè ñgha'asə nì Nwí.

14 Ndiì ñdāñghòtè à le ñlwisə ntəj nlonj mæ Yesu à le ñghùrè mánjyè wa a njwíngòj aà, ñtigè nswonj a mbo bè bii bi le ntswe ghu aa mæ, “Njwi ifà'a i tswè ghu aa jì nto'o; nì ka nzi nì ñjwi mà jù tá bì ghurè ghuu, ntsee bè a njwíngòj ki zì.”

15 Mmà'àmbi à le ñkwi'i ghu mbo mæ, “Wò ñgàñàbagilè! Nù ñibù yì tsù à sì mbòj yì kè jàkàsì yì fεε mfi'isə a abù'ù a njwíngòj, ñghεε nì yu a ntsù ñkì mæ tá i no ñkì aa ε?

16 Lá, yè nì, a nì mu Abraham yì mò'ò à ghuà yii mæ Satan à le ñkòò nì àtsanj, ìlòò nìghúm ntsò nifwaa, a sì ku'unè mæ mbè bi ketè atsanj yì ya a njwíngòj aa ε?”

17 A kwi'i mè ma mùu ajàñ aa, atu ñgàñkìbàà jì jya a le ndìrè; bè bya bitsim bi tigè ñdoritè nlonj ìnnù jì yéyerə jya mæ à le ñghìrè aà.

Nìghàà nì nānaa nlonj aburə mágumè

(Mt. 13.31-32; Mk. 4.30-32)

18 Yesu a tigè ñswonj mæ, “Ànnù nifó aburə a bə aa tsó àkè aa ε? Kè mbè mè figinè aa nì àkè aa ε?

19 A bə aa tsi'i tsó àbùrè mágum, yii mæ ñù à le ñlògè ñghεε mbwe'e a múm ñkya yu; a too ñkò'ò ñtigè mbè ati, bisinj bi tigè ñzi ñghùrè nì ñdà jya nì ñtaà jì.”

Nìghàà nì nānaa nlonj mbè'è àbaà

(Mt. 13.33)

²⁰ Yesu a ku'ùsè ònswonj mæ, "Mbê mè figinè ànnù nifò Nwí aa ní àkè aa è?"

²¹ A bə aa tsi'í tsò mbè'è ábaa yíi mæ mànɣyè à le nlògè ònɔnɔ a mum ábaa yí ghà'átè a ghirè ábaa ya a tigè òkò'ò nɣha'a nɣha'a aà."

Ntsunda yí kè'ətè wá

(Mt. 7.13-14,21-23)

²² Yesu à le mbù nɣhɛ ntsyà a múm ìla'a jì wè bo bì jì kəkè, òndi'ì ní nìghàà ní Nwí ghu, a ajàn mæ à le si kò'ò nɣhɛ ní a Yerusalem aà.

²³ Nù yí mò'ò a betè ghu mbo mæ, "Taà, á ka yí yweenè tsi'í m̀b̀m̀t̀t̀è b̀è a a è?" Yesu a kwi'ì mæ,

²⁴ "Nì ka nɣaansè m̀t̀t̀i muu a nkuu ní ntsù nda yí kè'ətè wá; ònɔn mæ bə bì ghà'átè ka yí ki ywe'etə a nkuu ghu, kaa wa'à bə̀ǹǹè òzi a nkuu.

²⁵ Nòò yíi mæ mbònj ònda à b̀ìǹè mè òtsetə abà'à aa, bə̀ bə̀ǹj ní ka tigè tə̀ə a abɛ̀e tigè kwèntè ní àbà'à ya i swonjə ní mæ, "Taà, nɣa'à bí'í kuu!" Tá à kwi'ì a mbo bù mæ, 'Kaa mè si adigè yíi ní lo ghu aa zì.'

²⁶ Tá ní loginə nka nswonjə ní mæ, 'bí'í le si jì nki nno bí'inè, ò kù òndi'ì ní ànnù Nwí a múm àla'a bí'í.'

²⁷ Lá tá à swonjə a mbo bù mæ, 'Kaa mè si adigè yíi ní lo ghu aa zì. Nì lo ghu a mbèè mè nɣhɛ mba nɣǎ̀ǹmbu'u ònnù jì bí'í'

²⁸ Nì ka yí tigè yə'è i kurè ní m̀s̀ò̀ǹè muu, a noò yíi mæ ní ka yí yə Abraham bo Isaac ní Yakob, ní nɣǎ̀ǹntoo Nwí tsim tá tswe a mum nifò ní Nwí. Tá bì bə̀ǹǹè ntii ghuu mfe'esə a abɛ̀e!

²⁹ Bə̀ ka yí lo a mbi nsa'a noò bo bì a mbi ntso nòò, a mbèè m̀b̀t̀u bo bì mbintii, i zì tswe a atu atetè, i tigè jì ní àdinà a múm ànnù nifò Nwí.

³⁰ Yə̀, bə̀ bí mò'ò bìi à ní bilwí'í bí nɣim tsitsònj aa ka yí tigè bə̀ bítsyà bí mbii, tá bə̀ bí mò'ò bìi mæ à ní bitsyà bí mbii tsitsònj aa tá bì tigè bilwí'í binjime."

Ajàn yíi Yesu à le nɣònjə Yerusalem aà

(Mt. 23.37-39)

³¹ Tsi'í maa noò baFarisai bí mò'ò bí le nzi a mbèè Yesu, ònswonj ghu mbo mæ, "Lò faà mæ nɣhɛ a adigè yi dān ònɔn mæ Herod a lòò nzwitə wò."

³² Yesu a kwi'ì a mbo bə̀ mæ, "Nì ghɛ nswonjə a mbo nɣmān ma nya mæ, 'Yə̀, sii mæ fi'ì izwí jì bí a ato'ò bə̀, nki nɣhurə̀ ní m̀gh̀ò̀ myaa, i ghèè ywe'e a yoo, a ti bə̀ ní nɣwi jì tarə̀, mè m̀ǹs̀ə̀ ifà'á ghà.'

³³ Lá mè tswe ní nɣhèè ní mbii sii, bo a yoo, ní nɣwi yíi i yòntə aà; kaa a si tsinè mæ mbə̀ bí zwi'tə nɣǎ̀ǹntoo Nwí a adigè dān ntsyatə a Yerusalem.

³⁴ Wɛɛ, Yerusalem! Yerusalem! O zwi'tə nɣǎ̀ǹntoo Nwí, òntumtə ní bə̀ bìi mæ bí too a mbo wò aa ní nɣò'ò! Nɣàà jì ghà'átè mè lòò mè mæ ghotə bə̀ò buu tsò mæ m̀ǹɣu a ghotə bə̀ò bí a nji'ì mibá yuu aa, kaa ní wa'à bìi.

³⁵ Yə̀ ní, bí mè'è mæ ndá yùù. Mè swonj a mbo bú mæ, kaa ní ka wa'à gha bù nɣə̀ nywe'e a noò yíi mæ ní ka yí tigè swonjə ní mæ, 'Bí'inè gha'asə̀ yu wa yíi mæ a zì ní f̀k̀m̀ Mmà'ambi aà! "

14

Ajàn mæ Yesu à le nɣhùrè nù yí mò'ò yíi mæ nú yí i le nɣò'òkə aà

¹ A bə̀ ní nɣwíngònj yí mò'ò Yesu a ghèè a nji a nda ònsa'á àla'a yí mò'ò mæ à le mbə̀ nù baFarisai, à tswe mè ghu aa, bí ka nɣkə̀nsə̀ nni.

² Nù yí mò'ò à le ntswe ghu mæ nú yí i le nɣò'òkə̀,

³ Yesu a betè ñgǎñdi'i nòñsè bo bì baFarisai bii mæ bi le ntswe ghu aa mæ, "Nòñsè à laa ndi'i mæ mbæ bi ghurè ñù a ñjwĩngòñ kè ñgan aa ε?"

⁴ Bo tswé waa atsitsi kaa wa'à akwi'i fá. Yesu a lògè ñù ñighòò wa ñghurè yì ñtigè nswonj mæ tá à gheε yi.

⁵ Yesu a tigè ñswonj a mbo bo mæ, "Ñù ñibù à tswé ghu mæ mbæ mú yì kè ñbòñ yì wò a múñ àtaa a ñjwĩngòñ kaa a wa'à bùrè ñwanjse ñghèè mfi'isè aa ε?"

⁶ Kaa bi le ñwa'à ñi àkwi'i ñi àbetè ma yú tswé.

Annù ñsigisè ibii nu a nsyε bo bì ñka ñkwεrè bìgìi.

⁷ Yesu a gheè ñi ñmbii ñnaa ñighàà ñi ñánaa a mbo bè bya bii bi le ntwonj waa wa nda aa, ñyonj ajàn yii mæ à le nyè bo tso'ò ñi ñlàn jì kò'ònè a ntswe ghu aa, nswonj a mbo bo mæ

⁸ "Mbè ñù a twonj gho a adigè adinà ñiyò'ò, ò tsuu ghèε tswé ñi àlèñ yì kò'ònè, ñbii'ì ñù yii mæ à kò'ònè ntsyatè gho aa, a bú ñyonj;

⁹ boñ ñù wa mæ à kà'a adinà ya ntwonj ghuu yu bitsimè aa, à ka zì a mbo wò swonj mæ, 'Bìinè mfa alèñ ya a mbo ghua' ñù', boñ ò ka bìinè maà noò ñi àdìrè atu a ntswe ñi àlèñ yii mæ kaa a sè kò'ònè aà.

¹⁰ Lá ñbè ñi twonj gho a adigè adinà, ò gheε ò tswé ñi àlèñ yii mæ a tswé a ñjm kaa wa'à kò'ònè aà, ta bæε mæ mbonjè àdinà wa a zì nyè gho, boñ à ka swonj a mbo wò mæ, 'Nsú ghà, kò'ò ntswe ñi àlèñ yì ñènè yì'; maa noò boñ bì ka fa aghu'usè a mbo wò a titii bè bii mæ bú bo ka tswé wa atu atetè aà.

¹¹ Nlonj mæ ñù ñtsim yii mæ a ñee ñi nú yì aa, bì ka sigisè yi, ñù yii mæ a bàñnè ñsigisè ñi ibii nú yi a nsyε aa, bì ñentè yi."

¹² Yesu a ghèè ñi ñmbii ñswonj a mbo ñù wa mæ à le ntwonj yi mæ tá à zì ñji aa mæ, "Mbè ò ka ntwonj bè a adigè adinà, ò tsuu tsi'ì ñkà'á jo, kè bòò bì maà bo, kè ñgǎñgwè'è jo, kè ñgǎñmbèè ñdùgè jo jì wè i twonj. Nlonj mæ ò bè ghìrè ma la boñ bo kì ñkà'á yaa adinà ñkì ntwonj ghò, tá ma ya a bè mitunì mò.

¹³ La mbè ò ka'a adinà, ò twòñ ñgǎñèfum, bitsèñkerè, bìbwènkè bo bì bifè'èñè.

¹⁴ O hè twonj ñjàñ bè ma jú boñ ò ka tswé ñi ñmbòonè, nlonj mæ kaa mbè bì wa'à ñi àyoò tsu a ñghìrè a ntwu wò ghu aà. O ka yì kwεrè mitunì mi afà'á mo wa noò mæ bè bii mæ ñnnú jyaa i tsinè bì ka yì yweenè ñi ñìwo aà."

*Ñighàà ñi nanaa nlonj adinà yì wè
(Mt. 22.1-10)*

¹⁵ Ñù yì mò'ò yii mæ bo bì Yesu le ntswe wa atu atetè ñji aa à yù'ù mæ annù ya mæ Yesu à le nswonj aa, ñswonj a mbo Yesu mæ, "Mbòonè a mbo ñù yii mæ à ka yì jì abaa a múm ànnù ñifò Nwí aà!"

¹⁶ Lá Yesu a swonj ghu mbo mæ, "Ñù yì mò'ò à le ñkà'a adinà yì wè ñtwonj bè bì ghà'atè;

¹⁷ ñjwí àdinà ya i kù'ù mæ, a toò ñgǎñfà'á jì nswonj mæ tá bo gheε a mbo bè bya mæ bì twonj waa wa adigè adinà aa, ñswonj mæ, 'Zì ñi; noò ñjì àdinà ya à kù'ù mæ.'

¹⁸ La bo bitsim, yì mò'ò, yì mò'ò, bì loginè ñka nswonj ñi ñnnú jii mæ i ghìrè mæ kaa mbè bo wa'à zì aà. Yì ñtsyàmbii a swonj ghu mbo mæ, 'Mè

yuu àbwènə nsyê yâ, ñtswe nî ñghɛɛ nlɛntê; mɛ̀ bù'ú m̀bo mɛ̀ tá ò ghɛɛ nswonj a mbo Taà ghò mɛ̀ kaa mɛ̀ ka wa'á zì.'

¹⁹ Yì mò'ò a swonj yìi ñgaa mɛ̀, 'Mɛ̀ yuu bíkau bi nligè ñsòò bi nighum ñtswe nî ñghɛɛ nlɛntê; mɛ̀ jə̀nɛ̀, ghɛɛ nswonj ghu mbo mɛ̀ kaa mɛ̀ ka wa'á zì.'

²⁰ Yì mò'ò a swonj mɛ̀, 'Wa mɛ̀ yò'ò ñgwé ghà, kaa mánjì ñzi kaa a wa'á bɛ̀.'

²¹ Ñgànjàfà'á wa a biì ñk'e'enə ìnnù tsim a mbo Masà yì, ñtɔ̀n yì i lwí, a swonj a mbo ñgànjàfà'á wa mɛ̀, 'Wàñsə mfɛ̀'ɛ ñghɛɛ a itu mɛ̀nfáñnè bo bi a itə̀ð ñdorə itsim a múm ñjò'ò àla'a, ñtwonj ñgànjəmfum ni bitsə̀nkə̀rə̀, ni bífə̀'ənə̀, bo bi bíbwènkə̀.'

²² Ñgànjàfà'á wa à ghèè mɛ̀ m̀biì nswonj mɛ̀, 'Taà, wa ànnù yìi mɛ̀ ò swonj mɛ̀ tá mɛ̀ ghɛɛ ñghirə̀ aa, mɛ̀ ghirə̀ mɛ̀, lá àbwarə̀ a burə̀ a mbo bə̀ bí ghà'atə̀.'

²³ Masà wa a ghèè nî m̀biì nswonj a mbo ñgànjàfà'á yì wa mɛ̀, 'Ghèè nî ìyàa itsim bo bi a mum mɛ̀fú'u m̀tsim, ñgaansə̀ bə̀ biì mɛ̀ ò yə̀ aa mɛ̀ tá bo zì, ta tá ñdà yá i luu.'

²⁴ Mɛ̀ swonj tsí'í annù ñikonj a mbo wò mɛ̀, kaa ñù wa yì tsù mɛ̀ bi kì fòo ntwonjə̀ aa kaa à ka wa'á ayoo wa adigə̀ adiná mɛ̀ ywe'etə̀."

*Ajàn yìi mɛ̀ a tsyanə̀ a mbə̀ ñgànyə̀gə̀nnù Yesu àà
(Mt. 10.37-38)*

²⁵ Nnòò bə̀ i le si yò̀nə̀ ni a ñjim Yesu; a karikə̀ yi nswonj a mbo bo mɛ̀,

²⁶ "Ñù à bə̀ ki yò̀nə̀ nàa, i tuu taà yì, nî ñdè yì, nî ñgwé yì, ni bɔ̀ò bim ni bɔ̀ò bi maà yi bí bə̀ñnə̀ ni bí bə̀ngyè i tuu, i tuu ibii nú yi yumbonj, i kii tuu bonj kaa mbə̀ wa'á ñgànyə̀gə̀nnù ghà bə̀.

²⁷ Ñù yìi mɛ̀ à sí ati bə̀ñnə̀ bə̀ñnə̀ yì be'è ñka nyonjə̀ nàa laa, kaa mbə̀ wa'á ñgànyə̀gə̀nnù ghà bə̀.

²⁸ Nlonj mɛ̀ ñù nìbù yìi mɛ̀ a lòò m̀bɔ̀ò ñdà̀nìkà̀nj kaa wa'á fòò ñtswe a nsyè, ñtə̀ntə̀ ndùu njoo jii mɛ̀ yu ka m̀ñsə̀ nda ya ghu m̀bɔ̀nj ǹlò̀gìnə̀ aa, à nî wò le?

²⁹ A bə̀ tuu maa ajànj tə̀ntə̀, i bə̀ñnə̀ fòo tumə̀ atsə̀nda, tsuu ñghèè nî m̀biì a m̀ñsə̀ ñda ya i zì, bonj bə̀ bitsim biì mɛ̀ bi yə̀ nda ya aa bi ka ki wyè nii,

³⁰ i swonjə̀ ni mɛ̀, 'Ñù ghù à kì lò̀gìnə̀ ñghùrə̀ ñdà, i tsyà mɛ̀ yi a m̀m̀ñsə̀.'

³¹ Kè m̀fò yì mò'ò à tswe ghu mɛ̀ mbə̀ a ka ñghɛɛ a m̀m̀'á ñtsò bó m̀fò yì mò'ò, kaa wa'á a nsyè tswé, ñtə̀ntə̀ mɛ̀ mbə̀ yu lò̀gè bə̀ ntsù'ù nighum m̀m̀irə̀ ñgha'a a m̀fò yì mò'ò yìi mɛ̀ à tswe nì bə̀ ntsù'ù mighum mi mbaa aa ε?

³² Mbə̀ a yə̀ mɛ̀ mbə̀ yu wa'á gha'a, bonj à ka too bə̀ a noò yìi mɛ̀ m̀fò yì mò'ò wa à bürə̀ a sà'a agha'a aa, mɛ̀ mbə̀ yu tsu'unə̀ ñtsò wa, tá bo yu tswe nî m̀bɔ̀onə̀.

³³ Mɛ̀ tigə̀ ñswonjə̀ ni a mbo bù aa mɛ̀, ñù tsù yìi mɛ̀ à sí njòò tsim jii mɛ̀ à tswe nì ju tuu aa, kaa mbə̀ wa'á ñgànyə̀gə̀nnù ghà bə̀.

*Fìngwanj fì mɛ̀ kaa fì sí lli àà
(Mt. 5.13; Mk. 9.50)*

³⁴ "Fìngwanj fì bɔ̀njə̀; Lá mbə̀ fìngwanj fì tuu nli bũ kì lli, bonj bi ka tigə̀ bũ ghìrə̀ aa mɛ̀ akə̀ tá fì bũ ka nlii aa ε?

35 Fi bə tuu bŭ ki lŭi boŋ kaa fi si nŭ àfà' à bú ntswe; kaa wa' à kŭ ñku'unə a nnŭŋ a nsye bo bi a bo'ò ntsà' à. Nŭ yŭi mə à tswe nŭ itòŋnə a nyu'u aa, tá à yu'u."

15

Mbŭnjərə̀ə̀ yŭi mə̀ ì bwè̀ aà̀ (Mt. 18.12-24)

1 A le mbə a nŭwi yŭ mò'ò, ñgǎŋkwərə̀ bŭtaksŭ bo bi ñgǎŋghŭrə̀ ìnnù̀ jŭ bi zŭ ntswe a mbè̀e Yesu a nyu'u ìnnù̀ jŭ à le si swonj aà̀.

2 BaFarisai bo bi ñgǎŋndŭi' ì nòŋsə̀ ká nnuurəkə̀ nswonjə̀ ni mə̀, "Mbá ghŭ à lògə̀ nŭ ñgǎŋghŭrə̀ ìnnù̀ jŭ bi bo bo jŭ!"

3 Maa ajàn, Yesu a tigə̀ ñnaa nŭghàà nuà a mbo bo:

4 "Aa ghuu ñú nŭbù yŭi mə̀ mbə a tswe nŭ mbŭnjərə̀ə̀ jŭ ñkħŭ yŭ fùurə̀, bɛɛ mə̀ yŭ mò'ò bwe, boŋ à ka wa' à mà'atə̀ jya mŭghum mi bù'ú ntsò mbù'ú a atu nta'a, ñghɛɛ ñka nɔɔ ya mə̀ ì bwe aa, nywe'e noò yŭi mə̀ à ka yə̀ ma ya aa ɛ'?"

5 Bɛɛ mə̀ a yə̀, a ñɛɛ nnòŋsə̀ a abè'ɛ yu, ntigə̀ ndoritə̀.

6 Ntigə̀ ñkwɛɛ a ndùgə̀, ñtwonj ika' à jŭ bo bi bàmbeɛ ndugə̀ bi, ñswonjə̀ a mbo bo mə̀, 'Bŭ'ìnə̀ ka ndoritə̀ nlonj mə̀ mə̀ yə̀ mə̀ mŭbi yà ya mə̀ ì le mbwe aà'.

7 Mə̀ swòŋjə̀ a mbo bù mə̀ a ki mbə aa tsŭi'ŭ ma mùu ajàn, ñidorə̀ nŭ ghà'atə̀ ka tswe a aburə̀ mə̀ mbə ñú yŭ mbi yŭ mŭfùurə̀ a bəŋkə̀ ntŭi yŭ, ntsyatə̀ àjànə̀ bi doritə̀ nlonj bə̀ mŭghum mi bù'ú ntsò bù'u bŭi mə̀ ànnù̀ yaa a tsinə̀ kaa bo wa' à nŭ mbə̀ŋkə̀ mŭntŭi myaa bú ntswe aà̀.

Aba'atə̀ ñkabə̀ yŭi mə̀ a le mbwe aà̀

8 "Kə̀ à ni ghuu mǎŋgyè̀ mə̀ à tswe nŭ ìbà'atə̀ ñkabə̀ jŭ jŭ nŭghum, bɛɛ mə̀ yŭ mò'ò a bwe, a wa' à lǎm kosə̀ nyɛ'ɛ ñdǎ yŭ, ñnanjə̀ ñka nɔɔ nywe'e noò yŭi à ka yə̀ aa ɛ'?"

9 Bɛɛ mə̀ a yə̀, a twòŋj ika' à jŭ bo bi bambè̀è̀ ñdugə̀ bi bi zŭ, a swonj a mbo bo mə̀, 'Bŭ'ìnə̀ ka ndoritə̀ nlonj mə̀ mə̀ yə̀ mə̀ ñkabə̀ yà ya mə̀ ì le mbwe aà'.

10 Mə̀ swòŋjə̀ a mbo bù mə̀ à ki mbə tsŭi'ŭ a ñgŭŋj ñgŭŋj mə̀, ñidorə̀ ni tswe a aburə̀ a mbo baangel bi Nwŭ ñlonj ñú ñghŭrə̀ ìnnù̀ jŭ bi yŭ mŭfùurə̀ yŭi mə̀ à bəŋkə̀ ntŭi yŭ aà̀."

Mŭmbǎŋnə̀ wa yŭi mə̀ à le mbwe aà̀

11 Yesu a bú ñghɛɛ nŭ mŭbŭi ñswonj mə̀, "Nŭ yŭ mò'ò à le ntswe ni bɔɔ mbǎŋnə̀ bi baà̀.

12 Yŭ ñkə̀gə̀ a swonj ghū mbo mə̀, 'Taà, yàtə̀ njoò jo mfa jŭi mə̀ ò tswe nŭ nŭfa a mbo mə̀ aa tsŭtsòŋə̀.' Taà waa wa a tigə̀ ñyatə̀ njoo jya a titŭi bo.

13 Njwi jŭ tsu ì ghè̀ mə̀ kə̀ tsyá, mu yŭ kə̀gə̀ wa a ghotə̀ jŭi njoo jya mfè̀è̀, ñlògə̀ ñkabə̀ yŭ mŭfɛ'ɛ ñghè̀è̀ yŭ a atoo asà'a agha' à, ñta ñgŭi'ŭ nŭ ñkabə̀ yŭ yŭ, ñjŭ nŭ mŭbi ghū.

14 Nòò yŭi mə̀ ñkabə̀ yŭ ya ñtsŭm ì le mmè aa, mŭkwənə̀ yŭ ñtŭi a kuu wa ala'a, a tigə̀ ñkarə̀ nɔɔ nŭ àyoo yŭ jŭ kŭkanj,

15 ñghɛɛ ntsŭi'ŭ ñú àla'a wa yŭ mò'ò, mbu'u mbo ghū mbo mə̀ tá à lògə̀ yŭ nŭ ñgǎŋǎfà' à yŭ. Nŭ wa a lògə̀ yŭ ntoo a mŭm ñsòo yu mə̀ à ghɛɛ ñka ñjɛ'ɛ bŭkwŭnyámə̀ bi.

16 A le si yè'ètə mə boŋ yu ji ntsà'à bì kwinyàm jyá, la kaa nù wa'à ghu mbo fá.

17 A leè mbə ni a njwi yí mò'ò, átú yi a tɔŋ, a swoŋ mə, 'Ngǎŋəfà'à Taà tsi'í tsim i tswé ni mǎji a nji mi gha'à ni waa, lá mə tswé faà mbanjəŋə ŋkwo ní ñji ghu!

18 Mə ka bɛ̀nə i kwɛɛ ghɛ̀ɛ a mbɛ̀ɛ Taà ghà, i swoŋ gho mbo mə, "Taà, mə ghìrê ìbi a nsi mi'í Nwí bo bì a mbo wò:

19 Kaa mə sì ku'ùnə mə mbə ò twonə gha ni mú ghò yí mbânjəŋə; tigə nlògə gha bə tsi'í tsò ŋgàŋəfà'à ghò yí mò'ò." '

20 A le ntigə mbiinə ŋka ŋghɛɛ a mbɛ̀ɛ Taà yí wá. Lá nòò yíi mə à le mburə tsi'í a sà'a agha'a aa, Taà yí wa a yê yi, ŋko mliŋnə yí, ŋkhè ŋghèè ŋkotə yi a ntsüntii yu, ñnɔŋ miğhəŋə mi.

21 Mu wa a swoŋ ghu mbo mə 'Taà ghà, mə ghìrê ìbi a nsi mi'í Nwí a aburə, ŋki ŋghirə a nu wò; wa kaa mə sì ku'ùnə mə tá ò ka ntwonə nàa ni mú ghò.'

22 La taà yí wa a bânjəŋə ñswoŋ a mbó ŋgǎŋfà'à ji mə, 'Nì wanjəŋə nzi ní àtsə'ə yí bɔŋ bɔŋ ya, mmà'à ghu nú; ŋkí ŋwɛ'ɛ ní a karə ghu mbo, ní ñtam ghu mikòrə;

23 Zí nì ni kau wa mə bi nanjəŋə nje'ɛ a fan mfan aa, ŋwa, tá bí'inè ji, ŋka ndoritə;

24 ñlon mə mú ghà ghú à le ŋkwo, à bú ntswe fu ntii; à le mbwɛ, bi bù mē ñyə yi fu.' Bo le ntsu'u ntigə nji ndorə.

25 "A le mbə maa noò aa, mu yí ndii wa a tswé a afò; nòò yíi mə le ŋkwɛɛ ŋka nywe'ɛ a mbɛ̀ɛ ndùgə bo aa, nyu'u ajàn mə bi yəŋ ní ìkòò mbu'u ní ŋgòò.

26 "A twonə ŋgàŋəfà'à wa yí mò'ò mbetə yi mə, a fè'ɛ ànnú akə le.

27 A swoŋ mə, 'Mu maà ghò wa à ghìrê ŋkwɛɛ, taà ghò a tigə ŋwa a kau wa mə bi le nnanjəŋə nje'ɛ a fan aà, ñlon mə à le mbú ŋkwɛɛ ŋkuu siginè aà.'

28 "Mu yí ndii wa à le nlwɛsə ntɔŋ, ntuu ŋkuu a ndùgə bo. Taà yí wa a fè'ɛ ŋghɛɛ ntsi'í yi ŋka nlətə mə tá à kuu.

29 A kwi'í a mbo Taà yí mə, 'Yê, mə nwùgə mē nú ya mfa'a a mbo wò ní ndúu ilòò jì ghà'atə, kaa mə leɛ ŋwa'á atu a mbo wò tii; lá kaa ò leɛ ŋwa'à tsi'í mú mbi yí ŋkə'ətə a mbo mə fa mə ta mə wa ta bí'í bì ìkà'á jya kurə ŋka ndoritə.

30 Lá mú ghò ghú, mə à le nlògə njòò jo ŋghèè bo bì ìkwàrè tá ŋgi'í ghu aa, à tì mə tì kwɛɛ aa, ò wá kau wa mə bi le nje'ɛ a fan fan aà!'

31 Taà yí wa a swoŋ ghu mbo mə, 'Mú ghà, ò tswé aa tsi'í bí'ò binòò bítisimə, njòò jyá tsim i kí mbê jò.

32 A ghìrə mbɔŋ mə tá bì ji ŋka ndoritə, ñlon mə mumaà ghò ghú à le ŋkwo, à bu ntswe ntii; à le mbwɛ bi bù ñyə yi.' "

16

Ngàŋnléntə ñjoo yí ñtsyèsə

1 Yesu à ghèè ní mbíi ñswoŋ a mbó ŋgǎŋyɛgəŋnù ji mə, "Ngǎŋkabə yí mò'ò à le ntswe ghu, yíi mə à le ntswe ní ŋgàŋəfà'à a lèntə ní ñjòò ji. Bì zì ŋkɛ'ɛnə a mbo ŋgǎŋkabə wa mə kaa ŋgàŋəfà'à wa kaa à le si wa'à ní njòò ji jya siginè lèntə, ŋkii nta ní ŋgi'í ní ŋkabə yí.

2 A twonɛ ɛgɛnɛntɛ njoɔ yɛ wa mbetɛ yi mɛ, 'Yuà ànnù mɛ mɛ yù'u nlon ɛgɛà yò aa à nɛ àkɛ aa ɛ? Zi nɛ àɛwà'ànɛ nɛi'ì ajàn mɛ o lɛɛ njoɔ jya, nnɛntɛ ghu aa tã mɛ yɛ. Kaa ò ka wa'à nɛ mbɛll gheɛ a nɛɛ njoɔ já.'

3 ɛgɛnɛntɛ njoɔ wa a swon a atu yu mɛ, 'Mɛ ka ghɛrɛ aa mɛ akɛ mɛ Taà ghà a lòɔ ɛkwɛrɛ àtù afà'à yù a mbo mɛ aa ɛ? Kaa mɛ si ni mɛtɛ tswɛ a nton idigɛ; àtù ya a kɛ nɛdirɛ mɛ mbɛ mɛ gheɛ ɛka nɛɔ nɛ njoɔ.

4 Mɛ zì ànnù yɛi mɛ mɛ ka ghɛrɛ, mɛ tã bɛ ka ɛkwɛrɛ gha a mɛla'a bo ajàn mɛ mbɛ bi fi'ì gha a afà'à.'

5 Maa ajàn, a twon ɛgɛnɛmɛkarɛ mi taà yɛ wa yi mò'ɔ yi mò'ò. Mbetɛ a mbo yi nɛsyambɛll mɛ, 'O tswa Taà ghà aa nɛ àkɛ aa ɛ?'

6 A kwi'ì mɛ 'Nɛ ɛkà'à miwurɛ ɛkhi yi fùurɛ.' A swon ghu mbo mɛ, 'Aà àɛwà'ànɛ yò a yuà, wàɛsɛ nzi nɛswe a nzye, ɛkwɛnsɛ mbàɛnɛ ɛwà'ànɛ mɛ o tswa nɛi laa nɛ ɛkà'à miwurɛ mɛghum mi ntaà.'

7 Ntigɛ ɛgheɛ nɛ mbɛll mbetɛ a mbo àyɛntɛ mɛ, 'O tswa Taà aa nɛ àkɛ aa ɛ?' A kwi'ì mɛ 'Nɛ ɛkà'à ansan ɛkhi yi fùurɛ.' A swon ghu mbo mɛ, 'Aà àɛwà'ànɛ yò a yuà, bàɛnɛ ntigɛ ɛwà'ànɛ ghu mɛ o tswa nɛi aa nɛ ɛkà'à ansan mɛghum mi nɛfwaà.'

8 Tãfà'à yɛ wa à le mbeentɛ ɛgɛnɛfà'à yɛ yi mɛbi mà ghù nlon mɛtsyɛ mɛ mɛ à le nɛswe ni mu aà. Nɛ yɛ mɛ bɛ bi mɛbi bù bi tswɛ ni mɛtsyɛ a ɛghɛrɛ jya innù nɛsyatɛ bɔɔ bi Nwɛ bɛi mɛ bi tswɛ a mùm ɛkà'à aà."

9 Yesu a gheɛ nɛ mbɛll nswon a mbo bo mɛ, "Nɛ ka ɛghɛrɛ ɛka'à juu nɛ njoɔ mɛbi jù ta a yi mɛbi'ì a mbɛɛ bù bi kwɛrɛ ghuu a mɛla'a mɛi mi lwi'ì nɛɛkon ɛà.

10 "Nù yɛi mɛ à fà'a nɛ nɛtɛ yi tsɛm nɛ njoɔ jɛi mɛ kɛ'ɛtɛ aa, à zi àjàn yɛi mɛ mbɛ yu kɛ nɛlentɛ njoɔ jɛi mɛ i gha'atɛ aa nɛ nɛtɛ yi tsɛmɛ; nù yɛi mɛ a jɛ ɛkòbɛ nɛ innù jɛ kɛ'ɛtɛ à ka kɛi jɛ ɛkòbɛ mɛ mbɛ bi ma'atɛ mɛ tã à lentɛ njoɔ jɛ wɛ.

11 Mbɛ a bɛ mɛ kaa nɛ si njoɔ mɛbi jù nɛ nɛtɛ ghuu tsɛm lentɛ bon mɛ bi tigɛ mɛma'atɛ mɛ tã nɛ ka nɛlentɛ njoɔ annù nɛkon jɛi mɛ à ni njoɔ aburɛ aa mɛ akɛ aa ɛ?

12 Mbɛ nɛ tuu njoɔ nù dɛn nɛ nɛtɛ ghuu tsɛm ki lentɛ, bon nù yɛi mɛ à ka fa ghuu nɛ njoɔ jɛi mɛ à nɛ juu aa à ni wò aa ɛ?

13 "Kaa mbɛ ɛgɛnɛfà'à à wa'à a mbo bitɛ bi afà'à bi baa ka mfa'a; nlon mɛ à ka bàà yi mò'ɔ i bàɛnɛ kòɛ yi mò'ò; kɛ a kã mfa'a a mbo yi mò'ɔ nɛ nɛtɛ yi tsɛm, mbàɛnɛ nɛtsa'a ni yɛ mò'ò. Kaa mbɛ ò wa'ã a mbo Nwɛ bo bi a mbò ɛkabɛ ka mfa'a."

Mìghàà mi Yesu mɛ mò'ɔ

14 BaFarisai, bɛi mɛ bi le ɛkòɛ ɛkabɛ si'ì si'ì aa, bi yù'ù mɛ ma yuù ànnù mɛ Yesu à le nswon aa, ɛwye waa.

15 La Yesu a swon a mbo bo mɛ, "A ni bù bɛi mɛ ni lòɔ nɛi'ì mɛ ànnù yu a tsɛnɛ a nsi mi'ì bɛ aà, là Nwɛɛɔɛ à zi mɛntɛ muu; nlon mɛ ànnù yɛi mɛ bàmisɛn bi mòntɛ ni mɛ à ni ànnù yi wɛ kɛ ɛki mɛ ayoo atɛndùù aa, à bàɛnɛ mbɛ ayoo yɛi mɛ Nwɛ bàà aà.

16 "Bɛnɛnsɛ bi Moses bo bi innù jɛi mɛ ɛgɛnɛnɛ Nwɛ i le ɛwà'ànɛ aa, i le si sa'a bɛ ɛkò'ɔ nywe'e aa a noò Jon; nlogɛnɛ maa noò, ànnù yɛi mɛ bi tigɛ nswonɛ aa à nɛ ntoɔ yi nɛsɛnɛ ya nlonɛ annù nɛfò Nwɛ yɛi mɛ bi làansɛ aà. Bɛ bitɛm bi gaansɛ nɛ mɛtɛ myaa a ɛkuu ghu nɛ àdà'à.

17 Lâ a yaŋsə a mbo abùrè bô ñsye a ntsyâ, ñtsyatə mə mbə bi bwesè tsi'i muntsirè ànnù a mum nòŋsè."

18 "Mbə ñumbàŋnə a fi'i ŋgwê yî a nda yu mbu nyɔ'ɔ yî dāŋ boŋ à ghirè aa annù mǎghàbè; ñumbàŋnè yîi mə à yò'ɔ mǎŋgyè yîi mə ndoo yî à fùrè aa, a kî ñghirè aa annù mǎghàbè.

Annù ñlon ɱgàŋkabə bo Lazarus

19 "Ñgàŋkabə yî mò'ɔ à le ntswe ghu yîi mə à le si we'e nî ñtsə'ə atìnduù jîi mə i le mbòŋ mbòŋ aa, ŋki nnaŋsə nji nîi tsi'i siginè a njiwì tsimè.

20 Ñgàŋfùmə yî mò'ɔ yîi mə ñkùm yî i le mbə Lazarus, ñlà'à i luu ghu nu aa, à le si nòŋè ghu ntsübù'ù,

21 ñyə'ətə mə mbə yu kâ ñsye nî ñkùgè miji jîi mə i le si lò a atu atetə ɱgàŋkabə wa ŋwòkè aa nji; mbu ŋghèè ghu, mbu i le si zì ñlwa nî ñlà'à jî jyâ.

22 Ñgàŋfùmə wa à le ŋkwo baangel bi logè yî ŋghèè nî ghu a mbèè Abraham. Ñgàŋkabə wa à le ŋki ŋkwo bi twinè yî;

23 a sigè ŋghèè a ala'a biku bi bə ñtigə nyə nî ŋgi'i ghu. A tswè mē ghu aa, ñŋentə mi'i mi nyə Abraham a sà'a agha'a, Lazarus a tswè ghu mbèè.

24 A yè mē, ñtwon tsi'i niti mē, 'Taà ghà Abraham, ko milinè ghà ñtoo a Lazarus tã à tsutə múswèbò yî a múm ŋkì ñzi ntsütə aləə ya ghu; ñlon mə mē burə ntswe tsi'i a múm ŋgi'i yî ñwè fàa mum mò'ɔ.'

25 "Lâ Abraham a kwi'i ghu mbo mə, 'Mú ghà, ò wà'atə mə a múm ñtswènti yò ò le ntswe nî ñjoo jî siginè, Lazarus a bāŋnè ñyè nî ŋgi'i; lá tsitsòŋ à tswè a múm ñbòŋ, mfwetə falà, ò bāŋnè ñkurə nî ŋgi'i.

26 Lâ mbu ŋghèè ghu, ma mù'ù àtaa a tswè a titi bî'i nî wò, ñkinə nî mə tá ñù tsuu faà ló dāŋsə zì a mbèè wò; tá ñù tsuu fyaa njii i ló kii dāŋə zì faà.'

27 Ñgàŋkabə wa a swon mə, 'Taà ghà, mbə a bə la boŋ mə bù'ù mbo a mbo wò mə ta ò too yî a mbo bɔɔ bi maà,

28 ñlon mə mē tswè nî bɔɔ bi maà bi ntaà, mə mbə a gheè ñwa'asə waa, mbi'i bi yî ŋki zì ŋkuu fàa adigə ŋgi'i mə mē tswè ghu aà.'

29 La Abraham a kwi'i ghu mbo mə, 'Bo tswè nî àŋwà'ànə Moses bo bì jî ŋgāŋntoo Nwî, a boŋ mə tá bo ka nyu'u annù yîi mə i swonə aà.'

30 Ñgàŋkabə wa a gheè nî mbii ñswon mə, 'Ñgan, Taà Abraham; ñù à bə ló fàa ala'a biku bi bə ghèè a mbo bo boŋ bo ka bəŋkə mīnti myaa.'

31 A kwi'i ghu mbo mə, 'Mbə bo tuu annù yîi mə Moses bo bì ŋgāŋntoo Nwî jya swon aa ki yu'u, boŋ kaa mbə bi wa'á kî mbii, mə mbə ñù à te'e nlo bə a ala'a biku bi bə ñzi ŋghàà a mbo bo.' "

17

Nù yîi mə à ghirè ibi aà

(Mt. 18.6-7,21-22; Mk. 9.42)

1 Yesu a bu nswonə a mbo ñgāŋyogānnù jî mē, "Innù jîi mə i kwà'ànə bə mə bì ka ŋghirè ibi aa i tswè nî ñzi, lá ŋgi'i yî ñwè a a nu ñù yîi mə i tsa ghu njim ñzi aà!

2 A boŋ aa mə boŋ bi kwerè ñgò'ò àbaa ghu ntɔŋ, mma'a yî a ŋki miyaa, ntsyatə ajāŋ yîi mə mbə bi ma'atə a ghirè, ñù yî ñkègə ghu yî mò'ɔ a ghirè ibi.

3 Maa ajàŋ, nì ka ntsyēsè ghuu.

“Mbə mumaà ghò a fansə annù a mbo wò, ò wenə yi, a bəŋkə ntì yi, ò li'ìnə ìbì yi.

4 Mbə a fansə annù a mbo wò ŋгаа ji sàmbaa a ŋwi yì mfùùrè, ñki ŋka nzi tsi'ì ŋгаа tsim ñsworə ni mə, 'Mè jəŋnə, mə ka kwensə, li'ìnə ifansənnù jyá,' boŋ ò tswe nì ñli'ìnə ifansənnù ji.”

Annù àbìintì

5 Ŋgəŋntoo Mmà'àmbi jya i le sworə ghu mbo mə, “Ghìrə mə tá àbìintì yì'ì a ku'usə ŋgha'atə!”

6 Mmà'àmbi a sworə a mbo bo mə, “Nì le mbaa ntswe nì àbìintì tá à gha'atə mbə tsi'ì tsò àbùrə mǎghum, bəə boŋ mbə nì sworə a mbo àtì ajòò yú mə, 'Dunə nlo ntigə ŋghē ntəə a mùm ŋki miyaa!' A yu'unə ghuu.

Annù yìi ŋgàŋàfà'à à tswe nì ŋka ŋghìrə aà

7 “Mbə ñù nìbù yì mò'ò a tswe nì ŋgàŋàfà'à yì yìi mə a ligə nsoò yì, kə ntsee nì mbi ji, m̀bə a lo a afò ñkwεε, boŋ à ka sworə ghu mbo aa mə tá à wəŋsə nzì ñji aa ε?”

8 O ka wa'à bəŋnə ñsworə aa bə mə, 'Wəŋsə nlaa mijì ma mǐ ñkwēfò, ñwε'ε atsə'ə afà'à ñzi ntsyāsə mijì mya ta mə ji ŋki nno mbəŋ tá ò ghεε ñji moò mijì ŋki nno aa ε?’

9 O ka te'ε baa fa tsi'ì miyà ghu mbo ñlon mə à ghìrə nyu'unə gho, ŋghìrə annù ya mə ò ghìrə nsworə aa ε?

10 A ki mbə aa tsi'ì ma mùu ajàŋ a mbo bù; nì yi ŋghìrə innù tsim jii mə bi sworə mə tá nì ghìrə aa, nì sworə bə mə, 'Bì'ì bə aa tsi'ì ŋgàŋəfà'à; bì'ì ghìrə aa tsi'ì ànnù yìi mə bì'ì te'ε ntswe nì nǎfà'aa aà.’ ”

Ajàŋ yìi mə Yesu à le ŋghùrə ŋgàŋəkìkwen ji nighum aà

11 Nòò yìi mə Yesu à le si kò'ò ŋghεε nì a Yerusalem aa, à le ntsyà a titìi Samaria bo Galilea.

12 A le ŋghèè ŋka ŋkuu a mum àla'a yì mò'ò ŋgàŋəkìkwen ji nighum i zì ñtsi'ì yi, ñtəə a sà'a agha'a,

13 ñtəŋnə nsworə mə, “Yesu, Masa, ko miìŋnə yì'ì!”

14 Nòò yìi mə à le nyə waa laa nsworə a mbo bo mə, “Nì ghεε ndì'ì m̀b̀b̀ mi nú muu a mbò ñgəŋmà'a Nwǐ.” Bo kà mē aa ŋghεε aa m̀b̀b̀ mi nú myaa mi laà.

15 Nù yì mò'ò a titìi bo, à tì mə yə mə nú yì ì làa aa, mbu ŋkarə mbii, ntəŋnə ŋgha'asə nì Nwǐ.

16 Nsìgə ŋwo a mikòrə Yesu, mfa mbi'ikə ghu mbò. Nù ma ghù à le mbə ñù baSamaria.

17 Yesu à yè mē laà aa mbetə mə, “Tigə mə ghìrə ŋghùrə aa bə bi nighum aa ε? Bè bi bù'ù bi fə aa ε?”

18 A ghìrə àkə mə tá à tigə mbii tsi'ì ñù atoo ghù a mfa mbi'ikə a mbo Nwǐ aa ε?”

19 Yesu à le ntigə mbu nsworə a mbo ñù atoo wa mə, “Bììnə ŋka ŋghèè ghò; wa àbìintì yo a ghìrə mē ò tì.”

*Nòò yìi mə ànnù nifò Nwǐ a ka yì zì ghu aà
(Mt. 24.23-28,37-41)*

20 BaFarisai bí mɔ'ɔ le mbetə noò yíi mə ànnù nifò Nwí a ka yí zì ghu aa a mbo Yesu, a kwi'i a mbo bo mə, “Kaa annù nifò Nwí a ka yí wa'à kà ñzi aa nì ilènsə jii mə bi yə nì mi'í.

21 Kaa nù tsù à ka yí wa'à kà ñswonə ni mə, ‘Yə, á yuà!’ kə, ‘Yé nì, á yí!’ ñlon mə ànnù nifò Nwí a tswe a titii bù.”*

22 Yesu a bú ñswonə a mbo ñgǎnyəgənnù ji mə, “Nòò yí mɔ'ɔ a zì mə nà ka yí ki yə'ətə a nyə Njwi Mu Nù ya yí mɔ'ɔ kaa wa'à yə.

23 Bə ka yí tswe ghu mə bi ka yí tigə swonə a mbo bù mə, ‘Yə fii!’ kə ‘Yə faà!’ Lâ nì tsuu waa yòrə mə nì ghèe a nyə.

24 Nlon mə tsó ajàn yíi mə mbəñ ñwà'àkə ñke'etə nì m̀bèè àbùrè ñghèe mfè'è nì m̀bèè yí mɔ'ɔ aa, à nì ajàn yíi mə Mù Nù à ka yí bə wa Njwi yu aa.

25 Lâ à tswe nì ñfòo yə ñgi'i yí ñghà'atə, ta nàwàà nì bə buà ki ntuu yi.

26 Tsó ajàn yíi mə a le mbə a noò Noah, a nì ajàn yíi mə a ka yí kii bə a noò Mu Nù aa.

27 Bə le si ji, ñno, ñyɔ'okə, m̀fakə nì bɔɔ byaa a nda ñyɔ'ɔ, ñghèe nywe'e wa njwi mə Noah à le ñkuu wa múm àban, mbəñ yí ñtì ya i tigə ñzi mbwesə waa bitsimə aa.

28 A le ñki mbə aa tsi'í maa ajàn wa noò Lot, bo le si ji, ñno, ñyuu, m̀fee, mbe nì m̀ji, ñghurə nì m̀la'à.

29 Lâ ñjwi ya mə Lot à le mfè'è a ala'a Sodom aa, mɔ'ɔ bo sulfur le nlò a aburə nsigə ñghɔ'ɔ waa bitsimə.

30 A nì ajàn mə a ka yí bə wa njwi mə Mu Nù à ka yí fè'e yentə aa.

31 “A yi mbə maa njwi, tá nù yíi mə à tswe a atu nda, ñjòò ji i tswé a múm nda aa, tá tsuu ló bú sigə a nlògə; tá nù yíi mə à tswe a múm ñsòò aa, tá à tsuu a ndùgə bú bi.

32 Nì wa'atə annù ya mə a le ñghirə ñgwé Lot laà.

33 Nù yíi mə a lòo nyweensə ñtswéntii yí aa, à ka bwesə; nù yíi mə a bwesə ñtswéntii yí aa, à ka bəñnə tswe ni yu.

34 Mə swonə a mbo bù mə, à ka yí bə ñitugə maa le tá bə bi baa nɔñə a ikuu yí fùurə, tá bi zi nlògə yí m̀fùurə, m̀ma'atə yí mɔ'ɔ.

35 Bəñgyè bi baa ka yí tswe ki ghò'ɔ abaa, tá bi zi nlògə yí m̀fùurə m̀ma'atə yí mɔ'ɔ. [

36 Mbəñnə ji baa i ka yí tswe a múm ñsòò tá bi zi nlògə yí mɔ'ɔ, m̀ma'atə yí mɔ'ɔ.”]*

37 Ñgǎnyəgənnù Yesu jya i betə yi mə, “Ma juù ñnnù i ka yí fè'è aa fə, M̀ma'àmbi?” Yesu a kwi'i mə, “Adìgə yíi mə àku nù a nɔñ ghu aa, bimaghoo ghotə ghu.”

18

Ñghàà nì nánaa nlonə ñkwi'i m̀angyè bo Mfò kɔrè

1 Yesu a naa ñghàà a mbo ñgǎnyəgənnù ji a ndi'i mə bo tswe nì ñka ntsà'atə Nwí ñgòñ bìnòò bitsim ti kaa.

2 Nnaa nswonə a mbo bo mə, “Mfò kɔrè yí mɔ'ɔ a ala'à àtoo yí mɔ'ɔ, kaa à le ñwa'à nù Nwí bɔ'ò, kaa ñki'í nù ikum a nu nù kii ntwonə.

* 17:21 kə “a mum bù” * 17:36 Kaa àtìi ma yú a si a múm ñwà'ànə jì mɔ'ɔ tswé.

³ Nkwɛi'i mǎngyɛ yɛ mɔ'ɔ à lɛ ŋki ntswe maa ala'a, nɛɛ ghu mbo nyɛ'è à nswonɔ ni mɔ, 'Kwerɛ atú ya a mbo ŋgǎŋkibáà jyá.'

⁴ Kaa mǎfɔ korɛ wa a wa'à yu'utɛ. Atii noò yɛ mɔ'ɔ a tsyà mɔ, mǎngyɛ wa a kii nzi tsi'i zi, a swonɔ mɔ, 'Ka mɔ kaa mɔ si naa Nwɛ bo'ɔ kaa ki'i ni ikùm a nu nù twonɔ aa,

⁵ mɔ ka kwetɛ mǎngyɛ ghu ñlon mɔ a fa ŋgi'a a mbo mɔ aà, mɔ bɛ tsuu kwetɛ bon à ka ki di'i naà tá mɔ wa'à kwǎŋɛ.' "

⁶ Mmà'àmbi a swonɔ mɔ, "Ni yu'u ànnù yii mɔ mǎfɔ korɛ tì bo'ɔ Nwɛ ma ghu à swonɔ aa ε?"

⁷ Mbɛ Nwɛ a tigɛ ña'ǎ bɛ bi bii mɔ bi yɛ'è a mbo yu nitugɛ ni àsi'ínɛ kwetɛ aa mɔ akɛ aa ε? Mbɛ a swonɔ nú yɛ a ŋkwetɛ bo aa mɔ akɛ lɛ?

⁸ Mɔ swonɔ a mbo bù mɔ à ka wǎŋsɛ kwetɛ waa. Lâ, noò yii Mu Nù à ka yɛ zi aa, à ka yɛ yɛ abiintii fàa nsyɛ aa ε?"

Nìghàà nì nǎnaa ñlon ñu baFarisai bo ŋgǎŋkwerɛ tax

⁹ Yesu a naa nìghàà nì nǎnaa a mbo bɛ bii mɔ bi kwɛɛ nì ñtii waa, nswonɔ ni mɔ à ni bo bii mɔ bo bon ntsyà bí mɔ'ɔ aa, nswonɔ mɔ,

¹⁰ "Bɛ bí mɔ'ɔ bi baa bi lɛ ŋghɛɛ a ndámà'anwɛ a ntsà'atɛ Nwɛ ghu, yɛ mɔ'ɔ a bɛ nù baFarisai, yɛ mɔ'ɔ a bɛ ŋgǎŋkwerɛ tax.

¹¹ Bi ghɛɛ mɔ, nù baFarisai wa, a nanɔsɛ ñlɔɔ adigɛ yɛ ntɔɔ ghu, ntsa'atɛ Nwɛ ñswonɔ mɔ, 'Nwɛ, mɔ fá mbi'ikɛ a mbo wɔ mɔ kaa mɔ si gha tsi'i tsɔ bɛ bí mɔ'ɔ bi bɛ, bii mɔ bo twɛɛ nì ñjoo bɛ ñkwerɛ, mbɛ ŋgǎŋntswɛɛ ìbanɔnɔnnù, ñki mbɛ ŋgǎŋɔjirɛ aà, kɛ tsi'i tsɔ ŋgǎŋkwerɛ tax wi mɔ à tɔɔ fili aà.

¹² Mɔ si'isɛ ìbiinù gha tì jì a ñjwi ji baa a atú ŋgyà. Nyatɛ nì ñjoo ja ìtiti ji ñighum, nifa nì yɛ fùurɛ a mbo Nwɛ.'

¹³ Ŋgǎŋkwerɛ tax wa a burɛ ñghentɛ yɛ àgha'a a sa'à, a tɔɔ ghu, kaa nte'ɛ wa'à mi'i mi a ndɔŋ ŋjɛntɛ, ñnɔŋsɛ abɔ yɛ a ntsu mibɛ yu, ñswonɔ mɔ, 'Nwɛŋɔŋ, ko miiŋnɛ ghà ñgǎŋghirɛ innù jì bí.'

¹⁴ Mɔ swonɔ a mbo bù mɔ, Nwɛ à lɛ mbǎŋnɛ ñlɔɔ aa ma ghuu ñu ni nù yii mǎnnù mi tsinɛ aa ntsyatɛ yɛ mbii wá. Ñlon mɔ nù yii mɔ a ñɛɛ ìbiinù yɛ a ndɔŋ aa, bi sigisɛ yɛ a nsyɛ. Nù yii a bǎŋnɛ sigisɛ ìbiinù yɛ a nsyɛ aa, bi ŋentɛ nii a ndɔŋ."

Ajàŋ mɔ Yesu à lɛ ñiŋ mbɔɔnɔ nu bɔŋkhɛ àà

¹⁵ Bɛ bi mɔ'ɔ lɛ nzi ni bɔŋkhɛ mɔ tá à nɔŋsɛ mbɔ mi a atu bo, lâ ŋgǎŋyɛgɔnnù jì i yɛ ŋwenɛ waa.

¹⁶ Lâ Yesu a bǎŋnɛ twonɔ waa mɔ tá bi zi ni boɔ bya a mbo yu, ñswonɔ mɔ, "Ni ma'atɛ boɔ bya tá bi zi a mbo mɔ, ñtsuu waa ki kǎŋɛ bɛ; ñlon mɔ annù ñifɔ Nwɛ a tswe aa a mbo bɛ tsɔ bo.

¹⁷ Mɔ swonɔ a mbo bù tsi'i annù ñikonɔ mɔ, nù yii mɔ à si annù ñifɔ Nwɛ tsi'i tsɔ múŋkɛ kwerɛ aa, kaa à ka yɛ wa'à ghu kuù."

Annù múŋgwà'à ñgǎŋkabɛ (Mt. 19.13-15; Mk. 10.13-16)

¹⁸ Ntsyàsɛ baYuda yɛ mɔ'ɔ a betɛ Yesu mɔ, "Ndi'innù yɛ siginɛ, mbɛ mɔ ghirɛ mɔ akɛ yɛ ñji ìlon yii i lwi'i ñiŋkonɔ aa ε?"

¹⁹ Yesu a betɛ ghu mbo mɔ, "O twonɔ gha ni nù yɛ siginɛ aa a ya aa ε? Kaa nù yɛ siginɛ à si ghu tswɛ, ñtsyatɛ Nwɛ yuyu.

20 O zi ndi'i Nwi jyâ, mæ, "Tsee annu mâghabè ki ghìrè. Tsee yèrè. Tsee nju zwiwè. Tsee abânghennu tswææ. Ka nyu'unə taà ghò bo ndè ghò." "

21 A swon a mbo Yesu mæ, "Mè lèè mæ ndi'i mà jù tsi'i tsim, nloginə a noò yii mè le mburə mûnkhə aà."

22 Yesu à yù'ù mè maa ajàn aa, ntigə nswon ghu mbo mæ, "Annu yi fùurè a bonə a mbo wò. Fèe njoò tsim jii ò tswe ni ju aa, nyatə nkhə ya a mbo ngànghəfum, bonə ò ka tigə tswe ni afù'ù a aburə. Nzi nka nyonə nàá."

23 A yù'ù mè laà, nù yì nanşə mbi'i nlon mæ à le nanşə mbə ngànkhə yì nhwè aà.

24 Yesu a lii yi nswon mæ, "A tsyanə a mbo ngànkhə a nkuu a mûm annu nifò Nwi."

25 A fwaatə a mbo kamel a ntsurə a nili'i ni nsa'a, ntsyatə a mbo ngànkhə a nkuu a mum annu nifò Nwi."

26 Bè bii bi le nyu'u ma yù annu aa, bi le ntigə mbetə ni mæ, "Nù yii mbə a yweenə aa a tigə mbə wo aa ε?"

27 A swon a mbo bo mæ, "Annu yii mæ a tsyanə a mbo bè aa, kaa a si a mbo Nwi tsyanə."

28 Peta a swon mæ, "Tigə ò yə mæ bi'i ma'atə ndugə ji'i ntigə nyonə nò?"

29 A kwi'i a mbo bo mæ, "Mè swon a mbo bù tsi'i annu nikon mæ, nju ntsim yii mæ à mà'atə ndà yi, ni nhwé yi, ni bɔɔ bi maà bi, ni taà yi, ni ndè yi, ni bɔɔ bi, nlon annu nifò Nwi aa,

30 à ka yi bú kwere njoò mà jù tà ì ko'ɔ ntsya nduù yii mæ à mà'atə aa, i kii bú tswe ni ntswénti yii ì lw'i nikon aa a noò njimè."

Ajàn mæ Yesu à le mbù nghaa ngaa jii i ywe'e ji tarə nlon annu niwô yi aà

(Mt. 20.17-19; Mk. 10.32-34)

31 Yesu à le nswunjtə ngáyəgənnu ji jya nighum ntsò baa, bo bo ghèntə a swon a mbo bo mæ, "Yè nì, ajànə mæ bi'inè ko'ɔ nghæe a Yerusalem laà aa, ngɔɔn innu tsim jii mæ ngànntoo Nwi i le nhwà'anə nlonə Mu Nù aa i ka fè'ε bòontə.

32 Nlon mæ bi ka tswa yi i fa a mbo bitizi Nwi tà bi tigə nwyε nii, nniñə nì àdirə atu ghu atu, ntutə ni mitwye ghu nù.

33 Bi ka ghòò yi, i zwiwè yi, lá a ti bə nì njwi ji tarə a bú mbiinə a niwô."

34 Kaa ngànghəgənnu ji le nhwà'á annu ya yi tsu yii mæ à le nswon aa yu'ù. Bi le nlò'òsə nji'i mighàà ma mú a mbo bo. Kaa bo wa'a waa annu yii mæ à le si ghàà aa burə nzi zi.

Ajàn mæ Yesu à le ngùrə mfə'ənə yii mæ à le si lɔɔ njoò aà

(Mt. 20.29-34; Mk. 10.46-52)

35 Yesu à le nzi nka nku'u a Yeriko, mifə'ənə yi mò'ɔ a tswé a mbèè mánji, nɔɔ nì njoò.

36 A yù'ù mè àkùrè bə a ká nju'u ntsya aa, a betə mæ, "Aa ghìrə akə aa ε?"

37 Bi swon ghu mbo mæ, "Yesu mu Nazareth a tsyá."

38 A tɔɔnə nswon mæ, "Yesu, mu David, ko milihə ghà!"

39 Bè bii mæ bi le ntəontə ghu mbii aa, bi wenə yi nswon mæ tà à kutə ntsu yi. Lá a ku'ùsə ngheε bə nì mbii ntɔɔnə nswon mæ, "Mu David, ko milihə ghà!"

40 Yesu a tigè ntəə nswon mə tâ bì zi nî nîf'ənè wâ. Bì zì nî ghu, Yesu a betè yi mə,

41 "O lòò mə mə ghirə aa àkè a mbo wò aa ε?"

A kwi'i mə, "Mmà'àmbi, mə lòò mbú nka nyə idigə."

42 Yesu a swon ghu mbo mə, "Ka nyə idigə! Wâ àbiintì yo a ghirè mē ò tì."

43 A kî ñloginè nka nyə idigə, ñtigè nyonə nñi, nghan'asè nî Nwî. Bè bitsim bìi bi le nyə yi aa bi gha'asè Nwî.

19

Yesu bo Zacchaeus

1 Yesu à le nkuu nka ntsya a múm àla'a Yeriko,

2 ñdii ñgǎnkwerè bitaksi yî mò'ò à le ntswe ghu, ikúm yî a bə Zacchaeus, a bə ñgǎnkabè.

3 A le nka nlòò a nyə nù yii mə Yesu à nî ghu aà, la kaa wa'à yé, ñlon mə à le mbè nù yî ñghù'ù ñghu'u, ñtswe a títii nnòò bē i kinè nñi aà.

4 A le ntsya ñtigè ñkhə ñghèè nî mbii, ñghèe nko'ò a atu ati sycamore tá yə Yesu ñlon mə à le ntswe nî tsyá aa maa mbèè àdigè.

5 Yesu à zì mē nywe'e maa adigè, ñlentè ñdèñ nswon a mbo Zacchaeus mə, "Zacchaeus, wǎnsə nsigə a nsyè ñlon mə mē ka le a nda wò sīi."

6 Zacchaeus a tigè nlo wa atu ati wǎnsə sigə, ñkwèrə Yesu nî ñidòrè.

7 Bè bya bitsim bì yè mē, ñloginè nka nwurəkə mə, "A ghèe nkuu a nda nù ñghirè innù jì bí a ghande yu!"

8 Zacchaeus à le ñtigè mbiinè ntəə a ndèñ nswon a mbò Mmà'àmbi mə, "Yə mbá Mmà'àmbi, mē ka yàtè njòò ja i fa atii yî fùurè a mbò ñgǎñfum; bεε a bə mə mē le ñjitè ñkòbè a nu nù tsù ñkwèrə ayòò yi bon mə ka bènsè fu nḡaa jì ñikwà."

9 Yesu a tigè ñswon ghu mbo mə, "Bè bi nda buà bi ywèènè mē ñlon mə nù ghù à kî mbè mu Abraham.

10 Ñlon mə Mu Nù à le nzì aa a nlòò bē bìi mə bì le mbwe aa i yweensə waa."

Nighàà nî nàà nlon mfò wa mə bə bi le ntuu yi aà

(Mt. 25.14-30)

11 Ajàñ mə bə bya bi le si yu'utə innù ma juà aa, a tigè ñnaa nighàà nî nànaa a mbo bo, ñlon mə à le ti bə aa bon à ghèè mē ñtigè nkuu a Yerusalem, bə kii ñmòontè nî mē ànnù nifò Nwî ya a ka burè zì tsi'í maa noò.

12 A le nswon mə, "Múnto'ò yî mò'ò à le ntswe nî ñghèe a ala'a yî mò'ò tá bì yò'ò yi nî nîfò tâ à bon mbú bìi.

13 Mbəñ tâ à fè'ε, a le ntwon nḡǎñfà'á ji ji nighum, mēfa abà'atə ñkabè gold* a bo yî mò'ò yî mò'ò, ñswon a mbo bo mə, 'Nì ghèe nka ntanə mītaa nì ju nywe'e a njwi yii mē ka bú bìi aà.'

14 Lá ñgǎñjala'á ji jya i le si bàà yi. A fè'ε mē ñghèe, bo tigè ñtoo bē mə bì yòñə yi nswon mə, 'Kaa bí'í si kòñè mə tâ mbá ghù à bə mfò yí'í.'

* 19:13 mina: ñkabè baGrikia. Mina yî mǎfùurə a le mbə tsi'í tsò 10,000 frs. cfa.

15 “Bi le nyo'ɔ mbâ wa a nî mfɔ, a bú mbîi fu. A bìi mē aa ntigē nswon̄ bi ntwon̄ ñgãnfà'á ji jya mē à le mfa ñkabə ya a mbo bo aa a nzi ñjim mitaā yîi mē bi le ntañ mitaā ntswe ni yu aà.

16 Yî ntsyambîi a zî ñswon̄ ghu mbo mē, ‘Taà, mē tàn̄ mē mitaā nî ñkabə ya àbîi a yôn̄ mēbē iba'atē ñkabə ji nighumè.’

17 A swon̄ ghu mbo mē, ‘Wa ò ghîrē sîginè mbâ ñgãnfà'á yî ñsîginè! Tsò mē ò fà'a nî ñtîi ghô tsim ni mûntsîrê ñkabə aa, mē ka ghîrē tá ò tigē nsa'a njo'ɔ ala'a ji nighumè.’

18 Ñgãnfà'á wa yîi à ywè'e bi baa aa a zî ñswon̄ mē, ‘Taà, mē tàn̄ mē mitaā nî ñkabə yò ya àbîi a yôn̄ mēbē iba'atē ñkabə ji ntaà.’

19 A swon̄ ghu mbo mē, ‘O ka tswe a atu ñjò'ɔ ala'a ji ntaà.’

20 Ñgãnfà'á yîi à ywè'e bi tarē aa a zî ñswon̄ mē, ‘Taà, ñkabè yò ya à yuà, mē le ñkwerē a mûm àsà'a atsè'è ñghēe nan̄sē nləə;

21 mē le si bo'ɔ nî gho nlon̄ mē ò nî nù yîi mē o tsə'ə si'i; ñlogē nî ñjoo jîi kaa ò le ñwa'a lèè aa, ñkîi mfu'u ni mîji mîi kaa ò le ñwa'a bē aà.’

22 A swon̄ ghu mbo mē, ‘Mē ka lògè aa tsi'i ñghàà nîi ni fē'e a ntsū wò aa, i sa'a gho ghu mba abù'ù yî bî! O le nzi mē mē tsə'ə, ñlogē nî ñjoo a adigē yîi mē mē le ñwa'a ghu lèè, ñkîi mfu'u ni mîji a adigē yîi mē mē le ñwa'a ghu bē aa ε?

23 O lèè ñghēe ntigē wa'ă ñkabè ya ya a bank ghèè ñləə, mē mē ti bìi mē kwerè ñkabè ya bo bì ñjim yî aa a ya ε?

24 A tigē ñswon̄ a mbo bē bya mē bi le ntəə wa adigē aa mē, ‘Kwerē ñkabè ya ghu mbo mfa a mbo nù wa yîi à tswe ni ìbà'atē ñkabè jya ji nighum aà.’

25 (Bo swon̄ ghu mbo mē, ‘Taà, wa à tswe ni ìbà'atē ñkabè ji nighumè!’)

26 ‘Mē swòn̄ə a mbo bù mē, nù yîi mē à tswe nî ñjoo aa, bi ka kù'ùsè; lá nù yî mē à si nî ñjoo tswe aa, bi ka m̄n̄sē kwerē, i kwerē mûtsîrê yîi mē à tswe ni ghu aà.

27 A ñghèe ni ñgãnkîbàà ja jù, jîi mē bo le si lòò mē mē tsuu mfɔ wàà bə aa, nî logē waa nzi ni bo, nzwitə a nsi mē.’ ”

*Ajàn̄ yîi mē Yesu à le ñkuu a Yerusalem tsô mfɔ aà
(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Jn. 12.12-19)*

28 Yesu à swòn̄ mē laà ntsya mbîi ntigē ñko'ɔ ñghēe a Yerusalem.

29 A ghèè mē ñka nywe'e a mbèe Betfage bo Bethany, wa atu nta'a mē bi le si twon̄ə ni Olive aa, ntoo ñgãnyəgôn̄n̄ni ji ji baa,

30 ñswon̄ mē, ‘Nî ghēe fii ni mú àla'a mē a tswe a mbîi bù aa, nî bə ghèe kî kuu bo nî ka yə mu jàkàsî tá bì tîñnə, tá à bə yîi kaa nù à lèè ñwa'a ghu atu ko'ɔ aà; nî yə, nî fèè ñzi ni ghu faà.

31 Bèe nù tsù a betə ghuu mē, ‘Nî fèe mu jàkàsî ghuà aa a ya aa ε?’ nî swon̄ mē, ‘A lòò Mmà'ambi.’ ”

32 Bo bya bìi mē à le ntoo aa bi le ñghèè ñnnù kî mfe'e tsi'i wa ajàn̄ mē à le nswon̄ a mbo bo aà.

33 Bo ghèè mē ñka mfe'e mu jàkàsî wa, m̀bôn̄ yî a zî mbetə waa mē, “Nî fèe mu jàkàsî ghú aa a ya aa ε?”

34 Bo swon̄ mē, “Mmà'ambi a lòò.”

35 Bo le ñlogè ñzi ni ghu a mbo Yesu, ñn̄on̄sə itsè'ə jya a wa ñjim mu jàkàsî, ñghîrē Yesu a ko'ɔ ntswe ghu.

36 A kà mà aa ñghεε bo tigè ñsantə itsə'ə jyaα wa mánjī.

37 A ghèè mà ñka nywe'e a ajàn yī mà à ka tigə sigə nta'a Olive aa, nnòò ñgǎñyégənnū jī jya tsim i ləginə ñka ndoritə, ntəñnə ñgha'asə nī Nwī ñlonj innū jī wè jī wè jī à lə ñghirè bo yə aà,

38 ñswonjə nī mà,

“Bī'inə gha'asə Mfò yī mà a zī nī ikūm Mmà'ambī aà!
Mbɔɔnə a aburə, tá ñgha'a tswe a mbo Nwī!”

39 BaFarisai bī mɔ'ɔ bīi mà bi lə ntswe wa atitī nnòò bə aa swonj ghu mbo mà, “Ndī'innū, wenə ñgǎñyégənnū jo jù.”

40 A kwi'i mà, “Mə swonj a mbo bù mà, ‘A lə mbaa bə yī mà bo ma bú kutə mintsú myaa bəə bonj tsi'i ñgò'ò jú ka bəñnə tigə təñnə ñgha'asə nī Nwī.’ ”

Yesu à yə'ə nlonjə atu Yerusalem

41 A zī mà ñka ñkoontə, nyə múm ala'a ya, nyə'ə nlonjə atu ala'a ya,

42 ñswonj mà, “O lə mbaa ghəə zī, sii, ayoo yī mà a zī nī mbɔɔnə aà! La tsitsɔñ a ləəntə a nsi mi'i wò!

43 Nòò a zī mà ñgàñkibàà jo ka yī jī'i ñkya i karisə gho ghu, i kəñjə gho ghu a mbèè tsim

44 i zwitə ghuu bu bì bɔɔ buu, kaa wa'ǎ ñgò'ò yī tsù bú mma'atə tá i nɔñjə a atu yī mò'ò; ñlonj mà kaa ò lə nyə noò wa yī mà Nwī à lə nzī a nyweensə wò ghu aa, kaa wa'à zi aà!”

Ajàn mà Yesu à lə ñghèè ñkuu a ndàmà'anwī aà (Mt. 21.12-17; Mk. 11.15-19; Jn. 2.13-22)

45 A lə ntigə ñghεε ñkuu a ndàmà'anwī ñləginə ñka mfurə bə bīi bi lə si fée njoo ghu aa,

46 ñswonjə nī mà, “Bī ñwa'anə a múm àñwà'ànə mà,

‘Ndà yà i ka yī bə aa àdīgə ntsà'atə Nwī’;
là nī ghirè mà i tigə ñbə adīgə ñlèəntə bìyərè.”

47 A lə si tigə ndi'i nī ànnū Nwī wa múm ñdàmà'anwī a njwī tsimə. Bīlī bì ñgǎñmà'a Nwī bo bì ñgǎñndi'i nɔñsə, nī bitsyàsə, bi lə ñka ñlɔɔ yī mà bì zwitə,

48 là kaa wa'à mánjī yə nlonj mà bə bì ghà'atə lə si yònjə ñlɔɔ nī ñyù'u'ò innū jīi mà à lə si swonjə aà.

20

Ajàn mà bi lə si ligtə ada'a Yesu aà (Mt. 21.23-27; Mk. 11.27-33)

1 A bə njwi yī mò'ɔ Yesu a kuu a ndàmà'anwī, ñka ndi'i nī ànnū ghu a mbo bə, ñkii nseensə nī ñtoò yī ñsiginə, bīlī bì ñgǎñmà'a Nwī bo bì ñgǎñdi'i nɔñsə bo bì bità bì ala'a bì zī ñbetə yī mà,

2 “Ñanşə nswonj a mbo bī'i, O ghirə innū juà jīi mà o ghirə aa nī àdà'a wo ε? A ada'a ma yú a mbo wò aa, a fà wò ε?”

3 A kwi'i a mbo bo mà, “Mə ka kii betə ghuu nī àbetə: Swonjə nī ghà,

4 Jɔñ à lə ñlògə ada'a aa fə a ñka mmurə bə ñki aa ε? A lə ñlò aa mbo Nwī kə a mbo bə aa ε? Nī kwi'i tá mà yu'u.”

⁵ Bo ghaanè a titì bo nswon mæ, “Mbè bî'inè kwi'i mæ a le nlò aa a mbo Nwî bonj à ka betè yî'inè mæ, ‘Nî lèè ñtigè wa'á annù yîi mæ à le si swonjè bîi aa a ya aa è?’

⁶ Lâ mbè bî'inè swonj mæ a le nlò aa a mbo bè bonj bè bú bitsim ka tumntè yî'inè nî ñgò'ò, ñlonj mæ bo nanjsè mbii mæ Jon à laa mbè ñgànntoò Nwî.”

⁷ Maa ajànj bo tigè ñkwi'i mæ kaa bo le ñwa'á adigè yîi mæ a le nlò ghu aa zî.

⁸ Yesu a tigè ñswonj a mbo bo mæ, “Kaa mè ka wa'á ñû yîi mê à fa ada'a mè ghîrè nî innù jû ghu aa a mbo bú ki nswonjè.”

Nìghàà nî nánnaa ñlonj bìlensè bi akò milù'ù
(Mt. 21.33-46; Mk. 12.1-12)

⁹ Yesu a naa nìghàà nî nánnaa a mbo bo mæ, “Ñù yî mò'ò à le mbè akò milù'ù yî, ñlèsè a mbo bè, ñfè'è ñghèè ñtswe a atoo dàn àgha'a a sa'á

¹⁰ noò ñkyá mîntà mi ati milù'ù mya à kù'ù mæ, a too ñgànàfà'á yî mæ à ghèè ñkwerè mîntà mi ati milù'ù mya mî mò'ò a mbo bìlensè bi akò byá, lá bìlensè bi akò bya bi tswá yî ñghòò, ntsyàsè yî a biì tsi'í m̀bò m̀bò.

¹¹ A bú ñtoo ñgànàfà'á wa yî mò'ò, bi kî ñghòò yî, ñniñ ñdirè àtu ghu atu, ntsyasè yî a biì tsi'í m̀bò m̀bò.

¹² A ku'ùsè mbo ntoo ñgànàfà'á yîi mæ à ywe'e ji tarè, bi tswá ma ghù ñniñ ñla'a ghu nu mma'a yî a abeè.

¹³ ‘Mbòñ akò wa a swonj mæ, ‘Mè ka ghîrè aa mæ akè tsítsòñ aa è? Mè ka too mú ghà yî ñbànñè ghù mæ mè nanjsè ñkòñ aà, noò tsù bi yè yî m̀bò'òtè.’

¹⁴ Lá bìlensè bi akò bya bi yè mê yî, ñswonj bo ni bo mæ, ‘Aá ñjînda yî à ghúlà, bî'inè zwitè yî tá ñjoo jù ñ tigè mbè jî'inè.’

¹⁵ Bo le ñtigè ntswa yî, mma'a a abeè wa ñjim ñkya milù'ù ñzwitè yî. Ma mùu ajànj ñì mòòntè mæ ñbòñjè akò milù'ù wa à ka ghîrè mæ akè a nu bo aa è?

¹⁶ A ka zî zwitè bìlensè bi akò ma bya, ñ lensè akò yî ya a mbo badàn.” Ajànj mæ bè bya le nyu'u ma mùu ajànj aa, ñtigè nswonj mæ, “Kaa mbè Nwîñgòñj a wa'á bîi.”

¹⁷ Yesu a lèntè waa mbetè mæ, “Nìghàà ni Nwî nulà ni tigè ñswonj aa mæ akè aa è?

‘Tsi'í ñgò'ò ya mæ bìbòò bi nda bi le ntuu aa,

ì bènj mê ñtigè ñgò'ò ñbbuu ni nda yî ñwè.’

¹⁸ Ñù ñtsim yîi mæ à wo a nî ñgò'ò ma ya aa, à ka bægikè; lá bèè mæ ñ wo a nu ñù bèè bonj ñ ka ghò'ò yî.”

Abetè ñlonj annù ntu bitax
(Mt. 22.15-22; Mk. 12.13-17)

¹⁹ Ñgänndî'í Nòñsè ni bìlîi bi ñgänmà'a Nwî ghèè ñ tswa yî maà noò, lá m̀banjñè m̀bò'ò mi'í mi bè byá. Bo le nzi mæ à le nnaa nìghàà nya aa ñlonj ñgaà yàà.

²⁰ Bo tigè ñlòò nî àbwarè, ñtigè ñlòò bìtswèrè, ñtoo ghu ñjim mæ bì zì ñka mbagilè mbetè ñii ni m̀ghàà tá tsyá ghu ñ tswa yî ñ fa a mbo Gúmnàà yîi à le ntswe nî àdà'á a atu bo aa tá à sa'a yî.

21 Bi tigè nzi mbetè yi mæ, “Ndi'innu, bi'i zi mæ annu yi o ghàà ñkii ndi'i aa a ku'unò, ñki nzi mæ kaa ò si nândènò a titii bè t'e'ε, ndi'i aa tsi'i mánji yii mæ Nwí a lòo mæ bè ka ntswe ghu aà.

22 A ku'unò ni nõnsè yi'inò a ntu tax a mbo Kaisa kè ñgan aa ε?”

23 Lá à le nzi mitsyè mii mæ bo le si lobitè aà, ñswon a mbo bo mæ,

24 “Ni zi nî ñkabè silva tâ mè yè.” Bi zi ni yu, a betè waa mæ, “A tswè àtu wo bo bi ikùm wo fàa nî ñkabè aa ε?”

Bo kwi'i mæ, “Aa yí Kaisa.”

25 A swon a mbo bo mæ, “Ma la a bə mæ nî ka mfa njoo jii mæ à ni jî Kaisa aa a mbo Kaisa, ñkii mfa nî njoo jii mæ à ni jî Nwí aa a mbo Nwí.”

26 Kaa bo le ñwa'a ajàn mæ mbə bi tsyá ñtswa yi a nsi bè ñlon annu yii mæ à swònə aa zî, ànnu a gha'a waa, bi kutè mintsũ myaa.

Abetè ñlon annu nyweenə ni nìwó

(Mt. 22.23-33; Mk. 12.18-27)

27 BaSadukai bî mo'ò bii mæ bi swonə ni mæ kaa bè si a ni nìwo yweenə aa,

28 bo le nzi mbetè yi mæ, “Ndi'innu, Moses à le mfa ndi'i a mbo bi'i mæ, mbè ñdim ñu a kwo ti mu, mumaà yi a logè ñgwé yi wa njwe bɔɔ bo yu a mbó ñdim yi wá.

29 Bɔɔ bi ma bî mo'ò le ntswe ghu bi sàmbaa, yí ñtsyambii a yo'ò mánjyè ñkwo ti mu;

30 yí àyòntè a bú ñyon ñyo'ò mánjyè wa,

31 yii à ywe'e bi tarə aa, a kí ñlogè mánjyè wa, bo bya bi sàmbaa bi kí logè mánjyè wa tsi'i bitsim ñki ñkwokə ti mú.

32 A ti mæ ti bə a njim mánjyè wa a kí ñkwo yii ñgaa.

33 Tsó mæ a le mbə ma múu ajàn aa, nõò yii bè ka yí yweenə ni nìwo aa, mánjyè ghú à ka yí tigè bə aa yí wò aa ε? Tsó mæ bo bya bi sàmbaa le ñyo'ò yí aa ε?”

34 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “Bè bî fàa ñgù'ù bi yo'ókə, bi fâ nî bɔɔ bânjyè a ndá ñyo'ò;

35 lá bè bii mæ bi ku'unò a mbìnə ni nìwo i tswè ntii maa ñgù'ù mbi yii mæ i zî aa, kaa baa yí wa'à kà ñyo'ò, kaa wa'à bânjyè a ndá ñyo'ò ka mfa.

36 Bo ka yí bə aa tsi'i tsó baangel kaa ki'i kà ñkwo. Bo bə aa bɔɔ bi Nwí ñlon mæ bo biinə niwo aà.

37 Lá a ñghèε nî ànnu nyweenə niwo, Moses à le mfigitè wa nî àdìgə aṅwà'ànə ya mæ a ghàà ñlonə atsi'gə iti ya mæ mo'ò i le si khi ghu aà, ñlon mæ maa adìgə, à le ntwonə Mmà'àmbi a ni Nwíngon Abraham, ni Nwíngon Isaac, bo bi ni Nwíngon Jakob.

38 Kaa à laa wa'à Nwíngon biku bi bə bə, à bə aa Nwíngon bə bii bi tswè bitii. Nlon mæ bə bitsim bi tswè bitii aa ghu mbó.”

39 Ngáñdi'i nõnsè jya jî mo'ò bi le ntigè nswon mæ, “Ndi'innu, ò fâ àkwi'i yí sigànè.”

40 Nlon mæ bo le ntigè mbo'ò a mbũ ñghèε nî mbii a mbetè yi nî innu.

Abetè ñlonə Ayo'ò Nwí wá

(Mt. 22.41-46; Mk. 12.38-40)

41 Yesu a betè waa mæ, “Mbə bi swon mæ Ayo'ò Nwí wa à ni mu David aa mæ akə aa ε?”

42 Nlon mæ David yu mbon à swònə a múm aṅwà'ànə bi Psalm mæ,

'Mmà'àmbi a swonj a mbô Mmà'àmbi ghà mæ:

Tswe a mbèè ñikwεε mè ní mà'à,

⁴³ ñywe'e a noò yii mæ mè ka yí ghìrè ngàṅkibàà jò ní àtètè mikòrê mo aà.'

⁴⁴ Ma mùu ajàn m̀bè David a ka ntwonjè yi ní Mmà'àmbi, a tigè m̀bu ntsyà aa la mbè mu David aa ε?"

Ajàn yii mæ Yesu à lε ñwà'àsè bè ñlon ñgǎṅndi'i nòṅsè aà

(Mt. 23.1-36; Mk. 12.38-40)

⁴⁵ Ajàn mæ bè bitsim lε si yu'utè annù yii à lε si swonjè aa, Yesu a swonj a mbo ñgǎṅyegènnù ji mæ,

⁴⁶ "Nì ka ntsyεsè ghuu ñlon ñgǎṅndi'i nòṅsè, bo kòṅè ní ñka ñwe'ε ñdànḡ itsà'è ñkarè ní ju, ñkii ñkòṅḡ ní mæ tá bè ka ntsa'atè ní waa ní àghu'usè a mĩtaa; ñkòṅḡ a ntswe ní ìlèṅ jii i tswe a mbii aa a ndànghòtè, ñkii ñkòṅḡ ní ìlèṅ jii i kò'ònè aa a adigè adinà.

⁴⁷ Bo nì'ì ní bikwĩ'ì bĩ bǎṅgyè, ñkwεrè ní ñjoo jyaa ní mùla'à myaa, m̀bagilè ntsa'atè ní Nwĩ ní ñdànḡ mighàà. Wa ñgi'ì yii i ka yí kuu a nu bo aa i ka yí swèrè."

21

Ñkabè ñtsà'atè Nwĩ ñkwĩ'ì mǎṅgyè wá

(Mk. 12.41-44)

¹ Yesu a tswé a múm ñdámà'anwĩ ñḡentè atú yi nlentè nyè ajàn yii mæ ñgǎṅkabè i lε si ñḡè ní ñkabè a múm ñkòm mmà'anwĩ aà.

² A lε ñki nyè ñkwĩ'ì mǎṅgyè yí mò'ò yii mæ à lε mbè ñgǎṅàmfun aa a tsyà ñḡḡ ìbà'atè ñkabè copper ji baà, ñdúú yi i bè tsò kabà yí m̀fùùrè.

³ Yesu a swonj mæ, "Mè swonj tsi'ì annù ñḡḡḡ a mbo bù mæ, ñkwĩ'ì mǎṅgyè ghù mæ à ní ñgǎṅàfum aa, à ñḡḡ ñkabè fàa múm ñkòm ñtsyatè bè bitsim;

⁴ ñlon mæ bo swatè aa tsi'ì múntsirè a ní ñkabè yii bo luu ní yù aa mma'a Nwĩ ní yu. Lá mǎṅgyè ghù mæ à ní ñgǎṅàfum aa, à kòòntè aa ñkabè ñtsim yii mæ à tswe ní yu aa mfa."

Ajàn yii mæ Yesu à lε ñghàà ñlon annù nsà'a Ndámà'anwĩ aà

(Mt. 24.1-2; Mk. 13.1-2)

⁵ Bo bĩ mò'ò bĩ lε si ghàà ní ànnù ñlon ajàn yii mæ bĩ lε ñghùrè ndámà'anwĩ ní ñgò'ò jii i lε ñḡḡ mbòṅ mbòṅ aa, bo bĩ ní ñjoo jii mæ bè lε mfa a mmà'a Nwĩ ghu aà. Bo kà mæ aa ghaa laa, Yesu a swonj mæ,

⁶ "Ñjoo mà jù tsim mæ ní yè aa, ñjwi yí mò'ò i zì mæ Kaa tsi'ì ñgò'ò yí m̀fùùrè kaa i ka yí wa'á a atu yí mò'ò bú nòṅḡ. Bĩ ka yí sà'à tsi'ì tsim mà'ànè a nsyè."

Annù nyè ñgi'ì bo bĩ ajàn mæ bĩ ka yí kì tso'ò akorè bɔɔ bĩ Kristo aà

(Mt. 24.3-14; Mk. 13.3-14)

⁷ Bo bètè yi mæ, "Ndi'innù, ñḡḡ nwonj tá bĩ'ì yu'u, ñnnù ma jù i ka yí fè'è aa a noò àkè aa ε? Alènsè yii mæ a ka yí dì'ì mæ nòò m̀fè'è ñnnù ma jù à tigè ñku'u aa, a ní aa akè aa ε?"

⁸ A swonj a mbo bo mæ, "Nì ka ntsyεsè ghuu tsee ló lèè tá ñù tsù à bwe'esè ghuu; ñlon mæ bè bĩ ghà'atè ka yí zì ní ñkúm gha, i kì swonjè ní mæ, 'Mè ní yu wá!', 'Nòò wa à kòòntè mæ!' Nì tsuu waa kì yòṅḡ.

⁹ BEE mə nì yu'u mə bi mà'a ntsò, kè bEE mə nì yu'u annù òlòṅ ìyòṅ, nì tsuu kì bɔ'ɔ si'i si'i bê; òlòṅ mə innù ma jú i tswe nì nífò mfè'e ya'a; kaa mbí i ka yí wa'a aa tsi'í ma mùu noò ghensè òlwi'í."

¹⁰ Yesu a gheè nì mbíi a nswon a mbo bo mə, "Ítoo i ka yí kì mà'a ntsò bo bì jì mɔ'ɔ, tá itoo jii mə bifɔ bu'utè aa tá i kì ṅka mma'anè bo bì jì mɔ'ɔ;

¹¹ òsyé i ka yí kì tsigìnè tsi'í nì m̀t̀t̀t̀, tá m̀k̀wenè à kuu ala'a, tá m̀ghòò m̀i ṅkwòṅ bè tá m̀ fè'e a idigè idigè; innù jì swèrè òswerè bo bì òlènsè jì wè i ka yí kì fè'e a mbà'à nìkàn.

¹² Mbɔṅ tá ma juù innù i ka mfe'e, bɔṅ bi ka yí kì bantè nì ghuu, i kii tso'ɔ nì àkòrè yuu. Bi ka yí kì tswatè nì ghuu i fa ni a ndanḡhotè tá bi ka nsa'a, i kii mà'à nì ghuu a ndàtsanḡ. Bi ka yí kì gheè nì bù a nsi bifɔ bo bìGúmnaà òlòṅ annù f̀k̀m̀ ghá.

¹³ Ma yú a ka yí fa abwarè a mbo bù mə nì swon annù yá.

¹⁴ Mbè a fè'e ma mùu ajàn nì tsuu kì tantè annù yii mə nì ka ghìrè swon f̀i'isè ibii nú ghuu ghu aa mbɔṅ tá nòò à ku'u;

¹⁵ òlòṅ mə m̀è ka yí fa nìghàà bo bì m̀tsyè a mbo bù, a ajàn yii mə kaa mbè bè bii mə bi nìṅ isa'a a nu bù aa kaa mbè bi wa'à l̀g̀itè kè kì ntuu.

¹⁶ Tsi'í bitaà buu nì b̀ndé buu, nì bɔɔ bi maà buu, nì b̀ṅṅwè'è buu, bo bì ikà'à juu, bi ka yí fèè ghuu. Bi ka yí tswatè ghuu bí mɔ'ɔ fa mə bì zwitè.

¹⁷ Bè b̀tsim ka yí bàà ghuu nlon òkùm ghá.

¹⁸ Lá kaa tsi'í inòṅtù yùu yí m̀f̀ùrè kaa mbè yi wa'à bwé.

¹⁹ Nì bè t̀ṅṅt̀t̀i i bii ṅg'i bɔṅ nì ka yweensè mibii mi nú muu.

Yesu a ghaà ànnù òlòṅ ajàn yii mə bi ka yí ta ṅg'i nì à'ala'a Yerusalem àà (Mt. 24.15-21; Mk. 13.14-19)

²⁰ "Mbè nì yí nyè ṅḡṅntso i karisè Yerusalem, nì zì mə nòò òta ṅg'i i ghu à kòontè mə.

²¹ Maà noò tá bè bii mə bi tswe a ala'a Yudea aa bi fè'e ṅkhèkè ṅkɔ'ɔ ṅghèe a itu m̀nta'a, tá bii mə bi tswe a m̀m̀ ǹjò'ò àla'a aa bi fè'ekè, tá bii mə bi tswe a mbèe ifò aa tá bi tsuu bu ṅkuu a m̀m̀ ǹjò'ò àla'a;

²² òlòṅ mə ṅjwi mà jú à ka yí bè aa noò yii Nwí à ka yí ndí ṅg'i a nu bè bi, a ǹlwensè innù tsim jii mə bi ṅwa'anè a mum nìghàà ni Nwí aà.

²³ WEE! ṅg'i b̀m̀aburè bi ato'o bo bì yí bii mə bi nɔṅsè bɔɔ maa nì ṅjwi ma jya aà! Nlon mə ṅg'i yí ṅwè i ka yí tswe fàa atu nsyè, tá Nwí à di'í alwintɔṅ yi a nu bè ma bú.

²⁴ Bi ka yí zwitè bè bí ghà'àtè nì munwí ntsò, i tigè tswatè waa nì ìbù'u ntsò, i gheè nì bo itoo itoo; tá bitizi Nwí bi kuu Yerusalem i nanse kì kwàrè, i tigè nni'í nì bè, i ywe'e noò yii mə Nwí à lèè mə tá bo ghìrè ma yú ànnù aa, à zì mmè.

Ajàn yii mə Mu Nù à ka yí bú bii àà (Mt. 24.29-31; Mk. 13.24-27)

²⁵ "Hènsè i ka yí kì fè'e a nì ǹǹòò, bo bì a nì sanḡ bo bì nì m̀ǹjòṅ. Tá bè a itoo itoo bì tswe a m̀m̀ ṅg'i i tá itu jyaa buurè a ajàn yii mə bi yè miyaa bo bì ikànè ṅkì i tigè burè ju'u aà.

²⁶ Bè ka yí tigè bo'ɔ nlon innù jii mə i fè'è a mbi aa, i tigè wòkè tsi'í tsò òku njoò; òlòṅ mə bi ka yí tsigè ida'a tsim jii i tswe a aburè aà.

²⁷ Maà noò tá bì yè a Mu Nù tá à ka nzi nì a m̀m̀ mbà'à nì m̀dà'à nì nìgha'a nì wè.

²⁸ Mbə nì yi nyə ma juù ìnnù ì lɔgìnə ɲka mfe'ɛ, nì biɛnè ìtəə ɲɛntə itù juu a ndəɲ nloɲ mə nòò ìntsù'ù àtù yuu à kà mē aa ɲkoontə aà."

Annù yii mə mbə bi yəgə nī àtì figè àà

(Mt. 24.32-35; Mk. 13.28-33)

²⁹ Yesu a gheɛ nī mbii ɲnaa nighàà nuà a mbo bo: "Lèntə nì àtì figè bo bì ìtì jī mɔ'ɔ;

³⁰ a yi mbə noò yii ntaà ji i fi'isə mə iyəɲ jī fii aa, nì zi mə nòò ìntsù mbəɲ à tigə a abô.

³¹ A kī mbə nì a ɲgɛɲ ɲgɛɲ mə, nì bə yə tã ìnnù juà ì ka mfe'ɛ boɲ nì zi mə nòò ànnù nifò Nwī à kòontə mē.

³² Mə swoɲ tsi'ɪ annù ɲɲkoɲ a mbo bù mə, kaa ɲìwàà nì bə nuà nì ka wa'à tsaɲ ti ghè ìnnù ma jù tsim i fè'è mē.

³³ Abùrè bo ɲsyɛ ka yī tsaɲ, lâ kaa tã ɲìghàà na nì wa'à tsaɲ.

A ku'unə mə ta nì ka ntswe nikəɛ

³⁴ "Nì ka ntsyesə ghuu ntsuu mibii mi nù muu bo bì noò ghùù si'i si'i kī fa nloɲ annù miji bo bì a ɲka nnò, bo bì ìnnù jii mə ì nwùgè nī ghuu fàa mùm ìntswèntii aa boɲ ɲjwi mà ya ì ka yī wī'ikə tswa ghuu tsò màtaà.

³⁵ Nloɲ mə ɲjwi mà ya ì ka yī zì aa a mbo bə bitsim bii mə bi tswə fàa atu nsyɛ aà.

³⁶ Nì ka nstwe nikəɛ a ɲgòɲ bìnòò bitsimè, ìntsa'atə nī Nwī mə mbə a fa mītii mii mə mbə nì yī ɲkhə ìnnù ma jù tsim mə i ka yī kī fè'è aà, tã bəɲnə təə a nsi Mu Nù."

³⁷ Yesu à lɛ si di'ì nì ɲìghàà nì Nwī a ndámà'anwī a ɲjwī tsimè. Mbaɲnə ɲghèè ɲlɛ nì ɲta'a yii mə bi lɛ si twoɲə nì Olive aa ɲitugè.

³⁸ Tsi'ɪ a mbà'a mbà'à bə bitsim lɛ si zì a ndámà'anwī a nyu'u ànnù yii mə à lɛ si di'ì aà.

22

Ajàɲ yii mə bi lɛ ntaɲə annù atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Jn. 11.45-53)

¹ Nòò ɲkùrə àbaa ti kɔ'ɔ wa, noò wa yii mə bi lɛ si twoɲə nì Passa aa, à lɛ ɲkù'ù,

² bilii bi ɲgǎɲmà'a Nwī bo bì ɲgǎɲndi'ì nòɲsə bì kà mbɔ'ɔ bə bya ntigə nloɔ nì àjàɲ mə bi ka ɲe'esə zwitə Yesu.

Ajàɲ yii mə Judas a lɛ mbii mə yu ka fèè Yesu aà

(Mt. 26.14-16; Mk. 14.10-11)

³ Satan à lɛ ɲkuu a ato'o Judas wa yii mə bi lɛ si twoɲə nì Iscariot aà, mbə ɲgǎɲyègənnù Yesu wa yī mɔ'ɔ a titii bya ɲìghúm ìntso baa aà.

⁴ Judas à lɛ nlo ɲghɛɛ yi, ɲghɛɛ ntaɲtə bo bì bilii bi ɲgǎɲmà'anwī bo bì bilii bi ɲgǎɲmbè ìndámà'a Nwī a àjàɲ yii mə yu ka fèè Yesu a mbo bo aà.

⁵ Bo lɛ nnaɲsə ndoritə tsi'ɪ mbə ìnnù, mbii mə bo ka fa ɲkabə ghu mbô.

⁶ Judas à lɛ ɲkī mbii, ɲtigə nloɲgìnə ɲka nloɔ nì mánji yii mə mbə yu fèè Yesu a mbo bo ti ghè mə bə zì.

Ajàɲ yii mə Yesu bo bì ɲgǎɲyègənnu ji lɛ ɲjī miji mə Passa aà

(Mt. 26.17-25; Mk. 14.12-21; Jn. 13.21-30)

⁷ ɲjwi ì lɛ ɲkù'ù àjàɲ mə bi taɲtə annù ɲjwī Abaa ti kɔ'ɔ, ɲwa nì mù mbìɲjərè Passa aa,

8 Yesu a too Peta bo Jon, ñswon a mbo bo mæ, “Nì ghεε ntantə mi ji mi Passa, a ajàn mæ bi'inə ka ji aà.”

9 Bo betə yi mæ, “Bi'i ghεε tantə aa fə ε?”

10 Yesu a kwi'a a mbo mæ, “A ajàn mæ ni ka ki kuu ghεε a njò'ò àla'a aa, ni ka yə nù tã à be'e àntòò ñkì, ni yə, ni yonə yi nyon ñkuu a nda yii à ka kuu ghu aà.

11 Nì kuu ni swon a mbo mbòñ nda wa mæ, ‘Ndi'innu à betə mæ, ñja'à nda yii bi'i bi ñgǎnyəgənnu ja ka ji Passa ghu aa i fə aa ε’

12 Bon à ka di'i nja'à nda yi ñwè yi mò'ò a ndəñ yii mæ njoo i tswe ghu aa tã ni nanşə.”

13 Bo le ñghèè ñyə ñgòñ innu tsim tsi'i wa ajàn mæ Yesu à le nswon a mbo bo aa, ntigə nnanşə njoo nji Passa jyá.

Ntarə Mmà'àmbi

(Mt. 26.26-30; Mk. 14.22-26; 1 Kor. 11.23-25)

14 Nòò nji Passa wa à kù'ù mæ, Yesu bo bi ñgǎnyəgənnu ji bo tswé a atu atətè,

15 a swon a mbo bo mæ, “Mè ghìrə nanşə nloɔ mæ mæ ji mi ji mi Passa bi'inə i bõñ yə ñgi'ì.

16 Mè swon a mbo bù mæ kaa mè ka yi wa'à mi ji mà mú bù nji i ywe'e a noò yii mæ ànnu ñifò Nwì a ka yì zì tã nji'ì ànnu yii bi ji ghu aa tã i nanşə nlaa.”

17 Yeesò à logè ñdòñ mǎlù'ù mfa mbi'ikə a mbo Nwì ñswon mæ, “Nì ko nno ñkwerinə ni yu.

18 Mè swon a mbo bù tsi'ì annu ñikon mæ, kaa mè ka yì wa'a mǎlù'ù bú nno, ñywe'e noò yii mæ ànnu ñifò Nwì a ka yì zì aà.”

19 A tigè mbu nlogə abaa, mfa mbi'ikə a mbo Nwì, mbatə mfa a mbo bo, ñswon mæ, “A ni ìbiniñ gha i ghuà, yii mè ka fa a atu bù aà. Nì tigə ñghìrə ma mùu ajàn ñwa'atə nì ghá.”

20 Tsi'ì maa ajàn, a kì mfa ndon ya a mbo bo a noò mæ bo jì mæ mi ji mya mǎnsə aa, nswon mæ, “Ndon yulá, à nì àkàà yì fii yii mæ Nwì à wārə bú bo nì àləə nú ya yii mæ bi ka saansə a atu bù aà.

21 “Lá, yə nì, nù yii mæ à fèe gha aa, à tswe fàa atu atətè nji bi'ì yu,

22 Lá ànnu ma yú a ka yə Mu nù aa tsi'ì ajàn yii mæ bi leè ñte'ε ntantə nləə aà, lá ñgi'ì yì ñswèrə a nu nù yii mæ à fèe yi aà.”

23 Bo loginè ñtigə mbetə nloɔ a titi bo mæ mbə a nanşə mbə aà wò yii mæ mbə à ghìrə ma yu ànnu aa le!

A jàn yii mæ àswuñnə à le mfε'è ñlon ànnu nù yii mæ à ni nù yì ñwè aà

24 Aswuñnə a le mfε'è a titi ñgǎnyəgənnu Yesu, bo loò nì ñzi mæ nù yii mæ à ni nù yì ñwè àkò'òntsirə a titi bo aa nì wò ε?

25 Yesu a swon a mbo mæ, “Bifò bi bitizì Nwì bo bu'utə bə byaa laa bù'utə. Bi twonə nì bità bi ala'à byaa laa nì ñgǎñghìrə ìbònə.

26 Lá tã à tsuu maa ajàn bə a mbo bù. A ku'unə mæ nù yii mæ à ni akò'òntsirə a titi bù aa tã à bə tsi'ì tsó múnkhə yii mæ à kə'ə nsigə nlwi'isə. Tã bitisàsə a titi bù bi bə tsi'ì tsó ñgǎñfà'á.

27 A ghà'atə wò aa ε? Nù yii mæ à tswe a atu atətè nji aa kə nù yii mæ a tsyàsə mi ji aa ε? A laa mæ à ni nù wa mæ à tswe nji aà. Lá mè bǎñnə ntswe a titi bù aa tsi'ì tsó nù ñtsyàsə mi jì.

28 “Nì tswè mè bi'inè a mùm ñgĩ'í ntsìm yíi mē mē yē aà.

29 Tsó mē Taà ghà à fà mē mida'a a mbo mē mē tá mē ka nsa'a mbi yù aa, mē ki mfa ma myaà midà'a a mbo bù.

30 Nì ka yí ki jì kii nno a atu atetè mē a mùm ànnù nifó mē. Nì ka yí kii ñjāññē nì ìbèrè à ki sa'a nì ìtsē baIsrael jya ñghúm ntsò baà.

*Ajàñ yíi mē Yesu à le nswonj mē Peta à ka tuu yi aà
(Mt. 26.31-35; Mk. 14.27-31; Jn. 13.36-38)*

31 “Simon, Simon, yu'utè! Satan à le mbetè mē yu ywe'etè ghūu tǎ sègè ghūu tsó abaa,

32 lá mē tsà'atè mē Nwí a atu wò, Simon, mē tá àbìintiì yò tsuu ló bōrē. Βεε ò bēñkē gho mbiì a nu mē, ò liginè ññij mida'a a nu bilim bō.”

33 Peta a kwi'i mē, “Mmà'ambì, mē tǎñtē mē mē ka kuu atsanj bi'ìò, i kii kwo bi'ìò.”

34 Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “Mē swonj a mbo wò Peta mē, m̀bōñ tá àñkègè à tōñ ñtugè sīi, bōñ ò tùù mē gha ñgàà jì tarē nswonj mē kaa ò sè gha zì.”

Ànnù yíi mē mbè bi ghìrè a noò ñgĩ'í aà

35 Yesu a betè ñgǎñyègǎnnù jì mē, “Nòò wa mē mē le ntoo ghūu nswonj a mbo bù mē nì tsuu abosà lògè, ñtsuu abàà lògè, ñkì tsuu ntam nlògè aa, nì le mbaa mbonjè ayòò yí tsu aa è?”

Bo kwi'i mē, “Ñganj.”

36 Yesu a swonj a mbo bo mē, “Lá, tsítsòñ ñù yíi mē à tswe nì àbòsà yí nì àbàa yí aa, tá à liginè nlògè. Ñù yíi mē à sì nì munwí ntsò tswe aa, tá à fee akútè yí nyuu ghu.

37 Nlonj mē, mē swonj a mbo bù mē, ànnù yuà yíi mē añwà'ànè Nwí a swonj aa mē: ‘A yè ñgĩ'í tsi'í tsó ñgǎñmbù'ù ñnnù jì bi' aa, ka bòòntè m̀bi'í ñgàà yà, ñlonj mē ñgòñ ñnnù tsim jii mē bi le ñjwà'ànè m̀bi'í ñgàà yà aa i kà mē aa mfe'è mbòòntè.”

38 Ñgǎñyègǎnnù jì i swonj mē, “Yè, b̀munwi bi ntsò bi baa bì bulà, Mmà'ambì.”

A kwi'i mē, “Wa a kù'ù mē.”

*A àjàñ mē Yesu à le ntsà'atè Nwí a atu Nta'a Olive aà.
(Mt. 26.36-46; Mk. 14.32-42)*

39 Yesu à le mà'atè ñjò'ò àla'à Yerusalem m̀fe'è yí, tsi'í ajàñ yíi mē à le si gha'asè ñghìrè aà, m̀fe'è ñghèè yí a atu nta'a Olive. Ñgǎñyègǎnnù jì i le nyòñè yí bo bo kò'ò ñghèè ghu.

40 A kò'ò mē ñkuu ghu, nswonj a mbo bo mē, “Nì ka ntsa'atè Nwí tǎ wa'à a ñkìrè Satan ló ñwo.”

41 A swòñ mē laà, m̀ma'atè waa ñghentè, àgha'a a bòò nsa'atè tsi'í m̀ntsìrè, ñswetè miku'utè mi a nsyè, ntsà'atè Nwí

42 ñswonj mē, “Taà, m̀bè ò bii bōñ ò tse kwèrè ndón ñgĩ'í yù a mbo mē ñlò'òsè. Lá mē kòñ aa a ñghìrè bē ànnù yíi mē ò lòò aà; kaa wa'à bē à yíi mē mē lòò aa bē.”

43 Àngèl à le nlò a aburè ñsigè mfa mìtìì ghu mbò, [

44 Tsõ mæ ntiì yi i le mburè nluu nî àjèrnhè aa, a bú r̄gaansè mitiì mi r̄ku'usè ntsà'atè Nwî tsi'î nitiì nitiì, ñliginè, àliginè yii mæ a le mfe'è ghu nu aa a tigè ñsigè ntsiinhkæ, mbè tsõ itàa alèè.]*

45 A lò mæ wa adigè ntsà'atè Nwî ñbii nzi fu wa mbèe r̄gãnyögõnnu ji jya, ñyè waa bi bwii nlonj mæ àjèrnhè yii mæ a le nluu a ntiì bo aa a le r̄ghirè bo borè.

46 A betè a mbo bo mæ, “Ni bwii aa àkè aa ε? Ni biinè ntswe r̄ka ntsa'atè Nwî tá wa'a a r̄kirè Satan lò r̄wo.”

Ajàr yii mæ bi le ntswa Yesu àà

(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Jn. 18.3-12)

47 Yesu à kà mæ aa r̄ghaa laà, kaa mburè ti màr̄sè, ñnòò bē i ywunè ñzi, Judas, r̄u yì mò'ò wa titiì r̄gãnyögõnnu Yesu jya ñighùm ñtsò baa, à le mbè yu yii mæ à le ntsyã mbii yàà, ñdi'i nî mànr̄ji a mbo bo. Judas à zì mæ, ñtsya r̄ghèè a mbèe Yesu mæ yu nɔr̄j mighègè mi.

48 La Yesu a betè ghu mbo mæ, “Judas, ñnɔr̄j mighègè mi Mu R̄u à laa mbè mànr̄ji yii mæ ò tse tsyà ghu i fèè yi aa ε?”

49 R̄gãnyögõnnu yia jii mæ bo bi Yesu le ntswe aa, bi yè mæ annu yii mæ a le ntswe ghu aa, mbetè yi mæ, “Mmà'àmbi, o lòò mæ tá bī'î to waa ni bɔɔnwī bi'i aa ε?”

50 Nù ñibõ wàà yì mò'ò a burè ñlogè munwi r̄kwye atòr̄nhè abù'u r̄gãnr̄mà'a Nwî yì r̄wè yì mà'à ghu nlo'osè.

51 Là Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Wa a kù'ù m̄!” R̄ghensè abò yi mmɔɔntè atòr̄nhè r̄u wa ghu r̄ghurè yi.

52 Yesu a tigè ñswonj a mbo biìi bi r̄gãnr̄mà'a Nwî bya bo bi a mbo bi'tsyàsè bi r̄gãnr̄mbè ñdàmà'anwī bya ni a mbo bità bi ala'a bya bii mæ bi le nzi a ntswa yu aa mæ, “Ni zì ñi nwi ntsò a bò'ò ni mibu'u aa a ntswa mæ tsõ ñi zì a mbanr̄nè ànr̄gãmighee aa ε?”

53 Tigè mè kì si tswè bi'inè a ndàmà'anwī aa tsi'î nr̄ji nr̄ji aa ε? Tigè bor̄j ñi le mbaa ntswa gha aa maà noò. Là tsitsɔr̄j à ñi nòò ghùù, nòò yii mæ r̄u wa yii mæ a sa'a mfiì idigè à fa midà'a a mbo bù àà.”

Ajàr yii mæ Peta à le ntuu Yesu àà

(Mt. 26.57-58,69-75; Mk. 14.53-54,66-72; Jn. 18.12-18,25-27)

54 Bi le ntswa Yesu ñlogè yi r̄ghèe ni ghu a ndùgè r̄gãnr̄mà'a Nwî yì r̄wè. Bi lògè mē yi r̄ka r̄ghèe ni ghu aa, Peta a tigè ñyonj, ñyonj aa tsi'î a sà'a agha'à.

55 Bi le r̄hètè mò'ò a titiì ñsànr̄abèè yà, Peta a yòr̄j ñtigè r̄ghèe tsitè bē bya bii mæ bi le ntswe ghu aa, bo bo tigè ñyò'òtè.

56 R̄gãnr̄fà'a r̄gãnr̄mà'a Nwî wa yì mànr̄gyè yì mò'ò a yè mæ yi a tswè wa adigè mò'ò aa, ñte'è mi'î mi ghu nu ñlii, ñswonj mæ, “Nù ghulà mæ, à ghìrè r̄ki tswè bo bi Yesu!”

57 Là Peta a tuu nswonj mæ, “Mànr̄gyè, tsi'î ñzi yi, kaa mè sè yi burè nzi zi!”

58 Mu fibànr̄tè à bù mæ r̄ghèè ki bē, r̄u yì mò'ò a yè Peta, ñswonj mæ, “Tigè ò bē aa r̄u ñibò wàà yì mò'ò aa ε?”

Là Peta a kwi'i mæ, “Mbâ ghulà, wa kaa mè sè ghu bē!”

* 22:44 Kaa àtiì ma yú a sî múm r̄wà'ànè jì mò'ò tswè.

⁵⁹ Nòò à bù mē ñtsya yí mǫfùurè, ñù yí mò'ò a bù ñzi ñlìgìnè ñswonj tsi'í ñtì mē, "Tsi'í annù ññkōjè, ñù ghùlà à ghìrè ntswe bo bì Yesu, ñlonj mē à ñi mu Galilea aà!"

⁶⁰ Lâ Peta a kwi'i mē, "Kaa mē sǫ annù yǫi mē o ghàà ñswonj aa zǫ!"

Tsi'í maa noò mē à kà mē aa kwi'i laa, àñkègè a tōjè.

⁶¹ Mmà'ambì a karikè yí nte'ε mi'í mi ntsinè ñlii Peta, Peta a wa'atè annù ya mē Mmà'ambì à ghìrè nswonj ghu mbo aa mē, "Mbōj tã àñkègè à tōj ñgaa ji baa ñtugè sii, le bōj ò tūù mē ghà ñgàà ji tarè!"

⁶² Peta à le mfè'ε ñghεε a abεε, ñnanjε nyè'è tsi'í mbè annù.

A àjàj yǫi mē bì le ñka ñwye ñi Yesu ñghwò ñi yǫi aà

(Mt. 26.67-68; Mk. 14.65)

⁶³ Bè bya bìi mē bì le si bε ñi Yesu aa bì le si tigè ñwye ñi ñkii ñghwò ñi.

⁶⁴ Ñlogè atsè'è ñkwerè mi'í mi ghu, ñbetè ñi mē, "A gho aa a ghòò wò? Twi ñù yǫi mē à ghòò gho aà!"

⁶⁵ Bo le ñki mbu nswonj innù jǫ ghà'atè ñbègìtè yǫi ghu.

Ajàj yǫi mē bì le ñlogè Yesu ñzi ñi ghu a ñsi ñgǫñdasa'a aà

(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Jn. 18.19-24)

⁶⁶ Abèè a fù'ù mē bità bì ala'a ñi bìlǫi bì ñgǫñmà'a Nwǫ a bò'ò ñi ñgǫñdǫ'í ñòñsè boòntè, bì logè Yesu ñzi ñi ghu a ñsi ñgǫñdasa'a.

⁶⁷ Bo betè ghu mbo mē, "O laa mbè Ayò'ò Nwǫ wa aa ε? Bεε ò bε aa ghu, ò swonj bì'í yu'ù!"

A kwi'i mē, "Mè tè'ε swonj a mbo bù bōj kaa ñi sǫ bìi.

⁶⁸ Kè ñbè mē tε'ε mbetè ghu ñi àbetè bōj mbè kaa ñi wa'à kǫ ñkwi'i.

⁶⁹ Lâ ñlogìnè sii, Mu Ñù à ka tswε a mbèè ñikwεε Nwǫ yǫi à tswε ñi mǫdà'à aa ñi mà'à."

⁷⁰ Bo bitsim bì betè mē, "Ma la a bε mē ò ñi Mu Nwǫ aa ε?"

A kwi'i mē, "Ñi swòj mǫ!"

⁷¹ Bo tigè ñswonj mē, "Kaa bì'í si bìyèfè bì dàn bu ñlòò! Tsi'í bì'í, bì'í yù'ù mē yǫi'í ñgaa annù yǫi mē à swòj aà."

23

Ajàj yǫi mē bì le ñghèè ñi Yesu a ñsi Pilato aà.

(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Ñnòò bè bya bitsim ñi bìñnè ñlogè Yesu ñghεε mfa a mbo Pilato

² ñlògìnè ñka ñiñ innù ghu nú: "Bǫ'í le ntswa mbá ghù a buurè ñi àla'a, ñswonjè ñi a mbo bè mē tã bo tsuu bitáx a mbo Kaisa kǫ tu; ñkii nswonjè ñi mē yu laa mbè Ayò'ò Nwǫ wa yǫi à ñi mfò aà."

³ Pilato a tigè mbetè yǫi mē, "O bε aa mfò baYuda aa ε?"

Yesu a kwi'i mē, "O swòj mē maa ajàjè!"

⁴ Pilato a bù ñswonj a mbo bìlǫi bì ñgǫñmà'a Nwǫ bo bì ñnòò bè wa mē, "Kaa mē sǫ ñji'í annù yǫi mē mbè mē ññ isa'a a nu ñù ghu aa zǫ."

⁵ Bo bù ñkweensè nswonj tsi'í ñtì mē, "Ƒnnù jǫi mē a dǫ'í aa, ñ ghìrè mē bè tigè ñyōjè mbùurè ñi ñdìgè a mbù'ù àla'a Yudea ntsimè. A le ñlògìnè aa a Galilea, à kǫ mē ñtigè ñzi faà tsǫtsōjè."

A àjàj mē bì le ñlogè Yesu ñghεε ñi ghu a mbo Herod aà

⁶ Pilato à tǫ mē yu'u maa ajàj, ñbetè mē, "Ñù ghua à ñi mu Galilea ε?"

7 A ti mə yu'u mə Yesu à le nlò aa wa mbù'ù àla'a mə Herod à le si sa'a aa, ntoo yi a mbo Herod, yii mə à le ntswe a Yerusalem maa noò aà.

8 Herod à le ndoritè si'i a nyè Yesu, nlonj mə à leè nte'ε nyu'u innu tsi'i tètè nlonj ngaà yi ntigè nlòo nî nyê yi aà. A le si wa'atè ni mə Yesu à ka ghìrè alènsè yi m'ò.

9 Maa ajàn, Herod a tigè mbetè ibetè jì ghà'atè a mbo Yesu. Kaa Yesu a wa'à yi tsu kwi'i.

10 Bilii bi ngājnmà'a Nwī bo bi ngājndi'i nònsè bi fe'è nzi ntèè a mbii, nnañsè nniñ innu jì tii tii a nu Yesu.

11 Herod bo bi bisogyè bi bi loginè ntigè ntsa'a nî Yesu ñkii nywe nii; nlogè ats'è yi siginè mma'a ghu nu, mbu ntoo yi fu a mbo Pilato.

12 Nloginè maa njwi, Herod bo Pilato bo boònsè ntigè mbè ika'a, nlonj mə à le ti bèè aa bo bânè.

*Ajàn yii mə bi le ntsèrè mə bi zwiè Yesu aà
(Mt. 27.15-26; Mk. 15.6-15; Jn. 18.28-38)*

13 Pilato a tigè ntonj bilii bi ngājnmà'a Nwī, bo bi bîsa'a bi ala'a bo bi bèè bya,

14 ñswonj a mbo bo mə, “Bù ghìrè nzi ni nù ghù ñswonj mə a buùrè idigè. Tsitsòñ, mə lèntè mə annu yi faà, a nsi bù, nyè mə kaa à sî annu ya yi tsu mə bú niñè ghu nu aa fànsè.

15 Herod à le ñki nyè mə kaa à sî annu yi tsu fànsè, mbu ntoo yi fu a mbo bi'inè. Kaa nù ghù à sî annu yi tsu yii mə a ku'unè mə mbè bi zwiè yi ghu aa fànsè.

16 Maa ajàn, mə ka ghìrè bi ghòo yi ntigè mma'atè yi tâ à ghεε.” ((

17 A le swonj laa nlonj mə a yi mbè ma mùu njwī ikòò aa bè betè a fi'isè ñgànàtsanj yi m'fùrè m'fa a mbo bo.))*

18 Nnòò wa tsi'i tsim i yè'è ñswonj mə, “Zwiè yi! Fi'isè Barabas, mfa a mbo bi'i.”

19 (Bi le niñè Barabas a ndàtsanj aa nlonj mə à le ghìrè àla'a a buùrè, bè tigè nto ntuu nî Kaisa, a kî ñzwiè nù.)

20 Pilato à le nlòò mə yu fi'isè Yesu; maa ajàn, a bú ntsa'asè nnòò wâ.

21 Bo bânè ñtòñnè nswonj mə, “Kwèèntè yi! Kwèèntè yi!”

22 Pilato a swonj a mbo bo a nî ñgaa yii mə ì ywe'e jì tarè aa mə, “Ni lòò mə bi kweentè yi aa a ya? Annu yi bi yii mə à bù'ù aa à nî àkè aa ε? Kaa mə sî ghà ànnu yii mə à ghìrè mə mbè bi zwiè yi aa yè! Mè ka ghìrè tâ bi ghòo yi mma'atè.”

23 Là bo bú ñku'usè ntonjè ghaa bè ni m'itii ñswonj mə tâ bi kweentè Yesu, bo ghèè nî mbii ñka ntonjè nywe'e a noò yii mə Pilato à le mbii mə bi kweentè yi aà.

24 Pilato a tigè ñswonj mə tâ bi ghìrè annu ya yii mə bo le si betè aà.

25 A fi'isè nù wa mə bo le si betè aa, wa yii mə bi le niñè a ndàtsanj nlonj mə à le ñghìrè àla'a a buùrè, a kî ñzwiè nù aà, mbanjè mfa Yesu a mbo bo mè bo ghìrè ajàn yii mə bo le si lòò aà.

*Ajàn yii mə bi le ñkwèèntè Yesu a ati bânèbânè aà
(Mt. 27.32-44; Mk. 14.21-32; Jn. 19.17-27)*

* 23:17 Kaa àtii ma yú a sî múm ñwà'ànè jì m'ò'ò tswé.

²⁶ Bìsogyè bi le nìògè Yesu ñghɛɛ ni ghu, bi kà mē aa ñghɛɛ aa, mbòò Simon ñu Cyrene, yīi à le si kwɛɛ nīi a afò aà. Bo le ntswa yi, m̀be'esə yi nī àbàñnè bàñnè Yesu ya, ñghìrè a tigè ñyoyə ghu ñim.

²⁷ Nnòò bē bì ghà'atè bi le si kii nyoñə nii; bāngyè bì m̀'c bi le ntswe a titi bo, ñyə'ə nī Yesu, ñtəñnə mbo'o tsi'ī nītī.

²⁸ Yesu a bəñkè yi nyə waa nswon mə, “Bāngyè bi Yerusalem! Nì tsee bē gha ki yə'ə, nī ka nyə'ə bē ìbiinú ghuu bo bi bɔɔ buu.

²⁹ Nlon mə nòò yī m̀'c a zī mə bə ka yī tigə swonə ni mə, ‘A bɔñə ànnú bāngyè bīi mə bi le è ñwa'à nī bɔɔ tswə aà, tsi'ī bīi mə bi le è ñwa'á bɔɔ bī bɔrə kwe'e aà, kè ki nnɔñsə aà!’

³⁰ A nī nòò wa mə bə ka yī tigə swonə ni a mbo m̀nta'a mə, ‘Wò a nu bī'ī!’ I kii swonə ni a mbo m̀nta'a mī kègə mə, ‘Lò'òsə yī'ī!’

³¹ Nlon mə m̀bè bi ka ñghìrè laà nī àtī yī fwe, bon bi ka yī tigə ghìrè aa mə a kə a noò yīi mə àtī ya a yòò mē aa ɛ?”

³² Bi le ñki m̀fī'sə ñgàñfànè ji baa a ñkwèntə waa bi Yesu.

³³ Bi ghèè mē ñywe'e wa adigə mə bi le si twonə ni “Akweè atu” aa, ñkwèntə Yesu ghu bo bi ñgàñfànè jya ji baà, yī ñfùurè ghu mbèè a bó ñkwàbè, yī m̀'c ghu mbèè a bó mà'à.

³⁴ Yesu a swon mə, “Taà, lī'īnə ifansənnú jyaa! Nlon mə kaa bo sī annú yīi mə bo ghìrè aa zī aà.”

Bi le nyatè itsə'ə ji a titi bo ñtumə nī ìbìrè ghu.

³⁵ Bè bya bi le ntəwə wa adigə nyə nī ìnnú jīi i le si fè'è aà; la b̀isa'a bi ala'a bi baYuda bi le si bāñnè ñywe nī nswonə ni mə: “A le nyweensə nī badāñ, tā à yweensə ìbiinú yi la tsìtsòñè mə m̀bə a bə Ayo'ò Nwī yīi mə Nwī à le ntsɔ'c aà!”

³⁶ Bìsogyè bya bi le si kii ñywe nī yi; ñtigə ñghɛɛ mfa milù'ù mī tsə'è ghu mbò,

³⁷ ñswon mə, “Yweensə ìbii nú ghò mə m̀bə ò bə Mfò baYuda!”

³⁸ Bi le ñjwa'ànə annú m̀bɛɛ wa atu atī bāñnè bāñnè ghu atu mə: “A nī Mfò baYuda à ghuà.”

³⁹ Ñgàñfànè wa yī m̀'c a kī m̀bɛgìtə Yesu ñswon mə: “O laa wa'á Ayo'ò Nwī wa bə aa ɛ? Yweensə ìbiinú gho ñki nyweensə yī'ī!”

⁴⁰ Yī m̀'c wa à bāñnè ñwenə yi, ñswon mə, “O si Nwī bo'c aa ɛ? Bi ghìrè ntsə'rə isa'a gho aa a ñgīñ ñgīñ tsò yi.

⁴¹ Bī ghìrè ntsə'rə yī'ìò isa'a aa i ku'ùnè nī ànnú yīi mə sī le ñghìrè aà; lá ñghɛɛ ni yu, kaa à sī annú fānsə.”

⁴² A tigə m̀bu nswon a mbo Yesu mə, “O yi ò wa'atè gha mbá Yesu, wa noò yīi mə ò ka yī zī tsò m̀fò aà!”

⁴³ Yesu a swon ghu mbo mə, “Mə swòñə a mbo wò tsi'ī annú ñiñon mə, tsi'ī sīi, ò ka ghìrə tswe a pàràdisò bi'ìò.”

Ajàñ yīi mə Yesu à le ñkwo àà

(Mt. 27.45-56; Mk. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

⁴⁴ Nòò à sī'ī mē, ìtugə i fīi ñkusə ala'à tsim ñghɛɛ nywe'e a nī nòò ñyoyə nòò.

⁴⁵ Atsə'ə ya yīi mə a le ñkwàsə m̀m m̀dāmà'anwī aa, a le mbò'ònə a titi.

⁴⁶ Yesu a təñnè ñyə'ə nī tī ñswon mə, “Taà, mə ñiñ mə azwī ya a mbo wò!” A swòñ mē laà, ñtigə ntsīi.

⁴⁷ Atu bìsogyè ya a yè mæ annù yîi mæ a fe'è aa, ñgha'asè Nwî, ñswoŋ mæ, "Tsi'î ànnù ññkoŋè, à le mbæ aa ñù yîi innù ji tsinø!"

⁴⁸ Bè bya bitsim bìi mæ bi le mbòò a nyè ànnù yîi mæ à le mfè'è aa, bi le nlò ntigè ñkwèe waa a ndùgè bo, ñwetè mbò myaa nloŋ mæ mîntîi myaa le nluu ní àjèŋnè aà.

⁴⁹ Bè bitsim bìi mæ bi le nzi Yesu aa, bo bì bàŋgyè bya mæ bi le nló a Galilea ñyoŋè yi aa, bi le ntøè a sà'a agha'a nyè annù ma yâ.

A ajàn yîi mæ bi le ntwiŋø Yesu aà

(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ Nù yîi mò'ò à le ntswe ghu, ñkùm yi i bə Joseph, m̀bæ ñù yîi mò'ò a titii ñgãŋndasa'a, m̀bæ ñù yîi siginè yîi mæ ànnù yi le ntsinø, bə kii mbò'ò nii.

⁵¹ Kaa à le ñwa'á annù ya mæ bi le ntsèrè ñki ghìrè aa, bìi. A le nló a ala'a Arimathea, a mbù'u Yudea, ñyu'utè ní ànnù ñifò Nwî.

⁵² A le ntigè ñghèe a mbèe Pilato, m̀betè aku Yesu ya mæ yu lògè i ghèe twiŋø.

⁵³ Ntigè nsigisè akú yi ya a nsyè, ñlim ní àtsè'è yî fù'ù yî siginè, ñghèe nniŋ yi a mum nisyè nii mæ à le nton a mum aláŋsø ñgò'ò, kaa bi burè tì ñù ghu twiŋ aà.

⁵⁴ Njwi mà yú ì le mbæ aa njwi yîi bè le si ñaŋsø ní ñjoo nloŋ mæ njwîŋgòŋ ì le ntigè ñku'u aà.

⁵⁵ Bàŋgyè bya mæ bi le nló a Galilea ñyoŋè Yesu aa, bi le ñghèè bo bì Joseph, ñyè nisyè nya mæ bi le nniŋ aku Yesu ghu aa bo bì àjàŋ yîi bi le nlèè yi aà.

⁵⁶ Bo le ntigè ñkwèe ñghèe a ndùgè, ñtaŋtə mighurə mî lùmtè ní ñjoo aghò'ò ñghèe a no'ò ñbìnú Yesu wa ghu.

A bə mæ wa njwîŋgòŋ bo mîntè, a ajàn yîi mæ nòŋsè à le ndì'ì aà.

24

Ajàŋ yîi mæ Yesu à le nyweenø ní ñwo aà

(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ A lò mæ m̀bæ tsi'î a titugè a mbà'a mbà'á a njwî yî ñtsyàmbîi a múm ñgyà bàŋgyè bya bi fe'è ñghèe wa ntsù nisyè, bo kà mæ aa ñghèe aa, ntugitè mighurè mî lùmtè mya mii bo le nnaŋsø aà.

² Bo ghèè mæ, ñyè mæ bi tii mæ ñgò'ò ya mæ ì le ntswe wa ntsù nisyè aa nlò'òsè.

³ Bo le ntigè ñkuu ñghèe wa a múm nisyè la kaa wa'á aku Yesu ya ghu yâ.

⁴ Bo le ntigè mbu mfè'è ntøè wa adigè, ànnù a tsyá waa. Bo tèè mæ ntigè ñwa'a ní ànnù ma yú aa, m̀bàŋnè ji baa jii mæ i le ñwe'è itsè'è jî fù'ù jii mæ i le si ñwèèè tsi'î ñwèèè aa, i wi'íkè ñzi ntøè a mbèe bo.

⁵ Nìbò'ò ní wè ní tswá bàŋgyè byá, bo tigè ñwo nsigitè a nsi mbàŋnè jyá; bo betè waa mæ, "Nì lòò ñù yîi mæ à tswe ntii a titii biku bi bə aa a ya aa è?"

⁶ Wa kaa à si faà mæ tswè; à bìnnè mæ a níwò. Nì sí ànnù ya yîi mæ à le nswøŋ a mbo bù wa noò mæ à le ntswe a Galilea aa burè kî wa'atè aa è?"

⁷ A le nswøŋ mæ, 'Bi tswe ní mfa Mu Nù a mbo bə bí bí, tá bì kweentè yi a ati bàŋnè bàŋnè, lá tá à bu mbìnnè fu a níwo a ní ñjwi ji tarè.' "

8 Bànggyè bya bi yù'ù mē laà, òtigə mbəŋ ɲwa'atə annù ma ya yīi mē Yesu à lē nte'ε nswəŋ aà.

9 Ntigə nlo wa ntsù nisyè m̀bu mb̀i òswəŋ innù tsim a mbo ɲgǎŋyogənnù Yesu jya òghùm òtsò mò'ò bo b́i a mbo àbùgè b̀è bi mò'ò.

10 Bànggyè ma bú, à lē mbə aa, Mary Magdalene, ni Joanna, abò'ò ni Mary òdè bi Jems. Bo ma bú ni b̀ànggyè b́i mò'ò b̀ii m̀è bi lē ntswe bo bo aa, lē ntigə nswəŋ innù ma jú a mbo ɲgǎŋntoo Kristo jya.

11 Là bo b̀àŋŋè òlentə innù jya m̀è b̀ànggyè bya lē nswəŋ aa tsò òtirè òinnù, kaa wa'a waa b̀ii.

12 Là Peta a b̀iinnè ɲka ɲkhə tsi'í khə, ɲghεε wa nisyè; ɲghεε nsigitə nlii ghu mum, nyə tsi'í òtsə'ə j́i fù'ù jya m̀è bi lē twiŋ yi ghu aà. Nlo òtigə mbu ɲka mb̀ii ǹii fu, atú yi a burè mburə nlon annù ya yīi m̀è a lē mfè'è aà.

*Ajàŋ m̀è ɲgǎŋyogənnù Yesu ji baa i lē nye yi a m̀àŋj́ Emmaus aà
(Mk. 16.12-13)*

13 Tsi'í maa ɲjwi, ɲgǎŋyogənnù Yesu ji baa i lē si ghèè a nikurə ńi mò'ò m̀è bi lē si twəŋə ni Emmaus aà; a ǹlò a Yerusalem i ghèε kù'u a Emmaus à lē mbə tsò b̀i malè bi s̀ambaà.

14 Bo kà m̀è aa ɲghεε aa, ntaŋə ńi ɲgàn òlon òinnù jya j́ii i lē mfè'è aà.

15 Bo kà m̀è aa ntaŋ ɲgàn ya aa, Yesu yumbəŋ a źi bo bo tigè ɲghεnə,

16 Nẃi à lē ɲkǎŋ mi'í myaa m̀è t̀à bo tsuu zi m̀è à ni yu.

17 A betè m̀è, “Ni źinè òtaŋə ńi ɲgàn òswəŋə aa m̀è akə aa ε?”

Bo tigè òtəə ńi àjəŋnə.

18 ɲù òbò waa ýi mò'ò, òkũm yi i bə Cleopas, a betè yi m̀è, “O bə aa ɲg̀i à Yerusalem m̀è ò sí annù yīi m̀è a k̀i fè'ε ghu a ni mítugə m̀i ɲjwi mulà zi aa ε?”

19 A betè waa m̀è, “Là'a annù akə aa ε?” Bo kwi'i ghu mbo m̀è, “Annù òlonə Yesu mu Nazareth wa, m̀è à k̀i bə ɲg̀àŋntòd Nẃi, ɲghirə ńi òinnù j́i wè ɲk̀ii nswəŋə ńi òinnù j́i wè a nsi mi'í Nẃi bo b̀i b̀è.

20 B̀iìi bi ɲg̀àŋm̀a'a Nẃi bi'i bo b̀i b́isa'a bi ala'a bi k̀i fa yi, bi tsəŋè òsa'ə yi m̀è t̀à à kwo, ɲkweentə yi a ati b̀àŋŋè b̀àŋŋè.

21 B́i'í lē si wa'atə ni m̀è a ka ýi tsu'u yu i tsu'u atu baIsrael. A b̀è m̀è ɲjwi j́i tarə ajàŋ m̀è yulà ànnù a k̀i fè'ε aa.

22 A mbu ɲghèè ghu, b̀ànggyè b́i mò'ò a titi b́i'í bi swəŋ annù ýi mò'ò a tsyà ýi'i. Bo ghirə ɲghèè wa ntsù nisyè a titugə a mbà'a mbà'à,

23 Kaa ɲk̀i'í akú ýi ghu ỳə. Mbu mb̀i òtigə nswəŋə ni m̀è ɲjèè təə təə i ghirə nle waa bo ỳə baangel bi swəŋ a mbo bo m̀è à tswènti.

24 B̀è b́i mò'ò a titi b́i'í k̀i ɲghεε wa ntsù nisyè ɲk̀i nyə tsi'í wa ajàŋ m̀è b̀ànggyè bya ghirə nswəŋ aa, la kaa wa'á Yesu b̀àŋŋè ɲyè.”

25 A swəŋ a mbo bo m̀è, “Ǹi tsɲtə aà àkè bə laà aa ε? Kaa mbə ni wa'à k̀i ɲwaŋsə mbii ɲg̀əŋ òinnù tsim j́ii ɲg̀àŋntoo Nẃi i lē nswəŋ aa ε?”

26 A lē ɲwa'a bə aa m̀è Kristo wa à tswe ni ɲyè ɲg̀i'í a ni ma juù ònnù i kuu a m̀um ɲgha'a yu aa ε?”

27 A tigè òlɔginə a ni àŋwà'ànə Moses, ńi ɲjwà'ànə ɲg̀àntoo Nẃi tsim, òtə'otə ònnù j́ii m̀è bi lē ɲjwà'ànə a m̀um àŋwà'ànə Nẃi tsim òlon ɲgaa ýi aà.

28 Bo ghèè m̀è ɲku'u wa nikurə ǹii bo lē si ghèè ghu aa, a ghirè tsi'í tsò yu ka k̀i ghèè ńi mb̀ii,

29 bo tswâ yi nswon ghu mbo mæ, “Le bi'inè ñlon mæ noò ñkwêfò à kù'ù mæ, noò a tsyâ aà.” A tigè ñkuu bo bo tswê.

30 Noò yii bo bo kà mæ aa ñji aa, a logè àbaa, nnin mbɔɔnə ghu, mbatə mfa a mbo bo.

31 Mi'i myaa ña'anè bo zi mæ à ni yu Yesu, a wi'ikè mbwe yi.

32 Bo tigè ñswonə bo ni bo mæ, “Mintii mi'inè ghirə mbaa ki'i khî wá noò mæ a ghirə ñghaa a mbo bi'inè a mânji, nto'otə ni ñghàà ni Nwî aa ε?”

33 Bo biinè tsi'i maa noò mbii ñghèè fu a Yerusalem, ñghε ntsi'i ñgāñyogānnu ji jya ñghūm ntsò mò'ɔ bo bi bè bii bo bo le tswe aà.

*Ajàñ mæ Yesu à le ñwi'ikè nzi a mbô ñgāñyogānnu ji aà
(Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Jn. 20.19-23; Ifà'à 1.6-8)*

34 Bo swon a mbo bo mæ, “Wa Mmà'ambi à biinè mæ tsi'i ànnu ññkonə, à zî mæ ñdi'i ibii nú yi a mbo Simon.”

35 Bo le ñki ntigə nswon innu jya mæ i le mfè'ε a mânji aa, bo bi àjàñ mæ bo le mbù ñzi yi wá noò mæ à le mbatə abaa ya mfa a mbo bo aà.

36 Ajàñ mæ bo le mburə ki ghàà aa, Yesu yumbon a wi'ikè ntəə a titii bo ((ñswon mæ, “Mbɔɔnə a mbo bù”)).*

37 Bo le ntsiginè, ñbɔ'ɔ ni tswâ waa, bo wa'atə mæ bo yə aà ñkù.

38 Yesu a betə a mbo bo mæ, “Ni bɔ'ɔ aa àkè aa ε? Aligitə a burə a mîntii bù aa a ya aa ε?”

39 Yê ñ mbô ma bo bi mîkôrê mâ. Yê ñ mæ à ni tsi'i mæ. Mòɔntə ñ gha bon ñ ka zi, ñlon mæ kaa ñku à si ñ ñjyānu bo bi ñkwèè tswé tsi'i tsò mæ ñi yə mæ tswé ni ju aà.”

40 A le nswon maa ajàñ aa ñdi'i mbô mi bo bi mîkôrê mi a mbo bo.

41 Nidorə le nluu a ntii bo si'i si'i bo wa'a mæ à laà mmirə mbə annu aa ε! Yesu a betə waa mæ, “Ni tswe ñ àyoò tsu faà a ñji aa ε?”

42 Bo fa fibwè fi làà ghu mbo,

43 a kwərə ñkurə a nsi bo.

44 Nswon a mbo bo mæ, “Tigè àa tsi'i innu jya mæ mæ le nswon a mbo bù wa noò mæ bi'inè le ntswe aà. Ngɔñ innu tsim jii mæ bi ñwa'anə ñlon ñgaà yà a múm àñwà'anə Moses, ñ ññwà'anə ñgāñntoo Nwî ni biPsaln aa, i tswe ñi mfè'ε mbòontə.”

45 A tigè ñña'a mîntii myaa, ànnu Nwî a ñansə ñlaa a atu bo.

46 A swon a mbo bo mæ, “Bi le ññwà'anə aa mæ, Ayo'ò Nwî à ka yî yə ñgi'i, i yweenə ñi ñwo a ñi ñjwi ji tarə.

47 Tá bi tigə swonə ñi ànnu Nwî ñkε'enə ñi mæ tá bè bəñkə mîntii myaa, tá Nwî à li'inə ifansənnu jyaa ñi ñkúm yi, ñloginə a Yerusalem ñghεε nywe'e a itoo itoo.

48 Wa ñi ñi biyəfə ñi innu ma jû.

49 Mə, ñi àtu ibii nú gha, mæ ka too a ayoo ya mæ Taà ghà à le ñkà'à mæ a ka yî sigə kuu a nu bù aà. Lá ñi ka liginə tswe a njò'ò àla'a ki be i ywe'e noò yii mæ àdà'à a ka lô a aburə i sigə i kuu a nu bù aà.”

*Ajàñ mæ Yesu à le ñkɔ'ɔ ñghεε a aburə aà
(Mk. 16.19-20; Ifà'à 1.9-11)*

* 24:36 Kaa àtii ma yú a si múm ñwà'anə jî mɔ'ɔ tswé.

⁵⁰ Yesu a lɔgè waa bo bo fe'è wa njò'ò àla'a nghɛɛ nywe'e a ala'a Bethany, a sântè n̄bô mi, nniŋ mbɔɔnə a nu bo.

⁵¹ A kà mè aa nniŋ mbɔɔnə a nu bo aa, bi tigè n̄lɔgè yi ŋkɔ'ɔ nghɛɛ ni ghu a aburə.

⁵² Bo tigè ŋgha'asə n̄i, nt̄i waa i luu n̄i n̄idorə, bo tigè n̄bù n̄bi waa fu a Yerusalem.

⁵³ N̄tigə n̄tswe ni a ndâmà'anwī a ŋgòŋ b̄inòò b̄its̄im, ŋgha'asə n̄i Nwī.

Ntoo yi Nsiginè yii JON à le ηηwà'ànè aà

NI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A ηηwà'ànè yii aa a le ηηwà'ànə Jon mu Zebedee. Yesu à le ntwojə yi bo mumaà yi Jems aa a aghəjə ηki miyaa Galilea, a ajəj mə bo bi taà wàà le si lə nī mbwè aà. A bə tsò ñdè yī à le mbə Salome (Mk. 15.40). Bi le si ttwojə nī Jon bo mumaà yī Jems aa ni “bɔɔ bi mbəjə”. Jon à le mbə “ηgəjyogənnū wa mə Yesu à le kəjə aà.” Jon ni mumaà yī Jems a bɔ'ɔ ni Peta, bi le mbə bə bi tarə a titii bo bya ñtsò baa mə Yesu à le si gha'a nlogə bo bo ηghèè ηghirè nī ñnnū aà. Paul a ttwojə Jon nī ñtə'ə ηghotə yī mɔ'ɔ a titii jī jī tarə (Gal. 2.9-10).

Jon à dī'i Yesu tsi'i a nloginè mə à ni Nighàà ni Nwī nī ni lwi'i nījkonə aà, ñlo aa a aburə nsigə, mbəjə ntigə ηūmisəjə, ñtswe a titii bə (1.14). A le ηηwà'ànə ntoo yī ñsiginè ma yū aa mə tā bə bii mə bi ttwojə aa tā bī bii mə Yesu à ni Ayo'ò Nwī, Nğəjyweènsə bə wa mə Nwī à le ηkà'à mə yu ka yī too aà, ññij ntii waa ghu nu tā tswe nī ñtswəntii (20.31).

Jon à ni yu yii mə à nənşə ndi'i ηū yii mə Yesu à ni ghu aà. A mbo bə bii mə bi nīj ntii waa a nu Yesu aa, bo bi a mbo bii mə bi lòɔ a nzi yi aa, Yesu à nənşə mbə aà wə aa ε? Jon a swonə ni mə à ni Nighàà ni Nwī (1.14); mbə Mú 'Mbīnjərə Nwī (1.29); Ayo'ò Nwī wá (1.41); Mu Nwī (1.49); 'Mfɔ baIsrael (1.49); Nğəjyweènsə mbī (4.42). Thomas a nənşə ñfi'isə annū yii a kɔ'ɔ ntsirə a ni ηū yii mə Yesu à ni ghu aa nswonə mə: “ 'Mmà'à mbī ghà ni Nwī ghà.” Jon a swonə ni mə ñnnū jī yeyerə bo bi ñnnūtsyambo jii mə Yesu à le ηghirè aa i le mbə aa ñlensə, ñdi'i nī ηū yii mə à ni ghu aa tā tā bə yə nñij ntii waa ghu nu i yweenə (12.37-43). Jon à ηwà'ànə ñlensə jī sambaa jii mə Yesu à le ηghirè aà.

Jon a kī ηηwà'anə bī “Mə ni” bī wə bi sambaa bii mə Yesu à le ηghàà nswonə nī ηū yii mə yu ni ghu a mbô mbi aà. Yesu a swonə mə “Mə ni,” “àbaa ntswəntii” (6.35); “ηkà'a mbī” (8.12); “ñtsunda mbīnjərə” (10.7); “ñtsèmbi yī ñsiginè” (10.11); “ñyweènə ni nìwə ηki mbə ntswəntii” (11.25); “mānjī, mbə annū nījkonə ntswəntii” (6.14); “atī milū'u yi annū nījkonə” (15.1).

A nī ηηwà'ànə ma yū Jon a ghirə bi yə a laa mə Yesu a nī Ndi'innū yii mə bo bi ηgəjyogənnū jī bəðnsə ñtswe nī annū mɔ'ɔ aà. A logə nī waa ndi'i nī annū jī tsò ñtso a mbo bo. Nloginə a ni ñlensə 13-17, Yesu a ghotə ηgəjyogənnū jī ndi'i nī waa, ntanjə nī waa nlonə noə yii yu ka mà'atə wa i bú bii fu a mbèε Taà yī. Nswonə ni mə tā bo tsuu ki jəjə kə ki bɔ'ɔ (14.1-6) ñlonə mə yu ghèε a mbèε Taà yī aà. Nghaa a mbo bo, ñdi'i nī waa nī annū ntsà'atə Nwī, mburə nlogə noə ηghaa a mbo bo nlonə Azwī Nwī (14-16), Azwī yi Làà yii mə yu ka yī too tā à lo a mbo Tà ñzi aà. A ka yī tigə lògə abwarə yi, i ki lə'ətə ntii waa, i ki dī'i innū tsim a mbo bo. Bo ka yī ki ghirə nī ñnnū jii mə yu ghirə aa, i t'ε ghirə tsyətə. Annū yii mə a ka ghirə tā mbi bii ntoo yī ñsiginè ya aa, à nī ajəjə mə mbə bo bəðnsə

waa ntswe nî ànnù yí mò'ò (17.20-26) ñkii ñka ñkòñnə waa bo ni bo aà (13.34-35).

A múm ññwà'ànə ntoo yí ñsiginə i tsim bi dì'i ajànə mə baYuda le si swùñnə bo bi Yesu, bo tuù nî aà, lá bi nanşə yə àyòn yíi mə a le ntswe a titii bo aa a múm àñwà'ànə Jon. Bo le si lòò aà, ñkwo a atu bə, ñtsya Satan yíi mə à ni ghu aà (7.26; 8.25). Lá a nanşə ñtsyanə a mbo bo a mbii mə Yesu à nî Ayo'ò Nwí wá, ñlonj mə à le ñkwo aà (12.34).

Àkòñnə à nî ñtii annù yíi mə a tswe nî ñtoo yí ñsiginə, ñki mbə ayoo yíi mə a le ñghirə Tà a toò yí aà. Nwí à le ñkòñ mbi si'í si'í, ñtoo njon Mú yí mə à sigə nyweensə bə bii bi ññ ñtii waa ghu nu aà (3.16). A nî àkòñnə yíi mə à tswe ni yu a nu Tà aa mə a kii ntintə nii mə tá yù yu'unə Taà yí, ñfa nigha'a ghu mbó. Aá ñji'í annù yíi mə yu le nzi ghu aà (12.27), a ñghirə annù yíi mə Tà à le si lòò aà, ñkwo a atu bə, ñtsya Satan yíi mə a sa'a mbi yù aà (12.23-33). Nòò yíi mə bi ka yí ñe yí a ndəñ i kwèentə yí aa, yu ka swùñtə bə bitsim i fa a mbo Tà (12.32). Ma la a bə mə ànnù niwo Kristo à ni má ànnù a múm ñtoo yí ñsiginə Jon. Ma múu ajàn a tigə ñnanşə nlogə noò, a nlwí'isə, ññwa'anə ajàn yíi mə Yesu à le nyə ñgi'í, bi zwitə yí a Yerusalem aa (18-19), bo bí a ajàn mə à le mbù mbiinə, ñdì'i ibiinú yí a mbó ñgǎnyəgənnú ji, ñku'usə ññ mîntii myaa aà (20-21).

Bi yatə àñwà'ànə yú aa laà:

1. Nji'í annù àñwà'ànə yú 1.1-18
2. Jon Nğànñmùrə bə ñki nî ñgǎnyəgənnú ji ntsyambii 1.19-50
3. Ifà'á Yesu a titii bə 2.1—12.50
4. Ngyà yí ñlwí'ínjəm a Yerusalem bo bi maa mbèè àla'a 13.1—19.42
5. Ajàn mə Mmà'àmbi à le nyweenə ni nìwo, ñdì'i ibiinú yí a mbo bə aà 20.1-31
6. Nlwí'isə ànnù: àjàn mə à le mbu ndì'i ibiinú yí a Galilea aà 21.1-25

Nìghàà nù mə ni fa ntswèntii aà

¹ Nìghàà le ntswe a nloginə, nìghàà ma nú ni le ntswe aa bo Nwí a nloginə. Nìghàà nya ni kí mbə Nwí.

² Nìghàà nyà le ntswe bo Nwí a nloginə.

³ Nwí à le nnanşə njoò tsim ñtsya aa a ñjəm nìghàà ma nú. Kaa àyoò tsu a si tswé mə Nwí à le nanşə ti nu.

⁴ Ntswèntii i le si fè'è aa a ni nìghàà ma nú. Ntswèntii ya i zi nî ñkà'à a mbo bə.

⁵ Nkà'à wa i ta a múm mfiì idigə, lá kaa mfiì idigə i leè wa'à bwetə.*

Ifà'à Jon Nğànñmùrə bə ñki

⁶ Nwí à le ntoo ñù yí mò'ò ñkum yí i bə Jon.

⁷ A le nzi a mbə ayəfə nlonj ñkà'à wá bo bi a nswonj ànnù yíi mə yu le nzi nlonj yí aa, tá bə bitsim yu'u, ñtsya ghu ñjəm nniñ mîntii myaa ghu nú.

⁸ Yu yumbonj kaa à le wa'á ñkà'à wa bə, lá ñzi aa a mbə ayəfə a mbo ñkà'à wá.

⁹ Nkà'a annù ñikonj wa i ghúlà, mbə ñkà'à yíi mə i zi a múm mbi, ñta ñke'etə nî bə bitsimə aà.

Ajàn yíi mə Yesu Kristo à le nzi fàa mbi bi tuù yí aà

* 1:5 Kə "i leè ñwa'à tsyàtə"

10 Nìghàà nya ni le ntswe a mûm m̀b̀i, la ka m̀ə Nwĩ à le nnaņsə njod tsim n̄tsya aa ghu nu aa, kaa m̀b̀i i wa' à yi b̄āņnè n̄zi.

11 A le nzĩ a ala' a yu, la kaa b̀ə bi bi wa' à yi kwērè.

12 A mbo b̀ə b̄ii m̀ə bi le ñkwērə yi, ñki niņ m̄nt̄i myaa ghu nu aa, a f̄ā adà' à m̀ə t̄a bo t̄igə mbə b̄o bi Nwĩ b̄i jw̄ə jw̄ə.

13 Kaa bi le wa' à b̄o bi Nwĩ b̀ə aa aj̄āņ ȳii m̀ə ñu m̄s̄ōņ a jw̄ə mu a m̄m ñjyānu aa, k̄ə aj̄āņ ȳii m̀ə ñumb̄āņn̄ə a l̄ò aa b̀ə, ñlōņ m̀ə Nw̄iņḡōņ yumbōņ à le nt̄igə ñghir̄ə m̀ə t̄a bo b̀ə b̄o b̄i.

Nìghàà n̄ii m̀ə ni le mbəņ nt̄igə ñm̄s̄ōņ aà

14 Nìghàà nya le mbəņ nt̄igə ñm̄s̄ōņ, ñluu n̄i ìb̄ōņ bo b̄i ànnu n̄iņkōņ, nt̄igə n̄tswe a tit̄i b̄i'ĩ. Bi'ĩ le nyə n̄igha' à ni n̄i jw̄ēēn̄ə, n̄igha' a n̄ii m̀ə à le ñkwērə a mbo Tà, Nw̄iņḡōņ, tsi'ĩ ts̄ō n̄jōņ M̄u yi aà.

15 Jon à le mbə ayəfə, ñswōņə n̄i ànnu ñlōņ ñgaà ȳi, ñt̄ōņn̄ə tsi'ĩ n̄it̄i ñswōņ ni m̀ə, “à ni yu wa ȳii m̀ə m̀ə le si ghàà a mbo bù ñlōņ yi, ñswōņə ni m̀ə, yu ȳii m̀ə a ȳōņə a n̄jim m̀ə aa, à k̄ò'ōn̄ə n̄tsyāt̄ə gh̄ā, ñlōņ m̀ə à le mf̄òd̄ n̄tswe mb̄ōņ t̄a b̄i jw̄ə gh̄ā.”

16 Nyōņə n̄i aj̄āņ ȳii m̀ə à l̄uu n̄i ìb̄ōņ aa, à n̄iņ m̀ə mb̄ōōn̄ə a nu b̄i'in̄ə b̄i ts̄im̄ə. M̄fa n̄i m̄b̄ōōn̄ə a mbo b̄i'in̄ə a aȳōņn̄ə ni aȳōņn̄ə.

17 Nwĩ à le n̄tsyà aa a mbo Moses m̄fa n̄ōņs̄ə a mbo b̄i'in̄ə, l̄ā ìb̄ōņ bo b̄i ànnu n̄iņkōņ a b̄āņn̄ə n̄zi aa a n̄jim Yesu Kristo.

18 Kaa ñu ts̄u à leè wa' à Nwĩ ȳə. A ki m̄m̄ē tsi'ĩ n̄jōņ M̄u ȳi ȳii m̀ə, à tswe a mb̄ēē ñikw̄ē Taà ȳi aa, m̀ə à gh̄ir̄ə m̀ə t̄a b̄i zi yi.

N̄toō ȳii m̀ə Jon ñḡāņm̄ur̄ə b̀ə a ñki à le nzĩ ni yu aà (Mt. 3.1-12; Mk. 1.1-8; Lk. 3.1-18)

19 Yulà à n̄i ìnnu ȳii m̀ə Jon à le ñswōņ ts̄ō ayəfə a noò ȳii m̀ə b̄itsyàsə b̄i baYuda b̄ii m̀ə bi le ntswe a Yerusalem bi le n̄toō ñḡāņm̄a' a Nwĩ j̄i m̄'ò'ò bo b̄i b̄o bi Levi m̀ə t̄a b̄i gh̄ē mbet̄ə Jon m̀ə, “O b̀ə aa w̄ò aa ε?”

20 Jon à le m̄fa àkwi' i a mbo bo a f̄ē'è ñl̄aa. N̄ghaa tsi'ĩ n̄i ñsi n̄i ñsi ñswōņ m̀ə, “Kaa m̀ə s̄i Ayo'ò Nwĩ wa b̀ə.”

21 Bo gh̄ēē n̄i m̄b̄i m̄bet̄ə yi m̀ə, “O t̄igə m̀b̀ə aa w̄ò aa ε? O b̀ə aa Elijah aa ε?” Jon a kwi' i m̀ə, “N̄gaņ kaa, m̀ə s̄i yu b̀ə.” Bi bú m̄bet̄ə yi m̀ə, “O b̀ə aa ñḡāņntoò Nwĩ wa m̀ə bi yu'ut̄ə aa ε?” Jon a kwi' i m̀ə, “N̄gaņ.”

22 N̄ḡāņntoō jya i gh̄ēē n̄i m̄b̄i ñswōņ m̀ə, “T̄igə ñswōņ ñu ȳii m̀ə ò ni ghu aà ñlōņ m̀ə b̄i'ĩ tswe n̄i m̄b̄i ñi àkwi' i ñk̄i a mbo b̀ə b̄ii m̀ə bi too yi' i aà. O sw̄ōņ m̀ə ak̄ə ñlōņ atu ìb̄iñu gh̄o aa ε?”

23 Jon a fa àkwi' i a mbo bo nyōņə n̄i ànnu ȳii m̀ə a tswe a m̄m̄ àņw̄à' àn̄ə ñḡāņntoō Nwĩ Yesaiah aà:

“ M̀ə n̄i ñj̄i ñu m̄'ò'ò ȳii m̀ə a t̄ōņə a atu n̄ta' a m̄iw̄ēē m̄iw̄ēē ñswōņə ni m̀ə,

N̄i naņsə m̄āņj̄i M̄m̄à' àmb̄i ñgh̄ir̄ə t̄a à tsin̄ə! ”

24 N̄toō jya m̀ə baFarisai le n̄toō a mbo Jon aa,

25 i t̄igə m̄bet̄ə yi m̀ə, “M̀ə ò tsuu aa Ayo'ò Nwĩ wa b̀ə, ñtsuu Elijah b̀ə, ñtuu ñḡāņntoō Nwĩ wa k̄i b̀ə, ò t̄igə ñm̄ur̄ə n̄i b̀ə a ñki aa a ya aa ε?”

26 Jon a kwi' i a mbo m̀ə, “M̀ə mur̄ə b̀ə aa tsi'ĩ ñki, l̄ā yu wa m̀ə à t̄əə a tit̄i bù aa, kaa n̄i si yi z̄i.

27 Ka mæ à yònə a n̄jīm mæ aa, kaa mæ s̄i ku'ùnə mæ mbə mæ f̄èè m̄n̄k̄irə mi ntām mi."

28 Innù ma jù ì tsim i le mf̄è'è aa a ala'a Bethany, a mbèè à ghəhəŋə ŋki Jordan, a n̄jii nsà'à nòò, a adigə ȳii mæ Jon à le si murə b̄ə ghu a ŋki aà.

Múmbin̄jərə Nw̄i wá

29 Abèè a kà mæ aa mfu'u Jon a yê Yesu a z̄i ghu mbèè, a swon̄ mæ, "N̄i yə Múmbin̄jərə Nw̄i wá, ȳii mæ a b̄è'e ibi mb̄i n̄tsimə ñlɔ'osə aà!

30 A ni yu wa ȳii mæ m̄ə le si ghàà ñlon̄ ŋgaa ȳi aà, mæ, 'N̄u m̄ɔ'ɔ a yònə a n̄jīm mæ ȳii mæ à tsyàtə ghá, ñlon̄ mæ à le ntswe mbɔŋ t̄á b̄i jwe gha aà.'

31 Tsi'í m̄əmbɔŋ kaa mæ le wa'à ȳi z̄i, ka mæ m̄ə le nz̄i m̄murə n̄i b̄ə a ŋki a ŋghirə mæ t̄á balsrael b̄i z̄i ȳi aà."

32 Jon a gheè n̄i mb̄ii a mbə ayəfə a n̄i ànnù ȳii mæ a le mf̄è'è ñlon̄ Yesu aà: "Mə yê Azw̄i Nw̄i a ló a aburə tsi'í tsó bugirəm̄ikuu nsigə ntswe ghu n̄u.

33 Kaa mæ le ŋwa'à z̄i mæ à le mbə yu ma wá, lá Nw̄i ȳii mæ à le ntoo gha mæ t̄á m̄ə ka murə n̄i b̄ə a ŋki aa, bɔŋ à leè ñswon̄ a mbo m̄ə mæ, 'N̄u ȳii mæ ò yə Azw̄i Nw̄i a lo a aburə nsigə ntswe ghu nu aa, à ni yu wa ȳii mæ à ka ki murə b̄ə aa bə a m̄um Azw̄i Nw̄i.' "

34 Jon a tigè ŋghɛɛ n̄i mb̄ii ñswon̄ mæ, "m̄ə yè m̄ə, ŋki mbə ayəfə mæ à laa mbə Mu Nw̄i."

A ajàn mæ Yesu à le ntsɔ'ɔ ŋḡənyəḡənnù ji ji ntsyàmb̄ii aà

35 Abèè a ló m̄ə m̄fu'u, Jon a bú ntəə b̄ó ŋḡənyəḡənnù ji ji baa,

36 ñyə Yesu a kà n̄tsya a swon̄ mæ, "N̄i yə Mú Mb̄in̄jərə Nw̄i wá!"

37 Ŋḡənyəḡənnù Jon jya ji baa bi yù'ù m̄ə a swon̄ ma laà aa, nlo ŋghèè ntigə nyon̄ə Yesu.

38 Yesu à kà m̄ə aa ŋkarikə, nyə ajàn mæ bi yònə ñii aa, mbetə waa mæ, "N̄i lòò aa àkè aa ɛ?"

Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Rabbi" (ñji'í n̄ighàà ma n̄u i bə aa N̄d̄i'innù), "o tswe aa a fə aa ɛ?"

39 Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, "N̄i z̄i nyə." Bo tigè ñyon̄ə yi ŋghɛɛ nyə adigə ȳii mæ à le si tswe ghu aa, bo bo tigè ñsi'i maa njw̄i, ñlon̄ mæ à le t̄i bə aa bɔŋ nòò à tigə ñyən̄ə.

40 N̄u ȳi m̄ɔ'ɔ a t̄it̄i bo ma bya mæ bi le nyu'u annù ya ȳii mæ Jon à le nswon̄ a mbo bo aa à le mbə Andrew, muma b̄i Simon Peta.

41 Andrew à lò m̄ə a mbèè Yesu aa, mfòò ñyə mumaà ȳi Simon, ñswon̄ ghu mbo mæ, "B̄i'í yè m̄ə Ayo'ò Nw̄i wa." (Ayo'ò Nw̄i a bə aa Kristo ni n̄ighàà ni Grikia.)

42 Andrew à kà mæ aa man̄sə aa, ntigə n̄logə mumaà yi Simon ŋghɛɛ ni ghu a mbo Yesu. Yesu à yè m̄ə yi aa, ñlii yi a nsi siginè, ñswon̄ mæ, "ik̄um̄ gho à ni Simon, mu Jon, lá ñloginə tsitsɔŋ, bi ka tigə twon̄ə n̄i gho ni Cephas." (Cephas ghú à ki mbə aa Peta, ñji'í ik̄um̄ ghú ì bə aa "ñgò'ò.")

Ajàn ȳii mæ Yesu à le ntwon̄ Philip bo Nathanael aà

43 Abèè a kà m̄ə aa mfu'u, Yesu a tan̄tə a ŋghɛɛ a Galilea. A kà mæ aa ŋghɛɛ aa, nyə Philip a m̄an̄j̄i, ñswon̄ ghu mbo mæ, "Ka nyònə ghá."

44 Philip à le nlò aa a Bethsaida, àla'a ȳii mæ Peta bo Andrew le ŋki mf̄è'e ghu aà.

45 Philip a gheè nyə Nathanael, nswonj gho mbo mə, “Bi’i yè mē nū wa mə Moses à le nḡwà’ànè nlonj nḡaa yī a nī ànḡwà’ànè nōnḡsə aà, nḡǎntoo Nwī i kī nḡwà’anə annū nlonj nḡaa yī aà. Aa Yesu mu Joseph nū Nazareth.”

46 Nathanael a betə ghu mbo mə, “Mbə ànnū yī siginè yī tsu a fè’è a ala’a Nazareth aa ε?” Philip a kwi’i ghu mbo mə, “Zī nyā.”

47 Yesu à yè mē Nathanael a kâ nzi a mbèε yu aa, a swonj nlonj nḡaa Nathanael mə, “Ni yə mu baIsrael yī ànnū nḡnḡkəḡ, yīi mə kaa àbanḡnənnū kaa a sī ghu nu tswə aà!”

48 Nathanael a betə yi mə, “O tsyà aa mə akə nzi gha aa ε?.” Yesu a kwi’i ghu mbo mə, “Mè ghìrə nyə gho wa noð mə ò ghìrə ntswe wa a nji’i àti figè mbəḡ tã Philip à zi ntwonḡ gho aà.”

49 Nathanael a swonj gho mbo mə, “Rabbi, wa ò ni Mu Nwī! O ni Mfò baIsrael!”

50 Yesu a swonj ghu mbo mə, “O bii maa ajàn aa nlonj bə mə mə swōnḡ mə mə ghìrə nyə gho wa noð mə ò ghìrə ntswe wa a nji’i àti figè aa ε? O ka yə innū jī wè jīi mə i tsyatə ma yū!”

51 A gheè nī mbīī nswonj a mbo bo mə, “Mə swonj tsi’i ànnū nḡkəḡ a mbo bù mə, nī ka yə tã àbūrè à nḡ’anə, tã baangel bi Nwī tã bi ka nḡk’o nḡkii nsigə a nu Mu Nū.”

2

Niy’o nya a Cana

1 Njwī i tsyà mə ji baa, niy’o ni tswé a Cana a ala’a Galilea. Ndè bi Yesu à le ntswe wa adigə niy’ò.

2 Bi le nḡkī ntwonḡ Yesu bo bi nḡǎnyəgənnū ji ma mùu adigə niy’ò.

3 Bi nò mē milù’ù mīi mi le ntswe wa adigə niy’o aa mǎnsə, ndè bi Yesu a swonj ghu mbo mə, “Kaa bo sī ni milù’ù bú ntswe.”

4 Yesu a kwi’i ghu mbo mə, “Mǎngyè, kaa ò sī nī nswonḡ ànnū yīi mə mə ka ghìrè aa tswé. Kaa noð ghà à burè tì kù’ù.”

5 Ndè bi Yesu a swonj a mbo bə bīi mə bi le si jε’ε nī bə wa adigə niy’o aa mə, “Bεε a swonḡ ànnū yīi mə à swōnḡ aa, nī ghìrè.”

6 Bǎntòò bīi mə bi le nanḡsə nī nḡg’ò aa, bi le ntəontə ghu; àntòò wa yī nḡfùurə à burè nḡfan mbə ajàn yīi mə mbə nḡkī i kuu ghu bigallon tsi’i tsò mḡghum mi mbaa, kə mḡghum mi ntarə mbəḡ nluu. Nlonj mə ànnū Nwī baIsrael a tswə nī bìnḡnḡsə nlonj ajàn yīi mə bi si’itə nū jyaa aà.

7 Yesu a swonj a mbo bə bya mə bi le si jε’ε nī bə aa mə, “Lwensə nī bǎntòò bù nī nḡkī!” Bo lwensə bǎntòò bya nī nḡkī i k’o nluu ntigə nlərə.

8 A bú nswonj a mbo bo mə, “Tsitsḡnḡ, tu’utə nī nḡkī wa yī m’o nḡghèè nḡfa nī a mbo nū yīi mə a tantə niy’o nū aà.” Bo tigè ntu’utə nlogə nḡghèè nḡfa ghu mbò.

9 A ywè’etə nḡkī wá, yīi mə a ti bə aa bonj i bən mē nḡtigə milù’ù aà, nīywè’etə, kaa wa’ǎ adigə yīi mə milù’ù mya mi lo ghu aa zī (lá bə bya mə bi le ntu’u nḡkī wa aa le nzi). A ywè’etə mē, nḡtwonḡ ndoo mḡngèn wa

10 nswonj ghu mbo mə, “Bi fòò nḡfa aa milù’ù mīi mə mi nanḡsə mbəḡ aa mə tã bi no, bεε mə bə ghìrə nanḡsə nno nyurə, bi tigè mbəḡ lḡgè mīi mə mi sī nanḡsə mbəḡ aa nzi ni mu. Lá ò ghìrè mē mbanḡnə nlèè milù’ù mīi mə mi bəḡ mbəḡ aa, mbəḡ ntigə zī ni mu bə tsitsḡnḡ!”

11 Yesu à le ng̀hìrè alènsè ma yû, m̀ə a le mb̀ə alènsè yi yî ǹtsyamb̀wî aa, a Cana, a ala'a Galilea. A le ghìrè ma yuà àlènsè laa ndì'i nigha'a ni, ng̀ãnyøg̀ənnù ji i niñ mintii myaa ghu nú.

12 Ma yû a tsyà m̀ə, Yesu, nî ndè yî ni b̀ɔɔ bi maà bi bi mb̀ãñnè, a b̀'ɔ bî ng̀ãnyøg̀ənnù ji, lô ǹsigè ng̀hɛɛ a Kapernaum, ǹtswe ghu njwi jî tsu mb̀ɔñ b̀ú lô k̀'ɔ ghèè a Yerusalem.

Ajàñ m̀ə Yesu à le nk̀ɔ'ɔ ghɛɛ a ndámà'anwî àà
(Mt. 21.12-13; Mk. 11.15-17; Lk. 19.45-46)

13 Njwî ñji Passa baYuda ì le ntigè a ab̀ɔ, Yesu a tigè ñlo nk̀ɔ'ɔ ng̀hɛɛ a Yerusalem.

14 A k̀ɔ'ɔ m̀ə, nk̀uu ng̀hɛɛ a múm ndámà'anwî, nyè b̀ê bi feè nî naà, nî m̀binjèrè ni b̀ibugirəm̀ikuu ghu; ng̀ãñkwensè nkabè i kî ǹtswe ghu yaa ng̀aa nî nkabè yàà a atu itetè.

15 Yesu a ghèè ñlɔɔ m̀andigè, ntwɛɛ, ng̀hìrè aŋkaantè ghu, ng̀hɛɛ mfurè naà jya ghu m̀ə tá ì fe'ekè wa a ndámà'anwî. Mfurè m̀binjèrè jya bo bî ñnaà jya, ǹtii itetè ng̀ãñkwensè nkabè jya m̀mà'ànè, ñja'a nkabè yàà yà.

16 Nswon a mbo b̀è bya bii m̀ə bi le si feè ni b̀ibugirəm̀ikuu aa m̀ə, "Nî logè m̀fè'è ni bu! Nî tsuu tigè ghìrè tá ndá Taà tigè adigè m̀itaa!"

17 Ng̀ãnyøg̀ənnù ji i yè m̀ə annù yii m̀ə Yesu à le ng̀hìrè aa, ñwa'atè annù yii m̀ə a tswe a múm aŋwà'ànè Nwî aa m̀ə, "Taà Nwìng̀ɔñ, m̀è nãñsè nk̀ɔñè annù ndá yò, a tswe a ǹtii m̀è m̀b̀ərè ghu tsò m̀'ɔ!"

18 Bìtsyàsè bi baYuda bya bii m̀ə bi le ǹtswe ghu aa, betè Yesu m̀ə, "Alènsè yii m̀ə mb̀ə ò ghìrè a ndì'i a mbo b̀'í m̀ə ò tswe nî adà'à a ng̀hìrè annù yuà yii m̀ə ò ghìrè aa, a ni yuu aa ɛ?"

19 Yesu a kwi'i a mbo bo m̀ə, "Sà'à nî ndámà'anwî yulà, b̀on m̀è ka b̀ú b̀ìnsè fu a ǹjìm njwi ji tarè."

20 Bo betè yi m̀ə, "Bì'í logè aa ìlòò m̀ighum mi nikwà ǹtsò ǹto'o a m̀b̀ɔɔ ndámà'anwî yulà ghu! O swon m̀ə mb̀ə ò logè ñjwi ji tarè a m̀b̀ú m̀b̀ìnsè ghu fu aa ɛ?"

21 Lá ndámà'anwî yii m̀ə Yesu à le si swon aa ì le mb̀ãñnè m̀b̀ə aa ìb̀ìnnù yi.

22 Nòò wa yii m̀ə Yesu à leè ǹb̀ìnnè nìwo aa, ng̀ãnyøg̀ənnù ji i tigè ñwa'atè m̀ə à le m̀baa nswonè malá; ma yû a tigè ng̀hìrè m̀ə tá bo bii annù yii m̀ə aŋwà'ànè Nwî a swon aa, nk̀i mbii annù ya yii m̀ə Yesu à le nswon àà.

Yesu à zi ajàñ m̀ə b̀è b̀ìtsim b̀ə àà

23 Nòò wa yii m̀ə Yesu à le tswe a Yerusalem a njwî ñji Passa aa, b̀è bî ghà'àtè bi le ǹniñ m̀intii myaa ghu nú ñlon m̀ə bo le nyè ìlènsè jii m̀ə à le ng̀hìrè aà.

24 Lá Yesu kaa le wa'á ìb̀ii nú yi a mbo bo fà, ñlon m̀ə à le nzi ajàñ m̀ə b̀è b̀ìtsim b̀ə aà.

25 Kaa ñù tsù à le ñwa'à b̀ú ǹtswe nî ǹswonè annù tsu ghu mbo nlon ñm̀s̀ɔñ, ñlon m̀ə à le nzi annù yii m̀ə a le ǹtswe a ǹtii ñù ǹtsimè aà.

3

1 Ntsyàsè baYuda yí mò'ò à le ntswe ghu yíi mē ìkúm yi le mbē Nicodemus, a kî mbē ñú baFarisai.

2 A le nzi a mbèe Yesu nítugē yí mò'ò nswōj ghu mbo mē, “Rabbi, bí'í zi mē ò laa mbē ñdì'innú yíi mē Nwí à le ntoo aà. Kaa mbē ñú wa'á ìlènsè juà mē o ghìrè aa ka ñghìrè ti ghê Nwí à tswē bo yu.”

3 Yesu à le ñkwí'i mē, “Mē swōj tsi'í annú ñíkoj a mbo wò mē kaa mbē ñú wa'á annú ñifò Nwí yē ti ghē bi bu ñkwatē njwe yi.”*

4 Nicodemus a betē mē, “Mbē bi bú ñjwe a ndií yíi mē à kwí mē aa mē akē le? Kaa mbē a wa'á bú ñkwatē ñkuu a to'o ñdè yí tá bi bu njwe yi!”

5 Yesu a kwí'i mē, “Mē swōj tsi'í annú ñíkoj a mbo wò mē kaa mbē ñú tsú a wa'á a múm ànnú ñifò Nwí kuu ti ghē mē bi jwe yí ñí ñkí bo Azwí.

6 Ñú yíi mē bi jwe yi a múm ñjyánú aa, à ñí ñjyánú, lá ñú yíi bi jwe yi a múm Azwí aa à ñí àzwí.

7 Tsuu yerē mē mē swōj mē bi tswē ñí mbú ñkwatē njwe ghuu bitsimē aà.

8 Fífērē a tsyà ñghēe aa a adigē yíi mē à kòñē aà; a yi ti tsyà aa, ò yu'u ñí ñkòó yí, kaa wa'á adigē yíi mē à lo ghu aa, kē adigē yíi mē a tsyà ñghēe ghu aa zí. A kî mbē aa tsi'í maa ajàñ ñí ñú yíi mē Azwí a jwe yi aà.”

9 Nicodemus a betē mē, “Mbē ajàñē annú ma yú a fē'è aa mē akē aa e?”

10 Yesu a kwí'i mē, “O ñí ñgàñndì'innú balsrael yí ñwē kaa wa'á ma juú ìnnú zi aa e?”

11 Mē swōj tsi'í annú ñíkoj a mbo wò mē, bí'i swōj aa annú yíi mē bí'í zi, ñkíi ñkē'enē ñí ànnú yíi mē bí'í yē aa, kaa ñú ñàbú kaa wa'á kòñē ñí ñyu'u ñtoó yí'í yá.

12 Mbē mē ka nswōj innú jii mē i tswē fàa mbi aa, ñí tsuu bii, boj mbē ñí tigē mbii ìnnú aburē jii mē mē swōj aa mē akē aa e?

13 Kaa ñú tsú à leè ñwa'á yi a aburē kî ñkò'ò, ñtsyatē Mu Ñú, yu wa yíi mē à le ñlò a aburē nsigē aà.”

14 Tsó mē Moses à le lógē no ya mē bi le ñghìrè ñí àtíi ñkò'ò mbēnē a atu ati a nta'a miwèè aa, a ñí àjàñ yíi mē bi ka yí kii ñjēe Mu Ñú a ndēñē,

15 mē tá ñú tsím yíi mē à ñíñ ntíi yi ghu nu aa, tá à tswē ñí ñtswéntíi yíi mē à lwí'í ñíkoj aà.

16 Ñlōj mē Nwíngòj à le ñkòj mbi sí'i sí'i, mfa njōj Mú yí yí mò'òtē, mē ñú ñtsím yíi mē à ñíñ ntíi yi ghu nu aa, tá à yi ntsee ló kwo, lá mbāññē ntswe ñí ñtswéntíi yíi mē à lwí'í ñíkoj aà.

17 Kaa Nwí à le ñwa'á Mú yí fàa mbi too aa mē tá à zi ñka sa'a mbi, à le ntoo aa mē tá à zi nyweensē mbi.

18 Ñú yíi mē à ñíñ ntíi yi a nu Mu Nwí aa kaa bi sí isa'a ghu nu ññìñ; lá ñú yíi mē kaa à sí ntíi yi ghu nu ñíñē aa, bi ñíñ mē isa'a ghu nú, ñlōj mē kaa à sí ntíi yí a nu njōj Mu Nwí wa ñíñ aà.

19 Ísa'a i kuu a nu bē aa laà: Mē ñkà'à i zì mē a múm mbi, la bē bāññē ñkōj itugē ñtsyatē ñkà'à, ñlōj mē bo ghìrē ìnnú jì bi aà.

20 Ñú ñtsím yíi mē a ghìrē ìnnú jì bi aa, a bàa ñkà'à, kaa wa'á kòñ ñí mfé'e nzi a mbèè ñkà'à, ñlōj mē kaa à sí kòñē mē tá bi yē ìnnú jì bí jì jya aà.

21 Lá ñú yíi mē a ghìrē ìnnú ñíkoj aa, a fē'è ñzi ñí a mbèè ñkà'à mē tá bi ñañsē nyē mē yu ghìrē ìnnú jì nyu'unē aa Nwí.

* 3:3 Kē “ñkwatē njwe yi a aburē.”

Yesu bo Jon

²² Yesu à màṅsè mē, bo bì ñgǎṅyǎgǎnnù jì ṅghɛɛ a mbù'u ala'a Yudea, bo bo tswe ghu nî ñdùù noò yî m'ò, a murè nî bē a ṅkì.

²³ Jon à le si kii mmurè nî bē a ṅkì maa noò a ala'a Aenon yii mē a le ntswe ṅkoontə a mbèè àla'a Salem aa, ñlonṅ mē ṅkì yii mē i le ntswe maa adigè aa i le ṅgha'atə. Bè le si tigè ṅghɛɛ ghu mbo, a murè nî waa a ṅkì.

²⁴ Maa noò kaa bi burè tì Jon a atsaṅ ṅiṅè.

²⁵ Maà noò ñgǎṅyǎgǎnnù Jon i le ṅka nswonṅə bo bì ñù baYuda yî mò'ò nlonṅ ajàṅ mē nòṅsè baYuda à le nḷèè mē bì ka nsi'itə nú aà.

²⁶ Bo mà'atè mē ṅù wa, ntigè nlo ṅghɛɛ a mbèè Jon, ñswonṅ ghu mbo mē, “Rabbi, ñù wa mē bú yu le ntswe a mbèè ṅkì Jordan, a mbì nsà'a nòò aà, mē ò le ṅka nswonṅə nî ànnù ñlonṅ ṅgaà yî aa, a tigè mmurè nî bē a ṅkì tsitsòṅṅè, bē bitsim bi tigè ṅghɛɛ ghu mbó!”

²⁷ Jon a kwi'i mē, “Kaa mbə ñù a wa'à nî ànnù tsu tswé tì ghě mē a lo aa a aburè.

²⁸ Bù bumbonṅ nì laa mbə bîyǎfə bā, a ajàṅ mē mē le nswonṅ mē, ‘Kaa mē sî Ayo'ò Nwî wa bē. La bi le ntoo gha aa mē tá mē tsya mbii yî.’

²⁹ Múnṅèn à tswe aa a mbo ndoo múṅṅèn, lá ñsúkà'a ndoo múṅṅèn wa yii mē à tǎə ghu mbèè ñyu'u a ghaà aa, a doritə nî a nyu'u ṅjì ndoo múṅṅèn wā. Maa ajàṅ ñidorè nā nî kî mē ñluu.

³⁰ Nlonṅ mē ñigha'à nî nî tswe nî ṅka ṅghèè nî mbii tá mē baṅṅə ṅka mbintə nî a ṅjìmə.”

Ñù yii mē à lo a burè nsigə aà

³¹ Ñigha'a nî ṅù yii mē à lo a aburè nsigə aa, nî tsyatə nî bē bitsimè. Ñù yii mē à lo fàa nsysə aa, à tswe aa fàa nsysè, ṅkii nswonṅ aa ñnnù jii mē i tswe fàa nsysə aà, lá ñù yii mē à lo a aburè nsigə aa, à tsyatə bē bitsimè.

³² A swonṅə aa ñnnù jii mē à yə ṅkì yu'u aà, lá kaa tsi'í ñù yî ñfùurè kaa a wa'à nî ñtoò yî ya kwèrè.

³³ Lá ñù yii mē à kwèrè ntoo yî ya mbii aa, a dǎntə aa mē Nwî a swonṅ aa annù ñṅkonṅè.

³⁴ Ñù wa yii mē Nwî à le ntoo aa, a swonṅə aa ñighàà nî Nwî, ñlonṅ mē Nwî a naṅsə nlwensə nii nî Azwî yî kaa wa'à liṅè.

³⁵ Nwî a kòṅə Mú yî. A kî mē ñṅṅ ñnnù tsim ghu mbó.

³⁶ Ñù yii mē à ñṅṅ ntǎi yî a nu Mu Ñù aa, à tswè mē nî ñtswèntǎi ya yii mē i lwí'í ñṅkonṅ aà. Ñù yii mē à si yî yu'unə aa, kaa à ka yî wa'à nî ñtswèntǎi tswé, ñtòṅ Nwî i ka yî kî lwí ghu nú.

4

Yesu bo màṅgyě Samaria wá

¹ BaFarisai bo le nyu'u mē bē bí ghà'atè le si yòṅè nî Yesu, a kii ñmure nî bē bí ghà'atè nî a ṅkì ñtsyatə nî Jon

² (A nsswonṅə ànnù ñṅkonṅ, kaa Yesu à le ṅkì'í nǎ ṅù tsù a ṅkì murè. A le si murè tsi'í ñgǎṅyǎgǎnnù jì murè nî bē a ṅkì.)

³ Ajàṅ mē Yesu à le yu'u bi ká ñswonṅə maa ajàṅ aa, a mà'atè àla'a Yudea ṅghɛɛ fu a Galilea.

⁴ A le ntswe nî ñtsyà aa nî àla'a Samaria a ṅghèè ghu.

⁵ A ghèè mē ḡka ntsya a ala'a Samaria, ḡkuu a nikurē Sychar, nīi mē ni le ḡkōōntē a mbēē nsōō wa yīi mē Yakob à le mmà'atē a mbo mū yī Joseph aà.

⁶ ḡkī yī ntōḡ Yakob wa i le ntswe maa adigē. A tī mē ti bē a nsi'i nòò, Yesu a kaa a ni nītēō nya, ḡsigitē ntswe maa mbēē ḡkī yī tōḡ ḡka mīintē.

⁷ Māḡgyē Samaria yī mò'ō à le nzi a ntu'u ḡkī. Yesu a swōḡ ghu mbo mē, “Fa ḡkī a mbo mē tā mē nō.”

⁸ A le ti bē aa boḡ ḡḡāḡyēḡānnū ji i kùù mē ḡḡhēē a mūm nīkurē a nyuu mīji ghu.

⁹ Māḡgyē wa a kwi'i ghu mbo mē, “O ni ḡù baYuda, mē bē ḡù baSamaria, ò tigē ḡlōō ḡkī a mbo mē aa mē akē aa ē?” A le nswōḡ laa nloḡ mē baYuda bo bī baSamaria kaa bo le si wa'à jinē aà.

¹⁰ Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “O ḡhīrē baa zi ayoo yīi mē Nwī a fa aa, i kīi zi ḡù yīi mē a bētē ḡkī a mbo wō aa, boḡ ò laa mbētē yi mē tā à fa ḡkī ntswētīi mbo wō.”

¹¹ Māḡgyē wa a kwi'i ghu mbo mē, “Taà, kaa ò sī nī àbōke tswē, ḡkī yī tōḡ ḡhū i kī ntsō si'i, ò ka lōḡē ḡkī ntswētīi aa fē aa ē?”

¹² I ḡkī yī tōḡ ḡhū aa a le mfa Ta bī taà yī'i, Yakob a mbo bī'i, yumbōḡ ni bōō bī, a bō'ō bī nāà ji, bo le nno ḡkī ḡhū. O lōō ḡswōḡ mē ò kō'ōnē ntsyā a taà yī'i Yakob aa ē?”

¹³ Yesu a kwi'i ghu mbo mē, “ḡù yīi mē à no ḡkī ḡhūlà aa, ḡjī ḡkī i ka yī bŭ yaḡē yī.

¹⁴ Lā, ḡù yīi mē à no ḡkī yīi mē mē ka fa ghu mbo aa, kaa ḡjī ḡkī i ka yī wa'à yī bŭ ḡyaḡē. ḡkī wa yīi mē mē ka fa ghu mbo aa, i ka bōḡ i tigē naḡbīrē ghu nu, i tigē jwe nī ḡkī yīi mē i fa nī ntswētīi yīi mē i lwī'i nīkoḡ aa ghu mbō.”

¹⁵ Māḡgyē wa a kwi'i ghu mbo mē, “Taà fa ḡkī ma wa a mbo mē; tā tā ḡjī ḡkī i yī ḡwa'à gha bŭ ḡyaḡē, tā mē wa'à faà bŭ ḡka nzi a ntu'u ḡkī.”

¹⁶ Yesu a swōḡ ghu mbo mē, “ḡhēē ntwoḡē ndoō ḡhō tā bu yu zi.”

¹⁷ A kwi'i a mbo Yesu mē, “Kaa mē sī nī ḡndoō tswē.”

Yesu a swōḡ ghu mbo mē, “O swōḡ aa tsi'i ànnū nīḡkoḡ mē kaa ò sī nī ḡndoō tswē.

¹⁸ O yō'ō mē aa mbāḡḡnē ji ntaà, lā ḡumbāḡḡnē yīi mē bŭ yu tswe tsitsōḡ aa, kaa à sī ndoō ḡhō bē. O swōḡ aa tsi'i ànnū nīkoḡ a mbo mē.”

¹⁹ A swōḡ a mbo Yesu mē, “Taà, mē yē. O ni ḡḡāḡntoō Nwī.

²⁰ Bītā bī bītāà bī'i a Samaria, bī le si gha'asē Nwī aa fāa atu nta'a laà, lā bŭ baYuda, nī swōḡ mē bī ka ḡḡha'asē Nwī aa tsi'i a Yerusalem.”

²¹ Yesu a swōḡ ghu mbo mē, “Bīi ànnū yīi mē mē swōḡ aa mba māḡgyē. Nòò à ka yī kù'ù mē kaa ni ka yī wa'à Taà aa fāa a atu nta'a bŭ ḡka ḡḡha'asē, kaa wa'à aa a Yerusalem kīi mbu ḡḡha'asē.

²² Bŭ baSamaria, kaa nī sī ḡù yīi mē ni gha'asē aa naḡsē ḡzi. Lā bī'i baYuda, bī'i zi ḡù yīi mē bī'i gha'asē aà ḡlōḡ mē ànnū nyweensē mībi a tsyā aa a ḡjīm baYuda ḡzi.

²³ Lā nòò a kù'ù ḡzi, kē à kù'ù mē, mē, bē bīi mē bī naḡsē ḡḡhà'asē Nwī aa, bī ka yī tigē gha'asē Ta aa a mūm Ázwī, i kī gha'asē nīi aa tsi'i ànnū nīḡkoḡ. Ma yŭ a bē ḡmbu bē bīi mē Nwī a kōḡ mē tā bī ka ḡḡha'asē nīi laà.

24 Nwǎngòṅ à laa mbə Azwī, mbə bə kī ṅka ṅgha'asə yi aa tsi'í a múm Azwī bo bì annù nīṅkoṅè."

25 Màngyè wa a swonṅ ghu mbo mə, "Mè zi mə Ayo'ò Nwī wa (mə bi twonṅ ni Kristo aa) à ka yí zì, bæ a zi aa boṅ à ka swonṅ ṅgòṅ innù tsim a mbo bì'í."

26 Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "A ni mə, mə ghuà yī mə ghàà a mbo wò aà."

27 A tì mə ti bə maa nòò aa, ṅgǎṅyègènnù jì jya i biì. Annù naṅsè ṅgha'a waa ajàn mə bo le nyə Yesu a ghaànè bo mǎngyè aà. Lá, kaa ṅù nìbò wàà a le ṅwa'á ntsù yì ṅṅa'a a mbetə mə, "O lòò aa àkè aa ε?" Kè ṅki mbetə yi mə, "O ghàà bu yu aa a ya aa ε?"

28 Maà noò, mǎngyè wa à le mmà'atə antòò ṅkí yí wa, m̀bu ṅkuu ṅghèe fu a múm nìkurə, n̄swonṅ a mbo bə bìi mə bi le tswə ghu aa mə,

29 "Nì zi nyə ṅù yì mò'ò mə à swonṅ ṅgòṅ innù tsim jìi mə mə leè ṅghirə fàa atu nsyè aà! A laà mbə Ayo'ò Nwī wa aa ε?"

30 Bo le mmà'atə nìkurə nya ntigə ṅghèe nyə Yesu.

31 Maa noò ṅgǎṅyègènnù Yesu i le si lətə n̄ Yesu, n̄swonṅə ni mə, "Rabbi, bɔɔ n̄jì mú àyoó!"

32 A kwi'i a mbo bo mə, "Mè tswə n̄ m̄jì a n̄jì m̄i mə kaa n̄ s̄i annù tsu zi nlonṅ m̄jì mà myá."

33 ṅgǎṅyègènnù jì i logìnè n̄tigə mbetə n̄i waa bo ni bo mə, "Nù tsù à ghìrə mbàà n̄zi mfa m̄jì ghu mbo aa ε?"

34 Yesu a swonṅ a mbo bo mə, "M̄jì ma à n̄i ṅka yu'unə annù yīi mə ṅù yīi à tòò gha aa a lòò aà; ṅki mbə mmàn̄sə ifà'á yīi mə à fa a mbo mə mə mə fa'a aà.

35 N̄i swonṅə nighàà n̄i mò'ò mə, 'Bìsàn bi burə bi nìkwà tâ bì fu'u m̄jì.' Lá, mə swonṅ a mbo bù mə n̄i ṅentə mi'í muu, n̄lii m̄n̄sòò ghu. M̄jì mi bə mə, nòò m̄fù'u a ku'ù.

36 Nù yīi mə a fù'ù m̄jì aa, bi twu n̄i, a ghotè n̄i m̄jì mya nlonṅ aà n̄tswént̄i yīi mə à lw̄i'í n̄iṅkoṅ aà. Ma yú a bə mə ṅù yīi mə a bə m̄jì aa, bo ṅù yīi mə a fù'ù aa, bo doritə bitsimè.

37 Nighàà nulà n̄i swonṅ aa tsi'í annù n̄iṅkoṅ mə, 'Nù yí mò'ò a bə, ṅù yí mò'ò a b̄ṅnè n̄fu'u.'

38 Mè tòò ghuu mə tâ n̄i ghèe mfù'ù m̄jì n̄i m̄n̄sòò m̄i mə kaa n̄i le ṅwa'á ghu fa'á. A le mfà'á badànṅ ghu. N̄i ka tigə jì ab̄i afà'á yaa."

39 BaSamaria bì ghà'atə maa múm nìkurə le n̄n̄iṅ m̄n̄t̄i myaa a nu Yesu, n̄lonṅ mə mǎngyè wa à le nswonṅ mə, "A ghìrə nswonṅ ṅgòṅ innù tsim jìi mə mə leè ṅghirə fàa a atu nsyè aà."

40 BaSamaria bya bì zì mē nyə yi aa, mbu'u mbo mə tâ Yesu à tswə bo bo. Yesu a tswé bo bo n̄jwi jì baà.

41 Bə bì ghà'atə ku'usè n̄iṅ m̄n̄t̄i myaa ghu nu nlonṅ ntoo yīi mə à le si swonṅ aà.

42 N̄tigə nswonṅ a mbo mǎngyè wa mə, "B̄i'í bii tsitsònṅ aa kaa wa'á bù ṅyonṅ aa bə n̄i annù ya mə ò ghìrə nswonṅ aà, bì'í bii aa nlonṅ mə itu bìinù yí'í, bì'í yù'ù mē nighàà ni, n̄n̄aṅsə nzi mə à laa mbə ṅgàn̄yweensè mb̄i."

43 N̄jwi jya jì baa i tsyà mē, Yesu a bú m̄ma'atə ṅghèe a Galilea.

44 Nlonṅ mə yumbonṅ à leè n̄swonṅ mə, "Kaa bì s̄i ṅgàn̄ntoò Nwī a múm àla'a bo ghu'usè."

45 A zĩ mē ñkuu a Galilea, bē kwērè yi tsi'ĩ sigìnè ñlon mē noò yĩ mē bo le ñghèè a adigē Passa a Yerusalem aa, bo le nyē ñgòñ ñnnù tsim jii mē à le ñghirē maa noò Passa aà ñlon mē bobimbōñ, bo le ñki ñghēē ghu.

46 Maa noò Yesu bú m̀b̀i fu a Cana, a mb̀u' Galilea, fya adigē mē à le mb̀eñ ñki ghu i tigē m̀l̀u' àa. Ñgàñàfà'a g̀m̀nàà yĩ m̀ò'ò à le ntswe a Kapernaum, m̀u' yĩ a ghòò.

47 A ỳu' m̀ mē Yesu à l̀ò mē a Yudea ñzi a Galilea aa, ñghēē ghu mb̀èè ñtwoñe yi mē tá bo yu ghēē a Kapernaum, tá à ghurē m̀u' yĩ wa mē à le si ghòò ñtigē tsi'ĩ a ñkwo aà.

48 Yesu a swon ghu mbo mē, “Kaa mb̀e ñu ñib̀o ghùu a wa'à bii tì ghē mē à yē ìl̀ensè bo bi ñnǹusyãmb̀o.”

49 Ñgàñàfà'à yĩ ñwē wa a bú ñku'usē nswon ghu mbo mē, “Taà, zĩ s̀i ghēē mb̀eñ tá m̀u' ghà ghù à kwo.”

50 Yesu a swon ghu mbo mē, “Ghèè, wa m̀u' ghò wa à ka tswe ntii.”

A bii ñìghàà ni Yesu nya, ñghèè.

51 Noò yii mē à le ntswe a m̀anjì ñghēē ni a ndùgē yu aa, ñgàñàfà'a yĩ a zĩ m̀boo yi nĩ ñk̀i mē, “Wa m̀u' ghò wa à tii mē.”

52 A betō ñgàñàfà'à yĩ wa mē, “A k̀i l̀oginē ñka mfwetē aa a noò àk̀è aa ē?”

A kwi' i ghu mbo mē, “A k̀i bē aa a ỳo, a noò yii mē noò à k̀i b̀ò yèñtè aà.”

53 Ta bi mu wa a wa'atē mē à k̀i bē aa maa àb̀antè noò mē Yesu à k̀i swòñe a mbo yu mē, “Wa m̀u' ghò wa à ka tswe ntii.” Yu bó ñgwè'è yĩ, bo tigē ñiñ mintii myaa a nu Yesu.

54 Ma ỳu' à le mb̀e àl̀ensè ñnnù yii mē i ywe'e ji baa, jii mē Yesu à le ñghirè a noò yii mē à le mb̀u ñl̀o a Yudea, ñzi a Galilea aà.

5

Ajàñ yii mē Yesu à le ñghurè ñu' yĩ m̀ò'ò a atsùmē nta'a aà

1 Ma ỳu' a tsyà mē, ñjwĩ ñjĩ ìk̀òò baYuda i ku'ù, Yesu a k̀ò'ò ñghèè a Yerusalem.

2 Atsùmē nta'a yĩ m̀ò'ò à tswe a Yerusalem, a k̀è'è Ntsùb̀u' Mbinjèrè, ñtswe ni idigē ñkuu ghu jii mē bi le ñghurè ni ñtè'è aa, ji ntaà. Bi twonè nĩ ñk̀i ma wa ni ñìghàà ni baHeber aa ni Bethzatha.

3 Ñgàñmighòò jĩ ghà'atè i le mburè l̀u' ghu, ñnc̀oñkè nnòñkè wa nĩ m̀intsu mi àb̀u' m̀yà, b̀ifè'èñè, b̀ibwènkè, bo bii mē idigē nù jyaa i le ñkwokè aà. [Bi le ntswetē ghu nyu'utè ni mē tá ñk̀i wa i ka njwu'u,

4 ñlon mē angel Mmà'àmbi à le si sigē nzi ni a ñgaa ñgaa ñkuu ntsigē nĩ ñk̀i wa i tigē njwu'u. Nù yĩ ñtsyãmb̀ii yii mē à le nsigē ñkuu wa a m̀um ñk̀i wa noò mē i l̀oginè mē ñka jwu'u ñghèè aa, ñìghòò nii ni le ntswe ghu nu aa, k̀è t'e'ē mb̀e aa mbuu ghuu, ni le mfwetē.]*

5 Ñumbàñnè yĩ m̀ò'ò à le ntswe ghu mē à le ti bē aa bon à ghòò mē a atù ìl̀òò mighum mi ntarè ntsò ñifwaa.

6 Yesu à yē yi ajàñ mē à le nnòñ ghu aa, nzi mē ñumbàñnè wa à ghòò mē àgha'a a burè ñsa'a. A yè mē laà, ñbetè ghu mbo mē, “O l̀òò mē tá bi ghurè gho aa ē?”

* 5:4 Kaa àdigē ma ỳu' a si a m̀um ñjwà'ànè jĩ m̀ò'ò tswè.

7 Nù nìghòò wa a kwi'i mē, “Taà, kaa mē sì ni nù faà tswé mē mbē a nìghè gha fāa mūm àtsūm a noò yīi mē ñki wa i lōginē ñka njwu'u aà. Mē yi ñghèò mē mē kwé'ètē ki kuu ghu aa boñ nù yi dàñ à bàñnē mē m̄foo ntsyám̄bī ñkkuu ghu ti mē.”

8 Yesu a swon ghu mbo mē, “Bìinē ntēò mbwēē matà gho wa ñka ntēò ñghèè nòò.”

9 Nùmbàññē wa a burē ñghensē ntīi tsi'i maà noò, m̄bwēē matà yī wa ntigē ntēò nīi.

Ma yuà ànnù a lē mfē'è aa a njwīngōnē.

10 Ma mùu ajāñ, bità bi ala'a bi baYuda bi tigē nswonē ni a mbo ñu wa mē bi lē ñghùrē aa mē, “Sīi à laa mbē njwīngōñē, kaa nōñsē yī'inē à si biī mē tā ò be'e matà gho.”

11 A kwi'i mē, “Nù wa mē à ghìrē ñghùrē gha aa, a ghìrē nswon a mbo mē mē, ‘Bwēē matà ghò wa ñka ñghèè nòò.’ ”

12 Bo betē ghu mbo mē, “Mbā ma ghū yīi mē à ghìrē nswon a mbo wò mē tā ò bwēē a matà gho ñka ntēò ñghēē noo laa, à ghìrē mbē aa wò aa ē?”

13 Lā kaa nù wa mē bi ghìrē ñghurē yi aa, kaa wa'à yi nù yīi mē à lē mbē ghu aa zī, ñlōñ mē nnòò bē lē ntswe maa adigē, Yesu a tigē ñtsuritē yi a tītī bo mfē'ē ñghèè yī.

14 A ti bē ni a ñjim, Yesu a yē yi a ndāmā'anwī nswon ghu mbo mē, “Yē ajāñ mē ò tī mē tsītsōñ laa aā! Tsuu innū jī bi bū ki ghìrē tā tā ñgi'i yīi mē ì bū ntsyātē aa tā ì tsuu gho bū tsi'i.”

15 Nù wa a tigē ñlō ñghèè nswon a mbo bità bi ala'a bi baYuda bya mē a yi aa a ghìrē ñghùrē Yesu.

16 Ma yuà ànnù a ghìrē mē tā bi tigē nloginē ñka ntso'ò nī àkòrē Yesu, nlon mē à lē ñghùrē nù a njwīngōñ aà.

17 Yesu a kwi'i ambo bo mē, “Taà ghà a fà'à tsi'i ñgōñ binòò bītsim, nyi nywe'e sīi, mēmbōñ, mē kīi mfa'a yaa ñgaa.”

18 Ma nuà nìghàà ni ghìrē mē tā bità bi ala'a bi baYuda bya tā bo bu ñkù'ùsē ñlīgītē nū yàà a n̄lō a nzwitē yu, mbi'i mē kaa à lē ñki'i aa tsi'i nōñsē ñjwīgōñ wó, à lē ñki ntwonē Nwī ni Taà yī, ndi'i ni mē yu bē aa ñgīñ ñgīñ bo Nwī.

Adà'à yīi Yesu à tswē ni yu tsó Mu Nwī aà

19 Yesu a swon a mbo bo mē, “Mē swon a mbo bù tsi'i ànnù ññkōñ mē, kaa annù yī tsu a sī ghu tswé mē mbē Mu Nù a ghìrē tsi'i ni atú yi yumbōñē, mbē a kīi ñghìrē aa tsi'i ànnù yīi mē à yē Taà yī a ghìrē aà. Annù yīi mē Tà a ghìrē aa, à kī mbē tsi'i ma ya mē Mú yī a ghìrē.

20 Nlon mē Tà à kōñē a Mú yī, ndi'i nī innū tsim jīi mē yumbōñ yu ghìrē aa ghu mbó. A ka ghèè nī m̄bīi a ndi'i innū jīi mē ì bu mburē mbē jī wē jī wē ñtsyātē a yulà aa, tā à ka ñghìrē, tā ni yē, tā ànnù a tsya ghuu.

21 Tsó ajāñ mē Tà a yweensē biku bi bē, mfa nī ñtswēntīi a mbo bo aa, à kī mbē ñgīñ ñgīñ a ajāñ mē Mu Nwī a fa nī ñtswēntīi a mbo bē a ajāñ mē yu lòò aà.

22 Tà yumbōñ kaa sī ñù tsu sa'a, lā à bàñnē mfa ada'a a mbo Mú yī mē tā à tigē nsa'a bē bītsimē

23 tã tá bə̀ bitsim tá bì tigə̀ mbo'ɔ̀ nî Mu a ngɔ̃n ngɔ̃n a ajàn mə̀ bi kii mbo'ɔ̀ nî Ta aà. Nù ntsim yii mə̀ à si a Mu bo'ɔ̀ aa, kaa si Ta wa yi mə̀ à le ntoo yii aa kii mbo'ɔ̀.

24 “Mə̀ swɔ̃n a mbò bù tsi'í ànnù nɛ̀nkoŋ mə̀, nù ntsim yii mə̀ à yù'u nighàà na nniŋ ntii yi a nu yu wa yii mə̀ à le ntoo gha aa, à tswe nì ntswéntii yii mə̀ à lwi'í nɛ̀nkoŋ aà, kaa bi wa'á isa'a ghu nu nɛ̀nə̀, la à bə̀nɛ̀nə̀ mə̀ mɛ̀fə̀'a ntsu niwo ŋkuu a múm ntswéntii.

25 Mə̀ swɔ̃n a mbò bù tsi'í ànnù nɛ̀nkoŋ mə̀, nòò à tswe ghu mə̀ a zì, wa à tɛ̀'è mə̀ nzi, mə̀ bɛ̀ku bi bə̀ ka yí yu'u nɛ̀n Mu Nwí, tá bə̀ bii mə̀ bi yu'u aa, tá bì tswe ntii.

26 Tsó ajànə̀ mə̀ Tà yumbɔŋ à tswe nì tswéntii mfa ni a mbò bə̀ aa, à ki ngɛ̀hɛ̀rə̀ mə̀ tá Mu, yumbɔŋ à tswe nì ntswéntii ñkii mfa ni a mbò bə̀.

27 A kì mē mfa ada'a ghu mbò mə̀ tá à ka nsa'a nî bə̀ ñloŋ mə̀ à ni Mu Nù aà.

28 Nì tsuu ki yerə̀ nloŋ yuà ànnù, ñloŋ mə̀ nòò a tswe ghu mə̀ a zì, mə̀ bə̀ bitsim bii mə̀ bi tswəkə̀ a misyè aa, bi ka yi yu'u nɛ̀n yí,

29 bɛɛ mə̀ bi yu'u aa, bi fɛ̀'èkə̀ a misyè. Bya bii mə̀ bi le ngɛ̀hɛ̀rə̀ innù jì siginè aa, tá bì biinə̀ ntswe bitii, tá bya bii mə̀ bi le ngɛ̀hɛ̀rə̀ ibi aa, tá bì biinə̀ tá bì nɛ̀n isa'a a nu bo.

Bayəfə̀ bi Yesu

30 “Kaa mēmbɔŋ, kaa mbə̀ mē wa'á ànnù tsu ghirè tsi'í a atu mē, mə̀ sa'a nì misa'a nyon aa tsi'í ajàn mə̀ Nwí a swonə̀ nì a mbò mē aà, ma yú a ghirè nì mə̀ tá mē ka ntsərə̀ misa'a nì mánjì yii mə̀ à kù'ùnə̀ aà, ñloŋ mə̀ kaa mē si ghirè aa bə̀ ànnù yii mə̀ mē lɔ̀ɔ̀ aà, mə̀ ghirè aa tsi'í ànnù yii mə̀ yu yii mə̀ à le ntoo gha aa, a lɔ̀ɔ̀ aà.

31 “Mbə̀ mē ka nswonə̀ nì innù ñloŋ ngaa yà mēmbɔŋ, a mfigitə̀ nù yii mə̀ mē nì ghu aa, bɔŋ mbə̀ bi tse swonə̀ mə̀ kaa ànnù ya yii mə̀ mē swonə̀ aa kaa a si ànnù nɛ̀nkoŋ bə̀.

32 Lá nù yí mɔ̀'ɔ̀ à tswe ghu mə̀ à ni àyəfə̀ nloŋ ngaa yà, mē zì nì mə̀ ànnù yii mə̀ a swonə̀ nloŋ ngaa yà aa, a nì ànnù nɛ̀nkoŋə̀.

33 Búmbɔŋ, tigə̀ nì le mbaa ntoo bə̀ a nu Jon, a swonə̀ ànnù a mbò bù ñloŋ ànnù nɛ̀nkoŋə̀?

34 Kaa a si bə̀ aa bə̀ mə̀ nùmɛ̀sɔŋ à tswe nì mēbə̀ ayəfə̀ nloŋ ngaa yà; mə̀ swonə̀ laà aa tá tá nì yu'u nyweenə̀.

35 Jon ma ghù a le mbə̀ aa ñkà'á, ñkhi, nta, nì le ñka ñkɔŋə̀ nì ntswe ñka ndoritə̀ wa a múm ñkà'a yu a nì mú àtii nòò.

36 Lá mē tswe nì àyəfə̀ yii mə̀ a tinsə̀ ntsyətə̀ ànnù yii mə̀ Jon à le si swonə̀ nloŋ ngaa yà aà. Mifà'a mii mə̀ mē fà'a aà, mifà'a mii mə̀ Taà ghà à fà àdà'a mə̀ mē ka mfa'a ghu aa, ma mú mi figitə̀ nì nù yii mə̀ mē nì ghu aà, mə̀ á too Tà ñtoo ghá.

37 Tà yii mə̀ à le ntoo gha aà, yumbɔŋ à kì mē nswonə̀ ànnù ñloŋ ngaa yà. Kaa nì lɛ̀ɛ̀ ñwa'á nɛ̀n yí yu'ù, kaa wa'á nsi yi kì nyə̀.

38 Kaa nighàà na nì si a múm bù lwi'í aa nloŋ mə̀ kaa nì sɛ̀ ntii ghuu a nu yu wa yii mə̀ à le ntoo aa nɛ̀nə̀ aà.

39 Nì nanşə̀ nyəgə̀ nì àŋwà'anə̀ Nwí aa nloŋ mə̀ nì mɔ̀ɔ̀ntə̀ nì mə̀ à nì nu mə̀ nì fa nì ntswéntii yii mə̀ à tswe nɛ̀nkoŋ aa a mbò bù. Lá a bə̀ nu mə̀ nì ghàà ñloŋ ngaa yà aà,

40 nì bânɲnə ntuu a nzi a mbo mɛ mɛ tâ mɛ fa ntswɛntɛ̀i a mbo bù.

41 “Kaa mɛ si nigha' à na aa a mbo bɛ kwɛrɛ.

42 Lâ mɛ zi ghuu, mɛ zi mɛ kaa nì si Nwî nanɲsɛ ɲkɔɲɔ.

43 Mɛ zî aa nì Ikùm Taà ghâ la kaa nì wa' à gha kwɛrɛ; ɲù dàɲ à bɛ bânɲnɛ zî nì ikùm yi yumbɔɲ bɔɲ nì ka bânɲnɛ kwɛrɛ yi.

44 Bù bii mɛ nî kɔɲɛ nì ɲkwɛrɛ nigha' a bɛ a mbo bù nì bù aa, kaa wa' à bânɲnɛ lanɲtɛ nì nigha' a nii mɛ nì lò nì aa a mbo Nwî yii mɛ à ki mbɛ tsi' i yù mɛ mɛ aa, mbɛ nì tigɛ ntsya aa la nniɲ nti ghuu a nu mɛ aa ɛ?

45 Nì tsuu lɔ ki mmɔ̀ɔntɛ̀ nì mɛ mɛ ka niɲ ghuu a isa' a a nsi mi' i Tà; à nì Moses mɛ à ka niɲ ghuu a sa' à, là' à Moses wa yii mɛ nì bii yi, ɲwa' atɛ̀ nì mɛ à ka kwɛtɛ ghuu aà.

46 A le mbaa mbɛ mɛ nì nanɲsɛ mbii a Moses bɔɲ nì ki mbii ghâ, ɲlon mɛ àɲwà' ànɛ̀ yii mɛ à le ɲwà' ànɛ̀ aa, a ghâa annù ɲlon ɲgaa yà.

47 Lâ, mbɛ nì tsuu annù yii mɛ à le ɲwà' ànɛ̀ aa i bii, bɔɲ mbɛ nì tigɛ ntsya aa la mbii annù yii mɛ mɛ swɔɲɛ aa ɛ?”

6

*Ajàɲ mɛ Yesu à le ɲje' ɛ bɛ ntsù' u ji ntaà aa
(Mt. 14.13-21; Mk. 6.30-44; Lk. 9.10-17)*

1 Ma yù a ghɛ mɛ ki tsyá, Yesu a toò àtsumɛ nta' a Galilea, ɲghɛɛ fii ɲjii. Bi le si kii ntwoɲɛ aa nî atsumɛ nta' a Tiberias.

2 Nnɔ̀ bɛ yî ghâ' àtɛ̀ i le si yòɲɛ nii, ɲlon mɛ bi le nyɛ ilɛnsɛ jii mɛ à le si ghìrɛ ɲghurɛ nì mighɔ̀ɔ a nu bɛ aà.

3 Yesu a kɔ' ɔ ɲghɛ̀ ɛ a atu nta' a nsigitɛ ntswe ghu bo bî ɲgãɲyɛgɛ̀nnù ji.

4 Nòò ɲji Passa, àdina baYuda ya, à le ɲkòòntɛ̀.

5 Yesu a karikɛ̀ yi, nyɛ nnɔ̀ bɛ wa mɛ i le si yòɲɛ nii aa, mbɛtɛ Philip mɛ, “Mbɛ bî' inɛ̀ yuu miji aà fɛ̀, ɲje' ɛ bɛ buà ghu bitsim aa ɛ?”

6 A le mbɛtɛ maa ajàn aa tsi' i a ɲkwà' ànɛ̀ Philip ɲlon mɛ à le nzi annù yii mɛ yu tswe nì ɲghìrɛ aà.

7 Philip a kwi' i mɛ, “A mbo bî' inɛ̀ a nyuu abaa tâ à ku' unɛ̀ ajàn mɛ mbɛ ɲù a bɔ̀ɔ nywe' etɛ̀ tsi' i mù ɲkùgɛ̀, bî' inɛ̀ ka ki lòɔ ibà' atɛ̀ ɲkabɛ silva ɲkhi ji baa* mbɔɲ tâ à ku' u.”

8 Ngãɲyɛgɛ̀nnù yî yî mò' ɔ, yii ikùm yi i le mbɛ Andrew, a bɛ muma bi Simon Peta aa,

9 a swɔɲ mɛ, “Mûmbânɲɛ̀ yî mò' ɔ à tswe falà nì ɲkya abaa misanɲ ji ntaà, nì mbwɛ mi mbaà. Lâ kaa mbɛ ma yù wa' à bɛ bú bitsim je' ɛ.”

10 Yesu a swɔɲ mɛ, “Ghìrɛ̀ tâ bo tswe a nsyɛ̀.” (Ngɛ̀ ɛ̀ yî ɲghâ' àtɛ̀ i le ntswe maa adigɛ̀.) Bɛ bitsim bii mɛ bi le ntswe a nsyɛ aa, bi le mbɛ mbânɲnɛ ntsù' u ji ntaà.

11 Yesu a tigɛ̀ ɲlɔgɛ̀ abaa ya, ntsà' àtɛ̀ Nwî, ɲyatɛ̀ a mbo bɛ bya mɛ bi le ntswe a nsyɛ aa, ɲki ghìrɛ̀ a ɲgìɲ ɲgìɲ nì mbwɛ mya, ɲù ntsim a ji nywurɛ̀.

12 Nòò yii mɛ bî mánɲsɛ̀ mɛ a ɲji aa, a swɔɲ a mbɔ̀ ɲgãɲyɛgɛ̀nnù ji mɛ, “Nì ghotɛ̀ ɲnwùgɛ̀ jii i tigɛ̀ mburɛ̀ aà, ɲlon mɛ kaa a si bɔ̀ɲ tâ bî' inɛ̀ nime' e yî tsu.”

13 Bo le ɲghotɛ̀ nnwùgɛ̀ abaa misanɲ jya ɲkya ji ntaà mɛ bɛ bya le ɲji aa, i luu ɲkyɛ̀ nighùm ntsò baa.

* 6:7 200 denarii, ɲkabɛ̀ baGrikia

14 Bi yè mə alənsə ma yû mə Yesu à le ηghìrè aa, ìtigə nswonə ni mə, “Tsi'í ànnù nîηkonə, à ni ηgàηntoò Nwî wa mə à le ntswe nî ñzi fàa mbi aa à gfulà mə.”

15 Yesu à le nzi mə bo le ntswe nî ñzi ntswá yi, i gaansə yi i yo'c nî ñfò, ñtigə mbu ηko'c yi fu wa atu nta'a tsi'í yuyu.

*Ajàη mə Yesu à le ηka ntəə a atu ηki àà
(Mt. 14.22-33; Mk. 6.45-52)*

16 Nòò ηkwêfò à le ηkù'ù ηgǎηyogənnù Yesu jya i bù ñsigə ηghεε waa fu wa atsùmə nta'à.

17 Nkuu a múm àkànu'u mbu ntoo mbiì fu a mbèè Kapernaum. Itugə i le mfiì ti ghè mə Yesu à bù mē ñzi ntsi'i waa.

18 A bə maa nòò, àfisè yí wè a ká ñtsya ntsigè nî ηkí wá.

19 A ti bə aa le boη ηgǎηyogənnù ji jya i kùù mə wa múm ηkí ηghεε nywe'e ni bikìlo metres bi ntaà kè bi nto'o, ñyə Yesu a ká ñtəə a atu ηki ñzi, à zì mē ka ηkoontə wa mbèè àkànu'u, nìbo'c nì wè ni tswá waa.

20 “Nì tsuu ki bo'c bē, wá à ni mē,” Yesu a swonə a mbo bo.

21 Bo yè mē mə à laa mbə Yesu aa, ñtigə ñlɔgə yí wa a múm àkànu'u, bo bo tigè ηghəə ki wì'ikè ñywe'e wa adigə yii mə bo le si ghèè ghu aà.

Ajàηə mə bə bya le si tigə nɔc nî Yesu àà

22 Abèè a fù'ù mē, ñnòò bē wa mə i le mburə wa njii ηkí yí mò'c aa i yə mə àkànu'u a le ñtigə ntswe wa adigə aa tsi'í yí fùùrè, ηkí nyə mə kaa Yesu à le ηwa'a wa a múm àkànu'u bo bi ηgǎηyogənnù ji kuu; ñyə mə ηgǎηyogənnù ji jya i le mbàηnè ñtoo ηghεε waa tsi'í bə bo.

23 Ikànu'u jì mɔ'c i le mbù ñlo a Tiberias ñzi a aghəηə ηki, wa mbèè àdigə mə Mmà'àmbi à le mfa mbi'ikə a mbo Nwî, ñj'e'ε nnoò bē nî àbaa ya ghu aà.

24 Ajàη mə ñnòò bē wa i le wa'ă Yesu yə, kaa wa'ă ηgǎηyogənnù ji jya ki nyə aa, bo le ñtigə ηkuu ikànu'u ma jya nyonə a Kapernaum a nɔc yu.

Yesu, àbaa, yii a fa ntswènti àà

25 Bi tòò mē ηghεε ηghèè ñyə Yesu wa njii yí mò'c aa, ñswonə ghu mbo mə, “Rabbi, ò tsyà aa mə akə ñtigə bə faà aa ε?”

26 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mè swonə a mbo bù tsi'í annù nîηkonə mə ni lòò nàa laa nlonə aa abaa ya mə nì kì kùrə nywurə aà, kaa nì si nàa lòò aa nlonə mə nì kì yé àlènsə ya mə mè kì ghìrə aà.

27 Nì tsuu ki fà' à ñlonə aa bə miji mii mə mbə mi bi'i aa bē, nì ka mfa'a nlonə bə miji mii mə mi lw'i nîηkonə aà. Mamú a bə miji mii Mu Nù à ka fa a mbo bù aà, ñlonə mə Nwîηgɔη Tà à ñiη mə awenə yí ghu nu, mbeentə yí.”

28 Bo tigè mbetə yi mə, “Mbə bi'í ghìrè aa mə akə tá ki fà'a afà'à Nwîηgɔη aa ε?”

29 Yesu a kwi'i mə, “Afà'à Nwîηgɔη à ni mə tá nì ñiη ntiì ghuu a nu yu wa yii mə yu too aà.”

30 Bo betə yi mə, “Alènsə yii mə ò ka ghìrè aa, à ni yuu, mə mbə bi'í yə mbiì gho aa ε? O ka ghìrə aa àkə aa ε?”

31 Bità bi bitàa bi'i bi le nji mana a nta'a miwèè miwèè a ajàŋ mē àŋwà'ànè Nwī a swonjə ni mē, 'A le mfa abaa yii mē a le lò a aburə nsigə aa a mbo bo.' "

32 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, "Mē swōŋ a mbo bù tsi'í annù nīŋkoŋ mē kaa a si bē aa mē a le mfa Moses mfa abaa ya mē a le nló aburə nsigə aà. A baŋnə mbə aa mē a abaa yii mē à ní àbaa tsi'í annù nīŋkoŋ, ñlo a aburə aa, a fa Taà gha a mbo bù.

33 Nlonj mē abaa yii mē Nwī a fa aa, à ni yu wa yii mē à lo a aburə nsigə mfa ní ñtswéntì a mbó ñbi aà."

34 Bo swonj ghu mbo mē, "Taà, tigə mfa ní àbaa mà ya a mbo bī'í a ŋgòŋ bìnòò bitsimè."

35 Yesu a swonj a mbo bo mē, "Mē laa mbə abaa ntswéntì, ñù yii mē à zi a mbo mē aa, kaa ñji ì ka yi wa' à yi bú ñyaŋə. Ñù yii mē à ñiŋ ntì yi a nu mē aa, kaa ñji ñkì ì ka yí wa' à yi bú ñyaŋə.

36 Mē kì baa nswōŋ a mbo bú mē, ñi yè mē ghá, la kaa ŋkì'ì ghuu bīi.

37 Ñù ntsim yii mē Taà a fa a mbo mē aa, à ka zì a mbo mē. Kaa mbə mē wa' à ñù tsù yii mē a zì a mbèè mē aa furè bē.

38 Nlonj mē kaa mē sī aburə lò ñsigə aa a ŋghìrə à yaà ànnù yii mē mē lòò aà. Mē baŋnə nsigə aa a ŋghìrə ànnù yii mē yu wa yii mē à tòò gha aa a lòò aà.

39 Ànnù yii mē ñù yii mē à tòò gha a lòò aa, à ni mē, tá mē tsuu ló mmà'atə tá ñù wa yí tsù mē à fa a mbo mē aa tá à bwe. Mē baŋnə ntswe ñi ñyweənsə waa ni ñiwo a njwí ñlwí'í ñjìmè.

40 Nlonj mē ànnù yii mē Taà ghà a lòò aa, a bē aa mē ŋgòŋ ñù ntsim yii mē à yə Mu yí ññiŋ ntì yi ghu nu aa, a ka tswe ní ñtswéntì yii mē ì lwí'í nīŋkoŋə aà, tá mē yi nyweensə yi ni ñiwo a njwí ñlwí'í ñjìmè."

41 Bē bya bi le ñlògìnè ñtigə nnurəkə nlonj mē à le nswonj mē, "Mē ni àbaa yii mē a lo a aburə nsigə aà."

42 Bo lògìnè ñtigə mbetə ni mē, "Ñù ghù à si Yesu mu Joseph wa bē aa ε? Bì'inè zi a Taà yí ñkì nzi ndè yí, a tigè ñtsya aa mē akə nswonj mē yu lo aa a aburə nsigə aa ε?"

43 Yesu a swonj a mbo bo mē, "Kentə ñi a annurəkə ya mē ni nurəkə a titì bù aà.

44 Wa mbə ñù a wa' à a mbo mē zì ti ghě mē Tà yii mē à too gha aa à swòŋtə yi, tá mē yi ntigə nyweensə yi ni ñiwo a njwí ñlwí'í ñjìmè.

45 Ngəŋntoo Nwī ì le ŋwà'ànə mē, 'Nwīŋgòŋ à ka yi tigə kì dī'ì waa bitsimè.' Ñù ntsim yii mē à yù'u annu yii mē Taà a swonj, ñyogə aa, à ni yu yii mē à ka zì a mbo mē aà.

46 Kaa a sè bē aa mē ñù tsù à leè ñyə Ta bē. Yu wa yii mē à lo a mbo Nwī aa, a kì mbə tsi'í yù yii mē à leè ñyə Ta.

47 Mē swonj a mbo bù tsi'í annù nīkoŋ mē ñù yii mē à bīi aa, à ka yi tswe ní ñtswéntì yii mē ì lwí'í nīŋkoŋə.

48 Mē ní àbaa ntswéntì.

49 Bità bi bitàa buu bi le nji mana wa a nta'a miwèè miwèè, lá ŋkì ŋkwokə.

50 Abaa ya mē a ló a aburə nsigə aa, à ni ñbuu yí mō'ɔ yii mē ñù à bə kurə boŋ kaa à ka yí wa' à kwó.

51 Mè nî àbaa ntswënttì ya yîi mæ a lo a aburæ nsigø aà. Nù yîi mæ à kùræ abaa mà yû aa, a ka tigø tswe ntìi i lwí'í nî ñkonjè. Abaa yîi mæ mè ka fa aa, à nî ñjyǎnú yà yîi mæ mè ka fa mæ tá mbi tswe ntìi."

52 Ma yû a ghìrè mæ tá àswùrnǎ nlwíntòŋ tá à loginæ a titìi bo. "Mbè ñù ghú a nanjè mfa nyǎ nú yî mæ tá bî'inè kuræ aa mæ akø aa ε?"

53 Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Mè swòŋ a mbo bù tsi'í annù ññkonj mæ, mbè nî tsuu nyǎnú Mu Nù i kuræ i kii nno a aløè yi, bonj kaa mbè nî wa'a nî ntswënttì a múm nu bù tswé.

54 Nù ñtsim yîi mæ à kuræ nyǎnú yà, ñki nno aløè nú ya aa, à tswe nî ntswënttì yîi mæ i tswe ññkonjè aà; mè ka yî kii yweensæ yi a njwí ñlwí'ínjímè.

55 Nlonj mæ nyǎnú yà i laa mbè ngòtè mijì, àløè nú ya a kí mbè ngòtè ayoo yî nò.

56 Nù yîi mæ à ji nyǎnú yà ñki nno àløè ya aa, à lwi'i a múm nu mè, mè kí ñlwí'í ghu múm nú.

57 Tà yîi mæ à tswe ntìi aa, à tòo ghâ, mè kí ntswenttì ñlonj ngaa yî. A kí mbè ñgǎŋ ñgǎŋ mæ ñù yîi mæ à kùræ gha aa, à kí ntswe ntswënttì mbi'i ngaa yà.

58 Abaa ya yîi mæ a lo a aburæ nsigø aa kaa a sî bæ aa tsi'í tsò àbaa ya yîi mæ bità bi bitàà buu bi le ñkuræ ñki mbu ñkwo aà. Nù yîi mæ à kùræ abaa mà yû aa, a ka tswe ntìi i lwí'í ññkonjè."

59 Yesu à le nswonjæ ma yû aa a noò yîi à le si dî'i annù a ndánghòtè a Kapernaum aà.

Nìghàà nî ntswënttì yîi mæ i lwí'í ññkonj aà

60 Ngǎnyøgǎnnù ji jì ghà'àtè jii mæ i le nyu'u ma yû ànnù aa, bi le ñlògìnè ñka nswonjè nî mæ, "Ajàn annù yulà mæ a dî'ì aa, a tii si'ì; mbè wò tse yu'utø aa ε?"

61 Yesu à zi mæ bo le si nurækè nlonjæ annù ma yû. Mbètø waa mæ, "Má yû a ka ghìrè mæ tá nî lwisè ntonj mma'atø gha aa ε?"

62 Mbè nî ghìrè ntigè nyø Mu Nù a bu ñkò'ò ñghεε fu a adigè yîi mæ à le nte'ε ntswe ghu a mbii aa, nî bu mæ akø aa ε?"

63 Ayoo yîi mæ a fa ntswënttì aa, à nî Azwí Nwí. Kaa midà'à mî nyǎnú kaa mî si annù tsu buræ ñkwetè ní kwètè. Mìghàà mú mæ mè ghàa a mbo bù aa, mî nî Azwí ñki mbè ntswënttì.

64 Lá kaa bù bî mò'ò, nî wa'à bii." Yesu le nswonj ma laa nlonj mæ, ñlògìnè a ñlògìnè, à le nzi bè bii mæ kaa bi ka yi wa'à yî bii aà, ñki nzi ñù yîi mæ à le ntswe nî mfee yi aà.

65 A ku'ùsè ñswonj mæ, "A nî ñji'í ànnù yîi mæ mè ghìrè nswonj a mbo bù mæ kaa mbè ñù a wa'á a mbo mè zì ti ghø mæ Tà à fa àbwaræ ghu mbò aà."

66 Nlonj ma yû ànnù, ñgǎnyøgǎnnù Yesu jì ghà'àtè i le mbii waa, kaa ñki'ì bo bo bù ñkaræ.

67 Yesu a bú ñkarækø yi mbètø ñgǎnyøgǎnnù ji jya ñìghúm ñtsò baa mæ, "Ñgàà yùù i bè la aa ε? Nî ka kii mma'atè gha aa ε?"

68 Simon Peta a kwi'í ghu mbo mæ, "Mmà'àmbí, bî'í ka tigè mmà'àtø gho, i ghèè a mbo wò aa ε? O tswe nî ñìghàà nya mæ nî fa ntwënttì yîi mæ i lwí'í ññkonj aà.

69 Tsítsòŋ bǐ'í bǐi mē, ñki nzi mē, ò laa mbə Yu wa yǐ mē à Laa màŋsə, ñlo a mbo Nwǐ aà."

70 Yesu a kwi'i a mbo bo mē, "A le ñki'í mē tso'ò ntsò'ò ghuu nighúm ntsò baa aa ε? Lá ñu yǐ ñfùùrè a titì bù à ñi Devil."

71 A le si ghàa annù ma yú ñlonə aa Judas mu Simon Iscariot, ñlonə mē, ka mē Judas à le mbə ñu yǐ mò'ò a titì ñgǎnyəgənnù ji jya ñighúm ntsò baa, à le ntswe ñi ñfèé yi.

7

Yesu bo bɔɔ bi maà bi

1 Ma yú a kà mē aa ntsya, Yesu a lô, ñghèè a Galilea ntigə ñkarə ghu. Kaa wa'à kòŋè ki karə a Yudea, ñlonə mē bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòo nzwitə yi aà.

2 Ma mùu noò Njwǐ ñjǐ Ìkòo mǐntànə baYuda ì le ntigə a abo,

3 bɔɔ bi ma bi Yesu bi swonə ghu mbo mē, "Lò faà, ñghèè a Yudea, tá tá ñgǎnyəgənnù jo ì ka nyə innù jú mē o ghìrè aà.

4 Nlonə mē ñu yǐ mē a lòò mē tá bi zi yi aa, kaa à si aa a adigə yǐ lèəntè fa'a. Tsò mē o ghìrè innù jú aa, ghìrè tá ñbi yə ghó."

5 Bo le nswonə laa nlonə mē tsi'í bo bɔɔ bi maà bi bya kaa bo le ñwa'à ñtì waa ghu nu ññə.

6 Yesu a swonə a mbo bo mē, "Kaa ghàa nòò à burə tì kù'ù, lá nòò tsim à kù'ùnə a mbo bù a mfà'a annù.

7 Kaa ñbə ñbi wa'à ghuu ka mbaa, lá i bàà nàá, ñlonə mē mē swonə ñi mē bi ghìrè ñi innù jǐ bǐ aà.

8 Ñi kò'ò ñghèè wa adigə dinə; Kaa mè ka wa'à ghu ghèè ñlonə mē ghàa nòò à burə tì kù'ù."

9 A swòŋ mē laa, ntigə ntswe yi tsi'í a Galilea.

Ajàŋə Yesu à le ñghèè a adigə Ìkòo ñghurə mǐtànə aà

10 Bɔɔ bi maà bi bi kò'ò mē ñghèè wa adigə ìkòò aa, Yesu a tigə ñbu ññə'esə ñyonə, kaa wa'à ghìrə bə yə yi.

11 Bità bi ala'a bi baYuda bi le si lòò ñii wa adigə ìkòò. Bo le si betə ñi mē, "Yesu à fə aa ε?"

12 Nnòò bə wa i le si tsùtə ñghaa nlonə ñgaà yǐ. Bə bǐ mɔ'ò bi le si swonə ñi mē, "A ñi ñu yǐ ñsiginə." Bǐ mɔ'ò swonə ñi mē, "Ñganə, a bwe'esə aa bə."

13 Lá kaa ñu tsù à le ñwa'à kà ñghaa ñi ñsi ñi ñsǐ, ñlonə mē bo le si bɔ'ò ñi bità bi ala'a bi baYuda bya aà.

14 Njwǐ ìkòò jya i lòòŋè mē a titì, Yesu a kò'ò ñghèè a ndàmà'anwǐ, ñloginə ñka ndǐ'í annù Nwǐ.

15 BaYuda bya bi le yerə si'í si'í, ñswonə mē, "Ñu ghú à tsya aa la nanşə ñzi aŋwà'ànə laà, ti ghə mē à le ñghèè a ndáŋwà'ànə aa ε?"

16 Yesu a kwi'i mē, "Annù yú mē mē dǐ'í aa, a lo aa a mbo Nwǐ yǐ à tòo gha aa, kaa à sǐ annù ya bə;

17 Ñu yǐ mē a kòŋ a ñka ñghìrə annù yǐ mē Nwǐ a lòò aa, à ka zi mē annù yǐ mē mē dǐ'í aa, a lo aa a mbo Nwǐ, kaa mè wa'ǎ aa ñi àdà'á ya ghàa.

18 Nù yii mē a ghàà nī àdà'á yi aa, a lòò àà ñkwērē nigha'a a mbo yu yumbōŋ. Lá nù yii mē a lòò bē ñghà'àsē yu wa yii mē à tòo yi aa, a swōŋ ànnù nīŋkonŋ, kaa wa'à ñgāŋàbāŋnōnnù bē.

19 Tigē Moses à le mbaa, mfa nōŋsē a mbo bù aa ε? Lá kaa nù nibù yī tsù a wa'à nī nōŋsē ma wa lèè. Lá bù tigē ñlōō nī ñzwtē mē aa a ya aa ε?"

20 Bē bya kwi'i mē, "Azwī yī bi a tswe a ato'o wò! A lōō wo a nzwitē wò aa ε?"

21 Yesu a kwi'i mē, "Mē kī ghìrē ànnù yī fùùrē bù bītsim tigē ñyerē.

22 Moses à le mfa nōŋsē (ka mē à le ñlō aa a mbo bità bi bītaà buu aa), nī ñtētē nī bōō a nŋwīŋgōŋ tá lèè nōŋsē ma ghù.

23 Mbē bi ka ñŋetē nī bōō a nŋwīŋgōŋ, tá wa'á nōŋsē Moses wa wò, nī tigē ñlwisē nī ñtōŋ a nu mē mē ghùrē ñù nū yī ntsim i tswētìi a nŋwīŋgōŋ aa a ya aa ε?

24 Nī kentē a ŋka ntsērē mīsa'a nyòŋè naa ñnnù jīi mē nī yē abēē abēē àà, nī ka ntsērē mīsa'a nyòŋè nī bē ànnù nīŋkonŋè."

Yesu à laà mbē Ayo'ò Nwī wa aa ε?

25 BaYerusalem bya bī mō'ō bi swōŋ mē, "A sī ñù wa mē bità bi ala'a bi baYuda bi lòō a nzwitē aa à ghulà bē aa ε?

26 Yē nī! A ghù mē a ghàà tsī'ī nī ñsī nī ñsī, kaa bi wa'à nī ànnù tsù ghu atu bù ñswōŋè! A laà mbē àà mē bità bi ala'a bù bi zī mē àà tsī'ī Ayo'ò Nwī wa le?

27 Ayo'ò Nwī wa, à bē zī bōŋ kaa nù tsù à sī adigē yii mē à lo ghu aa zī, lá bī'inè bitsim zī àdìgē yii mē mbá ghù à lo ghu aa."

28 Yesu a tigē ñnanŋsē nswōŋ wá nòò mē à le sī dī'i annù wa mūm ñdāmà'anwī aa mē, "Nī ñnanŋsē nzi gha, ŋkī nzi adigē yii mē mē lo ghu aa ε? Kaa mē sī fāa atu nsyē aa nī àtú ya zī, yu wa yii mē à tòo gha aa, à nī ànnù nīŋkonŋè. La kaa nī wa'à yi zī.

29 Mē zi yi, ñlōŋ mē mē lò aa ghu mbō, a gha aa á kī ñtoo yu àà."

30 A swōŋ mē laa, bi tigē ñlōō mē bi baŋnē yi, lá kaa nù tsù à le wa'á abō yī ghēnsē ñtswa yi ghu nloŋ mē kaa nòò yī kaa à le mburē ti kù'ù àà.

31 La bē bī ghà'atè bi le mbāŋnè mbīi yi; ñswōŋ mē, "Nòò yii mē Ayo'ò Nwī wa à ka yi zī aa, a ka yi ghìrē ñlènsē tá ñ tsyàtē ñù ghù aa ε?"

Ajāŋ yii mē bi le ntoo ñgāŋbē ñdāmà'anwī mē tá bi zi ntswa Yesu àà

32 BaFarisai bi le nyu'u ajāŋ mē nnoò wa i le sī tsūmnè nī ñnnù jya nloŋ ŋgaa Yesu aa, bo a bō'ō nī bilīi bi ñgāmà'a Nwī tigē ñtoo ñgāŋmbē ñdāmà'a Nwī mē tá bo ghēē ntswa Yesu.

33 Yesu a tigē ñswōŋ a mbo bo mē, "Wa mē ka tigē tswe bī'inè aa, tsī'ī a atu mū àtīi noò, i bōŋ lō ghēē a mbēē yu wa yii mē à le ntoo gha àà.

34 Nī ka yī tigē kī lòò gha kaa wa'à gha bù ñyē; kaa mbē nī wa'á wa adigē mē mē ka ghēē tswe ghu aa kī nyōŋè."

35 BaYuda bya bi tigē ñswōŋ bo nī bo mē, "Mbá ghù a lòō ñghèè aa fē mē mbē bī'inè wa'à yi bù ñyē aa ε? A ka ghèè àà a nī ñla'a baGrikia jya mē bē bī'inè le ñjā'anè ñghēē ghu aa, i tigē dī'ī nī baGrikia bya ghu aa ε?

36 A swōŋ nī mē bī'inè ka yi kī lòò nī yi kaa wa'à yi yē, ñkīi nswōŋ nī mē kaa mbē bī'inè wa'á wa adigē yii mē yu ka yī ghēē tswe ghu aa ghèè. Ma yū ànnù a dī'ī aa mē akē aa ε?"

Annù narəbirə yïi mə a fa ŋkĩ ntswëntii aà.

³⁷ A bè mé nî ñjwî ñlwi'ĩnjim, mə le ŋki mbə njwi yï ñwè wa noò Ɔkòò Mĩntan̄ aa, Yesu a biñnè ñtəə a ndəŋ ntonnə nswon̄ mə, "N̄u yïi mə ñjĩ ŋkĩ i yan̄ə n̄i yï aa, t̄a à zi a mbo mə ñno ŋkĩ.

³⁸ Nlon̄ mə a ka bə ajan̄ mə aŋwà'ànə Nwĩ a swon̄ aa mə, 'N̄u yïi mə à ññ̄ ntīi yï a nu mə aa, m̄ñkĩ mi tswëntii mĩ ghà'a ñgha'a, mi ka tigə fè'è ghu ntīi.' "

³⁹ Yesu à le nswon̄ə ma yù ànnù aa nlon̄ Azwĩ Nwĩ yïi mə bè bii mə bi le niñ mĩntii myaa ghu nu aa, bi le ntswe n̄i ñkwèrə aà. A le ti bə maà noò aa, kaa Nwĩ a burè ti Azwĩ yï f̄a, ñlon̄ mə kaa Yesu à le mburə ti ko'ò ñkwèrə annù nifò yï a mbo Nwĩ aà.

Ajàŋə nòò bə bya i le ntigə nyatə waa aà

⁴⁰ Bè bĩ mo'ò wa atitii ñnòò bə bya yù'ù mə laa, nswon̄ mə, "N̄u ghùl̄a a ni tsi'ĩ ñḡan̄ntoò Nwĩ wa!"

⁴¹ Bo bĩ mo'ò swon̄ mə, "A ni tsi'ĩ Ayo'ò Nwĩ w̄a." La bĩ mo'ò b̄an̄nè ñswon̄ mə, "Kaa Ayo'ò Nwĩ wa kaa à ka yï wa'ǎ aa a Galilea ló!"

⁴² A tswe a múm aŋwà'ànə Nwĩ mə Ayo'ò Nwĩ à ka yï lò aa a ŋgwè'e Ɔfò David, t̄a b̄i jwe yï aa a Bethlehem, wa ala'a David."

⁴³ Maa aj̄an̄, ñnòò wa i le ntigə nyatə waa nlon̄ə Yesu.

⁴⁴ Bo bĩ mo'ò bi le si lòo ntsw̄a yï, la kaa ñu tsù wa'à yï n̄i àbo mòòntè.

Ajàŋ mə bit̄a bi ala'a bi baYuda bi le wa'ǎ Yesu bii aà

⁴⁵ Nòò yïi mə ñḡan̄mbè ñd̄amà'anwĩ jya i le mbù m̄bii aa, b̄ilii bi ñḡan̄mà'a Nwĩ bo b̄i baFarisai bo betè mə, "N̄i gh̄irə wa'à yï tswa n̄zi n̄i ghu aa a ya aa ɛ?"

⁴⁶ N̄ḡan̄mbè ñd̄amà'anwĩ jya i kwi'i mə, "kaa b̄i'ĩ leè wa'à ñu tsù yê mə gh̄aà tsi'ĩ tsò ñu ma ghù!"

⁴⁷ BaFarisai bya swon̄ a mbo bo mə, "A bə mə à k̄i mə m̄bwe'esə a ghuu aa ɛ?"

⁴⁸ Kè n̄i yə mə ñu tsù a titii b̄itsyàsè kè baFarisai à ññ̄ ntīi yï ghu nu aa ɛ?

⁴⁹ Ñnòò bə ghù mə kaa s̄i n̄ñsè Moses zi aa bi tigè mə m̄be'e ndòò Nwĩ!"

⁵⁰ N̄u baFarisai wa yï mò'ò a titii bo à le mbə Nicodemus, wa mə à le ñghèè ñyə Yesu n̄itugə aà. A tigè ñswon̄ə a mbo bo bĩ mo'ò bya mə,

⁵¹ "N̄ñsè yï'inè à laa nd̄i'i mə mbə bi tsərè isa'a ñu ti yu'u ànnù yïi mə à swon̄, kè ñlòo nyə annù yïi mə à gh̄irə aa ɛ?"

⁵² Bo kwi'i mə, "Ɔ! O k̄i n̄lò aa a ala'a Galilea aa ɛ? Nan̄sə nyəgə n̄ighàà ni Nwĩ bəə bon̄ ò ka yə mə kaa ñḡan̄ntoò Nwĩ kaa à leè wa'à a Galilea ló."

⁵³ B̄i m̄an̄sə mə, bə b̄itsim tigè ñlò ñghèèŋkè a ndugə bo.

8

¹ Yesu a b̄an̄nè ñlò ñko'ò ñghèe a atu nta'a Olive.

M̄an̄gyè wa mə bi le ntswa adigə m̄aghàbè aà

² Abèè a fù'ù mə, a bə tsi'ĩ a titugə, Yesu a bú ñghèe fu a nd̄amà'anwĩ. Bè b̄itsim z̄i ñtswe ñkarisə yï, a tswè a n̄syə n̄lòginè ñka nd̄i'i waa.

³ N̄ḡan̄di' i n̄ñsè bo b̄i baFarisai z̄i ni m̄an̄gyè yï mò'ò yïi mə bi le ntswa a adigə m̄aghàbè, ñzi nte'e a nsi Yesu.

4 Nswonj ghu mbo mæ, “Ndì'innù, bì'í ghìrè ntswa mánjyè ghuà a ghìrè nì ànnù mághàbè.

5 Nòjşə Moses à le nswonj mæ tá bì tumtə ajàn mánjyè ma yú ñzwitə. O swonj ñgaa yò mæ bì ghìrə ghu mæ akə aa ε?”

6 Bo le nswonj laa aa a ñkwà'ànə Yesu tá tswə nì ànnù yìi mæ mbə bi tsyá ghu mfa afirə yi. Bi swonj mē laa aa, Yesu a bājnə ñtuŋnə ŋka ŋwa'anə ni muswēbō yì a nsyé.

7 Bi ghèè mē nì mbīi ŋka betə nī nì ìbetə aa, a biñè ñtəə nswonj a mbo bo mæ, “Nù nìbù yìi mæ à leé ñwa'á annù tsu fānsə aa, tá foo ntu mē yi nì ñgò'ò.”

8 A swonj mē laa, mbu ntuŋnə mbu ŋka ŋwa'anə ni muswēbō yì fu.

9 Bo yù'ù mæ annù ya mæ à ghìrə nswonjə aa, ñtigə mfe'ekə yì mò'ò yì mò'ò, ñloginə ni bìlìi bìi mæ bi le ntswe a titi bo aa. Ntigə mma'atə Yesu tsi'í yùù, mánjyè wa a burə ñtəə ghu nsí.

10 Yesu a ñjəntə àtú yi ñswonj ghu mbo mæ, “Mánjyè, bə by bi fə aa ε? Nù tsù à sì ghu bú ñtswe a nnīŋ isa'a anu wò aa ε?”

11 Mánjyè wa a kwi'i mæ, “Kaa nù tsù à sì ghu tswé, Mmà'àmbì.”

Yesu a tigə ñswonj mæ, “Kaa mē ka wa'á isa'a a nu wò ki nnīŋə. Lá, ghèè ghò, ñtsuu innù jì bi bú ki ghìrə.”

Yesu à laa mbə ŋkà'a mbì

12 Yesu a bú ñswonj a mbo bə ma bya mæ, “Mə laa mbə ŋkà'a fàa mbì. Nù ñtsim yìi mæ a yònə nì gha aa, kaa à ka wa'á a múm nīfii idigə ka ntəə, à ka bājnə i tswə nì ŋkà'a ntswəntì.”

13 BaFarisai swonj ghu mbo mæ, “O bə ki swonjə annù ñlonj ŋgaà yò wò ñbɔŋ boŋ annù yìi mæ o swonj aa, kaa a sí annù nīŋkoŋ bə.”

14 Yesu a kwi'i mæ, “Ka mæ mə swonj annù ñlonj ŋgaà yà aa, ànnù yìi mæ mə swonjə aa, à nì ànnù nīŋkoŋə, ñlonj mæ mə zì àdigə yìi mæ mə lo ghu aa, ŋki nzi adigə yìi mæ mə ghèè ghu aà. Lá kaa bù sí adigə yìi mæ mə lo ghu aa, kə adigə yìi mæ mə ghèè ghu aa zì.

15 “Nì tsərə mīsa'a aa tsó bə; lá, kaa mə si isa'a nù tsərə.

16 Lá mə bə tɛ'ɛ ki tsərə isa'à tsərə boŋ mə ka tsərə aa tsi'í annù nīŋkoŋə, ñlonj mə kaa mə sí aa tsi'í mə mə tsərə, mə tsərə aa bì'í yu wa yìi mæ à le ntoo gha aà.

17 Bì ŋwa'anə a mum nòjşə bù mæ, ànnù yìi mæ biyəfə bi baa bi bii aa, à nì ànnù nīŋkoŋə.

18 Mə swonjə nì ànnù ñlonj ŋgaà yà aa, Taà ghà yìi mæ à le ntoo gha aa, a ki ñswonjə nì ànnù ñlonj ŋgaà yà.”

19 Bì betə yi mæ, “Taà ghò à tswə aa fə aa ε?” Yesu a kwi'i mæ, “Kaa nì sè gha zì, kaa nì sè Taà ghà ki nzi; nì laa bə zi gha boŋ nì ki nzi Taà.”

20 Yesu à le nswonj ma jù innù aa wa noð mæ à le sè dī'í annù Nwì a múm ñdámà'a Nwì, ntswe aa a mbèè ñja'à ñda yìi mæ ñkóm ŋkabə mīmà'anwì i le ntswe ghu aà.

Kaa mbə bu bìi nì sè mīntì muu a nu mə ñjə aa wa'á wa adigə mə mə ghèè ghu aa ghèè

21 Yesu a bú ñswonj a mbo bə bya mæ, “Mə ka lõ ghèè ghà, tá nì tigə nloɔ nì gha kikanj, i yi kwo a múm ìbì bù; àdigə yìi mæ mə ghèè ghu aa, kaa mbə nì wa'á ghu ghèè.”

22 Bità bi ala'a bi baYuda bya swonj mæ, "A ka baa zwitæ aà ìbìi nú yì, òlɔŋ mæ a swonjè ni mæ àdigè yìi mæ yu ka ghèè ghu aa, kaa mbè bǐ'inè wa'à ghu ghèè aa ε?"

23 A swonj a mbo bo mæ, "Nì lò aa fàa atu nsyê, lâ mè bânjè òlɔ aa a aburè, nì lò aa fàa mbì, kaa mè wa'à aa fàa mbi lò.

24 Mè swǒŋ mæ, nì ka kwo a múm ìbi bù aa nlonj mæ nì bè tsuu bii mè 'Mè ni ghu wa mæ mè ni ghu aa,' bèè boŋ nì ka kwo a múm ìbi bù."

25 Bo betè Yesu mæ, "O bè aa wò aa ε?"

A kwi'i mæ, "Yu wa mæ, mè tè'è mé òswonj òlɔginè a mbǐi aa.

26 Mè tswe nì ònnù jì ghà'àtè a nswonjè nlonjè ghuu, ònnù jì ghà'àtè òlɔŋè annù nninj isa'a a nu bù. La, yu wa yìi mæ à le ntoo gha aa, a swonj aa tsi'í ànnù nǎŋkɔŋè, mè kii òswonj aa ànnù yìi mæ mè yù'u ghu mbo aa, a mbó mbì."

27 Yesu à le nswonj ma laa kaa bo wa'à zi mè à le si ghàa a mbo bo nlonj aa ŋgaa Nwǎŋgòŋ Tà.

28 A tigè òswonj a mbo bo mæ, "Nòò yìi mæ nì ka yi ŋεε Mu Nù a ndèŋ aa, nì ka yì zi mè 'mè ni ghu wa mæ mè ni ghu aa.' Nì ka yì zi mè kaa mè si annù tsu nì àdà'à ya ghìrè, i kii zi mè mè swonj aa tsi'í ànnù yìi mæ Taà ghà à dì'i mè tá mè swonj aa.

29 Nù wa yìi mæ à le ntoo gha aa, à tswe bǐ'i yu, kaa à sè gha mà'àtè mè tá mè tswe tsi'í mè mè, òlɔŋ mæ mè ghìrè aa, tsi'í ànnù yìi mæ a bònjè ní yì aa."

30 Bè bǐ ghà'àtè bǐi mè bi le nyu'u ònnù jya jii mè Yesu à le nswonj aa, bo le nninj mǎntǐi myaa ghu nú.

Bè bǐi mæ kaa bi sǐ ìbù'ù bè aa bo bi ìbù'ù

31 Yesu a tigè òswonj a mbo baYuda bya bǐi mè bi le nninj mǎntǐi mya ghu nu aa mæ, "Nì bè kǐ yu'u nighàa na i lwǐ'í ghu mum, bèè boŋ nì ka tigè bè ŋgǎŋyègènnù jya tsi'í ànnù nǎŋkɔŋè;

32 i nanjè zi annù nǎŋkɔŋ, tá ànnù nǎkɔŋ ya à ghìrè tá nì tsuu ìbù'ù bù bè."

33 Bo kwi'i mæ, "Bǐ'í lo aa a ŋgwè'è Abraham, kaa bǐ'í leè òwa'á ìbù'ù òŋ tsù kǐ mbè. O tsya aa la ntigè nswonj mæ, 'Kaa nì ka wa'á ìbù'ù bù mbè aa ε?' "

34 Yesu a swonj a mbo bo mæ, "Mè swǒŋ tsi'í ànnù nǎkɔŋ a mbo bù mè, 'Nù yìi a ghìrè ònnù jì bi aa, à nǐ àbù'ù a mbó ònnù jì bǐ.

35 Kaa àbù'ù a sǐ a múm ŋgwè'è nǎkɔŋ tswe, a ŋgwè'è aa a lwǐ'í jwe jwe ŋgwè'è wá.

36 Ma mùu ajàŋ wa Mu à laa bè fi'i gho a ndâ àbù'ù bèè boŋ kaa ò ka wa'á àbù'ù bù mbè bè.

37 Mè zi mè nì fè'è aa a ŋgwè'è Abraham. Lâ nì lòò nzwitè mè aa lonj mæ kaa nì si annù yìi mæ mè dì'í aa kwèrè aa.

38 Mè swonj aa ànnù yìi mæ mè yè a mbo Taà aa. La nì bânjè òghìrè aa annù yìi mæ taà ghùu a swonjè ni a mbo bù aa.' "

39 Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Taà yǐ'í à ni aa, Abraham."

Yesu a kwi'i mæ, "A laa mbè mè nì bè aa bɔɔ bi Abraham, boŋ ni ghìrè mbuu ònnù jii mè à le si ghìrè aa.

40 Lâ nî bâjnè òlòò nî òzwiètè mè, nù yîi mè mè nî ghu wa yîi mè mè swõŋ annù nîŋkoŋ ya mè mè le nyu'u a mbo Nwî a mbo bù aà! Ma yù kaa à sî annù mè Abraham à le nghìrè bê!

41 Nî ghìrè aa annù yîi mè taà ghùù à le ŋki nghìrè aà."

Bo kwi'i mè, "Kaa bi'i sî bõõ bi àkwàrè bê, bi'i tswe aa tsi'i nî Tà yî mò'oté, a bè Nwî."

42 Yesu a swõŋ mè, "A laa bè mè Nwî à nàŋsè mbè aa tsi'i Taà ghùù, bèè boŋ ni kòŋè nî ghâ, òlõŋ mè mè lò aa a mbèè Nwî òzi ntswe faà tsìtsòŋè. Kaa mè le ŋwa'á aa nî átú ya zî, a gha aa a le ntoo Nwî.

43 Nî sî annù yîi mè mè swõŋè zi aa a ya aa è? Tigè a ghìrè aa mè kaa nî si lòò a nyu'u nìghàà na aa è?

44 Nî bè aa bõõ bi taà ghùù, Satan, ni kii òlòò nghìrè aa annù yîi mè taà ghùù a ghìrè aà. Nlõginè tsi'i a mbii mbii, taà ghùù à le mbè aa ògàŋzwiètè bê. Kaa bo annù nîŋkoŋ si nî annù tsu tswé, òlõŋ mè kaa annù nîŋkoŋ kaa a sî ghu nu tswé. A yi ti swõŋè abàŋnènnù aa, a ghìrè aa tsi'i annù yîi mè a tswe ghu nù aa, òlõŋ mè à bè aa ògàŋàbàŋnènnù, ŋki mbè aa tá bì ìbàŋnènnù.

45 La tsó mè mè swõŋ aa annù nîŋkoŋ aa, kaa nî wa'à bii.

46 Nù nìbù yîi mè à tse swõŋ mè mè ghìrè annù yî bi aa, à ni wò aa è? Mbè mè ka nswõŋè aa annù nîŋkoŋ nî tigè wa'à bii aa a ya aa è?

47 Nù yîi mè à tse bo Nwî aa, a yu'u nìghàà ni Nwî, lá, kaa nî sî aa bú bì Nwî tswé, à ni annù yîi a ghìrè kaa nî wa'à nî Nìghàà ni Nwî yu'ù aà."

Yesu bo Abraham

48 BaYuda betè Yesu mè, "Bi'i ghìrè òtè'è mbaa wa'à swõŋ mè, ò ni nù Samaria, àzwi yî bi a kî òtswè a ato'o wò aa è?"

49 Yesu a kwi'i mè, "Kaa àzwi yî bi kaa a sî a ato'o mè tswé. Mè gha'asè aa bè Taà, lá nî bâjnè òtswè a nî ghâ.

50 Kaa mè si aa nìgha' à na lòò. La nù yî mò'ò à tse ghu mè a lòò nìgha' à na ŋkii nsa'a nî isa'á ghâ.

51 Mè swõŋ tsi'i annù nîŋkoŋ a mbo bù mè, nù yîi mè a lèè nìghàà na aa, kaa à ka yî wa'à niwo burè nyè yè."

52 BaYuda bya bi swõŋ ghu mbo mè, "Bi'i nàŋsè mè nzi tsìtsòŋ mè demon à tse a to'o wò. Abraham à le ŋkwo, ògàŋntoo Nwî i ki ŋkwokè, lá ò bânjè ònswõŋè ni mè, nù yîi mè a lèè nìghàà no aa, kaa à ka yî wa'à niwo ywe'etè!

53 Taà yî'i Abraham à leè ŋkwo, o lòò aà ònswõŋ mè ò tsi'atè Abraham aa è? Ngàŋntoo Nwî tsim i leè ŋki ŋkwokè. O mòòntè mè ò bè aa wò aa è?"

54 Yesu a kwi'i mè, "Mè laa ki lòò aà nìgha' à na mèmboŋ boŋ nìgha' à na nya ni ka tsyà tsi'i àdàŋè àdàŋè. Nù yîi mè a gha'asè nî gha aa, à laa mbè aa Taà, wa yîi mè ni twõŋè ni Nwìŋgõŋ ghùù aà.

55 Kaa nî tse'è wa'à yi zî, la mè zi yi. Mbè mè swõŋ mè, mè si yi zi, boŋ mè bè aa ògàŋàbàŋnènnù tsó bù. Lá mè zi yi, ŋkii nlèè ni nìghàà ni.

56 Taà ghùù Abraham à le ndoritè a nyè nòò yîi mè mè le ntswe nî zi ghu aà; à le ŋki nyè, ŋki ndoritè."

57 Bo swõŋ ghu mbo mè, "Kaa ò bùrè ti ilòò mighum mi ntaà bè, m̀banjè nswõŋ mè, ò leè nyè Abraham aa è?"

58 Yesu a kwi'i mè, "Mè swõŋ tsi'i annù nîŋkoŋ a mbo bù mè, 'm̀boŋ tá bì jwe Abraham boŋ mè ni yu wa mè ni ghu aà.' "

⁵⁹ A swòŋ mē laà, bi bwèè ñgò'ò ñlɔɔ mē bi tumtə yi ghu, a bə̀ə̀rə̀ m̀bwe yi, ñtigə̀ mfɛ'ɛ yi wa múm ñdámà'anwĩ.

9

Yesu à ghurə̀ ñú yii mə̀ bi le njwe a fə̀'ə̀ aà

¹ Yesu à kà mē aa ntsya, nyə̀ ñú yii mə̀ bi le njwe a fə̀'ə̀ aà.

² Ngǎnyə̀gə̀nnú ji i betə̀ yi mə̀, “Rabbi, àa ìbi wo mē i le ñghirə̀ bi jwè ñú ghú a fə̀'ə̀ aa ɛ? Ibi i le mbaa aà m̀bə̀ aà ì yi kə̀ yĩ taà yĩ bó ñdè yĩ aa ɛ?”

³ Yesu a kwi'i a mbo bo mə̀, “Kaa àfə̀'ə̀ yi a sì nĩ ànnú tsu tswè ñlon ìbĩ yi kə̀ yĩ taà yĩ bó ñdè yĩ bə̀. A fə̀'ə̀ aa mə̀ tá bi tsya a ñjĩm àfə̀'ə̀ yi, nyə̀ mida'a mi Nwĩ.

⁴ Tsó mə̀ nòò à burə̀ a si'inə̀ aa, a ku'unə̀ mə̀ tá bi'inə̀ ka mfa'a ifà'à yu wa yii mə̀ à too gha aà; ìtugə̀ i fii nzi ajàn yii mə̀ kaa ñú à kaa wa'á ifà'à bú ñka mfa'a.

⁵ Mbə̀ yii mə̀ tswè fàa múm m̀bi aa, m̀è nĩ ñkà'a m̀bi.”

⁶ Yesu à swòŋ mē ma mùu ajàn aa, ñtwu m̀itwye a nsyə̀, nta'anə̀ atsitsa'a ghu; ñlɔgə̀ atsitsa'a ya, nyo'ɔ mi'i mi ñú wa ghu,

⁷ ñswon ghu mbo mə̀, “Ghɛɛ nsi'i nsi gho a múm àtsòòlè Siloam.” (Nji'ĩ ìkum ma ghú ì bə̀ aa mə̀ “ntoò.”) Maa ajàn, ñú wa a ghɛɛ, ñsi'i nsi yi, m̀bu ñka m̀bii ñtigə̀ nyə̀ nĩ idigə̀.

⁸ Bǎmbèè ñdùgə̀ bi bo bi bə̀ bii mə̀ bi le si yə̀ nĩ, a lɔ̀ò nĩ ñjoo a m̀bii aa, bi betə̀ mə̀, “A sì ñú wa mə̀ à k̀i si tswè ni a mbèè m̀anji ñlɔɔ nĩ ñjoo aa à ghuà bə̀ aa ɛ?”

⁹ Bĩ m̀ɔ'ɔ bi kwi'i mə̀, “A ni ghu,” la bĩ m̀ɔ'ɔ bi swon mə̀, “Ñgan kaa à sì ghu bə̀; à bə̀ aa bə̀ finə̀.” La ñú wa yumbon a bǎŋnə̀ ñswon mə̀, “Mə̀ bə̀ aa ñú ma wá.”

¹⁰ Bo betə̀ yi mə̀, “O tsya aa mə̀ akə̀ mbon mi'ĩ mo ña'anə̀ tsĩtsòŋə̀ aa ɛ?”

¹¹ A kwi'i a mbo bo mə̀, “Ñú wa mə̀ bi twonə̀ ni Yesu aa, à ghirə̀ ñghirə̀ atsitsa'a, nyo'ɔ mi'ĩ ma ghu, ñswon mə̀ tá mə̀ ghɛɛ nsi'i nsi gha a atsoòlè Siloam. Mə̀ ghèè mə̀, ñghesə̀ ñsi'ĩ nsi gha aa, ñlɔginə̀ ñtigə̀ nyə̀ idigə̀.”

¹² Bi betə̀ yi mə̀, “Yesu ghuu, à fə̀ aa ɛ?” A kwi'i mə̀, “Kaa mə̀ sì zĩ.”

A ajànə̀ BaFarisai le ñtigə̀ ñlɔɔ ànnú ñlon ànnú ñghurə̀ m̀fə̀'ə̀nə̀ wa aa

¹³ Bi lɔgə̀ ñú wa mə̀ à le mfə̀'ə̀ ñlɔginə̀ a mborə̀ aa, ñghèè ni ghu a mbo baFarisai.

¹⁴ Njwi ya mə̀ Yesu à le nta'anə̀ atsitsa'a ñghurə̀ mfə̀'ə̀nə̀ wa ghu, a lɔginə̀ ñtigə̀ nyə̀ idigə̀ aa, ì le mbə̀ aa ñjwĩŋgɔŋə̀.

¹⁵ BaFarisai, yaa ñgaa, bi ghèè nĩ m̀bii ñki mbetə̀ ñú wa mə̀ à tsyà aa mə̀ akə̀ mbon ki yə̀ idigə̀ le. A kwi'i a mbo bo mə̀, “A ghirə̀ nyo'ɔtə̀ mi'ĩ ma nĩ àtsitsa'a; à yò'òtə̀ mə̀ aa, mə̀ si'ĩ ñsi gha, ñtigə̀ nyə̀ nĩ idigə̀ tsĩtsòŋə̀.”

¹⁶ BaFarisai bi m̀ɔ'ɔ bi swon mə̀, “Kaa ñú yii mə̀ à ghirə̀ ànnú ma yú aa kaa mbə̀ wa'á aa mbo Nwĩ ló, ñlon mə̀ kaa à sì nɔŋsə̀ ñjwĩŋgɔŋ lə̀ aa.” La bo bĩ m̀ɔ'ɔ bi betə̀ mə̀, “Mbə̀ ñú yii mə̀ à ni ñgànghirə̀ ìnnú jĩ bi a kà ñghirə̀ ilə̀nsə̀ tsĩ'ĩ tsó juà aa mə̀ akə̀ aa ɛ?” Ma mùu ajàn, àyàtə̀ a le ñtigə̀ mfè'è a titi bo.

17 BaFarisai bú ñghεε nî mbîî mbetø ñû wa mø, “Tsø mø à ghîrø ñña'a mi'ï mo aa, ò swøñ mø akø nlon ñgaà yï aa ε?” Ñû wa a kwi'i a mbo bo mø, “A ni ñgànntoò Nwî.”

18 Kaa Bisa'a bi ala'a bi baYuda bi le wa'a kòn mø mbø bi bii mø ñû wa à le mfòò mfø'ø mbõñ bú ki yø idigø i ywe'e a noò yï mø bi le ntwonø taà yï bô ñdè yï,

19 mbetø waa mø, “Ñû ghù àa tsi'ï mú ghùù aa ε? Nî swøñ mø bi le njwe yi aa a fø'è, à tigè ñtsya aa la tsîtsòñ mbõñ ki yø idigø aa ε?”

20 Taà yï bô ñdè yï kwi'i mø, “Bî'ï zi mø à ni mú yï'ï, ñki nzi mø bî'ï le njwe yi aa a fø'è,

21 lâ kaa bî'ï si ajàn yï mø à tsya mbõñ ki yø idigø tsîtsòñ aa zî. Kaa wa'á ñû yï mø à ñà'a mi'ï mi aa ki nzi. Nî betø yi; à tigê ñdîi, mbø à tse kwi'i yumbõñè!”

22 Taà yï bô ñdè yï le nswon ma mùu ajàn aa nlon mø bi le si bo'c bisa'a bi ala'a bi baYuda, ñlon mø à le ti bø aa, boñ bô tãñtè mè mø, ñû tsù yï mø à bii, nswon mø Yesu à nî Ayo'ò Nwî wa aa, boñ bi ka fi'ï yi a múm ñdãñghòtø bo.

23 A bø ñji'ï ànnù yï mø taà yï bô ñdè yï le nswon mø, “A tigê ñdîi; nî betø yi aà.”

24 Bo bú ñkwatø ntwonø ñû wa mø bi le njwe a fø'è aa ñgaà yï mø i ywe'e ji baa aa, nswon ghu mbo mø, “Gha'asø Nwî, ñswonø ànnù ññkõñè yò! Bî'ï zi mø ñû ghù mø à ghîrø ñghîrø gho aa, à nî ñgãñghîrø ñnnù jî bî.”

25 Ñû wa a kwi'i mø “Kaa mè sî gha zi mø ñû ghù à ni ñgãñghîrø ñnnù jî bi kè à sî ghu bø. Ànnù yï fùùrè yï mø mè zi aa a ni mø; mè le mfø'è, lâ, tsîtsòñ, mø yø idigø.”

26 Bo betø mø, “A ghîrø ñghîrø aa mø akø a nu wò aa ε? A ghîrø ñña'a mi'ï mo aa mø akø aa ε?”

27 A kwi'i a mbo bo mø, “Tigø mè bà mø aa nswon a mbo bù, kaa ni wa'a à ni ghuu kõñè ni a nyu'utø! Nji'ï ànnù yï mø ni bù ñlõõ mø mè kwatø aa, à nî àkè aa ε? A bø tsò ni kii nlõõ nî mbø ñgãñyøgõnnù ji aa ε?”

28 A kwi'ï mæ laà aa, bi bægitè yi, ñswon mø, “O ni ñgãñyøgõnnù mbâ ma wa yï mò'ò; la a mbo bî'ï, bî'ï bø aa ñgãñyøgõnnù Moses.

29 Bî'ï zi mø Nwî à le ñghàà a mbo Moses; lâ ñghεε nî mbâ ghù, kaa bî'ï te'ε wa'á adigø yï mø à lo ghu aa zî.”

30 Ñû wa a kwi'i a mbo bo mø, “Ànnù muu à ni ànnu mø a tsya ghâ. Kaa ni si adigø yï mø à lo ghu aa zi, la a bãnñè ñghurø gha ni àfè'è ya!

31 “La bî'ïnè zi tsi'ï siginè mø kaa Nwî à si ànnù a mbo ñgãñghîrø ñnnù jî bi yu'utø; La ñu yï mø a bo'c nî ñkii ñghîrø nî ñnnù jii mø a lòò aà, Nwî a yu'utø ànnu ghu mbô.

32 “Nlõginø a mbè'ènø mbi, kaa ñû tsù à leè ñwa'á yu'u mø ñû tsù à leè ñña'a mi'ï mi ñû yï mø bi le njwe a fø'è aa a ká ñyø idigø!

33 Mbø ñû ghù a tsuu aa a mbo Nwî ló, boñ kaa mbø a wa'á zî ajàn yï mø mbø yu ghîrè ànnù tsi'ï tsò yuà.”

34 Bo kwi'ï ghu mbo mø, “Bi le njwe gho aa a múm ñbi yï i swerø, ò tigè ñlõõ aà ñka ñdî'ï yï'ï aa ε?” Bi swòñ mè laa aa, mfurø yi a múm ñdãñghòtø bo.

³⁵ Yesu à yù'ù mæ annù yï mæ a le mfè'è aa, ñlɔɔ ñù wa, m̄betə yi mæ, “O ññ ñtîi gho a nu Mu Nù aa ε?”

³⁶ Nù wa a kwi'i ghu mbo mæ, “Swonə ñù yï mæ Mu Nù à ni ghu aa, a mbo mæ, Taà ghà, tá tá mæ bii yl.”

³⁷ Yesu a swonə ghu mbo mæ, “O yè mē yi, wa à ni yu yï mæ a ghàa a mbo wò tsitsòŋ aa.”

³⁸ Nù wa a swètè mikù'ùtè mi a nsi Yesu ñswonə ghumbo mæ, “Mmà'àmbi, mæ bii!”

³⁹ Yesu a swonə mæ, “Mè le nzi fàa mbi aa mæ bi ka nsa'a bē, mæ tá bifè'ènè ka nyè idigè, tá bè bii mæ bi bāŋnè ñyè idigè aa, tá bi fə'ə.”

⁴⁰ BaFarisai bî mɔ'ɔ bii mæ bi le ntswe ghu nyu'u ajāŋ yï mæ à swonə ma mùu ajāŋè aa, m̄betə ghu mbo mæ, “Bi'ï mɔ̀ɔntə mæ kaa ò si lòò aa ñswònə mæ bi'ï ki mfè'è aa ε?”

⁴¹ Yesu a kwi'i a mbo bo mæ, “A laa bə mæ nì fə'ə bonə kaa isa'a i si a nu bu kuu; la mbə yï mæ ni bāŋnè ñmɔ̀ɔntə ni mæ ni yə idigè aa, àa ñji'ï annù yï mæ isa'a iburə a nu bù aà.”

10

Nìghàa nì nānaa nlonə ntsèèmbi

¹ Yesu a swonə mæ, “Mə swonə aa tsi'ï annù ññkoŋ a mbo bù; ñù yï mæ à si bə a ntsù ñkya tsa'yə ñkuu ni a ñkya mbīñjèrè, m̄baŋnə ñkɔ'ɔ ni bə a atu ñkya ñkuu aa, à nì ñyèrə, ñki mbə aŋgāmighee.

² Nù yï mæ a tsa'yə a ntsù ñkya, ñkuu ni a ñkya mbi aa, à nì ntsèèmbi.

³ Nù yï mæ a bə ntsù ñkya aa, a ŋa'ə à nì ntsù ñkya ghu mbò; m̄bi jya i yu'ù nì ñji yï, a twonə nì waa a kumə; ñtigè ntsyasə nì waa i fə'è.

⁴ Nòò yï mæ à fi'isè mē waa laa, a ká ñghεε ni a mbii, m̄bi jya i tigè ñyonə, ñlonə mæ i zì ñji yï aà.

⁵ Nḡi à bə zì bonə kaa i sè yi yonə, m̄baŋnə ñkhè nì yi khè, ñlonə mæ kaa i s̄ ñji ñḡi zi aà.”

⁶ Yesu à le nswonə nìghàa nì nānaa ma nù a mbo bo, la kaa bo wa'ă annù yï mæ à le si swonə a mbo bo aa zì.

⁷ Yesu a bú ñkwatə nswonə mæ, “Mə swonə aa tsi'ï annù ññkoŋ a mbo bù: Mè ni ntsùbù'u mbīñjèrè.

⁸ Bè b̄itsim bii mæ bi le ntsa'yə mbii yà aa, à ni biyèrə ñki mbə bāŋgāmighee. La kaa mbi jya i le wa'ă ñji yàa yu'utè.

⁹ Mè nì ntsùbù'ù. Nù yï mæ à tsa'yə ni mæ ñkuu aà, à ka yweenə; àa ki kuu i kii fə'è, i kii yə nì ñgèè yï ñsiginè a ñkurè.

¹⁰ Nyèrə a kii nzi aa tsi'ï a nyèrə, i zwitə, i kii ta ŋgi' i ghu. Lá mæ zì aa mæ tá bi tswe ni ntswènti, ntswènti yï mæ i luu aà.

¹¹ “Mè ni ntsèèmbi yï ñsiginè. Ntsèèmbi yï ñsiginè a kòŋè nì mfá ntswènti yï m̄bi' i ñkwitu mbinjèrè ji.

¹² Nḡanāfā' à yï mæ bi twu nii twu, kaa a wa'ă ntsèèmbi bə, kaa wa'ă mbōŋ m̄bi ki mbə aa, à bə yə naāŋgwyè tá i ka nzi, bonə à m̄atə m̄bi jya ñkhè yi; naāŋgwyè ya i kó m̄bi jya, àbùgè a k̄i ñja'anə.

¹³ “Nù wa mæ bi twu nii twu aa, a khè nii aa nlonə mæ kaa mbi jya s̄ ji bə, kaa a wa'ă k̄i ñlan̄tə nì annù ñlonə ŋgaa yàa aà.

¹⁴ “Mè nì ntsèèmbi yï ñsiginè, mæ zi mbi jà, i k̄i ñzi ghà,

15 a kî mbə ajən yîi mə Taà ghà à zi gha mè kî ñzi Taà ghà aà. Mè kònjè mǎfà ñtswéntîi yà i kwo mbi'i ñkwitû waa.

16 Mbî ja jî mǎ'c i tswə ghu jîi mə kaa i sî mûm àkàrə mbi yulà tswê. Mə tswə ni ñki nlogè waa i kii zî ni ju; i ka tigə yu'u ni ñji yà, i tigə bə akàrə mbi yî fùùrè, i kii tswə ni ñtsèèmbi yî ñfùùrè.

17 “Ñji'i ànnu yîi Taà ghà à kònjə gha aa à ni mə mə kònjə mǎfà ñtswéntîi yà tǎ bǒj bû kwərə fu.

18 Kaa nù tsù mbə wa'ǎ ñtswéntîi yà a mbo mè kwərè. Mə aa fa ñtswéntîi yà aa tsi'i a ñkònjə mè. Mə tswə ni mǐdà'à mə mbə mè fá, ñki ntswe ni mǐdà'à mə mbə mè bú ñkwərə fu. Aà ànnu yîi mə Taà ghà à swǒj mə ta mè aa ñghirə aà.”

19 Ma nuà ñghàà ni bú ñzi ni ñyàtə a titîi baYuda byá.

20 Bo bî ghà'atè lə si swonjə ni mə, “A tswə ni àzwî yî bî! A baanə aà bàànə! Ni yu'utə ni ànnu yîi mə a swonjə aa a ya aa ε?”

21 La bî mǎ'c bi swonjə ni mə, “Nù yîi mə à tswə ni àzwî yî bi aa kaa mbə wa'à lalà ka ñghaa! Mbə àzwî yî bi a ghirè bifè'ənè ka ñyè idigə aa ε?”

Ajànjə mə bi lə ntuu Yesu aà

22 A lə mbə maà noò laa, a bə noò mǎfə'è, ñki bə noò yîi mə bi lə si ji ikò Nsi'itè ñdámà'anwî a Yerusalem aà.

23 Yesu à lə si ghantə ntəwə ñkǎ'c mbu nsigə wa adigə mə bi lə si twonjə ni Ntsùbu'u Solomon aà.

24 BaYuda bi ghotè ñkarisə yi mbetə yi mə, “O ka lèè yi'i a ñjim i ywe'e aa a noò àkè aa ε? Swonjə tǎ à laa atu bî'i: O bə aa Ayo'ò Nwî wa aa ε?”

25 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Mè fòd mē ñswonjə a mbo bú la kaa ni wa'ǎ ànnu yîi mə mè swǒj aa bîi. Mǐfà'à mûi mə mə fá'a ni ikûm Taà ghà aa, mi dî'i ni ñj yîi mə mè ni ghu aà;

26 la kaa ni wa'à bîi ñlonj mə kaa ni sî mbinjèrè ja bə aà.

27 Mbinjèrè ja i yu'u ni ñji yà; mè zî waa, i kii ñyonjə nàà.

28 Mè fa ni ñtswéntîi yîi mə i lwî'i ññkonjə aa a mbo bo, kaa tǎ bo yi wa'à kwò bə. Kaa nù tsù kaa a yî wa'à waa a mbo mè twɛɛ ñkwərə.

29 Taà ghà yîi mə à fa waa a mbo mè aa, à tswə ni àdà'à ñtsyatə njòd ñtsimè, kaa nù tsù sî ghu tswé yîi mə mbə a twɛɛ waa a mbo Taà ghà ñkwərə.

30 Mè ni Taà ghà, bî'i yu bə aa ayoo yî fùùrè.”

31 BaYuda bya bi yù'ù mē ma la aa, mbwɛɛ ñgǎ'ò mə bi bú tumtə yi ghu.

32 Yesu a swonjə a mbo bo mə, “Mè ghìrè mə ñnnu jî ghà'atè jî siginə a nsi mi'i bú, jîi mə Taà ghà à fa mə tá mè ghìrè; àa yuu ànnu a titîi ñnnu ma jû yîi mə a ghìrè ñtònjə ghuu i lwî ni tigè ñlɔɔ a tumtə gha aa ε?”

33 Bo kwi'i ghu mbo mə, “Kaa bî'i si lǎɔ a ntumtə gho aa ñlonjə ànnu yî siginə ma yù yî tsu mə ò ghìrè aà. Lá bî'i lǎɔ ntumtə gho aa ñlonjə mə ò bəgìtə Nwî! O bə aa tsi'i ñumàisòn lǎ mbanjə ntigə ñlɔɔ ni ñlògè ñbinù gho mə ò bə aa Nwî!”

34 Yesu a kwi'i a mbo bo mə, “Tigə bi ñwa'anə a mûm ànjwà'ànə ñòjə sè buu mə Nwî à lə nswonjə mə, 'Nì ni binwî'?”

³⁵ Bì'inè zi mē kaa mbə bi wa'ă annù yīi mē a tswe a mûm àŋwà'ànə Nwī aa kwensə; mbə Nwī a twonj bə bya mē à le mfa ntoò yī a mbo bo aa nī binwī,

³⁶ a tsyā aa mē akə nī swonj a mbo yu wa yīi mē Tà a tso'c nī àyoo afà'á yī, ntoo fāa mûm mbi aa, mē a bəgītə Nwī, nlonj mē à swòŋə mē, 'Mè nī Mu Nwī' aa ε?

³⁷ Mbə a bə yīi mē kaa mē si ìnnù jīi mē Taà ghà à swòŋ mē tâ mē ka ŋghirə aa ghìrə, nī tsuu mîntīi muu a nu mē nnijə.

³⁸ Lá mbə mē ka ŋghirə aa ma juù ìnnù, ka mē nī sī gha bii aa, a ku'ùnə mē bonj nī laa mbii ìnnù jīi mē mē ghìrə aà, tá zi ŋgaa yī mò'c mē Taà ghà à tswe a mûm mē, mē kī ntswe a mum Taà."

³⁹ Bì bú nìcɔ mē bi baŋnə yī, a wi'íkə mbwε yī a titīi bo.

⁴⁰ Yesu a bú nìo ndàŋsə ñtoo a njiŋ ñkí Jordan, wa adigə mē Jon à le si murə bə ghu a ŋkì aà, ñtigə ntswe ghu.

⁴¹ Bə bí ghà'atè le nzi ghu mbô. Bo le si swonjə nī mē, "Jon, kaa à le wa'ă ìlensə ghìrə, lá ìnnù tsim jīi mē à le nswonj nlonj ŋgaa ñu ghuà aa, i fè'è mē nlaa."

⁴² Bə bí ghà'atè bii mē bi le nzi ghu aa bi nīŋ mîntīi myaa ghu nú.

11

Nìwo ni Lazarus

¹ Nù yī mò'c à le ntswe ghu, ìkúm yī i bə Lazarus, ñtswe nī a ala'a Bethany, ŋghirə ñwò nìghòò. Bethany ghú à le mbə ala'a yīi mē Mary bo mumaà yī Martha le si tswe ghu aà.

² (Mary ma ghú, à nī wa mē à le ŋkùrə mighurə mi àtìnduù mya a mikòrə Yesu ñtigə nyε'ε nī inòŋtú ji aà. Lazarus ghú mē à le si ghòò aa, a le mbə mumaà yī yī nìbàŋnə.)

³ Bìjāantə bi bya bi le ntoo ŋkìi a mbo Yesu ñswonj ghu mbo mē, "Mmà'ambì, ñsùkà'á ghò wa mē ó kòŋə aa a ghòò."

⁴ Nòò yīi mē Yesu à le nyu'u ŋkìi ghu aa, nswonj mē, "Kaa nìghòò nī Lazarus nú kaa nī ka wa'á aa nī nìwo lwī'isə; nìghòò nú nī zi aa mē nī zī nī nìgha'a a mbo Nwī, i kii bə mánjī yīi mē Mu Nù a ka kii kwere nī nìgha'a ghu."

⁵ Yesu à le ŋkòŋə Martha nī mumaà yī Mary nī Lazarus.

⁶ Ka mē à le ŋkòŋə waa tsi'í annù aa, à kwèrə mē ŋkìi nìghòò Lazarus wa aa, mbo ntswe maa adigə njwi ji baà.

⁷ Njwi jya ji baa i tsyā mē aa, a swonj a mbo ŋgǎnyəgənnù ji jya mē, "Nì ghìrə bì'inè bu mbìi ŋghεε fu a ala'a Yudea."

⁸ Ŋgǎnyəgənnù ji jya i kwi'i ghu mbo mē, "Rabbi, ò wà'atè mē kaa agha'a a burə tì sà'atè mē, bə bi adigə ma bya kī lòc ntùmte wò nī ñgò'ò, ò bú nìcɔ nī nìbii ghèè ghu aa ε?"

⁹ Yesu a swonjə a mbo bo mē, "Tigə ìbàntə noò i tswe nī njwi aa nìghúm ñtsò baa aa ε? Maa ajàn, ñu ñtsim yīi mē a karə a si'inə aa, kaa à si mikòrə mī tumtə ŋwo, nlonj mē a yə nī ñkà'a mbi ghù aà.

¹⁰ Lá ñu yīi mē a zī nī itugə aa, a fiŋkə ŋwo, nlonj mē kaa à sī nī ñkà'à tswé."

¹¹ Yesu à swòŋ mē ma la aa, mbù ŋku'usə mē, "Nsùkà'a yī'inə Lazarus a bwii aa bwii, lá mē ka ghèε i tsigītə yī tā à biinə filó."

12 Ngǎnyөгǎnnu ji i kwi'i ghu mbo mө, "Mmà'àmbi, mbө a ka mbwii aa bwii boj à ka bú bìnə i tswe fu ntii."

13 Yesu à le si lòò aà nswonj mө Lazarus à kwò aa kwò, lá ngǎnyөгǎnnu ji i bánjə m̀m̀cɔntə mө Yesu a swonj aa tsi'i filo fi bwii.

14 Yesu a tigè ñghɛɛ nı mbii ñlaansə a mbo bo mө, "Lazarus à kwò mө,

15 lá ñlonj ñkwitú ghuu, mө d̀r̀itə mө kaa mө ghirə ñwa'à bi'i yu tswe aa, tá tá nı tsya ghu mbii. Tsitsónj nı ghirə bi'inə ghɛɛ ghu mbèè."

16 Thomas, wa mө bi le si twonjə nı mu binwi aa, a swonj a mbo ngǎnyөгǎnnu Yesu jya ji m̀o'c mө, "Nı ghirə tá bi'inə yonjə ndi'innu yi'inə tá bi'inə nıbo ghɛɛ tá a bө niwo, bi'inə nıbo kwò!"

Yesu à nı nywèenə nı niwo ñki mbө ntwèntii

17 Nòò yii mө Yesu à le nzi ñku'u a Bethany aa, nyө mө à le ti bө aa boj Lazarus à kwò mө, bi twinjə yi, ñjwi i tsyá ji nikwá.

18 A nló a Bethany ñghɛɛ nywe'e a Yerusalem à le mbө tsó bimalə bi baà,

19 maa ajàn baYuda bi ghà'àtə bi le nzi a mbèè Martha bo Mary a nlə'ətə m̀ntii myaa nlonj annu niwo mumaà wàà wá.

20 Nòò yii mө Martha à le nyu'u mө Yesu a zi aa, mfè'è ñghɛɛ a mbòò yi, la Mary a bánjə ntswe a ndá.

21 Martha à ghèè mө nıbo Yesu aa nswonj ghu mbo mө, "Mmà'àmbi, ò kì baa tswe faà boj kaa mumaà gha ghú kaa à si kwò!"

22 Lá mө zi tsi'i annu ññkonj mө, tsi'i tsitsónj ò bө betə annu yii mө o lòò aa, boj Nwi à ka fa a mbo wò."

23 Yesu a swonj ghu mbo mө, "Mumaà ghò ghú à ka bú bìnə fu."

24 Martha a kwi'i ghu mbo mө, "Mə zi mө à ka yi bìnə fu a noò yii mө biku bi bө ka yi yweenə niwo a njwi ñlwi'ñjimə aà."

25 Yesu a swonj ghu mbo mө, "Mə nı nywèenə nı niwo, ñki mbө ntwèntii. Nù ntsim yii mө à ññ ntii yi a nu mө aa, à ka tswe ntii, ka mө mbө a t'e'e ñkwo kwo.

26 Nù ntsim yii mө à ntswe ntii ñki ññ ntii yi a nu mө aa, kaa à ka yi wa'à kwò. O bii ma yú annu aa ɛ?"

27 Martha a kwi'i mө, "Ññjə, Mmà'àmbi, mө bii! Mө bii mө ò laa mbө Ay'ò Nwi, mbө Mu Nwi, wa yii mө à le ntswe nı mfè'è fàa mbi aà."

Ajànj mө Yesu à le nyə'ə aa

28 Martha à swonj mө ma mùu ajàn aa, ññe'esə mbii ñghèè a ntwonj mumaà yi Mary. A ghèè mө aa nswonj ghu mbo mө, "Ndi'innu à zi mө, à laa ñkii mbetə nı ghò."

29 Mary à yù'ù mө aa mburə mbii nı mfè'è ñghɛɛ a mbòò yi.

30 (A le si bө maa noò aa boj kaa Yesu kaa à burə ti wa ñj'ò'ò ala'a ñghèè ñkuu, lá mburə aa tsi'i wa adigə mө Martha à ghirə mmà'àtə yi ghu aà.)

31 BaYuda bii mө bi le ntswe a múm nda bo Mary wa adigə niwo aa, bi yə mө a jàn yii mө à bìnə ñka mfè'è ñghèè aa, m̀m̀cɔntə mө a ghèè aa wa atu nisyə a nyə'ə ghu, ñtigə nyonjə nı.

32 Mary à ghèè mө ñku'u wa adigə yii mө Yesu à le ntswe ghu aa, nyө yi, ñwò ghu mikòrə, nswonj mө, "Mmà'àmbi, ò kì baa bө tswe faà boj kaa mumaà ghà ghú kaa à si kwò!"

33 Yesu à yə mө ajàn yii mө Mary bo bi bө bya mө bo bo zi aa, bi yə'ə nə ò ñjənjə ñki ñko miiñjə wàà tsi'i annu ññkonjə.

34 Yesu a betè waa mæ, “Nì twiŋɔ yi aa fə aa ε?”

Bo kwi'i ghu mbo mæ, “Mmà'ambí, zì nyê.”

35 Yesu a yə'è.

36 Bè bii mæ bi le ntswe ghu aa bi swonj mæ, “Nì yê àjàn yii à le ŋkòŋè yi aà!”

37 La bo bii mæ'ɔ bi swonj mæ, “A le mbaa wa'a ghirè tâ bifè'è'nè ka nyè ìdigè aa ε? A kì wa'a à kì nzi a ajàn yii mæ mbə yu ghirè Lazarus a tswe ti kwo aa ε?”

Ajàn mæ Yesu à le nyweensə Lazarus aà

38 Ajəŋnè a bú ntswa Yesu tsi'i mbê ànnù, a gheè wa atu nisyè mæ bi le ntwiŋə Lazarus ghu aà (nisyè ma nú le mbə aa àbù'ù mæ bi to a múm ŋgò'ò, ŋkì ŋkusə ntsù yi nì ŋgò'ò).

39 Yesu à zì mē ghu aa, nswonj a mbo bo mæ, “Nì lo'ɔsə ŋgò'ò ya wa ntsù nisyè!” Martha, njàantə ŋkú nù wa, a kwi'i ghu mbo mæ, “Mmà'ambí, àyà'à a ka lùm si'i si'i nlonj mæ à ni njwi ji níkwà tsitsɔŋ a jàn yii mæ bi kì twiŋə aà!”

40 Yesu, a swonj ghu mbo mæ, “Mè ghirə mbaa wa'á a mbo wò swonj mæ, ò ka yə nigha'a nì Nwí, mæ mbə wò bii aa ε?”

41 Bo lo'ɔsə ŋgò'ò ya mæ bi le ŋkusə ntsù nisyè nya ghu aà. Yesu a nentə mi'i mi a ndəŋ nswonj mæ, “Taà ghà, mæ fa mbi'ikə a mbo wò, nlonj mæ o yu'utə nì ànnù yii mæ mæ swonj aà.

42 Mè zi mæ o yu'utə nì ànnù yii mæ mæ swonj aa ŋgòŋ bìnòò bìtsimè, lá mæ lɔɔ a nswonjə yulà ànnù tsitsɔŋ aa nlonj ŋkwitu nnɔɔ bē bulà faà, tá tá bo bii mæ a gha aa a tòo wò.”

43 A mǎnsə mē a nswonj ma mùu ajàn aa, ntwonjə Lazarus tsi'i nì nji yí nti, mæ, “Lazarus, fè'ε nzi!”

44 Lazarus, a fè'è, mburə nì itsə'è jya jii mæ bi le limtə mbô mi, nì mikòrə mi, a bò'ɔ nsi yi ghu mbəŋ ntwiŋ aà. Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Nì fεε itsə'è jya ghu nu, mǎmà'atə yi tá à gheε.”

Ajàn yii mæ bi le ntaŋə annù atu Yesu aà

(Mt. 26.1-5; Mk. 14.1-2; Lk. 22.1-2)

45 BaYuda bya bi ghà'atə mæ bi le nzi a mbèε Mary wa adigə niwo aa, bi le nyə annù ya yii mæ Yesu à le ŋghirè aa, nniŋ mǎnti myaa ghu nú.

46 La bo bii mæ'ɔ bii ŋgheε a mbo baFarisai nswonjə annù yii mæ Yesu à le ŋghirè aà.

47 Maa ajàn, baFarisai bo bi bilii bi ŋgǎŋmà'a Nwí, bi gheè mboonsə bo bi ŋgǎŋndasa'a, nswonj mæ, “Bì'inè ka ghirè aa mæ akə aa ε? Nì yə ìlensə jì ghà'à ŋgha'a mæ nù ghú a ghirè aà!

48 Bì'inè bə mǎ'atə yi tá à ka ŋgheε nì mbǎi ma mùu ajàn boŋ bə bìtsim ka bii annù yi, tá bità bi ala'a bi baRoma bi zi nta ŋgi'i nì ndámà'anwi yí'inè bo bi àla'a yí'inè!”

49 Nù nìbò yí mǎ'ɔ yii mæ ikũm yi i le mbə Kaifas, mbə ŋgǎŋmà'a Nwí yí nwe maa alòò aa, a swonj mæ, “ƒtirə ndə jì tsu!

50 Nì si zi mæ a boŋtə mæ tá nì zwitə a nù yí mǎfùurə a atu àbùgè bē, ntsyatə ajàn yii mæ mbə nì zwitə àla'a tsim aa ε?”

51 Tsi'i ànnù nŋŋkòŋə, kaa à le wa'á annù ma yú swonj aa nì itu ibiñnú yi bē; mbə yii mæ à le mbə ŋgǎŋmà'anwi yí nwe maa alòò aa, Azwí Nwí a le

ngħirè mæ tã à fi'isè ma yû ànnù ñswonj ñlonj mæ Yesu à le ntswe nî ñkwo a atu baYuda aà,

⁵² kaa tã à wa'á aa tsi'í baYuda bobo bê, à le ñki ntswe nî ñghòtè bè bi Nwí bii mæ bi ja'anè a múm mbi yû ntsimè aa, ta tã bo bè ibiñnu yí fùurè.

⁵³ Nlòginè maa ñjwi, bîsa'a bi ala'a bi baYuda bi tigè ñtanj ajàn mæ bi ka zwitè yí.

⁵⁴ Maa ajàn, Yesu kaa à le si wa'à bù ñkarè a titii baYuda nyèntè, à le mbàñnè mma'atè ngħèe a mbèè àdìgè yí mo'ò, a mbèè ñta'a miwèè miwèè, bi twonjè nî ikùmè ala'a wa ni Ephraim, bo bi ngànyègònnù ji bi tigè ñtswe ghu.

⁵⁵ Nòò ikòò Passa à le ntigè ñkoontè, bè bî ghà'atè ló a ala'a ñko'ò ngħèe a Yerusalem a nlèè nù jyaa ì laa ajanj mæ nòñsè à le ndi'ì aa, mbonj tã nòò ikòò wa ku'u.

⁵⁶ Ajàn yii mæ bo le si lòò nî Yesu aa, bo bòòntè mæ a ndámà'anwí aa, ñtigè mbetè nî waa bo ni bo mæ, "Nî mòòntè mæ akè aa è? Nî laà mòòntè mæ à ka zì faa adigè ikòò aa è?"

⁵⁷ A le ti bè aa bonj bìlìi bi ngàñmà'a Nwí bo bì baFarisai, bi tsèrè mæ mæ mbè ñù tsù a zi adigè yii mæ Yesu à tswe ghu aa, a zì ñkè'enè, ta tã bì bañnè yí.

12

A àjànj yii mæ Mary à le nyò'ò Yesu ni mùwuré a Bethany aà (Mt. 26.6-13; Mk. 14.3-8)

¹ Njwi ì le ntigè mburè aa ji nto'ò mbonj tã ñjwí Passa ì zi. Yesu à le nzì a Bethany, wa adigè mæ Lazarus wa yii mæ à le nyweensè a niwo à le si tswe ghu aà.

² Bi le nnañsè miji ghu mbô. Lazarus bo Yesu tswé a atu atetè, Martha a tigè mfa ni miji a mbo bo.

³ Mary à le nlògè atii ntsinj mighurè mî lùmtè mi atindùù mii mæ mi le nnañsè mbè tsi'í mî narda aa, ntswentè a mikòrè Yesu, ñlògè inòñtù ji ntigè nyè'è ghu. Ayà'à mighurè ya a le mfè'è ñluu wa múm ndá.

⁴ Judas Iscariot, ngànyègònnù yí yí mò'ò mæ à le ntswe nî mífèé yi aa, a swonj mæ,

⁵ "Bì ghirè wa'à mighurè mù lógè mífèe ni àba'atè ñkabè silva ñkhì ji tare,* ñlògè ñkabè ya ñkwetè ngàñfùmè ghu aa a ya aa è?"

⁶ Kaa à le wa'à ma mùu ajàn swonj aa nlonj mæ à le si ko milèñnè ñgàñfùmè, à le swonj aa nlonj mæ à le mbè nyèrè aà. Tsó mæ abàa ñkabè aa à le si lòè yu aa, à le si ñe'esè mfi'itè ni yí mò'ò.

⁷ Yesu a tigè ñswonj mæ, "Mà'atè yi! Mà'atè yi tã à lèè mighurè mù a nyò'ò mæ ghu a ñjwi yii mæ bi ka yí twinjè gha ghu aà.

⁸ Bu bì ñgàñfùmè tswe aa tsi'í bìnòò bitsimè, lá kaa mæ ka yí wa'a a titii bù aa a ngòñ bìnòò bitsim tswé."

⁹ Nnòò bê yii mæ ì le mburè ngħa'a ngħa'a aa, ì le nyu'u mæ Yesu à le ntswe a Bethany, ñtigè ngħèe ghu. Kaa bì le ñwa'à ghu ká ngħèe laà aa nlonj tsi'í Yesu, bi le ñkii ngħèe aa a nyè Lazarus, wa yii mæ Yesu à le nyweensè niwo aà.

* 12:5 300 denarii, ñkabè baGriika, denarius yí mífùurè a le mbè ñkabè ngàñàfà'a a atú ñjwi.

¹⁰ Bili bi ngǎnmà'a Nwí bi le ntigè ntaŋtə nî àjàn yí mə bi ka kii zwitə Lazarus,

¹¹ ñlon mə á le ngǎhìrè yu mə tá baYuda bí ghà'atè tá bì ka ma'atə nî waa ñbàŋnə ñghɛɛ ni a mbo Yesu.

A àjàn yí mə Yesu à le ŋkuu a Yerusalem tsò mǎḍ aa

(Mt. 21.1-11; Mk. 11.1-11; Lk. 19.28-40)

¹² Abèè a fù'ù mə, ñnḍò bə yí ghà'atè yí mə i le nzí a nǎi ìkòò Passa aa, i le nyu'u mə Yesu a kuu a Yerusalem.

¹³ Bi le ntigè ñghɛɛ nlòò ijan mighə ñghɛɛ ni ju a ñkwɛrə yu ghu. Bo le si tigə ntwonə nswonə ni mə,

“Hosiana! Bì'inè gha'asə yu wa yí mə a zǐ nî Ìkúm Mmà'àmbi aà!

Bì'inè gha'asə a Mǎḍ baIsrael ma ghú!”

¹⁴ Yesu à le lógə jakasí ñko'ɔ ghu atú, a fe'è tsi'í wa ajàn yí mə bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwí aa mə,

¹⁵ “Tsuu ki bo'ɔ mbá, wó, ñjò'ò àla'à Sion!

Mǎḍ ghò à wí mə a zǐ, ñko'ɔ a atu mu jàkasí aà.”

¹⁶ Maà noò, kaa ngǎnyəgənnú ji kaa i le wa'á nǎi'í ànnú ma yu zǐ. Lá nòò wa yí mə Yesu à leé ñyweenə níwo ñkuu a mum nìgha'a ni aa, bo le ŋwa'atə mə àŋwà'ànə Nwí a le nswon annú ma yú ñlon ŋgaà yí, ñki tigə ŋwa'atə ajàn yí mə bi le ngǎhìrè ma yú ànnú ghu nú aà.

¹⁷ Bə bya bíi mə bi le ntswe bo bí Yesu wa noò mə à le nzí twonə Lazarus mə tá à fe'ɛ wa mum nìsyè, ñyweensə yí níwo aa, bi le ngǎhèè ñswon annú yí mə bo le nyə aà.

¹⁸ A ni ànnú yí mə a le ngǎhìrè ñnḍò bə wa i zǐ a mbòò Yesu aà. Bo le nzí aa nlon àlènsə ma ya mə à le ngǎhìrè aà.

¹⁹ BaFarisai bíi mə bi le ntswe ghu aa, bi le si tigə nswonə bo ni bo mə, “Kaa ànnú yí mə bí'inè ghìrè aa kaa a si ni mbíi ghɛɛ! Yé nî àjàn yí mə mbí ntsim i yònə ghu ñjəm líi aà!”

BaGrikia bi lɔɔ a nyə Yesu

²⁰ BaGrikia bí mo'ɔ bi le ntswe a titi bə bíi bi le ñko'ɔ ñghɛɛ a Yerusalem a mmii Nwí wá noò ìkòò.

²¹ Bo ghèè ñswon a mbo Philip (wa mə à le nló a Bethsaida a Galilea aà), mə, “Taà, bí'i lòɔ a nyə Yesu.”

²² Philip a ghèè ñswon a mbo Andrew bo bya bi baa kí ñghɛɛ nswon a mbo Yesu.

²³ Yesu a kwi'í a mbo bo mə, “Nòò à kù'ù mé mə Mu Nù à ka kwɛrə nìgha'a.

²⁴ Mə swón tsi'í annú ñŋkonə a mbo bù mə, m̀bə bí tuu mbùmə ànsan a nsyè bwe'e tá ì kwo mfəərə bon ì ka tswe tsi'í yùyu, kaa wa'à senè. Bɛɛ mə ì kwo bon ì ka tigə təŋ mbùmə ànsan jǐ ghà'atè.

²⁵ Nù yí mə a kǔŋ ntswéntí yí aa à ka bəŋnə bwəsə, lá nù yí mə a bàà ntswéntí yí fàa nsyè aa, a bəŋnə ləə aa ləə ì yí tswe nî ntswéntí yí ì lwí'í níkonə aà.

²⁶ Nù yí mə a kǔŋ a ŋka mfà'a a mbo mə aa, à tswe nî ñka nyònə nî ghà, tá ngəŋfà'á ghà a ki ntswe a adigə yí mə mə tswe ghu aà. Taà ghà à ka yí kii ŋentə a nù ntsim yí mə a fà'a a mbo mə aà.

Ajàŋ mæ Yesu à le ŋghàa annù ñlonŋ annù niwô yi aà

²⁷ “Ntîi gha i luu ni àjəŋnə, mæ ka swonŋ aa mæ akə aa ε? Mæ ka swonŋ aa mæ ‘Taà, tsee bii tâ ghuà noò ŋgi’i à yə gha aa ε?’ Nŋanŋ mæ le nzi ñlonŋ aa noò ŋgi’i mà ghù.

²⁸ Taà, gha’asə fkuŋ ghô!”

A swonŋ mæ laa, ŋji i ghaà a aburə nswonŋ mæ, “Mæ tē’è mæ ŋgha’asə, mæ ka kù’ùsə bú gha’asə.”

²⁹ Nnòò bē wa mæ i le ntəə maa adigə aa, i le nyu’u ŋji yā, bí mɔ’ɔ swonŋ mæ, a kũm mbəŋə, bi mɔ’ɔ bi swonŋ mæ, “Angel à ghàa ghu mbô!”

³⁰ Yesu a swonŋ a mbo bo mæ, “Nji yú kaa i si ghaà ñlonŋ aa ŋгаа yà, i ghaa nlonŋ aa ŋгаа yùu.

³¹ Nòò yii mæ bi ka sa’a isa’a mbi ghu aa, à kù’ù mē. Bi ka sigisə ŋú yii mæ a sa’a mbi yù aa a aləŋə nifɔ, i furə yi tâ à fε’ε.

³² Nòò yii mæ bi ka ŋentə ghá a ndəŋə, i lɔ’ɔsə aa fàa atu nsye aa, mæ ka swunŋ bē bitsim tâ bi zi a mbo mē.”

³³ A le nswonŋ laa nifigitə aa ajəŋə niwo yii mæ à le ntswe ni ŋkwo aà.

³⁴ Nnòò bē wa i kwi’i mæ, “Nòŋsə yi’i à swonŋ mæ Ayo’ò Nwi wa à ka yi tsew aa ñŋkonŋə. O bú ntsya aa la nswonŋ mæ bi ka ŋentə Mu Nù a ndəŋ aa ε? Mu Nù ma ghù à bu mbə aa wò aa ε?”

³⁵ Yesu a kwi’i mæ, “Nkà’à i ka bú tsew bu bo aa tsi’i a atu mú àtîi noò. Ni ka ntəə a múm ŋkà’à fàa noò mæ ni tsew ni ghu aa, mæ tâ itugə tsuu ghuu fii; ñlonŋ mæ ŋú yii mæ a təə nitugə aa kaa à si adigə yii mæ yu ghèè ghu aa zi.

³⁶ Ni niŋ mîntîi muu a nú ŋkà’à ghù fàa noò mæ ni tsew ni ghu aa, tã bə bɔɔ bi ŋkà’à.”

Yesu à swonŋ mæ laa aa, nlo yi a titi bo ŋghεε nləəntə.

Annù ajàŋ mæ bə le wa’ à nî àbiiintîi tswè aà

³⁷ Ka mæ à le ŋghirə ñlensə ji ghà’ à ŋgha’a a titi bo aa, kaa bo le wa’ à mîntîi myaa ghu nu niŋə;

³⁸ mæ tâ annù yii mæ ŋgəŋntoò Nwi Yesaiah à le nswonŋ aa, tâ à fε’ε mbòntə mæ,

“Taà, wò à le mbii ntoo ya mæ bi’i le nswonŋə aa ε?

Nwi à le ndi’i mida’ à mi aa a mbo wò aa ε?”

³⁹ Maa ajàŋ kaa bo le ŋwa’ à mîntîi myaa ghu nu niŋə ñlonŋ mæ Yesaiah à le ŋki nswonŋ mæ,

⁴⁰ “Nwi à mà’ à mæ afə’ə a mi’i bo, ŋki mfiŋ mitsyè myaa, mæ tâ mi’i myaa tsuu idigə ki yə, tâ itú jyaa i tsuu innú ki zi, tâ wa’ à waa lò mbəŋkə nzi tsi’i gha tâ mæ ghurə waa.”

⁴¹ Yesaiah à le nswonŋ laa nlonŋ mæ à le nyə nigha’a ni ñtigə mbəŋ swonŋə ma yuú ànnù ñlonŋə yi aà.

⁴² Ka mæ à le mbə ma mùu ajàŋ aa, bità bi ala’a bí ghà’ àtə bi le niŋ mîntîi myaa a nu Yesu, la kaa wa’ à bəŋnə nswonŋə ni a mbo bə ñlonŋ mæ bo le si bɔ’ɔ ni mæ baFarisai ka furə waa a ndəŋghòtə.

⁴³ Bo le kòŋ mæ tâ bə ka mbeentə waa, ntsyatə nləɔ mæ tâ Nwi à beentə waa.

Nìghàà ni Yesu ni ka yi sa’a bə

44 Yesu a tɔɲɲə̀ n̄swoɲ mə, “N̄u ȳi mə à n̄ɲ n̄tī ȳi a nu mə aa, kaa à s̄i aa tsi'í a nu mə n̄ɲə̀, à k̄i n̄nīɲə̀ aa a nu yu wa ȳi mə à l̄e n̄toɔ gha aà.

45 N̄u ȳi mə à yə̀ gha aa, à yə̀ aa yu wa ȳi mə à l̄e n̄toɔ gha aà.

46 Mə̀ z̄i f̄aa m̄bi aa tsi'í t̄sɔ̀ ɲkà'á, mə̀ ɲu n̄ts̄im ȳi mə̀ à n̄ɲ n̄tī ȳi a nu mə̀ aa t̄á à tsuu a m̄úm̄ itugə̀ lw̄í'í.

47 N̄u ȳi mə̀ a yu'u n̄toɔ ya kaa wa'á l̄ə̀ə̀ aa, kaa mə̀ s̄i isa'a ghu nu n̄ɲə̀, n̄loɲ mə̀ kaa mə̀ l̄e ɲwa'á f̄aa m̄bi z̄i aa a n̄tsɔ'ɔtə̀ m̄isa'á, mə̀ l̄e n̄z̄i aa a nyweensə̀ m̄b̄i.

48 N̄u ȳi mə̀ à t̄uɔ gha kaa wa'á n̄ighàà na kw̄erə̀ aa, à tswe n̄i ànnu ȳi a ka sa'a ȳi, n̄ighàà n̄i mə̀ mə̀ swòɲə̀ aa, n̄i ka ȳi sa'a ȳi a n̄jw̄i n̄lw̄í'ín̄j̄im̄ə̀.

49 A bə̀ laà aa n̄loɲ mə̀ ànnu ȳi mə̀ mə̀ swòɲə̀ aa, kaa mə̀ s̄i aa n̄i à yaà àdà'á swòɲə̀, a fa Taà gh̄a ȳi mə̀ à l̄e n̄toɔ gha aa m̄fa n̄i ànnu ȳi mə̀ mə̀ tswe n̄i ɲghàa ɲk̄i swòɲə̀ aà.

50 “Mə̀ z̄i mə̀ ànnu ȳi mə̀ Taà a swòɲə̀ aa, a fa n̄tsw̄ént̄ī ȳi mə̀ ì lw̄í'í n̄ɲkoɲ aà. Maa aj̄aɲ mə̀ swòɲə̀ aa ànnu ȳi mə̀ Taà à swòɲə̀ mə̀ t̄á mə̀ swòɲə̀ aà.”

13

Aj̄aɲ ȳi mə̀ Yesu à l̄e n̄s̄i'í m̄ikòrə̀ m̄i ɲḡaɲȳə̀ḡə̀nnu j̄i aà

1 A l̄e m̄bə̀ a n̄jw̄i ȳi mə̀ àb̄èè a ka tigə̀ fu'u t̄á b̄i j̄i m̄iji m̄i Passa, l̄e boɲ Yesu à z̄i m̄ə̀ mə̀ noò ȳi f̄aa m̄bi à kòònt̄ə̀ m̄ə̀ a aj̄aɲ mə̀ yu ka b̄ú m̄mà'atə̀ m̄bi ȳu ì gh̄èè ȳi fu a m̄b̄èè Taà ȳi aà. Aj̄aɲ mə̀ à l̄e s̄i kòɲ b̄ə̀ b̄i b̄i m̄ə̀ à l̄e m̄b̄ə̀ b̄i f̄aa m̄bi aa, à l̄e n̄aɲsə̀ ɲkoɲ waa ɲkɔ'ɔ n̄lw̄í'isə̀.

2 Yesu bo b̄i ɲḡaɲȳə̀ḡə̀nnu j̄i l̄e s̄i j̄i m̄iji m̄i ɲkw̄ɛ̀f̄o a atu at̄et̄ə̀, l̄e boɲ Satan à n̄ɲ mə̀ ad̄i'it̄ə̀ ȳi b̄i a n̄tī Yuda mu Simon Iscariot mə̀ t̄á à fee ȳi.

3 Yesu à l̄e n̄z̄i mə̀ Taà ȳi à f̄a mə̀ ɲḡɔɲ j̄oɔ t̄s̄im f̄aa m̄bi a m̄bo yu, ɲk̄i n̄z̄i mə̀ aj̄aɲ mə̀ yu l̄e n̄lò a m̄bo Nw̄i n̄z̄i aa, yu ka b̄ú l̄o gh̄èè ȳi fu ghu m̄b̄èè.

4 A l̄e n̄tigə̀ m̄bīinə̀ wa atu at̄et̄ə̀, n̄tsɔ'ɔ akut̄ə̀ ȳi n̄lə̀ə̀, n̄lɔgə̀ tawòl̄ə̀ n̄limtə̀ a at̄ī yu.

5 N̄lɔgə̀ ɲk̄i n̄n̄ɲ n̄i àkan̄ n̄lòḡin̄ə̀ ɲka n̄s̄i'í m̄ikòrə̀ m̄i ɲḡaɲȳə̀ḡə̀nnu j̄i ghu ɲk̄i n̄ȳe'ɛ̀ n̄i tawòl̄ə̀ wa mə̀ à l̄e limtə̀ a at̄ī yu aà.

6 A k̄a m̄ə̀ aa n̄s̄i'í laa, n̄z̄i n̄ywe'e a nu Simon Peta, a bet̄ə̀ mə̀, “M̄mà'amb̄i o l̄òò aà n̄s̄i'í m̄ikòrə̀ ma aa ɛ?”

7 Yesu a kw̄i'í ghu m̄bo mə̀, “Kaa ò s̄i ànnu ȳi mə̀ mə̀ gh̄ir̄ə̀ aa ts̄its̄òɲ z̄i, la ò ka ȳi b̄òɲ z̄i aa a noò n̄j̄im̄ə̀.”

8 Peta a swòɲə̀ ghu m̄bo mə̀, “T̄á à tsuu bə̀ mə̀ noò tsu à tsw̄é ghu mə̀ ò ka ȳi s̄i'í m̄ikòrə̀ m̄á.”

Yesu a swòɲə̀ ghu m̄bo mə̀, “M̄bə̀ mə̀ tsuu m̄ikòrə̀ mo s̄i'í b̄ə̀ə̀ boɲ kaa s̄i ka wa'á n̄i ànnu b̄ú n̄tswe.”

9 Simon Peta a swòɲə̀ mə̀, “M̄mà'amb̄i tsuu tsi'í m̄ikòrə̀ ma m̄umu s̄i'í, k̄i n̄s̄i'í m̄bò ma bo b̄i at̄ú ȳá.”

10 Yesu a swòɲə̀ ghu m̄bo mə̀, “N̄u n̄ts̄im ȳi mə̀ à s̄i'í n̄ú ȳi aa, à laà n̄s̄iḡin̄ə̀ kaa ɲk̄i'ì n̄i m̄bu ɲkwat̄ə̀ n̄s̄i'í b̄ú n̄tswe; à tigə̀ n̄tswe aa tsi'í n̄i n̄s̄i'it̄ə̀ m̄ikòrə̀ m̄i. Wa b̄ú bits̄im n̄i laà, a k̄i n̄tigə̀ m̄m̄e tsi'í ɲu ȳi m̄f̄uùr̄ə̀.”

11 A l̄e t̄i bə̀ aa Yesu à z̄i ɲu ȳi à ka f̄èè ȳi aà, a b̄ə̀ ɲj̄i'í ànnu ȳi mə̀ à l̄e n̄swòɲə̀ mə̀ kaa bo l̄e ɲwa'á bits̄im laa aà.

12 Yesu à mànsè mè a nsi'i mikorê myaa mya aa, mbù ñwe'ε akutè yi ya fu mbiinè mbii ñtswe yi fu wa atu atetè. Mbetè waa mē, “Nì zì ñji'í ànnù yú yii mē mè ghìrè a nu bù aa ε?”

13 Nswon a mbo bo mē, “Nì twonè nàa ni ñdì'innù, ñkii ntwonè nàa ni Mmà'ambì ghùù, a ku'unè maa ajàn nlon mē àa ñù yii mē mè ni ghu aà.

14 Mbè mē, Mmà'ambì ghùù ñkì mbè ñdì'innù ghùù, là ñsi'i mikorê muu, ma màu ajàn, a ku'unè mē tã ñi ka nsi'i mikorê muu bu ni bù.

15 Wa mè dì'í aa ànnù a mbo bù mē tã ñi ka mfiginè ajàn ànnù ma yú mē mè ghìrè sii aà.

16 Mè swon tsi'í ànnù ñikon a mbo bù mē kaa abù'ù a sí Masa yí tsyá. Kaa ngàntoo a wa'à ñù yii mē à tòo yi a kì ñtsya.

17 Tsó mē ñi zì mè ñnnù mà jù tsitsónè aa, mbòonè a mbo bù mē mbè ñi ká mfa'a ni ju.

18 Kaa mè si ñnnù ma jù swonè aa nlon ñгаа yùù bitsimè, mè zi bè bii mē mè tè'ε ntso'ò aà. Là ñghàà ni Nwí nya mē ni swon ni mē, ‘Ñù yii mē bí'iyu jinè aa, à ka bøn tigè bàà nàá' aa ni tswe ñi mfe'ε mbòontè.

19 Mè swon a mbo bù tsitsónè aa mē tã bεε mē a ghìrè mfe'ε ma la, ñi bii mē mè laa mbè yu wa yii mē à ñi ghu aà.

20 Mè swonè a mbo bù tsi'í ànnù ñikon mē, ñù yii mē à kwèrè ñù yii mē mè tòo yi aa, à kì ñkwèrè aà ghá, ñù yii mē à kwèrè gha aa, à kì ñkwèrè aa yu wa yii mē à le ntoo gha aà.”

Ajàn mē Yesu à le nswon ànnù ajàn mē bi le mfe'ε yi aà
(Mt. 26.20-25; Mk. 14.17-21; Lk. 22.21-23)

21 Yesu à mànsè mè a nswonè ma juù ñnnù aa, ñti'í yi i nanse ñluu ní àjènnè, a swon ñi ñsi ñi ñsi mē, “Mè swonè a mbo bù tsi'í ànnù ñikon mē, ñù yì mò'ò a titi bù à ka ghìrè fèè ghá.”

22 Ànnù a le ñgha'a ngànyègènnù ji jya, bi tigè ñlenè waa bo ni bo.

23 Ngànyègènnù yi wa yì mò'ò, yii mē à le nnañse ñkonè aa, à le ntswe nnañse nyon ñkòontè ghu mbèè.

24 Simon Peta a te'ε mi'í mi ghu nu nswon ghu mbo mē, “Betè yi mē a ghàà aa nlon ñгаа wò aa ε?”

25 Ma waà ngànyègènnù yì, a lô ñyonè nyèkètè ghu nu, mbetè yi mē, “Mmà'ambì, ñù ma ghù, a ñi wò aa ε?”

26 Yesu a kwí'í mē, “Ñù yii mē mè ka tsùtè abaa a ní ñjya i fa ghu mbo aa, à ñi ghu.” A kwí'í mè làa aa, ntigè nlogè abà'a abaa ntsùtè mfa a mbo Judas mu Simon Iscariot.

27 Ajànè Judas à le ñghèsè ñkwèrè abaa ya aa, Satan a kuu ghu ñti. Yesu a swon ghu mbo mē, “Wàñsè, ghìrè ànnù yii mē o lòò ñghìrè aà!”

28 Kaa àbùgè bē yii a le ntswe wa atu tetè aa, kaa bo le wa'á ñji'í ànnù ma yú yii mē Yesu à le nswon ghu mbo aa zì.

29 Tsó mē Judas à le si làè abàa ñkabè aa, ngànyègènnù Yesu jya jì mò'ò i wa'atè mē, Yesu à le ntswe aà ñtoo yi aa mē tã à ghεε nyuu njoo jii mē bo ka ji ikòò wa aa ghu; kè mē tã à ghεε mfa ayoo a mbo ñgàñfumè.

30 Judas à kwèrè mē abaa ya aa, mburè mma'atè tsi'í maa noò mfe'ε. Itugè i fii.

31 Judas à mà'atè mē aa, Yesu a swon mē, “Tsitsónè, bi ghà'àsè mè Mu Ñù. Tsitsónè bi tsyà mè ghu nu, ñgha'asè Nwí.

³² Mbə bi gha'asə Nwī n̄tsya ghu nu, bəə boŋ Nwī à ka kii gha'asə yi i tsya a nu yu Nwīŋgòŋ, i kii burə ghèsə gha'asə yi ŋɡaa yī n̄fũurə.

³³ Bòò bā, kaa mə ka wa'ă bi'inə̀ bù n̄tswe tá àgha'a sa'atə; mə bə lǒ boŋ n̄ ka tigə lǒò n̄ā, lá mə swoŋ a mbo bù tsi'í aǵəŋə mə lɛ nswoŋə a mbo baYuda aa, mə swòŋə a mbo bù tsítsòŋ mə, 'Kaa mbə n̄ wa'ă adigə yīi mə mə ghèè ghu aa ghèè.'

³⁴ Mə fá ñdi'i yī m̄fi i a mbo bù. N̄ ka ŋkəŋə ghu bo ni bù. A ŋḡiŋ ŋḡiŋ a aǵəŋ mə mə kii ŋkəŋə ghuu aa, n̄ ka ŋkəŋə ghuu bu ni bù.

³⁵ N̄ bə ki kòŋnə̀ ghuu bu ni bù boŋ bə̀ bìtsim ka zi mə n̄ laa mbə ŋḡəŋyogə̀nnu j̄yá."

*Yesu a swoŋ annu aǵəŋ mə Peta à ka ghìrə tuu yi aà
(Mt. 26.31-35; Mk. 14.21-37; Lk. 22.31-34)*

³⁶ Simon Peta a betə yi mə, "Mmà'amb̄i, o ghèè aa a fə aa ε?"

Yesu a kwi'i ghu mbo mə, "Kaa mbə ǝ wa'ă a adigə yīi mə mə ghèè ghu aa tsítsòŋ yonə̀, lá à ka yī ki bə a n̄im tá ǝ yonə̀ ghá."

³⁷ Peta a swoŋ ghu mbo mə, "Mmà'amb̄i, mbə mə wa'ă gho tsítsòŋ yonə̀ aa a ya aa ε? Wá à tɛ'ε bə̀ bə̀ ànnu n̄iwo, boŋ mə ka fa n̄swənt̄i yá mbi'i ŋkwítu yò."

³⁸ Yesu a betə yi mə, "O ka nan̄sə fa n̄swənt̄i yò n̄bi'i ŋkwítu ghá aa ε? Mə swòŋə a mbo wò tsi'í annu n̄ŋkoŋ mə mbəŋ tá àŋkəgə̀ à tɔŋ n̄itugə̀ s̄i boŋ ǝ tùu mə gha ŋgàà ji tarə."

14

Yesu à ni m̄an̄ji yīi mə a ghèè a mbèe Ta àa

¹ Yesu a swoŋ a mbò ŋḡəŋyogə̀nnu ji mə, "Tá m̄int̄i muu tsuu ki tsìḡinə̀, tá n̄ tsuu ki jəŋnə̀, n̄ n̄iŋ m̄int̄i muu a nu Nwī, ŋki n̄iŋ a nu mə.

² Wa n̄ja'a nda i burə n̄luu a nda Taà tsi'í mbə ànnu. Wa mə ka ghèè i nan̄sə adigə yīi n̄ ka yī yǒŋ tswe ghu aà. A s̄i laà aa bə boŋ kaa mə s̄i swoŋ mə mə ghèè aa a nan̄sə àdigə a mbo bù.

³ Mə bə ghèè nan̄sə adigə, boŋ mə ka bú bì lǒgə̀ ghuu tá bù zi n̄tswe bi'inə̀ maa adigə mə mə tswe ghu aà.

⁴ N̄ zi m̄an̄ji yīi mə a ghèè maa adigə aà."

⁵ Thomas a swoŋ mə, "Mmà'amb̄i, kaa bi'í s̄i adigə yīi mə o ghèè ghu aa z̄i; mbə̀ bi'í tigə̀ n̄zi m̄an̄ji yīi mə a ghèè ghu aa mə akə aa ε?"

⁶ Yesu a kwi'i mə, "Mə ni m̄an̄ji, mbə̀ annu n̄ŋkoŋ, ŋki mbə̀ n̄swənt̄i. Kaa mbə̀ ŋu wa'ă a mbèe Taà ghèe tsi'í t̄i ghə̀ à tsya a nu mə.

⁷ A lɛ mbaa bə̀ mə n̄ zi gha, boŋ n̄ ki n̄zi Taà. Lá i lǒḡinə̀ tsítsòŋ n̄ zi yī, n̄ k̄i mə̀ n̄yə̀ yī."

⁸ Philip a swoŋ a mbo Yesu mə, "Mmà'amb̄i, àyoo yīi mə bi'í tigə̀ n̄lɔ tsítsòŋə̀ aa à n̄ tsi'í mə tá ǝ di'í Ta a mbo bi'í tá n̄u yi boŋə̀."

⁹ Yesu a kwi'i mə, "Bi'inə̀ nan̄sə mə n̄tswe aa a ni nòò yī ñsya, kaa ǝ wa'ă gha zi aa ε, Philip? N̄u yīi à yə̀ gha aa, à yə̀ mə Taà. O tigə̀ n̄bu n̄tsya aa la nswoŋ mə tá mə di'í Taà a mbo bù aa ε?"

¹⁰ Philip, ǝ s̄i bii mə mə tswe aa mum Taà, Taà a k̄i n̄tswe a mum mə aa ε? Ìnnu j̄u mə mə swoŋ ni a mbo bù aa, kaa mə si aa n̄ àtu ya swoŋə̀, à n̄ ifà'ă Taà ghá yīi mə à tswe a mum mə aà.

¹¹ Bii nì m̀ə m̀ə tswe aa mum Taà, Taà a kî ǹtswe a mum m̀ə; a tuu laa b̀ə, ǹi tig̀ə m̀bii ǹlɔŋ b̀ə m̀ifà'`a m̀ú m̀ə ǹi ỳə m̀ə fa'`a aà."

¹² Yesu a bú ǹswɔŋ m̀ə, "M̀ə swɔŋ a m̀bo bú tsi'`i ànnù ǹiŋkɔŋ m̀ə, ǹù ỳi m̀ə à ǹŋ ntɛi yi a nu m̀ə aa, a ka kii ki fà'`a m̀ifà'`a muà m̀ə m̀ə fà'`a aà; i te'`ε b̀àŋǹə i ki fà'`a innù jii m̀ə i tinsɛ ǹtsya aà, ǹlɔŋ m̀ə m̀ə gh̀èè a m̀b̀ε Taà laa aà.

¹³ M̀ə b̀ə gh̀èè b̀ɔŋ m̀ə ka ki gh̀ir̀ə ǹi innù tsim jii m̀ə ni b̀ətə ǹi ƒk̀um gha aà, m̀ə t̀a b̀i ỳə ǹgha'`a ni Taà ǹtsya a ǹjim M̀ú ỳi.

¹⁴ Ǹi b̀ə b̀ətə annù tsu ǹi ƒk̀um gh̀a b̀ə b̀ə b̀ɔŋ m̀ə ka gh̀ir̀ə.

Aj̀əŋ m̀ə Yesu à l̀ε ŋk̀à'`a m̀ə yu ka too Azẁi Nẁi àà

¹⁵ "Ǹi b̀ə k̀ɔŋə gha, b̀ɔŋ ǹi ka ki l̀əə ndi'`i j̀a.

¹⁶ T̀a m̀ə b̀ətə a Taà m̀ə t̀a à too ŋg̀àŋkwet̀ə gh̀ùu ỳi d̀àŋə, ỳi à ka tig̀ə lẁi'`i bu bo.

¹⁷ A ǹi Azẁi annù ǹiŋkɔŋə. Kaa m̀b̀ə m̀bi ỳu wa'`a yi kwɛr̀ə; ǹlɔŋ m̀ə kaa m̀bi ỳu kaa si ǹi ỳə, kaa wa'`a yi ki nzi. L̀a, ǹi zi yi, ǹlɔŋ m̀ə a tswe a titi b̀u, ǹtswe ni a mum b̀u."

¹⁸ Yesu a bú ǹswɔŋ m̀ə, "M̀ə b̀ə gh̀èè b̀ɔŋ kaa m̀ə ka wa'`a ghuu tsi'`i bú bu ma'`at̀ə; m̀ə ka bú b̀i fu a m̀bo bú.

¹⁹ A ni m̀ú àtɛi noò kaa m̀bi kaa i ka wa'`a gha bú ŋka nyə, l̀a t̀a bú ka nyə ǹi gh̀a; tsò m̀ə m̀ə tswe ǹti aà, ǹi ka kii tswe bitɛi.

²⁰ A ka ỳi b̀ə maa ǹjwi, t̀a ǹi zi m̀ə m̀ə tswe aa a m̀um Taà, ǹi k̀i ǹtswe a mum m̀ə, m̀ə k̀i ǹtswe a mum b̀u.

²¹ "Ǹù ǹtsim ỳi m̀ə a yu'`u ndi'`i ja ŋk̀i ǹl̀əə aa, à ni ǹù ỳi m̀ə a k̀ɔŋə gha aà. Taà à ka kii ki k̀ɔŋə ǹù ǹtsim ỳi m̀ə a k̀ɔŋə gha aa; t̀a m̀ə kii ŋkɔŋ ỳi, ŋk̀i ndi'`i ibiinu gha ghu mb̀o."

²² Judas, (kaa s̀i Judas Iscariot b̀ə) a swɔŋ m̀ə, "Taà, m̀b̀ə ò di'`i ibiinu gho aa m̀ə ak̀ə a m̀bo b̀i'`i kaa wa'`a a m̀b̀o m̀bi b̀àŋǹə ǹdi'`i aa ε?"

²³ Yesu a kwi'`i ghu m̀bo m̀ə, "Ǹù ǹtsim ỳi m̀ə à k̀ɔŋə gha aa, a yu'unə ndi'`i j̀a. Taà a kii ǹtig̀ə ŋkɔŋə ǹi, Taà ni m̀ə, b̀i'`i z̀i ŋghur̀ə ndùg̀ə b̀i'`i b̀o tig̀ə ǹtswe ghu.

²⁴ "Ǹù ỳi m̀ə à s̀i gha k̀ɔŋ aa, kaa à si ndi'`i ja l̀əə; kaa innù j̀u m̀ə ni yu'`u aa kaa i s̀i ndi'`i j̀a b̀ə, i lo aa a m̀bo Taà wa ỳi m̀ə à l̀ε ǹtoo gha aà.

²⁵ "M̀ə swɔŋ innù ma j̀u tsim a m̀bo bú tsits̀ɔŋ m̀ə m̀ə b̀ur̀ə ǹtswe bi'`iǹə aà.

²⁶ L̀a ŋkwet̀ə wa, Azẁi Nẁi ya ỳi m̀ə a laa m̀ans̀ə aa, ỳi m̀ə Taà à ka ỳi too ǹi ƒk̀um gha aa, a ka ỳi tig̀ə di'`i innù tsim a m̀bo bú, i gh̀ir̀ə ǹi tig̀ə ŋwa'`atə ǹi innù jii m̀ə m̀ə l̀ε ǹswɔŋ a m̀bo bú aà.

²⁷ "M̀ə l̀əə m̀b̀ɔɔŋə a m̀bo bú, m̀ə fa aa tsi'`i m̀b̀ɔɔŋə ỳa a m̀bo bú. Kaa m̀ə si fa aa aj̀əŋ ỳi m̀ə m̀bi i fa aà. T̀a m̀antɛi mùu tsee l̀ó ki tsig̀iǹə, ǹi tsuu kii ki b̀ɔ'`o.

²⁸ Tig̀ə ǹi gh̀ir̀ə m̀baa nyu'`u aj̀əŋ m̀ə m̀ə gh̀ir̀ə ǹswɔŋ m̀ə, M̀ə ka gh̀èè i b̀ɔŋ bú b̀i i z̀i fu a m̀bo bú aà.' A b̀ə b̀ə ỳi m̀ə ǹi k̀ɔŋə gha, b̀ɔŋ ǹi ka ki dorit̀ə ǹlɔŋ m̀ə m̀ə gh̀èè a m̀b̀ε Taà aà; i ki dorit̀ə aa ǹlɔŋ m̀ə Taà à tsyàtə gha aà.

²⁹ M̀ə sẁɔŋə innù j̀u a m̀bo bú m̀b̀ɔŋ t̀a i fe'`ε aa m̀ə, b̀εε i yi mf̀e'`è, ǹi ỳə m̀bi.

³⁰ Kaa m̀ə ka wa'`a a m̀bo bú ni ǹòò ỳi ǹsyà bú ŋghaa, ǹlɔŋ m̀ə ǹù ỳi m̀ə a sa'`a m̀bi ỳu aa, a z̀i. La kaa à si ǹi àd̀a'`a a atu m̀ə tsẁé.

31 Mə ghìrè aa ànnù yï mə Taà a swonj aà, mə tá m̀bi zi mə mè k̀nə Taà.

“Nì zi b̀i'inè ma'atə adigə yuà ǹlo yi'inè.

15

Yesu à ǹi àti milù'ù yi annù ǹn̄kəon̄ə

1 “Mè ǹi àti milù'ù yi annù ǹn̄kəon̄ə, Taà ghà a bə ǹu wa yï mə a fà'à a n̄kya milù'ù aà.

2 A kwàrə ntaa tsim j̄i mə i tswə a nu mə kaa wa'à ǹi m̀ntà koonə aa, m̀futə ǹi n̄taà tsim j̄i mə i koonə m̀ntà aa mə tá i koonə m̀ntà m̀i gha'atə.

3 Nìghàà ǹi Nw̄i n̄i mə mè d̀i'ì m̀ə a mbo bù aa, ǹi ghìrè m̀ə mə tá ǹi laa.

4 Ǹi lwi'i a mum mə tá mə ki n̄lwi'i a mum bù. Tsə mə kaa mbə n̄taà àti milù'ù wa'à m̀ntà koonə ti gh̄ i tsuginə ǹi m̀ti aa, a k̀i mbə nḡi nḡi mə kaa mbə ǹi wa'à m̀ntà koonə tighə mə ǹi lw̄i'ì a m̀m nu mə.

5 “Mè ǹi àti milù'ù, ǹi bə n̄taà j̄i. Ǹu n̄tsim yï mə à lw̄i'ì a mum mə mè k̀i n̄lwi'i ghu mum aa, à ka koonə m̀ntà m̀i ghà'atə; ǹlonj mə kaa mbə ǹi wa'ă annù tsu ghìrè ti mè.

6 Mbə ǹu tsuu a mum mə lw̄i'ì, b̀i bəgə ǹò'òsə kaa wa'ă ntaà yà bù ǹbə; i tigə ǹyoo, b̀i ghotə n̄gh̄e mma'a a mum m̀'ò a kh̄i.

7 Ǹi bə lw̄i'ì a mum mə tá ǹighàà na ki n̄lwi'ì a mum bù, boj ǹi ka betə nḡò n̄jòò tsim j̄i mə ǹi l̀ò aa, i tswə ǹi ju.

8 Bə yə n̄igha'a ǹi Taà ǹyonə aa ajàn yï mə ǹi koonə m̀ntà m̀i ghà'atə aà; ǹtsya ma mùu ajàn, ǹi tigə ǹbə nḡənyəgənnù j̄yà.

9 Mè k̀nə ghuu a nḡi nḡi a ajan yï mə Taà ghà à k̀nə gha aà; ǹi lwi'ì a m̀m àk̀nə yà.

10 Ǹi bə k̀i yu'u ndi'ì ja, boj ǹi lw̄i'ì a m̀m àk̀nə yà, a nḡi nḡi a ajan yï mə yù'ùnə ndi'ì Taà n̄ki n̄lwi'ì a m̀m àk̀nə yì aà.

11 “Mè swonj innù juà a mbo bù aa mə tá ǹidorè na tá ǹi tswə a mbo bù tá tá ǹidorè nuu ki ǹluu.

12 Ndi'ì yà a mbo bù i ǹi m̀: Ǹi ka k̀nə ghuu bu ǹi bù a ajan yï mə mè k̀nə ghuu aà.

13 Ak̀nə yï mə mbə ǹu a tswé ǹi yu a ǹu ikà'á j̄i yï mə a tsyatə ak̀nə tsim aa, à ǹi ǹfá n̄tswənt̄i ỳi ǹlonj n̄kwit̄i waa.

14 Ǹi ǹi ikà'á ja aa a ajan yï mə mbə ǹi ka nḡhirə innù j̄i mə mè swonj mə tá ǹi ka nḡhirə aà.

15 Kaa mə s̄i ghuu aa ǹi nḡənfà'à bu ntwonə ǹlonj mə kaa nḡənfà'à kaa à s̄i annù yï mə táfà'á ỳi a ghìrè aa z̄i. Mè b̀anə ntwonə ghuu aa ǹi ikà'á j̄á, ǹlonj mə mè swonj mə innù j̄i mə mə le nyu'u a mbo Taà ghà a mbo bù.

16 Kaa a gha aa a le n̄wa'à bu tso'ò; a ghuu aa a le mb̀anə n̄tsò'ò m̀ə, ǹtoo ghuu mə tá ǹi gh̄e n̄ka n̄koonə m̀ntà m̀i ghà'atə; tá m̀i bə m̀ntà m̀i mə m̀i lw̄i'ì n̄n̄kəon̄ə aà. Ma mùu ajàn, tá Taà ghà à tigə fa ǹi n̄jòò tsim j̄i mə ǹi betə ǹi ik̀m gha aa a mbo bù.

17 Ndi'ì yï mə mə fa a mbu bù aa à ǹi m̀, ǹi ka n̄kəon̄ə ghuu bu ǹi bù.

Ajan yï mə m̀bi i ka ki bàa nḡənyəgənnù Yesu aà.

18 “Mbə m̀bi i ka mbaa ghuu, ǹi zi mə i leè m̀foo mbàà ghà.

19 Nî le mbaa bə aa bə bi mbi bù boŋ mbi yù i kòŋə yîi mbuu bə. Lâ ñlon mə kaa nî si aa bə bi mbi bu bə, mə tsò'c ghu aa a múm mbi aa, a bə ñji'í ànnù yîi mə mbi i bàà nî ghuu aà.

20 Nî wa'atə ànnù yîi mə mə le nswəŋ a mbo bù aà; 'Kaa mbə ñgàŋfà'á a wa'á táfà'á yîi tsyátə.' Mbə a bə mə bi le si tsò'c akòrə ya, boŋ bi ka yîi kii ki tsò'c a yuu; mbə a bə mə bi le si yu'unə nî ànnù yîi mə mə le si di'í aa, boŋ bi ka yîi kii ki yu'unə nî ànnù yîi mə nî kii ndi'í aà.

21 Lâ bi ka yîi ghìrə innù ma jú i tsìm a nu bù ñlon ŋgaà yà ñlon mə kaa bi sî ñú yîi mə à tòo ghaa aa zî.

22 Mə le mbaa tuu zî i swəŋə innù jî bî jyaa boŋ bo le ñkwo waa mbu'ù; lâ, mbə yîi mə mə le è è ñzi ŋghìrə bo zî ìbî waa aa, kaa mbə bi wa'á bù ñswəŋ mə bo sî ìbi ghìrə.

23 Nù ñtsìm yîi mə a bàà nàa laa, a kii mbaa nî Taà ghà.

24 Innù jî yéyerə jîi mə mə le ŋghìrə a titi bo jii mə ñú dàŋ a mbii mə kaa à le è ŋwa'á ghìrə aa, i le mbaa tuu bə, boŋ kaa bi le ŋwa'á ìbi ghìrə. Lâ tsìtsòŋ, bi yə mē innù jî yéyerə jya mə mə le ŋghìrə aa, mbaa gha ŋki mbaa Taà ghà.

25 Ma yuà ànnù a le ntswe nî mǝ'ε tǝ lwensə ànnù yîi mə bi le ŋŋwà'ànə a múm àŋwà'ànə nòŋsə yaa aà, mə, 'Bi le mbàà gha tì ñji'í.'

26 "Lâ ñgàŋkwətə wa mə mə ka too yi tá à lo a mbo Taà ghà ñzi a mbo bù aa, yu wa yîi mə à nî Azwí ànnù nîŋkoŋ aa, à bə zî boŋ à ka ki swəŋə nî ànnù ñlon ŋgaà yà.

27 Tá bù búmbəŋ nî kii ntigə nswəŋə nî innù ñlon ŋgaà yà ñlon mə nî tswe bi'inə ñlòginə tsi'í ñlòginə aà.

16

1 "Mə swəŋ juà innù a mbo bù aa mə tá nî tswa abiintii yuu ñtsuu mà'atə tá à wo.

2 Baa tigə furə nî ghuu a nda ŋghotə bù, nòò a kii nzi, yîi mə ñú à bə zwitə ghuu boŋ a bàŋnə ñmçəntə bə mə yu fà'á aa àfà'á yîi siginə a mbo Nwí.

3 Bə ka yîi ki ghìrə ma juù innù a nu bù aa ñlon mə kaa bi sî Taà ghà zî, kaa wa'á gha ki nzi.

4 La mə swəŋ ma juu innù a mbo bù aa mə tá bεε nòò wa a yî ñkù'ù mə bi ka yîi ki ghìrə ma juù innù a nu bù aa, boŋ nî ka ki wa'atə mə mə le è mbaa ñkè'ənə a mbo bù.

Afà'á yîi mə Azwi Nwí a fà'á aà

"Kaa mə le ŋwa'á juà innù a mbo bù swəŋ a ñlòginə aa ñlon mə mə le ntswe bi'inə.

5 La tsìtsòŋ mə ghèè fu a mbo ñú yîi mə à le ntoo gha aà. Lâ kaa ñú nî bù yî tsù à sî ghu tswé a mbetə mə mə ghèè aa fə aa é?

6 La tsìtsòŋ mə mə swəŋ mə a mbo bù aa, mǝntii muu mi luu nî àjəŋnə.

7 Mə swəŋ aa tsi'í ànnù nîŋkoŋ a mbo bù mə, a bəŋtə a mbo bù mə tá mə gheε, ñlon mə mə bə tsuu ghèè boŋ ñgàŋkwətə ghùù wa kaa à ka wa'á zî. Lâ mə bə ghèè boŋ mə ka too yi tá à zî a mbo bù.

8 Nòò yïi mæ Azwĩ Nwĩ ka zĩ aa, a ka ghìrè tá a laa a mbo bè bi mbi bù mæ ìnnù jii mæ bo wa'atè nlon ìnnù jĩ bi bo bì ànnù nghìrè ìnnù jii i tsinè aa, a bò'ò nĩ àjàn yïi mæ Nwĩ à ka yĩ sa'a mbi aa, kaa i sì ku'ùnè.

9 Ìnnù jii bo wa'atè nlon ibi kaa i sì ku'ùnè aa nlon mæ ka bo sì mìntì myaa a nu mè nìy aà;

10 Ìnnù jii mæ bo kii ñwa'atè nlon nghìrè ìnnù jii i tsinè aa kaa i wa'à kì ñku'unè aa nlon mæ mè bù ñghèè nàa fu a mbèè Taà ghà kaa tá nì wa'à gha bù ñyè;

11 Ìnnù jii mæ bo kii ñwa'atè nlon ajàn yïi mæ Nwĩ à ka yĩ ki tso'otè misa'a aa kaa wa'à kì ñku'unè aa, nlon mæ Nwĩ à fòò mē ñtsèrè isa'a mfò mbi ghù.

12 “Mè tswe nì ìnnù jì ghà'atè a nswonj a mbo bù, jii mæ mè bə swonj bonj a ka tsyànè a nyu'u tá à kuu a atu bù.

13 Lá nòò yïi mæ Azwĩ ànnù ññkonj ya a zi aa, a ka ghìrè tá nì zi ànnù ññkonj tsi'ĩ tsimè. Kaa a ka yĩ wa'à kà ñghaa aa nĩ àtú yĩ, a ka yĩ ki swonj aa tsi'ĩ ànnù yïi mæ a yù'u aà; i kè'ènè nì ìnnù jii mæ i ka yĩ fè'è aa a mbo bù.

14 A ka yĩ ki gha'asè nĩ ghà ñlon mæ a ka yĩ ki lògè ìnnù jii mæ à nĩ ja aa i tigè kè'ènè nì a mbo bù.

15 Njoò tsim jii mæ Taà ghà à tswe nì ju aa, à nì aa mbê já; à nì ñji'ĩ ànnù yïi mæ mè swonj mæ a ka yĩ tigè lògè nì ìnnù jii mæ à nì já aa i tigè kè'ènè nì a mbo bù aà.

Ajəñnè bo bì nì nìdorè

16 “A nì mú àbàntè, kaa nì ka wa'à gha bù ñyè lá àbàntè a bu ti tsyà nì yè ghà.”

17 Ngənyəgənnù Yesu jì mɔ'ɔ i logìnè ñtigè mbetè nì waa bo nì bo mæ, “Ñji'ĩ ànnù muu mæ à swonj aa i bə aa mæ akè aa ε? A swonj a mbo bĩ'inè mæ a nì mú àbàntè kaa tá bĩ'inè wa'à yì yè, la àbàntè yì mɔ'ɔ a bu ti tsyà bĩ'inè bú nyè yì; ñkii nswonj nì mæ ‘A bə ma muu ajàn aa nlon mæ mæ ghèè aa a mbo Taà ghà.’

18 Bo swonj mæ ñji'ĩ ‘mú àbàntè ghù’ i bə aà àkè aa ε? Kaa bĩ'ĩ sĩ atú yì'ì nì ànnù yïi mæ a swonj aa zĩ!”

19 Yesu à lɛ nzi ànnù yïi mæ bo lɛ si lòò mbetè yì ghu aà, ñtigè nswonj a mbo bo mæ, “Mè ghìrè nswonj mæ, ‘a nì mú àbàntè kaa tá nì wa'à gha yè, bɛɛ mē àbàntè yì mɔ'ɔ a bu ti tsyà, nì bú ñyè gha fu.’ A nì ànnù yïi mæ bú betè nì ghuu bu nì bù ghu aa ε?

20 Mæ swonj aa tsi'ĩ ànnù ññkonj a mbo bù: Nì ka yĩ ki yè'ə i lì nì mìlàà, tá mbi i ka mbañnè ndoritè; nì ka yĩ ki jəñnè, lá tá àjəñnè yuu tá à bañnè mbəñkə ñtigè nìdorè.

21 Nòò yïi mæ mąngyè à tsigè mu aa, a jəñnè nlon mæ nòò ñgi'ì yì à kù'ù mē; la nòò yïi mæ à jwè mæ mu wa aa, a li'ìnè ñyànə ñtsim, ñtigè ndoritè mæ yu jwè mæ a mu yì mfi i a mùm mbi.

22 Aa tsi'ĩ ñgñj ñgñj a ajàn yïi mæ a tswe a mbo bù aà; tsĩtsòñ nì jəñnè, lá mè ka bú kwatè i zĩ a mbo bù, ta mìntì muu luu nì nìdorè, àjàn nìdorè yïi mæ kaa mbə ñu tsù a wa'à a mbo bù kwèrə aà.

²³ “Nòò yïi mæ ñjwi mà ya ì ka yï zï aa kaa ñi ka yï wa'á ayoo yï tsũ a mbo mè bú ñka mbetø. Mæ swonj aa tsi'ï ànnù ññkøj a mbo bù: Taà ghà à ka fa ñgøj ñjoø tsim jii mæ ñi betø ñi ìkũm ghá aà.

²⁴ Nzi nywe'e tsítsòn, kaa ñi burø tï ayoo tsu betø ñi ìkũm ghá; ñi bæ betø boj ñi ka kwerø, tá tá ñidorè nuu tá ñi luu.

Ajàj mæ ñgǎnyөгǎnnù Yesu mà'a ntsø ñtsya ñi mbi aà

²⁵ “Mø lògè aa mìghàà mì nǎnaa ñke'enø innù juà ghu a mbo bù. La nòò à tswe ghu mæ kaa mè ka wa'á a mbo bù aa ñi mìghàà mì nǎnaa bú ñka ñghaa, ñi tigø ghàà a mbo bù aa ñi ñsi ñi ñsi ñlonj Taà.

²⁶ Njwi mà ya ñi ka yï kù'u aa, tá ñi tigø mbetø ñii ñi ìkũm ghá; kaa mè si swonj aa mæ mè ka yï ki betø ñii a ñkwitu bù,

²⁷ ñlonj mæ Taà ghà yumbøj a køjø ghuu. A køjø ghuu aa ñlonj mæ ñi ki ñkøjø ghá, ñki mbii mæ mè le ñlò aa ghu mbo nzi.

²⁸ Mø le ñlò aa a mbo Taà ghà ñfe'è fàa mbi; tsítsòn, mæ mà'atø mbi yù ñbu mbi ñi gha fu a mbo Taà ghà.”

²⁹ Ngǎnyөгǎnnù jii ñi tigø ñswonj ghu mbo mæ, “Tsítsòn o ghàà a mbo bi'ï ñi ñsi ñi ñsi, kaa wa'á ñi ñìghàà bú ñnaa.

³⁰ Tsítsòn bi'ï zi mæ ò zï innù tsi'ï tsimè; kaa bè si ñi ñka mbetø gho ñi ànnù tswè. Ma yù a ghìrø mæ tá bi'ï bii mæ ò le ñlò aa mbo Nwì ñzi.”

³¹ Yesu a kwi'ï a mbo bo mæ, “Ñi bii mæ tsítsònjè aa è?

³² Nòò à tigø a abø, nòò wa à tè'è mè ñku'u, mæ baa jà'à ghuu tá ñu à ghæ ñi yii mbèè, tá ñu à ghæ ñi yii mbèè, ñi tigø mà'atø gha, mè mè. Lá kaa mè si aa tsi'ï mè mè ñansø ñtswe, ñlonj mæ Taà à tswe bi'ï yu.

³³ Mø swøj ma juù innù a mbo bù aa mæ tá ñi tswe ñi ñbøønø, a ajàj yii mæ mbø bi'inø tswè ñi ànnù yï mo'otø aà. Tsø mæ ñi tswè a múm mbi aa, ñi ka yø ñgi'ì. Lá ñi tañ ñti! Wa mè tsyà mæ mbi!”

17

Ajàj yii mæ Yesu à le ntsà'atø Nwì a atù ñgǎnyөгǎnnù jii aà

¹ Yesu à ñansø mè a nswonj ma jù innù, ñjæ mi'ï mi, ñlii aburø, ñswonj mæ, “Taà ghà, nòò à kù'ù mè. Gha'asø Mú ghò tá tá Mú ghò à ki ñgha'asø ghó.

² O le mfa mida'a ghu mbo mæ tá à ka mbu'utø ñgøj mu ñù ñtsim, tá ñi fa ñtswèntii yii mæ ñi tswe ññkøj aa a mbo bo bii mæ ò le mfa ghu mbo aà.

³ Ntswèntii yii mæ ñi lwì'ï ññkøj aa, ñi laa mbø a nzi wø, wø Nwìngøj yï mò'otø yii ò ñi Nwìngøj tsi'ï annù ññkøj aà, ñki mbø a nzi Yesu Kristo, yii mæ ò le ntoo aà.

⁴ Mø ghà'àsø mè gho fàa atu nsyè; mè ñansø mè afà'à yii mæ ò le mfa mæ tá mè fa'a aà.

⁵ Taà ghà! Gha'asø a gha tsítsòn a mbèè wø, tsi'ï ñi ñìgha'a nya mæ mè le ñtswe ñi nu bi'io ñbøj ta ò ñansø mbi aà.

⁶ “Mø ghìrø mæ tá bæ bya bii mæ ò le ntsø'ø fàa múm mbi mfa a mbo mè aa, mæ tá bi'ï zì ghó. Bo le mbø aa bè bø, la ò fà waa a mbo mè. Bo yu'unø ñìghàà nò,

⁷ Tsítsòn bo zi mæ ñgøj ñjoø tsim jii mæ ò le mfa a mbo mè aa ñi lo aa a mbo wø.

8 Mè fà mē ntoo yīi mē ò le ntoo gha nī yū aa a mbo bo, bo kī ñkwērè; bo zi tsi'ī siginè mē mè le nlò aa a mbo wò nzi, ñki mbii mē a gha aa a tòo wò.

9 “Mē tsà'atè nòo ñwa'atè nī waa, kaa mè si nòo tsà'atè aa nlonj mbi ñtsimè; mē tsà'atè nòo nlonj aa bo bya mē ò fa a mbo mè aà, ñlonj mē bo laa mbè bē bō.

10 Bè bitsim bo bì njoò tsim jii mē mè tswe nī ju aa, à nī jò, jii mē ò ki ntswe nī ju aa, i bē já; bi kii ntsya aa a ñjim bo nyè nī ñigha' à nā.

11 Tsitsònj mē bù mbii nzi fu a mbo wò; kaa mè ka wa' à fàa múm mbi bù ntswe, lá bo ka ghèè nī mbii a ntswe fàa múm mbi. Taà ghà yīi mē à làa mànsè aa, bē waa nī midà' à mya mii mē mi tswe a nī ikúm gho aà, ikúm wa yīi mē ò le mfa a mbo mè aà, mē tá bo tswe nī ànnù yī fùùrè, tsò mē sī ki ntswe nī ànnù yī fùùrè aà.

12 Nòò yīi mē mè kī tswe bi' i bo aa, mè kī si bē waa nī àdà' à yīi mē a tswe nī ikúm gho aà, ikúm wa yīi mē ò le mfa a mbo mè aà. Mè kī le mbe waa kaa tsi'ī ñù nìbò wàà yī mfuùrè kaa a wa' à bwé, a kī mme yu wa yī mfuùrè mē à le ntswe nī mbwe aà, mē tá ànnù yīi mē a le ntswe a múm àñwà' ànè Nwī aa, tá à f'è mbòontè.

13 Tsitsònj mē bù mbii fu a mbo wò. Mē swonj nī ìnnù juà aa a ajàn yīi mē bùrè a múm mbi aa mē tá ñidorè na tswe a múm ñtii bo nluu.

14 Mè le mfa ntoò yò a mbo bo, lá mbi i bàà waa, nlonj mē kaa bo sī bē bi mbi bù bē aà, tsi'ī ajàn yīi mē kaa mè si ñù mbi ghù kī mbè aà.

15 Kaa mè si lóo aa mē ta ò fi' i waa fàa múm mbi nlò'òsè, mē bàñnè ñlòo aa mē tá ò bē a waa a mbo ñgàñmbù'ù ìnnù jī bi wá.

16 Tsi'ī a ñgij ñgij a ajàn yīi mē kaa mè sī ñù mbi bù bē aa, kaa bo sī bē bi mbi bù kī mbè.

17 Tso'c waa nlèè tá bo tigè bē bo a ñjim ajàn yīi mē bo ka zi ànnù ññkonj aà; ñighàà no nī laa mbè ànnù ññkonjè.

18 Mè tòo waa a múm mbi, tsi'ī ajàn yīi mē ò le ñki ntoo gha a múm mbi aà.

19 Mè tigè ntsò'c ibiinù gha nlèè aa tsi'ī tsò àyoo mmà'anwī a mbo wò, ñlonj ñkwī atù waa, mē tá bo kī mbè njoò mmà'anwī jī ànnù ññkonj a mbo wò.

20 “Kaa mè si nī gho tsà'atè ñwa'atè aa tsi'ī waa, mē kii ñwa'atè nī bya bii mē bi kī ñniñ mántii myaa a nu mè, ñtsya a ñjim ntoo yīi mē bo yu' u nī a ntsù ñgàñyègènnù ja aa.

21 Mè lóo nī mē tá bo tswe nī ànnù yī fùùrè. Taà ghà! Mē kòñè nī mē tá bo tswe a mum bi' iò, tsi'ī a ajàn yīi mē ò tswe a mum mè, mè kī ntswe a mum wò aà. Mè lóo nī mē tá bo tswe nī ànnù yī fùùrè, tá tá mbi bii mē a gha aa a too wò.

22 Mè fa ñigha' a nya nīi mē ò le mfa a mbo mè aa a mbo bo, mē tá bo tswe nī ànnù yī fùùrè, tsi'ī a ajàn yīi mē wò nī mè sī nī ayoo yī fùùrè aà;

23 Mè tswe a mum bo, ò kī ntswe a mum mè, tá bo nanjè mboonsè mbè ayoo yī fùùrè, tá mbi i tsya ghu nzi mē a gha aa a le ntoo wò, ñki ñkòñè waa a ajàn yīi mē ò kòñè gha aà.

24 “Taà ghà! O fa waa a mbo mè, mè kòñè nī mē tá bo tswe a adigè yīi mē mè tswe ghu aa, tá yè ñigha' à nā, ñigha' a nya nīi mē ò fa a mbo mè aà; ñlonj mē ò le ñkòñè gha mbòñ nnanjè mbi yū.

25 Taà ghà yìi mæ ìnnu jo tsinæ aa, kaa mbi ì si gho zì, la mè zi ghô, buà bû kî ñzi mæ a gha aa a tòo wò.

26 Mè ghìræ bo zì ghô, màa kii ghèè ní mbiì a nghìræ mè tâ bo zi ghô, tâ tâ àkòñnè yìi mæ ò tswe ní yu a nu mè aa, tâ à tswe a nu bo, tâ tâ mè kî ntswe a mum bo.”

18

Ajàñ yìi mæ bi le ntswa Yesu àà

(Mt. 26.47-56; Mk. 14.43-52; Lk. 22.47-53)

1 Ajàñ mæ Yesu à le mmàñsè a ntsà'atè Nwì ma mùu ajàñ aa, ñlo bo bì ñgànyægènnu ji ñtoo mutswàgè ñkì wa yìi mæ bi twonjè ní Kidron aà; ñkya ati mîntà yì mò'ò i le ntswe ghu, Yesu bo bì ñgànyægènnu ji jya bi kuu ñghèè wa a mùm ñkyá.

2 Judas mæ à le mfèè yì aa, à le nzi adigè ma yù ñlonj mæ a ni bìnòò bí ghà'atè, Yesu bo bì ñgànyægènnu ji le si bòontè ghu.

3 Tsò mæ à le nzi aa, à le ñlògè akùrè bísogyè bo bì ñgànyèmbe ñdámà'anwì jii mæ ñgànyèmà'a Nwì yì ñwè bo bì baFarisai le ntoo aa, bo bo gheè ghu, bo kà mè aa ñghèè aa, ntugitè njoo mìtsè'è ni bilám ni mìnká'à.

4 Tsò mæ Yesu à le nzi ñgòñ ìnnu tsim jii mæ bo le si lòò a ñghìrè aà, mma'atè ñgànyægènnu ji jya, mfe'è yòntè a mbèè bo, mbetè waa mæ, “Nì lòò aà wò è?”

5 Bo kwi'i ghu mbo mæ, “Bì'i lòò aa Yesu, mu Nazareth wá.” Yesu a swonj a mbo bo mæ, “Mè ghulà.” Judas, mæ à le mfèè yì aa, à le ñki ntèè bo bo.

6 Ajàñ mæ Yesu à le nswonj mæ, “Mè ghulà aa,” bo khètè mbiì ní ñjìm, ñwokè a nsyè.

7 Yesu a ku'usè mbetè waa mæ, “Baa ní swòñ mæ ní lòò aà wò è?” Bo kwi'i mæ, “A Yesu, mu Nazareth wá.”

8 Yesu a bú ñswonj a mbo bo mæ, “Tigè mè bà mè aa nswonj a mbo bù mè 'mè ghulà.' Lá mbè a bè yìi mæ ní lòò aà gha, ní ma'atè bulà bè bí gheè.”

9 A le nswonj ma la aa, tâ ghìrè tâ ànnu yìi mæ à leè ñte'è nswonj aa, tâ à boontè, mæ “Taà ghà, kaa ñu wa yì tsu mæ ò le mfa a mbo mè aa, kaa yì tsu à si bwè.”

10 Simon Peta à le ñwe'è munwì ñtsò; à le ntso'ò munwi wa a mba'a, ñkwyè atòñnè àbù'u ñgànyèmà'a Nwì yì ñwè yì mà'à ñlò'òsè. Ìkúm àbù'u ma yù i le mbè Malkus.

11 Yesu a swonj a mbo Peta mæ, “So'ò munwi ghò wa fu a mba'à! O wà'atè mè mè ka wa'a ndòñ ñgì'i yìi mæ Taà ghà à fa a mbo mè aa no aa è?”

A àjàñ yìi mæ bi le ñghèè ní Yesu a nsi Annas àà

12 Bísogyè bya bo bì ñdii wàà, ní ñgànyèmbe ndámà'anwì bí le ntswa Yesu ñkwerè yì.

13 Ñlògè yì ñghèè ní ghu a mbo Annas. Annas à le mbè ntsi Kaifas yìi à le mbè ñgànyèmà'a Nwì yì ñwè maa alòò aà.

14 Kaifas ma ghù à le mbè yu yìi mæ à le ndi'itè bità bí ala'a bí baYuda mæ a bònj mæ tâ ñu yì mfiùrè à kwo ñlonj atu nnòò aà.

A àjàñ yìi mæ Peta à le ntuu Yesu àà

(Mt. 26.69-70; Mk. 14.66-68; Lk. 22.66-71)

15 Simo Peta bo ñgànyògònnù Yesu wa yí mò'ò bo le nyòhè Yesu. Ngànmà'a Nwí yí ñwè wa à le nanşə nzi ñgànyògònnù ma ghú tsi'í siginè. Nyonə Yesu bo yu kuu nghèè a múm ñsàndá ñgànmà'a Nwí yí ñwè wá.

16 Peta à le mbàñnè ñtəə a mbəe a tsübù'ù. Ngànyògònnù Yesu ma ghú mə ñgànmà'a Nwí yí ñwè à le nzi aa à le mfè'è ñghaa a mbo mumànygè yí mə à le ntəə wa tsübù'ù aa, ñlogə Peta bo yu kuù.

17 Mumànygè wa a ntsübù'ù a betə Peta mə, “O sí ñgànyògònnù mbá yí ki mbə aa ε?” Peta a kwi'í ghu mbo mə, “Ñgan, kaa mə sì ghu bə.”

18 Ajàn mə mfə'ə i le si ko aa, ñgǎñàfà'ǎ ñgàñma'a Nwí wa ni ñgǎñmbé idigè, bi le ñhètə mə'ò ní ñkye, ntəə ghu, ñtigə nyo'otə. Peta à le nghèè ñtəə bo bo ñkii nyo'otə mə'ò wá yíi ñgaa.

Ajàn yíi mə ñgànmà'anwí yí ñwè à le mbetə Yesu ní ñnnù aà
(Mt. 26.59-66; Mk. 14.55-64; Lk. 22.66-71)

19 Ngàmà'anwí yí ñwè wa à le mbetə Yesu ni ñbetə ñlon ñgǎnyògònnù ji bo bi ñlonə ànnù yíi mə à le si dì'í aà.

20 Yesu a kwi'í ghu mbo mə, “Mə ghàà aa a nsi bə bətsimè. Ngòñ ñnnù tsim jii mə mə dì'í aa, mə le si dì'í a ndámà'anwí bo bi a ndánghotə, a bə idigè tsim jii mə bə bətsim bòontə ghu aà, kaa mə leè ñkí'í ànnù tsu a l'òsə burə swoswoñ bə.

21 O tigè mbu mbetə ní gha ni ñbetə aa a ya ε? Betə bə bə bulà bii mə bi le nyu'u ànnù yíi mə le si swonə aà. Wa bo zí ànnù yíi mə mə le si swonə a mbo bo aà.”

22 Ajàn mə Yesu à le nswonə ma mùu ajàn aa, ñgàñmbe idigè wa yí mò'ò a zwí àbo ghu atu, ñbətə yí mə, “A swòñ wə a mbo wə mə tá ò ka ñghaa a mbo ñgànmà'a Nwí yí ñwè ma mùu ajàn ε?”

23 Yesu a swonə ghu mbo mə, “Mbə a bə yíi mə mə swòñə ànnù yí bi yí tsu, ò ke'ènə a mbo bə bù mə bi təə faà aà, mbə a bə mə ñnnù jii mə mə swòñə aa i ku'unə, ò tigè mbu mfəe gha aa a ya ε?”

24 Ma mùu noò Annas à le ñlògè yí tsi'í wa ajàn yíi mə bi le ñkwerə yí aa, ñntsyasə a mbo Kaifas yíi mə à le mbə ñgànmà'a Nwí yí ñwè aà.

Ajàn mə Peta à le ñkù'ùsə ñtuu Yesu aà.

25 Peta à le mburə ntəə wa adigə nyo'otə ní mə'ò wa; bə bi mə'ò bi betə yí mə, “O laa ñkí'í ñgànyògònnù mbá wí yí mò'ò bə aa ε?” Peta a tuù yí nswonə mə, “Kaa mə sì ghu bə.”

26 Abù'u ngànmà'a Nwí ya yí mə'ò, mbə ndim ñù wa mə Peta à le ñkwyè atòñnè yí aa, a betə mə, “Mə ghìrə mbaa kí'í gho yə ò tswé bú bo wa a múm ñkya aa ε?”

27 Peta a ku'ùsə ñtuu yí nswonə mə, “Ñgan!” Tsi'í maa noò àkègè a tɔhè.

Ajàn yíi mə bi le nghèè ní Yesu a nsi Pilato aà.
(Mt. 27.1-2; Mk. 15.1-5; Lk. 23.1-5)

28 Bi le ñlògè Yesu ñghəe ni ghu a ntə'ò Gúmnàà, maa noò a burə aa tsi'í mbà'a mbà'á. BaYuda kaa bo le ñwa'à waa wa múm ñtə'ò kuù, ñlonə mə bi le ñlògè mə bi ba'atə ní ñbiinú waa ləə tá ì laa a nyòhə ní nòñsə wàà tá ji miji mi Passa.

29 Pilato à le ñtigə mbàñnə mfè'è a abəe mbetə waa mə, “Ní swòñ mə ñù ghú à ghìrè aa akə aa ε?”

30 Bo kwi'i ghu mbo mæ, "A ghiræ mbaa tsuu annũ fãnsè boŋ kaa bi'i si ni ghu a mbèe wò zì."

31 Pilato a swonj ghu mbo mæ, "Mbæ a bæ la, ni logø yi nghæe ntso'otø isa'a yi nyonj a ni nõnjsè ghùù." Bo kwi'i ghu mbo mæ, "Kaa bi'i si ni ãdà'à mæ mbæ bi'i zwi'tè ñũ tswê."

32 A le mfè'è lá là aa mæ tâ à boontè ni ñghàà ñii mæ Yesu à le si swonjè nlonj ajànjè niwo yii mæ yu le ntswe ni ñkwo aà.

33 Pilato à le mbù ñkuu nghæe fu wa múm ñto'ò, ñtwoŋjè Yesu mbetè yi mæ, "O bæ aa mífò baYuda aa é?"

34 Yesu a betè yi mæ, "Ñghàà nú mæ o betè gha ghu aà, à ni no kè a swonj bè ñswonj a mbo wò aa é?"

35 Pilato a bøn mbetè yi mæ, "Mè laa mbæ ñũ baYuda aa é? A fa bẽ bo mfa gho a mbo mè bo bi bìlì bi ñgãŋmà' Nwì. O ñãŋsè mfãnsè aà àkè é?"

36 Yesu a swonj mæ, "Kaa ànnù nifò ya kaa a si aa fàa a ni yula mbi tswê. A ghiræ mbaa mbæ mæ ànnù nifò ya a tswè aa fàa ni yulà mbi, boŋ ñgãŋkòrè já i to fikòrè kaa bi ki'i gha a mbo bità bi baYuda fá. Nŋaŋ, kaa ànnù nifò ya kaa a si aa fàa ni yulà mbi tswê."

37 Pilato a betè yi mæ, "La a bæ mæ ò ni mfò aa é?" Yesu a kwi'i mæ, "ò swòŋj mē mæ mè ni mífò. Bi le njwe gha mè fè'è fàa mbi aa nlonj ñkwitu ànnù yì fùùrè, a ñka ñghàà ànnù ñlonjè ànnù ñi'konjè. Nù ñtsim yii mæ à tswè a múm ànnù ñi'konjè aa a yu'utè ànnù yii mæ mæ swonjè aà."

38 Pilato a betè mæ, "Ànnù ñi'konjè a ni àkè aa é?"

Pilato a bú mífè'è ñghèè ñyè bē bya, nswonj a mbo bo mæ, "Kaa mè sɿ ànnù tsu yè mæ mbæ a ghirè mæ tâ mè ñi'ŋjè'gì' ghu nú.

39 Lá ñyonjè a ni nõnjsè yii mæ ni tswè ni ghu aa, mæ fi'isè ni ñgãŋãtsaŋ yì mífùùrè a mbo bù, a ñjwì Passa. Ni kõŋj mæ tâ mè fi'isè Mfò baYuda ghù aa é?"

40 Bo tønñè ñswonj mæ, "Nŋaŋ, kaa mbæ a ki'i yu bē! Bi'i lòò mæ tâ ò fi'isè aa Barabas!" (Barabas à le mbæ aŋgãmighee).

19

Ajànjè mæ bi le ntsèrø isa'a Yesu mæ à ka wo aà

1 Pilato à logø Yesu mfa yi bi ghòò yi.

2 Bisogye bya bi lòò mãndigè mi ñjõŋ ñjõŋ mba'a tsò àtsè'øtu nifò ñsosè ghu atù. Ntigè ñlogè atse'è yì bagitè yi atindùù ñwe'è ghu nú.

3 Bo tigè ñtsya mmii ñii nswonjè ni mæ, "O lele leè! Mfò baYuda à kì kwèè! A kwèè!" Lá ñbaŋñ mfeè ni mighà'a mi.

4 Pilato à le bù mífè'è ñghèè a mbo nnòò bē wa nswonj a mbo bo mæ, "Yá ñè, mè ka fè'è zì ni ghu a nsi bù tâ ñè zi mæ kaa mè sɿ ànnù yii mæ à ghirè mæ mbæ ni ñi'ŋjè'gì' ghu nu aa yâ."

5 Yesu a tigè mífè'è ni àtsè'è yì bagitè ya bo bi ni àtsè'øtu ñjõŋjõŋ ya a atu yu. Pilato a swonj a mbo bæ bya mæ, "Nù wa à ghulà."

6 Bìlì bi ñgãŋmà'a Nwì bo bi ñgãŋmbè ñdámà'anwi bi yè mē yi aa, ntønñè nswonj mæ, "Kwèèntè yi a ati bàñnè bàñnè."

Pilato a swonj a mbo bo mæ, "Ni logø yi la ñkwèèntè tsi'i bù, kaa mè sɿ ñji'i ànnù yii mæ mbæ mè ñi'ŋjè'gì' ghu nu aa yâ."

7 Nnòò wa i kwi'i mē, “Bĩ'i tswe nì nòḡsè yĩ'i mē a dì'i nì mē a ku'unē mē tá à kwo, ñloḡ mē a swonḡ nì mē yu nì Mu Nwĩ aà.”

8 Pilato à yù'ù mē ma mùu ajàn, ñìbò'ò nì ku'ùsè ñtswá yì.

9 A bú ḡkuu ḡḡḡe fu wa a múm ñtò'ò, m̄betē Yesu mē, “Baa ò lò aa fē aa ε?”

Kaa Yesu a wa'ǎ akwi'i ghu mbo fā.

10 Pilato à swonḡ ghu mbo mē, “O nà'à nàa ε? O sì zi mē mē tswe nì m̄dà'à m̄i mē m̄bē mē swonḡ mē tá bì ma'atē gho, kē a nswonḡ mē tá bì kweentē gho a ati bàḡḡè bàḡḡè aa ε?”

11 Yesu a kwi'i mē, “A bē aa mē, ò tswe nì m̄dà'à a atu mē aa ñloḡ mē Nwĩ à fa a mbo wò aà. Lā ḡu wa mē à ḡhìrē m̄bàḡḡè zi m̄fa gha a mbo wò aa, à yĩi annù a bi'ì ntsyá yó.”

12 Pilato à yù'ù mē ma mùu ajàn aa, nywe'etē a ñlò m̄m̄ḡi a m̄à'atē Yesu ghu. Lā ñnòò bē wa i ku'ùsè ñtòḡḡḡ nswonḡ mē, “O bē m̄à'atē yì bēḡ boḡ kaa ò s̄i nsùkà'a Kaisa bē. ḡù ñtsim yĩi mē a swonḡ nì mē yu nì ñfò aa, à nì ḡù àt̄i atu a mbo Kaisa.”

13 Pilato à yù'ù mē ma muù m̄ḡhàà aa, ñlòḡ Yesu m̄fē'ē ntswe nì àlèḡḡ nsa'a m̄isa'a a s̄aanē yĩi mē bi le ñlìḡè ñḡḡò'ò, (a nì ñḡhàà nì baHeber, bi twonḡ nì Gabbatha).

14 A le s̄i bē maa noò aa a tigè ḡku'u a nt̄i às̄i'ìnē m̄bōḡ tá àbèè fu'u a ḡḡwĩ Passa. Pilato a swonḡ a mbo bē bya mē, “Mfò ḡhùù wa à ḡhulà.”

15 Bo ku'ùsè ñtòḡḡḡ swonḡ mē, “Zwitē yì, zwitē yì ñlò'òs̄ò, kwèentē yì a ati bàḡḡè bàḡḡè!” Pilato a betē waa mē, “Nì lòò mē tá mē kweentē mfò ḡhùù a ati bàḡḡè bàḡḡè aa ε?” Bìlì bi ḡḡḡm̄à'a Nwĩ bya bi kwi'i ghu mbo mē, “Mfò yĩi mē bĩ'i zi aa, à k̄i m̄bē aa tsi'i Kaisa.”

16 Pilato a tigè ñlòḡ Yesu m̄fa a mbo bo mē tá bì kweentē yì a ati bàḡḡè bàḡḡè.

*A àjàḡ yĩi mē bi le ḡkweentē Yesu a ati bàḡḡè bàḡḡè aà
(M̄t. 27.32-44; M̄k. 15.21-32; L̄k. 23.26-43)*

Maa ajàn bi tigè ñlòḡ Yesu ḡḡḡe nì ghu.

17 A le m̄fē'ē m̄bē'e ati bàḡḡè bàḡḡè yì ya yumbōḡ ḡḡḡe ḡkù'ù a adigē yĩi mē bi le s̄i twonḡ nì àkwēe atu ḡù aa (a nì ñḡhàà nì baHeber, bi twonḡ nì Golgotha).

18 Bì tigè ḡkweentē yì a ati bàḡḡè bàḡḡè maa adigē bo bì bē b̄i mò'ò bi baà, ḡù yĩ mò'ò a tswē f̄aa m̄bèè laà, yĩ mò'ò a k̄i ntswe f̄aa m̄bèè laà, Yesu a tigè ñtswe a tit̄i bo.

19 Pilato à le ḡḡwà'ànē wa atu ati bàḡḡè bàḡḡè mē, “Yesu mu Nazareth, Mfò baYuda.”

20 Bē b̄i ḡhà'atē bi le ntwonḡ ma yuù àḡwà'ànē ñloḡ mē àdigē yĩi mē bi le ḡkwèentē Yesu ghu aa, kaa a le ḡwa'à s̄à'à s̄i'i a ñlò a ḡjò'ò àlā'à. Bì le ḡḡwà'ànē ma yuù aa nì ñḡhàà nì baHeber, nì nì baRoma a b̄ò'ò nì nì ba Grikia.

21 Bìlì bi ḡḡḡm̄à'a Nwĩ bya bi swonḡ a mbo Pilato mē, “Tsuu ḡwà'ànē mē, 'Mfò baYuda' Bàḡḡè ḡḡwà'ànē bē mē 'A swōḡ mē yu nì ñfò baYuda.'”

22 Pilato a kwi'i mē, “Annù yĩi mē mē ḡwà'ànē aa, mē ḡwà'ànē m̄i!”

23 Nòò yĩi mē b̄isoḡyē bya bi le ḡkwèentē Yesu a ati bàḡḡè bàḡḡè aa, bi le ñlòḡ its̄è'è jì nyatē m̄bèè jì ñikwà, soḡyē yĩ ñf̄uùrē a logē m̄bèè yĩ ñf̄uùrē yĩ mò'ò a k̄i ñlòḡ m̄bèè yĩ mò'ò. Bo le ḡk̄i ñlòḡ m̄andanḡ ats̄è'è

yí mà'à ya mæ bi le mba'a kaa adìgè yíi mæ bi yàtè ghu kaa a wa'à ghu tswè aa.

²⁴ Bisogyè bya bi swonj ni bò ni bo mæ, “Kaa a si ku'ùnè mæ tâ bî'inè satè, bî'inè tum ibîrè ghu, nyè nû yíi mæ à ka ji aà. A le mfè'è lâlâ aa mæ tâ annu yíi bi le ñghà'ànè a ni ñghàà ni Nwí aa tâ à boontè ajàn yíi mæ bi le nswonj aa mæ:

‘Bo le nyàtè itsè'è ja a titi bo,
màma'a ibîrè ni tògè ghà.*’ ”

²⁵ Bè bî mò'ò bi le ntəə nyontə a mbèè àti bàñnè bàñnə Yesu; à le mbə aa ñdè yí, bo bi muma bi ñdè yí yí màñgyè, ni Mary, ñgwè Cleopas, a bò'ò bi Mary Magdalene.

²⁶ Yesu a yè ndè yí a bò'ò bi ñgànyègənnu yí wa mæ à le ñkòñ kəñ aa a ajàn mæ bo le ntəə ghu aà. Ntigə nswonj a mbo ndè yí mæ, “Ñdè, mú ghò yí mbàñnè à walà.”

²⁷ Nki ntigə nswonj a mbo ñgànyègənnu yí wa mæ, “Ñdè ghò à walà.” Nloginə maa nòò, ñgànyègənnu yí wa a tigè ñlògè yí, bo yu tigè ñtswe a ndùgè yu.

*A àjàñ mæ Yesu à le ntsi àà
(Mf. 27.45-56; Mk. 15.33-41)*

²⁸ Ma juu innu i tsysà mē, tsò mæ Yesu à le nzi mæ ñgǝñ innu tsim i mē mē aa, a ñghirə mæ tâ ñghàà ni Nwí ni boontè, a swonj mæ, “Nji ñkí yanə nàà.”

²⁹ Ba'a yí mò'ò à le ntəə ghu ní ñtsə'è mìlù'ù, bi lòò kúntsa nniñ ghu, ñsosə a atú ñkàñkà'à ñkò'osə ghu aghonə ntsu.

³⁰ Yesu a no mìlù'ù mya, nswonj mæ, “A mē mē.” Nswyè atú yí, nniñə azwí yí a mbo Nwí, ñtsi.

A àjàñ yíi mæ bi le nsò mbèè ñgeè Yesu aà

³¹ BaYuda bi le nlontə a mbo Pilato mæ tâ à beentə tâ bo ghɛɛ mbəgītə mika'a mi bē bya bii mæ bi le ñkwèentè waa aa tā lògè ikú jyaa jya wa ati bàñnè bàñnè i sigisə. Bo le mbetə maa ajàn aa nlonj mæ ñjwi ya i le mbə Friday, kaa bo wa'à kòñè ni mæ tâ ñku jya tâ i lo ntswe wa ati bàñnè bàñnè a ñjwĩñgòñè. Nlonj mæ ma yaà ñjwĩñgòñ mæ i le si zì aa, i le nanjə mbə yí làanlaa a mbo bo aà.

³² Bisogyè bya bi le ntigə ñghɛɛ mbəgītə mika'a mi nû ñtsyambii, ñki mbu mbəgītə mí nû yí mò'ò wa yíi mæ bi le ñkwèentè waa bo bi Yesu aà.

³³ Lá àjàñ mæ bi le nzi a nu Yesu aa, bo le nyè mæ à tè'è mē ñkwo yí, kaa ñji'í mbəgītə mika'á mi kaa i wa'à bù mbə.

³⁴ Nù sogyè wa yí mò'ò à le ñlògè ñikòñ ni nso mbèè ñgeè Yesu ghu, ñki bo bi àlèə i burè ñkhənə nsigə mfe'è ghu.

³⁵ (Nù wa yíi mæ à le nyè ma yuú ànnu a fe'è aa, à ní àyəfə, ànnu yíi mæ à le nswonj aa à ni ànnu ññkəñè. A kí ñzi mæ yu swonj aà ànnu ññkəñè. A swonjə ma yuú ànnu aa mæ mbə ni kí mbii.)

³⁶ Bi le ghìrè ma la aa mæ tâ ñghàà ni Nwí tâ ni boontè mæ, “Kaa bi ka yí wa'á akwèè yí yí tsu burə mbəbəgə.”

³⁷ Nìghàà ni Nwí ní mò'ò ni kí ñswonj mæ, “Bè ka yí kí tɛ'ɛ mí'í myaa a nu yu wa yíi mæ bi le nsò aà.”

* 19:24 Ps. 22.18 A bə ànnu yíi mæ bisogyè bya bi le ñghìrè aà.

Ajàn yïi mæ bi le ntwiŋø Yesu aà
(Mt. 27.57-61; Mk. 15.42-47; Lk. 23.50-56)

A àjàn mæ bi le twiŋø Yesu aà

³⁸ Ma yû a tsyà mð, Joseph yïi mæ à le nlò a ala'a Arimathea, a betë Pilato mæ mbø yu logè àku Yesu le. (Joseph à le mbø ngàŋnyègènnù Yesu yï mò'ò yïi mæ à le si yòhè nù bə alò'òsè ñlon mæ à le si bo'ò bìtā bi ala'a bi baYuda aà.) Pilato à le mbeentə mæ tā à logə aku Yesu. Joseph à tigè ñlogə nŋhèè ni yu.

³⁹ Nicodemus wa yïi mæ à le nte'ε nŋheε nŋhèè nyə Yesu nítugə aa, à le nyòhè Joseph bo yu gheè wa ñlogə àku yi. Bo yu kà mē aa nŋheε aa, nítugitə bíkilo bi mighurə mí lùmtə mighum mi ntarə, míi mæ bi le nanşə ní ñjoo jì lùmtə jì mò'ò jïi mæ bi twonə ni mæð ni aloε aà.

⁴⁰ Mbàŋnè ma jú ji baa, bo le nŋhèè ñlogə aku Yesu ñlímte ní àtsə'è yí fù'ù yí sigìnè ñki nŋ ni mìwure mí lùmtə, nyonə a ajan mæ, a ni nòŋşə baYuda, bi le si nanşə ní àku ñú m̀boŋ twiŋø aà.

⁴¹ Ñkya míntà mí ati yí mò'ò i le ntswe wa adigə mæ bi le nzwitə Yesu ghu aà. Nìsyè ní fii ní mò'ò ni le ntswe wa múm ñkya nù mæ kaa bi le mburə ti ñú ghu twiŋè.

⁴² Tsó mæ àbèè à le ntigə ntswe ní n̄fu'u aa a n̄wīŋgòŋ aa, ñki ñlon mæ nìsyè nya ni le ntswe ñkoontə maa adigə aa, bi tigè ñtwiŋø Yesu ghu.

20

Nìsyè ni n̄ε'ε
(Mt. 28.1-8; Mk. 16.1-8; Lk. 24.1-12)

¹ A lò mē m̀bə tsi'í a títugə a mbà'a mbà'à a n̄wi yí n̄tsyambīi a múm ñgyà, kaa ìdìgè i burə ti nanşə ñlaa, Mary Magdalene a gheè wa a ntsù nìsyè, ñyè mæ bi tii mæ alàŋşəŋgò'ò ya yïi mæ bi le ñkuse ntsù nìsyè wa ghu aa, ñlò'òsə.

² A khè nŋheε nyə Simon Peta bo bi ñgànyègènnù Yesu wa yïi mæ à le nanşə ñkəŋ aa, ñswonə a mbo bo mæ, “Bi lògè mē Mmà'ambi wa múm nìsyè ñlò'òsə, kaa bi'í wa'á adigə yïi mæ bi ləø ghu aa zì.”

³ Peta ni ñgànyègènnù Yesu yí mò'ò wa bo yu ghèè wa ntsù nìsyè.

⁴ Bo le si khè bitsimə, lá ñgànyègènnù yí mò'ò wa à khè n̄tsya Peta ñwanşə nŋhèè ñywe'e wa ntsù nìsyè.

⁵ Nyəŋtə atú yí nlii múm nìsyè ya ghu, ñyè atşə'è yí fù'ù ya yïi mæ bi le ñlímte Yesu ghu aa, lá kaa ñkí'í yí wa múm nìsyè kuu.

⁶ Peta a yonə a n̄j̄m m̀burə n̄tsya ñkuu wa múm nìsyè, ñyè atşə'è yí fù'ù ya yïi mæ bi le ñlímte nú yí ghu aà,

⁷ bo bi àtsə'è ya yïi mæ bi le ñlímte atu Yesu ghu aà. Kaa a le n̄wa'á a b̀ò'ò ya yïi mæ bi le ñlímte mb̄i nú yí ghu aa nòhè, bi le ñkərə n̄n̄şə tsi'í atu yu.

⁸ Ñgànyègènnù Yesu wa yïi à le mfòò nŋheε nywe'e wa ntsù nìsyè aa, a kí ñkuu ghu nyə, mbi.

⁹ (Kaa átú yaa a le mburə ti nanşə ñlaa wa ni n̄ghàà ni Nwí nya mæ ni n̄swonə ni mæ à ka yí b̄iñè ni n̄wó aà.)

¹⁰ Ñgànyègènnù ji jya i le mbù ñtigə mbi nŋhèè waa a ndùgə.

A àjàn yìi mæ Yesu à le nzì a mbo Mary Magdalene àà
(Mt. 28.9-10; Mk. 16.9-11)

¹¹ Mary à le ntəwə wa ntsù nisyè a a bæe nyə'ə, à kà mē aa nyə'ə aa, nyəntə atú yi nka nlii nī mún nisyè ya ghu

¹² nyə baangel bi baa bi wɛ'è itsə'è jì fù'ù ntswe wa adigə mə bi le nòŋsə aku Yesu ghu aà, yì mò'ɔ a tswə ghu atu, yì mò'ɔ a kɪ ntswe ghu mikòrè.

¹³ A betə ghu mbo mə, “O yə'è aà à kè le mánɣyè?”

A kwi'i ghu mbo mə, “Bi lògè mə Ngàŋmà'á ghà ñghɛɛ ni ghu, kaa mə wa'á adigə yìi mə bi ləwə ghu aa zì.”

¹⁴ A ghə mē mə yu ki karətə yì, nyə Yesu a təwə maa mbèè kaa a wa'á bəŋnə ñzi mə à ni Yesu.

¹⁵ Yesu a betə ghu mbo mə, “O yə'è aà à kè ɛ mánɣyè? O lòò aà wò ɛ?”

A le si wa'atəwə ni mə à laa mbə mbɔŋ ñkya wá, ñtigə ñkwi'i ghu mbo mə, “Taà mbə a bə yìi mə ò l'òsə mē yì, ò di'í adigə yìi mə ò ləwə yì ghu aa a mbo mē tá mē ghɛɛ nlògè yì.”

¹⁶ Yesu a twontə yì mə, “Mary!”

A karətə yì nka nlii Yesu, ñswon ni ñghàà ni baHeber mə, “Rabboni” (ñji'í ñghàà ma nú i bə mə “ñdi'í ñnnú”).

¹⁷ Yesu a swon ghu mbo mə, “Tsùu gha ló mòntə bə, ñlon mə kaa mə burə tí bù mbii ñghèè fu a mbèe Taà. Lá ghèe a mbo biím ba, ñswon a mbo bo mə, mə bù ñkɔ'ɔ ñghɛɛ fu a mbo yu wa yìi mə à ni Taà ghà ñki mbə Taà ghùù aà, mbə Nwíŋgɔŋ ghà ñki mbə Nwíŋgɔŋ ghùù aà.”

¹⁸ Mary Magdalene à le mbù ñghɛɛ a mbo ñgǎnyəgəŋnù jì jya ñswon a mbo bo mə yu yə mə Mmà'ambí ñki ñkɛ'ɛnə ñnnú jya mə à le nswon ghu mbo aa a mbo bo.

A àjàn yìi mæ Yesu à le nzì a mbo ñgǎnyəgəŋnù jì aà
(Mt. 28.16-20; Mk. 16.14-18; Lk. 24.36-49)

¹⁹ A bə a nítugə maa njwí ntsyambii, ñgǎnyəgəŋnù jì jya i ghotə a nda yì mò'ɔ, ñfi abà'á ñlon mə bo le si bo'ɔ bitá bi ala'a bi baYuda aà. Yesu a wi'íkə ñtəwə a titi bo nswon a mbo bo mə, “Mbɔɔnə a nu bù.”

²⁰ A swon mē ma mùu ajàn aa, ndi'í mbô mi mya ni mbèè ñgee yì ya a mbo bo. Ngǎnyəgəŋnù jì jya i le mburə nluu ni ñdorə a ajàn mə bo le nyə Yesu aà.

²¹ Yesu a ku'ùsə ñswon a mbo bo mə, “Mbɔɔnə a nu bù. Ajàn mə Taà ghà à le ntoo gha aa, mə ki ntoo ghuu.”

²² A swon mē ma mùu ajàn aa, ñfə'ə waa nī àzwí ñswon mə, “Nì kwɛrə Azwí Nwí!”

²³ Mbə nì yì ñli'ínə ifansənnù ñú bon baa kii li'ínə, bæe nì tsuu li'ínə bon kaa baa wa'á kì ñli'ínə.”

Yesu bo Thomas

²⁴ Thomas yìi mə à le mbə ñgǎnyəgəŋnù Yesu wa yì mò'ɔ a titi bya ñghúm ntsò baa, bi kii ñtwonə nii ni mu bɪnwí aa, kaa à le ñwa'á atiti bo tswé wá noð mə Yesu à le nzì aà.

²⁵ Ngǎnyəgəŋnù Yesu jya jì mò'ɔ i le nswon gho mbo mə, “Bi'í yə mə Mmà'ambí.”

Thomas a kwi'i a mbo bo mə, “Mbə mē ghírə tsuu ibù'u mbɛɛ jya ghu mbo yə, i tsuu biswɛbimbó ba wa nī ibù'u mbɛɛ mē jya kii niŋ, i tsuu abó ya wa nī àbù'ù ya a mbèè ñgee yu niŋ, kaa mē wa'á bií.”

²⁶ Ngyà à tsyà mē yī m̄fùurè ñgǎnyөгѳnnù ji jya i bú ñtswē a múm ñda ntsetə abà'á, Thomas a k̄i ñtswē a titii bo. Bi le m̄fi abà'á. Lá Yesu a wi'íkè ñtəə a titii bo nswoj mə, “Mbɔɔnə a nu bú.”

²⁷ Ntigə nswoj a mbo Thomas mə, “Niñə muswêbô ghò falà, ñki nanjə nlentə mbô má! Ki nàsə abô yo nniñ fàa mbèè ñgee mə. Kentə nligitə ànnù yo yà, m̄b̄i.”

²⁸ Thomas a swoj ghu mbo mə, “Mmà'àmbi ni Nwiñgɔɔñ ghà.”

²⁹ Yesu a betə ghu mbo mə, “Tigə ò b̄i aa nloñ mə ò yə gha aà? Mbɔɔnə a mbo bə b̄i mə bi b̄i ti yə gha aa.”

Nji'i ànnù yii mə bi le ñjwà'ànə yulà àñwà'ànə ghu aà

³⁰ Yesu à le ñghìrè ilènsə j̄i mɔ'ɔ j̄i ghà'atə a nsi ñgǎnyөгѳnnù ji, j̄i mə kaa bi s̄i fàa mum yulà àñwà'ànə ñwa'anə.

³¹ Lá bi ñwa'anə julà ñnnù aa mə tá n̄i b̄i mə Yesu à ni Ayo'ò Nw̄i, m̄bə Mu Nw̄i tá tsyà a ñj̄m ajàn yii mə n̄i b̄i yi aa i tswe ni ñtswént̄i n̄i ñk̄um ȳi.

21

Ajan mə Yesu à le ntsi'i ñgǎnyөгѳnnù ji ji sàmbaa aà

¹ Ma yù ànnù a kà mē aa ntsya, a bú ñdi'i ibiñù ȳi a mbo ñgǎnyөгѳnnù ji j̄i mɔ'ɔ a mbèè ñk̄i miyaa Tiberias. A le ñdi'i ȳi aa lalà.

² Simon Peta, Thomas yii mə à le mbə ñimfa'a aa, bo bi Nathanael, yii mə à le nlo a Cana a mbù'u Galilea aa, bɔɔ bi Zebedee, ni ñgǎnyөгѳnnù ji ji baa, bi le mbòòntə ñtswē a adigə ȳi fùurè.

³ Simon Peta a swoj a mbo bo mə, “Mə ka ghèè gha a ñkò m̄bwè.” Bo ñtsim k̄i ñswoj mə, “B̄i'ì ka yòñə gho tá b̄i'ìnə ghe.” Bo le ntigə ñkuu abanj ñghèè. Bo ghèè mē aa, nle n̄lè n̄lè ñtugə wa tsi'ì tsim kaa wa'á f̄ibwè kò.

⁴ Abèè a kà mē aa mfu'u, Yesu a z̄i ñtəə a ghəñə ñki; la kaa ñgǎnyөгѳnnù ji jya kaa i wa'á zi mə à bə aa Yesu mə à təə wa aghəñə ñki.

⁵ Yesu a swoj a mbo bo mə, “Bɔɔ b̄a, n̄i kò mə mbwè m̄i tsu aa ɛ?” Bo kwi'i mə, “Ñgan.”

⁶ Yesu a swoj a mbo bo mə, “N̄i ma'a ambunjyá yuu ya a mbèè àbómà'á, bəə boñ n̄i ka ko mbwè.” Bo le mmà'á, m̄bwè kuu nluu ghu, bo tigə ñswujə kikan.

⁷ Ngǎnyөгѳnnù Yesu wa mə à le ñkòñ ȳi ñkəñə aa, a swojə a mbo Peta mə, “A n̄i Mmà'àmbi!” Simon Peta à yù'ù mə mə à n̄i Mmà'ambi aa, ñwe'ɛ atsə'ə ȳi ȳi m̄à'á (ñloñ mə à le si bə aa a tso'ɔ, wa noð mə à le si f̄à'á aà), ñnan wa múm ñk̄i.

⁸ Ngǎnyөгѳnnù Yesu j̄i mɔ'ɔ jya i le ntigə nti àkànù'u ya, ñki nswujə ambunjya ya yii mə mbwè mya le nluu ghu aa, nzi a mbèè àghəñə ñki. A ti bə aa kaa àgha'a aghəñə ñki a le ñwa'á bù nsa'a, a le mbə aa tsi'ì tsò b̄imetre ñk̄h̄i ȳi fùurè.

⁹ Bò fè'è mə wa aghəñə ñki, ñyə mɔ'ɔ, i ghə'ə, m̄bwè bo bi àbaa n̄ñtə wa n̄i mɔ'ɔ.

¹⁰ Yesu a swoj a mbo bo mə, “N̄i zi n̄i m̄bwè mya m̄i mɔ'ɔ mə n̄i ko ts̄itsəñə aà.”

¹¹ Simon Peta a gheè ñkuu wa a múm àkànù'u, ñswujə ambunjya ya ñkò'ɔsə a nta'a, m̄bwè m̄i f̄anj̄kə luu ghu, m̄bə ñk̄h̄i ȳi mɔ'ɔ ni m̄ighum m̄i

ntaa ñtsò tarè. Ka mə mbwè mya le nluu wa mûm àmbunja aa kaa a le ŋwa'à sà'akè.

12 Yesu a swon a mbo bo mə, “Nì zi mfà'atè ntsú ghuu.” Kaa ñu nì bò a le wa'à yi betè mə, “O bə aà wò aa ε?” Nlon mə bo bitsim le nzi mə à nì Mmà'àmbi aà.

13 Yesu à le ntigè nlogè abaa ya bô mbwè mya mfa a mbo bo.

14 Ma mùu noò, à le mbə aa ŋgàà yīi ì ywe'e ji tarə aa, nloginə ajàn mə Yesu à le nyweenə ñiwo aa, mə à le ndi'ì ibiinú yi a mbò ŋgānyəgənnú ji.

Yesu bo Peta

15 Nòò yīi mə bo le mmānsə a mfà'atè ñtsú waa aa Yesu a swon a mbo Simon Peta mə, “Simon, mu Jon, ò kòŋə gha ntsyàtè bē buà bitsim faà aa ε?”

A kwi'ì mə, “ŋiŋə, Mmà'àmbi, ò zi mə mə kòŋə ghó.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka nje'e bɔɔ bi mbinjərə jà.”

16 Yesu a bú nswon ghu mbo a nì ŋgàà yīi ì ywe'e ji baa aa, mə, “Simon, mu Jon, ò kòŋə gha aa ε?”

A kwi'ì mə, “ŋiŋə, Mmà'àmbi, ò zi mə mə kòŋə ghó.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka mbe bɔɔ bi mbinjərə jà.”

17 Yesu a bú nswon ghu mbo ŋgaa yīi mə ì ywe'e ji tarə aa, mə, “Simon, mu Jon, ò kòŋə gha aa ε?”

Peta à le nŋəŋə nlon mə à le mbetə yi nywe'e ŋgaa ji tarə mə, “O kòŋə gha aa ε?” Ntigè nswon ghu mbo mə, “Mmà'àmbi, ò zì ñnnú tsi'ì tsiàm; ò zi mə mə kòŋə ghó.”

Yesu a swon ghu mbo mə, “Ka nje'e mbinjərə jà.

18 Mə swonə a mbo wò tsi'ì annú nikon mə nòò yīi mə ò le mburə mungwà'à aa, ò le si we'e nì itsə'è jo, ñtanŋə nì nú yò, mbiinə ŋghèè nì adigə yīi mə ò kòŋə aa; la nòò yīi mə ò ka yī lwènə aa, ò ka yī ki nəsə mbò mo tá ñu dàn à tigə ŋwe'e nì itsə'ə a nu wò, ñlogə nì gho ŋghèè nì ghu a adigə yīi mə kaa ò sɪ kɔŋə aà.”

19 (Yesu à le swon ma yū annú nfigitə aa mbuú ñiwo yīi mə Peta à ka yī kwo ghu a ŋghirə mə tá Nwī à kwerə nigha'a ghu.) Yesu a tigə mbu nswon ghu mbo mə, “Ka nyonə nì ghá!”

20 Peta a karəkè yi, nyə ŋgānyəgənnú Yesu yī mò'ò wa, wa yīi mə à le ŋkòŋə yi aa, tsi'ì wa yīi mə à le nyəgite a ntsüntii Yesu, wa noò mə bo le si ji mijjì mi Pasa mi nlwī'ì ñjīm mya mbetə mə, “Mmà'àmbi, ñu yīi mə à ka fèè gho aa, à nì wò aà?”

21 Peta à yè mə yi aa, mbetə Yesu mə, “Mmà'àmbi, annú ghua ñu a ka yī bə aa mə akə aa ε?”

22 Yesu a kwi'ì ghu mbo mə, “Mbə mə kɔŋ mə tá à tswe ntii, ñywe'e a noò yīi mə mə ka yī bú bi aa, bon ma ya a yə gho aa nì akè aa ε? Ka nyonə nì ghá!”

23 Ma mùu ajàn, ŋgānyəgənnú Yesu jya i le ntigə nlaansə nì a titii bɔɔ bi Kristo nì mə kaa ŋgānyəgənnú Yesu ma ghú kaa à ka yī wa'à bù ñkwo. La kaa Yesu kaa à le ŋwa'à swon aa mə kaa à ka yī wa'à kwò; à le mbāŋŋə ñswon aa mə, “Mbə mə kɔŋ mə tá à tswe ntii ñywe'e a noò yīi mə mə ka yī bú bi aa, ma ya a yə gho aa nì akè aa ε?”

²⁴ Ngànyègènnù Yesu ma ghù à ni yu yïi mē à le nswonɛ innù ma jù tsǒ àyǒfə, ñkɛ ñɛwà'anə aà; bí'í kɛ mbii mē innù ma jù mē à le nswonɛ aa, à ní ànnù níkonè.

Nlwì'isə

²⁵ Yesu à le mbù ñghirə innù jì ghà'àtə jii mē bi le mbaa kɛ lòò a ñɛwà'anə tsi'í tsim, bonɛ kaa mē sɛ mɔ̀ntə mē mbə̀ m̀bi yŷ ntsim i gha'a ñkù'unə a ñkuu ñɛwà'anə ma jya ghu.

IFÀ'A Ngǎntoo Kristo

NJ'I'NNU ANWA'ANƏ YU

A anwà'ànə yú aa a le nḡwà'ànə Lukas, nù yíi mə à le ḡki nḡwà'ànə Ntoó yí Nsiginə Lukas aa. Ifà'a Ngǎntoo Kristo à nî nḡan nḡhòtə bɔɔ bi Kristo nloginə wa noò mə Yesu à le ḡkɔ'ɔ ḡḡhɛɛ a aburə aa (1.12) ḡḡhɛɛ nywe'e a noò yíi mə Paul à le ḡḡhɛɛ nswonḡ ntoo yí n̄siginə ya a Roma aa (28.30). Lukas à lɔginə nswonḡ innù jii mə Yesu à le ḡḡhìrə wa ni m̄itugə mi njwi mya mighum mi nikwà mə à le mbù n̄tswe fàa atu nsye mbɔḡ kɔ'ɔ ḡhɛɛ a aburə aa. A le nan̄sə migitə a mbo bo mə yu tswé nt̄i, ḡki ku'usə nan̄sə ndi'i waa n̄lonḡ ànnù nifɔ Nwí, ḡki mbu ḡkwatə mfa ndi'i yí ḡwè ya a mbo bo, n̄swonḡ mə tá bo yu'utə ḡkwɛrə Azwí yí Làà ya mə Nwí à le kà'à aa (1.5,8).

BaYuda le ḡwa'atə mə Nwí à le nlòɔ mə yu yweensə aa tsi'í waa, la Nwí a a di'i a mbò ḡǎntoo Kristo jya mə n̄too yí n̄siginə ya i le n̄tswe aa a mbo itoò tsimə (8.4-38; 10.1-48). Ka mə bi le si tɔ'ɔ nî àkòrə bɔɔ bi Kristo a ḡḡaa jì ḡhà'atə aa, Lukas a di'i mə kaa biKrisèn si bə bii mə to nî b̄isa'a bi ala'a kə baRoma bii mə bi le si bu'utə nî baYuda maa noò aa bə.

Lukas a tigə ḡḡwa'anə nswonḡ aa ajàn mə ḡǎntoo Kristo le ḡkwɛrə Azwí Nwí, n̄tigə n̄seensə ntoo yí n̄siginə ya, n̄loginə a Yerusalem, ḡḡhɛɛ nywe'e a nlwí'í m̄bi aa. Ka mə bi twonḡ àḡwà'ànə ma yú nî Ifà'a Ngǎntoo Kristo aa, mbə bi tse b̄an̄nə swonḡ bə mə à nî ifà'a Azwí Nwí, n̄lonḡ mə Lukas à nan̄sə di'i bi yə tsi'í siginə ajàn mə Azwí Nwí a le si fà'à a ni bo n̄loginə a Njwí Pentecost aa.

Lukas a di'i innù jì t̄i jii mə i tswə a nî àḡwà'ànə yu aa i fɛ'ɛ n̄laa. Nloginə a ajàn mə Azwí Nwí à le n̄sigə ḡkuu a nu ḡǎntoo Kristo aa, bi yə mə Azwí yí Làà a fa midà'a a mbo bo, n̄tsyasə n̄i waa a n̄i innù tsim. Nḡhòtə Kristo i le n̄lòginə aa wa Njwí Pentecost. Nḡhòtə yí m̄bii ma yú i le n̄tswa annù atsà'atə Nwí a t̄insə tsi'í mbənnù (1.14). Bo le ḡki mboonsə waa n̄tswé n̄i ànnù yí fùurə, n̄nan̄sə mfa ib̄iinù waa a nyəḡə n̄ighàà ni Nwí, a ajàn mə ḡǎntoo i le si di'i n̄i waa aa, ḡkii ḡkɔḡnə n̄i waa bo ni bo, n̄ji n̄i tarə ḡkii n̄tigə n̄seensə n̄i n̄too yí n̄siginə yá (2.42; 4.32-33). Anwà'ànə yú a nan̄sə ḡhìrə a laa mə ḡḡhòtə bɔɔ bi Kristo i tswə aa a ḡka ns̄ənsò n̄too yí n̄siginə ya a mbo bə bitsim, a ni idigə tsim. Ndi'i ni mə bo tswə ni ḡkwèrə Azwí yí Làà tá à ka mfa ni midà'à a mbo bo, ḡkii n̄tsyasə n̄i waa a n̄i àfà'à ma yú (1.4,8; 13.4; 16.6-10). Bi'inə yə ajàn mə ḡḡhòtə i le si s̄ənsə n̄i n̄too ya ḡkii n̄too n̄i bə a abɛɛ (13.2,3,47). A le ḡḡhìrə ajàn mə biKrisèn le si s̄ənsə n̄too ya aa mə bi le mbé ḡḡhotə a m̄bi n̄tsim, ḡḡhìrə bə bitsim yu'u n̄ighàà ni Nwí.

Nt̄i annù yíi mə ḡǎntoo jya le si swonḡ aa i le mbə aa Yesu, mə à yweenə ni n̄i wo, n̄tswe nt̄i, mfa'a n̄i a tit̄i bo. Ma yú a di'i mə Yesu à n̄i Ayo'ò Nwí wa mə Nwí à le ḡkà'à aa, m̄bə yu wa yíi mə bə bitsim tswé ni n̄tsyà aa ḡhu n̄jim i yweenə aa (4.10-12,33).

Bi yatə àḡwà'ànə yú aa laà:

1. Ajàn mə ḡǎntoo le ḡka nt̄an̄tə a ns̄ənsə n̄too yí n̄siginə aa 1.1-26

- a. Ndì'í Yesu yí ñlwi'ínjìm ni ànnù yí à le ñkà'à àà 1.1-14
- b. Njìndá Judas 1.15-26
2. Ajàñ mē bi le nswon̄ ntoo ya a Yerusalem àà 2.1—8.3
3. Ajàñ mē bi le nswon̄ ntoo ya a Yudea ni a Samaria àà 8.4—12.25
4. Ifà'à Paul 13.1—28.31
- a. Akòrè nìtəə Paul yi ntsyambĩ 13.1—14.28
- b. Nghòtè ñdânwĩ a Yerusalem 15-35
- c. Akòrè nìtəə Paul yĩ a ywe'e ji baa àà 15.36—18.22
- d. Akòrè nìtəə Paul yĩ a ywe'e ji ntarə àà 18.23—21.16
- e. Ajàñ mē Paul à le mbə ngàñàtsanj a Yerusalem, a Kaisaria ni a Roma àà 21.17-28.31

¹ Taà Theophilus, a ni àñwà'ànè yí ntsyambĩ ya mē mē kì le ñhà'ànè a mbo wò aa, mē le nswon̄ innù tsim jĩ mē Yesu à le ñghìrè ñki ndì'í, ñlòginə a noò yĩ mē à le mbè'ènè àfà'á yí ghu aa,

² ñkò'ò ywe'e a noò yĩ mē Nwĩ à le lògè yí ñkò'ò ghɛɛ ni ghu a aburə àà. Mbɔñ tã Yesu tã à kò'ò ñghɛɛ a aburə, à le ndì'itə ngàñtoò ji jya mē à le ntsò'ò aa nĩ Azwĩ Nwĩ.

³ Nòò wa mē bi le ndì ngì'í ghu nu, a kwo mbù ñyweenə ni ñwò aa, à le mbù ñtswe fàa atu nsye njwi mighum mi ñkwà, ñdì'í ibìnnù yí a mbo bo ñgaa jì ghà'atè ni mánjì yĩ mē kaa mbə bi wa'à manə mē yu le ntswe nti. Bo le nyə yí a nĩ ngàà jì ghà'atè ma jù aa, a swon̄è nĩ innù a mbo bo ñlon̄ annù ñifò Nwĩ.

⁴ Ma mùu noò yĩ mē bo bo le ntswe aa, a swon̄ a mbo bo ñkwantə mē, “Tã ni tsuu Yerusalem lo mà'atè bə. Nì tswe ghu ñka nyu'utə nĩ àyoo ya yĩ mē mē le nswon̄ a mbo bu mē Taà à le ñkà'à mē yu ka fa a mbo bu àà.

⁵ Jon̄ à le si murə nĩ bə aa a mùm ñkĩ, lá a ñjìm njwi jì tsu, Nwĩ à ka bàñnə murə ghu aa bə a mùm Azwĩ Nwĩ.”

A jàñ yĩ mē Yesu à le ñkò'ò ghɛɛ a aburə àà.

⁶ Yesu bo bì ñgàñntoò ji jya le mbòntè ñtswe a adigè yí fùurè. Bo bo tswè mē aa, bo betə ghu mbo mē, “Mmà'àmbi à ka yí bə aa ma mùu noò mbɔñ tã ò bu mbənsə annù ñifò baIsrael a mbo bo tã tã bo ka nsa'a nĩ mbi yù aa ɛ?”

⁷ Yesu a kwi'í a mbo bo mē, “Kaa à si adigè yuu bə a nzi noò kə njwi yĩ mē a ləə bə Taà ghà nĩ àdà'á yí aa.

⁸ Lá nì ka kwɛrə mida'a a noo yĩ mē Azwĩ Nwĩ a sigè ñkuu a nu bù àà. Tã nì tigè bə báyəfə ba a Yerusalem, nì a abù'u Yudea tsim bo bi a Samaria, ñlo ghu ñghɛɛ a mbi ñtsimè.”

⁹ Yesu à swon̄ mē ma mùu ajàñ, Nwĩ a ghirè a tigè ñkò'ò ghɛɛ nĩ a aburə, ñgàñntoò ji jya təə ntigè ñlii, mbà'à à i tigè ñlogè yí a ghɛɛ mbwɛ a mi'í bo.

¹⁰ Bo tigè ñtəə wa adigè ñtigè ñlii ni aburə, a ajàñ yĩ mē a kò'ò ghɛɛ àà. Bo kà mē aa ñlii aa, bə bí mɔ'ò bi baa bi zì ñtəə a mbɛɛ bo ñwɛ'ɛ itsè'è jì fù'ù,

¹¹ mbètə waa mē “Bè bi Galilea, nì təə faà ñlii nĩ àburə aa a ya aa ɛ? Yesu ma ghù mē bi lògè ñkò'ò ñghɛɛ ni ghu a aburə aa, à ka yí bu bì tsi'í ma mùu ajàñ mē nì yə a kò'ò ghɛɛ a aburə àà.”

A ajàñ yĩ mē bi le ntsò'ò Matias mē tã lògè adigè Judas aa

12 Bo le ntigè nlo wa nta'a Olives m̀bu mb̀i fu a Yerusalem, a nlo ghu ngheɛ nywe'e a Yerusalem a bɛ tsɔ kilo metre yɪ m̀fùùrè.

13 Bo bi m̀ m̀ ñkuu a Yerusalem, ñkɔ'ɔ gheɛ wa nja'à ñdà ñikàn a ñdɔn wa adigè ỳi m̀ bo le si tswe ghu aà. Bo ma bú le mbè aa Peta ni Jon ni Jems ni Andrea, Philip ni Thomas, Bartolomeo ni Mateo, Jems mu Alfeus ni Simon ỳi m̀ bo bi le si k̀i ntwoñè ni Zealot aa, ni Judas mu Jems.

14 Bo ma bú bi tsim bo le mbòonsè waa mbii bitsim m̀ bo ka k̀i tsà'atè ñi Nwì kaa wa'à Kaà, bo bo ni bàngyè bya m̀ bo bi le si yòhè ni ñjim Yesu aa, a bɔ'ɔ Mary, ñdè bi Yesu, ni bɔɔ bi ma bi Yesu bi m̀bànñè.

15 Ma mùu noò ñgãñmbii Kristo tsɔ ñkhì ni m̀ighum mimbaa, bo le ngshotè waa ntswe a adigè ỳi fùùrè, bo ghòtè m̀ waa ntswe aa, Peta a tɛè a ñdɔn ñswoñ m̀,

16 “Bɔɔ bi maà, ànnù ỳi m̀ àñwà'ànè Nwì a swonè aa, a le ntswe ñi m̀fè'ɛ mbòontè tsɪ'fì a ajan ỳi m̀ Azwì Nwì a le nswon, m̀bɔñ tã à fè'ɛ, a mbo David m̀ tã à swon ñlon Judas Iskariot ỳi m̀ à le ngheè ñdì'fì Yesu a mbo bè bya m̀ bo bi le ntswa ỳi aà.

17 Judas yumbon à le mbè ñy ỳi m̀ò'ɔ a titi bi'inè, ñlon m̀ bo bi le ntsɔ'ɔ ỳi m̀ tã bi'inè ni bo ka mfa'a aà.

18 (Judas à le nlògè ñkabè ya ỳi m̀ à le ñkwèrè nlonè annù ỳi bi ỳi m̀ à le ngheè aa, ñghèè ñyuu adigè nsyè ghu. A le wò ni m̀tumfu'u ma mùu adigè, àtò'ò ỳi a bwìnè a titi, m̀itò mi m̀tsim mi zwu m̀fè'èkè.

19 Bè bitsim bi m̀ bo bi le ntswe a Yerusalem aà bi le nyu'u annù ma ỳu, ñtigè mfa ikum adigè ma ya ni ñghàà ni alá'à nyaa ni Akeldama, ma la bè m̀, Adigənsyè Aləə).

20 A fè'è ma mùu ajan aa nlon m̀ bo bi le ñwà'ànè a m̀m àñwà'ànè bi Psalms m̀,

‘Tã ñdùgè ỳi tã ñ tɛə ñɛ'ɛ,

tã ñu tsu tã tsuu ghu ỳi lɔ ki tswe bə.’

Bi k̀i m̀bu ñwà'ànè ghu m̀,

‘Tã ñu dànè à lɔgè adigè afà'á ỳi.’

21 Ma mùu ajan, a ku'unè m̀ tã bi'inè tsɔ'ɔ ñu ỳi m̀ò'ɔ ỳi m̀ à k̀i tswe bi'inè ni bò a ngɔñ bìnòò bitsim m̀ Mmà'àmbi Yesu à k̀i si fè'è ñkarè ngheɛ mbù mbii ñi titi bi'inè fàa atu nsyè aa,

22 ñloginè ni nòò wa m̀ Jon à le si murè ñi bè a ñkì aa, ñghèɛ nywe'e ni noò wa ỳi m̀ bo bi le nlògè Yesu ñkɔ'ɔ ngheɛ ni ghu a aburè aà. ñu ma ghù à ka k̀i bè àyəfè, tsɔ bi'inè, k̀i swon ni a mbo bə ajan ỳi m̀ Yesu à le nyweenè ni ñwo aà.”

23 Bo le ñdì'fì bè bi baa, Joseph ỳi m̀ bo bi le si twonè ni Barsabas, ikum ỳi ỳi m̀ò'ɔ ñ k̀i m̀bè Justus aa, bo Matias.

24 Bo le ntigè ntsa'atè Nwì nswon m̀, “Mmà'àmbi, wò ỳi m̀ ò zi m̀ntii mi bè bitsim aa, tigè m̀figitè ñu ỳi m̀ ò tsɔ'ɔ aa, fàa titi bè bua bi baa
25 m̀ tã à lɔgè adigè afà'a ñgãñntoo Kristo, ỳi m̀ Judas à le mmà'atè a ngheɛ a adigè ỳi m̀ yu kɔñè aa.”

26 Bo tsà'atè m̀ Nwì laa, ntigè mma'a ibirè a ntsɔ'ɔ ñu ỳi m̀ à ni ghu aa, wa titi bè bya bi baà. ñu ỳi m̀ bo bi le ntsɔ'ɔ aa à le mbè Matias. Bi tigè nlògè ỳi ñniñ m̀ tã à tigè mbè ñu ỳi m̀ò'ɔ wa titi ñgãñntoo jya ñghum ñtsò baà.

2

Ajanḡ yïi mæ Nwî à le ntoo Azwî Nwî a sigə ŋkuu a nu Bɔɔ bi Kristo aà

¹ Njwî Pentekost ì kù'ù mæ, ŋgǎŋmbii Kristo jya i ghotè waa ntswe tsi'í àdìgè yí fùurè.

² Bó tswè mæ, ŋghæə ki yə, àyoò tsu a ju'ù a níkàŋ ŋkoo tsó àfisè yí wè yïi mæ a tsysà aa, ñzi ŋkuu nlwensə nda ya mæ bo le ntswe ghu aa tsi'í ntsim.

³ Bo yə ñjoo jï mɔ'ɔ i zì m̀bè tsó ñlwa mɔ'ɔ, ñkírè tsó ìlæ; i yátè waa ŋghæɛ ntəntə a nu bo yí m̀ɔ'ɔ yí m̀ɔ'ɔ.

⁴ Azwî Nwî a le ŋkuu nluu a nu bo bitsim; bo tigè nloginè ŋka ghaa mighàà mi itoo jï dàŋ, ñyonḡ ni ajanḡ yïi mæ Azwi Nwî a le ndi'ì a mbo bo aà.

⁵ BaYuda bii mæ bi le si bɔ'ɔ ní Nwi aa, bo le ñlò a itoò tsim fàa m̀bi ñzi ñtigè ntswe a Yerusalem.

⁶ Bo yù'ù mæ ñji ayoo ya a ajanḡ yïi mæ a le si jù'ù aà, ñnòò bə bi ghà'à gha'a zì ŋghotè, ànnu a tsysà waa ñlonḡ mæ ñù ñtsim yïi mæ à le ntswe ghu aa à le nyu'u ŋgǎŋmbii Kristo jya i ghaa ni ñghàà ni ala'à nyaa.

⁷ Ànnù a le ntsyà waa, a kí m̀burè mbə tsi'í ànnù yí yëyerə a mbo bo, bo tigè m̀betə ni mæ, “bè buà bi tsim mæ bi ghàà laà aa bi si aa baGalilea bə aa ɛ?”

⁸ A tigè ñtsya aa la ñù ñtsim a titi b'ìnè a yu'ù ñ waa bo ghàà ni ñghàà ni ala'à nyaa aa ɛ?

⁹ B'ìnè lo aa a itoo itoò, a Partia, Media, ŋki lo a Elam; ñlò a Mesopotamia, a Yudea, bo bi a Kapadosia; ñlò a Pontus ni Asia;

¹⁰ a Frigia ni Pamfilia, a Egipto, ñlò a idigè jï mɔ'ɔ a Libya, a mbèɛ Cyrene, b'ìnè b'ì mɔ'ɔ bi lô a Roma,

¹¹ baYuda bo bi bii mæ bo kwensə annunwi yaa ñtigè bə baYuda; b'ìnè b'ì mɔ'ɔ bi lô a Kreta bo bi a Arabia, lâ b'ìnè yu'ù bo ghaa ni mighàà mi ìla'a mi'ìnè, ñswonḡ ní ñnnù jï wè jii mæ Nwî a fà'à aà.”

¹² Ànnù le ntsyà waa bitsim, itú jyaa i buurè, bo tigè m̀betə ní waa bo ni bo mæ, “Ma yuù ànnù a bə aa mæ akè?”

¹³ Lâ bə b'ì mɔ'ɔ a titi bo bi bânḡnè ŋka ŋwye ní waa, ñswonḡ ni mæ, “Bo no aa m̀lù'ù mí fii si'ì si'ì, mi tigè ŋkɔ'ɔ ni atu bo.”

Ànnù yïi mæ Peta à le nswonḡ a mbo àkùrè bə bya aa

¹⁴ Bè byà kà mæ aa ŋghaa laà, Peta a təə a ñdḡ bo bi ñgǎntoo jï mɔ'ɔ jya ñghum ñtsò mɔ'ɔ, ñjəntə ñji yí a ndəŋ ŋghaa a mbo bo nswonḡ mæ, “Bù baYuda bo bi bù bə bitsim bii mæ ni tswə a Yerusalem, nanḡə nyu'ute ñ tã mà tɔ'ɔtə annu yïi mæ a tswə ghu aa a mbo bù.

¹⁵ Kaa bə buà kaa bo si aa m̀lù'ù baanè, a ajanḡ yïi mæ ni wa'atə aà, ñlonḡ mæ à ni aa tsi'í b̄nòò bi nibù'u tsitsḡḡ.

¹⁶ Tã ñè yu'u ànnù yïi mæ ŋgǎntoò Nwî Yoel à le nswonḡ nlonḡ annù ma yù aà,

¹⁷ 'Nwî à swonḡ mæ, à ka yí bə a noò ñjim

tã mæ swi'ì Azwi ya a nu bə bitsim.

Bɔɔ buu bi mbânḡnè bo bi b'ì bânḡyè tã bo ka nswonḡ ní ñnnù jii mæ mè

ka yí ki niḡə ni a ntii bo aà,

tã ñjèè təə təə tã ì ka nle ní bɔɔ ŋgwa'a buu,

tã ñjèè tã ì ka nle ní bilif buu

18 Ʋ̄n̄h̄, wa m̄è ka yí swí'i Azwí ya a nu ìbù'ù ja ji mbân̄n̄è bo bì jì bân̄gyè a n̄i ñjwí ma jyá, tá bo ka nswon̄h̄ n̄i ìnnù jìi m̄è m̄è ñn̄h̄ a ntii bo aà.

19 M̄è ka yí ghìr̄è ìnnù tsyāmbô a abur̄è a nd̄on̄h̄, i ghìr̄è ìl̄ens̄è f̄aa atu nsyê, a jì'í n̄ìk̄àn̄; n̄i ka yí ȳè al̄èh̄ bo bì m̄ò'ò n̄i m̄bà'à f̄il̄f̄.

20 N̄in̄òò à ka yí b̄on̄j i tiḡè f̄ii tsó ìtuḡè tá s̄àn̄h̄è tá à b̄on̄j ntiḡè mban̄h̄ tsó àl̄èh̄, n̄ìb̄on̄j tá ñjwí Mmà'àmbi, là'a ñjwí yí ñw̄è ya m̄è ka yí tsyā ñjwí tsim aa, m̄b̄on̄j tá ì zi.

21 Maa noò, ñù ñtsim ȳii m̄è ka yí twon̄j ikum Mmà'àmbi aa, à ka yí yween̄è.'

22 'BaIsrael, yu'ut̄è n̄i ìnnù ȳii m̄è m̄è ka swon̄j aa. N̄i zi m̄è Nwí à l̄e nd̄i'ì m̄è Yesu mu Nazareth à n̄i ñù ȳii m̄è yu tso'ò aa n̄i ìnnù jì w̄è bo bì ìnnù tsyāmbô bo bi a b̄ò'ò ìl̄ens̄è j̄ii m̄è Nwí yumbon̄j à l̄e nghìr̄è m̄è tá yu Yesu tá à ghìr̄è a titii bù aà.

23 Nwí à l̄e nan̄s̄è nl̄èh̄ ñk̄i nzi m̄è bi ka yí fa Yesu ma ghú a mbo bù. Bi f̄a m̄è, n̄i ghìr̄è m̄è tá b̄è b̄i b̄i tá bì kweent̄è yi a ati b̄àn̄n̄è b̄àn̄n̄è, ñzwit̄è yi ghu.

24 Lá Nwí a yweens̄è yi a ñw̄o, ñket̄è m̄iñk̄ìr̄è m̄i ñgi'ì ñw̄o ȳii m̄è à l̄e ȳè aa, ñlon̄j m̄è kaa ñw̄o n̄i l̄e ñwa'à n̄i àd̄à'a a ntswa yu nl̄èh̄ a n̄isyè tswè b̄è.

25 Nlon̄j m̄è David à l̄e nswon̄j nlon̄j ñgaà yí m̄è,

'M̄è l̄e si ȳè n̄i Mmà'àmbi a tswè a mb̄ii m̄è a ñḡon̄j b̄in̄òò b̄ìtsim; tsó m̄è à tswè a mb̄èè àbo m̄è yí m̄à'à aa, kaa m̄b̄è ñt̄ii gha i wa'à ka ntsiḡin̄è b̄è.

26 Ma mùu aj̄àn̄, ñt̄ii gha i tswè n̄i ñ̄dor̄è, m̄è tiḡè ñghaa n̄i ñ̄dor̄è;

tá ñjyān̄ù yà tá ì tswè ntiḡè nyu'ut̄è n̄i ñk̄à'a ȳii m̄è Nwí à l̄e ñk̄à'a aà,

27 Nlon̄j m̄è kaa ò ka yí wa'á nt̄ii gha m̄à'àt̄è tá ì tswè a ala'a b̄iku bi b̄è àa b̄è

kaa m̄b̄è ò wa'à k̄i m̄ma'at̄è ñḡàn̄f̄à'á ghò ȳii m̄è à f̄a ìb̄in̄ù yi a mbo w̄ò aa, tá à bwe b̄è.

28 O ñ̄'ì m̄è m̄án̄j̄i ȳii m̄è m̄b̄è m̄è tsyā ghu ntswe nt̄ii aa a mbo m̄è;

ò kà ghìr̄è tá ñt̄ii gha tá ì luu n̄i ñ̄dor̄è a noò ȳii m̄è m̄è tswè a nsi mi'ì w̄ò aà.'

29 "B̄oo bi maà, m̄b̄è m̄è tse ghàà a mbo bù tsi'ì n̄i nsi n̄i nsi nlon̄j t̄ats̄è yi'ìn̄è, David. A l̄e ñkwo bi k̄i ñtwiñ̄h̄ yi, n̄isyè n̄i n̄i k̄i ñtswe f̄aa ñzi nywe'e s̄ii.

30 David à l̄e m̄b̄è ñḡàn̄nt̄oo Nwí ñk̄i nzi m̄è Nwí à l̄e ñk̄a'a a mbo yu m̄è yu Nwí yu ka yí tswes̄è mu David yí m̄ò'ò ghu al̄on̄j n̄if̄ò.

31 David à l̄e nyè annù ȳii m̄è Nwí à l̄e ntswe n̄i ghìr̄è aa, m̄b̄on̄j tá à f̄e'è mb̄òont̄è, ñt̄iḡè ñghaa nlon̄j a aj̄àn̄ ȳii m̄è Kristo, Ayo'ò Nwí wa, à ka yí yween̄è n̄i ñw̄o, tá Nwí tá à wa'à yi ma'at̄è tá à tswè a ala'a b̄iku bi b̄è, kaa wa'à k̄i mb̄ii m̄è tá ñjyān̄ù yí ì bwe aa b̄è.

32 Nwí a ywèens̄è m̄è Yesu ma ghú n̄i ñw̄o. Bì'ì bi tsim bì'ì ȳè yi n̄i mi'ì mi'ì a aj̄àn̄ ȳii m̄è à l̄e nyween̄è n̄i ñw̄o aà.

33 Tsits̄on̄j, Nwí à k̄ò'òs̄è yi a ñ̄d̄on̄j, a adiḡè n̄if̄ò, ñtswes̄è yi a mb̄èè ñikw̄eè yu Taà yí n̄i m̄à'à, m̄fa Azwí Nwí ȳii m̄è à l̄e ñk̄à'a m̄è yu ka yí fa aa ghu

mbô. Ayoo ya mæ nî yê ñki yu'u a koò aa, à bə aa Azwî Nwî ma yâ mæ Kristo à swî'i a nu bî'i.

³⁴ Nlon mæ David yumbon̄ kaa à le ñwa'à a aburə ko'ɔ ñghèè, yumbon̄ à le mbàñnè ñswon̄ mæ,

'Mmà'àmbi à swònə a mbo Mmà'àmbi ghà:

Tswe a mbèè ñikwɛɛ mè nî mà'à,

³⁵ ñywe'e a noò yîi mæ mæ ka ghîrə tá ñgàñkîbàà jo tá ì bəñ ntigə mbə tsò àkə'ə ntetɛ mîkòrê mô.'

³⁶ "Ma mùu ajàn, a bəñ mæ tá baIsrael bitsim tá bi nan̄sə nzi mæ Nwî à lèè mæ Yesu ma ghú mæ nî le ñkwèèntə a ati bəñnè bəñnè aa nî Mmà'àmbi bo bî Ayo'ò Nwî."

³⁷ Bè bya bo yù'u mē laà, ànnù ya a sô ñtîi waa, i luu nî àjəñnè, bo tigè mbetə Peta bo bî ñgəñntoo jî mɔ'ɔ jya mæ, "Bɔɔ bi maà bi'i, mbə bî'i tigè ñghîrə aa mæ akə ɛ?"

³⁸ Peta a kwi'i a mbo bo mæ, "Nî bəñkə mîntîi muu, ñkwɛrə ñki bu bitsim nî ñkūm Yesu Kristo, tá Nwî à li'inə ibi ghūu, ñki ntəñə ghūu nî Azwî Nwî.

³⁹ Ma yu ànnù à nî ànnù yîi mæ Nwî à le ñkà'à a mbo bù bo bî a mbo bɔɔ buu, a mbo bə bitsim bîi mæ bi tswe a sà'a agha'à, bo bî a mbo ñù ñtsim yîi mæ Taà yî'i Nwîngɔñ a twòñ mæ à zi a mbèe yu aà."

⁴⁰ Peta à le ntigə mbu nswon̄ innù jî ghà'àtə a mbo bo a ajàn yîi mæ bo le nyu'u ñki nyə aa, ñdi'itə nî waa nswon̄ ni mæ, "Tsu'u nî àtú yuu a mbo nìwàà nî bē buà bîi mæ à nî bē bî bî aà."

⁴¹ Bè bî ghà'àtə bi le nyu'u ànnù yîi mæ Peta à le swon̄ aa, mbii, ñkwɛrə ñki. Bè bîi mæ bi le ñkwɛrə ñki maa njwi aa bi le mbə ntsù'ù jî tarə, ñdùù waa ma bù i tigè ñku'usə ñghotə bɔɔ bi Kristo byà.

⁴² Nloginə maa njwi bo le nniñ atú yaa nî innù jîi mæ ñgəñntoo jya i le si di'i aa, ñnan̄sə nyəgə, mboonsə wa bo ntswé ñghîrə nî innù jyaa nî àbo yî mɔ'ɔ a múm ñghòtə, mbatə nî abaa ñkurə bo bitsim, ñkii ntsa'atə nî Nwî bo bitsimè.

Ajàñ yîi mæ bɔɔ bî Kristo le si tswe aà

⁴³ Ngəñntoo Kristo jya bo le si ghîrə ñnnútsyámbo bo bî innù jî yéyerə, ma yú a ghîrə mæ tá nìbɔ'ɔ nî tswa bə bitsimè.

⁴⁴ Bè bitsim bîi mæ bi le nniñ ntîi waa a nu Yesu aa, bi le mbòonsə waa, ñghotə nî waa ntswe nî àdigə yî fùùrə, mboonsə nî ñjoo jyaa, àyoò yaa a bə yi mɔ'otə.

⁴⁵ Bo le si fentə nî ìdigə nsyê jyaa bo bî ñjoo jîi mæ bo le ntswe ni ju aa, nzi mfakə nî ñkabə yîi mæ bo fentə ñjoo jyaa jya ghū aa, a mbo bə bîi mæ bi le si bəñ nî ñjoo aà.

⁴⁶ Bo bitsim le si ghèè nî ndàmà'anwî tsi'i ñjwî tsim, mbatə nî àbaa a mila'a bo, ñyatə nî mîjî myaa ñji ndoritə nî ñtîi waa tsim;

⁴⁷ ñgha'asə nî Nwî, bə bî tsim bi kəñə nî waa. Mmà'àmbi a le si yweense nî bə, ñku'usə nî ñdùù waa ghū tsi'i ñjwî tsim.

3

A ajàn yîi mæ Peta bo Jɔn le ghùrə mbwenkə aà

¹ Peta bo Jɔn le si ko'ɔ ñghɛɛ a ndàmà'anwî a noò ñtsà'àtə Nwî, a nî bìnòò bi tarə a si'inə a njwi yî mɔ'ɔ;

² Bè le mbè'è n̄u yī mò'ò yīi mē à le mbwenkē nloginē a ato'o aa nzi ni ghu. Bì le si zī ma'atē ni mbwenkē ma ghū tsi'i n̄jwī tsim a tsūbū'u ndāmā'anwī wa yīi mē bì le si twonjē ni Ntsūbū'u yī mbōj mboj aā mē tā à tswē ghu ntigē nlontē nī ñkabē a mbo bè bīi mē bì le si zi a ñkuu a ndāma'anwī aā.

³ Mbwēnkē wa à yē mē Peta bo Jon bo zī ñghēō ki kuu a ndāmā'anwī nlontē ñkabē a mbo bo.

⁴ Peta bo Jon bo tē'ē mi'i myaa ghu nu nswonj mē, “Ka n̄lī nī yī'i.”

⁵ A tigē ñtē'ē mi'i mi a nu bo ñtigē ñwa'atē nī mē bo ka fa ñkabē a bo yu.

⁶ La Peta a swonj ghu mbo mē, “Kaa mē si ni silva kē ni gold tswē, lā mē ka bāñnē fa ayoo yīi mē mē tswē ni yu aā: Mē swōj a mbo wō nī ñkūm Yesu nu Nazareth mē tā ò bīnē ñka ntōē.”

⁷ A swōj mē ma mùu ajāñ, ñtswa ñikwēē ni mbwenkē wa nī mà'à a bīnē ñtōē. Mikā'á mi bo bì mi'i mi mikōrē mi mi burē ñtīi mbē ajāñ yīi mē mbē a tigē ñtōē tsi'i siginē.

⁸ A lī mbīnē ñtōē, ñlo ntigē ntōē nyonjē waa bo bo tigē ñkuu ñghēē a ndāmā'anwī. A tigē ñlītē ntōē ñgha'asē nī Nwī.

⁹ Bē bì tsim bì yē yī a ajāñ yīi mē à le si tōē ñghēē ñgha'asē nī Nwī aā.

¹⁰ Bī yē yī, ñzi mē à nī ñu wa mē à le si tswē a Ntsūbū'u ndāmā'anwī yī bōj mboj ñlōō nī ñgabē aā; ànnū a burē ñtigē ntīya waa tsi'i tīyā a nyē ànnū yīi mē a le mfē'ē ghu nu aā.

Ànnū yīi mē Peta à le nswonj a ndāmā'anwī aā

¹¹ Tsō mē ñu wa a le nyōj ñtigē mbanē ni ñjīm Peta bo Jon aa, bè bītsim bì le ntigē nywunē nzi mbōontē a mbēē bo wa ni potico yīi mē bì le si twonjē ni yī Solomon aā, mītsyē myaa mi burē ñburē tsi'i būrē.

¹² Peta à yē mē ma mùu ajāñ, ñghaa a mbo bè bya ñswonj mē, “BàIsrael, ni yerē ñlōj ànnū yuà laa a ya? Nī līi yī'i laā laa a ya? Nī mōontē mē bī'i ghīrē ànnū ma yū aa nī àdā'á yī'i, kē nī laā ñki mōontē mē bī'i ghīrē mē tā ñu ghū bīnē ñka ntōē aa nlonj mē mīnnū mi'i mē tsinē aa ē?”

¹³ Nwīngōj bì Abraham ni Isaac ni Yakob, Nwīngōj bì taā yī'inē, à ghā'àsē Ngāñfà'á yī Yesu yīi mē nī le nlōgē yī mfa mē bì zwitē, ntuu yī a nsi Pilato, ka mē Pilato à le nlōō mē yu mà'atē yī tā ghēē yī aā.

¹⁴ Nī tuū Mu Nwī yīi mē à laa māñsē, mīnnū mi mi tsinē aā, ñswonj mē tā bì bāñnē mfa ñu yīi mē à zwitē ñu aa a mbo bù.

¹⁵ Nī zwitē Ñū yīi mē a fa ntswēntīi a mbo bè, Yesu yīi mē Nwī à le nyweensē niwo aā. Bī'i ni biyēfē nī ànnū ma yū.

¹⁶ Ñū ghulā mē nī yē, ñki nzi yī aa, a ghīrē ñkūm Yesu, a ghīrē ajāñ yīi mē à ñjī ñtīi yī a nī ñkūm Yesu aa, mē tā à tswē nī mītīi. A ghīrē àbīntīi yīi mē ñu ghū à tswē nī yu nlonj Yesu aa mē tā à tīi, ñburē nanjē ntīi a ajāñ yīi mē nī yē a tswē a nsi mi'i bu bītsim laā aā.

¹⁷ “Bōō bì maà, lā tsītsōj mē zī mē nī le ñghīrē ànnū yīi mē nī le ñghīrē aa tī zī, a ajāñ yīi mē bīsa'a bì àla'à buu bì le ñghīrē aā.

¹⁸ Lā ànnū yīi mē Nwī à le ñghīrē ñgāñntōō jī tsim i foō nswonj tsi'i tētē aa, mē Ayo'ò Nwī wa à tswē nī nyē ñgi'i aa, à ni yu mē a kī mē mē'ē mbōontē aā.

¹⁹ Tsō mē a bē ma mùu ajāñ aa, a bōj mē mē tā nī bēñkē mīntīi muu, ñbu mbīi fu a mbēē Nwī, tā à yē'ē ibī ghu nlo'osē

²⁰ tá tá Mmà'àmbi à ghìrè tá m̀nt̀t̀i muu m̀ fwetè, tá à ki ntoo Ayo'ò Nwĩ wa yĩ m̀ è lè è ǹtso'ò aa, a mbo bu, là'a Yesu

²¹ yĩ m̀ è tswe ǹ ntswe a aburè i ywe'e a nòò yĩ m̀ Nwĩ à ka yi nanşè ìnnù, i ghìrè tá ǹbi i bu mbòñ fu tsi'ĩ a ajàn yĩ m̀ è lè mbè a mbĩ aà, i ghìrè tá ìnnù tsim i ki mfe'e mbòòntè a ajàn yĩ m̀ è ngãñntoo Nwĩ jii i le mfa mibì m̀ nù myaa a mbo Nwĩ i le nswonè a ngu'u aà.

²² Moses à le nswon m̀, 'Mmà'àmbi Nwĩngòñ à ka yi ghìrè tá ngãñntoo Nwĩ tá à fe'e a t̀t̀t̀i b̀òò bi maà buu tsò m̀. Ǹi ka yĩ ki yu'unè ǹi, i ki ghìrè ǹ ìnnù tsim jii m̀ è swonè aà.

²³ Ǹù yĩ m̀ è si annù yĩ m̀ è ngãñntoo Nwĩ ma ghù a swon aa yu'u aa, a ku'unè m̀ è tá bì zwitè, m̀fi'isè yĩ a t̀t̀t̀i b̀è bi Nwĩ.'

²⁴ Ngãñntoo Nwĩ tsim, ǹloginè a nu Samuel ngheè nywe'e ni bii m̀ è bi le nyon ghu njim aa, bi le ngħàà ǹswon ìnnù njwi mà jù.

²⁵ Ǹi ni b̀òò bi ngãñntoo Nwĩ, Nwĩ à le ñki ñwarè akàà ya bo bì bitàa buu aa nlon atù yuu. Nwĩ à le nswon à mbo Abraham m̀, 'M̀è ka yi ǹiñ mbòonè a atu ngwè'è mu ǹù ntsim fàa nşye i yonè aa a njim b̀òò buu.'

²⁶ Nwĩ à tsò'ò m̀ Ngàñàfà'á yĩ, a ajàn yĩ m̀ è lè nswon aa, ǹfòo ntoo yi a mbo bù, a nniñ mbòonè a nu bù, a ngħìrè m̀ è tá ǹù ntsim a t̀t̀t̀i bù tá à b̀èñ ǹt̀i yĩ, m̀ma'atè ìnnù jì bi jii m̀ è ghìrè aà."

4

¹ Bo kà m̀ è aa ngħaa laa a mbo b̀è bya, ngãñmà'a Nwĩ bo bì tamãndoo ngãñmbè ndámà'anwĩ ni baSadukai yĩ ntsite waa

² Ǹtonjã waa i le si lwĩ a nu Peta bo Jon nlon m̀ è bo le si dì'ì ǹ ìnnù Nwĩ a mbo b̀è bya, ǹswonè ni a mbo bo m̀ è Yesu à le nyweenè niwò, ma la a b̀è m̀ è b̀è ka yĩ kii yweenè niwò.

³ Bo le ntswa Peta bo Jon; tsò m̀ è lè mbè noò ñkwêfò aa, bi tigè ngheè nniñè waa a ndãtsan, ǹlèè m̀ è tá àbèè fu'u.

⁴ Lá b̀è bí ghà'atè bii bi le nyu'u niğħàà ni Nwĩ nya aa, bi le bii annu ma yá. Ndùu mbãñnè tsitsòñ i tigè ngheè tsò ǹtsù'ù jì ntaà.

⁵ Abèè fù'ù m̀ è, b̀isa'a bi ala'a byaa ni bilii bi ala'a abò'ò ngãñdì'ì nòñsè bi ghotè ntswe a Jerusalem

⁶ bo bì Annas, Ngãñmà'anwĩ yĩ ñwè, ni Kaifas, ni Jon ni Alexander ni b̀è bitsim bii m̀ è bi le mfe'è a ngwè'è ngãñmà'anwĩ yĩ ñwè aà.

⁷ Bo ghòtè m̀ è ntswe, ǹlogè Peta abò'ò Jon nte'e a t̀t̀t̀i bo, mbetè waa m̀, "Ǹi k̀ ghìrè ànnù ya aa ni m̀dà'à m̀i wo, k̀è, ǹi k̀ ghìrè aa ni ìkùm wo aa è?"

⁸ Azwĩ Nwĩ a kuu nluu a ntiñ Peta, a swon a mbo bo m̀, "Bisa'a bi alà'á ni bilii bi ala'á,

⁹ Bèè m̀ è ǹ ti betè yĩ'ì ǹ ìnnù sii aa nlon ànnù yĩ siginè yĩ m̀ è b̀i'ĩ ghìrè a nu m̀bwènkè wa aa, bèè ǹ ti lòò aà ǹzi a ajàn yĩ b̀i'ĩ tsya mbòñ ngħìrè tá ǹù ghù tii aa,

¹⁰ a b̀onj m̀ è tá ǹù ntsim, ni b̀è bitsim bii m̀ è bi tswe a Israel, a ku'unè m̀ è tá ǹi zì m̀ è b̀i'ĩ ghurè ǹù ghù m̀ è ǹi yè a t̀è a t̀t̀t̀i bù laa, ni ìkùm Yesu Kristo M̀ Nazareth yĩ m̀ è lè ñkwèèntè a ati b̀ãñnè b̀ãñnè, yu wa yĩ m̀ è Nwĩ à le nyweenè niwo aà.

11 'A ni ñgò'ò ya mē bū biboo bi nda ni le ntuu aa, mē ì bèn mē ñtigē ñgò'ò ñibuu yí ñwè.'

12 Kaa ñu tsu kaa si ghu tswē mē mbē bi tsyá ghu ñjīm ñyweenē, ñtsyastē Yesu Kristo, ñlonj mē kaa ñkūm yí tsu kaa i si fāa atu nsyē tswē a titiì bē mē Nwī à fa mē mbē i tse yweense yí'inē."

13 Annù le ntsya waa a ajāñ yī mē bo le nyē atañē ntiì yīi mē Peta ni Jōn le si ghàà ghu aa, a le mburē gha'a waa tsi'i ghà'à ñlonj mē bo le nzi mē bo le mbē aa tsi'i bē bi adāñē àdāñē bīi mē kaa bi leē ñwa'á a ndāñwà'ànē ghēē aa. Lá bō yè mē laà aa, ñwa'atē mē Peta bo Jōn le mbaa mbē aa ñgāñkōrē Yesu.

14 Lá a ajāñ yīi mē bi le nyē ñu wa yīi mē bo le ñghùrē a tē a mbēē bo aa, kaa bē bya kaa bi wa'à ni ànnù yí àdāñ a ñghāa bù ñtswe.

15 Bo le ñtigē nswōñ a mbo Peta ni Jōn mē tá bo fē'ε wa ndá ñsa'a mīsa'a, bo fē'è mō, bi tigē ñghaanē bo ni bo

16 ñswōñ mē, "Bi'inē ka ghìrē mē akē ni bē buà aa ε? Bē bītsīm fāa Yerusalem bi zi mē bo ghìrē alēnsē yí wē, kaa mbē bī'inē wa'á annù ma yū tuù.

17 Lá a ñghìrē mē tá ànnù ma yū tá wa'à lò bu nseēnē ñghēē a titiì bē, a bōñ mē tá bī'inē ghaantē waa, ñwa'asē nswōñ mē tá bo tsuu ànnù a mbo ñu tsu burē bū kī swoswōñ ni ñkūm Yesu."

18 Bo ghāānē mē laà, ñtswōñē waa, ñghāa a mbo bo ñwa'asē nswōñ mē tá bo tsuu annù yí tsu burē bū kī ghaghāà, kē kī ñi'ni ñkūm Yesu.

19 Lá Peta ni Jōn kwi'i a mbo bo mē, "A ka zi tsi'i bù mē, a nsi mi'i Nwī, a ku'unē aa a nyu'unē bù kē Nwī le;

20 Lá a ñghēē ni ñgāà yí'i, bī'i tswē ni ñkà ñswōñ aa tsi'i ànnù yīi mē bī'i yē ñkī yu'u aa."

21 Bo bù mē ñka'atē waa, mīma'atē waa mē tá bo ghēē waa; kaa ñwa'à ajāñ yīi mē mbē bo ññ ñsa'a a nu bo aa zī, ñlonj mē bē bī tsīm le si gha'asē ñi Nwī ñlonj annù ya yīi mē a le mfē'è aa.

22 Hòò ñu waa yīi mē bo le ñghùrē ni ànnù yí àyēyērē aa i le ntsyātē mīghum mi ñikwà.

23 Bi mà'atē mē waa, bo lò ñghēē a mbēē bīlīm byaa nswōñ annù yīi mē bīlīi bi ñgāñmā'a Nwī bo bi bīlīi bi ala'a bi le nswōñ a mbo bo aa.

24 Bo yù'ù mē, ñjēntē ñjī jyaa a ndōñ bo bītsīm, ñtsa'atē Nwī ñswōñ mē, "Mmà'àmbi yīi mē à k'òntsirē aa, ñnāñsē àburē bō ñsyē ni mīyāà ñi ñgòñ ñjòò tsīm jīi mē i tswē ghu aa,

25 Wò yīi mē ò le ñghìrē taà yí'i David, ñgāñàfà'á ghò a ghaà ñswōñ ànnù yīi mē Ázwī Nwī a le lēnsē gho mbo aa mē,

'Māntōñ muu mi lwī, ni kwēē ni mīntiì muu aa a ya aa ε, bītizi Nwī? Ngwē'è bē, ni kwà'atē ñi ñnnù dāñē àdāñē a atu bù aa a ya?

26 Bīfō bi mbi bù bi tañtē nú yàà bo bi bīsa'a bi ñla'a, ànnù yaa bo a bē yí m'ò'ò, ñzi a nto Mmà'àmbi bo bi Ayo'ònwī wá.'

27 Tsi'i annù ññkōñ Herod ni Pilato a b'ò'ò ni bitizi Nwī bo bi bàIsrael bi le ñghotē fāa a mūm àla'a, ñtañ mināñ a atu Yesu ñgāñàfà'á gho yīi mē à laa māñsē aa, mbē yu wa yīi mē ò le ny'ò'ò aa,

28 a ñghìrē ànnù yīi mē ò le ñkà'à ñi àdà'à yo, ñlèè mē a ka yi fē'è aa.

²⁹ Mmà'àmbí, yə la tsítsòŋ a ajàŋ yíi mə bi kà'àtè nı yí'i aà, fa atàŋəntii a mbo bĩ'i, ñghirè tá ñgǎŋfà'á jo ì ghaa nı mǐdà'à,

³⁰ tá ò ghensə abo yo ñghirè tá adà'à yo tá ghurə bə, ñghirə ilənsə innu a bo'ɔ nı innu tsyámbo nı ikúm Mu gho Yesu yíi mə à laa mǎŋsə aà."

³¹ Bo mǎŋsə mə a ntsà'àtə Nwí laà, adigè ya yíi mə bo le ñghotə ghu aa a tsǐŋə, Azwí Nwí a kuu nluu a ntii bo, bo ghaa ñswonə annu Nwí tsi'í nı àtəŋəntii.

Ayoo bɔɔ bi Kristo a bə yi mɔ'ɔ

³² Annu bə hya bii mə bi le nnii ntii waa a nu Yesu Kristo aa, a le mbə tsi'í yí mɔ'ɔ, ntii wa i bə yí mɔ'ɔ, kaa ñu nɔ̀bò yí tsu kaa a wa'à lò ñswon mə ayoo yi à nı tsi'í yi bə. Bo le mbòonsə njoò jyaa, ayoo yaa a tigè mbə tsi'í ayoo mɔ'ò.

³³ Ñgǎŋtoo Yesu jya i le ñghèè nı mbii a ghaa tsi'í nı adà'à yí wè ñswon nı ajàŋ yíi mə bo zi tsi'í annu nñkoŋ mə Mmà'àmbi Yesu à ywèenə nı nıwo aà. Ibòŋ Nwí i le tswə a mbo bo bitsim, mfa nı adà'à a mbo bo.

³⁴ Kaa ñu tsu kaa à le ŋwa'à a titii bo tswə mə à le si boŋ ayoo, ñlon mə bo bitsim bii mə bi le ntswe nı idigə nsye kɪ nı mǐla'a aa, bo le mfèèŋkə, ñlogə ñkabə yíi mə bi fee ghu aa,

³⁵ nzi nnoŋsə a mikorə ñgǎŋtoo Kristo jya, bo tigè ñlogə nyatə a mbo bə bitsim bii bi le si boŋə ayoo aà.

³⁶ Ma mùu noò, Joseph, mə bi lə njwe yi a Cyprus, a bə ñu ñgwè'è Levi, ñgǎŋtoo Kristo jya i tswè ikúm yi nı Barnabas aa (nji'í ikúm ma ghú i bə mə, Mu yíi mə a lə'ətə ntii bə aà)

³⁷ a kɪ mfee adigə nsoo yi, ñlogə ñkabə ya yíi mə à le mfee ghu aa, nzi nnoŋsə a mikorə ñgǎŋtoo Kristo jyá.

5

Annū Anania bo Safira

¹ Lá ñu yí mɔ'ɔ, ikúm yi i bə Anania, bó ñgwé yí, Safira le mfèè adigə nsyè yaa.

² Bo fèè mə, Anania a fi'itə ñkabə adigə ya ñlèè, ñgwé yí wa a kɪ nzi, à fi'itə mə ñlèə aa, ñtigə ñlogə abùgə ñkabə ya ñghèè ñnoŋsə a mikorə ñgǎŋtoo Kristo jyá.

³ Lá Peta a betə yi mə, "Anania, a ghirè akè ò ma'àtə Satan a kuu a ntii wò ñghirè ò swon abǎŋnənnu a mbo Azwí Nwí, a ajàŋ yíi mə ò fi'itə abùgə ñkabə adigə ya ñlèè aa ɛ?"

⁴ Mbəŋ tá ò fee adigə ya, tigə a le mbə aa à yó aa ɛ? Nòò wa mə ò fèè mə aa, ñkabə ya mə ò fèè ghu aa, i wa'à kɪ mbə aa tsi'í yò aa ɛ? A tigè ñlo ñghirə akə mə tá ò wa'atə ma yú ajàŋ annu a ntii wò aa ɛ? Kaa ò sǐ abǎŋnənnu aa a mbo bə swonə, ò tswɛɛ ibǎŋnənnu aa a mbo Nwí."

⁵ Anania à yù'ù mə annu ma yú, ñwo a nsye ñkwo. Bə bitsim bii mə bi le nyu'u aa, nú jyaa i swerè si'í si'í.

⁶ Bɔɔjɔŋ bi zɪ ñlɪm akú yi ya ñtigə ñlogə mfè'è ñghɛɛ ntwɪŋə.

⁷ Bɪnòò ghəə kɪ tsyà bi tarə, ñgwé yí a zɪ, kaa wa'à annu yíi mə a fɛ'ɛ aa zɪ.

8 Peta a swonj ghu mbo mæ, "Mêmbà, nanşə nswonjə ghâ, nî kî fêê àdìgè nşyê yùu ya aa nî ñdùu ñkabə kîkyè aa ε?" A swonj mæ, "Ïñjə, àa tsi'ï ñdùu yii mæ bî'ï kî fêe ghu aà."

9 Peta a tigè ñswonj ghu mbo mæ, "A ghîrê àkè mæ tâ bú ñdoo ghò tanţə a kwà'ànə Azwî Mmà'àmbi aa ε? Yê mîkorè mi bê bii bi twîj mē ñdoo ghò aà, bo bii a ntsündâ, bo ka kii bè'è gho fê'è nî wò."

10 A kî mburə wo tsi'ï maa noò a nsi mîkorə Peta ñkwo. Bəɔɔjɔn bya bî kùu mē, ñyə mæ à kwò mē aa, ñtigə ñki mbe'e yi mfè'ε ñghèè ñtwîj a mbèe ndoo yî.

11 Nîbò'ɔ nî wè nî le mburə tswa ñghotə bɔɔ bi Kristo bitsim bo bi bè bitsim bii mæ bi le nyu'u annù ma yù aà.

Ïnnù jî yěyerə bo bi ñnnütsyâmbô

12 Ngǎñntoo Kristo jya i le si ghîrè nî ñnnù jî yěyerə bo bi ñnnütsyâmbô a titii bè. Ngǎñmbii Kristo jyâ i tsim i le si bòontè wa a ntsümbù'ù yii mæ bi le nsi twonj nî Ntsübù'ù Solomon aà.

13 Kaa tsi'ï mæ tâ ñu tsù yii mæ à le wa'a ñu nîbò wàà bə aa tâ à tswè nî àtanjə nti a nzi ñkuu wa múm ñghotə yàà, ka mæ bo le si swonj nî ñnnù jî siginè ñlonj ñghotə bɔɔ bi Kristo ma yù aa.

14 Lâ ñdùu bē bii mæ bi le si ññj nî ntii waa a nu Mma'ambî Yesu aa i le si kù'usè gha'atə nî ghà'atə ñghèe ni mbii; ñnɔɔ mbáñnə bo bi yî bǎngyè i zî ñkuu ñku'usə nî ñdùu waa.

15 Ïnnù jya jii mæ ngǎñntoo Kristo jya i le si ghîrè aa, i ghîrè bè tigè be'e nî ñgǎñmighòò nîfè'ε nnɔɔşə nî a bîndómánjî a nî mîkuu bo bi a nî bîmatà, ta bæe mæ Peta a tɛ'ε ti tsyá tsyá, àliləñə yi a wó a nu bî mɔ'ɔ.

16 Bè le si kii nlo nî mum ila'a jii mæ i le ntswe a mbèè Yerusalem aa mfè'è nzi nî ñgǎñmighòò bo bi bè bii mæ bi le ntswe nî ñzwî jî bî aa, ñzi bi ghurè nî waa bi tsimè.

A ajəñ yii mæ bi le tswa ngǎñntoo Kristo ññij a atsanj aà.

17 Ngǎñmà'a Nwî yî ñwè bo bi ñgǎñəkòrə jî, jii mæ i le ñki bə ngǎñ ghotə baSadukai bii mæ bi le tswè maa ñikurə aa, le nluu nî àghè'əñə ñlonj ngǎñntoo jyâ; ñtigə nɔɔ ñghîrè ànnù a nu bo.

18 Bo le ñtigə ntswa ngǎñntoo jya ñghèè ññijə waa a ndátsanjə.

19 Lâ a ghîrè m̄bə ñtugə angel Mmà'àmbi a zî ñña'a ibà'a ndátsanj ya m̄fi'isə waa, nswonj mæ,

20 "Nî ghèe ñghèè n̄tə a múm ñdámà'anwî ñkè'ənə annù tsim nlonj ntswèntii yî mfii yuà mæ.

21 Bo yù'ù mē laà, àbèè a fu'u, bo tigè ñghèe wa a ndámà'anwî tsi'ï a títugə títugə, ñka ndi'i nî ànnù Nwî a mbo bè ghu."

Ngǎñmà'a Nwî yî ñwè a zî bo bi ñgǎñəkòrə jî tsim twonjə ñghotə bilii bi àla'a baYuda bitsim, ta tâ ñgǎñSenendrio tsim tâ bi boontə. Bi bòontè mē, ntoo bē mē tâ bo ghèe mfi'ï ngǎñntoo jya wa ndátsanj zî ni ju.

22 Ngǎñfà'ù jya mæ bi le ntoo aa i ghèè mē, ñghèe kaa wa'a ngǎñntoo jya wa a ndátsanj yə, ñtigə mbu mbii ñswonj mæ:

23 "Bî'ï ghèe nyə bi nanşə ñfiiñkə ibà'a ndátsanj jyâ tsim, ñgǎñmbè ñdìgè i kî ñtəontə ghu mbe nî m̄ntsù mi ibù'ù myá. Bî'ï ghèè ñña'a ndátsanj ya kaa wa'a ñu ghu bǎñnə yə."

24 Tamândoo ñgǎñmbê ñdâma'a Nwî bo bi bilîi bi ñgǎñmà'anwî bo yù'ù mē laà, ànnù a tsyá waa, bo tigè ñwa'a mē kè ma yú ànnù ka yí bē aa mē akè lē.

25 Nù yí mō'ō a zî ñswoŋ a mbo mē, “Bè bya mē nî kî nñŋ a atsaŋ aa bo tē a mûm ñdâma'aanwî ñdî'i nî ànnù a mbo bē.”

26 Tamândoo wa bo bi ñgǎñbê ñdâma'aanwî jya bo ghèè ñlogè waa tsi'î à bōō bōō, kaa wa'à bē nî midà'à logè bē, ñloŋ mē bo lē si bō'ō nî mē mbē bē bi tumtè waa nî ñgō'ō.

27 Bo tswà mē waa nzi nî bu, ñtē'ē wa a nsi Senendrio. Nğǎñmà'a Nwî yí ñwè a betè waa mē

28 “Tigè bi'î kî baa nswōŋ a mbo bù, ñkwantè mē tâ nî tsuu ànnù nî ñkûm ñu ghû kî dî'î aa ē? Yē nî a ajàŋ yîi mē ànnù ya mē nî dî'î aa, a bāŋnè mē nseēnè a Yerusalem tsum! Tigè nî lōō aà ñnñŋè àlèè ñu ghû a atu bi'î?”

29 Lâ Peta bo ñgǎñntoo jî mō'ō jya bo kwi'î mē, “A boŋ a nyu'unè Nwî ñtsyatè bē.”

30 Nwîŋgōŋ Ta bi bitaa bi'î à lē nyweensè Yesu wa yîi mē nî lē ñkwèèntè yî a atibāŋnèbāŋnè ñzwitè yî aà.

31 Nwî a lē ñjēntè yî a ndəŋ ntswesè yî a mbèè ñikwèe yu nî mà'à, a tigè bē Nğǎñntsyàsè bē ñki mbē Nğǎñnyweensè bē, i ghîrè mē tâ BàIsrael tâ bo bəŋkè mîntîi myaa tâ Nwî à li'inè ifansənnù jyaa.

32 Bi'î nî biyèfè nî ñnnù ma jû, Azwî yî Lâa yîi mē Nwî à fa a mbo bē bîi mē bi yu'unè nîi aa a kî mbē ayèfè.

33 Bo yù'ù mē laà mîntōŋ myaa mi lwî, bi lōō mē bi zwitè ñgǎñntoo jyà.

34 Lâ ñu baFarisai yî mō'ō a titîi bo ñgǎñSenendrio, ñkûm yî i bē Gamaliel, ñdî'i nòŋsè Moses yîi mē bē bitsim bi lē si yu'unè aa, a tē a ndəŋ ñswoŋ bi ghîrè ñgǎñntoo jya fē'è a abeē a nî mú àtîi noō.

35 Bo fē'è mē, a swoŋ a mbo ñgǎñSenendrio bya mē, “BaIsrael, nî tsyēsè ghuu nî ànnù yîi mē nî lōō a ñghîrè a nu bē buà aà.

36 A kî lē mbē a noō mō'ō Tadeous a biñnè ñswoŋ mē yu nî ñu yî ñwè yî tsù, mbāŋnè jî mō'ō tsó ñkhi jî nî kwà, i ghèè ñtsitè yî. Lâ bi yî ñzwitè yî, bē bya mē bi lē si yòŋè ghu ñjîm aa bi sēènè waa, kaa ñghòtè yî ya kaa i wa'à nî ànnù yî tsu fē'è.

37 A ghè mē ti bē a noō ñjîm, Judas, mu baGalilea, a kî mfe'ē yîi ñgaa, wa noō ñsəŋ bē, ñghîrè ñnōō bē i kîi ñyoŋè ghu ñjîm. Judas ma ghû à lē ñkwo, ñnōō bē bya mē i lē si yòŋè nîi laa i lē ñki nseēnè waa.

38 A ñghèe a nî yuà ànnù, mē swōŋ a mbo bù mē tâ nî tsuu ànnu yî tsu a nu bē bú ló ghîrè bē, tâ nî fi'isè abó yuu a nu bo. Mbè ànnù yîi mē bo lōō ñghîrè aa, a bē aa ànnù yîi mē a kà'a ñumîsōŋ boŋ a ka wò.

39 Lâ bēe a bē yîi mē ànnù yîi mē bo lōō ñghîrè aa, a lo aa a mbo Nwî boŋ kaa mbē nî wa'à mánjî a mbo bo kîi bē. Mbè nî gha'a ghuu a nu bo boŋ mbē a tigè mbāŋnè mfē'è mē nî to aa bú bi Nwî.”

40 Gamaliel à ghàà mē laà, baSenendrio bya bi yu'ù àdî'itè yî yâ, ñtswōŋ ñgǎñntoo jya i kuu nzi, bo ghōō waa, ñswoŋ a mbo bo ñkwantè mē tâ bo tsuu ànnù nî ñkûm Yesu bu kî dî'î bē; ñtigè mma'atè waa mē tâ bo ghèe waa.

41 Nğǎñntoo jya bo fē'è wa a titîi baSenendrio jya, ñtigè ndorè ñghèe ñloŋ mē Nwî à lē ñlèntè waa nyè mē bo ku'unè a ñkwèrè ñdirètu ñloŋ ñkûm Yesu aà.

42 Bo fè'è ñghεε nî mbîlî ñtigə ndi'i nî bə, ñsεεnsə nî ñtɔɔ yî nsiginè ñswonə ni a mbo bo mə Yesu à ni yu wa yîi mə Nwî à yò'ò aà, tsi'í ñjwî tsim, a mûm ñdámá'anwî bo bì a mila'a bə.

6

A ajàñ yîi mə bì le ntsɔ'ɔ bə bì sàmbaa mə tá bì ka nlentə nî ñgǎñgi'i aà

1 Ma mùu noò, ñdùu ñgǎñyogənnù Yesu i le si gha'atə ñghεε nî mbîlî. Ayòñə a le mfè'è a titii bo, baYuda bii mə bì le si ghàà ñighàà ni Grikia aa bo le si ghàantə nî baYuda bii mə bì le ntswe a ndùgə ñlonə mə kaa bì le si wa'à nî bìkwî'í bì bāngyè byaa lèntə a mfa myaa mijî bo bì ñjòò tsim jii mə bì le si yàtə a njwî tsim aà.

2 Ñgǎñyogənnù jya ñìghûm ñtsò baa i le ñghotə ñgǎñyogənnù jya ji mɔ'ɔ i tsim, ñswonə a mbo bo mə, "Kaa a si bɔñ mə tá bì'inə ma'atə a nswonə ànnù Nwî mbəñnə ñghèè ñka nyatə mijî.

3 Bɔɔ bì maà, a ku'unə mə tá nî lentə a titii bù, ñtsɔ'ɔtə mbāñnə ji sàmbaa jii mə bì beentə nî waa, tá à bə bə bii mə bì luu nî Azwî bo bì nî mîtsyè, tá bì'inə fa ifà'à ma ghú a mbo bo.

4 Bì'inə ka bāñnə fa ibiñù yî'inə tsim a ntsà'atə Nwî bo bì a nswonə ànnù Nwî."

5 Ànnù ma yú a le mbɔñ a nu bə bya bì tsim, bo tigə tsɔ'ɔ Stephen, ñù yîi mə à le nluu nî àbiintiì bo bì Azwî Nwî, ni Philip, ni Prochorus, ni Nicanor, ni Timon, ni Parmenas, ni Nicolaus, mu baAntiokia yîi mə a le ntigə bəñ mbə ñù baYuda aà.

6 Bì le twonə bə ma bú, ñte'ε waa a nsi ñgǎñtoo Kristo jya, ñnòñsə mbo a atu bo, ntsa'atə Nwî a atu bo.

7 Ànnù Nwî a le ntigə nseεnə ñghèè nî mbîlî, ñdùu ñgǎñyogənnù Yesu a Yerusalem i ku'usè ñgha'atə tsi'í ànnù, ñgǎñmà'a Nwî jî ghà'atə i ññ mânti myaa a nu Kristo ntigə yu'unə nî ànnù yî.

8 Stephen yîi mə à le nluu nî ibɔñ bo bì mîdà'à mi Nwî aa, à le si ghìrè nî ñnùtsyámbo bo bì ñlènsə jî wè a titii bə.

9 Lá bə bì mɔ'ɔ bì le ñlòginè ñka nligitə nî ànnù yîi mə Stephen à le si swonə ñkii ñghìrè aà; bì le mbə bāndāñghotə baYuda (yîi mə bì le si twonə ni yî bə bii mə bì fè'e a ndābù'ù aa), ñlo a Cyrene bo bì Alexandria. Ma buu bə nî bì mɔ'ɔ bii mə bì le ñlò a Cilicia bo bì a Asia aa, bì le ñlòginè ñtigə nyɔñə bo bì Stephen.

10 Lá Azwî Nwî a le mfa mîtsyè a mbo Stephen ni mánjî yîi mə à le ghàà mburə ñkutə mîntsù myaa.

11 Bo tigə ññe'esə ñghεε ntotə bə mə tá bì swonə mə, "Bì'í le nyu'u a ghàà ni ñighàà ni atsa'a mbəgìtə nî Moses bo Nwî ghu."

12 Bo ghìrè bə bo bì bìlîi bì ala'a, ni ñgǎñd'i'í nòñsə lwisè ntòñ ñghεε tswa Stephen ñlɔgə ñghèè ni ghu a nsi baSenendrio

13 ñlɔɔ bə mə tá bo zi mbə bìyəfə, ñghìrə bo fè'è ñtəə ñtswεε ibāññənnù ñswonə mə, "Ñù ghuà a ghàà mighàà mî bì, nìbəgìtə nî àdìgə Nwî yú bo bì nòñsə ghu.

14 Ñlonə mə bì'í le nyu'u a swonə ni mə Yesu mu baNazareth wa a ka yî sà'a adìgə yú, i kii kwensə bìnòñsə bya mə Moses à le mfa a mbo bì'inə aà."

15 Bè bya bìtsim mē bi le ntswe wa ndâ Senendrio aà, bi le nghəə ki ləntə, nyə nsi Stephen i bəŋ ntigə mbə tsó nsi angel.

7

A ajàŋ yii mē Stephen à le nswon ànnù Nwī a mbo baSenendrio aà

1 Ngàŋmà'a Nwī yī ñwè a betə Stephen mē, “Aa tsi'í ànnùnì ñkorŋ mē bi swon laà le?”

2 Stephen a swon mē, “Yu'utə nì bítaa ni bɔɔ bi maà, Nwī yii mē a ñwèenə aà, à le mfe'è ntsi'i taà yi'inə Abraham, wa a noò wa mē à le ntswe a Mesopotamia aa, maà noò kaa a burə tì a Haran ka ntswe,

3 ñswon ghu mbo mē, ‘Mà'atə ala'à yuu bo bì ñgwè'endá ghó, mfe'e ñghèè a adigə yii mē mē ka figitə a mbo wò aà.’

4 A tigə ma'atə ala'a baKaldea, ñghèè ntigə ntswe a Haran. Taà yì à lèè ñkwo, Nwī a ghirə yi a fè'è nzi fàa ala'a yuà mē nì tswe ghu tsítsɔŋ aà.

5 Kaa Nwī kaa à le ñwa'a adigə nsye ghu mbo fa mē tá à bē yi bē; kaa tsi'í mú àdigə yii mē à ghà'atə mbə nte'è àkôrə yi ghu aa bə. Lá Nwī à le ñkà'à mē yu ka yì fa ala'a mà yú ghu mbo tá tigə mbə à yi bo bì à yi bɔɔ bi bii bi ka yì yon ghu ñjìm aà, ka mē a le si bə maà noò kaa a wa'à ni mu tswe aà.

6 Nwī à le nswon ghu mbo aa mē, ‘mforə yì ì ka yì ghèe bə bígì a ala'a badàŋ tá bì ghirə waa nì ìbù'ù jyaa, i di ñgi'i a mbo bo ilòò ñkhì jì ni kwà.’

7 Nwī a swon mē, ‘Lá mē ka yì ñjì isa'a a nu bə bii mē bo ka yì ghirə waa nì ìbù'ù aà, a yi ti bə a ñjìm bon bo ka yi fè'e zì mmii gha fàa adigə laà.’

8 Nwī a le ñwàrə akàa bo Abraham ñləə annù ñjètə bɔɔ mbàŋnə tsó alənsə. Abraham a jwe Isaac ñtigə ñjètə yi a nì ñjwi jì nifwaa. Isaac a jwí Yakob, Yakob yii ñgaa a tigə ñjwe bità bi ñgwè'è bi'inə bya ñghúm ñtsò baà.

9 “Bìtabé bi'inə bi le ntswe nì àghə'ənə a nu Joseph, mfee yi a ala'a Egipto, lá Nwī a tswə bo yu,

10 nfi'i yi a múm ñgi'i, mfa mitsye ghu mbo ñghirə Pharoah Mfò baEgipto a kəŋə yì ñtigə ghirə a bə Gúmnàa, ñtigə nsa'a nì àla'a baEgipto bo bì ndá Pharoah ntsim.

11 Njì ì le ñkuu a ala'a baEgipto tsim bo bì a ala'a Cana, ñnìŋ ñgi'i yì ñwè a nu bə, ñghirə bitàa bi'inə bi tigə ñlɔɔ nì miji kikan.

12 Yakob a yu'u mē miji mi le tswe a ala'a baEgipto, ñtoo bitàa bi'inə ghu a ñgaa yì ñtsyambii.

13 Bo bù mē ñghèe ghu a ñgaa yii ì yonjə aa, Joseph a ghirə bɔɔ bi maà bi bì zì yi, ñki ñghirə Pharoah a zì ñgwè'è yì.

14 Joseph a swon mē tá bi ghèe ntwon taà yì Yakob bo bì ñgwè'è yì ntsim, ìtu bə mighum mi sambaa ntsò ntaà.

15 Yakob a sigə ñghèè a ala'a baEgipto, ñyi ñkwo ghu, yubon bo bì bitàa bi'inə,

16 bo kwò mē ghu, bi bè'è ìkú jyaa ñkɔ'ɔ ni ju a Shechem, ñtwiŋə waa wa nisyè nya mē Abraham a le nyuu nì ñkabə a mbo bɔɔ bi Hamor a Shechem aà.

17 “Lâ nõò à kà mē ñku'u mē tâ Nwĩ tâ ghirè ànnù yĩ mē à le ñkà'à a mbo Abraham aa, ñdùù bē bi'inè a ala'a Egipto i burè ñgha'atè tsi'ĩ ghà'atè ñghèe nĩ mbĩĩ

18 ñywe'e a nõò yĩ mē mfò yĩ mō'ò yĩ mē kaa à le ñwa'à Joseph zi aa, à le ñkò'ò ntigè nsa'a nĩ àla'a baEgipto.

19 A le ntañè mánàñ a atu bē bi'inè, ñdi ñgi'i a nu bítàà bi'inè ñtswa nĩ waa nĩ àdà'à mē tá bo me'e bõò byaa a abee mē tá bi kwokè.

20 A le mbè aa ma mùu nõò mē bi le ñjwe Moses, a burè mbè tsi'ĩ mu yĩ mē à le mboñ a yè ñki bõñ a nsi mi'i Nwĩ aà. Bi le ñko'o yĩ a ndùgè bo a ni bisàñ bi tarè.

21 Nõò wa yĩ mē bi le ñlògè yĩ a ndùgè bo mfe'è ñghèè ñlèè a abee a adigè dàñ aa, mu Pharoah yĩ mángyè a logè yi ni mù yĩ ñtigè ñko'o yi.

22 Bi le ndi'ĩ yi ni mĩtsyè mi baEgipto mi tsim, a nañsè ñzi ñighàà tsi'ĩ siginè ñkii ñghirè nĩ innù jĩ wè jĩ wè.

23 “Nõò yĩ mē Moses à yĩ mē mbè ilòò mighum mi ñikwà aa, ñwa'atè mē yu gheè ghanthè bõò bi maà bi, bõò bi baIsrael.

24 A ghèè mē, ñyè ñù baEgipto a ká ñku ni mu maà yĩ yĩ mò'ò. A yè mē laa, ñghèe a ñkwi'inè, ñtswa ñù baEgipto wa ñkù ñzwitè ñlon ñgi'i ya yĩ mē à le si ñiñ a nu mu maà yĩ ñù baIsrael wa aà.

25 A le si ghirè laa ñwa'atè ni mē bõò bi maà bi bi ka zi mē Nwĩ ka kwetè tá yù fi'i waa wa a múm ñgi'ĩ, lá kaa bo wa'à zĩ.

26 Abèè fù'ù mē a zĩ ñyè bõò baIsrael bi mò'ò bi ká ñyõñ, a lòò mē yu fàatè waa tá tá bo tsuu ki yõñ, ñswon mē, ‘Bisù bá, ni tsuu ki to, tigè ñi laa mbè bõò bi ma aa é?’

27 Lá ñù wa yĩ mē à le ñlòginè fikòrè fya aa, a tũ Moses lò'òsè mbetè ghu mbo mē, ‘A gho aà a lèè wò mē ta ò tigè mbu'utè yĩ'ĩ ñkii ntso'òtè nĩ mĩsà'à mi'i aa é?’

28 O bù ñlòo aa nzwitè mē tsò mē ò kì zwitè ñù baEgipto wa a yoo aa é?’

29 A kwĩ'ĩ mē laà, Moses a fe'è wa ala'a baEgipto ñkhè ñghèè a ala'a Midia ñtigè ntswè ghu ni ñgii, ñjwe bõò mbânè ghu bi baà.

30 “Hòò mighum mi ñikwà í tsyà mē, angel Nwĩngõñ a zĩ ñtsi'i Moses, ñtswe a mum àtsùgè iti yĩ mē mò'ò i le si bère ghu aa, a nta'a mĩwèè wa a mbèè ñta'a Sinai.

31 Moses à yè mē, ànnù a burè ñtsya yi, a ghèntè a ntèè ghu mbèè ta nañsè lèntè yè. A ká mē aa ñghèe ghu nyu'u ñjĩ Mmà'àmbi a swon mē,

32 ‘Mè ni Nwĩngõñ bi taà buu, Nwĩngõñ Abraham, yĩ Isaac, ni yĩ Yakob.’ Moses yù'ù mē, nù yĩ i swerè, a tigè mbenè ba'à bà'à; kaa a wa'à nĩ ñtiñ bu ntswè a lèntè àdìgè yá.

33 Mmà'àmbi a swon ghu mbo mē, ‘Tso'òtè ntam jo jyá, ñlon mē àdìgè yuà mē ò tèè ghu aa, à nĩ àdìgè nsyè yĩ làà mañsè.

34 Wa mē lĩ mē ñyè mbuu ñgi'i yĩ mē bē ba a ala'a baEgipto bi yè aà. Mè yù'ù àjàñ yĩ mē bo yè'è ñgi'i yàà aa, ñsigè nzi a fi'i bo wa múm ñgi'ĩ. Zĩ faà la tsĩtsõñ. Mè ka too gho a ala'a baEgipto.’

35 “A leè ñki mbè aa tsi'ĩ Moses ma ghù mē bõò bi maà yĩ le ntuu, mbetè ghu mbo mē, ‘A gho aà a lèè wò mē tá ò tigè mbu'utè yĩ'ĩ ñkii ntso'òtè nĩ mĩsà'à mi'i aa é?’ mē Nwĩ à leè ñtoo mē tá gheè ñka nsa'a nĩ bõò baIsrael,

i kii fi'isə waa a mûm ñgi'i. Angel wa mə à le nzî ñtsi'i yi wa mûm àtsùgə ñgèè mə a le si khi aa, a tswé ghu mbo, ñkwetə nî yi.

³⁶ A ni Moses ma ghú mə à le ghìrə ilensə innù bo bì innútsyámbo a ala'a baEgipto bo bì wa Miyaa yí m̀bagitə bo ni a anta'a miwèè miwèè a atú ilòò mighum mi ñikwà.

³⁷ A ni Moses ma ghú mə à le nswon a mbo bɔɔ baIsrael mə, 'Nwî à ka yí ghìrə tâ ñgãntoo yí yí m̀'ɔ tsó mə tâ bu mfè'è a titii bɔɔ bì maà buu aà.'

³⁸ A ni yu mə à le ntswe bo bì ñghòtə bɔɔ baIsrael bya wa anta'a miwèè miwèè ñki tswə bo bì bitaa bi'inə, a b̀'ɔ angel wa mə à le nghàà ghu mbo a nta'a Sinai aà. A le ñkwerə ntoò Nwî yii mə i fa ntswénti a mbo bè aa, a mfa a mbo bi'inə.

³⁹ "Lá bitaa bi'inə bi le ntuu a yu'unə yi, ntuu yi, ñkwensə ntii waa, m̀bəñ m̀bu tigə nlii nî m̀bif waa fu a ala'a baEgipto;

⁴⁰ ñtigə nswon a mbo Aaron mə, 'Ghìrə bínwî m̀fa a mbo b́'i tâ bì ka ñghɛɛ ni a mbii b́'i, ñtsyasə nî yi'i. Kaa b́'i sí annù yii mə a ghìrə Moses ghú yii mə à le ntsyasə yí'i b́'i fe'è a ala'a baEgipto aa zì.'

⁴¹ Bo tigə m̀bɔɔ fɛñkobə fi bə tsó mú m̀bɔɔ ma mùu noò, ñtigə nzwitə nî naà m̀ma'a nî fɛñkobə mà fú ghu, ñtigə ndoritə nlon fɛñkobə mà fú mə bo le nanşə nî m̀bó myaa aà.

⁴² Laà, Nwî a tuu waa, m̀ma'atə waa mə tâ bo fa ibii nú waa, ñtigə ñgha'asə nî ñtsù ntsò yii mə i tswə a aburə aà, ma yú a yôn aa ajàn yii mə bì ñwa'anə a mûm àñwà'anə ñgãntoo Nwî aà: 'Nî le mbaa nzwitə nî naà a m̀ma'a mə ghu

wa atú ñdùu ilòò jya mighum mi ñikwà mə nî le ntswe ghu wa anta'a miwèè miwèè aa ɛ, baIsrael?

⁴³ Tigə nî le si bè'è aa ñtàn nwî Molok bo bì fɛñjòn fi nwî Refən, m̀ñkobə m̀ii mə nî le nnanşə mə nî ki m̀ii aà; ma mùu ajàn, mə ka fi'i ghuu i ghìrə tâ nî fe'e ñghèè a mbii ala'a baBabilon.'

⁴⁴ "Ntàn wa mə i le si figitə nî mə Nwî a tswə bo bì bè bi aa, i le ntswe a mbo bitaa bi'inə wa anta'a miwèè miwèè. Bi le ghùrə ñyon aa tsi'i ajàn yii mə Nwî a le mfigitə a mbo Moses mə tâ à ghurə aà.

⁴⁵ A yí mə ti bə a ñjìm bitaa bi'inə bo bì Joshua bi tigə ñlɔgə ntàn ma ghú ñkuu ni ghu fàa ala'a, wa noò mə bi le ntigə nzi kwerə idigə ila'a itoo jya jii mə Nwî à le mfurə waa, bi fe'èkə aà. Ntàn wa i le ntigə tswə fàa ala'a ǹlòginə aa maa noò ñzi nywe'e a noò yii mə David a le mbə mfɔ aà.

⁴⁶ Nsi David i le m̀bɔɔ bo Nwî a lontə mə tâ Nwî tâ à ma'atə tâ yu bɔɔ nda a mbo yu Nwî Yakob.

⁴⁷ Lá à leè m̀bañnə ntigə mbə aa bə Solomon mə Nwî à le mbeentə mə tâ à tigə m̀bɔɔ nda ma yú ghu m̀bó.

⁴⁸ "Lá Nwî yii mə nî Ako'òntsirə aa, kaa si aa mûm m̀la'a m̀ii mə á b̀ò bə nî m̀bó myaa aa tswə bə; ma yuú ànnù a yôn aa tsi'i ni ñghàà n̄ii mə ñgãntoo Nwî à le nswon aa, mə,

⁴⁹ 'M̀ma'àmbi Nwîñgòn à swon mə, àbùrə a nî àbèrə yá, ñsyé i b̄añnə m̀bə akə'ə ntetə ñtsa' à já.

Mbə ò tigə m̀bu nanşə m̀bɔɔ aà ajànə nda yuu a mbo mə aa ɛ?

Adìgè yìi mæ mbè mè tswé ghu nìmiintè aa, a fè aa ε?

⁵⁰ Tigè njoo mà jú tsi'í tsim aa a le nnaņsè mè aa ε?'

⁵¹ "Nì burè naņsè ntiì atu bè laà aa a ya aa ε? Mìntiì muu mi burè mbè bè mi bìtizi Nwí aa a ya aa ε? Nì kùtè itòņnè juu kaa wa'à kòņ a nyu'ù ñtoò Nwí aa a ya aa ε? Nì kii ntiì nì àtu a mbo Azwí Nwí tsìtsòņ aa tsi'í ajan yìi mæ bitaa buu bi le si ghirè aà.

⁵² Ngāņntoo Nwí yí tsù à tswè ghu mæ bitaa buu le ŋwa'a à àkòrè yi ka ntso'ò aa ε? Bo le nzwitè ŋgāņntoo Nwí jya jii mæ i le nswon, àgha'a à burè mæ nsa'a ñsà'à aa, mæ yu wa yìi mæ annù yi a tsinè aa à ka yí zì aà. Tsìtsòņ nì kì mæ nifee yi, ñtswa yi nzwitè.

⁵³ Tigè a le ŋkwèrè bu ŋkwèrè nòņsè Nwí wa mæ baangel bi le mfa a mbo bu aa ε? Lâ a ghirè àkè kaa nì wa'à yu'unè aa ε?"

Ajan yìi mæ bi le ntumtè Stephen nì ñgò'ò aà

⁵⁴ Ngāņsenadrio bya bi yù'ù mæ annù yìi mæ Stephen à le nswon aa, mītōņ myaa naņsè nłwinè, bi tigè ŋkurè nì māsòņè myaa ghu nú.

⁵⁵ Lâ Azwí Nwí yìi mæ a laa māņsè aa, a le ŋkuu lwensè Stephen, a t'ε mi'í mi ntigè nlii nì àburè ghu, à kà mæ aa nlii, nyè ñigha'a nì Nwí nlii mæ nì ŋwèèñè aa, ñki nyè Yesu a tæ a mbèè ñikwèe Nwí nì mà'à.

⁵⁶ A yè mē laà, ñswon mæ, "Yê nì, mè yê àburè a ŋa'anè, mè yè Mu Nù a tæ a mbèè ñikwèe Nwí nì mà'à!"

⁵⁷ Bo yù'ù mē laà, ñtōņnè mbo'ò, ñlogè mbó myaa ŋkutè itòņnè jyaa ghu, ñywunè ŋkhèñè tsi'í bì tsim ŋghèe a mbèe Stephen,

⁵⁸ ñtswa yi nswuņ mfè'èsè wa a mùm àla'a ŋghèe mmà'à a abee, ñtigè ntumtè yi nì ñgò'ò. Bìyèfè bii mæ bi le ntswe ghu aa, bi le ntso'òtè itsè'è jyaa nnoņsè a mikòrè mújōņ yí mò'ò, ñkùmè yi i bè Saul.

⁵⁹ Bì kà mæ aa tumtè nì Stephen aa, a tsa'atè Nwí ñswon mæ, "Mmà'àmbi Yesu, lògè ntiì ghâ!"

⁶⁰ Nswetè mikù'utè mi a nsyè, ñtōņnè ŋghaa tsi'í nì mītì ñswon mæ, "Mmà'àmbi, tsùu annù yí bi yuà a nu bo ló ñiņ bē." A ghàà mē nswon laà, ñburè ntsii.

8

Ajan yìi mæ bi le si tso'ò nì àkòrè bōo bi Kristo a Yerusalem aà

¹ Saul à le beentè mæ tá bì zwitè Stephen.

Tsi'í maa njwi, bi loginè ñtigè ntso'ò nì àkòrè ŋghotè bōo bi Kristo a Yerusalem tsi'í nì mītì. Bo bitsim bi tigè ñfè'ekè ŋkhèkè ñsèenè ŋghèè a mbù'ù àla'a baYudea bo bì yí baSamaria. Ntigè mma'atè tsi'í ñgāņntoo Kristo a Yerusalem.

² Bè bì mō'ò bii mæ bi le si yu'unè nì Nwí aa bi le ntigè ñlogè Stephen ŋghèe ntwiņ, ñki nyè'è yi tsi'í a mbè ànnù.

³ Lâ Saul à le mburè ñlōo mæ yu burè ta ŋgi'í a nu ŋghòtè tsi'í tà. A le mfè'è ŋghèe ntigè ŋkuu nì mila'a mila'a, mfi'í nì bōo bi Kristo ghu, bāņgyè bo bì ñbāņnè, ñmma'a nì waa a ndātsaņè.

Ajan yìi mæ Philip à le nswon ntoo yì siginè a Samaria aà

⁴ Ngāņmbii Kristo jii mæ bi le mbù'ù waa nseensè aa, bi le ŋghèè ñtigè nswonè nì ñtoo yì ñsiginè ya tsi'í idigè tsim.

5 Philip à le nsigè ɲɣhɛɛ a mûm àla'a baSamaria òtigè nswonè nî ànnù a mbo bè ghu nlonè Ayo'ò Nwí wá.

6 Nnòò bē yīi mē i le ntswe ghu aa, i naɲsè òtigè yu'utè nî ànnù ya yīi mē Philip à le si swonè aà nî ntiì waa tsim. Bo bitsim le si yu'u annù ya mē à le si swonè aa òkii nyè nî ìlènsè jii mē à le si ghìrè aà;

7 Izwī jī bī i le si tigè fe'ekè nī nu bè bī ghà'atè bīi mē bī le ntswe nī izwī jī bī aa, nyè'è tsi'ī ntiì. Bè bī ghà'atè bīi mē ìdigè nú jyaa i le ntiì ɲko'onè aa, bo bī bīwènkè bī kī ntiì.

8 Maa ajàɲ nìdorè nī wè nī le ntswe maa mûm àla'a.

Ajàɲ yīi mē Simon ɲùbìsòrè à le mbəɲkə ntiì yī aà.

9 Nù yī mò'ò à le ntswe a ala'a Samaria, ikūm yi i bē Simon, a ghìrè nī majìkè mburè mfumsè bē bī tsim ghu, nswonè nī mē yu nī ɲù yī ɲwè,

10 Bè bitsim wa ala'a, bī kègè bo bī bī wè, bī bī ànnù yī nswonè nī mē “Wa ɲù ghùlà, wá à nī mīdà'a mī Nwí mya mē bī swonè nī mē mī tii aà.”

11 Bī le si bīi nī ànnù yīi mē à le si swonè aa nlonè mē à le mfumsè waa nī majìgè yī wa nī nòò yī ɲsyà aà.

12 Nòò wa mē bī le nyu'u ɲkì mbīi ntoo yī nsigìgè ya mē Philip à le nzi nī yu nlonè annù nifò Nwí bo bī Yesu Kristo aà, bo le ɲkwèrè ɲkì, mbàɲnè bo bī bāɲgyè.

13 Simon, nī àtu ìbīi nú yi, à le ɲkì mbīi yīi ɲgaa bī murè yi ɲkì, bī mùrè mē yi ɲkì aa, a tigè òzinè bo Philip, nyè nī ìlènsè innù bo bī innù jī yeyèrè jii mē Philip à le si ghìrè aa, ànnù a tsyá yi.

14 ɲgǎɲntoo Kristo jya mē i le ntswe a Yerusalem aa, i yu'u mē bè bīi mē bī le ntswe a Samaria bī bīi mē nighàà nī Nwí aa, ntigè ntoo Peta bo Jɔn a mbo bo.

15 Peta bo Jɔn bo ghèè mē ghu, ntsa'atè Nwí a atu bè bya bīi mē bī le mbīi Yesu aa mē tá bo kwèrè Azwí Nwí.

16 A le ti bē ma mùu noò aa boɲ kaa Azwí Nwí a burè tī a nu ɲù nìbò sigè bē. Bī le mmurè waa aa tsi'ī ɲkì nī ikūm Mmà'àmbi Yesu.

17 Peta bo Jɔn nòɲsè m̀bó myaa a atu bo,bo kwèrè Azwí Nwí.

18 Simon à yè mē mē bē kwèrè Azwí Nwí a ajàɲ mē ɲgǎɲntoo Kristo jya i nòɲsè nī m̀bó myaa a atu bo aa, nífá ɲkabè a mbo Peta bo Jɔn,

19 ǹswonè mē, “Nī kī mfa mīdà'a ma mù a mbo mē, mē ɲù yī tsù yīi mē mē nòɲsè maà m̀bo ghu atu aa, tá à kī ɲkwèrè Azwí Nwí.”

20 Peta a kwi'i ghu mbo mē, “Tá ò kwo nī ɲkabè yò ya mbwè mē mbè ò m̀ɔɔntè mē mbè ò yuu m̀təɲnè mī Nwí nī ɲkabè!

21 Kaa ò sī nī ànnù tsu a mûm àfà'a yi'i tswé nlonè mē kaa ntiì ghò sī a nsi mī'i Nwí laa aà.

22 Bəɲkə ntiì gho lá, m̀ma'atè annù yī bī mà yú mē ò t̀ɲɲtə aà, m̀bu'u mbo a mbo Mmà'àmbi mē, nòò tsù, m̀bè a li'inè ifansènnù jo nlonè annù ma yú mē ò wà'atə a ntiì wò aà.

23 Nlonè mē mē yè mē ò tswè nī fībuu fīi fī lwí si'i, ò bē ɲgàɲàtsaɲ a mbo innù jī bī.”

24 Simon a swonè a mbo Peta bo Jɔn mē, “Mè bu'u tsi'ī m̀bo, tsà'atè Nwíɲgòɲ nlonè ɲkwitù gha mē ànnù ma yú yī tsu mē nī swonè aa, mē tá à tsuu a nu mē ló fè'è.”

²⁵ Peta bo Jon bii mê ànnù Yesu nî nsi ni nsi ñki mañsə a nsèensə ntoò ya nlonə Mmà'àmbi, mbù n̄bii fu a Yerusalem. Bo kà mê aa bii aa, ntigə nswonə nî ñtoò yì nsiginə ya a itoo jì ghà'àtə a múm ala'a Samaria.

Ajàn yii mə ñgàñàfà'à yì ñwè a ntó'ó mfò baEthiopia à le mbəñkə ntii yì aa

²⁶ Angel Mmà'àmbi a swonə a mbo Philip mə, “Tan̄tə nú yò, ñsigə ñghèè ni mánji yii mə à lo a Yerusalem ñghèè ni a Gaza aa,” (mánji ma ghú kaa bi si ghu burə aa ki tsyà).

²⁷ Philip a tan̄tə nú yì ñghèè. Són ñù bàEthiopia yì mɔ'ó, mbə ñgàñàfà'à yì ñwè a mbo Kandese, Mfò mánjyè baEthiopia, yii mə à le si lèè n̄ ñkabə yì aa, à le ñghèè a Yerusalem aa a mmii Nwì. A lò mə wa Yerusalem

²⁸ mbu ntigə ñkwèè n̄ii fu a ala'a Ethiopia aa ñkuu kaligə. A kà mê aa ghèè wa mum kaligə yì wa aa, ntigə ntwonə n̄ àdigə aṅwà'ànə yì mɔ'ó a múm aṅwà'ànə ntoò Nwì Yesaiah.

²⁹ Azwì Nwì a swonə a mbo Philip mə, “Khətə nyòntə fii mbèè kaligə.”

³⁰ Philip a khətə mê nyon aa, nyu'u a twonə n̄ àdigə aṅwà'ànə yì mɔ'ó a múm aṅwà'ànə ñgàñtoò Nwì Yesaiah, mbetə yì mə, “O yu'u n̄ ànnù yii mə o twonə aa ε?”

³¹ A kwi'i mə, “Mbə mə yu'u aa mə akə ti ghə mə ñù à tò'òtə a mbo mə aa ε?” Nswonə a mbo Philip mə tá à kɔ'ó ntswe bo yu wa mum kaligə.

³² Adigə aṅwà'ànə Nwì yii mə à le si twonə aa a le mbə yulà,

“A le mbə tsò n̄b̄in̄jərəè yii mə bi lɔgə ñghèè a ñwà aà, kə tsi'í tsò mú n̄b̄in̄jərəè yii mə bi kɔɔ in̄on̄ə jì kaa a wa'à yè'ə aà. A ñḡin̄ ñḡin̄, kaa à le ñwa'à ànnù tsu ghaà b̄é.

³³ Bi le nd̄ir̄isə atu yì kaa wa'ă isa'à yì n̄ ànnù n̄ñkɔñ sa'à.

Mbə wò a swonə ànnù ñlonə ñgwè'è yì aa ε?

Nlonə mə n̄tswènt̄i yì fàa atu nsyè ì lwì'í mə aà.”

³⁴ Ngàñàfà'a Mfò Ethiopia wa a betə Philip mə, “Ñgàñtoò Nwì ghú a ghàà laà ñlonə aa wò aa ε? A ghàà aa nlonə ñgaa yì kə nlonə ñgaa ñud̄an̄ aa ε?”

³⁵ Philip a tigè ñlɔginə ñka ñghaa, ñlɔginə n̄ àdigə aṅwà'ànə ma yù a nswonə ntoò Yesu yì nsiginə ya ghu mbò.

³⁶ Ajàn mə bo yu le si tigè nzinə ñsigə ñghèè wa a mánji aa, bo le ñghèè ñywe'e a adigə yii mə ñkì le ntswe ghu, ñgàñàfà'a Mfò Ethiopia wa a swonə a mbo Philip mə, “Ñkì ghúlà, àyoo yii mə mbə a kii mə tá bi tsuu a gha a ñkì murə aa, à n̄ à kə aa ε?” [

³⁷ Philip a swonə ghu mbo mə, “Mbə bi ti murə gho a ñki mə mbə ò bii n̄ ñt̄i ghó tsimè.”

A kwi'i mə, “Mè bii mə Yesu Kristo à ni Mu Nwì.”]

³⁸ A le ntigə nswonə kaligə wa a təə, bo Philip fè'è ñsigə ñkuu wa múm ñkì, Philip a tigè ñmurə yì wa a ñkì.

³⁹ Nòò wa mə bi le mfè'è wa a múm ñki aa, Azwì Mmà'àmbi a lɔgə Philip ñghèè ni ghu. Ngàñàfà'a Mfò Ethiopia wa a ghə mə yu ki lèntə, kaa wa'à yì bú ñyè, lá ñlo ntigə ñghèè n̄ii, ñluu ni n̄dorə.

⁴⁰ Philip à ghè mə mə yu ki yə, ntigə ntswe yì bə a ala'a Azotus. A tsyà mə ghu ñka ñghèè aa, ntigə nseensə n̄ ñtoò yì nsiginə ya a n̄ itoo tsim jii mə ì le ntswe a mánji aa, mbon̄ ñghèè kù'u a ala'a Kaisaria.

9

Ajàn yïi mæ Yesu à lɛ tsi'i Paul a bɛ̀ŋkə̀ ñtiì yì aà

¹ Saul à lɛ mbù ñghɛɛ ní m̀bii m̀mi'i tsi'i átù yì, ñka'atə̀ ní ñgǎnyə̀gə̀nnù Mmà'ambi jyà, ñswonɔ̀ ni mæ yu ka zwitə̀ waa. A lɛ ñghɛ̀ɛ a mbɛ̀ɛ ñgǎnymə̀'a Nwĩ yì ñwɛ

² ñswonɔ̀ ghu mbo mæ tá à ñwa'anə̀ àñwà'ànə̀ yïi mæ a figitə̀ ñù yïi mæ yu ni ghu aa, m̀fa mæ tá yù ghɛɛ mfa a mbo ndanɔ̀ghotə̀ baYuda a Damascus; tá bɛɛ mæ yu ghɛɛ nyə̀ bə̀ bí tsu, m̀báñnə̀ kə̀ bǎngyɛ̀, bii mæ bi yonə̀ Mánjĩ wa aa, yu tswatə̀ waa, ñkwerə̀ m̀bii ni bu a Yerusalem tsó ñgǎnyə̀tsanə̀.

³ Saul à fɛ̀'ɛ̀ mæ ñka ñghɛɛ a mánjĩ, ñghɛɛ ntigə̀ ñkuu a Damascus, ñghə̀ɛ ki yə̀, ñkà'á yì m̀w'ɔ̀ i wi'íkə̀ nlo a aburə̀, ññwa'akə̀ nsigə̀ ñkɛ'e adigə̀ ya mæ à lɛ ntə̀ɔ̀ ghu aa, ñkarisə̀.

⁴ A wò a nsyɛ nyu'u ñjĩ ñù i ghaa ghu mbo nswonɔ̀ mæ, "Saul, Saul! O tso'ɔ̀ akòrə̀ ya aa nlonɔ̀ akə̀ aa ɛ?"

⁵ A betə̀ mæ, "Aá wò wò lɛ, Mmà'ambi?"

"A ni mæ Yesu wa yïi o tso'ɔ̀ akòrə̀ ya aà," ñjĩ ñù wa i kwi'i ghu mbó.

⁶ 'Lá, biiñə̀ ñkuu ñghɛ̀ɛ wa njò'ò àla'a. Wa bi ka swonɔ̀ ànnù yïi mæ ò ka ghìrə̀ aa a mbo wò.'

⁷ Bə̀ bya bii mæ bo bi Saul lɛ si zìnə̀ aa lɛ ntə̀ntə̀ tsi'i a tsitsi. Bo lɛ nyu'u ñjĩ ñù wa kaa k'i ñù báñnə̀ nyə̀.

⁸ Saul a biiñə̀ wa a nsyɛ, ñña'a mi'i mi, lá kaa ñki' i ni ìdigə̀ báñnə̀ nyə̀. Maa ajàn bi tigə̀ ñtswa níkwɛ̀ɛ ni ñghɛɛ ni ghu a ala'a Damascus.

⁹ A lɛ ntswe njwi ji tarə̀ kaa wa'á ni ìdigə̀ yə̀. A ní àtiì noò ma yù kaa à lɛ ñki' i ayoo tsù ji, kaa ñki' i ayoo tsù ki nno.

¹⁰ Ñgǎnyə̀gə̀nnù Yesu yì m̀w'ɔ̀ à lɛ ntswe a Damascus, ìkùm yì i bə̀ Ananias. Njə̀ð tə̀tə̀ i lɛ nle yì, a yə̀ Mmà'ambi a twonɔ̀tə̀ yì mæ, "Ananias," a bii mæ, "Mə̀ ghuà, a Mmà'ambi "

¹¹ Mmà'ambi a swonɔ̀ gho mbo mæ, "Biiñə̀ ntaɔ̀tə̀ nú yò ñghɛɛ a Mfáñnə̀ yì Tsìnə̀, a nda Judas, m̀betə̀ mæ, 'Ñù wa mæ à lo a ala'a Tarsus, ìkùm yì i bə̀ Saul aa, à fə̀ lɛ?' Wa à tswe ghu, ñtsa'atə̀ ní Nwĩ.

¹² Njə̀ð tə̀tə̀tə̀ i kì mæ ñlɛ yì a yə̀ ñù yì m̀w'ɔ̀, ìkùm yì i bə̀ Ananias, a kuu nnòñsə̀ mbo mi ghu nu mæ tá à bu ñka nyə̀ idigə̀."

¹³ Ananias a kwi' i mæ, "Taà, bə̀ bí ghà'atə̀ bi ghàa mæ a mbo mæ nlonɔ̀ ñù ma ghù, ñswonɔ̀ ní m̀buu ñgi' i yïi mæ ñù ma ghù à di a nu bə̀ bo a Yerusalem.

¹⁴ Tsitsɔ̀n à zi a ala'a Damascus aa ni àdà'á yïi mæ à kwɛ̀rə̀ a mbo bilii bi ñgǎnymə̀'a Nwĩ mæ yu zì banɔ̀tə̀ bə̀ bitsim bii mæ bi twonɔ̀ ní ìkùm gho aà."

¹⁵ Mmà'ambi a swonɔ̀ ghu mbo mæ, "Ghɛ̀ɛ! Nlonɔ̀ mæ mə̀ tsò'ò mæ yì mæ tá à ka mfa'a a mbo mæ, a ñghìrə̀ mæ tá bitizì Nwĩ bo bífɔ̀ byaa, bo bi baIsrael, tá bi zi ìkùm ghà.

¹⁶ Tsi' i mæ, ní ìtu ìbii nú gha, mæ ka di' i ñgòñ ñgi' i tsim yïi mæ à ka tigə̀ yə̀ mbi' i ñkwitù gha aà."

¹⁷ "Maa ajàn, Ananias a ghɛ̀ɛ ñkuu wa a múm nda mæ Saul à lɛ ntswe ghu aa, ñnɔ̀ñsə̀ mbó mi ghu nu, ñtwonɔ̀tə̀ yì mæ, 'Ndám ghà, Saul,' Mmà'ambi à too ghá, m̀bə̀ Yesu wa yumbonɔ̀ mæ à kì zi a mbo wò, wa a noò mæ ò kì si zì faa aà. A too gha mæ m̀bə̀ ò bú nyə̀ idigə̀, tá Azwĩ Nwĩ ki nlwensə̀ ghó."

18 Tsi'i maa noo, ñjoo ji mo'ò, tsi'i tsò ìbàrè mbwè, i lô a mi'i Saul ñwokè, a bú ñka nyè idigè. Ntigè mbiinè ntèè bi murè yi a ñki;

19 àjàn yii mæ à le ñji miji aa, miti mi mi bú ñkuu fu.

Ajàn mæ Saul à le swon annu Nwi a Damascus aa.

Saul à le ntswe mitugè mi njwi mĩ mo'ò bo bi ñgãnyègònnu Yesu jya a ala'a Damascus.

20 Mbiinè ntsinè ñghèe a ndaŋghòtè baYuda, ñloginè ñka nswon ni mæ Yesu à nàñsè mbè aa tsi'i Mu Nwi wá.

21 Nù ntsim yii mæ à le nyu'u aa, ànnu kòntsu a kò ñtsü yi, bo tigè ñloginè ñka mbetè ni mæ, "A si yu wa yii mæ à kè si zwitè nì bè bii mæ bi twonè nì ñkum Yesu a Yerusalem aa bè aa è? Tigè à kè nzi faà aa ñlon aa tsi'i ànnu ma ya, mæ yu zĩ banè bè ma bya i bii fa a mbo bìlii bi ñgãrma'a Nwi aa è?"

22 Lá Saul a ku'usè nniŋtè miti mi nswon nì ànnu Nwi tsi'i nì midà'à, ìlènsè innu jii mæ à le si fa, a ndi'i mæ Yesu à le nnañsè mbè Ayo'ò Nwi wa aa, i le nti si'i si'i a mbo baYuda bii mæ bi le ntswe a Damascus aa a ñligàtè.

23 Mitugè mi njwi mĩ ghà'àtè mĩ mo'ò mi tsyà mè, baYuda bi boontè ñtanè a ajàñè bi ka zwitè Saul,

24 lá bi le ñkè'èné annu yii mæ bi tanè aa ghu mbò. Bo tigè mbe ni ntsunŋkya njò'ò ala'a wa nì tugè bo bĩ si'inè mæ bi zwitè yi.

25 A yi mbè a nitugè yi mo'ò, ñgãñàkòrè Saul, bi logè yi mbwi mborè a nì ñkya wa mæ bi le mbò ñkarisè a ala'a ya ghu aa, ñniñè yi a múm ñkyè ñtigè mfe'esè nsigisè a ñjim ñkyà.

Saul a Yerusalem

26 Saul a ghèè a ala'a Yerusalem, ñywiŋtè mæ yu kuu a titi ñgãnyègònnu Yesu, lá kaa bo le wa'à waa bii mæ à nì ñgãnyègònnu Yesu, bo bi tsim le si bo'ò nni.

27 Barnabas à le nzi ñkwetè yi, ñlogè yi ñkuu ni ghu a titi ñgãntoo Kristo jyà. A kuu mæ aa, ñto'otè a mbo bo a ajàñ yii mæ Saul à le nyè Mmà'àmbi a mánji aa, ñki nswon ajàñè mæ Mmà'àmbi à le ñghàà ghu mbo aa. A le ñki ñkè'èné a mbo bo a ajàñ yii mæ Saul à le nswon ànnu Nwi nì ñkum Yesu a mbo bo a Damascus kaa ki'i bo'ò aa.

28 Maa ajàñ, Saul a tigè ñtswe bo bo, ñtigè ñghaa ñkarè nì idigè jì ghà'àtè a Yerusalem, ñswonè nì ànnu Nwi nì ñkum Mmà'àmbi kaa ki'i bo'ò.

29 A le si ghàà ñkii nswuŋnè bo bi baYuda bii mæ bi le si ghàà ñghàà ni baGrikia aa, bo le ywiŋtè mæ bi zwitè yi.

30 Ajàñ mæ bo bi Kristo bi le nzi ma yú aa, bo logè Saul, ñsigè ñghèe ni ghu a ala'a Kaisaria, ñtigè ntsyasè yi a ghèè a Tarsus.

31 A bè ajàñ yii mæ a le ñtigè mbè aa, ñghotè a ala'a Yudea, bo bi a Galilea, ni Samaria, i tswè nì mbòonè nì àti noò. Nyon a ñjim a ajàñ yii mæ Azwi Nwi a le ntswe ghu aa, miti mi le ñkuu ghu, i kii ñkwe a nì ñduù bè ñgha'atè ñghèe a ajàñ yii mæ bo le si nzi nì àkòrè nit tèè yaa mò'ò nì Mmà'àbi aa.

Peta a ala'a Lydda bo a Joppa

32 Peta à le si ghaa ñkarè nì idigè tsim, a bè a noò mò'ò a ghèè mæ yu ghèè ghanè bè bi Nwi bii mæ bi le ntswe a Lydda.

³³ A ghèè mē ghu aa, ntsi'i nū yī mò'ò yīi mē ìkūm yi lē mbē Aeneas, a bē mbwēnkē, lē bonj à tsyà mē ilòò jī nifwaa kaa a kī'i a mbīinē a kuu zī.

³⁴ Peta a swonj ghu mbo mē, "Aeneas! Yesu Kristo à ghìrè mē ò tii. Bīinē a ndōj nnaṅsē ìkuu ghō." Tsi'i maa noò, Aeneas a lī mbīinē.

³⁵ Njōn bē bītsim bīi mē bi lē ntswe a ala'a Lydda aa, bo bi a ala'a Sharon aa, bi yē yi, mbēnkē mīntī myaa mbīi Mmà'àmbī.

³⁶ Māngyē yī mò'ò à lē ntswe a ala'a Joppa, mbē ngānyègānnū Yesu, ìkūm yi i bē Tabita, (ìkūm yi nī nīghàà nī bakGrikia i lē mbē Dorcas, nji'i ìkūm yī wa i bē mē ṅgyā). A lē si nāṅsē ṅghirē nī innū jī siginē, mfa ṅgōj noò yi ntsim a ṅkwetē ṅgāṅgi'ì.

³⁷ A bē maà noò a wō nīghòò, ṅkwo. Bi lē nsi'i yi nnoṅsē nī ndānikāj yī mò'ò.

³⁸ Kaa agha'a Joppa kaa a lē wa'a sà'à si'i a nlō a Lydda ṅghēē ghu. Ajāṅē mē ngānyègānnū Yesu jya a Joppa i lē nyu'u mē Peta à tswe a Lydda aa, bo lē ntoo mbāṅnē jī baa mē bi ghēē nlēnsē ṅkīi ghulā ghu mbō, "Bī'i bu'ù mbō, wāṅsē nzi ntsi'i yi'i."

³⁹ Maa ajāṅ, Peta a burē mbīinē ṅghēē bo bo. Bo bo ghèè mē ku'u ghu, bi lōgē yi ṅkò'ò ṅghēē nī ghu wa a ndānikāj. Bīkwī'i bi bāṅgyē bi tsim bi lē nzi ṅkarisē yi, nṅigē nyē'ē, nṅi'i nī ìtsè'è jī m'à, bo bi ìkutē jīi mē Dorcas à lē si ta a mbo bo a noò yīi mē à lē ntswe ntīi aà.

⁴⁰ Peta a furē waa mē tā bi fē'ekē wa mūm nja'ānda ya yīi mē bo lē ntswe ghu aa tsi'i bi tsim. Nswetē miku'utē mi a nsyē, nṅsà'atē Nwī, mbēnkē nlii aku nū ya nswonj mē, "Tabitha, bīinē a ndōj!" A ṅa'atē mi'i mi nyē Peta ghu, mbīinē ntswe.

⁴¹ Peta a nānsē abō yi ntswa yi ghu, a bīinē nṅtō. A ṅigē nṅwonj bē bi Nwī bya bo bi bīkwī'i bya, mbu nṅi'ì yi a mbo bo a ajāṅ yīi mē à tswe ntīi aà.

⁴² Nṅān ma yū i lē nṅēnē ṅkarisē ala'a Joppa tsi'i tsim. Bē bi ghā'atē bi bīi Mmà'àmbī.

⁴³ Peta à lē nṅigē ntswe mītugē mī njwi mī ghā'atē a Joppa bo bi ṅgāṅ nūgē ṅgūu yīi ìkūm yi i lē mbē Simon aà.

10

Peta bo Cornelius

¹ Nū yī mò'ò à lē ntswe a ala'a Kaisaria ìkūm yi i bē Cornelius, mbē atu ndāmānjōj bīsogyē (tsō 100) bīi mē bi lē nlo ala'a Itali aà.

² A lē si gha'asē nī Nwī ṅkīi mbo'ò nū bo bi ṅgwē'è yī, ṅkīi nṅsa'atē nī Nwī ṅgōj bīnòò bītsim; mfa nī nṅjoo jī ghā'atē ṅkwetē nī baYuda bīi mē bē lē mbē ṅgāṅfūmē aà.

³ A lēē mbē nī bīnòò bi tarē a njwi yī mò'ò, nṅèè tō tō i lē yi a yē angel Nwī a zī nṅwonjē yi mē, "Cornelius!"

⁴ A tē'ē mi'i mi a nu angel wa, mbo'ò, nṅswonj mē, "Taà, à nī à kè?"

Angel wa a kwi'i mē, "Wa Nwī à bèèntē mē atsà'atē yo yā bo bi nṅjoo jīi mē o fa nī a mbo ṅgāṅfūmē aà, nṅigē ṅwa'atē a gho nlōo nī mfa àkwī'i.

⁵ Tsītsōj, too bē a ala'a Joppa a nu nū yī mò'ò yīi mē ìkūm yi nī Simon Peta aà.

⁶ A nī ṅgīi a nda Simon, nū nūgē ṅgūu yīi mē ndūgē yī i tswe a aghēṅē miyaa aà."

7 Angel wa mæ à le nḡhàà ghu mbo aa à lò mē, Cornelius a twon nḡḡnḡfà'á ji ji baa bo nù sogyè yī mæ à le si be nū nki mbæ nū yī à le si bo'c Nwī yī nḡaa aa,

8 nswon innu tsim a mbo bo, ntigè ntoo wa a Joppa.

9 Abèè a fù'ù mē aa, bo ghèè, nḡhèè nka nywe'e a Joppa, Peta a nḡc'c nḡhèè a atunda a noò nsi'i noò a ntsà'atè Nwī.

10 A kò'ò mē nḡhèè nka ntsa'atè Nwī aa, nji ka nyanḡ nū, a ka nḡc ayoo a nji. Lá nòò yī mæ bi kà mē aa laa miji mya aa, nḡḡè tæ tæ i kà nle nū.

11 A yè àbùrè a n'a'anè, a yè ayoo yī mæ a le si kirè tsi'i tso àbà'a atsè'è, bi ntswa mibuù mí mi nikwà aa, a sigè ni atu nsyè ghu nsi.

12 Mbuu naà nḡèè tsim bo bi njoò tsim jī mæ i nḡnḡnè a nsyè aa, ni bisin bitsim bī mæ bi darè nikān aa, i le ntswe wa ni àbà'a atsè'è.

13 Nji nū yī mò'c i ghaa nswon mæ, "Peta, biinè nzwitè nkurè."

14 Peta a swon mæ, "Nḡyà gha Mmà'ambī! Kaa mæ leè wa'á ayoo adānḡ yī tsu kè nḡc jī fwè ma jū jī tsu mi si laa aa kurè."

15 Nji ya i ku'ùsè nswon ghu mbo mæ, "Kaa a si bōn mæ tá ò ka ntwon nḡc jī mæ Nwī à nānḡ nḡhīrè i laa aa nī nḡc jī fwè bā."

16 Ajān annu ma yú a le nḡkwatè nḡhīrè nḡaa ji tarè, bi tigè nḡlōḡ abà'a atsè'è ya nḡc'c nḡhèè ni yu a aburè nī nḡc'c.

17 Peta à kà mē aa nḡkwa'atè nī àtu yi nlon nji'i nḡḡè ma yú aa, bon bè bya mæ Cornelius à le ntoo aa, bī lòò mæ ndā Simon ya nzi nḡigè ntæ a ntsū nḡyā.

18 Ntwon nī tī, mbetæ mæ, "Nḡi yī tsu à tswe fāa ndūḡè yī mæ ikūm yi à ni Simon Peta aa ε?"

19 A le mbæ ma mùu noò aa, Peta a burè ki kwà'atè atú yi nlon nji'i nḡḡè tæ tæ yā. Azwī Nwī a swon ghu mbo mæ, "Yá, bè bi tarè bi tæ a ntsūb'ù nḡc nī ḡhó.

20 Biinè la, ntsuu noò i ḡhènsè, nyonḡ waa tá bú bo ghèè, nlon mæ a waa aa tòò mē."

21 Peta a biinè mfe'ε ghèè nḡkwetæ bē bya nswon a mbo mæ, "A ni mæ nū wa mæ ni lòò aà. Nī zī aa a ya ε?"

22 Bi kwi'i ghu mbo mæ, "A too tamānjōn bisogyè wa yī ikūm yi i ni Cornelius aa ntoo yi' a mbo wò. Tamānjōn ma ḡhú a ni nū yī mæ innú ji i tsinè a kī mbò'c nī Nwī. BaYuda bitsim kī mbeentè nī tsi'i a annu nīkonḡ. Angel Nwī yī à laa mānsè aa à swon ghu mbo mæ tá à twonḡ ḡhò tá ò zi a nda yu, tá à yu'u annu yī mæ ò tswe nī nswōnḡ aà."

23 Peta a lōḡè bè bya bo bo kuu a nda yu ntigè nle ghu.

Abèè a fù'ù mē, a taḡtè nū yī bo bo tigè nḡhèè. Bōc bi Kristo bī mò'c a Joppa bi le nyōnḡ waa bo bo ghèè.

24 Bi lōḡè nḡwi yī mfuūrè nḡhèè nḡk'ù à a Kaisaria, a adigè yī mæ Cornelius bo bi nḡgwè'è yī ni ikà'á ji jī mæ à le twon aa, bi le ntswe ghu nyu'utæ aà.

25 Ajān yī mæ Peta à le nzi ḡhè mæ yu kuu aa, Cornelius a fè'è mboo yi, nḡg ghu mikòrè a kuu kuu mmii yi.

26 Lá Peta a nḡè yī mbiinè swon ghu mbo mæ, "Tæ a ndəḡ, mēmbōn mæ laa nki mbæ tsi'i nūmānsōnḡ."

27 Peta a lōḡinè nḡigè nḡhaa a mbo Cornelius a ajān yī mæ bo yu tigè nḡkuu nḡhèè wa a nda aà. A kuu mē nḡyè mæ bē bī ḡhà'atè le nḡhotè ghu,

28 òswonj a mbo bo mæ, “Bù bitsim nì zì sigìnè mæ, òyonj nì ànnù Nwì baYuda, kaa mbæ nù BaYuda a wa'à bitizì Nwì ka nghantè kè ka mboonse ntswe a adigè yì fùùrè bo bo. Là Nwìngòj à dì'ì mæ a mbo mè mæ tá mè tsùu nù tsù i lògè ni nù àdànjè àdànjè, kè ni nù yìi à sì laa aa bê.

29 A nì òjì'ì ànnù yìi mæ ò ghìrè ntoo mæ bì twonjè gha mè wànsè òzi kaa wa'à jìnkè bè aà. Mè tigè nloò aà mibètè wò mæ ò t'è'è ntwonj gha aa a ya è?”

30 Cornelius a swonj ghu mbo mæ, “Tsìtsòj à ni njwi ji tarè a nì àjànj noò yulà mæ mè le si tsà'atè nì Nwì a múm ònda mè, ni bìnòò bi tarè a si'inè. Mè wì'ikè mè ghèè ki yè, nù a tæ a nsi mè òwè'è itsè'è jì òwèèè

31 òswonj a mbo mè mæ, ‘Cornelius! Nwìngòj à yù'ù mæ atsa'atè yò, òkii nyè nì àfà'á yò a ajànj mæ o fa nì òjoo òkwetè bè bìi mæ bì lòò njoo aà.

32 Too nù tá à ghèè a Joppa òlòò Simon yìi bì twonjè ni Peta aà. Simon Peta ma ghù à nì ògìi òntswè a nda Simon yìi mæ a nwugè ngùù, òdá yì i tswé a aghènjè òki aà.’

33 A nì òjì'ì ànnù yìi mæ mè le mburè ntoo bè òswonj mæ tá ò zi aà, ò yu'u òki wànsè nzi nì àbònjentià. Tsìtsòj bì'inè tswè faà bì tsim aa a nsi mì'ì Nwì nyu'utè ni a nyu'u ànnù tsim yìi mæ Mmà'ambi à figètè a mbo wò mæ ta ò swonj aà.”

Nìghàà ni Peta

34 Peta a lògìnè òka nghaa nswonjè ni mæ, “Mè zi tsi'ì sigìnè mæ Nwìngòj a lèntè bè bì tsim aa tsi'ì ògì ògìj.

35 A nì òtòò tsim a kwèrè nì nù òtsim yìi mæ a bò'ò nù òkii nghìrè nì ànnù yìi a tsinè aà.

36 Nì zì òtoo yìi mæ à le ntoo a mbo baIsrael aà, òsènsè nì òtoo yì òsigìnè ya yìi mæ i fa mbòonè aa, ntsya a njim Yesu Kristo yìi mæ à nì Mmà'ambi mbi òtsim aà.

37 Nì zì ànnù yì wè yìi mæ a le mfè'è a mbù'u Yudea ntsim aà, òlògìnè a Galilea wá nòò mæ Jòn à le si sèènsè nì òtoo ya nswonj ni mæ tá bè bènjkè mìntià myaa òkwèrè òki aà.

38 Nì zì ànnù òlonjè Yesu mu Nazareth, a ajànj yìi mæ Nwì à le yò'ò yì nì Azwì yì Làà òkì mfa mida'a ghu mbo aà. A le si tigè òghèè a idigè tsim òghìrè nì ònnù jì sigìnè òkii òghurè nì mìghòò a nu bè bìi mæ Devil a le kwèrè waa aà, òlonj mæ Nwì à le ntswe bo yu aà.

39 Bì'inè ni bìyèfè ni ònnù tsim jìi mæ à le òghìrè a ala'a baYuda bo bì a Yerusalem aà. Bi le ntigè nzwitè yì, òkweentè yì a ati bàjnè bàjnè.

40 Là Nwìngòj a bú mbiinsè yì a nì òwò a njim njwi ji tarè, òghìrè kaa bè bitsim kaa wa'à yì yè,

41 a kì nyè tsi'ì bìyèfè bìi mæ Nwì à le è mfoò ntsò'ò waa aa, mibè bì'inè bìi mæ bì'inè le si ji òkii nno bì'inè bì yù wa noò mæ à le mbiinè ni òwò aà.

42 A le mfa ndi'ì a mbo bì'inè mæ tá bì'inè tigè nseensè nì òtoo yì òsigìnè ya a mbo bè bitsim, òkii mbii nì òsi nì òsi mæ à ni yu yìi mæ Nwì à tsò'ò mæ tá yù à bè ògìntso'òtè msa'a mi bè bitì bo bì bìku bì bè.

43 Ògàntoo Nwì i tsim i le si ghàa ònnù òlonj ògaa yì, òswonjè ni mæ, nù òtsim yìi mæ à nì ntià yì ghu nu aa, Nwì à ka l'ì'nè ibì yì, a njim ikùm yì.”

Ajànjè bitizì Nwì le òkwèrè Azwì Nwì aà

⁴⁴ Tsi'i wa a nòò mæ Peta à le mburè ki ghàà aa, Azwĩ Nwĩ a sigè a nu bì bi tsim bìi mæ bì le ntøø maa adigè nyu'utø nĩ ànnù yĩ mæ à le si si swonø aà.

⁴⁵ A le mbø annù yĩ yëyerø a mbo baYuda bìi mæ bì le nniñ ntiì waa a nu Yesu, ñlo a ala'a Joppa ñyonø Peta aa, a nyø mæ Nwĩ à le ñki nswi'i mìtønè mi mii mæ à ni Azwĩ yĩ Làà aa, a nu bìtizi Nwĩ.

⁴⁶ Nlonj mæ bo le nyu'u bo tigè ñghaa ni mighàà mĩ fii, ñkii ñgha'asø nĩ Nwĩ. Peta a ghaà ntiì ñswonj mæ:

⁴⁷ "Bè bulà bo kwèrø aà Azwĩ Nwĩ, tsi'i wa ajàn mæ bì'inø le ñki ñkwèrø aà. Njù tsù à tswe ghu mæ mbø a tsu'unø waa mæ tâ bo tsuu ñki kwèrø aa è?"

⁴⁸ Maa ajàn a tigè ñswonj a mbo bo mæ tâ bo kwèrø ñki nĩ ikùm Yesu Kristo. A mànsè mæ aa bì tigè ñswonj ghu mbo mæ tâ à bu ntswe bo bo mìtugè mi jwi mi mo'ò mbonj mà'àtø.

11

Ajàñ yĩ mæ Peta à le ntø'otø annù Cornelius a mbø ñghòtø a Yerusalem aà.

¹ Ngãñntoo Kristo jya a bo'ò bìlím byaa a mbù'ù Yudea aa bì le nyu'u mæ bìtizi Nwĩ bì kì mæ mbii nighàà ni Nwĩ.

² Peta à bù mæ ñko'ò ghèe fu a Yerusalem, bè bya bìi mæ bì le si lòò ni mæ tâ bì ka ñjetø nĩ bìtizi Nwĩ aa, bì le ntigè ntswa yi nĩ isa'a, ñghaantø

³ nswonø ni mæ, "A gho aà a kì ghìrè àkè ò ghèe a nda bìtizi Nwĩ bìi mæ bì si waa ñètè aa è? O ghèe mæ ghu, mbii ñji mijì bu bo!"

⁴ Là Peta a loginè ñtø'otø innù tsim a mbo bo tsi'i ajàn yĩ mæ i le mfè'è aà:

⁵ "Mè kì si tsà'àtø Nwĩ a njò'ò ala'a Joppa, mè kà mæ aa ntsa'atø aa, ñjèè tø tø i lê gha, mè yè àyoø tsu a lò a aburø ñka nsigè, mbø tso àbà'a atsè'è yĩ mæ a burø ñgha'atø aa, bì tswa ni mibuù mi mi ñikwà, a sigè nzi ñtøø a mbèe mæ.

⁶ Mè løjtè nyø mbuu naà tsim ghu, nàà jì mà'àtø, nàa ngèè jii mæ ni naà mìtsø'ø aa, bo bì ñjoo jii mæ i ñàñnè a nsye aa, bo bì bìsiñ bitsim bìi mæ bì dàrè ñikàn aà.

⁷ Mè yè mæ aa, nyu'u ñji njù i ghaà ñswonj a mbo mæ mæ, 'Peta, bìñø nzwitø nkurè!'

⁸ Là mæ swonj mæ, 'Ñnyá ghá, mè tùu ghá, Taà. Nlonj mæ kaa mè leè ñwa'á ayoo adànè adànè yì tsu kè njoo jì fwè ma jù jì tsu jì.'

⁹ Là ñji ya i bù ñghaa, a aburø, ñгаа yii i ywe'e ji baa aa, nswonj mæ, 'Kaa a si bøn mæ tâ ò ka ntwonj njoo jii mæ Nwĩ à nàñsø, ñghìrè i laa aa nĩ njoo jì fwè.'

¹⁰ Ajàn annù ma yú a le ñkwatø ñghìrè ñгаа ji tarø, bì tigè ñløgø njoo jya tsim mbu ñko'ò ñghèe ni ju fu a aburø.

¹¹ Mè ghèè kì yø tsi'i maa noò, mbânè jì mo'ò ji tarø i zì ñkuu wa a nda yii mæ bì'i le ntswe ghu aà, ñlo aa a ala'a Kaisaria, a ajàn mæ bì too waa a nu mæ.

¹² Bo zì mæ, Azwĩ Nwĩ a swonj a mbo mæ mæ tâ mè lo ñghèè, ñtsuu lõ kì jìñkè bè. Bìlím ba buà bì nto'o mæ bì lo a Kaisaria aa, bì le nyønè gha bì'ibo ghèe ñkuu wa nda njù wá.

13 Bì'í ghèè mē ñkuu ghu nda, a swonj àjàn yíi mē yu le nyə angel wa a zì ntəə a nda yu, ñswonj mē, “Too bē a Joppa tã bo ghæ ntwonj Simon Peta mē tã à zi;

14 à bē zì bonj à ka swonj ntoo yíi mē wò nî ñgwè'è ñdã yò, bù bi tsim ka tsya ghu i yweenə aà.’

15 A swonj mē laà, mē lɔginè ñka ñghaa a mbo bo, mē kã mē aa ghaa, Azwí Nwí a sigə ñkuu a nu bo, tsi'í wa ajàn yíi mē a le ñki nsigə ñkuu a nu bî'inè a mbíi aà.

16 Ma mùù ajàn, mē tigè ñwa'atə a ajàn yíi mē Mmà'àmbi Yesu à le nswonj aa, mē, 'Bè le si kwere aà ñkí a mbo Jon, lá nî ka yí bəjnə tigè kwere aa bē Azwí Nwí.’

17 A nanjə nlaa tsi'í siginè mē à ni aa tsi'í mətəjnə mya müi mē Nwí à le mfa a mbo bî'inə a noò yíi mē bî'inè le nniñ mîntii mî'inè a nu Mmà'àmbi Yesu Kristo aa mē Nwí à kî ki ntəjə bîtizí Nwí bú ghu. Mbə a bē aa mùù ajàn, mē tigè mbu mbə wò yí dənə mē mbə mē tsyá ñkii annu yíi mē Nwí à kî ghîrə a nu bo aa, mē tã à tsuu ló ghîrə aa ε?”

18 Ajàn yíi mē bi le nyu'u Peta a swonj lálà aa, bo le ntigə ñkentə waa, kaa wa'à isa'a ghu nu bù nlɔɔ. Nlɔginə ntigə ñgha'asə nî Nwí, ñswonj nî mē, “Nwí à kî mē mbii mfa abwarə a mbo bîtizí Nwí mē tã bo bənjə mîntii myaa ntswe nî ñtswéntii.”

Ñghòtə a Antiokia

19 Bē bya bii mē bi le nsèènè ñlonj mē bi le ntigə ntso'ɔ nî àkòrè yaa wa noò mē bi le nzwitə Stephen aa, bi le mfè'èkə ñghæɛɛkə a idigə idigə. Bì mɔ'ɔ bi le ñghèèɛkə a Fonikia, bo bi a Cyprus, bi mɔ'ɔ bi kî ñghæɛɛkə a Antiokia. A ajàn yíi mē bi le ntigə nseənə ñghèè laà aa, bi le ntigə nswonj nî annu Nwí nî ñtoo mà jù, lá ñswonj nî ñtoo ma yú tsi'í a mbo baYuda.

20 Lá bî mɔ'ɔ a titii bo bii mē bi le nlò a Cyprus bo bî a Cyrene aa, bi le ñghèè a Antiokia, ñlɔginə ntigə ñkii nswonj nî annu Nwí a mbo baGrikiá, ñswonj nî ñtoo yí ñsigènə ya nlonj Mmà'àmbi Yesu a mbo bo.

21 Mmà'àmbi à le nniñ abó yi nî annu ma yú mē bo le si swonj aa, ñghîrə bē bî ñghà'à gha'a bi bənjə mîntii myaa nniñ a nu Mmà'àmbi.

22 Ñghòtə a Yerusalem ì le nyu'u annu ma yú yíi mē a le mfè'è a Antiokia. Bi yù'ù mē, ñtoo Barnabas a Antiokia.

23 A ghèè mē ghu, nyə ajàn yíi mē Nwí à le nniñ mbɔɔnə a nu bē ghu aa, ntigə ndoritə, ñdi'itə waa bitsim ñswonj mē tã bo te'ε atú yaa nî annu Nwí, ñka yonj nî Mmà'àmbi nî ñtii waa tsimè.

24 Barnabas à le mbə ñú yí ñsiginè, ñluu nî Azwí yí Làà, bo bî nî àbiiintii. Bē bî ghà'à ñgha'a bi le ntigə mbənjə mîntii myaa, ñzi a mbèe Mmà'àmbi.

25 Barnabas à le ntigə mbu nlò ñghæ a Tarsus a nlɔɔ Saul ghu.

26 A ghèè mē ñlɔɔ nyə, ntigə nlɔgə nzi nî ghu a Antiokia. A atú ñlòò yí fùùrə bo ma bú bi baa bo le ntigə mboontə bo bî ñghòtə ya a Antiokia, ñdi'i nî ñnɔɔ bē yí ghà'àtə ghu. A le mbə aa a Antiokia mē bi le mfòò ñlɔginə ntigə twonj nî ñgǎnyəgənnu Yesu jya nî bîKrisènə.

27 Ma mùù noò ñgǎntoo Nwí jî mɔ'ɔ i le nlò a Yerusalem ñsigə nzi a Antiokia.

28 Yí mɔ'ɔ yíi mē ñküm yi i le mbə Agabus aa, a biiñè ntəə a ndəj ñghaa nî adà'a Azwí, ñswonj annu yíi mē Azwí a le mîtə ghu mbo aa, ñswonj mē

mìkwenè yí ñwè à ka kuu a mbí ñtsìm. (Ma yuú ànnù a lè mfè'è aa a noò yíi mē Klaudius à lè mbē Kaisa aà.)

²⁹ Ngǎnyǎgǎnnù Yesu jya i lè nlèè mē tá ñù ñbò waa yí mò'ò yí mò'ò tá à gaansè mitíi mi ntoo ayoo yíi mē mbē a fa aa, tá bì kwetè bilím byaa bìi mē bì lè ntswe a Yudea aa ghu.

³⁰ Bì lè ghìrè ma yuú ànnù, ñtigè ntoo Saul bo Barnabas bo gheè mfa ñkabè yíi mē bì lè ntswa'atè aa a mbo bìlì bì ndánwí.

12

Ajàn yíi mē bì lè mbù ñka ntsò'ò ní àkòrè ndánwí aà

¹ A lè mbē ma mùu noò aa Mfò Herod a lóginè ñka ntsò'ò ní àkòrè bè bì mò'ò a nghotè.

² A lè ñghìrè bì tswá Jems muma bì Jon ñzwitè ní munwí ñtsò.

³ A yè mē mayú ànnù a lè mbòñ baYuda, mbù ñghìrè bì tswá Peta. (Mayú ànnù a lè mfè'è aa a noò ñjwí Abaa Tiko'ò).

⁴ Bì tswá mē Peta aa, ñghèè ñnìñ yí a ndátsañè, mfa yí a mbò ìkhirè bìsogyè bì níkwà jì níkwà mē bì ka mbe. Herod à lè nlèè mē yu ka fi'isè yí tá bì sa'a yí a nsi bè aa a noò yíi mē bì jì mē Passa aà.

⁵ Ma mùu ajàn, bì lè ñtigè nlèè Peta wa ndátsañè. Lá ñghòtè ì lè si tsà'atè ní Nwí tsi'í nìtìi ghu atu, kaa wa'à kaà.

Ajàn yíi mē angel à lè mfi'i Peta a tsan jà

⁶ A bè mē nítugè a njwi yíi mē àbèè ka fu'u tá Herod swon tá bì fi'isè yí aa, Peta a nón mbwii a titíi bìsogyè bì baa, bì tìñnè yí ní bitsèn bì baà. Ngǎñmbè átsan i lè ñki tèantè a tssübù'ù, mbe ní ìdìgè.

⁷ Angel Mmà'àmbi à lè ñwí'íkè ñzi ntèè wa ndátsan, ñkà'à i ta ghu, ñghìrè ìdìgè i fu'ù. Angel wa a tswá àbè'è Peta ñtsigítè a bìinè, a swon ghu mbo mē, “Wǎñsè mbìinè!” Bitsèn bya bì fèèñkè ghu mbo ñwòkè.

⁸ Angel wa a swon ghu mbo mē, “Wè'è itsè'è jo bo bì ñtám jò.” Peta a ghìrè tsi'í maa ajàn mē à swon aà. Angel wa a bú ñswon ghu mbo mē, “Lím akutè yo ya a nu wò ñka nyonè nàà.”

⁹ Peta a yonè yí bo yu fè'è wa ndátsañè. Kaa Peta à lè wa'à zi mē ànnù yíi mē a lè si fè'è aa a lè mbē aa tsi'í ànnù ññkonjè. A lè mbàñnè ñka mcoontè bè ní mē á lè si lè ní ñjèè tèè tèè nle nù.

¹⁰ Bo yu gheè ñtsya akhìrè bìsogyè bì mbè ìdìgè yí mbii, ñki mbu ntsyà yí àyòntè, mbon ñghèè fè'è wa ní ñtsübù'ù atii wa yíi mē i lè si lli ní múm àla'a aà. Bo zì mē ñywe'e ghu, àbà'à ya a ghesè ñña'anè tsi'í yumbon a mbo bo, bo tigè ñtsya mfè'è ñkuu a mfànñè yí mò'ò ñtigè nsigè ñghèè ghu. Bo yu kà mē aa ntèè wa mfànñè ñsigè ñghèè aa, angel wa a wi'íkè mma'atè yí.

¹¹ Atu Peta a wi'íkè ñlaa, a zì ànnù yíi mē a ghìrè yí aa, ñswon mē, “Tsìtsón mē zi mē à ní tsi'í ànnù ññkonjè! A too Mmà'àmbi ntoo angel yí mē tá à zì ñkwèrè gha a mbo Herod, i ghìrè tá mē tsuu ànnù yíi mē baYuda bì kà'à ní mē bì ka ghìrè a nu mē aa lo yè.”

¹² A yè mē laà, ñtigè ñghèè a nda Mary, ñdè bì Jon wa yíi ikúm yí yí mò'ò lè mbē Mark aà. Bè lè nghotè ghu tsi'í bì ghà'atè ñtswe ghu ñtsa'atè ní Nwí.

13 A ghèè mē ghu, ñkwentə ntsū abà'à yi abee, mumàngyè yīi mē à le si fà'à wa nda, ikúm yi i bē Rhoda aà, a bii, nzi a ñña'a àbà'à yā.

14 A zī mē ñyu'u nji Peta ñzi, ñtià yi i burè ñnañsə nluu ni ñidorə a bañnè mma'atə Peta, kaa wa'ǎ abà'à ya ña'a mē tá à kuu, mbu ñkhè mbi fi a nswonə a mbo bē bya mē Peta à təə a ntsūndá.

15 Bē bya bi yù'ù mē laà, ñswonə ghu mbo mē, “O baanə aà bàànə?” La a ku'usə ñghaa tsi'í nì tii ñswonə mē à ni tsi'í ànnù ññkəñə. A bù mē ñswonə laà, bo tigè ñswonə mē, “A ni angel yī.”

16 Bo le si ghàà laà aa, Peta a bāñnè ñtəə wa ntsūnda ñkwèntə. Bo ghìrè mē, ñghèe ñña'a abà'à yā. Bo ñà'à mē ñyè yi, ànnù a burè ñtsya waa!

17 Peta a ko'osə àbò yi ndi'i mē tá bo tsuu ki ghàà, ñtigè ntw'otə a mbo bo a ajàn yīi mē Mmà'àmbi à le ñghìrè angel yī a zī mfi'i yi wa ndátsanə aà. A t'òtə mē ñmanşə, ñswonə a mbo bo mē, “Nì tigə nswonə a mbo Jems bo bi a mbo bilám bi'inə.” Ntigə nlo ñghèè yi a adigə dān.

18 Abèè fù'ù mē, idigə i tigè ñtsa'a tsi'í tsà'à a titii bisogyè bya, bo tigè ñwa'a ni mē a Peta aa a ghìrè àkè le!

19 Herod a swonə bi ló Peta, ñlɔ kaa wa'à yē. A tigè ñghìrè bi twon bisogyè bya, a betə waa yī mò'ɔ yī mò'ɔ ànnù yīi mē a ghìrè mē tá bi wa'ǎ Peta bú ñyè aà; ñghìrè bi zwitə waa bi tsim.

Ma yuà ànnù à fè'è mē, Herod a ló a Yudea ñsigə ñghèe a Kaisaria ñtswe ghu.

Ajàn yīi mē Herod à le ñkwo aà

20 Ntɔn Herod i le si nanşə nwi ni a nu baTai bo bi baSidon, bo tigè ñghotə waa ñghèe a nyə yu. Bi ghèè mē, ñfoo yə mē bo lətə Blastus yīi mē à le mbə ñgāñafà'à yī ñwè a mbo Herod, ñlentə nì ñt'ɔ aa, ñghìrè mē tá à kwetə waa. Bo ghìrè mē laà, ñtigè ñghèe a mbèe Herod mē tá à ghìrè tá bo bo tswè nì mboonə, ñlon mē miji myaa mi le si lò aa a ala'a mfò Herod aà.

21 Bi le ñkà'a njwi yī mò'ɔ Herod a we'e ñtsə'ə ñifò ji, ñk'ɔ ññañnə a abə̀rə yu, ñghaa a mbo bē byá.

22 A ghàà mē aa, bi tigè ñbwitə nì yi, ñtɔnə nswonə ni mē, “Kaa à sī nji ñù yulà bē, à nì ñji nwi!”

23 Angel Nwĩngɔn à le mburə ñghensə nzwitə Herod ñгаа yī mfiùrè nlon mē kaa à le wa'à Nwĩ gha'asə aà. ñɔnə ñi kuu ghu nu, ñkure yi, a tigè ñkwo.

24 Ànnù Nwĩ a le ñghèè nì mbi ñseenə, bē bī ghà'àtə bi bī Nwĩ.

25 Barnabas bo Saul bi le mmāñsə ifà'à waa yīi mē bi le ntoo waa mē bi zi mfa'a aa, ñtigè nlo Yerusalem ñghèe waa. Bo kà mē aa ñghèe aa, ñlògə Jɔn Mark bo bo ghèè.

13

Ajàn yīi mē bi le nts'ɔ Barnabas bo Saul ñtoo waa tsò bimissionari aà

1 Maa noə a nì ñghotə a Antiokia, ñgāñntoo Nwĩ bo bi ñgāñndi'i ànnù Nwĩ jī mò'ɔ i le ntswe ghu: Barnabas, Simeon yīi mē bi le si twon nii ni ññgà aa, Lucius yīi mē à le mbə ñù Cyrene aa, Manaen mē le ñkwe bo Herod yīi mē à le mbə Gúmnàà aa, nì Saul.

2 Maa noò bo le si gha'asè nî Nwî ñkii ntswe ti jî, Azwî Nwî a swon a mbo bo mæ, "Nî tso'ò Barnabas bo Saul mfa a mbo mæ a mfà'á àfà'à yî mæ mæ twonj waa mæ tá bo ghæ mfà'à aà."

3 Maa ajàn bo tigè ntswe ti jî, ntsà'àtè Nwî, ñnɔɔsə mbô myaa a atu bo, ñtigè ntoo waa.

Afà'à yaa a Cyprus

4 Azwî Nwî a tòò mæ waa laa, Barnabas bo Saul sigè ñghèè a Seleucia ñtigè ñkuu aban ghu ñghæ a kîñ ñkî a Cyprus.

5 Bo ghèè mæ ñku'u a Salamis aa, ñswon ñghàà ni Nwî ghu a múm ndánghotè baIsrael. Bo le ñlògè Jon Mark mæ tá à ka ñkwetè waa.

6 Bi dānsè mæ kîñkî wa ñghèè ñywe'e a Paphos, ñtsi'i ñu majikè yî mæ'ò mæ ñkúm yî i le mbè BarJesus, BarJesus ma ghú à le mbè ñú baYuda yî mæ à le mbè ñganntoo Nwî mbwe'esè aà.

7 A le mbè nsúkà'a Gúmnàà yî mæ ñkúm yî i le mbè Sergius Paulus aà, Gúmnàà ma ghú à le mburè mbè tsi'i ñu mĩtsyè. A le ntwon Barnabas bo Saul mæ tá bo zi nyè yî, ñlon mæ à le si lóo nyu'u ñghàà ni Nwî aà.

8 Lá Elymas, ñu ñghirè majikè wa (ñlon mæ à nî ñji'i ñkúm yî ni ñghàà ni Grikia aà) a tuu, ñlòò ni mæ tá Gúmnàà wa tá tsuu ànnu yî mæ Saul bo Barnabas le nzi ni yuu aa bii.

9 Lá Saul yî mæ bi kii ntwon ñii ni Paul aa, a luu ni Azwî Nwî, ñte'e ñili'i ni a nu ñu majikè wa

10 ñswon mæ, "Mu Devil ghulà! O ni ñukábàa ñnnu tsim jii mæ i tsinè aà. O luu ni ñbøn mbwe'esè tsim nî àbi'intià, ñlòo nî ñka mbəɔkə ànnu ññkonj Mmà'ambi a ni àbāñnənnu! Kaa mbè ò wa'à kentè aa e?"

11 Tsítsɔɔn, ñdɔɔ Nwî i ka kuu a atu wò; ò ka fè'è, kaa wa'à ñnòò bú ñka nyè ni nòò yî mæ'ò." A ghèsè mæ ñswon laa ñghèè yu ki māsə, àfè'è a kuu ghu mi'i, a tigè m̄m̄ɔɔrè nî ñdigè ñlòo nî ñu mæ tá à tswa abo yî ñtigè ntsyasə.

12 Gúmnàà wa à yè mæ ànnu yî mæ a le mfè'è aa, ñniñtià yî a nu Kristo ñlon mæ à le nyerè si'i si'i a nî ànnu yî mæ Paul à le ndi'i ñlonj Mmà'ambi aà.

Antiokia a mbù'u Pisidia

13 Paul bo bi ñganəkòrè jî bo bú ñkuu aban ñghæ a Perga, yî mæ à le mbè múm àla'a yî ñwè a Pamphilia aà. Bo kuu mæ ghu aa, Jon Mark a ma'atè waa ghu mbu mbii fu a Jerusalem.

14 Bo ló a Perga ñtigè ñghæ nî mbii ñghæ ñkuu a Perga, a ala'a Pisidia. A bè mæ a ñwíngɔɔn àla'a aa, bo ghèè ñkuu a ndánghotè baIsrael, ñtswe a nsyè.

15 Bi twòn mæ nɔɔnsè Moses bo bi ññwà'ànə ñgāñntoo Nwî, itu ndánghotə ya i toò ñkii a mbo bo mæ: "Bilim bi'i, bi'i lóo mæ tá ni ghaa a mbo bè bú, mæ mbè ni tswè nî ñdi'itè yî mæ mbè i kwetè waa."

16 Paul a biinè ñtəə a ndəñ, ñjəntə mbô mi, ntsimsə nda, ñlòginè ñka ñghaa, ñswon mæ: "Bilim ba baIsrael ni bù bii mæ ni bo'ò nî Nwî aa, ni yu'utə."

17 Nwíngɔɔn baIsrael à le ntsò'ò bità bi bitaa bi'inè, ñghirè bo bə ñgwè'è àla'a yî wè wa noò mæ bo le ntswe a ala'a Egipto tsi'i tsò biğii aà. Nwíngɔɔn à le mfi'isə waa a ala'a Egipto ni midà'à mi mya mi wè.

18 Ntswa ntii yi a nu bo a njim ilòò mighum mi nikwà a nta'a miwèè mi wèè.

19 A le mbwesè itoo ji sàmbaa a ala'a Kanaan, ntigè mfa nsyè itoo mà jya a mbo baIsrael.

20 Bo tswè ghu tsò ilòò ñkhi ji nikwà ni mighum mi ntaà. A ti mē ti bē a njim a fa bisa'a bi ala'a a mbo bo ñkò'ò nywe'e a noò ñgàntòò Nwī Samuel.

21 Ma mùu noò bo le mbetè Nwī mē tã à fa mfò a mbo bo, a tigè mfa Saul yī mē à le mbē mu Kish, ñlo a ñgwè'e Benjamin aa, mē tã à bē mfò wàà nī ilòò mighum mi nikwà.

22 Nwī à lèè mfi'i yi aa, ntigè ñghirè David nī mfò. Yuà ànnù à ni ànnù yī mē Nwī yumbon à le nswon nlon ñгаа yī aà: 'Mè lii nyè mē David mu Jesse à ni ñy yī mē ntii gha i doritè ghu nu aà, mbē ñy yī mē à ka ghirè innù tsim jii mē mē lòò aà.'

23 A le ntigè mbē Yesu yī mē à le mfe'e a ñgwè'e David aa, mē Nwī à le ñghirè a tigè mbē Ngànywèensè baIsrael, a ajàn yī mē a lèè mfoo ñkà'à aà.

24 Mbon tã Yesu à ka nloginè ifà'à yi, le bon Jon à kà mē aa nswon ni a mbo baIsrael bitsim mē, tã bo bēnkè mīntii myaa, nma'atè innù jī bī jyaa ñkwèrè ñki.

25 Nòò yī mē Jon à le ñka manşè ifà'à yi aa, ñswon a mbo bo mē, 'Nī mòntè mē mē ni aa wò è? Kaa mē sī yu wa mē ni yu'utè aa bē. Lá, yè nī! Yu wa mē a yòñè a njim mē aa, kaa mē sī ku'unè a ajàn yī mē mbē mē fèè mīkìrè mī ntam jii i tswè ghu mīkòrè aà.'

26 "Bilim ba baIsrael, boò bi ñgwè'e Abraham ni bù bē bii mē ni bo'ò nī Nwī aà, ñtoo mà yú yī mē à ni yī ñyweensè bē aa, i zī mē a mbo bī'inè tsitsòñ.

27 Nlon mē bē bii mē bi le ntswe a Yerusalem aa, ni bitsyàsè byaa kaa bi le wa'à zī mē à ni ñy ñyweensè bē; kaa wa'à kii nī ànnù yī mē nighàà ni ñgàntoo Nwī nū mē bi le si twon a njwĩngón tsim nī swonè ñlon ñгаа yī aa yu'ù. Bi le ñghirè nighàà ni ñgàntoo Nwī ni fe'è boontè nyonè ajàn yī mē bi le nzwitè yi aà.

28 Ka mē bi le wa'á annù tsu yè yī mē Yesu à le fànsè mē mbē bi zwitè yi aa, bi le nswon a mbo Pilato mē tã à ghirè tã bi zwitè yi.

29 Bi manşè mē a ghirè innù tsim jii mē àñwà'ànè Nwī a le nswon nlon ñгаа yī aa, bi sigisè yi wa ati bāñnè bāñnè ñghèe nìlèè yi nisyè.

30 Lá Nwī a yweensè yi ni nìwó;

31 ñjwi jī ghà'àtè jii mē i le si tigè nyonè aa, a di'ì ñbii nū yi a mbo bē bii mē bo bo le nìl a Galilea ñkò'ò a Yeruselem aa, bii mē bo tigè mbē bīyèfè bi a mbo bē bī tsim aà.

32 Bī'i zī aa nī ñtoo yī ñsiginè ma yú a mbo bù: Annù ya mē Nwī à le ñkà'à mē yu ka ghirè a mbo bità bi bità bī'inè aa,

33 à ghirè mē a mbo bī'inè bii mē bī'inè ni boò byaa a njimè ajàn yī mē à ywèensè Yesu, a bù ntswe ntii aà. A ajàn yī mē bi ñwa'anè nī àñwà'ànè bīPsalm bi baa, mē,

'Ó ni mú ghà,
sīi mē tigè taà ghò'

34 Yuà a kî mbè annù yîi mē Nwî à lē nswonj nlonj ajàn mē yu ka yî yweensè yi ni nìwò, tâ à wa'à a mum nìsyè bwé aà:

'Ma ka fa mbòonè ya yîi mē ì nî yà nìbè yî ànnù nîñkonj yîi mē mē lē ñkà'à a mbo David aa, a mbo wò.'

35 Tsi'í ànnù nîñkonj a ajàn yîi mē à ki nswonj a nî àdìgè aṅwà'ànè yî m'ò aa mē,

'kaa ò ka wa'à mà'àtè tâ ñgàṅàfà'à ghò, yu wa yîi mē à làa màṅsè aa, tâ à bwe nìsyè.'

36 Nlonj mē David à lē ñghìrè annù yîi mē Nwî a lòò aa, a ni yîi ñgù'ù aa, ntigè ñkwò, bi twinjè yi bo bi bitaà bi, ìbìinù yi i bwé a nìsyè.

37 Là yu wa yîi mē Nwî à lē nyweensè ni nìwo aa kaa à lē wa'à a nìsyè bwé.

38 "Bì'í lòò mē tâ ni zi mbâ bilîm ba baIsrael, mē bí'í tsya aa a ñjîm Yesu ma ghù ñzi a nswonj ànnù a mbo bù nlonj ànnù lí'inè ifansè innù.

39 Nlòò ni mē ni zi mē ñù ñtsim yîi mē à ññj ntià yi ghu nu aa, innù tsim jîi mē à fànsè a ñyòṅè ni nòṅsè Moses aa, kaa i ka wa'à yi bú ntswa.

40 Nì tsyesè là mbì'í innù jîi mē ñgǎṅntoo Nwî i lē nswonj aa, i tswá ghuu;

41 'Yè nì, là'à bu bii mē ni tsa'a nî ñìghàà ni Nwî ñwye aa, nì ka tsinj tsinj hēe kwo!

Nlonj mē ànnù yîi mē mē ghìrè a nsi bù sii aa,

à ni ànnù yîi mē kaa nì ka yî wa'à bii, ka mē ñù tē'e ntò'otè tò'otè a mbo bù! "

42 Nòò yîi mē Paul bo Barnabas lē màṅsè ñka mfe'e wa ndāṅghòtè aa, bè bya bi swonj a mbo bo mē tâ bo bu mbii a nṅwīṅgòṅ yîi mē i bù ñzi aa, ta bù swonj innù ma jù jì ghà'àtè a mbo bo.

43 Bì kà mē aa nseèṅ wa ndāṅghòtè, baYuda bí ghà'àtè bo bi bè bi itoo dāṅ bii mē bi lē mbii annù Nwî baYuda aa, bi yonjè Paul bo Barnabas. Bo tigè ñghaa a mbo bo ndi'itè waa mē tâ bo gheè nì mbii a múm ìbòṅ Nwî.

44 Bè bi tsim bii mē bi lē ntswe wa a múm àla'a aa, bi lē nzi a nyu'u ñìghàà ni Nwî a nî ñṅwīṅgòṅ yîi mē i lē nyòṅtè aà.

45 Nòò yîi mē baYuda lē nyè nnòò bē wa aa, bi lē nluu nî àghè'èṅè; ñloginè ntigè ñligitè nî ànnù yîi mē Paul à lē si swonj aa, ñkii mbègitè nî yi.

46 Là Paul ni Barnabas bāṅṅè m̀bu ñghaa bē ni m̀iti nì àtāṅṅnti nswonj mē "A lē ñkù'ùnè mē tâ ñìghàà ni Nwî nì foo nzi a mbo bù. Là ajàn yîi mē ni tuu ñki lentè mē kaa nì s̀i ku'ùnè a nji ìlòṅ yîi mē i tswe nîñkonj aa, bí'í ka mà'àtè ghuu tigè ghèè tsitsòṅ a mbò bitizi Nwî.

47 Nlonj mē à ni ndi'í yîi mē Mmà'àmbi à lē mfa a mbo bí'í aà, mē:

'Mè ghìrè ghuu mē tâ ni bē ñkà'à a mbo bitizi Nwî,

i tigè ghìrè ni mē tâ bè bitsim bi yweenè ñghèe nywe'e a nlwí'í mbì.' "

48 Nòò yîi mē bitizi Nwî bi lē nyu'u ma mùu ajàn aa, ñdorè tsi'í mbè ànnù, ñgha'asè Mmà'àmbi nlonj ñìghàà ni ma nú. Bè bii mē Nwî à lē mfoo nts'ò waa mē tâ bi yi nji ìlòṅ yîi mē i lwi'í nîñkonj aa, bi niṅ m̀ntià myaa a nu Kristo.

49 Ñìghàà ni Mmà'àmbi ni seèṅè ñghèe idigè tsim maa m̀bù'ù.

⁵⁰ Lâ baYuda gheê ñswugitè bità bi ala'a bi baYuda bo bi bàngyè bí wè bii mē bi le si bo'ò ní Nwí aà. Bo logìnè ñtigè ntso'ò ní àkòrè Paul bo Barnabas, m̄furè waa a m̄m̄m̄ àla'a bo.

⁵¹ Bo tigè ñyètè n̄syè a mikòrè bo, a ndi'i mē a fūrè bo furè waa, ñtigè ñghèe waa a Ikonium.

⁵² Lâ ñgǎnyègènnù Yesu jii mē bi le n̄tswe a Antiokia aa, i le n̄luu ni ñìdorè bo Azwí Nwí.

14

A ala'a Ikonium

¹ Bo le ñghèè ní mb̄i tsi'í maa ajàn a ala'a Ikonium. Paul bo Barnabas bo gheè ñkuu a ndànghotè baIsrael ñghaa ni m̄an̄ji yii mē bē bí ghà'atè, baYuda bo bi baGrikia, bi le mb̄ii annù Nwí.

² Lâ baYuda bii mē bi le wa'a waa bii aa, bi le ntotè b̄itizi Nwí bya, mbisè m̄ntiì myaa a nu bo bi Kristo.

³ Ngǎntoo Kristo jya le n̄tswe ghu a ni nòò yí ñsyà, ñswonè ni ñghàà ni Mmà'ambi ní àtànè n̄tiì. Mmà'ambi a di'í ní ñsi mē ñtoò yí yí ñsigìnè ya mē bi le si swon̄ nlon̄ ibòñ yí aa, à ní annù n̄ñkonè. Mfa m̄ida'a a mbo bo mē tá bo ka ñghirè ilensè innù bo bi ñnn̄tsyambò.

⁴ Bè bii mē bi le n̄tswe maa njò'ò àla'a aa, bi le nyatè mbèè baa, bí mō'ò bii annù yii mē baYuda le si swon̄ aa, bí mō'ò bí k̄ñ mbii annù yii mē ñgǎntoo Kristo jya i le si swon̄ aà.

⁵ B̄itizi Nwí bí mō'ò ni baYuda bo bi bilii byaa bi tan̄ minàn mē bi d̄i ñgi'í a nu bo, i tumtè waa ní ñgò'ò.

⁶ Bo yu'u ntigè m̄fè'è ñkhè ñghèe waa a ila'a Lystra bo Derbe, jii mē i le n̄tswe a Lycaonian aa, bo bi ní itoo jii mē i le n̄tswe maa mb̄i àdìgè aa,

⁷ ñtigè n̄swonè ní ñtoo yí ñsigìnè ya ghu.

A ila'a Lystra bo Derbe

⁸ N̄umbànè ñ mō'ò à le n̄tswe a ala'a Lystra yii mē à le mbwenkè ñlogìnè a noò yii mē bi le ñjwe yí ghu aa, kaa a leè wa'a b̄urè ñtè tè.

⁹ A le n̄tswe ghu n̄nan̄sè nyu'utè ni ñghàà nii mē Paul à le si swon̄ aà. Paul à le nyè mē à ññ n̄tiì yí ghu, ñki n̄tswe ní àb̄iintii mē mbè bi tsu'ù yí. Paul à yè mē laa, ñtigè n̄tè'è mi'í mi ghu nù.

¹⁰ N̄ton̄nè n̄swon̄ ghu mbo mē, “B̄in̄nè n̄tsinè ntèè ni mikòrè mō.” N̄umbànè wa a li mb̄in̄nè, ñtigè ñghantè.

¹¹ Ajànè mē nnòò bē wa i le nyè annù ya mē Paul à le ñghirè aa, bo le ñlogìnè ñtigè n̄ton̄nè ni ñghàà ni Lycaonian nyaa n̄ya n̄swon̄è ní mē, “B̄in̄wí b̄èñkè mē waa ntigè mbè tsò bē, ñsigè ntigè n̄tswe a titii bí'inè.”

¹² Bo fá ik̄m̄ Barnabas mē à ni Zeus, ñki ntigè n̄twon̄ Paul ni Hermes, ñlon̄ mē à le mbè yu yii mē à le mbè ndii wàà, ñghaa ni tsùsè àtù wàà laa.

¹³ Ngǎnm̄'anwí Zeus wa yii mē ñdām̄a' a yí i le ñghèè ñtswe tsi'í wa mbèè àla'a aa, à le n̄zi ní mbòñ bo bi ñikya ni b̄iflawa, ñlon̄ mē bo bi nnòò bē wa bi le lòò mē bo ma'a ñgǎntoo Kristo jya tsi'í tsò Nwí.

¹⁴ Lâ ñgǎntoo Kristo jya, Barnabas bo Paul, bi yù'ù mē annù ya mē bi le si lòò a ñghirè aa, ñsatè itsè'è jyaa, ñkhè ñkuu ntèè wa titii nnòò bē wa, ññentè ñji yàà mbetè waa mē,

¹⁵ “N̄i ghirè yulà annù aa a ya è? B̄i'í ki mbè aa tsi'í b̄am̄isòñè tsò bù. B̄i'í zi faà aa a ñkè'ènè ñtoo yí ñsigìnè a mbo bù, mē tá ni b̄èñkè ghuu,

màma'atə njoə adàŋə àdàŋə ñzi a mbo Mmà'àmbi yii mə à tswe ntii aà. A ni yu yii mə à le nnaŋsə aburə nì ñsye, nì ñkì miyaa, bo bì ñgòŋ ñjoo tsim jii mə i tswe ghu aà.

¹⁶ A le mbə mbii aa, a ma'atə bə bi itoo bì tsim mə tá ñù à ka ŋgheɛ nì yii mánjì, ñù à ka ŋgheɛ nì yì.

¹⁷ Lá, a di'i nì àlèsə mə yu tswe ghu ŋgòŋ bìnòò bitsim, ñyoŋə a ñjím ìnnù jì siginè jii mə a ghirə aà. A too nì mbəŋ a mbo bù, i ló a aburə nsigə ntsu nì miji muu ni nòò yii mə à kù'unə aà. A fa ni miji a mbo bù ñkii nlwensə nì m̀ntii muu ni ǹdorə."

¹⁸ Ka mə bo le nswon laa, a le ntsyanə a mbó ñgãŋntoo Kristo jya a ŋkinə mə tá bì tsuu waa mà'à tsó Nwí.

¹⁹ BaYuda bí mo'c bi le nló a Antiokia yii mə à le ntswe a Pisidia aa, bo bì a Ikonium, nzi mbəŋkə atu bə bya bi bí ñjím yaà, ñtigə ntumtə Paul nì ñgò'ò, ñswuŋə yì mfe'ɛ ni ghu a múm àla'a ŋwa'atə mə à kwó má.

²⁰ Nòò yii mə bo bi Kristo bi le nzi ntswe ghu mbèè ñkarisə aa, a biinè m̀bu ŋkuu ŋgheɛ fu a múm àla'à. Abèè a fù'ù mə yu ni Barnabas bo gheè a ala'a Derbe.

Ajàn yii mə bo le mbù mbii a Antiokia yii mə à tswe a Syria aà

²¹ Paul ni Barnabas bo le nswon ntoo yì ñsiginè ya a ala'a Derbe, ñghirə ŋgãŋyogənnù Yesu jì ghà'atə ghu. Ntigə nlo ghu mbu bí a Lystra bo bi Ikonium ni Antiokia yii mə à le ntswe a Pisidia aà.

²² Bo le nnij mitii a nu bo bi Kristo bíi mə bi le ntswe ghu aa, ñdiintə waa mə tá bo tswa abiiintii yaa tsi'í ànnù ñŋkoŋə. Nswonə ni mə, "A ku'unə mə tá bí'í tswa a múm ñgi'í yì nghà'atə m̀boŋ ŋkuuu a múm ànnù nifó Nwí."

²³ Bo yì ñghèè ni yulá ñghòtə bi tso'otə bílii bi ndánwí ghu, ñsi'isə ibiinù waa ti jì, ñtsa'atə Nwí, ñninə waa a mbó Mmà'àmbi yii mə bo le ntswe nì ñnin m̀ntii myaa ghu nu aà.

²⁴ Bo tswà mə a ala'a Pisidia mmanəsə, ñtigə ŋkuu a Pamphilia.

²⁵ Ma mùu ala'a, bo swon ntoo yì nsiginè ya a ala'a Perga, ñtigə nlo ñghèè a ala'a Attalia.

²⁶ Bo lò mə ghu ñtigə ŋkuu a abanə ñkì, m̀bu mbii ñgheɛ fu a Antiokia, wa adigə mə bi le nte'ɛ ntsò'c waa ghu, ntsa'atə Nwí a atu bo mə tá à kwetə waa a nì ifà'à yii bi le ñghèè mfa'a aà.

²⁷ Bo zì mə ñywe'e a Antiokia aa, ñghotə bandánwí bitsim, ñke'enə ŋgòŋ ìnnù tsim jii mə Nwíŋgòŋ à le ñghirə a nu bo aa, bo bì ajàn mə à le ŋja'a mánjì mə tá bitizi Nwí tá bì bíi yii aà.

²⁸ Bo le ñtigə ntswe ma mùu ala'a bo bì ñgãŋyogənnù Yesu ñtigətə.

15

Ñghotə ñdánwí Yerusalem

¹ Bə bí mo'c bi le nló a Yudea ñsigə a Antiokia, ñloginə ŋka ndi'i nì ìnnù a mbo bo bi Kristo bya mə, "Kaa nì ka yì wa'à yweenə mə mbə bí tsuu ghuu ñètə a nyòŋə ni nòŋsə Moses."

² Paul bo Barnabas bo ligitə, ñswuŋə bo bo tsi'í ànnù ñŋkoŋə. Tsó mə a le mbə laa, bi swon mə tá Paul bo Barnabas bo bə bí mo'c a Antiokia tá

bo kò'ò nḡhɛɛ a Yerusalem nḡhɛɛ nyə nḡǎṅtoo jya ghu ni bìlìi bi ndânwĩ tá bo bo ghaanə nloṅ ma yaà ànnù.

³ Nḡhòtə ì le ntigə tsyasə waa mə tá bo gheɛ. Bo kà mē aa nḡhɛɛ, ntsya a ala'a Phonisia bo Samaria, ṅkɛ'ɛnə a mbo bə a ajàṅ mə bitìzì Nwĩ bi bəṅkə mē mântì mya n̄zi a mbo Nwĩ. Ma yu ànnù a ghìrè n̄tìi bɔɔ bi Kristo i luu nì n̄dorə.

⁴ Bo ghèè mē ṅkuu a Yerusalem, nḡhòtə i kwèrə waa tsi'í nì n̄dorə. Nḡǎṅtoo Kristo ni bìlìi bi ndânwĩ bi k̄i ṅkwèrə waa ni n̄dorə, bo tigè n̄swon ṅkòṅ innù tsim jii Nwĩ à ghìrə n̄tsyá a nu bo aa, a mbo bo.

⁵ Lá nḡǎṅmbii Kristo jì mò'ò jii mē i le mbə baFarisai aa, bo le mb̄inè n̄təə a ndəṅ nswon mē, “A ku'unə mē tá bi liginə n̄jètè bitìzì Nwĩ ṅki nḡhìrə mē tá bo ka nyu'unə n̄ḡsə Moses.”

⁶ Nḡǎṅtoo Kristo jya bo bìlìi bi ndânwĩ bi tigè m̄boontə n̄tswe a n̄lèntə ma yuú annù.

⁷ Bo sw̄ṅnè mē ghu àgha'a a sa'átə, Peta a təə a ndəṅ nswon mē, “Bilim bá, nì zi mē àgha'a a sa'á mē a ajàṅ mē Nwĩ à le n̄tsò'ò gha a titìi bù n̄too mē tá mē gheɛ nswon n̄too yì n̄siginè a mbo bitìzì Nwĩ mē mbə bo yu'u mbii.

⁸ Nw̄ṅḡḡon̄ yumbon̄ yii mē à zi mm̄òntə ṅú n̄tsim aa, a d̄i'ì mē yu beentə ànnù bitìzì yì Làà, m̄fa Azwĩ Nwĩ a mbo bo, tsi'ì ajàṅ mē à le ṅki m̄fa a mbo b̄i'inè aà.

⁹ Kaa à le ṅwa'á ndènə a titìi bo ni b̄i'inè tɛ'è. A le n̄s̄i'ì n̄tìi waa a n̄j̄m àb̄iintìi yaa.

¹⁰ Tsits̄on̄, a tigè nḡhìrə akə mē tá nì ka ṅkwa'anə Nwĩ, m̄be'esə n̄i nḡǎṅyogənnù Yesu n̄i àbè'è yii mē kaa bita bi bitaa b̄i'inè b̄imb̄on̄ le ṅwa'á a mbè'e zi, mē kaa b̄i'inè, n̄i ȳi'inè ṅgaa kaa b̄i'inè s̄i a mbè'e ki nzi aa ɛ?

¹¹ Nḡǎṅə ghá, b̄i'inè b̄i'i mē b̄i'inè ka yì yweenə aa a n̄j̄m ib̄on̄ Mmà'àmbi ȳi'inè Yesu tsi'í a ajàṅ yii bo ka yì k̄i yweenə ghu aà.”

¹² Nḡhòtə ya tsi'í n̄tsim i le si'ì mē swee nyu'u annù yii mē Barnabas bo Paul le ṅkɛ'ɛnə aa, nì ìlènsə a b̄ò'ò n̄i inn̄tsyámbo jii mē Nwĩ à le nḡhìrə a titìi bitìzì Nwĩ n̄tsya a n̄j̄m bo aà.

¹³ Bo m̄ansə mē ṅghaa aa, Jems a n̄j̄ntə n̄j̄i yì ṅghaa, nswon mē, “Yu'ute n̄i ànnù yii mē mē swon aa mba bilim bá.

¹⁴ Simon à n̄ansə mē a n̄tò'otə ajàṅ yii mē Nwĩ à le nd̄i'ì ajàṅ yii mē annù bi tìzì Nwĩ le n̄n̄ansə n̄tswe a nu yu, n̄zi m̄f̄i'ì b̄ə b̄i m̄ò'ò a titìi bo mē tá b̄i b̄ə bi.

¹⁵ Ma yuà ànnù a boontə n̄i ànnù yii mē n̄toonwĩ i le nswon a m̄m̄m̄ àṅwà'ànə Nwĩ aa mē,

¹⁶ 'Mmà'àmbi à swon mē, ma yú ka yì tsyá tá mē bu mb̄i,

mb̄insə n̄t̄ṅ Mf̄ò David yii mē i wò mē aa,

i bu ghurə m̄itsyè mi

i ghìrə tá m̄i bu n̄n̄ansə n̄tsinə n̄təə

¹⁷ Ma mùu ajàṅ tá àbùgə ṅgwè'è mu ṅú n̄tsim i tigè n̄l̄ò ni Mmà'n̄b̄i

bo bi itòò tsim jii mē bi t̄won̄ waa n̄i ìkumə ghá aà.

¹⁸ A n̄i ajàṅ yii mē Mmà'àmbi yii mē à lèè n̄tɛ'ɛ nḡhìrə bi z̄i ma yuà ànnù a ṅgu'u aa, à swòṅə.' ”

¹⁹ Jems a gheɛ n̄i m̄b̄i n̄swon mē, “A n̄i àm̄òntə ya mē tá b̄i'inè tsuu ṅḡi'ì a mbo bitìzì Nwĩ bya mē bi bəṅkə waa mb̄i a mbo Nwĩ aa ki fa.

20 A ku'unə bə mə bɪ'inə ŋwa'anə aŋwà'ànə n̄too a mbo bo nswon mə tá bo tsuu miji mii mə bi ma'a m̄ŋkobə ghu aa ki ji. N̄ki nswon mə tá bo ma'atə annu jirə, ŋki tsuu naà yii mə bi tweek bə n̄tɔŋ yi aa ki kurə, n̄tsuu aləə kii ki ji.

21 Nlon mə agha'a a sà'à mē a ajàn yii mə bi twonə n̄ n̄ɔŋsə Moses a m̄m ŋghòtə a n̄jw̄ŋgɔŋ baIsrael tsimə, ŋkii swonə n̄ annu yi a m̄m ala'à tsimə."

Aŋwà'ànə yii mə bi le ntoo a mbo bitizi Nwí aà

22 Ngǎntoo Kristo jya ni bilii bi ndánwí ni ŋghotə ya n̄tsim bi le ntigə mbii mə bo tso'ɔ bə bí mo'ɔ a titii bo i too waa bo bi Barnabas ni Paul a Antiokia. Bo le ntso'ɔ bə bi baa bii bi le mbə bitsyasə a titii bo aà, a bə Judas yii mə bi le si twon n̄ii ni Barsabas aa, ŋki mbə Silas;

23 ntigə ntoo waa n̄ aŋwà'ànə yulà: "Bí'í, ŋǎntoo Kristo ni bilii bi ndánwí ni bilim buu bitsà'àtə ghuu bilim bi'í bi tsim bii mə bi ni bitizi Nwí aa, bii mə bi tswe a Antiokia ni Syria bo ni a Cilicia aà.

24 Bí'í yu'u mə bə bí mo'ɔ bi le mfɛ'è a titii bí'í n̄zi mfa n̄ ŋgi'i a mbo bù, ŋghirə m̄ntii muu mi tsə'ə nlon annu yii mə bi le nswon aà. Lá kaa bí'í le ŋwa'à waa too bə, kaa ki'í n̄di'í yi tsu a mbo bo ki mfa.

25 Nlon ma yú annu, bí'í b̄ontə mē m̄biinə tsi'í bitsim mə bí'í ká tso'ɔ bə i too a mbo bù, tá bo gheɛ bo bi bilim bi'í Barnabas bo Paul bii mə bí'inə kɔŋə.

26 Bo fá mē n̄tsw̄ntii yàa n̄tsim nlon Mmà'ambí yí'inə Yesu Kristo aà.

27 Bí'í too Judas bo Silas a mbo bù mə bo zi nswon a mbo bù n̄ n̄tsú waa annu yii mə bí'í ŋwa'anə aà.

28 Bí'í bi Azwí Nwí biinə mə tá bí'í tsuu ghuu n̄ àbè'è yi d̄an b̄è'èsə, n̄tsyatə julà itu ndi'í:

29 N̄i tsuu miji mii mə bi mà'à m̄ŋkobə ghuu aa ló ji; n̄tsuu aləə ló ji, n̄tsuu naà yii mə bi tweek n̄tɔŋ yi nzwitə aa ló kurə. N̄i kii mba'atə n̄ ib̄ii ghuu nlon ajirə. Mbə n̄i ka n̄tsyəsə ghuu n̄tsuu annu ma yú yi tsu ki ghirə, bəə boŋ ni ghirə siginə. Bí'í tsà'àtə ghuu."

30 Bi le ntoo ŋǎntoo mà jú a ala'a Antiokia bi ghèè ghu ŋghotə bo bi Kristo mfa aŋwà'ànə ya a mbo bo.

31 Bə bya bi twon mə aŋwa'anə ya, n̄tii waa i luu n̄ n̄idorə nlon mə annu yii mə a le mfɛ'è ghu aa a le nd̄antə waa.

32 Judas bo bi Silas bii bi le ŋki mbə ŋǎntoo Nwí aa, bo le ŋghàà bo bo n̄ àd̄anə noò nd̄intə waa m̄fa ni m̄tii a mbo bo.

33 Bo tswe mə bo bo n̄ àtii noò, bo bi Kristo bya bù n̄too waa n̄ m̄boonə mə tá bo bu mb̄ii ŋghɛɛ a mbo bə bya bii mə bi le ntoo waa aà. [

34 Lá Silas à le nlòò mə yu bú tswe yi ghu.]*

35 Paul ni Barnabas le mbù n̄tswe n̄ àtii noò ala'a Antiokia bo bi bə bí ghà'àtə bí mo'ɔ, n̄swonə n̄ annu Nwí, ŋkii ndi'í n̄ annu Nwí.

Paul bo Barnabas yatə.

36 Atii noò yí mo'ɔ á tsyà mē, Paul a swon a mbo Barnabas mə, "Sì bu mb̄ii ŋghantə bilim bi'io a n̄ itoo jii mə si t̄è'è mē n̄tsya ghu nswon annu Nwí a mbo bo aà, tá lèntə mə bo ghirə mə akə le."

37 Barnabas à le nlòò mə yu lògə Jon Mark tá bo bo gheɛ,

* 15:34 Kaa atii ma yú a sì a m̄m ŋwà'ànə j̄i mo'ɔ tswé

³⁸ Lâ Paul à le nswonj mæ kaa a sî ku'unè, ñlonj mæ à le mfòò nìma'atè waa wâ noò m̀bii ti ghê mæ bi manjə àkòrè nitèè yaa, a ma'atè waa a Pamphilia, ñkhè m̀bii nî ñjìmè.

³⁹ Bo le nswùnjnè ghu si'i, ñtigè nyatè. Barnabas a logè Mark bo yu kuù àbanj a ñghèe a Cyprus.

⁴⁰ Paul a bânjnè ñlogè Silas, bɔɔ bi Kristo bo tsa'atè Nwî a atu bo mæ tá Mmà'àmbi à ka ghìrè ìbònj a nu bo.

⁴¹ A tigè ñtsya a Syria nî Cilicia, ndiintè nî ñghòtè jii mæ i le ntswe ghu aa mfa nî m̀tìi a mbo bo.

16

Ajànj Timoti a b̀ò'ɔ Paul nî Silas le ñghèe a f̀à'à

¹ Paul a ñghèe a ala'a Derbe bo Lystra, ñtsi'i ñgànnyèg̀annù Yesu yî m̀ɔ'ɔ yii mæ ìkùm yi i le mbè Timoti aà. Ndè yì à le mbè ñgàmbii Kristo, mbè ñù baYuda, la taà yì a bânjnè mbè ñù baGrikia.

² Bɔɔ bi Kristo bitsim bii mæ bi le ntswe a ala'a Lystra bo a Ikonium aa, bo le si beentè nî Timoti.

³ Paul à le ñwa'atè mæ yu lògè Timoti tá bo yu ghèe. A wà'atè mæ laà aa, ñtigè ñjetè yì. A le ñghìrè maa ajànj aa m̀bii'ì ñgaa baYuda bii mæ bi le ntswe maa adigè aà, ñlonj mæ bè bitsim bi le nzi mæ tá bi Timoti à le mbè ñù baGrikia.

⁴ Ajànj mæ bo le si karè ñkuu nî ìbù'u ìtoo jya aa, bo le si kè'ènè nî ìnnù jya mæ ñghotè ñgànntoo Kristo bo bi bìlìi bi ndánwì bya a Yerusalem bi le ntsèrè aa a mbò ñgànmbii Kristo. Ndi'itè nî waa mæ tá bo tigè nlèè b̀inòjnsè ma byá.

⁵ Maa ajànj ñghotè i le si kwe, ñtìi ñghèè a mùm àzwì, ñdùu waa i kii ñgha'atè nî ñjwì tsimè.

Ajànj yii mæ ñjèè tæ tæ i le nle Paul a Troas aà

⁶ Bo le ghèè ñkuu ntsya a mbù'à àla'a Phrygia bo Galatia ñlonj mæ kaa Azwì Nwî kaa a le ñwa'à bii mæ tá bo swonj ntoo ya a mbù'u àla'a Asia.

⁷ Bo ghèè mæ ñghèe ñkù'u à ala'a Mysia aa, ñywe'etè mæ bo kuu a mbù'u àla'a Bithynia, kaa Azwì Yesu kaa a wa'à beentè mæ tá bo kuu ghu.

⁸ Bo tigè ñkuu ghèe ntsya Mysia ñghèe a Troas.

⁹ A ghìrè mbè ñitugè, ñjèè tæ tæ i lè Paul, a yè ñù Macedonia a tæ mbu'u nî m̀bo ntwonj nii, nswonj ni mæ, "Too nzi faa njii a Mecedonia, ñkwetè yi'ì!"

¹⁰ Ajànj mæ ñjèè ya i le nle Paul aa, b̀i'i le tigè ñtantè nú yì'i a nlò ñghèe a Macedonia ñlonj mæ b̀i'i le nzi a laa mùm ñtìi b̀i'i mæ Nwî a twonj nî yì'i mæ tá b̀i'i zi nswonj ntoo yì ñsigànè ya a mbo bè bi maa adigè.

Ajànj yii mæ Lydia à le mbənjə ñtìi yi aà

¹¹ B̀i'i le ñghèè ñkuu abanj a Troas ñtoo ñkì ñtsinè ñghèe a Samothrace. B̀i'i ghèè mæ ñle àbèè fu'u, b̀i'i ghèè a Neapolis.

¹² Ñtigè mbu ñlò ghu ñkuu ñghèe a mùm àla'a Filippi, a ala'a yì tsyàmbii yii mæ a tswe a mbù'u àla'a Macedonia, mbè atoo yii mæ baRoma le si bu'utè aà. B̀i'i le mbɔɔ ntswetè ndù ñjwì jì m̀ɔ'ɔ ghu.

13 A bè mē a njwĩngòŋ bĩ'ĩ fē'è wa a mùm ala'a ñghèe a mbèè àghəŋə ŋkì mē bĩ'ĩ le ŋwa'atə mē à nĩ àdigè yĩ mē mbə baYuda ghotə ghu a ntsà'atə Nwĩ. Bĩ'ĩ le ntswe a nsyə ñghàà a mbo bāngyè bii mē bi le ŋghotə ghu aà.

14 Yĩ mɔ'ɔ yĩ mē à le nyu'u annu yĩ mē bĩ'ĩ le si swon aa, à le mbə Lydia yĩ mē à le mbə mu Thyatira aà. A le si fèè nĩ ìtsə'ə jĩ bagitə jĩ tĩndùù. A le mbə māngyè yĩ mē à le si bɔ'ɔ nĩ Nwĩ. Mmà'ambi à le ŋŋa'a mĩtsyé mi mē tã nanse nyu'utə annu yĩ mē Paul à le si swon aa.

15 Lydia a bɔ'ɔ ni bè bii mē bi le ntswe a nda yu aa, bi tigè ñkwèrə ŋkì. Bi kwèrè mē ŋkì aa, a tigè ñtwoŋə yĩ'ĩ mbu'u mbo a mbo bĩ'ĩ ñswon mē, "Nĩ zi tã bĩ'inè ghèe ntswe a nda mē mē mbə nĩ zi tsi'ĩ annu ñikon mē mē tigè ñgāmbii Kristo wa yĩ mɔ'ó." A swon laà, ñtigè ñgaansə yĩ'ĩ bĩ'ibo ghèè.

A ndátsan a ala'a Filipi

16 A bə a njwi yĩ mɔ'ɔ bĩ'ĩ ká ñghèe a adigè yĩ mē bi le si tsà'atə Nwĩ ghu aa, mboo mumāngyè yĩ mē à le mbə àbù'ù, Azwĩ yĩ bi a tswé ghu nu mbo yĩ mē a le si ghìrə a swonə nĩ ìnnu jii mē i ka fē'è aà. Mumāngyè ghú à le si fà'a ñkabə yĩ ñwè a mbo bè bii mē bi le nyuu yĩ aa, nĩ àjàn mē à le si swonə nĩ ìnnu jii mē i ka fē'è aà.

17 A le si tigè ñyonə nĩ yĩ'ĩ bii Paul, ñtwoŋə nswonə ni mē, "Bè bulà à ni ñgāŋfà'a Nwĩngòŋ Ako'òntsirə. Bo kè'ènə aa mánjĩ yĩ mē mbə bè tsyá ghu nyweenə aa a mbo bù."

18 A le si ghìrə ma mùu àjàn ni mītugə mi njwi mĩ ghà'atə; ñywe'e a noò yĩ mē ñtəŋ Paul i le nnanse nlwi ghu nũ. Paul a karikè yĩ ñswon a mbo àzwĩ yĩ bi ya mē, "Nĩ ìkũm Yesu Kristo, mē swòŋ a mbo wò mē tã ò fē'e ghu nũ." Azwĩ yĩ bi ya a kĩ ñghesə fē'è yĩ tsi'ĩ maa noò.

19 Nòò yĩ mē bibòŋ bi le yə àjàn mē mánjĩ ñkabə waa wa à bi'ì mē aa, bo banə Paul bo Silas, ñswonə waa ñghèe ni bo a nsaanə, ñte'e waa a titiì bità bi ala'a.

20 Bo logè waa ñghèe ni bu a nsi ñgāŋsa'a ala'a baRoma ñswon mē, "Bulà bè à ni baYuda, mfa nĩ ìgi'i a mùm ala'a bĩ'ĩ.

21 Bo di'ì ni bĩndòŋgòŋ bii mē kaa bi sɪ bĩ ala'à bi'ì bə. Bĩ'ĩ laa mbə baRoma, kaa mbə bĩ'ĩ wa'à bĩndòŋgòŋ ma bù bii kə ŋka nləə."

22 Nnòò bə wa i yòŋ ñkuu a atu bo, ñtigè ñnə nĩ ànnu ya a nu Paul ni Silas. Ñgāŋsa'a ala'a jya i sàtə ìtsə'ə a nu Paul ni Silas, ñswon mē tã bi nanse ñghɔɔ waa.

23 Bi nanse mē ñghɔɔ waa nĩ ìtĩ jĩ ghà'atə, ñnìŋə waa a ndátsan, ñswon a mbo ñgāmbé ndátsan wa mē tã à nanse ŋka mbe waa.

24 Ajàŋ mē ñgāmbé ndátsan wa à le nyu'u aa, a le nnìŋə waa a mùm ñja'à ndátsan yĩ mē i le ntswe a mum aa, ñghìrə bi tswa mìkòrə myaa ñkoo a ni mika'à.

25 Itugè i tii mē, Paul bo Silas bo ká ñtsa'atə nĩ Nwĩ ñyèə ni mìkòò ñgha'asə nĩ Nwĩ, ñgāŋtsan jya jĩ mɔ'ɔ jii mē i le ntswe wa andátsan aa, bo le si yu'utə nĩ àjàn mē Paul ni Silas le si gha'asə nĩ Nwĩ aà.

26 Nsyə i wi'ikè ñtsiginə tsi'ĩ nĩ mītì, ñtsigə ndátsan ya nsigə nywe'e nĩ àtsənda, mantsù mi nda mĩtsim mi wi'ikè ñŋa'akə waa, ìtsan jya jii mē bi le ñkòòŋkə waa ghu aa, i teenkə ñwokə a nsyé.

27 Nòò yìi mē ñgàṅmbê ñdâtsan̄j wa à le ṅwì'ìnè ñyè mē ìbà'a ndâtsan̄j jya i jwaan̄kè ñtəə aa, ṅwa'atə mē ñgǎṅətsan̄j jya i khəkəkə mē tsimə. Ntsə'ə munwì ñtsò yì a mba'a mē yu sò yì ghu kwo.

28 Paul a tɔṅṅè tsi'ì ñtì ñswoṅ ghu mbo mē, “Tsèè ibi yì tsu ghìrè bē, wa bī'ì tswe faà tsi'ì bī tsimə.”

29 Ñgàṅmbê àtsan̄j wa a swoṅ bi zì ni lám a khē ṅkuu ni ghu, ñtsiginə, ṅwo a nsì Paul bo Silas.

30 Nlogə waa bo bo fè'è ṅghentə a βεε, a betə mē, “Bitàa, mbə mē ghìrè mē a kə nyweenə ε?”

31 Bo kwi'ì ghu mbo mē, “Nin̄ ntiī gho a nu Mmà'àmbi Yesu, boṅ ò ka yweenə bu bī ṅgwè'è yò.”

32 Bo tigè ñswoṅə annū Mmà'àmbi a mbo bo bo bī a mbo bē bī tsim̄ bii bī le ntswe wa múm̄ ñda aà.

33 Tsi'ì maa abàn̄tə noò nitugə, ṅgàṅmbê àtsan̄j wa a logè waa, ñsi'ì ila' à jyaa; yu bo bī ṅgwè'è yì bo burè ṅkwerè ṅkì.

34 A logè Paul bo Silas bo bo kə'ə ṅghèè a nda yu, a fa m̄ji a mbo bo tá bo jì. Yu ni ṅgwè'è yì le nluu ni ñdorə nloṅ mē bo le nin̄ ntiī waa a nu Nwì aà.

35 Abèè a fù'ù mē bità bī ala'a bī baRoma bī too b̄burəsì mē tá bī zi nswoṅ mē tá bī ma'atə bē bya tá bī ghεε.

36 Ñgàṅmbê àtsan̄j wa a swoṅ a mbo Paul mē, “Wa bità bī ala'a bī tòò mē ṅkì mē tá bī ma'atə ghuu Silas. Nì tse mà'atə la tsìtɔṅ i ghèè ghuu nì mbəɔɔnə.”

37 Paul a swoṅ a mbo ñtsyàsə b̄burəsì wa mē, “Kaa bī kì wa'à yə mē bī'ì fansə annū tsu, lâ mban̄ṅə ṅghòò yì'ì a nsi bē, bī'ì kì mbə baRoma. Bì m̄ṅsə mē a ṅghòò yì'ì, m̄ma'a yì'ì a ndâtsan̄j. Tsìtsɔṅ bī tigè nloɔ mē bī ṅṅe'esə fi'ì yì'ì bə nì àlò'òsə! Kaa mbə a kì'ì maa ajàn ghεε! Tá bità bī ala'a bī baRoma bya bo b̄mbɔṅ tá bī zi mfi'ì yì'ì.”

38 B̄burəsì bya bī le ṅghèè ṅke'enə a mbo bità bī baRoma byá. Ajàn mē bī le nyu'u mē Paul bo Silas le mbə baRoma aa, mbə'ə ni le ntswa waa,

39 bī tigè ṅghεε ṅghèè mbu'u mbo a mbo bo mē bī li'inə ifansənnū jyaa. Ntigə mfi'isə waa wa ndâtsan̄j, nswoṅ a mbo bo mē tá bī ma'atə ala'a ya mfè'è ṅghεε waa.

40 Paul bo Silas bo mà'atə ñdâtsan̄j ya ṅghèè a nda Lydia, ñtsi'ì bɔɔ bī Kristo ghu, ṅghaa a mbo bo, ñdi'itə waa mē bo ka ṅgaansə mit̄ī myaa. Ntigə nlo waa.

17

A ala'a Tesalonika

1 Paul bo bī Silas bo le ntsya a ala'a Amfipolis ni Apollonia ṅghεε nywe'e a ala'a Tesalonika, a adigə yìi mē ñdâghotə ì le ntswe ghu aà.

2 Ajàn yìi mē Paul à le si gha'asə ṅghirə aa, à le ṅghèè ṅkuu wa ndânghotə. A le si ghèè ghu a njw̄ṅgòṅ bo bī bē ghàà ligitə nloṅ nighàà ni Nwì, a nì ṅyá jì tarə.

3 A tɔ'otə nì n̄ji'ì ànnū Nwì, ñdi'ì ni a mbo bē bya mē Ayo'ò Nwì wa à le ntswe nì ñyə ṅgi'ì i kiī yweenə ni ñwò, ñswoṅ mē, “Yesu ghú mē mē kè'enə a mbo bu aa, à ni Ayo'ò Nwì wá.”

4 Bo bii mo'c bi le yu'u a kuu a atu bo, bo bii ànnù ya mē Paul ni Silas le si swonə aà. BaGrikia bi ghà'atè bii bi le si bo'c Nwí aa bo bi banygè bi ghà'atè bii mē bi le mbə bí ðirisè aa, le ŋki mbii.

5 Lá baYuda le ntswe ní aghè'ònə a nu bo, ŋghɛɛ a atu mímfanjə̀nə ŋghotə nnɔɔ bē, bíbwèrə bo bi bē bí bi, ŋghirə bo niŋə àbùurə wa múm nǝ'c'c' àla'a, ŋghɛɛ mbù'ù fikòrə a ndugə̀ nǝ yíi mē bi le si twonə̀ ni Jason, ŋwa'atə̀ ni mē bo ka yə Paul ni Barnabas ghu, i tswa waa i swunə̀ gheɛ fa a mbo bə̀ byá.

6 La kaa wa'à waa yə, ntigə̀ mbanjə̀nə a Jason bo bi boɔ bi Kristo bí mo'c, nswunə̀ waa nzi nte'ɛ a nsi bità bi ala'a, ntə̀njə̀nə nswonə̀ ni mē, “Bə̀ bulá mē bi bə̀ŋkə̀ mē mbí ntsim ní mítumfu'u aa bi kì mḕ nzi nkù'ù a nǝ'c'c' àla'a bí'inə̀,

7 Jason a kí nlogə̀ waa nləə a múm nda yu. Bo bitsim wó ni bìnòŋsə̀ bi Kaisa nswonə̀ ní mē mǝ'c'c' yí mo'c'c' à bú ntswe ghu, ikúm yi i bə̀ Yesu.”

8 Bə̀ bya a bo'c'c' ni bità bi ala'a bi yù'ù mē ma núu nìghàà, nìbo'c'c' ni tswá waa, àtú yaa a buurə̀.

9 Bità bi ala'a bya bi le ŋghirə̀ Jason bo bi àbùgə̀ bē bo twú nǝ'c'c' a ni nduu ŋkabə̀ yíi mē bi le ntsə̀rə̀ aa, bi tigə̀ mma'atə̀ waa bi gheɛ̀.

10 Itugə̀ i ghèsə̀ mē mǝ'c'c' bi Kristo bya bi too Paul bo Silas bo gheɛ̀ a Berea. Bo ghèè mē nkù'ù ghu, ŋghɛɛ a ndāŋghòtə̀.

11 BaYuda bii mē bi le ntswe a Berea aa bi le ntswe ní ntií yí siginə̀ ŋkə̀ŋə̀ ní nyu'utə̀ ànnù, ntsya bē bii mē bi le ntswe a Tesalonika aà. Bo le nyu'utə̀ ntoo ya tsi'í nì nidorə̀, ntwonə̀ ní nìghàà ni Nwí tsi'í nǝ'c'c' tsim a mǝ'c'c' nyə̀ mē ànnù ya mē Paul à le si swonə̀ aa à ní ànnù nǝ'c'c' kə̀ àbanjə̀nə̀nnù le.

12 Bo bí ghà'atè bo le niŋ mǝ'c'c' myaa a nu Kristo, banygè bi Grikia bí ghà'atè bii mē bi le mbə̀ bí kò'ònə̀ aa, bo bi mbānjə̀nə̀ baGrikia bi le ŋki mbii.

13 Lá baYuda bii bi le ntswe a Tesalonika aa bi le nyu'u mē Paul à kì mḕ nswonə̀ nìghàà ni Nwí a Berea, ntigə̀ nzi ghu, ntotə̀ bē nloginə̀ ŋgi'í ghu.

14 Bo bi Kristo bya le ŋghèsə̀ nlogə̀ Paul ntsyasə̀ mē à gheɛ̀ a aghə̀ŋə̀ ŋkì, lá Silas bo Timoti bú ntswe fu a Berea.

15 Bə̀ bii mē bi le ŋghèè ntsyasə̀ Paul aa bo le ŋghèè ŋghɛɛ nkù'ù a ala'a Athens a bú mbensə̀ waa ní nǝ'c'c' a ala'a Berea; ntoo waa a nu Silas ni Timoti mē tá bi wanjə̀ nzi nzi ntsi'í yí.

A ala'a Athens

16 Paul à kà mē aa nyu'utə̀ mē tá Silas bo Timoti bo zi Athens aa, ntií yí i luu ní àjə̀ŋnə̀ nlonjə̀ mē à le nyə̀ mē nǝ'c'c' àla'a mà ya i le nluu ni mǝ'c'c' aà.

17 Ma mùu ajə̀ŋ a tigə̀ ŋghɛɛ a ndāŋghotə̀ ntigə̀ swunə̀ bo bi bə̀ ghu, baYuda bo bi tízinwí bii mē bi le si bo'c'c' ní Nwí aa. Nkii ŋghɛɛ ní idigə̀ mǝ'c'c' a ŋgòŋ mǝ'c'c' mǝ'c'c' ni nǝ'c'c' mǝ'c'c' tsim, a mbo bə̀ bii mē bi le ntswe ghu aà.

18 Ngǝ'c'c' nǝ'c'c' jǝ'c'c' mē bi le si twonə̀ ní waa ni bǝ'c'c' Epicurean bo ni bǝ'c'c' aa, le nzi ntsi'í yí bo bo tigə̀ nswunə̀. Bo bí mo'c'c' bo betə̀ ní mē, “Ajə̀ŋ nǝ'c'c' yí tigə̀ mē à zǝ'c'c' à lɔɔ aa nǝ'c'c' àkə̀ ɛ?” Bí mo'c'c' bi kwí'í mē, “A bə̀ tsi'í tso'c'c' a swonə̀ ànnù bínwí bi itoo dànjə̀.” Bi le nswonə̀ ma mùu ajə̀ŋ aa nlonjə̀ mē Paul à le si swonə̀ ní ànnu Yesu a ajə̀ŋ yíi mē à le nyweenə̀ ní nǝ'c'c' aà.

19 Nyon maa ajàṅ bi le nlògè Paul òzi ni ghu a nsi ògàṅndasa'a jii mē i le ntswe maa njò'ò àla'a aà bi twonè ni Arios Pagos aa, nswon mē, “Bì'i lòò a nzi ànnù yí fii yú mē o ghàà òswonè aà.

20 Innù ma jù jì ghà'atè jii mē o swon aa, i funè yi'i aà funè kaa bí'í wa'a à nanṣè òzi nì ànnù yíi mē o swon aa. Bì'i lòò a nyu'u annù yíi mē o nanṣè swon aà.

21 Nlon mē bē bí ghà'atè a njò'ò ala'a Athens bo bì bìgìi bìi mē bi le ntswe ghu aa, bo le òkōṅ a mbwesè nòò wàà a nswon a òki yu'u innù jì fii jii mē i le si ghèsè m̀fè'è aà.”

22 Paul à le ntə a ndon wa atitii Arios Pagos, òswon mē, “Bù bē baAthens, mē yè mē tsi'í nì innù jì ghà'atè mē nì kōṅè ànnù Nwí.

23 Nlon mē ajàṅ mē mē kì si tsià a múm njò'ò àla'a bu nlii nì njoo jii mē nì mii aa, mē kì yè mē àdìgè nikentè ni m̀ò'ò ni mà'a Nwí nì m̀ò'ò nì ṅwa'anè ghu mē nì tse aa a mbo nwí yíi mē bi si zì. Nwí wa yíi mē nì le si mmii nìi ka mē nì le ṅwa'à ghuu zi aa, à nì Nwí ma wa mē mē zì ni ghu tsìtsòṅè aà.

24 “Nwí wa yíi mē à le nnanṣè mbi yú bo bì njòò tsim jii mē i tse ghu aa, à ni yu mbè Mmà'àmbì àbùrè bó ònsyè. Kaa nìbè a wa'à yi a múm òdàma'anwí yíi mē a ghùrè bàmìsòṅ aa tswè bē.

25 Kaa à si ayoo tsu yíi mē mbè bí'inè fà'à ghu mbo nì nìbò mí'inè aa lòò bē, òlon mē à ni yu yíi mē a fa ntswèntii bo bì àzwi a mbo ògòṅ njòò tsim bo bì a mbo bē bìtsimè.

26 A le ntsyà aa tsi'í a njim òù m̀sòṅ yí m̀fùùrè nnanṣè ṅgòṅ bē bì tsim bìi bi tse fàa nsiyè aa a mbuu mbuu a idigè idigè tsi'í ajàṅ mē à le nlèè aà. A kì mbè yu yíi mē à lèè a noò yíi mē mbè ànnù tsu a fe'è ghu aà.

27 A le ṅghìrè maa ajàṅ aa mē mbè bi kà òlòò nìi, kè nòò mò'ò ṅghìrè òsweritè nyè yi. Ka mē kaa à si nanṣè òntse tá àgha'à yi tá à sa'a aà.

28 Tsi'í tsò mē òù yí m̀ò'ò à le nswon mē, ‘Bì'inè tse ntswèntii yí'inè aa ghu múm nù, òkii òkarè aa tsi'í ghu mum nù.’ A kì òfinè aa ajàṅ yíi ṅgàṅwà'ànè ṅwà'ànè juu jì m̀ò'ò i swon mē, ‘Bì'inè laa òki mbè b̀òò bi.’

29 Tsò mē bí'inè nì b̀òò bi Nwí aa, tá bí'inè tsuu kì wa'atè nì mē m̀arè yí à ni yí fìṅkobè fi tsu mē bi ghìrè nì gold, kè nì silva kè nì ṅgò'ò yíi mē a lòbìtè òù nnanṣè aà.

30 A le mbè mbii Nwí a le si foonṣè nì ànnù jii mē bē le si ghìrè nì nìbu'u aà, kaa bi le òkì'ì zi aà, la tsìtòṅ, a swonè nì a mbo bē bìtsim a ṅgòṅ idigè tsim mē tá bo b̀èṅkè m̀ntii myaa, mmà'atè ibi waa.

31 Nlon mē à kà'à mē njwi yíi mē yu ka yi tso'otè m̀isa'a m̀i bē bìtsim fàa mbi ghu a nì m̀anji yíi mē à tsìnè i tsiyè aa a njim òù yí m̀fùùrè yíi mē à tsò'ò aà. A dì'ì ma yú a laa nì òsi nì òsi òyonè a ajàṅ yíi mē à le nyweense yí nì nìwo aà.”

32 Bo yù'ù mē Paul a ghàà nì ànnù òlon ajàṅ mē bē yweenè nì nìwo aa, bo bí ghà'atè le si wyè nìi, lá bí m̀ò'ò bi swon mē, “Bì'i kōṅ mē tá ò ku'usè nswonè annù ma yú a mbo bí'í.”

33 Paul à ghàà mē laa ntigè ṅghèè yi.

34 Bè bí m̀ò'ò bi le nyòṅ ntsi'í yi ònìṅ ntii waa a nu Kristo. A titii bē ma bú, Dionysius yíi mē à le mbè òù Arios Pagos wa yí mò'ò aa, bo bì m̀angyè yí mò'ò yíi mē òkum yi i le mbè Damaris aa, nì bē bí m̀ò'ò bi le ntswe ghu.

18

Ajàn yii mæ Paul à le ntswe a ala'a baKorinto àà

¹ Ma jù innù tì mē ti tsyã Paul a lô a ala'a Athens ñghεε a Korinto.

² A le ñghèè aa nyē ñù baYuda yí mò'ò, ìkùm yi i bē Aquila, a kî mbē ñù Pontus, yii à le ti bē aa bô ñgwé yí Priscilla ghèsè mē ñlò aa a ala'a Itali ñzi nloj mæ Gúmnàà Claudius à le ntsèrè mē tâ baYuda bitsim bì fε'ε a ala'a Roma. Paul à le ntigē ñghεε ntsi'i waa.

³ A le ñghèè ntigē ntswe bo bo fà'à ñloj mæ bo bo le si fà'à aa àbējē àfà'à yí fùurè, a bē ifà'a nnañsè ìtsè'è jii mæ bì le si ghùrè mîntàn ghu aà.

⁴ A le si tigē ñghεε ni a ndághòtè a njwíngòj tsim, ñswonjè ní ànnù Nwí a mbo baYuda bo bì baGrikia, bo bo swúnjè a tigè ñnañsè nto'otè ni a mbo bo.

⁵ Nòò yii mæ Silas bo Timoti le nlo a Macedonia nzi ntsi'i yi aa, Paul à le ntigē mfa noò yí ñstsim a nswonjè ànnù Nwí, ñnañsè nto'otè ndi'i ní ñsi nì nsi mæ a mbo baYuda mæ Yesu à bē aa Ayo'ò Nwí wá.

⁶ Nòò yii bo le ntsu'u ñka ntuu ntoo yí ñsiginè ya ñkii mbègitè ní Paul aa, a bu'utè ìtsè'è jì ñswonjè a mbo bo mæ, “Alø nú yuu a ka kuu tsi'í a atu bù! Nì bē kwo a múm ìbì bù boj kaa mbē bì wa'à gha firè. Nloginè tsítsòj, mē ka ghèè gha a mbo bì tì zì Nwí.”

⁷ A le ntigē nlo ñghεε a nda Titus, Justus, ñù àtoo dàn yii mæ à le si b'ò ní Nwí, ñdùgè yí i tswé wa mbèè ñdánghòtè baYuda aa.

⁸ Krispus, yii mæ à le mbē ñù yí mò'ò yii à le si lèntè ní ñdánghòtè ya aa, à le mbii Nwí bo bì ñgwé'è ñda yi tsimè; baKorinto bí ghà'atè bii mæ bì le si yu'u ní ànnù ya mæ Paul à le si swonjè aa le si kii mbii bì murè ní waa a ñkì.

⁹ A bē mē ñtugè a njwi yí mò'ò, Mmà'àmbi a swonj a mbo Paul ní ñjèè tø tø mæ, “Tsee kì b'ò, bàñjè ka nswonjè ntoo ya ntsuu ntsù gho kì kutè;

¹⁰ ñloj mæ mē tswé bì'ò, kaa mbē ñù wa'à gho lò mæontè, nlønsè ni a nnij ñgi'i yí tsu a nu wò ñloj mæ mē tswé nì bē bí ghà'atè fàa njò'ò àla'a.”

¹¹ Paul à le ntigē ntswe a ala'a baKorinto alòò yí fùurè nì bisàn bì nto'o, ñdi'i nì ñghàà nì Nwí a mbo bo.

¹² La nòò yii mæ Gallio à le mbē atu bíGúmnàà a mbù'u Achaia aa, baYuda bì le ntanjè ñki mbiinè bitsim, ñzi bàñjè Paul, ñghεε nì ghu a ndása'a

¹³ ñswonjè nì mæ, “Mbá ghú a totè ní bē mæ tâ bì ka ñgha'asè Nwí nì mánjì yii kaa à sí nì nòñsè ku'unè.”

¹⁴ Paul à ñà'à mē ntsù yí ñka nlo a ñkwí'i, Gallio a swonjè a mbo bàYudà bya mæ, “A ghìrè mbaa mbē mæ ñù ghú à wo aa nòñsè kè mæ à bù'ù aa ànnù tsu a múm àla'a boj mē tswé nì nòò a nyu'utè isa'á ghuu ghú ñbà baYuda;

¹⁵ Iá, tsó mæ à bē aa innù ñloj mighàà bo bì mìkùm nì nòñsè ghùù aa, nì ghεε nìlèntè ma yaa ànnù búmbòjè; mē tuu mæ kaa mē ka wa'à ñù ñsa'a ñjàj innù ma jù bē.”

¹⁶ A le ntigē furè waa mæ bo fε'ε wa ndása'à.

¹⁷ Bo bitsim le mbanjè Sosthen, ñù lèntè ñdánghòtè wa, ñghòj yi tsi'í wa nsí ñdása'à. Kaa Gallio à le ñwa'à yi ma yú ànnù kwé'è.

18 Ma yâ ànnù a tsyà mē, Paul a bú ñtswe njwi jì ghà'atè, mfa filo fi boɔ bi Kristo bya, ntigə ntoo ŋki ŋghɛɛ a Syria, à kà maa ŋghɛɛ aa, ñlogə Priscili ni Aquilla bo bo ghɛɛ. A le ŋghɛɛ ñywe'e a Cenchriya aa, ŋkɔɔ atú yi ñloŋ mə à le ŋwàrə akàà yi mɔ'ɔ.

19 Bo le ntigə ŋghɛɛ ŋkuu a Ephesus a ma'atè waa mbanɲə ghɛɛ a ndāŋghòtə ŋka nswonə nī ànnù Nwī ŋkii nto'ɔtə ni a mbo baYuda.

20 Nòò yii mə bi le mbetə yi mə mbə a tswè bo bo àgha'a a sà'atè le aa, à le ntuu;

21 la nòò yii mə à le si fa flòl fyaa laa a swonə mə, “Nwī à bə bii bonə mə ka ghɛɛ bú biì,” ntigə mbu nlò wa ala'a Efeso ntoo ghɛɛ yi fu.

22 Nòò yii à le ntoo mfe'e a Kaisaria aa, à le ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ ntsà'atə ŋghòtə boɔ bi Kristo a Yerusalem ntigə mbu nsigə ŋghɛɛ a Antiokia.

23 A tswè mə ghu a ni nòò yì mɔ'ɔ, mmà'atè ñlo ntigə ŋkarə ŋghɛɛ ni idigə idigə a mbù'ù ìla'a Galatia ni Frygia, ñdiintə nī ŋgānyəgənnù Yesu tsim jii i le ntswe ghu aà.

24 Ma mùu noò ñù bàYuda yì mɔ'ɔ yii mə bi le si twonə ni Appolo, bi jwí yi aa a ala'a Alexandria aa, à le nzi a ala'a Efeso. A le mbə ñú yii mə à le nnaŋsə nzi ŋghàà siginə, ŋki naŋsə nzi aŋwà'anə Nwī.

25 Bi le ŋki naŋsə mmirisə yi a ni mánjì Mmà'àmbí; ànnù Nwī a khí ghu nti, a kii ŋghaa ndi'i nī ànnù Yesu a ni mánjì yii à kù'unə aà, ka mə à le nzi aa tsi'í ànnù ŋkwerə ŋkí Jɔn aà.

26 A le nlòginə ntigə ŋghaa tsi'í nī àdà'à a ndāŋghòtə; lá nòò yii mə Priscillia bo Aquilla le nyu'u ànnù yii à le si swonə aa, bo le ntwonə yi nnaŋsə ntigə ndi'i mánjì Nwī wa ghu mbo tá à naŋsə mbu zi siginə.

27 Nòò yii mə à le nyə'ətə mə yu too ghɛɛ a njii Achaia aa, boɔ bi Kristo le ndiintə yi, ŋki ŋŋwa'anə aŋwà'anə ñtoo a mbo ŋgānyəgənnù Yesu jya jii mə i le ntswe ghu aa mə tá bi kwɛrə yi siginə. Nòò yii mə à le ŋghɛɛ ŋkuu ghu aa, à le ntigə nnaŋsə ŋkwɛtə ŋgāmbii Kristo jya, a waa yii mə à le si bə aa bonə ìbɔŋ Kristo i ghírə bi bii ñtoo yi siginə yá aà.

28 A le si tuu nī ànnù yii mə baYuda le si swonə nī ñsi nī ñsi tsi'í nī àdà'à mbanɲə nto'ɔtə ni ñghàà ni Nwī mfigitə ni mə, Yesu à bə aa tsi'í Ayo'ò Nwī wá.

19

Ajàŋ mə Paul à le ntswe a ala'a Efeso aà

1 Nòò wa yii mə Apollos à le ntswe a ala'a baKorinto aa, Paul à le ntsyá a ala'a mbù'u atu nzi ŋkù'ù a ala'a Efeso, ñtsi'i ŋgānyəgənnù Yesu jì mɔ'ɔ ghu.

2 Mbetə waa mə, “Nì le ŋkwɛrə Azwī Nwī wa nòò mə nì le mbii Yesu Kristo aa ɛ?” Bo kwi'i ghu mbo mə, “Kaa bi'í leɛ ñtɛ'e wa'à yu'u mə Azwī Nwī a tswè ghu.”

3 A bú mbetə waa mə, “Bi le ntigə mmurə ghuu a ŋki aa nì ìkũm wo aa ɛ?” Bo kwi'i mə, “Bi'í le ŋkwɛrə aa ŋkí Jɔn.”

4 Paul a tigə ñswonə a mbo bo mə, “Jɔn à le si mmurə bə a ŋki aa mə tá bi ka mbəŋkə mântii myaa, ñswonə ni a mbo bo mə tá bo bii ñú wa yii mə a yonə a njim yu aà, a bə Yesu.”

5 Ajàŋ mə bo le nyu'u ma yú aa, bi murə waa a ŋki nī ìkũm Mmà'àmbí Yesu.

6 Nòò yïi mæ Paul à le nnòŋsæ mbô mi a atu bo aa, Azwï Nwï a sigè ŋkuu a nu bo. Bo tigè ñghaa ni mighàà mí fii ŋkii ŋke'ɛnə ní ñtoò Nwï.

7 Bo bitsim le mbə tsó ñghúm ñtsò baà.

8 Paul à le si tigè ŋkuu ni a ndánghòtə a ni bisàn bi tarə ñghaa ghu ti bə'otə, ñswuŋə bo bi bə tá bo zi mæ ànnu yïi mæ bi swonə ñlon ànnu ñifó Nwï aa à ni tsi'í ànnu.

9 Bo bí mɔ'ɔ le ntii atu kaa wa'a waa bii; ñtigè ñghaa ní ñnnu jì bi ñlonə ñgaa Mánjì Mmà'ambi wa a nsi ñghòtə. Paul à le ñlɔgə ñgànɔyɔgənnu Yesu jya bo bo swuŋtə waa bo, ñtigè ñghaa bo bi bə ñlon ñghàà ni Nwï a njwí tsim a ndánwà'ànə Tyrannus.

10 Ma yú a le ñghèè ní mbíi a njim ilòò ji baà. Bə bitsim bii bi le ntswe a mbù'ù Asia, baYuda bo bi baGrikia, bi le nyu'u ñghàà ni Mmà'ambi.

Bɔɔ bi Sceva

11 Nwíŋɔŋ à le ñghìrə ñnnu jì yɛyɛrə jì wè ñtsya a njim Paul.

12 Bə le si tigè ñlɔgə tsi'í ñtsə'ə nyè'ɛ nsi ji bo bi àtsə'ə nnòŋsə a ntɔŋ yu ñghɛɛ ni ju a mbó ñgàn mighòò, mighòò myaa mi fwetə, izwí jì bi i kii ñfè'ekə ni a nu bo.

13 BaYuda bí mɔ'ɔ bii mæ bi le si ghaa ŋkarə mfi'i ní izwí jì bi a nu bə aa, bo le ñlɔgìnə ñtigè ntwon ikum Mmà'ambi Yesu a atu bə bii mæ bi le ntswe ní izwí jì bi aa, ñswonə ni mæ, "Mə swonə a mbo wò ní ikúm Yesu wa mæ Paul a swonə ànnu ñlon ñgaa yïi aa mæ tá ò f'e'ɛ."

14 Bɔɔ bi ñú baYuda yí mɔ'ɔ yïi ikúmə yi le mbə Sceva, mbə ñgànɔmà'a Nwï aa, bo le si ghìrə maa ajànə.

15 Lâ àzwí ya a betə waa mæ, "Mə zi Yesu, ŋki nzi Paul. Lâ ni bə aa bìwò aa ɛ?"

16 Nù wa mæ àzwí ya le ntswe ghu nu aa, a wó a nu bo, ntii ñgha'a waa, ñghɔɔ waa bitsim, bo khékə ñfè'ekə wa nda ni ilà'a a nu bo ti ñtsə'ə.

17 BaYuda ni baGrikia bitsim bii bi le ntswe a ala'a Efeso aa, bo le nyu'u ma yú ànnu ñbɔ'ɔ tswá waa, bo ku'usə ñghu'usə ikum Mmà'ambi Yesu Kristo.

18 Bə bí ghà'àtə bii bi le mbii Kristo aa, bo le nzí ní ñsi ní ñsi mbii ñnnu jii mæ bo leè ñfansə aà.

19 Bo bí ghà'àtə bii mæ bi le si ghìrə majékə aa, bo le ñghotə ñwà'ànə jya nzi ntɔɔ a nzi bə. Ndùu ñwà'ànə jii bi le ntɔɔ aa, à le mbə ibatə ñkabə silva ntsu'ù mighum mi ntaà.

20 A bə ajàn yïi mæ ñghàà ni Mmà'ambi ni le nsèènə ni mìa'à ñkwe ñghɛɛ ní mbíi.

Fikòrè fii mæ fì le mfè'è a ala'a baEfeso aà

21 Ma jù ñnnu i tsyà mæ, Paul a ka'a a ntii yu mæ yu ka tsyà a ala'a Macedonia bo bi Achaia i ghèɛ a Yerusalem nswonə ni mæ, "Mə ka lò ghu, i ligànə ñghɛɛ ywe'e ala'a baRoma."

22 A le ntigè ntoo Timoti bo Erastus, bə bi baa bii bi le si kwetə ñii aà, a ala'a Macedonia. Yumbɔŋ, à le mbànɔnə mbu ntswe ni mútii noò a mbù'ù Asia.

23 Ma mùu noò, ñgi'i yí ñwè i le mfè'è a ala'a Efeso ñlonə Mánjì Mmà'ambi wá.

24 Nù yí mò'ò yíi mæ ìkùmê yi à le mbæ Demitrios, mbæ ntwí àlàà silva aa, à le si twi ní ñda nwí yíi mæ bi le si twonjè ni Artemis aa, mfii ni a mbo bè, yu bo bi ñgǎñfà'á ji tswé ní àbílí yí wè ghu.

25 A le ntigè ñghotè ñgǎñfà'á ji bo bi bè bii mæ bi le si fà'a itu mifà'á jì mò'ò tsò ma jù aa, nswonj mæ, "Ní zi mæ bí'inè kì si kwèrè ñkabè yí'inè aa fàa atu afà'á.

26 Ní yè mæ ñki nyu'u mæ kaa à sà aa tsi'í faa a ala'a Efeso tæ. Paul ghú à kàrè mæ a mbù'u Asia tsi'í ñtsim, ñbwe'esè ní ñnòò bē bí ghà'atè mæ bi bii annù yíi mæ yu swonjè aà, ñswonjè ni mæ bìnwí bii bi nanjè ni aa ni mbo aa kaa à sà bìnwí bē.

27 Njgi'i yíi ì tswè ghu aa à ni mæ kaa à ka wa'à tsi'í àfà'á yí'inè yú bi'ì, bi ka tigè lógè ndámá'anwí, nwíñgòñ mǎngyè Artemis yí ñwè yú ní àdànè dǎñè. Ajàn mæ bè bitsim a Asia bo bi a mbí ñtsim kì si gha'asè nù aa, tá a mæ, tá ñifò ni ikúm yi tá ni mæ."

28 Nnòò bē wa yù'ù mē ma yú ànnù aa, mǎntonjè myaa lwínè, bi lógìnè ñtigè nswonjè ni mæ, "Nìgha'a nì wè a mbo Artemis, nwí baEfeso."

29 Abùùrè a le ñkuu wa njò'ò àla'a tsi'í tsim. Nnòò bē wa bañjè Gaous bo Aristarchus, mæ le mbæ bē bi Macedonia bi baa bii bo bi Paul le si zínè aa, ñswonjè waa nzwu ñkuu ñghèè ni bu a múm ñda yí ñwè yíi mæ bi le si ghìrè ñdorè ghu aà.

30 Paul à le ñghè mæ yu yǒñ ñkuu ghu, bōò bi Kristo bii mæ bi le ntswe ghu aa bi tswá yi.

31 Bè bí ñìrìsè bii mæ bi le ntswe maa mbù'ù àla'a mbæ ìka'á ji, bi le ntoo ñkù ghu mbo, mbu'u ní ñbo ghu mbo mæ tá à tsuu ló ywíntè mæ yu kuu wa múm ñda yí ñwè ya mæ bi le si ghìrè ñdorè ghu aà.

32 Bulà le si tǒñjè nswonjè ní yulà ànnù, bílì tǒñjè ñswonjè ní yílì. Nløj mæ bo bí ghà'atè le ñwa'á nji'í ànnù yíi mæ bi le twonjè waa ghu aa zì aà.

33 Bo bí ghà'atè le mbii mæ Alexander à zì ñji'í ñløj mæ baYuda le ñghìrè mæ tá Alexander à tsya ñghèè a mbíi aà. Alexander, à le ntsitè bē ní àbo mæ tá bi yu'utè tá yú ghaa a mbo bo ntó'otè a mbo bo.

34 Ajàn mæ bo le nyè yi nzi mæ à ni nù baYuda aa bo le ñlògè ibǎñtè noò ji baa, boonsè ntǒñjè ñfíi tsò nù yí mò'òtè nswonjè ni mæ, "Nìgha'a nì wè a mbo Artemis, nwí baEfeso."

35 Nòò yíi mæ tanikurè yí ñwè à le ñghìrè ñnòò wa i bonè aa, a ghaà a mbo bo nswonj mæ, "Bílám bá, baEfeso, nù tsù yíi mæ à sà zi mæ Efeso, mæ à ni njò'ò àla'a aa, à tswè ní ñdámá'anwí mǎngyè Artemis ni fínkobè fi ñgò'ò fi fya mæ fi le ñlò a aburè ñwo aa à ni wò aa è?

36 Ajàn mæ kaa mbæ nù a wa'á ma jù ñnnù ligitè aa, tá ni borisè ntíi ghuu, ntsuu atírè annù ló ghìrè.

37 Nløj mæ bè bú mæ ní zi ni bu faà kaa bō sà bē bii mæ bi yèrè njoo a ndámá'anwí bē, kaa wa'á kì ñghaa ñnnù mbègìtè nwí mǎngyè yí'inè Artemis ghu bē.

38 Mbæ a bē yíi mæ Demitrios bo bi ñgǎñfà'á ji bi tswè ní ànnù ñløjè nù, bo mǎntsu mikòrè, mi tæ ñjè'è, ñgǎñsa'a mǎsa'a tswè ghu, tá bi ghèè nsoomsè waa.

39 Mbæ ànnù yí mò'ò a bu ntswe ghu yíi ni kǒñ nnanjè nzi, bonj bi ka tsisè a noò yíi mæ bè bi njò'ò ala'a yú t'è mboontè a ntsisè ñnnù aà.

40 Nlonj mæ bi ka firè yi'inè mæ bĩ'inè biŋ fikòrè a nĩ ànnù yĩ mæ a fe'e sii aà. Kaa nji'ĩ fikòrè sii ì ghìrè wa'à bê. Mbè bi ki mbetè yi'inè bonj kaa bĩ'inè ka wa'à annù yĩ swòŋ zĩ."

41 A swòŋ mâ ma la aa ntigè nseensè bê byâ.

20

Ajàŋ mæ Paul à le ŋghèe a ila'a Mecedonia bo bi a Achaia aà

1 Nòò yĩ mæ fikòrè fya le mmè aa, Paul à le ntwoŋ ŋgãŋyøgènnù Yesu jya, ndiintè waa ni nìghàà ntigè mfa filò fya. Ntigè mma'atè ŋghèe a ala'a Mecedonia.

2 A le ŋkarè mbù'u ma ya ndiintè nĩ bê bya ghu nĩ innù jĩ ghà'àtè ntigè ŋghèe ŋkù'u a ala'a Grikia

3 òtswe ghu bĩsàŋ bitarè. Nòò yĩ mæ à le ntanjtè mæ yu ka ghèe a ala'a Syria aa, à le nyè mæ baYuda le ntanjè minàŋê àtù yĩ, ntigè mbu mbii fu, ntsya ni Mecedonia.

4 Sopata, MuPyrrhus, yĩ mæ à le nlò a ala'a Berea aa, à le ŋghèè bo yu. Aristarchus ni Secundus yĩ mæ à le nlò a ala'a Tesalonika aa, Gaius yĩ mæ à le nlò a ala'a Derbe aa, Tychicus bo Trophimus, nlo a mbù'u Asia, ni Timoti le ŋki ŋghèe bo bo.

5 Bo le ntsyà a mbii ŋghèe a nyu'utè bĩ'i a ala'a Troas.

6 Bĩ'i le ntigè ŋkuu a abanjè ŋki a Filipi, a noò yĩ mæ ikòo Abaa ti kò'ò wa i le ntsyà aà. Njwi i ghèè ki tsyà jĩ ntaà, bĩ'i tsi'i waa a Troas, bĩ'i bo tswè ghu ŋgyà yĩ nfuùrè.

Ajàŋ mæ Paul à le nzi a ala'a Troas ni ŋgàà yĩ nìwĩ'i òjìmè aà

7 A bè a njiwĩ ntsyà mbii a múm ŋgyà, bĩ'i boòntè mæ bĩ'i jĩ miji mĩ àkòŋnè, àjàŋ mæ Paul à le ntswe nĩ mma'atè a títugè aa, à le ŋghàà a mbo bè bya nìghàà nya sa'à si'i ŋghèe ŋkù'u nĩ ntiì itugè,

8 bilâm bĩ ghà'àtè le ntswe a nĩ nja'à nda yĩ ndèŋ ya mæ bĩ'i le ntswe ghu aà.

9 Mújòŋ yĩ mæ à ikùm yi i le mbè Euticus, à le ntswe a ntsù window. Ajàŋ mæ Paul à le si ghàà nĩ àdanè nìghàà aa, à lögìnè ŋka ntsiŋ filo, ntigè mbwii ndèenè, nlo nĩ nja'à nda ya yĩ mæ i le mbè nja'à nda jĩ tarè a ŋkò'ò a ndèŋ aa, ŋwo a nsyè. Bi ghèè ti ŋhèe yi bonj à kwò mè.

10 Paul à le nsigè, ŋkwutè yi a nigò yu, nswonj mæ, "Nĩ tsuu bo'ò bê, wà ntswèntiì yĩ ì bùrè ghu nú."

11 A le mbù ŋkò'ò ghèe fu wa nja'à nda mbatè abaa ŋkurè, ŋghèe nĩ mbii ŋka ŋghaa a mbo bo nywe'e ajàŋ mæ àbèè à le mfu'u, a ma'atè ŋghèe aà.

12 Bì lögè mújòŋ wa ŋghèe ni ghu ntiì, nìdorè luu a múm ntiì bo.

Ajàŋ mæ Paul à le mma'atè Troas, ŋghèe a Miletus aà

13 Bĩ'i le ŋghèe mbii ŋkuu abanjè ŋki ŋghèe a Assos, a adigè yĩ mæ bĩ'i le ntswe nĩ nlògè Paul ghu aà. A le swonj mæ tá bĩ'i ghèe nyu'utè yi ghu, tá yù banjè nzi ni mìkòrè.

14 Nòò yĩ mæ à le nzi ntsi'i yi'i a Assos aa, bĩ'i le nlògè yi a múm àbanjè ŋki, bĩ'i bo tigè ŋghèe a Mitylene.

15 Bĩ'i le ntigè ŋkuu wa múm abanjè ŋghèè, àbèè tì mæ ti fu'u bĩ'i ghèè nywe'e a mbii Kios. Njwi yĩ mò'ò ì ghèè mæ ki tsyà bĩ'i ghèè ŋku'u a Sasmos, yĩ ì bu nyòntè, bĩ'i ywe'e Miletus.

16 Paul à le ñwa'atè mæ bon̄ yu kuu a nî àban̄ ñkì a ghèe Efeso ta wa'à noò ma mùu mbù'u Asia ghènsè. A le si khènè mæ yu ghèe kù'u a Yerusalem mbon̄ tâ Njwí Pentecost tâ ì ku'u.

Ajàn̄ mæ Paul à le mfa filo fi bilii bi ndânwi a Efeso aà

17 Paul à le ntswe a ala'a Miletus ñtoo ñkì a ala'a Efeso ñtwoñ ni bilii bi ndânwi mæ bì zi ntsi'i yí ghu.

18 Bì zì mæ ñtsi'i yí ghu aa a swon̄ a mbo bo mæ, “Nì zì àjàn̄ mæ mæ le ntswe a noò ghá ntsim bi'inè aà, ñlòginè nî ñjwí ñtsyà mbii mæ mæ le nzí ñkuu fàa mbù'u Asia aà.

19 Mè le mborise ìbìnnù gha, ñfa'a ni a mbo Mmà'àmbi tsi'í tsò ñgàñàfà'á yí ni mùlää a mi'i mæ. Ñki nzi ñgi'i ya yí mæ mæ le nyè a ajàn̄ mæ baYuda le ntañè minàñ a atu mæ aà.

20 Nì zi mæ kaa mæ le ñki'i annù yí tsu yí mæ a le ntswe nî ñkwètè ghuu aa lèè ti ghìrè, ñdi'i ni ghuu ñkii nswon̄ nî annù Nwí a mbo bù a nsí ñnòò bo bi a ndùgè bù aà.

21 Mè le si swon̄ ni a mbo baYuda, ñkii nswon̄ ni a mbo baGrikia, ñwa'asè nî waa mæ bo bøn̄kæ waa, mma'atè innù jì bì jyaa mbii fu a mbo Nwí, mbii Mmà'àmbi yí'inè Yesu Kristo.

22 “Tsítsòn̄, a gha aa a tii Azwí Nwí mæ ghèe ni a Yerusalem, kaa ñki'i annù yí mæ a ka fè'è a nu mæ ghu aa zì.

23 Annù yí mæ mæ zi aa à ni mæ, Azwí Nwí a wà'asè mé gha ñkè'ènè a mbo mæ mæ, a nî ñjò'ò ìla'a tsim àtsañ bo bì ñgi'i i yu'utè naà.

24 Lá mè lógè ñtswéntí ya nî àdàn̄è dån̄è a mbo mæ. Annù yí mæ mè lòò a ñghìrè aa, à nî ñmàn̄sè ìfà'à wa yí mæ Mmà'àmbi Yesu à fa a mbo mè mæ mæ fa'a aà, a bè ñka nsèènsè ñtoo yí ñsigìnè ya nlon̄ ìbòn̄ Nwí.

25 Mè kàrè mé a titi bù bitsim, ñswon̄ nî annù, ñlon̄ annù ñifò Nwí. Tsítsòn̄, mè zi mæ kaa ñù ñibù à ka yí wa'à gha bù nyè.

26 Mè tigè ñnan̄sè nswon̄ ni a mbo bù sii mæ, mibè ñù ñibù yí tsù a yí mbwe, bon̄ kaa à sî isa'à gha bè.

27 Nlon̄ mæ kaa mæ le ñki'i annù yí tsu yí mæ Nwí a tàntè aa a mbo bù ló'òsè; mè le ñkè'ènè tsi'í tsimè.

28 A ku'unè mæ ni ka nlentè ghuu bu ni bù, ñkii nlentè nî àkàrè mbi ya yí mæ Azwí Nwí a ññè a múm ñtèrìnèbo bù aà. Tâ ni ka nlentè ñghotè Nwíñgòn̄ yí mæ a ghìrè nî yí, ñtsya a ñjim ñiwo ni Mú yí aà.

29 Mè zì mæ nòò yí mæ mæ ka mà'atè aa, nàañgwyè mìtsye'è i ka zì a titi bù, kaa ñki'i akàrè mbi ya liñè.

30 Nòò à ka yí kù'u tâ bè bí mò'ò a titi bù ka ntswee nî ìbàn̄ñnùn̄ a mbwe'esè ñgāñyègāñnùn̄ Yesu jì mò'ò i swùñtè mæ bì ka nyon̄è waa.

31 Nì tseyè ghuu maà noò, ñwa'atè ni mæ, kaa mè le ñwa'à kentè a ndi'itè ghuu yí mò'ò yí mò'ò nî mùlää a mi'i mæ, nìtugè nî àsi'inè, a atú ìlòò jì tarè.

32 “Tsítsòn̄, mè ññè ghuu a múm ñtèrìnèbo Nwí, nî ñìghàà ni ìbòn̄è yí wa, mæ mbè ni ko'ò ghuu ni kwe, ñtigè mfa njoo jya jii mæ Nwíñgòn̄ à lèè a mbo bè bitsim bii mæ à ghìrè bi laa aa.

33 Kaa mè le ñki'i nî silva, kè gold ñù tsù kè itsè'è jì yè'atè.

34 Bù bitsim, nì zi mæ, mè le si fà'à nî mbo aa mù, a ntswe nî àyoo yí mæ mè ni ñgāñkòrè jya le si bon̄è aà.

³⁵ Mò dì'ì mē a mbo bù, ñtsya a ni ñgòṅ ñnù ma jù tsim mē, nì ka mfa'a nì m̀t̀t̀t̀i bōṅ nì ka tswe nì m̀ǹj̀i a ñkwetè bè b̀ìi mē bi b̀òr̀è aà. Ñwa'atè nì ñìghàà ǹìi mē Mmà'amb̀i Yesu yumbōṅ à le nswōṅ aa mē, 'A mfa, a zì nì m̀b̀òòǹè ntsyàtè a ñkwērè aà.' "

³⁶ Nòò ỳìi mē Paul à le mm̀àṅs̀è aa, à le nswètè m̀ìk̀u'utè mi a nsye bo bo b̀ìts̀im tsa'atè Nwì.

³⁷ Bo bistim le si tigè nyè'è ñkotè ǹìi a nigò bo, ǹǹòṅè nì ñìghègè mi m̀f̀a nì filò fi.

³⁸ Bo le nnaṅsè ñjèṅnè si'i si'i aa nloṅ mē à le nswōṅ mē kaa bo ka ỳì wa'a ỳì bù ñyè aà. Bo le ntigè ñghèe bo bo wa ntsù abanṅ ñkì.

21

Ajàṅ ỳìi mē Paul à le ñkò'ò ñghèe a Yerusalem aà

¹ Bì'ì le mfa filò fyaa ntigè mma'atè waa, ñkuu abanṅ, ntigè ntsinè ntoo ñghèe ñkuu a Cos; àbèè fu'u b̀ì'ì ghèè ñywe'e a Rhodes, ntigè nlo ghu ñghèe a Patara.

² Maa ala'a b̀ì'ì le nyè abanṅ ỳìi a le si too ñghèe nì a Foniaa aa, b̀ì'ì le ntigè ñkuu wa a múm àbanṅ ya ntoo ñghèe.

³ Bì'ì zì mē ntigè nyè nì Cyprus laa, mbàṅṅnè m̀b̀əṅ nsigè nì m̀b̀ì ñt̀ìi, nsigè ñkuu a ala'a Syria. Bì'ì le ntigè ñghèe m̀f̀è'è a aghèṅè ñkì a Tai, a adigè ỳìi mē bi le ntswe nì m̀f̀i'ì ñjoo j̀ìi i le ntswe wa múm àbanṅ ya ghu aà.

⁴ Bì'ì le ntigè nloò ñgàṅmbii Kristo j̀ìi i le ntswe maa adigè aa ntigè ntswe bi'i bo a atù ñgyà ỳì m̀f̀ùurè. Azwì Nwì à le ndi'ì a mbo bo bo tigè ñswōṅ a mbo Paul mē tá à tsee a Yerusalem kò'ò ñghèè.

⁵ Njwi j̀ìi mē b̀ì'ì le ntswe nì ntswe bi'ibo i kà mē aa tsya b̀ì'ì tigè m̀ma'atè waa ñghèe. Bo bitsim nì b̀àṅgyè byaa bo bi b̀òò byaa le ỳò̀ṅè ỳi'ì b̀i'ibo fè'è wa njò'ò àla'a bo ñghèè a ntsyaasè ỳi'ì. Bì'ibo ghèè mē wa aghèṅè ñkì ntigè nswètè m̀ìk̀u'utè m̀i'ibo ntsa'atè Nwì ghu. Bì'ibo tsà'atè mē Nwì aa ntigè ntsà'ànè, bo fá filò fi'i.

⁶ Bì'ì le ntigè ñghèe ñkuu wa a múm àbanṅ bo tigè mbu ñkwèeṅkè waa a mila'a bo.

⁷ Bì'ì le nlò a Tai ntigè ñghèe nì m̀b̀ìi ñghèe nywe'e a Ptolemais, a adigè ỳìi mē b̀ì'ì le nyè b̀òò bi Kristo bi m̀o'ò ghu, ñghèe ntsà'atè waa, ñkì ntswe bi'ibo njwi ỳì m̀f̀ùurè aà.

⁸ Abèè a le mfu'u b̀ì'ì ló ñghèe ñkuu a ala'a Kaisaria, ntigè ñghèe ntswe a nda Philip mē à le mbè Evangelis, mbè ñú ỳì m̀o'ò a t̀t̀t̀i ñgàṅkwètè jya j̀ìi sàmbaa laà.

⁹ A le ntswe nì b̀òò b̀àṅgyè bi tiyò'ò bi sàmbaa, b̀ìi mē bi le si yu'u nì ntòò Nwì ñswōṅè.

¹⁰ Bì'ì tswe mē ghu nì ñjwi j̀ìi m̀o'ò, ñgàṅntoò Nwì ỳì m̀ò'ò mē bi le si t̄wōṅ nì Agabus aa, a ló a Yudea ñsigè ntsi'i ỳi'ì.

¹¹ A le nlògè ikò Paul, ñkwèrè mikòrè mi bo bi mbò mi ghu, ñswōṅ mē, "Azwì Nwì a swōṅ mē, 'Aà àjàṅ ỳìi mē baYuda b̀ìi mē bi tswe a Yerusalem aa ka kwèrè mbòṅè ikò ghú, i tigè fa ỳì a mbò ñgàṅt̄b̀ì Nwì.' "

¹² Bì'ì ỳu'ù mē laà, b̀i'ì bi bè b̀ìi b̀i'ibo le ntswe aa tigè m̀bu'u mbo a mbo Paul mē tá tsee a Yerusalem kò'ò ghèè.

13 Paul a tigè ñkwi'i mē, “Ni ghìrè aà àkè laà, ñyè'ə mbəgìtè nì nù ya aa e? Wa kaa mē si nù yà tantè aa tsi'i a ñkuu a ndátsanjè, mē ki ntanjè nù yà aa a ñkwo a Yerusalem nlonj annù ikum Mmà'ambí Yesu.”

14 Tsò mē à le nligìnè ñtuu annù yii mē bí'i le si swonj aa, bí'i kentè ñtigè nswonj mē, “Tá Nwí à ghìrè annù yii mē a lòò aà.”

15 Mayú a tsyà mē, bí'i tigè ñtantè njoo jí'i ñkwo'ə ñghèe a Yerusalem.

16 Ñgǎnyəgǎnnù Yesu jí mwo'ə i le nlò a Kaiseria ñkwo'ə ñghèe bí'ibo, ñlògè yí'i bí'ibo ghèe ñkuu a nda Mnason njò Cyprus yii mē à le mbə njú yí mwo'ə a titi ñgǎnyəgǎnnù Yesu jí mbíi aa, ñtigè ntswe bí'ibo.

Paul a ghèè ñghantə Jems

17 Bí'i kò'ò mē ñkuu a Yerusalem aa, boó bi Kristo bya bíi bi le ntswe ghu aa, bi kwèrè yí'i tsi'i nì ndorè.

18 Abèè a fù'ù mē, bí'ibi Paul ghèè ñyè Jems; bílii bi ndánwí bitsim bi kí ñzi ntsi'i yí'i ghu.

19 Bí'ibo tsà'ànè mē, Paul a tigè ñke'enè innù tsim, nili'i nili'i, jii mē Nwí à le ñghìrè a titi bitizi Nwí ñtsya a njm ifá'á yí aà.

20 Bo yù'ù mē aa, bo bitsim tigè ñgha'asè Nwí. Bo bú ñswonj ghu mbo mē, “Mumaà yí'i, Paul, ò yé àjànj yii mē baYuda a tsù'u ntsù'ù bi bíi mē Kristo aà; ñki yé àjànj yii mē bo nanjə nte'e atú yaa a nləò nònjə aà.

21 Bí swònj mē a mbo bo mē ò kí sí dí'i nì a mbo bàYuda bíi mē bi tsewe a titi bitizi Nwí bitsim aa mē tá bo ma'atə bínònjə bi Moses ntsuu kí lèè. Nswonj nì a mbo bo mē tá bo tsee boó byaa kí njètè, ñkii tsuu bínònjə bi baYuda i kí yònjè.

22 Mbə bí'inè ghìrè mē akè tsítsònj aa e? Tsítsònj bo ka yu'u mē ò zì mē.

23 Mamùu àjànj, ghìrè annù yii mē bí'i ka swonj a mbo wò aà. Bè bí mwo'ə tsewe faà bi ñikwà mē bi kàà mē annù a mbo Nwí,

24 ghèe nlògè waa tá búbo ghèe nsí'itè annù yá tá búbo laa a nsi mi'i Nwí, tá ò kí ntwu ayoo yii bo tsewe nì ñtwu aà, tá bo tigè ñkwo'ə itú jyaa. O bə ghìrè mùu àjànj bonj bə bitsim ka zì mē innù jya mē bi swonj atu wò aa à nì àbǎnjənnù. Lá ò bǎnjə ñləò nì nònjə a nì àkòrè nizi yó.

25 A ñghèe nì annù bitizi Nwí bya mē bi bíi mē Kristo aa, bí'i tòò mē anwà'ànè a mbo bo ñswonj nì mē bí'i biinə mē tá bo tsuu mijí mii mē bi ma'a minjokobə ghu aa kí jí, ñtsuu aləə kí jí, ñtsee naà yii mē bi twèe ntónj yí nzwitə aa kí kurə; ñki tsee kí tsùurè.”

26 Paul à le ñtigè ñghèe nlògè bə bya, abèè a fù'ù mē, bo bo ghèe ñsi'itè àkàà yá. Bo le ñtigè ñghèe ñkuu a ndámà'anwí ñke'enə mē njwi jya mē bo le ntswe nì ñlèè íbii nù waa tá i laa aa, bo lèè mē ñki mfa njoo mmà'anwí jii mē bo le ntswe nì mfa atu bo yí mwo'ə yí mwo'ə aà.

Ajànj yii mē bi le ntswa Paul a múm ndámà'anwí aà.

27 Njwi jya jí sàmbaa i ghèè mē ñka mme, bàYuda bí mwo'ə bíi bi le nlò a ala'a Asia aa, bíi bi le nyè Paul a múm ndámà'anwí aa, bí le ntotə nnòò bi tigè mbanjə yí,

28 ñtənjə nswonj nì mē, “Balsrael, nì zì ñkwətə yí'i! Mbá ghúlà a dí'i nì a mbo bə a idigè tsim mē bə ka ntsa'a nì yí'inè, ntəsə nì nònjə, ñkii ntsa'a nì ndámà'anwí. A kí mē ñzi ñka ntsuure nsinjə nì àdigè yú mē laa aà!”

²⁹ Bo le si swonj ma mùu ajàn aa nlonj mæ à le ti bæ aa bo yê Paul bo Trophimus, nù baEfeso, bo yu zinè wa mùm àla'á, bo tigè nímwóntè ni mæ à le nlògè aa yi bo yu zì ñkuu wa mùm ñdámà'anwí.

³⁰ Ìdigè i le ntigè mbuurè wa mùm àla'a, bè tigè ñkhèné nzi ñghotè, mbànjè Paul, ñswuj yi mfe'esè wa ndámà'anwí, ñtsetè ibà'à.

³¹ Annù ajàn mæ bi le si tigè nlóo nzwitè yi aa, a le ñghèè ñywe'e a mbo atu bisogyè ntsù'ù baRoma mæ àla'a Yerusalem a tsiginè.

³² A le mburè nlògè bisogyè bo bi Itu bisogyè ntsù'ù bobo khèné ñsigè ñghèè ntsi'i bē byá; bè bya yè mē atu bisogyè ntsu'u ya bo bi bisogyè bya aa, ñkentè a ñghòo Paul.

³³ Atu bisogyè ntsù'ù ya a ghèè ñtswa Paul, ñswonj mæ bi kwèrè yi ní ìtsanj ji baà. Mbetè mæ à bæ aa wò, kè ñki mfanse aa akè le?

³⁴ Bè bí m'ò'ò wa titii nnòò wa ká ñtònjè, bí m'ò'ò swonjè ànnu yi m'ò'ò, bí m'ò'ò swonjè ni yí dàn; kaa a wa'à zì ajàn yíi mæ mbè a nanjè yu'u ànnù yí tinsè yíi mæ bo le si nanjè swonj nlonj ayòrè yá; ñtigè nswonj mæ tá bi lògè Paul ñghèè ni ghu a ndùgè bisogyè.

³⁵ Bi zì mē ñka ñk'ò'ò bísteps bya aa bisogyè bí m'ò'ò bi tigè mbe'e Paul aa bè'è ñlonj mæ ìdigè le si tigè ntii tsi'í tii ajàn yíi mæ nnòò wa i le tigè mbè tsó nàà mìts'è'è aà.

³⁶ Nnòò wa i le si zwu yonjè nswonjè ni mæ, “Zwitè nì yí!”

Ajàn mæ Paul à le ñka nlóo a ñkwèrè àtú yi aa

³⁷ Bisogyè bya ká mē aa nlóo ñkuu ñghèè ní Paul a mùm ñdùgè bo, a ghaà a mbò ñtasyàsè wàà mæ, “Mbè mè tse swonjè ànnu yí m'ò'ò a mbo wò aa è?” Ntasyàsè wa a betè mæ, “O zì ñghàà ni baGrikiia aa è?”

³⁸ O sí ñú baEgipto wa mæ, à gha'à a bòò mē ñsa'atè, mæ à kì zì mbùurè ala'a yú ñghotè nnòò 'biyònjè nifò' ntsù'ù ji ñikwà ñlògè waa bo bo fe'è ñghèè atu nta'a miwèè miwèè aa bæ aa è?”

³⁹ Paul a kwi'i mæ, “Mè ni ñú baYuda, ñlo aa a ala'a Tarsus a mbù'u Cilicia, mbè tsi'í mùla'a yíi à lo a njò'ò àla'a mà yú yíi ñ tinsè aà. Tsà'à tsà'a ò, bii tá mè ghaa a mbo bè bú.”

⁴⁰ Ntasyàsè bìsonjyè wa a bii, Paul a tigè ntèwè wa atu bísteps, ñtsitè bē bya ni àbò yi bo kentè ñghàa, a ghaà a mbo bo ni ñghàà ni baHeber ñswonj mæ:

22

¹ “Bilim bá ni bitaà bá, nanjè yu'utè ní ànnù yíi mæ mæ aa swonj a mfi'ise ñlèè gha ghu a nsi bù tsítsònj aà.”

² Ajànjè mæ bo le yu'u ajàn yíi mæ à le si ghaàà ni a mbo bo ni ñghàà ni baHeber aa bo le ñku'usè ñtaà itonjè jyaa nyu'utè. A swonj a mbo bo mæ,

³ “Mè laa mbè ñú baYuda, bi jwè gha aa a Tarsus yíi à tswe a ala'a Cilicia, lá bi bānjè ñko'o gha aa fàa njò'ò àla'a, mē yègè ànjwà'ànè a ji'í mikòrè Gamaliel, nyonjè ni nònjè bitaà bi'inè a nili'í nili'í, ñkii ntii ní ànnù Nwí tsi'í ajàn mæ bù bitsim kii ntii ghu tsítsònj aà.

⁴ Mè le si tso'ò akòrè bè bii mæ bi yònjè Mánji ghúla aa nzwitè ní waa. Mbànjè ní mbānjè bo bi bānjyè, ñkwèrè ní waa, nniñjè ni a ndátsanjè.

⁵ A ni ma yú, ñgànjmà'a Nwí yí ñwè bo bi ñgànjndasa'a tsim, bo ní biyèfè bá mæ mæ le si ghìrè maa ajàn. Mè le ñkwèrè ànjwà'ànè a mbo bo mæ mæ

ghèe fa a mbo bìlìm ba bàYuda a ala'a Damascus tá tigè ban̄tə bê ma bú bí mo'ò, i kwere waa i zì ni bu a Yerusalem tá bì nīn̄ ngi'ì a nu bo.

Paul à swònhé àjàn yii mē bi le mbənhkə yi aà

6 “Ajàn mē mè kà mè aa nḡhèe aa, a bə a nt̄ī àsi'ìnè, le bon̄ mè zì mē ñkoontə a ala'a Damascus, ñkà'à yì jèèñkè i lô a aburè ñwi'ikè ñwà'àkè n̄ta ñkarisè ghà.

7 Mè wò a nsye a ndómânjì, nyu'u n̄jì n̄jì i betè gha mē, ‘Saul, Saul, o tso'ò akòrè ya aa a ya e?’

8 Mè kwi'ì, mbetè mē, ‘A ni wò wò aa ε Mmà'àmbi?’ A swon̄ a mbo mè mē, ‘A ni mè Yesu mu Nazareth, wa yii mē o tso'ò akòrè yi aa.’

9 Bè bya bìi mē bì'ibo le ntswe aa, bi le nyè ñkà'à wá, lá kaa ñki'ì n̄jì n̄jì wa mē à le si ghàa a mbo mè aa bàn̄nè nyu'u.

10 Mè tigè mbetè mē, ‘Mè aa ghìrè aa mē akè aa ε, Mmà'àmbi?’ Mmà'àmbi a swon̄ a mbo mè mē, ‘Bìinè, ñkuu nḡhèe a ala'a Damascus bon̄ baa tigè swon̄ innù tsim̄ jii bi tan̄tə n̄lè a mbo wò mē tá ò ghìrè aà.’

11 Ajàn mē kaa mè le si wa'à n̄ ìdìgè bú nyè n̄lon̄ ñkà'à wa mē i le nta si'ì aa, bè bya mē bì'ibo le ntswe aa, bi le ntigè ntswa ñikwèè na, bì'ibo kuu nḡhèè a Damascus.

12 “N̄jì yì mò'ò à le ntswe ghu, ñkùm yi i bə Ananias, mbə ñu yii mē à le nan̄sè nte'è atù yi n̄ ãnnù Nwí, ñyon̄è n̄ ñòñsè, mbə ñu yii baYuda bìi mē bi le ntswe ghu aa, bi le si ghàa innù jì siginè n̄lon̄ ngaa yì.

13 A le nzi n̄tə a mbèe mè, n̄twon̄tə gha nswon̄ mē, ‘Ndim̄ ghà, Saul, bú ñka nyè ìdìgè fu.’ Mè lòginè maa noò mbu ñka nyè ìdìgè, nyè yi.

14 A swon̄ a mbo mè mē, ‘Nw̄iñgòñ b̄itaà bi'inè à tso'ò mē gho mē tá ò zi annù yii mē a lòò aà. Mè tá ò yə a yu wa yii mē ãnnù a tsinè aa, ñki nyu'u nighàa ghu ntsù.

15 Nlon̄ mē ò ka tigè bè àyèfə yì a mbò ñgòñ bè bitsim̄, i tigè swon̄è n̄ ñgòñ innù tsim̄ jii ò yə ñki nyu'u aa a mbo bo.

16 Ts̄its̄on̄, o bù nyu'utə aa akè aa ε? Bìinè ñkwere ñki tá bì si'ì innù jì bì jo a ajàn mē ò ka twon̄ ñkùm yi aà.’

Ajàn mē bi le ntwon̄ Paul mē tá à tigè nswon̄ annù Nwí a mbo bì tì zì Nwí aà

17 “Nòò yii mè le mbù mb̄ii a Yerusalem aa, mè le nḡhèe a ndámà'anwí ñka ntsa'atə Nwí ghu, ñjèè təè təè i lè gha,

18 mè yə Mmà'àmbi a swon̄ a mbo mè mē, ‘Wàn̄sə ntswa'atə, mfè'è a Yerusalem, nlon̄ mē kaa baa k̄i'ì annù yii mē òò ki swon̄è mbi'ì ngaa yà aa bìi.’

19 Mè kwi'ì mē, ‘Mmà'àmbi, bo tsi'ì bitsim̄ bo zi mè mè le si karè nḡhèe ni a ndánghòtə baYuda tsi'ì tsim̄, ñgh̄o n̄ bè bya bìi bi bìi gho aa, ñkii ñkwere n̄ waa nīn̄è ni a ndátsan̄è.

20 Nòò wa yii mē bè le saansə aləə ayəfə yo, Stephen aa, mè le ntəè ghu ñki mbeentə, ñki tugitə itsè'è bē bìi bi le nzwitə yi aà.’

21 A swon̄ a mbo mè mē, ‘Mà'atə adigè yuà ñghèè, n̄lon̄ mē mè aa too gho a ndisyà, a mbo bitizì Nwí.’ ”

22 Bè bya le nyu'utə ãnnù yii mē à le nswon̄ aa ñkò'ò nywe'e ma mùu adigè ntigè ññentə n̄jì jyaa ntəñnè nswon̄ mē, “Lògè n̄ ajànè ñu yù ñlò ni yu fàa atu nsyè, n̄lon̄ mē kaa à s̄i ku'unè a ntswènt̄i.”

²³ Ajàṅ mæ bo le si tigè ntɔŋnə ŋghusə nî ìtsə'ə jyaa, ìntsɔrə nî àbwèrè n̄ma'a nî a ndəŋə aa,

²⁴ àtu b̄isogyè ìntsù'ù ya, a tigè ìnswon mæ bì lɔgə yi ŋghɛɛ ni ghu a baligə. Nswon mæ bì ghɛɛ, bì ghɔɔ yi, mbetə annù yīi mæ à tɛ'ɛ ghìrè m̄bɔŋ b̄aa ntɔŋnə ghu atù aà.

²⁵ Nòò yīi bì le nsènə yi ñkwèrə ni m̄n̄kìrè m̄i bì kərə aa, Paul a betə atu b̄isogyè ñkhi ya mæ à le ntəə ghu aa mæ, “A ku'unə a ŋghɔɔ ñù baRoma ti ghè mæ bì lèntè mæ isa'a yi nyə mæ à wó ànnù aa ɛ?”

²⁶ Atu b̄isogyè ñkhi ya à yù'ù mē ma la aa, ñghɛɛ a mbo atu b̄isogyè ntsù'ù ya mbetə yi mæ, “O ghìrè aà àkè laa aa ɛ? Wa ñù ghú à ni ñù baRoma.”

²⁷ Atu b̄isogyè ìntsù'ù ya a tigè ñghɛɛ a mbɛɛ Paul, ìnswon ghu mbo mæ “Swonə ghà, ò bə aa ñù baRoma aa ɛ?” A bii mæ “ŋɪŋə.”

²⁸ Atu b̄isogyè ntsù'ù ya, a tigè ìnswon mæ, “Mè le nyuu annù mbə ñù baRoma yū aa ni ñgha'a ñkabə.” Paul a swon mæ, “Bì le mbàŋnə ñjwe gha nì yū aà jwè.”

²⁹ Bè bya bii bì le ntswe nî mbètə yi ni ñghàa aa, bì le ghèsə n̄ma'atə yi nlokə. Atu b̄isogyè ntsù'ù ya a le k̄i ntigə mbo'ɔ, ñlon mæ m̄bɔŋ t̄a à zi mæ Paul à le mbə aa ñù baRoma aa, bɔŋ à kwèrə mē yi aà.

Ajàṅ mæ Paul à le ntəə a nsi ñgàŋndasa'a aà

³⁰ Abèè a fù'ù mē a k̄a ñlɔɔ a naŋsə nzi ñji'ì ànnù yīi mæ Paul à le ŋghìrè baYuda b̄aa ñniŋə annù ghu nu aa, ŋghìrè bì fɛɛ yi, ntwon ŋgàŋmà'anwì j̄i wè bo bì basinedrio bì boòntə, a sigə nzi ni Paul, nte'ɛ yi a nsi bo.

23

¹ Paul à z̄i mē ntəə aa nnaŋsə nte'ɛ mi'ì mi nlii basinedrio bya ghu nswon mæ, “Bilim b̄a, ìnswé ya ntsim a nsi mi'ì Nwì, ñt̄i gha i laa ghu ñkɔ'ɔ nywe'e s̄i”

² Ñgàŋmà'a Nwì yī ñjwè yīi ìkum yi i le mbə Ananias aa, à le nswon a mbo bə bii bì le ntəə ghu mbɛɛ aa mæ bì t̄a àfenə ghu ntsù.

³ Paul a swon ghu mbo mæ, “Nwìŋgɔŋ à ka yi k̄i ta gho ni àfenə mb̄a awuginda yīi mæ bì yɔ'ɔ n̄i m̄bèə yī m̄fù'ù aà. O tswè n̄i àlɔŋə nsa'a m̄isa'a, ñswon mæ o sa'a n̄aa nyòŋə n̄i n̄òŋsə ñk̄i mb̄u ñwò n̄i n̄òŋsə wa nswon mæ bì fɛɛ gha aa ɛ?”

⁴ Bè b̄ii mæ bì le ntəə ghu nyu'u aa, bì betə Paul mæ, “O bègìtə aa ñgàŋmà'a Nwì yī ñjwè Nwì l̄al̄a aa ɛ?”

⁵ Paul a kwi'ì a mbo bo mæ, “Bilim b̄a, kaa mè ghìrə wa'à zi mæ à laa mbə ñgàŋmà'a Nwì yī ñjwè ñlon mæ a tswè a m̄um àŋwà'ànə Nwì mæ, ‘Tsuu annù yī bì ñlon bisa'a bì ala'à buu k̄i ghàà.’ ”

⁶ Nòò yīi Paul à le nyə mæ mbɛɛ yī m̄ò'ɔ i le mbə baSadukai, yī m̄ò'ɔ k̄i mbə baFarisai aa, a tɔŋnə n̄i t̄i wa mum Sinendrio ñswon mæ, “Bilim b̄a, wa mè laa mbə ñù baFarisai, ñk̄i mbə mu ñù baFarisai. Bì sa'a n̄aa laa ñlon mæ mè b̄ii ñk̄i m̄bɛ mæ b̄iku ka yī yweenə ni n̄iwo aà.”

⁷ Ajàṅ mæ à le nswon ma la aa, àyàtə a fɛ'è a t̄iti baFarisai bo bì baSadukai, ñghotə ya ntsim i tigè ñyatə.

⁸ Nlon mæ baSadukai le si tuu ni mæ kaa mbə ñù a wa'a a n̄iwo yweenə, kaa baangel wa'à ghu tswé, kaa izwì wa'à ghu k̄i ntswe. L̄a baFarisai b̄aŋnə m̄bii mæ ìnnù majù i tswè ghu.

9 Bè le si tigə ntəɲnə tsi'i nitài ñghaa, ɲgǎɲdi'i nòɲsə jì mo'ɔ a titii baFarisai bi biinè ñtəə nswon mə, "Kaa bi'i si annu yi tsu yii mə ñu ghù à ghìrə a bi'i aa yə. Mbə a bə yii mə a ghaá àzwì kə angel ghu mbo ni ghìrə mə akə?"

10 Nòò yii mə àyàtə ya a le ntigə ɲghɛɛ nì àyòɲə m̀burə idigə aa, àtu b̀sogye ntsu'ù ya a bo'ɔ mə bi ka sàtə Paul, nswon a mbo b̀sogye mə bi sigə nsa'a yi nì tii wa atitii bè bya ɲghɛɛ ni ghu a baligə.

11 A bè mə a n̄tugə Mmà'àmbi a zì ñtəə ghu mbèè, nswon mə, "Tsùu ki bo'ɔ bə, tsò mə ò swon mə annu ya a Yerusalem nì n̄si n̄si aa, ò ka kii bú ghèè bə ayəfə ya a ala'a baRoma."

12 Nòò yii àbèè a le mfu'u aa, baYuda bi mo'ɔ bi tanjə minan ɲkaa mə kaa bo ka ghìrə wa'á ayoo ji kə no ti ghə mə bo zwitə Paul.

13 Bè bii mə bi le ɲwàrə akàà ma yú aa bi le ntsyàtə mighum mi nikwà.

14 Bo le ntigə ghɛɛ a mbo ɲgǎɲmà'a Nwì yi ñwè bo bi bità bi nikurə, nswon mə, "Wa bi'i nanjə kwərə ibiinu yi'ì nì àkàà mə kaa bi'i ka wa'á ayoo nijì sii ywe'etə ti ghə mə bi'i zwitə mə Paul.

15 Ma mùu ajàn tá wò ni ɲgǎɲdasa'a tá nì too ɲkii a mbo àtu b̀sogye ntsu'ù ya mə tá à logə yi nsigə ni ghu. Nì bagilə nswon mə ni lèntə isa'à yì nì mánjì yii à kù'unə aà. Bi'i ka zwitə yi mbon tá à zì ɲkòontə a mbèè wò."

16 Mu ɲjàantə Paul à le nyu'u minan wa mə bi ka lèntə a ɲgèè i zwitə yi aa, ɲghɛɛ ɲkuu wa baligə ɲke'ənə a mbo Paul.

17 Paul à le ntwon atu b̀sogye ɲkhi ya yì m̀'ɔ nswon ghu mbo mə, "Lògə mù ghù ɲghɛɛ ni ghu a mbo àtu b̀sogye ntsu'ù wa ñlon mə à tswe nì annu a nswon ghu mbo."

18 A tigə ñlogə ɲghèè ni ghu a nsi atu b̀sogye ntsu'ù ya nswon ghu mbo mə, "Paul, ɲgǎɲatsan wa, à twonjə gha nswon mə mə zì nì mù ghulà a mbo wò ñlon mə à tswe nì annu a nswon a mbo wò."

19 Atu b̀sogye ntsu'ù ya a tswa n̄kwèè nì ñswunjə yi bo yu ghèè a adigə yì lò'òsə mbetə yi mə, "O lòò aà ñswon mə akə a mbo mə aa ε."

20 A kwi'i mə, "BaYuda tanjə mə bi ka swon a mbo wò tá ò sigə nzi ni Paul a mum Senendrio a yoo tá bo ghìrə tsi'i tsò bo lòò aà ɲkù'usə nanjə mbetə innu ghu mbò.

21 Tsùu gho ló bii, ñlon mə mbânjə a titii bo ntsyàtə mighum mi nikwà bii mə bi kwərə ibiinu waa a nì àkàà mə bo warə mə kaa bo ka wa'á ayoo ji kə no ti ghə mə bi zwitə yi aa, bi nɔɲ a ɲgèè m̀be n̄ii. Bo tanjə mə nú yàà a nzwitə yi ñtigə nyu'utə aa mə tá ò swonjə bi ghɛɛ ni ghu."

22 Atu b̀sogye ntsu'ù ya a tigə nswon a mbo mu wa mə tá à ghɛɛ yi nswon ghu mbo mə, "Tsuu a mbo ɲù ló swonjə mə ò kè'ənə mə annu yù a mbo mə."

23 A le ntigə ntwon bə bi baa bii mə à ni itu b̀sogye ɲkhi ñswon a mbo bo mə, "A ghìrə mbə ni b̄inòò bi nibu'u n̄tugə nì tanjə b̀sogye ɲkhi ji baa, ni ɲgǎɲko'ɔ biləɲə mighum mi s̄mbaa, ni ɲgǎɲmbè'è mikɔɲ ɲkhi ji baa mə tá bi ghɛɛ nywe'e a ala'a Kaisaria.

24 Nì ki n̄lɔɔ aləɲə tá Paul à kɔ'ɔ ghu, tá nì be yi ɲghɛɛ mfa a mbo Felix mə à ni Gúmnàà aa."

25 A le ntigə ɲɲwa'anə letter ñswon mə,

26 "Aɲwà'anə mə a lo a mbo Claudius Lysias ɲghɛɛ ni a mbo ɲù yì ɲwè Gúnaà Felix: Mə tsà'àtə noò.

²⁷ BaYuda kì bàṅṅò ṅú ghú ṅghəə bi zwiṭə, tsǒ mə mə le nyu'u mə à ni ṅù baRoma aa bi'i bisogyè bi tigè ṅkwerə yi a mbo bo.

²⁸ Ajàn mə mə le si lǒò a nzi ṅji'í ànnù yíi mə bi tswa yi ghu aa, mə le nlǒgè yi nzi ni ghu a nsi sanendrio.

²⁹ Mè lǒò ṅyè mə bi niṅ innù ghu nu nlonḡ aa bə innù nḡṣè wàà. Kaa ṅki'ì yè mə à wò ànnù yí tsu mə mbə bi zwiṭə yi kə niṅə yi a tsanḡ.

³⁰ Lá àjàn mə bi kii ṅkɛ'ɛnə a mbo mə mə minàṅ à tswə nlon ṅgaa yí aa, mə burè ṅtsyasə yi a mbo wò, ṅki ntsyasə bə bii mə bi tɛ'ɛ ntswa yi aa a mbo wò mə tá bo zi nswon ànnù yíi mə bo tswa yi ghu aa a mbo wò."

³¹ Bisogyè bya bi le ṅghìrè tsi'í wa ajàn mə bi le nswon a mbo bo aa, ṅlǒgə Paul nṅtugə ṅghɛɛ ni ghu a ala'a Antipatris.

³² Abèè a fù'ù mə, bə bii mə bi le si təə ni mǐkòrə aa bi bú mbii waa fu a baligə, ntigə mma'atə bə bii bi le ṅkɔ'ɔ bɪlḡḡə aa bi ghɛè.

³³ Nòò yíi mə bi le ṅghèè ṅywe'e a Kaisaria aa bi fá letter wa a mbo Gúmnaà ṅki mfa Paul ghu mbó.

³⁴ A twonḡ mə letter wa aa mbetə Paul mə à lǒ aa ni mbù'ù yu aa ɛ? Ajàn mə à le nyu'u mə à lǒ aa Cilicia aa

³⁵ ntigə nswon ghu mbo mə, "Maa yu'u nighàà a ntsǔ wò a noò yíi mə bə bii bi niṅ ànnù a nu wò aa bi zǐ mə. Nswon mə bi lǒgə yi ṅghɛɛ nlèə a ntɔ'ɔ Herod ṅka mbe nni ghu."

24

Ajàn yíi mə baYuda le nniṅ innù a nu Paul aa

¹ Njwǐ tsyà mə ji ntaà, ṅgàṅmà'a Nwǐ yí ṅwè, Ananias, bo bi bità bi nikurə ni ṅgàṅnṅtə isa'a yí mɔ'ɔ mə bi le si tswonə ni Tertullus aa bi sigə ṅghèè a Kaisaria. Bo sigə mə ṅghɛɛ aa ntigə nniṅtə ànnù isa'a Paul a mbo Gúmnaà.

² A twonḡ Tertullus, a tigè ṅlǒginə ṅka nniṅtə isa'a Paul, ṅswonḡ ghu mbo mə, "Taà yí'í, Gúmnaà Felix, tsǒ ajànə mə o tsyàsə yí'í ni mǐtsyè aa, o ghìrè mə bí'í tswə ní m̀bɔɔnə nòò sa'à, nzi ni bɪkwensə bii bighìrə bí'í tswé siginè fàa ala'a aa.

³ Bì'í kii ṅkwerə ní innù majú tsim tsi'í idigə tsim, mfa ní mbi'ikə a mbo wò.

⁴ A ṅwa'à bù ṅka ṅghensə noò ghò, mə bu'ù mbo mə o yu'u ànnù yíi mə mə ka swon a mbo wò ni nighàà ní ghù'ùtə aa.

⁵ Bì'í ki yə mbá ghú a bə ṅù mbùurə idigə yíi mə à ghìrè ṅgi'í i kuu ni àla'a, à kì lǒginə ṅka mbuurə idigə a titi baYuda a mbí ṅtsim, ṅki mbə ntsyasə ṅghòtə bə bí mɔ'ɔ mə bi twonḡ ní bɪNazarenes.

⁶ A kì kì nzi ṅkuu ṅka ntsuurə a múm ṅdámà'anwǐ, bí'í tigè ntswa yi [ṅlɔɔ mə bí'í sa'a isa'a yí yonḡ ni nḡṣè yí'í.

⁷ Lá ntsyasə bisogyè, Lisas, à le nzi mfə'ə yi ṅkwerə a mbo bí'í ní àdà'à,

⁸ ntigə nswon mə bə bii mə bi niṅ isa'a ghu nu aa tá bì zi ntsi'í ghó.]* Ajàn yíi o ka kì betə ibetə ghu mbo aa, o ka tigə yə nji'í ànnù yíi bí'í niṅ isa'a ghu nú aa."

⁹ BaYuda bya le ntigə mbeentə innù jyá tsim mə à le nswonḡ a atu Paul aa.

* 24:8 idigə jù jii mə i tswə a múm [] aa kaa i si a múm ṅwà'ànə jì mɔ'ɔ tswé.

Ajàn yïi mæ Paul à le nto ntsu'u atú yi a nsi Felix aà

10 Nòò yïi mæ Gúmnaà wa à le ndi'i ní àbo mæ tá Paul à ghaa aa, a swonj mæ,

“Tsó mæ mè zi mæ ò ni nù yïi mæ o sa'a misa'a fàa ala'a aa, mè dòritè a mfi'isê ilèê gha a mbo wò.

11 O bè kî tò'ònè boj ò ka yè mæ a tsya mè tsi'i ñjwi ñìghúm ñtsò baa mè mè kî kò'ò ñghèè a mmii Nwí a Yerusalem laa.

12 Kaa baYuda bú le ñwa'à yè tá bí'i nù tsù ka nswunjè a múm ndámà'anwí, kě tá mè ma'a ní àbùùrè a titii bè bí tsu kě a ndánghòtè bo, kè a múm àla'à.

13 Kaa bí sî kî ntswe ní àlènsè yí tsu a ndi'i nlonj innù jú mæ bí swonjè ní atu mè tsítsòj aà.

14 La mè bíi a mbo wò mæ mæ mii ní Nwí bitaà yí'í ñyonjè aa Mánjì wa mè bo swonj mæ à ní ñghòtè yïi kaa í sî ku'unè aà, ñkii mbii innù tsim jii mè bí ñwa'anè ní ñjwà'anè bínòjèsè bí Moses bo bí ñgánntoo Nwí laa.

15 Annù yïi mæ mæ be a mbo Nwí laa, à ní à yïi mæ bo kî mbii aà, mæ bè bitsim ka yí bìnè ní nìwò, bíi annù yaa a tsinè aa bo bí bíi à yaa a sî tsinè aà.

16 Maa ajàn mè gaansè ní mìtì ma a nyè mæ, a ní ñnnù tsim, ñtì gha a laa a nsi mi'í Nwí bo bí bè.

17 “Mè le mbù m̀bii fu a ala'a bí'í, a Yerusalem, a ñjím ilòò jì ghà'atè a mfa ñkabè yí mò'ò a mbo ñgàjéfum bo bí ñjoo mmà'a Nwí.

18 Bo le nyè gha mè ghìrè aa ma yú ànnù, ajan yïi, a tí bè aa boj mè lèè mè ibii nú gha tá í laa a ndámà'anwí aa, kaa mè wa'à aa bí'í bí nòò yí tsu ghu kî ntswe, kaa wa'à ní idìgè ghu kii mbuurè.

19 BaYuda bí mò'ò bíi mæ bí le nló a mbù'ù Asia, ñtswe a ndámà'anwí, bíi mæ a ghìrè mbaa mbòj mæ bo tswe faà tsítsòjè, a nswonjè annù isa'à ya a mbo wò aà.

20 A tuu la bè, bè buà bí nansè ñswonj afansènnù yïi mæ bo le nyè mè ghìrè aa a nsi sinedrio;

21 ñtsyatè ajàn yïi mæ mè le ntø a ñghaa a titii bo ntøjè ñtì ñswonj mæ, ‘Bí ñij isa'a a nu mè sii a nsi bú aa nlonj mæ mæ swonj a mbo bú mè bè ka yí bìnè ní nìwo aà.’ ”

22 Felix yïi mæ à le nzi annù ñlonj annù Mánjì wa tsi'í siginè aa, à le ntigè ntsu'unè waa nswonj mæ, “Wa mè ka tigè tsèrè isa'a ghu a noò yïi mè Lisias, ñtsyàsè bisogyè, à lo a Yerusalem ñsigè nzi aà.”

23 A tigè nswonj a mbo atu bisogyè ñkhi wa mæ, tá à lògè yi ñghèè nlèè ñka mbe, lá m̀barjè mfa abwarè ghu mbo mè tá à ka ñghìrè ní ñnnù jì ñkii ma'atè tá ikà'à jì ka nzi mfa ní ñjoo jii mæ a boj aa ghu mbó.

Ajàn yïi mæ Paul à le ñghèè a nsi Felix ní Drusilla aà

24 Njwi jì mò'ò í kà mè aa ntsya, Felix bo ñgwé yí, Drusilla, yïi à le mbè mu baYuda aa, a zì. A le ntø ñkii ñtwojè Paul, ntigè yu'u ajàn yïi mæ Paul à le sí ghàa annù ñlonj aa annù àbiiintii a nu Kristo Yesu.

25 Ajàn yïi mæ Paul à le ñghèè ní mbíi ñka ñghaa ntò'òtè ní ñnnù a ñka ñghìrè ñnnù jii í tsinè ní annù a ñka ntswáibinnu, ní annù ñlonj Njwí ñtsò'òtè misa'a yïi í ka yí zì aa, Felix à le mò'ò nswonj mæ, “Tigè mmà'atè laa tsítsòjè. Wa mè ka bú lòò noò í twonj gho ghu.”

²⁶ A le si tsu'unə laa ŋkii mbe ni mē tā Paul à zi mfa ŋkabə a mbo yu. Maa ajàn, à le si twonə n̄i a ŋгаа ŋгаа a zi bo yu tanə n̄i ŋgàn.

²⁷ Hòò i kà mē aa ntsya ji baa, Porcius Festus a zì n̄logə abwarə Felix tsǒ Gúmnaà. Felix à le ŋka n̄lɔɔ ni mē tā baYuda kɔŋə yi, ntigə ŋghɛɛ n̄i mb̄i n̄lɔə Paul a ndátsanjə.

25

Ajàŋ mə Paul à le n̄lò mə tā Kaisa à yu'u isa'à yi aà

¹ Festus à zì mē n̄tswe wa mb̄u'u ala'a tsǒ Gúmnaà njwi ji tarə, n̄lo a Kaisaria ŋkɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem.

² Billi ŋgǎŋmà'a Nw̄i j̄i bo b̄itsyàsə bi baYuda bi le nzi ghu mbo, nswon̄ inn̄u a atu Paul,

³ mbetə yi mē tā à gh̄irə ann̄u a nd̄i'i mē yu kɔŋə waa, ntsyasə Paul tā à kɔ'ɔ ŋghɛɛ a Yerusalem, nlon̄ mē bi le si tan̄tə mē bi ka lèəntə a ŋgèè i zwitə yi a mán̄j̄i.

⁴ Festus à le ŋkwi'i a mbo bo mē wa bi ləə Paul a Kaisaria, m̄be nii, ŋki nswon̄ mē yumbon̄ yu ka kii ghèè ghu a ni mú àti ni noð.

⁵ Ŋghɛɛ n̄i mb̄i n̄swon̄ mē, “Tsǒ mē a bə la laa, tā n̄i too bità b̄imɔ'ɔ a titi bù tá b̄i'ibo ghɛɛ. Belə mē ànn̄u tsu a tswe a nin̄ə ghu nu, bo gh̄irə maa ajàn.”

⁶ Festus à le n̄tswe bo bo a tigə ŋku'u njwi ji n̄ifwaa kə ji n̄ighum, a bú n̄sigə ŋghɛɛ fu a ala'a Kaisaria, àbèè a fù'ù mē, a tswé a ŋgɔ'ɔ Kɔrə, n̄swon̄ mē tā b̄i zi ni Paul.

⁷ Bi zì mē n̄i ghu, baYuda bya mē bi le n̄lò a ala'a Yerusalem n̄sigə aa, bi le mb̄in̄è n̄təə ŋkarisə yi nswon̄ inn̄u ghu atu, nan̄sə n̄nin̄ inn̄u j̄i t̄insə ghu nu, lá kaa ki'ì ni mán̄j̄i ȳi mē mbə bi di'ì mē inn̄u jya i n̄i inn̄u n̄in̄kon̄ tswé.

⁸ Paul à le mb̄in̄è mē yu fi'i ilèè yi, n̄swon̄ mē, “Kaa mē s̄i gha ànn̄u tsu a ni n̄ɔŋsə baYuda w̄o. Kaa mē si a mú ànn̄u tsu burə ŋwo w̄o, kə n̄lon̄ə bə ànn̄u ndámà'anw̄i, kə a nu Kaisa.”

⁹ Lá àjàŋ mē Festus à le si gh̄irə mē tā baYuda doritə aa, a betə Paul mē, “O kɔŋ mē o kɔ'ɔ ghèè a Yerusalem tá b̄i sa'a gho ghu a n̄i inn̄u j̄u mē bi nin̄ a nu w̄o aa ɛ?”

¹⁰ Paul a kwi'i mē, “Mè t̄əə aa a ŋgɔ'ɔ kɔrə Kaisa, a adigə ȳi bi t̄ɛ'ɛ n̄tswe n̄i n̄sà'à isà'à gha ghu aà. A ŋghɛɛ a ni baYuda, tsi'ì w̄ombon̄, ò zi a laa mē kaa mē s̄i ànn̄u tsu a mbo bo w̄o.

¹¹ Mbə a bə ȳi mē mè wo a n̄ɔŋsə, kə mē mè gh̄irə ànn̄u ȳi tsu ȳi mē mbə mè kwo ghu, bon̄ kaa mē si aa n̄iwo kh̄ə. Lá mbə a bə mē kaa ànn̄u tsu ȳi mē bi nin̄ a nu mē aa, à s̄i ànn̄u n̄in̄kon̄ bə, bon̄ kaa mbə n̄u a wa'à gha a mbo bo f̄a. Mə l̄ɔɔ mē tā Kaisa à yu'u isa'à gh̄a.”

¹² Festus à le ntigə ŋghaanə bo b̄i ŋgàn bɔɔ/ bi mb̄èè bi ji, n̄tigə ŋkwi'i ghu mbo mē, “Ajànə mē ò b̄ètə mē tā Kaisa à yu'u isa'à gho aa, ò ka ghèè a mbo Kaisa.”

Ajàŋ mə Paul à le ntəə a nsi Agripa bo Bernice aà

¹³ Atii noð ȳi mɔ'ɔ a ghè mē a ki tsyá mf̄ɔ Agripa bo Bernice bo zì a Kaisaria a ŋkwərə Festus.

¹⁴ Bo bo tswé n̄d̄uu njwi j̄i mɔ'ɔ i tsyá, Festus a swon̄ə ànn̄u sa'a Paul a mbo bo mē, “Ŋgàn̄tsanj̄ ȳi mɔ'ɔ à tswe faà mē Felix à le m̄à'atə.

15 Nòò yii mè kì ghèe a Yerusalem aa, bìlìi bi ngǎŋmà'a Nwĩ bo bì bità bi ala'a bi baYuda bi swonjè ànnù m̀bì'i ngaa yĩ a mbo mè, m̀betə nàa mè tá mè tsərə isa'á yĩ tá bì zwitə yĩ.

16 Mè swonj a mbo bo mè kaa à s̀ì ǹòŋsè baRoma bə mè, m̀bə bi fà ñú yii bi niñè ànnù ghu nu a mbo bə bya mè bi niñè ànnù ya ghu nu aa ti ghè mè bi sa'à isà'á yĩ a k̀ì ǹtswe ǹì àbwarə ǹì a ng̀hàa ànnù ñlonj innù yja mè bi niñ a nu yu aa.

17 A bə ñjì'i ànnù yii mè àjàŋ mè bo le nzi faa aa kaa mè le ñkì'i noò ghesè. Tsi'ĩ àjàŋ mè àbèè a le mfu'u aa mè le mburə ntswe a aləŋə nsa'a m̀isa'a, ñghirə bi zì ni ghu.

18 Bə bya mè bi le nniñə ànnù ghu nu aa, bi le mb̀innè ñtəə la kaa ñkì'i ànnù yĩ bi yĩ tsu, tsi'ĩ tsò àjàŋ mè m̀ì k̀ì s̀ì wa'atə aa, swonjè.

19 Bo le mb̀àŋnè ñswonjə bə ñnnù jii bo bo k̀ì s̀ì swùŋnè ghu, ñyonjə a ñj̀mè ànnù Nwĩ yaa, bo bì ànnù ñú yĩ m̀ò'ò mè bi twonjə ni Yesu, yii mè à lèè ñkwo, lá Paul a b̀àŋnè ñswonjə ǹì mè à tswèñntii.

20 Tsò mè mè k̀ì wa'à gha àjàŋə mè mbə mè lèntè majù ñjàŋə innù zi aa, mè betè Paul mè m̀bə a ghèe a Yerusalem tá bì lentə ghu aa ε?

21 Lá Paul a b̀àŋnè m̀betə mè yu lòò mè tá Kaisa tá à sà'a isà'á yĩ. Nswonj mè tá bì ləə yĩ nywe'e noò yii mè Kaisa à ka fa akwi'i aà; mè tigè ñghirə mè tá bì tswa yĩ nləə faa ñywe'e noò yii mè mè ka yĩ too yĩ a mbo Kaisa."

22 Agripa a swonj a mbo Festus mè, "Mè ǹì àtu ibiñ nù gha, mè ka k̀onj mè mè yu'u nighàa ghu ntsù." Festus a swonj mè, "Oo ló yu'u nighàa ghu ntsù a yoo."

23 Abèè a fù'ù m̀ə, Agripa bo Bernice, bo zì tsi'ĩ ǹì nifò, ñzi ñkuu wa a ndá ñsa'a m̀isa'a, bo itu b̀isogyè ntsù'ù, ǹì bità bi njò'ò àla'a bya. Festus à le ntigə nla'a bì logè Paul ñzi ni ghu.

24 Festus a tigè ñghaa a mbo bo nswonj mè, "Mfò Agripa bo bì bə b̀ìtsim bìi bi tswe faa aa, ǹì yə a ghulà ñú mè à təə a nsi bù aà, àa ñú wa mè baYuda le nniñj innù ghu nu, ñswonj a mbo mè a noò wa yii mè le ng̀hèè a Yerusalem, ñkì mbu zì ñswonj faa, ñtəŋnə ǹì mè kaa à s̀ì ku'ùnə mè tá à bu ntswe ntii aà.

25 Lá kaa mè le ñkì'i ñyè mè à ghìrè ànnù tsu mè mbə a kwo ghu bə. Tsò mè yumbonj à bètə mè yu ghèè a mbo Kaisa aa, mè kà'à m̀ə mè mè ka too yĩ ghu.

26 Lá kaa mè s̀ì ǹì ànnù yii mè mbə mè naŋsè ñŋwa'anə a mbo táfà'á ghà aa tswé. A bə ñjì'i ànnù yii mè mè zì ni ghu a nsi bù aà, mè mbə wò mfò Agripa, ó naŋsè m̀betə yĩ a fà àkwi'i tá tá mè zì ànnù yii mè mbə mè ñwa'anə.

27 Nlonj mè à ka bə ajñtə ànnù a mbo mè a ntòò ñgàŋatsanj ti ghè mè mè naŋsə ñŋwà'anə innù jii bi niñj ghu nu aa."

26

Paul a ghaà ànnù a mfi'i ìlèè yĩ a nsi Agripa

1 Agripa a swonj a mbo Paul mè, "Ghàà ànnù yii ò tswe ǹì ñghàa nlonj ngaa yò aà."

Paul a tigè ñŋentə a abò yĩ a ndəŋ ñghaa ànnù a mfi'i ìlèè yĩ ghu nswonj mè,

2 “Mè wà'àtè mē mē ni n̄ ò àbòṅṅè atu nlon mē mē tēè a nsi wò sii aà, a m̄fò Agripa, a ṅghàà ànnù ònlon ṅgòṅ innù tsim jii mē baYuda niṅṅè a nu mē aà.

3 Nlon mē ò zì bìnòṅṅòṅ bi baYuda bitsim ṅki nzi innù jii bo swùṅṅè ghu aà. Mē tigè m̄bu'u n̄ m̄bo a m̄bo wò mē t̄a ò tswa nt̄i gho nan̄sè nyu'utè.

4 “BaYuda bitsim bi zì àkòrè nizi ya òloginè a noò m̄ṅkhè ajàn ȳi mē mē le si tswè bi'i b̄alà'à bi'i a Yerusalem aà.

5 Mbè a bē mē bo swon̄ annù n̄ ṅkon̄ bon̄ bo zi mē mē laa mbè ṅȳ ȳi m̄o'c a tit̄i bē bii mē bi yòṅṅè annù Nw̄i ȳi'ì n̄l̄i'ì n̄l̄i'ì, ònlon mē mē ni ṅȳ baFarisai aà.

6 Bi tigè nsa'a n̄a faà tsitsòṅṅè aa nlon mē mē bii ṅkà'a ȳi mē Nw̄iṅṅòṅ à le ṅkà'à a m̄bo bitaà bi'i

7 itsè j̄i'ì jya n̄gh̄m̄ òtsò baa i k̄i m̄bè ni mē bo ka ȳi kwèrè ajàn mē bo mii Nw̄i n̄ nt̄i waa tsim nitùḡè n̄ s̄i'ìnè aà. Nlon̄ annù ma ȳi mē bi bē aa, baYuda tigè òn̄ṅṅè innù a nu mē m̄fò.

8 A gh̄rè àkè mē t̄a à bē annù ȳi mē a t̄yanè a m̄bo bù a mbii mē mbè Nw̄i a nyweensè bē a niwo aa ε?

9 “Mè, a n̄ àtu ibii n̄ gha mē le nan̄sè mbii mē a ku'unè mē mē gh̄rè innù j̄i gh̄'àtè a n̄l̄iḡit̄ èk̄m̄ Yesu mu Nazareth gh̄.

10 Mē le ṅgh̄rè maa ajàn a Yerusalem. Mē le si kwèrè ni midà'à a m̄bo b̄l̄i bi ṅḡm̄à'a Nw̄i, òtswatè n̄ bē bi Nw̄i b̄i gh̄'àtè m̄fèè ni a nd̄atsan̄è. Bi ȳi ti zwitè waa mē k̄i m̄beentè.

11 A ni ṅḡàà j̄i gh̄'àtè, mē le si niṅṅè n̄ ṅḡi'ì a nu bo a n̄ òdan̄ghotè, ṅgaansè n̄ waa mē bi tuu annù ȳi mē bo le mbii aà. N̄t̄òṅṅè gha i le n̄nan̄sè n̄l̄w̄i a nu bo, mē tigè òtswò'c ni àkòrè yaa nyon̄è n̄ waa a ni n̄jò'c ila'a j̄i dan̄è.

Paul a t̄an̄ ṅḡan̄ ònlon̄ ajàn̄ mē Kristo à le mb̄ṅkhè ȳi aà

12 “Mē le ṅkwèrè ada'a a m̄bo b̄l̄i bi ṅḡm̄à'a Nw̄i, bo toò gha mē mē gh̄èè a Damascus mē mē gh̄èè f̄a'à ma gh̄u if̄a'à ghu.

13 A b̄è mē a nt̄i is̄i'ìnè m̄fò, mē ȳè ṅkà'à wa m̄n̄j̄i ȳi i le nta n̄tsya n̄n̄dò, i l̄o a aburè nsigè, nta ṅkarisè gha bo bi bē bii mē b̄i'ibo le si zinè aà.

14 B̄i'ì bitsim le ṅwòkè a n̄syè, mē yu'ù ṅj̄i i ghaà a m̄bo mē ni n̄gh̄àà ni baHeber òswon̄è ni mē, ‘Saul, Saul, o tswò'c akòrè yaa aa a ya? O lænsè aa ib̄in̄n̄ ghò mē mbè ò ka nta ati ȳi tsè'è.’

15 Mē betè mē, ‘A ni wò wò aa ε M̄m̄'àmbi'?’ M̄m̄'àmbi a kwi'ì mē, ‘A ni mē Yesu wa ȳi o tswò'c akòrè ȳi aà.

16 L̄a b̄in̄n̄ ntèè ni m̄ikòrè m̄o. Mē zi a m̄bo wò aa mē mē tswò'c gho n̄ ṅḡan̄f̄a'à gh̄. Oo tigè ki swon̄ innù j̄i mē ò yè nlon̄ ṅḡàà yà sii aa bo j̄i mē mē aa b̄i d̄i'ì a m̄bo wò a n̄j̄imè aa a m̄bo bē.’

17 Mē aa tigè kwèrè nòo a m̄bo baIsrael bo bit̄iz̄i Nw̄i bii mē mē aa too gho a m̄bo bo aà.

18 Mē too nòo a m̄bo bo aa mē t̄a ò ṅa'a mi'ì myaa, mb̄ṅkhè waa bi f̄è'è a m̄m̄ itugè n̄z̄i n̄kuu a m̄m̄ n̄laa idigè, i fi'ì waa a m̄m̄ midà'à mi Satan i z̄i ni bu a m̄bo Nw̄i t̄a t̄a Nw̄i à li'ìnè if̄ansenn̄u j̄yaa, t̄a bo ȳi ṅkwèrè abwarè yaa a tit̄i bē bii Nw̄i à gh̄rè waa bi laa n̄tsyà a n̄j̄im̄ àbiint̄i yaa a nu mē aà.

Paul a ghaa ànnù òlòy ifà'à yì

19 “Tsò mæ a bə la aa, Mfò Agripa, kaa mæ le ŋki'i atu tii a ŋghirə ànnù yii mæ nǝə təə təə ma yú yii mæ i le nlo a aburə aa i le nswonə aə.

20 Mæ le lògìnə a Damascus, ŋghɛɛ a Yerusalem, ŋkarə a ala'a Yudea tsi'i tsim, ŋki ŋghɛɛ a mbo bitizí Nwí, ñswonə ni a mbo bo mæ tá bo bəŋkə mĩntii myaa, ñmme'e innù jì bĩ jyaa, mbəŋ mbii a mbo Nwí, ŋka ŋghirə innù jii mæ i di'i mæ bo bəŋkə mæ mĩntii myaa aə.

21 Aá ñji'i ànnù yii mæ baYuda le mbarŋə gha a ndámà'anwí ñlòò mæ bi zwitə gha ghu aə.

22 I zì kù'ù sii, Nwĩŋgòn a kwetə nàa, àjàŋə mæ təə faà aa, mæ kè'ènə a mbo bə bĩ kəgə bo bĩ bĩ wè, ñswonə aa tsi'i ànnù ya mæ ŋgàŋntoo Nwí bo bĩ Moses le nswonə mæ i ka yí fè'è aə:

23 Mæ Kristo wa à le ntswe ní ñyè ŋgi'i, ŋki nswonə mæ àjàŋə mæ à ka yí bə ntsyambii a nyween ní niwo aa, aa tigə kè'ènə ŋká'a ntswéntii a mbo bàYuda bo bi bitizí Nwí.”

24 Àjàŋə mæ à kà mæ aa ŋghaa ma mùu àjàŋ mfi'i ní ilèè yi aa, Festus a tɔŋnə ñswonə mæ, “Paul, ò baànə. Wa àŋwà'anə ya mæ ò yəgə si'i aa, a ghirə ò baanə.”

25 Paul a swonə mæ, “Taà ghà nù yí ŋwè Festus, wa kaa mæ sɪ baanə. Mæ swonə aa tsi'i ànnù ñŋkon yii mæ a tswə ghu aə. Mə kii ŋghaa tsi'i tso nù yii mæ kaa mĩtsyé ma sɪ burə.

26 Nlon mæ mfò ghú à zì innù jù tsimə, mæ tigə ŋghaa ghu mbo tì bo'ò. Nlon mæ mæ zì mæ kaa ànnù yú yí tsu a sɪ ghu tswé tighə à zì, mbi'i mæ kaa bi le ŋki'i yí tsu a alò'òsə ghirə.

27 “Mfò Agripa, ò bii ànnù ŋgàŋntoo Nwí jya aa ɛ? Wa mæ zì mæ ò bii.”

28 Agripa a betə Paul mæ, “O wà'atə mæ mbə ò logə tsi'i mùtii noò ghulà, ŋghirə gha ni Krisən aa ɛ!”

29 Paul a kwi'i mæ, “Kə a logə àtii noò kə andanə noò, boŋ ñiyə'ə na a mbo Nwí à ni mæ wò ni bə bitsim bii mæ bi yu'ù ànnù yii mæ swonə sii aa tá bo bə tsi'i tsò mæ, lá kaa wa'à ní àtsan yú tswé.”

30 Mfò wa ni Gúmnaa wa, ni Bernice bo bĩ bə bya mæ bo le ntswe aa, bi le mbiiñə.

31 Bo ghèntə mæ, ñtigə nswonə a titii bo mæ, “Kaa nù ghú à sɪ ànnù yí tsu ghirə mæ mbə bi zwitə yi kə ñŋə yi a ndátsanə.”

32 Agripa a swonə a mbo Festus mæ, “A ghirə mbaa tuu betə mæ yu ghèè a mbo Kaisa boŋ bĩ'inə mà'atə yi.”

27

Ajàŋ yii mæ Paul à le ŋkuu abanə ŋki ŋghɛɛ a Roma aə

1 Nòò yii mæ Festus à le mbii mæ tá bĩ'i kuu abanə ŋki ŋghɛɛ a Itali laa, bi tigə mfa Paul bo bĩ ŋgàŋatsan jì m'ò a mbo Julius, atu bisogyè baRoma yii à le si tsyàsə ntsú ntsò Kaisa yí wè laa.

2 Bĩ'i le ñtigə ŋkuu abanə a Adramyttium, yii a le sɪ ghèè ni a idigə aghəŋə ŋki a mbù'u Asia aa, ñtigə ntoo ŋghɛɛ. Aristacus, nù Macedonia yii mæ à le nlo a Tesalonika aa à le ŋghèè bĩ'ibo.

3 A bə mæ a ŋjwi yii i le nyòŋtə aa bĩ'i ghèè ŋkuu a Sidon. Julius à le nlentə Paul siginè ñtigə mma'atə yi mæ tá à ghɛɛ ŋghantə ika'á ji tá bo tigə nlentə yi siginè mfa njoo jii mæ i le sɪ wɛ'ɛ ghu mbo aə.

4 Bì'í le mbù ñghɛɛ ñkuu abanɔ ɱki ya, lá tsò mɔ àfisè a le si tsyà ñzi nàa a nu bí'í aa, bí'í le ntigè mbɔɱ ñghɔɱtɔ ñghɛɛ ntsyà a ñi mbèè kɱɱki a Cypres yíi a le ñkɱɱtɔ afisè aà.

5 Bì'í le ntigè ñka ntoo ñki miyaa wa ñghɔɱtɔ ni a mbèè àla'a Cilicia, bo Pamphylia, ntigè ñghɛɛ ñkuu a Myra a mbù'u Lysia.

6 Maa adigè atu bisogyè ya a le nyè aban yí mɔ'ɔ mɔ a le nlo a ala'a Alexandria, ntoo ñghɛɛ ni Itali, ñniñɔ yi'í ghu.

7 Bì'í le si tigè ñghɛɛ tsi'í àbɔɔ bɔɔ a ñi ñjwi jì ghà'àtè, nanɔsɔ nyè ñgi'í mbɔɱ tigè zì ghɔɱtɔ tsyà a mbèè ñjò'ò àla'a Nidus, kaa fífèrè wa kaa à le wa'à bíi mɔ bí'í gheɛ maa mbèè, bí'í tigè ñghɔɱtɔ nsigè a mbèè kɱɱki Crete, mbɔɱ ñghɔɔ ghèɛ tsyà a mbèè Cape Salmone.

8 Bì'í le ñghèè ñi mbíi a nyè ñgi'í, ñghɔɱtɔ ñghɛɛ wa mbèè ñki, ñghɛɛ nywe'e a adigè yí mɔ'ɔ mɔ bi le si tɔwɔɱ ni Safe Harbors aa, adigè yíi mɔ kaa àgha'a a le ñwà'à sà'à a nlo ghu ñghɛɛ a ala'a Lasea aa.

9 Àkòrè nitèɔ ya a le ntigè ntsyanè si'í tsò mɔ à le ti bɔ maa noò aa le nòò ñghɛɛ a ñghaa a múm ñki à tsyà mɔ ñlon mɔ bí'í le ntigè mánjì si'í, le bɔɱ ñjwí Nsì'ítè ìbì* ì kì mɔ ntsyà aa, Paul a tigè ñdi'itè waa,

10 nswɔɱ mɔ, “Bítaà, mɔ yè mɔ àkòrè nitèɔ yù, ñlɔginè faà, a ka zì ñi ñgi'í si'í si'í; bí ka bwe ñjoo bo bí àban yù tá bè kì ñkwokè.”

11 Lá atú bisogyè ya kaa à le ñwà'á annù ya mɔ Paul à le swɔɱ aa yu'utè mbanɱnɔ nanɔsɔ nyu'utè aa bè ànnù yíi mɔ ntsyàsè aban ya bo bí mbɔɱ àban ya bo le nswɔɱ aà.

12 Kaa adigè ntèɔ aban ma ya a le wa'à kì mbɔɱɔ a ntswe ghu a noò mífè'è. Bè bí ghà'àtè tigè ñswɔɱ mɔ tá bo gheɛ ñi mbíi, ñka ñgaansè ada'à yaa mɔ mbè bi gheè ñywe'e a Fonix, yíi mɔ à le mbè adigè ntèɔ aban a Crete, ñlii ñi mbí ñsa'a nòò a bó ñkwàbè, ñyu'utè ghu tá nòò mífè'è wa tá à me.

Afisè yí tii a ñki miyaa

13 Afisè yí bònè a le ñka ntsyà nlo ni mbèè mbí ntii ñka ntsyà, bo mɔɔntè mɔ mbè bo gheè ñi mbíi, ntigè mbwɛɛ atii ntwá àban ya, ñlɔginè ñka ñghɔɱtɔ ñghɛɛ ni a mbèɛ ala'a Crete.

14 Tsi'í maa ñi àtii noò, àfisè yí wè yíi mɔ bi le si tɔwɔɱ ni “northeaster” a ló wa kɱɱki nzwu nsigè;

15 ntii aban ya bí'í tigè ñma'atè a tigè ntii ñlon mɔ kaa bí'í le wa'à zi a mbu ñka ñghèè ñi mbíi aà.

16 Bì'í zì ñywe'e a kɱɱki Cauda ntigè ñghɔɱtɔ ntsyà a mbèè yíi mɔ àfisè a le mbɔnè ghu aa, nyè ñgi'í mbɔɱ swɔɱɔ akànu'u aban ya kɔ'ɔsè ghu mumè kwerè.

17 Bo kɔ'ɔsè mɔ aa ñki tigè kwere ibii aban wa ñi mɱɱkìrè. Ajàn yíi mɔ bo le si bɔ'ɔ mɔ mbè àban ya a zì ñkuu a múm àwàn a ghèɱ ñki Lybia aa, bi le sigisè ayoo yíi mɔ a ghìrè mɔ tá àban ya a tigè ñlèrè ñghɛɛ tsi'í àbɔɔ àbɔɔ, ajàn yíi mɔ àfisè ya a le si tii aà.

18 Abèè a fù'ù mɔ, bo tsu'u ñka fi'í ñi àbè'è ñma'a wa múm ñki ñlon mɔ àfisè ya a le si tsigè aban ya si'í si'í aà.

19 A bè mɔ a ñjwi yíi ì yòɱtè aa, bo kí ñtsu'u ñka mma'a ñi ñjoo aban jya jì mɔ'ɔ a múm ñki.

* 27:9 ñjwí Nsì'ítè ìbì kè ñjwí ñsì'ísè nu tì jì (Lev. 16.29-34)

²⁰ Afisè ya a le ñghèè ní mbíi a ní ñjwi jì ghà'àtè kaa ñù wa'a noò kè fñjòñ ní ñlì'i yè. Bì'í le nyè mæ kaa mánjì ñkhè ñwo kaa à le ñwa'a bè.

²¹ Tsó ajàñ mæ à le si baa boñ bè bya tswe mæ a ñjwi jì ghà'àtè ti ji aa, Paul à le ntæ a titi bo nswon a mbo bo mæ, "Bilim bá, a le mbaa mboñ mæ boñ ní le nyu'u annù ya mæ mè le nswon aa, kaa wa'à a Crete mà'àtè, bæ boñ kaa afisè ya a sí ñg'i ní àban yù tã, kaa bí'inè wa'à ndùu njoo ghù mæ bí'inè mà'à mæ a ñki aa bwé.

²² La tsítsòñ, mæ bù'u mbo mæ tá ní tswa mîntii muu, ñlonj mæ kaa ñù yí mífùù kaa à ka wa'à ntwèntii yí bwé. A ka kii bwe tsi'í aban yù.

²³ Nlonj mæ à ghìrè mbè nítugè tsi'í sii aa, angel Nwí, wa mæ mæ gha'asè aa, a zì a mbo mæ,

²⁴ ñswonj mæ, 'Tsee ki b'o'c mbá Paul, wa ò tswè ní ñghèè ntæ a nsi Kaisa; yè, Nwí, a ñjim àbòñntii yí, à kii mæ nfa ntwèntii bè bú bitsim bíi mæ búbo tswè aa a mbo wò.'

²⁵ Ní tigè ntswa mîntii muu mbá bilim bá ñlonj mæ mè ññ ñtí ghá a nu Nwí, mbii mæ ànnù yii mæ à swon a mbo mè aa a ka f'è tsi'í maa ajàñè.

²⁶ La bi ka tigè tii yí'inè ì ghèè f'isè a mbèè kàñki yí mò'ò."

²⁷ A bè mæ ní ñtí itugè ní ñjwí yii ì le ntigè nywe'e nighúm ñtsò ji ní kwà aa, afisè ya a le mburè kii tii yí'i wa múm ñkí Miditerinea, ñgáñntii àbanj jya yè mæ bí'í ghèè mæ ñka nywe'e a mbèè àghøjè ñki.

²⁸ Bo le ntigè mfigè ntsotè ñkí ya, ñyè mæ à le mbè tsó bìmeta mighum mi níkwà. Abàñtè atsyá a bù mfigè nyè mæ à le mbè bìmeta mighum mi ntàrè.

²⁹ Bo ká mbo'c ní mæ à banj ya a ka yí fùu alañsè ñgò'ò ñtigè mma'a itii ntswá àbanj ji níkwà wa ñjim àbanj, ñtswe ntigè ntsa'atè Nwí mè àbèè à fu'u.

³⁰ Ñgáñntii abanj jya ì le ntigè nlobitè mæ bi khè waa, le boñ bi sigisè mæ múntsirè akànu'u wa múm ñkí, m̀bagilè ní mæ bo tsyá ñghèè a mmá'a àyoo ntswá àbanj ya yí mò'c wa nsi abanjè.

³¹ Paul a tigè ñswonj a mbo ñdii bìsogyè wa bo bí a mbo bìsogyè bya mæ, "Wá ñgáñntii abanj jù bæ tuu fàa múm abanj tswe, boñ kaa mbè ní wa'à yweenè."

³² Bìsogyè bya tigè ñkwye ñkirè akànu'u wa a tigè ñlørè ñghèè.

³³ Abèè a kà mæ aa ñwanè, Paul a bu'ù mbo a mbo bè bya bitsim mæ bo ji ayodè, ñswonjè ní mæ, "Sii àà ñjwi ñighúm ñtsò ji níkwà mæ ní tswè ñbò'c nyu'utè, ntswe tsi'í tì jì.

³⁴ Mæ gaansè ghuu mæ ní ji ayoo ní jì tã boo tswè ntii. Wa kaa tsi'í ñonjè átú ñù yí mífùùrè a titii bù kaa ì ka wa'à bwé."

³⁵ Nòò yii mæ Paul à le nswonj laa a aa, nlogè abaa, mfa mbi'ikè a mbo Nwí a nsi mi'ì bo bitsim, m̀batè nkurè.

³⁶ Bo bitsim le ntigè ntswa mîntii myaa, ñki nloo mijì njì.

³⁷ Bè le ntswe wa múm abanj ñkhè jì baa ní mighum mi sambaa ntsò ñto'o.

³⁸ Bo bitsim jì mè ñyurè, ntigè mfi'ì misàñ m̀tsim mii mi le mburè aa mma'a a ñki mè tá abanj ya yañsè.

Ajàñè afisè ya a le nsàtè abanj ya àà

³⁹ Abèè a fù'ù mâ, kaa bo wa'â adigə ya mə bo le ntswe ghu aa nanşə nzi. Nyə adigə yî mɔ'ɔ a bə tsɔ' ɔ̀ghəŋəŋə ŋkî yîi mə àwàŋ a le ntswe ghu aa, ntigə ñlɔɔ mə bo ywe'etə swuŋə aban̄ ya i ghèè ni yu maa adigə,

⁴⁰ Bo le ntigə ŋkwye itii ntswá aban̄ jya mà'anə a ŋkî, ŋkî ntenantə m̄ŋk̄irè m̄ii mə bi le ŋkwere mb̄ii aban̄ ya ghu aà; ntigə ŋkɔ'ɔsə atsə'ə ntii aban̄ ya yîi a le ntswe a nsi aa mma'atə, aban̄ ya a tigə ŋghɛɛ wa aghəŋə ŋkî.

⁴¹ Aban̄ ya a le mb̄an̄nə ghɛɛ mfuu yî wa nî àwàŋ ñtsə nsigə ŋghɛɛ a nsyè. Nsi aban̄ wa le ŋkuu wa múm àwàŋ kaa wa'â bù ñtsiginə. Hk̄an̄nə ŋkî i b̄an̄nə ñtigə mbatə n̄j̄im à ban̄ ya a bà'a bà'â.

⁴² B̄isogyè bi le ñlòð mə bi zwitə ŋḡan̄j̄etsan̄ jya tâ bì tsuu yɔ'ɔ ŋkî wa i khèkè.

⁴³ Tsɔ' mə atu b̄isogyè ya a le si lòð nyweensə Paul aa, à le ŋkii mə bi tsuu ma ya ànnù lɔ' gh̄irè. Mban̄nə nswon̄ mə bè b̄ii mə bi zì nyò'ð ŋkî aa, tâ bì fuu nyɔ'ɔ ŋghɛɛ mfè'ɛ a aghəŋə,

⁴⁴ tâ àbùgè b̄ə tigə ntswa plank bo bì ibà'â plank aban̄ jya ntigə nyɔ'ɔ ŋghɛɛ mfè'ɛ a nta'â. Ma mùu ni m̄an̄j̄i bè bitsim le ntigə nyɔ'ɔ ŋghɛɛ mfè'ɛ wa aghəŋə ŋkî siginè.

28

A ala'a Malta

¹ Aj̄an̄ yîi mə b̄i'î le ŋkhè niwo ntigə nzi ŋkuu a aghəŋə ŋkî siginè aa, bi le nswon̄ a mbo b̄i'î mə k̄úm k̄in̄ki wa, à ni Malta.

² Bala'a bya le nanşə ntswe nî àbòŋəntii a nu b̄i'î ñtigə ŋghirə nî innù j̄i siginè a nu b̄i'î. Aj̄an̄ mə mb̄əŋ i le si loo, ìdigè i fwe aa, bo le ŋj̄ètə mɔ'ɔ ŋkwere yî'i ghu.

³ Paul, à le ŋghotə itii ŋkwee j̄i mɔ'ɔ a ntɔɔ wa ni mɔ'ɔ. A kà mē aa ntɔɔ aa, tsɔ' mə mɔ'ɔ wa i le i lòð aa, no i fè'è wa nî ŋkwee nloo abò yî n̄j̄əŋə ghu.

⁴ Aj̄an̄ mə bala'a bya bi le nyə no ya i j̄əŋnə ghu abo aa, bo tigə ñswon̄ə ni a titii bo ni mə, “Kaa àj̄in̄kè a si ghu tswé wa n̄u gh̄úlà à ni ñzwitè n̄u. Ka mə à khè niwo ni ŋkî aa kaa b̄in̄w̄i bì wa'â b̄ii mə tâ à tswé nt̄i.”

⁵ La Paul a mi'î no ya i wò wa ni mɔ'ɔ, kaa ŋk̄i'î nî ŋḡi'î ȳi tsù tswé.

⁶ Bo le si tigə nyu'utə ni mə idigə nú ji i ka kɔ'okə, kə mə à ka w̄'ikə w̄ó i kwo. Là, àj̄an̄ə mə bo le ntigə nyu'utə nyu'utə kaa annù ȳi bì ȳi tsu ka k̄i'î fè'è aa, bo tigə ŋkwensə m̄ant̄i' myaa ntigə nswon̄ə ni mə à ni nw̄i ȳi m̄ò'ð.

⁷ Nyon̄tə maa adigə k̄in̄ki, àdigə nsyè ȳi mɔ'ɔ a le ntswe ghu, m̄b̄ə ȳi mfɔ' ȳi à le ntswe maa k̄in̄ki, ìk̄úm ȳi i bə Publius, à le ñlògè ȳi'î, ñlɛntə ȳi'î ts̄i'î siginè a n̄j̄im n̄j̄wi ji tarè.

⁸ Ta bì Pablius à le nnòŋ ŋghɔɔ ni fibà bo bì àtoonsə. Paul à le ŋghèè ŋghantə ȳi, ñtsa'atə Nw̄i, ñn̄ɔŋsə mbò m̄i ghu atu a tiè.

⁹ Aj̄an̄ mə a le mfè'è laa, àbùgè bè b̄ii bi le ntswe wa k̄in̄ki ñtswe ni m̄ighòð a nu bo aa, bo le ŋkî nzi bi ghurè waa.

¹⁰ Bo le ntigə ntəŋə ȳi'î nî ñjoo j̄i ghà'atə a ŋghu'usə ȳi'î ghu. Nòð ȳi'î b̄i'î le mbù ŋkuu aban̄ə ŋkî mə bi ki ghèè aa, bi n̄ŋ ñjoo ts̄im j̄ii mə i le mbon̄ a mbo b̄i'î aa wa múm aban̄ə.

11 Bìsàṅ tsyà mē bi tarə, bī'í tīgè ṅkuu a múm àban yí mē a le nlò a ala'a Alexandria, bi twonḡ nì ìkùmə aban ya ni "Mìmfà'a mi Nwí" mē a le ṅkhə mfə'ə yí tì wa, ntəə wá kɪŋki.

12 Bī'í le ṅghèè ñywe'e a Syracus m̀fɛ'ɛ ntswe ghu njwi ji tarə.

13 Bī'í lò mē ghu ṅkarə ṅghɛɛ nywe'e a ala'a Rhegium m̀fɛ'ɛ ntswe ghu, ṅjwí i tsyà mē yí m̀fúurə àfísə a ló a mbu'untii ṅko'ɔ, à tì mē tì bə ní ṅjwi ji baa, bī'í ṅghèè ṅku'u a Puteoli.

14 Bī'í le nyə bɔɔ bi Kristo ghu. Bi tīgè ñlogə yí'í bī'ibo tswé ghu njwi ji sàmbaà. Ma mùu ajàn bī'í lò ghu mbu ntīgə ṅghɛɛ a ala'a baRoma.

15 Ajàn mē bɔɔ bi Kristo bii bi le ntswe ghu bi le nyu'u mē bī'í zì mē aa, bo le nlò nì idīgè tsi'í tsò m̀itaa Appius bo bi àdīgə yí m̀ɔ'ɔ mē bi le si twon ṅi Nda bìgì ji Tarə, ṅzi mbòò yí'í. Nòò yí mē Paul à le nyə waa laa, à le mfa mbi'ikə a mbo Nwí, ṅtìi yí i kuù.

Ajàn mē Paul à le ntswe a ala'a baRoma aà

16 Nòò yí mē bī'í le ṅkuu a ala'a baRoma aa, bi le mmà'atə Paul mē tá à ghɛɛ ṅka ntswe tsi'í yù, m̀fa sogyè yí m̀fúurə a bē n̄i.

17 Njwí i tsyà mē ji tarə, a twon bitsyàsə bi baYuda bii bi le ntswe wa adīgə aa tá bi zì. Bo zì mē, a swon a mbo bo mē, "Bilím bā, ka mē kaa mē le ṅki'i annú tsu ghìrə a nu bē bi'inə, kə ni n̄n̄sə bitaa bi'inə, bi le ntswa gha tsi'í tsò ṅgàṅatsan, ñlogə gha a Yerusalem ṅzi mfa a mbo baRoma.

18 Ajàn mē bi le nlèntə gha ghə mē bi m̀'atə ghá ñlon mē kaa bo le ṅki'i annú tsu a múm isa'a mē yə mē mbə a ghìrə bi zwiṭə gha aà.

19 Lá àjàn mē baYuda le ntuu aa, kaa annú yí ghìrə yí dàn a le wa'á a mbo mē bē, ma mùu ajàn, mē tīgə mbetə mē bi tsyasə gha a mbo Kaisa, ka mē kaa mē s̄i n̄i annú dàn a n̄i a atu bála'a ba tswé aà.

20 A bə n̄i'í annú yí mē mē twonḡ ghuu mē mē yə ghuu i kii ghàà a mbo bù aà. Nlon mē àtsan yù a tswə a mbo mē aa nlon ṅkwitu annú yí mē baIsrael bə aà."

21 Bo le ṅkwi'i ghu mbo mē, "Kaa bī'í s̄i aṅwà'ànə yí dàn m̀bi'i ṅgaà yə a Yudea kwərə. Kaa ndám yí'í yí tsu yí à lo a ndùgə ṅzi aa, kaa k̄i'í annú yí bi yí tsu nlon ṅgaà yò k̄i nswonḡ.

22 La bī'í ka kòṅtə nyu'u joð m̀m̀òntə. ṅghɛɛ ni ndámánjɔṅ ma yú mē o swonḡ n̄i annú yí aa, bī'í zì mē idīgə tsim jii mē bo ghèè ghu aa, b̄ ghàà ñtuu n̄i annú yí fii yí bi d̄i'í aà."

23 Bo le nləè ṅjwi bo b̄i ghà'à ṅgha'a zì ṅtsi'í yí a nda yí mē à le si tswə ghu aa, a tīgè ṅnanṣə ṅghaa a mbo bo, nloginə tsi'í a títugə a mbà'a mbà'a ñywe'e a ṅkwé'f̄. Nto'ɔtə n̄i annú ñlonḡ annú nif̄ Nwí. Nywe'etə ni a ṅghìrə mē tá bo bii Yesu Kristo, ṅyonḡ ni ajàn mē bi le ṅjwà'ànə ni n̄n̄sə Moses ṅghɛɛ nywe'e a ni ṅgàṅntoo Nwí.

24 Bo b̄i m̀ɔ'ɔ le nyu'u annú ya mē à le nswonḡ aa mbii, b̄i m̀ɔ'ɔ bi tuù.

25 Bo le ntīgə nlo ntīgə ṅghɛɛ n̄i waa kaa wa'à biinə, àswùṅnə a fɛ'ɛ a titii bo, a noò yí mē Paul à le nswonḡ annú yúlà mē, "Azwí Nwí a le nswonḡ tsi'í annú níkon a mbo bità bi bitaa buu n̄tsya a n̄jim ṅgàṅntoo yí Yesaiah mē,

26 'Ghèɛ a mbo bə buà ñswonḡ a mbo bo mē, N̄i ka yí k̄i nnanṣə yu'u lá kaa atú yuu wa'à ghu ka nlaa.

N̄i ka yí k̄i nanṣə yə kaa mi'í muu wa'à ghu laà.

27 Nlon mē m̄ntii mi bē bù luu n̄i àj̄ntə.

Bi jesè ìtòḡnê jyaa kaa bo wa'à nì ìnnù bú òyuu,
 ḡkusè mi'í myaa,
 mbì'ì bo lô òyè nì mi'í myaa,
 ḡki nyuu nì ìtòḡnê jyaa,
 ḡki yuu mìnṡì myaa laa ghu,
 nìbḡḡkè waa, nzi a mbo mè, mè ghurè waa.

²⁸ “Tà à naḡsè nlaa atu bú mè wa bi tòò mè annù ajàḡ mè Nwí yweensè
 bê aa a mbo bítizí Nwí; bo ka yu'utə.” [

²⁹ A swòḡ mè ìnnù ma jú aa, baYuda bya bi tigè òlò ḡghèè waa, ntigè
 ḡghaa tsi'í mbè ànnù a nì ìnnù ma jú jìi mè à lè nswòḡ aa.]*

³⁰ Paul à lè ntigè ntswe ghu ìlòò ji baa i kò'ò nluu, òtswe nì a nda yìi mè
 a lè nlòò tsi'ì yù òtigè ntu, ḡkwerè nì bè bitsim bìi bi zì a nyè yu aa,

³¹ òswòḡ nì ànnù nloḡ annù nifò Nwí, ḡkii ndi'ì nì ìnnù òlòḡ Mmà'àmbì
 Yesu Kristo nì òsi nì òsi, kaa wa'à bò'ò, kaa ḡù tsù a ki'ì nì ḡḡi'ì ghu mbo
 fâ.

^{28:27} Yes. 6.9-10 * ^{28:29} ìdìḡè jú jìi mè i tswe a múm [] aa kaa i si a múm ḡwà'ànè jì mò'ò
 tswè.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaROMA

NJ'IINNŪ AṅWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ñṅwà'ànè Paul a mbo ñghòtè a Roma. A le ñṅwà'ànè aa a nswonj mæ yu lɔɔ nzi nyæ waa, tâ bo bo fa'atø, lâ m̀bɔŋ tâ à zi nyæ waa, à le ñṅwà'ànè annù ñlonj ntoo yì ñsiginè ya mæ Mmà'ambì à le ntwonjè yì mæ yū ka nseensè aà. A ñghotê BaRoma aa a le ntswe BaYuda bo bitizi Nwĩ bii bi le nlò maa ala'a bo bi a itoo dàŋ. Ma la a bø mæ Paul à le si ghàa aa a mbo bàYuda (2.17-4.25) bo bi a mbo bitizì Nwĩ (1.13-15; 11.13).

Paul à fá àtu annù yii mæ yu lɔɔ ñghàa ghu aa tsi'i a nlòginè (1.16-17). Ntoo yì ñsiginè ya ì tswé nì midà'à a nyweensè bè bitsim bii mæ bi bii Kristo aà, baYuda bo bi bitizi Nwĩ. Ntigè nanjè nlogè noò ma mùu nì aṅwà'ànè ǹtɔ'otè annù yii mæ a tswe a nì ǹtoo yì ñsiginè aà. 'Mfoo nswonjè a ajàŋ mæ bè bitsim bi ghìrè mæ ibi, ntigè tswe a sà'a agha'a bo bi Nwĩ aà. Kaa mbè nɔŋsè a wa'à bè yweensè. Nwĩ a ghìrè annù bè a tsinè ñtsya aa a ñjìm àbiiintii a nu Kristo. Paul a tigè ñghèè nì mbii ghaa nlonj ntswèntii yii mæ nù à tswe nì yu a múm Kristo aà. Ngàŋmbii Kristo à tswe nì mbɔɔnè bo Nwĩ. Azwì a ghìrè kaa wa'à àbù'ù a mbo nɔŋsè bo nìwo mæ nì bu'utè nì bè aa bù mbè (7.24-8.3). Paul à ghàa ǹtɔ'otè ñji'ì annù yii mæ nɔŋsè à tswe ghu aà (5-7), ñtigè nanjè ñghaa siginè nlonj ntswèntii a múm Azwì, ñdi'ì ifà'a Azwì a múm ñtswèntii Krisèn. A ghìrè Azwì Nwĩ nù tigè ñtswe nì ñtswèntii yì m̀fii (11). Bè bii mæ bi tswe nì Azwì yì Làa aa a tsyàsè nì waa a nì ñnnù tsimè. Nù yii mæ à si nì Azwì Kristo tswé aa, kaa à si Krisèn bè (8.9).

Ñghèè a nì annù baYuda bo bi à yì bitizi Nwĩ, ñswonj mæ a le ntaŋtè Nwĩ ñghìrè mæ tâ baYuda tuu Kristo tâ fa abwarè a mbo ñṅwè'è mu nù ñtsim tâ ì zi Nwĩ a ñjìm ìbɔŋ yì a mum Kristo. Là à ka yì ti bè nì a ñjìm tâ baYuda bəŋkè waa mbii Kristo ñyweenè. Paul a tigè mbu ñghèè nì mbii ñswonjè ajàŋ mæ bè bii mæ bi tswe nì ñtswèntii yì m̀fii a múm Azwì bi tswe nì ñka nzi nì àkòrè nizì yaa laa. Bi tswe nì nifa mibimminú myaa a mbo Nwĩ ì ki fá'à ghu mbó. Bi tswe nì àkòŋnè, mbɔ'otè nì b̀isa'a bi ala'a, nlogè nì ñnnù jì siginè ñtsya nì ibi ghu, ñlɔɔ nì bimànji bitsim a ntswe nì mbɔɔnè bo bi bè bitsimè.

Bi yatè aṅwà'ànè yū aa laa:

1. Nji'ì annù aṅwà'ànè yū bo bi àtu annù 1.1-17
2. Ajàŋ mæ nù a lɔɔ mæ Nwĩ à yweensè yì aà 1.18—3.20
3. Ajàŋ mæ Nwĩ a yweensè bè aà 3.21—4.25
4. Ñtswèntii yì m̀fii a mum Kristo 5.1—8.39
5. Israel a múm àtaŋtè Nwĩ 9.1—11.36
6. Akòrè nizì bɔɔ bi Kristo 12.1—15.13
7. ñnnù ntsirè ñjìm bo bi àtsà'atè Paul 15.14—16.27

¹ Aa mæ Paul àbù'ù Yesu Kristo yii mæ à le ntwonj gha a nì ñgàŋntoò yì, ñtsɔ'ɔ nɔŋ mæ mæ ka nseensè ntoo Nwĩ yì ñsiginè

² Yïi mæ à le ñkà'à a mbo ba mbïi ñnɔŋ a ntii ñgãŋntooò ji bo ñwà'ànè a múm àŋwà'ànè Nwï aà.

³ Ntoò Nwï yï ñsiginè ma yï i tswe aa nlonɔ Mú yï Yesu Krsito Mmà'àmbi yi'inè yïi mæ, a múm ñjyãnu, à le mbè ñú àtsè David aà.

⁴ Lá a múm Azwï Nwï, Nwï à le ndi'i ni mîdà'à mí wè mæ à ni Mú yï a ajàn yïi à le nyweensè yi ni ñwo aà.

⁵ Ntsya ghu njim Nwïngɔŋ a tigè mfa abwarè a mbo bi'i mæ tá bi'i kwèrè ìbɔŋ Nwï ñki ntigè mbè ñgãŋntoo Kristo, nlonɔ aa ñgaa Kristo, mæ mbè a tigè ñlɔgè bè a ní ìtoò tsim ñzi ni bu mæ bi bii yi ñka nyu'unè nii.

⁶ Bù bii mæ ni tswe a Roma aa, bii mæ Yesu Kristo à ki ntwonɔ ghuu mæ tá ni bè bè bi aa, ni ki ntswe ghu abò'ò.

⁷ Mè tigè ñtoo ní àŋwà'ànè yú a mbo bù bitsim bii ni tswe a ala'a baRoma bii mæ Nwïngɔŋ à kɔŋɔ ghuu, ntwonɔ ghuu mæ tá ni bè bi aà. Tá ìbɔŋ Nwï bo bi ñbɔɔnè yïi i lo a mbo Nwïngɔŋ Taà yi'inè bo bi Yesu Kristo Mmà'àmbi aa, tá i tswe a mbo bù.

Paul à fã mbi'ikè a mbo Nwï

⁸ A ntsyambïi, mæ fa mbi'ikè a mbo Nwïngɔŋ ghà ñtsya a njim Yesu Kristo nlonɔ ghuu bitsimè, ñlonɔ mæ bi yù'u mé ànnù àbiintii yuu a mbï ñtsimè aà.

⁹ Nwïngɔŋ wa yïi mæ mæ fà'à ghu mbo ni ñtii ghà tsim, a ajàn yïi mæ mæ sèensè ntoo yi ñsiginè ya mbi'i Mú yï aa, à ní àyèfè ghà mæ mæ swonɔ aa ànnù ññkɔŋ mæ, mæ wa'atè ní ghuu a múm àtsà'atè Nwï a ñgɔŋ bìnòò bitsim kaa ki'i kaa.

¹⁰ Ñgɔŋ bìnòò bitsim mæ yi ti tsà'atè Nwï aa, mè betè ní Nwï mæ a ní ñkɔŋè yï, tá à ghìrè tá mè zi ajàn yïi mæ mbè mè zì ñghantè ghuu tsitsɔŋè.

¹¹ Nlonɔ mæ mæ nanɔsè nyè'etè ni a nyè bù, mæ mbè mè zì ñghìrè ni ñnsè ñtsya ni mètɔŋnè mïi mæ Azwï a tɔŋɔ gha ghu aà.

¹² Mæ swonɔ aa mæ, mbè bi'inè diintè a yi'inè bi'inè ni bi'inè a njimè àbiintii, mæ mbè àbiintii yuu a diintè gha, àya akí ñdiintè ghuu.

¹³ Bilim bá mæ lɔɔ mæ ni nanɔsè nzi mæ a ní ñgàà jì ghà'atè, mè kà'à mé mæ mè zì yè ghuu, (lá ñzi ywe'e tsitsɔŋ bi kiì ñkɔŋ naa tsi'i kɔŋè). Mæ lɔɔ nzi mæ mbè mè lɔgè bè a titii bù bo bi atitii bi tizi Nwï bi mɔ'c mfa a mbo Kristo le.

¹⁴ Mè tswe ni àbè'è ñlonɔ ñgaa baGrikia, bo bi bi'tizi ànnù, ñtswe ní àbè'è ñlonɔ ñgàŋ mitsyè bo bi ñjɔŋtè bè.

¹⁵ Tsó mæ a bè laa, mè tigè ñnanɔsè nyè'etè ni a ñki nswonɔ ntoo yï ñsiginè ya a mbo bù a ala'a baRoma.

Mîdà'à mi ntoo yï ñsiginè yá

¹⁶ Kaa mè si atu ñrè nlonɔ ntoo yï ñsiginè yá, ñlonɔ mæ i laa mbè mida'a mi Nwï mïi mæ mi yweensè bè bi tsim bii bi tswe ní àbiintii aà; baYuda a ntsyambïi, ñki ntigè mbɔŋ yɔŋtè a nu baGrikia.

¹⁷ Nlonɔ mæ ñtoo yï ñsiginè ya i ghìrè a laa a ni a mbo bè a ajàn yïi mæ Nwïngɔŋ a ghìrè ànnù yaa bi bè a tsinè aa a njim àbiintii, a ñlògìnè i ghèc lwí'isè. Àŋwà'ànè Nwï a swonɔ ñlonɔ àbiintii mæ, “Ñù yïi bi ghìrè ànnù yi tsinè bo Nwï a njim àbiintii aa, àa yï tswe ntii.”

Ajàŋ mæ ñù mîsɔŋ à wo ànnù aà

18 Nwĩngòŋ a aburè a dì'i àfiintii yi a nu bè m̀bi'i ngòŋ ibi waa tsimè. Kaa bo si Nwĩ bo'ò, ibi waa yii m̀bo bo ghìrè aa i kinè ni m̀tá bè tsuu annù nĩŋkonj i zi.

19 Nlonj m̀ə annù yii m̀ə bè tswe nĩ nzi m̀bi'i ngaa Nwĩ aa a laa a m̀bo bo, nlonj m̀ə Nwĩngòŋ a dì'i m̀ə a m̀bo bo.

20 Nloginè ajanj m̀ə bi le nanjsè m̀bi aa, màrè Nwĩ yii m̀ə kaa bi si yè aa, bo bi m̀itii mi mya m̀ə mi tswe nĩŋkonj aa, bo bi tsi'i àjanj yii m̀ə à ni Nwĩ aa, a nanjsè mfè'è ñlaa a m̀bo bè, a ajanjè bo yè njoo jii Nwĩngòŋ yumbonj à nanjsè aà. Kaa bo si nĩ ànnù d̀anjè a nswonj i fi'i ilèé waa ghu tswé.

21 Ka m̀ə bo le nzi Nwĩ aa, kaa bo le ŋki'i nii tsò Nwĩ ghu'usè, kaa ŋki'i nì m̀bi'ikè ghu m̀bo kii m̀fa. Bo b̀aǹnè ñlogè nĩ m̀itsyè myaa ŋwa'atè nĩ b̀è ìnnù d̀anjè d̀anjè ghu. I finsè m̀intii myaa.

22 Aj̀anj m̀ə bo swonjè ni m̀ə bo ni ñg̀anm̀itsyè aa a b̀aǹnè ñghirè bo tigè m̀ə ij̀j̀tè.

23 A m̀bo bo a ŋka mmii Nwĩngòŋ wa yii à lwĩ'i nĩkonj aa, bo b̀aǹnè ñka mmii nĩ ñjoo jii bo nanjsè i finè ñù m̀isòŋ yii a kwo aa, m̀finè b̀isij, m̀finè nnaà, ñki m̀finè b̀imajugè.

24 Maa ajanj, Nwĩngòŋ a tigè m̀me'e waa m̀ə bo bwe a nĩ ñjoo nsinj jii m̀ə m̀intii myaa yè'ètè aa ñtigè ñghirè nĩ ìnnù adirètu bo ni bo.

25 Bo logè ànnù nĩkonj nlonj ngaa Nwĩ m̀bəǹkè a tigè àbanjennù. Bo k̀i ñtigè mmii ŋkii m̀fa'a ni a m̀bò ñjoo jii Nwĩ à nanjsè m̀banjè m̀m̀'atè a yi Ng̀aǹnansè ñjoo wa yii bi tswe nì ñka ng̀ha'asè a ngòŋ binòò bitsimè aà. Amen.

26 Nlonj ma jù ìnnù m̀ə bo ghìrè aa, Nwĩngòŋ a me'è waa a m̀bo ìnnù adirètu jii m̀ə bo yè'ètè aà. B̀angyè byaa bi ma'atè m̀b̀aǹnè ñtigè nlogè ni b̀angyè.

27 Mb̀aǹnè i k̀i ñtigè m̀ma'atè b̀angyè ñtigè nlogè nĩ m̀b̀aǹnè. Mb̀aǹnè i bu'u nĩ ìnnù adirètu jii swèrè ñswerè bo bi m̀b̀aǹnè jii m̀'ò, ñtigè nnijè nĩ ñjo Nwĩ yì ñtii a nu bo nlonj ìnnù jyaa jya m̀ə bo bù'ù aà.

28 Aj̀anj yii m̀ə bo le ntuu m̀ə kaa m̀ə bo ki'i ànnù nĩŋkonj m̀bi'i ngaa Nwĩ a m̀m̀ ñtii bo lèè aa, Nwĩngòŋ a m̀me'e waa a m̀m̀ ìnnù nsinj, m̀m̀d̀ontè jyaa bo bi a ni àkòrè nizì yì b̀i.

29 Bo le ñtigè nluu nĩ m̀buu ìnnù ibi'intii, ñluu nĩ ibi, ni ntii yii i yè'ètè ñjoo aa, ni ìnnù jii b̀i. Nluu ni àghè'è̀nè, ni annù nzwitè bè, ni fikòrè, nĩ m̀bwe'esè, ni m̀inàŋ, ni fiswonjè,

30 ñtswe nĩ ñghàa a ñj̀m, m̀baa nĩ Nwĩ, m̀b̀agitè ni bè, ntə̀ə̀ə̀, ñjèe nĩ nu, m̀forè nĩ ìnnù jii bi, ñtii nĩ àtu a m̀bo bitaa byaa bo b̀imaà byaa,

31 m̀b̀ə ij̀j̀tè, m̀b̀ə b̀è bii kaa bi si ŋkà'á yàà lèè, m̀b̀ə bitikò m̀ilij̀nè, m̀b̀ə b̀awà tighègè.

32 Ka m̀ə bo zi m̀ə nòŋsè Nwĩ à swòŋj m̀ə, ñù yii m̀ə a tswe m̀buu ntwèntii ma ghù à ka kwo aa, bo gheé nĩ m̀b̀ii a ñghirè ma jyaa ìnnù ñkii m̀beentè m̀ə tá bè b̀i m̀'ò ka ñghirè.

2

Ajanj yii m̀ə Nwĩ a nĩj isa'a a nu bè ñlonj ibi waa aà

1 Tsò m̀ə a b̀ə laà aa, kaa m̀ə è wa'a ilèé gho fi'isè m̀ə m̀ə è ka ntwitè m̀l'ò mi b̀è b̀i m̀'ò, kè è tɛ'è m̀ə b̀ə wò, ñlonj m̀ə, è yi ti ghìrè laa, è

kii ñtso'otè aa ghò isa'à, ñloŋ mæ, wò yii o tso'otè misa'a mi bê aa, o kii ŋghirè innù jii bo ghirè aa.

² La bi'inè zi mæ ñjo Nwĩ yii mæ i kù'ùnè aa, i kuu a nu bè bitsim bii bi ghirè innù tsi'ĩ tsò ma jú aa.

³ Ndim ghà, ò mòòntè mæ ò bə ki tso'otè mĩlò'ò mi bê bi mɔ'ò, lá i kii ghirè nĩ innù jya mæ bo ghirè aa, bəə boŋ ñjo Nwĩ yii i kuu a nu bè bi mɔ'ò aa i ka wa'á a nu wò kuu aa é?

⁴ Kè kaa ò si laŋtè nĩ àjàŋ yii mæ Nwĩ a nanşə ŋghirè nĩ ibòŋ a nu wò, mfoonsə nĩ innù jii o ghirè kaa wa'a kù'ùnè, ñkii ntswa nĩ ñtiì yi aa é? O sè zi mæ Nwĩ a ghirè ibòŋ ma ghú a nu wò ñyu'utè aa mæ ò bəŋkè ntiì gho aa é?

⁵ Lá àjàŋ yii mæ o ghèè nĩ m̀b̀b̀i tsi'ĩ a ntiì àtu aa, o lòò aa mæ tá àlwintəŋə Nwĩ yĩ tti ya tá à yi ñkuu a nu wò a noò yii mæ Nwĩ à tsò'ò aa, wa njwi yii à ka yĩ ki tso'otè misa'a ni m̀aǹj̀i yii à tsinè aa é?

⁶ Maa njwi à ka yi ñiŋ ñjo a nu ñù ñtsim i yòŋè aa ni m̀igh̀ir̀iǹè mi innù mi.

⁷ A mbo bè bii mæ bi tswa m̀int̀ti myaa ŋghirè nĩ innù jii i tsinè aa, nloò ni mæ tá Nwĩ à ñentè waa mfa ñigha'a a mbo bo ñki ŋghirè tá bò yi ntswe nĩ ñtswènti yii i lwi'i ñiŋkoŋ aa, Nwĩ à ka yĩ fa ntswènti yii i lwi'i ñiŋkoŋ aa a mbo bo.

⁸ Lá ŋghèe a ni bè bii mæ bi lòò tsi'ĩ àyaa annù kaa wa'a ni ànnù ñiŋkoŋ yu'unè, ŋghirè tsi'ĩ innù jii bi aa, Nwĩ à ka yĩ swi'i alwintəŋè yi a nu bo.

⁹ Nwĩ à ka yi ñiŋ ŋgi'i yĩ ñwè a nu bè i ghirè tá bè bitsim bii bi ghirè innù jii bi aa bi nanşə ñyu'u nyanə, i lògìnə a nu bàYuda a ghèe a ni bè bii kaa à sè baYuda bə aa,

¹⁰ lá i ñentè ñù ñtsim yii a ghirè annù yii a tsinè aa, i fa ñigha'a bo m̀b̀òònə ghu mbo, i lògìnə a nu baYuda i ghèe a nu bitizi Nwĩ.

¹¹ Nloŋ mæ Nwĩ a tso'otè misa'a mi bê bitsim aa tsi'ĩ ñgiŋ ŋgiŋè.

¹² Bè bitsim bii mæ bi ghirè innù jii bi kaa wa'a bè bii mæ bi lèè ñkwèrə nòŋşə Nwĩ bə aa, bi ka yĩ kwo bwe kaa tá Nwĩ à wa'a isa'à waa tso'otè ñyoŋə aa nòŋşə; lá bè bitsim bii mæ bi ghirè ibi, ñzi a nòŋşə Nwĩ aa, Nwĩ à ka yĩ tso'otè isa'à waa i yòŋè aa nòŋşə.

¹³ Nloŋ mæ kaa sè aa bè bii mæ bi yu'u nòŋşə aa bə mæ annù yaa a tsinè a nsi mi'i Nwĩ. Lá à bàŋnə mbə aa bè bii mæ bi lèè nòŋşə wa aa mæ Nwĩ à bii mæ ànnù yaa a tsinè.

¹⁴ Bitizi Nwĩ bii mæ bi lè ñwa'à nòŋşə Nwĩ kwèrə ntsyá a ñjim Moses aa, bo bə ki ghirè annù yii mæ nòŋşə a lòò aa, a ajàŋ mæ m̀iti myaa di'i aa, boŋ a di'i aa mæ bo tswè ni nòŋşə, ka mæ kaa bo lèè wa'a nòŋşə Nwĩ kwèrə aa.

¹⁵ Bo tigè ñdi'i mæ bi ñwa'ànè mè innù jya jii mæ nòŋşə a lòò aa a múm m̀int̀ti bo. M̀igh̀ir̀əǹè mi innù myaa tigè m̀b̀ə ayəfə, m̀int̀ti myaa sa'a nĩ waa mæ kè bo ghirè aa annù yii a ku'unə aa kè mæ a sè ku'unè lè.

¹⁶ Ma yú ànnù a ka yĩ fè'è aa wa njwi mæ, nyoŋə nĩ ñtoo yĩ siginè ya mæ mæ swoŋ aa, Nwĩ à ka yĩ sa'a innù tsim jii mæ bə ghirè a adigè alò'òsə aa i tsysà aa a ñjim Yesu Kristo.

Annù baYuda bo bi nòŋşə

¹⁷ Ŋghèe ni wò, m̀b̀ə ò ka ntwoŋə ni gho ni ñù baYuda; m̀b̀ə ò tɛ'ɛ atú yo ni nòŋşə, ñkii ntərə ni mæ ò nanşə nzi Nwĩ;

18 m̀b̀e ̀o zi annu yii m̀e Nwĩ a l̀ò aa, ̀nkii mbeent̀e nĩ annu yii m̀e a boŋ maŋs̀e nloŋ m̀e ǹoŋs̀e à di'ĩ m̀e a mbo wò aa;

19 m̀b̀e ̀o naŋs̀e mbii m̀e ̀o ni ntsyàs̀e bĩf'̀aǹe, m̀b̀e ̀nkà'a a mbo b̀e bii bi tswe a múm m̀fi idig̀e aa,

20 m̀b̀e ndi'innu a mbo iŋŋt̀e b̀e, m̀b̀e ndi'innu a mbo b̀oŋkhe, nloŋ m̀e ̀o bii m̀e ǹoŋs̀e wa à tswe ni m̀tsỳe m̀tsim bo bi annu nŋkoŋ,

21 tsi'ĩ wò yii m̀e ̀o di'ĩ nĩ b̀e bĩ m̀o'̀o aa, ̀o di'ĩ m̀e ibinú gho aa ̀e? Wò yii m̀e ̀o swoŋe ni m̀e b̀e tsuu ki ỳer̀e aa, ̀o si ỳer̀e aa ̀e?

22 O swoŋe ni mi b̀e tsuu m̀aghàb̀e ki ji, ̀o si m̀aghàb̀e ji aa ̀e? Wò yii m̀e ̀o naŋs̀e mbàa annu m̀ŋkob̀e aa, ̀o ỳer̀e njoo idig̀e mmà'a b̀inwĩ aa ̀e?

23 Wò yii m̀e ̀o t̀er̀e nloŋ ǹoŋs̀e aa, ̀o tsa'a Nwĩ aŋaŋ yii ̀o wò ǹoŋs̀e aa ̀e?

24 Aŋwà'aǹe Nwĩ a laa nswoŋ m̀e "B̀itizi Nwĩ b̀egit̀e nĩ Nwĩ nloŋ ŋgaa yùu."

25 Tsĩts̀oŋ annu ŋjèt̀e ñu à nĩ annu yĩ t̀ins̀e aa m̀e m̀b̀e ̀o ká ñyu'uǹe nĩ ǹoŋs̀e, annu aŋaŋ m̀e bi ŋjèt̀e gho aa a tig̀e m̀b̀e tsi'ĩ tsò kaa bi s̀i gho ŋjèt̀e.

26 Maa aŋaŋ m̀b̀e ñu yii ka bi s̀i yi ŋjèt̀e a ka nl̀e ǹoŋs̀e, b̀e boŋ bi ka wa'à tig̀e nỳe yi aa tsò ñu yii bi ŋjèt̀e yi aa ̀e?

27 La a b̀e m̀e b̀e bya m̀e kaa bi s̀i waa a nyãnu ŋjèt̀e bi b̀aŋǹe nl̀e nĩ ǹoŋs̀e aa, bi ka b̀aŋǹe sa'a ghuu i nŋ ŋgi'ĩ a nu bù bii m̀e ni tswe ni ǹoŋs̀e wa yii m̀e bi le ŋwà'aǹe nl̀e, bi kĩ ŋjèt̀e ghuu, la ni b̀aŋǹe wo nĩ ǹoŋs̀e aà.

28 Nloŋ m̀e ñu yii m̀e a di'ĩ ni aa a abe abe m̀e yu ni ñu baYuda aa, kaa à si ñu baYuda naŋs̀e m̀b̀e, kaa annu ŋjèt̀e ñu yi annu nŋkoŋ kaa wa'ã aa annu abe abe b̀o annu nyãnu ki m̀b̀e.

29 Annu a m̀b̀e ñu baYuda yii bi ŋjèt̀e yi aa, à b̀e aa annu a múm nti bo annu yii a ghir̀e Azwĩ, kaa wa'ã aa annu ǹoŋs̀e wa m̀e bi ŋwa'aǹe b̀e. Kaa a ñu ma ghú laa a wa'à ni b̀e beent̀e, a b̀aŋǹe mbeent̀e b̀e Nwĩ.

3

1 Tsò m̀e a b̀e laa, baYuda tswe aa ni àk̀e m̀e a kwet̀e waa ntsyat̀e b̀itizi Nwĩ aa ̀e? K̀e annu yĩ sigiǹe yĩ tsu a tswe ghu nloŋ aŋaŋ m̀e bi ŋjèt̀e nĩ ñu ghu aa ̀e?

2 ̀ŋj̀e, innu ji ghà'at̀e i tswe ghu a ni b̀imãŋji bĩ ghà'at̀e. Annu yi ntsyamb̀i a b̀e m̀e Nwĩ à le mfòò m̀fa nighàa ni aa a mbo baYuda.

3 M̀b̀e a b̀e yii m̀e bo bĩ m̀o'̀o bi le ŋwa'à ǹoŋs̀e wa naŋs̀e mbii ŋka yoŋe, àk̀e a ghir̀e aa ̀e? A tig̀e m̀b̀e aa m̀e Nwĩ à ka tuu yii ŋgaa a ŋghir̀e annu yii m̀e à le nswoŋe aa ̀e?

4 Kaa m̀b̀e a wa'à la b̀e! B̀i'iǹe zi m̀e Nwĩ a swoŋ aa tsi'ĩ annu nŋkoŋe yi ka m̀e ñu m̀s̀oŋe ntsim à ni ŋgãŋswoŋ abãŋǹennu aà. Aà aŋaŋ yii m̀e bi ŋwa'aǹe a múm aŋwà'aǹe Nwĩ aà, m̀e:

"M̀e tã bi di'ĩ m̀e innu jii m̀e ̀o swoŋe aa i tsiǹe, B̀e bi ki ntsò'̀t̀e isa'à gho, ̀o ji."

5 Lá m̀b̀e innu ji bi jii m̀e b̀i'iǹe ghir̀e aa i b̀aŋǹe ŋka ndi'ĩ aŋaŋ m̀e innu Nwĩ i tsiǹe aa, b̀i'iǹe tig̀e m̀bu nswoŋ aa m̀e ak̀e le? M̀e m̀b̀e Nwĩ a lwis̀e ntõŋ a nu b̀i'iǹe nloŋ innu ji bĩ j'i'iǹe, a ghir̀e aa annu yii a s̀i tsiǹe a ŋghir̀e aa ̀e? (Wa m̀e ghàa laa aa tsò m̀e b̀e ghàa aà.)

6 Kaa mbə a wa'a ma la bə! A laa bə aa maa ajəŋ boŋ mbə Nwī à yī ñtigə mbu tso'otə misa'a mi bə bī faa mbi aa mə akə aa ε?

7 Mbə a bə yīi mə ajəŋ mə mə sī nōŋsə Nwī wa nanşə mbii ŋkii ghirə aa, a bəŋnə ndi'i aa ajəŋ mə Nwī a ləə ŋkà'á yī ŋku'usə nzī nī nigha'a ghu mbo, bi tigə mbu nniŋə nī isa'a a nu mə tso' nù yī mbi aa a ya aa ε?

8 Bī'inə tse swonj mə tá bī'inə aa ŋghirə innù jī bi ta tá innù jī siginè ì ka nzi aa ε? Tso' ajəŋə mə bə bī mɔ'ɔ t'e'ε nniŋə nī innù a nu bī'i mbəgitə nī yī'inə nswonjə aà. Nwī à ka yī niŋ isa'a a nu bo a ajəŋ mə a ku'unə aà.

Kaa nù tsù à sī ghu tswè mə ànnù yī a tsinè

9 Ma mùu ajəŋ a tigə mbə aa mə akə aa ε? Bī'i baYuda boŋtə ntsyà bə bi mɔ'ɔ aa ε? Ŋŋaŋ, kaa tsi'i mutsirə. Bī'i t'e'ε mə nswonj mə bə bitsim tswə aa a mùm ibi, kə bə baYuda kə baGrikia,

10 Bi ŋwa'anə a mùm aŋwà'anə Nwī mə:

“Kaa ànnù nù tsù kaa a sī tsinè, ìŋjə, kaa tsi'i yī mǫ'ùrè!

11 Kaa nù tsù à sī a Nwī zī, ìŋjə, kaa nù tsù à sī Nwī loo.

12 Bə bitsim fùrə mə njiŋ yàa a nu Nwī, bo bitsim fànsə mə annù ñtigə mbi'i;

kaa nù yī mǫ'ùrè kaa à sī annù yī siginè ghirə, kaa tsi'i yī mǫ'ùrè.”

13 “Mintōŋə myaa mi bə aa tso' nisyè nī nī ŋa'anə ntəə mfi'isə nī àyà'a yī bi aa,

ìlèə jyaa i luu nī ìbaŋnənnù.”

“Mighàà mīi mə mi f'e'ε a ntsu bo aa mi bə tso' ñli'i yīi mə i f'e'ε a ntsù gè aà.”

14 “A ntsù bo aa a f'e'ε tsi'i mbəgitə jī bi ñlonj mə bo luu nī àlwintōŋə aà.”

15 “Bo tswa'atə nī a ŋghεε nzwitə bə,

16 bo yī ntsyà a adigə aa adigə ya a tigə ñluu nī ŋgi'i bo bi ajənə.

17 Kaa bo wa'á ajəŋ yīi mbə bo ghirə ntswe nī mbɔɔnə aa zī.”

18 “Kaa bo wa'á annù mbo'otə Nwī t'e'ε nzi.”

19 Tsitsōŋ bī'inə zi mə annù yīi mə nōŋsə a swonj aa, a ghàa aa a mbo bə bīi nōŋsə a sa'a waa aà, mə tá nù tsù à tsee nī annù a nswonj ŋkwerə átù yī ghu bú ntswe tá tá nù ntsim fàa mbi à zi mə yu ka yī fa akwi'i nighàa a mbo Nwī.

20 Nlonj mə kaa nù tsù à sī ghu tswə mə innù jī i tsinə a nsi mi'i Nwī aa mə a yonjə nōŋsə; lá nōŋsə a bəŋnə ŋghirə aa bə mə tá bə zi ibi.

Ajəŋ mə Nwī a ghirə ànnù yī'inə a tsinè nī a nsi mi'i yu aà

21 Tsitsōŋ Nwī à di'i mə a mánjī yīi mə a ghirə annù bə a tsinè nī a nsi mi'i yu aà; kaa à sī tsyà aa a njiŋ nōŋsə, tso' ajəŋə mə aŋwà'anə nōŋsə bo bi ŋgəŋntoo Nwī swonjə aà.

22 Nwī a ghirə ànnù bə bitsim a tsinè nī a nsi mi'i yu ntsya aa a njiŋə àbiintì yaa a nu Yesu Kristo, kə bo bə baYuda kə bitizī Nwī,

23 ñlonj mə bə bitsim ghirə mə ibi kaa wa'á nī nigha'a nī Nwī nya burə mbu ntswe tswə aà.

24 Annù yaa a tigə ntsinə ntsya aa bə a njiŋə ìbòŋ Nwī yīi mə a tənə waa ghu aà, ñyonjə nī ajəŋ mə Kristo Yesu à le ntsu'u atù yī'inə aà,

25 tsi'i Yesu wa yīi mə Nwī à le lògə aləə nù yī nsi'itə ibi ghu mə bə ka ŋkwerə ntsya a njiŋə àbiintì. Nwī à le ŋghirə ma la aa a ndi'i mə annù

yi a tsinè, òlɔŋ mə ànnù ajan mə a tswa ntii yi tsò Nwí aa, a leè ñghirè a li'inè ibi yi mbii,

²⁶ a le ndi'i aa mə tsítsɔŋ, yu yumbɔŋ, annù yi a ntsinè, a kii ñghirè ni mə tá ànnù ñù yii à ñiŋə ntii yi a nu Yesu aa tá a ki ntsinè.

²⁷ Lá ànnù ajan mə bi'inè kwèe ntii yi'inè aa a tigè m̀bè aa mə akè aa ε? Kaa mbè bi'inè wa'á ntii yi'inè bú ñka ñkwèe. Nji'i ànnù i tigè m̀bè aa àkè aa ε? I bə aa mə bi'inè lèè nòŋsè aa ε? Nŋaŋ, mbə a bə aa tsi'i mə bi'inè tswe ní àbiintii.

²⁸ Nlɔŋ mə bi'inè bii aa mə annù ñù a tsinè nyoŋə aa a jímə abiintii, kaa a si aa ni mifà'à mi nləə nòŋsè yoŋə.

²⁹ Kè Nwí à bə aa tsi'i Nwí baYuda aa ε? A si Nwí bitizi Nwí ki mbə aa ε? ñŋə, à ki mbə Nwí bitizi Nwí,

³⁰ tsò mə Nwí à naa tsi'i yi mfiurè aà; à ka ghirè mə tá innù bə bii mə bi ɲetə waa, tá i tsinè nyoŋə aa ní àbiintii yaa, tá à yi bə bii bi si waa ɲetè aa ki ntsinè ntsya aa tsi'i a njiímə abiintii yaa.

³¹ Ma mùu ajan bi'inè aa tigè mè'e a nòŋsè ñlɔŋ abiintii mà yú aa ε? Nŋaŋ! Bi'inè ka bəŋnə ki diintè nòŋsè.

4

Abiintii Abraham yii mə a ni àlènsè aà

¹ Bi'inè aa swɔŋ mə akè nlonə Abraham tà àtsò yi'inè aa ε?

² Mbə a bə yii mə Nwí à le mbii mə ànnù Abraham a le ntsinè a nsi mi'i yu Nwí ñlɔŋ aa ifà'a yi yii à le mifà'a aa bɔŋ mbə a tswè ní ànnù yii mbə a ká ñkwèe ntii yi ghu; lá kaa a wa'á aa a nsi Nwí bə.

³ Aŋwà'ànə Nwí a swɔŋ aa mə akè aa ε? A swɔŋə aa mə, “Abraham à le mbii Nwí, Nwí a tigè ñlɔgə abiintii yi ya ní ànnù yii mə a ghirè innù ji i tsinè aà.”

⁴ Nù yii a fà'a aa, a kwèrə ñkabè àfà'a yi, la kaa bi wa'á ñkabè àfà'a yi ya lɔgè aa tsi'i tsò m̀təŋnə.

⁵ Lá ñù yii mə kaa à si fà'a aa, m̀baŋnə ñiŋ ntii yi a nu ñù yii mə a ghirè ni mə tá innù bə bi bi tá i tsinè a nsi mi'i Nwí aa, Nwí a lɔgə abiintii yi ya aa a ní innù ji jì tsinè.

⁶ Aà ànnù yii mə David à le ki nswɔŋə aà, ñniŋə ní m̀bɔɔnə a nu ñù yii mə Nwíngɔŋ a lɔgə abiintii yi a ní innù ji jì tsinè kaa wa'á bə ifà'a bə aà: ⁷ “M̀bɔɔnə a mbo bə bii Nwí à li'inè ifansənnù jyaa ñki ñkusə ibi waa laa;

⁸ M̀bɔɔnə a nu ñù yii mə kaa Nwíngɔŋ à si innù jì bi jì sɔŋə nləə ghu atà aà.”

⁹ Bi le swɔŋ aa mə m̀bɔɔnə mà yú i tswe aa tsi'i a mbo bə bii bi ɲetə aa ε, kè i ki ntswe a mbo bitɲetè aa ε? Bi'inè swɔŋ aa mə bi le ñlɔgə abiintii Abraham ní ànnù yii a ghirè innù ji jì tsinè aà.

¹⁰ Bi le ñlɔgè aa a noò àkè aa ε? A noò yii mə bi ɲetè mə yi, kè m̀bɔŋ tá bi ɲetè yi aa ε? Kaa à le ñwa'a aa a noò yii bi le ɲetè yi aa bə. Kaa à le ti bə aa bi burè ti yi ɲetè.

¹¹ Bi le ɲetè yi aa tsi'i tsò àlènsè kè àwen a di'i mə innù ji i tsinè mə a njiímə abiintii yii à le ntswe ni yu m̀bɔŋ bi ɲetə yi aà. Nji'i ànnù ma yú i bə mə bi le si lɔɔ ñghirè yi tá à bə ta bi bə bii mə bi bii ti ghə bi ɲetə waa, bi tigè ñlɔgə abiintii yaa tsi'i tsò innù jyaa jì tsinè aà.

12 Tã à ki mbə ta bi bə bii bi le njetə waa aa, kaa wa'à bu'usə njetə aa tsi'i njetə bə, mbənnə mbə bə bii bi le si yonə figə àbiintii ya yii mə taà y'i'nə Abraham à le ntswe ni yu mbəŋ bi njetə yi aà.

B'i'nə kwerə innu jii mə Nwĩ à kà'a nyonə aa a njimə abiiintii

13 Nkà'a ya yii mə Nwĩ à le nkà'à a mbo Abraham bo bi ngwè'è yì mə bo ka yì jì mbi yù ntsim aa, i le nyonə aa a njim nyù'unə nòŋsə aa ε? Ngan, kaa i le nkà'i aa a njim nyù'unə nòŋsə yonə. I le mbənnə nyonə aa a njim ajəŋə mə à le nniŋ ntii yi a nu Nwĩ innu jii i tigə ntsinə aà.

14 Mbə a bə mə bijibindá bi ka bə aa bə bii bi lèè nòŋsə aa, bəə boŋ àbiintii a tsyá àdàŋə dāŋə, nkà'a Nwĩ ya i ká ntsya adāŋə dāŋə.

15 Nlon mə, nòŋsə a zì aa nì àlwintəŋə Nwĩ, lá nòŋsə à bə tuu bə, boŋ kaa bə si nòŋsə kii nwo.

16 Nkà'a ya i le ntswe nlonə aà àbiintii, tã tã à nanşə nlaa mə nkà'a mà yú à ni mətəŋnə mə Nwĩ, nyonə a njim ibəŋ yi, à fa a mbo Abraham, bo bi àtsə yi, kaa wa'á aa tsi'i a mbo bə bii mə bi lèè nòŋsə aa fá, nkà fa aa a mbo bə bii mə bi ki ntswe ní àbiintii tsi'i tsó Abraham aà. Nlon mə Abraham à laa mbə taà y'i'nə bitsimə,

17 a ajəŋ yii mə bi nwa'anə a múm aŋwà'anə Nwĩ mə, “Mə ghìrə mé gho ò tigə mbə ta bi itoo jì ghà'à n̄gha'a aà.” La a bə mə nkà'a mà yú i le mbəŋ a nsi mi'i Nwĩŋgəŋ wa yii mə Abraham à le mbii aa, mbə Nwĩŋgəŋ wa mə a yweensə biku bi bə aa, nkà mbə Nwĩŋgəŋ wa mə a swonə n̄joo i fe'è a ní àbwenə adāŋə dāŋə aà.

18 Abraham à le mbii nkii mbe ni mə yu ka yì bə ta bi itoo jì ghà'à n̄gha'a ka mə kaa à le nwa'à ní n̄ji'ì ànnu a n̄ka mbe tswé aà. Mbii tsi'i ajəŋ mə aŋwà'anə Nwĩ a le nswon aa mə, “N̄gwè'è yò i ka yì gha'a i bə tsi'i tsó m̄n̄jəŋ aburə.”

19 A le ti bə maà noò aa boŋ à bə mə tsi'i tsó ìlòo nkhi yì fùùrè, lá kaa àbiintii yi kaa ká'ì bəŋə ka mə à le nlèntə mb̄nnú yì n̄yə mə yu tigə nk̄u, kè n̄yə mə kaa mbə ngwé yì Sarah a wa'á mu bù n̄jwe aà.

20 Kaa à le wa'á abiiintii yi ma'atè, kaa nkà'ì nì nkà'á Nwĩ ya kii njin̄kə. Abiiintii yi a le mbənnə n̄lwensə yi ni m̄dà'à, a gha'asə nì Nwĩ.

21 A le nanşə nzi a laa mə mbə Nwĩŋgəŋ a ghìrə ànnu ya mə à le nkà'à aà.

22 A bə n̄ji'ì ànnu yii mə Nwĩŋgəŋ à le lògə abiiintii Abraham ya ní ànnu yii a ghìrə innu jii i tsinə a nsi mi'i yu aà.

23 Kaa bi le nwa'à n̄wà'anə n̄ghàà n̄l̄à mə, “Nwĩŋgəŋ à le mbeentə yi tsi'i tsó n̄u yii mə innu jii i tsinə aa,” nlon aa tsi'i n̄gàá yì.

24 Bi le nkà n̄wà'anə aa nlon aà n̄gàá y'i'nə, bii mə Nwĩ à ka yi kii beentə mə innu jii'nə i tsinə nlonə aa ajəŋ mə bi'nə bii yu wa yii mə à le nyweensə Mmà'ambì y'i'nə Yesu ni n̄wo aà.

25 Yii mə bi le nzwitə yi nlon innu jii bii jii'nə, mb̄ n̄yweensə ni n̄wo mə bi ghìrə tã innu jii'nə tsinə a nsi mi'i Nwĩ.

5

Ajəŋ mə ànnu bə a tsinə a nsi mi'i Nwĩ aà

¹ Tsítsòŋ a ajàŋə mə bi ghìrè mə ànnù yí'inè a tsinè a nsi mi'i Nwí ñtsya a nĵim àbiintii aa, bí'inè tswe ní m̀b̀òònə bí'inè b̀i Nwí ñtsya a nĵim Yesu Kristo.

² Ntsya a nĵim Kristo bo b̀i àbiintii yí'inè, bí'inè kùu mə a múm ìb̀òŋ Nwí yíi mə bí'inè tswe ghu tsítsòŋə aà. Bí'inə doritə, m̀b̀e ni mə bí'inè ka yí tswe ní àbwarə a múm ñgha'a ní Nwí.

³ Kaa bí'inè si doritə nloŋ aa tsi'i ma yú bə, bí'inə kii ndoritə a múm ñgi'i yíi bí'inə yə aà, ñloŋ mə bí'inè zi mə ñgi'i i zi ní àtəŋəntii,

⁴ àtəŋəntii a zi ní m̀iğhìrìnè mi innù mí siginè, m̀iğhìrìnè mi innù mí siginè ma mú mi tigè ñghìrə ní mə tá bí'inè ka m̀b̀e ní ñkà'a Nwí.

⁵ Ajàŋ yíi mə bí'inè b̀e aa kaa m̀b̀ə a wa'á yí'inè bwe'esè ñloŋ mə Nwí à nàŋsə mə ñswi'i akòŋnè yi a múm ñtii bí'inè ñtstsya a nĵimə Azwí Nwí yíi mə à fa a mbo bí'inè aà.

⁶ Nòò yíi bí'inè le mburə ní ìb̀òrikə njoò aa, nòò à le ñkù'u Kristo a kwo a atu ñgàŋabi'intii.

⁷ A tsyanə a mbo ñu a ñkwo a atu ñu yíi ñnnù ji tsinə aà, ka mə, nòò tsù, m̀b̀ə ñu à tse ywəŋtə kwo a atu ñu yí ñsiginè aà.

⁸ Lá Nwíŋgòŋ a di'i ajàŋ yíi mə yu nàŋsə kòŋə yí'inè aa laà: Nòò wa yíi mə bí'inè le mburə a ní ñgàŋghìrə innù jì bi aa, Kristo a kwo a atu bí'inè.

⁹ Tsó mə, ñtsya a nĵimə àləə nu yi, à ghìrə ànnù yí'inè a tsinè a nsi mi'i Nwí aa, à ka kù'ùsə bú ghèè ní m̀b̀ii i nyweensə yí'inè a ní àlwintəŋə Nwí.

¹⁰ Nòò yíi bí'inè le mburə a ní ñgàŋkibàà Nwí aa bi boònsə yí'inè bí'inè b̀i Nwí ñtsya a nĵim ñwò ni Mú yí. Tsítsòŋ ghułà mə bi b̀òònsə mə yí'inè b̀i Nwí aa, à ka kù'ùsə ghèè ní m̀b̀ii i yweensə yí'inè a múm ñtswèntii Kristo.

¹¹ Lá kaa à burə ti annù tsim yíi a tswe ghu aa bə, bí'inə doritə nloŋ annù yíi mə Nwí à ghìrè mə ñtsya a nĵim Mmà'àmbi yí'inè Yesu Kristo yíi mə à ghìrè mə bí'inè b̀i Nwí boònsə aà.

Adam bo Kristo

¹² Tsó mə ibi i le nzi faa mbi ntsya aa a nĵim ñu yí m̀fùùrè, ñwò ni kí ñtsya a nĵim innù jì bi aa, ñwò tigè ñsɛɛnə ñghèè a mbo bə bitsim ñloŋ mə bə bitsim le ñghìrə ibi aà.

¹³ A ní ànnù ñŋkoŋ mə ñnnù jì bi i le ntswe fàa mbi mboŋ tá b̀i fa nòŋsə. Lá kaa bi si innù jì bi səŋə nłəə a adigə yíi kaa nòŋsə si ghu tswé.

¹⁴ Lá ñwò le ntigə mbu'utə ní bə ñlɔginə ní Adam ñghɛɛ nywe'e ní Moses, ñki ñghɛɛ nywe'e ni bə bí m̀o'ò bii mə kaa ibi waa i le ñwa'a gha'a ñkò'ò nywe'e a ajàŋ mə Adam à le ñwò nòŋsə aà.

Adàm à le mbaa m̀b̀ə figè ñu wa yíi à le ntswe ní ñzi aà.

¹⁵ Lá kaa innù ma jù ji baa kaa i si ku'ùnè ñloŋ mə m̀itəŋnè mi Nwí mii à fa tí ñdùu aa kaa mi si tsi'i tsó ibi Adam wa bə. A ní ànnù ñŋkoŋ mə bə bí ghà'àtə le ñkwo nloŋ ibi ñu ma ghú yí m̀fùùrè. Lá ìb̀òŋ Nwí i b̀àŋnè ñgha'a ntsya, m̀itəŋnè mi tí ñdùu mi mya mi kii ñghɛɛ ni a mbo bə bii bi gha'a ñgha'a ntsya a nĵim ìb̀òŋ ñu yí m̀o'ò wa, Yesu Kristo.

¹⁶ M̀itəŋnè mi tí ñdùu mú kaa mi si bə aa tsi'i tsó ànnù yíi mə ibi ñu yí m̀fùùrè wa i ghìrè aà. Nloŋ mə, ìsa'a Nwí yíi mə i le nyòŋə a nĵimə afànsənnù ya yí fùùrè aa i le nniŋ ñgi'i a nu bə. Lá m̀itəŋnè mi Nwí mya mi b̀àŋnè ñtsisə ifànsənnù jì ghà'à gha'a.

¹⁷ A nî ànnù nîḡkonḡ mē, n̄tsya a n̄jīmâ àfānsənnù ḡu yī n̄fūūrè n̄wo le n̄lōḡinè n̄tigè mbu'utè mbi n̄tsya a n̄jīm ḡu wa yī n̄fūūrè. Lâ ànnù yīi mē ḡu yī n̄fūūrè, Yesu Kristo, à le ḡḡhìrè aa, a bāḡnè n̄zi nî ànnù yī wè yī wè a mbo ḡu n̄tsim yīi mē à kwèrè ìbòḡ Nwī yī wè wa bi tigè ḡḡhìrè ànnù yī a tsinè a mbo Nwī, mē à ka yī tigè mà'a tsyá a múm n̄tswènt̄t̄i yī a n̄jīm Yesu Kristo.

¹⁸ Ajāḡ mē àfānsənnù ḡu yī n̄fūūrè a le n̄n̄i isa'a a nu bē bitsim aa, à ki mbē ajāḡ mē ànnù yī tsinè ḡu yī n̄fūūrè a ḡhìrè bē bitsim tsyá isa'a à n̄tswe n̄i n̄tswènt̄t̄i.

¹⁹ Tsi'í tsò ajāḡ mē àt̄i atu ḡu yī n̄fūūrè a le ḡḡhìrè bē bī ḡhà'àtè tigè mbē ḡḡḡḡhìrè ìbì aa, aá ajāḡ mē àyu'unè ḡu yī n̄fūūrè a ki ḡḡhìrè mē tá m̄innù m̄i bē bī ḡhà'àtè m̄i tsinè.

²⁰ N̄ḡsè à le n̄zī aa a ḡkù'ùsè innù jī bī. Lâ àdìḡè yīi innù jī bi i ḡha'a ḡhu aa, ìbòḡ Nwī i ku'ùsè ḡḡha'a n̄tsyatè.

²¹ Tsi'í tsò ajāḡ mē innù jī bi i le si bu'utè bē n̄tsya a n̄jīm n̄wo aa, ìbòḡ Nwī i ka k̄i bu'utè i tsyá a n̄jīm innù jī tsinè, i fa n̄tswènt̄t̄i yīi i lwī'i n̄ḡkonḡ aa a n̄jīm Mmà'àmbì yī'inè Yesu Kisto.

6

Ajāḡ mē bī'inè kwo a nî innù jī bi mbaḡḡ n̄tswe nî ànnù yī m̄'c bī'inè bī Kristo àà

¹ Lâ mbē bī'inè tigè n̄swonḡ aa mē akè aa è? Mē tá bī'inè ḡḡè n̄i m̄b̄i a ḡḡhìrè innù jī bi tá tá ìbòḡ Nwī i ka ḡḡha'atè ḡḡḡè aa è?

² Kaa mbē a wa'á maa ajāḡ bē! Mbē bī'inè b̄i mē bī'inè leè ḡkwo a nî innù jī bi, mbē bī'inè bú ḡka n̄tswe a n̄i múm innù jī bi aa mē akè aa è?

³ N̄i s̄i zi mē bī'inè bitsim b̄i mē bi le mmurè yī'inè a ḡk̄i n̄i ìk̄um Kristo Yesu aa bī'inè'n̄ìbò le mbòònsè, b̄i k̄i n̄murè yī'inè aa a múm n̄wo yu aa è?

⁴ Bi le n̄twiḡè yī'inè aa twiḡ bī'inè'n̄ìbò, a ajāḡ mē bi le mmurè yī'inè a ḡk̄i a múm n̄wo yu aà, tá ajāḡ mē m̄idà'à m̄i n̄ḡha'a n̄i Nw̄ḡḡḡḡ Tà n̄i le nyweensè Kristo n̄i n̄wo aa, tá à ḡhìrè bī'inè tigè n̄tè n̄i àkòrè n̄i zī yī'inè a múm n̄tswènt̄t̄i yī n̄f̄i.

⁵ Nlōḡ mē mbē bī'inè bē ayoo yī fūūrè bī'inè'n̄ìbò a mum n̄wo yu, boḡ a laa mē bī'inè ka yī k̄i bē ayoo yī fūūrè bī'inè'n̄ìbò tá b̄i ki nyweensè yī'inè tsò yu.

⁶ Bī'inè zi mē m̄àrè yī'inè yī n̄lwèn wa bi le ḡkwèèntè a ati bāḡnè bāḡnè bo b̄i Kristo mē bi ta ḡḡi'ì a n̄i m̄b̄inù ìb̄i ya mē tá bī'inè tsuu ḡḡè n̄i m̄b̄i a mbē ìbù'u innù jī b̄i.

⁷ Nlōḡ mē yu wa yīi mē à kwò mē aa bi kètè mē m̄ḡk̄èrè m̄i innù jī bi ḡhu n̄i.

⁸ Mbē a bē yīi mē bī'inè kwò mē bī'inè b̄i Kristo, boḡ bī'inè b̄i mē bī'inè ka yī k̄i tswe n̄t̄i bī'inè'n̄ìbò.

⁹ Nlōḡ mē bī'inè zi mē Kristo yīi bi leè nyweensè n̄i n̄wo aa, kaa à ka yī wa'à bú ḡkwo. Kaa n̄wo s̄i n̄i àdà'à yī tsu ḡhu nu bú n̄tswe.

¹⁰ N̄wo n̄ya mē à le ḡkwo aa, à le ḡkwo aa a n̄i innù jī bi ḡḡà yī n̄fūūrè. Lâ n̄tswènt̄t̄i yīi a tigè n̄tswe ts̄ts̄òḡè aa a tswe aa a mbo Nwī.

¹¹ Ma mùu ajāḡ tá n̄i ki n̄lōḡè ìb̄inù ḡhuu mē n̄i leè ḡkwo a n̄i innù jī b̄i n̄tigè ḡk̄i n̄tswe n̄t̄i aa a mbo Nwī a mum Kristo Yesu.

12 Ma mùu ajàŋ nì tsuu mà'atò tá innù jì bi ì ka mbu'utò nɔjǎnú yùù yíi ì kwo aa ta ki ghìrè mē nì ka yu'unò bē innù jìi mē nɔjǎnu i yè'ètè aà.

13 Nì tsuu idigè nú jùu jì tsú a mbò innù jì bi lǒ mà'atò tá ì tigè nlogè tsi'í tsò ñjoo ifà'a abì'inti. Nì baŋnè mfa ibiinu ghuu a mbo Nwí tsi'í tsò bē bii mē bi fi'isè mē a múm nìwo bi kuu a múm ñtswènti, ñki mfa idigè nú juu a mbo Nwí tá à logè tsi'í tsò ñjoo ifà'a innù jì tsinè.

14 Nlon mē kaa mbè innù jì bi wa'á nì mǐdà'à a mbu'utò bù tswé tsò mē kaa nì sǐ aa a nji'i mikòrè nòŋsè tswè aà, nì baŋnè ntswe aa a múm ìbòŋ yíi Nwí a ghìrè a nu bù aà.

15 Bì'inè aa tigè swon mē akè aa ε? Bì'inè aa ki ghìrè innù jì bi nlon mē bì'inè sǐ aa a nji'i mikòrè nòŋsè tswé mbaŋnè ntswe aa a múm ìbòŋ yíi Nwí a ghìrè a nu bì'inè aa ε? Kaa mbè a wa'á maa ajàŋ bē.

16 Nì sǐ zi mē nì bē fa ibiinu ghuu a mbo ñù tsi'í tsò ìbù'ù jìi ì yu'unò aa bon nì tigè mbè aa ìbù'ù ñù wa mē nì yu'unò aa ε? Kè nì fá ìbiinu ghuu a mbo innù jì bi ì ghìrè nì kwokè, kè nì kí nfa a mbo àyu'unò a ghìrè innù juu tsinè.

17 Lá mbi'ikè a mbo Nwí nlon mē bù bii mē à lè mbè noò mò'ò nì bē ìbù'ù innù jì bi aa, nì tigè ñyu'unò nì innù jya jìi mē bi lè ndi'ì a mbo bù aa nì ñti ghuu tsimè aà.

18 Maa ajàŋ, bi kètè mē mǎŋkìrè mi innù jì bi a nu bù, nì tigè mbè ìbù'ù innù jì tsinè.

19 Mē ghàa a mbo bù aa nì mǐghàa mǐi mē bē ghàa aa, nlon aa àjàŋ yíi mē nɔjǎnú yùù ì bòrè aà. A lè mbè a noò mò'ò aa, nì fá ìbiinu ghuu tsò ìbù'ù innù nsiŋ, ñghìrè nì innù jì bi ñghèè naa nì mbi. Tsitsòŋ tá nì fa ìbiinu ghuu tsi'í tsò ìbù'ù innù jì tsinè a tá nanse bē bē bi Nwí bii bi ghìrè innù jìi ì tsinè aà.

20 Nòò wa mē nì lè mbè ìbù'ù innù jì bi aa, kaa nì lè ñwa'á nì ànnù tsu bu bi innù jì tsinè tswé.

21 Lá àbii yíi nì lè ntswe nì yu à nì àkè, mē nì lè sǐ ghìrè innù jìi mē atú yu a tigè ndirè ghu tsitsòŋè aa ε? Innù ma jya ì lwí'í aa a nì nìwó.

22 Lá tsitsòŋ mē bi kètè mē mǎŋkìrè mi innù jì bi a nu bù nì tigè mbè ìbù'ù Nwí aa, àbii yu a bē mē nì ghìrè innù jìi ì tsinè aa a nsi mí'ì Nwí, ñtigè ntswe nì ñtswènti yíi ì lwí'ì nǎŋkoŋ aà.

23 Nlon mē innù jì bi ì tso'ò ifa'á yi aa nì nìwò, lá mìtèŋnè mi tí ñduù mi Nwí mi bē ñtswènti yíi ì lwí'ì nǎŋkoŋ a mum Kristo Yesu Mmà'àmbi yí'inè aà.

7

Ajàŋ yíi mē Paul à lè mǐginè annù mbè mu Kristo a nì nòŋsè ñyò'ò aà

1 Bìlím bá mē wa'atò mē nì ka yu'u annù yíi mē mē swon aa tá atú yu laa ghu nlon mē nì nì bē bii nì zi nòŋsè aà. Nòŋsè a tswa ñù aa wá noò mē à bùrè a atú ñti aà.

2 Bì'inè logè a nì àlènsè mē nòŋsè a tswa mǎŋgyè mbi'ì ñgaà ñdoò yí aa a noò yíi mē ñdoò yí à tswè nti aà. Lá bēè mē ñdoò yí à kwo yi, bon kaa mbè nòŋsè wa'á yi bù ñtswa mbi'ì ñgaà ñdoò yí.

3 Nòò wa mē ñdoò yí à tswè nti aa, à bē ghèè ki tswè bo ñumbàŋnè yí ñàn bon à bē aa mǎŋgyè àjìrè. Lá bēè ñdoò yí a kwo yi bon kaa nòŋsè à

si nii bu ntswa. Bεε mε a gheε nyɔ'ɔ a nɔ̀ dān boŋ kaa à si māngyε ajirè bē.

⁴ Aa àjàŋə a ki mbə a mbo bù aa mbǎ bilim bá, nì leε ñkwɔ a mum nòŋsə ñtsya a ñjim ibiinu Kristo ta tigε tswe a mbo yu wa mε Nwí à le nyweense ni ñwɔ aa ta ki fà'a ifà'à yí sigìnə a múm afà'à Nwí.

⁵ Nlon mε nòɔ wa yí mε bí'inè le si tswe ntswé yí'inè ñyon ni nyanú yí'inè aa, innú jì bi jii mε ñyanú yí'inè i yè'ətə, jya jii mε nòŋsə à le mbìnsə aa, i fa'à ni a nu bí'inè, bí'inè tigè ñghirè ní innú jii mε i zì aa bε nì ñiwó.

⁶ La tsítsɔŋ, bi kètə mē nòŋsə wa a nu bí'inè, ñlon mε bí'inè kwò mē a ni innú jya jii mε bí'inè le mbə ibù'ù ghu aà. Kaa ki'ì bù mfa'a ní innú ñyonə aa ní àlwènə nòŋsə ya yí mε bi le ñɔwà'ànə aa, bí'inè bàŋnə mfa'a nyòŋə aa ni ñtwéntì yí ñfii ya a múm Azwí.

Nòŋsə bo innú jì bi

⁷ Mbə bí'inè swon aa mε akə aa ε? Mε nòŋsə à ní innú jì bi aa ε? Kaa a sè la bē. Lá nòŋsə à le mbaa tsuu bə, boŋ kaa mē sɛ annú yí bi zì. Bí'inè logə yuà tsí'í tsó àlènsə: Nòŋsə à le mbaa tsuu swon mε, “Tsùu ayoo ndim ghò i ghè'ənə” boŋ kaa mē si aghè'ənə zì.

⁸ Nòŋsə à le ntsya ñtswe ní àbwarə nyòŋə aa a ñjim ndi'ì Nwí jya ntigə mbìnsə mbuu njoo jì yè'ətə a mbuu mbuu a nu mē. Nòŋsə a yí ñtsuu bə aa innú jì bi i nòŋ tsó i kwò.

⁹ A le mbə a nòɔ mɔ'ɔ aa mē ní àtu ibiinu gha mē tswéntì ti nòŋsə. Lá nòɔ wa mε ndi'ì Nwí i le nzì aa, ibi i biinè, mē tigè ñkwɔ,

¹⁰ ndi'ì jya jii i le ntswe aa nì mfá ñtswéntì aa i bàŋnə ñtigə nzi bε nì ñwɔ a ní yaa ñgaa yú.

¹¹ Nlon mē ibi i le nyə abwarə yi ntsya aa a ñjim ndi'ì jya mbwe'esə gha nzwitə.

¹² La a bε mε nònsə yumbon à laa màŋsə, ndi'ì Nwí jya i kí ñlaa màŋsə, ntsinə ñki mbonə.

¹³ La a bε mε annú yí mε a le mbə yí sigìnə aa, a le ntigə nzi bε nì ñwɔ a mbo mē aa ε? Kaa mbə a ki'ì maa ajàn bē. A le ñghirə ibi, ñlogə annú yí sigìnə mfa'a ni yu. Ibi wa i tigè ñzi ni ñwɔ a mbo mē mē tá bi nanşə nyə ajàn yí mē màrè yí yí annú ñiŋkoŋ à bə aà. Tsó mē a bə laa, ñtsyá a ñjim ndi'ì jya bi di'ì ajàn mē ibi i nanşə nswèrè mbə aà.

Ajàŋ mē ibi bo ibon i tonə ni a nu bə aà

¹⁴ Bí'inè zi mε nòŋsə à tswe aa a mbo ñzwí jì'inè. Lá mē bàŋnə mbə ñú ñyanú, yí mē bi fee a gha a mbo innú jì bi tsó àbù'ù.

¹⁵ Kaa mē sɛ annú yí mē mē ghìrè aa nanşə ñzi tá àtu ya laa ghu nlon mē kaa mē si annú yí mē mē kòŋə a ñghirə aa ghìrè, la mbàŋnə ñghirə aa bē ànnú yí mē bàà aà.

¹⁶ Mbə a bε yí mē mē bàŋnə ñghirə bε annú yí mē mē si kòŋ aa boŋ mē bíi aa mē nòŋsə à bònə.

¹⁷ La a bε mē kaa annú ya aa à si mē bu ñghirè, a bàŋnə ñghirə ibi wa mē i tswe a nu mē aà.

¹⁸ Nlonj mə mə zi mə kaa ànnù yí sigìnè yí tsu kaa a si a nu mə tswé, là' à tsi'í a múm ñjyǎnu mə. Mə tse ki yè'ətə a ñghìrè ànnù yíi mə a ku'unə aa, la kaa wa'à nì mǐdà'à a ñghìrə tswé.

¹⁹ Nlonj mə kaa mə si innù jì sigìnè jìi mə mə yè'ətə a ñghìrè aa ghìrè. Mə bǎñnè ñghìrə aa jì bi jya mə kaa mə si kòñə a ñghìrə aa.

²⁰ Mbə a bə yíi mə mə ghìrə aa annù yíi mə mə si kòñə a ñghìrə aa bəə bonj kaa si mə bu ñghìrè, a bǎñnè ñghìrə ibi wa mə i tswə a múm nu mə aà.

²¹ Mə tigè ñyə a bə nòñsə mə mə yi ghəə ghìrə annù yí sigìnè aa, ibi i bǎñnè ñkhə nzi a abò.

²² Nlonj mə mə doritə a nyòñ nòñsə Nwí a múm ñtíi mə,

²³ lá a nì idigə nu ja tsim, nòñsə yí dàñ a bǎñnè ma'a nì nòñsə wa mə à tswə a múm ñtíi mə aa nì ñtsò, ñghìrə naa a nì àbù'u nòñsə ibi wa yíi mə i tswə a nì idigə nu mə aà.

²⁴ WEE ñgi'í yà aa ε! A gha a mbo ñjyǎnú ñiwó yù aa a ka kwəwə wo aa ε?

²⁵ Mə fá mbi'íkə a mbo Nwí ñlonj ñgaa Mmà'àmbí yí'inè Yesu Kristo! Aá àjàñə mə mə tigə ntswe aa á yúlà: A nì ñkòñə yà, mə fá'a nì a mbo nòñsə Nwí wa a múm àtu mə, lá ñjyǎnú yà i bǎñnè mfa'a nì a mbo nòñsə ibi.

8

Ajanj mə ñù a tswə ñtíi a múm Azwí Nwí aà

¹ Kaa mbə bi wa'à isa'a tsítsòñ bú ñniñ a nu bə bii mə bi tswə a mum Kristo Yesu aà.

² Nlonj mə nòñsə Azwí wa mə a fa ntswéntíi a mum Yesu aa, à ghìrè mə mə tá mə fə'ε a mum nòñsə yíi mə a zi aa nì ibi bo ñiwó aà.

³ Nwí à le ñghìrə annù yíi mə kaa nòñsə à le ñwa'ǎ ñghìrə zi ñlonj mə ñjyanù ñùmìsòñ i bòrə aà. A le ntoo Mú yí, a sigè ñlògè marè ñùmìsòñ yíi mə a ghìrè ibi aa mə tá à tigə ayoo mmà'anwí a nsi'ítə ibi bə. Ma mùu ajàn à le ntigə nsa'a ibi ñjyanù.

⁴ Nwí à le ñghìrè ma mùu ajàn aa mə yu lwensə annù yí tsìnè yíi mə nòñsə a lòò a mbo b'i'inè bii mə bi tswə ntswéntíi yí'inè a múm Azwí kaa wa'à tswé ñyonə aa bə ñjyanù aà.

⁵ Bə bii mə bi tswə ntswéntíi yàà a múm ñjyǎnu aa, bi tε'ε àtú yaa laa nì innù jii mə ñjyanù yàà i yè'ətə aà. Lá bə bii mə bo tswə ntswéntíi yàà a múm Azwí aa bi tε'ε atú yaa laa nì innù jii mə Azwí a yè'ətə aà.

⁶ A nte'ε atú yo a nì ànnù yíi mə ñjyanù i yè'ətə aa, à nì ñiwó. Nte'ε àtu nì ànnù yíi mə Azwí lòò aa, à nì ntswéntíi bo mbəonə.

⁷ Ñù yíi mə à tε'ε atú yi a nì innù jii mə ñjyanù yí i yè'ətə aa, à nì ñgǎñkibaa Nwí, ñlonj mə kaa à si nòñsə Nwí yu'unə; a nswonə annù ñiñkonj, kaa mbə a wa'à tε'ε ñləə.

⁸ Bə bii mə bi yu'unə ñjyanù yàà aa, kaa mbə bi wa'à annù yíi mə a bəñə Nwí aa ghìrè.

⁹ Lá kaa nì si aa a múm ñjyǎnu tswé, nì tswə aa a múm Azwí, mə mbə a bə tsi'í annù ñiñkonj mə Azwí Nwí a tswə a nu bù. Ñù yíi mə à si nì Azwí Kristo tswé aa kaa à si ñù yí bə.

¹⁰ Lá, mbə Kristo a tswə a mum bù, ka mə ñjyanù juu i kwokə ñlonj i ibi aa, bonj izwí juu i tswéntíi ñlonj mə Nwí à ghìrè mə innù juu i tsìnè aà.

11 Mbə Azwī Nwī wa yīi mə à le nyweensə Kristo Yesu ni n̄wo aa a tswə a m̄m n̄t̄i b̄u boŋ yu wa mə à le nyweensə Kristo Yesu aa, à ka fa n̄tswēnt̄i a mb̄ò n̄jyān̄u yūu yīi mə mb̄ə i kwo aa, i tsyá aa a n̄j̄imə Azwī yī ya mə a tswə a mum n̄t̄i b̄u aà.

12 Maa ajāŋ bil̄im bá, kaa bī'inè s̄i aa ib̄u'ù a mb̄ò n̄jyānu b̄ə, a ŋka n̄tswēnt̄i yī'inè n̄yoŋ aa ajāŋ yīi mə n̄jyān̄u yī'inè i figit̄ə aà.

13 Nloŋ mə mb̄ə bī'inè ka n̄tswə n̄tswēnt̄i yī'inè n̄yoŋ aa ajāŋ yīi mə n̄jyān̄u yī'inè i figit̄ə aa, b̄əə boŋ bī'inè ka kwo, lá a n̄j̄imə Azwī, mb̄ə bī'inè zwit̄ə inn̄u j̄i mə n̄jyānu i ȳə'ət̄ə aa, b̄əə boŋ bī'inè aa b̄āŋn̄ə tswə bit̄i.

14 Bè bits̄im b̄i mə Azwī Nwī a tsyās̄ə aa, à ni b̄oɔ bi Nwī.

15 Nloŋ mə kaa ni le wa'á aa àzwī yīi mə a gh̄ir̄ə mə ni b̄ə ib̄u'ù tá n̄b̄o'ɔ bu ŋka n̄tswə ghu aa, kw̄er̄ə. Ni le mb̄āŋn̄ə ŋkw̄er̄ə aa àzwī yīi mə a gh̄ir̄ə mə tá ni b̄ə b̄oɔ bi Nwī aà. Bī'inè yī n̄toŋn̄ə mə, “Abba! Taà gh̄à!” aa, bī'inè tiḡə n̄toŋn̄ə aa ni mid̄à'á mi Azwī,

16 a b̄ə Azwī Nwī yumb̄oŋ mə b̄o àzwī yī'inè swon̄ə ni mə bī'inè b̄ə aa b̄oɔ bi Nwī.

17 Mbə a b̄ə yīi mə bī'inè b̄ə aa b̄oɔ bi Nwī, b̄əə boŋ bī'inè b̄ə aa b̄iji bi nda bi Nwī, mb̄ə b̄iji bi nda aa bī'inè b̄i Kristo, mə mb̄ə bī'inè ki ŋka mb̄ii ŋgi' i bī'inè b̄i Kristo, tá tá bī'inè n̄b̄ò yī ŋki ŋkw̄er̄ə n̄gha'á.

N̄gha'a n̄i mə bī'in̄ə b̄ə aà

18 M̄ə wà'át̄ə mə kaa ŋgi' i yīi mə bī'inè ȳə ts̄its̄òŋə aa kaa i s̄i k̄o'ɔ ŋk̄u'ùn̄ə a ni n̄gha'a n̄i mə Nwī à ka yī fi'is̄ə d̄i' i a m̄bo bī'inè aà.

19 N̄j̄i n̄òò wa mə Nwī ka yī d̄i' i b̄oɔ bi n̄i n̄si n̄i n̄si aa, i yan̄ə n̄i n̄j̄oò ts̄im j̄i mə à le n̄nan̄s̄ə aa si' i si' i, bo tiḡə mb̄ə.

20 Nloŋ mə a le ŋk̄òŋ Nwī mə yu n̄iŋ isa'a a n̄u n̄j̄oò ts̄im j̄i mə à le ŋnan̄s̄ə aa tá i tiḡə mb̄ə n̄j̄oò ad̄āŋə ad̄āŋə, kaa a le wa'á n̄j̄oò j̄ya k̄òŋə. Ka mə Nwī à le ŋgh̄ir̄ə laa, bi le si b̄ə ann̄u yī sigin̄ə,

21 n̄loŋ mə ts̄i' i n̄j̄oò m̄a j̄ya mə Nwī à le nan̄s̄ə aa, i ka yī f̄e'è a mum n̄wo n̄i mə ni gh̄ir̄ə i kw̄ò mb̄w̄e aa, i tiḡə f̄e'è t̄əə atu bo ni n̄gha'a n̄i w̄ə ni b̄oɔ bi Nwī.

22 Nloŋ mə bī'inè zi mə, n̄zi nyw̄e' e ts̄its̄òŋ, n̄j̄oò ts̄im j̄i Nwī à le nan̄s̄ə aa, i d̄um̄ə, n̄yu' u n̄i n̄yāŋ̄ə ts̄ó mabur̄ə yīi mə à ts̄iḡə aà.

23 Lá kaa s̄i ts̄i' i n̄j̄oò ts̄im j̄i mə Nwī à le nan̄s̄ə aa b̄ə mə i yu' u n̄yan̄ə; ts̄i' i bī'inè b̄i mə bī'inè kw̄er̄ə mə Azwī Nwī ts̄i' i ts̄ó m̄it̄əŋn̄ə mi n̄tsyāmb̄i aa, bī'inè k̄i ndum̄ə a m̄úm mb̄iinn̄u yī'inè a ajāŋ yīi mə bī'inè yu' ut̄ə ni mə tá Nwī à yī n̄l̄òḡə yī'inè a ni b̄oɔ bi, n̄tiḡə ŋgh̄ir̄ə mə tá m̄ib̄i mi n̄u mi'inè m̄its̄im mi f̄e' e a atsan̄ə.

24 Nloŋ mə ajāŋə mə Nwī à le nyweens̄ə yī'inè aa bī'inè ka tiḡə ki b̄ə. Kaa bī'inè si ayoo yīi mə bī'inè b̄ə aa ȳə. N̄u yīi mə mb̄ə a bú ŋka m̄b̄e ayoo yīi mə a ȳə aa, à n̄i w̄ò aa é?

25 Lá mb̄ə bī'inè ka m̄b̄e ayoo yīi mə kaa bī'inè si ȳə aa boŋ bī'inè ka tswa n̄t̄i yī'inè i ki yu' ut̄ə.

Ajāŋə mə Nwī a nan̄s̄ə n̄d̄i' i ib̄òŋ yī aà

26 Aá ajāŋ yīi mə Azwī Nwī a k̄i n̄zi ŋkw̄et̄ə n̄i yī'inè b̄i bī'inè b̄or̄ə aà; nloŋ mə kaa bī'inè s̄i inn̄u j̄i mə mb̄ə bī'inè ká n̄tsa'at̄ə Nwī m̄bet̄ə aa z̄i,

la Azwĩ yumbɔŋ a tsa'atè nĩ Nwĩ a atu bi'inè ñyè'ə, ntsaa nĩ tswegè, a nĩ mánjĩ yĩ mə kaa mbə bi wa'à nĩ nìghàà nĩ ntsú swonɔ̀.

²⁷ Yu wa mə a nan̄sə nloɔ nĩ ìnnù jĩi i tswə a múm ñtĩi bə aa, à zĩ àmòòntè yĩi a tswə a atú Azwĩ aa, nloŋ mə Azwĩ a kii ntsa'atə nĩ Nwĩ a atu bə bi Nwĩ, ñyonɔ̀ aa a nĩ ìnnù jĩi mə Nwĩ a lóò aà.

²⁸ Bĩ'inè zĩ mə a nĩ ìnnù tsim̄ jĩi mə Nwĩ a ghìrè aa, a fà'à aa mə tá i zĩ nĩ ìbòŋ a mbo bə bii mə bi kɔŋə yĩ aà, là'à bə bya bii mə à twòŋə waa nyon̄ aa a n̄jĩm ñkà'á yĩ aà.

²⁹ Bə bya mə Nwĩ à lèè n̄foo nzi ntsò'ɔ aa, à lè ñki ntaŋtə n̄lèə mə tá bi tigə mbə tsi'ĩ tsó Mú yĩ, tá Mú yĩ wa a tigə mbə ntsyamb̄ii a tit̄ii bɔɔ bi ma bi ghà'atə.

³⁰ Bo ma bya mə à lè mfòò ñtaŋtə n̄lèə aà, à lè ntigə ntwon̄ə; bo ma bú mə à lè ntwon̄ə aa, a ghìrè ànnú yaa a tsinè, bo ma bya mə à lè ñghìrè ànnú yaa a tsinè aa a tigə m̄bii mə bo bi Mú yĩ yĩ ñkuu wa múm ñìgha'a yu.

Àkòŋnè Nwĩ ñtsya a n̄jĩm Kristo Yesu

³¹ A nĩ ìnnù ma jú tsim̄ m̄bə bĩ'inè tigə ñswon̄ə aa mə akə aa ɛ? Mbə Nwĩ a tswə bi'inè nĩ bo a yĩ'inè aa a tigə m̄mɔɔntè wo aa ɛ?

³² Tsi'ĩ Nwĩ wa mə à lè ñwa'á a njon̄ mú yĩ wa liŋ, mbaŋŋə mfa yĩ mə à yĩ ñkwo a atu bi'inè bitsimè aa, àa wa'à k̄i ñka mfa njoo tsim̄ a mbo bĩ'inè bo bi Mu yĩ wa aa ɛ?

³³ Aa wò mə mbə a niŋ isa'a a nu bə bii Nwĩ tsò'ɔ a ni bi bə aa ɛ? Aa tsi'ĩ Nwĩ mə a ghìrè mə tá ìnnù jyaa i tsinè.

³⁴ Aà wò mə mbə a n̄iŋ ñjò a nu bo aa ɛ? Aa Yesu Kristo, wa mə à lè ñkwo aa, ìŋə, yu wa mə bi lè mb̄insə a niwo, a tigə ñtswe a mb̄èè n̄ikwèe Nwĩ nĩ m̄mà'à, ntsa'atə nĩ Nwĩ atu bi'inè aa ɛ?

³⁵ Aa wò mə mbə a yàtè yĩ'inè bi àkòŋnè Kristo aa ɛ? Mbə a bə aà ñgĩ'i yĩ ñdìrè ñdìrè, kè ìnnù jĩi i yan̄ə yĩ'inè aa, kè àjàŋə bi tso'ɔ akòrè yĩ'inè aa, kè ñjĩ yĩi i kuu a ala'a aa, kè àjàŋ yĩi bĩ'inè bɔŋ itsè'è jĩ wè'è aa, kè àjàŋ yĩi bĩ'inè tswə a ntsú niwo aa, kè àjàŋ mə bi lóò ñkwyé atú yĩ'inè nĩ munwĩ aa ɛ?

³⁶ Aà àjàŋ yĩi mə bi ñwa'anə a múm àŋwà'anè mə,

“Nlon̄ ñkwitú gho, bi zwitə nĩ yĩ'i njwĩ tsim̄;
ñlentə nĩ yĩ'i tsó m̄binjèrè jĩi mə bi lóò ñwà aà.”

³⁷ N̄gan, a múm ìnnù ma jú tsim̄, bĩ'ĩ nan̄sə mə ñtsya ntsò, nyon̄ aa a n̄jĩm yu wa mə à lè ñkòŋə yĩ'i aà.

³⁸ Nlon̄ mə mə nan̄sə nzi mə, kè niwo, kè ñtswènt̄i, kè baangel, kè ìdà'à jĩi i sa'a mbi yu aa, kè ìnnù jĩi mə i tswə tsitsòŋ aa, kè ìnnù jĩi i ka yĩ zĩ aa, kè ìdà'a tsim̄.

³⁹ kè ñjoo jĩi i tswə a ndəŋ a aburə aa, kè ñjoo jĩi i tswə a nsye aa, kè àyoo tso yu mə a tswə fàa mbi aa, kaa mbə a wa'à yĩ'inè bi àkòŋnè Nwĩ yĩi a tswə a múm Kristo Yesu Mmà'àmbi aa yàtè.

9

Nw̄iŋgòŋ bo bi bə bi

1 Annù yïi mæ mæ swonj aa, à nî ànnù nîhkonè, mè laa mbə ñû Kristo, kaa wa'á nàâ ìnnù tsweè. Ntîi gha yïi i sa'a nî gha a múm Azwî Nwî i nî àyofə yâ.

2 Aǰəɲnə yï wè a tswe a múm ntîi mè, mè kîi ñyu'u nî ñyanǰ tì mè a ntîi mè.

3 Mbi'i ɲɡaa bîlîm ba, ɲɡwè'è yà, boɲ mè le mbaa nyə'ətə mè bî nîɲ ndòò a atu mè, kè mè bî kî nyatə gha bî'i Kristo ñlon ɲkwitù waa.

4 Bo laa mbə baIsrael, à le mbə bo mæ Nwîɲɡɔɲ à le nlogè waa a ni bɔɔ bi ɲki ndi'i nigha' à ni a mbo bo, ɲwarə akàà bo bo, mfa nɔɲsə a mbo bo, bo tswe ni mánji mmi Nwî yïi à kù'ùnə aà, ɲki ntswe nî ìnnù jii mæ Nwîɲɡɔɲ à le ɲkà' à aà.

5 Bo le mfè'è aa a nu bità bi bità bî'inè bya, Kristo tsɔ ɲùmɔsɔɲ à le ɲki mfe'e a ɲgwè'e bo, bî'inè ka ɲgha'asə Kristo yïi mæ à ni Nwîɲɡɔɲ yïi a bu'utə bə bitsimə aa nîhkonè.

6 Lá kaa mè si swonj aa mæ kaa Nwî à si nighàà ni ləè ñlon mæ kaa à si bə bitsim bii mæ bi fe'e a ɲgwè'e baIsrael aa bə mæ à ni baIsrael bi annù nîhkonè.

7 Kaa wa'á bɔɔ bi Abraham bîtsim bə mæ à ni bɔɔ bi, lá Nwîɲɡɔɲ a swonj a mbo Abraham mæ, "Ntsya a nǰim Isaac, bi ka yï tigə twonj ɲgwè'è yò a nî ìkùmə ghó."

8 Ma yú a di'i aa mæ kaa à si bɔɔ bitsim bii mæ bi jwe a múm ɲjyānu aa bə mæ Nwîɲɡɔɲ à lɔgə a ni bɔɔ bi; à bəɲnə nlogè bya bii mæ à le ɲkà' à ñlon ɲɡaa yàà aà.

9 Nlon mæ Nwîɲɡɔɲ à le ɲghirə ɲkà'á yï ya aa lalá, "Nòò à ka tsyá bǔ kî kù'ù lálá, tá mè zi tá Sarah à jwe a múmbáɲnə."

10 Kaa a burə tì mè, a mbǔ ɲghèè ghu, nòò wa mæ Rebecca à le ntswe ni bɔɔ bya bi baa a ato'o yu, mæ á le ɲjwe ɲû yï mo'otə, taà yï'inə Isaac aa,

11 a ɲghirə mæ áǰəɲ yïi mæ Nwîɲɡɔɲ à le ntsɔ'ɔ bə bi aa tá à bə a atəɲtə Nwî, kaa wa'á yonjə aa bə nî áfà'á yïi ɲǔ fà'á aa, tá à bə bə ntsɔ'ɔ Nwî,

12 Nwîɲɡɔɲ a swonj a mbo ñdè wàà mæ, "Yï ntsyambǔi à ka yi kî fà'á a mbo yï àyɔɲtə." A le nswonj ma yú aa mbɔɲ tá bî yi ɲjwe waa, kaa bo burə tì annù yï tsu ghirə, kə yï siginè kə yï bî.

13 A áǰəɲ mæ bi kî mbù ɲɲwa'anə a múm áɲwà'anə Nwî aa mæ, "Mè le ɲkɔɲə Yacɔb, mbaa Isac."

14 Mbə bî'inə swonj aa mæ akə aa e? Mæ Nwîɲɡɔɲ a ghirə annù yïi a si tsinè aa e? Kaa mbə bî'inə wa'á maa áǰəɲ swonjə.

15 Nlon mæ à le nswonj a mbo Moses mæ, "Mə ka ko mǎlɲnə ɲù yïi mæ mæ kɔɲə a ɲko mǎlɲnə yï aa, i kii jəɲnə a nu ɲù yïi mæ mæ kɔɲə a nǰəɲnə ghu nu aà."

16 La a bə mæ, kaa ɲko mǎlɲnə Nwî i si aa a nǰim ɲkɔɲə ɲù kə ífà'á ɲù yonjə, i yonjə aa tsi'í a nǰim ɲko mǎlɲnə yï.

17 Nlon mæ áɲwà'anə Nwî a le nswonj a mbo Pharoah mæ, "Mè le ɲghirə gho a nî mfɔ aa mæ mæ di'i midà'a ma a nu wò, i ghirə tá bî zi ìkùm gha a mbî ntsimə."

18 A di'i mæ Nwîɲɡɔɲ a ko mǎlɲnə ɲù yïi a kɔɲ ɲko aa, ɲkii ɲghirə ntii ɲù yï mɔ'ɔ i tii nî ɲkɔɲə yï.

Alwĩntɔŋɔ Nwĩ ni ŋko mĩlĩŋnɛ yĩ

19 Lã ni ka betɛ gha mɛ, “Mbɛ Nwĩŋɔŋ a bũ ñtigɛ mfĩrɛ ŋũ aa mɛ akɛ aa ɛ? Mbɛ wɔ a tuu ãnnũ yĩ mɛ à kɔŋɛ aa ɛ?”

20 Lã wɔ ñmĩsɔŋ, ò bɛ aa wɔ, a ŋka mbetɛ mĩghàà a mbo Nwĩ aa ɛ? Mbɛ àntɔɔ nsyɛ a betɛ a mbɔɔ yĩ mɛ, “O bɔɔ gha bɛ lãlã aa a ya aa ɛ?”

21 Mbɔɔ bãntɔɔ wa, à si nĩ àdã'à a atũ àbɔɔ ya tswɛ, mɛ mbɛ a logɛ àtãà yĩ fũurɛ mbɔɔ bãntɔɔ ghu bi baa, ñlɛ yĩ mò'ò ni àyãrɛ àntɔɔ, ŋki nɛlɛ yĩ mò'ò tsi'ĩ nĩ àntɔɔ àdãŋɛ àdãŋɛ aa ɛ?

22 Aã àjãŋɛ mɛ Nwĩŋɔŋ a fã'à aã, à le nɔɔ mɛ yu dì'i alwĩntɔŋɛ yĩ i kii ghĩrɛ tã bì zi midã'ã mi, lã à le ntswa ntĩ yĩ a nu bɛ bii mɛ à le si lwĩsɛ ntɔŋ a nu bo aa, bo kĩ ntswe nĩ ŋkwo aã.

23 A le ŋki nɔɔ mɛ yu dì'i nighã'à ni nĩ wɛ, nũ à le nswĩ'i a nu bo bya bii mɛ bo ni njoo jii mɛ a ko mĩlĩŋnɛ waa aa, là'à bo bya mɛ à tãŋtɛ mɛ mɛ bo yĩ ŋkwɛrɛ nighã'à ni aã.

24 Nɔŋ mɛ bĩ'inɛ laa ŋki ntswe a titii bɛ bii mɛ à le ntwonɛ aã, kaa bi wa'à aa tsi'ĩ a titii baYuda fe'è, bi ki mfɛ'è a titii bitizi Nwĩ. Mbɛ a bɛ aa ajãŋɛ mɛ Nwĩ a fã'à aa boŋ mbɛ a wa'a ajãŋ mɛ yu kɔŋɛ ŋghĩrɛ aa ghĩrɛ aa ɛ?

25 A nĩ àjãŋɛ mɛ à swɔŋɛ a mũm àŋwà'ànɛ Hosea mɛ,
“Bɛ bii kaa à le ŋki'ĩ bã bɛ aa,
mɛ ka twonɛ ni 'bɛ bã.’

Yu yĩ mɛ bi le si twonɛ ni 'kaa mɛ si kɔŋɛ aa,' mɛ ka twonɛ ni ‘Mbɛɛ ñtĩ yã.’

26 Tsi'ĩ maa adigɛ mɛ Nwĩ à swɔŋɛ a mbo bo mɛ, ‘Kaa ni sĩ bɛ ba bɛ aa’
maa adigɛ bi ka yĩ tigɛ twonɛ waa a ni bɔɔ bi Nwĩŋɔŋ yĩ à tswe ntĩ aã.”

27 Yesaiah à le ŋki nyɛ'ɔ nɔŋ ŋgaa Israel ñswon mɛ, “Ka mɛ bɔɔ bi baIsrael ka yĩ gha'a i kũ'ù tsi'ĩ tsɔ àwãŋɛ ŋki aa, bi ka yĩ yweensɛ aa tsi'ĩ m̀bũmtɛ.”

28 Nɔŋ mɛ Mmà'àmbi à ka yĩ ghɛsɛ tsɛrɛ isa'a mbi yũ aa tsi'ĩ nili'i ni li'i a ni lunɛ.

29 Ajãŋɛ mɛ Yesaiah à lɛɛ ŋki nswon a mbĩ mɛ,
“Mmà'àmbi ntsũ ntsò à le mbaa tsuu yĩ'inɛ ni ñgwɛ'è yĩ mò'ò mà'atɛ,
boŋ à le ŋghĩrɛ bĩ'inɛ tigɛ tsɔ Sodom
ŋki mbɛ tsɔ Gomorrah.”

Israel bo bi ñtoo yĩ ñsigĩnɛ yã

30 Bĩ'inɛ lɔɔ aã ñswon mɛ akɛ aa ɛ? Mɛ bitii zi Nwĩ bii mɛ kaa bi le nte'ɛ wa'à mitii myaa ka ŋgaansɛ a ŋghĩrɛ ãnnũ yĩ a tsinɛ aa, bi baŋnɛ ñtsisɛ ãnnũ jyaa i tsinɛ a nsi mi'i Nwĩ, ñtsya a ñjĩmɛ àbĩintii;

31 lã baIsrael bii mɛ bo le si bãŋnɛ ñlɔɔ ni a nɛlɛ nɔŋsɛ tã ghĩrɛ tã ãnnũ yaa tsinɛ a nsi mi'i Nwĩ aa, kaa bo le ŋwa'a nɔŋsɛ wa bãŋnɛ ñlɛ ta tã ãnnũ jyaa tsinɛ.

32 Mbɛ bi betɛ mɛ a tigɛ ñghĩrɛ akɛ mɛ bo wa'ã nɔŋsɛ wa lɛɛ tã ãnnũ jyaa i tsinɛ aa ɛ? Nɔŋ mɛ kaa bo le ŋki'ĩ aa a ñjĩm àbĩintii ka nyonɛ. Bo le mbãŋnɛ ŋka nyonɛ aa bɛ a ñjĩm ãnnũ jii mɛ bo le si ghĩrɛ aã. Maa ajãŋ bo le ŋkwãntɛ wa nĩ ñgò'ò ñtũmɛ àkòrɛ yã.

³³ A ajàŋ yïi mæ bi ŋwa'anæ a múm àŋwà'ànæ Nwĩ mæ,
 "Yê nì, mæ nõŋsê ñgò'ò a Sion,
 mæ bè aa ki kwántè ghu,
 a bê àlàŋsæ ñgò'ò mæ a ka ghìrê bo wo.
 Là ñù ñtsim yïi à ñŋj ntii yi ghu nu aa, kaa bi ka yï wa'á atú yi dirisè."

10

¹ Boo bi maà, mæ yè'è tsi'ĩ nì ñtii ghâ tsim, ñkii ntsa'atæ nì Nwĩ a atu bẽ ba baIsrael mæ tá bo yï nyweenø.

² Nloŋ mæ mbæ mæ bii àyefæ nloŋ ŋгаа yàà mæ bo naŋsæ ntii nì ànnù Nwĩ kaa wa'à mánjì yïi à kù'unæ aa bàŋnè ñzi.

³ Tsõ mæ kaa bo sï ajàŋ yïi mæ Nwĩ a ghìræ ànnù bê a tsinè naŋsè ñzi aa, bo bàŋnè ñlòo ni ñghìræ tá ànnù yaa tsinè nì àtú yaa. Kaa bo le ŋwa'à mibii mi nú myaa sigisè mfa a mbo Nwĩ mæ tá a ghìræ ànnù yaa tsinè.

⁴ Nloŋ mæ nõŋsè à le nlwĩ'ĩ aa a nu Kristo, mæ tá ñù ñtsim yïi mæ à ñŋj ntii yï ghu nu aa, Nwĩ a ghìrè ìnnù ji i tsinè.

Mbæ ñù ñtsim à tse nyweenø

⁵ Moses à le nswonj nloŋ ànnù ajàŋ yïi mæ mbæ ìnnù ñù tsinè ñyonjè ajàŋjè mæ a lèè nõŋsè aa mæ, "Bè bii mæ bi lèè nõŋsè aa bi ka yï tswe bitii i yònjè aa ajàŋjè mæ bi lèè nõŋsè wa aà."

⁶ Là ànnù ajàŋ yïi mæ ànnù bê a tsinè nyonjè aa nì àbiintii yaa aa a swonjè nì mæ: "Tsuu a múm ñtii wò swonj mæ, 'Wò à ka kò'ò ghèè a aburø aa è?" (Ma la a bæ mæ wò à ka kò'ò lògè Kristo sigè ni ghu a nsyè le?)

⁷ "Kè 'Wò à ka sigè ala'a biku bi bê aa è?" (tá sigè lògè Kristo i kò'ò ni ghu).

⁸ Là a bàŋnè ñswonjè aa mæ akè aa è? A swonj aa mæ,
 "Wa ñìghàà nya nì tswe ñkòòntè a mbèè wò;
 nì tswe a ntsú wò ñki ntswe a ntii wò,"
 là'à tsi'ĩ ñìghàà nì Nwĩ nya mæ bi'ĩ swonjè, ñswonjè nì mæ tá bè ñŋj ntii waa a nu Nwĩ aà.

⁹ Nloŋ mæ ò bè ki swonjè nì ñtsú gho mæ, "Yesu à nì Mmà'àmbi," i kii bii a múm ñtii wò mæ Nwĩ à le nyweensè yi nì ñiwò, boŋ ò ka yweenø.

¹⁰ Nloŋ mæ ñù a bii aa a múm ñtii yu Nwĩ a ghìrè ànnù yi a tsinè, a kii ñswonjè aa nì ñtsú yi nyweenø.

¹¹ Àŋwà'ànè Nwĩ a swonj mæ, "Kaa ñù tsù yïi à ñŋj ntii yi ghu nu aa, kaa mbæ bi wa'á atú yi dirisè."

¹² Kaa bi si a ñù tswerè, kè ò bè ñù baYuda, kè ñù baGrikia; Mmà'àmbi à bè Mmà'àmbi aa a mbo bè bĩtsimè, ñkii nswi'ĩ nì àfù'ù yi a nu bè bĩtsim bii mæ bi twonj nii aà.

¹³ Nloŋ mæ àŋwà'ànè Nwĩ a swonj mæ, "Ñù ñtsim yïi mæ a twonj ikum Mmà'àmbi aa à ka yweenø."

¹⁴ Là mbè bè ká ñtwonj ikúm yi aa mæ akè, mæ mbæ bo tuu ntii waa ghu nu ñŋjè aa è? Kè mbæ bo tigè ñŋj ntii waa ghu nu aa mæ akè mæ mbæ a bè mæ bo lèè wa'á ànnù yi yu'u aa è? Kè mbæ bo yu'u aa mæ akè ti ghè mæ bo tswe nì ñù yïi à ka swonjè aa è?

15 Kè mbê bè kâ ñswonɔ aa mɛ akɛ mɛ mbɛ bi tuu waa too aa ɛ? Tsɔ ajànɔ mɛ bi ŋwa'anɛ mɛ, “Yɛ nĩ ajàn mɛ m̀kòrɛ mɛ bɛ bii mɛ bi zĩ nĩ ñtoo yĩ ñsigìnɛ aa mi bɔŋ mbɛ!”

16 Lá kaa bè bitsim burɛ tĩ ntoo yĩ ñsigìnɛ ya kwɛrɛ. Nlonɔ mɛ Yesaiah à swɔŋ mɛ, “Mmà'àmbi, ñu yii mɛ à bii mɛ ntoo yii mɛ bi'i swonɔ aa à ñ wò aa ɛ?”

17 Ma mùu ajàn, àbiiintii a yònɛ aa a ñjimɛ ànnu yii bi yu'u aa, ñtoo ya mɛ bi yu'u aa i bɛ aa annu yii bi swonɔ nlonɔ Kristo aa.

18 Lá, mɛ tigɛ mbetɛ mɛ, bo lɛɛ ŋwa'a yu'u aa ɛ? Tsi'ĩ annu ñŋkon, bo lɛɛ ñyu'u, ñlonɔ mɛ àŋwà'ànɛ Nwĩ a swonɔ mɛ, “Nji yàà i lɛ mfɛ'ɛ ñghɛɛ bi yu'u a idigɛ tsimɛ, ñtoo yàà i ghɛɛ ñywe'e a nlwĩ'ĩ m̀bi.”

19 Mè bú mbetɛ mɛ, baIsrael lɛ ŋwa'a ñansɛ ñyu'u aa ɛ? Moses à lɛɛ ñfoo nswonɔ mɛ,

“Mè ka ghìrɛ tá ñi tigɛ ñghɛ'ɛnɛ bɛ bii kaa bi si tɛ'ɛ ŋku'unɛ mɛ mbɛ bi ntwonɔ ñi àtoo aa;

mè ka ghìrɛ tá ñi tigɛ nlwisɛ ñi ñtɔŋ a nú àtoo yii mɛ á tswé ñjɛntɛ bɛ ghu aa.”

20 Yesaiah a bú ñswonɔ tsi'ĩ ñitii mɛ,

“Bè bii mɛ bi lɛ ŋkaa wa'à gha ka nlɔɔ aa, bi lɛ nyɛ ghá;

mè lɛ ndi'ĩ ibiinú gha a mbo bè bii kaa bi lɛ si wa'à ñi gha betɛ aa.”

21 Lá a ñghɛɛ a ñi baIsrael, a swonɔ mɛ, “A ŋgɔŋ binòò bitsim, mɛ lɛ nsàŋtɛ mbo ma, ntwonɔ ñi bè bii mɛ bi lɛ mbɛ ñgàŋatii atu, ñkii ñligitɛ ñi ànnu yii mɛ mè lɛ si swonɔ aa.”

11

Ŋko mìlɛŋnɛ Nwĩ a nu baIsrael

1 Mɛ tigɛ mbetɛ aa mɛ a bɛ mɛ Nwĩŋgɔŋ à tùu mɛ bii bɛ aa ɛ? Kaa a si maa ajàn bɛ! Mè a ñi ñtu ibiinú gha, mè laa mbɛ ñu baIsrael, mbɛ mu Abraham, ñfɛ'ɛ aa a atsɛ Benjamin.

2 Kaa Nwĩŋgɔŋ à burɛ tĩ bɛ bii mɛ à lɛ ntso'ɔ a mbii mbii aa tuu. Ñi sɛ annu yii mɛ àŋwà'ànɛ Nwĩ a swonɔ nlonɔ ŋgaa Elijah zi aa ɛ? Wa adigɛ àŋwà'ànɛ mɛ a ghàà ñlonɔ ajàn mɛ à lɛ nyɛ'ɛ a mbo Nwĩ ñlonɔ annu yii baIsrael ghìrɛ aa ɛ?

3 A lɛ nyɛ'ɛ ñswonɔ mɛ, “Mmà'àmbi, wa bi zwitɛ mɛ ñgàŋtoò jo tsimɛ. Bo kì mɛ ñsa'a mìkentɛ mi mɔ'ɔ mi mà'à wò, a tigɛ mburɛ tsi'ĩ mè mè. Bo kii mbu nlòò ñi ñzwitɛ mè.”

4 Lá Nwĩŋgɔŋ à lɛ nkwi'ĩ ghu mbo aa mɛ akɛ aa ɛ? A lɛ nswonɔ ghu mbo mɛ, “Wa mè lèè mɛ bɛ ñtsù'ù ji sàmbaa bii mɛ kaa bi burɛ tĩ aku'utɛ yaa a ñsi Baal swètɛ aa a ñi bɛ.”

5 A kì mbɛ a ŋgĩŋ ŋgĩŋ tsitsɔŋ mɛ mbùmtɛ bɛ i burɛ ntswe ghu jii mɛ Nwĩ à tso'ɔ a ñjim ibɔŋɛ yi.

6 Nlonɔ mɛ à lɛ ntso'ɔ waa aa a ñjim ibɔŋɛ yi, kaa à lɛ ŋwa'a aa a ñjimɛ ñfà'à yĩ tsu mɛ bo fa'a yònɛ, à bɛ yònɛ aa a ñjim ñfà'à yii mɛ bo fa'a aa bɔŋ kaa à sɛ ibɔŋ Nwĩ bú mbɛ.

⁷ A tigè ùndi'i aa mæ kaa baIsrael le wa'a ayoo yïi bo le si lòò aa yø aa ε? Tsi'i annù nîḡkoḡè, à le ḡki mbè tsi'i m̀b̀um̀tè jii mæ Nwĩ à le ntso'ò aa mæ bi le ḡkwèrè. A mbo àbùgè b̀è, bi ḡhìrè m̀intii myaa tii,

⁸ a ajàḡ yïi mæ àḡwà'ànè Nwĩ a swoḡè aa mæ,
 “Nwĩḡòḡ à le mfa azwĩ yïi mæ a le mfi atu yaa aa a mbo bo,
 mæ tá mi'i myaa ka nyè idigè kaa wa'a kii ñyè,
 itoḡḡè jyaa kii nyu'u ní innù kaa wa'a kii ñyu'u,
 i yĩ kò'ò ywe'e sũ.”

⁹ David à le ḡki nswoḡ mæ,
 “Tá bi ka bentè ni bimátaa á bo aa ḡkwokè ghu,
 ḡkii ntswetè ní waa á bo aa nanè a ataa
 a noò yïi bo ji mikòò myaa aà,
 tá bo aa ḡkwantè ḡwòkè, tá ḡjò aa ḡkuu a bàa bo.

¹⁰ Tá bi ma'a afè'è a mi'i bo tá bo tsuu idigè bú ki yø,
 tá ḡjim jyaa tigè nto'o ní ḡgi'i a ḡḡòḡ binòò bitsimè.”

¹¹ Mè tigè m̀betè ni mæ bo kwántè mè aa kwántè ḡwo nîḡkoḡ aa ε? ḡḡaḡ, kaa a si maa ajàḡ b̀è! Lá àjàḡè mæ bo fansè annù aa, a baḡḡè ḡḡhìrè Nwĩ a yweensè bitizi Nwĩ, tá tá baYuda tigè ntswè ní àḡhè'èné.

¹² Mbè a bè mæ àfánsennù yaa a baḡḡè nzi ní àfù'ù a mbò m̀bi ǹtsim, àdigè yïi mæ bo wo ghu aa a b̀aḡḡè m̀bè afù'ù bitizi Nwĩ, boḡ à sí annù yï wè bè mæ mbè bi bu nlògè waa fu bitsimè aa ε?

Annù ajàḡ Nwĩ à le nyweensè bitizi Nwĩ aà

¹³ Mæ tigè ḡḡhaa tsitsòḡ aa a mbo bù bitizi Nwĩ. Tsi'i tsò ajàḡ mæ mè ni ḡḡaḡntoò Kristo a mbo bitizi Nwĩ aa, mè ka ḡentè ifà'á gha i ḡhìrè tá i tinsè,

¹⁴ tá tá bilim ba baYuda tá bi ka ḡḡhè'èné mè m̀bè mè yweensè waa bí mo'ò aa ε?

¹⁵ Mbè a bè mæ ajàḡè mæ bi le ntuu waa, a le ḡḡhìrè mæ tá Nwĩ bo bi m̀bi bu mbòònsè fu, bèè boḡ ajàḡ yïi mæ Nwĩ aa bú kwèrè waa fu aa a ka wa'à tigè m̀bè aa tsò bo yweenè aa a niwo aa ε?

¹⁶ Mbè a bè mæ ḡkùgè àbaa yĩ ǹtsyàmbii ya yïi mæ bi fa a m̀mà'a Nwĩ ghu aa i laa m̀ansè boḡ ḡkyá àbaa ya ǹsim i ki nlaa m̀ansè; m̀bè a ki mbè mæ m̀ḡḡaḡ mi ati mi laa, boḡ ǹtaa iti jya i ka kii laa.

¹⁷ Mbè a bè yïi mæ bi fa'a ǹtaa iti jĩ mo'ò a ní àti olive yïi mæ a tswe a m̀m̀m̀ ñsòò, m̀fa'a nlò'òsè, ḡḡḡè nlògè ghuu, bii mæ ni ni ǹtaa ati olive yïi a tswe a m̀m̀m̀ àkò aa, ǹzi ǹtsugisè wa abwarè bo ḡkwèrè, mæ mbè ni tswè ni àbwarè wa ní àfù'ù olive ya mæ a tswe a m̀m̀m̀ ñsòò aa,

¹⁸ ni tsuu nú yùu i ki ḡeè a nu ǹtaa jyá. Nì ti ḡeè nú yùu, ni zi mæ a ghuu aa a bè'è m̀ḡḡaḡ mya mbè'è ní ghuu, kaa à si bu be'e mbè'è ni m̀ḡḡaḡ myá.

¹⁹ Nì ka ki swoḡè ni mæ, “Bi le m̀fà'a ǹtaa iti jya nlò'òsè aa mæ bi lògè yi'i i zi bansè ghu kwèrè.”

²⁰ A ní annù nîḡkoḡè, bi le m̀fàatè waa nlò'òsè aa nloḡ mæ kaa bo le ḡwa'a ní àbiintii tswè aà, lá m̀bè ni kí ǹtèè ǹtinsè ǹtsya aa tsi'i a ǹjimè àbiintii. A ku'ùnè mæ tá ni tsuu ki t̀èrè, ni ka ntèè ni ǹbò'ò.

21 Nlon̄ mæ mbə a bə yīi Nwī à lɛ k'i'ntaa iti mi nsoò mi lin̄, bəə bon̄, kaa mbə a wa' à ghuu ki nlin̄ə.

22 Tā n̄i nan̄sə nyə tā à laa falà ajān̄ mæ àbònjəntii Nwī bo n̄itsə'ə ni Nwī bə aa, n̄itsə'ə ni Nwī ni ghèè a ni mbo bə bya mæ bi wò mé aa, lá àbònjəntii Nwī a bānjə n̄zi ni a mbo bù, mæ mbə n̄i ghɛɛ n̄i m̄bīi a múm àbònjəntii yī. A tsuu la bə bon̄ baa kii fààtə ghuu l'òsə.

23 A ni baYuda, m̄bə bo ma'atə ànnū ajān̄ mæ bo si Nwī bii aa bon̄ baa bù l'ògə waa i zī bansə fu, i bānjə bù kwèrə ghuu l'òsə, n̄lon̄ mæ mbə Nwīngòŋ à tse bù bansə waa fu kwèrə, mæ mbə a kɔnjə.

24 Mbə a bə yīi bi lɛ mbānjə n̄ghɛɛ m̄fààtə ghuu a n̄i it̄i olive ti ligə a múm àkò, n̄zi mbansə ñkwèrə a n̄i it̄i jii bi ligə a múm n̄sòò, ma yú a bə ànnū yīi mæ a tsyanə aa, bəə bon̄ a ka fwààtə mæ mbə bi bù mbansə n̄taai jya jii mæ i lo a múm n̄sòò aa fu.

Nwī a ko milin̄nè bə bitsimè

25 Ànnū n̄in̄kon̄ yī àlèəntə yī m̄ɔ'ɔ a tswe ghu yīi mæ mæ kɔŋ mæ n̄i zi mbā bilim̄ bá. Mbə ma yú a kwetə ghuu mæ tā n̄i tsuu ki wa'atə ni a atu bu mæ n̄i wī'i n̄tsyèsə. A bə mæ kaa à si baIsrael bitsim bə mæ bi t̄i at̄i bə, Nwīngòŋ à lɛ ñghirə mæ tā bo bí m̄ɔ'ɔ tuu a mbii yu nywe'e aa a noò yīi mæ ndùù bitiz̄i Nwī bii bi tswe n̄i n̄zi a mbo Nwī aa i kù'ù m̄.

26 Maà noò, tā Nwī à tigə nyweensə baIsrael bitsimè, a ajān̄ mæ bi ñwa'anə a múm àŋwà'anə Nwī aa mæ, “Ñgānywèensə bə à ka l̄ɔ a n̄ta'a Zion i zī, à ka yī fi'isə ànnū ti bɔ'ò Nwī a tit̄i bɔɔ bi Jakob,

27 tā ma yú à bə akàà mæ mæ ka wàrə bi'ibo a noò yīi mæ mæ l'òsə innū j̄i bí jyaa aà.”

28 A ñghèè a ni ànnū n̄toò yī n̄siginè, bo ni ñgānkibàà Nwī m̄bi'i ñkwit̄i ghuu. Ñghɛɛ ni ànnū ajān̄ mæ Nwīngòŋ à lɛ n̄tsɔ'ɔ waa, Nwīngòŋ à kɔnjə waa tsi'i a n̄i m̄bè ànnū ñyon̄ə a ni bit̄i bi bitaa byaa.

29 Nlon̄ mæ kaa Nwīngòŋ à bə fa m̄itənjə a mbo bə i kii twon̄ə waa mæ bi bə bɔò bi bon̄ kaa mbə a wa'ǎ n̄t̄i yī bù ñkwensə.

30 A ñghèè a ni bù bitiz̄i Nwī, n̄i lɛ si t̄i atu a mbo Nwī a m̄bīi, ts̄it̄on̄, Nwī à kò mé milin̄nè ghùù n̄lon̄ at̄i atu baYuda.

31 A ki mbə ñḡiñ ñḡiñ mæ ajān̄ mæ Nwīngòŋ à di'i m̄é ñko milin̄nè yī a mbo bù aa, baYuda aa tigə ki t̄i atu ghu mbo ts̄it̄on̄ mæ mbə Nwī a k̄i ñtigə ñko milin̄nè wàà lɛ.

32 Nlon̄ mæ Nwīngòŋ à gh̄irə mæ tā bə bitsim bə ibù'ù a mbó at̄i atu tā tā yú tigə ñko milin̄nè bə bitsimè.

33 Wɛ b̄ei! Wa àfù'ù Nwī bo bi m̄itsyè mi Nwī nan̄sə ñgha'a aà ghà'à! A zī innū n̄tsya mbò! Mbə wò a tɔ'otə ñji'i innū jii mæ Nwīngòŋ à gh̄irə aa ɛ? Mbə a b̄imānj̄i bi aa a nan̄sə n̄zi wo aa ɛ?

34 “Im̄òòntə Mmà'àmbi aa a zi wò aa ɛ?
Kè m̄bə a yi aà à di'itə wò aa ɛ?”

35 “N̄ù yīi à lɛè m̄fa ayoo n̄tənjə yī ghu,
mæ mbə a ká ñlii mæ à ka bu b̄ensə fu aa, à ni wò aa ɛ?”

³⁶ Nlonj mæ a njoð tsim aa á nãnsæ yu, i tsyá aa ghu mbo mfê'è ñtswe, ñki ntigè ntswe aa ghu mbô. Tá nìgha'a a nì tswe ghu mbo nlwí'í nìñkonjè! Amen.

12

Ntswéntí yí'inè a múm àfà'a Nwí

¹ Bilím bá, àjànj yíi mæ Nwíngònj a nanjæ ñko milíñnè yí'inè aa, mæ bu'u mbo a mbo bú mæ tá nì fa mibíi mi nú muu tsi'í tso njoð mma'a Nwí jii i tswe ntii, ñlaa, Nwíngònj a kí mbeentè aà; a nì mánjí yíi mæ à kù'ùnè mæ boj nì gha'asè Nwí ghu aà.

² Nì tsuu innù juu kí ghìrè yònjè bè nì figè mbi ghu bè, nì ma'atè tá Nwíngònj à bøjæ ghuu a ajànj mæ a kwensè mántii muu aa, tá ìmòntè innù juu i bøj jì fii, tá nì nanjæ nzi annù yíi mæ Nwíngònj a lòò aa, mæ à nì annù yíi a boj aa, a beentè, a kí ñkò'ò ntèè aà.

³ Nyonj a ñjim ibònj yíi mæ Nwíngònj ghìrè a nu mæ aa, mæ swonj a mbo bú yí mò'ò yí mò'ò mæ, tá ñù tsu à tsuu ló lógè ibii nú yi i kò'ònè ntsya ajànj yíi yu bøj aà. Lá tá à banjæ ñka ntsyèsè yi a nzi ñù yíi yu bøj mbøj ghu aa, á ñù yí mò'ò yí mò'ò, à ka nyonj afigè àbiiintii yíi mæ Nwíngònj à fa ghu mbo aà.

⁴ Tsi'í tsò àjànj yíi mæ mbíinu yí mfuùrè i tswe ní ìdigè nu nnòò aa, kaa ìdigè nu jya i wa'à ní ìfà'à yí fuùrè kii mfa'a aa,

⁵ à kí mbøj ñgíj ñgíj mæ ka mæ bí'inè nì nnòò aa, bí'inè ní mbiinu yí mfuùrè a mum Kristo ñki ntsuginè a nu bí'inè nì bí'inè tsi'í tsò ìdigè nu mbíinu yí mfuùrè.

⁶ Ajànj mæ Nwíngònj à fa mètènjè a atu atu a mbo bí'inè, a ñjim ibònjè yi aa, tá bí'inè aa mfa'a nì mu. Mbøj a bøj a ñka nyu'ù ñtoò Nwí ñkè'enè, bí'inè aà ñghìrè nyònjè nì àbiiintii yíi bí'inè tswe nì yu aà.

⁷ Bè a bøj a ñka mfa'a, bí'inè fa'à, a bøj a ñka ndi'innù, bí'inè di'í.

⁸ Bè mæ a bøj a ndiintè bè ní àdi'itè, bí'inè diintè. Nù yíi mæ a fa njoò a mbo bè aa, tá à ka ña'atè abò. Nù yíi mæ à nì ntsyàsè bè aa, tá à ka mfa'a ní ñtíi yi tsimè, ñù yíi mæ a ghìrè innù jì siginè a nu bè aa, tá à ka ñghìrè nì ñdorè.

⁹ Tá àkònjè yuu tá à bøj yi annù nìñkonjè. Nì ka ñkhè innù jì bí, mbanjæ ntswa innù jì siginè ñkwo ghu.

¹⁰ Nì ka ñkonjæ ghuu bu nì bú ní àkònjè bøj bi Kristo yí tinsè. Nì ka ñgha'asè bilím buu ntsya ajànj yíi mæ bo gha'asè ghuu aà.

¹¹ Nì tsuu kí boricè bè, tá Azwí aa ñkhi a ntii bú á ní aa mfa'a nítii. Nka mfa'a ní ìfà'a Mmà'àmbi nì ñtíi ghuu tsimè.

¹² Tá nì aa ndoritè nlonj annù yíi nì bè aa, ñka ntswa mántii muu a noò ñgi'í, ñka ntsa'atè Nwíngònj a ñgònj bìnòò bítimè.

¹³ Tá nì ka mfa njoò a mbo bè bí Nwí bíi àyaa a bojæ aa, ñkii ñkwèrè nì bígìi a míla'a bú.

¹⁴ Tá nì ka nniñ mboonè a nu bè bíi bi tso'ò akòrè yuu aa, ñtsee bè ñdòò a atu bo kí niñj.

¹⁵ Nì ka ndoritè bu bí bè bíi bi doritè aa, ñkii nyè'è bu bí bè bíi bi yè'è aà.

¹⁶ Nì tswe ní àmòntè yí fuùrè bú nì bú. Nì tsuu nu kí ñee, mbanjæ ñka nsgisè ní nú yùu a nsyè ntswe bu bí bè bí kègè, ñtsuu kí tère.

17 Nì tsuu annù yí bi a atú ànnù yí bi kwi'inə. Nì ka n̄gaansə mit̄i muu n̄ka n̄ghirə annù yí mə bə bitsim beentə aà.

18 Nì ka n̄ghirə n̄gòŋ innù tsim a nì yùu mbèè a nyə mə nì tswə n̄i mbəonə bu bì bə bitsimə.

19 Bisú bá bii mə kòŋə aà, nì tsuu annù yí bi a atú ànnù yí bi kwi'inə, nì ban̄nə mmà'atə isa'a bə a mbo àlwintəŋə Nwí, nlon̄ mə àŋwà'anə Nwí a swon̄ mə, "Mmà'àmbi à swon̄ mə, 'àwi'í n̄ikòŋ à n̄i ànnù yá, mə aa kwi'inə."

20 "Mbə n̄ji ka nyan̄ə n̄gàn̄kibàá ghò, ò fa n̄iji ghu mbô, bæ mə nt̄i yí i yoo, ò fa n̄k̄i ghu mbo tá à no. Ma mùu ajàn̄ bon̄ ibòŋə gho wa i ka tsyà yí,"*

21 Nì tsuu mà'atə mə tá innù ji bi ka n̄gha'a ghuu bə, nì ban̄nə n̄ka n̄gha'a innù jì bi nì ibòŋə.

13

Annù yí b̄i'inə tswə n̄i gh̄irə a mbo bis̄a'a bi ala'a aà

1 Tá n̄u n̄tsim à yə mə yu yu'unə bis̄a'a bi ala'a bii mə bi tswə n̄i adà'à a atu bù aà, nlon̄ mə kaa n̄sa'à àla'a yí tsù à s̄i ghu tswé ti gh̄ə mə a lèə Nwí. Bii bi tswə ghu ts̄itsòŋ aa, a waa a aləŋə aa a tswèsə Nwí.

2 Ma mùu ajàn̄, n̄u yí mə a swùŋnə bo bì bis̄a'a bi ala'a aa, a swùŋnə aa bo bì ànnù yí mə Nwí à tantə nləə. Bè bii mə bi swùŋnə bo bo aa, baa n̄iŋ n̄jo Nwí a abaa bo.

3 Nlon̄ mə kaa bis̄a'a bil̄a'a bi s̄i aa nì n̄bò'ò a nu n̄u yí mə a gh̄irə annu yí siginə aa z̄i, bi b̄an̄nə n̄zi nì n̄bò'ò aa a nu n̄u yí a gh̄irə ibi aà. Nì kòŋ mə kaa nì aa wa'a n̄sa'à àla'a ka mbo'ò aa ε? Nì ká n̄ghirə innù jì siginə bon̄ à ka beentə ghuu.

4 Nlon̄ mə à laa mbə n̄gàn̄fà'a Nwí mə a fà'à aa nlon̄ aà ibòŋə ghuu. Lá mbə nì ka n̄ghirə ibi, nì ká n̄bò'ò. Nlon̄ mə, adà'à yí à tswə n̄i yu aa, kaa s̄i yí adàn̄ə adàn̄ə bə. A laa mbə n̄gàn̄fà'a Nwí a n̄iŋ n̄jò Nwí a múm àbàà bə bii bi gh̄irə innù jì bi aà.

5 A ku'unə mə tá n̄u à ka n̄yu'unə waa tá kh̄ə alwintəŋə Nwí. Tá tá n̄t̄i yí tsuu n̄i ki sa'a.

6 A ki mbə n̄ji'í ànnù yí mə a ku'unə mə tá nì ka n̄twu b̄itax gh̄u aà. Nlon̄ mə bə bii bi lèntə annù ma yú aà, à naa mbə n̄gàn̄fà'a Nwí mə à lèə mə tá bì ka n̄lèntə.

7 Nì ka n̄twu n̄joo jii mə nì tswa waa gh̄u aà. Mma'a n̄i t̄ax gh̄u n̄k̄i n̄twu n̄i tax nlon̄ n̄joo jii nì tswə n̄i ju aà. N̄ka mbo'ò n̄i bə bii mə a bon̄ a mbo'ò aa, n̄gha'asə n̄i bii mə a ku'unə a n̄gha'asə aà.

Annù yí mə n̄i tswə n̄i n̄ka n̄ghirə a nu bù n̄i bù aà

8 Nì tsuu n̄u tsù n̄i àyoò tsu k̄i tswa bə, á k̄i mme akòŋnə, nlon̄ mə n̄u yí mə a kòŋə n̄dim yí aa, a lwensə aa n̄òŋsə.

9 N̄di'í jya mə, "Tsee m̄agh̄abə gh̄irə! Tsee zwitə! Tsee yèrè! Tsee n̄dim gh̄ə gh̄ə'ənə!" bo bì n̄di'í ji mo'ò, bi boonsə n̄niŋ n̄i n̄ighàà n̄i gh̄u'utə mə, "Ka kòŋə n̄dim gh̄ə tsi'í tsó ajàn̄ mə o kòŋ ibiinù gho aà."

¹⁰ Nù yï a kòŋə ndîm yï aa kaa à si ibi ghu nu ghîrè. Nka ŋkòŋə bè à nî ñlwensə nòŋsə Nwî ntsimè.

¹¹ La a mbû ŋghèè ghu, nî zi noò yï à nî ghu aa tsitsòŋə. Nòò à nàŋsə mē ŋku'u a mbo bù a mbîinə a filò. Nlonj mē nòò yï mē bî'inè ka yï yweenə aa à kòòntè mē a nu bî'inè tsitsòŋ ntsyatə ajàŋ yï mē bî'inè le mfòò mbii aà.

¹² Itugə i tsya mē, àbèè a tigè ñfu'u. A bî'inè me'e ifà'a itugə tsi'ï tsimè. Ntigə ŋwe'e njoo ntsò nlaa ìdîgè.

¹³ A bî'inè ka nzi akòrə nizî yî'inè á ku'unə ni yï si'inə. Mma'atə annù niji si'i nî ànnù nnò mbaanə, mma'atə annù ajirə, mma'atə annù nsij, mma'atə annù nto fikòrè nî ànnù aghè'ənə.

¹⁴ Nî baŋnə ŋwe'e Mmà'àmbi Yesu Kristo a nu bù, ñtsuu abwarə fa a mbo nyá nú yùù tá i ka ŋghirə naa innù jii mē i yè'ətə aà.

14

Tâ ò tsuu ndîm ghò ki sa'a, i firè nii

¹ A ŋghèè a ni nù yï mē abiintii yi a bɔrə aa, nî ka ŋkwɛrə nii siginè, lá ñtsuu bu bo ki swùŋnə a ni annù yï mē à bii aà.

² Nù yï mò'ò à tse bii mē mbə yu jî njoo tsimè. Tâ nù wa mē àbiiintii yi a bɔrə aa tâ à baŋnə nswonj mē yu kurə aa tsi'ï àmbòrè.

³ Nù wa mē a jî njoo tsimè aa tâ à tsuu wa mē a tswèrə njoo aa ki tsa'a bə. Tâ wa mē a tswèrə njoo tâ à tsuu isa'a waà nù mē a jî tsimè aa ki tsèrè, ñlonj mē Nwîŋgòŋ a kwèrè mē yî.

⁴ O bə aa wò a ŋka nsa'a ŋgàŋafà'a nù dàŋè aa ε? Aà tsi'ï táfà'a nù wa mē mbə a swonj mē a fà'a siginè kə a kii mfa'a kikanə. Mbə táfà'à wa a kî ŋkwetə yi mē tá à təə, ñlonj mē Mmà'àmbi à tswè nî midà'à a ŋkwetə yu.

⁵ Nù yï mò'ò a lògə njwi yï mò'ò mē ì bòŋtə ntsya yï mò'ò, nù yï mò'ò a bāŋnə ñlògə mē ñjwî tsim i ku'unə. Tâ nù ñtsim à nanjə ŋghirə tâ àtù yî laa siginè nî ànnù yï a ghîrè aà.

⁶ Nù wa yï mē a ləə njwîŋgòŋ aa, a ləə aa a ŋgha'asə Mmà'àmbi ghu. Nù yï mē a jî njoo tsim aa, a jî aa a ŋgha'asə Mmà'àmbi ghu, ñlonj mē a fa mbi'ikə a mbo Nwî. Wa yï mē a tswèrə njoo aa, a tswèrə aa a ŋgha'asə Mmà'àmbi ghu, ñlonj mē a kii mfa mbi'ikə a mbo Nwî.

⁷ Kaa nù ñbî'inè à si ntii tswè aa ñlonj ŋgaà yï, kaa nù ñbî'inè wa'à kii ŋkwo aa, ñlonj ŋgaà yï.

⁸ Bî'inè bə tswè ntii boŋ bî'inè tswé ntii aa ñlonj ŋgaà Mmà'àmbi. Bɛɛ bî'inè kwo bî'inè kî ŋkwo aa ñlonj ŋgaà Mmà'àmbi. Tsó mē a bə laa, kə bî'inè twéntii òò, kə bî'inè kwo òò, boŋ bî'inè laa mbə bə bî bî Mmà'àmbi.

⁹ Aa nji'ï ànnù yï mē Kristo à le ŋkwo mbu nyweenə ni ñwò fu aa, mē yu bə Mmà'àmbi biku bi bə bo bî yï bii bi tswè bitii.

¹⁰ O tɛ'ɛ ntsò'otə nî isa'a ndîm ghò aa a ya aa ε? Kə o tsa'a ndîm ghò laa a ya aa ε? Nlonj mē, bî'inè bitsim ka yï təə a nsi abərə ntsò'otə mîsa'a Nwîŋgòŋə.

¹¹ Nlonj mē bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwî mē, "Mmà'àmbi à swonj mē, ajàŋ mē mē tswè ntii aa, mîkù'ùtə mitsim ka yï sigitə a nsi mē, tâ bə bitsim swonj nî ñsi nî ñsi mē mē laa mbə Nwîŋgòŋ."

12 Tâ à laa mæ nù nìbì'inè yí mò'ò yí mò'ò à ka yí swonjə annù nlon ɲgaà yí a mbo Nwɪŋgòŋə.

Tsùu lɔ ghìrə mæ tâ ndîm ghò à wo

13 Tsó mæ a bə laa aa tâ bî'inə kentə a nsa'a bî'inə ni bî'inə. Mbaɲnə ntsərè mæ kaa mbə bî'inə wa'a ati a mánjì taansè mæ ndîm yí'inə à wo ghu, kə ɲki mbə ayoo ɲkɪŋ mánjì a mbo ndîm yí'inə.

14 Tsó ɲgàŋàfà'a Mmà'mbì Yesu, mæ nàŋsə nzi mæ kaa mbə bi wa'a miji mī tsu ka ntwonjə mæ mi ni miji mi nsɪŋ nyonjə a ɲjim nɔŋsə. Lâ miji mī mò'ò tse bə miji mi nsɪŋ a mbo ɲù yíi mæ à wà'atə mæ à ni miji mi nsɪŋ aà.

15 Mbə ò zi mæ àyoo yíi mæ o ji aa, a fa ɲgì'i a mbò ndîm ghò bəə bonj kaa ò si akòrè nizi yo aa a múm àkòŋnə burə ki zì. Tsuu lɔ mà'atə mæ àyoo yíi mæ o ji aa tâ à tsə ɲgì'i a nu ɲù yíi mæ Kristo à le ɲkwo ghu atú aà.

16 Tsùu lɔ mmà'atə mæ annù yíi mæ o ghìrə a bə yí siginè aa, tâ bì baɲnə ɲka ɲghaa nì gho mæ a ni yí bì.

17 Nlonj mæ kaa annù nifò Nwí kaa a laa ɲwa'á annù miji kə annù mɪlù'ù bə. A baɲnə mbə aa bə annù ɲghìrə innù jii i tsinè aa, nì annù mbɔɔnə, nì annù nidorə a múm Azwí Nwí.

18 ɲù yí mæ a fà'à a mbo Kristo ma mùu ajàŋ aa, à kù'unə a mbo Nwí, bə kii mbeentə nù.

19 Tâ bî'inə ka ɲgaansə mití mī'inə a ɲghìrə innù jii mæ i zì nì mbɔɔnə, ɲkii ɲkwetə nì yí'inə bitsim mæ bî'inə ka ɲkwe.

20 Tâ annù miji à tsuu lɔ ghìrə tâ ò ta ɲgì'i a nì ifà'à Nwí. Wá ɲgòŋ njoò tsim i laa, lâ à ka bə annù yí bì a mbo ɲù a ɲghìrə mæ tâ bə bí mò'ò wo nlonj ayoo yíi a ji aà.

21 A laa ɲkù'unə mæ bonj mbə ɲù tuù ɲkùrə nìbà, kə a ɲki nno mɪlù'ù kə a ɲki ɲghìrə annù yí mò'ò yíi mbə ndîm yí a kwántə ghu aà.

22 Ləə annù yíi ò bii nlonj ma yú annù aa a titii bu Nwí. Nidorə nì wè ni tswe a mbo ɲù yíi mæ kaa ntii yi i si nù sa'a mæ a ghìrə annù yíi mæ à wà'atə mæ a ku'unə aà.

23 Lâ ɲù yíi mæ a jɲkè nlonj ayoo yíi yu tswe nì ɲji aa, Nwɪŋgòŋ à ka ɲɲj njo ghu abàà mæ mbə a ji, nlonj mæ ma yaà annù mæ a ghìrə aa kaa a sɪ aa múm àbiiintii yu fə'ɛ. Annù yíi mæ a sɪ a múm àbiiintii fə'ɛ aa, à nì ibí.

15

Nì ka ɲghìrə tâ bádàŋ ka ndoritə, tsuu bə bù bə

1 Bî'inə bii mæ àbiiintii yí'inə a tinsə aa, bî'inə ka mmi innù bə bii mæ àyaa a bərə aa. Ntsuu bəɲnə ki ghìrə bə mæ tâ nú yí'inə ka ndoritə.

2 Bî'inə baɲnə ɲka ɲghìrə bə mæ tâ bìlím bî'inə ka ndoritə nlonj ibòŋ waa tâ ki ghìrə tâ àbiiintii yaa ka ɲkwe.

3 Nlonj mæ tsi'í Kristo kaa à le ɲkì'i ka ɲghìrə aa mæ tâ nú yíi ka ndoritə. A le mbəɲnə ɲghìrə a ajàŋ mæ àŋwà'ànə Nwí a swonj aà, mæ, “Mbəgìtə jii mæ bə le sɪ bəgìtə noo ghu aa, i wo a nu mæ.

4 Nlonj mæ innù jii mæ bì le ɲwà'ànə a mbii aa, bì le ɲwà'ànə mæ tâ i ka ndi'itə yí'inə mæ mbə bî'inə, ɲyonjə a ɲjim àtəŋəntii nì àdiiintə yíi mæ nìghàà ni Nwí ni fa a mbo bî'inə aa tâ bî'inə nàŋsə yəgìtə a nu Nwí.

⁵ Tsàtsòŋ, tá Nwĩngòŋ yĩ mə àtànǽntii bó àdìntè a lô ghu mbo aa, tá à ghìrè tá nì ka ŋghaanè mbiinè nyoŋə a nu Kristo Yesu,

⁶ mə mbə bù bi tsim nì tigə ŋgha'asə Nwĩngòŋ bo bì Mmà'ambĩ yĩ'inè Yesu Kristo nì òtsù yĩ m'ò'.

Ntoo yĩ òsigìnè a mbo bitizi Nwĩ.

⁷ Tá nì ka ŋkwèrə ghūu bu nì bù tsi'ĩ ajàn mə Kristo à lè ŋkwèrə ghūu aà, tá tá bàa ŋgha'asə Nwĩ.

⁸ Nlòŋ mə mè swòŋ a mbo bù mə Kristo à lè mbə ŋgàŋfà'á a mbo baYuda, a ndi'ì mə Nwĩngòŋ à lèhè ŋkà'a yĩ mə à lè ŋkà'á a mbo bità bi bitaa byaa aà

⁹ tá ma yú a ghìrè mə bitizi Nwĩ tá bì gha'asə Nwĩngòŋ nìlòŋ ŋko mìlìŋnè yĩ. A bə aa ajàn mə bi ŋwa'anə a múm àŋwà'anè Nwĩ mə,

“Tsó mə a bə laa, màa tigə gha'asə nòo a titii bitizi Nwĩ i kii ki yəə ikòò gha'asə nì ìkùmə gho ghu.”

¹⁰ Bi ki mbù òswon mə,

“Bù bitizi Nwĩ, nì ka ndoritə bu bì hē bi.”

¹¹ Ŋki mbu nswon mə,

“Ka ŋgha'asə nì Mmà'ambĩ mbă bu bitizi Nwĩ, ŋki ŋghìrè tá itoò òtsim ka ŋgha'asə nii.”

¹² Yesaiah a gheè nì mbii òswon mə,

“Ntigə ŋgìgə Jesse i ka yĩ fē'ε,

i bə yu wa mə à ka yĩ biinə sa'a bitizi Nwĩ,

tá bitizínwĩ tigə nniŋ ntii waa ghu nú.”

¹³ Tá Nwĩngòŋ yĩ mə a ghìrè mə tá nì ka mbə njoo aburə aa, tá à ghìrè ntii ghūu luu nì nidorə ŋki nanşə tswe nì mbòcòŋə, a ajànə mə nì niŋ ntii ghūu ghu nu aà, tá midà'a mi Azwĩ Nwĩ mì ghìrè nì nanşə ŋka mbə njoo aburə nì ntii ghu tsimè.

Nji'ĩ ànnu yĩ mə Paul à lè ŋwà'anè ma yuú àŋwà'anè ti nìb'ò'c aà

¹⁴ Mè, a nì ìtu ibiinú gha, mè bii nì ntii ghá tsim mba bilim bá, mə bù, a nì ibiinú ghūu, nì luu nì àbòŋǽntii, ŋki nnanşə nzi ànnú ajàn mə mbə nì tigə òndi'itə ghūu bu nì bù.

¹⁵ A nì ìdigè jì m'ò'c a nì yulá àŋwà'anè, mə ŋwà'anə tì nìb'ò'c mə tá nì wa'atə innú ma jya jii mə mə lèè òtē'ε mfoo ŋwà'anə a mbo bù aa, nìlòŋ aa ìbòŋ Nwĩ yĩ mə à fa a mbo mè

¹⁶ mə tá mè bə ŋgàŋfà'á a Kristo Yesu a mbo bitizi Nwĩ. Mə fà'á aa tsi'ĩ tsó ŋgàŋmà'anwĩ a múm ntoo yĩ òsigìnè Nwĩ ya tá ghìrè mə tá Nwĩ a bii bitizi Nwĩ tsi'ĩ tsó njoo mmà'anwĩ jii mə Azwĩ Nwĩ a si'ĩ mè.

¹⁷ Ajan mə mə tswe nì ànnú yĩ m'ò'c bi'ì bì Kristo aa, mə kwèè ntii gha a múm àfà'a Nwĩ.

¹⁸ Nlòŋ mə mè tswe nì ànnú tsu a nswon aa nìlòŋ mə Kristo à lè ntsyá a njiim mə ŋghìrè mə ghìrè mə tá bitizi Nwĩ tá bì tigə nyu'unə nì Nwĩ, a njiim nighàà nì ntsú na, nì mìghìrìnè mì innú ma,

¹⁹ nì midà'á mi ilènsə innú bo bì innútsyámbo, a b'ò'c nì midà'á mi Azwĩ Nwĩ. Ma mùu ajàn, a nì ìdigè tsi'ĩ tsim, òlo a Yerusalem ŋghèè nywe'e a Illyricum, mə swòŋ mə ntoo yĩ òsigìnè Kristo yá òtsimè.

²⁰ A nî àyè'ètè yâ ñgòñ bìnòò bitsim mæ tá mæ swon ntoo yî ñsigìnè ya a nî àdìgè yî kaa bi lèè ñkí'í ikum Kristo ghu yu'u aà, tá wa'à kà mbòò a nî àtsènda yî mæ ñu daj à tùmè aà.

²¹ Tsi'í tsò ajàn mæ àjwà'ànè Nwí a swon aa mæ,
 “Bè bii mæ bi lèè ñtè'è wa'à annú yi a mbo bo swonè aa, bi ka yí yè yi.
 Tá bè bii mæ bi lèè ñwa'à yu'u aa, tá bi yu'u àtú yaa a laa ghu.”

Ajàn mæ Paul à lè ntanjè mæ yu ghèe ghantè baRoma aà

²² Aa ìnnú jii mæ i kî kîj mæ tá mæ wa'a a mbo bù zî aà.

²³ La tsítsòñ ajàn yî mæ mæ si nî ìfà'à ma mùu mbù'ù bù ñtswe aa, bo bì ajàn mæ mæ lè lè ntsu'u nyè'ètè a nyè ghuu a nî ìlòò jî ghà'àtè aa,

²⁴ mæ lòò ñghèè a ala'a Spain, mæ wà'àtè mæ ajàn mæ mæ aa kî tsyá ghèè ghu aa, i yè ghuu, i nanşè doritè a ntswe bí'inè a nî mù àtîi noò. Bèè bí'inè tswetè, nî tigè ñkwetè gha mæ ghèe ghu.

²⁵ Tsítsòñ mæ ghèè a Yerusalem nî ñjoo a mbo bòò bi Kristo.

²⁶ Ñghòtè jii mæ i tswè a ala'a Macedonia bo bì a ala'a Achai, bi fâ ñjoo nî àbòñentii yaa a ñkwetè ñgàñéfum jii i tswè a titii bè bi Nwí a Yerusalem aà.

²⁷ Bo lè ndoritè a ñghìrè maa ajàn, lá a nswonè ànnú ñikoñ, bo tswè nî ñghìrè maa ajànè, ñloñ mæ ajàn yî mæ baYuda lè nyàtè mbòonè Azwí Nwí bo bo aa, bitizí Nwí kî ntswe nî ñlògè ñjoo jii mæ Nwíngòñ à tènè waa ghu aa i kwetè baYuda ghu.

²⁸ Nòò yî mæ mæ ka màñşè i fa ñjoo mà jú mæ bi kî ghòtè a mbo bo aa, bo kwèrè tsi'í tsim boñ mæ ka tsyá a mbèè bù tigè ghèè a Spain.

²⁹ Mè zî mæ nòò yî mæ mæ ka yí zî a mbèè bù aa, mæ aa yí zî aa nî mbòonè Kristo tsi'í ñtsimè.

³⁰ Mæ bu'u mbo a mbo bù mbâ bilim bá, nî ikúm Mmà'àmbi yi'inè Yeu Kristo, nî àkòñnè yî mæ Azwí Nwí a fa aa, mæ tá nî boonşè gha tá bí'inè aa nto a ajàn mæ nî tsà'àtè nî Nwí nî tii a atu mæ aà.

³¹ Nî lòò a mbo Nwí mæ tá à tsu'u atú ya a mbo bitii bii Nwí bii bi tswè a Yudea aà, ñkî ñghìrè mæ tá bè bi Nwí bi beentè ifà'a gha a Yerusalem.

³² Maa ajàn, mæ mbè Nwí à bii, tá mæ tigè nzi a mbo bù ñluu nî ñidore tá nî ghìrè ntii gha fwetè.

³³ Tá Nwíngòñ mbòonè tá à tswè a mbo bù bitsimè. Amen.

16

Paul à tsà'àtè bè bí ghà'àtè a Roma

¹ Mæ bèentè afà'a ñjaantè yí'inè Fèbe, yî mæ à nî ñkwetè a mùm ñghotè a ala'a Cenchreæe,

² á nî kwèrè yi sigìnè ajàn mæ bòò bi Kristo kwèrè ñu aa, ñkî ñkwetè yi mfa ayòò tsim yî mæ a lòò aa ghu mbò, ñloñ mæ à kwetè bè bí ghà'àtè, mæ bè ñu yí mò'ò a titii bè bii à kwètè aà.

³ Nî tsa'atè Prisca bo Aquilla, bè bii mæ bí'i bo fà'à a abo mò'ò a mum Kristo Yesu aà.

⁴ Bo lè mfa ñgwí yàà ñloñ ntswéntii yà. Mæ nanşè mfa mbi'ikè a mbo Nwí mbi'i ñgaà yàà. Kaa à si tsi'í mæ bé mæ mæ fa miyà wàà, bo bì ñghotè jii i tswè a titiibi tizí Nwí aa tsimè.

⁵ Kî ntsà'àtè ñí ñghotè ya yî mæ i bòontè a nda bo aà.

Tsà'atə nǎ ntǎi nsú ghà Epenetus, yǐ à lə mbə ntsyambǎi nù yǐ mə à lə mbii Kristo a mbù'u Asia aà.

⁶ Tsà'atə nǎ a Mary yǐ mə a fà'à nǎ tǎi a titǐi bù aà.

⁷ Tsà'atə nǎ Andronicus bo bi Junias, ngǎngwè'è jǐi mə bǐ'ibo lə nkuu a atsanə aà. Bo ni bə bǐ tǎnsə a titǐi ngǎntoo Kristo. Bo lə mfòò ntswe a mum Kristo ti mə.

⁸ Tsà'atə nǎ Ampliatus, ntǎi nsú ghà a mum Mmà'àmbi.

⁹ Tsà'atə nǎ Urbanus, nù yǐ mə bǐ'inə nǎ bǒ fà'a a abo mǒ'ɔ a mum Kristo aà, nǎ ntǎi nsú ghà Stachys.

¹⁰ Tsà'atə nǎ Apelles, yǐ mə bi beentə annú yi a mum Kristo aà. Tsà'atə nǎ bə bitsim a ngwè'è Aristobulus.

¹¹ Tsà'atə nǎ a nù ngwè'è ghà Herodion. Nǎi ntsa'atə bɔɔ bi Kristo bii bi tswə a ngwè'è Narcissus.

¹² Tsà'atə nǎ ngǎnfà'à jula mə fà'a a mbô Mmà'àmbi aà: Tryphaena bo Tryphosa. Tsà'atə nǎ a ntǎi nsú ghà Persis, yǐ mə à nǎnsə mē mfa'a nitǐi a mbo Mmà'àmbi aà.

¹³ Tsà'atə nǎ Rufus, ngǎnàfà'a Mmà'àmbi yǐ ntǎi, nǎ ndè yǐ mə à ki mbə ndèghà aà.

¹⁴ Tsà'atə nǎ Asyncritus, Phlegon, Hermes, Patrobas, Hermas, bo bi bilim bǐ'inə bii bi tswə bo bo aà.

¹⁵ Tsà'atə nǎ Philologus, Julia, Nereus bo bi njàantə yǐ, ni Olympas, bo bi bə bi Nwǐ bii bo bo tswə aa tsi'ǐ bitsimə.

¹⁶ Nǎ tsa'atə ghoo bu nǎ bù nncɔɔ ni mǎgha'à muu nǎ àkòɔnɔ bɔɔ bi Kristo. Nǎghòtə Kristo tsi'ǐ tsim i tsà'atə ghoo.

Yǎi'itə nlwǐ'ǐ njimə

¹⁷ Mə bu'u mbo a mbo bù bilim bǎ mə nǎ ka nlensə bə bya mə bi zǐ nǎ àyàtə, mfa nǎ ngǐ'i a nǎ àbiintǐi bə, nligitə nǎ innù jǐi mə bi lə ndǐ'i a mbo bù aà. Nǎ ka nkhə ijǎn bə ma jyá.

¹⁸ Nlɔɔ mə mbuu bə ma bya kaa bi si aa a mbo Mmà'àmbi yǐ'inə fa'a, bo bǎnɔnə mfa'a aa nɔɔ bə àtò'ò yaa. Bo tsysà nǎ a njim àlètə, bo bi mǎghàà mǐ lǐi nǎbwe'esə nǎ bə bii mə kaa bo burə tǐ ibi zi aà.

¹⁹ Nlɔɔ mə, nù ntsim à yù'ù mə a ajǎn mə ni yu'unə ntoo yǐ nǎsiginə ya mə kǐi ndoritə nɔɔ ngaa yùù aa, lá maa kɔɔn mə tǎ nǎ bə ngǎn mǎtsyè a nǎ annù yǐ mə a bɔɔnə aa, mbaɔnə mbə bǐtǐzi a nǎ annù yǐ mə à ni yǐ bi aà.

²⁰ Nwǎngɔɔn nǎbɔɔnə à ka ghèsə ghò'ò a Satan a jǐ'i mikòrə bù.

Tǎ ibɔɔn Mmà'àmbi Yesu Kristo, i tswə a mbo bù.

²¹ Timoti, nù yǐ mə bǐ'iyu fà'à a abo mǒ'ɔ aa, a tsà'atə ghoo. Lucius bo Jason ni Sosipater, ngǎngwè'è já, kǐi ntsa'atə ghoo.

²² Mə Tertius, nù yǐ à nǎwà'ànə anwà'ànə yulà aa, mə tsà'atə ghoo a njim Mmà'àmbi.

²³ Gaius, nù yǐ mə mə tswə ghoo nda aa, bo bi nǎghòtə ntsim bo tsà'atə ghoo. Erastus, nǎlèè nǎkabə nǎjò'ò àla'a yù, nǎ ndǎm yǐ'inə Kwartus, kǐi ntoo nǎ àtsà'atə a mbo bù. [

²⁴ Tǎ ibɔɔn Kristo i tswə a mbo bù bitsimə. Amen.]*

Agha'asə Nwǐ yi nlwǐ'ǐ njimə

* 16:24 Kaa àtǐi ma yù a si a nǎ nǎwà'ànə jǐ nɔ'ɔ tswè.

²⁵ Bì'inè ka n̄gha'asə Nwīngòŋ yī mə mbə a n̄iŋ m̄t̄t̄ a nu bù ñyɔŋ a n̄i ñtoo yī ñsiginè ya mə mə swonə mbi'i n̄gaa Kristo aà, ma yú à n̄i ànnù yī àlèəntè ya mə i lɛ ntswe alò'òsə a n̄gu'u n̄gu'u aa,

²⁶ mə tsitsòŋ b̄i fi'isè m̄ə a fɛ'è ñlaa, ñtsya a n̄j̄mə ñwà'ànè n̄gǎŋntoo Nwī, b̄i tigè ñghirə itòò ñts̄m i zi, ñyɔŋə aa a n̄i ñd̄i'í Nwī yī mə à lwī'i n̄iŋkonə aa, n̄ka nyu'unə a múm àb̄iint̄i.

²⁷ A mbo Nwīngòŋ ma ghú yúyigè yī mə à n̄i àz̄i ts̄mè aa, t̄a n̄igha'a ñ t̄i m̄è t̄a ñi tswe ghu mbo ñtsya a n̄j̄m Yesu Kristo! Amen.

Aṅwà'ànè Paul yi ntsyàmbi a mbô ñghòtê BaKORINTO

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ḡwà'ànə Paul mbo ñghotê baKorinto. Korinto à le mbə ñjò'ò àla'á BaGrikía yí ḡwè, ḡki mbə kapital mbù'u Achai yíi mə BaRoma le si bu'utə aà. Bi le si naṅsə ntaṅ ní mītaa ma mùu ala'a, bə ló nì a idigè idigè jì mɔ'ɔ jìi mə BaRoma le si bu'utə aa nzi mbòdòntè ghu nlonḡ afù'ù yí wè yíi mə à le ntswe ghu aà. BaKorinto le si gha'asə bīnwīṅḡḡ bī ghà'atè. Bi le si naṅsə mbu'u ní ìnnù jì bi jì swèrè ñswerə a Korinto. Annù ajirè bo bi ìbuurənnù i le mburə ntswe ma mùu ala'a tsi'í mbènnù. A titi bīnwī bya, Aphrodite à le ntswe ní ḡḡmà'a jì ntsù'ù yí fùurè jìi mə i le mbə aa ìkwàrè bāṅṅyè, ñdì'i ní bə mə baa ṅjì ní àkwàrè ḡgha'asə ní nwí wa ghu. Bə le mburə nzinə mbuu annù ajirè yíi mə a le ntswe a Korinto aa a ajāṅ yíi mə bəe bi yí nyə ñù ti jì akwàrè, kə a ka ṅjirə si'í, bi tigè ñsworḡ ní mə a ghìrè aà ñdə baKorinto wá.

Ní ñtoo yí ñsigìnə a Korinto aa a le nzi Paul (ffà'à 18.1-17). A le ntswe ghu a atú àlòò yí fùurè ní bisāṅ bi nto'o mfa'a ghu, Aquila bo Pricilla ní Timoti bi kwetè ní yí ghu. Nòò yíi mə Paul à le mà'atè ñlo aa, à le nyu'u mə ḡghotə ya i tswe ní ìnnù jì ghà'atè mə i le si fa ṅḡ'i ghu: Annù ajirè, ànnù ayàtè bo bi ìbuurənnù jì mɔ'ɔ nlonḡ mītəṅnə mí Azwī. Paul à yù'ù mə ñtigè ḡḡwà'anə aṅwà'ànè yū mə yu tsisə ìnnù ma jù ghu i kii fa akwi'i ní ìbetè jì mɔ'ɔ jìi bi le mbetə yí ghu aà.

Nwí a fa àdà'à bo mītsyè a mbo Paul mə tá à ḡḡwà'anə ñdì'itə ḡghotə ya ghu. ḡghaa ìnnù i mburè ḡgha'atə tsi'í sigìnə, à le ḡghàà ñlonḡ annù nyweenə bə a níwò (15). Annù yíi mə à ḡwà'ànə nlonḡ akòṅṅə aa (13) a ní àfù'ù yí mɔ'ɔ yíi mə Nwí à fa a mbô ñghòtè bə bi. Ìnnù jìi mə i le mfè'e a múm ḡghòtə a Korinto aa i kwetə a ḡghìrə mə bī'inè yə ìbòṅ Nwí a titi bə bi.

Bi yatè aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Njì'í ìnnù aṅwà'ànè yū 1.1-9
2. Ayàtè a múm ḡghòtè 1.10—4.21
3. Annù ajirè bo bi ìnnù a múm ḡḡwè'è 5.1—7.40
4. Bìkrisèn ní bitìbii Nwí 8.1—11.1
5. Ntswènti a múm ḡghòtè bo bi a ajāṅ yíi mə bi gha'asə Nwí ghu aà 11.2—14.40
6. Annù nyweenə ní nìwo Kristo bo bi à yí ḡḡḡmbii Kristo 15.1-58
7. Njoo jìi mə bi le ḡghotə a mfa a mbo bìkrisèn a Yudea aà 16.1-4
8. Ìnnù jì mɔ'ɔ jìi mə Paul à le ntigè ḡghaa a ñlwí'isə aà 16.5-24

Atsà'atè

¹ Aṅwà'ànə mə a lo a mbo Paul yíi mə Nwīṅḡḡ à le ntworṅ ní ñkòṅ yí mə tá à bə ḡḡḡntòò Kristo Yesu bo bi a mbo ñdīm yí'inè Sosthenes,

² ḡḡḡe ní a mbo ḡghotè bə bi Nwí bii mə bi tswe a ala'a baKorinto aa, bo a mbo bə bitsim bii mə Nwīṅḡḡ à tworṅ mə tá bo bə bi a ṅjīm Kristo

Yesu, nlaa laà. Mbə bə bii mə bi twon̄ ikum Mmə'àmbi yì'inè Yesu Kristo mə ni Mmə'àmbi wàà ñki mbə yì'inè aà.

³ Tà ìbòñ Nwí ni m̀b̀ẁonə ỳi mə ì lo a mbo Nwĩngòñ Taà yì'inè ni Mmə'àmbi Yesu Kristo aa tã ì tswə a mbo bù.

⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwí a ñgòñ binòò bitsim m̀bi'i ñgaa ỳùù, ñlon̄ ìbòñ Nwí ỳi mə à le ñghìrə a nu bù, ñtsya a ñjĩm Krosto Yesu.

⁵ Nlon̄ mə àjàn mə ni tswə nì ànnù yì mò'ò bu bì Yesu Kristo aa, kaa ni si afù'ù yì tsu saà, ñtswe nì afù'ù ni m̀ghàà mi tsim, bo bì a ni m̀tsyè mi tsim.

⁶ Ntoo ya mə bĩ'i le si swon̄ə nlon̄ Yesu, ni nàñsè mē mbii i kuu a nu bù

⁷ ma mùu ajàn kaa ni wa'à ni m̀tə̀ñnə mi Azwí mĩ tsu bon̄ə, a ajàn ni bə noò ỳi mə Mmə'àmbi yì'inè Yesu kristo à ka yì fè'e yentə aà.

⁸ A ka yì bə ghuu mə tã ni tə̀ə ntinsə ñghɛɛ nywe'e a n̄lwí'isə, ñtswe ajàn ỳi mə kaa mbə bi wa'à ghuu firè wa ñjwí Mmə'àmbi Yesu Kristo.

⁹ Nwĩngòñ à ni ñù ỳi mə mbə bĩ'inè n̄ñ n̄t̄i yì'inè ghu nu, mbə Nwĩngòñ wa ỳi mə à le n̄t̄w̄on̄ ghuu mə tã ni tswə nì ànnù yì mò'ò bu bì Mú yì Yesu Kristo Mmə'àmbi yì'inè aà.

Ayàtə ỳi mə a tswə a m̀m̄m̄ ñghòtə aà

¹⁰ Mə bu'u mbo a mbo bù mbá bilim mbá, nì ìkùm Mmə'àmbi yì'inè Yesu Kristo mə tã ni ka ñghaa mbiinè, tã àyàtə tsuu a titi bù tswə, ta tã ni n̄ñsə ñkwere ghuu a n̄bəñ, nì ìm̀ò̀ntə juu, bo bì àjàn mə ni lèntə innù aà.

¹¹ Mə swon̄ laa, bilim mbá, ñlon̄ mə, bə bí mò'ò a ñgwè'è Chloes bi swon̄ a mbo mə mə àyòñə a tswə a titi bù.

¹² Mə swon̄ aa mə ñù yì mò'ò yì mò'ò a titi bù a swon̄ə ni mə, “Mə laa mbə ñù Paul.” Kè, “Mə laa mbə ñù Apollos.” Kè “Mə ni ñù Cephas.” Kè “mè ni ñù Kristo.”

¹³ Bi laa nyàtə Kristo aa ε? Bi le ñkwèèntə aa Paul a ati b̄añnè b̄añnè mbi'i ñkwitu ghuu aa ε? Kè bi le mmurə ghuu a ñki aa nì ìkùm Paul aa ε?

¹⁴ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwí mə kaa mə le ñwa'à ñù n̄bù a ñki murə n̄tsyatə Krispus bo Gaius;

¹⁵ ma mùu ajàn kaa mbə ñù n̄bù ghùù a wa'à swon̄ mə bi le mmurə yì a ñki aa nì ìkùm ghá.

¹⁶ (Mə wà'àtə mə mə le mbaa ñki mmurə ñgwè'è Stephanas a ñki. Kaa mə s̄i ñúdàn̄ wa'atə ỳi mə mə le mmurə a ñki.)

¹⁷ Nlon̄ mə kaa Kristo à le wa'à gha too aa mə tã mə zi ñka mmurə bə a ñki. A le mb̄añnè ñtoo gha aa mə tã mə zi ñka n̄swon̄ ntoo ỳi ñsiginè ya. Kaa mə le ñki'ì kà ñswon̄ə aa bə ni ñghàà ni m̀tsyè mi m̀bi mù ta n̄wo ni Kristo a ati b̄añnè b̄añnè wa'a ad̄añə d̄añə tsyá.

Kristo à ni m̀t̄i mi Nwí bo bì m̀tsyè mi

¹⁸ Nlon̄ mə ntoo ya nlon̄ niwo ni Kristo a ati b̄añnè b̄añnè à nì àj̄inj̄tə annù a mbo bə bii mə bi bwe aà, lá a mbo bĩ'inè bii mə bi yweenə aa, i bə m̀idà'à mi Nwí.

¹⁹ Bi ñwa'anə ma ỳu a m̀m̄m̄ àñwà'ànə Nwí mə,

“Mə ka ta ñgĩ'i a ni m̀tsyè mi ñḡañm̄tsyè

i sigisè bə bii mə bi m̀w̄ontə mə bi zì annù aa a nsyè.”

²⁰ Tsó mæ a bə laa, ñgàñmitsyè tigè ñtswe aa fə aa ε? Ngǎñndi'i nòñsè tigè ñtswe aa fə aa ε? Bè bii mæ bi zi ñligitè ñnnu faa mbi aa bi kî ñtigè ntswe yaa ñgaa aa fə aa ε?

²¹ Nwĩngòñ, a ni mitsyè yu, à le ñghirè mæ tá bè tsuu yi a ni myaa mitsyè zi. A le mbàñnè m̀b̀oñ a Nwĩ a tsyá a ñjĩm ntoo ya yii mæ bĩ'i swonə, bè twonə ni àjĩntè annu aa, ñyweensə bə bii bi bii yi aà.

²² BaYuda bi lòo mæ bi yə ñnnu jĩ yéyerə i b̀oñ bii, baGrikia bi lòo ni mitsyè.

²³ Lá a mbo bĩ'i, bĩ'i kii ñkɛ'ɛnə aa tsi'i ñtoò Kristo wa yii mæ bi le ñkwèèntè yì a ati b̀añnè b̀añnè aà. BaYuda bi kwantè ghu ñwo, bitizi Nwĩ bi logè a nĩ àjĩntè annu.

²⁴ Lá a mbo bè bii mæ Nwĩ à twòñ mē waa aa, kə a bə baYuda kə baGrikia aa oo, boñ ñtoò mà yú i laa mbə Kristo yii mæ à ni mida'a mi Nwĩ ñki mbə mitsyè mi Nwĩ aà.

²⁵ Nloñ mæ ayoo yii mæ a finə àjĩntè ànnu Nwĩ aa, à ni mitsyè, ntsyatə mitsyè mi ñumisòñə. Ayoo yii mæ a mfinə aborəkə Nwĩ aa, a bə midà'a ñtsyatə mida'a mi ñumisòñə.

²⁶ Wa'atə nĩ àjàñ mæ nĩ le mbə aa bilĩm m̀b̀a m̀b̀oñ tá Nwĩngòñ à twonə ghuu. Nyonə a ni mitsyè mi mbi mù, kaa nĩ le ñkĩ'i ñgàñ mitsyè bə; kaa ñkĩ'i nĩ àdà'a yì tsu ki ntswe, kaa ñkĩ'i bə bĩ wè ki mbə.

²⁷ Nwĩngòñ à le mbàñnè ñtsò'ò ayoo yii mbi i lògè nĩ àjĩntè ayoo aa, mæ yu d̀ir̀isə atu ñgàñmitsyè ghu. Ñki ntsò'ò ayoo yii mæ mbi i lògè nĩ iborəkə ñjoo aa mæ yu d̀ir̀isə atu ñgàñada'a ghu.

²⁸ A le ntsò'ò ayoo yii mæ mbi i le si lĩ ñtsa'a mæ a ni tikùm aa, tsi'i ñjoo jii mæ i s̀i ghu tswé aa, mæ yu ta ñgi'i nĩ ñjoo jii mæ i tswé ghu, mbi i lògè nĩ ñjoo àt̀nd̀ùù aà.

²⁹ La a bə mæ kaa mbə ñu a ki'i ñtiti yi a nsi mi'i Nwĩ ka ñkwɛɛ.

³⁰ Nwĩngòñ à lògè mē ghuu ñghirè nĩ tswé nĩ ànnu yì m̀ò'ò bu bi Kristo Yesu. Nwĩ a tigè ñghirè Kristo à bə mitsyè mi'inə, ñtsya a ñjĩm Kristo, ànnu yì'inə a tsinə a nsi mi'i Nwĩ, a lògè yì'inə bĩ'inə tigè bə bi. A ketè m̀ñk̀ir̀ə mi ñnnu jĩ bi a nu bĩ'inə.

³¹ Tsó mæ a bə laa aa, ajàñ mæ àñwà'ànə Nwĩ a swonə aa mæ, "Mbə ñu tsu a te'è ti kwèè ntiì yì, a ká ñkwɛɛ aa mbì'i bə ñgaa Mmà'ambì."

2

Ñtoò mbì'i Yesu Kristo yii mæ bi le ñkwèèntè yì a ati b̀añnè b̀añnè aà

¹ Bilĩm m̀b̀a nòò wa mæ mæ le nzi a mbo bù a ñkɛ'ɛnə ñtoò Nwĩ ya mæ i le ñlèèntə aa, kaa mæ le ñkĩ'i mighàà mĩ wè, kə mitsyè mi mbi mù logè ñkɛ'ɛnə ghu bə.

² Nloñ mæ mæ le ñkòñ mæ mæ lĩ'ĩnə ñgòñ ñnnu tsim tigè ki swonə tsi'i ànnu Yesu Kristo yii mæ bi le ñkwèèntè yì a ati b̀añnè b̀añnè aà.

³ Mè le ntswe a titiì bù aa tsi'i tsó aborikə ayoo, m̀b̀ò'ò, ntsiginə.

⁴ Nighàà na a mbo bù kaa à le ñkĩ'i nighàà ni mitsyè mii mæ bə beentə aa bə. A le mbàñnè mbə bə nighàà nii mæ ni le si d̀i'̀i mida'a mi Azwĩ Nwĩ aà.

⁵ Ma mùu ajàṅ tã àbìintì yuu tã à tsuu bè ni m̀tsyè mi bê i yègite mbaṅnè yègite bè ni midà'a mi Nwí.

M̀tyè mi Nwí

⁶ Lá, bí'i dì'i innù ni m̀tsyè a mbo bè bíi m̀e bí kwe a múm Azwí Nwí aà ka m̀e kaa à si m̀tsyè mi mbi mù bè, k̀e m̀tsyè mi bê bíi bí bu'utè mbi yù aà; bíi m̀e bí tswe nì ǹtsyà aà.

⁷ Bí'i dì'i aa m̀tsyè mi Nwí m̀ii m̀e mi læntè aa, m̀e Nwíṅgòṅ à le naṅsè nləè tètè ñlon nigha'a ni'inè aà.

⁸ Kaa ṅgãṅmbu'utè mbi jù le wa'à zi tã à laa atu bo. Bo le mbaa nzi, boṅ kaa bo le ṅwa'á a Mmà'àmbi yíi m̀e à tswe ni nigha'a aa a ati bàṅnè bàṅnè kweentè.

⁹ A bè aa tsò m̀e bí ṅwa'anè a múm àṅwà'ànè Nwí m̀e,

“Annù yíi m̀e kaa ṅù à leè wa'à yè k̀e ṅyu'u aa,

ànnù yíi m̀e kaa ṅù à leè ṅwà'à m̀òntè m̀e m̀e a fe'è aa,

àa yu yíi m̀e Nwíṅgòṅ à tãṅtè nləè a mbo bè bíi m̀e bí kòṅe yi aà.”

¹⁰ Nwíṅgòṅ à dì'i m̀e a mbo bí'inè ǹtsya a n̄m Azwí Nwí. Nlon m̀e Azwí Nwí a lòo ṅgòṅ innù tsim, ñlɔɔ, ñlòò ní innù Nwí jii i naṅsè ntsotè aà.

¹¹ Kaa ṅù dàṅ yíi m̀e m̀e a zi innù jii m̀e ṅù wa'atè kaa à si ghu bê ǹtsyatè a azwí yi yíi m̀e a tswe ghu múm nú aà. A k̀i m̀e ṅgíṅ ṅgíṅ m̀e kaa m̀e ṅù tsù kaa m̀e wa'á ìm̀òntè Nwí zi ntsyatè Azwí Nwí.

¹² Kaa bí'inè si aa àzwí yí fàa mbi kwèrè, bí'inè baṅnè ṅkwèrè aa bê Azwí yíi m̀e Nwí à too a mbo bí'inè aa, tã zi ṅgòṅ innù tsim jii m̀e Nwíṅgòṅ à fa ntəṅe yi'inè ghu aà.

¹³ Tsò m̀e a bè laa aa, kaa bí'i si annù ma yu aa ni mighàà m̀ii m̀e m̀tsyè mi bê dì'i a mbo bí'i aa dì'i. Bí'i dì'i aa ni mighàà m̀ii m̀e Azwí a dì'i a mbo bí'i. Nto'ɔtè ní innù Azwí a mbo bè bíi m̀e bí tswe ní Azwí aà.

¹⁴ ṅù yíi m̀e kaa à si ní Azwí tswè aa, kaa m̀e k̀i'ì innù jii m̀e Azwí Nwí a fa aa kwèrè. Ghu mbo, à ní àṅṅtè annù, kaa m̀e a te'è k̀i'ì naṅsè nzi. Ghu mbo, à ní àṅṅtè annù. Nlon m̀e m̀e bí k̀i nzi ndùú yi, ntsya aa tsi'ì a n̄m Azwí.

¹⁵ ṅù yíi m̀e à tswe ní Azwí aa, à zi ajàṅ yíi m̀e m̀e yu kã ñlentè innù tsim, lá kaa m̀e ṅù tsù wa'á ñlentè annù yi bàṅnè ñzi

¹⁶ Aá àjàṅ m̀e àṅwà'ànè Nwí a swonj aa m̀e,

“M̀e ìm̀òntè Mmà'àmbi aa a zì wò aa è?

M̀e, a yi aa a dì'itè wò aa è?”

Lá a mbo bí'inè, bí'inè tswe nì ìm̀òntè Kristo.

3

ṅgãṅfà'à Nwí

¹ A nswonj annù níkonj a bilim b́a, kaa m̀e k̀i wa'á a mbo bù lò ṅghàà aa tsi'ì tsò m̀e ghàà a mbo bè bí Azwí. M̀e k̀i ghàà a mbo bù aa tsi'ì tsò bè bí fàa m̀i, k̀e tsi'ì tsò a mbo b̀ṅkhe a múm àbìintì.

² M̀e k̀i si nɔṅsè ghuu aa ni n̄bèè, kaa à k̀i wa'á miji m̀i tìi bê, ñlon m̀e kaa ni k̀i burè tì kwe ṅkù'ù a n̄jì. I zì ywe'e tsítsòṅ, kaa ni burè tì kù'ù.

³ Nlon̄ m̄ə n̄i bur̄ə ka ki tswe n̄tsw̄ənt̄i yùu tsi'í tsò b̄ə b̄i f̄aa mb̄i. Aj̄an̄ ȳi m̄ə àgh̄è'è'n̄è bo b̄i àȳon̄ a tswe a tit̄i bù aa, n̄i bur̄ə ki b̄ə aa tsi'í b̄ə b̄i f̄aa mb̄i, àkòr̄è n̄iz̄i yuu a k̄i m̄b̄ə aa à ȳi b̄a f̄aa mb̄i.

⁴ N̄i ȳi ti sw̄ùñ̄n̄ è i swon̄ə ni m̄ə, “M̄è laa m̄b̄ə ñ̄u Paul.” N̄u ȳi m̄o'c̄ a k̄i ñ̄swon̄ə ni m̄ə, “M̄è ni ñ̄u Apollos,” n̄i s̄i gh̄ir̄è aa tsi'í tsò ñ̄um̄is̄on̄ aa è?

⁵ Apollos à laa m̄b̄ə wo aa è? Paul a k̄i m̄b̄ə wo aa è? B̄i'í gh̄ens̄ə m̄b̄ə aa tsi'í ñ̄ḡan̄əf̄à'è m̄ə bi l̄e ñ̄kw̄et̄ə a ñ̄gh̄ir̄ə m̄ə t̄a n̄i ñ̄iñ̄ m̄int̄i muu a nu Yesu Kristo. N̄u n̄i b̄i'í a f̄à'è aà àf̄à'è ȳi m̄ə Mm̄à'ambi à fa ghu mbo aà.

⁶ M̄è l̄e mbwe'e, Apollos a tsùt̄è, Nw̄iñḡon̄ a gh̄ir̄è m̄iñ̄i mya m̄ə kw̄è.

⁷ N̄u ȳi m̄ə a bwe'e aa ni wa ȳi m̄ə a tsùt̄è aa, kaa bo s̄i àyoò tsu b̄è. N̄u ȳi m̄ə à ni ñ̄u aa, à laa m̄b̄ə Nw̄i, ñ̄lon̄ m̄ə a gh̄ir̄ə m̄iñ̄i mya mi kw̄è aà.

⁸ N̄u ȳi m̄ə a bwe'e aa, bo b̄i ñ̄u ȳi m̄ə a tsùt̄è aa, bo yu ku'un̄è. Nw̄iñḡon̄ à ka ȳi k̄i twu ñ̄kab̄è àf̄à'è ñ̄u i ȳon̄ə a ñ̄im̄ə àf̄à'è ȳi m̄ə à f̄à'è ghu mbo aà.

⁹ Nlon̄ m̄ə b̄i'í laa m̄b̄ə b̄è b̄ii m̄ə b̄i'í f̄à'a a abo m̄o'c̄ b̄i'í bi Nw̄i; n̄i b̄è ñ̄sòò Nw̄i, m̄b̄ə nd̄an̄w̄i ȳi m̄ə bi b̄oo aà.

¹⁰ Nyon̄ə a n̄i ìb̄on̄ Nw̄i ȳi m̄ə à fa a mbo m̄ə aa, m̄è k̄i f̄à'è aa tsi'í tsò ñ̄u ȳi m̄ə à zi af̄à'è ȳi, ntum̄ə ats̄end̄a, ñ̄u d̄an̄ a tiḡè m̄b̄oo nda ghu. T̄a ñ̄u ñ̄tsim̄ ȳi m̄ə a b̄oo nda ghu aa t̄a à ka n̄tsȳes̄ə n̄i ȳi.

¹¹ Nlon̄ m̄ə kaa m̄b̄ə bi wa'è ats̄end̄a ȳi d̄an̄ bú ñ̄tum, ñ̄tsyat̄ə ya ȳi m̄ə b̄i t̄è'è m̄è ñ̄tum̄ aa, a b̄ə Yesu Kristo aà.

¹² A ñ̄gh̄èe a n̄i ñ̄joo ñ̄i baa b̄oo ghu aa, b̄è b̄i m̄o'c̄ ka ȳi k̄i b̄oo n̄i àt̄i gold, k̄è n̄i ȳi silva, k̄è n̄i ñ̄ḡo'c̄ at̄ind̄uù. T̄a b̄i m̄o'c̄ ka m̄b̄oo n̄i ìt̄i, k̄è ñ̄k̄iñk̄à'è, k̄è ñ̄ḡèè.

¹³ Bi ka ȳi ȳə a aj̄an̄ m̄ə af̄à'è ñ̄u a t̄ins̄ə m̄b̄ə aà, wa ñ̄jwi m̄ə Kristo à ka ȳi f̄ur̄è i d̄i'í aà. Nlon̄ m̄ə maa ñ̄jwi, bi ka ȳi ywe'et̄ə af̄à'è ñ̄u ts̄im̄ ni m̄o'c̄, t̄a m̄o'c̄ t̄oo nd̄i'í aj̄an̄ m̄ə a t̄i m̄b̄ə aà.

¹⁴ Bel̄ə m̄ə m̄o'c̄ i b̄ə tsuu nda ȳi m̄ə bi l̄e m̄b̄oo wa ats̄end̄a aa i t̄òò t̄a i wo, bon̄ ñ̄u wa m̄ə à b̄oo aa, à ka kw̄er̄ə m̄its̄o'c̄on̄è mi if̄à'è mi.

¹⁵ Bel̄ə m̄ə m̄o'c̄ i t̄oo nda ya, bon̄ ñ̄u wa m̄ə à b̄òò aa à ka bwe. Yumb̄on̄ à ka ban̄ə nyween̄ə, l̄a i yween̄ə aa tsi'í tsò à kh̄ə mf̄è'è aa wa mum m̄o'c̄.

¹⁶ N̄i s̄i zi m̄ə n̄i laa m̄b̄ə nd̄am̄à'anw̄i, Azw̄i Nw̄i a tswe ni a m̄um nu bù aa è?

¹⁷ Mb̄è ñ̄u tsu a ta ñ̄gi'í n̄i nd̄am̄à'anw̄i bon̄ Nw̄i à ka k̄i ta ñ̄gi'í ghu n̄u. Nlon̄ m̄ə nd̄am̄à'anw̄i i laa aà, bù n̄i ñ̄u m̄b̄in̄u ghuu, n̄i n̄i nd̄am̄à'anw̄i.

¹⁸ T̄a ñ̄u ñ̄ib̄ù gh̄uù t̄a tsuu ìb̄in̄u ȳi k̄i bwe'es̄ə. M̄b̄ə ñ̄u ñ̄ib̄ù gh̄uù a wa'at̄ə m̄ə yu ni ñ̄u m̄itsȳè ñ̄yon̄ə b̄ə ni fiḡè ȳi f̄aa mbi, a ku'un̄è m̄ə t̄a à b̄on̄ ntiḡè aj̄iñt̄è t̄a nan̄s̄ə tswe ni m̄itsȳè.

¹⁹ Nlon̄ m̄ə àyoò ȳi m̄ə mbi ȳi i lòḡè ni m̄itsȳè aa, à ni àj̄iñt̄ə ayoo a nsi mi'í Nw̄i. An̄w̄à'an̄è Nw̄i a swon̄ m̄ə, “Nw̄iñḡon̄ a ko ñ̄ḡan̄ m̄itsȳè ñ̄yon̄ə aa a ñ̄im̄ ñ̄lwee yàà.”

²⁰ Ad̄iḡè an̄w̄à'an̄è Nw̄i ȳi m̄o'c̄ a ki mb̄ù ñ̄swon̄ m̄ə, “Mm̄à'è mbi à z̄i ìnn̄u ñ̄i m̄ə ñ̄ḡan̄m̄itsȳè bi wa'at̄ə aà, m̄ə ìnn̄u ñ̄i bi wa'at̄ə aa à n̄i àd̄an̄è d̄an̄è.”

²¹ Ma mùu aj̄an̄, t̄a ñ̄u tsu à tsuu nt̄i ȳi k̄i kw̄èè m̄bi'í ñ̄gaa b̄è, ñ̄lon̄ m̄ə ñ̄joo ts̄im̄ i tswe aa a mbo bù.

²² Paul ni Apollos ni Peta, nî mbi yù, òntswènti bo nìwo, nòò tsìtsòṅ kè nòò yî a zî aa, ma juù ìnnù tsim à nî juu.

²³ Bù, nì tswè aa mbo Kristo, Kristo a tswè a mbo Nwî.

4

Ngǎntoo Kristo

¹ A boṅ mē tā nì logè yî'ì tsi'ì tsò ṅǎṅfà' à Kristo jii mē Nwî à lèè mē tā bî'ì ka nlentè ìnnù Nwî jii mē i lè ntswe a alò'òsè aà.

² Annù yî mē a ku'unè a mbô ṅǎṅfà' à tsò ma wa a ṅghirè aa à nî mē tā à ka mfa'a a mbo tā àfà'á yî tsi'ì nì ònti yî tsimè.

³ A mbo mē à nì tsi'ì múnstirè ànnù mē mbè nì ká ñsa'a nàá, kè mē mbè mbi yù i ká ñsa'a nàá a korè. Kaa mèmboṅ kaa mē si atu ibi nù gha sa'a.

⁴ Ntî gha i laà, la, kaa i ki'ì di'ì aa mē mbè bi wa'á isa'a a nu mē niṅè. Nù yî mē a sa'a nàa laa à bē aa Mmà'àmbi.

⁵ Tsò mē a bē laa aa, tá nì tsuu isa'a nù tsù ló tsèrè ti ghè mē nòò à kù'ù. Annù ntsèrè isa'a nù ñlwi'isè a tswè nì nyù'ùtè nòò wa mē Mmà'àmbi à ka yî zî aà, ñlon mē à ka yî fi'isè ìnnù alò'òsè jii mē bē lè si ghirè a múm mfi idigè aa, kii kè'è minàṅ yî mē bē lè ntanjè nlèè a múm nti bo aà. A ka yî bē aa tsi'ì maà nòò mē nù ñtsim à ka yî kwèrè miyà a mbo Nwî ajàṅ mē à kù'ùnè ghu mbo aà.

⁶ Mè fa ibiinu yî'ì Apollos tsò figè ma ghù aa, ñlon ṅgaa yùù, mē tā nì yègè annù yî mē niṅhàà nùlú nì nanse nswonè aà, "Nì tsuu kii ghirè i tsa'á nì annù yî mē bi ṅwa'anè aà;" mbi'ì nù nìbù ghùu a ká ṅkwèè nti yî mbi'ì ṅgaa nù m'ò'ò, mbàṅnè ṅka ntsa'a nì yî m'ò'ò.

⁷ Nù yî mē à ghirè gho mē tá ò ko'ònè ntsya bē bî m'ò'ò aa, à nì wò aa è? Njoo tsim jii mē ò tswè nì ju aa a sî Nwî fa aa è? Mbè ò tigè mbu aa ṅkwèè nti gho aa mē akè tsi'ì tsò kaa bi sî aa fà fà aa è?

⁸ Nì lòò aà ñswonè mē nì tswè mē nì njoo tsim jii mē nì lòò aa è? Nì tswè mē nì àfù'u tsim aa è? Nì tigè mē mbè bifò, ka mē bî'ì sî bifò tsìtsòṅ bē aa è? Mè yè'ètè mē boṅ nì laa t'e mē bifò tá tá bî'inè ka nsa'a nifò nya bitsimè.

⁹ A fi tsi'ì tsò Nwìṅṅon à fa aà àdigè ñlwi'ì ñjim a mbo bî'ì ṅǎṅntoo jii, tsi'ì tsò bē bii mē bi tswè nì ṅkwo a nsaanè, tá mbi ñtsim i yè waa, nì baangel, nì bàmisòṅè.

¹⁰ Mbi'ì ṅkwi Kristo bî'ì nì ibèrè, nì bāṅnè mbè ṅǎṅmìtsyè a mum Kristo. Bî'ì borè, nì bāṅnè nti. Bi tsa'á nì yî'ì mbaṅnè ṅṅenè nì bù.

¹¹ Yi nywe'e tsìtsòṅ, bî'ì tswè nì ñji, ñji ṅkii i yanè nì yî'ì, bî'ì we'è nì bikùrè bitsè'è. Bi ghòò nì yî'ì, bî'ì tsinè ṅkarè nì idigè idigè,

¹² bî'ì nwgugè nì ibi nù yî'ì mfa'a nì mti nì mbô mi'ì. Bi yî nniṅ ndòò a atu bî'ì, bî'ì bāṅnè ñniṅ mbòonè. Bi yî nti tso'ò akòrè yî'ì, bî'ì tswá nti yî'ì;

¹³ bi yî mbègìtè yî'ì, bî'ì kwi'ì nì mighàà mî bònè. Nyi nywe'e tsìtsòṅè, a mbô mbi, bî'ì bē aa ñtsà'á, njoo jii mē bi mè'è aà.

¹⁴ Kaa mē si ma yù a mbo bù ṅwà'ànè aa mē mē ghirè tá àtù yuu dirè bē. Mè bāṅnè ṅwà'ànè aa a ndi'itè bù tsò bòò ba bii mē mē kòṅè aà.

15 Ka mə nì tswe nì bə bí ghà'à n̄gha'a mə bi di'itə n̄i ghuu tsi'í tsǒ bə bi Kristo aa, Taà ghùù à naa tsi'í yí mǒ'ò, n̄lon̄ mə m̄ə tigə mbə aa Taà ghùù yí ñd̄anwí n̄tsya a n̄j̄im̄ n̄too yí ñsiginə ya ȳi mə m̄ə zi n̄i yu a mbo bù aà.

16 M̄ə tigə ñdi'itə n̄i ghuu mə tâ n̄i ka n̄j̄e'esə akòrè n̄izí yâ.

17 A b̄ə ñji'í ànnù ȳi mə m̄ə too Timoti, mú ghà a n̄j̄im̄ Kristo, ȳi mə m̄ə kònjə aa, ȳi mə a fà'à a mbo Mmà'àmbi n̄i n̄t̄i yí tsimə aà. A ka z̄i i wa'atə a mbo bù, bin̄j̄sə b̄ii mə m̄ə yònjə a m̄um̄ n̄tswènt̄i yà yí m̄fi a mum̄ Kristo, b̄ii mə m̄ə k̄ii ndi'i a mbó ñdanwí n̄tsim̄, a idigə tsim̄ j̄ii mə m̄ə ghèè ghu aà.

18 Bù bí mǒ'ò n̄j̄ee nú juu, a bə tsi'í tsǒ n̄i wa'atə n̄i mə kaa m̄ə ka wa'á ghuu bù ñzi n̄ghantə.

19 Lá Mmà'àmbi, à bə b̄ii boj̄ m̄ə ka z̄i gphantə ghuu a n̄i mú àt̄i noò. M̄ə zi boj̄ m̄ə ka wa'a aa tsi'í innù j̄ii mə n̄j̄ḡñj̄ee nu mà j̄ú i swon̄ aa i yu'ù, m̄ə ka k̄ii yə m̄it̄i myaa.

20 Nlon̄ mə kaa ànnù n̄ifó Nwí kaa a s̄i aa annù n̄ighàà n̄i n̄tsù b̄ə, a bə aa annù mida'a.

21 N̄i kònj̄ mə akə aa ε? N̄i kònj̄ mə m̄ə zi aa bə n̄i n̄j̄gwàn a mbo bù, k̄ə n̄i l̄òò aa mə m̄ə zi n̄i àkònj̄n̄è n̄i àb̄on̄è aa ε?

5

Annù Ajirè a m̄um̄ ñd̄anwí

1 Bi nan̄sə n̄kè'ènə a mbo m̄ə m̄ə àjirè a tswe a tit̄i bù, m̄bə abuu ajirè ȳi kaa a s̄i a tit̄i bit̄izí Nwí t̄e'ε n̄tswe aà. Nlon̄ mə, n̄j̄ a lògè n̄i a n̄kwe taà ȳi.

2 N̄i t̄èrè aa ε? A ku'unə aa mə boj̄ n̄i b̄añn̄è n̄yè'ə aa yè'è. Tâ n̄i fi'isə a n̄j̄ ȳi mə a gh̄irə aj̄anjə annù ma ȳú aa a tit̄i bù.

3 Ka m̄ə m̄ə s̄i a tit̄i bù a n̄i ìb̄ii nú gha tswé aa, m̄ə b̄añn̄è n̄tswe a tit̄i bù a m̄um̄ Azwí. M̄ə ts̄èrè mə isa'a n̄j̄ ȳi mə à gh̄irə aj̄anj̄ annù ma ȳú aa tsi'í tsǒ m̄ə tswe a tit̄i bù.

4 Nòò ȳi mə n̄i boontə n̄i ìk̄um̄ Mmà'àmbi Yesu ȳi'inə aa, àzwí ya a tswé bu bo, n̄i midà'à mi Mmà'àmbi ȳi'inə Yesu Kristo,

5 n̄i fá n̄j̄ ma ghú a mbo Satan mə tâ à ta n̄gi'í a n̄i n̄j̄ȳánú ȳi. Mə mbə àzwí yí a yí m̄b̄añn̄è nyweenə wa n̄j̄wi Mmà'àmbi l̄e.

6 Aj̄anj̄ ȳi mə n̄i n̄j̄ee nú juu aa kaa a s̄i ku'unə. N̄i s̄i zi mə, muli m̄bè'è àbaa i gh̄irè mamù'ù n̄j̄k̄yá àbaa a kǒ'ò aa ε?

7 N̄i k̄òò alwènə mbè'è àbaa yí lwèn ya mə à n̄i innù j̄i bi a tit̄i bù m̄fi'isə, mə mbə n̄i laa l̄e. Boj̄ n̄i ka tigə bə tsi'í tsǒ n̄j̄k̄yá àbaa ȳi fii ȳi mə kaa m̄bè'è àbaa kaa i s̄i ghu tswé. Nòò ìk̄òò Passa ȳi bi lògè mə Kristo ȳi mə à n̄i mú m̄bin̄j̄èrè ìk̄òò Passa ȳi'inə wa m̄mà'à Nwí ghu aa, à kù'ù m̄ə.

8 A boj̄ mə tâ b̄i'inə tigə n̄j̄i ìk̄òò ma ghú, kaa wa'à j̄i aa bə n̄i àbaa ȳi mə tswe n̄i m̄bè'è àbaa yí ñlwèn ya aa, mə a n̄i àb̄i'int̄i bo b̄i innù j̄i bi aa, b̄i'inə b̄añn̄è ka n̄j̄i bə n̄i àbaa ȳi mə kaa m̄bè'è àbaa i s̄i ghu tswé, mə n̄i n̄t̄i yí làà bo b̄i ànnù n̄n̄k̄on̄ aà.

9 M̄ə l̄e n̄j̄wà'ànə wa m̄um̄ ànj̄wà'ànə ya mə m̄ə l̄e n̄tsyàsə a mbo bù aa mə tâ n̄i tsuu aa bu b̄i n̄j̄ḡñajirè k̄i karə.

10 Kaa mə l̄e si wa'à aa n̄j̄ḡñajirè j̄ii mə à n̄i b̄ə bi mbi aa, k̄ə b̄ə b̄ii bi ghotə n̄j̄oo aa, k̄ə b̄anj̄ámighee, k̄ə n̄j̄ḡñm̄ii bin̄w̄iñḡon̄ bi ad̄anj̄d̄anj̄è

swonè bê, ñlonj mæ ma mùu ajànj a ka dì'ì mæ nì ma'atø mbi yù ñghæe a adigø yi dànj.

¹¹ Mè le mbànjnè ñwa'anø a mbo bù aa mæ tá nì tsuu ki karø aa bú bì ñù tsù yì mæ a twonj ibii nú yi mæ yu nì ñdìm yì'inè, lá ànnù ajirè bo bì ànnù ñghotè ñjoo, nì ànnù mbii bìnwĩngònj bidànjdànjè, ànnù nswonj ànnù yì bi a atu ñù, nì ànnù nno mǎlù'u mbaanø bo bì ànnù iyøra a tswé ghu nu aà. Tá àjinè yuu bì àjànj ñù ma ya tá à tsuu burè bø bè!

¹² Nlonj mæ àya a nsa'a bè bì abæe à nì àkè aa ε? Nì tswe aa nì ñsa'a bè bì mæ bì tswe a múm ñdânwì.

¹³ Nwĩngònj a sa'a bø bì mæ bì tswe a abæe aà. "Furø nì ñgǎnjabi'intii a titii bù."

6

Ànnù nsomsø Mu Kristo nsomsø yì mò'ò

¹ Mbè ñù ñibù a tswe nì àbèè bo mu Kristo yì mò'ò, á ghìrè àkè mæ tá à logø isa'a wa ñghèè nì ghu a mbo bè bì ànnù yaa sì tsinè, mbànjnø mmà'atè a ñghèe nì ghu a mbo bè bì Nwì tá bì lentø aa ε?

² Nì sì zi mæ bè bì Nwì ka yì sa'a mbi yù aa ε? Mbø a bø mæ nì ka yì ki sa'a mbi, bonj mbø a tigè ñtsya ghuu a nlentø bɔɔ bì ànnù tsø ma bú aa mæ akø aa ε?

³ Nì sì zi mæ bì'inè ka yì sa'a bangel aa ε? Mbø a bø ma mùu ajànj bonj nì bǎnjnø nanjøn nzi nsà'á ànnù jì fǎa mbi.

⁴ Mbø ñanj ànnù tsi'ì tsø ma jya i yi mfè'è, nì bǎnjnè ñlogø ñghèè nì ju bø a mbo bè bì mæ ñdânwì tsa'à, mæ tá bì lentø aa a ya aa ε?

⁵ A bonj mæ tá àdìrètu tswa ghuu. A bø mæ kaa ñù yì mò'ò à sì a titii bù tswe mæ à tsyèsø nzi nlentø ànnù abèè a titii bɔɔ bì Kristo aa ε?

⁶ Lá Mu Kristo a bǎnjnè logø nì Mu Kristo yì mò'ò ñghèè nì ghu a kørè a mbo bìtì bì Nwì mæ bì ka nsa'a isa'à yì.

⁷ Tsi'ì ajànj mæ ànnù ibèè kørè i tswe a titii bù aa, a dì'ì mæ nì wò mæ. Nì sì zi mæ a bonj mæ mbø ñù a bǎnjnè ñghìrè ibi a nu bù aa ε? Nì sì ki nzi mæ a bonj mæ mbø bì bǎnjnè ñtwee bø ñjoo juu ñkwerø aa ε?

⁸ Lá bu bǎmbonj, nì bǎnjnè ñghìrè nì ibi, mbànjnè nì ñjoo bè ñkwerø, bo bì mæ à nì bɔɔ bì maà buu aà.

⁹ Nì sì zi mæ kaa bè bì ànnù yaa a sì tsinø aa kaa bì ka yì wa'ǎ ànnù ñifò Nwì jì aa ε? Nì tsuu ibii nú ghuu ki bwe'esø, ñgǎnjatsùurè, ñgǎnjmii bìnwì bidànjè dànjè, kè ñgǎnjajirè, kè mbànjnè ñlogø mbànjnè, kè bǎngyè bì ñlogø bǎngyè,

¹⁰ kè bǎngámighee, kè bè bì bì ghotè nì ñjoo tsi'ì ghòtè ñlæ, kè banómbaanø, kè ñgǎnjmbègø bè, bo bǎngámighee, wa kaa bo ka yì wa'ǎ a mum ànnù ñifò Nwì kuu.

¹¹ Bù bì mò'ò le mbø aa maa ajànjè, lá bì sì'ì mæ ghuu, ñghìrè nì tigè bè bì Nwì bì bi laà aa, ñghìrè ànnù yuu a tsinè, nì ñkúm Mmà'ambì Yesu Kristo bo bì a múm Azwì Nwì yì'inè.

¹² "Mbø mæ tse ghìrè ànnù tsimè mæ mæ kònj aà." Lá kaa ànnù tsim i si kwetø. "Mbø mæ tse ghìrè ànnù tsimè jii mæ mæ kònj aà." Lá kaa mæ ka ki'ì abù'u a mbó ànnù tsu bù.

¹³ Ñù tsù à tse swonj mæ, "Miji tswe aa a mbó àtò'ò, àtò'ò a kî ñtswe aa nlonj miji." ñjøn, à nì ànnù ññkonjè, lá Nwìnjøn a ka yì bwesø ma jyaà ñjoo

tsimè. A nǵhèe a nǐ ìbiinú gho, kaa i sǐ tswè aa a nǐ mǎghàbè ghu. Ìbii nú gho i tswè aa a mbo Mmà'àmbi yǐ mǎ a sa'a aà.

¹⁴ Nwǐngòŋ à lè mbìnsè Mmà'àmbi yǐ'inè a niwó, à ka yǐ kii bìnsè yǐ'inè nǐ midà'à mi.

¹⁵ Nǐ sǐ zi mǎ mǐbì mi nú muu mi laa mbè mbèe nu Kristo aa è? Mè ka lǒgè mbèe nú Kristo i tigè ghìrè tá ì bǎ mbèe nú àkwàrè aa è? Kaa ma ya mbè a wa'à fè'è.

¹⁶ Kè nǐ sǐ zi mǎ nǐ yǐ mǎ à bòonsè mbì nú yǐ bo àkwàrè aa bo yu tigè mbè aa àyoo mǎ'ò aa è? A ajàŋ mǎ àŋwà'ànè Nwǐ a swòŋ aa mǎ, “Bo bya bi baa, nǐ bǎŋnè wa bo mǎŋgyè wa, tigè mboonsè mbè nǐyá nu yǐ mǐfùurè.”

¹⁷ Lá nǐ yǐ mǎ à bòonsè mbì nú yǐ bo Mmà'àmbi Kristo aa, bo yu tigè aa Azwǐ yǐ fùurè.

¹⁸ Nǐ ka nǵkhè innú ajirè. Ìfǎnsènnú jǐ mǎ'ò jǐ mǎ nǐ a ghìrè aa, kaa i si aa ìbiinú yǐ mǎontè. Lá nǐ yǐ mǎ a jǐ mǎghàbè aa, a fǎnsè aa annú a nu mbì nú yǐ.

¹⁹ O sǐ zǐ mǎ mbì nú yò ì laa mbè ndá Azwǐ Nwǐ yǐ a tswè mǐm nu wò, ya yǐ mǎ a lo mbo Nwǐ aa è? Wa kaa ìbii nú gho i sǐ aa mbo wò tswè i tswè aa a mbo Nwǐ.

²⁰ Wa à lè nyuu gho aa nǐ àtindùu, ma mùu ajàŋ a kù'unè mǎ tá ò ka gha'asè bè Nwǐ nǐ mbì nú yò.

7

Ìbetè nloŋ annú nǐyò'ò

¹ Tsitsòŋ, a nǵhèe a nǐ innú jya mǎ nǐ lè nǵwà'ànè mǐbetè gha ghu nloŋ annú nǐyò'ò aa, àkwǐ'i a nǐ mǎ, nǐ à bǎ tuu mǎŋgyè ki mǎontè boŋ a boŋè.

² La a ku'unè mǎ tá nǐmbǎŋnè ntsim à tswè nǐ nǵgwé yǐ, tá mǎŋgye ntsim à ki ntswe nǐ ñdòò yǐ tá ki khè ikwà'ànè jǐ tswè nloŋ annú ajirè aà.

³ A boŋ mǎ tá nǐmbǎŋnè à ka nǵhìrè innú tsim jǐ mǎ i ku'unè aa a mbó nǵgwé yǐ, tá nǵgwé yǐ à kii nǵhìrè nǐ innú tsim jǐ i ku'unè a nǵhìrè a mbo ñdòò yǐ aà.

⁴ Nloŋ mǎ kaa mǎŋgyè à sǐ nǐ àdà'à a atú ìbii nú yǐ tswé, a bǎŋnè ntswe ndòò yǐ ntswe nǐ yu. Kaa nǐmbǎŋnè à sǐ nǐ àdà'a a atú ìbii nú yǐ tswé, a bǎŋnè ntswe nǵgwé yǐ ntswe nǐ àdà'à ghu nú.

⁵ Tá nǐnǐbù tá tsuu nǐ yǐ mǎ'ò nǐ ìbii nú yǐ ki yumè ti ghè mǎ bo yu biinè mǎ bo yu ghìrè maa ajàŋ nloŋ aa mǎ bo lǒò nǐlǒgè nòò ma wa tsà'àtè Nwǐ ghu aà. Maa ajàŋ, bɛɛ nòò ma wa a tsya, bo bú nǵhèe nǐ mǐbǐ nǵka ntswe fu tsó mǎŋgyè bo ñdòò, ta wa'a abwarè a mbo Satan ló mǐfa mǎ tá à kwa'anè waa tá bo wo nloŋ mǎ ka bó sǐ ntswá ìbii nú waa zǐ aà.

⁶ Mǎ swòŋ ma laa a mbii mǎ nǐ ghìrè, kaa mǎ si aa ndi'i a mbo bù fa.

⁷ Nloŋ mǎ a mbo mè, mǎ yè'ètè mǎ boŋ bù bitsim bǎ aa tsó mǎ; lá nǐ yǐ mǎ'ò yǐ mǎ'ò à tswè aa nǐ mǐ mǐtèŋnè mǐi mǎ Nwǐ à fà aà; nǐ yǐ mǎ'ò a tswè nǐ àbèŋ yuà nǐ yǐ mǎ'ò a bǎŋnè tswè nǐ àbèŋ yǐ.

⁸ Tsitsòŋ mǎ swòŋ yuà annú aa a mbo bè bii mǎ bǐ si yò'ò aà, bo bǐ a mbo bǐkwǐ'i, mǎ a boŋ mǎ tá bo tswè tsi'i bobo, tsi'i tsó mǎ.

⁹ Lá mǎ nǐ bù tuu ntswá ìbiinú yǐ zi, a yò'ò, a boŋ mǎ tá à yò'ò, ñtsyatè a ajàŋ mǎ à ka tswè ti yò'ò, i bǎŋnè ki lóò.

10 A mbo bè bii mə bi yɔ'ɔ aa, mə fá ndi'i yii kaa ì sɪ aa yà bə, nlo aa bə a mbo Mmà'àmbi aa mə, tá mǎngyè tsuu ndoo yi lɔ mà'atə,

11 lá mbə a ma'atə yi, a tigə ntswe tsi'i yù, kə a bú mbii nzi bo yu mǎnsə isa'a waa yu. Tá nùmbǎnə à tsee ɲgwé yi kii lɔ tuu.

12 A bó àbùgè bə, mə swɔŋ ànnu yii mə kaa a sɪ bə Mmà'àmbi swonə aa mə: Mbə mu Kristo yi mbǎnə a tswe ni mǎngyè yii mə kaa à sɪ Mmà'àmbi bii, la ɲkɔŋə nɪ nɪbu ɲka ntswe bo yu, a tsee yi lɔ tuu.

13 Mbə mǎngyè a ki ntswe nɪ ndoo yii mə kaa à sɪ Nwɪ bii, la ɲkɔŋə nɪ mə yu ka bu tswe bo yu, a tsee yi ki tuu.

14 Nlon mə ndoo wa mə à sɪ Kristo bii aa Nwɪ à tigə mbii yi tsi'i tsɔ ɲù yì, ɲyon aa a ɲjɪm ɲgwé yì wá. Mǎngyè wa mə à sɪ Kristo bii, Nwɪ a kɪ mbii yi tsi'i tsɔ ɲù yì, ntsya aa ɲjɪm ndoo yi wa mə à nɪ mu Kristo aà. Nlon mə a laa tuu ma mùu ajàn bə, boŋ kaa bɔɔ buu ka wa'á bɔɔ bii mə bə laa bə. Lá Nwɪ à bii waa a tsɔ bɔɔ bii bi laa aà.

15 Lá ndoo wa, kə mǎngyè wa mə à sɪ Nwɪ bii aa, a ka nɔɔ ntuu ɲgwé yi kə ndoo yì, tá mu Kristo wa a bii. Maa ajàn kaa ayoo a wa'á mu Kristo yi mbǎnə kə yì mǎngyè kwerə, à tse ghìrə ànnu yii mə a ku'unə ghu mbo aà, nlon mə Nwɪ à twonə yi'inə aa mə tá bi'inə tswe nɪ nùbɔɔnə.

16 Wò mu Kristo yi mǎngyè, ɔ zɪ aa fə mə mbə Nwɪ a wa'á ɲjɪm wò tsyá ɲyweensə a ndoo ghò aa ε? Wò, ndoo, ɔ zɪ aa fə mə mbə Nwɪ a wa'á ɲjɪm wò tsyá ɲyweensə ɲgwé ghò aa ε?

Nɪ ka nstwe ntwɛntɛ̀ yùu ɲyon aa ajàn yii mə Nwɪ à twonə ghu aà

17 Tá ɲù yì mɔ'ɔ yì mɔ'ɔ ka nstwe ntwɛntɛ̀ yì ɲyon nɪ ànnu yii mə Mmà'àmbi à fa ghu mbo ɲki twon yi ghu aà. Ma yù à nɪ ndi'i yii mə mə fa a mbo ndanwɪ tsi'i tsimə aà.

18 Mbə a bə mə Nwɪ à lɛ sɪ twonə gho aa lɛ boŋ bi ɲètə mə gho, ɔ tsee ki lɔɔ nɔ'ɔsə àlɛnsə ma yá. Kə mbə a bə mə Nwɪ à lɛ sɪ twonə nɪ gho aa, kaa bi wa'á gho ɲètə, ɔ tsee ki lɔɔ mə bi ɲètə ghò.

19 Nlon mə, kə bi ɲètə ɲù, kə bi wa'á yi ɲètə, bəə boŋ ma ya à nɪ tsi'i ànnu dǎnə dǎnə. Ànnu yii mə a tswe ghu aa a nɪ ɲka yu'unə ndi'i Nwɪ.

20 Tá ɲù ntsim à tswe tsi'i ajàn yii mə à lɛ mbə a noò yii mə Nwɪ à lɛ ntwon yi aà.

21 Nwɪ à lɛ sɪ twonə nɪ gho ɔ bə aa àbù'ù aa ε? Tsèè gho ki kwɛ'ɛ. Lá mbə ɔ zɪ ajàn yii mə mbə ɔ fɛ'è wa ndàbù'ù, ɔ fɛ'è.

22 Nlon mə àbù'ù yii mə Mmà'àmbi à twon mə yi aa, à bə aa ɲù yii mə kaa à sɪ a ndàbù'ù tswé a mbo Mmà'àmbi. A ɲgɪŋ ɲgɪŋ, ɲù yii mə kaa à sɪ àbù'ù bə, Mmà'àmbi a twonə yi aa, à bə aa àbù'ù Kristo.

23 Wa Nwɪ à lɛ è mbaa ɲyuu ghuu nɪ àtɛndùu. Maa ajàn tá nɪ tsuu àbù'ù ɲùmɪsɔŋ bú bə.

24 Bɔɔ bi maà, tá ɲù ntsim à tswe bo Nwɪ a nɪ àdìgə yii mə à lɛ ntswe ghu a noò yii mə à lɛ ntwonə yi ghu aà.

Ibetə nlon bə bii mə bi sɪ yɔ'ɔ aa bo bi bikwɪ'i bi bǎngyè

25 Tsɪtsɔŋ, a ɲghèɛ a nɪ ànnu bə bii mə bi sɪ yɔ'ɔ aa, kaa mə sɪ nɪ ndi'i yii mə ì lo a mbo Mmà'àmbi aa tswé a mfa a mbo bo, lá mə fa amɔ̀ɔntə ya a mbo bo, tsi'i tsɔ ɲù yii mə, a ɲjɪm ɲko mǎlɪŋnə Nwɪ, bi tse bii ànnu yii mə a swonə aà.

26 Nlonŋ ɲgi'i yii mə ì tswe tsìtsòŋ aa, mə mòòntə mə a bɔŋ aa mə tâ ɲù à tswe tí yò'ò.

27 O tswe nì mǎŋgyè aa ε? Tsee ki lòò mə o tuu yi. O sì nì mǎŋgyè tswé aa ε? O tsee ki lòò mǎŋgyè a nyò'ò.

28 Lâ mbə ò yò'ò bɔŋ kaa ò si aa annù yì bi ghìrè. Kè mbè mumǎŋgyè a ki nyò'ò bɔŋ kaa à si aa annù yì bi ghìrè. Lâ bə bii mə bi yò'ò a aa bi tswe nì ɲgi'i ñlonŋ innù mbi jù. Mè lòò nì mə tâ nì tsuu a nì ma yaà ɲgi'i kuu.

29 Bɔɔ bi maà, annù yii mə swɔŋ aa a bə aa mə, nòò wa à ghù'ùtè mə ñtigè tsi'í abô. A ku'unè mə, nloginè tsìtsòŋ, tâ bə bii mə bi yò'ò aa, tâ bì tigè ntswe tsi'í tsó kaa bo sì nì bǎŋgyè tswé,

30 Tâ bə bii mə bo yè'è aa, tâ bo tswe tsi'í tsó bə bii mə kaa bo sì yè'è aa. Tâ bə bii mə bi doritè aa, tâ bo tswe tsi'í tsó bə bii ka bo sì doritè. Tâ bə bii mə bi yuu njoo aa, tâ bo tswe tsi'í tsó bə bii mə kaa bo sì nì njoo tswé.

31 Tâ bə bii mə bi tswe nì njoo mbi jù ñfa'a nì ju aa tâ bo tigè ɲghirè tsi'í tsó kaa bo sì nì annù ghu tswé. Nlonŋ mə mbi yù, a ajàn yii mə i tswe tsìtsòŋ aa, i tsysà nii aà tsysà.

32 Mə lòò mə tâ nì tsee innù ki wa'a. ɲù yii mə à sì yò'ò aa, tâ à ka wa'atə bə ajàn mə mbə yu kâ ñfa'a afà'a Mmà'àmbi ɲka nloò nì mǎŋji yii mə yu ka ki ghìrè Mmà'àmbi à ka ndoritè ghu aa.

33 ɲù yii mə à yò'ò aa, a wa'a aà innù jì fàa mbi. Nlonŋ mə a lòò aà ɲka ɲghìrè innù jii mə i ka ghìrè tâ ɲgwé yì doritè aa.

34 Maa ajàn, a tigè ñtəə a titii. Mǎŋgyè yii mə à sì yò'ò aa, kè múnŋgòò mǎŋgyè, a wa'atə aa bə ajàn yii mbə yu ghìrè innu Mmà'àmbi, ñloò nì ajàn yii mə mbə yu lèè ibiinnù yi bo bì àzwi yi a laa. Lâ mǎŋgyè yii à yò'ò aa, a wa'atə aa bə innù jì fàa mbi, ñloò nì ajàn yii mə mbə yu ghìrè ñdoò yi a ka ndoritè aa.

35 Ma swɔŋ innù jù tsim aa a ɲkwetə bù ghu. Kaa mə sì lòò aa ɲji'i ɲkya nniŋə ghuu ghu. Mə lòò aa bə mə tâ nì ka ɲghìrè annù yii mə a ku'unə aa tá tigè zi a ajànə mbə nì fa mibbi mi nú muu mitsim a mfa'a ifa'a Nwi nì mǎntii muu mitsimè.

36 ɲghèè nì ɲù yii mə à kòsè mə ɲgwé yì aa, mbə a yə mə kaa yu si annù yii mə a ku'unə a mbo mumǎŋgyè wa bù ɲghìrè, kè ɲyè mə yu lòò si'i, a bɔŋ mə tâ bo yò'ò tsó mə à lɛ nte'ɛ wa'atə aa. A bə ghìrè ma muu ajàn bɔŋ kaa à si aa annù yi bi ghìrè.

37 Lâ mbə ɲù a ka'a mə kaa yu ka wa'a yò'ò, ti ghè mə bi gaansə yi aa gàansə, lè à kì mə ɲka'a mə yu ka ki tswa ibiinnù yi, a ghèè nì mbii tsee mǎmǎŋgyè mòòntə, ñzi mə yu ghìrè aa annù yì siginè.

38 Maa ajàn, ɲù yii mə à yò'ò aa, à ghìrè annù yì siginè, lâ ɲù yii kaa à sì yò'ò a aa ghìrè aa annù yii mə a bɔŋ ntsyàtə aa.

39 Mǎŋgyè ɲyò'ò à lwì'i tsó mǎŋgyè ɲyò'ò aa a nì nòò yii mə ñdoò yì à tswe ntii aà. Lâ mbə ñdoò yì wa a kwo, bɔŋ mbə a yò'ò ɲù yì dɔŋ yii mə à kòŋə aa, mə mbə a bə mu Kristo.

40 Lâ a nì à yaà à mòòntə, à bə tsuu bú yò'ò bɔŋ à ka ki doritè tsysàtə. Mè kì mbii mə Azwi Nwi a tswe a múm ntii mə.

8

Abetè ñlonŋ mijì mii mə bi mà'à bɪnwì ghu aà

¹ Tĩtsòŋ, ñghɛɛ ni m̀ji m̀ii m̀ə bi m̀à'á b̀n̄wĩ ghu aa, b̀i'inè zi tsi'ĩ sig̀inè m̀ə, “B̀i'inè bitsim zi innù,” tsi'ĩ a ajàn m̀ə ni swòŋə aà, “Nzi ànnù a ghìrè ñu a ñeè ni nú,” lá a b̀aŋŋè m̀bə akòŋŋè m̀ə a ghìrè a kwé.

² Mbə ñu tsu a m̀oontə m̀ə yu zi ànnù tsu, boŋ kaa à burə tì zi ñkù'unè a ajàn ỳi m̀ə boŋ à zi aà.

³ Lá m̀bə ñu a kòŋə Nwĩ, boŋ Nwĩ à zi ñú ma wá.

⁴ Ñghɛɛ n̄i ànnù n̄i m̀ji m̀ii m̀ə bi ma'a b̀n̄wĩ ghu aa, “b̀i'inè zi m̀ə b̀n̄wĩ ma bú laa mbə m̀kòbə kaa wa'à n̄i n̄tswént̄i tswé,” ñki nzi m̀ə, “Nwĩŋgòŋ à bə aa tsi'ĩ yu yigè.”

⁵ Njoo j̄i m̀o'c i tswé ghu bi twonè ni b̀n̄wĩ a aburə kè a nsyé, “b̀n̄wĩ” ma bú bo bi “b̀im̄m̀à'amb̄i” bi tswé ghu a ǹòc ǹòc,

⁶ lá a mbo b̀i'inè, b̀i'inè zi m̀ə Nwĩŋgòŋ à tswé ghu aa tsi'ĩ ỳi m̀fùurè, m̀bə Taà ỳi'inè, ỳi m̀ə à n̄aŋsə n̄joo t̄sim, ñki mbə yu ỳi m̀ə b̀i'inè tswé n̄tswént̄i ỳi'inè n̄lɔŋ ñgaà ỳi aà. M̀m̀à'amb̄i á k̄ŋ m̀bə aa ỳi m̀fùurè, m̀bə Yesu Kristo, ỳi m̀ə Nwĩ à lɛ n̄naŋsə n̄joo t̄sim n̄tsya ghu nu, b̀i'inè k̄i n̄tswe n̄i n̄tswént̄i ỳi'inè n̄tsya a ghu nú aà.

⁷ Lá kaa s̄i b̄é bitsim b̄é m̀ə bi zi ma yaà ànnu. Bè b̄i m̀o'c bi tswé ghu b̄i m̀ə bi m̀ir̄inè m̄é ni b̀n̄wĩŋgòŋ bi d̄aŋè d̄aŋè, ñji ni m̀ji m̀à m̀ú tsi'ĩ tsò m̀ii m̀ə bi n̄aŋsə m̀à'á aa b̀n̄wĩŋgòŋ bi d̄aŋè d̄aŋè ma bú ghu. Ajàn m̀ə bo m̀òontə m̀ə bi ghìrè aa annù ỳi m̀ə kaa a s̄i ku'unè, n̄i aa, m̀int̄i myaa m̀i m̄i b̄orə aa, m̄i tigè n̄sa'a n̄i waa.

⁸ Kaa m̀ji si ghìrè m̀ə tá Nwĩ à beentə ỳi'inè. Mbə b̀i'inè tsuu j̄i, kaa b̀i'inè wa'á ayoo tsu bwé. Bɛɛ b̀i'inè j̄i j̄i, kaa a wa'á ỳi'inè n̄i ànnù tsu kwetè.

⁹ M̀ándoo ànnù ỳi m̀ə à tswé ghu aa, à b̀aŋŋə m̀bə aa m̀ə tá ajàn ỳi m̀ə ò zi m̀ə kè ò j̄i kè ò tswé t̄i j̄i kaa à s̄i annù tsu kwetə aa, tá à tsuu ñgò'ò ñtumè akòrè a mbo b̄ifm̄ bo b̄i m̀ə m̀int̄i myaa b̄orə aa b̄é.

¹⁰ Nlɔŋ m̀ə m̀bə ñu à ỳé gho, wò ỳi m̀ə ò zi annù aa, ò j̄i ni a adigè ỳi m̀ə bi m̀à'á b̀n̄wĩ ghu aa, boŋ à ka wa'à m̀òontə m̀ə o ghìrè aa annù ỳi sig̀inè, ñki ntigè ñji n̄i ỳi ñgaà yumbòŋ, m̀ə m̀bə àb̄iint̄i ỳi a b̄orə aa é?

¹¹ Nyonè n̄i ànnù ỳi m̀ə ò zi, ñghìrè, mumaà ghò ỳi m̀ə àb̄iint̄i ỳi a b̄orə a ỳé, m̀figinè aa, yu wa ỳi m̀ə Kristo à lɛ ñkwo n̄lɔŋ ñkwitù ỳi aa, ò b̀aŋŋə nzwitè ỳi aa b̄é zwitè.

¹² Ma la a bə m̀ə, m̀bə ò ghìrè n̄d̄im ghò a wò, ò zwitè n̄t̄i ỳi, n̄lɔŋ m̀ə à b̄orə aa, boŋ ò f̄ansə annù aa a mbo Kristo.

¹³ Ma mùu ajàn, m̀bə annù m̀ji a bə ayoo ỳi m̀ə mumaà à ka tsyà ghu wò, boŋ kaa m̀ə ka ỳi wa'á mbà bú ñkurə, m̀b̄i'ì m̀ə ghìrè mumaà ghà a wò.

9

Njoo j̄i m̀ə i ku'unə a mbo ñgàŋntoo Kristo aà

¹ M̀ə s̄i ñú ỳi m̀ə m̀ə t̄ə n̄i átù ya bə aa é? M̀ə si ñgàŋntoo Yesu bə aa é? M̀ə k̄i laa ñk̄i'ì Yesu Kristo M̀m̀à'amb̄i ỳi'inè ỳə aa é? N̄i si abo afà'á ya a m̀m̀ M̀m̀à'amb̄i bə aa é?

² Mbə b̄é b̄i m̀o'c ka nswonè ni m̀ə m̀ə s̄i ñgàŋntoo Kristo bə, boŋ a mbo bú, m̀ə n̄i ñgàŋntoo Kristo. Nlɔŋ m̀ə n̄i laa m̀bə àlènsé ya a n̄d̄i'ì m̀ə m̀ə n̄i ñgàŋntoo Kristo

3 A ni nìghàà n̄i m̄ə m̄ə swon̄ a mfi'i ìlèê gha a mbo b̄ə b̄i m̄ə bi bet̄ə n̄i gha n̄i m̄ìghàà aa nuà:

4 A si a bwar̄ə ȳi'a a ñkwer̄ə m̄ij̄i mi'i bo b̄i m̄ilù'ù mi'i a mbo bù b̄ə aa ε?

5 A si abwar̄ə ȳi'a a n̄lòḡə bàn̄gȳé bi'i m̄ə bi'ibo ka n̄zin̄ə tsi'ĩ tso ñḡanj̄ntoo Kristo j̄i m̄o'c̄ bo b̄i b̄oɔ bi ma b̄i Mm̄à'ambi ni Peta b̄ə aa ε?

6 K̄ə n̄i w̄à'at̄ə m̄ə à ni tsi'ĩ Barnabas n̄i m̄ə m̄ə bi'iyu tsw̄ə n̄i ñka mfa'a m̄i'i yu miji aa ε?

7 A ni gh̄uu s̄ogȳè m̄ə mb̄ə a k̄a m̄fa'a mb̄u ñtwu n̄i ȳi yu mb̄on̄ aa ε? A n̄i w̄ò m̄ə mb̄ə a b̄é àkò m̄ilù'ù kaa wa'à n̄i m̄int̄à mi it̄i m̄ilù'ù mya ka ñkya ñji aa ε? A n̄i w̄ò m̄ə mb̄ə a ka ntsee naà kaa wa'à n̄i m̄ilik̄ə naà wa ka nno aa ε?

8 M̄ə swon̄ə ma mùu aj̄anj̄ aa n̄i àd̄à'à ñm̄is̄on̄ aa ε? N̄on̄s̄ə à laa wa'à maa aj̄anj̄ ki nswon̄ aa ε?

9 Nlon̄ m̄ə bi ñwa'an̄ə a ni n̄on̄s̄ə Moses m̄ə, "N̄i tsuu n̄ts̄u mb̄on̄ kw̄er̄ə a noò ȳi m̄ə i ñ̄nj̄ ansanj̄ mfar̄ə aà." Kaa Nw̄i à s̄i ma nuu nìghàà ghaà aa nlon̄ tsi'ĩ m̄b̄on̄ə.

10 A si ma nuu nìghàà ghaà aa nlon̄ aa ñgaà ȳi'ĩ aa ε? Bi le ñw̄à'àn̄ə ma nuu nìghàà ñlon̄ aa ñgaà ȳi'ĩ. Nlon̄ m̄ə ñu ȳi a liḡə miji aa, bo b̄i ñu ȳi a fù'ù miji aa, a f̄à'à aa ñwa'at̄ə ni m̄ə yu tsw̄ə n̄i ñtswe n̄i m̄i miji mȳá.

11 B̄i'ĩ b̄ə m̄ə miji mi Azw̄i a tit̄i bù, m̄b̄ə b̄i'ĩ ka mb̄et̄ə ñjoo mbi a mbo bù a di'ì m̄ə b̄i'ĩ bet̄ə si'ĩ aa ε?

12 Mb̄ə b̄ə b̄i m̄o'c̄ tsw̄ə n̄i àbwar̄ə a mb̄et̄ə a mbo bù bon̄ b̄i'ĩ s̄i n̄i àbwar̄ə tsw̄é ñtsya waa aa ε? L̄á, kaa b̄i'ĩ k̄i wa'à ma yu àbwar̄ə l̄òḡə. B̄i'ĩ k̄i si b̄anj̄n̄ə m̄b̄ii inn̄u ts̄im a nȳə m̄ə kaa mb̄ə b̄i'ĩ wa'à ati taans̄ə a m̄anj̄i ñtoò Kristo.

13 N̄i s̄i zi m̄ə b̄ə b̄i m̄ə bi f̄à'à a nd̄ám̄à'anw̄i aa bi tsw̄ə ni m̄ij̄i myaa aa ghu aa ε? B̄ə b̄i m̄ə bi k̄i mfa'a ni a ñikent̄ə ni m̄o'c̄ ni m̄à'anw̄i b̄i k̄i ñji aa ñjoo mm̄à'anw̄i.

14 A ki mb̄ə a ñḡinj̄ ñḡinj̄ a aj̄anj̄ m̄ə Mm̄à'ambi à swon̄ m̄ə, b̄ə b̄i bi s̄èèns̄ə n̄toò ȳi ñsigin̄ə ya aa, m̄ij̄i myaa mi tsw̄ə n̄i ñka mfi'ε aa ghu.

15 L̄á kaa m̄ə le ñk̄i'i abwar̄ə mà ȳi ȳi tsu l̄òḡə. Kaa m̄ə si aj̄w̄à'àn̄ə ȳi k̄i ñwa'an̄ə aa m̄ə m̄ə l̄ont̄ə ñjoo ghu, ñlon̄ m̄ə, m̄b̄on̄ m̄ə kwo, n̄tsyat̄ə aj̄anj̄ m̄ə mb̄ə ñu a kw̄er̄ə ànn̄u ȳi m̄ə m̄ə t̄ər̄ə ghu aà.

16 Kaa m̄ə si n̄i àd̄à'à a ka ñkw̄éè ñt̄i gha nlon̄ m̄ə m̄ə swon̄ n̄toò ȳi ñsigin̄ə ya aa tsw̄é. A n̄i ànn̄u ȳi m̄ə m̄ə tsw̄ə n̄i ñka ñghir̄ə. Ñgi'ĩ ȳi ñsw̄er̄ə i ka kuu a nu m̄ə m̄ə mb̄ə m̄ə tsuu n̄toò ȳi ñsigin̄ə ya ki swon̄ə.

17 aMb̄ə m̄ə ka mfa'a ma mùu aj̄anj̄ aa n̄i ñk̄on̄j̄ə ȳa bon̄ m̄ə tsw̄ə n̄i m̄ts̄o'on̄ə mi if̄à'à. B̄ε m̄ə tuu aa n̄i ñk̄on̄j̄ə ȳa ki f̄à'à bon̄ à ni if̄à'à m̄ə Nw̄i à fa a mbo m̄ə.

18 M̄ts̄o'on̄ə mi if̄à'à ma mi tiḡə m̄b̄ə aa ak̄ə aa ε? Tsi'ĩ m̄ə m̄ə ka nswon̄ə n̄i ànn̄u Nw̄i ñghir̄ə ni m̄ə t̄á ñtoò ȳi ñsigin̄ə ya t̄á i b̄ə ayoo t̄i ñd̄uù. Kaa ñk̄i'ĩ k̄a ñligin̄ə kw̄er̄ə n̄i àbwar̄ə ȳá.

19 M̄ə laa mb̄ə ñu m̄ə m̄ə t̄əə ñi àt̄u ȳá, kaa m̄ə si ab̄u'ù ñu b̄ə. La m̄ə b̄anj̄n̄ə ñghir̄ə ib̄ijn̄u gha n̄i ab̄u'ù ñu ñtsim, m̄ə mb̄ə m̄ə nan̄s̄ə swun̄t̄ə b̄ə b̄i gh̄à'at̄ə bi z̄i a mbo Kristo le.

20 M̄ə ȳi ti f̄à'à bi'ĩ b̄i bàYuda aa, m̄ə tsw̄é tsi'ĩ ts̄o ñu bàYud̄à, m̄ə mb̄ə m̄ə swun̄t̄ə waa bi z̄i Kristo le? Ka m̄ə m̄əb̄on̄ m̄ə s̄i n̄i ñka yon̄ n̄on̄s̄ə

Moses tswe aa, mē tswē tsi'ī tsō mē yōnè, a noò yīi mē mē tswē bi'i bē bē bīi mē bi yōnè ma waa nōnjsè aa ta swūntè waa.

²¹ A kī m̄bē ngīn ngīn mē noò yīi mē mē tswē bi'i bē bē bīi bi si nōnjsè yonè aa, mē kīi ntswe tsi'ī tsō bo, kaa n̄ki'ī nē nōnjsè yonè mē m̄bē mē kī nswūntè waa mfa a mbo Kristo le. Kaa mē si swon̄ aa mē mē si nōnjsè Nwī yu'unè. Mē nānjsè tswē aa a jī'i mikòrè nōnjsè Kristo.

²² A mbo bē bīi mē bi borè aa, mē kī m̄borè mē mē swūntè waa. Mē tigè m̄bīi nī ìnnù tsīm ñlon̄ n̄kwītú bē b̄tsīm, mē m̄bē mē ghìrè ìnnù tsīm a nyweensè waa bī mō'ò le.

²³ Ìnnù tsīm jīi kē mē ghìrè aa, mē ghìrè aa nlon̄ n̄kwitu ntoo yī ñsiginè ya mē m̄bē mē tswē nī m̄bōonè yīi mē ì tswē ghu aa le.

²⁴ Nī si zi mē bi yi ghèe a adigè nikhè n̄ka n̄khè aa a ghìrè n̄ji aa tsi'ī n̄ yī m̄fùurè aa e? A ku'unè mē tā nē ka n̄khè nī m̄n̄jī yīi mē nī ka jī.

²⁵ N̄ù n̄tsīm yīi mē a ghèe nikhè aa, a tswa ìbīnù yī nī ngōn̄ ìnnù tsīmè, m̄m̄risè nī ìbīnù yī nī m̄n̄jī ma ghù aa mē yu kwèrè aa miyàrinè mī ngū'ù mīi mē mī tsyà nīi aà tsyà. Lá a mbo bī'inè, bī'inè tswē nē ñghìrè maa ajān̄ a n̄kwèrè mīi mē mī tswē n̄n̄kon̄ aà.

²⁶ Aā ãnnù yīi mē kaa mē si aa adān̄ dān̄è bu'usè n̄khè, kaa n̄ki'ī kīi m̄fuu aà m̄fè'è.

²⁷ Mē fūu ìbīnù gha, ntswa nyigè, mē m̄bē mē wa'à ka nswon̄è nī ãnnù Nwī a mbo bādān̄, nyi bān̄nè ñsaa miyàrinè mī ngū'u myā.

10

Awà'àsè ñlon̄ n̄gha'asè m̄n̄kobè

¹ Bīlīm bá, mē lóo mē tā nē zi mē, b̄itā bi b̄itāa bi'inè bi le si yōnè mbà'à ya ì kusè waa bo kī n̄too N̄ki miyaa yī Bagitè wá.

² M̄bē yīi mē bo le si yu'unè nī Moses, ñyonè nī m̄bà'à ya n̄ki too n̄ki miyaa wa aa, a tigè m̄bē aa n̄kī yīi mē bi le m̄bōònsè n̄kwèrè tā tigè tswē a n̄jī'i mikòrè Moses.

³ Bo bī tsīm bī le n̄ji mīji mī Azwī;

⁴ n̄ki nno n̄kī Azwī, ñlon̄ mē n̄ki wa yīi mē bi le nno aa, ì le m̄fè'è aa nī Ngò'ò Azwī yīi mē ì le si yōnè waa laà, m̄bē Kristo aà.

⁵ Ka mē a le m̄bē ma laa aa, bo bī ghà'atè le ñghìrè ìnnù jīi mē kaa Nwīngōn̄ à le wa'à ghu doritè; a bē n̄jī'ī ãnnù yīi mē bo bī ghà'atè le n̄kwokè n̄ja'anè a n̄ta'a mīwèè mīwèè aà.

⁶ Ìnnù majù ì wa'àsè nī yī'inè aa mē tā bī'inè tsuu ki yè'ètè a ñghìrè ìbī tsō mē bo le ñghìrè aà.

⁷ Nī tsuu m̄n̄kobè kī mīi tsō mē bo bī mō'ò le si mīi aà; ñlon̄ mē bi laa ñwà'ànè a m̄úm̄ àñwà'ànè Nwī mē, “Bè byà le ntswe n̄syè a n̄ji n̄ki no, m̄bīinè ntigè mbenè.”

⁸ Bī'inè tsuu m̄ibīi mī nū m̄'inè nī àtsùurè fa, tsō mē bo bī mō'ò le ñghìrè, ñdùu waa, ñtsù'ù mighum mī m̄baa ntsò tarè bi wó a n̄jwi yī m̄fùurè n̄kwokè aà.

⁹ Bī'inè tsuu a Mmà'àmbi ì kwà'ànè, tsō mē bo bī mō'ò le ñkwà'ànè yī, a too no ì zwitè waa aà.

¹⁰ Nī tsuu ki nurikè kè ki ghàantè tsi'ī tsō ajān̄è mē bo bī mō'ò le ñghìrè, Nwī a too Angel N̄wo wa, a zī ñzwitè waa aà.

11 Ìnnù ma jù i le mfè'è a nu bo aa a ñwà'àsè àbùgè bê, bi kî ñwà'ànè aa a ndi'itè yi'inè. Nlòj mæ bi'inè tswe aa a noò yïi mæ noò ñlwí'í m̀bí à kà mæ aa ñkoontè aà.

12 Mbæ yïi mæ a bæ ma mùu ajàj aa, a ku'unø mæ tá ñù yïi mæ a mòòntè mæ yu tæ aa, tá ka ntsyesè m̀bí'á a ló ñwo.

13 Kaa àkwà'ànè yí tsu a burè tí a mbo bù tí zì yïi mæ kaa a lèè wa'á a mbo bè bí m̀'ò ghèè, Nwíngòj a lèè ní ñkà'á yí, kaa mbæ a wa'à mà'atè mæ tá àkwà'ànè à kuu a nu bù yïi mæ a tsyatè mìtí muu. Lá a ni àkwà'ànè yïi mæ i zì a nu bù aa, a kii mfa ni mánjì yïi mæ ni ka khè ghu aà, tá tá ni zì mánjì yïi mæ mbæ ni tswá ñtí ghuu ghu.

14 Ma mùu ajàj mbá bilim bá bii mæ mè kòjè aa, ni ka ñkhè a ñka mmii m̀kòbè.

15 Mæ ghàà a mbo bù aa tsi'í tsò bè bii mæ bi tswè ni mìtsyè; m̀bæ ni tse kyèsè atú yuu ní ànnù yïi mæ mæ swonj aa sigìnè.

16 Ndòj m̀bòonè ya yïi mæ bi'inè no mfa ní m̀bí'íkè a mbo Nwí aa, i si aa yi'inè a múm àlèè Kristo boonsè aa ε? Abaa ya yïi mæ bi'inè kii mbatè aa, a si aa yi'inè kii mboonsè a ni m̀b̀nù Kristo aa ε?

17 Tsò mæ abaa ya a ni tsi'í yí fùùrè, bi'inè bii mæ bi gha'atè ñkurè ni àbaa ya yí fùùrè aa, bi tigè aa m̀b̀nu yí m̀fùùrè.

18 Ní wa'atè balsrael, tsò mæ bo le si fa ní ñjoo mmà'à ní Nwí ghu ñkii ñji ní ñjoo ma jya ji m̀'ò aa, ñjoo mà jù i le wa'à ní waa aa boònsè boònsè a múm ànnù Nwí aa ε?

19 Mè swonjè ma yú ànnù, ñswonj aa mæ akè aa ε? Mæ miji mii mæ bi mà'à m̀kòbè ghu aa à ní àyoo tsu aa ε? Kè f̀kòbè fii mæ bi mii aa, à kii mbæ ayoo tsu aa ε?

20 Njan! Ànnù yïi mæ mæ swonj aa, à ni mæ, bi yi mfa ñjoo jù a mbo m̀kòbè, bi fa aa a mbo bidemon, kaa bi si aa a mbo Nwí fa. Kaa mè si lòò mæ tá bu bidemon boonsè ànnù.

21 Kaa mbæ ni wa'à kà no ní ñdòj Mmà'àmbi ñkii nno ní ñdòj bidemon. Kaa mbæ ni wa'à ka ñji ni a atetè Mmà'àmbi ñkii ñji ní a atetè bidemon.

22 Bi'inè ka twebè a aghè'ènè ntòj Mmà'àmbi aa ε? Bi'inè m̀òontè mæ bi'inè tíi ntsyà yi aa ε?

23 “Mbè ò tse ghìrè ìnnù tsimè,” lá kaa à si innù tsim jii mæ o ghìrè aa, mæ mbè i kwetè ñù bê. “Mbè ò tse ghìrè ìnnù tsim,” la kaa si innù tsim jii mæ o ghìrè aa mæ mbè ghìrè ò kwe ntìnsè a mum Mmà'àmbi bê.

24 Tá ñù yí m̀'ò yí m̀'ò tsuu tsi'í ànnù yïi mæ a bònjè nii aa ki lòò, m̀bañjè ñka ñcò bè ìnnù jii mæ i ka kwetè ndim yí aà.

25 Ji ní miji bo bi mbà yïi mæ bi fèè a mitaa, ntsuu ibetè jii mæ i ka ki ghìrè tá m̀ntí muu ka ns sa'a ní ghuu aa ki betè.

26 Nlòj mæ, “Mbí yu ntsim bo bi ñjoo tsim jii i tswè ghu aa, à ni jii Mmà'àmbi.”

27 Mbè ñù yïi mæ à si mu Kristo bæ, mbæ a twonjè ghuu a nda yu mæ tá ni zì ñji, ni bii ñghè, ni jii àyoo yïi mæ à fa a mbo bù aa, ntsuu ibetè jii mæ mbæ i ghìrè m̀ntí muu ká ñsa'a ghuu aa ki betè.

28 La mbæ ñù a swonj a mbo bù mæ, “Miji muà, à ni miji mii mæ bi ma'a aa b̀nwí ghu,” ni tsuu ji, nlòj ñkwitu ñù wa yïi mæ à swonj a mbo bù aà; ñlòj mæ mbæ a ghìrè ñtí ñù i sa'a yí.

²⁹ Kaa mè si aa a mintiì muu swonɔ, mɔ bânɔnè ñswonɔ aa ntiì n̄u wa mɔ à swon̄ annu ya a mbo bù aà. Mbɔ annu yii mɔ n̄u yì mɔ'ɔ a mɔ̀ontè, mbɔ a k̄n̄ mɔ ta mɔ tsuu annu yii mɔ mɔ k̄n̄ n̄ghirɔ, gh̄irɔ aa a ya aa ɛ?

³⁰ Mbɔ mè ji ayoo yii mɔ ji aa, mfa mbi'ikɔ a mbo Nwĩ, bi fá ìfirè gha nlon̄ m̄ji m̄ii mɔ mè ji mfa mbi'ikɔ aa ɛ?

³¹ Mɔ swon̄ a mbo bù mɔ, kè n̄i ká n̄ji ji, kè n̄i ká n̄no no, kè annu tsu yii mɔ n̄i gh̄irɔ aa, n̄i ka n̄ghirɔ innu tsim a n̄gha'asɔ ìkum Nwĩ ghu.

³² N̄i ka n̄tsyese mb̄i'ì n̄i l̄ n̄ghirɔ n̄u tsu a w̄o, kè n̄gan̄ a bɔ n̄u baYuda, kè n̄u àtoo dan̄, kè a bɔ bɔ n̄ghòtè bɔ bi Nwĩ.

³³ N̄i ka nywe'etɔ n̄ghirɔ tsó mɔ, a aj̄an̄ yii mɔ mɔ kii n̄gaansɔ n̄i mit̄i ma mɔ mbɔ bɔ bitsim ká ñdoritè n̄i innu tsim jii mɔ mɔ gh̄irɔ aa. Nlon̄ mɔ kaa mè si aa tsi'ì innu jii mɔ i b̄on̄ gha aa gh̄irɔ, m̄ban̄nɔ n̄ghirɔ aa bɔ innu jii mɔ i ka b̄on̄ bɔ bi gh̄a'atè, tá tá bo nyweenɔ.

11

N̄wè'è àyoo a atu a noò ñtsà'atɔ Nwĩ

¹ N̄i ka n̄e'esɔ n̄i gh̄a tsó mɔ mɔ n̄e'èsɔ n̄i Kristo aà.

² Mɔ beentɔ ghu nlon̄ mɔ n̄i wa'atɔ n̄i gha n̄kii n̄n̄e'esɔ n̄i gha n̄i innu tsim n̄kii n̄lɔ n̄i innu tsim tsi'ì aj̄an̄ mɔ mè lɛ nd̄i'ì a mbo bù aà.

³ La mɔ l̄ò mɔ tá n̄i nan̄sɔ n̄zi siginè mɔ, Kristo à laa mbɔ atu a mbo n̄umbân̄nɔ n̄tsim, n̄umbân̄nɔ wa a k̄i mbɔ atu a mb̄o n̄gwè yì. Nwĩ a k̄i mbɔ atu a mbo Kristo.

⁴ Maa aj̄an̄, n̄umbân̄nɔ n̄tsim yii a tsà'atɔ Nwĩ, kè ñswonɔ n̄i ñtoò Nwĩ ñso atsè'ɔtu aa, a ñrisè aa atu Kristo yii à n̄i atú yì aà.

⁵ Lá màn̄gyè yii mɔ a tsà'atɔ Nwĩ kè ñswonɔ n̄i ñtoò Nwĩ ti kwèrè atú yì aa a ñrisè aà atú ndoò yì yii à n̄i atu ghu mbo aà, ñlon̄ mɔ a tigɔ mbɔ aa tsi'ì tsò à k̄òò atú yì.

⁶ Mbɔ màn̄gyè a tuu atú yì ki kwèrè, a b̄on̄ mɔ tá à k̄oò. Mbɔ a k̄i mbɔ mɔ à n̄i annu nd̄ir̄ɔtu a mbo màn̄gyè a n̄k̄oò atú yì, a b̄on̄ mɔ tá à ka n̄kwèrè.

⁷ A laa n̄kù'ùnɔ mɔ tá n̄umbân̄nɔ tá à tsee atsè'ɔtu ki sò, ñlon̄ mɔ à tswè aa n̄i m̄arè Nwĩ n̄ki mbɔ n̄igha'a n̄i Nwĩ aà; lá màn̄gyè à bɔ aa n̄igha'a n̄i n̄umbân̄nɔ.

⁸ (Nlon̄ mɔ kaa à lɛ n̄wa'a n̄umbân̄nɔ a nu màn̄gyè fè'è. Lá màn̄gyè à lɛ mbân̄nɔ ñlo aa a nu n̄umbân̄nɔ.)

⁹ Kaa Nwĩ à lɛ n̄wa'á n̄umbân̄nɔ n̄ki n̄nan̄sɔ aa a mbo màn̄gyè. Lá à lɛ mbân̄nɔ ñnan̄sɔ màn̄gyè ñlon̄ aa n̄gaa n̄umbân̄nɔ.)

¹⁰ A n̄i n̄ji'ì annu yii mɔ a b̄on̄ mɔ tá màn̄gyè à tswè n̄i àlènsɔ* a atú yu aà, ñlon̄ aa n̄gaa baangel.

¹¹ (Ka mɔ a bɔ laa, a m̄um ñtswèntiì yì'inè a m̄um Kristo, kaa màn̄gyè à s̄i aa atu yu tɔè kaa n̄umbân̄nɔ a wa'á aa atu yu ki ntɔè.)

¹² Tsó mɔ màn̄gyè à lɛ ñlò aa a nu n̄umbân̄nɔ aa, a n̄umbân̄nɔ aa a b̄an̄nɔ ñtigɔ n̄jwe n̄i màn̄gyè. Maa aj̄an̄, ñnnu jú tsim i lò aa mbo Nwĩ.)

¹³ N̄i lentè tsi'ì bù b̄im̄b̄on̄è mɔ a ku'unɔ a mbo màn̄gyè a n̄tsà'atɔ Nwĩ ti kwèrè atú yì aa ɛ?

* **11:10** Atsè'è ya yii mɔ a tswè ghu atu aa a bɔ aa àlènsɔ àdà'á yii à tswè n̄i yu aà, kè àdà'á yii mɔ bi tswè n̄i yu ghu atu aa.

14 Nì bə yə ajànjə mə Nwĩ à le nanjə mbi aa bonj a sɪ dɪ'ì aa mə à nĩ ànnũ ndirətu a mbo n̄umbànjə à nlə̄̄ ìnɔ̄ntũ jɪ tã ì sa'akə aa ɛ?

15 Lã mbə̄ ìnɔ̄ntu mánjyè ì sa'akə, ì wa' à b̄anjə n̄zi aa bə n̄gha'a ghu mbo aa ɛ? Nlòj mə ìnɔ̄ntu mánjyè ì tswe aa mə tã à ka njwe'e tsɔ̄ àtsə'è.

16 Mbə̄ n̄u tsu à lɔɔ a njka n̄lìgìtə ma yũ ànnũ, a zi mə kaa b̄i'ì kə njghòtə sɪ n̄ nònjə yĩ d̄anj tswé n̄lɔj annũ ntsá'atə Nwĩ.

Ntarə Mmàmbi

17 A nĩ juà n̄dɪ'ì mə ì yònjə aa, kaa mə sɪ ghuu bú n̄beentə n̄lɔj mə a yĩ mbə̄ a noò yĩ mə n̄ zi a ntsá'atə Nwĩ aa, n̄ ghìrə aa bə̄ ìnnũ j̄i ì zi n̄ nj̄g'ì, kaa wa' à n̄i aa n̄i b̄ònj zì aà.

18 A nĩ ànnũ yĩ ntsyàm̄b̄i, b̄i swonj a mbo mə mə, n̄i yĩ mbòòntə aa, n̄i yatə ghuu ntswe a nj̄m a nj̄m̄ə, mə m̄òòntə mə ma yũ ànnũ mə mə yũ'ù aa à tse bə̄ annũ n̄nj̄kon̄j.

19 (Lã ànnũ ayàtə a tswe n̄i n̄fɛ'ɛ a tit̄i bú ta tã bə̄ b̄i mə b̄i ghìrə annũ yĩ a tsinə aa tã b̄i nanjə m̄fɛ'ɛ ntə̄ tã b̄i yə.)

20 N̄i yĩ mbòòntə t̄i j̄i aa kaa n̄i wa'ǎ aa ntarə Mmà'àmbi wa j̄i.

21 Nlɔj mə n̄i yĩ t̄i j̄i aa, n̄u j̄i aa bə̄ m̄i m̄i, n̄u yĩ m̄ɔ'ɔ a b̄anjə ìntswé n̄i n̄j̄i, n̄u m̄ɔ'ɔ a n̄ò m̄baanə.

22 Ma yũ a tsya aa la aa ɛ? N̄i sɪ n̄i n̄dùgə̄ juu tswé a njka n̄j̄i ghu k̄i nno aa ɛ? Kə̄ a b̄anjə mbònjə aa mə tã n̄i ka ntsá'a n̄i njghòtə, ndir̄isə n̄i àtu bə̄ b̄i b̄i bonj njoo aa ɛ? N̄i l̄òò mə tã mə swonj mə akə a mbo bú n̄lɔj ma yũ ànnũ aa ɛ? Mə̄ beentə ghuu aa ɛ? Nj̄anj kaa mə ka wa' à beentə!

23 Nlɔj mə ànnũ yĩ mə mə swonj a mbo bú aa, mə le njkwɛrə aa a mbò Mmà'àmbi, mə Mmà'àmbi Yesu, n̄itugə̄ wa mə b̄i le m̄fèè yĩ aa, à le n̄lògə̄ abaa,

24 n̄fa mbi'ikə, mbatə, n̄swonj mə, “A n̄i ìb̄i n̄u ghá ì ghuà, ȳi mə mə ka fa a atu bú aà. N̄i tigə̄ njghìrə ma mùu ajànj njwa'atə n̄i ghá.”

25 A nj̄ḡi nj̄ḡi, à le nj̄k̄i n̄lògə̄ ndɔj a noò ȳi bo le mm̄anjə nj̄i aa, nswonj mə, “N̄dɔj yuà, à n̄i àkàà ȳi f̄i ȳi mə Nwĩ à wàrə bú bo n̄i àlə̄̄ n̄u ya aà. N̄i ka njghìrə ma mùu ajànj a nj̄ḡi b̄inòò bits̄im b̄i n̄i no aa, a njwa'atə ghá.”

26 Ma la d̄i'ì mə nj̄ḡi b̄inòò bits̄im b̄i n̄i kurə n̄i abaa ma yũ, nj̄k̄i nno n̄i ndɔj mà yũ aa, n̄i làansə̄ aa annũ n̄lɔj niwo n̄i Mmà'àmbi nywe'e noò ȳi mə à ka yĩ bú b̄i aà.

27 Maa ajànj, n̄u ȳi mə a kurə abaa yũ nj̄k̄i nno n̄i ndɔj Mmà'àmbi ya a n̄i m̄anj̄i ȳi mə à sɪ ku'ùnə̄ aa, a wò aà ànnũ n̄i ìb̄i n̄u Mmà'àmbi n̄i àlə̄̄ n̄u ȳi.

28 Tã n̄u ȳi m̄ɔ'ɔ ȳi m̄ɔ'ɔ tã à ka n̄lentə n̄i ìb̄i n̄u ȳi mbɔnj k̄i kurə n̄i abaa ya kə̄ k̄i nno n̄i ndɔj ȳa.

29 Nlɔj mə n̄u à bə̄ j̄i k̄i nno, t̄i zi mə à bə̄ aa ìb̄i n̄u Mmà'àmbi bə̄ bonj à j̄i nj̄k̄i nno mbe'e aà ìndò.

30 A n̄i nj̄i'ì ànnũ ȳi mə bə̄ b̄i ghá'atə a tit̄i bu b̄i tigə̄ ìb̄orəkə bə̄, b̄i m̄ɔ'ɔ ghòònj̄kə, le b̄i ghá'atə k̄i mə njkwokə aà.

31 A laa bə̄ mə b̄i'ìnə̄ lèntə m̄ib̄i m̄i n̄u m̄i'ìnə̄ ya'a, bə̄ bonj kaa nj̄j̄ Nwĩ ì sɪ a nu b̄i'ìnə̄ kuu.

32 La Nwĩ a n̄nj̄ nj̄ḡi'ì a nu b̄i'ìnə̄ ìntsisə̄ n̄i ȳi'ìnə̄ ts̄its̄ɔnj aa mə tã b̄i'ìnə̄ ȳi tsuu b̄i'ìnə̄ b̄i mbi a nj̄m̄ bwe.

³³ Maa ajàṅ mbâ bɔɔ bi maà, nì yi mbòòntè a nji mǎjì mi Mmà'àmbi, nì yu'utè bê bî mɔ'ò.

³⁴ Βεε mæ ñjì i ti yaṅə ñû, a foò ñjì a nda yu, mæ tá nì tsuu bàṅnə bòòntè aa a mbè'è ñdòò Nwí. A ṅghèe nì ìnnù jì mɔ'ɔ jya, mæ ka yi dí'itə ghuu ghua a noò yìi mæ mæ ka yì zì aà.

12

Mìtəṅnè mii mæ Azwì a fa aà

¹ Lá ṅghèe nì mìtəṅnè mii mæ Azwì a faa aa, bilim mbâ, kaa mè si lòo mæ tá nì tswe ti zì.

² Nì zi mæ noò wa mæ nì le mburə ti a Kristo ti zi aa, bi le mbwe'esə ghuu nì bì mǎnjì bì ghà'àtə, ñlogə nì ghuu ṅghirə nì ká ñmii nì ìku mǎṅkobə.

³ Mbèe mæ a bə maa ajàṅə aa, mæ lòo mæ tá nì zi mæ, ñù yìi mæ à tswe nì Azwì Nwí aa, kaa mbə a wa'à swonə mæ, “Nðòò a atu Yesu.” Kaa mbə ñù wa'à kì ñswonə mæ Yesu à nì Mmà'àmbi ti ghê à tswe nì Azwì Nwí.

⁴ Mìtəṅnè mii mæ Azwì a fa aa, mi tswe aa a bəṅ bəṅə, lá mi lòo aa tsi'í a mbô Azwì yì fùùrə.

⁵ Mífà'à mii mæ bí'inè fà'à nì a mbo Nwí aa mi tswe aa atu atú, lá bí'inè fà'à aa tsi'í a mbo Mmà'àmbi yì mfuùrə.

⁶ Bimǎnjì bìi mæ bə fà'a a mbo Nwí aa, bi tswe aa a atu tú. Lá bímǎnjì bì afà'à ma bú bitsim aa a fá nì Nwí yì mfuùrə, a bə yu yìi mæ a ghirə ifà'à bə bitsim i ghèe aà.

⁷ Azwì a fa nì ìnnù ma jú a atu tu a mbo ñù yì mɔ'ɔ yì mò'ɔ mæ tá kwetə bə bitsimə.

⁸ Bi fa a mbo ñù yì mò'ɔ, ñtsya a ñjìmə Azwì mæ tá à ka ṅghaa nì ñghàà mi mitsyè, mbəṅnə mfa nì a mbo yì mò'ɔ mæ tá à ka ntɔ'otə ñghàà nì Nwí.

⁹ Tsi'í Azwì ma yú a fá nì àbiintii a mbo ñù yì mò'ɔ, mbəṅnə mfa a ṅka ṅghurə bə a mbo ñù yì mò'ɔ.

¹⁰ A ghirə nì mæ tá ñù yì mò'ɔ ka ṅghirə nì ìnnù jì yeyerə. Yì mò'ɔ a ka nyu'u nì ñtoò Nwí ñswonə, a mbo yì mò'ɔ, a ghirə mæ tá à zi kwensə a titii izwì bo bì Azwì Nwí, a mbo yì mò'ɔ, a ghirə mæ tá à zi ṅghàa mighàa mî fii, ṅki mfa a mbo ñù yì mò'ɔ mìtəṅnè mi ntɔ'otə ñjì'í mighàa mî fii mà mú.

¹¹ Mìtəṅnè ma mú mitsim, mi lòo aa tsi'í a mbo Azwì ma yá, a fá nì a mbo ñù yì mò'ɔ mò'ɔ, a ajàṅ yìi mæ à kòṅə aà.

Idigə nu jì ghà'àtə a múm mbìnnù yì mfuùrə

¹² Ajàṅ yìi mæ mbìnnù i nì yì mfuùrə mbəṅnə ntswe nì idigə inu jì ghà'àtə aa, ṅki mburə ka ki bə tsi'í idigə nu mbìnnù ya aa, a nì ṅṅiṅ ṅṅiṅ ajàṅ mæ bí'inè nì a nnòò lá mbə ibìnnù yì mfuùrə a mum Kristo aà.

¹³ Nlonə mæ bí'inè le ṅkwərə aa ṅkí Azwì yì fùùrə a ṅkuu a mum mbìnnù nu yì mfuùrə. (Kè ò bə ñù baYuda, kè ò bə ñù baGrikia, àbù'ù kè ñù yìi à si abù'ù bə.) Nwí à le ṅki ṅghirə bí'inè bitsim no aa Azwì yì fùùrə.

¹⁴ Kaa mbìnnù i sè aa nì àdigənu yì fùùrə tswé, i tswe aa nì idigənu nnòò nòò.

¹⁵ Mbə a bə mæ àkòrə a swonə mæ, “Mbə yìi mæ kaa mæ sɪ abo bə aa, kaa mæ sɪ adigənu bə,” Kaa ma ya mbə a wa'à ghirə mæ tá à tsuu adigənu bə.

¹⁶ Mbə a ki mbə mə àtòŋnə a swonj mə, “Mbə yīi kaa mə sī nili'i bə aa, kaa mə sī adigənu bə,” Kaa ma ya mbə a wa'a ghirè mə tá à tsuu adigənu bə.

¹⁷ A laa bə mə mbənnū ntsim à ni nili'i, bonj i ka tigə yu'u nī innū aa mə akə aa ε? A laa bə mə mbənnū ntsim à ni àtòŋnə, bonj i ka tigə lumsə aa mə akə aa ε?

¹⁸ Lá àjàŋ yīi mə bə aa, Nwĩŋgòŋ à le nnaŋsə idigənu nnaŋ a mbənnu aa yi mɔ'ɔ yi mɔ'ɔ a àjàŋ yīi mə à kòŋə aa.

¹⁹ Idigənu màjù tsim i le mbaa bə aa tsi'f yī fùurè, bonj mbənnu i lo fə aa ε?

²⁰ Lá àjàŋ yīi a bə aa, idigənu i gha'a, lá mbə mbənnu yī mfùurè.

²¹ Kaa mbə nili'i wa'á a mbo àbo swonj mə, “Kaa mə si nòo lòò.” Kə àtu a swonj a mbo mikà'à mə, “kaa mə si nòo lòò.”

²² Ngəŋ kaa a si maa àjàŋ bə, ñlonj mə idigənu jīi mə i bəŋnə ñkirə tsi'f tso i borə aa, à bəŋnə mbə jīi mə kaa mbə mbənnu i wa'a fà'à ti ju.

²³ Idigənu jya jīi mə bī'inə lèntə ni mə kaa i si naŋsə ñkò'ɔnə aa, à bəŋnə mbə jīi mə bī'inə lèntə siginè. Jya jīi mə bī'inə si lòo mə tá bī ka nyə aa bī'inə ləə siginè.

²⁴ Lá idigənu jya jīi mə i bonj a nyə aa, kaa bī'inə si kəntə. Lá Nwĩ à bəŋnə nnaŋsə idigənu aa a ni mánjī yīi mə àghu'usə yī wə a bəŋnə ñghɛɛ nī idigənu jya jīi mə bi mɔ̀ɔntə ni mə kaa i si kò'ɔnə aà.

²⁵ A ghirə ma laa mə tá àfa'anə tsee a titi idigənu tswe, tá idigənu jya bəŋnə ka nlentə nī waa bo ni bo.

²⁶ Adigənu ya yi mɔ'ɔ a laa bə ki yu'u nyanə bonj mbənnu yá ntsim i yu'u nī ñyàŋə; mbə a bə mə adigənu ya yi mɔ'ɔ a kwerə ŋghu'usə bonj ibiinu wa tsim i tswe ni ñidorə.

²⁷ Tsitsòŋ, a mbo bù, ni laa mbə mbənnū Kristo. Nū yī mò'ɔ yī mò'ɔ a bə àdigənu yi mɔ'ɔ maa mum mbənnū.

²⁸ Nwĩŋgòŋ à tso'ɔ bə a múm ñdánwī nfa itu mifà'à a mbo bo. A lògìnə ntso'ɔ ŋgəŋntoo Kristo, ñyonŋə nī ŋgəŋtoò jī, ŋka nyonŋə, ntso'ɔ ŋgəŋndi'i ñghàà ni Nwĩ, ŋka nyontə, ntso'ɔ bə bīi bi ghirə innū jī yéyerə, nyonŋə ni bə bīi mə bi ka ki ghùrè mighòò, ñki ntso'ɔ bikwetə, bitsyàsə a ndánwī, bo bi bə bīi mə bi ghàà mighàà mí fii aà.

²⁹ A ni bə bitsim mə bi bə ŋgəŋntoo Kristo aa ε? A ni bə bitsim mə bi yu'u nī ñtoò Nwĩ nswonj aa ε? A ni bə bitsim mə bi di'i ni ñghàà ni Nwĩ aa ε? A ni bə bitsim mə bi ghirè nī innū jī yéyerə aa ε?

³⁰ A ni bə bitsim mə bi tswe ni mítəŋnə mí Azwī a ŋghùrè mighòò aa ε? A ni bə bitsim bīi mə mbə bi ghaà mighàà mí fii aa ε? A ni bə bitsim bīi mə mbə bi tɔ'tə mighàà mí fii mà mú aa ε?

³¹ A ku'unə mə mbə nī ká ñyè'ətə a ntswe ni mítəŋnə mí Azwī mí kò'ɔnə. Lá mə ka ghèè nī mbīi a ndi'i mánjī yī mò'ɔ yīi mə à b'ŋ ntsyàtə a mbo bù.

13

Akòŋnə

¹ Mbə mə zī ñghaa mighàà mí bə fàa mbi bo bi mighàà mí baangel, ntsuu nī àkòŋnə tswe bəə bonj mə bə aa tso ñjəŋ yīi mə bi bu'u, kə ñjoo jī kòò jīi mə bə bi kwagə aà.

² Mbə mə tswe nì adà'á a ka nswon ìnnù tsi'í tsó ñgǎñntoo Nwí, kə ñtswe nì mǎtsyè a nzí ìnnù jì ləəntə tsim; kə tswe nì abíintíi yíi mə mbə a mwugè mǎnta'a ñghèè ñtè'è a adigə dǎñ, kaa wa'á nì àkòñnə bǎñnə tswé, bonj mə bəə aa tsi'í àyoo dǎñə adǎñə.

³ Mbə mə tɛ'è ñyatə njoð já tsim, kə ñfa ibíinú gha mə tá bì tɔɔ nzwitə, ñtsee nì àkòñnə i tswe, bəə bonj kaa ma juú ìnnù ñmbə i wa'á gha nì ànnù tsu kwetə.

⁴ Àkòñnə à nì ànnù ntswántíi, ñki ñka ñkakə ànnù bə bi mɔ'ó; kaa àkòñnə a sɪ nì àghè'əñə, kə ànnù ñjɛe nu tswé;

⁵ kaa àkòñnə a sɪ tərə, kə ñghaa nì mǐghàà mǐ atsa'á. Kaa àkòñnə a sɪ ləð mə tá bì ka nyu'u aa tsi'í à yíi ànnù; Kaa a sɪ wǎnsə ñlwisə nì ñtòñə, kə ñləə nì ibi a ntíi yu a nu ñj;

⁶ kaa a sɪ doritə a nì ìnnù jì bí, mǎbǎñnə ndoritə aa a nì ìnnù jii mə à nì ànnù ñikonj aà.

⁷ Kaa àkòñnə a sɪ kaa a ñkwɛrə ìnnù tsim jii mə i tsi'í nii laà, kaa wa'á kaa a mbii nì ìnnù tsim jii mə a yu'u aa, kə a mbe àjàñ mə mbé ìnnù ma jú i fɛ'è mǎbonj aa, kə a ntswa nì ñtíi yí nì ìnnù tsim jii mə tsi'í nii aà.

⁸ Àkòñnə kaa a sɪ nì ñlwi'í tswé. Ìnnù tsi'í tsó ñyù'ú ñtoð Nwí ñswonə, i ka yí tɛyá; tá ìnnù ñghaa mǐghàà mǐ fii tá à lwi'í; tá ànnù nzí ìnnù jii ghà'atə tá à tɛya.

⁹ Nlonj mə mǎtsyè mǐi bə tswe nì muu aa kaa mǐ sɪ luu. Kaa ntoo yíi mə ntoo Nwí kwɛrə ñkɛ'ɛnə aa kaa i wa'á kǐ ñtsinə mme;

¹⁰ Lá nòð wa mə ìnnù jii mə i kɔ'ɔ nluu aa i ka yí zǐ aa, tá ìnnù tsim jii i sɪ kɔ'ɔ nluu aa tá i mɛ.

¹¹ Nlonj mə nòð yíi mə lɛ mburə múnkhə aa, mə lɛ sɪ ghàà aa mǐghàà mǐ bónkhə, átú ya a lɛ sɪ fà'á aa tsi'í tsó yí múnkhə ñmòðnté ja i kǐ mbə aa tsi'í tsó jii múnkhə; nòð yíi mə lɛ ñkwe ntigə ndii aa, mə lɛ ñkentə a ñghirə ìnnù tsó bónkhə.

¹² Tsítsɔñ, bí'inə yə nì ìnnù aa tsi'í a awurísə, tsó àjàñ mə ñj a yə nsi yí a múm ñkè'è aà, a yí tɪ bə a ñjɪm, bí'inə yə nì ñsi nì ñsi. Tsítsɔñ, mə zǐ ànnù aa tsi'í a tii tii; lá mə ka yí ñansə zǐ tá à luu tsi'í tsó àjàñ yíi mə Nwí à zǐ ìnnù tsim ñlonj gha aà.

¹³ Maa àjàñ, ìnnù juà jì tarə i tigə ñlwi'í: Mbə ànnù abíintíi, ànnù ñlonj ìnnù jii bí'inə bɛ aa bo ànnù àkòñnə; a nì ìnnù ma jú jì tarə, ànnù yíi a tii ñkɔ'ɔ ñkɔ'onə aa, à nì àkòñnə.

14

Mítəñnə mü mə mǐ kɔ'ɔnə à títí ñghòtə aà

¹ Àkòñnə à nì ànnù yíi mə mbə nì ká ñgaansə nì mǐtíi muu a ntswe nì yù aà. Nì ka ñansə nyə'ətə a ntswe nì mítəñnə mǐ Azwí, ñka ñansə nyə'ətə nì tsi'í ñtswe nì mítəñnə a yu'ú ñtoð Nwí nswonə nì a mbo bə.

² Nù yíi mə a ghàà mǐghàà mǐ fii aa, kaa à sɪ aa a mbo bə ghaa, a ghàà aa a mbo Nwí. Nlonj mə kaa ñj tsú à sɪ ànnù ya mə a swonj aa yu'u. A bǎñnə swonj aa ìnnù jii mə i ləəntə nì adà'á Azwí Nwí aà.

³ Nù yíi mə a bǎñnə ñkwɛrə nì ñtoð Nwí ñkɛ'ɛnə nì a mbo bə aa, a kwetə nì waa mə bo ka ñkwe, ndíintə nì waa, ñkíi nlə'ətə nì mǎntíi myaa.

⁴ Nù yíi mə a ghàà mǐghàà mǐ fii aa, a kwetə ibíinú yí. Lá ñj yíi mə a kwɛrə nì ñtoð Nwí ñkɛ'ɛnə aa a kwetə aa ñghòtə tá i ka ñkwe.

5 Mè kòntə mə mbə bù bitsìm zì ñghaa mighàà mí fii; lá m̄baɲnə nnaɲsə kòntə mə tá nì zì a ɲka nyu'u ntoò Nwī ñkɛ'ɛnə a mbo bə. Nlɔɲ mə ɲù yìi mə a yu'u nì ntoò Nwī ñkɛ'ɛnə aa, a ghìrə aa annù yìi mə a tinsə aa, ntsyatə ɲù wa yìi mə a ghàà mighàà mí fii aà; lá mbə ɲù a tswe ghu yìi mə mbə a yu'u mighàà mya nto'otə a mbo ñghòtə boɲ a bɔɲə ñlɔɲ mə a ka ghìrə bo ka ɲkwe.

6 Bɔɔ bi maà, nòò wa mə mè lɛ nzì a mbo bù aa, mè lɛ mbaa ki lògè mighàà mí fii ì ghàà a mbo bù ni mu boɲ mbə mi kwetə ghuu aa ɛ? Mbə mè kwetə ghuu aa mə akə mə mbə mè tsuu ki to'otə nì ìnnù jì lèəntə bo bì ñghàà ni Nwī a mbo bù, ñkii nkwerə aà ntoò Nwī ñswonə kə ɲkii ndi'ì nì annù a mbo bù aa ɛ?

7 Bì'inə lògè ɲjoo mbu'u màkòò tsi'ì tsɔ nìbàɲ kə nìlɔɲ nì bù'ù mə à nì ɲjoo jii mə kaa ì si n̄tì tswé aà; mbə ɲù zì ɲjì ìkòò ya aa mə akə mə mbə ì tsee ki naɲsə fɛ'ɛ laa aa ɛ?

8 Mbə tsi'ì n̄tàn ñtsò, mbə bi tuu tɔn tá ì fɛ'ɛ nlaa, boɲ mbə bə zì aa mə akə ntaɲtə nù jyaa nɔɲ ñtsò wa aa ɛ?

9 A ki mbə aa tsi'ì ma mùu ajàɲ a mbo bù mə mbə nì ka ɲghaa mighàà mí fii mii kaa bə si yu'u aà, ñlɔɲ mə mbə bì zì ànnù yìi mə nì swonə aa mə akə aa ɛ? O bə ki ghàà maa ajàɲ boɲ o ghàà tsi'ì a mbó m̄fə'è.

10 A laa mə mighàà a mbuu mbuu mi tswe fàa mbì. Kaa n̄i tsu ni wa'a ghu tswe mè bi ghàà ɲù tswé ti yu'ù.

11 Lá mbə mè tsuu ñghàà n̄i ɲù a ghàà aa ki yu'u boɲ mè ka bə aa tso ɲù atoo ghu mbo tá à ki mbə tsò ɲù atoo a mbo mè.

12 Maa ajàɲ tsò mə ni to ni ntswe nì m̄təɲnə mi Azwī aa, nì ka naɲsə nyə'otə aa bə m̄təɲnə mya mə mi ka ki kwetə ñghòtə tá ì ka ɲkwe.

13 Maa ajàɲ ɲù yìi mə a ghàà mighàà mí fii aa, tá à ki naɲsə ɲka ntsa'atə Nwī mə mbə Azwī Nwī a ghìrə yu zì ajàɲ yìi mə mbə yu kii ɲka nto'otə.

14 Lá mbə mè ka ntsa'atə Nwī nì ñghàà nì fii boɲ a tsà'atə tsi'ì àzwī yá, kaa m̄tsyɛ ma kaa mi wa'à nì ànnù yìi mə mə swonə aa b̄aɲnə ñzi.

15 Maa ajàɲ mbə mè tigè ñghìrə mə akə aa ɛ? A bɔɲ mə mè yì ti tsà'atə Nwī a múm Azwī, mè kii ɲka ɲghaa nì ñghàà n̄i mə nì laa a m̄tsyɛ mè aà. A bɔɲ mə mè ki yəə ìkòò a múm Azwī mè kii ɲka nyəə nì ñghàà n̄i nì laa aà.

16 Mbə ò ka mfa mbi'ikə a mbo Nwī tsi'ì a múm Azwī boɲ mbə ɲù yìi à si annù zì aa a tigè m̄beentə mə "Amen" aa mə akə nɔɲ mə kaa si annù ya mə o swonə aa yu'u aa ɛ?

17 Atsá'atə Nwī yo ya mə o fa mbi'ikə a mbo Nwī ghu aa, a bə tɛ'ɛ b̄ɔɲə bə mə akə boɲ kaa mbə a wa'a ɲù yì m̄'ɔ wa kwetə mə tá à ka ɲkwe.

18 Mè fà mbi'ikə a mbo Nwī ñlɔɲ mə mè zì ñghàa mighàà mí fii ntsyatə ghuu bitsìmè.

19 Ka mə a bə ma mùu ajàɲ aa, mè bə tswe a múm ñghòtə boɲ mè ka kòɲ mə mə ghàà mighàà mí ntaà mii mə laa a m̄tsyɛ mè aa, ta kwetə a ndi'itə bə bí m̄'ɔ ghu, ntsyatə a ɲghaa mighàà mii bə si yu'u aa ñts'ù yì fùùrə.

20 Bɔɔ bi maà, nì tsee ki m̄òntə ìnnù tsò b̄ɔɲkhə. Tá nì bə bɔɔ bi bɔrə aa tsi'ì a nì ànnù a ka ñghìrə ìnnù jì bí. Lá m̄baɲnə ɲka m̄òntə ìnnù tsò bìlìí.

21 Nì zì mə bì ɲwa'anə a mum n̄ɔɲsə Nwī mə,

“Mmà'àmbi à swonj mə, mə ka lögə mighàà mí fii i niñə a ntsü bə bii mə bi ghàà mighàà mi itoo aa, tá bi ghaa a mbo bə bú.

Mə tɛ'ɛ ti ghàà bə maa ajàn aa, kaa bo wa'à kì nyu'utə!”

²² Maa ajàn, ànnü nghàa mighàà mí fii a tswe aa tsö àlènsə a mbo bə bii kaa bi sɪ Kristo bii aa, kaa wa'à tswe aa a mbo bə bii bi bii mə aà. Ànnü ka nyu'u ntoò Nwí ñkɛ'ənə kaa a si aa a mbo bə bii kaa bo burə ti Nwí bii aa tswe, a tswe a bə a mbo bə bii mə bi bii mə Nwí aà.

²³ Tsö mə a bə laà aa, a múm ñghòtə, mbə bə bitsim ka ghaa mighàà mí fii, bə bii mə bi si ànnü zi bi kuu yu'u bonj bi ka wa'à swonj mə ni baanə aà bàànə aa ɛ?

²⁴ Lá mbə bə banjə ñka ñkɛ'ənə ní ntoò Nwí ya mə bo kwɛrə aa bonj mbə ñu yii à si Nwí bii aa, kə ñu yii mə à si ñu ñibò wàà yí mò'ɔ bə aa, a zi ñkuu, bonj ñnnü jya mə bi swonj aa i ka tswa yi, tá à yə mə yu wó ànnü.

²⁵ Tá ñnnü lò'òsə jii i tswe ghu múm ñtii aa, tá i fe'ɛ nyentə tá à wo a nsye àkúu kuu, ntigə mmii ní Nwí, nnañsə nswonj tá à laa mə Nwí à tswe a titii bú.

²⁶ Bɔɔ bi maà, ma múu ajàn mə swonj aa mə akə aa ɛ? Nì yi mbòontə a adigə yi mò'ɔ, ñu yí mò'ɔ a tswe ni ikòò a nyəə, ñu yí mò'ɔ a tswe ní ànnü a ndi'i, ñu yii mò'ɔ a tswe ni ñkii yii Nwí à kè'ənə aà, ñu yí mò'ɔ a ká ñghaa nighàà ní fii, kə a ká ñto'otə nighàà ma nyá, tá ñnnü ma jú tsim mə ni ghìrə aa, i kwetə mə tá ni ka ñkwe.

²⁷ Mbə bə tswe ní ñghaa mighàà mí mfii, a ghaa tsi'i bə bi baa, kə bi tarə, bi ti ghàà a ghaa tsi'i ñu yí ñfuürə a atu nòò; a yi ñghàà ñu yí mò'ɔ a ká ñto'otə.

²⁸ Bɛɛ mə ñu yii à ka to'otə aa a tsuu ghu tswe, a bônj mə tá à tswe atsitsi wa a múm ñghòtə, ntigə ñka ñghaa tsi'i a mbò ibiñú yi bo bi a mbo Nwí.

²⁹ Tá bə bi baa kə bi tarə bii mə à ni ñgǎñntoo Nwí aa tá bi ghaa, tá bə bí mò'ɔ kii ntigə nsantə a atú yaa ní ànnü ya mə ñgǎñntoo Nwí jya i swonj aà.

³⁰ Bɛɛ Azwí Nwí a fi'isə ànnü yí mò'ɔ ndi'i a mbo ñu yí mò'ɔ, ñu yii mə à tswe ghu mbɛ'è aa, tá yí ntsyambii wa a tigə ntswe atsitsi.

³¹ Nlonj mə mbə ni ka nyu'u ní ntoò Nwí, ñkɛ'ənə yí mò'ɔ yí mò'ɔ, bonj bə bitsim ka nyəgə ànnü ghu tá à kii ndiintə ní waa bitsimə.

³² Bə bii mə bə tswe ni mütəñnə a ñka nyu'u ntoò Nwí ñkɛ'ənə aa, bi zi ntsü'ünə ázwí ya mə bo tswe ni yu aà.

³³ Nlonj mə kaa Nwí à si ñnnü aa bùürə bùürə ghìrə. Lá mbanjə ñntantə i zǐ aa ni mbəonə.

Aá ajàn yii mə a tswe a noò yii mə bə bi Nwí a ñghotə ntsim boontə aà.

³⁴ A bonj mə tá banjyè tsee ki ghàà a noò ñghòtə ñlonj mə nòñsə kaa bi sɪ bii mə tá bo ka ñghaa a múm ñghòtə. Tá bo ka yu'u ní ànnü yii mə bə bí mò'ɔ swonj aa, a ajàn yii mə nòñsə baYuda a kii nswonj aà.

³⁵ Bɛɛ ànnü tsu yi ntswe yii mə bo lòò a nzi, bo bi mbetə bilòò byaa a ndügə. Nlonj mə à ní ànnü ndirətu a mbo mǎngyè a ñka ñghàa a múm ndánwí.

³⁶ A bə aa mə akə lɛ! Nì mòontə mə ànnü Nwí a lɛ nlògìnə aa a mbo bù kə ni bə aa tsi'i bə bii mə ni lɛɛ ñzi ñkuu a mbo bù aa ɛ?

³⁷ Mbê nù tsu a mɔɔntɛ mə yu nî ñgãntoò Nwĩ kè yu tswe nì mîtə̀ñnè mĩ Azwĩ Nwĩ, a zi sigìnè mə yuà ànnù mə mə ñwà'ànè a mbo bù aa ì bə aa ñdĩ'ì Mmà'àmbĩ.

³⁸ Βεε nù tsuu ndi'ì mà̀yú kii bii, nì tsee annù yii mə a swonɔə aa ki bii.

³⁹ Ndoò ànnù à ni aa mə, a bɔɔ bi maà bà, nì ka ñgansə mîtĩ muu ñka nloɔ ni a ñka nyu'u ntoò Nwĩ ñkɛ'ɛnə. Lâ ñtsuu ki tuu mə tá bə tsuu mighàà mĩ fii kĩ ghàà;

⁴⁰ lâ tá bi ka ghìrə ñnnù tsìm a ni mánjĩ yii à kù'ùnə bi kĩ ñnanɔsə ntaɔtə aà.

15

Ajàn mə Kristo à le nyweenə ni nìwo aà

¹ Bilim bà mə lɔɔ a mbù ñwa'atə a mbo bú ntoo yì ñsigìnə ya mə mə le nswon a mbo bù, nì kwɛrə ntəə ghu aà.

² Ntooo mà yú mə mə swonɔə aa, ì bē ñtooo ya mə nì ka yì yweenə ì yòn ghu ñjìm aa mə mbə nì tswa ntinsə, mə mbə a bə yii mə ni le ñkĩ'ì aa adàñè dāñə bii.

³ Mè le mfa a ndoò ànnù yii mə le ñkĩ ñkwɛrə aa a mbo bù. Mə Kristo à le ñkwo mbi'ì ñkwitu ñnnù jì bĩ jì'inə, ñyonə ajàn yii mə àñwà'ànə Nwĩ a swon aà.

⁴ Bi le ntwinə yi, mbu nyweensə ni nìwo a nî ñjwi ji tarə a ajàn yii mə àñwà'ànə Nwĩ a swon aa.

⁵ A tigè ñdĩ'ì ibiñú yì a mbo Peta, à tì mē tì bə a ñjìm a kĩ ñdĩ'ì ibiñú yì a mbo bo ñighũm ñtsò baà.

⁶ A le mbù ñdĩ'ì ibiñú yi a mbo bilim bi'inə bĩ mo'ɔ a noò mo'ɔ bi gha'a ntsyá ñkhì ji ntaà. Bo ma bya bĩ ghà'atə bi burè atúntì ka mə bĩ mo'ɔ bi leè mbwiñkə aà.

⁷ A le ñkĩ ñdĩ'ì ibiñú yi a mbo Jems bo bì ñgãntoo ji jyá tsimè.

⁸ A nlwĩ'isə, a di'ì ibiñú yi a mbo mə tsi'ì tsò nù yii mə bi le ñjwe yi a noò dāñə aà.

⁹ Mè laa mbə ñgãntoò Kristo yii mə à kə'ə nsigə nlwi'isə kaa nte'ɛ ñwa'à ki ñku'unə mə mbə bi ká ntwonə nî ñgãntoò Kristo. Nlon mə mə le si tsɔ'ɔ akòrə ñghotə Nwĩ aà.

¹⁰ Lâ ñyon a ñjìm ibòñ Nwĩ, mə ni nù yii mə mə ni ghu aà. Ibòñ yi ma wa a nu mə kaa a le kĩ'ì aa adāñə dāñə tsyá. Mè le mbāñnè ntigə mfa'a ni mîtì ñtsyatə waa bitsimè. Ka mə kaa à le si wa'a nì mə fa'à aà, a le ñghìrə ibòñ Nwĩ yii mə ì le ntswe bi'iyu aà.

¹¹ Maa ajàn kè à le mbaa nswon bo a mbo bù, kə a swon mə oò, bon bĩ'ì bitsim swon aa ntoo yì ñfùùrə, a bē ñtooo mà yú ya mə nì le mbii aà.

Annù yii mə a tswe ghu nlon annũ nyweenə ni nìwo aà

¹² Tsítsón, mbə ntoo ya ì ka swonə ni mə bi le nyweensə Kristo ni nìwo, bù bĩ mo'ɔ bi tigè ñswonə ni mə kaa biku bi bē ka yì wa'à bù ñyweenə aa mə akə aa ε?

¹³ Mbə a bə yii mə biku ka yì wa'à ni nìwo yweenə bon kaa bi le wa'a Kristo ni nìwo kĩ nyweensə;

¹⁴ mbə a bə yii bi le ñwa'a Kristo ni nìwo yweensə, bon ànnù Nwĩ yii bĩ'ì swon aa, a tswa nî adāñə dāñə, àbiintì yuu a kĩ ñtsya nî adāñə dāñə.

15 Mbə a bə mə kaa biku bi bə bi si niwo yweenə bəə boŋ bi'inə tswəe innu a atu Nwi nlon mə bi'inə swonə ni mə à le nyweensə Kristo ni niwo lá kaa a wa'à bəŋnə yweensə aà.

16 Nlon mə mbə a bə yii mə kaa bi si biku yweensə, boŋ kaa bi le ŋki'i Kristo ki nyweensə.

17 Mbə a bə yii mə bi burə tɔ Kristo yweensə, bəe boŋ əbiintii yuu a tsyá adəŋə dəŋə, ni kɔ mburə tsi'i a múm ibi bú.

18 Lá a bə mə bə bii bi kii mbwii a múm Mmà'ambi aa, bo bwe waa bwè.

19 Mbə bi'inə niŋ ntii yi'inə a nu Krito nlon aa tsi'i yulà ntswéntii bəe boŋ bi'inə ni bə bii mə mbə bə ŋko miŋnə yi'inə ntsya mbó.

20 Lá a nswon annu niŋkon, bi le nyweensə Kristo ni niwo, a bə ntsyambii manta mi ati a titii bə bii mə bi wo a filo aà.

21 Nlon mə niwo ni le ntsya aa a njim nɔmbəŋnə ŋkuu fàa mbi, annu nyweenə ni niwo a kɔ mbu ntsya aa tsi'i a njim nɔmbəŋnə.

22 Tsó ajəŋ mə bə bitsim le ŋkwo ntsya aa a jim Adam aa, à ki mbə ajəŋ yii mə bi ka ghərə bə tswə bitii nyonə a njim Kristo.

23 Lá innu i fə'ε aa tsi'i ajəŋ mə bi tanjə aà; Kristo a bə ntsyambii manta mi ati, bəe mə a zi, bə bii mə à ni bi Krito aa bi tigə nyonə.

24 Tá nòò nłw'i injim wa a tigə nzi, tá Kristo à ta ŋgi'i ni mɔdà'a mi izwɔ mii mə mi to nii mbu'utə nɔ mbi yu aa tsi'i mɔtsimə. I bú tigə fa annu nɔfó fu a mbo Nwɔŋɔŋ Tà.

25 Nlon mə Kristo à tswə ni ka nsa'a mbi i ywe'e a noò yii Nwi à ka yɔ nɔŋsə ŋgəŋkibaa ji a nji'i mikorə yu aà.

26 Nɔkibaa nłw'i njim yii à tswə ni ntá ŋgi'i ghu nu aa, a bə niwó.

27 Nlon mə əŋwà'anə Nwi a swon mə, Nwɔŋɔŋ à niŋ mə njoo tsim sigisə a nji'i mikorə Yesu tá à tigə mbu'utə. A laa mə bi bə swon mə njoo tsim bəə boŋ kaa Nwɔŋɔŋ kaa à si ghu tswé, nlon mə a niŋə nɔ Nwɔŋɔŋ niŋə nɔ njoo jya nsigisə a nji'i mikorə Yesu aà.

28 Lá nòò yii mə Nwi à niŋ mə njoo tsim mə Yesu à tigə mbu'utə aa, boŋ yumbon Mu, à ka tigə fa ibiinu a ji'i mikorə Nwɔŋɔŋ yii mə à ləə njoo tsim a ji'i mikorə yu aà. Tá à bə tsi'i Nwɔŋɔŋ yuyu mə a bu'utə ŋɔŋ njoo tsimə.

29 Tsitson, annu bə bii mə bi murə waa a ŋki a ni tsusə atu biku aa a tigə mbə mə akə aa ε? Ma bya aà bə bi tigə ŋwa'atə ni mə bi tswə aa ni akə ghu aa ε? Mə mbə a bə annu niŋkon tsi'i tsó mə bú bi mɔ'ɔ swonə aa, mə kaa mbə bi wa'a biku ni niwo yweensə aà. Bi tigə mmurə ni bə bya a ŋki ni ikum biku aa a ya aa ε?

30 A ŋghəe ni bi'i, bi'i tigə niŋə nɔ mbii nú yɔ'i a ntsu niwo ŋɔŋ binòò bitsim aa a ya aa ε?

31 Bilim bá, wa mə yə niwo a nsi mə, a ŋɔŋ mɔtugə mɔtsimə. Bilim bá, kintərə yii mə mə tswə ni ghu nlon ŋgaà yuu ni ntswé yà a mum Mmà'ambi yi'inə Yesu Kristo aa, à ghərə mə tá mə kaa annu ma yú.

32 Tsó ajəŋ yii mə mə kɔ si to bi'i nnàà mɔtsə'ə faà, a ala'a Efeso aa, boŋ əbii ya ghu à nɔ akə aa ε, mə mbə a bə yii mə ka bi si biku ni niwo yweensə. Mbə a bə yii mə bi si biku ni niwo yweensə,

“bi'inə ka nji ŋkii no,

nlon mə à ka ló bə a yɔɔ bi'inə kwokə.”

33 Nì tsu ibiñnú ghuu ki bwe'esè bê, nì bə ki zìnə bu bì bə bí bi boŋ bi ka bisə mighirìnə mi innú mī siginə.

34 Nì ña'a atú yuu tã à laa, ŋka ŋghirə innú jii i tsinə, ntsuu innú jii bi bu ki ghirə, ñlon mə bə bi m'ɔ kaa bi t'e'ε wa'à Nwí zì. Nì bə zi annú yii mə mə swonə aa boŋ a ka ghirə tã atú yuu à dirə.

Mbuu mbìinu ñú yii mə à ywèènə niwo àà

35 Lá bə bí m'ɔ ka ki betə ni mə, “Bi yweensə bə ni nìwo aa mə akə aa ε? Bo tswe aa nì mbuu nɔyānu ghuu aa ε?”

36 Ɔirə bə kaa àyoo yii mə nì bwe'e a nsye aa, kaa a si too ti ghə mə à foo ŋkwo.

37 Lá yaà àyoo mə ò bwè'e aa, a bə aa tsi'í mbùm ansaŋ kə mbùmə àyoo yi m'ɔ, kaa ki'í mbìnnú àtí ya mə a ka ghirə kwe i k'ɔ aa bə.

38 Nwĩŋgɔŋ a fā nì ibiinu a mbó mbùm ayoo ya a jaŋ mə à kɔŋə aà. Ŋki mfa nì mibii mi nu mii mi ku'unə aa a ni mbum njoo jya ni atu ni atú.

39 Kaa nɔyanú ñjoo jii mə i tswe ntii aa, kaa i si aa yí m'fùurə bə. Nɔyanú bə i tswe a atu yu. Nɔyanú nnàà i kí ñtswe a atu yu. Nɔyanú bisin i kí ñtswe a atu yu, yí mbwè i kí ñtswe a atu yu.

40 Mibii mi nu mi aburə mi tswe ghu, mibii mi nu mə nsye mə kí ñtswe ghu. Nibɔŋ nii mə à ni ni mibii mi nu mi aburə aa, ni tswe a atu yu, nibɔŋ nii mə à ki mbə ni mibii mi nu mī fāa nsye aa ni kí ñtswe ghu.

41 Nìnòò à tswe nì nii nibɔŋə, sàŋə a kí ñtswe nì nii nibɔŋə. Mĩnɔŋ mi kí ñtswe ni nyaa nibɔŋə. Tsi'í atitii mĩnɔŋ, fulà fĩnɔŋ fi tswé nì nii nibɔŋ a atu yu, filí fĩnɔŋ fi kí ñtswe ni fii nibɔŋ a atu yu.

42 Bi ka yí bĩnsə biku aa lalə, bi twinj aa ibiinu yii mə i kwo, bεε bi yi yweensə nì nìwo aa, a tigə mbə ibiinu yii i si kwo.

43 Bi yi ti twinjə aa, i borəkə ñki mbi'í a nyé. Nòò yii bi yweensə aa, i bɔŋ ñki ntii.

44 Bi yi ti twinjə aa, a bə ibiinu nɔyanú, bi yi nyweensə aa, a bə ibiinu azwí.

45 Tsi'í tsó ajaŋ mə bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwí mə, “Adam yí ñtsyambii à le ntigə mbə ñú yii à tswe ntii.” Lá Adám yii mə à lwí'isə aa, a bə àzwí yii mə a fa ntswéntii.

46 Lá kaa a mbii aa a si ibiinu àzwí wa tsyà, a tsyà ibiinu nɔyà wa mbɔŋ tã yí azwí wa i yonə.

47 Nù ñtsyambii à le nlò aa a nsye, mbə ñú àbwerə. Nù àyɔŋtə a ló aa a aburə.

48 Nù wa mə à le nlo a nsye aa à bə aa figə a mbo bə bii mə à ni bi nsye aà. Nù wa mə à le nlò a aburə aa a bə figə a mbo bə bii mə bi ki mbə bi aburə aà.

49 Ajàŋ mə bí'inə le ntswe nì marə nu ñú wa yii mə à le nlò faa nsye aa, bí'inə ka yi kii tswe ni yí ñú wa mə à lo a aburə aà.

50 Annú yii mə mə swonə a mbo bù aa mbá bilim mbá, a bə aa mə, wá ñɔyanú yulə bo àləə yulə kaa mbə a wa'á annú nifɔ Nwí jì. Kaa àyoo yii mə a bwe aa, kaa mbə a ki'í abwarə ayoo yii mə a si bwe aa jì.

51-52 Naŋsə yu'utə nì ànnú nĩŋkoŋ yii mə tswe a ló'òsə aà, kaa bí'inə ka yi wa'à bitsim kwokə. La nòò wa yii mə ñtàn yí ñlwí'ĩnjəm ya i ka yí kòò aa, bi kwe'etə ki ghɔɔ ŋkɔrə nìl'i boŋ bí'inə bitsim bi kwənsə mə. Nlon

mə nòò wa mə n̄tàn ya ì ka yí kòò aa, tá b̄iku bi b̄e biinè ni n̄wo, kaa mbə bi wa' à bù ñkwò. Aa nòò yíi mə b̄i' inè bi tsim ka yi kii kwensə ghu aà.

⁵³ Nlon mə bi tswə n̄ ñkwensə àyoo yíi mə mbə a kwo aa, a n̄ ayoo yíi mə kaa mbə a wa' à kwo aà. Nlon mə bi tswə n̄ ñkwensə m̄àrè ghú mə mbə a kwo aa, n̄ yíi mə kaa mbə a wa' à kwo aà. I kii kwensə n̄jyānu yíi mə mbə b̄i' i aa, n̄ yíi mə mbə kaa mbə i wa' à b̄i' i aà.

⁵⁴ Nòò yíi mə m̄àrè yíi mə mbə a b̄i' i aa, à w̄e' ɛ yíi mə mbə a wa' à b̄i' i aa, n̄jyānu yíi mə mbə i kwo aa, i k̄i ñw̄e' ɛ yíi mə mbə i wa' à kwo aa, bon̄ n̄ghàà ni Nw̄i ni ka b̄òontə a ajān̄ mə bi l̄e ñjw̄à' àn̄ə mə:

“B̄i m̄à' à m̄ə, n̄tsya niwo ñgàà yí n̄f̄ùùr̄ə.”

⁵⁵ “N̄iwó, m̄it̄i mo mi f̄ə aa ɛ?

N̄iwó, m̄f̄èè yò ì f̄ə aa ɛ?”

⁵⁶ M̄f̄èè n̄iwó ì laa mbə innù j̄i bi, m̄id̄à' à mi innù ji bi mi b̄ə n̄ñs̄ə.

⁵⁷ Mb̄i' ik̄ə a mbo Nw̄iñḡon̄ mə à m̄à' à m̄ə n̄tsya m̄fa ni b̄i' inè n̄tsya aa n̄j̄im Mm̄à' àmbi Yesu Kristo aà.

⁵⁸ Tsó mə a b̄ə laa aa b̄il̄im b̄à, n̄ t̄ə n̄tinsə tsuu ki tsiḡin̄ə, ñka m̄fa' a if̄à' a Mma' àmbi a ñḡon̄ b̄inòò bitsim n̄lon̄ mə n̄ zi mə kaa annù tsu yíi mə ni f̄à' à a mbo Mm̄à' àmbi aa, kaa à si aa ad̄an̄ə d̄an̄ə tsya aà.

16

Ajān̄ mə bi l̄e tswa' atə ñkabə a ñkwetə ñḡāmbii Kristo j̄i i l̄e n̄tswe à Yerusalem

¹ A ñgh̄èe a n̄i annù n̄tswa' atə ñkabə ya a m̄fa a mbo b̄ə bi Nw̄i bya, n̄i ki ñgh̄ir̄ə tsi' i wa ajān̄ mə m̄ə l̄e n̄swon̄ a mbo ñgh̄ot̄ə j̄i mə i tswə a Galatia aà.

² A yi mbə n̄i ñjwi yí n̄tsyāmbii a múm ñgyā tsim, ñu fi' it̄ə ñkabə yíi mə ì kù' un̄ə n̄yon̄ə n̄i àyoo yíi mə à f̄ù' u maa ñgyà aa, n̄tiḡə n̄l̄əə a múm n̄da yu mə tà n̄òò yíi mə m̄ə z̄i aa, kaa bi wa' à bù ka n̄tswa' atə n̄i ñkabə maa n̄òò.

³ Nòò yíi m̄ə ka yí z̄i aa, m̄ə ka tiḡə ñjw̄à' àn̄ə aṅw̄à' àn̄ə ì fa a mbo b̄ə b̄ii mə n̄i tso' ɔ aa tá bo tiḡə ñgh̄èe n̄i ñkabə ya ñgh̄èe n̄t̄on̄ə ñgh̄ot̄ə baYerusalem ghu.

⁴ Mb̄ə a yi ñki ñku' un̄ə mə t̄à m̄ə gh̄èe ghu yaa ñgaa, bon̄ b̄ə bya ka tiḡə yòñə gha b̄i' ibo tiḡə ñgh̄èe.

Ajān̄ yíi mə Paul à l̄e n̄tan̄t̄ə a ñgh̄èe a mb̄èe baKorinto aà

⁵ M̄ə ka yi z̄i a mb̄èe bù aa tsi' i a n̄òò yíi mə m̄ə k̄àr̄ə m̄ə a ala' a Macedonia tsi' i tsim aà. M̄ə kii n̄t̄e' ɛ n̄tan̄t̄ə a n̄tsyā a ala' a Macedonia.

⁶ M̄ə ka z̄i aa ì nan̄s̄ə tswə b̄i' inè a n̄i n̄òò yí n̄s̄à' àt̄ə. Nòò tsù ì tswə b̄i' inè n̄i n̄òò àlòò wa tsi' i n̄tsim, mə tà m̄ə t̄i gh̄èe, n̄i tiḡə ñkwet̄ə n̄tsyase gha m̄ə gh̄èe a adiḡə yíi mə mbə m̄ə bú n̄tswe n̄i ñgh̄èe ghu aà.

⁷ Kaa m̄ə s̄i k̄on̄ mə m̄ə b̄ə z̄i m̄ə gh̄es̄ə n̄stya aa tsi' i tsyā; mə l̄òò n̄z̄i n̄tswe b̄i' inè n̄i àt̄i n̄òò yí s̄à' àt̄ə mə mb̄ə Mm̄à' àmbi a b̄ii.

⁸ Lá m̄ə ka tswə faà a ala' a Efeso ì gh̄èe yw̄e' a n̄jw̄i Pentecost.

⁹ Nlon̄ mə àbwar̄ə yí gh̄à' àt̄ə a nan̄s̄ə m̄f̄è' ɛ faà mə mbə m̄ə fa' à àf̄à' à yí w̄è yíi mə a ki n̄tswe n̄i àb̄ii aa, ka m̄ə b̄ə b̄i' mo' ɔ bi tswə faà mə b̄i' tso' ɔ akòr̄ə ya aa.

¹⁰ Βεε mə Timoti a zi a mbèe bù nì kwerè yi sigìnè ta tâ n̄t̄i yi tswe n̄ n̄b̄ōn̄è n̄l̄ōj mə a k̄i mfa'a n̄i a mbo Mmà'àmbi aa tsi'í ajàn ȳi mə mə k̄i mfa'a aà.

¹¹ Maa ajàn, tâ n̄j̄ n̄b̄u tsee yi l̄ō k̄i tsa'a, bù baɲn̄è ɲkwet̄ə yi tâ à gheɛ n̄i n̄b̄i n̄i àk̄or̄è n̄it̄ə yi n̄i n̄b̄ōn̄è, tâ zi ajàn ȳi mb̄ə a yi mbu b̄i fu a mbèe mə. Nl̄ōj mə mə yu'ut̄ə n̄i bi'ibi bil̄im ba a n̄j̄im Kristo aà.

¹² A ɲghèe a n̄i mumaà ȳi'in̄è Apollos, mə le ɲgaans̄ə ȳi mə tâ bo bì bil̄im bi'in̄è bì mo'ɔ zi ɲghant̄ə gh̄uu. L̄a a k̄ir̄ə tsi'í ts̄ō kaa à le ɲwa'a naɲs̄ə mb̄i a ɲghèe maà noð. L̄a n̄ò ȳi à ka tswe n̄i àbwar̄ə aa boɲ à ka z̄i.

Mighàà mi nlw̄'í ɲj̄im

¹³ N̄i ka ntswe nikir̄è, n̄i t̄ə n̄t̄i a m̄úm àb̄iint̄i yuu. N̄i tswe n̄i àt̄əɲ̄nt̄i, ɲk̄i tswe n̄i m̄it̄i.

¹⁴ N̄i ka mfa'a inn̄u ts̄im n̄tsya n̄i a ɲj̄im ak̄ōɲn̄è.

¹⁵ Bil̄im bâ n̄i zi mə ɲgw̄è'è Stefan̄as ì le mb̄ə aa ɲgw̄è'è ȳi n̄tsyamb̄i ȳi ì le mb̄i Yesu Krito a mbù'u Achaia aà, ɲk̄i ntiḡə mfa mib̄i mi n̄u myaa a mfa'a if̄à' à a ɲkwet̄ə bè bi Nw̄i gh̄u. M̄ə bù'ú m̄bo a mbo bù bil̄imb̄ bâ,

¹⁶ mə tâ n̄i ka nyu'un̄ə ajàn b̄ə maj̄ú bo bì bè b̄its̄im b̄i mə bo boons̄ə mfa' à bo bo aà.

¹⁷ M̄ə naɲs̄ə ndorit̄ə nl̄ōj ajàn ȳi mə Stefan̄as, Fortunatus bo Achaicus bo zi a mbèe mə aa; n̄l̄ōj mə bo tiḡə mb̄or̄is̄ə n̄t̄i gha tsi'í ts̄ō bo b̄ə aa bù;

¹⁸ Bo tiḡə ɲk̄i gh̄ir̄ə n̄t̄i gha ì fwet̄ə ts̄ō ajàn mə bo le ɲk̄i ɲgh̄ir̄ə gh̄uu ì fwet̄ə aà. N̄i ka naɲs̄ə lent̄ə n̄i àjàɲ b̄ə ma j̄ú.

¹⁹ ɲghòt̄ə b̄ōɔ bi Kristo b̄i mə bì tswe a mbù'u Asia aa bo tsà'at̄ə gh̄uu; Aquila bo Piscilla bo bì ɲghòt̄ə b̄ōɔ Kristo b̄i b̄òont̄ə a nd̄a bo aa k̄i n̄naɲs̄ə n̄tsa'at̄ə n̄i gh̄uu.

²⁰ Bil̄im bi'in̄è b̄its̄im b̄i mə tswe faà aa k̄i n̄tsa'at̄ə gh̄u.

N̄i k̄i ɲka ntsa'at̄ə n̄i gh̄uu bu n̄i bù ɲwo n̄i a nu bù n̄i bù, n̄n̄ōj n̄i m̄igh̄à'á muu.

²¹ M̄ə Paul mə mb̄oɲ mə tiḡə ɲwa'an̄ə tsi'í n̄i àb̄ō ya mə mə tsà'at̄ə gh̄uu.

²² Nd̄ò a atu ɲj̄ ȳi mə kaa s̄í Mmà'àmbi Kristo K̄ōɲè aà!

Maranatha, Oò Mmà'àmbi, z̄i a mbo b̄i'í!

²³ T̄a ìb̄ōj Mmà'àmbi Yesu Kristo tâ ì tswe a mbo bù.

²⁴ T̄a àk̄ōɲn̄è ȳa tâ lwi'í a mbo bù n̄tsya a ɲj̄im Kristo Yesu. Amen.

Aɲwà'ànè Paul yí àyòntè a mbô ñghòtê BaKORINTO

NJ'IINNŪ AɲWÀ'ANƏ YU

A aɲwà'ànè yú aa a le ñɲwà'ànə Paul noò yíi mə à le mburə ntswe tsi'í nì ñgi'í nlon ntswé yàà bo bì ñghòtê baKorinto. Aɲwà'ànè yi ntsyàmbü ya mə à le ñɲwà'ànè aa kaa a le ñwa'á innü jya mə à le ñɲwà'ànə a ntsisə aa tsisè. BaKorinto le mbàññè ñlwisè ñtɔŋ a nu Paul, ñtigè ñghaa nii. 'Mbu ñghèè ghu, baYuda bí mɔ'c bi le nzi ghu ndi'í nì innü a mbo bè bya nswonj ni mə bo ni ñgǎñntoo Kristo jii i tsyatə Paul aà. Ma yú a ku'usè ñjetə mɔ'c nì ànnü yíi mə a le ntswe a titi bo ni Paul aà, ñghirè bo bí mɔ'c tigè ñtuu nii. Paul à le ñghèè ñtsi'í ñghotə ya a ni mú àtií noò (2.1; 12.14; 13.1-2) la kaa ma ya kaa a wa'à kwetè. A bìi ñghèe a Efeso mbu ñwà'ànə aɲwà'ànè a mbo bo, ñtoo Titus mə tá à ñghèe yə ajàñ mə innü ñghèè wa ñghotə aà. Titus a ghèè ñyə mə aɲwà'ànè ya a ghirè bè wa ñghotə bi kwensè mǎntií myaa mbu mbii fu a mbo Paul ñtigè yə'ətə ni a nyə yi. Titus a lô ñghèe ntsi'í Paul a Macedonia ñke'enə ghu mbo, ñtií yi i tigè ñluu ni ñdorè (7.6-8). A bə noò yíi mə à le ñɲwà'ànə a yulà aɲwà'ànè ghu aà. A le ñlòc aa ñswonj a mbo bo a ajàñ mə yu kɔŋə waa aa i kii swonj ñgi'í yíi mə yu le mburə ntswe ni yu nlon ñgaà yàà aà. Lá ñswonj mə tsítsɔŋ yu burə ndoritə a nyə mə aɲwà'ànə ya a le ñghirè bo jəŋnè bèñkè mǎntií myaa mma'atə ibi waa aà (7.9).

Aɲwà'ànə Paul ma yú a nanjə ndi'í innü jii ghà'àtə ñlonjə ñgàñàfà'á Kristo bo bì àñjàñ mə bi tswé nì ñka mfà'a ifà'à Nwí aà. Paul à le nanjə ñluu nì àkòŋnə a nu baKorinto ka mə bi le mbàññè mfa nì ñgi'í ghu mbo si'í si'í aà. Nwí à le ndi'í ñkà'à bo bì ñigha'a ni ghu mbo wa noò mə à le nyə Kristo aà (4.6). A le mbə akòŋnə Kristo mə a le si tintə nii a nì ifà'á yi bo bì a nì ntswé yi bo bì bè bí mɔ'c, kaa wa'a aa annü yíi mə ñy a ghirè bə (5.14-15). Ma yu a tigè ñghirè mə, tsó ñgàñàfa'a Nwí, tá à fa ibiñú yi tsim a mbo Kristo yíi mə a beñkə nì bè a ni bí fii aa (5.17) ñlonj nsèensə ntoo yí ñsiginè ya mə i yweensə bè aà (12.14-15). Ma mùu ajàñ Paul, tsó tsúsətú Kristo, a tigè mbu'u nì mbo a mbo bè mə tá bì bìi fu a mbo Nwí tá bo bo boonjə (5.20). Laà Paul a di'í mə yu ni ñgàñntoo yí ànnü ññkɔŋ, nyonj aa ñjim àfà'á yi bo bì ñgi'í yíi mə yə nlonj Kristo bo bì àdà'à ya yíi mə Kristo à le mfa ghu mbo aà.

Bì yatè aɲwà'ànè yú aa laà:

1. Nji'í ànnü aɲwà'ànè yú 1.1-11
2. Paul nì ñghòtê baKorinto 1.12—7.16
3. Njoo jii mə bi le ntswa'a a mbô bìKrisèn a Yudea aà 8.1—9.15
4. Ajàñ mə Paul a le ndi'í mə yu nì ñgàñntoo nì àdà'à aà 10.1—13.10
5. Ìnnü jii mə Paul à le nswonjə a ñlwí'isə aà 13.11-14

¹ Aɲwà'ànè yú a lo aa a mbo Paul yíi mə a nì ñkòŋhè Nwí à nì ñgàñntoo Kristo aà; bo bì a mbo Timoti, ñdím yí'inə, ñghèe nì a mbo ñghòtê bè bì Nwí yíi mə i tswé a ala'a Korinto, bo bì a mbo bè bì Nwí bi tsim bìi mə bi tswé a mbù'u Achaia tsi'í ñtsimè aà.

2 Tâ ìbòṅ Nwí ni mboṅṅè yíi mæ ì lo a mbo Nwĩṅṅòṅ Taà yí'inè ni a mbo Mmà'ambí Yesu Kristo aa tá ì tswè a mbo bù.

Paul a fa mbi'ikè a mbo Nwí

3 Tâ bí'inè fa miyà a mbo Nwĩṅṅòṅ Ta bì Mmà'ambí Yesu Kristo, mæ à ni tá ṅko mǎlṅṅè, mbè Nwĩṅṅòṅ yíi mæ a lè'ètè mǎntii mi bè a ṅṅòṅ bìnòḍ bì tsim aa.

4 A lè'ètè mǎntii mi'inè a ni ṅṅòṅ ṅḡi'i jì'inè tsim, mæ mbè bí'inè kí nzi ajàṅ mæ mbè bí'inè lè'ètè mǎntii mi abùḡè bè bii mæ bo ki ntswe ní mǎbuu ṅḡi'i jì'inè aa, a ni mǎbuu alè'ètè yíi mæ Nwĩṅṅòṅ a lè'ètè mǎntii mi'inè ghu aa.

5 Tsi'í tsò mæ bí'inè kii nyè ní ṅḡi'i yíi Kristo à lè nyè aa, Nwí à ka kii naṅsè lè'ètè mǎntii mi'inè a nǎm Kristo.

6 Mbè bí'í ka nyè ṅḡi'i boṅ bí'í yè aa a ṅkwetè bù ghu, tá nì yweenè. Mbè Nwí a lè'ètè mǎntii mi'i boṅ à ḡhàrè aa mæ tá bí'í ki nlè'ètè mǎntii muu, tá nì ki ntswe ní àtànṅentii a ntsyá a mum mǎbuu ṅḡi'i jii bí'í kii nyè aa.

7 Tsò mæ a bè laa, àmòḍòntè yíi bí'í tswè ni yu nloṅ ṅḡàà yù aa, kaa a si kwensè, nloṅ mæ bí'í zi mæ, àjàṅ mæ ni kii nyè ní ṅḡi'i yíi mæ bí'í yè aa, nì ka kii tswè ni alè'ètè yíi mæ Nwí a lè'ètè mǎntii mi'i ghu aa.

8 Bilim bá kaa bí'í si kòṅ mæ tá nì tswè ti zi mǎbuu ṅḡi'i yíi mæ bí'í yè a mbù'u Asia aa. Nìkòò nii bí'í lè mbè'è aa ni lè ndìrè si'í bí'í wa'atè mæ kaa bí'í ka wa'á ntii bù ntswe.

9 Bí'í lè ṅwa'atè mæ bi lè ntsèrè isa'à yí'í mæ bí'í kwo, lá a lè mfe'è ma mùu ajàṅṅ mæ tá bí'í tsuu bè a nu bí'í bímboṅ yèḡinè, tá bí'í yèḡinè bè a nu Nwí yíi mæ a yweensè bè ni nìwo aa.

10 A lè ṅkwèrè yí'í a ntsù nìwo, à ka ḡhèè ní mǎbii a ntsu'ù àtù yí'í, bí'í yèḡisè mæ ṅṅòṅ mǎḍòntè jì'í ghu nu mæ à ka kù'u yweensè yí'í.

11 Mbè nì ká ṅkwetè ní yí'í ntsa'atè ní Nwí ṅwa'atè ní yí'í ghu, a bè mæ Nwí à ka kwi'í itsà'atènwí jì ḡhà'á jii mæ bi tsà'atè ṅwa'atè ní yí'í ghu aa, i niṅ mboṅṅè a nu bí'í, tá bè bí ḡhà'atè tigè ṅentè ní nǎj jya ntigè mfa mbi'ikè ghu mbo nloṅ ṅḡàà yí'í.

Ajàṅ mæ Paul a lè ṅkwensè atanṅè yíi aa

12 Bí'í kwèè mǎntii mi'i mæ bí'í zi a laa mæ ntswèntii yí'í fàa mbi bo bì ntswè yí'inè a títii bù a kii si tsisè Nwí a ni mǎnǎjii yíi mæ à làà aa ṅki mbè yí ànnu nǎṅkoṅ, a ni mǎdà'á mi ìbòṅ Nwí, kaa ṅkí'í bè mǎtsyè mi mbi bè.

13 Nloṅ mæ bí'í ṅwà'ànè aa tsi'í ìnnù jii mæ mbè nì twoṅ nyu'u; mæ mòḍòntè mæ

14 Ka mæ nì zi yí'í tsi'í àtii tsítsòṅ aa, nì ka yí naṅsè zi tsi'í siginè mæ mbè nì tse ṅkwèè mǎntii muu nloṅ ṅḡàà yí'í ajàṅ mæ bí'í ka yí kii kwèè mǎntii mi'i nloṅ ṅḡàà yùù wa nǎwí Mmà'ambí Yesu.

15 Tsò mæ mè lè nzi mæ nì ka yu'u i zi aa, mæ lè ntigè nloṅ mæ mæ ka fòò tsyá mbii i zi ḡhantè ghuu, ta nì tswè ní mǎḍòṅṅè ṅḡàà jì baà.

16 Nloṅ mæ mè lè nte'è tanṅè aa mæ mæ ka ḡhantè ghuu ajàṅ yíi mæ mæ ka ki tsyá a ṅḡhèè a ala'a Macedonia aa; i kii bù ḡhantè ghuu a noḍ yíi mæ mæ bii aa, tá nì tigè ntsyasè ḡha ta mæ ṅḡhèè a Yudea aa.

17 Mə ki si tan̄tə ma m̄u aj̄an̄ n̄j̄n̄kə aa j̄n̄kə aa e? Kə a n̄tan̄tə ìnn̄u ja ma m̄u aj̄an̄ mə gh̄ir̄ə aa ts̄ō n̄u ȳi f̄aa m̄bi, a aj̄an̄ ȳi mə mbə a swon̄ mə, ìnj̄ə ts̄its̄on̄, àb̄an̄tə a ti bə a b̄u n̄swon̄ mə ñgan̄ aa e?

18 Aj̄an̄ mə a laa mə Nw̄inḡon̄ a swon̄ aa ann̄u n̄ikon̄ aa, ñkà'á ȳi'í a mbo b̄u kaa ì si aa ìnj̄ə b̄o ñgan̄ b̄ə.

19 Nlon̄ mə Yesu Kristo Mu Nw̄inḡon̄ wa ȳi mə Silas ni Timoti ni m̄ə le nswon̄ a mbo b̄u aa, kaa laa ñk̄i'í ȳi ìnj̄ə b̄o ñgan̄ b̄ə, à b̄an̄nə mbə ìnj̄ə Nw̄inḡon̄ə.

20 Nlon̄ mə ìnj̄ə ȳi mə à tswe n̄i ñkà'a Nw̄inḡon̄ tsi'í ts̄im̄ aa, à tswe aa ghu n̄u. A b̄ə ñj̄i'í ànn̄u ȳi mə b̄i'in̄ə swon̄ə "Amen" n̄tsya ghu nu mfa ni n̄igha'a a mbo Nw̄i aà.

21 L̄a a bə Nw̄inḡon̄ mə à b̄òonsə ȳi'í ni m̄an̄j̄i ȳi à t̄i b̄i'in̄ə ni Kristo ñk̄i nyarə ȳi'í n̄l̄ə n̄i àyoo afà'á ȳi,

22 à n̄ij̄ àwenə ȳi a nu b̄i'in̄ə ñk̄i n̄n̄ij̄ Azw̄i ȳi a nu b̄i'in̄ə a nd̄i'í à laa mə n̄joo ts̄im̄ j̄i mə ì tswe a at̄a aa ni j̄i'in̄ə.

23 M̄ə twon̄ə Nw̄i mə t̄a à bə àyofə gh̄a, à z̄i n̄t̄i gh̄a, kaa m̄ə le ki'í a ala'a bakorinto zi aa mə mə wa'á ñgi'í a nu b̄u n̄ij̄ə.

24 Kaa b̄i'í si lò aa ñgan̄sə b̄u ni ànn̄u ȳi mə bon̄ n̄i l̄iginə mbii, b̄i'í zi mə ni t̄ə n̄t̄insə a ni àb̄iint̄i yuu. B̄i'í b̄an̄nə ñl̄oo mf̄a'a b̄i'in̄ə a ni m̄an̄j̄i ȳi mə ni ka ki dorit̄ə.

2

1 Ts̄ō mə a bə maa aj̄an̄ aa, m̄ə kà'a a n̄t̄i m̄ə mə kaa m̄ə ka wa'á b̄u zi ñghantə ghuu a ñk̄u'ùsə ñghir̄ə mə t̄a ni ka n̄j̄ənnə

2 ñlon̄ mə mbə m̄ə gh̄ir̄ə ni ka n̄j̄ənnə bon̄ w̄o à ka tigə gh̄ir̄ə t̄a m̄ə ka ndorit̄ə aa e? Bon̄ à ka k̄i b̄u bə tsi'í b̄ə bya mə m̄ə gh̄ir̄ə mə bo yu'u nyan̄ə aà.

3 A bə ñj̄i'í ànn̄u ya ȳi mə m̄ə le ñj̄wà'àn̄ə letter wa a mbo b̄u aa, kaa m̄ə le ki'í k̄on̄ə mə mə z̄i a mbo b̄u, ì z̄i t̄a b̄ə b̄i mə b̄i tswe ni ñgh̄ir̄ə t̄a m̄ə ka ndorit̄ə aa, t̄a bo b̄an̄nə gh̄ir̄ə t̄a m̄ə ka n̄j̄ənnə. Nlon̄ mə m̄ə zi a laa mə, n̄òo ȳi mə dorit̄ə aa, b̄u bits̄im̄ k̄i ndorit̄ə.

4 M̄ə le ñwa'anə aṅwa'anə ya a mbo b̄u aa ni ñgi'í ȳi ñw̄ə a n̄t̄i m̄ə bo b̄i ni m̄il̄à a mi'í m̄ə. Kaa m̄ə le ñk̄i'í ñw̄à'àn̄ə aa a ñgh̄ir̄ə mə t̄a ni ka n̄j̄ənnə. M̄ə le mb̄an̄nə ñwa'anə aa a ñgh̄ir̄ə mə t̄a ni z̄i aj̄an̄ mə m̄ə k̄on̄ə ghuu bits̄im̄ə.

Nl̄i'in̄ə ñfansə ìnn̄u ñu ȳi mə à gh̄ir̄ə b̄ə j̄ənnə aà

5 Mbə a bə ȳi mə ñu ts̄u à gh̄ir̄ə mə t̄a ñu m̄ò'oo ka n̄j̄ənnə bon̄ kaa à si aa a nu m̄ə gh̄ir̄ə, à b̄an̄nə ñgh̄ir̄ə aa a n̄u b̄u bits̄im̄ə, ka mə mbə a m̄òont̄ə ghuu tsi'í munts̄ir̄ə aà. (M̄ə swon̄ ma m̄u aj̄an̄ aa nlon̄ mə kaa mə si k̄on̄ə mə mə ts̄ə'ə ghu nu si'í).

6 Nj̄o ya ȳi mə b̄u b̄i gh̄a'at̄ə ni n̄ij̄ m̄ə ghu nu ma muu m̄an̄j̄i aa, ì k̄u'ùn̄ə m̄ə.

7 L̄a ts̄its̄on̄ t̄a ni li'in̄ə ñfansə ìnn̄u j̄i mbu nd̄iant̄ə ȳi, t̄a gh̄ir̄ə t̄a wa'à lò n̄tigə j̄ənnə si'í, m̄m̄e'e ib̄iinn̄u ȳi.

8 M̄ə tigə m̄bu'u n̄i m̄bo a mbo b̄u mə t̄a ni gh̄ir̄ə mə t̄a à zi mə ni nan̄sə ñk̄on̄ə ȳi.

⁹ A bê ñji'i ànnù yii mē mē le ñhwa'ànè letter wa a mbo bù aà. Mē le ñhwa'ànè aa a nywe'etē bù, a nzi mē kē nì laà ñyu'unō ìnnù jii mē mē di'itē ghuu ghu aa ñgōñ bìnòò bitsim le.

¹⁰ Nì bē li'inē annù yii mē ñù à fànsē a nu bù aa, boñ mē ka kii li'inē. Nloñ mē mē yì li'inē aa, mē mbē a bē mē mē tē'e ntswe nì ànnù yì tsu a li'inē, mē ghìrē maa ajàñ a nsi Kristo nloñ ñgaà yùù.

¹¹ Ta ghìrē mē tâ Satan a tsuu mitsyē mi'inē lō tsya nloñ mē b'i'inē zi minàñ yì.

Nìbò'ò ni Paul a nòò yii mē à le ntswe a Troas aà

¹² Nòò yii mē mē le ñkuu a ala'a Troas a ñka nswōñ ñtoo yì ñsìgìnē ya mbi'i Kristo ghu aa, mē le nyē mē Mmà'àmbi à ña'a mánjì nì ifà'à yii mē i le ntswe ghu aa.

¹³ Lá nú yà ì le nanşē mbi'i ñloñ mē kaa mē le ñwa'ă ndim ghà Titus yē aà. Mē tigē ñfa filo fi bē bii mē bi le tswe ghu aa, nlo ghēe a ala'a Macedonia.

Ajàñ mē b'i'inē mà'a ntsya a ñjim Kristo aà

¹⁴ Lá mbi'ikē a mbo Nwìngōñ yii mē, ñtsya a ñjim Kristo a ghìrē mē tâ b'i'inē tswe nì àbwarē a ajàñ mē Kristo à tsyâ ntso aà, ntigē ntsya a ñjim b'i'inē, nseensē nì ñtoo ya mbi'i Kristo, a idigē tsim tsi'i tsò a yoo yì lùmtē yì sigìnē.

¹⁵ Nloñ mē b'i'inē bē aa àlùmtē yì sigìnē yii mē Kristo a fa a mbo Nwì, a tigē ñseēnē ñghèè a titi bē bii mē bi yweenē aa bo bi bii bi bwe aà.

¹⁶ A mbo bē bii mē bi bwe aa, a bē ñtì àyà'à yii mē a zwitē, lá a mbo bē bii mē bi yweenē aa, a bē àlùmtē yì sigìnē yii mē a zì nì ñtswèntì. Tsò mē a bē laà aa, mbē wò a ku'ùnē a nì m̀buu ifà'à ma ghù aa e?

¹⁷ Kaa b'i'i sè bē aa tsi'i tsò bē bi ghà'àtē bii bi lògè ñghàà ni Nwì a nì àyoo mītaa yii bi fèè aà, lá ajàñ mē Nwìngōñ à le ñtoo yì'i aa, b'i'i swōñ aa tsi'i ànnù ññkoñ a nsi mi'i yu tsi'i tsò ñgàñfà'à Kristo.

3

Annù ñloñ àkàà yì fi bo bi àkàà yì lwèn yà

¹ A laà mbē aa mē b'i'i bú mbeentē nì yì'i bimbōñ aa e? B'i'i laà ñkii nloò nì àñwà'ànè tsò bē bi mō'ò, jii mē i lo a mbo bu kì mē bi ñwa'anē a mbo bù mbeentē nì ifà'à yì'i aa e?

² Bù bumbōñ nì bē aa ñjan ñhwa'ànè ma jya a mbo b'i'i. Bi ñwà'ànè a mum m̀nti b'i'i mē tâ bē bitsim zi ñkii ntigē ntwoñ.

³ Nì di'i ni mē á le ñhwa'ànē Krito yumbōñ ñhwa'ànē añwà'ànē ma yù ñtigē ñtoo yì'i ni yu. Kaa bi sè aa nì ñkōñhwa'ànē ñwà'ànē, bi ñwa'anē aa nì Azwì Nwìngōñ yii mē à tswe ntì aà; kaa wa'a aa a atu ñgò'ò kì ñwa'anē, mbanjñ ñwà'ànē aa bē a mum m̀nti bē.

⁴ B'i'i swōñ ma mùu ajàñ aa nloñ abìnti yii mē b'i'i tswe ni yu a nu Nwì ntsya a ñjim Kristo aà.

⁵ Kaa b'i'i sè swōñ aa mē b'i'i bimbōñ tswe nì midà'à a ñghìrē annù tsu. Midà'à m̀tsim m̀i mē b'i'i tswe nì mu mi lò aa a mbo Nwì;

⁶ àa tsi'i Nwì mē à ghìrē mē tâ b'i'i tswe ni midà'à a mbē ñgàñfà'à fàa a mum àkàà yì fii, yii mē kaa a sè aa bìnōñsē bii mē bi ñwa'anē aa bē. A

bə aa bē ànnù Azwī Nwī. Bìnòŋsə bi zì aa nì nèwô, lâ Azwī Nwī a bāŋnè m̄fa aa ñtswèntii.

⁷ Mbə a bə mə àkàà ya yīi mə bi le ŋŋwà'ànə a atú ñgò'ò, a zī nì nìwə aa, a le si nanjə ŋweenə tsi'í ŋwèènə, kaa baIsrael wa'à nìlèntə ñsi Moses bú ñzi nlonj mə i le si ta si'í si'í, ka mə i le si bù ñkentə nì ñta aa,

⁸ bəə bonj mbə ñgha'a nì àkàà ya yīi mə à nì afà'a Azwī Nwī aa, nì ka wa'à bāŋnè ŋweenə ntsya' mbo aa ε?

⁹ Mbə a bə mə ifà'a akàà ya yīi mə a ñij isa'a a nu bə aa, i le ntswe nì ñgha'a bəə bonj ifà'a akàà ya yīi mə a ghìrè m̄nnù mi bē mi tsinə aa, bonj i s̄i bāŋnè ñtswè nì ñgha'a n̄i nì tsyatə aa ε?

¹⁰ Mbə bi'inè tigè ñswonj mə ñgha'a n̄i wè nú mə bi'inè tswe nì nu tsìtsòŋ aa nì ghìrè mē mə tá ñgha'a n̄i m̄b̄i n̄ya tigè ayoo adàŋè àdàŋè.

¹¹ Mbə a bə mə ayoo ya yīi mə a le si kwí'inè aa a le ntswe nì ñgha'a bəə bonj ayoo ya yīi mə a tswe ññkonj aa a bāŋnə ntswe nì ñgha'a n̄i ghà'àtə.

¹² Tsi'í tsò mə a n̄i ànnù yīi mə bi'inè ñij ñt̄ii yi'inə ghu aa, bi'inè zì àjàŋ mə bi'inə ka k̄i swonj ma yú ànnù nì m̄dà'à.

¹³ Kaa bi'inè s̄i aa tsi'í tsò Moses bē, a ajàn yīi mə à le si lògè n̄i àtsə'è m̄b̄w̄ontə n̄i ñs̄i yì ghu mə tá baIsrael tsuu m̄m̄ ñgha'a n̄ya n̄i mə nì le ntswe ghu ñkwí'inə n̄i aa ló yə aà.

¹⁴ Maa ajàn bi le m̄fi itú jyaa, i zì ywe'e sii, bi yi ti twonjə àkàà yì lwèn ya aa, ma yaa atsə'ə a burè ka k̄i b̄w̄ontə n̄i m̄tsyé myaa, ñlonj mə bi k̄i m̄furə atsə'è ma ya a m̄tsyé ñù ñtsya aa tsi'í a ñjim Kristo.

¹⁵ ññjə, ñzi nywe'e sii, bi yi ti twonjə n̄ñsə Moses wa aa, àtsə'è a b̄w̄ontə m̄tsyé myaa.

¹⁶ Lâ nòò yīi mə ñù à bəŋkə yi nzi a mb̄ε Mmà'àmbi aa, bi furè àtsə'è ya n̄lò'òsə.

¹⁷ Tsìtsòŋ, Mmà'àmbi yīi mə bi'inè swonjə aa, à bə aa Azwī. Adìgè yīi mə Azwī Mmà'àmbi a tswe ghu aa kaa ànnù abù'ù a wa'à ghu bú ñtswé.

¹⁸ Bi'inè bitsim b̄ii mə bi fūrè mə atsə'è ya n̄lò'òsə a mi'i bi'inè aa, ñgha'a n̄i Mmà'àmbi n̄i tigè nta n̄i a m̄nsi bi'inè, bi'inè l̄i n̄i ñgha'a n̄i Mmà'àmbi n̄ya, n̄i bəŋkè n̄i yi'inè, bi'inè tigè ñkwensə, ñkwí ñkò'ò n̄i a mum ñgha'a mà n̄ya, ñtigè mbə tsò yu. Ma yú ànnù a lò aa tsi'í a mbò Mmà'àbi yīi mə à n̄i Azwī aà.

4

Annù afù'ù Nwī a mum bantòò bi nsyè

¹ Ma mùu ajàn tsò mə Nwī a ñjim àbɔŋət̄ii yi à fà mē ifà'à ma ghú a mbo bi'í aa, kaa bi'í si bù m̄b̄'ò.

² Bi'í tuu innù adirə atú tsim j̄ii mə bi ghìrə a idigè alò'òsə aa kaa bi'í si innù mbwe'esè ghìrə; kaa bi'í si ñghàà n̄i Nwī kwensə. Bi'í bāŋnè swonjə aa tsi'í ànnù ññkonj ya n̄i ñsi n̄i ñsi a m̄w̄ontə n̄i m̄nt̄ii bē, bi tigè m̄b̄ii n̄i ànnù yi'í a n̄si mi'í Nwī.

³ Mbə ñtoo yīi mə bi'í swonjə aa i bu ntswe a alò'òsə a mbo ñù, bonj i tswe aa a mbo bə bya mə bi bwe ŋghεε n̄i waa aà.

⁴ Nlonj mə a mbo bo, nwī m̄bi ghù à mà'à mə afə'è a mi'i bo b̄ii bi si ntoo ya b̄ii aà. Kaa bo wa'à n̄i ñkà'à wa mə i ta a nu bo aa yə. Ñkà'à ma ghú i

bə aa yĩ ntoo yĩ ñsigìnè ya nlon nigha'a ni Kristo, yii mə à tswe nì màrè Nwĩ yumbəŋ aà.

⁵ A nì ntoo yii bĩ'i swonə aa, kaa bĩ'i si annù aa nlon mibìi mi nú mi'i swonə, bĩ'i swonə aa mə Yesu Kristo à ní Mmà'àmbi, bĩ'i bə ñgǎŋəfà'á juu nlonə ŋkwitu Yesu.

⁶ Nlon mə à nì Nwĩ wa mə à le nswonə mə, "Tá ñkà'à ì ta a múm mfiì ìdìgè aa!" mə à ghìrè mə ñkà'à yi i ta a múm ntiì bĩ'i, a mfá ñkà'à yii mə i ghìrè mə tá bĩ'i zi nigha'a ni Nwĩ nya mə ni ta a nsi Krito aà.

⁷ Lá bĩ'i bii mə bĩ'i tswe ni àfù'ù ma yú aa, bĩ'i bə aa tsǒ bantòò bi nsyé, tá dī'i mə àdà'à yĩ wè ya mə tswe a nì ntoo yĩ ñsigìnè ya aa, kaa si aa à yi'i bə, a lo aa a mbo Nwĩ.

⁸ Bi di mbuu ŋgì'i tsi'i tsim a nu bĩ'i, kaa ma yú a wa'à ghìrè mə bĩ'i kentə, bi ghìrè átú yi'i a buurè la kaa ma yú a wa'à yi'i kiŋə;

⁹ bi tsò'ò nì àkòrè yi'i la kaa Nwĩ a wa'à yi'i mi'i; mfuu nì yi'i mma'a ni a nsyé la kaa wa'à bǎŋnè nzwitə.

¹⁰ Ŋgòŋ bìnòò bitsim, bĩ'i bə'è nì nìwo ni Kristo a nu bĩ'i. Bi tigè mbaŋnə nyə nì ñtswèntiì Kristo a nu bĩ'i.

¹¹ Maa ajàn, ajàn yii mə bĩ'i tswe bitiì aa, bĩ'i kii ntswe aa tsi'i a ntsu nìwo ŋgòŋ bìnòò bitsim nlon ŋgaa Krito, ma mùu ajàn bi bǎŋnè ntigə nyə nì ñtswèntiì Yesu fàa múm nú yĩ'i yii mə kwo aà.

¹² Tsǒ mə a bə laa, bĩ'i tigè ntswe ni a ntsu nìwo nì baŋnè ntswe nì ñtswèntiì.

¹³ Bi ŋwa'anə a múm àŋwà'ànə Nwĩ mə, "Mə le mbii Nwĩ, maa ajàn mə kii ntigə nswonə." A ŋgiiŋ ŋgiiŋ, bĩ'i ki ntswe aa nì ajànə abiintiì mà ya, ŋkii ntigə swonə nì ntoo yĩ ñsigìnè yá.

¹⁴ Bĩ'i zi mə, Nwĩ wa mə à le nyweensə Mmà'àmbi Yesu nìwo aa, à ka yĩ kii yweensə yi'inè tsǒ mə à le ŋki nyweensə Yesu aa, i lǒgè yi'inè tá bĩ'inè zi ntswe a nsi mi'i yu.

¹⁵ Ma jù ìnnù tsim i fe'è aa nlon ŋgaa yùù, mə tá ìbòŋ Nwĩ i ka nseəŋə ŋghèe ni a mbo bə bi ghà'àtə, tá ànnù mfá mbi'ikə a mbo Nwĩ tá à ka ŋgha'atə, ŋkii nzi ni nigha'a a mbo Nwĩ.

Ŋka ntswèntiì

¹⁶ Tsǒ mə a bə laa aa, kaa mbə bĩ'i wa'à akòrè yi'i bú ñswuŋtə mbìi nì ñjìmə. Ka mə nɲá nú yĩ'inè i bərə ŋkwo ŋghèe aa, Nwĩ bǎŋnè mfa nì mtiì mfi fii a ŋgòŋ bìnòò bitsim a nì àzwĩ yi'inè.

¹⁷ Múntsirə ŋgì'i yù yii mə bĩ'inə yə aa, kaa i ka wa'à si'i tigè, i ka yĩ zi ni nigha'a nii mə nì luu ŋki ntswe nɲkəŋ aa a noò yii mə bĩ'inə tswe a nsi mi'i Nwĩ aà.

¹⁸ Ma mùu ajàn, kaa bĩ'inə si aa ìnnù jii mə bĩ'inə yə ni mi'i aa lii, lá mbaŋnə nte'è nì átú yi'inə aa bə a nì ìnnù jya jii mə kaa bĩ'inə si yə aà. Ìnnù jii mə bĩ'inə yə ni mi'i aa i tswe aa tsi'i ni mú àtiì noò. Lá ìnnù jii bĩ'inə si yə aa i lwi'i nɲkəŋə.

5

¹ Nlon mə bĩ'inə zi mə, ntaŋ yĩ fàa nsyé ghu mə bĩ'inə tswe ghu aa, bi bə yĩ sà'à boŋ bĩ'inə tswe nì ñda a aburə yii mə Nwĩŋgòŋ à ka fa, a bə ñda yii mə bi si aa nì nìbò ghurə, i tswe a aburə nlwĩ'i nɲkəŋə.

² Tsítsòŋ, bǐ'inè tsaá nǐ tswegè, ñlòò ni mē boŋ bi wé'ε ñdùgè yǐ'inè yǐ àbùrè ya, a nu bǐ'inè,

³ ta bi wé'ε bǐ'inè tsuu nswèrè ñswèrè tswé.

⁴ Ajàŋ mē bǐ'inè burè fàa a múm ñtàn ghuà, bǐ'inè tsaá tswegè kaa a wa'á bē aa mē bǐ'inè lòò aa mē tá bì tso'ò ma juú ìtsè'è a nu bǐ'inè, bǐ'inè bàŋnè lòò mē tá bì wé'ε ji aburè jya ghu atu, tá ñtswéntii ì bàŋnè ntigè ji ayoo ya yǐi mē a kwo aà.

⁵ A tàŋtè Nwǐ ñtànŋtè yǐ'inè a ni kwensè ma ghú, ñki mfa Azwi yǐ a mbo bǐ'inè a nǐ àwenè mē kwensè wa a zǐ.

⁶ Tsó mē a bē laa, bǐ'inè tigè ntswe nǐ àtànŋntii ngòŋ bìnòò bi tsimè. Bǐ'inè zǐ mē bǐ'inè bē naŋsè tswé a ndùgè fàa ni yulà ñjyánu boŋ bǐ'inè tswé a ndísyà bǐ'inè bì Mmà'àmbí,

⁷ ñlòŋ mē bǐ'inè zǐ akòrè nǐzǐ yǐ'inè aa a múm àbǐintii, kaa à sǐ annú nyè bē.

⁸ Bǐ'inè taŋ ntií, nyè'ètè mē boŋ bǐ'inè laa mmà'àtè m̀b̀h̀inu yù m̀baŋnè ng̀h̀ε ntswe a ndùgè bǐ'inè bì Mmà'àmbí.

⁹ Lá kè bǐ'inè tswé a ndùgè, kè bǐ'inè tswé a adigè dàŋ, atu annú yǐ'inè tá à bē a ñka ng̀h̀irè tá Nwǐ à ka ndoritè.

¹⁰ Nlòŋ mē bǐ'inè bitsim ka yǐ tē a nsi ñgò'ò kòrè Kristo, tá tá bì tso'ò ifà'à ñú ñtsim tá à kwèrè ibòŋ kè ibi, ñyoŋè a ñjimè ànnú yǐi mē à lè mfà'à fàa múm ñjyánu aà.

Afà'a mboonsè bē bo bì Nwǐ

¹¹ Tsó mē bǐ'inè zǐ ànnú yǐi mē a tswé ghu a ñka mbo'ò Mmà'àmbí aa, bǐ'inè ghìrè tá bē bí m̀ò'ò bì zǐ. Nwǐngòŋ à naŋsè nzi yǐ'i, mē kǐ ñwa'atè mē a múm ñtií bù nǐ kǐ naŋsè nzi yǐ'i.

¹² Kaa bǐ'i sǐ bù ñkòŋè a ng̀h̀ù'úsò yǐ'i b̀m̀b̀oŋ a mbo bù, bǐ'i bàŋnè ñlòò a ndí'i tá nǐ zǐ mē mbè nǐ ká ñkwéε m̀nt̀ii muu nloŋ ng̀aa yǐ'i; ta zǐ nǐ àjàŋ yǐi mē nǐ kwi'i ñghàà a mbo bē bya bii mē bi kwèè m̀nt̀ii myaa nyonè bē ñkèrè ñù, m̀baŋnè mmà'àtè akòrè nǐzǐ yaa laà.

¹³ Bǐ'i baanè aa bàànè aa ε? Boŋ bǐ'i baanè aa mbì'i ng̀aa Nwǐ. Lá, m̀b̀è a bē mē kaa bǐ'i sǐ aa bàànè baanè, boŋ ma mùu ajàŋ a bē aa nloŋ ng̀aa yùù.

¹⁴ Nlòŋ mē a yǐ'i laa a tsisè akòŋnè Kristo; bǐ'inè zǐ a laa mē ñù yǐ fùùrè à lè ñkwo mbì'i ñkwitu bē bitsimè, a tigè m̀b̀è mē bē bitsim bi kwò.

¹⁵ A lè ñkwo a atu bē bìt̀m̀è aa mē bē bii mē bi tswé ntií aa tá bì tsuu aa bē mbì'i ñg̀aa yàà ì tswé, tá bo bàŋnè tswé nloŋ aa yu wa yǐi à lè ñkwo a atu bo bi bú ñyweensè yǐ nǐ ñwo aà.

¹⁶ Nloginè tsítsòŋ kaa bǐ'inè sǐ ñù bu nlentè aa tsi'i tsó ajàŋ mē mbi yù ì lèntè aà. Ka mē à lè mbè noò yǐ m̀ò'ò bǐ'inè léntè nǐ Kristo tsi'i tsó ñumísòŋ aa, kaa bǐ'inè sǐ nii maa ajàŋ bu nyè.

¹⁷ Tsó mē a bē laa à aa, ñù ñtsim yǐi mē à tswé a mum Kristo aa, à tigè mbè aa ñù yǐ m̀f̀i. Lè boŋ ntswéntii yǐ yǐ ñlwen ì ghèè m̀, yǐ m̀f̀i ì tigè ñzi.

¹⁸ Ma juú ñnnú ì lo aa a mbo Nwǐngòŋ, yǐi mē, ñtsya a ñjim Yesu Kristo, a lè mbù ñlògè yǐ'inè m̀boonsè a nu yu, ntigè mfa ifà'à a mbo bǐ'inè mē bǐ'inè ka mboonsè bē.

19 Ma la a bə mə n̄tsya a n̄j̄m Kristo, Nw̄iŋgɔŋ à le lɔgə mb̄i mb̄u mboonsə fu a nu yu, kaa ŋki'ì n̄i innù j̄i b̄i jyaa bú ñlii, mbaŋnə ntigə mfa ifà'a mbòonsə bə a mbo b̄i'inə.

20 A bə mə b̄i'ì tigə mbə aa bitsùsə bi atu bi Kristo, Nw̄iŋgɔŋ a tigə n̄tsya ni nu b̄i'ì ŋghaa ni a mbo bə. B̄i'ì tigə mbu'u n̄i mbo a mbo bə n̄i f̄kum Kristo, mə tá bo bu mbòonsə waa bo b̄i Nw̄i.

21 Nlɔŋ ŋkwitù yì'inə Nw̄iŋgɔŋ à le ŋghirə yi a tigə mbə innù j̄i b̄i, a yu wa ȳii kaa à le ŋki'ì innù j̄i bi zi aa, tá tá b̄i'inə tigə n̄tsya ghu nu, mbə itsinənnù Nw̄i.

6

1 B̄i'ì fà'à aa b̄i'ì b̄i Nw̄i, mbu'u n̄i mbo a mbo bú mə tá n̄i tsuu gh̄irə mə ìbɔŋ Nw̄i wa a mbo bú ì tsya a ad̄anə ì ad̄anə.

2 Nlɔŋ mə Nw̄i à swɔŋ mə, “Mə le nyu'u ànnù ȳii mə n̄i le si twɔŋə n̄aa nswɔŋ aa a noð mə à le ŋkù'ù mə mə kwetə ghuu aà, ŋkwetə ghuu a noð nywèensə bù.” Yu'utə n̄i! Aa noð ȳii mə à kù'unə a mbo Nw̄i a ŋkwetə bú ghu aa à ghulà! Aá ñjwi ȳii mə Nw̄i à ka yweensə ghuu ghu aa ì yulà!

3 Kaa b̄i'ì si yì'i ànnù ȳii mə mbə ñu kwántə ghu ŋwo aa gh̄irə, mə tá ñu tsee áf̄irə yì'i lɔ ki fa n̄i ifà'à ȳii mə b̄i'ì fà'à aa.

4 B̄i'ì d̄i'ì a n̄i ifà'a tsim ȳii mə b̄i'ì fà'a aa mə b̄i'ì bə aà ŋḡanfà'à Nw̄i, a aj̄anə mə b̄i'ì tswa n̄i m̄int̄i mi'ì a n̄i ŋgɔŋ b̄inò bitsim, ñyə n̄i ŋgi'ì, innù ì tsyá n̄i yì'i a n̄syə, innù j̄i bi j̄i wè j̄i wè ì yə n̄i yì'i,

5 bi le ŋghòò n̄i yì'i, n̄niŋə n̄i a nd̄atsan, bə ju'ù mburə n̄i ìdigə ñlɔŋ ŋgaa ȳi'ì; b̄i'ì nwugə n̄i ìb̄i n̄i yì'i n̄i ifà'à, ñle ti bw̄i ŋk̄i ñle n̄i ñj̄i.

6 Innù j̄ulà ì k̄i mbu nd̄i'ì ni a mbo bə mə b̄i'ì bə aa ŋḡanfà'à Nw̄i: A aj̄anə mə n̄ɔŋsə ȳi'ì à le n̄laa maŋsə aa, b̄i'ì k̄i ñzi ànnù n̄iŋkɔŋ ya mə a tswə n̄i ñtoo ȳi siginə ya, n̄tswa n̄i m̄int̄i mi'ì, ŋk̄i ŋghirə n̄i innù j̄i siginə a nu bə aa, Azw̄i Nw̄i bo b̄i àkòŋnə ȳii mə a le mbə yi ànnù n̄iŋkɔŋ aa,

7 àj̄an mə b̄i'ì swɔŋə n̄i ànnù n̄iŋkɔŋ aa, n̄i m̄idà'à mi Nw̄iŋgɔŋ, ñtugitə n̄i ñjoo n̄tsò jya j̄ii mə à n̄i ànnù ȳi tsinə aa a abò mà'à n̄i a abò ŋkwàbə ñto n̄i j̄u.

8 Bə gha'asə n̄i yì'i, b̄i mɔ'ɔ tsa'à n̄i yì'i, ñswɔŋə n̄i innù j̄i bi a atu b̄i'ì, ŋk̄i nswɔŋə ni j̄i siginə. Bi lentə n̄i yì'i tso ŋḡanabaŋnənnù, lá b̄i'ì b̄anə n̄i nswɔŋə n̄i ànnù n̄iŋkɔŋə.

9 Nlentə n̄i yì'i tsò bə b̄ii mə bi si waa zi aa, la bə bitsim z̄i yì'i; b̄i'ì bə tsò b̄iku bi b̄e, lá n̄i yə n̄i yì'i b̄i'ì k̄i n̄tswe b̄it̄i; ka mə bi n̄iŋə n̄i ŋgi'ì a nu b̄i'ì aa kaa bi si yì'i zwitə.

10 Bi le si gh̄irə b̄i'ì jəŋnə b̄inòò b̄i mɔ'ɔ, lá b̄i'ì doritə tsi'ì b̄inòò bitsimə; b̄i'ì bə tsò ŋḡanəf̄um, lá ŋghirə bə b̄i ghà'atə tswə n̄i afù'ù; b̄i'ì bə tsò bə b̄ii mə bi si n̄i àyoo tswé, lá mbaŋnə n̄tswe n̄i ñjoo tsimə.

11 f̄kà'á j̄i'ì baKorinto, wa b̄i'ì n̄aŋsə mə ŋghaa a mbo bú n̄i ñsi n̄i ñsi, ŋki ŋa'à m̄int̄i mi'ì mfa a mbo bú.

12 Kaa b̄i'ì s̄i m̄int̄i mi'ì a mbo bú k̄i, a b̄anə ŋk̄i bə bú ŋk̄i ni m̄int̄i muu.

13 Mə tigə ŋghaa a mbo bú tsitsɔŋ aa tsò ñu a ghàà a mbo b̄oò bi, n̄i k̄i ŋŋa'a m̄int̄i muu mfa a mbo b̄i'ì.

Awà'asə ñlɔŋ ànnù mbòonsə bo bi bit̄ib̄i Nw̄i

14 Nì tsuu ki bòònsè fà'à bo bì bìtìbĩ Nwí. Mbè ànnù yí sigìnè bó ànnù yí bì boònsè aa mē akē aa ε? Mbê ñlaa idigè bó m̄fii idigè tswé àdigè yí fùùrè aa mē akē aa ε?

15 Mbê Kristo bo Devil biinè aa mē akē le? Nù yíi mē à bii Kristo à tswē aa nì yuu ànnù mē mbē a ká ñghirè bo ñù yíi kaa à si Kristo bii aa ε?

16 Mbê ndámà'anwí tswé nì ànnù yí m'ò'ò bo bì m̄ñkobè aa ε? Bì'inè laa mbē ndámà'anwí yíi mē à tswē ntii aà! A ajàn yíi mē Nwí yumbonj à swonj mē,

“Mè ka ghurè ndugò yà bi'i bì bē bā, i ki tswē a titii bo; mè ka bē Nwĩngònj wàà, tá bo bē bē bā.”

17 Maa ajàn Mmà'àmbi a swonj mē, “Nì fε'ε a titii bo, m̄fi'isè mibii mi nù muu a titii bo.

Ntsee nì ànnù tsu a ñghirè bu bì àyoo yíi mē kaa a s̄i laa aa tswē, bēè bonj mè ka kwērè ghuu.

18 Mè ka tigè bē Taà ghùù, tá bù tigè ñki mbē boò ba b̄i mbânjè bo b̄i bânjyè, a swonj Mmà'àmbi Mbu'utèmbi.”

7

1 Tsi'í tsò mē ìnnù ma jù tsim mē Nwí à kà'a i tswē aa a mbo b̄i'inè aa bilim ba bii mē mè kònjè aa, tá b̄i'inè si'i mibii mi nù mi'inè tá m̄i laa a n̄i ñs̄ñj tsim jii i s̄ñj ibii nù yí'inè n̄i àzwí yí'inè aa, ñyè mē b̄i'inè laa m̄ansè a ajàn mē b̄i'inè bo'ò Nwí aà.

Ajàn mē Paul à le si doritè ñlonj baKorinto aà

2 Nì ña'a m̄intii muu mfa a mbo b̄i'í, kaa b̄i'í s̄i ànnù a mbo ñù tsù wó; kaa b̄i'í s̄i ñù tsù lənsè; kaa b̄i'í s̄i ñù tsù n̄i.

3 Kaa mè si ànnù ma yú swonj aa a mfá ìfirè ghuu ñlonj mē mè tè'è mbàa nswonj a mbo bù mē nì tswē a ntii b̄i'í a ajàn mē kaa mbē ayòò tsu a wa'à yí'inè faàtè, kè bē bē ntswèntii kè n̄wó.

4 Mè n̄ansè nzi ghuu, mē nì tswē nì ntii yí sigìnè, mè k̄i ntswe nì k̄intèrè yí ñwè ñlonj ñgaà yùu. Ntii gha i luu nì mbòonò. A múm ñgi'í yí'í ntsim, mè burè ka tswē nì n̄idorè n̄i wè.

5 Tsi'í a ajàn mē b̄i'í le nzi ñkuu a ala'a Macedonia aa, kaa ibii nù yí'í i leè ñwa'à mm̄intè, ñgi'í i z̄i n̄i a nu b̄i'í a mbèè mbèè. B̄i'í tó b̄i'í bì bē a abεε, ñkii nto bi'i bì n̄ib'ò'ò a múm ntii b̄i'í.

6 Lá, Nwĩngònj yíi mē a lə'ətə m̄intii mi bē bii bi jənjə aa, à le lə'ətə m̄intii mi'í a ajàn mē à le ñghirè Titus a z̄i aà;

7 kaa wa'à bē aa tsi'í ajàn mē à le nzi aa bē, bo b̄i'í ajàn mē nì le mbòorise ntii yí aà. A le nswonj a mbo b̄i'í ajàn mē nì yè'ətè, n̄jənjə, ntii n̄i ànnù ya laà. Ma yú a le ñghirè mē mè ku'usè ndoritè.

8 Ka mē mè le ñghirè n̄i jənjə a n̄i àñwà'ànè ya mē mè le ntoo a mbo bù aa, kaa nù yà i s̄i ghu b̄an̄jè m̄bi'í (ka mē i le mbi'itè ghu aà). Mè yè mē àñwà'ànè ma ya a le ñghirè n̄i jənjə, ka mē n̄i le n̄jənjə tsi'í a n̄i m̄úti noò aà.

9 Lá ts̄its̄onj, mē doritè, kaa ñk̄i'í doritè aa bē mē nù yùù i le mbi'í aa bē, ñlonj mē, ajàn mē nù yùù i bi'í aa, a ghirè mē tá n̄i kwensè b̄im̄anj̄i buu, Nwĩngònj à le mmòòntè ghuu a n̄i àjənjə ma yá. La a bē mē kaa b̄i'í le ñwa'à ànnù yí bi a nu bù ghirè.

¹⁰ Nlorɔ mæ àjæɔnɛ yii mæ Nwɔŋgɔɔŋ a fà'à ni yu aa, a kwensæ mɔntii, ŋkii ŋghirɛ bɛ yweenɛ. Kaa mbɛ bɔ'ɔnɛ wa'a ma yaà àjæɔnɛ baà. Lâ àjæɔnɛ yii mæ à ni yɔ ŋumisɔɔŋ aa, a zi ni nɔwɔ.

¹¹ Tâ ni yɛ ajãŋ mæ Nwɔŋgɔɔŋ à ghirɛ nɔ àjæɔnɛ yuu ma yú aà. Nɔ yɛ ajãŋ mæ a kɔ ghirɛ nɔ tigɛ ñyɛ'ɛtɛ ni mæ ni ghirɛ tâ bɔ zi mæ kaa ni sɔ nɔ àbo ghu tswɛ, ñyɛ a ajãŋ mæ a kɔ ghirɛ mɔntɔŋɛ muu mi lwɔnɛ, yɛ nɔ ni bɔ'ɔ nɔ nɔ ni kɛ tswe ni nu, nyɛ a ajãŋ mæ a kɔ ghirɛ nɔ fa mɔbɔ mi nɔ muu ŋkɔ nãnsɛ ntaŋtɛ ni a nniŋ ñjɔ a nu bɛ bii mæ bi ghirɛ ñnnú jɔ bi aà. Nɔ nãnsɛ mɛ ñdi'i mæ kaa àbɔ yúu kaa á sɔ ni ma yú ànnú tswɛ.

¹² Ka mæ mɛ lɛ ŋɔwà'ànɛ ghuu aa, kaa mɛ lɛ ŋkɔ'i ŋwà'ànɛ mɔbɔ'i aa ŋgaa ñu wa mæ à lɛ ŋghirɛ ibi aa, kaa ŋkɔ'i kɔ ŋwà'anɛ aa mɔbɔ'i ŋgaa ñu wa mæ bi lɛ ŋghirɛ ibi wa ghu nú aà. Mɛ lɛ mɔbãŋnɛ ŋwà'anɛ aa mæ mæ ghirɛ tâ à laa a atu bù a nsi mi'i Nwɔ ajãŋ mæ nɔ fa ibi nɔ ghuu a mbo bɔ'i aà.

¹³ Maa ajãŋ, bɔ'i lɛ ntigɛ ndoritɛ, kaa à lɛ ŋkɔ'i aa tsi'i nɔ'i nidorɛ bɛ, bɔ'i lɛ mbú nãnsɛ ndorɛ a nyɛ ajãŋ mæ Titus à lɛ si ndoritɛ aà. Bú bitsim lɛ ŋghirɛ ñtiɔ yi i nɔŋ nɔ mɔbɔɔnɛ ajãŋ mæ ni lɛ nãnsɛ ŋkwɛrɛ yi aà.

¹⁴ Mbɛ a bɛ yii mæ mɛ lɛ nte'ɛ ŋka ŋkwɛɛ ntiɔ gha ghu mbo mɔbɔ'i ŋgaa yúu, bɛɛ bɔŋ kaa nɔ kɔ wa'a atú ya ñirisɛ. Ajãŋ mæ ŋgɔŋ ñnnú tsim jɔ mæ bɔ'i lɛ si swɔŋ a mbo bù à lɛ mbɛ ànnú ñkɔŋɛ aa, ajãŋ mæ bɔ'i lɛ si kii ntɛrɛ a nsi Titus nlorɔ ŋgaa yúu aa, a kɔ mɔbɛ ànnú ñŋkɔŋɛ.

¹⁵ Maa ajãŋ, àkɔŋnɛ yii mæ à tswe ni yu a nu bù aa, a ku'usɛ ŋkwe ntinsɛ, ajãŋ mæ a wa'atɛ ñɔ ajãŋ yii mæ nɔ kɔ si yu'unɛ ñɔ ñnnú jɔ à kɔ si ñi'i a mbo bù aà; a ajãŋ mæ nɔ lɛ ŋkwɛrɛ yi, ntsiginɛ ni nɔbɔ'ɔ aà.

¹⁶ Mɛ nãnsɛ nluu ni nidorɛ mæ mbɛ mɛ nãnsɛ ñyɛgitɛ a nu bù a ñ ñnnú tsimɛ.

8

Ajãŋ mæ bɔɔ bi Kristo fa njoð aà

¹ Bilim bá bɔ'i lòɔ mæ tâ ni zi ibɔŋ Nwɔ yii mæ à ghirɛ a ñ ñghɔtɛ jɔ mæ i tswe a Macedonia aà.

² Bo kɔ tswe nɔ ñkwà'ànɛ jɔ ghà'atɛ ñyɔŋɛ a ni ŋgɔ'i yii mæ i kɔ kuu a nu bo aa, lâ nidorɛ kɔ bãŋnɛ nluu a ntiɔ bo ŋghirɛ mæ bo tigɛ mfa ti gitɛ àbo ka mæ bo fum fum aà.

³ Mɛ tse bɛ ayɛfɛ a nswɔŋ mæ bo kɔ si nãnsɛ mfa nyɔŋɛ a ñjɔm ayoo yii bo kɔ tswe ni yu aà. Bo kɔ si te'ɛ mfa ñɔ ñkɔŋɛ yaà ñtsyatɛ ajãŋ mæ bo tswe ni yu aà.

⁴ Bo kɔ si bu'u mbo a mbo bɔ'i mæ bo tswe ñɔ àbwarɛ a ndiintɛ bɛ bi Nwɔ bii mæ bi tswe a Yudea aà.

⁵ A kɔ burɛ ñtsyatɛ ajãŋ mæ bɔ'i kɔ si te'ɛ wa'atɛ aà. Lâ bo lɛ ntsyã mbii nfoo mfa mɔbɔ mi nɔ myaa a mbo Mmà'àmbi mboŋ kii tigɛ fa mɔbɔ mi nɔ myaa a mbo bɔ'i, a ajãŋ mæ Nwɔ à lɛ si lòɔ aà.

⁶ Bɔ'i tigɛ mɔbu'u ñɔ nɔbo a mbo Titus mæ, ajãŋ mæ à lɛ ñte'ɛ nloginɛ afà'à yu aa, tâ à mãnsɛ ñfà'a abɔŋntii mæ yú a titi bù.

⁷ Tsãtsɔŋ tsɔ mæ ni tsya mbii a ñ ñnnú tsim aa, a ñ àbiiintii, a ajãŋ mæ ni swɔŋɛ ànnú Nwɔ aa, a ni ajãŋ mæ nɔ zi ànnú ñŋkɔŋɛ aa, a ñ ñyɛ'ɛtɛ a ŋkwɛtɛ, bo bi ñɔ ajãŋ mæ nɔ kɔŋɛ a yɔ'i aa, mɛ tigɛ ñlɔɔ mæ tâ ni kɔ

ntsymbĩ a nĩ àfà'a àkòḡnè ma yú nyonḡ ajànḡ mē nĩ nanḡsə mfa a ḡkwetə bə bi Nwĩ aà.

⁸ Kaa mē si lòò aa mfà ñdĩ'i yĩ tsù a mbo bù bē, mē baḡnè ñlòo aa nswōḡ mē mbə nĩ tsyá ñjĩm ajàn mē nĩ yə bə bĩ mò'c bi yə'ətə a ḡkwetə aa, ntigē ḡki dī'i ajàn mē àkòḡnè yuu a nanḡsə mbə yĩ ànnù ññḡkōḡ aà.

⁹ Nĩ zĩ ìbōḡ Mmà'ambĩ yĩ'inè Yesu Kristo, ka mē à le mbə ḡḡaḡafù'ù aa, à le ḡḡhìrə ìbĩi nũ yĩ a ñĩ ḡḡaḡafum mbi'i ḡkwitú ḡhuu mē nĩ tsyá a ñjĩm afumē yĩ ya mbàḡnè mbə ḡḡaḡafù'ù.

¹⁰ Amòòntē ya a nĩ mē, a bōḡ mē nĩ manḡsə ànnù ya mē nĩ kì lòḡḡinè fii alòò aa tsitsōḡ. Nĩ le mbə bitsyá bi mbĩ, kaa ḡki'i aa tsi'á a mfà'a bē, à le ḡki mbə aa a ñlòo a mfà'á.

¹¹ Nĩ ḡḡe nĩ m̀bĩ la m̀m̀anḡsə afà'à wá. Tá àjàḡ mē nĩ yə'ətə ḡkii ḡkōḡ nĩ mfà'á aa, tá à f'e'ε mbòòntè nĩ àjàḡ yĩ mē nĩ fà'a m̀anḡsə aà, ḡyonḡ aa a ñĩ àyoo yĩ mē nĩ tswē nĩ yu aà.

¹² Nĩ bə kì doritə a mfa bōḡ Nwĩḡḡōḡ à ka beentə ayoo yĩ mē nĩ fa aa, i yonḡ aa a ñjĩm ayoo yĩ nĩ tswē nĩ yu aà, kaa ḡki'i betə mē nĩ fa aa ayoo yĩ mē nĩ s̀i yu tswē aà.

¹³ Kaa mē si lòò aa mē akwetə yĩ mē nĩ fa a mbo bə bi dàḡ aa tá à bə abè'è mē bi bè'èsə ḡhuu ḡhu bə.

¹⁴ Lá àjàḡ yĩ nĩ tswē nĩ yu tsitsōḡ a ḡha'atə aa, a bōḡ ḡki ḡku'unə mē tá nĩ kwetə bē bĩi mē bi s̀i ñĩ àyaa tswé aà. Tá a yĩ mbə a noò yĩ nĩ bōḡ, bo baḡnè ñtswē nĩ yu a ḡha'atə aa, bo kì ḡkwetə ḡhuu. Ma mùu ajàn a bə mē nĩ lèntə ḡhuu bu nĩ bù aa ḡḡigìḡ.

¹⁵ A ajàn mē àḡwà'ànə Nwĩ a swōḡ aa mē,

“Nù yĩ mē à le ḡḡhotə mĩ ḡha'atə aa,

kaa à le ḡwa'á nĩ mu tswé mĩ tsyatə.

Nù yĩ mē à ḡhòtə mĩ kə'ətə aa,

kaa a wa'á kì m̀bōḡ.”

Titus bo bì ḡḡaḡakòrə jì

¹⁶ Bĩ'i fa miya a mbo Nwĩ mē à ḡhìrə mē tá Titus à ka ndoritə nĩ a ḡkwetə bù tsi'ĩ ajàn mē bĩ'i kii ndoritə aà.

¹⁷ Kaa à le ḡki'i bii aa tsi'ĩ ajàn mē bĩ'ĩ swōḡ mē tá à fa'a aà, à le si doritə tsi'ĩ ànnù a a ḡkwetə, àjàḡ mē a zi a mbo bù aa, wa a zi aa ñĩ ḡkōḡ yĩ.

¹⁸ Bĩ'i too ñii, ñĩ ñdĩmē yĩ'inè yĩ mē ḡḡhòtə jì ḡhà'atə nanḡsə ḡkōḡtə ìfà'á yĩ ajàn mē a swōḡ ntoo yĩ ñsigìḡ aà.

¹⁹ Kaa si tsi'ĩ ma yú bē, ḡḡhòtə ì kì mē ñtso'c yĩ ntoo yĩ mē tá bĩ'ibo ḡḡe akòrə ñitə mē yú a mfà'a ìfà'a àkòḡnè ma ḡhú a ḡḡha'asə Mmà'ambĩ tã kii dī'i mē bĩ'i kōḡ ḡkwetə.

²⁰ Bĩ'i tsyèsè ñĩ yĩ'ĩ mē bĩ'ĩ wa'á lè ḡhìrə tá bə ka nnurikə a ñĩ m̀anḡ jii mē bĩ'ĩ fà'á ñĩ ḡjoo jii mē bə nanḡsə mfa ñĩ àbòḡntii aà.

²¹ Bĩ'i lòò aà ḡḡhìrə ànnù yĩ mē a tsinə a nsi Mmà'ambĩ bo bì a nsi mĩ'i bə.

²² Bĩ'i too mumaà yĩ'ĩ bo bo. Bĩ'ĩ ywè'ètə mē yĩ a ḡḡaa jì ḡhà'atə ñyè mē a doritə a ḡkwetə. Tsitsōḡ a ajàn mē à nanḡsə nniḡ ntiḡ yĩ a nu bù aa, a kù'ùsə nanḡsə ndoritə a ḡkwetə.

²³ A n̄ghèè ni Titus, à laa mbè n̄ù àkòrè ghâ m̄e a fà'à bi'i yu a n̄kwetè bù. N̄ghèè ni bìl̄m bì'inè bì m̄o'c bya m̄e bi ghèè bo bo aa, bo tswe aa ni tsùsè àtù n̄ghòtè, n̄zi ni n̄igha'a a mbo Kristo.

²⁴ N̄i di'i akòr̄nè a mbo bo, ta t̄a n̄ghòtè jyá tsim t̄a ì yè t̄a à laa, t̄a bo bii m̄e bi'i k̄i si kwèè m̄int̄i mi'i nlon̄ n̄gaà yùu aa tsi'i annu n̄n̄kon̄è.

9

Mf̄a àkwetè a mbo bìl̄m bì'inè b̄o bi Kristo

¹ Kaa n̄ji'i annu a mbo m̄e a mbù n̄ka n̄jwà'ànè a mbo bù nlon̄ akwetè yii m̄e bi fa a mbo bè bi Nw̄i a Yudea aa kaa à s̄i b̄è.

² Nlon̄ m̄e m̄e zi m̄e n̄ doritè a n̄kwetè. M̄e k̄i si kii ntèrè nlon̄ n̄gaà yùu a mbo bè bi Macedonia, n̄swon̄è ni m̄e bìl̄m bì'inè a ala'a Achaia bi k̄i tantè n̄lògìnè aa yì lòò. Ajàn̄ yii m̄e n̄ nan̄sè ndoritè a n̄kwetè aa, a k̄i t̄intè waa bi ghà'àtè.

³ Là m̄e too bìl̄m bì'inè bù aa m̄e t̄a ajàn̄ m̄e bi'i k̄i si t̄èrè nlon̄ n̄gaà yùu aa t̄a à tsuu b̄e m̄e bi'i k̄i si ghàà aa b̄è n̄tsù b̄è. Tsò ajàn̄ m̄e m̄e k̄i swòj̄ aa t̄a n̄ tantè ghùu kwetè wá.

⁴ Là n̄bè a b̄e yii m̄e bè bya a Macedonia zi bì'ibo, n̄i ban̄nè mburè ti tantè, bon̄ à ka b̄e adir̄etu a mbo bi'i i kii b̄e adir̄etu yì wè a mbo bù. Nlon̄ m̄e bi'i k̄i nan̄sè nzi m̄e n̄i ka kwetè.

⁵ A b̄è annu yii m̄e m̄e wà'àtè m̄e a ku'unè a ntoo bìl̄m bì'inè bù m̄e bi tsya mbii ya aà; ta tantè juu n̄joo jya m̄e n̄i k̄i kà'a aà. Maa ajàn̄ bon̄ i ka tigè tswe mbon̄ t̄a m̄e zi n̄i n̄kòr̄è yùu, kaa n̄ki'i a n̄gaansè b̄è.

⁶ Annu yii m̄e swon̄ aa a n̄i aa m̄e, n̄ù yii a b̄e m̄i n̄l̄jè aa, à ka yì kii fù'ù m̄i m̄i k̄e'otè. N̄ù yii a b̄e ti l̄jè aa t̄a fu'u m̄e gha'a.

⁷ T̄a n̄ù n̄tsimè à fa n̄yon̄è ajàn̄ yii m̄e à kà'a a n̄tii yu aa, n̄tsuu k̄i nurikè, k̄e t̄a tsuu b̄e m̄e bi gaa n̄ii gaa. Nlon̄ m̄e Nw̄ingon̄ a kòr̄è aa n̄ù yii m̄e a fa n̄i n̄dorè aa.

⁸ Nw̄ingon̄ à zi ajàn̄è m̄e mbè a fà àfù'ù yì wè a mbo bù m̄e t̄a n̄i tswe n̄i n̄joo jii i nan̄sè n̄gha'a aa a n̄gòr̄è b̄inòò b̄itsim a mf̄a'a n̄gòr̄è mbuu mif̄a'à m̄i sigìnè m̄itsim ghu.

⁹ A ajàn̄è m̄e àjwà'ànè Nw̄i a swon̄ aa m̄e,

“A fa ti l̄jè a mbo n̄gàn̄j̄ofumè,
annu yì a tsinè* n̄lwi'i n̄n̄kon̄è.”

¹⁰ Yu wa yii m̄e a fa n̄joo n̄gwè'è a mbo n̄ù yii m̄e a b̄e aa à ka n̄kii mfa n̄i m̄i m̄i m̄e bi ji aa, à ka fa a mbo bù ni j̄i wè, i kii ghìrè n̄i fu'u ni m̄i wè ta ku'usè m̄inta m̄i ni koonè a n̄i innu juu jii i tsinè aa.

¹¹ A ka kii ghìrè m̄e t̄a n̄i ka m̄e n̄gàn̄afù'ù a n̄i a n̄i innu tsim m̄e mbè n̄i k̄a m̄fa n̄gòr̄è b̄inòò b̄itsim, ta t̄a b̄è bi ghà'àtè ka m̄fa m̄bi'ikè a mbo Nw̄i nlon̄ n̄joo jya m̄e n̄i fa bo kwèrè ni a mbo bi'i aà.

¹² Nlon̄ m̄e if̄a'à ma ghù m̄e n̄i fà'à aa, kaa i si aa tsi'i b̄è bi Nw̄i bya kwetè, i kii n̄ghìrè b̄è bi ghà'àtè ka nan̄sè mfa n̄i m̄bi'ikè a mbo Nw̄i.

¹³ Nyon̄è a n̄jimè ajàn̄ m̄e bi yè n̄i fà ìb̄iinù ghu a n̄i if̄a'à ghuu aa, b̄è bi ghà'àtè bi ka k̄i gha'asè n̄i Nw̄i, a ajàn̄ m̄e n̄i fà'à n̄i ntoò Kristo ya m̄e n̄i bii aà, bo bi ajàn̄ m̄e n̄i yàtè n̄joo ti l̄jè a mbo bo bi a mbo bè bi m̄o'c b̄itsim aà.

* 9:9 Kè àbòr̄ent̄i yi 9:9 Ps. 112:9

14 Tsõ mæ a bæ la aa, nì ka tswe a ntiì bo, tâ bo ka tigë tsà'atè Nwì nîtiì ñlon ɲgaa yùù, ñlonjè ìbòɲ Nwì yì wè yìi mæ a dì'i a mbo bù aà.

15 Tâ bì'inè fa mbi'ikè a mbo Nwì ñlonjè mitəɲnə mi ti swonj mii mæ à fa a mbo bì'inè.

10

Paul à làansé àtu bê ñlon ifà'a yi

1 Mè Paul, wa yìi mæ mæ sigisè ìbìinù gha a nsyè a noò yìi mæ mæ tswe bì'inè aa, là mbaɲnə ntsə'ə a nu bù a noò yìi mæ mæ si bì'inè tswé aa, mè lɔgə mboné àjàɲ yìi mæ Kristo a bɔnə aa, bo bì ìbòɲé yi,

2 m̀bu'u nì m̀bo a bù mæ tâ nì ghìrə mæ, noò yìi mæ mæ zi aa, tâ mè tsuu a nu bù ki tsə'ə tsó àjàɲə mæ a laa mæ mè ka naɲsə tsə'ə a nu bè bya mæ bi swonjə nì mæ bì'i fà'à ɲyonjə aa mánjì bè bì fàa mbi aà.

3 Nlonj mæ ka mæ bì'i tswe fàa múm m̀bi aa, kaa bì'i si ntsò ma'a nyonjè aa bímánjì bi mbi yù.

4 Kaa m̀kòɲ mi ntsó mi'i kaa mi sì aa mi mbi mù bê. Mi baɲnə ntswe nì m̀dà'à mi Nwì a tâ ɲgi'i nì ìdigè jì ti.

5 Bì'i ta ɲgi'i a nì ìm̀òntə aswùɲnə bê bo bì ɲjòò tsim jii bè bi ɲjɛe nu bi lɔgè ɲkìɲə nì ìdigè ghu mæ tâ bè wa'à Nwì zi aa, ɲkwɛrə nì ìm̀òntə tsim, ɲghìrə i tigè ɲyu'unə nì Kristo.

6 Noò yìi mæ nì dì'ì mē nì ìntiì ghuu tsim mæ nì ka ki nyu'unə aa, bæ boɲ bì'i ka kii taɲtə a niɲ njo a nu bè bìtsim bìi mæ bi ti àtu aà.

7 Naɲsə lèntə nyə nì, m̀bè ɲù nìbù ghùù à zi mæ yu tswe aa bo Kristo, a ku'ùsè m̀bu naɲsə nɛntə ìbii nú yì, boɲ à ka yə mæ wa bì'i ki ntswe aa a mbo Kristo tsó yu.

8 Kaa mæ ka wa'a atu dìrè mæ mbə a te'è mbə mæ mæ boɔ ɲkwɛɛ ntiì gha nlon ada'a ya yìi mæ Nwìɲɔɲ a fa a mbo bì'i, a bê àdà'a ɲko'o bù ghu kaa k'i ada'a nzwitə bù bê aà.

9 Tâ à tsuu bæ mæ mæ lòò aà m̀bòsə bù nì ɲɲgwa'ànè aa jù.

10 Nlonj mæ bè bì m̀w'ɔ bi swonjə nì mæ, "Nɲwà'ànè Paul, i tiì ɲki ntsə'ə, là noò yìi mæ à tswe bì'inè aa, yumbɔɲə à bɔrə, m̀ghàà mi bæ ayoo dàɲə dàɲə."

11 A boɲ mæ tâ bè ma bya zi mæ innù jii mæ bì'i swonj a m̀m̀ àɲwà'ànè a noò yìi mæ bì'i si bì'inè tswé aa, àa jii bì'i ghìrə a noò yìi bì'inè tswe aà.

12 Là kaa m̀bè bì'i te'è wa'à lɔgè ìbìinù yì'i a niɲə a titi kə a ɲka m̀figinə aa bì'i bì bè bì m̀w'ɔ bya bìi bi beentə nì waa bombɔɲə aà. Bo nì aa tsi'ì ìjɲtə bê ñlon mæ bo ghìrə figè wàà tsi'ì bò ñtigə m̀figinə nì ìbii nú waa bo nì bo.

13 A ɲghèe a nu bì'i, kaa mbə bì'i k'i kà ñtərə ɲghèè ntsya ñdènə yì m̀w'ɔ. Kìntərə yì'i à ka təə aa a nì ifà'à yìi mæ Nwì à fa a mbo bì'i aà. Ifà'à yì'i ma ghù i k'ì nzi nywe'e a titi bù.

14 Àjàɲə mæ bì'i le nzi nì ñtoò Kristo ya nzi ɲywe'e ni yu a mbo bù aa, bì'i le mburə aa tsi'ì a múm àdigə afà'à yìi mæ Nwì à le mfa a mbo bì'i aà.

15 Kaa bì'i si ntiì yì'i kwɛɛ ntsya ɲkuu nì ifà'à bê bì m̀w'ɔ. Ayə'ətə yì'i a bæ mæ tà àbiiinti yuu tà à kwe, tâ àfà'à yì'i a titi bù tà i ka ɲgha'atə ɲghɛe,

16 boɲ, ma mùu àjàɲ, bì'i ka tigə swonjə nì ñtoo yì ɲsiginè ya a nì ñtoo jì dàɲə, kaa ɲk'i ka ɲjɛe nú yì'i ñlon ifà'à yìi bì fà'à mæ aa bæ a abwen adigə badàɲə.

17 “Mbê ñu à tɛ'ɛ ti ñee nú yí a ká ññee aa nlonɔ bê Mmà'àmbi,” a ajàñ mɛ àñwà'ànè Nwí a swonj aà.

18 Nlonj mɛ kaa si ñu wa yíi mɛ a beentə ibiñ nú yi yumbonj aa bə mɛ bɔ́ bii nii, bi bəñnə bii aa bə ñu wa yíi mɛ Mmà'àmbi a beentə aà.

11

Paul bo bi ñgǎñntoo Kristo ji mbwe'esə

1 Mə lɔ́ɔ mɛ tá nì tswá ñtìi ghuu nlonj ñgaà yà a ajàñ mɛ mɛ ka tigə bə tsɔ́ atirè i tigə boɔ ghàa ijñtə innu. Tá nì ntswa mǎntìi muu!

2 Mə yè'ətə ghuu nì àghè'ànè tsi'í ajàñ mɛ Nwĩngɔñ a yè'ətə aa. Mə le mbii mɛ mɛ ka fa ghuu a mbɔ́ ñdoɔ tá à yɔ'ɔ, a bə Kristo. A bə àyè'ətə ya mɛ mɛ yí fa ghuu a mbo ñumbəñnə yí mɔ'ɔtə a njwi ñiyɔ'ɔ tsɔ́ múnjɔ́ɔ mǎngyè yíi mɛ à làa, mburìtə a ñumbəñnə zì.

3 Lá mɛ bo'ɔ ni mɛ mbê bi yí m̀bwe'esə ghuu tsi'í tsɔ́ ajàñ mɛ no ya i le ñlwee, m̀bwe'esə Eva aa, ñta ñgi'i a ni ñm̀ɔ̀ntə juu, ñghirə nì m̀'atə Kristo, ajàñ mɛ nì fà ñbìñú ghuu ghu mbo ñkɔ̀ñə nii, m̀fa'a ghu mbo nì ñtìi ghuu tsimè aà.

4 Mə swonj laa aa nlonj mɛ ñu àdàñ a bə zi i tigə swonj nì ànnu ñlonj Yesu yí dāñ kaa a wa'à wa mɛ bɪ'í le nswonj aa bə, kə m̀bə nì ki ntigə ñkwɛrə azwí yi dāñ a tuu ya mɛ nì le mfòð ñkwɛrə aa bə, kə ñki ntigə nswonj nì mɛ tá nì kwɛrə ntoo yí dāñ, a tuu ya mɛ nì le ñkwɛrə aa bə, bonj nì ka burə wɔ́ yòñ ghu.

5 Mə wà'atə mɛ kaa mɛ sɪ kə'ətə a ni mǎñjì yí tsu ñtsya bə ma bú mɛ nì twonj nì ñgǎñntoo Kristo jì wè aà.

6 Mə tɛ'ɛ tsuu bə ñàñsə ñghàa i zi, bəə bonj kaa a sɪ m̀tsyɛ ma kə'ətə. Bɪ'í ghìrè mɛ innu tsim a ñghìrə mɛ tá innu ma jù tsim i laa a atu bù.

7 Mə le ñwò aà ànnu a sigisə ibii nú gha a nsye a mbəñnə ññentə bù, ñlonj mɛ mɛ le nswonj ntoo yí ñsiginè Nwí ya a mbo bù tighə nì tu aa ɛ?

8 Mə le si kwɛrə ñjoo aa a mbo ñghòtə jì mɔ'ɔ i twú nì ñfà'à yíi mɛ le si fà'à a titì bù aà. Mə kwɛrə nì ñjoo jii i le mbê jyaa aa a ñkwetə bù ghu!

9 Lá nòð wa mɛ mɛ le ntswe bi'ìnə aa, mɛ yi ti bonj ayoo aa kaa mɛ ki'i ñgi'i a mbo ñu nìbù ghùù fà. Nlonj mɛ ñjoo jya i le si lò aa a mbo bɪlɪm ba a ala'a Macedonia. A bə ànnu yíi mɛ mɛ le si tuu nì a mfá ñgi'i a mbo bù, ñki mburə ki tuu nì a mfá ñgi'i a mbo bù a ni mǎñjì yí tsu.

10 Tsi'í tsɔ́ mɛ ànnu ñikonj Kristo ya a tswe a nu mɛ aa, kaa mbə bi wa'a tswe ti zi ànnu ma yú mɛ mɛ tərè ñswonj aa fàa mbu'u Achaia.

11 Mə swonj laa aa nlonj mɛ kaa mɛ sɪ ghuu ñkɔ̀ñə aa ɛ? Nwĩngɔñ à zi mɛ mɛ ñàñsə ñkɔ̀ñə ghuu!

12 Ànnu yíi mɛ mɛ ghìrə aa, mɛ ka ghèè nì m̀bii i ki ghìrè, tǎ ghìrè tá à laa mɛ kaa àfà'à yí'i bì bə ma bya mɛ bi swonj nì mɛ bɪ'ibo fà'a aa a ñgìgìñ aa kaa a si ku'ùnə tsi'í tsɔ́ ajàñ mɛ bo tərè ñswonj aà.

13 Nlonj mɛ m̀buu bə ma bya à laa mbə ñgǎñntoo mbwe'esə, m̀bə ñgàñfà'a mbwe'esə, mɛ bi bagilə nì mɛ bo nì ñgǎñntoo Kristo.

14 Kaa ma ya à si ànnu yí fii bə, ñlonj mɛ tsi'í Satan yumbonj a bagilə nì mɛ yu nì angel ñkà'à.

15 Maa ajàŋ kaa a wa'á annù yí fii a mbò ñgǎŋǎfà'á ji a ñki mbagilè mè bo ní ñgǎŋǎfà'a Nwí yíi tsínè aà. Bo ka yi kwere mitunè mi fá'á myaa tá mì ku'unè a nu bo, a ní ìbi waa.

Ñgí'i yíi mè Paul à le nyè tsi'i tsò ñgǎŋntoò Kristo aà

16 Mè ku'usè ñkwatè nswon mè tá ñù tsù à tsuu gha ló lógè tsi'i tsò àtìrè. Lá mbè ní lógè gha tsò àtìrè, ní bìi gha maa ajàŋè, tá mè tswè ní ànnù yíi mè mbè mè bòò ñka ntèrè ghu.

17 (Ma yú ànnù mè mè swonè tsítsòŋè aa kaa à sí annù yíi mè mbè Mmà'àmbi a beentè mè mè swonè bè. Nlon mè a ní ànnù ñkwèentii mà yú, mè ghàà aa tsò àtìrè.)

18 Ajàŋ mè bè bì ghà'atè bi tswè ghu mè bi tètè tsò bè bì fàa mbi aa, mbè mè kí ñka ntèrè yàa ñgaa.)

19 Bù bìi mè ní ní ñgǎŋmitsyè aa, ní doritè a ntswa mǎntii mùu nlon itìrè.

20 Ní tswa mǎntii muu nlon bè bìi mè bi ghìrè ghuu ní ìbù'ù, ñji ní ghuu, kè mbentè ní bì mátaa mè ní kwo ghu, ñtsa'a ní ghuu, ñkii nzwí ní àbo a itu bù.

21 A nǎŋsè mbè ndìrétu a mbo mè a mbii mè bì'i boricè si'i a ñghìrè ma juù innù.

Lá mbè ñù tsù a tɛ'ɛ ñka ñkwèè ntii yi (mè ghàà aa tsò àtìrè) bon mbè mè tse kii kwèè ì ghà.

22 Bo ní bàYuda aa ɛ? Bon wa mè ki mbè yí mò'ó. Bo ní bàIsrael aa ɛ? Mè ki mbè yí mò'ó. Bo laà mbè aà bá ñgwè'è Abraham aa ɛ? Mè ki mbè yí mò'ó.

23 Bo swonè aa mè bo ní ñgǎŋǎfà'á Kristo aa ɛ? Bon mè ní ñgǎŋǎfà'á ñtsya waa (mè ghàà aa tsò abàrè). Ifà'á yíi mè mè fá'á mǎ, ì gha'a ntsyà ì waa. Ndùu ñgaa yíi mè mè kuù a atsanj ì gha'á. Ndùu ñgaa yíi mè bi ghoo gha ghu mè tigè a ntsù nìwo, kaa mbè mè wa'á sèŋè.

24 BaYuda bi ghòò mè gha ñgàà ji ntaà ní itì jya mighum mi ñikwa mè bi tigè mma'atè tsi'i yí fùurè aà.

25 Bi ghòò mè gha ñgàà ji tarè ní àkaàntè atii, ñtwumtè gha ní ñgò'ò ñgaa yí fùurè, àbanè ñki a sà'anè mè ní mè ghu mum a ñki ñgaa ji tarè. A nítugè ní àsí'inè, ñkí ì tii ní gha ñghèè ntii mbii.

26 A ní ikòrè nítèè jì ghà'atè mè le ntigè tsi'i a ñkonè a ñki. Ntigè tsi'i a ntsu nìwo a mbò bàgámigheè. Ntswe a ntsù nìwo a mbo baà bè. Ntswe a ntsù nìwo a mbo bìtizi Nwí. Ntswe a ntsù nìwo a n'jò'ò àla'a, ntswe a ntsù nìwo a nta'a miwèè miwèè. Ntswe a ntsù nìwo a ñki miyaa, ñki ntswe a ntsù nìwo a mbo bìlím ba bí mbwe'esè.

27 A bè tsi'i ifà'á bo bì ñgi'i; a ní ñgàà jì ghà'atè mè le tsi'i tì bwii, ñjì mǎjì bo ñjì ñkí ì yanè nàà. A ní ñgàà jì ghà'atè kaa mè wa'á ní mǎjì mǎ ghà'atè tswé; kaa ñkí'ì ní àdìgè yí le tswé, kaa wa'á ní àtsè'è ki ntswe, mǎf'è ì kò naa.

28 A ñkù'ùsè innù jì m'ò, abè'e yíi a sigè ní a nu mè a n'jwí tsim a n'jim nìwa'á nlon ñghotè jù tsim.

29 Ñù yíi mè mè yu'u mè à bòrè kaa nú yà ì wa'á kí mbòrè aa à ní ghuu aa ɛ? Ñù yíi mè bi kí ñghìrè a wó kaa mè wa'á ní àjèŋnè luu aa, à ní wò aa ɛ?

30 Mè bè ki kwèè ntii gha, bon mè kwèè aa a ní ñjoo jya mè ì dì'ì ní mè mè bòrè aà.

³¹ Nwĩngòṅ mē à ni Ta bì Mmà'àmbi yĩ'ínè Yesu yīi mē mbòcòṅè tì mē ì tswè nī Ìkúṁ yi aa, à zi mē kaa mē si innù tswèè.

³² Nòò wa mē mē lè ntswe a Damascus aa, Gúmnàà ñjò'ò àla'a wa, nyoṅè nī ñtsù Mfò Aretas, a too bìsogyè mē tá bì bē mǎntù mĩṅkya, mbaṅnè ghà.

³³ Bì tìgè ñnĩṅ gha a múm ṅkyè ntsyasè a nī àbù'u awugè nda nsìgìsè, mē tìgè ñkhè ghu mbò.

12

Annù ñloṅ ñjèè tæ tæ bo bì innù jii mē Nwī à lè ndi'ì a mbo Paul aà

¹ Ka mē kaa à sī annù yī sīgìṅè a ṅka ntèrè bē aa, mē ka ghèè nī mbīi kī tètè. Tsìtòṅ mē ka kī swoṅ innù ñloṅ ñjèè tæ tæ bo bì innù jii wè jii wè jii mē Mmà'àmbi Yesu Kristo à lè mfi'isè ndi'ì a mbo mē aà.

² Mē zi mu Kristo yī mò'ò mē Nwī à lè lògè ṅkò'ò ṅghèè nī ghu a aburè yīi a kò'ò ntsirè aa, wa adìgè yīi mē Nwī a tswè ghu aa, à bē mē tsi'ì tsò ìlòò nìghúm ñtsò jii níkwà. Mē swoṅè nloṅ aà ghà. Lá kaa mē si naṅsè ñzi mē à lè nnaṅsè ṅkò'ò ṅghèè a aburè. Kè à lè mbaà mbè bē ñjèè tæ tæ ò, bèè boṅ a zi tsi'ì Nwĩngòṅ.

³ Mē kwatè ñswoṅè nī mē mē zi ṅú yī mò'ò yīi mē bì lè nlogè ṅkò'ò ṅghèè nī ghua paradiso, ṅku'usè nswoṅè nī mē kè à lè mbaà ñnaṅsè ṅkò'ò a múm ìbīnù yī, kè à lè mbè aa ñjèè tæ tæ boṅ a zi tsi'ì Nwī.

⁴ A lè ṅkò'ò ṅghèè aa nyu'u innù jii mē kaa ṅú mǎsòṅ à wa'à swoṅè, jii mē kaa mbè bì wa'à kī mbīi mē mbè bì swoṅè a mbo ṅú.

⁵ Mē ka kī tètè loṅè aa ṅgaa ṅú ma ghú, kaa mē aa wa'à kà ntèrè nloṅ ṅgaa yà. Tsò mē a bē laà, mē ka kī tètè aa loṅè bē innù jya jii mē ì dī'ì mē mē bē aa àbòrikè ayoo aà.

⁶ Mē bē t'e'è kī lòò mē mē kī tètè, bèè boṅ kaa mē ka wa'à atìrè bē, ñloṅ mē mē ka kī swoṅ aa tsi'ì ànnù nĩṅkoṅ aà. Lá kaa mē ka wa'à kà ntèrè nloṅ innù jii mē mē yè aà. Kaa mē si kòṅè mē tá ṅú tsù à tìgè nyè gha tsò ṅú yī ṅwè ñloṅ aa bē innù jii mē mē yè a nī ñjèè tæ tæ aa ñtsyatè innù jii à yè mē ghìrè bo bì jii à yù'u mē swoṅè aà.

⁷ A ṅghìrè mē tá mē tsuu si'ì kī tètè ñloṅ innù jii wè jii we jya mē bì lè mfi'isè ndi'ì a mbo mē aa bì lè nsò njoṅ yī mò'ò a nɔyá nu mē, ì tìgè mbè tsò ṅgàṅàfà'a Satan mfa nī ṅgì'ì a mbo mē, ṅkwetè a ṅghìrè mē tá mē tsee si'ì kī tètè.

⁸ Mē lè ntsà'atè Nwī ṅgaa jii tarè, ñlòò a mbò Mmà'àmbi mē tá à tso'ò njoṅ ya a nu mē ló'osè.

⁹ A kwi'ì mē, “Ìbòṅè gha yīi mē ò tswè nī ghu aa, àa àyoo yīi mē a ku'unè a mbo wò aà. Nloṅ mē bì naṅsè nyè mǎdà'a ma mǎtsim a nu wò aa a noò yīi mē ò bòrè aà.” Ma múu ajàṅ mē ka kù'ùsè bú kī naṅsè tètè a noò yīi mē mē bòrè aa, nloṅ mē à nī nòò yīi mē mǎdà'a mi Kristo mi kusè ghà aà.

¹⁰ Ma múu ajàṅ mē doritè a nyè ṅgì'ì ñloṅ ṅkwitu Kristo. Mē aa kī tìgè doritè a ṅkwèrè innù jii mē dī'ì mē mē bòrè aa, kè mbègìtè yīi mē bì bègìtè nī gha ghu aa, kè ṅgì'ì jii ì kuu a nu mē aa, kè bē innù jii mē bì tso'ò akòrè ya ghu ṅkii mfi'irè nī gha ghu aa, kè innù jii mē ì tsysà nī gha laà. Nloṅ mē a yī mbè a noò yīi mē mē bòrè aa, mē bǎṅnè ñtii.

Ajàṅ mē Paul à lè si wa'a innù ñloṅ baKòrinto aà

11 Mè tìgè mè ñghaa tsó ajìntè ñlon mæ a ghâ aà â gâansè bù mæ mè ghìrè ma mùu ajàñ aà. Aa bù bii mæ boñ nì tswè nì mbàññè mbeentè gha aà. Nlon mæ mè laa tɛ'ɛ bə ayoo adàñè àdàñè boñ kaa ngàñtoo Kristo jì wè juu jya kaa i sɪ kɔ'ɔnè ntsyatè gha a ni mánjì yì tsù.

12 Ìnnù jì yɛyɛrè bo bì ìnnùtsyámbo bo bì ìnnù jì wè jii mæ Nwí à lɛ lɛ nlògè noò ñghìrè mè ghìrè a títii bù aa, i dì'i nì mæ mè nì ngàñntoo Kristo yì ànnù nñkonè.

13 Ànnù yii mè lɛ ñghìrè a nu bù a bi'i ntsyatè ajàñ mæ mè lɛ ñghìrè a nú ñdánwí jì mɔ'ɔ aa à bə aà àkè lɛ? A bə aà àjàñè mæ kaa mè lɛ ñwa'à kà ñdì'i ghuu mæ tá nì ka mfa ñkabè ñkwetè nì gha ghu aa ɛ? Mbə a bə aa ma yú ànnù, nì li'ìnè ibi ghâ.

14 Yê nì à nì ñgàà yii ì ywe'e jì tarè aa tsítsɔñ mæ mè tãntè ibiinú gha a nzi a mbèe bù. Kaa mè ka zì aa kaa wa'à ghuu ka ndi'i nì ànnù tsu nlon mæ mè lòò aà àkòñnè yuu bo bì àjàñè mæ mbə bii'ìnè ká ñfa'a abo mɔ'ɔ aà, kaa mè si aà ñkabè yùù lɔɔ. A laa mæ a tswè nì ñka nlèè bità bo bì ma, nlèè nì ñkabè a mbo bɔò byaa, kaa à sɪ bàññè ntswe nì ñka nlèè bɔɔ byâ.

15 Mà ka bàññè ki doritè a mfâ ñkabè yâ ntsim a mbo bù, i fa fa ibii nú gha, a ñkwetè bù. Nì ka wa'á gha ki ñka ñkɔñè mæ mbə mè nañsè ñkɔñè ghuu ma mùu ajàñ aa ɛ?

16 Maa ajàñ nì ka bii mæ kaa mè lɛ ñwa'à ghuu nì àbè'è yì tsu be'esè a ñka ñkwerè ñkabè a mbo bù, lá bù bí mɔ'ɔ bi swonè nì mæ mè lɛ sɪ jìtè nì ñkòbè, ñkii mbwe'esè nì ghuu nì àbàññènnù.

17 Èh eh! Mè lɛ mbaa njitè ñkòbè a nu bù, ntsya a njim bè bya mæ mè lɛ sɪ too a nu bù aa ɛ?

18 Mè lɛ mbu'u aà mbo a mbo Titus ntoo yì bo mu Kristo yì mò'ɔ wa a nu bù. Ma la a bə mæ Titus à lɛ nzì aa njitè ñkòbè a nu bù aa ɛ? Tìgè bii'iyu tswè aa tsi'í nì nti mɔ'ɔ? A lɛ sɪ wa'à kà ñnyonè aa tsi'í nì ibù'u mikòrè ja aa ɛ?

19 Nòò tsù nì laà ñtìgè ñwa'atè nì mæ mè lòò aà ñkwèrè àtú yì'i a mbo bù. Ñgàñè ghâ! Nwí à nì àyèfè yì'i, mæ mè swonè aa tsi'í ànnù nñkonè tsi'í tsó ngàñfâ'a Kristo ñlon mæ ìnnù tsim jii mæ ghìrè aa mbá ìka'á jyâ, mè ghìrè aa a ñkwetè bù ghu tá nì ka ñkwe.

20 Mə bɔ'ɔ nì mæ nòò yii mæ mè ka zì aa, kaa mæ ka wa'à yê ghuu tá nì bə aa tsi'í tsó bè bii mæ boñ nì nì bu aa, tá nì ki nyè gha tá mè wa'à ñyù yii mæ nì lòò mè mè bə aa ki mbə. Mə bɔ'ɔ mè mè ka yì zì yə ayòñ bo bì àghè'è, àlwintɔñ bo bì nì yum, ànnù a ñka mbègìtè bə bí mɔ'ɔ bì fiswon, kintərə bo bì àbuurè ìnnù tá ì tswè a títii bù.

21 Mə bɔ'ɔ mæ nòò yii mæ mè ka bú zì aa, Nwí à ka dirèsè atú ya a títii bù. Mə bɔ'ɔ mè mè ka yì ki yè'è nlon bə bya bitsim a títii bù bii mæ bi ghèè nì mbii a ñka ñghìrè ìnnù jì bi jya jii mæ bo lɛ sɪ ghìrè a mbii, kaa mburèti mmà'atè ànnù atsùurè, ànnù ajirè bo bì ìnnù tsim jii mæ à nì ìnnù nsiñ aà.

13

Ƴwà'àsè nlwí'ínjìm bo bì àtsà'atè Paul

1 A nì ñgàà jì tarè i júlà mæ mè ka zì a mbo bù aà. Tá ànnù tsim yii nì swonè nlon ñgàà ñu aa, tá nì yə mæ biyèfè bi tswè ghu bi baa kè bi tarè a ndiintè.

² Mə wà'àsə bə bii mə bi le mfànsə annù a mbii aa bo bi bə bí mɔ'ɔ bitsim, mə nanse wa'asə waa tsítsɔŋ mə mə sɪ bi'ibo tswé aà, tsi'í tsó ajàŋə mə mə le ŋghirè wa nòò mə mə le nzi a ŋghantə bù a ni nòò yii mə à le nywe'e ŋgaa ji baa, tà mə bu nzi boŋ kaa mə ka wa'à ñù tsù bú mma'atə.

³ Tsó mə ni lòò mə ni yə alənsə mə Kristo a ghàa a nu mə aa, ni ka yə. Kaa à sɪ annù yii mə a bɔrə aa a nu bù ghirè, a bàŋnè mfa'a ní a titi bù aa ni midà'à.

⁴ Nloŋ mə bi le ŋkwèentə yi a ati bàŋnè bàŋnè aa a noò yii mə à le mbɔrə aà. Lá tsítsɔŋ à bàŋnə ntswe ntii a ni midà'à mi Nwí. Ajàŋə mə bí'í tswé ní annù yí mɔ'ɔ bí'ibo aa, bí'í ki mbɔrə. Lá, nòò yii mə bí'í ka zí a mbɛ bu baKorinto a ləntə annù yuu aa, bí'í ka tswé ní annù yí mɔ'ɔ bí'í bi Kristo yii a tswé ntii aa, i tigə tswé ni midà'à mi Nwí.

⁵ Ni ləŋtə mibii mi nú muu, nyə mə ni tswá àbiintií yuu le. Ni kwa'anə ibiinu ghuu. Ni sɪ yə mə Kristo Yesu à tswé a nu bù aa ε? Mə mbə ni tsuu akwà'anə ya wò.

⁶ Mə wà'atə mə ni ka yə mə kaa bí'í bimboŋ kaa bí'í sɪ ki ŋwo.

⁷ Bí'í bu'yu mbo a mbo Nwí mə tá ni tsuu innù jì bi ki ghirè. Kaa a wa'à bə aa bə mə bí'í lòò ndi'i mə tá à bə tsi'í tsó bí'í tsyá àkwà'anə yá. A bàŋnə mbə aa mə bí'í lòò mə tá ni ka ŋghirè annù yii a ku'unə, ka mə mbə a finè tsi'í tsó bí'í wo aà.

⁸ Nloŋ mə kaa mbə bí'í wa'a annù tsu ghirè yii kaa a sɪ ní annù nŋkoŋ bòontə. Bí'í ghirè innù tsim aa tsi'í ní annù nŋkoŋè.

⁹ Nloŋ mə bí'í doritə a noò yii mə bí'í bɔrə ni bàŋnè ntii aà. Annù yii mə bí'í lòò a mbo Nwí aa à ni mə tá ni ka ŋkwi ŋkwensə ŋghɛ ní mbii.

¹⁰ Mə ŋwà'anə lalà mə mə tswé a adigə dāŋə aa mə mbə mə yí nzi, mə tsuu ki tsə'ə ni àdà'à yii mə Mmà'àmbi à fa a mbo mə aa, a bə àdà'à mə mə ka ŋko'o ghuu ghu tá ni kwe, kaa ŋki'í aa midà'à mi nsigisə bù a nsysə bə.

¹¹ A nlwí'isə bilim bā, filó fuu. Kwensə ni bimānjī buu, yu'ù ni annù yii mə mə swonə aà. Ni ka mbiinə bu ni bù. Nka ntswe ní mbɔɔnə, boŋ Nwīŋɔŋ yii mə à ni Nwí àkòŋnə ŋki mbə yí mbɔɔnə aa, à ka tswé bu bo.

¹² Tá ni tsa'atə ghuu bu ni bù nnoŋ mighègə muu ní àlāa ntii.

¹³ Bə bi Nwí bitsim bi tsà'atə ghuu.

¹⁴ Tá ibɔŋ Mmà'àmbi Yesu Kristo ní àkòŋnə Nwīŋɔŋ, ní Azwí Nwí yii mə a boonsə yí'inə aa, tá i tswé a mbo bù bitsimə.

Aḡwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaGALATIA

NJ'IINNŪ AḡWÀ'ANƏ YŪ

A aḡwà'ànè yŭ aa a le ñḡwà'ànə Paul a mbo ñghòtê bɔɔ bi Kristo jii mə i le ntswe a nŭ ñjɔ'ɔ ila'a jii mə'ɔ a mbu'u Galatia yii mə baRoma le si bu'utə aà. Nŭ ñtoo yŭ ñsiginè ya a mbô ñghotə ma jŭ aa a le nzŭ Paul ñzi ni yu, bə ma bú bi kí ñnañsə nzi yi (4.13-15). BaYuda bí mə'ɔ bí le nzŭ ñswonə ni a mbo bə a múm ñghòtə ma jŭ mə bo bŭtizi Nwŭ bíi mə bi mbii Kristo aa, bi tswe nŭ ñka yonə nŭ nŭñsə Moses, ñkii ñghirə nŭ ñnnu jii mə'ɔ jii mə nŭñsə à le si lɔɔ aà (4.9,10,21). Bo le ntswe nŭ mbii tá bí ñetə waa, tá bo kii nləə nŭ ñwi jii mə'ɔ bo bí bisən, ntsuu njoo jii mə'ɔ mə i le ñwa'a laa nyonə a ni nŭñsə aa ki jii. Nḡāñdŭ'innu ma jŭ le si swon ni mə mbə bo tsuu a nŭñsə ki yonə, ñghirə nŭ ñnnu jii mə bo le si dŭ'ŭ aa bon kaa mbə Nwŭ a wa'à waa yweensə. BaYuda ma bú le ñkii nswonə ni mə kaa Paul à le ñwa'á ḡāñntoo yŭ ànnu nŭkon bə; kaa ñtoo yŭ ñsiginè ya mə à le si swonə aa, kaa i wa'à kŭ ñku'unə. Aà ànnu yii mə a le ñghirə Paul a ñwa'ánə aḡwà'ànə yŭ aà.

Paul à nāñsə ntsya aa a nŭ aḡwà'ànə yulà ñswon a ajāñ yii mə Kristo, a ñjŭm ntoo yŭ ñsiginè ya, a fi'ŭ bə bíi bi nŭñ ñtiŭ waa ghu nu aa, a ndábù'ù, ñketə mŭñkirə múi mə nŭñsə à kwerə waa ghu aà (5.1). Ntigə nnañsə nto'otə atu ànnu yii mə a tswe ghu nlon ñlon aà. Nwŭ, ñlon ibɔñ tí ñdùú yi wa, a yweensə bə ñghirə ànnu yaa a tsinə a nsi mi'ŭ yu nyonə aa tsi'ŭ a ñjŭm àbiintŭi, kaa wa'á aa ñjŭm ifá'a nyon nŭñsə bə. Yesu à le kwo a atu atŭ, mbii ndɔɔ nŭñsə ya aa nlon ñkwitú bə bíi mə à le zŭ a nyweensə aà (3.13-14).

Paul à le à tigə lɔgə ibiinu yi yumbon nŭ àlènsə, figitə ajāñ mə Kristo à le kètə mŭñkirə mi nŭñsə yii mə yu le si yonə a mbŭi aà. Nòò yii mə yu le mbii a Kristo aà yu le kwo bo yu Kristo yumbon, Kristo a tigə ñkwetə nii a múm ntswəntŭi yu, àkòrə nizŭ yi a tigə mbə yii mə Nwŭ a lɔɔ aà (2.20-21). Nswon mə Nwŭ à le ntoo Mŭ yi Kristo aa mə tá à zi ntsu'u atú bə bíi mə bi le si yonə nŭñsə, i tigə fa abwarə a mbo bo tá bo bə bɔɔ bi (4.4-5). A mbo bə bíi mə à ni bɔɔ bi Nwŭ aa, a fa nŭ Azwŭ yi yii mə ghirə bi koonə ni fintá fi Azwŭ, ñtigə ñghirə nŭ ñnnu jii mə Nwŭ a lɔɔ aà (4.6; 5.22-3). Paul yii mə a zi ḡā'ŭ yii mə nŭñsə à le nŭñ a nu yu, Kristo zŭ mfi'ŭ yi ghu aa, a mŭñsə ñswon mə kaa mbə yu wa'à nŭ yŭ nŭ àyoo dāñ bú ñka ntswonə ntsyatə ànnu Kristo yii mə à le ñkwo mfi'isə yi a múm ibi mbi, ñghirə mə tá nŭñsə wa mə a tŭ ni mə tá baa ñjetə nŭ bə aa tá à tsuu ànnu tsu bú bə. Ànnu yŭ wè yii mə a tswe ghu aa à ni mə yu tigə àyoo yŭ fii yii mə Nwŭ à bú nnañsə (6.14-16).

Bi yatə aḡwà'ànə yŭ aa laà:

1. Nji'ŭ ànnu aḡwà'ànə yŭ 1.1-10

2. Adà'a yii mə Paul à le ñkwerə a mbə ḡāñtoò Kristo aà 1.11—2.21

3. Ntoo yŭ ñsiginè ñlon ibɔñ Nwŭ 3.1—4.31

4. Ajāñ mə Kristo a kètə mŭñkirə a nu bə bíi mə bi bíi yii aa bo bí àkòrə nizŭ yaa a múm ntswəntŭi ma yŭ 5.1-6.10

5. Ìnnù jii mē Paul à le nswonjə a nłwĩ'ĩsə àà 6.11-18

Paul a tsà'atə nɣhotà baGalatia

¹ Aɲwà'ànə yú a lo aa a mbo mē Paul, ɲgàɲntoò Kristo. Kaa a gha aa a le ɲwa'à bē tso'ɔ ntoo bē, kaa bi wa'a gha ki ntso'ɔ ntsya aa a múm m̀bo ɲi tsu bē. Lá a gha aa a le ntso'ɔ tsi'ĩ Yesu Kristo, bo Taà Nwĩngɔɲ yii mē à le nyweensə yi ni ǹwo aà.

² Bĩ'i bi bilim bilim bitsim bii bĩ'ibo tswe aa bi too atsà'atə a mbó ɲghòtə tsim jii i tswe a ala'a baGalatia aà.

³ Tá Nwĩngɔɲ Taà yi'inè ni Mmà'ambĩ yĩ'inè Yesu Kristo fa ibòɲ ní mbɔɔnə a mbo bù.

⁴ Yesu Kristo ma ghú à le mfa ibiinu yĩ mbi'i innù jii bi ji'inè mē yu kwērə yi'inè a mbó ɲgù'ù yĩ mbi yúla ní ɲkòɲə Nwĩngɔɲ Taà yi'inè.

⁵ Tá nɣha'a tá ni tswe ghu mbo nłwĩ'i nɲɲkɔɲə. Amen.

Ntoɔ yĩ ɲsiginè yĩ m̀fùurə yii bĩ'inə swonjə àà

⁶ A tsya gha mē, kaà agha'a a burə tì sà'atə, ni burə ɲka mma'atə ní ɲú yii à le ntwonjə ghuu, ntsya a nɲim ibòɲ Kristo aa, ɲtigə mbii ní ntoɔ yĩ ɲsiginè yĩ dāɲə.

⁷ Kaa mē si swonjə aa mē ntoɔ yĩ ɲsiginè yĩ dāɲ i tswe ghu. Lá bə tswe ghu bii bi fa ɲgi'i a mbo bù, m̀buurə ní itú juu, ɲlɔɔ ní ɲkwənsə ntoò Kristo yĩ ɲsiginè yā.

⁸ Lá, mbə bĩ'ĩ tē'ē, kə angel a lo a aburə nsigə ɲka nswonjə ntoo yĩ dāɲ ntsyatə ya yii bĩ'ĩ leè nte'ē mfoo nswonjə a mbo bù aa, bonj ɲdòò i tswe ghu atú.

⁹ Ajāɲ mē bĩ'ĩ tē'ē nswonjə a mbo bù aa, mē bù ɲkwatə nswonjə a mbo bù mē, mbə ɲú tsu ka nswonjə ntoo yĩ dāɲ ntsyatə ya mē ni leè nte'ē mfoo ɲkwērə aa, bonj ɲdòò i tswe ghu atú.

¹⁰ Ma yú a finə aa tsi'ĩ tsò mē tigə nłɔɔ mē tá bə beentə gha, kə a ni aa mē mē lòò mē Nwĩ beentə gha aa ε? Kə mē lòò aà ɲghìrə mē bə ka ndoritə aa ε? Mə bə ki lòò bə mē mē ki ghìrə tá nú bə ka mbɔɲə bonj kaa mē si ɲgàɲfà'a Kristo bē.

¹¹ Bilim bā, mē lɔɔ mē tá ni zi mē ntoɔ yĩ ɲsiginə ya mē mē le nswòɲə a mbo bù aa, kaa i le ɲwa'á aa yĩ ɲú misòɲ bē.

¹² Kaa mē le ɲki'i aa a mbo ɲú kwērə. Kaa a le wa'à ɲú a mbo mē ki ndi'i. Lá i le mbāɲnə ɲzi ntsya aa a nɲimə ajāɲ mē Yesu Kristo yu mbɔɲ à le ndi'i a mbo mē.

¹³ Nlɔɲ mē ni leè ɲyu'u a ajāɲ mē ntswé yā yĩ mbii a múm ànnù Nwĩ baYuda i le mbə aà. A ajāɲ mē mē le si nanjə ntso'ɔ ní àkòrə ɲghotə Nwĩ tsi'ĩ ni mitii, ɲlɔɔ ni mē mē burə bwesə tsi'ĩ bwèsə.

¹⁴ Mə le ntsyatə ɲkèè yā a múm ànnù Nwĩ baYuda tsi'ĩ ntsimə, ɲnanjə mfa ibiinu gha a nyonj nɔɲsə bità bi bitaà bi'i.

¹⁵ Lá nòò yii mē yu wa yii mē à le nte'ē mfoo ntso'ɔ gha mbɔɲ tá bi jwe gha à le ntwonjə gha ntsya a nɲim ibòɲ yi,

¹⁶ ɲdoritə mē yu di'i Mú yĩ a mbo mē, mē mē tigə ɲka nswonjə ntoo yĩ siginè ya mbi'i ɲgaa yĩ a mbo bitizi Nwĩ aa, kaa mē le ɲki'i adi'itə a mbo ɲú misòɲ maa nòò kwērə;

17 kaa ŋki'i kɔ'ɔ ŋgɛɛ a Yerusalem a mbo bè bii mə bi le mfòò mbè ɲgǎɲntoo Kristo ti mə aà. Mè le mbàɲɲè ñlo ŋghèè gha a ala'a Arabia, ŋghirə mbù ñtigə mbii a Damascus.

18 Hlòò i kà mə aa ntsya ji tarə mə kɔ'ɔ ŋghèè a Yerusalem a ŋghantə Cephas, ntswe bi'iyu njwi ñghúm ntsò ntaà.

19 Lâ kaa mə le ŋki'i gha ŋgǎɲntoo Kristo wa yĩ tsu yə ntsyàtè Jems yii mə à ni muma bi Mmà'àmbi aà.

20 (A múm innù jú mə mə ɲwà'ànə a mbo bù aa, a nsi mi'i Mmà'àmbi, kaa mə si innù tswɛɛ.)

21 Mè le ntigə mbu nlo ghu ŋgɛɛ a mbù'u Syria ni Cilicia.

22 Kaa ŋghótə Kristo jya jii i le ntswe a Yudea aa kaa i burè ti nsí gha zí.

23 Bo le si yu'u aa tsi'í yù'ù bi swonə ni mə, “Nù wa yii à le si tso'ɔ akòrə yì'inə aa a tigə nseensə annù abiintii mà ya mə à le si lòò a bwesə aà.”

24 Bo le si tigə ŋgha'asə ní Nwí mbi'i ɲgaà yà.

2

Annù Paul bo bi ŋgǎɲntoo Kristo ji mɔ'ɔ

1 Hlòò i tsyà mə ñghúm ntsò ji níkwà, mə bú ŋkɔ'ɔ ŋgɛɛ fu a Yerusalem bi'i Barnabas. Bì'í kà mə aa ŋgɛɛ aa, ñlɔgə Titus bi'ibo gheè.

2 Mè le ŋkɔ'ɔ ŋgɛɛ aa ajàɲ mə Nwíɲɔɲ à le ndi'i a mbo mə aà. Mè kò'ò mə ŋgɛɛ, ntsi'i bitsyàsə, a tswè tsi'í bi'ibo, mə nòɲsə ntoo yì ñsiginə ya mə mə le si swonə a mbo bi tizi Nwí aa a nsi bo tá ghìrə mə ifà'à gha yii mə mə le si fà'à aa, ni yii mə bùrə ki fà'à aa, tá i tsuu a dàɲə dàɲə tsyà.

3 Kaa nù tsù à le ŋki'i Titus yii mə bi'iyu le ntswe aa gaansə mə tá bi ɲetə yi kà mə à ni nù bàGrikia laa aà.

4 Ka mə bè bi mɔ'ɔ le ŋka nɔɔ mə bi ghìrə yi'i ní ibù'ù aa, bè bi mɔ'ɔ bii mə bi le ɲe'esə ŋkuu a titii bí'í, mbagilə ni mə bo ni bìlɛm bi'i a njim Kristo, ŋkuu aa mə bo bə tsi'í tsò bitswèrə, mə bi yə ajàɲ mə bí'í tswè ntswè yì'í kaa annù yì tsu a wa'à ni yi'i kwerə, ñlonə ajàɲ mə bí'í tswè ní annù yì mɔ'ɔ bi'ibi Kristo Yesu aa,

5 lâ kaa bí'í le wa'ă ɲgoo a mbo bo bii a ni mú àtiì noò bə, ta lèə annù nɲɲkonə yii mə a tswə a múm ntoo yì ñsiginə ya a mbo bù.

6 Bè bya mə bi lèntə ní waa tsó bitsyàsə aa, (mə swonə laa nlonə mə kə mbə bo bə bitsyàsə kə ɲgaɲ, kaa ma ya a sí annù tsu a mbo mə bə. Kaa Nwíɲɔɲ à si bə lèntə nyonə aa a ní ɲkìrə yàà). Kaa bo le ɲwa'a annù yì fii yì tsu a mbo mə di'ì.

7 Bo le mbàɲɲè nyə bə mə, bi fà mə ntoo yì ñsiginə ya mə mə gheɛ ni yu a mbo bitɲètə, tsó ajàɲ mə bi le ŋki mfa a mbo Peta mə à gheɛ ni yu a mbo biɲètə aà;

8 (ñlonə mə nù yii mə à le mfa mida'a a mbo Peta mə tá à gheɛ ŋka mfa'a a mbo bàYuda aa, à ki mbə yu mə à fa mida'a mə tá mə gheɛ ŋka mfa'a a mbo bitizi Nwí aà.)

9 Ajàɲ mə Jems ni Cephas ni Jon, bii bi le mbə ntə'ə ndánwí maa noò aa, le nyə ibɔɲ yii mə Nwí à le ŋghìrə a nu bí'í aa, bo le ntigə mfa abo ni mə ni Barnabas ntsa'atə yi'i ghu a ndi'i mə bi'ibo fà'a aa àbo mɔ'ò, ntigə mbeentə mə tá bí'í gheɛ a mbo bitizi Nwí tá bo baɲnə ŋghèè a mbo bàYuda.

10 Annù yïi mæ bo le mbù ñnanşə wa'atə a mbo bi'i aa a bə mæ bi'i ka nlentə ngəñəfumə jii i le tswe a titi ñghòtə aà. A te'è mbə annù yïi mæ mæ le si nanşə ŋwa'atə a ŋghirə.

Paul a le wenə Peta a ala'a Antiokia

11 Nòò yïi mæ Peta à le nzi a ala'a Antiokia aa, mæ le ŋghàantə yi a titi bə ñlonj mæ a le mfè'è ñlaa mæ a le ŋghirə annù a wa'à kù'ùnə.

12 Nlonj mæ mbəñj tá bə bi mo'c bii mæ Jems à le ntoo aa bi zi, à le si jinə bo bi bitizi Nwī. La nòò yïi mæ bə bya le nzi aa, a tigə ñtsu'utə nī waa nlonj mæ à le si bo'c bə bya mæ bi tii nī annù ŋjètə bə aà.

13 Biim bi'i bi mo'c bii bi le mbə baYuda aa bi le nlòginə ñtigə mbagilə tsi'i tsò Peta. Tsi'i Barnabas à le ŋkii ntigə nlòc mæ yu ki bagilə yòñə nī waa.

14 Nòò yïi mæ mæ le nyə mæ kaa ñghàa nyaa ni le ŋwa'à tsinə nlonj annù ññjkonə ntoo yï ñsiginə ya aa, mæ le ŋghàa a mbo Peta a nsi bo, mbetə yi mæ, “Wò yïi mæ ò ni ŋù baYuda ñbanjə ntswe nī ñtswənti yò tsi'i tsò tizi Nwī, kaa ŋki'i tswe aa tsi'i tsò ŋù baYuda, mbə ò tigə ŋgaansə bitizi Nwī mæ bi ka ntswe ntswənti yàà tsi'i tsò baYuda aa mæ akə aa ε?”

BaYuda bo bitizi Nwī ka yï yweənə aa a ñjimə àbiinti

15 Bi'inə bii mæ bi'inə ni baYuda bi jwe jwe, kaa ŋki'i bə “ŋgəñghirənnù jii bi, bitizi Nwī” bə,

16 bi'inə zi mæ Nwī a ghirə annù ŋù a tsinə a nsi mi'i yu ntsya aa tsi'i a ñjimə àbiinti a nu Yesu Kristo. Kaa bi si aa ñjim ŋghirə ñnnù jii mæ nòñsə a lòc aa tsyà. Bi'inə ki mæ mbii Kristo Yesu mæ tá Nwī a ghirə ñnnù jii'inə tsinə ntsya aa a ñjim àbiinti a nu Kristo, kaa ŋki'i bə aa a ñjim ŋghirə ñnnù jii mæ nòñsə a lòc aa tsyà. Nlonj mæ bi'inə zi mæ kaa mbə bi wa'à ghirə mæ tá ñnnù ŋù tsinə a nsi mi'i Nwī ntsya aa a ñjim ñnnù jii mæ nòñsə a lòc aà.

17 Ajàñ yïi mæ bi'inə lòc mæ tá ñnnù jii'inə i tsinə ntsya a ñjim àbiinti a nu Kristo aa, mbə bi yə mæ bi'inə ki mbə aa ŋgəñghirə ñnnù jii bi tsi'i tsò bitizi Nwī, a tigə ñdi'i aa mæ Kristo àà ŋgəñjàfà'á ñnnù jii bi aa ε? Kaa mbə a wa'a mæ aa ajàñ bə.

18 Mbə mæ bu nlòginə ŋka mbəc nī nòñsə wa mæ á le mfoð ñsa'a tsi'i mæ aa, boñ mæ aa di'i ibiinu gha aa tsi'i tsò ŋù yïi mæ a wò nòñsə.

19 Nlonj mæ, ntsya a ñjim nòñsə, mæ leè ŋkwo a mbo nòñsə mæ mbə mæ tswənti a mbo Nwī.

20 Bi leè ŋkweentə gha a ati bəñnə bəñnə bi'i Kristo, kaa si mæ bə mæ mæ bù ñtswe nī ntswənti yà, à ni Kristo mæ a tswe ntswənti a múm nu mæ. Ntswənti yïi mæ mæ ki ntigə ntswe ni yu a múm ñjyānu aa, mæ tswe aa a múm àbiinti a nu Mu Nwī yïi à le ŋkòñə gha, mfa ibiinu yi ñlonj ŋkwitú ghá aà.

21 Kaa mæ si aa ibəñ Nwī wa bwesə, ñlonj mæ bi bə ki ghirə tá ñnnù ŋù aa ntsinə a nsi mi'i Nwī ntsya aa a ñjim nòñsə boñ Kristo à le ŋkwo aa a atú àdàñə dàñə.

3

Annù nyu'unə nòñsə bo annù àbiinti

1 Woe, itirè baGalitia! A ghuu aà a fùmsê wò aa ε? Tigè bi leè ñnanşə ŋke'ənə a mbo bù nî ñsi nî ñsi a laa, ajàn mə bi le ŋkwèentə Yesu a ati bāŋnə bāŋnə aa ε?

2 Nî læə mè betə ghuu tsi'î nî àbetə yûlà. Nî le ŋkwèrə Azwî Nwî ñyoŋə aa a ñjim ajàn mə nî le si ghìrə innù jîi mə nòŋsə a lòò aa kè nî le ŋkwèrə ñyoŋə a ajàn yîi mə nî le nyu'u ntoo yî ñsiginè ya mbii aa le?

3 Nî laa ñjantè bə laà aa ε? Nî le ñlòginə annù a múm Azwî ñtigè ñlòò mənşə a múm ñjyānu aa mə akə aa ε?

4 Innù jî ghà'atè jîi nî le nyə aa, i tsya aa àdāŋə àdāŋə aa ε? Mbə a bə yîi mə i tsya aa adāŋə dāŋə boŋ,

5 Nù wa yîi mə a fa Azwî yi a mbo bù, ŋkii mfa'a nî innù jî yēyerə a titi bù aa, a fà'à aa ñloŋ mə nî yu'unə nòŋsə kè ñloŋ mə nî yu'ù ñtoo yî ñsiginè ya mbii aa ε?

6 Nî wa'atə annù Abraham. “A le ñniŋ ntii yi a nu Nwî, Nwî a tigè ñlògə yi tsi'î tsò nù yîi innù ji i tsinə a nsi mi'î yu.”

7 Ma mùu ajàn nî yə mə àa bə bii mə bi tswe nî àbiintii aa mə à ni boo bi Abraham.

8 A mbii mbii ñaghàà ni Nwî nî le ŋghìrè a ñanşə ñlaa mə Nwīŋgòŋ à ka yî ghìrə tâ innù bitizi Nwî tâ i tsinə ntsya aa a ñjimə àbiintii. Nwî à le ŋkà'à a mbo Abraham a mbii mbii ñswoŋ mə, “Mə ka yî tşyà a ñjim wò i ñiŋ mbooŋə a nu bə bi itoò i tsimè.”

9 Ajàn mə Abraham à le ntswe nî àbiintii Nwīŋgòŋ a ñiŋ mbooŋə ghu nu aa, nù ñtsin yîi à tswe nî àbiintii aa, Nwīŋgòŋ àa kii ñiŋ mbooŋə ghu nu tsi'î maa ajāŋə.

10 Bè bii mə bi te'ε atú yaa a ŋka mfà'a bə annù yîi mə nòŋsə a lòò aa, bo tswe aa a múm ñdòò, ñloŋ mə bi ŋwa'anə a mum aŋwà'anə Nwî mə, “Ñdòò a atu nù yîi mə kaa à si a múm innù jîi mə bi ŋwa'anə a múm aŋwà'anə nòŋsə aa tsi'î tsim lwi'î, kaa wa'à kii ŋghìrə aà.”

11 Tsitsòŋ a laa mə kaa mbə innù nù i ki'î tsinə a mbo Nwî ñyoŋə aa a ñjimə ajàn mə a yu'unə nòŋsə. Ñloŋ mə bi ŋwa'anə a múm aŋwà'anə Nwî mə, “Nù yîi mə innù ji i tsinə ntsyà a ñjimə àbiintii aa, à ka yî tswe ntii.”

12 Là kaa nòŋsə kaa à si a nî ànnù tsu a ŋghìrə nî àbiintii tşwé. Bi baŋnə ŋwà'anə aa bə mə, “Nù yîi mə a ghìrə innù tsim a ajàn mə nòŋsə a lòò aa, à ka yî tswe ntii i tsyà aa a ñjim nòŋsə.”

13 Kristo à leè ñtsu'u atú yî'inè a ni ñdòò nòŋsə ya a atu bi'inè, a ajāŋə mə yumbəŋ à le mbəŋ ntigè ñdòò ñloŋ ŋgaa yî'inè aà. Ñloŋ mə bi ŋwa'anə mə, “Ñdòò a atu nù ntsim yîi à jəŋnə a atu ati aà.”

14 Kristo à le ŋghìrə ma yú aa mə mbooŋə ya yîi mə Nwīŋgòŋ à le ŋkà'à a mbo Abraham aa, tâ bi fa a mbo bitizi Nwî ntsya a ñjim Kristo Yesu. Tă tâ bi'inè tigè ntsya a ñjimə àbiintii ŋkwèrə Azwî Nwî ya mə Nwīŋgòŋ à le ŋkà'à aà.

Nòŋsə bo bi innù jîi mə Nwî à le ŋkà'à aà

15 Bilim bâ læə mè ləgə a figə a nî ànnù nù mèsòŋə, kaa mbə bə biine annù, ŋwarə akàà ghu, bəə boŋ kaa mbə yî mò'ə a wa'ă annù ya kwensè kè ŋku'usə.

16 Nwĩngɔŋ à le ñkà'a innù jya aa a mbo Abraham bo bì a mbo mú yĩ à le mfɛ'è ghu ngwɛ'è aà. Kaa aŋwà'ànə Nwĩ a sì swonɔ aa mə, “bo bì a mbo bɔɔ bi” a ndi'i mə à ni bə bi nnɔɔ. Bi bəŋnə ñghaa annù aa nlonɔ ñù yĩ m̄fùurə, “Bo bì a mbo mú ghò”, ñù ma ghù a bə aa Kristo.

17 Annù yĩ mə mə swonɔ aa a bə aa mə, Nwĩngɔŋ à le ñwàrə akàà bo Abraham, ñka'a mə yu ka ləə akàà yā. Nòŋsə wa mə bi le ñka ñghirə aa, le boŋ ilòo i tsyà mə ñkhi ji nikwà ni m̄ghum mi ntarə aa, kaa mbə a k'i i ñgi'i wa ni àkàà ya ta, m̄bwesə ñkà'à Nwĩ.

18 Nlonɔ mə mbə a bə yĩ mə Nwĩ a fa njoo a mbo bə nyonɔ aa nòŋsə, boŋ kaa à si aa ñkà'à yĩ ya bú nyonɔ. Lá bĩ'inə zi mə Nwĩ a fa njoo nyòŋə aa a ñjĩm ñkà'a ya mə à le ñkà'à a mbo Abraham aà.

19 Ifà'à nòŋsə i tigə mbə aà àkə aa ε? Bi le ñkù'ùsə nòŋsə aa mə tá à ka ñghirə tá bə aa nzi innù jĩ bĩ, a k'i n̄tswe n̄i n̄tswe ñghɛɛ nywe'e wa noò mə nu Abraham wa yĩ mə ñkà'a ya i le n̄tswe nlonɔ ñgaà yĩ aa à ka zĩ aà. Bi le si fa nòŋsə waa a mbo bangel ñù m̄sɔŋ a tigə n̄təə a titi bangel bo bì bə.

20 Lá kaa bi si ñù titi bu nlòò ñlonɔ mə annù ñkà'a ya aa a ghìrə ñù yĩ m̄fùurə, Nwĩ yĩ mə a ghìrə aa a bə aa tsi'i yu yu yĩ m̄fùurə.

Nji'i annù yĩ nòŋsə à tswe ghu aà

21 A tigə ñdi'i aa mə nòŋsə a ligitə aa ñkà'à Nwĩ aa ε? Njan, kaa a sì ma aa ajàn bə. Nlonɔ mə à laa bə mə nòŋsə mbə a ghìrə bə tswé bitii bə boŋ mbə bi ghìrə ànnù bə a tsinə n̄tsya a ñjĩm nòŋsə.

22 Lá aŋwà'ànə Nwĩ a swonɔ mə mbĩ n̄tsim i tswe aa mum m̄dà'à mi innù jĩ bĩ. Maa ajàn m̄təŋnə mya m̄ii mə Nwĩ à le ñkà'à, n̄tsya a ñjĩm abiintii a nu Kristo Yesu aa, bi fa aa a mbo bə bii bi bii aà.

23 Mbɔŋ tá noò àbiintii wa zi, nòŋsə à le m̄fi y'i'inə tsi'i tso ñgǎŋtsan, nyu'utə n̄i noò wa yĩ mə bi le ñghirə annù abiintii a fe'è ñlaa aà.

24 La a bə mə nòŋsə à le si bu'utə n̄i y'i'inə m̄boŋ tá Kristo à yĩ nzi. Mə tá bi tigə ñghirə tá ànnù y'i'inə tsinə a nsi mi'i Nwĩ n̄tsya a ñjĩm àbiintii.

25 Tsitsɔŋ, àjàŋə annù abiintii a zĩ m̄ə aa, kaa bĩ'inə sì bú n̄tswe aa a nji'i mikòrə nòŋsə.

26 Nlonɔ mə a mum Krito Yesu, bù bitsim tigə mbə aa bɔɔ bi Nwĩ n̄tsya a ñjĩm àbiintii.

27 Nlonɔ mə bù bitsim bii mə bi le mmurə ghuu a ñki a mum Kristo aa, n̄i m̄à'à m̄ə Kristo a nu bù.

28 Kaa kwensə à sì a titi ñù baYuda bo bitizi Nwĩ bú n̄tswe. Kaa kwensə à sì a titi abù'u bo ñù yĩ à sì bù'u bə aa bú n̄tswe. Kaa kwensə à sì a titi ñumbàŋnə bo m̄angyè bú n̄tswe. Nlonɔ mə bù bi tsim n̄i tigə mbəə ñù yĩ m̄fùurə a mum Kristo Yesu.

29 Mbə a bə yĩ mə n̄i ni bə bi Kristo, bəə boŋ n̄i bə aa bɔɔ bi Abraham, mbə bijibindá bi, ajàn mə Nwĩ à le ñkà'à aà.

4

1 Lá, ñjinda yĩ mə à bürə ni m̄ŋkhə aa kaa si b̄ŋtə n̄tsya abù'u ka mə njoo taà yĩ tsim i ni ji aa,

2 ñlonɔ mə à tswe n̄i n̄tugitə yĩ a lentə nii bo bì ñù yĩ mə a lentə njoo ji jya i ywe'e noò wa yĩ mə taà yĩ à le nləə mə bi kaa fa joo jyā tsim ghu mbo aà.

³ Aâ àjàn yîi a ki mbə ni bî'inè aà; nòò yîi mə bî'inè le mburə bônkhə aa, bî'inè le ŋki mbə ibù'ù a mbo izwî jîi mə i le si sa'a mbi aà.

⁴ Lá nòò à leè ñnanşə ŋku'u, Nwî a too Mú yî, mànşyè a jwé yi, njwe yi aa múm nòşsə,

⁵ mə tá à zi ntsu'u atu bə bîi mə nòşsə à le si bu'utə waa, mə tá Nwî à tigə nłogə yî'inè ni bɔɔ bi.

⁶ Tsítsòŋ, a ndî'i mə ni ni bɔɔ bi, Nwî à tòò mə Azwî Mú yî a kuu a mum mîntîi bù ñtigə nyə'ə ni mə, "Taà! Taà ghà!"

⁷ Ma mùu ajàn, ò tsya mə a nşim Nwî kaa wa'ă abù'ù bú mbə, ñtigə mu, mbə yîi ò ni mu aa, ŋki ntigə mbə aa ñjîndá.

Ajàn mə Paul à le si wa'a innù ñlonş ŋga ba Galatia aà

⁸ Wa nòò yîi mə kaa ni le ŋwa'ə Nwî zi aa, ni le mbə aa ibù'ù a mbô izwî mbi jù jîi kaa sî bînwî bə aà;

⁹ la tsítsòŋ mə ni zî mə Nwî aa, kə mə Nwî à zî mə ghuu aa, mbə ni tigə mbu ŋka nłɔɔ mbú mbîi ŋghèè a mbo izwî tí àdà'ə jya mə i ka nsa'a ghuu aa mə akə aa é? Ni bù nłɔɔ a mbə ibù'ù jya aa é?

¹⁰ Ni ba'atə nłəə nî ñjwi, bîsàŋ, bînòò, bo bî ìlòò!

¹¹ Mə bɔ'ɔ mə mə le ŋghènsə noò ghà nfa'a a atu bù aa tsi'î àdàŋə dàŋə.

¹² Bîlîm bá, mə bu'ù mbə a mbo bù, ni bə tsó mə, maa ŋghə mə tigə mə ŋki mbə tsi'î tsó bù? I yî ywe'e tsítsòŋ, kaa ni sî annù a mbo mə fânsə.

¹³ Ni zi mə a le ŋghîrè nighòò mə mə swonş ntoo yî ñsigîñə ya a mbo bù wa noò ñtsyàmbîi.

¹⁴ Ka mə annù nighòò ya ya a le mbəŋ ntigə akwà'ànə a mbo bù aa, kaa ni le ŋwa'ə gha ka nfoonsə kə ñts'a'a, ni le mbàŋnə ñkwərə gha tso angel Nwî, kə tsi'î tsó Kristo Yesu yumbəŋə.

¹⁵ Maa nòò ni le si nanşə ndoritə a nu mə, nîdorə mà nya ni ghèè mə aa fə aa é? Mə nî àyəfə mə ni le mbaa nzi ntwè'e mi'î muu boŋ ni le ntwè'è mfi'î mfa a mbo mə.

¹⁶ Mə tigə mə mbə aa ŋgàŋkibàá ghùù ñlonş mə mə swòŋə ànnù nîŋkonş a mbo bù aa é?

¹⁷ Bə bya bi tîi nî ànnù yuu mbwe'esə aa ghuu mə ni bii nşim yàà, kaa wa'a lòò aà ŋghîrè ìbòŋ a nu bù, bi lòò aà mfaàtə yî'inè, ta ni tîŋə mbeentə waa.

¹⁸ A bəŋə a ŋka ntîi a nî ànnù ŋú mə mbə bi ti lòò aa ŋghîrè ìbòŋ ghu nù, a ku'unə a ŋghîrə ma la aa a ŋgòŋ bînòò bîtsîm, kaa kî'î aa tsi'î noò yîi mə mə tswe bî'inè aa bə.

¹⁹ Bɔɔ ba bii mə kòŋə aa, mə tigə mbə aa tsó mànşyè yîi mə à tsigə mu aà, ñyu'u nî ñyanə nywe'e nòò yîi mə bù ka yi tigə tswe ni màrə Kristo aà!

²⁰ Mə yè'ətə mə boŋ mə laa ntswe bî'inè tsítsòŋə, tá zi ajàn yîi mə mbə mə kwensə ñjî yà, ñlonş mə átù ya a buurə ñlonş ŋgaà yùù!

Alènsə Hagar bo Sarah

²¹ Swonş ni ghá, bù bya bii mə ni lòò mə nòşsə ka mbu'utə ghuu aà, ni yu'u annù yîi mə nòşsə a swonş aa é?

²² Bî ŋwa'anə mə Abraham à le ntswe ni bɔɔ mbàŋnə bi baà, yî mò'ɔ a bə mú àbù'ù, yî mò'ɔ kaa a wa'ă mú àbù'ù bə.

²³ Bi le njwe mú àbù'ù wa aa tsi'í ajàṅ yíi bi jwe bɔɔ bitsimè. Lá mu mánḡyè wa mæ à le wa'á abù'ù bæ aa, bi le njwe nyoṅə aa ajàṅ mæ Nwí à leè mfoo ṅkà'á aà.

²⁴ Bi figinè aa annù ní ànnù bânḡyè ma bú. Bânḡyè ma bú bi baa bæ aa ikàà ji baà. Yí mífúùrè à lò aa a nta'a Sinai, ñjwe ní bɔɔ bíi mæ à ní ibù'ù aa. Mánḡyè ma ḡhú a bæ aa Hagar.

²⁵ Hagar à tæə aa a ní ñta'a Sinai wa a ala'a baArabia, ntsusə aa Yerusalem tsítsɔṅ yíi à tswe a ndâbù'ù bo bí bɔɔ bi aà.

²⁶ La Yerusalem wa yíi a tswe a aburə aa, kaa à si a ndâbù'ù tswé, aa yu mbə ndè yi'inè.

²⁷ Nloṅ mæ bi ṅwa'anə mæ,

“Ka ndoritə mbá áfirə mánḡyè yíi kaa à leè wa'á jwe aà.

Lòḡinə ṅka ntɔṅnə mba wó yíi mæ ò leè ṅwa'á mu tsigè ṅyu'u nyanə aà; ñloṅ mæ bɔɔ bi mánḡyè wa mæ bi le si mmè'enè ní ghu aa, bi ḡhà'á mə ñtsyatə bɔɔ bi mánḡyè wa yíi mæ à yò'ɔ ntswe a ndândoo aà.”

²⁸ Tsítsɔṅ, bɔɔ bi maà, bí'inè, tsi'í tsó Isaac, bæ aa bɔɔ bíi mæ Nwí à le ṅkà'á aà.

²⁹ A kí mbə tsítsɔṅ aa tsi'í a ajàṅ mæ a le mbə maà noò aà. Mu wa mæ bi le njwe tsi'í a ajàṅ mæ bi jwe bɔɔ aa, à le si tso'ɔ akòrə mu wa mæ bi le njwe ñtsya a ṅjím mìdá'á mí Azwí aà.

³⁰ La ñḡhàà ní Nwí ní swonə aa mæ akə aa ɛ? “Furə abù'ù mánḡyè ya bo mú yí wá. Wa mú àbù'ù wa mbə bo mu mánḡyè wa mæ à si abù'ù bæ aa wa'á nda jí.”

³¹ Ma mùu ajàṅ bɔɔ bi maà kaa bí'inə si aa bɔɔ bi abù'ù mánḡyè bə, bí'inè bæ bɔɔ bi mánḡyè yíi kaa à si abù'ù bæ aà.

5

Kaa mu Kristo à si abù'ù bú mbə

¹ A ṅḡhèe a ní ànnù mbə àbù'ù, Kristo à kètə mə mánḡkírə mí abù'ù a nu bí'inè, mæ tá bí'inè tsuu ibù'u bú bæ. Bí'inè tæə ntií ntsuu bú lòḡə ikə'ɔ abù'ù i ñiṅ a tɔṅ bí'inè.

² Yə ní, mə Paul, mæ swonə a mbo bú mæ ní bæ mà'átə mæ tá bí ñetə ḡhuu, bæə boṅ kaa Kristo à sɪ ḡhuu ní ànnù tsu burə ṅkwetə kwetə bə.

³ Mə ku'usə mbù nswonə a mbo bú mæ ṅù ñtsim yíi à ḡhèe bí ñètə yí aa, à tswe ní ñləə nòṅsə wa tsi'í ñtsimè.

⁴ Bú bya mæ ní lòò mæ tá ànnù yuu a tsinə bu bí Nwí ñyoṅə bæ a ṅjím nòṅsə aa, ní kwyenè mə ḡhuu bu bí Kristo, mfe'ɛ ḡhuu a múm ibɔṅ Nwí.

⁵ I ḡhèe ní bí'inè, bí'inè bæ mæ Nwíṅḡòṅ à ka ṅḡhìrə innù jí'inè tsinə i tsya a ṅjím mìdá'á mí Azwí yí, nyoṅ a ṅjímə àbiiintii yí'inè.

⁶ Nloṅ mæ a mum Kristo Yesu, kə bí ñètə ṅú, kə bí wa'á yí ñètə boṅ kaa ma yá à sɪ ní ànnù tsu tswé. Annù yí tinsə à laa mbə àbiiintii yíi mæ a fà'á ñtsya ní a ṅjímə àkòṅnə.

⁷ Ní kí si ḡhìrə tsi'í siginè a tigə mbù kíṅə wo ṅkíṅə ḡhuu mæ ní tsuu annù níkoṅ kí yu'unə aa le?

⁸ Kaa ajàṅ mæ bí tswé ñmòntə juu aa, kaa sɪ Nwíṅḡòṅ mæ à le ntwonə ḡhuu aa tswé.

⁹ Bí'inè zì mæ mbè'è àbaa i bæ tsi'í mu líi mbaṅnə mbè'è ṅkyá àbaa ñtsimè.

10 Mè nànsə bii mə, a ni ikũm Mmà'àmbi kaa ni ka wa'ă annũ ñũ dān bii ntsyātə yā. Tā isa'a Nwĩ i kuu a nu ñũ wa mə a fa ñgi'i a mbo bù aà, kə ñgān à laà ñtɛ'e mbə aa wo.

11 A ñghɛɛ a nĩ ñgāá yà bilĩm bā, mbə mə ghɛɛ nĩ mbĩĩ bu ñka nswonə ni mə annũ ñɛtə bə à ni annũ yĩ mə bi tswe ni ñghirə, bonj baa bũ tigə ki tso'ɔ akòrə ya aa a ya? Mbə a bə maa ajān bəə bonj ànnũ yĩ mə mə swonə annũ ñlonə abāñnə àbāñnə Kristo aa, kaa à ka wa'ă ñgi'i bù mbə.

12 Mə kōñtə mə bə bya mə bi fa ñgi'i a mbo bù aa, tā bĩ nānsə tsetə idigə nũ jyaa.

13 Nlon mə Kristo à lɛ ntwonə ghuu mə ni fɛ'e a ndābũ'ù mbā bilĩm bā. Lā ni tsuu tigə lɔgə abwarə mà ya a ñka ñghirə innũ ñjyānu ghū. Tā ni bāñnə ntsyā a ñjĩm akōñnə ñka mfa'a ni a mbo bù ni bù.

14 Nlon mə mbə bi lwensə nōñsə wa ñtsim ni ñighāà nĩ fùùrə mə, “Ka ñkōñə ndĩm ghò tsi'ĩ tso' ajān mə o kōñ ibiĩ nũ ghò aà.”

15 Mbə ni bāñnə ñka nloontə nĩ ghuu, ñkii nłəənsə ghuu bu ni bù, nāà ñtsyəsə ghuu bonj nāa bwɛəsə ghuu bu ni bù.

Annũ Azwĩ bo annũ ñjyānú

16 Annũ yĩ mə mə swonə a mbo bù à ni mə, ni ka ntəə akòrə nizĩ yuu a múm Azwĩ tā ni wa'ă kà ñghirə aa bə ñnnũ jya mə ñjyānú yùũ i yə'ətə aà.

17 Nlon mə innũ jii mə ñjyānu i yə'ətə aa, i tonə bo bi innũ jii mə Azwĩ a yə'ətə aà. ñnnũ jii mə Azwĩ yə'ətə aa, i kii ñtonə bo jii mə ñjyā nu yə'ətə aà. Nlon mə, ñjyānu bó Azwĩ tswe aa tso' ñgāñkibāà, ñkijə nòo mə ó wa'ă annũ tsu ka ñghirə yii o lɔɔ ñghirə aà.

18 Lā mbə Azwĩ Nwĩ a ka ntsyasə nòo, bonj kaa ó sɛ aa a ñji'i mikòrə nōñsə bú ñtswe.

19 ñnnũ jii ñjyānu i ghirə aa i laà: Mbə annũ ajirə, mbə annũ nsij, ìbuurənnũ,

20 innũ mmii mĩñkobə, ñnnũ bĩsòrə, kībāà, àyòñ, àghə'ənə, àlwĩntɔñ, annũ nłɔɔ tsi'ĩ àyoo annũ, annũ nyātə bə, annũ a ntswe a ñjĩm ñjĩm,

21 ñghə'ənə ñjoo bə, annũ nno mbaanə, annũ ntii a ñiji bó mbuu innũ ma jú. Mə bù ñwa'asə nĩ ghuu tso' ajān mə mə lɛɛ nfoo ñwa'àsə a mbĩĩ aa mə, bə bii bi ghirə ijāñ innũ ma jú aa, kaa baa yĩ wa'ă a múm ànnũ nifò Nwĩ kuù.

22 Lā fintà fi Azwĩ Nwĩ bāñnə mbə, àkōñnə, mbə nidorə, mbə mbɔɔnə, àtāñntii, àbōñntii, ñghirə ñnnũ jĩ siginə, ñka mfa'a ni ñtĩĩ ghò tsim,

23 ñka mbɔnə, nĩ ñtswā ìbĩĩnu. Kaa nōñsə yĩ dān yii a tuu ma jú ñnnũ aa kaa à sɛ bə.

24 Bə bii à ni bĩ Kristo aa, bi kwèèntə mə ñjyānú yàà a ati bāñnə bāñnə bo bi ñgōñ innũ tsim jii i lɔɔ ñkii nyə'ətə aà.

25 Tso' mə bĩ'inə tswe ntswèntii yĩ'inə a múm Azwĩ aa, tā akòrə nizĩ yĩ'inə á ki ntswe a múm Azwĩ.

26 Tā bĩ'inə tsuu nĩ annũ ñjɛɛ nu tswe, ntsuu ni mĩntɔñ nĩ'inə bĩ'inə bĩ'inə ki twebə, ñtsuu njoð jĩ'inə bĩ'inə bĩ'inə ki ghə'ənə.

6

1 Bilim bā, mbê nù yí mò'ò a titi bù a ka nghirè annù yí bi, bù bii mē nì nanşə ntswe nì Azwī Nwī aa, nì tsisè yí a nì mánjì yii mē à bònə. Nì ti ghirè nì kì ñka ntsyesè nì ghuu mb'i bi kì ñkwa'anə ghuu.

2 Nì ka ñkwetə ghuu bu nì bù nì àbè'è tá lwensə nòşsə Kristo.

3 Nlon mē mbə nù tsu a titi bù a wa'atə mē yu nì àyoò tsu la mbanşə mbə ayoo adanə danə bon a bwe'esə aa tsi'i ibi nù yí.

4 A ku'unə mē tá nù yí mò'ò yí mò'ò tá à lentə ifa'á yí, belə mē i bon bon mbə a ká ntərə nlon ifa'á yí wá, lá kaa ñki'i kà mfiginə bə bo nù yí mò'ó.

5 Nlon mē nù ntsim à tswe nì mbè'e yí yii a bè'è aà.

6 Tá nù yii mē bi di'i nighàà ni Nwī ghu mbo aa, tá à kii nyatə nì ñjoo jì siginè jii mē à tswe nì ju aa, mfa nì jì nù wa mē a di'ì nii aà.

7 Nì tsuu ibiinù ghuu ki bwe'esə bē. Wa mbə nì wa'á Nwī bwe'esə. Nù ntsim à ka yí fù'ù aa àyoò yii mē à bè aà.

8 Nlon mē nù yii mē a bè nlonə aa nyánù yí aa, àa yí kii fù'u niwo a múm ñjyá nù yí. Tá nù yii a bè nlonə aa Azwī aa, tá à fu'u ntswenti yii mē à lwī'i nñkonə aa a mbó Azwī.

9 Tá bi'inè tsuu ki kaa a nghirə ibon bē, nlon mē nòò à ka yí kù'u tá bi'inè fu'u mē mbē bi'inè tsuu bərə.

10 A ku'unə mē ajən mē bi'inè tswe nì àbwarə aa, tá bi'inè ka nghirə ibon a mbo bē bi tsim, lá ñnanşə ñka nghirə a nu ngəngwè'è ji'inè a múm àbiinti.

Nighàà ni Paul nì tinsè nii à lwī'isə ghu aà

11 Nì yə ajənə mē mē nanşə ñjwà'anə yuà àdìgè àjwà'anə tsi'i nì àbò ya nì mi'i mi àjwà'anə mí fənķə aà.

12 Bè bya mē bi lóo ndi'i nu, ñgaansə nì ghuu mē bi ñetə ghuu, tá ki kwèe nti waa a nì minnù mi nyánu aa, bi ghirè maa ajən aa mē tá bi tsuu akórə yaa ki tso'ò nlon annù ati abənşə àbənşə Kristo.

13 Nlon mē, tsi'i bè bya mē bi leè ñetə waa laa, kaa bi si a nòşsə yu'unə. Bo bənşə ñlòo mē tá bi ñetə ghuu aa tá bo ka ñee nù yàà mē nì yònə nòşsə ñjyánu mà ghú.

14 A nghèe a nì mē, kaa mbə mē te'è wa'á nù yà ka ñee, mē mbə tsuu bə aa nlon aa ñgaa ati abənşə àbənşə Mmà'ambí Yesu Kristo, yii mē bi leè ñkweentə mbi ghu a mbo mē, ñki ñkweentə gha ghu a mbó mbí aà.

15 Nlon mē kaa annù ñetə nù à sí ayoo tsu bē, annù ti ñetə nù kaa k'i'í ayoo tsu ki mbə, a bənşə mbə ajən yii mē Nwīngòr à bu nanşə njoo i tigə mbə jì fii aà.

16 Tá mbəonə Nwī nì ñko mliñnə Nwī, tá i tswe a mbo nù ntsim yii mē à zì akórə nì zì yí nyonə nì ma ghuu nòşsə aa, ñki ntswe a mbo baIsrael bē bi Nwī.

17 Tsitsón tá nù tsuu ñgi'i a mbo mē bú ki fa, nlon mē mē tswe nì àwenə Yesu a nu mē.

18 Tá ibon Ngənmà'á yí'inə Yesu Kristo tá i tswe a mbó àzwí yuu mbá bilim bā. Amen.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaEFESO

NJ'I'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yŷ aa a lɛ ɲɲwà'ànɛ Paul wa noò yŷi mɛ a lɛ ntswe a Roma tsò ɲgàɲàtsaɲ aa, ntoo a mbo baEfeso. A ntoo yŷi ñsigìɲè a mbo baEfeso aa a lɛ mfòò ñswonɲ Paul yumbɔɲè (ffà'à 18.19-21). Paul à lɛ ɲki ntoo aṅwà'ànè ma yŷi aa a mbo ñghòtê ji mɔ'ɔ a mbù'u Asia a idigè jŷi mɛ Paul à lɛ ɲki mfa'a ghu a nŷi iloo ji tarè a ni nòò yŷi mɛ a lɛ ɲghèè akòrè nitèə yŷi a ywe'e ji tarè aà (ffà'à 19.1-20.1,20).

Ataɲtè yŷi mɛ Nwŷi à lɛ ntswe ni yu nlonɲ mbi yŷi aa a bɛ aa mɛ akè aa ɛ? A múm aṅwà'ànè yulà, Paul à fi'isɛ ataɲtè yŷi mɛ Nwŷi à lɛ ntaɲtè nlèə a ɲgu'u nlonɲ mbi yŷi bo bè bŷi à ni bi aà.

A nŷi aṅwà'ànè ma yŷi Paul a ghìrè bi yè àkòɲnè Nwŷi nŷi ibòɲ yŷi; ñswonɲ mɛ Nwŷi a yweensè bè aa nlonɲ ibòɲè yŷi a nŷim àbŷiintŷi yaa (2.6-10). Tsò mɛ Nwŷi à kòɲə wa a múm Kristo, ñyweensè waa aa, a ku'ùnè mɛ tá bo ka ɲgha'asè Nwŷi (1.6,12), mma'atè ntswèntŷi yàə yŷi ñlwèn ya ɲka nzi nŷi àkòrè nŷi yaa tá ku'unə a nŷi ntswèntŷi yŷi mfiŷi ya mɛ bo tswe ni yu aà (4.1-6.20). Paul à naɲsè lògè noò ɲghaa nlonɲ Kristo nŷi ñghòtè, ñdánwŷi yŷi mɛ Kristo à ni ɲgò'ò nŷi buu (2.19-22) ɲki bɛ atu aà (4.15,16). Ñghòtè ì nŷi mbè nŷi Krito, ɲgàɲmbŷi Kristo tsim i bè idigè nu jŷi mɛ i tsuginè ghu, mbè ndámá'anwŷi, Nwŷi a tswé ghu (1.23; 4.25; 5.23,30). Nwŷi a tsyà aa a nŷim ñghòtè ndi' i ni midá'á mi bo mŷisyé mi mŷisimè (3.10). Kristo à tswe a mbò ñghòtè aa tsŷi' tsò ñdoò à tswe a mbò ɲgwé yŷi aà, mbè aa ñgha'á ni (5.22-32).

Paul à ki ɲghàə nlonɲ annŷi mbòonsè. Ataɲtè Nwŷi yŷi mɛ a lɛ ntaɲtè mbɔɲ naɲsè mbi aa a bɛ mɛ yu ka boonɛ ɲjòò tsim a aburè bo a nsyè. A lɛ ntaɲtè mɛ yu tsu'u atu bè bŷi mɛ bi bŷi Kristo aa i ghìrè waa ni boò bi, i tsyà nŷim Kristo i boonɛ bè bŷisim, baYuda bo bi bŷizi Nwŷi i ghìrè bi tinɲ ɲŷi yŷi mfiŷi yŷi mfùrè. Kristo, a nŷim nŷiwo yu a boonɛ bè bo bi Nwŷi, ɲghìrè bi tswé nŷi mbòonè (1.10-18). Ìnnù tsim jŷi mɛ ñghòtè ì ni ghu aa i di' i aa mɛ ì nŷi mbòonsè, ibiinu yŷi Kristo à ni átu aà, ñda yŷi mɛ Kristo à ni ɲgò'ò nŷi buu aà, ibiinu yŷi fùrè, annŷi mmurè bè ɲki yŷi fùrè, annŷi àbŷiintŷi yŷi fùrè, 'Mmà'àmbŷi yŷi nŷifùrè, Nwŷi ni Tà yŷi nŷifùrè (4.3-6).

A nŷi ñnnù ma jŷi tsim, Paul a ghìrè mɛ tá bè bi Nwŷi bi yè midá'a mŷi à nŷi myaa a múm mbi yŷi bo to bo bi àdà'a izwŷi jŷi bi aà (1.19; 3.20). A mmà'a ntsyà, bo tswe nŷi mbòonsè waa, i zi midá'a mi Nwŷi mŷi mi fà' a a nu bo aa, i zi mɛ bo tswe bo bi Kristo a aburè, ntswe nŷi ñnaɲsè nzi ɲwe'è ɲjoo ntsò Nwŷi jya i tsimè i ki tsà'atè nŷi Nwŷi binòò bŷisimè (6.10-18).

Nŷi yatè aṅwà'ànè yŷi aa laà:

1. Nŷi'ŷi annŷi aṅwà'ànè yŷi 1.1-2
2. Kristo bo ñghòtè 1.3—3.21
3. Ntswèntŷi yŷi mfiŷi a múm Kristo 4.1—6.20
4. Ìnnù jŷi mɛ Paul à lɛ nswonɲ a nŷi'isɛ aà 6.21-24

Atsà'atè Paul a mbò ñghòtè

1 Anɔwà'ànè yú a lo aa a mbo mè Paul yíi mē mè ni ngàntoò Kristo Yesu nyonə ní ñkɔŋ Nwĩngɔŋ aà.

Ngheɛ ni a mbo bè bi Nwĩ bii mē bi ki nniŋ m̀ntià myaa a nu* Kristo Yesu aà.

2 Tã ìbɔŋ Nwĩ ní n̄bɔɔnə yíi mē ì lo a mbo Nwĩngɔŋ Taà yí'inè ni Mmà'ambí Yesu Kristo aa, tã ì tswə a mbo bù.

Njoo Azwĩ jii mē bĩ'inè tswə ni ju a mum Kristo aà

3 Tã bĩ'inè ka ngaha'asə Nwĩngɔŋ mē à ni Ta bì Mmà'ambí yí'inè Yesu Kristo aa yíi mē, a mum Kristo, à niŋ mbɔɔnə a nu bĩ'inè a ajàŋə mē à fa njoo Azwĩ i tsim jii mē i tswə a aburə aa a mbo bĩ'inè aà.

4 Mbɔŋ tã bì nanɔsə mbi boŋ Nwĩngɔŋ à tsò'ò mē yí'inè a mum Kristo mē tã bĩ'inè bə bii bə, ñlaa manɔsə ntswe tí àlò'ò a nsi mi'i yu.

5 A múm àkòŋnə Nwĩngɔŋ à le tanɔtə yí'inè ñləə mē yu ghirə yí'inè ni bɔɔ bi a n̄jim Yesu Kristo nyonə a ajàŋə mē à le si lòò ñki ñkɔŋə aa

6 mē tã bĩ'inè ka ngaha'asə n̄i ñlon ìbɔŋə yí yí wè yíi mē à swĩ'i a nu bĩ'inè tí ñdùù n̄tsya a mum Mú yí yíi à kɔŋə aà.

7 A le ntsu'u atú yí'inè ní àləə nú yí, ñghirə Nwĩ a li'inè ìfansənnù jii'inè, nyonə ní ìbɔŋə yí yí wè wá,

8 yíi mē à le nswĩ'í a nu bĩ'inè aà.

9 Nlon mē à lòò mē b̄im̄an̄ji bitsim bo bì m̄itsyè ñghirə bĩ'inè zĩ ànnù alò'òsə yíi a le ntswe ní ànnù yíi a lòò aa, nyonə ní àtanɔtə yí yíi à le ntanɔtə a mum Kristo aà.

10 Àtanɔtə yí a le mbə aa mē nòò à bə yí kɔ'ò kù'u boŋ à ka bòònsə njoo tsim a mum Kristo tsò àtú, njoo jii i tswə a aburə bo bì jii i tswə a n̄syə aà.

11 Nwĩngɔŋ a ghirə innù tsim nyonə aa àtanɔtə yí bó ñkà'á yí. Nwĩngɔŋ à le ntsò'ò yí'i mē tã bĩ'í bə bə bi a mum Kristo ní ñkɔŋə yí, ñlɔginə a n̄lɔginə.

12 Àtanɔtə yí a bə aa mē bĩ'í bii mē bi le mfòò ñka mbe a mum Kristo aa, tã bĩ'í tswə ñka nḡhu'usə nigha'à ni.

13 A nḡhèɛ a ni bù, n̄i ki ntswe a mum kristo, nòò wa mē ni le yu'u nighàà ni ànnù n̄iŋkɔŋ nya mē à ni ntoo yí ñsiginə ya mē i yweensə ghuu, ñniŋ n̄tià ghuu ghu nu aa, Nwĩngɔŋ à le niŋ awenə yí a nu bù tsò mē à le mfa Azwĩ yí Làà yíi mē à le ñkà'à aa a mbo bù aà.

14 Azwĩ yí Làà ya a tigə n̄bə alənsə a ndi'i mē bĩ'inè ka yí kwɛrə ànnù yíi mē Nwĩngɔŋ à le ñkà'à a mbo bè bi aa, ma yú a ghirə a laa mē Nwĩngɔŋ à ka yí tsu'u atu bə bii mē à ni bi aà, tã bĩ'inè tigə nḡhu'usə nigha'à ni.

Atsà'atə Nwĩ Paul

15 Tsò mē a bə laa aa, a ajàŋ yíi mē yù'ù mē àbiintì yuu a nú Mmà'ambí Yesu bo bì àkòŋnə yíi mē ni kɔŋ bə bi Nwĩ bitsim ghu aa,

16 kaa mē si kentə ní ñka mfa mbi'ikə a mbo Nwĩ ñlon nḡaà yùù, n̄tsa'atə ní Nwĩ nḡwa'atə ní ghuu.

17 Mē tsà'atə Nwĩ mē tã Nwĩngɔŋ Ta bì Mmà'ambí yí'inè Yesu Kristo, Ta n̄igha'a, tã à fa ghuu ní Azwĩ yí, tã à tigə nḡhirə ghuu tã ni tswə ni m̄itsyè, ndi'i Nwĩngɔŋ a mbo bù tã ni ku'usə mbù ñzi yí.

* 1:1 A múm ñwà'ànè j̄i m'ò'ò bi swon aa mē, "bii mē bi tswə a Efeso n̄fa'a ní n̄tià waa tsim aà."

18 Mə betə ni mə tã bì ña'a mĩntiì muu tã ni yə ñkà'á yĩ tã zi ñjoo jii mə ni be a ajãñ mə à twòñə ghuu ghu aa, i zi afù'ù yii mə a tswe a mùm mìtəñnə mí wè mii mə à kà'a a mbo bə bi aà,

19 i kii zi mə kaa mbə bi wa'à mida'à mí wè mí wè mii mə mi tswe a mbo bĩ'inə bii mə bĩ'inə bii yi aa figè.

20 Mida'à mí wè ma mú mi bə aa mya mii mə à le nyweensə Kristo ghu a niwo, ñghirè a tswe a mbèè ñikwæe yu ní mà'à a aburə aa,

21 ñnañsə ntsya ñgãñnsa'a mibi, ni ñgãñada'a, ní ñgãñmìtì bo bì ñgãñmbu'utə mibi, ñtsya mikum mìtsim mii bi twonə a nu bə, kaa ñki'ì aa tsi'ì a ni yulà mibi bə, bo bi a ní mibi yii mə i ka yĩ zĩ aà.

22 A kì mē ñniñ ñgòñ ñjoo tsim a nji'ì mikòrə yu, ñghirə mə à tigə nsa'a ñgòñ ñjoo tsim, mibə atu a mbò ñghòtə,

23 ñghòtə i bə ñbìñnù yì, a luu ghu, ñkii ntigə nlwensə ñgòñ ñjoo tsim a ní idigè tsi'ì tsimə.

2

Nlo a ni nìwo ñkuu a mùm ñtswéntiì

1 A ni bù à ghirè ni tswén ñtiì, mə à le mbii aa ni kwo a mùm Azwì ñlon ifãnsənnù juu bo bì ñnnù jì bi juu.

2 Maà noò ni le si yòñə aa ñnnù jì fàa mbi, ñyu'unə ní mfiò yii mə a sa'a izwì jì bi jii mə i tswe a mùm mifə'ə aa, mə i tigə mfa'a ní a nu bə bii mə bi tiì atu a mbo Nwì tsitsəñ aà.

3 Bĩ'inə le ñki mbə aa tsi'ì tsò bo ñtswe ní ñtswéntiì yĩ'inə ñyonə aa ñnnù jii mə ñjyãnú jĩ'inə i lòò, ñjyãnú yĩ'inə bo bì ñmòòntə jĩ'inə i kii ñyè'ətə aà. Maa ajãñ àlwintəñ Nwì a le ntswe a nu bĩ'inə tsi'ì tsò ajãñ mə a kì ntswe a nu ñù mĩsòñə ntsimə aà.

4 Lá àjàñə mə ñko miiñnə Nwì i sè ni nìdènə tswe aa, àkòñnə yi yì wè yii mə à kòñə yĩ'inə ghu aa, a ghirè mə

5 ka mə bĩ'inə le ñkwo ñlon ifãnsənnù jĩ'inə aa, a bù ñghirə bĩ'inə tswé ñtiì bĩ'inə bì Kristo

6 ntigə ññe yĩ'inə ni bò a ndəñ, ñghirə bĩ'inə ni bò tswé ní lèñ a aburə a mum Kristo Yesu

7 mə yu ghirè tá à laa mə, a ní mibi yì mfiì yii mə i ka yĩ zĩ aa, a ka yĩ fa afù'ù ti nìndènə a mùm ìbòñ yu a ñjim àbòñəntiì yi a nu bĩ'inə a mum Kristo Yesu aà.

8 Nlon mə Nwì a yweensə ghuu ñlon aa ìbòñ yi, ñtsya a ñjim àbiiñtiì, kaa à sĩ ñghirə yùù bə, àa mìtəñnə mi Nwì.

9 Kaa à sè bə aa ñlon ifà'á yì tsu bə, mibi'ì ñù tsù à lò ñka ñkwæe ntiì yi.

10 Bĩ'inə bə aa àbofà'á Nwì. A le nnañsə yĩ'inə a mum Kristo Yesu aa mə tá bĩ'inə tswe tswe ntiì a ñka ñghirə ñnnù jì siginè jii mə à leè ñte'è mfoof ntantə nləə mə bĩ'inə ka ñghirə aà.

Ñù yì ñfùurə a mum Kristo

11 Tá ni wa'atə mə à le mbə a noò yì m'ò aa, bi twonə ní ghuu, bĩtizi Nwì aa a ni bĩñjètə, ñyonə aa a ni annù ñjètə bə yii mə à le mbə annù ñjyãnu bi ghirè aa ni mbo aà.

12 Tá ni wa'atə mə, à le mbə maà noò aa, bi yatə ghuu bu bì Kristo, bi fi'isə ghuu kaa ni wa'á bə bi ala'a baIsrael bə, mibə bigiì a ní ikàà jii mə

Nwĩngòŋ à le ñkà'a annù ghu aà. Kaa nì le si wa'à nì annù tsu bē. Kaa ñkì'ì ghuu nì Nwĩngòŋ fàa mbi tswē.

¹³ Lá tsítsòŋ a mum Kristo, bù bya mē à le mbē a noò mò'c nì tswē a ndísyà aa, bì zĩ mē nì bù ñkoontē nì bù a ñjímē àlæ nu Kristo.

¹⁴ Nlòŋ mē Kristo yumbòŋ, à zĩ mē nì m̀b̀òònē a mbo bì'inē. A ghìrē mē baYuda bo bitìzì Nwĩ bo tigē m̀b̀ē bē bĩ fùùrē. A tà mē ñgì'ì nì annù k̀b̀à̀à ya mē a le mbē tsì'ì tsò àwugəndá aà.

¹⁵ A le mbwēsē ǹòŋ̀s̀ē baYuda wa yĩ à le ntswe nì ndì'ì nì b̀ì̀ǹò̀ŋ̀s̀ē aa, mē, a ñjím yu yumbòŋ, yù logē baYuda bo bitìzì Nwĩ i bù tigē ñaŋsē ñgwē'ē bē bĩ fii ghu tá bì tswē nì annù yĩ mò'c bo bo, i tigē ghìrē tá m̀b̀òònē i tswē a titìi bo.

¹⁶ A le mbù m̀b̀òònsē yì'inē bì Nwĩ ñtsya a ñjím ìb̀ì̀nu wa yĩ fùùrē mē à le mfa mbii ñiwo a ati b̀àŋ̀ǹē b̀àŋ̀ǹē ñghìrē mē tá annù k̀b̀à̀à à mē.

¹⁷ A le nzì ñswonē nì annù m̀b̀òònē a mbo bù bii nì le ntswe a ndísyà aa, bo bì a mbo bē bii mē bì le ñkòòntē aà.

¹⁸ Ntsya ghu ñjím, b̀ì̀'ìǹē bitsim, baYuda nì bitìzì Nwĩ, tswē nì m̀àǹj̀i a ñghèe a mbo Tà a múm Azwĩ yì fùùrē.

¹⁹ Ma mùu àj̀àŋ kaa nì sì bigì bē, kaa ñkì'ì batoo d̀àŋ kì mbu mbē. Nì tigē mbē bē bì ala'à yì fùùrē bu bì bē bì Nwĩ, ñkì mbē ñgwē'ēndá Nwĩ.

²⁰ Bì tigē m̀b̀òò ghuu tsò ñda wa nì àtse ñg̀àŋ̀ntoo Kristo, bo bì ñg̀àŋ̀ntoo Nwĩ, tá Kristo yumbòŋ a bē ñg̀ò̀'ò̀ ñ̀b̀ùu nì ndá;

²¹ Tá ñda yá ñ̀s̀ì̀m i yəginē a nu yu M̀m̀à'̀àmbi, ntigē m̀b̀òònsē ñkwe, ñghèe nì ndámá'anwì yì ñwē yii i laa aà.

²² A ñghèe a nì bù, a mum yu, bì kii m̀b̀òò nì ghuu m̀b̀òònsē bu bì àb̀ù̀g̀ē bē tá nì bē adìgē yii mē Nwĩngòŋ à ka kì tswē ghu i tsyá a ñjímē Azwĩ.

3

Afà'à Paul a titì bitìzì Nwĩ

¹ A bē ñjì'ì annù yii mē, Paul ñg̀àŋ̀àts̀àŋ Kristo Yesu mbi'ì ñkwítù ghuu bitìzì Nwĩ, mē tsà'atē Nwĩ a atu bù aà.

² Mē mòòntē mē nì tē'ē mē ñyu'u ifà'à yii mē Nwĩngòŋ à fa a mbo mē nì ìb̀ò̀ŋ̀ē yì nloŋ ñgàà yùu aà.

³ Nwĩngòŋ à le ñkè'ē atantē alò'òsē yì ndì'ì a mbo mē, a àj̀àŋ mē mē k̀ì̀ ñtē'ē m̀b̀òò ñŋwa'anē a mbo bù aà.

⁴ Nì bē t̀ẁòŋ boŋ nàa zi innù alò'òsē jii mē mē zi mbi'ì Kristo aà.

⁵ Kaa Nwĩngòŋ a kì'ì innù jì àlò'òsē ma jù a mbo m̀ì̀ẁà̀a m̀ì̀ bē a mbĩi swonē. Lá tsítsòŋ à ghìrē mē i laa ntsya a ñjímē Azwĩ yì, a mbo ñg̀àŋ̀ntoo Kristo bo bì ñg̀àŋ̀ntoo Nwĩ, jii mē a tsò'ò yu aà.

⁶ Annù yì àlò'òsē ma yù a bē mē tá bitìzì Nwĩ kì ntigē mbē bijibinda bo bì baIsrael. Bo tigē mbē aa ìdìgē nu mbèè nu yì m̀f̀ù̀ùrē, bo bitsim tigē ntswe a nì innù jii mē Nwĩ à le ñkà'à ñtsya a ñjím Kristo aà.

⁷ Nwĩ à le ñghìrē gha a nì ñg̀àŋ̀àfà'à ma mùu m̀ùǹ ñtoo yì ñ̀s̀ì̀g̀ì̀ǹē yù aa, a bē m̀ì̀t̀ə̀ŋ̀ǹē m̀ì̀ mē à fa a mbo mē nì ìb̀ò̀ŋ̀ē yì a ñjím m̀ì̀d̀à'̀a m̀ì̀ m̀ì̀ mē m̀ì̀ le si fà'a a nu mē aà.

⁸ Ka mē mē nì ñù yì mò'c a titìi bē bì Nwĩ yii mē k̀è'ə nsìgē nlwì'isē aa, Nwĩngòŋ à fa ìb̀ò̀ŋ̀ ma ghù a mbo mē mē tá mē logē ntoo yì ñ̀s̀ì̀g̀ì̀ǹē ya nloŋē afù'ù Kristo ti figē ñghèe nì yu a mbo bitìzì Nwĩ.

⁹ I kii ghìrè tâ bè bitsim yə a ajàŋ mə atañtə annù yì lò'òsè yīi mə Nwī yīi à le naŋsə njoò tsim, à le nlò'òsè nləə a ŋgu'u ŋgu'u aa a fà'à aà.

¹⁰ Atañtə yi yú a bə aa mə tsítsòŋ tâ à tsya a nĵim ŋghòtə ŋghìrè tâ bisa'a a bi mbi bo bì idà'à jūi mə i tswe a aburə aa, bi yəgə nzi mitsyè mi Nwī mīi mə mi nī tsi'ī a mbuu mbuu aà.

¹¹ Nwīŋgòŋ à le ŋghìrè ma mūu ajàŋ ñyonə aa atañtə yi yīi a lwi'i nĵikonə mə à ghìrè mə a fe'è òtsya a nĵim Kristo Yesu Nğàŋmà'a yì'inè.

¹² A nĵim Kristo, òtsya a nĵimə àbīintīi yī'inè ghu nu, mbə bī'inè tse tswe nī àtànəntīi a ŋghèe a nsi mi'ī Nwī.

¹³ Maa ajàŋ mə tigè òswonə nī a mbo bù mə mīntīi muu tsuu ló bərə mbi'ī ŋgi'ī yīi mə i kuu a nu mə òlon ŋgaà yūu, mə à nī nigha'a nuu aà.

Akòŋnè Kristo

¹⁴ A nī nĵi'ī ànnù yīi mə mə swètə miku'utə ma a nsye a nsi Tà,

¹⁵ yu wa yīi mə ŋgwè'è ntsim jūi i tswe a aburə kə mə i tswe a nsye aa, i kwerə ikúm waa ghu mbo aà.

¹⁶ Mə bu'u mbo a mbo Nwī mə, a nī àfù'ù yi ya yīi a gha'a aa, tâ à tsya a nĵim Azwī Nwī ñnīŋ mīda'a a mūm ñtīi bù tâ nī tswe nī mīdà'à.

¹⁷ Mə kii mbu mbu'u nī mbo mə tâ Kristo à kuu ntswe a mum mīntīi bù òtsya a nĵim àbīintīi yuu. Nkii mbu mbu'u nī mbo a mbo Nwī mə tâ à ghìrè nī twīŋ mīŋgāŋ muu, ŋki ntum itsə mīla'a juu a mūm àkòŋnè.

¹⁸ Mə mbə bù, a bò'ò nī bè bi Nwī tsi'ī bitsim, nī tswe nī mīdà'à a nzi àjàŋə mə àkòŋnè Nwī a gha'atə mbə, ŋki sa'atə, ŋki ŋenə mbə, kə ŋki ntso mbə aa,

¹⁹ a ŋki nzi àkòŋnè Kristo ya yīi mə a tsya mitsyè mi ŋú mīsòŋ aa, mə mbə bì tigè ñnaŋsə nlwensə ghūu, nī kò'ò nluu nī mārè Nwī ntsimè.

²⁰ A mbo yu wa yīi mə, òtsya a nĵim mīdà'à mīi mə mi fà'a a nu bī'inè aa, mbə a ghìrè ònnù i naŋsə mburə gha'a ntsyatə ajàŋə mə bī'inè betə kə ŋkīi mōontə aa,

²¹ tâ nigha'a tâ nī tswe ghu mbo a mūm ŋghòtə bo bì a nĵim Kristo Yesu, ŋghenə a mīwàŋə mīwàŋ, òlwi'ī nĵikonə. Amen.

4

Bə bi Kristo bə tsó mbīinu yī mǎfùurè

¹ Tsó mə a bə laa, mə ŋgàŋàtsàŋ Mmà'àmbi, mə bu'u mbo a mbo bù mə tâ nī ka ntəə akòrè nizi yūu tâ à ku'unə ajàŋ yīi mə Nwī à twonə ghūu mə nī ka ntəə aa,

² ŋka nsigisə mībīi mi nú muu a nsye, m̀bɔnə, ntswa nī mīntīi muu, m̀mī nī ònnù juu bu nī bù a mūm àkòŋnè,

³ ŋka ŋgaansə nī mītīi muu a nłwī'ī a mūm m̀bɔ̀onə ya mə Azwī Nwī a fa ŋghìrè tâ m̀bɔ̀onə i boonsə ghūu ŋkwerə tsó ŋkìrè aà.

⁴ Mbīinú i bə aa yì mǎfùurè, Azwī Nwī a kī mbə aa yì fùurè, tsó ajàŋ yīi mə ànnù yīi mə bi le ntwonə yì'inè mə bī'inè ka mbə aa a kī mbə yì fùurè aà.

⁵ Mmà'àmbi à bè aa yì mǎfùurè, àbīintīi a bə aa yì fùurè, ànnù mmurə bə ŋkī a kī mbə aa yì fùurè,

⁶ Nwīŋgòŋ a kī mbə aa yì mǎfùurè, yīi mə à nī Taà yì'inè bitsim, yīi mə a bu'utə bə bitsim, mǎfa'a nī a nu bè bitsim, ŋki ntswe a nu bè bitsim.

⁷ Lâ bi le mfa ìbòŋ Nwĩ wa a mbo bĩ'inè yĩ mò'ò yĩ mò'ò nyoŋə aa nĩ ñbbuu mìtəŋnə müi mə Kristo à le mfa ghu mbo aà.

⁸ Tsò mə a tswe a adigə yĩ mò'ò a múm àŋwà'ánə Nwĩ mə, “Nòò wa mə à le si kò'ò ŋghɛɛ a ndəŋ aa, à le nìgə ìbù'u ntsò jĩ ghà'atè, mfa mìtəŋnə a mbo bə.”

⁹ (Mbə bi ŋwà'anə mə, “A le ŋkò'ò ŋghɛɛ a ndəŋ,” boŋ à sì bə aa mə à le mfòò ñsigə ŋkuu a nji'ĩ ñsye aa ɛ?)

¹⁰ Yu wa mə à le nsigə aa àa yu wa mə à le ŋki ŋkò'ò ŋghɛɛ a ndəŋ ntsirə aburə ntsimə aà, mə yu tigə lwensə mbĩ ntsimə aà.)

¹¹ Aa yu mə a le mfa mìtəŋnə mə tâ bə bĩ mò'ò tâ bì bə ŋgǎŋntoò jĩ, bĩ mò'ò bì bə bìi mə bi yu'u nĩ ñghàà ni Nwĩ ŋkə'ənə, bĩ mò'ò bə bìfàngilisi, bĩ mò'ò bə bìpastor bo bì bìdì'ì bi innù.

¹² A le ŋghirə ma mùu ajàŋ aa mə yu tanjə bə bì Nwĩ bitsim a nĩ ifà'à Nwĩ, a ŋka ŋkò'ò ŋghòtə yĩ mə ì ni mbìnnù Kristo aà,

¹³ i ywe'e noò yĩ mə bĩ'inè bitsim ka yĩ bòònsə bə ayoo yĩ fùùrə a múm àbìintii, i kii naŋsə zi a Mu Nwĩ, i kwe i kù'u, i tigə bə tso Kristo, i luu ni màrè yĩ,

¹⁴ tâ wa'a bù mbə tsò bòŋkhə, bìi mə innù jii mə ŋgǎŋmbwe'esə i dì'ì aa, i ka ki tii nĩ yĩ'inè tsò fífèrè a tii akàŋə ŋki aa, ni mìtsyè müi bo bwe'esə nĩ yĩ'inè ghu aà.

¹⁵ Lâ bĩ'inè baŋnə ntigə swəŋə nàà ànnù ñŋkoŋ a múm àkòŋnə, ŋka ŋkwe a ni bimànji bitsim i bə tsò yu wa mə à ni atu aa, a mum Kristo.

¹⁶ Aa yu yii mə à bòònsə ìbìnnù tsim, ìdigə nú tsim i tigə ñyoŋ tsugitə ni mìnŋàŋ a ni mìkàrinè aà. Bɛɛ ìdigə nu jya jĩ mò'ò jĩ mò'ò i ka mfa'a ajàŋ yii mə i tswe ni mfa'a aa, ìbìinu wa tsim i tigə ŋkwe, ntigə ŋkò'o nii a múm àkòŋnə.

Ñtswéntii yĩ ñfii a mum Kristo

¹⁷ Mə swəŋə ma yú ànnù a nĩ Ìkũm Mmà'àmbi mə, nĩ tsuu bú ki tswe ntswéntii yùù tsi'ĩ tsò bìtzi Nwĩ bìi mə ìmòòntə innù jyaa à ni tsi'ĩ innù dàŋə dàŋə,

¹⁸ ìmòòntə innù jyaa i tswe aa a múm ñfii ìdigə. Kaa bo sì nĩ ànnù a múm ñtswéntii ya mə Nwĩ a fa aa tswé, nloŋ mə àtii atú yaa a ghirə kaa bo wa'á ànnù zi aà.

¹⁹ Mìntii myaa mi tii mə, bo tigə mfa mìbìminù myaa a ŋghirə innu atsùùrə, a nìòò tsi'ĩ ijyaa innù, bo bì ñbbuu innù jĩ fwé tsimə.

²⁰ Kaa à si ijàŋ innù jii mə nì le nyəgə nloŋ ŋgaa Kristo aa bə!

²¹ A nĩ ànnù ñŋkoŋ mə nì le nyu'u ànnù ñloŋ yĩ, bì kì ñdì'ì ànnù yĩ a mbo bù, tsò mə ànnù ñŋkoŋ a tswe a mum Yesu aà.

²² Nì sɔrə a marè nu yĩ ñlwèn wa mə à tswe aa a nĩ ñtswéntii yùù yĩ ñbbii ya yii mə innù mbwe'esə jii mə mìntii muu le si yè'ətè le si tsə ŋgi'ì ghu aà.

²³ Nì ghirə tâ Nwĩ à bəŋkə mìntii muu bo bì ìmòòntə juu, tâ ì tigə tsi'ĩ jii fi,

²⁴ tâ nì tigə ŋwe'ɛ marè yĩ ñfii wa yii mə bi naŋsə a finè yĩ Nwĩ, a nĩ ñtswéntii yii mə ì tsinə ŋki nlaa maŋsə tsi'ĩ ànnù ñŋkoŋə aà.

²⁵ Ma mùu ajàŋ nì me'e annù abāŋnə annù, tã ñu yì mɔ'ɔ yì mò'ɔ tã à ka nswonə tsi'í ànnù nīŋkonə a mbó ñdám yí, ñlonə mə bī'inə bitsim bə aa ìdìgə nu mbìnu yì mfùùrə.

²⁶ O yì nłwīsə ntɔŋ, ò tsee bii tã àlwĩntɔŋə yò ya à ghìrə tã ò ghìrə ibì; tsèe bii tã nòò à tso nī àlwĩntɔŋə yò,

²⁷ ñtsuu abwarə a mbo Devil ló fa.

²⁸ Ñu yì à nì nyərə tã à kentə, ñka mfa'a, ñka mfa'a nī ñbò mi nī ñtìi yì sigìnə, tã zi ñkwetə bə bii mə bī lɔɔ akwetə aà.

²⁹ Nì tsee ki bii ñìghàà nī bī ka mfe'e a ntsù bù, ñbaŋnə ñka ñghaa tsi'í ìnnù jì sigìnə jìi mə i kwetə mə tã bə ka ñkwe a nī ìnnù tsimə, tã nì ka ñghìrə ibɔŋ a nu bə bii mə bī yu'u aà.

³⁰ Nì tsee ki ghìrə tã Azwĩ Nwĩ yìi mə a laa à ka nɔŋnə. Aa yu yìi mə à nì awenə Nwĩ a nu bù ñdì'i nì mə Nwĩ à ka yì tsu'u atú yuu aà.

³¹ Nì me'e annù ntse'əntiì, nī àfiimi'i, a bò'ɔ àlwĩntɔŋə tsim, ntsee ki tɔŋnə ñghàà, kə ki bəgìtə nī bə, ñtsuu nì mbuu kìbàà yì tsu tswə.

³² Nì baŋnə ñka ñghìrə nī ìnnù jì sigìnə a nu bù bu nì bù, ñka ñghìrə m̀ntiì muu ka mbɔnə, ñka nli'inə ifānsənnù juu bu nì bù tsi'í tso ajàŋə mə Nwĩ à le ntsyà a nɔŋm Kristo ñli'inə ifānsənnù juu aà.

5

Bì'inə ka ntswe a múm ñkà'à

¹ Tsó bɔɔ bī Nwĩ bii mə à kɔŋə aa, nì ka ñe'esə Nwĩ.

² Tã nì ka tswə nī àkɔŋnə tsó mə Kristo à le ñkɔŋə yì'inə mfa ibiì nú yì tsó ayoo mmà'à Nwĩ yìi mə bī tɔɔ a lúmtə ñghìrə Nwĩ a doritə aà.

³ Lá, tã bī te'e ntsuu ki ghùmtə annù ajirə, kə ìnnù jì fwè, kə ànnù nyə'ətə njoo, a titiì bù bə, ñlonə mə nì bə aa bə bī Nwĩ aà.

⁴ Kaa a sī ku'unə mə tã nì ka ñghaa mìghàà mī atsùùrə, kə mìghàà mī ajìŋtə, kə mìghàà mī fwè, nì baŋnə ñka mfa nī m̀bì'ikə nī ìnnù tsim a mbo Nwĩ.

⁵ Nì zi tã à laa mə, kaa ñu ajirə, kə ñu yìi a ghìrə ìnnù nsìŋ, kə ñu yìi mə a yə'ətə njoo aa, (ñu ñyè'ətə njoo mà ghú à bə aa tsó yìi mə a mii m̀ŋkobə aà) kaa à ka yì wa'á annù nifɔ Kristo bo bī à yì Nwĩ jì.

⁶ Tã ñu à tsuu ghuu nì mìghàà mī ajìŋtə ló bwe'esə ñlonə mə àlwĩntɔŋə Nwĩ a tsə ñgi'i a nu bə bitsim bii bī tìi atu ghu mbo aà.

⁷ Tsó mə a bə laa, nì tsuu nī ànnù tsu a ñghìrə bu bī jàŋ bə ma bya tswə.

⁸ Nlonə mə maa nòò, nì le ñki ntswe aa a múm m̀fii ìdìgə, lá tsìtsɔŋ mə nì tswə a múm ñkà'a Mmà'ambi aa, nì ka ntəə akòrə nizi yuu tsi'í tsó bɔɔ bī ñkà'à,

⁹ Nlonə mə m̀ntà mii mə ñkà'à à koonə aa, mī bə aa ñgɔŋ ìnnù jì sigìnə tsim jìi à bɔŋ, ñtsinə ñki mbə annù nīŋkonə aà.

¹⁰ Nì ka ñgaansə m̀tìi muu a nzi ìnnù jìi à ghìrə Mmà'ambi a doritə aà.

¹¹ Nì tsuu abó yuu nī ìnnù m̀fii ìdìgə jìi kaa à sī ñu kwetə aa ki nìŋə, nì baŋnə ñka m̀fì'sə ñdì'i tã bə bitsim ka nyə.

¹² Nlonə mə tsi'í ñka ñghaa nswonə nì ìnnù ma jya mə bo ghìrə a adìgə alò'òsə aa àa annù ñdìrətú.

¹³ Lá ìnnù tsim jìi mə bī fe'esə a múm ñkà'à aa, bə bitsim yə,

14 nloŋ mə ayoo yï mə a tswe a mûm nlaa idigè a tigè mbə aa ŋkà'à. A nî ñji'ï ànnù yï mə bi swonə ni mə,
 “Wï'inə mbà ñû filô,
 m̀biinə a niwô,
 Tá ŋkà'a Kristo ì ta a nu wò.”

15 Nî ka naŋsə ntsyesə ajàn yï ni təə aà, ntsuu ki təə bə tsó ij̀ntè bə, nî ka ntəə tsó ŋgàŋmitsyè.

16 Nî tsuu ki bii tá mú àbwarə yï ni tswe ni yu aa à ka ntsya a dàŋè dàŋè, m̀baŋnə ŋka ŋghirə innù j̄i siginè a ŋgòŋ bìnòò bitsim nloŋ mə ŋgù'ú m̀bi yuà ì ni yï m̀bi.

17 Nî tsee ij̀ntè bə bə, nî ka ŋgaansə mitif muu a nzí ànnù yï mə Mmà'àmbi a l̀òò mə nî ka ŋghirə aà.

18 Nî tsee milù'ù ki no baanə, nloŋ mə mi ka ghìrə nî ka ghìrə innù atsùurè. Lá nî baŋnə ŋghirè tá Azwí Nwí à ka nlwensə nî ghuu.

19 Nî ka ghaa a mbo bù ni bù ni niŋghàà mi bipsalm, ni m̀kòò, kè m̀kòò m̄i Azwí Nwí a d̄i'ì aa, nyəə ŋgha'asə nî Mmà'àmbi ghu ni m̀ntià muu mi tsimè.

20 Nî ka mfa mbi'ikə a ŋgòŋ bìnòò bitsim, ni a nî ŋgòŋ innu tsim a mbo Nwĩŋgòŋ Tà nî ìkũm Ngàŋmà'a yï'inə Yesu Kristo.

Bàŋgyè bo bi bìlòò

21 Nî ka nyu'unə ghuu bu ni bù tsó bə bii bi bo'ɔ Kristo.

22 Bàŋgyè, nî ka nyu'unə bìlòò buu tsó ajàn yï ni yu'unə Mmà'àmbi aà.

23 Nloŋ mə ñumbàŋnè à bə aa atu a mbó ŋgwé yï tsi'ï tsó mə Kristo à ki mbə atu a mbó ŋghòtə yï à ni m̀b̄inù yï aà, Kristo yumbon a k̄i m̀bə Ngànyweensə yï aà.

24 Tsó ajàn yï mə ŋghòtə yu'unə Kristo aa, tá bàŋgyè k̄i ŋka nyu'unə bìlòò byaa a nî innù tsimè.

25 Bìlòò, nî ka ŋkòŋ bàŋgyè buu tsi'ï tsó ajàn yï mə Kristo à le ŋkòŋ ŋghotə aà. A le mfa ibiinù yï a atu bo aa

26 a nsí'ì ì laa ni niŋghàà ni mə yu ghìrə waa tá bo laa maŋsə.

27 A le ŋghirè laa aa mə yu tigè t̄'e ŋghòtə a nsi yu, tá ì laa, mbon maŋsə, kaa wa'à ni mú àbà, kè àdìgè yï tàn̄kè, kè m̀buu alo'ɔ yï tsu tswé, mə tá ŋghòtə tigè nlaa maŋsə ntsee nî àlò'ò tswe.

28 A nî ajàn yï mə mbàŋnè tswe nî ŋki ŋkòŋ bàŋgyè byaa tsi'ï ajàn mə bi kòŋ m̀b̄iminù myaa aà. Numbàŋnè yï mə a kòŋ a ŋgwé yï aa, a kòŋə aa ibiinù yï.

29 Kaa ñù tsù à leè wa'á n̄yānù yï ka mbaa. A bāŋnè ñj̄e'ɛ aà j̄e'ɛ ñk̄i n̄lentə tsi'ï ajàn yï Kristo a k̄i ŋghirə nî ŋghòtə aà;

30 Nloŋ mə bi'inə bə aa idigè nu Kristo.

31 Tsó mə àŋwà'anə Nwí a swonə aa, “A nî ñji'ï ànnù yï mə ñumbàŋnè a mà'atè nî taà yï bó ndè yï ñghɛ mbòònsə bó ŋgwé yï, bo bya bi baa tigè ñj̄yānu yï m̀fùurè aà.”

32 Annù ma yù à nî ànnù yï àlèəntè yï mə tso, mə naŋsə ñswonə aa nloŋ ŋgaa Kristo bo bi ŋghòtə;

³³ Iá a ku'unè mæ tá ñù nì bù yí mò'ò yí mò'ò tá à ka ñkɔŋə a ñgwê yí tsò ajàn yíi mæ a kòŋə ibii nú yí aà. Tá màngyè à ki nyè mæ yu bɔ'ò ndoo yí.

6

Ajàn mæ bɔɔ bo bità bo bi ma tswè nì ñtswe aà

¹ Bɔɔ, ka nyu'unə nì bitàa buu bo bi bimaà buu a mum Mmà'àmbi nlon mæ à nì ànnù yíi mæ a tsinə a ñghìrə aà.

² "Tigè mbo'otə nì taà ghò bo maà ghò." A nì ñdi'i yí ñtsyàmbii yíi mæ Nwí à kù'ùsə ñkà'a ghu aà.

³ "Mè mbə ìnnù i ká ñghɛɛ a mbo wo sigìnə, mètugə mi njwí mo mi kí ñgha'atə fàa atu nsyê."

⁴ Bù bítà, nì tsuu bɔɔ buu ki swugitə tá m̀nt̀òŋə myaa ka nlwi, nì banə ñka ñko'o waa mmirisə nì waa ñkii ñdi'i nì ìnnù Mmà'àmbi a mbo bo.

Ìbù'ù bo bi bità bi ibù'ù

⁵ Ìbù'ù nì ka nyu'unə bità bi afà'á buu bii bi tswè fàa atu nsyè aa, nì ñtìi yí mò'ò, ñka mbo'ò waa, ñtsiginə nì a nsi bo, tsi'í tsò nì fà'á aa a mbo Kristo.

⁶ Nì tsuu ki fà'á bə mæ bi yə ghuu bə, tsò bə mæ ni lòò aà ñghìrə mæ bə aa mbeentə ghuu. Nì banə ñka mfa'a tsi'í tsò ñgàŋafà'a Kristo, ñghìrə nì ànnù yí Nwíŋgòŋ a lòò aa nì ñtìi ghuu tsimè.

⁷ Ñka mfa'a nì a mbo bə nì àbòŋəntii yuu, tsò nì fà'á aa a mbo Mmà'àmbi kaa ñki'i aa a mbo bə fa'á.

⁸ Nì zi tá à laa mæ ànnù yí sigìnə tsim yíi mæ ñù a ghìrə aa, kè ñù wa a bə àbù'ù kè ñù yíi à si abù'ù bə, boŋ àa bú kwɛrə fu a mbô Mmà'àmbi.

⁹ Bù bítà bi ibù'ù tá nì kii ñghìrə maa ajàn a nú ibù'ù juu, ñtsuu waa ki bosə nì bəsə. A bəŋ mæ tá nì zi mæ bubo tsswe aa nì táfà'á yí ñfùurè yíi à tswè a aburə aà; ñwa'atə nì mæ a mbo yu ma wa, ànnù nte'è adìnə á sè ghu tswé.

Njoo ntsò Nwí tsimè

¹⁰ A nlwí'isə, tá nì təə ntii a mum Mmà'àmbi bo bi a mum mitii mi mida'á mi.

¹¹ Tá nì we'è njoo ntsò Nwí jya tsi'í tsimè tá zi ajànə mæ mbə nì ká ñto nì minàn Devil ghu.

¹² Nlon mæ kaa nì si too aa bu bi ñjyánu bo bi àlèè. Nì to aa bu bi bisa'a bi ala'a, nì ñgàŋada'a, bo bi midà'á mi izwí jì bi jii i sa'a mbí itugə yulá aa, bo midà'á mi izwí jì bi jii mæ i tswè a aburə aà.

¹³ A ku'unə mæ tá nì we'è njoo ntsò Nwí tsimè mæ mbə nì təə nto itugə mbi yí bi wa. Belə mæ nì ghìrə mæ ìnnù tsim, nì tigè ñnanşə ntəə.

¹⁴ Nì tigè ntaŋtə la ntəə ñwe'è ànnù ññkəŋ tsò ikò a atii bù, ñwe'è ìnnù jì tsìnə tsi'í tsò ñgùù ñstsò a nigò bù,

¹⁵ ñwe'è ànnù ñkhətə ñghɛɛ nswoŋ ntoo yí ñsigìnə ñbɔɔnə ya tsi'í tsò ntám juu.

¹⁶ A nì ñgòŋ binnòò bitsim tá nì ka logə nì àbiintii tsi'í tsò abà'á mikòŋ mi ñkerə mi ñgàŋmbu'ù ìnnù jì bi wa mæ mi khi aà.

¹⁷ Nî tigê nlogê annû ajàn mæ Nwî à ywèensê ghuu aa tsõ àtsè'etû yuu, nlogê nighàà nî Nwî tsi'î tsõ munwî òtsò Azwî Nwî.

¹⁸ Nî ka ntsa'atê Nwî a ngòŋ bìnòò bitsim a mûm Azwî, òtsa'atê nlog nî ònnû tsim a mbo Nwîngòŋ, mbetê nî mæ tâ à kwetê ghuu nî ngòŋ ònnû tsim jîi i tsi'î ghuu aà. Tsõ mæ a bê laà aa, nî ka ntswe nîkêrê òtsuu kî kaa, òka ntsa'atê Nwî òwa'atê nî bê bî Nwî bitsimê.

¹⁹ Nî kî òka ntsa'atê Nwî òwa'atê nî gha ghû mæ tâ Nwîngòŋ à ka mfa ntoo yî ya a mbo mæ a noò yîi mæ tswe nî ngghàà aa tâ tâ mæ ka ngghaa nî àtàŋentîi, ntò'otê nî ònnû ntoo yî òsigìnê ya mæ ò tswe a alèèntê aà.

²⁰ Mæ laa mbê tsûsètû òtoo yî òsigìnê ma yû, bî koò gha nî àtsaŋê. Tâ nî ka ntsa'atê Nwî tâ mæ zî ajàn mæ mbê mæ kâ ngghaa nî àtàŋentîi a ajàn yîi mæ tswe nî ngghàà aà.

Paul a tigê òtsa'atê ngghòtê nliwî'isê

²¹ Mæ mòòntê mæ nî lòò a nzi àjàŋê mæ ntswê yà bo bî ànnû yîi mæ mæ fà'à tsîtsòŋê aa, Tychicus, mumaà yîi mæ kòŋê yî, mæ à kî mbê òû àkòrê ghà yî ànnû nîŋkoŋ a mûm àfà'â Mmà'àmbî aa, à ka swon ònnû tsim a mbo bù.

²² A nî òjî'î ànnû yîi mæ tòò yî a mbo bù aa mæ, tâ nî zî ajànê mæ bî'î tswe aà, tâ à kî nzi ndîintê mîntîi muu.

²³ Tâ mbòòŋê Nwîngòŋ Tâ nî Ngàŋmà'â yî'inê Yesu Kristo, nî àkòŋnê, nî àbîintîi, tâ ò tswe a mbo bilîm bî'inê byâ.

²⁴ Tâ òbòŋ ò tswe a mbo òû òtsim yîi mæ à kòŋê Mmà'àmbî yî'inê Yesu Kristo nî àkòŋnê tî mæ aà.

Àṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaFILIPI

NJ'IINNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A àṅwà'ànè yú aa a le ñṅwà'ànə Paul a noò yíi mə à le ntswe a atsaŋ a Roma aà. A nḡò'ò àla'a Filipi aa le ñghùrè baRoma, a bə àla'a yí wè a titii ila'a jii mə baRoma le si bu'utə a mbù'u Macedonia aà. Bi le si toŋə ní àtìi gold ghu, bə bí wè bí wè bí le nlo a Roma bo bi a nḡò'ò ila'a Itali jii m'ò'ò nzi ñghùrè ghu. Bi tigè ñghirə bə bii mə bi tswə ghu aa ni baRoma. BaFilipi bi le si tswòŋə ni nú jyaa nloŋ mə bi le nlògè waa ni baRoma aà. Ikum ala'a Filipi aa a le mfa 'Mfò Filip ta bi Alexandra yí Nṅwè.

Ntoo yí ñsigìnə a Filipi aa a le nzí Paul ni yu, a ntwoŋ Nwí, a ajàn mə à le nyè ñù a nḡèè təə təə a twoŋə ni waa mə bi zi ñkwetə waa aà (Ifà'à 16.8-10). Nḡhòtə baFilipi i le mbə mbèè ntii Paul, i le si kwetə nii ní ifa'a ntoo yí ñsigìnə (4.15-16). Nḡhotə mà yú i le ntoo Epafroditus mə à gheɛ mfa njoo a mbo Paul a Roma (4.8). A ghèè mɔ, ñwo nighòò ghu, baFilipi bi tswə ní nìb'ò'ò, a tigè nloɔ mə yu wəŋsə bú bii tá mĩntii mĩ bə bya mĩ fwetə (2.25-30). Ma mùu ajàn, Paul à le ntigè ṅwa'anə àṅwà'ànə yuà a mbo bìsubikà'á bi, baFilipi, a mfá mbi'ikè nloŋ akòŋnə yaa ní àkwetə ya mə bo le ntoo aà.

A ní àṅwà'ànə baFilipi yú, bi yə àkòŋnə, ànnú mfá mbi'ikə, ní ànnú nidorè. Nidorè ni tswə fàa múm àṅwà'ànə aa a ní idigè tsi'í tsimè. Mbə bi tse swoŋ mə àṅwà'ànə ma yú à ní ikòò mə Paul à ṅwà'ànə nloŋə nidorè. Ka mə Paul à le ntswe a atsaŋ aa, àbiiintii yi a nu Nwí à le ñghirè a zí ñkwèrè ìnnú tsimè (4.11-13). Paul a kí ñswoŋ mà ànnú ñloŋ ajàn mə Kristo à le mmà'atə abwarè yi tso Nwí a aburè, ñsigisə ibiinnú yi, ñlògə marè ñumìsòŋ aà. Paul a tigè ñdi'itə ní bə mə bi ka ñe'esə Kristo, ñka ñsigisə mibiiminú myaa a nsye tso yu (2.5-110). Mə tá bo ka ntaŋtii a noò ñgi'i, ñtsuu innú ki wa'à, ñtsa'atə ní Nwí a ní ìnnú tsimè (4.6-7).

Ñgǎŋndi'innú mbwe'esè i le nzí nfa ní ñgi'i a mbò ñghòtê lá Paul a di'itə bɔɔ Kristo mə bi ka ntsyəsə waa (3.2), ñswoŋ mə ànnú ñú a tsinə a nsi mi'i Nwí ntsya aa tsi'í a nḡim àbiiintii. Paul a swòŋ ànnú yíi mə a tsyàsə nii a múm ñtswèntii yu aà: Yu me'è ìnnú tsim, nloɔ aa tsi'í a nzi Kristo mə a tsyàsə nii aa, ni midà'á mi, i ki gha'asə nii (1.20-21; 3.4-10).

Bi yatə àṅwà'ànə yú aa laà:

1. Nji'í ànnú àṅwà'ànə yú 1.1-11
2. Ntswé Paul yumbɔŋə 1.12-26
3. Ntswèntii a mum Kristo 1.27—2.18
4. Atanḡə ñloŋə Timoti ní Epafroditus 2.19-30
5. Awà'asə ñloŋ ṅgàŋkibàa ntoo yí ñsigìnə 3.1—4.9
6. Paul ni bìsubikà'á bi baFilipi 4.10-20
7. Ìnnú jii mə Paul à le nswoŋə a nlwí'isə 4.21-23

¹ Mə, Paul ni Timoti, ñgǎŋfà'a Kristo Yesu, bi'í toò àṅwà'ànə yu aa a mbo bə bitsim bii mə bo ni bə bi Nwí a nḡim Kristo Yesu, ntswe a Filipi aà, bo bi a mbo bilii bi ndánwí ni bikwetə bii mə bi kwetə ní afà'a ṅghotə aà.

² Tá Taà yí'inè Nwíngòṅ nî Mmà'ambî Yesu Kristo, tâ bo ghirè ibòṅ a nu bù, ñkî mbòrisè ghuu.

Paul a fa miya a mbo Nwî ñlonḡ ngshotê bàFilipia

³ Mə fa mbi'ikə a mbo Nwíngòṅ ghà a ngòṅ bìnòò bitsim bìi mə mə wa'atə nî ghuu aà.

⁴ A nî Ngòṅ bìnòò bitsim a ajàṅə mə yi ti tsà'atə Nwî a atu bù bitsim aa, ntii gha i luu ni nìdorə nlonḡ ngaa yùù.

⁵ Mə fâ nî mbi'ikə a mbo Nwî ñlonḡ a jàṅ yîi mə ni kwetə nàa a nsèènsə ntoo yî ñsiginè yú ñloginə a njwi yîi mə i le nzî a mbo bù a Filipi aa, nzi nywe'e sii aà.

⁶ Mə zi tsi'î annù nîṅkoṅ mə Nwî yîi mə à le ñloginè ifà'à yî siginè ma ghú a mîntii bù aa à ka yə mə yu manşə a njwi yîi mə Yesu Kristo à ka yi bú bìi aà.

⁷ Mə wa'atə ma mùu ajàṅ aa nlonḡ mə ànnù yuu bitsim a nanşə ntswe a nu mə tsi'î siginè aà. Nî ki ntswe a múm ibòṅ yîi mə Nwî à ghirə a nu mə aà, a jàṅ yîi mə mə tswə a ndátsaṅ tsítsoṅ aa bo bi a noò yîi mə mə sa'a abèc ntoo yî ñsiginè yú, ñswonḡ ni a mbo bè mə ànnù yîi mə mə swonḡ aa à ni tsi'î ntoo yî ñsiginè aà.

⁸ Nwî à zi mə mə swonḡ aa tsi'î ànnù mə ànnù yuu a tswə a ntii mə tsi'î siginè, mə kòṅè nî ghuu aa tsi'î nî àkòṅnè yîi a tswə a ntii Kristo Yesu a kòṅè ghuu ghu aà.

⁹ Mə tsà'atə Nwî a atu bù mə tá àkòṅnè yuu tá gha'atə ngheɛ nî mbîi, tá mîtsyè muu tá mî ki nggha'atə a ajàṅ yîi mə mbə ni zî ntètè innù,

¹⁰ tá zi a ntsò'ò ànnù yîi mə a boṅ ngghè manşə aà, tá bə bə bìi mə ànnù yaa a laà, kaa wa'à nî àlò'ò a noò yîi mə Kristo à ka yî bú bìi ghu aa tswé.

¹¹ Tá Yesu tá à ghirə mə tá nî ka nanşə ngghirè nî innù jîi mə i tsiinè aà; ma mùu ajàṅ, tá nî ka ngghu'usə nî Nwî, nggha'asə nî yi.

¹² Bîlîm bá, mə lóo mə tá nî zi mə innù jîi mə i fè'e a nu mə aa, i bāṅnè ñkwetə a ngghirə mə tá ntoo yî ñsiginè ya tá i ku'usə ngghè bə nî mbîi.

¹³ Ma mùu ajàṅ, bisogyè bitsim bìi mə bi bə nî ntò'ò mfo faà a Roma aa bo bè bitsim faà, bi zi mə mə tswə a atsaṅ fàa ntò'ò aa nlonḡ annù Kristo.

¹⁴ Mbu ngghè ghu, a ajàṅ yîi mə mə tswə fàa atsaṅ aa, bîlîm bi'inè bí ghà'atə bo ləè ntii waa a nu Mmà'ambî, ñku'usə ntigə nswonḡ nî ànnù Nwî nî àdà'à kaa wa'à nî ṅú tsù bú mbò'ò.

¹⁵ Lá bə bí mò'ò a titii bo bi tswə ghu mə bi ghè'ənè naa, ñswonḡ nî ànnù Yesu ngghirè nî bə mə tá bí'ibo ka warəṅə ghu wàrənè, lá bə bí mò'ò bi ki ntswe ghu nswonḡ ni ànnù Yesu tsi'î nî àbòṅə ntii.

¹⁶ Ma buù bə bo swonḡ ma mùu ajàṅ aa nlonḡ mə bo kòṅə gha aà, nzi mə mə kuu fàa atsaṅ aa mbi'i mə mə sa'a abèc ntoo yî ñsiginè yú mə mə swonḡ aà.

¹⁷ Bə bí mò'ò bya mə bi ghè'ənè naa aa, bo swonḡ nî ànnù Kristo aà kaa wa'a ntii waa ghu ləè bə, ñlòo bə mə tá à yaa annù tá à ka ngheɛ nî mbîi, tá bə ka nyonḡ ni njîm bo, ngghirè ma mùu ajàṅ aa, ṅwa'atə ni mə bo ka kù'ùsə niṅ ṅgi'i a nu mə fàa a atsaṅə.

¹⁸ Ma yuu ànnù kaa a sî annù yîi mə mbə a ghirè mə ká ñlwisè nî ntòṅ bə! Mə doritə a nyə mə bi swonḡ ni ànnù Kristo ni bîmânjî bitsimè; kə

bi swonɔ ɔa nɛ mɛbwe'esɛ ɔɔ, kɛ nɛ ntiɛ waa tsimɛ ɔɔ, boŋ mɛ ɔa ki doritɛ tsi'i dɔritɛ.

Paul à tswe fàa mbi aa a ŋgha'asɛ Yesu

¹⁹ Tsi'i ànnu nɛŋkonɔ mɛ ka ki doritɛ nlonj mɛ mɛ zi mɛ Nwɛ à ka yu'u niyɛ'ɛ nuu tã Azwɛ Yesu Kristo tã à kwetɛ gha ŋghirɛ tã mɛ fe'e fãa atsɔɔ.

²⁰ Mɛ nanɔ nyɛ'ɛtɛ nɛ ntiɛ ghã tsim, ŋkɛ mɛ ni mɛ kaa mɛ ka wa'ã annu ndirɛ àtu yɛ tsu lɔ ŋghirɛ bɛ, i bɔŋnɛ yɛ mɛ, a ŋgɔŋ bɛnɔɔ bɛtsim, tsitsɔŋ bo bi tsi'i a ajɔŋ yɛ mɛ mɛ ki si ghirɛ a mbɛ aa, mɛ mɛ ka ki nanɔ gaansɛ ni mɛtɛ ma a ŋgha'asɛ Kristo a nu mɛ, kɛ mɛ tswɛ ntiɛ fãa atu nɔyɛ, kɛ mɛ kwɔ kwɔ ɔɔ.

²¹ Nlonj mɛ a mbo mɛ, ntswɛntɛ yã fãa mbi, i ni aa bɛ Kristo, mɛ bɛ te'e ki kwo kwo boŋ a ka bɔŋnɛ bɔŋ tsyãtɛ a ntswe fãa mbi.

²² Lã mɛ bɛ a bɛ yɛ mɛ mɛ ka bɛ tswe fãa àtu nɔyɛ boŋ a bɛ mɛ mɛ ka bɛ fã'a innu jɛ mɛ i ka kwetɛ bɛ aã. Lã kaa mɛ si annu yɛ mɛ mɛ ka tɔ'ɔ aã zi bɛ.

²³ Ma muu ajɔŋ mɛ tɛ a titɛ ŋkɛ. Annu yɛ mɛ mɛ yɛ'ɛtɛ aã à nɛ nlo ŋghɛ ntswe bi'i Kristo nlonj mɛ ma yu' annu a bɔŋ a nu mɛ ntsyãtɛ mbɛ ntswe fãa mbi.

²⁴ Lã nlonj ŋgaa yu'ù, a ku'unɛ mɛ tã mɛ bu ntswe fãa mbi, tã kwetɛ ghuu.

²⁵ Tsi'i ànnu nɛkonɔ, a ni ànnu yɛ mɛ mɛ ka ghirɛ aã. Mɛ zi mɛ mɛ ka bɛ ghɛ nɛ mbɛ a ntswe bi'inɛ fãa mbi tã kwetɛ ghuu tã nɛ ka ŋkwi ŋghɛ nɛ mbɛ tã nɔdɔrɛ nuu nɛ kɛ ŋgha'atɛ a mum àbɛntɛ yuu.

²⁶ Mɛ bɛ fe'e i zi tsi'i ghuu boŋ a ka ghirɛ mɛ tã ntiɛ ghuu i luu nɛ nɔdɔrɛ nlonj annu yɛ mɛ Kristo Yesu à ghirɛ a nu mɛ aã.

Akòrɛ nitɛ ɛ ni bɛ bi Yesu

²⁷ Lã ànnu yɛ wɛ a ni mɛ tã mɛghirɛnɛmɛnnu muu tã mɛ ku'unɛ a ajɔŋ yɛ mɛ ntoɔ Kristo yɛ nɛsɛnɛ i lɔɔ aã. Tã bɛ mɛ a fe'e mɛ mɛ mɛ zi nyɛ ghuu kɛ ŋgan, mɛ yu'u mɛ nɛ tɛ nɛntɛ akòrɛ yuu a nɔyɛ, mɛbɔnsɛ ghuu ŋkwɛrɛ, ànnu yuu a bɛ yi mɔ'ɔ, nɛ tɔ bitsim mɛ tã ànnu ntoɔ yɛ sigɛnɛ yɛ mɛ nɛ bɛ aa, tã à ka ŋghɛ nɛ mbɛ,

²⁸ kaa wa'ã nɛ ŋgãŋkɛbãã juu bɔ'ɔ bɛ. A bɛ bɛ ma muu ajɔŋ boŋ à nɛ àlɛnsɛ mɛ a nanɔ ndi'i ni mɛ Nwɛ à ka di ŋgi'i a nu bo, i bɔŋnɛ yweensɛ ghuu.

²⁹ A bɔŋ mɛ tã nɛ zi mɛ, Nwɛ yɛ mɛ à ghirɛ ibɔŋ a nu bù mɛ nɛ niŋ ntiɛ ghuu a nu yu, nlonj ŋgaa Kristo aã, a kɛ ŋghirɛ aã ibɔŋ a nu bù mɛ tã nɛ kɛ nyɛ nɛ ŋgi'i nlonj ŋgaa yɛ.

³⁰ Ma muu ajɔŋ, nɛ yɛ mɛ ntsɔ ma ghú mɛ ni to aã, i ki mbɛ aã ntsɔ yɛ mɛ nɛ ki nyu'u mɛ mɛ to, ŋki mburɛ aã ki to nzi ywe'e sii aã.

2

¹ Tsɔ mɛ bu bi Kristo boonɔ a gaansɛ nɛ mɛtɛ muu aã, tsɔ mɛ a kɔŋ nɛ nɛ ghuu nɛ'ɛtɛ nɛ ntiɛ ghuu aã, tsɔ mɛ nɛ bɔnsɛ bu bi Azwɛ Nwɛ aã, tsɔ mɛ nɛ zi ŋkɔŋnɛ ghuu bu ni bù, ŋki zi ŋko mɛlɛnɛ ghúu bu ni bù aã,

² a ku'unɛ mɛ tã nɛ boonɔ ghuu ntswe nɛ ànnu yɛ fùurɛ, ŋka ŋkɔŋnɛ ghuu bu ni bù, ŋghirɛ ni mɛ tã ntsɔ ghuu i bɛ yɛ mɔ'ɔ tã tã ntiɛ gha i luu nɛ nɔdɔrɛ.

³ Nî tsuu ki yu'u tsi'í à yuu annù bê, ntsuu nú yùù ki ñee bê, mbanjñe ñka sigisê nî ìbìinú ghuu bə a nsyê, ñka ñwa'atə nî mə bə bí mo'ɔ bi tsyatə ghuu.

⁴ Tâ nî tsuu tsi'í ìnnù jîi mə i kwetə ghuu aa ki ghìrè bə, nî kii ñghìrə nî ìnnù jîi mə i kwetə nî bə bí mo'ɔ aà

⁵ Tâ ìnnù jîi mə nî mɔ̀ntə nî a atu bù aa tá ì bə jîi mə Kristo à le si kii mmɔ̀ntə aà, nlii nî ìnnù tsó yu:

⁶ Ka mə bo Nwí le ntswe nî mārè yí m̀fùùrè aa, kaa à le ñwa'á kà ñtii nî mə yu d̄i'í mə bo Nwí ku'unə.

⁷ Lá, à le mbanjñè ñləə ma juù ìnnù fu,

ñsigisə ìbìinú yí a nsyɛ,

mbanjñə ntigə nlogə marə ñgàñàfà'á, bi jwí yí tsó ñù m̀sɔ̀ñ.

⁸ A bəñ mē ntigə ñù m̀sɔ̀ñ aa, ñsigisə ìbìinú yí a nsyɛ, ñyu'unə Nwí, m̀bii n̄wó, bi zwitə yí,

Bí ghèè mē mə bi ki zwitə yí zwitə aa,

ntigə mburə ñkweentə yí bə a ati bəñnəbəñnə!

⁹ Ma mùu ajàñ, Nwí a tigè ñnanjə ñjəntə yí a ñdəñ, m̄fa ikum yíi mə i kɔ'ɔnə ntsyá mikum m̄tsim aà,

¹⁰ tá bɛɛ mə bə bitsim bi yí nyu'u ikum Yesu,

a aburə, kə a nsyɛ, kə bə a b̄ajnsyɛ,

bi swètə m̀kù'ùt̄ myaa a nsyɛ ñgha'asə yí,

¹¹ tá bə bitsim bi bii n̄ ñsi n̄ ñsi mə Yesu Kristo à n̄ Mmà'ambí, ntigə ñgha'asə n̄ Taà yí Nwíngɔ̀ñ ma mùu ajàñə.

A bɔñ mə tá bɔɔ bi Kristo bi bə tsó m̄ñkà'á f̄aa mbí

¹² Tsó mə a bə ma mùu ajàñ aa, ika'á já jii mə mə kòñə aa, tsi'í a ajàñ yíi mə n̄ te'ɛ yu'unə nàa a ñgɔ̀ñ b̄inòò bitsim a noò yíi mə mə tswə bi'inə aa, a bɔñ mə tá n̄ ku'usə ñghèè n̄ m̄bii a yu'unə mə tsitsɔ̀ñ mə kaa mə s̄i a titii bù tswé aà. N̄i ka mbɔ'ɔ Nwí tá ñtii ghuu ka ntsiginə, ñka ñgaansə n̄ m̄t̄i muu a ñghìrə ìnnù jii mə i ku'unə aà ta yí j̄i ìlɔ̀ñə.

¹³ Nlɔ̀ñ mə Nwí a f̄a'á a m̄ntii bù, ñghìrə n̄i mə tá n̄i ka ñkɔ̀ñə a ñghìrə ìnnù jya jii mə a lòò n̄i mə tá n̄i ka ñghìrə aà, ñkii mfa n̄i m̄ida'a mə tá n̄i ka mfa'a n̄i ìnnù ma j̄ú mə i b̄ɔ̀ñə n̄ii aà.

¹⁴ N̄i ka ñghìrə ìnnù tsim n̄tsuu ki nnurikə, kə ki ligitè bə;

¹⁵ Tá bə bɔɔ bi Nwí bii mə mbə bi wa'á ifirò waa fá, m̄ntii myaa mi laa, kaa àlò'ò a wa'á a nu bo tswé bə, ntswe a titii n̄iwáa n̄i bə bii mə bi ghìrə ìnnù j̄i bi kaa ìnnù jyaa i wa'á tsinè aa, lá n̄i bəñnə ñta n̄i titii bo tsó m̄ñkà'á f̄aa mbí aà.

¹⁶ N̄i tswa nighàa n̄i Nwí nú mə n̄i fa ntswént̄i a mbo bə aa ntugitə, tá a yí mbə wa ñjwí yíi mə Yesu à bu mb̄ii aa, ñtii gha i luu n̄i n̄idorə a nyə mə kaa mə le ñwa'á n̄i yá laa a d̄àñə d̄àñə zwí, kə mə kaa áfà'á yíi mə m̄è le mf̄a'á aa, kaa a le ñwa'á aa atu d̄àñə d̄àñə tsyá.

¹⁷ Ajàñ yíi mə n̄i ññ n̄tii ghuu a nu Nwí aa, a bə aa tsó àyoo mmà'anwí, m̄bə a te'ɛ mbə mə bi ka zwitə gha zwitə, i lògə aləə nú ya i kùrə ma mùu atu ayoo mmà'a Nwí, bɔñ nú yá ì ka b̄ɔ̀ñə tá mə ka ndoritə bi'inə n̄i bù bitsimə.

¹⁸ A bɔñ mə ta nú yùù ì kii mbɔ̀ñə tá n̄i kii ndoritə tsó mə.

Timoti bo Epafrodito

19 Mə wa'atə a wənşə ntoo Timoti a mbɛɛ bɛ, a ajan yii mə mbə Mmà'àmbi Yesu a bii, tá à zi nyə ghuu mbu mbii nswonə a àjàn yii mə nì bə aà tá nti ghá i ìdoritə.

20 Kaa nù tssù kaa si ghu tswé tsó Timoti mə a kii wa'a nì innù tsi'i a annù n̄n̄kon̄ nlon̄ ŋɡaa yùù n̄lɔɔ ni mə tá nì tswe i siginè.

21 A titii bo bitsim, nù tsim a yu'u aa tsi'i yii annù, ŋghirə tsi'i annù yii mə a ka kwetə atu mbii nú yì, kaa wa'a nì annù Yesu ghirə bə.

22 Lâ a ŋghèɛ ni Timoti, nì zì n̄j̄ yii mə à ni ghu aà, nì zì a ajàn yii mə a fà'à bi'i yu tsó mu bo taà yì, a nsèɛnsə ntoò yì n̄siginè yu aà.

23 Aa annù yii mə mə wa'atə a ntoo yu, a mbɛɛ bɛ, a noò yii mə mə ghènsə nzi a ajàn yii mə innù i ka ghèɛ ni mə faà aà.

24 A ŋghèɛ ni mə, mə n̄n̄sə mbii a n̄j̄m Mmà'àmbi mə, mu fibàntè lâ, tá mə kì nzi yàa ŋɡaa.

25 Mə mòntə mə a ku'unə mə tá mə too mumaà yi'inə Epafroditus tá à bu mbii fu a mbo bù. A ni yu yii mə bi'i yu fà'à mə ñkì nto ntsò faà bitsimè; a k̄i mbə yu yii mə nì k̄i too mə tá à zi ñkwetə gha mfa njoo jii mə mə k̄i si bonə aà.

26 Ntī yì i yə'ətə ni a nyə bù bitsim, a k̄i n̄j̄onə si'i nlon̄ mə nì k̄i yù'u mə yu k̄i si ghòò aà.

27 Tsi'i a annù n̄n̄kon̄, à k̄i ghòò ntigə tsi'i a ñkwò. Lâ Nwì a ko m̄l̄n̄n̄ə yì; kaa wa'à aa tsi'i yì ko bə, à k̄i k̄i ñko aa m̄l̄n̄n̄ə ghà tá tá ñgi'ì yì dàn̄ tá i wa'a bù ñzi ñkù'ùsə yii mə mə tswe ghu mum aà.

28 Mə n̄n̄sə n̄lɔɔ a ntoo yu a mbo bù ta tá nì doritə a mbu nyə yu, tá tá n̄tī gha i bɔɔ mfwetə.

29 Bɛɛ a zi, nì kwɛrə a n̄j̄m Mmà'àmbi ni ñdorə; a bon̄ mə tá nì ka mbɔ'otə bə bii mə bi bə tsó yu aà.

30 Nlon̄ mə à k̄i ghəə kwo ñlon̄ ifà'à Kristo, ñn̄n̄ə atu yi a ntsu ñwo a mfà'a ta m̄n̄sə àkwetə yii mə nì k̄i tswe n̄i m̄fa a mbo mə aà.

3

Nù yii mə m̄nnù mi mi tsinə aa, à ni n̄j̄ yii mə a n̄j̄ n̄tī yi a nu Kristo aà

1 B̄l̄m̄ b̄a, mbon̄ mə m̄n̄sə, mə sw̄on̄ a mbo bu mə tá nì ka ñdoritə a mum Mmà'àmbi. Kaa mə ka wa'à kaa a ñkwatə ŋwà'ànə innù jii mə mə t̄'è m̄ n̄foo ŋwà'ànə a mbo bù aà, ñlon̄ mə i ka bɛ ghuu tá nì tsuu l̄ò wò.

2 N̄i ka ntsyəsə ghuu nlon̄ mbu j̄i bi jyá, bə bya mə bi bù'u innù j̄i bi aà, bə bya mə bi tsəñ nú jyaa laà; tá nì ka ntsyəsə ghuu nlon̄ ŋɡaa yàa.

3 A bə bi'inə mbə bə bii mə Nwì à n̄ètə waa tsi'i annù n̄n̄kon̄, bi'inə gha'asə Nwì aa ni Azwì yi, ñdoritə aa nlon̄ mə bi'inə ni bə bi Kristo aà, kaa wa'a m̄nt̄ī mi'inə aa bə ni innù n̄j̄yá nu lèə bə.

4 Ka mə mbə mə tswe nì à jàn̄ yii mə mbə mə k̄i n̄l̄ə n̄tī gha a ni njoo n̄j̄yá nu aà. Mbə bə bi tsi bi tswe faa mbi mə mə bo tswe n̄i n̄l̄ə n̄tī waa ni annù n̄j̄yá nu, bon̄ mə tsyətə waa bitsimə.

5 A yon̄ə n̄on̄sə yi'i, bi le n̄ètə gha aa a noò yii mə mə le mbə njwi j̄i n̄ifwaa aà; mə bə n̄j̄ b̄aIsrael, m̄fɛ'ɛ a ŋgwɛ'ɛ nda Benjamin, mbə mu baHeber yii mə á jwe b̄aHeba aà. A ŋghèɛ n̄i annù n̄l̄ə n̄d̄i'ì b̄aYuda, mə bə n̄j̄ bafarisai.

⁶ A n̄ghɛɛ ni àjàn̄ ȳi m̄ə m̄ə le si t̄i ni ànn̄u Nw̄i aa, m̄ə le si tso'ɔ ni àkòrə n̄ghotə bɔɔ bi Kristo; n̄bu n̄ghɛɛ bə n̄i ann̄u n̄ghirə ìtsin̄ənn̄u, a n̄yon̄ə n̄i ànn̄u n̄l̄əə n̄di'i Moses, kaa àlò'ò ȳi tsu kaa a le n̄wa'á a nu m̄ə tswè b̄ə.

⁷ Ma juu ìnn̄u m̄ə i le mbə afù'ù a m̄bo m̄ə n̄l̄əə, m̄ə lɔgè m̄ə à ni bwyɛ n̄lon̄ Kristo.

⁸ Tsi'í ann̄u n̄ikon̄ə, m̄ə lɔgə njoo tsim̄ j̄i m̄ə m̄ə tswè ni ju aa tsò bwyɛ, n̄lon̄ m̄ə a nzi Kristo Yesu N̄ḡan̄m̄à'a ghà, a bɔn̄ n̄tsyàtə njoo tsi'í tsim̄ f̄aa m̄bi. M̄ə m̄ə'ə njoo tsim̄ n̄lon̄ n̄gaa ȳi, n̄tigə n̄lii n̄i n̄joo tsim̄ tsò n̄tsà'á ta tswè ni Kristo;

⁹ i boonsə n̄tswe bi'i yu t̄á t̄á ìtsin̄ənn̄u j̄i m̄ə m̄ə gh̄irə aa, t̄á tsee bə a m̄bo m̄ə l̄ò l̄ò b̄ə, n̄yon̄ n̄aa a j̄im̄ àjàn̄ ȳi m̄ə m̄ə l̄əə n̄di'i Moses aa. T̄á à b̄an̄n̄ə m̄b̄ə b̄ə a aj̄an̄ ȳi m̄ə m̄ə n̄i n̄ti gha a nu Kristo aa; m̄b̄ə ìtsin̄ənn̄u j̄i m̄ə Nw̄i a fa a n̄j̄im̄ àb̄iint̄i aa.

¹⁰ Ann̄u ȳi m̄ə m̄ə l̄ò aa, à n̄i n̄zi Kristo, i tswè ni m̄idà'á mya m̄ə à tswè ni mu n̄lon̄ m̄ə à le nyweenə ni n̄wo aa. M̄ə k̄i n̄l̄ò n̄i n̄ȳə n̄gi'í ya ȳi m̄ə à le nyə aa, i k̄i b̄ə n̄tigə b̄ə tsò yu i b̄ii n̄wo n̄i m̄ə à le n̄kwo aa,

¹¹ t̄á b̄e m̄ə m̄an̄j̄i a tswè ghu m̄ə k̄i nyi nyweenə ni n̄w̄ò ȳaa n̄gaa.

Paul a Gaansə Mit̄i mi

¹² Kaa m̄ə si l̄ò aa n̄swon̄ə m̄ə m̄ə tswè m̄ə n̄i n̄joo m̄ə j̄u m̄ə m̄ə wa'atə a n̄tswe ni j̄u aa; kaa m̄ə wa'á k̄i n̄l̄ò aa n̄swon̄ə m̄ə Nw̄i à f̄à'á m̄ə if̄à'á ȳi a nu m̄ə m̄an̄sə; l̄á m̄ə gaansə mit̄i m̄á a n̄tswe ni j̄u n̄lon̄ m̄ə Kristo Yesu à gh̄irə m̄ə m̄ə t̄á m̄ə b̄ə ȳi aa.

¹³ Bil̄im̄ b̄á, kaa m̄ə si m̄òntə m̄ə m̄ə ywè'è m̄ə a adigə ȳi m̄ə m̄ə tswè n̄i n̄kwe n̄kɔ'ɔ ntəə ghu aa; l̄á ànn̄u ȳi f̄uùrə a tswè ghu ȳi m̄ə m̄ə gh̄irə, m̄ə m̄à'atə ìnn̄u j̄i m̄ə m̄ə tsyà m̄ə n̄ma'atə a n̄j̄im̄ aa, n̄gaansə n̄i m̄it̄i ma m̄furitə n̄i njoo j̄i m̄ə i tswè a m̄b̄ii aa.

¹⁴ M̄ə khè tsi'í n̄i m̄it̄i n̄ghɛɛ ni a adigə ȳi m̄ə m̄ə t̄e'ɛ mi'í ma ghu aa, ta gh̄ɛ kwerə miyàr̄in̄ə mi n̄gu'u mi af̄à'á m̄i m̄ə Nw̄i a twon̄ə n̄aa m̄ə t̄á m̄ə kɔ'ɔ n̄kwɛrə, n̄tsya aa a j̄im̄ Kristo Yesu aa.

¹⁵ A bɔn̄ m̄ə b̄i'in̄ə b̄ii m̄ə bi kwè m̄ə, n̄twi n̄t̄w̄in̄ə m̄i n̄ḡan̄ mi'in̄ə a nu Kristo aa, t̄á b̄i'in̄ə tswè ni àm̄òntə ma yu. K̄ə b̄e m̄ə n̄u tsu a t̄e'ɛ n̄tswe ghu m̄ə a m̄òntə ann̄u ȳi ad̄an̄ bɔn̄ Nw̄i à ka k̄i gh̄irə ta n̄i zi.

¹⁶ L̄á ànn̄u ȳi wè a b̄ə aa m̄ə t̄á b̄i'in̄ə tswa ann̄u ȳi m̄ə b̄i'in̄ə tswè m̄ə ni yu aa ntugitə t̄á à tinsə.

¹⁷ Bil̄im̄ b̄á, t̄á ni yon̄ n̄ka n̄n̄e'esə n̄aa tsò b̄ə b̄i m̄ə'ò, n̄ghirə n̄i ìnn̄u j̄i m̄ə b̄i'i gh̄irə aa; n̄k̄i n̄lii n̄i b̄ə b̄ii m̄ə bi yon̄ə n̄i ìb̄u'ù m̄ikòrə j̄i'í aa.

¹⁸ M̄ə swon̄ə laa aa, n̄lon̄ m̄ə b̄ə b̄i m̄ə'ò bi tswè ghu m̄ə bi gh̄irə ìnn̄u tsò b̄ə b̄ii m̄ə bi b̄aa atib̄an̄n̄ə b̄an̄n̄ə ya ȳi m̄ə Kristo à le n̄kwo ghu aa. M̄ə t̄e'è m̄ə n̄foo n̄swon̄ə ann̄u ma ȳu a m̄bo bù, à n̄i tsi'í ȳu m̄ə m̄ə k̄i m̄bu n̄kwatə n̄swon̄ə ni m̄il̄àa a mi'í m̄ə aa.

¹⁹ A ka ȳi k̄i b̄ə a n̄j̄im̄ t̄á Nw̄i à n̄i n̄ isa'a a nu bo, n̄lon̄ m̄ə bo l̄ògə ato'ò yaa laa tsò n̄w̄i w̄à, n̄tswon̄ə n̄i n̄u ȳaa n̄lon̄ njoo j̄i m̄ə bɔn̄ i b̄an̄n̄ə n̄ghirə ni m̄ə t̄á àt̄u yaa ka n̄dirə, n̄t̄e'ɛ atu yaa n̄i n̄joo m̄bi j̄u.

²⁰ L̄á n̄ghɛɛ ni b̄i'in̄ə, àl̄a'á ȳi'in̄ə a tswè aa a aburə, b̄i'in̄ə yu'utə ni N̄ḡan̄yweensə ȳi'in̄ə, M̄m̄à'amb̄i Yesu Kristo m̄ə t̄á à lo ghu nzi.

21 A bə zĩ, boŋ à ka lɔgə mida'a mya mə mi ghìrè ni mə tâ njoò tsim tâ ì ka yu'unə n̄i aa, ì kwensə abɔrikə n̄i jĩ'inè jũ tâ ì tigə mbə tsi'ĩ tsɔ yĩ ya yĩi mə ì n̄wèènè ni n̄ifò aa.

4

Adi'itè Paul a mbo bɔɔ bi Kristo

1 Bìlɪm bá, wa mə n̄ansə kɔŋə ghuu, n̄t̄i gha ì yə'ətè ni a nyə bù. Ni ghìrè mə tâ n̄t̄i gha tâ ì luu ni n̄idorè, ni ki mbə miyàrinè mi ngù'ú m̄a. Bìsũ ba b̄i mə mə kɔŋə aa, ni n̄ansə ntəə n̄t̄i, n̄swetə m̄iŋgǎŋ muu tâ m̄i tso a n̄i Mmà'àmbi.

2 Mə bu'u mbo a mbo Evodia bo Sentikə mə tâ bo boonsə tâ ànnu yaa tâ à bə yi m̄ɔ'ɔ a n̄jim Mmà'àmbi.

3 Mə bù'ú mbo a mbo wò, n̄j̄ àkòrê ghà mə si fà'a aa, mə ta ò kwetə b̄angyè ma bú n̄lon mə bo fa'a bi'ibo a n̄swonə ntoo yĩ n̄siginè bi'ibo ni Clement ni bə bi m̄ɔ'ɔ b̄i mə bi'ibo k̄i mfa'a, m̄ikũm myaa mə tswé a m̄úm àŋwà'ànə n̄tswènt̄i aà.

4 N̄i ka ndoritè a mum Mmà'àmbi a ngòŋ b̄inòò b̄itsimè; mə bu n̄kwatə n̄swonə mə ta ni ka ndoritè.

5 N̄i ghìrè tâ bə b̄itsim yə mə ni tswa m̄int̄i muu, n̄lon mə nòò nzi Mmà'àmbi a tigə a bo aà.

6 N̄i tsuu n̄i yùù ki wa'a nlon annũ tsu b̄ə. N̄i ka n̄tsa'atə Nwĩ nlon ngòŋ n̄jòò tsim j̄i mə ni lòò aà, mbu'u n̄i m̄bo ghu mbo, m̄fa n̄i m̄bi'ikə ghu mbo, n̄ghìrè tâ à zi n̄jòò tsim j̄i ni lɔɔ ghu mbo aà.

7 Ma mùu aj̄an boŋ m̄bɔɔnè Nwĩ ȳi mə ì tsyàtə m̄itsyè mi b̄ə aa, ì ka ghìrè tâ m̄int̄i muu bo bi ìmòòntənnu juu tswe a mum Kristo Yesu.

8 Bìlɪm mb̄a, ànnu yi n̄lwĩ'ĩnj̄im ȳi mə mə ka n̄swonə a mbo bù aa, a ni mə tâ ni t̄e'è atú yuu n̄i innu j̄i mə ì n̄i ànnu n̄iŋkɔŋ aà, bo bi a ni innu j̄i mə ì ku'unə a mbo'ɔtə aà, ni j̄i mə ì tsinə aà, ni j̄i mə ì laa aà, ni j̄i mə bə kɔŋ aa, bo bi ni j̄i mə ì boŋ aa; b̄eə mə ànnu yĩ tsu a t̄e'è n̄tswe ghu mə a boŋ n̄ghèè m̄man̄sə, kè yĩ tsu ȳi mə a ku'unə a gha'asə aa, a boŋ mə tâ ni ka n̄wa'atə ma yuù ànnu.

9 N̄i ka n̄ghìrè innu tsim j̄i mə ni yəgə a mbo mə aa, kè j̄i mə ni Kwèrə a mbo mə, kè j̄i mə ni yu'u a n̄tsũ mə aà, kè bə j̄i mə ni yə mə ghìrè aà. N̄i bə ki ghìrè ma juù innu boŋ Nwĩ ȳi mə a b̄orisè n̄i bə aa boŋ à ka tswe bu bo.

Paul a fa miya a mbo baFilipia ni njoo j̄i mə bo le mfa ghu mbo aà.

10 Mə n̄ansə ndoritè tsi'ĩ siginè a m̄úm Mmà'àmbi nlon mə, ka mə àgha'à a sà'à m̄ə a aj̄an ȳi mə ni lè si lòò a n̄kwetə mə aa, ni tswè m̄ə ni m̄an̄j̄i a n̄kwetə mə tsitsɔŋ. Tsi'ĩ ànnu n̄ikonə, ni lè si wa'atə n̄aà, lá kaa wa'à a aj̄an ȳi mə mbə ni tsyà n̄kwetə gha ghu aa b̄an̄nè n̄zi.

11 Kaa mə si laa swonə aa nlon mə àyoò tsu a w̄e'è a mbo mə b̄ə. Mə yəgè m̄ə nzi a n̄kwerə ngòŋ innu tsim j̄i mə ì f̄e'è a nu mə aa ni n̄idorè,

12 Mə z̄i n̄nsigisè ìb̄inũ gha a n̄syè, n̄ki nzi a tswe a noò ȳi mə njoo ì gha'a a mbo mə aà. A t̄e'è ì bə bə mə akə boŋ mə yəgè m̄ə n̄zi a tswe ni njoo j̄i ghà'à n̄gha'a, n̄ki nzi a n̄tswe ni n̄j̄i. Mə z̄i n̄tswe a noò ȳi mə n̄d̄a ì lùu ni njoo bo bi a noò ȳi mə n̄d̄a ì yòo aà.

¹³ Mbə mə tse ghèrə innù tsìm a nǽm yu wa yǽ mə a fa nǽ mǽdà'à a mbo mə aà.

¹⁴ Lá a kǽ bǽn mə nǽ kǽ ñkwetə gha a noò yǽ mə mə kǽ tswe nǽ ñgi'i aà.

¹⁵ Bù baFilipi, itu ibǽnù ghuu, nǽ zi mə a ajàn yǽ mə mə le nǽgǽnə ñka nswonə nǽ ntoo yǽ ñsigǽnə yǽ aà, a noò wa mə mə le ñka nlo Macedonia aa, kaa ñghotə ñdǽnwǽ yǽ dàn kaa ì le ñwa'à ghu tswe mə ì le mbii mə bo ka kǽ fa nǽ ñjoo a mbo mə, kə kǽ kwərə nǽ ñjoo a mbo mə, ñtsyatə ghuu.

¹⁶ Nlon mə, ñghɛɛ bə a nǽ noò wa yǽ mə mə le ntswe a Tesalonika aa, nǽ le ntoo njoo a mbo mə a ñгаа jǽ ghà'àtə, ñkwetə gha ghu.

¹⁷ Kaa sǽ bə aa bə mə mə wǽ'i ñlɔɔ nǽ ñjoo jya jǽ mə nǽ fa nǽ a mbo mə aa bə, àyoo yǽ mə mə bǽnə ñlɔɔ aa, à nǽ mboonə yǽ mə nǽ ñkwərə ghu ñku'usə nǽ ibon yǽ mə ì kuu nǽ abàa bù ñlonə akwetə yǽ mə nǽ fa nǽ a mbo mə aà.

¹⁸ Wǽ ñjoo jya jǽ mə nǽ kǽ too a mbo mə aa, ì kǽ bǽrə ñgha'a ntsyatə a jàn yǽ mə mə kǽ si lɔɔ aà. Wa mə si ayoo dàn bu mbonə nlon mə mə kwərə ñjoo jya jǽ mə nǽ kǽ tɔɔ Epafroditus mə tá à zi mfa a mbo mə aà. Ì bə aa njoo mmà'anwǽ jǽ lùmtə, mbə njoo ntɔɔ mmà'a Nwǽ jǽ mə ì ku'unə, mbon a nu Nwǽ aà.

¹⁹ Nwǽngɔn ghà à tswe nǽ àfù'ù a burə ñgha'a kaa wa'ǽ a nswonə bə, a ka fa njoo tsìm jǽ mə nǽ bonə aa a mbo bù a nǽm Kristo Yesu.

²⁰ Tá bǽ'inə ka gha'asə nǽ Nwǽngɔn Taà yǽ'inə a ñgɔn bìnòò bǽ tsìm, ñlwi'i nǽkonə. Amen.

Atsà'àtə yi ñlwǽ'i ñjǽm

²¹ Tsà'àtə nǽ bə bǽ Nwǽ bitsìm a mum Kristo Yesu. Bǽlǽm bǽ'inə bǽi mə bǽ'ibo tswe faà aa, bo kǽ ntsà'àtə ghuu.

²² Bə bǽ Nwǽ bǽ tsìm bǽ tsà'àtə ghuu, bya bǽi mə bǽ tswe a ndùgə Kaisa aa bo nanşə ntsà'àtə ghuu.

²³ Tá ìbɔn Mmà'àmbǽ Yesu Kristo tá ì tswe a mbo bù.

Aṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê BaKOLOSI

NJ'IINNŪ AṅWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ñṅwà'ànè Paul a mbô ñghòtê baKolosi. Ala'a Kolosi a le ntswe a mbu'u Asia. Kaa ñghotê baKolosi aa a le ñṅwà'à Paul lòginè. Paul à le nyu'u mæ ṅgãṅdi'innū mbwe'esè jì mɔ'ɔ le nzi ka ndi'i innū jii ka le ñṅwà'a nî ntoo yí ñsigìnè ya bòontè. A le ntigè ñṅwà'ànè aṅwà'ànè yū aa ntsisè ñghotè ghu.

Ñgãṅdi'innū jya i le si swonɔ ni mæ kaa mĩtsyè mii mi kɔ'ɔ nluu aa kaa mi si a nî ntoo yí ñsigìnè ya tswê, kaa Kristo a wa'à nî àbwarè yii mæ à tswè ni yu tsò Mu Nwĩ, m̀bè Ñgãṅyweensè mbi aa tswê. Bi le si di'i ni mæ bè tswè nì ñka yòn bìnɔṅsè, ñlèè bi nɔṅsè ñlɔṅ miji bo mĩlù'ù, ñswonɔ ni mæ tá bè ka ñlèè nî ñjwi jì wè jì mɔ'ɔ, ñghirè tá bi ñetè waa (2.16,17, 21-23). Ndi'i nî mæ tá bi ka mmii nî baangel (2.18), ñswonɔ ni mæ bo le nzi innū azwĩ jì mɔ'ɔ nĩsyatè ajàn mæ ntoo yí ñsigìnè ya i swonɔ aà (2.4).

Nòò yii mæ Epafra a le ghèè ñswonɔ ajàn mæ innū le ntswe a ghotè aa, Paul a ñṅwà'ànè aṅwà'ànè yū a nswonɔ mæ yu tsà'atè Nwĩ atu bo, mæ tá Nwĩ à ghirè tá bo nanɔ nzi annū ññkɔṅ bo bi ànnū yii mæ Nwĩ a lòò aà (1.9,10). Kristo à ni finè Nwĩ (1.15), ntswe nì m̀arè Nwĩ a kɔ'ɔ nluu (1.19; 2.9), Nwĩ a tsyá aa ghu nu nanɔ njoos tsim (1.16), a bè ñtsyambii a nî ñjoo tsim, m̀boonsè i tsim tswa tugitè (1.17). Mĩtsyè mĩtsim mi lò aa a mbo Kristo (2.3). Kristo a bè yu yii mæ a fa ntswèntii yii mæ i luu aa a mbo bè, bo baKolosi kì mæ ntswe ni yu a mum Kristo (2.10), bi ñetè waa aa a m̀mum Azwĩ nî ñetè ya mæ bi le ñetè Yesu ghu aa, bo bo tigè aa ayoo mɔ'ɔ, ñlɔginè aa wá noò yii mæ bi le mmurè waa ñki aà (2.11-14). Paul a swonɔ mæ yu nwùgè nî nú yi aa nyè mæ tá bo lwi'i a mum Krito, i kwe kɔ'ɔ tæ (1.27-29; 2.6). Ntigè di'itè nî waa mæ bi ka zi akòrè nizi yaa tá à ku'unè nî ñtwèntii yí m̀fii yii bo tswè ni yu a mum Kristo aà (3.1-17).

Bi yatè aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'i ànnū aṅwà'ànè yū 1.1-8
2. M̀arè Kristo nî àfà'à yi 1.9—2.19
3. Ntswèntii yí m̀fii a mum Krito 2.20—4.6
4. Innū jii mæ Paul à le nswonɔ a nlwĩ'isè 4.7-18

Atsà'atè Paul a mbô ñghòtê

¹ Aṅwà'ànè yū a lo aa a mbo Paul yii mæ à ni ṅgãṅntoò Kristo Yesu à nî ñgòṅ Nwĩ aà, bo bi a mbo ñdim yí'inè Timoti

² ñghèe ni a mbo bilim bi'inè bè bi Nwĩ bii mæ bi fà'à ni a mbo Nwĩ nî ntii waa tsim a mum Kristo, ntswe a ala'a Kolosi aà. Tá Nwĩ Taà yí'inè à ghirè ibonɔ a nu bù ñki ñghirè tá nî tswè ni m̀boonè.

Annu mfà m̀bi'ikè a mbo Nwĩ

³ Bi'i fa m̀bi'ikè a mbo Nwĩṅṅon Ta bi M̀mà'ambii yí'inè Yesu Kristo a ṅṅon bìnòò bitsim bii bi'i tsà'atè Nwĩ m̀bi'i ṅgaa yùu aà;

4 Bĩ'ĩ yù'ù mē ajàŋ mē àbĩintì yuu a nu Kristo Yesu a bē aa, bo bì àkòŋŋè yìi mē nì tswe nì yu a nu bē bì Nwĩ bitsimè aà,

5 A bē laà aa nloŋ mē nì zì ñka'a jìi mē i tswe a aburē, bì'inè bē, jìi mē ñtoo yì ñsiginè ya ì le ñka'a a mbo bù ñloginè a noò yìi mē nì le nyu'u ñghàà nì annù ññkoŋ aà.

6 Ntoo yì ñsiginè ya mē ì le nzì a mbo bù aa, i kwe a nì idìgè tsim fàa mbi, ñkoonè nì miantà, tsì'ì tsò àjàŋ yì mē a ki ntswe a titì bù ñlòŋginè wa ñjwi mē nì le nyu'u ñki nzi annù ññkoŋ nloŋ ibòŋ Nwĩ wa àtù yuu a laa ghu

7 a ajàŋ yìi mē nì le nyègè a mbo Eaphras ñsùkà'a yì'ì bo bì ñgàŋàkòrè yì'ì a múm àfà'a Mmà'àmbi aà. Aa ñu yìi mē a fà'a mbo Kristo nì ñtì yì tsim nì àtù yì'ì.

8 A ghìrè mē bĩ'ĩ zì akòŋŋè yuu a múm Azwĩ.

9 Tsò mē a bē laà, ñloginè a ñjwi yìi mē bĩ'ĩ le nyu'u aa, kaa bĩ'ĩ leè ñkì'ì kentè nì a ntsà'atè Nwĩ ñwa'atè nì ghuu ghu, mbu'u nì mbo mē tá à lwensè ghuu nì m̀tsyè tá nì zì annù yìi mē yu lòò aa, ñtswe nì m̀tsyè m̀i Azwĩ Nwĩ tá zì innù tsim àtù yuu a laa ghu

10 tá nì ka ntswe ntswèntì yùù tá ì ku'unè a mbó Mmà'àmbi tá à nanse ñka ndoritè ghu, tá ñtswèntì yùù ì ka ñkoonè m̀tá a nì mbuu mifà'a m̀i siginè m̀tsim m̀i mē nì fà'a aa, tá innù jìi mē nì zì mbi'ì ñgaa Nwĩ aa tá ì ka ñgha'atè ñghèè nì m̀bĩ tá nì ka ñkwe ghu mumè.

11 Tá Nwĩŋòŋ à nanse mfa m̀ida'a a mbo bù tá nì tii, ñyonè a ñjim m̀itì m̀i m̀ya m̀i m̀i tsya mbo aa, tá nì tse nì àtànèntì, ñka ñkwèrè nì innù jìi mē i zì nì a mbo bù aa nì ñdorè.

12 Ñka mfa nì m̀bi'ikè a mbo Tá yìi mē a ghìrè bì'inè ku'unè mē mbè bì'inè tswè nì àbwarè a nì ñjoo jìi mē à lèè a mbo bē bì Nwĩ bii bi tswe a múm ñkà'a aà.

13 A fì'isè mē yì'inè a mum àdìgè yìi mē m̀fìlì àdìgè i bu'utè aa, ñnìŋ a múm annù ñifò ñjoŋ Mú yì yìi à kòŋè aa,

14 tsì'ì Mú wa yìi mē à le ntsu'u atù yì'inè ñghìrè Nwĩ à lì'inè ifànsènnù jì'inè aà.

15 Kristo à nì finè Nwĩŋòŋ yìi mē kaa bi si yè aa, mbè mfòò àjèè a mbó ñgòŋ ñjoo tsim jìi mē Nwĩŋòŋ à nanse aà.

16 Nloŋ mē bì le nanse ñjoo tsim jìi mē i tswe a aburè bo bì jìi mē i tswe a nsyè aa, bo bì jìi mē bì yè, nì jìi mē kaa bi si kii nyè aa, ñtsya aa ghu nú, kè bē bē ñgàŋmbu'utè bè, kè b̀sa'a bi ala'a, kè ñgàŋèda'a, boŋ bē le nanse ñgòŋ ñjoo tsim, ñtsya aa ghu nu, ñki nanse aa ghu mbó.

17 A nì yu yìi mē a tsyà m̀bĩ ñgòŋ ñjoo tsim, ñkii mboonsè nì ñgòŋ ñjoo tsimè.

18 A nì àtu a mbó ñghòtè yìi ì nì ibiinu yì aà, mbè ñloginè, ñki mbè mfòò àjèè, ñtsyàm̀bii a nyweenè nì ñwo aa tá tswe nì àbwarè ntsyàm̀bii a nì ñgòŋ innu tsimè.

19 Nloŋ mē Nwĩ à le ndoritè a ghìrè mē tá màrè Nwĩ ntsim à tswe ghu nú;

20 ñtigè ñtsya ghu ñjim ñghìrè mē tá ñgòŋ ñjoo tsim ì bu ntswe nì annù yì m̀c'c bo bì yù Nwĩ, kè bē jìi i tswe a nsyè, kè jìi i tswe a aburè, a ajàŋ mē à zì nì m̀bòonè ntsya a ñjim alèè nu Kristo yìi à le nsaansè a ati bàŋŋè bàŋŋè aà.

²¹ A le mbə a noò mò'ò nì tswé asà'agha'a bù bì Nwĩ, mbə ngàṅkìbàa jì nlon̄ ìnnù jì bì jii nì le sɪ mòòntə̀ ṅkii ṅghirə̀ aà.

²² Lā tsítsòṅ à bù mē ṅghirə̀ bú bo tswé nì ànnù yí mò'ò ntsya a ṅjím nìwo nì Kristo a múm ṅjyānu mē tá lògè ghuu i zì tɛ'ɛ a nsi yu tsò bē bii bì laa mǎnsə̀, kaa ṅkì'ì nì àlò'ò tswé, kə̀ káá ànnù yí tsu mē mbə̀ bì firè ghuu ghu,

²³ tsi'ì mē mbə̀ nì ghɛɛ nì mbīi nì àbiintii yuu, kaa wa'à tsìgìnè, ntə̀ə ntinsè, kaa ṅkì'ì nì ghuu swūṅtə̀ a nì ànnù yii mē nì be, aṅaṅ mē nì le nyu'u a nì n̄too yì ṅsìgìnə̀ ya yii mē bì swòṅ mē a bo bē bì tsim fāa atu nsyɛ aa, mē Paul mē bə̀ ṅgàṅfà'á a nì n̄too mà yú aà.

Afà'á Paul tsi'ì tsò ṅgàṅfà'á ṅghòtə̀

²⁴ Tsítsòṅ mē doritə̀ a nì ṅgì'ì yà yii mē mē yə̀ a atu bù aà. Nlon̄ mē a nì ṅgì'ì yii mē mē yə̀ a múm ṅjyānu yà aa, mē mǎnsə̀ aa ànnù yii mē a bonə̀ a nì ṅgì'ì yii mē Kristo à le nyə̀ mbi'ì mbīi nù yì ya yii mē à nì ṅghotə̀ aa.

²⁵ Mē kì mē ṅtigə̀ mbə̀ ṅgàṅfà'á a mbò ṅghòtə̀, ṅyoṅə̀ ṅjím àbwarə̀ yii mē Nwĩṅgòṅ à fa a mbò mē mbi'ì ṅkwitú ghuu, mē tá mē ghìrə̀ tá bē nǎnsə̀ nzi nìghàà nì Nwĩ.

²⁶ Nìghàà ma nù nì le mbə̀ aa ànnù yii mē a le ntswe alə̀əntə̀ a ṅgu'u ṅgu'u bo bì a miwǎṅ miwǎṅ, mē bì ghìrə̀ mē a fe'ɛ tsítsòṅ òlaa a mbò bē bì Nwĩ aà.

²⁷ A mbò bo Nwĩṅgòṅ à le ṅkòṅ mē yu ghìrə̀ tá bì zì, a titii bìtizi Nwĩ, àfù'u ànnù àtsyámbo yì yii a tswé nì ànnù yì àlə̀əntə̀ ma yu aà. Ànnù yì àlə̀əntə̀ ma yú a bə̀ mē, Kristo à tswé a múm nu bù, mbə̀ ànnù yii mē a ghìrə̀ mē nì ka mbe nìgha'a nì Nwĩ aà.

²⁸ Bì'ì swon̄ aà ànnù nlon̄ Kristo ma ghú, ṅwa'asə̀ nì ṅú n̄tsim, ṅdi'ì nì ṅú n̄tsim nì m̄buu m̄tsyè̀ m̄ tsim, mē mbə̀ bì'ì yì m̄fa a ṅú n̄tsim a aṅaṅə̀ mē à kwè mē mum Kristo ṅko'ò ntə̀ə aà.

²⁹ A ṅghìrə̀ ma yú, mē n̄wugə̀ nì nù yà, ṅgaansə̀ nì m̄idà'á ma, m̄fi'ì nì m̄itii m̄ya m̄itsim m̄ii a nǎnsə̀ n̄j̄ nì a nu mē aà.

2

¹ Mē lóo nswon̄ə̀ a mbò bù a aṅaṅ yii mē mē fà'a nì m̄itii a ṅgaa bù bo bì bē bii mē bì tswé a ala'a Laodicea bo bì bē bì mò'ò bii mē kaa bì leè n̄tɛ'ɛ ṅwa'á n̄sì gha yə̀ aà.

² Mē fà'á ma mùu aṅaṅ aa mē tá bo luu nì àtǎṅə̀ntii, tá tswé nì àkòṅnə̀ yii mē a ka bòònsə̀ waa, tá bo luu nì àfù'ù a nǎnsə̀ nzi ànnù yì àlə̀əntə̀ Nwĩ ya, yii à nì Kristo yumbon̄ aà.

³ Kristo à laa mbə̀ key yii mē akwà'a ṅgòṅ itá m̄itsyè̀ Nwĩ tsim, ṅghìrə̀ bì'inè zì nì ìnnù Nwĩ tsimè.

⁴ Mē swon̄ə̀ ma yú aa ta tá ṅú tsù à tsuu ghuu ló bwe'esə̀ nì m̄ìghàà m̄i mbwe'esə̀.

⁵ Nlon̄ mē ka mē kaa mē s̄ bì'inè tswé a mbīi nu aa, mē b̄aṅnə̀ ntswe bì'inè a múm Azwĩ, ṅkii ndoritə̀ a nyə̀ àṅaṅ yii mē nì nǎnsə̀ ntswe, ntə̀ə ntii a múm àbiintii yuu a nu Kristo aà.

Ntswèntii yii ì lùu a mum Kristo aà

⁶ Mbə̀ yii mē nì b̄ii mē Kristo Yesu a nì Mmà'ambi aa, tá nì ka ntswe ntswèntii yùu a mum Kristo.

7 Nì twiŋ mîngân muu ghu nu tâ mî tso, ñghurê ntswêntîi yùù ghu nu, ñkîi ntinsê a nî àbîintîi yuu a ajàn yîi bî le ndî'i a mbo bù aà. Tá ntswêntîi yùù ì lùù nî ñka mfa mbi'ikê.

8 Nì yê mê tâ ñù tsù à tsuu ghuru ló ghîrê nî ìbù'ù ñtsya nî mîghàà mî mbwe'esê mî adànê dånê, kè mîtsyê mî ñùmîsòŋ mîi mê mî lo aa bê nî nòŋsê bê, kè a ìnnù mbii izwî jîi sa'a mbi yù, a bê ìnnù jîi mê kaa ì sî aa a mbo Kristo lo aà.

9 Nloŋ mê màrê Nwî yîi mê à luu aa à tswe a múm mîbî nû Yesu,

10 nî kî ntswe nî ntswêntîi yîi mê ì lùù aa, ntsya aa a ñjîm bòònsê yuu bî Kristo. A nî àtu a mbo bîsa'a bî mbi bitsîm a bo bî izwî tsîm jîi mê isa'a nî mîbi yù aà.

11 Bî le ñhêtê yî'inê ñtsya aa ghu nu, kaa a wa'á aa ñhêtê yîi mê bî ghîrê aa nî mbo bê, à le mbê ñhêtê yîi mê a le ñghîrê Kristo, ñtsya a ñjîm ajàn yîi mê à fi'isê midà'à mî ìnnù jî bî jîi ì tswe a ñjyánù aa nlò'òsê aà.

12 Nòò yîi mê bî le mmurê ghuru a ñkî aa, bî le ntwiŋ ghuru bî Kristo; ñtsya ñjîm mîmurê ñkî ma yù bî le ñkî nyweensê ghuru bu bî Kristo, a ñjîm àbîintîi yuu a nî midà'à mî Nwî yîi, mê à le nyweensê Kristo nî ñwò aà.

13 Bù bii mê nî le ñkwo nloŋ ìbî ghuru bo bî ajàn yîi kaa bî le ñwa'á ghuru ñhêtê aa, Nwî à ghîrê mê nî tigê ñtswe bitîi bu bî Kristo, ñli'inê ifansènnù juu tsîm,

14 mme'e ndî'i jya jîi mê bî le ñwà'ànê ì kwerê yî'inê aa nlògê ñghêe mbèentê a ati bàŋnê bàŋnê.

15 A Kwerê midà'a mî bîsa'a bî mbi bo bî mî izwî jîi mê bu'utê mbi yù aa, ñghîrê mbî ñtsîm ì yê ajàn yîi à ghà'a waa aa ntsya a ñjîm ati bàŋnê Kristo aà.

16 Tsò mê a bê ma mùu ajàn aa, tâ ñù tsuu a ghuru sa'a nloŋ annù mîjî kè mîlù'ù, kè nloŋ annù ikòò yî jî, kè annù saŋ yî mîfi, kè annù ñwîŋgòŋ.

17 Ma juù ìnnù bê aa bê àlîlòŋ ìnnù jîi ì ka yî zî aà; lá annù ññkòŋ yîi a naŋsê ntswe ghuru aa, a bê aa mbo Kristo.

18 Nî tsuu bii ñù tsù à fi'isê ghuru a ñkàn ñloŋ mê a tîi nî mê nî ka nsigîsê ìbîinu ghuru a nsyê, ñkî mmîi nî baangel, nswoŋê nî mê bo yê nî ñjêè tê tê, ñhêe nî nû jyaa adànê dånê ñyòŋê nî bê àmòòntê ìnnù, jyaa jîi à nî jî bàmîŋsòŋê aa,

19 kaa wa'á bàŋnê ñtîŋnê nàa a nu Kristo yîi mê à nî atu a mbò mîbînnù ñtsîm, ñjê'e nî ìdîgê nû tsîm jîi mê ì tsugîsê mîŋgànê myaa ghuru nu, ñkwe nî a ajàn yîi mê Nwîŋgòŋ a lòò aà.

20 Mbê a bê mê nî leê ñkwo bu bî Kristo, ntsya izwî jîi mê ì bu'utê mbi yù aa, a tigê ñghîrê akê mê tâ nî ka ntswe ntswêntîi yùù tsi'î tsò yî bà fàa mbi aa ê? A ghîrê akê mê nî ka nyu'unê bê bîñòŋsê bî mbi bù aa ê?

21 "Nî tsuu tswa, Nî tsuu ywe'etê, Nî tsuu mòòntê"

22 (Ñghaa laa nloŋ aa ñjoo jîi mê ì wàŋsê mîbî'i a ajàn mê bî fà'a nî ju), yoŋê nàa nòŋsê bàmîsòŋ bo bî ìnnù jîi mê bo dî'i bo aa ê?

23 Ma jù ìnnù mê bô dî'i aa ì kirê tsi'î tsò mîtsyê tswe ghuru, ì kwetê nî bê tâ bî ka ñgha'asê Nwî nî mánjî yî ñtînsê, ñkîi ñkwetê nî waa mê bî ka nsigîsê nî mîbîi mî nû myaa a nsyê, ñkîi mîrisê nî mîbîi mî nû myaa; lá kaa annù ma yù yî tsu kaa a wa'á kwetê a ñghîrê mê tâ bê me'e ìnnù jîi mê ñjyánù jyaa ì yê'è aà.

3

1 Tsó mæ nì ywèèné mæ nì nìwo bu bì Krito aa nì te'ε mântii muu bæ ní ñjoo jii mæ i tswe a aburə, wa adigə mæ Kristo à tswe ghu, a mbèè ñikwæc Nwí ní mímà'á aà.

2 Nì te'ε atú yuu bæ a ní ñjoo jii i tswe aburə, ntsee bæ ní jì fāa nsyε i te'ε.

3 Nlonj mæ nì kwò mǎ, ñtswéntii yùù ì tigə ñlǎontə bo Kristo a mum Nwí aà.

4 Nòò yii mæ Kristo yii à nì ntswéntii yùù laa à ka yí kǐ zǐ aa, tá bú bo tigə nzi a múm ñigha'á ni.

Ntswéntii yí ñlwèn bo ntswéntii yí ñfii

5 Tsó mæ a bæ ma múu ajǎn aa, nì zwitə ñnnù jii mæ njanya i yè'ətə ñghirə aà: Mbə ãnnù ajirə, ãnnù nsin, ãnnù ñilòò, ãnnù ñka nyè'ətə ñnnù jì bǐ, ãnnù ñka nyè'ətə ñjoo si'i, yii mbə tigə mbə tsó ãnnù mmii mikobə aà.

6 Nwí a nanşə ñlwisə ntonj a nu bæ ñlonj aa ma juù ñnnù.

7 Nì le si kii ñghirə ní ñnnù ma jú wá noò mæ i le ntswe a nu bú nsa'a ní ghuu aà.

8 Lá tsǐtsòñ nì fi'isə ñnnù ma jya ì tsim mme'e: Alwintonj, àfimi'i, àbi'intii, mbəgítə bə, bo bì ñighàà mí fwè.

9 Nì tsuu ibǎñnənnù atu bú nì bú kǐ swonə, ñlonj mæ nì sòrè mǎ marə ghùù yí ñlwèn wa bo bì ñnnù jii nì le si ghirə mbii aa mmè'è

10 mbanjə ntiğə mma'a a marə yí ñfii wa, yii mæ Nwi a kwensə mæ nì ka nzi yí ntiğə mfinə ní yi, yii mæ à nì ñgǎñnənsə ghùù aà.

11 Tsó mæ a bæ laa, kaa kwensə kaa à ka wa'á ghu bú ntswe a titii bítizí Nwí bo bì baYuda, bə bii mæ bi ñetə aa, bo bì bii kaa bi si ñétə aa, bə bii bi kurə bə aa, bo bì bə bii bi tswe a ñgèè aà, ibù'ù bo bə bii kaa bo sǐ ibù'ù bə aà, Kristo à tigə mbə ñnnù tsim ñkǐ ntswe a mum bo bitsimə.

12 Tsó bɔɔ bi Nwí bii mæ à tsò'ò bi laa, a kǐ ñkɔɔ aa, nì tigə ñwε'e ñko mǐññə, bo bì ñghirə ñnnù jì siginə, ní ñsigisə ibii nu a nsyε, a bò'ò ñka mbɔnə, ní àtǎñntii, a nu bú,

13 ñka ntswa mǐntii muu bu nì bú, mæ mbə ãnnù a ka nyanjə ñù ñlonj ñù yí mɔ'ò, nli'inə ní ifǎnsənnù juu bu nì bú; ajǎnə mæ Mmà'àmbi à lí'inə ifǎnsənnù juu aa, nì tswe nì ñkǐ ñka nli'inə ifǎnsənnù bə bí mɔ'ò.

14 A ní ñnnù ma jú tsim, tá ãñkòñnə à bæ ma ãnnù yii mæ a nanşə mboonsə ní ñnnù tsim ñkwerə aà.

15 Tá ñbɔɔnə Kristo ya ì ka ntsyasə ní ghuu, ñlonj mæ Nwí à le twonjə ghuu aa mæ tá nì boonsə ntswe ní mbɔɔnə a ní ñbii nu yí ñfùurə. Nì kii mfa ní mbǐ'ikə ghu mbò.

16 Tá ñighàà ní Kristo luu a mum mǐntii bú ñlwi'i, nì ka ndi'i ñkii ndi'ite ní ghuu ghu bu nì bú nì mǐtsyè, ñka nyəə ní bǐpsalm, mikòò mǐ ñgha'asə Nwí, bo bì mikòò mǐ Azwí, mfa ní mbǐ'ikə a mbo Nwí a mum mǐntii bú.

17 A ní ñnnù tsim jii mæ nì ghirə aa, a nì ñighàà ní ntsù, kə ãnnù tsu yii nì ghirə aa, nì ka ñghirə ñgɔɔ ñnnù tsim a ní ñkǔm Mmà'àmbi Yesu, mfa ní mbǐ'ikə a mbo Nwǐngɔɔj Tà, ntsya ghu ñjimə.

Ntswé yí'inə a múm ntswéntii yí ñfii yá

18 Bǎngyè nì ka nyu'unə bilòò buu a ajǎn yii mæ a ku'unə a nsi mǐ'i Mmà'àmbi aà.

19 Bìlòò nì ka ñkɔŋ bāŋgyê buu, ntsee a nu bo ki tsə'ə.

20 Bɔɔ, nì ka nyu'unə bítaa buu bo bi maà buu a nì ñgɔŋ ìnnù tsimè, ñlɔŋ mə àa annù yìi mə ghìrè Mmà'àmbi a doritə àa.

21 Bità, nì tsuu ki ghìrè tá mǎntɔŋ mi bɔɔ buu ka ñlwi, ta wa'à kà ñghìrè mǎtìi myaa ka mbi'i.

22 Ibù'ù nì ka nyu'unə bítaa buu nì ìnnù tsim, kaa wa'a ka nyu'unə aa tsì'í a noò yìi mə bi lli ghuu aa, bù kii ñlɔɔ bə mə bə ka mbeentə nì ghuu aa bə, nì ka mfa'a nì ñtìi ghuu tsim, mbo'ɔ aa bə Mmà'àmbi.

23 A nì ìnnù tsim jii mə nì fà'à aa, nì ka mfa'a nì ñtìi ghuu tsim, ñka mfa'a tsò nì fà'à aa a mbó Mmà'àmbi, kaa wa'a aa bə a mbo bə fa'à,

24 ñzi nì mə, Mmà'àmbi à ka yì tsɔ'ɔ afà'à yuu nì ñjoo jii mə à lèə a aburə a mbo bù aà. Wa nì fà'à aa a mbo Mmà'àmbi Kristo.

25 A mbo bə bii bi ghìrè ibi aa, Nwì à ka yì ki kwi'inə ibi waa wa a mbo bo ñlɔŋ mə Nwì a lèntə bə aa nì mǎnjì yìi à ku'unə aà.

4

1 Bità bi abù'ù, nì ka ñlentə ibù'ù juu nì mǎnjì yìi à tsìnə ñki kù'unə aa, nzi nì mə nì ki ntswe nì tà a aburə.

Paul à fà àdi'itə

2 Nì gheɛ nì mbii ñtəə ntinsə a múm àtsà'àtə Nwì, ñka ntswe ñkərə, mfa nì mbi'ikə.

3 Nì kii ntsa'atə nì Nwì ñwa'atə nì yi'i ghu, mə tá Nwìŋgɔŋ à ña'a mǎnjì ñfa tá bii'í ka ñkɛ'ɛnə ntoò ya yìi ì tswə alò'òsə mbi'i Kristo yìi mə mə tswə atsaŋ ñlɔŋ ñgaà yì aà.

4 Nì tsa'atə Nwì mə tá mə zi ajàn yìi mə mbə mə ghìrè ì naŋsə ñlaa nì mǎnjì yìi mə tswə nì ghàa ghu aà.

5 Nì ka nzi akòrə ñizl yuu nì mǎnjì mǎtsyè bu bi bə bi abeɛ, nyə nì mə nì fà'à nì noò ghuu siginè.

6 Tá ñghàà nì ntsù nuu tá nì ka ñlii tsò bi nu'u nì fɛŋgwanə, tá ghìrə tá nì zi ajàn yìi mə mbə nì fà àkwi'i ñghàà a mbo ñù ñtsim yìi à bətə ghuu nì ìnnù aà.

Paul à fà àtsà'àtə ñlwi'injìm a mbó ñghòtə

7 Tychicus yìi mə à nì ñdǎm ghà yìi mə mə kòŋə aa, ñki mbə ñù àkòrə ghà a múm àfà'à, yìi mə a fà'à a mbó Mmà'àmbi nì ñtìi yi tsim aa, à ka tìgə swɔŋ ñgɔŋ ìnnu tsim mbi'i ñgaà yà.

8 A nì ñji'í ìnnù yìi mə mə tóo yi a mbo bù aa, mə tá nì zi ajàn yìi mə ñtswé yi'í ì bə aa, tá à ki ñdiəntə mǎntìi muu.

9 Mə ki ntoo Onesimus bo yu, mə a fà'à nì ñtìi yi tsim, mbə ñdǎm ghà yìi mə mə kòŋə, mə à ki mbə ñù nì bú ghùù aà. Bo ka tìgə swɔŋ ñgɔŋ ìnnù tsim jii ì fɛ'ɛ fàa aa a mbo bù.

10 Aristarchus, ñù àkòrə ghà a ndátsaŋ, a tsà'àtə ghuu bo Mark (yìi mə bo Barnaba nì bɔɔ nì bɔɔ aa, yìi mə nì kii ñtɛ'ɛ ñkwerə adi'itə mbi'i ñgaà yìi aa, bɛɛ a zi nì kwərə yi siginè.)

11 Yesu wa yìi mə bi tɔŋə ñii nì Justus a tsà'àtə ghuu. Ma bú àa tsì'í bə bii mə bi tswə a tìtìi bii'í ñgàŋəfà'à ñlɔŋ ìnnù ñifɔ Nwì bii mə bi ñetə waa aà. Bo naŋsə ñdiəntə nàa tsì'í nì mbə ìnnù.

12 Epaphras, yìi à nì ñù ñibù ghùu yì mò'ɔ aa, mbə ñgàŋəfà'a Kristo aa, a tsà'àtə ghuu. A naŋsə nto nì a múm àtsà'àtə Nwì ñgɔŋ binòò bitsim,

nlon ɲgaà yùù, mæ mbæ nì nanʂè ɲkwe ɲkɔ'ɔ nanʂə ntəə, ɲki nanʂə nzi annù yïi mæ Nwĩ a lòò aa tsimè.

¹³ Mè nĩ àyɛfə mbi'i ɲgaà yï mæ à nanʂə mfà'à a mbo bù ni mètì, bo bì bə bii bì tswe a Laodicea, ni Hieapolis.

¹⁴ Lukas, docta yïi mæ bĩ'ĩ kɔɲə aa, ni Demas, bi tsà'àtə ghuu.

¹⁵ Nì fa atsà'atə ya a mbo bìlɪm bĩ'inè bii bì tswe a Laodicea, ɲki ntsa'atə Nympha bo ɲghotə ya mæ i bòòntə ghu nda aà.

¹⁶ Nòò yïi mæ nì twòɲ mē àɲwà'ànè yù a titì bù aa, nì tsyàsə bi kĩ òtwonə a nĩ ɲghotə ya mæ i tswe a Laodicea aà. Nì ki nyə mæ nì twonə àɲwà'ànè ya mæ a lo a Laodicea aà.

¹⁷ Tā nì swonə a mbo Archippus mæ, “Yə mæ ò fà'à ifà'à wa mæ ò le ɲkwərə a mbô Mmà'àmbi aa ɲghèè nìmanʂə.”

¹⁸ Mè Paul mæ tigə ɲgwa'anə yulà àtsà'àtə aa tsi'ĩ nì à yaà abô, ka ɲwa'atə nì àtsanə yá. Tā ibòn ɲwĩ i tswe a mbo bù.

Aṅwà'anè Paul yi ntsyambii a mbô ñghotê BaTESALONIKA

NJ'I'INNŪ AṅWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'anè yū aa a le ḡwà'anè Paul. Tesalonika à le mbè nǰ'ò àla'a yī ntsyambii a mbù'ù Macedonia, ḡki gha'a tsyatè nǰ'ò ala' à tsim ghu. Bè le ntswe ghu tsò 200.000. Bè bī ghà'atè bi zī ñtanḡ nī mitaa ghu. Bo tswè nī byaa bisa'a bi ala' à.

A nī ñtoo yī ñsiginè a Tesalonika aa a le nzī Paul ni Silas a ajàn mē bo le mà'atè Filipi aà. Bô zī mē ñswonḡ annù Kristo ghu aa, baYuda bii mē bi le ntswe ghu aa bi tuù ànnù yaa, ntotè bē, bi furè waa, bo tigè ñlo waa ḡgḡe a Berea (ḡfà' à 17.1-10). Bo le ntswe a Tesalonika aa tsi' i a nī mù àtīi noò, tsò ḡgyà ji tarè (ḡfà' à 17.2). Lâ, m̄b̄on̄ tâ bī furè waa aa bon̄ bē bī m̄'ò, nī baGrikia bī ghà'atè, bi bii mē ñtoo yī ñsiginè yâ (ḡfà' à 17.4). B̄ōo bi Kristo ma bû bi le tswe a mûm ḡḡi' i nlon̄ mē bi le si nan̄sè ntsò'ò nī àkòrè yaa aà. Ka mē bi le si tsò'ò nī àkòrè yaa aa, àbiintīi yaa a le ḡkwe ḡgḡe nī m̄b̄ii, bo bii nī ḡḡi' i ya nī àtan̄ḡntīi, ḡkḡḡè nī waa bo ni bo, ñseensè nī ñtoo yī ñsiginè yâ.

Timoti à le ḡghèè ñswonḡ annù yīi mē a le tswe a ḡghotè baTesalonika aa a mbo Paul. A yù'ù mē ñtigè ḡḡgwa'anè aṅwà'anè yū a mfa m̄bi'ikè a mbo bo, i d̄īntè waa wa mûm ḡḡi' i, i d̄i'itè waa, i k̄īi kwi' i innù jī m̄'ò'ò jīi mē bo le si betè nii ghu aà. A le ḡghàà a mbo bo nlon̄ bē bii mē bi kwokè a mûm Kristo aa, nswonḡ nī ajàn yīi mē a ka yī bē wa noò mē Kristo à ka yī bû bii aà (4.3-5.11). Ndi'itè waa nswon̄ annù yīi mē Nwī a l̄òò ñlon̄ ḡgaa yàà aa (4.3; 5.16-18). Paul à le si nan̄sè l̄ōo mē tâ bo ka ḡ'esè nī waa, nyonḡ nī àkòrè nizi yaa. Ntsa'atè nī Nwī a atu bo mē tâ bo nan̄sè mfa m̄bīiminū mya a mbo Nwī tâ à nan̄sè nl̄èè waa bi laa, mbè n̄joo ifà' à ji (4.9-12; 5.12-25).

ḡghotè baTesalonika i nī àlènsè ḡghotè, m̄bè figi a mbo bē bitsim a nī àbiintīi yaa, bo bī a ajàn mē bo le mbii ḡḡi' i nī àtan̄ḡntīi, ñseensè nī ñtoo yī ñsiginè ya ghu, m̄bī ñtsim i tigè ñyū' u nī ànnù yaa aà (1.7-10). Paul à le nan̄sè ndoritè nlon̄ ḡgaa ḡghotè mà yū, ñtīi yī i luu nī àk̄ōḡḡè ñlon̄ ḡgaa yàà.

Bi yatè aṅwà'anè yū aa laà:

1. Njī'innù aṅwà'anè yuà 1.1
2. Ajàn mē Paul mfa m̄bi'ikè ḡgha'asè nī Nwī aà 1.2—3.13
3. Adi'itè mē bi ka nzi akòrè nizi yaa a mûm Kristo 4.1-2
4. Adi'itè ñlon̄ annù a ajàn mē Kristo à ka yī bû bii aà 4.13—5.11
5. I'di'itè ji nlwī' in̄j̄im 5.12-22
6. Innù jīi mē Paul à le nswonḡ a nlwī' isè aà 5.23-28

¹ Aṅwà'anè yīi mē a lo a mbo Paul, Silvanus, ni Timoti, ḡgḡe ni a mbo bē bi Nwīḡḡḡn̄ Tà, ni Mmà'ambi Yesu Kristo, bii mē bi tswe a ndánwī a Tesalonika aà. Tâ ìb̄ōḡ Nwī nī m̄b̄ōon̄è yī i tswe a mbo bù.

² Bĩ'i fa nĩ mbi'ikè a mbo Nwĩ a ngòṅ bìnòò bĩtsim òlòṅ ṅḡaa yùù, kaa wa'à kaà a nniṅè ghuu a mum àtsà'atè Nwĩ y'i, ntsa'atè nĩ Nwĩngòṅ Taà y'i inè

³ ṅwa'atè nĩ àfà'a abiiṅtì yuu, bo bì ànwùḡinè akòṅṅè yuu, bo bì àjàṅ yii mē nĩ tē'e atú yuu nyu'utè nĩ Mmà'àmbi Yesu Kristo ghu nĩ àtanjentiì aà.

⁴ Bĩ'i zi tsi'i siginè, bilim bi'i bii mē Nwĩngòṅ à kòṅ aa, mē nĩ nĩ bòò bi bii mē bi ntso'ò;

⁵ òlòṅ mē kaa Ntoo yì òsiginè ya mē bĩ'i le nzi ni yu a mbo bù aa, kaa ì le ṅwa'à aa tsi'i nĩ òghàà nĩ tsù zì bē, ì le ṅki nzi aa nĩ midà'à bo bì a múm Azwĩ Nwĩ, kaa ànnù ajìṅkè kaa a wa'à ghu tswé. Nĩ zì jàṅ bē bii mē bĩ'i le mbè ghu a titiì bù, òlòṅ aà ṅḡaa yùù.

⁶ Nĩ le si tigè ṅhe'esè nĩ y'i ṅkii ṅhe'esè nĩ Mmà'àmbi, òlòṅ mē nĩ le ṅkwere ntoo yì òsiginè ma yú aa a múm ṅgi'ì yì ṅwè, lá Azwĩ Nwĩ a bánṅè ṅghirè nĩ kwere nĩ òdorè;

⁷ ma mùu ajàṅ nĩ tigè mbè figè a mbo bē bii mē bi le mbii Kristo a Macedonia bo ì Achaia aà.

⁸ Nlòṅ mē kaa à si tsi'i ntoò Mmà'àmbi ya bē a ajàṅ yii mē nĩ seensè ì gheè a Macedonia bo bì a Achaia aà, àjàṅ mē nĩ niṅ ntii ghuu a nu Nwĩ aa, a kì mē seensè ṅghèè a adigè tsimè, maa ajàṅ, a tigè mbè ayèfè yuu, kaa bĩ'i wa'à nĩ ànnù tsu bù òtswè a nswonṅ òlòṅ ṅḡaa yùù.

⁹ Nlòṅ mē bo bimbon bi swonṅ nĩ ànnù ajàṅ yii mē nĩ le ṅkwere y'i aa, bo bì àjàṅ yii mē nĩ le mbèṅkè ghuu mma'atè a mmii mìnḡobè, ntigè mfa'a nĩ a mbo Nwĩngòṅ yii mē à tswe ntii ṅki mbè yì ànnù nìṅḡon aà.

¹⁰ ṅkii ntigè nyu'utè nĩ Mú yì Yesu, mē tá à lo a aburè mbu mbii, là'à yu wa yii mē Nwĩ à le mbiinsè a niwo aà, mbè Yesu yii mē a fi'sè nĩ y'i inè a múm àlwintòṅ Nwĩ yii mē a ka yì zì aà.

2

¹ Nĩ zi tsi'i siginè, bilim bi'i, mē ntswe yii mē bĩ'i le ntswe a titiì bù aa, kaa ì le ṅwa'à aa adàṅ dàṅṅè tsyà.

² Nĩ zi mē mbon tá bĩ'i ka nzi a mbo bù aa, bon bì ò mē ṅgi'ì a mbo bĩ'i ṅki mbèḡitè y'i a Filipi. La nĩ zi mē ka mē a le mbè ma mùu ajàṅ aa, Nwĩ y'i à le mfa atanjentiì a mbo bĩ'i mē bĩ'i ke'enè ntoò Nwĩ yì òsiginè ya a mbo bù, ka mē bē bí ghà'atè le si to ni mē tá bĩ'i tsuu swonṅ aà.

³ Ànnù yii mē bĩ'i gaansè mitiì mi'ì a ṅghirè mē tá nĩ zi aa, kaa a si aa a nĩ àfansènnù kè a nĩ ànnù yii mē kaa a si laa, kè bē nĩ ànnù mbwe'esè tswé.

⁴ Ntoo yì siginè ma yú, Nwĩ à beentè mfa a mbo bi'i mē tá bĩ'i ka nseensè, kaa wa'a ka nseensè aa bē a ṅghirè mē tá nù bē ì ka mbonṅ, ntsyatè a ṅghirè mē tá Nwĩ à ka ndoritè, à nĩ tsi'i yù Nwĩ yii mē à zì mĩntiì mi'ì aà.

⁵ Nwĩ à nĩ àyèfè y'i mē, nĩ zi mē kaa bĩ'i le si wa'à aa òghàà nĩ mbwe'esè nii mē nĩ ka kì ḡhìrè tá bē ka ndoritè aa, lèḡè mfa'a nĩ nu. Kaa wa'à kii mfa'a aa mbèrisè nyonṅ nĩ aa bē àbii yì tsu yii mē a tswe ghu aà.

⁶ Kaa bĩ'i le si wa'à nĩ ògha'a a mbo bē loò, a mbo bù kè a mbo bē bi mō'ò, ka mē bĩ'i le ntswe nĩ ṅka mbetè nĩ àkwetè a mbo bù tsi'i tso ṅḡanjntoo Kristo aà.

7 Lâ bî'i le si bànɲè bɔnɔ ni nu bù tsi'i a ɲgɔɲ ɲgɔɲ ajàɲ yï mɛ ndè mu a lèntɛ ní bɔɔ bii mɛ a ko'o aà.

8 Tsò mɛ, ntiì yï'i i le si yè'ètè ni a nyɛ bù aa, kaa bî'i le ɲwa'a aa tsi'i nì ntoo yï ñsiginè ya a mbo zì, bî'i le ɲki mfa mibì mi nù mi'i a mbo bù nlonj mɛ bî'i le ɲkɔɲè ghuu si'i si'i aà.

9 Nì bɛ wa'atɛ siginè, a bilim bi'i, bonj nì zì àjàɲ yï mɛ bî'i le si nanjɛ mfa'a ɲkii nnwuginè aà, bî'i le si fà'à a si'inè bo bi nitugè a nyɛ mɛ tá nì wa'a ɲgi'i ka nyɛ a je'ɛ bî'i wa noò mɛ bî'i le si sèènsè ntoo Nwî ya a titiì bù aà.

10 Bù a bò'ɔ Nwî, nì nì biyɛfɛ bi'i mɛ àkòrè nizì yï'i a le nlaa, ntsinɔ kaa àlò'ò yï tsu kaa a wa'a a nì mighirinè mi innu mi'i a nsi bù bii mɛ nì le mbii Kristo aa tswè;

11 nlonj mɛ nì zì mɛ bî'i le nlogè ghuu aa tsò mɛ tá à tswè nì bɔɔ bi aa, bî'i le si di'itɛ ní ghuu yï mò'ɔ yï mò'ɔ, ɲkii ndiintɛ ní ghuu,

12 ɲkwantè ní ghuu mɛ tá àkòrè nizì yuu tá à ku'unɛ tsò yï bɛ bii mɛ Nwî à twɔɲɛ a mùn ànnu nifɔ yï bo bi a mum nigha'a nì aà.

13 Ànnu yï mò'ɔ yï bî'i fa nì mbi'ikɛ a mbo Nwî ɲgɔɲ bìnòò bitsim aa a nì mɛ noò yï mɛ nì le nyu'u nighàà nì Nwî nya a mbo bî'i aa, nì le ɲkwɛrɛ ɲki mbii, kaa nì le ɲwa'à bii aa tsi'i tsò nighàà nù mɛ nì lo aa mbo bàmisɔɲ, nì le mbii aa tsi'i tsò nighàà nì Nwî yumbɔɲè, àa tsi'i ayoo yï nì nì ghu aà, nighàà ma nù nù mɛ nì fà'à a titiì bù bɛ bii mɛ bi bii Kristo, ɲkwensè ní ghuu aà.

14 Nlonj mɛ mbà bilim bâ, nì le si tigɛ ɲje'esè ní ɲghòtɛ Nwî a ɲjim Kristo Yesu jii mɛ i tswè a Yudea aà; ɲkii yɛ ní ɲgi'i yï mɛ bɛ bi ala'a buu bi le si nɲɔ nì a nu bù aa, tsi'i a ɲgɔɲ ɲgɔɲ a ajàɲ mɛ ndanwî jii mɛ i tswè a Yudea aa i le si kii nyɛ ní ɲgi'i a mbo baYuda aà;

15 bo bii mɛ bi le zwitɛ Mmà'àmbi Yesu nì ɲgàɲtoo Nwî, ɲki mfurɛ yï'i bî'i fe'ekè, ɲghirɛ ntɔɲ Nwî i nanjɛ nìlwi aà. Bo ní ɲgàɲ kíbàà bɛ bitsim.

16 Bo le si, kɲɛ nì mɛ tá bî'i tsuu ní ntoo yï ñsiginè ya a mbo batoo dɔɲ ghèè tá bo yu'u nyweenɛ. Bi le ɲghirè ma mùu ajàɲ aa tá ìbì waa yï mɛ bo le si ghirè nì a nsi mi'i Nwî aa, tá i luu. Lâ tsitsɔɲ wá àlwintɔɲ Nwîɲgɔɲ a zì mɛ ɲkwetɛ waa!

Ayè'ètè Paul a mbù nzi ɲghantɛ waa

17 Lâ a ɲghèɛ a mbo bî'i bilim bi'i, bî'inè tswè mɛ a ɲjii ɲjii kaa wa'a bù ɲyənɛ a nì mu àtii noò, ka mɛ a bɛ ma mùu ajàɲ aa, mɛntii mi'i mɛ tswè bî'inè ɲgɔɲ bìnòò bitsim, bî'i kii nyɛ'ètɛ ɲgansɛ nì mitiì mi'i mɛ mbɛ bî'inè bù ɲyənɛ.

18 Bî'i le si nìòò a zì a mbèè bù, tsi'i mɛbɔɲ, Paul, a ɲgaa jì ghà'àtɛ, lâ Satan a kɲɛ ní yï'i.

19 Ayoo yï mɛ mbɛ bî'i ka mbɛ, kè nidorè ni'i, kè mɔyarinè mi ɲgù'ù, mii mɛ bî'i ka yï ki tswɔɲè ní nù yï'ì ghu a nsi mi'i Kristo a noò yï à ka yï nzi aa, à ní àkè aa ɛ? A laa wa'a bu bɛ aa ɛ?

20 Nlonj mɛ nì laa mbɛ nì gha'à nì'i ɲki mbɛ nidorè ni'i.

3

1 Ma mùu ajàɲ, tsò mɛ kaa bî'i le ɲwa'à bù nzi ajàɲ yï mɛ mbɛ bî'i tswa mɛntii mi'i aa, bî'i le ntigɛ mbii mɛ bî'i ka tigɛ tswè a ala'a Athens,

² i bə̀nɲə tɨgə too Timoti yī mə à ɛ mbə mumaà yī'í, ɲki mbə ɲgàɲàfà'a Nwī ɲlɔŋ ntoò Kristo yī ɲsɨgɨnə aa mə tá à zi ɲkwetə ghuu a ɲghɨrə mə tá àbɨintɨi yuu tá à ka ɲkwe

³ ta tá ɲù nì bù tá tsee ló ki tsɨgɨnə nlon ɲgɨ'i yīi mə ni yə aà. Nì laa nte'ɛ nzi mə bɨ'inə tsewe nì ɲka nyə ɲgɨ'í.

⁴ Nì ki ɲwa'atə mə nòò wa mə bɨ'í ɛ ntswe bi'inə laa, bɨ'í ɛ mbaa nswon a mbo bù mə, bɨ'inə tsewe nì yī ɲka nyə ɲgɨ'í; tsi'í fàa ajàn mə a fɛ'ɛ mə nì kɨ nyə aà.

⁵ Ma mùu ajàn, tsó mə kaa mə ɛ ɲwa'a zi ajàn yīi mə mbə mə bú ɲtswa ntiì gha aa, mə ɛ ntigə ntoo ɲkɨ a mbetə tá zi a ajàn yīi àbɨintɨi yuu a bə aà, ɲlon mə mə ɛ si bo'ɔ mə mbə akwà'ànə a ló ɲkwà'ànə ghuu nì wó, tá àfà'á yī'i à tɨya adàɲə danə.

⁶ Tsɨtsɔŋ mə Timoti à bù mə ɲlo a mbɛɛ bù mbiì nì ɲkɨ yī siginə nlon àbɨintɨi yuu bo bɨ àkòɲnə yīi mə nì tsewe ni yu aa, ɲki ɲkɛ'ɛnə mə ni wa'atə nì yī'i nì ɲtiì yī siginə, a ɲgɔŋ bɨnòò bɨtsim, ɲkɨ nyə'ətə ni mə bon ɲi yə yī'i aa, tsi'í ajàn yīi mə bɨ'í kɨ nyə'ətə ni a nyə bù aà,

⁷ ma mùu ajàn, bilim mbá, ka mə bi ɲɨɲ nì ɲbuu ɲgɨ'í tsim a nu bɨ'í, bɨ'í kɨ ɲyu'u nì ɲyaɲə aa, ànnú àbɨintɨi yīi mə nì tsewe ni yuu aa, a bɔrisə ni mɨntɨi mi'i.

⁸ Tsɨtsɔŋ bɨ'í ka naɲsə tsewe bitɨi, mə mbə nì ki ntəə ntiì a mùm Mmà'àmbí.

⁹ Nlon mə mbə bɨ'í naɲsə mfa mbi'ikə a mbo Nwī aa mə akə nlon ghuu, nlon ɲidore ɲii mə bɨ'í tsewe ni nu a nsi mi'i Nwī ɲlon ɲgaa yùu aa ɛ?

¹⁰ Bɨ'í tsà'àtə nì Nwī nì ɲtiì yī'i tsim a asɨ'inə bo bɨ nítugə, mə mbə bi'inə yī mbu nyənə, nì mɨnsi, i fa ayoo yīi mə mbə te'ɛ ɲburə ka ki bonə a nì àbɨintɨi yuu aà.

¹¹ Tsɨtsɔŋ tá Nwɨngɔŋ Taà yī'inə yumbɔŋ, ni Mma'ambí yī'inə, Yesu, tá à tɨyasə yī'i tá bɨ'í zi a mbo bù;

¹² tá ɲgàɲmà'a yī'inə tá à ki ɲku'usə akòɲnə yīi mə nì tsewe ni yu, ɲkɔɲnə nì ghuu bù bu nì bù, ɲkɨ ɲkɔɲə nì bə bɨtsim aà, tsi'í ajàn yīi mə bɨ'í kɨ ɲkɔɲə nì ghuu aà.

¹³ Ma mùu ajàn, tá à ghɨrə tá mɨntɨi muu mì laa, ntsuu nì àlò'ò ló tsewe a nsi mi'i Nwɨngɔŋ Taà yī'inə, fyá noò yīi mə ɲgàɲmà'a yī'inə Yesu à ka yī zì bo bɨ bə bi Nwī bɨtsimə aà.

4

Ntswéntɨi yīi mə a ghɨrə Nwɨngɔŋ a doritə àà

¹ A nɲwɨ'isə mbá boɔ bi maà, bɨ'í di'itə nì ghuu ɲkɨ mbu'u nì ɲbo a mbo bù nì ɲkùm Mmà'àmbí Yesu mə, ajàn mə ni ɛ nyəgə a mbo bɨ'í aà, a ku'unə ɲka ntswe ntswéntɨi yùu nì mánɲi yīi mə a ghɨrə Nwī a doritə, yīi mə nì kɨ mə ɲlogɨnə ɲka ntswe aa, nì ghɛɛ nì mbiì tsi'í maa ajàn.

² Nlon mə nì ki nzi ndi'i jya jii mə bɨ'í ɛ mfa a mbo bù, a ajàn yīi mə Mmà'àmbí Yesu à ɛ nswon aà.

³ Ànnú yīi mə Nwī a lòò aa, a ni aa mə tá nì laa mmanɲə, mə tá ni tsuu ki tsùurə.

⁴ Tá ɲù yī mɔ'ɔ, yī mɔ'ɔ à ka nyɔ'ɔ ɲgwɛ yī a ni mánɲi yīi mə à laa ɲki ɲghɨrə mə mbə bi gha'aə yī.

⁵ Kaa wa' à ka nyo'c aa bə ni mǎnjǐ àghè'èné bǎngyè, ñka nloo bə, tsǒ bə bi itoo jǐi mə i sǐ Nwǐ zi aà.

⁶ Tá ñu tsu à tsuu ñkòbə annu a nu mu maà yǐ lǒ jǐtə a ni annu ma yú, ñloŋ mə Mmà'ambi a ñiŋ isa'a a nu bə bitsim bǐi mə bi ghìrə iǎŋ ifǎnsənnu ma jú aà, tsi'í àjǎŋ mə bǐ'í leè ñtə'ε foo ñwà'àsə ghuu ghu aà.

⁷ Nloŋ mə kaa Nwǐ à le ñwa'a yǐ'inə twoŋə aa mə tá bǐ'inə ka ghìrə aa annu nsinə, à le mbǎŋnə ñtwoŋə yǐ'inə aa mə tá bǐ'inə ka ñghìrə aa innu jǐi mə i laa aà.

⁸ Ma mùu ajǎŋ, ñu yǐi mə a tsa'a ma yú annu aa, kaa si aa ñumǐsòŋ tsa'a, a tsa'a aa Nwǐ yǐi mə a fa ñi Azwǐ yǐ yǐ làà ya a mbo bù aà.

⁹ A ñghèè ñi annu a ñka ñkòŋnə ghuu bu ni bù tsǒ bɔɔ bi ma, kaa mbə bǐ'í wa' à bù ka ñwa'anə nloŋ ma yaà annu, ñloŋ mə Nwǐ yumbòŋ à dì'í mə, a mbo bù mə tá ñi ka ñkòŋnə ghuu bu ni bù.

¹⁰ A kí mbə annu ñiŋkoŋ mə ni kòŋ bilǐm buu bitsim bǐi bi tswə a mbù'u Macedonia bù laà. Là bǐ'í bu'ù ñi mbo a mbo bù, bilǐm bi'í, mə tá ñi bu nnaŋsə ñkòŋə waa ñghèè ñi mbǐi.

¹¹ Ñka ñgaansə ada'á yuu a ntswe ñi mbɔɔnə, tá ñu yǐ mɔ'c, yǐ mɔ'c ka ntə'ε atú yǐ tsi'í ñi à yǐi annu, ñkǐi ñka mfa'a ñi mbò muu, a ajǎŋ mə bǐ'í le ñdǐ'itə ghuu aa;

¹² Mə tá bə bǐi mə bi burə tǐ Nwǐ bii aa, tá bi ka mbo'c ghuu, tá ñu ñibù tsee bə a ñu dàŋ ki yu'utə ñi ñjoo jǐi mə a lɔɔ aà.

Nòò ñzi Mmà'ambi

¹³ Kaa bǐ'í sǐ lɔɔ mə tá ñi tswə a múm itugə, a bilǐm bi'í, nloŋ annu bə bǐi bi kwòkə mə aà, mə tá ñi tsuu i ki jəŋnə, tsi'í tsǒ bə bǐi mə kaa bi si annu tsu bu mbɛ aà.

¹⁴ Nloŋ mə, tsǒ mə bǐ'inə bii mə Yesu à le ñkwo mbu mbǐinə ni wo aa, bǐ'inə ki ñzi mə tsi'í maa ajǎŋ yǐi mə, ñtsya a ñjim Yesu, Nwǐ à ka yǐ ghìrə tá bə bǐi mə bi kwòkə mə aa tá bo bu mbǐi fu bo bi Yesu.

¹⁵ Bǐ'í kè'èné ñi ma yú annu ñyoŋə aa ñi ñghàà ñi Mmà'ambi, mə bǐ'inə bǐi mə bǐ'inə tswə bi tǐi aa, i yǐ burə i ywe'e wa noò mə Mmà'ambi à ka yǐ zǐ aa, kaa bǐ'inə ka yǐ wa' à a mbii bə bǐi mə bi leè ñkwokə aa tsya, ñkǎŋ kaa a ka yǐ wa'á maa ajǎŋ bə.

¹⁶ Nloŋ mə Mmà'ambi yumbòŋ à ka yǐ lo a aburə i sigə, i ghàà ñi ñjǐ yǐ ntǐ, a ajǎŋ mə ñdǐi baangel wa à ka yǐ tɔŋnə ntwoŋ aa, tá ñtǎŋ Nwǐ tá i ki ñghaa. Tá bə bǐi mə bi leè ñkwokə a mum Kristo aa tá bo foo mbǐinə;

¹⁷ Tá bǐ'inə bǐi mə bi burə bitǐi aa, là' à bǐ'inə bya mə bǐ'inə burə a ñjim aa, tá bi tigə nlogə yǐ'inə ñibò bitsim ñkɔ'c ni bu a múm mbà' à a mbò Mmà'ambi a ndəŋ; maa ajǎŋ tá bǐ'inə tigə ntswe bǐ'inə bi Mmà'ambi a ñgòŋ bìnòò bitsimə.

¹⁸ Ma mùu ajǎŋ ñi tigə ñka nlə'ətə mǐntǐi muu bu ni bù ni ñghàà ma ñu.

5

Ñi taŋtə a ñkwərə Mmà'ambi a noò yǐi mə à ka yǐ bú bǐi aà

¹ Là bilǐm bá, a ñghèè ñi ñjwi kə noò yǐi mə ma jú innu ka yǐ fè'è ghu aa, kaa bǐ'í ka wa' à bù ñka ñghensə noò a ñŋwà'anə a mbo bù.

² Bù bǐmbòŋ ñi zi siginə mə ñjwǐ Mmà'ambi ya i ka yǐ zǐ aa tsi'í tsǒ ñyərə a wǐ'íkə ñzi ñitugə aà.

³ Wâ nòò mæ bè swonɔ̃ nɪ mæ “Bĩ'ĩ tswɛ nɪ mbɔɔnɔ̃ kaa wa'á nɪ ánnu tsu bɔ'ɔ” aa, a naa tsi'ĩ maa nòò mæ ŋgĩ'ĩ i ka bǎŋnɔ̃ wĩ'íkɛ fɛ'ɛ i kuu a nu bo, a ŋgĩŋ ŋgĩŋ a ajǎŋ yĩ mæ mǎŋgyɛ yĩ mæ à tsigɔ̃ mu a wĩ'íkɛ ñyu'u nĩ ñyǎŋɔ̃ aá. Maa noó, àdìgɔ̃ a ŋkhɛ ŋghɛɛ ghu kaa a wa'á bɔ̃.

⁴ Lá bilĩm bá, kaa bù bĩmbɔŋ nɪ sɪ aa múm itugɔ̃ tswé mæ tá ñjwi mà ya ì zi ŋwĩ'íkɛ ñfunɔ̃ ghuu tsó ñyɔ̃rɔ̃.

⁵ Nlonɔ̃ mæ nɪ laa mæ mbɔ̃ bɔɔ ŋkà'á, mbɔ̃ bɔɔ bi mfu'u àbɛɛ; kaa bĩ'inɔ̃ laa wa'á bɔɔ bi itugɔ̃ bo bĩ mfi idìgɔ̃ bɔ̃.

⁶ Maa ajǎŋ bĩ'inɔ̃ tsuu nɔŋ i ki bwiiŋkɔ̃, ajǎŋ yĩ mæ àbùgɔ̃ bɔ̃ a ghìrɔ̃ aa, a bǎŋnɔ̃ ŋkù'unɔ̃ mæ tá bĩ'inɔ̃ tswɛ ñikɔ̃rɔ̃, ñtswe nĩ àlaa atú.

⁷ Nlonɔ̃ mæ bè bii mæ bi bwii filo aa, bi bwii aa ñitugɔ̃, bè bii mæ bi mbaanɔ̃ milù'ù aa bi ki mbaanɔ̃ aa ñitugɔ̃.

⁸ Lá mbɔ̃ yĩ mæ bĩ'inɔ̃ nɪ bɔ̃ bi mfu'u àbɛɛ aa, a ku'unɔ̃ tá bĩ'inɔ̃ yɔ̃ mæ bĩ'inɔ̃ tswɛ nĩ àlaa atú. Bĩ'inɔ̃ wɛ'ɛ atsɔ̃'ɔ̃ ntsò yĩ nigò yĩ mæ à nɪ bĩintii bɔ̃ àkɔŋnɔ̃ aá, ŋki nso atsɔ̃'ɔ̃ atu ntsò yĩ mæ à nɪ ajǎŋ yĩ mæ bĩ'inɔ̃ bɛ nĩ ilonɔ̃ aá.

⁹ Nlonɔ̃ mæ kaa Nwĩŋgɔŋ kaa à lɛ ŋwa'á yĩ'inɔ̃ ka'a aa mæ tá bĩ'inɔ̃ yĩ nyɔ̃ ŋgĩ'ĩ nyonɔ̃ aa a ñjĩm alwintɔŋ yĩ, à lɛ mbǎŋnɔ̃ ñtanɔ̃ aa mæ tá bĩ'inɔ̃ tswɛ nĩ ñlon yĩ mæ i lwi'ĩ ñikɔŋ, yĩ mæ bĩ'inɔ̃ kwɛrɔ̃ ntsya aa a ñjĩm Mmà'àmbi yĩ'inɔ̃ Yesu Kristo aá.

¹⁰ Mmà'àmbi Yesu Kristo wa yĩ mæ à lɛ ŋkwo nlon ŋkwitù yĩ'inɔ̃ aa, mæ kɔ̃ bĩ'inɔ̃ tswé bitii kɔ̃ bĩ'inɔ̃ kwo kwo, boŋ bĩ'inɔ̃ tswɛ bĩ'inɔ̃ nɪ yù.

¹¹ Ma mùu ajǎŋ a ku'unɔ̃ mæ tá bĩ'inɔ̃ ka ndiintɔ̃ yĩ'inɔ̃ bi'inɔ̃ nɪ bĩ'inɔ̃ ta ki kwɛtɔ̃ a yĩ'inɔ̃ a ŋkwé, tsi'ĩ ajǎŋ yĩ mæ nɪ tɛ'ɛ mɔ̃ ñlɔgĩnɔ̃ a ŋghìrɔ̃ aá.

Adi'itɔ̃ bo bi àtsà'atɔ̃ yĩ nlwĩ'ĩnjĩm

¹² Bilĩm bi'ĩ, bĩ'ĩ di'itɔ̃ nĩ ghuu mæ, nɪ ka mbɔ'ɔtɔ̃ bɔ̃ bii mæ bi nwùgĩnɔ̃ a titii bù aa, bii mæ Mmà'àmbi à lèɔ̃ mæ tá bi ka ñlentɔ̃ ŋkii ndi'itɔ̃ nĩ ghuu aá.

¹³ Nɪ ka nanɔ̃sɔ̃ ŋkɔŋ ŋkii ŋjɛntɔ̃ nĩ waa a ndɔŋ nlon ifà'á yĩ mæ bo fà'á aa. Nɪ tigɔ̃ ntswe nĩ mbɔɔnɔ̃ a titii bù nɪ bù.

¹⁴ Bĩ'ĩ ghɛɛ nĩ mbĩĩ ñtsa'asɔ̃ nĩ ghuu bilĩm bi'ĩ, mæ tá nɪ ka ndi'itɔ̃ bíbwɛrɔ̃, ŋka ndiintɔ̃ bè bii mæ mǎntii myaa mi bɔrɔ̃ aá, ŋka ŋkwɛtɔ̃ nĩ bè bii mæ bi bɔrɔ̃ a múm Azwi aa, ŋki nzi ajǎŋ yĩ mæ nɪ ka tswa bè bitsĩm nĩ àtǎŋɔ̃ntii aá.

¹⁵ Nɪ yɔ̃ mæ kaa nɪ sɪ ánnu yĩ bi a atú ánnu yĩ bi kwi'inɔ̃, mbǎŋnɔ̃ yɔ̃ mæ nɪ ghìrɔ̃ ibɔŋ a ŋgɔŋ bínnòò bitsĩm a nu bù yĩ mɔ'ɔ̃ yĩ mɔ'ɔ̃, bo bi a nu bè bitsĩmɔ̃.

¹⁶ Nɪ ka ndoritɔ̃ a ŋgɔŋ bínnòò bitsĩm.

¹⁷ Nɪ ka ntsa'atɔ̃ nĩ Nwĩ a ŋgɔŋ bínnòò bitsĩm ñtsuu ki kaa.

¹⁸ Nɪ ka mfa mbi'íkɔ̃ a mbo Nwĩ nĩ ŋgɔŋ ánnu tsĩm jii mæ i tsi'ĩ nĩ ghuu aá; ñlonɔ̃ mæ à nɪ ánnu yĩ mæ Nwĩ a lɔ̃ɔ̃, yĩ mæ à fà'á mæ a mbo bu ñtsya a ñjĩm Yesu Kristo aá.

¹⁹ Nɪ tsuu mɔ'ɔ̃ Azwĩ Nwĩ ki bwɛtɔ̃ bɔ̃.

²⁰ Nɪ tsuu ñghàà nii mæ ntoó Azwĩ Nwĩ a ŋkɛ'ɛnɔ̃ a mbo bù aa kitsa'a.

²¹ Nɪ ka ŋkwa'anɔ̃ innu tsĩm; ŋka ntswa nĩ innu jii mæ i ku'unɔ̃ aa ntugitɔ̃.

²² Nɪ ka ntsu'uɔ̃ nĩ ibɔŋ innu jii bĩ tsĩmɔ̃.

²³ Nwĩḡḡḡḡ yĩ mə a fa mbɔɔnə aa à ka si'i ghuu tá nì laa mman̄sə; i ləə àzwĩ yuu, nì m̄nt̄ī muu, nì m̄b̄b̄ī mi n̄u muu, tá m̄ī b̄ɔḡ, kaa wa'á n̄ī àlò'ò tswé wá noò mə Mmà'àmbi yi'inə Yesu Krito à ka yĩ bú b̄ī aà.

²⁴ Yu wa mə à twòḡḡ ghuu aa, a ləə ḡkà'á yĩ, à ka kii yə mə yu ghire nì laa m̄n̄sə ma lá.

²⁵ B̄il̄m̄ bi'i, nì ka ntsa'atə n̄ī Nwĩ a atu b̄ī'ĩ.

²⁶ N̄ī tsa'atə b̄il̄m̄ bi'inə, ñnɔḡḡ n̄ī m̄īghəḡə myaa n̄ī àkòḡḡ Nwĩ.

²⁷ Mə d̄ī'itə ghuu n̄ī ìk̄ũm̄ Mmà'àmbi mə tá n̄ī twonḡḡ aḡwà'ànə yú a mbo b̄il̄m̄ bi'inə bitsimə.

²⁸ Tá ìb̄ɔḡ Mmà'àmbi yi'inə, Kristo Yesu, ì lwi'i a mbo bù.

Aɲwà'ànè Paul yí àyòntè a mbô ñghòtè BaTESALONIKA

NJ'I'INNŪ AŊWÀ'ANƏ YU

A aɲwà'ànè yú aa a le ɲwà'ànə Paul. Kaa àgha'a a le ɲwa'à sà'àtè a ajàɲ mə à le ɲwà'ànə a yi ntsyambĩ ya a mbo baTesalonika aà. A le ɲwà'ànè aa a ntsisə ɪfɔrinə innù jii mə i le mbù ñzi ɲkuu mbuurə nĩ innù jii mə à le ndì'ì a mbo baTesalonika a nĩ ɲwà'ànè yí ntsyambĩ ya aa.

BaTesalonika le si foonse nĩ ànnù ya yii mə Paul yumbɔɲ à le ndì'ì nlon ànnù ajàɲ mə Kristo à ka yí bú bìì aa, bo bì innù jì mɔ'ò (2.5,15; 3.6-10). A bə tsò bo le ɲkwere aɲwà'ànè yí mɔ'ò, ɲwa'atə ni mə a le nlò aa a mbo Paul, la a bə m̀bwe'esè (2.2). Aɲwà'ànè ma yú a ghìrè bo wa'atə ni mə nõð ñzi Kristo wa mə Paul à le si swonə aa, à kù'ù mə. Ma mùu ajàɲ, bo bí mɔ'ò bi ma'atè mifà'á myaa ntigə nłəgilə ɲkarə tsò mə bo le ntigə ɲwa'atə ni mə nõð ñlwi'í m̀bi à kù'ù mə aà (3.6,11)! Ma yú a burè ñtsanə! Paul a ɲwa'anə ñnaɲsə wa'asə waa (3.6,14,15), ñdì'itə waa mə tá bo lwi'ì a múm innù jya jii mə yu le ndì'ì a mbo bo aà, ɲka ɲe'esə nĩ waa (2.15; 3.7-10). ɲwa'atə ni a mbo bo ànnù ya yii mə à le nte'e mfoo nswon nlon ajàɲ yii mə a ku'unə a ɲka mfà'á nĩtìì aà, bɛɛ ɲù a tuu mfà'a a tsuu ki jì (3.10)!

Paul à le ntigə nto'otə a mbo bo a ajàɲ mə mbə bi zì nõð ñlwi'ínjəm wa aà. ɲghìrə mə tá bo zì innù jii i ka yí kì dì'ì mə Njwí Mmà'ambi yá i ka mə aa koontə aà (2.1-12). ɲù m̀bu'u innù jì bi wa à ka yí fòo zì ya'a, i kì bwe'esə nĩ m̀bi nĩ innù jì yeyerə bo bì innũtsyámbo jì bí (2.9-2).

Ka mə bi le mbwe'esə baTesalonika aa, ɲghòtə ya i le mburə ka kì yònè nĩ Kristo nĩ ñtìì waa tsimè. Paul a burə ka kì doritə nlon ɲgaà yàà. Abiintìì yaa a le si naɲsə ɲkwə, bo burə ka kì kòɲə nĩ waa bo nĩ bo (1.3,4). Paul a swonə ni a mbo bo mə tá bo ka ntsa'atə nĩ Nwí ɲwa'atə nii ɲkii nłɔɔ ni mə tá Nwí à ghìrə tá ñghàà ni nì kii ɲwanse nsèenə ɲghɛ tsò ajàɲ yii mə ni le ɲghèè a titìì bo aà (3.1-2). Paul à le si tigə ɲkii ntsa'atə nĩ Nwí a atú ɲghotə ya mə tá Nwí yii mə a lèə ɲkà'á yí aaa, tá à ka mbe nĩ waa, m̀fa nĩ ɲjoo tsim jii mə i ka ghìrə bo ka ɲkwə ɲghɛ nĩ m̀bii a múm àbiintìì bo bì a nĩ àfà'á Nwí aà (1.11-12; 2.16-17; 3.3,16).

Bì yatè aɲwà'ànè yú aa laà:

1. Nji'innù aɲwà'ànè yuà 1.1-2.
2. Ajàɲ mə Paul à le mbeentə waa ntigə ɲgha'asə nĩ Nwí aà 1.3-12
3. Adì'itè nlon ànnù ajàɲ mə Mmà'ambi à ka yí bú zì aà 2.1-17
4. Adì'itè mə bi ka nzi akòrè nizì yaa a mum Kristo 3.1-16
5. Ìnnù jii mə Paul à le nswonə a ñlwi'ise 3.17-18

¹ Aɲwà'ànè yii mə a lo a mbo Paul ni Silas ni Timoti ɲghɛ ni mbo bə bi Nwí Taà yiinè ni Mmà'ambi Yesu Kristo mə bi tswe a ndânwí a Tesalonika aà.

² Tá ìbòɲ nĩ m̀bɔɔnè yii mə i lo mbo Taà yí'inè Nwí bo bì Mmà'ambi kristo aa, tá i tswe a mbo bù.

Annũ ntsɔ'otə m̀isa'a a nõð yii mə Yesu Kristo à ka yí bú zì aà

³ Bilîm bâ, a ku'unə boŋ bi'i fa mbi'ikə a mbo Nwĩ a ngòŋ bìnòò bitsim ñloŋ ñkwitù ghuu, ñloŋ mə àbiiintii yuu a nanşə ñkwe tsi'i siginè, àkòŋnè yii mə ni kòŋnè ghuu bu ni bù ghu aa, a kii ñghɛɛ nĩ mbii.

⁴ Ma mùu ajàn, bi'i tigè ntərə nĩ yi'i nloŋ ngaa yùu a mbò ñghòtə Nwĩ jĩ mɔ'c nloŋ mə nĩ tswá àbiiintii yuu a tii, ñtswe a múm ñgi'i yii mə ni yə, bo bi ajàn yii mə bi tso'c nĩ àkòrè yuu aà.

⁵ Ma yú a di'i ni mə ajàn yii mə Nwĩ a tso'otə misa'a aa, a tsinè, ma mùu ajàn, nĩ ka yi kii kù'unə a ñkuu a múm ànnù nifò Nwĩ yii mə ni yə nĩ ñgi'i ghu aà.

⁶ A ni aa tsi'i ànnù yii mə a ku'unə a ñghirə aà, ajàn mə Nwĩ à kà'a mə yu ka yi niŋ ñgi'i a nu bə bii mə bi ghìrè ni yə nĩ ñgi'i aà,

⁷ i bânŋə ghìrə tá bù bii ni yə ñgi'i aa, ni bi'i, tá bi'inè fwetə wá noò mə Mmà'àmbè Yesu à ka yi ló aburə i sigè bo bi baangel bi bí wè a múm ñlwa mɔ'c tá bi yə aà.

⁸ A ka yi sigè aa, ankwì'inè ànnu, a ñniŋ ñgi'i a nu bə bya mə kaa bi si Nwĩ zi, bo bi a nu bya bii kaa bi si ntoò Mmà'àmbi Yesu ya yu'unə aà.

⁹ Ñgi'i yii mə Nwĩ à ka yi niŋ a nu bo aa, i ka yi bə aa ajàn mə à ka yi bwesə waa ngaa yi mɔ'c, i kiiŋə waa mə tá bi yi ñwa'a a mbɛɛ Mmà'àmbi bo bi a mum ñgha'à ni nĩ wè koòntè,

¹⁰ wa njwi mə à ka yi zi a ñkwɛrə ñgha'à ni bo bi àghu'usè a mbo bə bi, a mbo bə bitsim bii mə bi bii yi aà. Nĩ ka yi kii bə bə bí mɔ'c a tii bo maa njwĩ nloŋ mə nĩ lɛ mbii ntoò ya mə bi'i lɛ nzi ni yu a mbo bù aà.

¹¹ A bə ñji'i ànnù yii mə bi'i tsá'atè nĩ Nwĩ a ngòŋ bìnòò bitsim ñwa'atə nĩ ghuu ghu aà, mə tá Nwĩngòŋ yi'inè à ghìrə ghuu tá ni ku'unə ni bə bii mə à twóŋ aa, ñki ñghirə mə ñnnù jĩ siginè jii mə nĩ kà'a mə ni ka ki ghìrə a múm àbiiintii aa, tá à fa a mbo bù a njim midà'a mi.

¹² Ma mùu ajàn tá ghìrə mə tá Ìkum Yesu Kristo tá i tswè ni ñgha'a a mbo bù, tá nĩ ki ñkwɛrə ñgha'a ghu mbo, a njim àbòŋəntii Nwĩngòŋ yi'inè abò'c Mmà'àmbi Yesu Kristo.

2

Ñgàŋkibàà wà

¹ Ñghɛɛ nĩ ajàn yii mə Mmà'àmbi Yesu à ka yi bú mbii tá bi'inè ghotə a mboo yi aa, bi'i bu'u mbo a mbo bù mbâ bilîm bi'i,

² nĩ tsuu mmà'atə mə tá izwi ji mɔ'c kè ñghàà nĩ tsu mə nĩ kwɛrə, kə àŋwà'ànè yii mə bi swon mə a lo a mbo bi'i ñswon ni mə Njwĩ Mmà'àmbi ya i zi mə aa, tá à wanşə mburè mĩtsyè muu, kə ñkii ntsigè mĩntii muu bə.

³ Nĩ tsuu mà'atə mə tá ñu a bwe'esə ghuu a ni mánji yi tsù; ñloŋ mə kaa Njwĩ Mmà'àmbi ya kaa mbə i wa'à zi ti ghè noò atii atu wa mə bə ka ki tuu Nwĩ aa, à fòò mē ñzi. Tá ñu wa yii a si nòŋsə Nwĩ ləə, yu wa yii a tigè ñghɛɛ a mbwɛ aa, tá à ki mfe'ɛ nĩ ñsi nĩ ñsi. Yu wa yii mə Nwĩ à kà'à mə mə yu ka yi tşə ñgi'i ghu nu aà.

⁴ A ni yu wa yii mə à ka yi ki to nĩ Nwĩ i tigè ñghɛɛ nĩ ìbiinú yi mə yu tsyatə ñjòò tsim jii mə bi twonə ni bìnwi, kə mə bi mii aà. A ghìrə maa ajàn aa a bânŋə ñtigè ñligè aləŋə yi a ndámà'a Nwĩ ñtigè nswonə ni mə yu mbə aa Nwĩ.

⁵ Nì si wa'atè mæ à ni annù yíi mæ mè le nswonj a mbo bù wa noò mæ bĩ'inè le ntswe aa ε?

⁶ Tsítsòŋ nì zì annù yíi mæ a tswa ní ñgàn'kàbàa Nwí ghú mæ tá à tsuu zĩ aà. A yu'utè aa noò yíi mæ Nwí à kà'à mæ ñlèè mæ tá à fè'ε ní ñsi nì ñsi aà.

⁷ Wa Ifà'a ñu atìtu maghú, i t'è'è mæ ñloginè ní àlò'òsè. A kì mbè tsi'í yu wa mæ a kìnè yì aa mæ a ghìrè mæ tá à tsuu fè'è ní ñsi nì ñsi i ywe'e a noò yí mæ yumbonj à ka yí lò yì aà.

⁸ Maa noò mæ à ka yí tigè fè'ε ní ñsi nì ñsi aa, tá Mmà'àmbi Yesu Kristo à zwitè yì ní àzwí ntsù yì, ñtsè ñgí'í ghu nu nì ñìgha'à ni wa noò mæ à ka yì fè'ε aà,

⁹ Noò nzi ñgàn'atìtu maghú à ka yí kù'ù aa, tá mìfà'à mæ Satan tá mì ka ñghèè ní m̀bĩ tsi'í nì mìtì m̀ wè, tá ñlènsè mbwe'esè bo bì innù jì yèyerè mbwe'esè ì ka mfè'ε.

¹⁰ Innù jì bì i ka yí kì fè'ε bwe'esè aa bè bìi mæ bì tswe nì m̀bwe aà, ñlonj mæ bo le ntuu a ñkòŋè annù ñikonj ta yweenè aà.

¹¹ Ma mùu ajàn, Nwìngòŋ a toò ní àfèsè yí tì mæ tá bo ka mbii ní innù jìi mæ à ni àbàŋnennù.

¹² A ghìrè maa ajàn aa mæ tá bè bìi mæ bì si annù ñìŋkonj bìi, mbaŋnè ñkòŋè ní ñghìrè innù jìi mæ kaa ì s̀ tsinè aa, tá bì yí ñkuu isa'à.

¹³ La bĩ'í tswè nì ñka mfa miyà a ñgòŋ bìnòò b̀tsim ñlonj ghuu, bilim bĩ'í bìi mæ Mmà'àmbi à kòŋè aà, ñlonj mæ Nwìngòŋ à le ntso'ò ghuu ñloginè aa tsi'í a ñlòginè, mæ tá nì yì nyweenè, ntsya nì ajàn yíi mæ Azwí Nwí a si'í ghuu mæ nì laa, bo bì ajàn yíi mæ nì bìi ní annù ñìŋkonj aà.

¹⁴ A ní ñjì'í annù yí mæ à le ntwonj ghu ñtsya aa a ñjìm ñtoò yí'í yì ñsiginè ya, mæ tá nì yí ñkwèrè ñìgha'a nì Mmà'àmbi yí'inè Yesu Kristo.

¹⁵ Mbèè mæ a bè ma mùu ajàn aa mba bilim m̀bà, nì tœ nti ní innù jìi mæ bĩ'í le ndì'ì a mbo bù ñlonj Kristo yíi mæ bĩ'í le nswonj bè nì ñtsù, kè ñwa'anè bè ñwà'ànè aà.

¹⁶ Tá Mmà'àmbi yí'inè Yesu Kristo, nì Taà yí'inè Nwìngòŋ yíi mæ à le ñkòŋè yí'inè ñtsya a ñjìm àbòŋentì yì ndiintè ní ghuu a ñgòŋ bìnòò b̀tsim, ñkii ñghìrè nì mæ tá nì ñka mbe ní ñlòŋ yíi mæ i ka yí zĩ aa,

¹⁷ tá à tigè ñlè'ètè ní m̀ntì muu, ñka ñghìrè nì mæ tá m̀ntì muu ka mfi'isè nì m̀ghàà m̀ siginè ñkii mfa'a ní innù jì siginè.

3

Nì ka ntsatè ní Nwí ñwa'atè ní yí'í

¹ A lwí'isè a bilim bi'í, nì ka ntsà'atè ní Nwí ñwa'atè ní yí'í, mæ m̀bè ñtoò Mmà'àmbi ya i kà ñghèè ní m̀bĩ ñka nseèè ǹtì, ñka ñkwèrè ní ñìgha'a a ajàn yíi mæ i le ñkì ñkwèrè a tìtì bù aà.

² Nì kii ntsa'atè ní Nwí mæ tá à kwèrè yí'í a mbò ñgàn abì'intì bo bì ñgàn'ghìrè innù jì bì, ñlonj mæ kaa ñu ñtsim kaa à burè tì ntoo ya bìi aà.

³ Lá Mmà'àmbi a lèè ñkà'á yí, à ka ñìŋ mìtì a nu bù i kii be ghuu a mbo ñu m̀bù'u innù jì bì wá.

⁴ Mmà'àmbi a ghìrè bĩ'í nanjè ñzi a laa mæ nì ghìrè ñkii ghèè ní m̀bĩ a ghìrè innù jìi mæ bĩ'í swonj a mbo bù aà.

⁵ Tá Mmà'àmbi tá à tsyasè ghuu tá nì ku'usè nzi àkòŋnè Nwí bo bì àtàn'entì Kristo.

Ajàŋ yïi mæ bî'inè tswè nî ŋka mfa'a aà

⁶ Bilîm bi'i, bi'i swonj a mbo bù nî Ĥkũm Mmà'àmbî Yesu Kristo mæ nî ka ntsu'utæ bilîm bi'inè blii mæ à nî bîbwèræ kaa ŋki'î nî innu jya mæ bi'i le ndî'î mbo bo aa yònè aà.

⁷ Bù bîmbonj nî zî tsi'î siginè mæ nî tswè nî ŋka ŋghirè innu juu aà tsi'î ajàn yïi bi'i le si ghîrè aà. Nòò wa mæ bî'inè le ntswe aa, kaa bi'i le ŋki'î bîbwèræ bê.

⁸ Kaa bi'i le ŋki'î ayoo tsu a mbo nù kwèræ tî twù. Bi'i le si baŋnè mfa'a ŋkii nwiginè, mfa'a ni asi'inè bo bi a nî tugæ, mæ mbæ bi'i tsuu ló bæ abè'è a nu nù nîbù ghùù.

⁹ Bi'i le si ghîrè ma mùu ajàn kaa ki'î bæ aa mæ ka bi'i le ŋwa'à nî àdà'à tswè a mbetæ mæ tá nî diintè yi'i. Bi'i le si ghîrè ma mùu ajàn aa tá à bæ alénsè a mbo bù mæ tá nî ka nyonjæ.

¹⁰ Nòò wa mæ bî'inè le ntswe aa, bi'i le si swonj a mbo bù mæ, "Nù yïi mæ à tùù mfa'a aa, tá à tsuu kii ki jî."

¹¹ Bi'i swonj laà aa nlonj mæ bi'i yu'u mæ bîbwèræ bi tswè a titii bù kaa ki'î nî ànnù tsu fa'à nîsyatæ ŋka ŋghaa nniŋjæ nî mantsù myaa a nî innu bê.

¹² Nî Ĥkũm Mmà'àmbî Yesu Kristo, bi'i swonj a mbo bè ma bù, ŋwa'asè nî waa mæ tá bo ka mfa'a ifà'à waa nî mbɔɔnè, ŋka mfa'a tá ki kwèræ ayoo yïi mæ bo ka ki jî aà.

¹³ Lâ, a mbo bù, bilîm bi'i, nî tsuu ló kaa a ŋghirè ànnu yïi mæ a ku'unè aa bê.

¹⁴ Mbæ nù yî mɔ'ɔ a tswè ghu a titii bù mæ kaa à si ntoo yù mæ bi'i too fàa a mûm àŋwà'ànè yulà aa yu'unè. Mbæ a bæ maa ajàn, nî lénsè yi, nîtsuu nî ànnu a ŋghirè bu bo ló tswè, ta tá àtú yi á diræ.

¹⁵ Lâ tá nî tsuu yi lógæ tsó ŋgàŋkibaa ghùù bê. Tá nî baŋnè ŋwà'àsè yi tsó ndîm ghùù.

Mìghàà mi nlwî'isó

¹⁶ Tá Mmà'àmbi mbɔɔnè yumbonj à fa mbɔɔnè a mbo bù a ŋgòŋ bìnòò bitsim, a nî bîmânji bitsimè. Tá Mmà'àmbi tá à tswè a mbo bù bitsimè.

¹⁷ Tsi'î nî àbò ya mèmbonj, a ŋwà'ànè mæ ŋŋwa'anè ma mulà mìghàà ntsà'àtè nî ghuu. A nî àjàŋ mæ mæ san inwà'ànè tsim aà, ŋki mbæ ajàn mæ mæ ŋwà'ànè aà.

¹⁸ Tá ìbɔŋ Mmà'àmbî Yesu Kristo tá ì tswè a mbo bù bitsimè.

Aṅwà'ànè Paul yi ntsyàmbii a mbo TIMOTI

NJ'I'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YU

A aṅwà'ànè yú aa a le ḡwà'ànə Paul a mbo Timoti. Timoti à le mbə múṅgwà'á yíi mə à le mbə Krisən nlo a Lystra. Ndè yí à le mbə ḡu baYuda lá taà yí a bāṅṅè n̄bè ḡu baGrikia (ɪfà'á 16.1-3). Timoti à le mbii Nwí, n̄nan̄sə n̄tswe n̄i àb̄iint̄i n̄lòḡinè aa a múṅkhè n̄lɔṅ mə maà yí bô ndè yí bo le mbə bāṅṅyè bi àb̄iint̄i aà (2 Tim. 1.5). Paul à le n̄tsyà n̄lòḡè yí a Lystra wa noò mə à le ḡḡh̄ɛ akòrè n̄itəə n̄i afà'á yí yí n̄tsyàmb̄ii, ḡḡetə yí bo yu tigè m̄fa'a ḡkarə (1.3) à lòḡè yí n̄i mú yí “yí ànnù n̄ḡkɔṅ a m̄m̄ àb̄iint̄i” (1.2).

Paul à le mà'atè Timoti a Efeso ḡka ḡḡh̄ɛ a Macedonia aa n̄lèè Timoti mə tá à tswə ḡhu ḡka n̄lentə ḡḡhotə baEfeso yá. Paul a tigè ḡḡwà'anə ḡḡwà'ànə jì baa ḡhu mbo ndi'itə n̄i yí ḡhu a n̄i ifà'á yí a ḡḡhotə. Bi twɔṅ ḡḡwà'ànə ma jú jì baa mə à le ḡḡwà'ànə a mbo Timoti bo bì yíi mə à le ḡkì ḡwà'anə a mbo Titus aa n̄i “ḡḡwà'ànə b̄ipasto” n̄lɔṅ mə i ḡhàà n̄lɔṅ aa atufà'á b̄ipasto, n̄nan̄sə swɔṅə n̄i mbuu b̄è b̄ii mbə bì lèə waa n̄i b̄ipasto aà.

A ḡwà'ànə a n̄tsyàmb̄ii aa a ḡwà'àsè yí n̄lɔṅ ḡḡḡndi'innù mbwe'esè, mə tá à swɔṅə bì kentə (1.3). Bè ma bú le si d̄i'ì n̄i mə ḡjoo j̄ii mə bì yə fàa a atu n̄syə aa i tswə n̄i ìb̄i. Mb̄è ḡu a yweenè aa tsi'í ajàn yíi mə mbə a tswè n̄i m̄itsyè m̄ii mə mi le n̄stswə alò'òsè, bo bì ajànə mə mbə a ka ḡyɔṅ b̄in̄ḡsè b̄i m̄ɔ'ɔ, kaa wa'a n̄i mbuu m̄iji mi m̄ɔ'ɔ j̄i, kaa ḡkì'ì k̄i ḡyɔ'ɔ (4.1-5).

Paul à le ḡḡwà'ànə ḡhu mbo a ajànə mə à ka k̄i t̄sɔ'ɔ bitsyàsə aà (3.1-13) bo ajànə mə bì tan̄tə innù ḡḡhotə múm ḡḡh̄òtə aà. Ndi'itə Timoti ḡk̄ii nd̄iintə n̄ii mə tá à bə ḡḡàḡafà'a yí n̄siḡinè, n̄di'ì n̄i ànnù yíi a ku'unə aa, tá akòrè n̄iz̄i yí tá à laa, tá à bə figè a mbo b̄è a n̄i innù t̄sim (4.11-16).

Bì yatə aṅwà'ànə yú aa laà:

1. N̄ji'innù aṅwà'ànə yuà 1.1-2.
2. Adi'itə n̄lɔṅ ḡḡhotə bo bì bitsyàsə 1.3—3.16
3. Adi'itə a mbo Timoti n̄lɔṅ àfà'á yí 4.1-6.21

Atsà'atè Paul a mbo Timoti

¹ Aṅwà'ànè yú a lo aa a mbo mə Paul yíi mə mə n̄i ḡḡḡntoò Kristo Yesu ḡyɔṅə n̄i n̄di'ì Nwí ḡḡḡnywèensə yí'inè n̄i yí Kisto Yesu yíi mə b̄i'inè b̄ɛ aà.

² ḡḡh̄ɛ n̄i a mbo Timoti, mú ḡhà yí ànnù n̄ḡkɔṅ a m̄m̄ àb̄iint̄i. Tá Nw̄iṅḡḡṅ Tá n̄i Kristo Yesu Mmà'àmb̄i yí'inè fa ìb̄òṅ Nwí, n̄i ḡko m̄l̄iṅṅə Nwí, n̄i m̄b̄ɔɔṅ Nwí a mbo wò.

Paul a wa'asè Timoti n̄lɔṅ b̄è b̄ii mə bì d̄i'ì innù mbwe'esè aà

³ Ajànə mə mə le si ḡh̄ɛ a Macedonia aa mə le mbu'utə mbo a mbo wò mə tá ò tswə a Efeso tá swɔṅ a mbo b̄è bì m̄ɔ'ɔ mə tá bì tsuu ànnù Nwí yí d̄àn i k̄i d̄i'ì.

4 Swonj a mbo bo mæ tá bo tsuu lógè noò wàà i ghènsə a ni n̄jyàlà'á bo bi a n̄ka nsəntə m̄iwàà mi n̄gwè'è bè m̄ii kaa ndúú waa si lwí'í aa, n̄lonj mæ ma jyaà innú i ghírè aa mæ tá bè ka n̄wa'atə bē innú j̄i i z̄i a atu bo bo swún̄nè ghu, mbənjə mmà'atə annú ȳi mæ Nw̄ingònj a m̄irisè ȳi'inè ghu, mæ tá b̄i'inè aa nzi a m̄úm àb̄iint̄i aà.

5 N̄ji'í annú ȳi mæ mæ swonj annú ma ȳu aa à ni mæ tá b̄i'inè ka n̄kənjə b̄i'inè ni b̄i'inè n̄i àkònjə ȳi mæ a lò aa a m̄úm n̄t̄i ȳi làà bō n̄t̄i ȳi mæ i sa'a n̄i bè aa, ȳi i laa, n̄i àb̄iint̄i annú n̄nj̄kənjə.

6 Bè b̄i m̄o'c bi m̄à'atə mē ma juú innú, n̄tigə n̄j̄njə, n̄ghɛɛ n̄kuu ni m̄ighàà mi swún̄nè mi ad̄anjə d̄anjə,

7 n̄lɔɔ ni mæ bo bə n̄ḡanj̄nd̄i'í n̄ɔ̄nsə ti ghə mæ bo z̄i annú ȳi mæ bo swonj aa atú yaa a laa ghu, ti ghê mæ atú yaa a ki n̄laa n̄i annú ya ȳi mæ bo d̄i'í n̄i t̄i aà.

8 B̄i'inè zi mæ n̄ɔ̄nsə à b̄onj aa, mæ mbə nj̄ à ka mfa'a ni ghu a ni m̄ānj̄i ȳi à tswe n̄i m̄f̄a'a n̄i ghù aà.

9 Nlonj mæ b̄i'inè zi ma ȳu à laa, mæ kaa bi le n̄ki'í n̄ɔ̄nsə ghírè aa a mbo bè b̄ii mæ ànnú yaa a tsinə, bi le mb̄anj̄nè n̄ghírè aa a mbo n̄ḡanj̄wo n̄ɔ̄nsə bo bi n̄ḡanj̄at̄i atu, bo bi a mbo bit̄i bo'c Nw̄i, ni n̄ḡanj̄ghírè innú j̄i bi, ni a mbo bè b̄ii mæ kaa bi si laa, bè b̄ii mæ bi b̄əḡitè Nw̄i aa, ni a mbo bè b̄ii bi zwitə b̄itaà byaa aa, bo bi bè b̄ii mæ bi zwitə b̄imaà byaa, ni bè b̄ii mæ bi kee b̄ə,

10 bo bi a mbo n̄ḡanj̄atsùurè, bo bi a mbo m̄b̄anj̄nè n̄lógè m̄b̄anj̄nè, ni n̄ḡanj̄ȳərè bè, n̄i n̄ḡanj̄ntswɛɛ ìb̄anj̄nənnú, ni n̄ḡanj̄kaà àb̄anj̄nənnú, bo bi a mbo bè b̄ii mæ bi ghírè innú j̄i m̄o'c j̄i mæ kaa i s̄i ku'unè n̄i annú Nw̄i ȳi annú n̄nj̄kənjə aà,

11 kaa n̄ki'í ȳonè ni n̄igha'a ni n̄toò ȳi n̄siginè ya nlonj Nw̄i ȳi mæ b̄i'inè gha'asə aa, n̄toò ya mæ à n̄njə a n̄tərinəbo mæ aà.

Paul à f̄a m̄bi'ikə nlonj n̄ko m̄il̄nj̄nè Nw̄i

12 Mæ fa m̄bi'ikə a mbo Kristo Yesu Mmà'àmbi ȳi'inè ȳi a fa midà'a a mbo mē nlonj mæ à le nyə gha mē ku'unè mæ mbə mē fa'a a mbo yu n̄i n̄t̄i ghá tsim, a tso'c gha a mum àf̄a'a yu aà.

13 Ka mæ à le mbə a mb̄i mē b̄əḡitè n̄i Nw̄i, n̄tso'c n̄i àkòrə Kristo n̄k̄i mb̄əḡitè n̄i aa, là à le n̄ko m̄il̄nj̄nè ghà, n̄lonj mæ mē le si ghírè aa ni bú'ù, kaa mburə ti a Nw̄i b̄i.

14 Ìb̄onj Mmà'àmbi ȳi'inè i le nan̄sə nswi'inə nlonj n̄ḡaà yà, n̄i àb̄iint̄i, n̄i àkònjə ȳi mæ a tswe a nu Kristo Yesu aà.

15 N̄ighàà n̄l̄à ni t̄ə, n̄ku'unə a mb̄i tsí'í n̄itsimè: Mæ Kristo Yesu à le m̄f̄e'è f̄aa mbi aa a nyweensə n̄ḡanj̄ghírè innú j̄i bi, mæ b̄ə n̄tsyàmb̄i a t̄it̄i bo.

16 Là n̄ji'í annú ȳi mæ Kristo à le n̄ko m̄il̄nj̄nè ghà ghu aa i bə mæ, tsí'í ts̄o n̄tsyàmb̄i n̄ḡanj̄ghírè innú j̄i bi, tá Yesu Kristo tá à d̄i'í annú n̄tswánt̄i ȳi ya mæ a k̄o'c n̄tsirə aa a nu mē tá à bə alènsə, a mbo bè bya b̄ii mæ bi ka n̄nj̄ m̄ānt̄i myaa ghu nu ta tswe n̄i n̄tswént̄i ȳi i lwí'í n̄nj̄kənjə aà.

17 Tá n̄igha'a n̄i àghu'usə, tá tswe a mbo Mf̄o' n̄ḡu'u n̄ḡu'u, ti kw̄ò, ȳi bi si yə aa, mæ à ni Nw̄ingònj ȳu yigè aa, n̄lwí'í n̄nj̄kənjə. Amen.

18 Timoti, mú ghà, mē n̄nj̄ n̄d̄i'í yulà a m̄úm n̄tərinəbo wò, ȳi mæ i ȳonè ni n̄ighàà n̄i n̄ḡanj̄ntoò Nw̄i à le nswonj a mb̄i aà, nya mæ ni le n̄tso'c gho aà, tá ni ghírè mæ tá ò ka nan̄sə nto n̄tsò ȳi siginè wa ni nu.

19 Nanşə ntswa abiintii, nî àlala ntiî; bə bî mɔ'ɔ, ntsya a njīm ajàn mə bo tũu mə àlala ntiî aa, bə bî mɔ'ɔ bi mɛ'è mə àbiintii yaa a gheè ñkonə a ñki.

20 A titii bə ma bú Hymenaeus ni Alexander bo tswe ghu, bo bii mə mə fà mə a mbo Satan mə tá bo yəgə nzi mə kaa a si ku'unə a mbəgətə Nwĩ.

2

Ajànə boŋ ñghòtə tsà'atə Nwĩ aà

1 Annu yi wè yii mə a tswe ghu aa a bə mə mə di'itə ghuu mə nàa mbu'u mbo a mbo Nwĩ ntsa'atə nî Nwĩ, ñwa'atə nî bə bî mɔ'ɔ, ñkii mfa nî mbî'ikə a atu bə bitsimə,

2 a atu bifɔ, bo bi bə bî wè bitsim, mə mbə bi'inə ka mboɔ ñe'esə ntswe, ñki ntswe nî mbɔɔnə a múm ntswéntii bi'inə, a ñka mbo'ɔ Nwĩ ñkii mbo'ɔtə nî bə a nî ñgɔŋ bîmânji bi'inə bî tsimə

3 Ma yú ànnu a boŋ ñku'unə a nsi mi'i Nwĩ, Nğan̄yweənə yi'inə

4 yii mə a kɔŋ mə tá ñgɔŋ bə bitsim yweenə, ñzi annu nñkonə nlonə Nwĩ,

5 ñlon mə Nwĩngɔŋ à naa tsi'i yi mɔ'ɔ, ñu yii mə à təə a titii bə bo bi Nwĩ a kî mbə aa tsi'i yi mɔ'ɔ, ñu ma wa a bə aa Kristo Yesu,

6 yii mə à le mfa ibii nú yi a ni mĩtsu'unə mi atu mi bə bitsimə. Nòò Nwĩ à leè ñku'u a ghirə a fe'è ñlala nî ñsi nî ñsi.

7 Aà ñji'i ànnu yii mə Kristo à le ntsɔ'ɔ gha ghu mə mə ka nswonə annu yi, ñki mbə nğan̄ntoð Kristo, mbə ndi'innu a mbo bitizi Nwĩ, a múm àbiintii nî ànnu nñkonə. (Wa mə swonə aa tsi'i ànnu, kaa mə si aa ñnnu tswɛɛ.)

Ànnu yii mə a ku'unə a mbò mbân̄nə bo bəngyè mə bàa ñghirə a múm ñghòtə aà

8 Ma mùu ajàn, mə lɔɔ mə, a nî ñgɔŋ idigə tsim, tá mbân̄nə ka ntsa'atə Nwĩ, ñɛɛ nî mbò myaa mii mi laa, a ndəŋ, ñtsuu ntɔŋ ki lwisə, ñki ntsuu ki yòŋə.

9 A ñki ñghɛɛ ghu, tá bəngyè ka ñwe'ɛ nú jyaa tá ì ku'utə, a ni mánji mĩtsyè, kaa ñki'i itú jyaa ka mba'à, ñkii ntsuu njoo jii bi nanşə nî àtì gold aa kî we'ɛ, kə bə mbum njoo atindùu jii bi twonə ni pearl aa, ñtsuu itsə'ə atindùu kî we'ɛ, a ndi'i ajàn mə bo boŋ a nyə aà,

10 mbân̄nə ñka ñghirə nàa ñnnu jì siginə, jii ì ku'unə a mbo bəngyè bii bi bii mə bo bo'ɔ Nwĩ aà.

11 A ku'unə mə tá məngyè à ka nyəgə ñnnu tsi'i àtsi tsi, ñka yu'unə a ni bîmân̄ji bitsimə.

12 Kaa mə sî gha bii mə tá məngyè à ka ndi'i ànnu, kə ñki ntswe nî àdà'ə a atú mbân̄nə, tá à ka tswe tsi'i àtsi tsi.

13 Nlon mə bi le mfòò ñnanşə aa Adam ti Eva.

14 Kaa bi le ñki'i aa Adam bwe'esə. Bi le mbân̄nə mbwe'esə aa məngyè wa a tigə ñwo nòŋsə Nwĩ.

15 Lá məngyè à ka yi yweenə tsya aa a njīm ñjwe boɔ, mə mbə a gheè nî mbii nî àbiintii, bo bi àkòŋnə, ñki nlaa, ñghirə nî ñnnu aa a ni mánji yii à kù'unə aà.

3

Ïfà'à bilii bi ndânwĩ a múm ñghòtə

¹ Nìghàà nùlà ni tæð, ñku'unə a mbii: Mbə ñu a ka nyə'ətə a mbə ñdii ñdánwí, boŋ a yə'ətə aa ñka mfá'á ifá'á yí siginè.

² Lá tá ñdii ñdánwí à bə ñu yii mə mbə bi wa'á ifirə yi ka mfa, tá à ki mbə ñu mǎngyɛ mò'ó, mbə atsikə ñu, mbə ñu yii a tsyèsè nii, mbə ñu yii mə kaa à si nduu nú yi swi'i, mbə ñu yii mə a kwerə bigii, ñki mbə ñu yii mə mbə a di'ì ànnù,

³ kaa ki'ì nì mùlù'ù nó mbaanə, kaa ki'ì nì fikòrè tó mbaŋnə mbɔnə, kaa ki'ì nì àyòŋ kò'ò, kaa ki'ì ñkabə si'ì ki ñkəŋə.

⁴ Tá à bə ñu yii mə a sa'a ndá yí i siginè, ñghirə ni mə tá bɔɔ bi ka nyu'unə ñkii mbɔ'otə nì bə a idigə tsimè,

⁵ ñloŋ mə mbə ñu a tsuu nsa'á ndá yí zi boŋ mbə a tigè ñlentə ñghotə Nwí aa mə akə aa ɛ?

⁶ Tá à tsuu ñu yii mə à ghèsə mbii Kristo tsi'í bíi aa bə, boŋ à ka ki ñee ib'è ji ni kintərə, i tigə wó a njo tsó Devil.

⁷ A ñghèè nì mbii, tá à bə ñu yii mə bǎbɛɛ beentə nii tsi'í siginè, tá tá bì wa'á lò ñka ñghaantə nii tá à wo a ñkírè Devil.

Bikwetə a múm ñghòtə

⁸ A ki mbə ajàŋə mə bɪkwetə bi ñghotə bi tswe nì mbə bə bíi bə bɔ'ɔ waa, kaa ñki'ì nì mighàà mi mbaa ghàà, ntsee bɪnono kii bə, kaa ñki'ì nì ñjoo ñkòbə ghotə.

⁹ Tá bo naŋsə ntswa annù ñŋkoŋ ya yii mə bi di'ì mə a fe'è ñlaa aa, nloŋə àbiintii aa nì àlaa ntii.

¹⁰ Bi tswe nì mfoo nywe'etə waa, bɛɛ mə bo di'ì mə kaa bo si nì àlò'ò tswe, bi ma'atə bo tigè ñfa'a a múm ñghòtə tsi'í tsó bɪkwetə.

¹¹ A ku'unə mə tá bǎngyɛ byaa ki mbə bə bíi mə bə bɔ'ɔ, kaa ñki'ì nì ñgi'ì nì ñkùm bə tá, lá mbaŋnə mbə itsikə bə, mfa'a nì ñgòŋ ñnnù tsim nì ntii waa tsimè.

¹² A ku'unə mə tá ñkwetə ñghòtə a bə ñu mǎngyɛ mò'ó, ñka ntswa ndá yí bo bì bɔɔ bi siginè,

¹³ Nloŋ mə bɪkwetə bíi bi fá'a ifá'á waa siginè aa, bo təə nì àbwarə yí siginè, ñki ntswe ni àtǎŋəntii a múm àbiintii yaa a nu Kristo Yesu.

Annù yí làəntə yí wè yá

¹⁴ Mə ka zì a mbɛɛ wə a ni mú àtii noò, lá mə ñwà'ànə aŋwà'ànə yú a mbo wə aa a ndi'itə wə,

¹⁵ tá mbɛɛ mə te'e ntigə a nzí, ò zì àjàŋə mə a ku'unə mə tá ò ka ñghirə ñnnù a múm ñgwè'e Nwí aà; ma yú à nì ñghotə Nwí wa yii mə à tswe ntii aa, mbə ntə'è nda, ñki mbə ñgò'ò àtsənda yí ñtìnsə, mə ì tswa annù ñkoŋə aà.

¹⁶ Kaa à si annù mə mbə bi ligitə bə, mə, ànnù ajàŋə mə bí'inə ñgha'asə Nwí, yii mə à làəntə a mi'ì bə aa, à nì ànnù yí wè, ànnù ma ya a bə mə ɛ,

A ɛ nzí a ni màrə ñu mǐsòŋ
Azwí Nwí a di'ì mə ànnù yí ɛ ntsinə

baangel bi yé yi,

bi swoŋə ànnù yi a itoo itoo,

bə fàa mbi bi ñŋ ñtii waa ghu nu,

Nwíŋgòŋ a lɔgə yi ñkò'ɔ ñghɛɛ ni ghu a aburə ni ñgha'á.

4

Bidi'i binnu bi mbwe'esè

¹ Lá Azwí Nwí a swonj a laa mæ à ka yí ki bæ a noò ñjìm tá bè bí mæ'ò ma'atè abiiintii ya ntigè nyu'u nàa innú izwí jii i bwe'esè bè bo bí innú jii mæ bidemon di'i aà.

² Ngàñabagilè jii mæ mìntii myaa mi kwò mè tsi'í tsó bi tóo ni mæ'ò aa, bæa yí tigè ki sèènsè ní innú ma jú.

³ Bè ma bú bi di'i ni mæ kaa a si ku'unè a nyò'ò, kaa wa'à ki ñku'unè a ñji ñbúu miji mi mæ'ò. Lá a mbúu miji ma jú aa a le nañsè Nwí mæ tá bè bíi mæ bi bii Nwí aa, ñki bæ bè bíi mæ bi zì mæ annú ññkonj aa, tá bí ka ñji mfa ní ñbi'ikè a mbo Nwí.

⁴ Wa ñgòñ ñjóò tsim jii mæ Nwí à le nañsè aa i bóñê, tá bí tsuu ayòò tsu ki tuu mæ mbè bi kwerè mfa mbi'ikè,

⁵ ñlonj mæ maa ajàn, bi ghìrè mè miji mya mi laa ntsya a ñjim ñighàa ni Nwí bo àtsà'atè Nwí.

Ngàñafà'a Kristo Yesu yi ñsigìnè

⁶ O bæ fa ndi'i mà jú a mbo bílím bí'inè bya, bóñ ò ka bæ ngàñafà'a Kristo Yesu yi ñsigìnè ñlonj mæ bi ko'ò noò ni mighàa mi ntoò Kristo yii bí'inè bii aa, bo bí innú jì sigìnè jya jii bí'inè di'i, ò kii ñyonjè aà.

⁷ Lá tsuu ni annú tsu a ñghìrè bu bí ìtirè nnyàlà'à jii mæ Nwí à si ghu tswé aa ló tswé. Mìrisè ibii nú gho a ñka mbo'ò Nwí.

⁸ Ñka mìrèsè ñjyánu, a bóñtè a ni mánji yi mæ'ò, lá ñka mìrìsè gho a ni annú mbo'ò Nwí a bóñ a ni bímánji bitsim ñlonj mæ a tswé ní ñkà'a ñlonj ntswèntii yii i lwí'i ññkonj aa, tsìtsòñ bo bí a ni noò ñlwí'í ñjimè.

⁹ Ñighàa ma nú ni tæò ñku'unè a mbii tsi'í nìtsimè.

¹⁰ Bí'inè nañsè ñgaansè ni miiñ mii'inè, ñnwugè ní nú yi'inè aa a ntswe ní ntswèntii ma yú mæ Nwí à kà'à aà ñlonj mæ bí'inè bæ, ñte'è itú jii'inè a nu Nwí yii mæ à tswé ntii aa, mbè yu wa yii mæ à ni ngàñnywèènsè bè bí tsim aà, ñnañsè bæ aa ñgàñnywèènsè bè bíi mæ bi ññ miiñ myaa a nu yu aà.

¹¹ Yè mæ o swonjè innú ma jú ñkii ndi'i ní waa ghu.

¹² Tsuu ló mà'atè mæ bè ka ntsa'a noò ñlonj mæ ò ni múñkhè aa bè. Bànjè mbè figè à mbo bè bíi mæ bi bii Nwí aa, a ni ñighàa ni ntsú no, ni àkòrè nizi yo, ní àkòñnè, ní àbiintii, ni àjànjè mæ innú jo i laa aà.

¹³ Mbóñ tá mè zi, lògè noò ñka ntwonj àñwà'ànè Nwí a mbo bè, ñdi'itè ñkii ndi'i ní waa ghu.

¹⁴ Ka mfa'à ni mii'ènjè mya mii mæ Azwí Nwí a le mfa a mbo wò a ajàn mæ ngàñntoo Nwí le ñkè'èñè, wa noò mæ ñghòtè bílìi bi ndánwí ya bí le nswonj innú a mbo wò ñki nòñsè mbò myaa a atu wò aà.

¹⁵ Ka ñghìrè ma jú innú nañsè mfa ibii nú gho ghu, tá bè bitsim yè a ajàn mæ o ghèè ní mbii aà.

¹⁶ Ka ntsyèsè ní ibii nú gho, bo bí ní innú jii o di'i aà. Nañsè ntswa ñkwo ghu, ñlonj mæ ò bæ ki ghìrè maa ajàn bóñ ò ka yweensè ibii nú gho i kii yweensè bè bíi mæ bi yu'u annú yii o swonjè aà.

5

Ajàñ yii mæ Timoti à tswé ní ñka ndi'itè bílìi aà

¹ Tsùu a nú ndiì ki ts'ə bə, bəŋnə ŋka ndi'itə nii tsi'ɪ tsɔ aɲəŋə mə o ghàa a mbo taà ghò; ka nɔŋtə bɔɔjɔŋ tsi'ɪ tsɔ bilim bô,

² ñlogə bilii bi bəŋgyè tsi'ɪ tsɔ bindé bô; lɔgə bɔɔ ŋgɔɔ tsi'ɪ tso biɲàantə bô, ñsi'ɪ nlaa bu bo.

³ Ka mbo'otə bikwi'i bi bəŋgyè bii à nənɔsə mbə bikwi'i aà.

⁴ Mbə ŋkwi'i mənɔgyè a tswe ni bɔɔ bi kə bɔɔ bi bɔɔ bi, a ku'ùnə mə tá bɔɔ bya foo ndi'i annu ya mə bo yəgə a ŋka ŋghirə a múm annu Nwí aa a ŋgwè'ɛ bo, tá kwi'inə ibɔŋ a mbo bi'taà byaa bo bimaà byaa nlon mə Nwɪŋɔŋ a beentə aɲəŋə annu ma yú.

⁵ Mənɔgyè yii mə a nənɔsə mbə ŋkwi'i bi ma'atə yi a tswe yu yu aa, à nənɔsə nte'ɛ amɔɔntə yi a nu Nwí, ŋghɛɛ ní mbii ñy'ə ni a mbo Nwí, ñtsa'atə ní Nwí nítugə ni asi'inə

⁶ ŋghɛɛ ní ŋkwi'ɪ yii mə a ji mbi aa, à tɛ'è mə ŋkwo, ka mə à burə ntswe ntii aà.

⁷ Fa ndi'i mà yú a mbo bo, tá tá bo wa'à ní annu yi ghàantə yi tsu a nu bo tswe.

⁸ Mbə ŋu à tsuu ŋgəŋgwè'ɛ jyaa ki ləntə, nənɔsə ntsuu yii ŋgwè'ɛ ki ləntə, bəə boŋ à mè'è mə aa abiintii ya, ntiɔgə mbu mbi'i ntsya ŋu yii kaa à si Nwí bii.

⁹ Nwà'anə tsi'ɪ ikum ŋkwi'i yii mə kaa à burə ti ilòò mighum mi nto'o tsyátə, yii mə à lɛ ŋki yɔ'ɔ aa tsi'ɪ a ŋumbəŋnə yi nfiùurə.

¹⁰ Tá à ki mbə ŋu yii mə bə nənɔsə nzi yi nlon innu ji siginè jii mə a ghirə aa, tsi'ɪ tsɔ annu ŋko'o bɔɔ siginè, annu ŋkwɛrə bigi, a aɲəŋ mə à lɛɛ ñsi'ɪ mikorə mi bə bi Nwí, ŋkwetə bə bii mə bi tswe a ŋgi'ɪ, ŋki nənɔsə mfa ibiinú yi a ŋka ŋghirə innu ji siginè a ni bimānɪ bitsimə.

¹¹ Tsùu ghó ikum ŋkwi'i yii mə à burə a ni múŋgɔɔ aa ló ŋwà'anə, nlon mə innu jii mə nɲyānú yi i yə'ətə aa, i ka ghirə mə tá à lɔɔ mə yu bú yɔ'ɔ, mmà'atə a ŋka mfà'à a mbo Kristo.

¹² Maa aɲəŋ tá bo tiɔgə ŋkuu a njo, a mbo Kristo, nlon mə bô wò mə akàa yi mbii yii mə bo le ŋwà'rə bo bo aà.

¹³ A tɛ'ɛ ntsuu bə la bə, boŋ bo yəgə mə a ŋka ghənsə nòò, ŋkuu ni mla'a mfɛ'ɛ, kaa wa'a aa tsi'ɪ ŋghənsə nòò bə, bo ki mə ñyəgə fiswoŋ, ñniŋə ní àbò yaa ní àfà'à badəŋ, ŋghaa ní innu jii mə kaa bo si ní ŋghaa tswe,

¹⁴ Tsɔ mə a bə laa aa, màa swon mə tá bikwi'ɪ bii mə bi burə ni bɔɔŋgɔɔ aa, tá bo bu nyɔ'ɔ, ŋjwe bɔɔ, ŋka nɔntə ndá jyaa siginè, ntsuu ló fa abwarə mə tá ŋgəŋkibàa wa à ka mbəgitə yi'inə.

¹⁵ Nlon mə bi mɔ'ɔ bi tɛ'ɛ mə nfa'a nyonə Satan.

¹⁶ Tsitsɔŋ, mbə mənɔgyè yii mə à bii Kristo mbə a tswe ni bə a ŋgwè'ɛ yu mə bi ni bikwi'ɪ, a ku'ùnə mə tá à ka ŋkwetə waa; tá bi tsuu ŋghotə ni àbè'è si'ɪ si'ɪ ló bè'èsə. Tá tá ŋghotə zi aɲəŋə mə mbə i kwetə bikwi'ɪ bya mə à nənɔsə mbə bikwi'i aà.

Annú yii mə a boŋ mə bàa ŋghirə a nu bilii bi ndānwí aà

¹⁷ A boŋ mə tá bi nənɔsə ŋka mbo'otə bilii bi ndānwí bii bi fà'a siginè a ntsyāsə bə aa, ŋki nənɔsə ntsɔ'ɔ ní ifà'à waa, nənɔsə mbə bya bii bi nwugə nú yàa a nswonə annu Nwí bo bi a ndi'ɪ aà.

¹⁸ Nlonj mə àŋwà'ànə Nwí a swonj mə, “Tsùu ntsù mbòŋ kwere a noò yíi mə i nwùgè misanə aà.” Nki mbu nswonj mə, “Wa ŋgàŋàfà'á à tswe nì ŋkwerə ŋkabə àfà'á yí.”

¹⁹ Tsùu gho ló bii annù yíi mə bi nɔŋə a nú ñdii ndánwí ti ghě mə biyəfə bi baa kə bi tarə bi diintə.

²⁰ I ghɛɛ nì bə bya mə bi tɔŋnə a ŋghirə innù jì bi aa, ka ŋghàantə waa a nsi bə bitsimə tà tá àbùgè bə yə ŋka mbo'otə.

²¹ A nsi mi'i Nwí ni Kristo Yesu, ni baangel bii mə bi tso'ɔ waa laa, mə swòŋə a mbo wò ŋkwantə mə tá ò ka nləə ma juu ñdii'i, ñlentə nì innù a ni mánjì yíi à tsinə aà. Tsuu ló ghírə annù tsu a ndi'i mə o sa'a isa'a nɔŋmə.

²² Tsuu wàŋsə i ki nòŋsə mbò mo a atu bə, ñtsuu kii ló nɔŋ abó yo a ni àfànsənnù ñú dàŋə. Ləə mbɔnnù yò tá i laa.

²³ Tsuu tsi'i ŋkí bə ki nno, ka mboɔ no milu'u a múnstirə ñlonj nibum no nya mə ni gha'a mfa ŋgi'i aà ŋki nlonj ajànə mə o ghòntə ñghoontə aà.

²⁴ Ifansənnù bə bí mo'ɔ i nanjə mfɛ'ɛ ñtəə bi yə, ñdii'i ni mə ñjò i tswe a abaa bo, lá ìbi bə bí mo'ɔ bi tigə ñyə aa bə a nɔŋmə.

²⁵ A ki mbə ajànə mə innù jì siginə jì mo'ɔ i kii mfɛ'ɛ ntəə bi yə. I laa bə tɛ'ɛ tsuu fɛ'ɛ təə bəə boŋ kaa mbə i wa'á tsi'i a adigə ló'òsə tswé.

6

Annù ñlonj ibù'ù

¹ A boŋ mə tá ibù'u tsim i zi mə a ku'unə a ŋka mbo'otə bitaa byaa a nì innù tsim, tá tá ñú tsù à tsuu ló bəgítə ikum Nwí kə annù Nwí ya mə bí'inə di'i aà.

² Ibù'ù jii mə bitaa byaa bi nì ñgǎŋmbii Kristo aa tsee waa ki tsa'a nlonj mə bo bo tigə aa boɔ bi ma aà; mbaŋnə ŋka mfa'a ifà'á waa ni mánjì yíi à kù'ùsə mbòŋ aa, nlonj mə bo fà'á aa a mbo bə bii mə bi bii Kristo bo kí ŋkoŋə waa aà.

Annù ndi'i ibanŋənnù bo bí àfù'ù

Ka ndi'i ŋkii nswonjə aa tsi'i innù juà.

³ Mbə ñú à ka ndi'i annù yíi kaa a sɔ ku'unə ni nìghàà ni annù nɔŋkoŋ nya mə à ni ni Mmà'àmbi Yesu Kristo aà, kə innù jya jii mə i sɔ boontə a nì ñdii'i nlonjə annù mbo'ɔ Nwí,

⁴ ñú ma wa a ŋee nú yí ŋki nluu nì annù kintərə, kaa wa'á aa annù tsu zì. Annù ŋee nu a tswe ghu nu aa tsò nìghòò, a kòŋə annù nswùŋnə bo bí a ŋka yòŋə bo bí bə nì ñjì'i mìghàà. Ajàn ma yú a zì nì aghə'əñə bo bí àyətə, ŋghirə bə bəgítə nì bə bi Nwí ŋkii ŋwa'atə nì ñmòntə jì bí,

⁵ ŋki ntswe aa tsi'i a ŋka nyòŋə ŋkii nswuŋnə bo bí bə bii mɔntii myaa bi'i si'i, kaa annù nìkoŋ kaa a wa'á a ntii bo tswé, bo wa'atə ni mə annù mbo'ɔ Nwí a bə aa mánjì nɔfù'ù ŋkabə.

⁶ Lá ŋka mbo'ɔ Nwí a zì nì àbèè yí wè, mə mbə bí'inə bii mə àyoo yíi bí'inə tswe ni yu aa a ku'unə.

⁷ Nlonj mə kaa bí'inə le wa'á nì ayòò tsu fàa mbi fɛ'ɛ, kaa mbə bí'inə wà'á ayòò tsu fàa mbi ki nlogə a noò yíi bí'inə kwo aà.

⁸ Maa ajàn mbə bí'inə tswe ni miji bo bí itsə'ə jì wɛ'ɛ bí'inə ka ndoritə.

⁹ Bè bii mæ bi yè'ètə a mbə ɲgãɲkabə aa, ìkwà'ànè i yə waa, bo wô ni a mûm ìtaa jî ghà'atə, ìyè'ətə jii mæ à ni jî àjintə aa i swuɲə ní waa mma'a, nləənsə ní waa, ñta ní ɲgi' i a nu bo.

¹⁰ Annú ɲkãɲ ɲkabə à ní ɲgàn yii ibi tsim i too ghu aà. Aá ànnú ɲyè'ətə ɲkabə si' i mæ a ghìrè mē mē tá bè bi mɔ'ɔ mme'e abiiintii yaa, nnɲ ɲla'a jî ghà'atə a mûm ñtii bo.

Adi'itə mbo Timoti

¹¹ Lá a ɲghèe ni wò, ɲù yii mæ o bo'ɔ ní Nwí aa, ka ɲkhə innú ma jú tsimè; ñnaɲsə ntɛ'e atú yo a ní ànnú ɲka ɲghìrə innú jii i tsinə aà, ànnú a ɲka mbo'ɔ Nwí, àbiintii, ní àkòɲnə, ànnú ɲka ntswá ñtii, bo bì ànnú ɲka mbɔnə.

¹² Ka nto ntsó abiiintii yí siginè wá, ntswa ntswéntii tì mē yii mæ Nwí à le fa a mbo wò fyá noò mæ ò le ntəə mbii a nsi mi'i biyɛfə bí ghà'atə aà.

¹³ A nsi mi' i Nwí yii a fa ntswéntii a mbó ɲjoo tsim, ni a nsi mi' i Kristo Yesu yii à le naɲsə swonɲə ànnú nɲɲkoɲ a nsi Pontius Pilate, wa noò mæ à le si tso'otə isa' à yi aa,

¹⁴ mē swòɲə a mbo wò ɲkwantə mē tá ò ləə ndi' i Nwí jya tá ì laa, ní mánji yii mæ mbə ɲù a wa'á firè, ɲywe'e a njwi yii Mmà'àmbi Yesu Kristo à ka yí zì aà.

¹⁵ Á ka yí fɛ'e tsi' i a noò yii à kù'ù aa, a ajàn mæ a ləə Nwɲɔɲ, yii mæ bí'inè gha'asə aà, a bə tsi' i yù mbə Mbu'utəmbi, mbə mfò bífò, ní Mmà'àmbi bì nìmə'àmbi.

¹⁶ Á ní tsi' i yù yii à tswə nɲɲkoɲ, ñtwe a mûm ɲkà'à yii mæ kaa mbə ɲù a wa'á ghu koòntə, mbə yu yii mæ kaa ɲù à lɛɛ ɲwa'á yə, kaa mbə wa'á kì ɲyə. Tá à tswə ní àghu'usə ní mɪdà'à a mbu'utə bè nɲɲkoɲə. Amen.

¹⁷ A ɲghèe a mbo bè bii bi tswə ní ɲkabə fàa mbi aa, naɲsə kwantə waa mæ bì tsuu nú jyaa ki ɲee, ñtsee atú yaa a ní àfù'ù yii mæ a tsyá tsyá aa ki tɛ'e, mbaɲnə ntɛ'e atú yaa a nu Nwí yii mæ a fa ɲjoo tsim tì liɲə a mbo bè mæ baa nji ní nìdorə aà.

¹⁸ Mə tá bo ka ɲghìrə ibòɲ tá àfù'ù yaa bə ɲghìrə innú jî siginè, ɲka ɲwaɲsə mfa kaa wa'á gitə ní àbo,

¹⁹ maa ajàn tá bo ka nləə afù'ù yii à ni atsendá yaa yí siginè yii bo bo'ɔ a ni noò yii a zì aà, tá zi ajàn yii mæ mbə bo tswá ntswéntii ya yii à ni yí ànnú nɲkoɲə aà.

²⁰ Wò, Timoti, naɲsə nləə ànnú ya yii bi le mfa a mbo wò aà. Ka ɲkhə mighaa mya mii mæ bè bii mæ bi si Nwí bo'ɔ bi ghàà, ñligitə ní nìghàà ní Nwí ghu, mbwe'esə ntwonə ní mitsyè aà.

²¹ Nloɲ mæ bè bí mɔ'ɔ lɛɛ nìmɔɔntə mæ bo tswə ní mu, ajàn ma ya a ghìrè bo fánə mánji àbiintii wa aà.

Tá ibòɲ Nwí tswə a mbo bù.

Aṅwà'ànè Paul yí àyòntè a mbo TIMOTI

NJI'INNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

A aṅwà'ànè yū aa a le ḡwà'ànè Paul mbo Timoti a noò yī mē à le ntswe a atsaṅ a Roma aà (1.8,16; 2.9) ñzi ni mē kaa yu aa wa'a wa atsaṅ fē'è, ḡki nzi ni mē noò yī mē bi ka zwitè yi ghu aa à kù'ù mē (4.6). A tigè ḡwà'anè nswon ni a mbo Timoti mú yi (2.1-2) innū ntii yi, tsò mē ḡḡ di'i nīwò ni a mbo mú yi aà. Nswonè ghu mbo mē bē bitsim bi ma'atè yi (1.15; 4.10,14,15). Ka mē yu yè ḡḡi'i nlon ntoo yī ñsiginè ya aa (2.9) yu zi yu wa yī yu ññ ñtī yi ghu nu aà, à ka yī tso'ò ifà'á yi (1.12,; 4.17 2.11-13; 4.6-8).

Ma mùu ajaṅ Paul ḡwà'ànè ñdi'itè ní Timoti nswon ni mē bē bitsim bii mē bi swonè ní ntoo yī ñsiginè ya, ḡḡhīrè ní ànnū yī mē a tsinè aa bi ka kī tso'ò akòrè yaa. Nswon mē tá à ka ntaṅtīi mum àfa'a yu (2.3; 4.5), ñdi'i ní ànnū ya yī mē à le yègè a mbo yu aa a mbo bē bī mō'ò (2.2), ḡka ntsyēsè nii nlon ḡḡṅṅdi'inū mbwe'esè (4.3) bo bē bii bi ka yī kī tigè tuu ní Nwī (3.1-9). La tá Timoti a yè mē yu ni ḡḡṅṅàfà'á yī mē à kù'ùnè, bi beentè, a naṅsè ntswa ni ñḡḡhàà ni Nwī nya mē ni yweensè bē aa, ñsi'í yi nlaa ní àkòrè nizi yi bo bi bē (2.15,22), ñnaṅsè nlii a ajaṅ mē ñtswèntīi yi Paul i bē aa, ḡka ḡḡe'esè (3.9-11,14-17).

Bi yatè aṅwà'ànè yū aa laà:

1. Nji'innū aṅwà'ànè yuà 1.1-2.
2. Ajaṅ mē Paul gha'asè Nwī, ḡkii mfa'a ní àdi'itè aa 1.3—2.13
3. Àdi'itè bo bi àwà'àsè 2.14-4.5
4. Paul a ghaa annū ñlon ḡḡaà yī 4.6-18
5. Ìnnū jii mē Paul à le nswonè a ñlwī'isè aà 4.19-22

Atsà'atè Paul a mbo Timoti

¹ Aṅwà'ànè yū a lo aa a mbo mē Paul, ḡḡṅṅntoò Kristo Yesu ní ḡkòṅè Nwī yī mē à le ntwonè gha mē mē ka nswon annū a àjaṅ mē à le ḡkà'á mē yu ka fa ñtswèntīi a mbo bē a mum Kristo Yesu aa,

² ḡḡḡe ni a mbo Timoti mú ḡḡhà yī mē mē kòṅè aa. Tá Taà Nwī bo bi Kristo Yesu, Mmà'ambī yī'inè, tá à fa ibòṅ yi ní ḡko mīlīḡḡè bo bi m̀b̀òònè a mbo wò.

Ajaṅ mē Paul à le mfa mbi'ikè a mbo Nwī ḡki ñdiintè abiiintī Timoti aà

³ Mē fa mbi'ikè a mbo Nwīḡḡon yī mē mē fà'á ghu mbo ní àlaa ntii aa, tsi'í tsò mē bitaà le si ḡkii mfa'a aa, a noò yī mē mē wa'atè noo a ḡḡaa ḡḡaa a nitugè ni a asinè a m̀m̀ àtsà'atè Nwī aà.

⁴ Ajaṅ yī mē mē yi ḡwa'atè milàà mo aa, mē yè'ètè mē mē yè ḡḡ tã tá ñtīi gha i luu ni ñidorè.

⁵ Abiiintī yi annū ññḡon ya a zi ni atu mē, mbè abiiintī ya mē a le mfòò ñtswe a nu maà ḡḡò Lois, mē a kī ntswe a nú ñdè ḡḡò Eunice tsitsòṅè aa, mē zi a laa mē a kī ntswe a nu wò.

⁶ Mē tigè m̀b̀u ḡwa'atè ni a mbo wò mē ò ku'usè m̀b̀ì̀nsè m̀it̀onè m̀i Nwī mya mē mi tswe a nu wò ñyon a ajaṅ mē mē le ñnòṅsè mbó ma a atu wò aà.

7 Nlon mæ kaa Nwĩ à le ñki'i aa Azwĩ atsigìnè mibè a mbo bĩ'inè fâ, à le mbàñnè mfa aa Azwĩ midà'a ni yĩ akòñnè, ni yĩ ntswá ibĩinú.

8 Tsuu ki bo'c a ñka nswon annú ñlon Mmà'àmbi yĩ'inè, kè ñlon ñgaà yà, ñgàñatsan yĩ bê. Bàñnè nyè mæ ò tswe nì àbwarè a ñkii nyè ñgi'i nlon ntoo yĩ ñsigìnè ya ni mìa'dà'à mi Nwĩ,

9 yu wa yĩ mæ à le nyweense yĩ'inè ñtwojè yĩ'inè mæ tá àkòrè nizi yĩ'inè ghu nsi tá à tsinè ñki laa aa, kaa ñki'i twojè nlonè aa bê ifà'a yĩ'inè yĩ tsu bè, mbañnè nlon aa bè àtañtè yĩ yumbonj, bo bi ibòn Nwĩ wa yĩ mæ à le mfa a mbo bĩ'inè a mum Kristo Yesu a ñgu'u ñgu'u aa.

10 Tsítsón à fè'èsè mæ ibòñè yĩ wa i yentè nyonj a ajàn mæ Nğañnyèensè yĩ'inè Kristo Yesu à zĩ mæ aa, yu wa yĩ mæ à bwèsè mæ niwo, ñtigè nzi ní ñtswénti, ní annú ti kwo a múm ñkà'à, ñtsya a ñjim ntoo yĩ ñsigìnè ya aa.

11 Nwĩ à le ntsò'c gha mæ mæ bè ñgàñntoo ñka nswonè ñkii ndi'i ní ntoo yĩ ñsigìnè ma yú.

12 A bè ñji'ĩ annú yĩ mæ mæ yè ñgi'i fàa ajàn laa, lá kaa mè si atu ñirè ñlon mæ mè zi ñú yĩ mæ ññ nti gha ghu nu aa. Mè ki nzi a laa mæ à zĩ ajàn yĩ mæ mbè yu be annú ya mæ à le ñniñ a múm ñtèrinèbo mæ aa, i gheè ywe'e wa Njwĩ.

13 Ka nyòñè mánji mighàà mí tsinè mya mæ ò le nyu'u a mbo mæ a múm àbiinti ní àkòñnè ya yĩ mæ a tswe a mum Kristo Yesu aa.

14 Ka mbe annú ññkonj yĩ sigìnè ya yĩ mæ Azwĩ Nwĩ yĩ a tswe a múm nu bĩ'inè aa, a ñiñ a múm ñtèrinèbo wò aa.

15 O zi mæ bè bitsim bii mæ bi tswe a mbu'u Asia aa, bi mà'atè mæ ghâ tsi'ĩ bitsimè, Phygelus ni Hermogenes bi ki mæ ñma'atè.

16 Tá Nwĩngón à ko mĩlìñnè ñgwè'è Onesiphorus ñlon mæ a gha'asè ñghirè nti gha i fwetè aa. Kaa à le ñki'ĩ atu ñka ñdirè nlonj atsanj yĩ bi koo gha ghu aa.

17 Lá nõò yĩ mæ à le nzi ñku'u a ala'a baRoma aa à le ñnañsè nloç gha tsi'ĩ nti ñyè ghâ.

18 Tá Mmà'àmbi à ghirè tá à yi nyè ñkomlìnè Mmà'àmbi wa njwĩ ñtsò'ótè mìa'a. O ki ñnañsè nzi mbuu mifà'a mii à le si fà'a a ala'a Ephesus aa.

2

Sogyè Yesu Kristo yĩ ñyù'ùnè

1 Wò, mú ghâ, tinsè a ní ibònj wa yĩ bĩ'inè tswe ghu a mum Kristo Yesu aa.

2 Ìnnú jya tsim mæ ò le yu'u mæ swonè a nsi biyèfè bĩ ghâ'atè aa, ñiñ a múm ntèrinèbo bè bii mæ ò zi, mbii mæ mbè bi kĩ ñka ndi'i a mbo bi m'c'c aa.

3 Yè mæ ò ki ntswe ní àbwarè a mbii ñgi'i tsi'ĩ tsò ñusogyè Kristo Yesu yĩ ñsigìnè.

4 Kaa mbè ñusogyè a wa'á adigè ifà'a tswé mbu ñka ñiñè ní àbò yi a ni ànnu badàñè dàñè, ñlonj mæ à zi mæ àtu annú yĩ yu tswe ghu aa, à ní ñka ghìrè ànnú ya yĩ mæ ñú yĩ mæ à lògè yi a afà'a a lòò aa.

5 A ki mbè ñgiñ ñgiñ mæ kaa mbè bi kĩ'ĩ ñgù'u ñú ñikhè yarè ti ghè mæ à mǎñsè ñikhè nya nyonj a ñjim nõñsè

6 A ki mbə ɲu ɲligə mɛnsòò wa yï mə a fà'à nîti aa mə mbə a ji mɛji mii mə bi foo nɛmù'ù a nsoo aà.

7 Ka naɲsə ɲwa'atə atu ni innù juà mə mə swonə aà. Nlon mə Mmà'àmbi à ka ghèrə tã ò naɲsə nzi innù tsim tã àtu yo laa ghu.

8 Ka ɲwa'atə Yesu Kristo mə à le nyweenə ni nìwo aà, m̀bə ɲu àtsə David, a ajàɲ yï mə m̀è le si swonə a m̀m̀ ɲtoo yï ɲsiginè yà ya aa,

9 ɲtoo yï ɲsiginè ya mə mə yə ɲgi'i ghu bi koò ghà ni m̀ka'a tsi'i tso ɲgàɲàfànè aà. Lã kaa bi s̀i nighàà ni Nwì bàɲnè ɲkoo.

10 Tsò mə a bə laa, mə kwèrə ɲgòɲ innù tsim nì àtànɛntii nlon ɲkwi atu bə bii mə Nwì à tso'ò aa mə mbə bo yï ɲki nyweenə, ɲkwèrə nigha'à ni nii ni lwi'i nɲkonə aà.

11 Nighàà nulà ni təə ɲkù'ùnè a mbii:

Mbə b'i'inè kwo bi'inè nìbo,

boɲ b'i'inè àa yï ki tswè bitii bi'inè nìbò.

12 Mbə b'i'inè taɲ nti,

boɲ b'i'inè àa yï kii ki bu'utə mbi b'i'inè nìbò.

Mbə b'i'inè tuu yi,

boɲ àa yï kii tuu yi'inè.

13 Mbə b'i'inè tsuu ɲkà'à yi'inè bũ ki lèè a ajàɲ mə b'i'i nè le mbii yi aa,

bəə boɲ àa ghèè nì mbii i ki lèè ɲkà'à yi, ɲlon mə kaa mbə a ki'i ibii nú yi tuu aà.

Tã à bə ɲgàɲàfà'à yï bi beentə aà

14 Ka ɲwa'atə innù ma jù a mbo bo, ɲswonə a mbo bo a nsi Mmà'àmbi mə tã bo ka ɲkhə a annù ɲka nswùɲnə nlon mighàà mə kaa à si nì ìbòn yï tsu zi, mbanɲə nta ni bə ɲgi'i a nu bə bii mə bi yu'u aà.

15 Ka ɲgaansə mitii mo a nzi ni ìbiinù gho a nsi Nwì tsi'i tsò ɲu yï mə a beentə, tsi'i tsò ɲgàɲàfà'à yï kaa à si nì annù ndirə àtu tswè. Ntswa ni nighàà ni annù nɲkonə nya a ni m̀anji yï à kù'ùnə aà.

16 Ka ɲkhə mighàà mi ajɲtə mii mə kaa mi si annù mbo'ò Nwì swonə aa ɲlon mə mbuu mighàà ma jya i bàɲnè m̀furə nì bə mə bi ka ɲkhə Nwì ɲghentə nì ghèntə.

17 Mbuu mighàà ma jya mi bə aa tsi'i tsò àbwè yï mə a kurə ɲjyanù aà. Bə bii mə bi kùù mə a nì ajàɲə annù ma yù àa Hymenaeus bo Philetus,

18 mə bò mà'atə mə a m̀anji annù nɲkonə wa, ɲta nì ɲgi'i a nì àbiiintii bə bi Kristo b'i m̀'ò a jàɲ mə bo bàɲnè ɲtigə nswonə nàa mə annù ajàɲ mə b'i'inè àa yï yweenə ni nìwo aa à tsi'ə mə.

19 Lã àtsənda Nwì yï tii ya a təə, ɲtswe nì àwen yùlà mə, "Mmà'àmbi à zi bə bii mə à ni bi aà." ɲki mbə mə, "Nù ɲtsim yï mə a twon ɲkum Mmà'àmbi aa tã à ma'atə a ɲka ɲghèrə ìbì."

20 A nì ɲda yï ɲwè, kaa ɲjoo jii bi nɲ ɲjoo ghu aa kaa bi s̀i aa tsi'i nì àtì gold kə àtì silver ghèrə. Bi banɲə ɲkəɔ jì m̀'ò nì àtì ɲki mbəɔ jì m̀'ò nì àbòò. Jì m̀'ò bi fa'à ni ju nì àba'atə, jì m̀'ò kaa bi wa'à ni ju ba'atə.

21 Mbə ɲu tsù a si'i nú yï i laa a nì innù ti aba'atə boɲ à ka tigə bə ayoo yï mə mbə bi kã m̀fa'a ni yu nì àba'atə, tã bi yarə nìèè mə mbə m̀bòn nda wa a fà'à ni yu, ɲtaɲtə tã à tswè a m̀fà'à ifà'à yï siginè.

²² Tá bu bì bə bii mə bi twon̄ ikum Mmà'àmbi a n̄i n̄t̄ii ȳii i laa, tá bú bo ka ɲkhə innū j̄ii mə n̄jyānū bɔɔŋgwa'a i yə'ətə̄ aà, n̄t̄e'ε at̄u yuu bə n̄i innū j̄ii i tsinə aà, n̄i àb̄iint̄ii, n̄i àkòŋnə̄ bō mbɔɔnə̄.

²³ Tsùu n̄i ànnū tsu tswe n̄i àj̄ɲtə̄ aswūŋnə̄ t̄i m̄tsyè ñlon̄ mə ò zi mə a z̄i aa n̄i àyɔŋə̄ aà.

²⁴ Kaa mbə ɲgàŋàfà'á Mmà'àmbi a wa'à ɲū àyɔŋ bə. A bāŋnə̄ n̄tswe aa n̄i ɲka ɲgh̄irə̄ innū j̄i siḡinə̄ a mbo ɲū n̄tsim, mbə ndi'innū ȳi n̄siḡinə̄, n̄tswa n̄i n̄t̄ii ȳi,

²⁵ n̄tsisə̄ n̄i bə bii mə bi liḡitə̄ n̄i ànnū ȳi aa n̄i àbɔnə̄. Nòò tsu Nw̄i à ka ȳi gh̄irə̄ tá bo bəŋkə̄ waa mbu n̄zi n̄zi annū n̄ɲkɔŋə̄.

²⁶ Maa aj̄an̄ tá bo tigə̄ ɲkhə̄ ɲk̄irə̄ Devil, ȳii mə a t̄i bə aa le à t̄è'è̄ ɲko waa mə tá bo ka ɲgh̄irə̄ annū ȳii mə à kɔŋə̄ aà.

3

N̄jwi ji n̄lw̄i'í n̄j̄im

¹ A bɔŋ mə tá ò zi mə nòò n̄lw̄i'í m̄bi à ka ȳi ki kù'u aa, tá à bə ɲgù'ú m̄bi ȳii mə ì ðirə̄ si'í.

² Bə ka ȳi tigə̄ kɔŋə̄ aa bə m̄b̄i mi nū myaa, i kɔŋə̄ n̄i ɲkabə, i t̄èrə̄ n̄i àd̄an̄ə̄ d̄an̄ə̄, i ɲee n̄i nū, i bəḡitə̄ n̄i bə, i t̄ii n̄i atu a mbo b̄itaà byaa bo b̄imaà byaa, kaa wa'à n̄i miyà f̄á, ka wa'à n̄i innū j̄ii mə Nw̄i à lòò aa gh̄irə̄;

³ kaa wa'à n̄i bə l̄éntə̄ tsó bə a ɲkòŋə̄ waa. Kaa wa'à b̄ii n̄i m̄an̄sə̄ isa'á bo bì bə b̄i mɔ'ɔ, n̄ta n̄i ɲgi'í a ikum bə, mbə ɲḡan̄j̄i m̄b̄i, n̄tsə'ə̄, mbaa n̄i innū j̄i siḡinə̄,

⁴ m̄fee n̄i it̄u bə, mbu'unə̄ ɲgh̄irə̄ n̄i innū, m̄fo'o n̄i k̄ant̄ərə̄, ɲkɔŋə̄ n̄i innū j̄ii n̄jyá nū jyaa i yə'ətə̄ aa n̄tsyá Nw̄i,

⁵ ɲk̄irə̄ tsó bo b̄ii ànnū Nw̄i la m̄b̄an̄nə̄ n̄tuu n̄i àd̄à'á ya mə a tswe ghu aà. Ka ɲkhə̄ ij̄an̄ bə ma jyá.

⁶ J̄an̄ bə ma jyá ji mɔ'ɔ i b̄an̄kə̄ ɲkuu n̄i a ndùgə̄ bə, n̄tswa n̄i b̄an̄gyè b̄ii bi bɔrə̄ aa n̄swūŋə̄ n̄yɔŋtə̄ n̄i bu a m̄b̄ē bo, ts̄i'í b̄an̄gyè b̄ii mə m̄buu ibi ibəŋ ibəŋ i luu a nu bo, bo yə'ətə̄ n̄i ibi ts̄i'í ibəŋ ibəŋ aà.

⁷ B̄an̄gyè ma bù bi yəgə̄ n̄i innū ts̄im j̄ii mə bi ði'í a mbo bo aa, la kaa wa'à b̄an̄nə̄ n̄zi n̄i ànnū Nw̄i ȳii mə à n̄i ànnū n̄ɲkɔŋə̄ aa.

⁸ Tsó àj̄an̄ mə Jannes bo Jambres le n̄tuu annū Moses aa, àà àj̄an̄ ȳii mə ij̄an̄ bə ma bú k̄ii n̄tuu n̄i ànnū n̄ɲkɔŋə̄ ya, ñlon̄ mə bo n̄i bə b̄ii mə át̄u ya a b̄urə̄ m̄ə, àb̄iint̄ii yaa a k̄i m̄b̄ə ȳi m̄bw̄e'esə̄ aà.

⁹ Lá kaa bo ka wa'à gh̄èè n̄i m̄b̄ii n̄i ànnū ma ȳu tá àgha'a a sa'atə̄, ñlon̄ mə àj̄ɲtə̄ yaa ya a ka f̄e'ε bə b̄itsim yə a aj̄an̄ mə bi le ɲki yə a ȳi bə bú bi baa aà.

Íd̄i'itə̄ ji n̄lw̄i'í n̄j̄im

¹⁰ Lá wò Timoti, ò n̄an̄sə̄ m̄ə ɲyegə̄ innū j̄yá j̄ii m̄ə k̄i si ði'í aa, àkòrə̄ n̄itə̄ ə̄, ɲj̄i'í n̄tsw̄ént̄ii yà, àb̄iint̄ii yà, àt̄an̄j̄ə̄nt̄ii yà, àkòŋnə̄ yà, aj̄an̄ mə m̄ə le si t̄s̄wa n̄t̄ii gha a n̄i nòò ɲgi'í aa,

¹¹ àj̄an̄ mə bi le si t̄s̄o'ɔ n̄i àkòrə̄ ya aa, ɲgi'í j̄á ì ts̄im, ànnū ȳii mə a le m̄f̄e'è̄ a nu mə a ala'a Antioch aa, a ala'a Iconium, bo bi a ala'a Lystra, àj̄an̄ə̄ mə m̄ə le m̄b̄ii mbuu b̄im̄an̄j̄i b̄ii mə bi le si t̄s̄o'ɔ akòrə̄ ya ghu aà; lá Mmà'àmbi à le fi'isə̄ gha a n̄i innū ma j̄u ts̄i'í ts̄imə̄.

12 A nî ànnù níkonj mæ bè bitsim bíi mæ bi lòo a ñka bo'c Nwí a múm ñtswéntíi yàà bo bí Kristo Yesu aa, bi tswe nî ñka ntso'c akòrê yaa;

13 tâ ñgǎñghírê innù jì bí, bo bí ñgǎñmbwe'esè, tâ íbì waa ì ka ghèe tsi'í nî mbíi tâ bo bwe'esè nî bè bí m'c'c ñkíi mbwe'esè nî mbíi mi nú myaa.

14 Lá a nî yòo ñgaa, ghèè nî mbíi a nî innù jya mæ ò le nyøgè ñki nanjse mbii aà, ñzi nî bē bíi mæ ò le nyøgè a mbo bo aa,

15 bo bí àjàñ yíi mæ, ñlòginè a múñkhè, ò le nzi ñighàà nî Nwí nya nùí bi ñwa'anè a múm àñwà'anè Nwí yí làà aà, nùí mæ nî di'itè nî gho, tâ ò tsyēsè a àjàñ yíi mæ mbæ ò yweenè ñtsya a ñjímê àbìintíi a nu Kristo Yesu aà.

16 Ñighàà nî Nwí nî tsim nî lo aa a mbo Nwí, a f'è'è nî Azwí yí, bi lògè ñdi'í nî ànnù ññkonj ghu a mbo bè, nsa'a nî bè ñlonj innù jii kaa ì sè ku'unè, ñtsisè nî ífansènnù, ñki mmírísè nî bè a ñka ñghírê innù jii ì tsinè aa,

17 mæ tâ nù yíi mæ a fà'a a mbo Nwí aa, tâ à zì innù manjse, ñki ntswe nî ñjòò tsim jii mæ mbæ a ká ñghírè innù tsim jii ì boñj aà.

4

Paul à swòñjè a mbo Timoti mæ à ka mfa'a ifà'á yí nî ñtíi yí tsimè

1 Timoti, mæ swòñjè a mbo wò ñkwantè nî a nsi mi'í Nwí nî Kristo Yesu yíi mæ à ka yí sa'a bē bitíi bo bí bíku bí bē, nî àjàñ yíi mæ à le mfè'è fàa mbi bo bí ànnù nífò yí aa, mæ

2 tâ ò ka nswonj ntoo ya ñka ntswa'atè, a noò yíi mæ à kù'unè, bo a noò yíi kaa à sè ku'unè, ñka ñghírè tâ bè yè mbii, ñghaantè nî waa, ñkíi ndi'itè nî waa, ñtsuu ló kí bōríkè a ntswá ñtíi àjàñ mæ o di'í nî ñtoo yá.

3 Wa noò a zì mæ kaa bè ka wa'à bù ñka ñkwerè innù yí siginè ya mæ bí'inè di'í aa, lá ítónjè jyaa ì ka bāñnè kí tsugitè tâ bo ka ñkōñjè ñghòtè bídi'í binnù bíi mæ baa kí swonjè bē ànnù yíi bo kòñjè aà;

4 ì bāñnè mmà'atè a ñka nyu'utè ànnù ññkonj ì bāñnè ì ghèe kuu a múm ñjyàlà'a.

5 Lá ñghèe nî wò, tswe nî àlaa atu a ñgòñj bìnòò bí tsim, mbii nî ñgi'í, mfa'a nî ífà'á evangelio wa, ta tâ àtu afà'á yo tâ à luu.

6 Ñlonj mæ a ñghèe a nî mæ, noò à kù'ù mē mæ bí fa gha mmà'á Nwí ghu, noò ñlò ghà fàa atu nsyè à zì mæ.

7 Wa mæ tò mæ fikòrè fí siginè fyá, mæ manjse mæ ñikhè nyá, mæ lèè àbìintíi yá.

8 Tsítsónj, wa bí tàñtè mæ atsè'ètu nífò bē bíi ànnù yaa a tsinè aa, yíi mæ Mmà'àmbí, yu wa yíi mæ a tso'c'tè misa'a a nî mánjì yíi à tsinè aa, à ka yí tso'c' ifà'á gha ghu wa Njwí. Kaa wa'à aa tsi'í ì gha mæ mæ bē, à ka yí kii tso'c' yí bē bíi mæ bí kòñjè, ñkíi mbe nî noò wa yíi à ka yí fè'è zì ghu aà.

Ñighàà nùí mæ Paul à le nanjse mfa tsi'í a mbo Timoti

9 Gaansè mitíi mo ñwànjse nzi nyø ghá

10 ñlonj mæ Demas yíi mæ à tìgè ñkòñj bē yulà mbii aa, à mè'è mæ gha ñghèè yí a ala'a Thessalonika; Crescens à ghèè mæ a Galatia, Titus a ghèè a ala'a Dalmatia.

11 A tìgè ntswe tsi'í bí'í Lukas. O ti zì ò lògè a Mark bú yu zì, ñlonj mæ à zì àjàñ mæ mbæ yu nanjse mfa'a mbo mæ.

12 Wa mæ tòo Tychicus a ala'a Ephesus.

¹³ O ti zĩ, ò lɔgè akutè ya mɛ mɛ lɛ mmà'atè a mbo Carpus a ala'a Troas, bo bì ñhwa'ànè jyá; ñtsuu ñhwa'ànè jya mɛ bi ñwa'anè ní ñgùù aa ló lí'ínè.

¹⁴ Alexander ñù ñtwí àlàà wa à kì nàñsɛ nlənsɛ ghá, wá Mmà'àmbi à ka yí tu yi ni mighirinè mi innú mi.

¹⁵ Kì ñka ntsyèsè bu yu, ñlon mɛ a burè nto ntòò yi'inè yu tsi'í nì mètì.

¹⁶ Ajàñ yíi mɛ mɛ kì kò'ɔ a ñgò'ò korè ñghaa ghu a ñgaa yí ñtsyàmbíi aa, kaa ñù tsù à kì wa'à gha dñntè; bè bitsim kì mè'e a ghá. Tá Nwí à tsuu ma yaa annù tsó ànnù yí bì yaa yí mɔ'ɔ i lɔgè.

¹⁷ Lá Mmà'àmbi à kì tɛə bí'iyu, mɛfa mida'a a mbo mɛ mɛ mɛ nàñsɛ nswɔñ ntoo ya ghu ì luu, mɛ mbə bítìzì Nwí bitsim bì yu'ù. Maa ajàñ à kì fi'isè a gha a ntsù nnààngwyè.

¹⁸ Mmà'àmbi àa fi'isè gha a ní ñgòñ ìbì tsim, i yweensè gha mɛ tá mɛ kuu a múm ànnù nifò yi yi aburè. Tá ñghà'à nì wè tswe ghu mbo, ñlwí'í ññkɔñè. Amen.

Atsà'atə ñlwí'isə

¹⁹ Tsà'atè Prisca bo Aquila, bo bì ñgwè'è Onesiphorus.

²⁰ Erastus à kì bu ntswe yi fu a ala'a Korinto; mɛ lɛ mmà'atè Trophimus a Miletus ni ñghòò.

²¹ Nàñsɛ ñgaansè mití mo nzí mbɔñ tá nòò mɛfə'ə à ku'u. Wa Eubulus a tsà'atè nòò. Pudens ni Linus, ni Claudia bo bì bìlím bí'inè bitsim kii ntsa'atə nòò.

²² Tá Mmà'àmbi a tswe bo bì àzwí yo, tá ìbòñ Nwí ì tswe bu yu.

Aṅwà' ànè Paul a mbo TITUS

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YU

A aṅwà' ànè yú aa a le ṅwà' ànə Paul a mbo Titus, múṅgwà' à yíi mə à le si kwetə ní nī ifà' a nswonḡə ntoo yí ñsigìnə wá. Titus à le mbə ṅù baGrikia mə Pual à le ṅghìrè a bīi Kristo, a logè yí tsǒ mu yí (1.4) bo yu tigè ṅkarə mfa' a (Gal. 2.3). Paul à le mà' àtə Titus a kīṅkì Crete mə tá à ka nlentə ṅghotə jii mə i le ntswe ghu aà.

Innù jii ghà' àtə i le tswə a ní ṅghotə jii i le ntswe a Crete aa mə Paul à le nlòo mə tá Titus à ghìrə. A le tswə ní ñtsò' òtə bitsyàsə, ñtaṅtə innù ṅghotə, ṅkii ntsisə ní bɔo bi Krito ghu. Annù ajirə bo bi ibuure innù jii ghà' àtə i le ntswe a Crete. Paul a tigə naṅsə swon mə tá à lentə tsi' i bə bii mə àkòrə nizi yaa a ku'unə aa nlèè ni bitsyàsə bi ṅghotə. Nzi a ajàn mə yu tswa bə bitsim, bìlii bo bi bônkhə. Yu tsǒ figè (2.7), à le ntswe nì ṅka mbe ní à yíi akòrə nītəə, ñdì' i ní ànnù Nwí tsi' i sigìnə, ṅwa' asə ní ṅgāṅndì' innù mbwe' esə bo bi ṅgāṅətii, bə bii mə bi swūṅnə ni innù jii i yàtə bə aà.

Ka mə bə le si bù' ù ní innù a Crete aa, a wa' atə ni a mbo Titus mə ìbòṅ Nwí ní ṅko mīlinə yí leè ṅghìrə a yweensə waa bii bi leè ṅki mbə tsǒ bə ma bú aa, ñtsya a ṅjīm Yesu Kristo ñsi' i waa ní Azwí yí Làà yíi mə à le swí' i a nu bo aà (3.3-8). Ma mùu ajàn tá Titus aa ṅgaansə mitii mə a swon ṅtooo yí ñsigìnə ya nlon mə ìbòṅ Nwí i zi aa a nyweensə bə bitsimə (2.11).

Bi yatə aṅwà' ànə yú aa laà:

1. Nji'innù aṅwà' ànə yuà 1.1-4
2. Bitsyàsə a ṅghotə 1.5-16
3. Ajàn yíi mə a ku'unə mə bə ka ntswe tsǒ ṅgwè' è a ṅghotə aà 2.1-15
4. Adì' itə bo bi àwà' àsə 3.1-11
5. Innù jii mə Paul à le nswonḡə a nlwí' isə aà 3.12-15

¹ Aṅwà' ànə yuà a lo aa a mbo Paul yíi mə à ni ṅgāṅfà' a Nwí, ṅki mbə ṅgāṅtoò Yesu Kristo aà. Yesu à le ntoo gha mə tá mə gheə ṅka ṅkwetə bə bii mə Nwí à tsò' o ní bi aa, mə tá bo bii yí tá àbiintii yaa a ka ṅkwe, ṅki ṅka ṅghìrə ni mə tá bo zi annù níkon yíi mə a tswə a múm ànnù Nwí aà.

² Mīṅgāṅ mi annù nīṅkon mə mú mi tswə aa ní ñtswéntii yíi mə i tswə nīṅkon yí yíi mə bī' inə be aà. Nwīṅgōṅ yíi mə kaa à si abāṅnənnù tswəe aa, à leè ṅka' a ntswéntii ma yú a mbo bī' inə mbon tá mbi loginə.

³ Nòò à leè ṅku' u aa, a ghìrə ṅtooo mà yú i fe' è ní ñsi nlaa. A le mfa ntoo mà yú a mbo mə, ñswon mə mə tigè ñlaansə, yu wa yíi Nwīṅgōṅ ṅgāṅyweensə yí' inə aà.

⁴ Mə ṅwà' ànə aṅwà' ànə yuà aa a mbo Titus yíi mə à ni mú ghà yí ànnù nīṅkon a múm àbiintii yíi mə bī' iyu tswə nì yú aà.

Tá Nwīṅgōṅ Tà bo bi Kristo Yesu ṅgāṅyweensə yí' inə ghìrə ìbōṅ a nu wò ṅki nīṅ mboonə a nu wò.

Afà' à yíi mə Titus à le mfa' à a Crete aà

5 Mè le mmà'atè gho a ala'a Crete aa mè tâ ò manşə ntaŋtə ibùgè innù jii mè i le mburə aa ŋki ntsə'ò bìlii bi ndânwĩ ni mikurə mĩtsim. Wa'atè innù jii mè mè le nswonj mə tâ ò ghirə aà.

6 A ku'unə mə tâ ndiindânwĩ à bə ɲu yii mə kaa à sɪ nɪ àlò'ò tswè; à tswe ni ntswe ni mǎngyè tsi'ĩ yĩ mǎfùurè tâ bɔ̀ò bi ki mbə bə bii mə bi niŋ mĩntiĩ myaa a nu Kristo, ntsuu ki tsə'ə kə ki tĩ nɪ átú.

7 Nlonj mə ɪfà'a Nwĩ i tswe aa a mbo ndiĩ ndânwĩ aa, a bɔŋ mə bɔŋ à laa ntswe tɪ àlò'ò. Tã ndiĩ ndânwĩ à tsuu nu ki ɲee, ntsuu ntɔŋ i ki wǎŋsə lwĩsə, ntsuu milù'ù ki no baanə, ntsuu fikòrè i ki to, ntsuu ŋkabə sɪ'ĩ i ki furə.

8 Ndiĩ ndânwĩ à tswe ni ŋka ŋkwərə bigiĩ a nda yu, i kii kòŋə nɪ ànnù yii mə a ku'unə. A kòŋə nĩnnù jĩ siginə, i yə ni mə àkòrè ni zĩ yi a ku'unə. Tã innù jĩ i laa a nsi mi'ĩ Nwĩ, ŋki ŋka nsa'a nɪ ibiĩ nú yĩ.

9 A tswe ni nǎŋsə ntswá ñtoo yĩ ñsiginə ya mə i kù'unə mbii aa, ntswa tâ i tinsə, mbə tsi'ĩ wa ajǎŋ mə bi le ndi'ĩ ghu mbo aà. Ma mùu ajǎŋ bɔŋ à ka zĩ ndi'ĩ ànnù Nwĩ yii mə a bɔŋ a mbo bə ta kii ki kweentə nɪ a mbo bə bii mə bi ligitə aa, i wa'asə nɪ waa ghu.

10 Bə bɪ ghà'atè bɪ nǎŋsə tswe ghu, i bu ki swonj aa bə baYuda bii bi bii krĩsto ntiĩ ni mə bɪ ka ŋɲetə bə aa, bii mə bi Ligə tsi'ĩ ligə mə mbə bi wa' à tsisə aa, m̀bwe'esə nɪ bə bɪ mɔ'ò, ŋghaa ni mighàà mi dàŋə dàŋə.

11 A ku'unə mə tâ bɪ tsu'unə waa, nlonj mə bo niŋə nɪ àbùurè a mùm ŋgwè'è jĩ ghà'atè, ndi'ĩ nɪ innù jii mə kaa bo sɪ nɪ ŋka ndi'ĩ tswè, ŋghirə mà mùu ajǎŋ nlonj aa mə bi furitə ŋkabə nyòŋə.

12 Nù àla'a wàà yĩ mɔ'ò yii mə à ni ŋgǎŋtoò nwĩ waa, à le nswonjə mə, "BaCreta bĩtsim à nɪ ŋgǎŋswonjəbaŋnənnù, m̀bə nnaà mĩtsə'ə jii mĩntiĩ myaa mi fii aa, bo jĩ tsi'ĩ jĩ kaa wa' à fà' à."

13 Ma yuù ànnù mə à swonj nlonj ŋgaà yàà aa, à ni tsi'ĩ ànnù nikoŋə. A nɪ ŋji'ĩ ànnù yii mə ò tswe ni ŋwenə waa tsi'ĩ mbə ànnù tã tâ bo tswe nɪ àbĩntiĩ yii mə a ku'unə aà;

14 tã wa' à ka nniŋə mĩntiĩ myaa nɪ nɲyàlà' à jii mə baYuda sa'a aa, kə ni ndi'ĩ bi bə bii mə bi tuu nɪ ànnù niŋkoŋə aà.

15 Ìnnù tsim i laa ŋkù'unə a mbo bə bii mə ìnnù jyaa i ki nlaà; lâ a mbo bə bii mə ìnnù jyaa i sɪ laa, kaa bo wa' à ntiĩ waa a nu Kristo ki nniŋ aa, kaa ànnù yĩ tsu a sɪ a mbo bo laà nlonj mə ibi tā mə ŋgi'ĩ nɪ mĩntiĩ myaa bo m̀m̀dòntə jyaa.

16 Bo swonjə ni mə bo zi Nwĩ, la mighirìnè mi innù myaa mi bǎŋnè ñtuu ni mə kaa bô sɪ Nwĩ zĩ. Bo fumsə nɪ àzwĩ bə, ntiĩ nɪ átú a mbo Nwĩ, kaa wa' à kù'unə mə mbə bo ghirə ànnù yĩ siginə yĩ tsu.

2

Annù Nwĩ yi annù nikoŋə

1 Lã a ŋghèe ni wò, ka ndi'ĩ naa annù Nwĩ yii mə a ku'unə nyonj a ndi'ĩ aà.

2 Nɪ ka ndi'itə bilii bii mə bi tswe a titiĩ bù aa tâ bo tsuu milù'ù i ki no i baanə, ŋghirə ni mə tâ bə ka bɔ'otə nɪ waa, ŋka ntsyəsə nɪ waa, ŋki ŋkaa ntswa nɪ ibiĩnù waa; tã àbĩntiĩ yaa nɪ àkòŋnə yaa bo bɪ à àtǎŋəntiĩ yaa tã àtinsə.

³ Nî ki ntswe nî ndî'itê bìlîi bi bânggyë buu mē tâ àkòrè ni zî yaa tâ bē tsi'î tsõ yî bânggyè bîi mē innù jyaa i tsinè bo kîi mba'atè nîwaa aà. Tâ bo tsuu bē a nîm i ki ghàà, i tsuu ibù'ù a mbo mìlù'ù i kîi bē. Tâ bo ka ndî'i nî ànnù yîi mē a ku'unè aà.

⁴ Bo bē ki dî'i nî ànnù yîi mē a ku'unè aa boŋ bo aa ki mîrîsè ni bânggyè bîi mē bo burè ka ki kuu ni a mûm nîyo'ò kùù aa mē tâ bi ka kōŋ bìloò byaa ni bōò byaa,

⁵ ñka ntsyesè nî waa, kaa wa'à tsùurè, ñghirè nî innù jîi mē mânggye nîyo'ò à tswe nî ñka ñghirè a nda aà, ñghirè nî innù jî siginè, nyu'unè ni bìloò byaa, tâ tâ bē tsuu afirè ñghàà ni Nwî lô ki fa.

⁶ A ñgîŋ ñgîŋ, nî ki ntswe nî ñka ndî'ihè nî bōò ñgwa'a buu mē tâ bì ka nîsyese nî waa.

⁷ A nî innù tsim, ò tswe ni mbè àlènsè yî siginè a ni mîghîrînè mi innù mô. Ñka nanşè ndî'i nî ànnù Nwî yîi mē a ku'unè aa a ajàn mē mbè bē bō'otè aà.

⁸ Ta ñghàà nîi mē ni fè'è a tsù wò aa tâ ni bē nî siginè, nîi mē mbè ñu wa'à ñka ñligitè, tâ tâ itu ñgânkîbâà jî'inè i dirè ajàn yîi mē kaa mbè bi wa'à nî ànnù yî bi a nswon a ñgaa bî'inè tswè.

⁹ A ku'unè mē tâ ibù'ù i ka nyu'unè bitaa byaa, ñka mfa'a ni a mbo bo ni mânjî yîi mē bo ka ki doritè ni innù tsim aà. Tâ bo tsuu mîghàà a mbo ki kwî'itè, i tsa'a ni waa.

¹⁰ Ntsuu nî waa kîi yèrè. Tâ bo ka mbanşè ndî'i ni mē bo nî ibù'ù jî siginè, ñghirè nî innù tsim nî nti waa tsim, ma mùu ajàn, ñghirè ni mē tâ bē yè mē ànnù Nwî Ñganyweensè yî'inè, ya mē bî'inè dî'i aa a nanşè mbòŋè.

¹¹ Nloŋ mē Nwî à fi'isè mē ibòŋ yi fàa mbi aa mē yu yweensè bē bì tsim ghu.

¹² Ibòŋ ma ghú i mirîsè nî yî'inè mē tâ bî'inè ka ntuu innù jîi kaa sî jî Nwî bē aa, bo bì innù jî bi jîi mē mbi yè'ètè aa, ñka ntsyesè mē tâ àkòrè nizî yî'inè a mûm mbi yù tâ à tsinè, mbè yî Nwî.

¹³ Mbè nî mboonè ya yîi mē bî'inè yu'utè, a ajàn yîi mē Nwî yî'inè yî ñwè ni Ñganyweensè yî'inè Yesu Kristo à ka yî zî a mum nîgha'à ni aà.

¹⁴ Kristo à le mfa ibiinú yi a atu bî'inè mē yu tsu'u atu yî'inè a mum ñgōŋ innù jî bi tsim, ta ghîrè tâ bî'inè laa ñku'unè ni bē bi, bîi mē bi yè'ètè a ñka ñghirè innù jî siginè.

¹⁵ Ka ndî'i nî innù majú a mbo bē ñka ndî'itè ñkîi ñwenè nî waa nî àdà'a tsim yîi mē Kristo à fa a mbo wò aa. Tsuu bîi tâ ñu nîbò yî tsù tâ à ka ntsa'a nòò.

3

Akòrè nizî bōò bi Kristo

¹ Wa'atè a mbo bo bìisim mē tâ bo ka nyu'unè bisa'a bi ala'a bo bì bità bi ala'à. Bèe bo ka nyu'unè nî waa bi kâ ñdoritè a ñka ñghirè innù jîi mē i ku'unè aa bìnòò bìtsimè.

² Tâ bì tsuu innù jî bi a ñgaa ñu tsù i ki swonè. Ñka ñkhè nî àyòŋè, mbanşè ñka mbonè, ñkîi nsanşè a mbo bē bìtsimè.

³ Nloŋ mē tsi'î bî'inè, à le mbè a mbîi aa, bî'inè bē ñŋŋtè bē, nti nî àtù, mfanè mânjî, mbè ibù'ù a mbò mbo innù jî ghà'atè jîi mē ñjyánú yî'inè

i yè'ètè ñkii ñkòŋə aà. Bì'inè le tswe ni àbi'intii, bo bi àghè'ànè; bè baa nî yì'inè, bì'inè kii mbaa nî waa.

⁴ La noò wa mæ ìbòŋ bo bi àkòŋnè Nwĩŋgòŋ Nğànywèensè yì'inè i leè mfe'è aa,

⁵ à le nyweensè yì'inè. Kaa à le ñwa'à yì'inè yweensè aa nlon ìnnú jì tsinè jì tsu jii mæ bì'inè le ghirè aa bə. A le nyweensè yì'inè ñlon aa bə ñko mĩlĩnè yì, ñsi'ì yì'inè, ñkwatə njwe yì'inè, mfa ntswéntì yì mfi a mbo bì'inè ñtsya aa a ñjĩm Azwĩ yì Làà

⁶ yìi à le nswĩ'ì a nu bì'inè a naŋsè ñgha'a ntsya a ñjĩm Yesu Kristo, Nğànywèensè yì'inè aà.

⁷ A le ñghirè ma mùu jàŋ aa tã tsyã a ñjĩm ìbòŋ yì ñghirè tã ìnnú jì'inè tsinè ghu nsi mi'ì, tã bì'inè tigè bijibindá bi i yì tigè tswe nî ñtwéntì yì mæ i lwĩ'ì nĩŋkòŋ, ya yìi mæ bì'inè be aà.

⁸ Nighaa ma nú nì swonə aa tsi'ì ànnú nĩŋkòŋə.

Mə lòò mæ tã nì kwee fĩmfaa a nĩ ìnnú ma jù tã tã bə bii mæ bi niŋ mĩntĩ myaa a nu Nwĩ aa tã bi fa mibì mĩ nú myaa a ñka ñghirè ìnnú jì siginè. Ìnnú ma jù i ku'unə ñki mbon a mbo bə bitsim.

⁹ Là ka ntsyesə ghò ñtsuu i ki kuu a nĩ ìnnú nswũŋnè jii mæ mbə wa'à ghuu kwetə bə aà, bo bi nĩ ànnú a ñka nsəŋ miwaa mi ñgwè'è bə, ñtsuu ki tonə, ñtsuu kii yòŋè ñlon ìnnú nòŋsə, ñlon mæ kaa ma yù a nĩ annu danè danè kaa a si ñú tsù kwetə.

¹⁰ Mbə ñú a tswe a titii bù mæ a zì nĩ ñyàtə, nì wa'asə yì a ñгаа yì mfiurè kè jì baa, a tuu yu'utə, nì tsùù nĩ ànnú bu bo bú tswe.

¹¹ Nì zi mæ àjàŋè ñú ma yù à fànə mə, ñki mbə ñú yì mbi; à niŋ mæ isa'a a nu yu yumbonə.

Ydi'itə Paul jì nlwĩ'injĩm

¹² Bè mæ too Artemas kə Tychicus a mbo wò ò wãŋsə ñzi ntsi'ì gha a Nicopolis, nlon mæ mæ kà'a mæ mæ ka tswe ghu a noò mfe'è.

¹³ Yə mæ mæ ò kwetə Zenas yìi mæ à nĩ ñgaŋnĩŋtə mĩsa'a aa bo Apollos tã bo gheə wa nighaa; ñyə mæ bo tswe nì ñjoo tsim jii mæ bo lòò aà.

¹⁴ Yə mæ bə bì'inè yəgə a ñka mfa ìbinú waa a ñghirè ìnnú jì siginè tã ki kwetə bə nĩ ñjoo jii mæ bo lòò aa, a ka kù'unə mæ tã bo tsuu noò wàà ki bwesə a danè danè.

¹⁵ Bə bitsim bii mæ bi tswe bì'ibo aa, bi too àtsà'atə a mbo wò. Tsà'atə bə bii bi kòŋə yì'ì aa nlon mæ bì'ì ki mbii Kristo aà. Tã ìbòŋ Nwĩ i lwĩ'ì a mbo bù bitsimə.

Aṅwà'ànè Paul a mbo FILEMON Aṅwà'ànè yii Paul a le ntoo a mbo Filemon aà

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A aṅwà'ànè yú aa a le ḡwà'ànə Paul a mbo Filemon, yii mə à le mbə Krisən yí n̄t̄insə, ḡghòtə i boontə ghu nda aà. ḡghotə ya ghu nda, Affia ni Arkipus, bo le ḡki n̄tswe n̄ n̄t̄wonə aṅwà'ànə ma yú. Paul à le ḡwà'ànə aṅwà'ànə ma yú aa a atsanə. Bi twonə Filemon, a bò'ò ni BaKolosi, BaEfeso, ni BaFilipi aa n̄ “ḡwà'ànə Atsanə” ñlon mə Paul à le ḡwà'ànə aa wa noò mə à le n̄tswe a atsanə aà.

Onesimus, àbù'u Filemon, à le mfè'è ḡkhə ḡghèè yi a Roma, n̄tsi'i Paul ghu a atsanə, a swon ḡtoo yí n̄siginə ya ghu mbo, a bəḡkə n̄t̄i yi mbii Kristo, n̄tigə n̄tswe bo Paul, ḡkwetə nii. N̄ḡsə baRoma à le ndi'i mə mbə Filemon à le tse zwiṭə abù'ú yi Onesimus ñlon mə à le mfè'è ḡkhə, ḡki nyərə ḡkabə yí aà (18). Paul à le n̄tigə n̄lɔɔ a mbú mb̄insə Onesimus fu a mbo taà yí, Filemon, n̄tigə ḡwà'anə aṅwà'ànə yú ghu mbo, ñlètə nii mə tá à kwerə n̄ n̄t̄i yi tsim tsó n̄d̄im yí, ts̄ts̄ɔṅ mə à t̄igə mu Kristo aà.

Aṅwà'ànə ma yú a di'i n̄t̄i Paul tsó ḡḡaṅafá'á Mmà'ambi atsanə, ḡkii ndi'i n̄ àdà'a ntoo yí n̄siginə a ḡkwensə ḡú. Onesimus à le mbəḡkə n̄tigə ḡú yí mfii, n̄tigə mfa'a siginə (11).

Bi yatə aṅwà'ànə yú aa laà:

1. N̄ji'innū aṅwà'ànə yuà 1-3
2. Ajāṅ mə Paul à le mbeentə Filimon aà 4-7
3. Ajāṅ mə Paul à le si tsà'asə Filemon ñlon Onesimus aà 8-22
4. Innū jii mə Paul à le nswonə a n̄l̄w̄'isə aà 23-25

Atsà'atə

¹ Aṅwà'ànə yú a lo aa a mbo mə Paul, ḡḡaṅatsāṅ Kristo Yesu bo bi a mbo Timoti, n̄d̄im yí'inə, ḡghɛɛ ni a mbo Filemon, n̄súka'á yí'inə yí n̄siginə, ḡú àkòrə yí'inə a adigə afà'á,

² bo bi a mbo Affia, ḡjàantə yí'inə, ni a mbo Arkipus, ḡú àkòrə yí'inə fāa mum fikòrə, bo bi a mbo ḡghòtə ya mə i bòontə a nda wò aà.

³ Tá ìb̄ḡṅ Nwī ni n̄b̄ɔɔnə yii mə i lò a mbo Nw̄ḡḡṅ Taà yí'inə ni a mbo Mmà'ambi Yesu Kristo aa tá tswe a mbo bù.

Ajāṅ mə Paul a tsà'atə Nwī ḡwa'atə n̄ Filemon ghu aà

⁴ Mə fa mb̄'ikə a mbo Nw̄ḡḡṅ a ḡḡḡṅ b̄inòò bi tsim a ajāṅ yii mə mə tsà'atə n̄ Nwī ḡwa'atə n̄ gh̄uu ghu aa,

⁵ ñlon mə mə yu'u akòṅṅə bo bi àb̄iint̄i yii ò tswe ni yu a nu Mmà'ambi Yesu bo bi b̄ə bi Nwī bi tsimə.

⁶ Mə kii n̄tsa'atə Nwī mə ajāṅ yii mə o swon annū ñlon àb̄iint̄i yo a mbo b̄ə aa, tá à ḡh̄irə b̄ə nan̄sə n̄zi innū j̄i siginə tsim j̄i à ni j̄i'inə a mum Kristo aà.

7 Wa ntii gha i nɔŋ nɛ mbɔɔnɛ ŋki nluu ni nidorɛ, nyoŋɛ a nɛimɛ akɔŋŋɛ yo mba ndɛm ghà, ñlonɛ mɛ mɛntii mi bɛ bi Nwɛ bi tsɛm mi tsya a nɛim wò nɛfwetɛ.

Paul à bu'ù mbo a mbo Filemon ñlonɛ ŋɔaa abù'ù yi Onesimus

8 Nlonɛ ma yá ànnù mbɛ mɛ tse tɛŋ ntii tsi'ɛ tsɔ ndɛm ghò a mum Kristo a nswonɛ a mbo wò mɛ tá ò ghírɛ ànnù yii mɛ a ku'unɛ a ŋghírɛ àà.

9 Lá, ñlonɛ ajàŋ yii mɛ mɛ kòŋɛ gho aa, mɛ bàŋŋɛ mbu'u aa mbò. Mɛ ghírɛ ma mùu ajàŋ ka mɛ à ni mɛ Paul aa, ñù yii mɛ a ghàà ni tsusɛ atù Kristo Yesu, mɛ à tìgɛ ŋki mbɛ ŋgàŋàtsanɛ tsitsɔŋ mbɛ'i ŋkwítù yi aà.

10 Mɛ bu'u mbo a mbo wò a atu Onesimus, yii mɛ à ki ntigɛ mù ghà a mum Kristo a ndá àtsanɛ àà.

11 A le mbɛ nɛ noò yí mɔ'ɔ aa kaa a wa'à nɛ àfà'à a mbo wò tswé, la tsitsɔŋ, à nàŋsɛ tswɛ nɛ ifà'à a mbo wò ŋki ntswe ni ghu a mbo mɛ.

12 Mɛ tsyàsɛ nii fu a mbo wò, ñnàŋsɛ ntsyasɛ aa ñtì ghá.

13 Bɔŋ mɛ laa ndoritɛ a ñlɛə yu a mbo mɛ mɛ mbɛ a ká mɛfa'a a mbo mɛ nɛ ŋkwitù gho fàa noò mɛ mɛ tswɛ a ndátsanɛ nlonɛ ntoo yí ñsiginɛ yú aa,

14 lá mɛ bàŋŋɛ ŋkòŋtɛ mɛ kaa mbɛ mɛ ki'i ànnù tsu ghírɛ tì betɛ gho ñlonɛ mɛ kaa mɛ si nɛ gho laa gáansɛ gaansɛ, a bɔŋ mɛ tá ò ghírɛ bɛ ni kòŋɛ yò.

15 Nòò tsù àà ànnù yii mɛ à le mmà'àtɛ gho ŋkhɛ yi a ni mù àtì noò aa, mɛ mbɛ a bú mbɛi fu a mbo wò, bú yu tswé ñlwi'i ñŋkɔŋɛ.

16 La tsitsɔŋ, kaa à si aa tsi'ɛ abù'ù bɛ, à tsyàtɛ abù'ù, àa ndɛm gho yii mɛ ò kòŋɛ yi a mum Kristo. Wa mɛ nàŋsɛ ŋkòŋɛ yi, lá mɛ wà'àtɛ mɛ ò bàŋŋɛ ŋkòŋɛ yi ntsyatɛ ghá, tsò mɛ à ni ndɛm ghò ñumìsɔŋ ŋki mbu mbɛ ndɛm ghò a mum Kristo aà.

17 Mbɛ a bɛ yii mɛ ò lògɛ a gha tsi'ɛ tsò ñù yii sɛ fà'à abo mɔ'ɔ, ò kwɛrɛ yi tsi'ɛ tsò ajàŋɛ mbɛ ò ki ŋkwɛrɛ gha aa.

18 Mbɛ a bɛ yii mɛ à le mfànsɛ ànnù tsu a mbo wò, kɛ ŋki ntswa gho ni àyoò tsu, ò ñŋɛ a nsi ikum mɛ.

19 Wa mɛ Paul mɛ nàŋsɛ ŋŋwa'anɛ yulà aa tsi'ɛ ni àbò yá, wa mɛ ka twu. Lá wa'atɛ siginɛ mɛ ibiinu gho wòmbɔŋ i tswé ñtì a mum Kristo aa nlonɛ ŋɔaa yà.

20 Tsò mɛ a bɛ laa, ndɛm ghà, ghírɛ ànnù yulà a nu mɛ nɛ ikùm Mmà'àmbi yí'inɛ. Tsi'ɛ tsò ndɛm ghà a mum Kristo, ghírɛ ñtì gha fwetɛ.

21 Mɛ ŋwà'anɛ laa nlonɛ mɛ mɛ nàŋsɛ nzi ajàŋɛ mɛ o yu'unɛ aà. La mɛ zi mɛ ò ka ghírɛ tsyàtɛ ajàŋɛ mɛ mɛ swòŋɛ aà.

22 Ki ŋghɛ nɛ mbɛi ñtanɛ ntja'andá bìgɛi a mbo mɛ, ñlonɛ mɛ mɛ bii mɛ Nwɛŋɔŋ à ka yu'u niyè'ɛ nuu i fa gha fu a mbo bù.

Atsà'àtɛ ñlwi'isɛ

23 Wa Epaphras, yii bɛ'iyu tswɛ a atsanɛ mbɛ'i ŋkwitù Kristo Yesu aa, a tsà'àtɛ ghò,

24 Mark, ni Aristarcus, ni Demas, ni Lukas, ŋgàŋkòrɛ jya a mùm àfà'à, kii ntsa'atɛ nɛ ghò.

25 Tá ibɔŋ Mmà'àmbi Yesu Kristo tswɛ bo bi àzwɛ yuu. Amen.

Aṅwà'ànè a mbo BaHEBER

NJ'IINNŪ ANWÀ'ANÈ YŪ

Kaa bi si n̄u yii mē à le ṅṅwà'ànè aṅwà'ànè BaHeber aa zī. Lā a laa mē ṅgāṅ à le ṅṅwà'ànè aa a mbo biKrisèn bii mē bi le mbē baHeber n̄tswe a idigē idigē aā. A le ṅṅwà'ànè aa a ndi'itē waa yii mē bi le si yē n̄ ṅgi'i aā (13.22; 10.3-11.39) mē tā bo tsuu abiintii yaa lō mmà'àtē i tuu Nwī (4.11; 6.1-8; 10.23,29,35). A le ṅki lōo a nsa'a abēe annū abiintii biKrisèn mē ṅgāṅennū Nwī baYuda le si to ni bimān̄ji bi ghà'àtē aā. Nlōo n̄ ṅghirè bē zi mē n̄too yī n̄siginè ma yū à n̄ ànnū n̄ṅkonjē.

A n̄ àkàà yī mbii ya mē Nwī à le n̄tsyā a n̄jim Moses ṅwarē bo bi bē bi aa, à le n̄swon̄ mē tā bi ka nlōgē n̄ n̄nàà ṅwa mmà'à n̄ii ghu tā tā yū ka n̄li'inē n̄ ibi' waa. Nàà ya yii mē bi le n̄zwitē aa, i kwo aa a atu ṅu wa yii mē à le ṅghirē ibi aa, bi tigē n̄si'itē ibi ṅu wa nlò'òsē. ṅgāṅmà'a Nwī i le si mfà'à n̄ ifà'à ma ghū aa a mbo Nwī bo bē bi. Ma ghū ifà'à bi nan̄sē ṅṅwà'ànē mfigitē aa a n̄ aṅwà'ànē Leviticus, a mum Mikàà yī Nlwen̄. Nwī a swon̄jē ni mē tā bē bi bi laa man̄sē tsō mē yu ki n̄laa man̄sē mbē aā (Lev. 11.44,45; 19.2; 20.7). Aṅwà'ànē baHeber a kwatē n̄ ndi'i ma yū n̄swon̄jē ni mē Yesu yii mē, tsitsōṅ, à ni yu yii mē à tigē ṅgāṅmà'a Nwī yī'inē yī ṅwē aa, à zi mē ṅyweensē yī'inē, n̄tsya a n̄jim abiintii; a ku'unē mē tā bi'inē ki n̄laa man̄sē “nlōṅ mē ṅu yii mē àkòrē n̄izi yī a si laa man̄sē aa kaa à ka yī wa'ā Mmà'àmbi yē” (12.14).

Ma m̄u ajāṅ aṅwà'ànē baHeber a ghaà aa nlōṅ annū ṅgha'asē Nwī a mbii mbon̄j tā Yesu Kristo à zi bo ajāṅ mē a le n̄tigē n̄tswe nlōginē a noō wa mē Yesu à le n̄zi n̄ àkàà yī fii ya aā. A n̄ innū tsim, Kristo à tsyatē bē bitsim. A ni Mu Nwī yii mē à lwī'i n̄ṅkonjē aā, mē à le nyōgē ayu'unē a n̄jim ṅgi'i aā, n̄tsyatē Moses, bo bi ṅgāṅntoo Nwī tsim a m̄um Nlwen̄ Mikàà, ṅki n̄tsyatē baangel. Nwī à le n̄tsērē mē Kristo à ni ṅgāṅmà'a Nwī yī ṅwē yii à lwī'i n̄ṅkonj, n̄tsyatē ṅgāṅmà'a Nwī ji Nlwen̄ Mikàà. A n̄jim Kristo Nwī a yweensē ṅu yii mē à bii Yesu aa ṅgaà mò'ò, mfi'isē yī a mum ibi, ni a mum n̄bo'ò bo bi a n̄tsū n̄wō. Ifà'à yii mē ṅgāṅmà'a Nwī i le si fà'à aa i le si di'i aa yii mē Kristo, tsō ṅgāṅmà'a Nwī yī ṅwē, à ka yī kuu ghu aā. A le n̄zi n̄ àkàà yī fii, yii mē bi warē n̄ àlōē n̄u yī, a tsyatē a yī mbii ya mē Moses à le n̄zi ni yu aā. N̄tigē ṅkuu a m̄um Adigē yī Nlāa Man̄sē n̄ àlōē yī, n̄si'itē ibi bē ghu ṅgaà mò'ò.

Aṅwà'ànē ma yū à ghaà ànnū ajāṅ mē Kristo à ki mbē ṅm̄isōṅ aa n̄tsyatē ṅṅwà'ànē jī m̄ò'ò (2.9,10, 14-18; 4.15; 5.7-9; 12.3; 13.1). Ka mē Kristo à le mbē Nwī, n̄tswe ni mārē yī n̄tsim aa (1.3,8) à le ṅki mbē ṅm̄isōṅ n̄tigē mbē tsō bōo bi maà bi tā nan̄sē zi a ṅkwetē waa (2.14-18).

ṅgāṅ ṅṅwà'ànē aṅwà'ànē ma yū à swon̄jē ni mē bē bii bi yōṅtē ni a mbēe Nwī a ṅgha'asē yu aa tā bi tswe n̄ abiintii, nlōṅ mē “abiintii a bē tuu bē bon̄j kaa mbē ṅu tsū a wa'à ghirē tā Nwī à doritē” (11.6). Ka mē bē bii mē bi bii Nwī bi yē ṅgi'i aa, a lōgē noō ṅghaa nlōṅ bē bii mē bi le n̄ṅ m̄intii myaa a nu Nwī aā (11.1-40), n̄tigē ndi'itē n̄i bē bi Nwī mē bi

ka nyonɔ Kristo, nte'ε mi'i myaa ghu nu, ntantii, ntsuu lɔ kaa (12.1-3) tã yĩ tswε nĩ nka'a ya yĩ mɛ Nwĩ à kà'a nlon ɲɔaa yàà aà (10.35,36; 6.10).

Bi yatɔ àɲwà'ànɛ yũ aa laà:

1. Kristo à ni yu yĩ mɛ à dǐ'i Nwĩ manɲɛ aà 1.1-3
2. Kristo à tsyatɛ baangel 1.4—2.18
3. Kristo à tsyatɛ Moses bo Joshua 3.1—4.13
4. Kristo à tsyatɛ ɲǎɲmà'a Nwĩ tsim 4.14—7.28
5. Akàà ya yĩ Kristo à zi ni yu aa, a tsyatɛ yi mbĩ yá 8.1—9.28
6. Amà'anwĩ Kristo a tsyatɛ à yi ɲǎɲmà'a Nwĩ ji mbĩ 10.1-11
7. Abiintii a tsyatɛ innũ tsim 11.1—12.25
8. Adi'itɛ bo bi innũ nlwĩ'isɛ 13.1-25

Ajàɲ mɛ Nwĩ a ghàà a mbo bi'inɛ ntsya a jĩm Mú yĩ aà

¹ A lɛ mbɛ a mbĩ Nwĩ a ghàà ni a mbo bità bi bitàà bi'inɛ a ɲɔaa jĩ ghà'atɛ bo bi ni bimánjĩ bi ghà'atɛ ntsya aa a njĩm ɲǎɲtoò ji;

² Lá fàa ɲɔ'ù a nlwĩ'isɛ Nwĩ à ghàà mɛ a mbo bi'inɛ ntsya aa a njĩm Mú yĩ. A lɛ nnanɲɛ ɲɔɔɲ ɲjoo tsim faa mbi ntsya aa a jĩm Mú yĩ ma ghũ yĩ mɛ à lɛ ntsɔ'ɔ nlɛ nĩ nĩndá yĩ mɛ tã à tswε a atũ ɲjoo ji tsimɛ.

³ Mú yĩ ma ghũ a dǐ'i nigha'a ni Nwĩ a ajàɲ yĩ mɛ a ɲwɛɛnɛ aa, ɲkii ndi'i aa tsi'ĩ màrɛ Nwĩ. A ki mbɛ yu yĩ mɛ a lɛ mbi yũ ntsim tsi'ĩ ni nigháà ni nũ mɛ ni tswε nĩ midà'a aà. Nòò yĩ mɛ à lɛ nzĩ nĩ ànnũ nsi'ĩ ìbi bɛ bi tsimɛ aa, à lɛ ntigɛ ntswe a mbɛɛ nĩkwɛ Nwĩ yĩ mɛ à tswε nĩ àdà'a tsim aa nĩ mà'a a ndɔɲ.

Adà'à yĩ mɛ Mu Nwĩ à tswε ni yu aà

⁴ Nwĩ à lɛ ɲghirɛ mɛ tã àdà'a Mú yĩ tã à tsyatɛ yi baangɛl tsi'i ajàɲ yĩ ìkũm wa mɛ à lɛ mfa a mbo Mú yĩ i lɛ ɲkɔ'ɔnɛ ntsyatɛ myaa aà.

⁵ Kaa Nwĩ lɛ ɲwa'a a noò tsù a mbo angel yĩ tsù swonj mɛ,

“O ni Mú ghà,
sii, mɛ ni Taà ghò.”

Kaa Nwĩ lɛ ɲwa'à ki nswonɔ a mbo angel yĩ tsù mɛ,

“Mɛ ka bɛ Taà yĩ
ta à ki mbɛ Mú ghà.”

⁶ Nòò yĩ mɛ Nwĩ à lɛ ntswe nĩ ntoo mú yĩ yĩ ntsyambĩ ma ghũ fàa mbi aa, à lɛ mbũ nswonj mɛ,

“Baangel bitsim tã bi ka mmii nĩi.”

⁷ A lɛ mbũ nswonj nlon baangel bi mɛ,

“Bo bya mɛ bo fà'a a mbo yu Nwĩ aa, bo bɛ aa tsi'ĩ tsɔ fifɛrɛ,
ɲki ɲghirɛ mɛ ɲǎɲfà'a ji ma jũ tã i bɛ tsi'ĩ tsɔ nĩlwá mɔ'ɔ.”

⁸ ɲghɛ nĩ mbĩ mbaɲnɛ nswonj a mbo mú yĩ mɛ,

“Oò Nwĩ Tã ànnũ nifɔ yo tã à lwi'i tsi'ĩ nĩɲkonjɛ!

O sa'a bɛ bo aa ni mánjĩ yĩ mɛ à tsinɛ aà.

⁹ O kɔnɛ ànnũ yĩ mɛ a tsinɛ aa, mbaa annũ yĩ mɛ a si tsinɛ aà.

A ni nĩj'ĩ ànnũ yĩ Nwĩɲɔɲ, tsi'ĩ Nwĩɲɔɲ ghò, à tsɔ'ɔ mɛ gho,
ɲɲɛntɛ a ndɔɲ, mfa nidorɛ a mbo wò ntsyatɛ ɲǎɲakòrɛ jò aà.”

¹⁰ A lɛ ɲki nswonj mɛ,

“Tsi’i wò, Mmà’ambí, ò le nlògìnə a mbíi, nnanjə njoò tsim a atu nsye, nlogə aa tsi’i mbó mo nnanjə aburə ghu.

¹¹ Njoo mà jú tsim i ka yí bwe, lá wò wòmboŋ ò ka yí lwí’i nínkoŋə; njoo mà jú

tsi’i tsim i ka yí lwěn sà’akə tsi’i tsò itsə’ə

¹² O ka yí kərə njoo mà jú tsi’i tsó akutə

tá bì kwensə tsi’i tsó atsə’ə.

La wòmboŋ kaa ò si kwensə,

ŋki nlwí’i nínkoŋə, kaa ilòó jo i wa’ə mè.”

¹³ Nwí à leè nswon aa a mbo ghuu angel mə,

“Tswe fāa a mbèè àbo mə yí mà’ə,

nywe’e a noò yíi mə mə ka nɔŋsə ŋgəŋkibàà jò a nsye

tá ò tetə mikòrə mo ghu aa ε?”

¹⁴ Baangel baŋnə ntigə mbə aa bì wò aa ε? Tigə bo bə aa izwí jii mə i fà’ə a mbo Nwí; Nwí a toò nì waa bo ghèè ŋkwetə nì bē bii mə bo tswe nì nji ilòŋ aa ε?

2

Ntoo yí ñwè ñloŋ annú nyweenə

¹ Tsó mə a bə ma mùu ajàn aa, bí’inə nanjə nte’ε atú yí’inə a nì annú ya mə bí’inə le nyu’u aa, mə tá bí’inə tsee ló mà’atə i tigə ki tsinə ghèè ni mánji yí dànə.

² Mbə a bə mə ntoo ya mə baangel le nzí ñk’e’ənə aa, ì le ntinsə, mbə ajàn yíi mə, ñú ntsim yíi mə kaa à le ŋwa’ə nì annú yíi mə ntoo ya ì le si swon aa ghìrə, kə ntií nì àtu aa, bí le nin njo yíi mə ì kù’ùnə aa ghu nu,

³ bəə boŋ mbə bí’inə kwāŋ aa mə akə mə mbə bí’inə me’e ntoo nywèensə bə yí ñwè ma yú aa ε? A ntoo mà yú aa a le mfòò nswon tsi’i Mmà’ambí, bə bii mə bí le nyu’u ghu mbo aa, bí ki ñtìgə ndiintə a mbo bí’inə mə nì annú.

⁴ Nwí à le ŋki ndiintə nì ntoo mà yú yíi ŋgaa nì ilènsə, nì innútsyámbo, bo bí innú jì yéyerə tsi’i ibəŋ bəŋ, a bò’o nì mítəŋnə mi Azwí Nwí, múi mə Nwí yumbəŋ à le si yàtə tsi’i ajàn yíi mə yu kəŋ aa.

⁵ Kaa Nwí à le ŋwa’ə mbi, ya yíi mə bí’inə swonə nì mə ì ka yí zì aa, a mbo baangəl fa mə tá bì ka nsa’a.

⁶ Nloŋ mə a tswe a adigə yí mo’o a múm àŋwà’ànə Nwí mə,

“Ñú à bə aa akə mə mbə ò kà ŋwa’atə nì annú yí,

kə tsi’i mu ñú mə o lèntə nì annú yí aa ε?

⁷ A nì mú atii noò ò le ŋghìrə yí a sigitə ntsyatə baangəl,

la ò ŋentə yí, mfa nigha’a nì wè bo bí ìkùm nibo’o ghu mbo tsó m̀fò

⁸ mfa joò tsim i nɔŋ ghu nji’i mikòrə mə tá à ka mbu’utə.”

Tsó mə à le mfa njoò tsim ghu mbo mə à ka mbu’utə aa, kaa àyòò tsu a le wa’ə ghu tswé mə kaa à le ŋwa’ə nì ñkǎ nsa’a tswé. La tsó mə a bə tsitsòŋ aa, bí’inə yə mə kaa à burə tí njoò tsim ka nsa’a.

⁹ La bí’inə yə Yesu yíi mə Nwí à le ŋghìrə a nì mú atii noò a sigitə ntsya baangel, ñyə ŋgi’i ŋkwo a atu bə bitsim a njim ibəŋ Nwí aa, Nwí a tigə

ññentə yi, mfa nigha'a bo bi ìkùm nibò'c ghu mbo tsò mǝf, ñlon ñgi'i ya yii mə à le nyə aà.

¹⁰ Nlon mə a le ñkù'ùnè mə tá Nwí yii mə à le nanşə njoò tsim, i kǝ ñtswe aa ghu mbo aa, tá à ghirə Kristo, yu wa yii mə bə tsya ghu ñjim mbon yweenə aa, tá à bon manşə ñtsya ñjim ñgi'i yii mə à le yə a ñghirə mə tá boò bi ghà'atè bi tswe ni nigha'a aà.

¹¹ Yesu ma wa mə a ghirə ni mə tá bə laa manşə aa, yu bo bi bə bya bii mə a ghirə bi laa aa, bo fe'e aa a ñgwè'e yi mǝfùrə. A ni ñji'i annu yii mə kaa à si atu dirə a ntwoŋə waa ni boò bi maà bi aà.

¹² Ntigə nswon ni a mbo Nwí,

“Mə ka ki swonə ni annu yo a mbo boò bi maà bā,
mə ka ki gha'asə ni gho a titi ñghotè bə bə.”

¹³ A le ñki mbu nswon a adigə yi mo'c mə,

“Mə ka ləè ñti gha ghu nú.”

Ñki mbu ñkù'usə ñswon mə,

“Mə ghulà bi'i bi boò bya bii mə Nwí à fa a mbo mə aà.”

¹⁴ Tsò mə boò mə bya a ni bə bii mə bi tswe ni nyānu bə àləə aa, Yesu yumbon à le ñki ntigə nlogə marə nú wàà, mə yu tigə kwo tá ta ñgi'i a nu yu wa yii mə à tswe ni àdà'à niwo aa, yu ma ghú a bə aa Devil,

¹⁵ i kètə mǝnkirə a nu bə bitsim bii mə annu mbo'c nìwo a le niŋ waa a ndábù'ù a ni nòò ntsim yii mə bo le ntswe bitti aà.

¹⁶ Ma mùu ajāŋ, tsi'i annu niŋkoŋə, kaa à si aa annu baanşə lentə, a lentə aa bə annu bə bii mə bi lo a ñgwè'e Abraham aà.

¹⁷ Nlon ma yú annu, à le ntswe ni mbə tsi'i tsò boò bi maà bi ni innu tsim, mə yu tigə bə ngāŋmà'a Nwí yi ñwè yii mə a ko mǝlǝŋnə bə ñki mfa'a ni ñti yi tsim a mbo Nwí, a ñghirə mə tá Nwí à si'itə ibi bə.

¹⁸ Nlon mə, tsò mə yumbon à le nyə ñgi'i a ajāŋə mə Devil à le ñkwà'ànə yi aa, à zǝ ajāŋ yii mə mbə yu a ka ñkwetə bə bitsim bii mə Devil a kwà'ànə waa aà.

3

Yesu à tsyàtə Moses

¹ Ma mùu ajāŋ mbā boò bi maà ba bii bi laa manşə aa, bii mə Nwí à twon ghuu bitsim aa, ni nanşə ñwa'atə Yesu yii mə à ni ngāntoò Nwí yumbon, ñki mbə ngāŋmà'a Nwí yi ñwè, a mùm annu Nwí yii mə bi'inə bii aà.

² A le si fà'à a mbo Nwí yii mə à le ntsò'c yi aa tsi'i ni ñti yi tsim, tsi'i ajāŋ yii mə Moses à le ñki mfa'a ni ñti yi tsim a nda Nwí aà.

³ Lá Yesu ma ghú à tswe ni nigha'a ni nigha'atə ñtsya nii mə Moses à tswe ni nu aà, tsi'i tsò mə ñu yii mə à ghurə nda aa, à tswe ni nigha'a ntsyàtə nda ya aà.

⁴ A laa mə a ndá ntsim aa a boò ñú, la Nwí à ni yu yii mə à bəò njoò ñtsim aà.

⁵ Moses à le si fà'a ifà'a tsim a nda Nwí tsi'i ni ñti yi tsim aa tsi'i tsò ngāŋfà'à, a mbə àyəfə ni innu jii mə bi ka yi tigə swonə a ñjim aà,

⁶ Lâ ñghæe a ni Kristo, bi le nlèè yi a bâñnè ñtswe a atu ndâ Nwĩ mfa'a nĩ ñtĩi yi tsim aa tsi'ĩ tsõ mù yĩ. Bĩ'inè bè aa ndâ Nwĩ a ajàn yĩ mē mbē bĩ'inè lēè abiiintii yĩ'inè tá à tii, ñkii ntørē nĩ ànnù yĩi mē bĩ'inè bē aà.

Afwetè a mbo bè bi Nwĩ

⁷ Tsõ mē a bē mùu ajàn aa, a ajànē mē Azwĩ Nwĩ a swonē ni mē, "Sii, mbē ñi ti yu'u ñjĩ Nwĩ,

⁸ ñi tseè mĩntii muu ki kii tsõ wa ñjwi mē ñi le si tii atu a mbo Nwĩ ñtigē ñkwa'anē nii wa nta'a miwèè,

⁹ wa àdigē yĩi mē bitaà buu bi le ñkwà'ànē gha ghu

ñtigē nyē innù jii mē mē le si ghìrē a atú ìlòò mighum mi ñikwà aà.

¹⁰ Ma mùu ajàn ñtõñ gha i le ñtigē nlwi a nu nìwàà ni bē ma bya, mē swonē mē, 'Bo fānē mánjĩ ghà a mĩntii bo a ñgòñ bìnòò bitsim; kaa bo lēè wa'á bĩmānjĩ bā zĩ.'

¹¹ Mē le ñtigē nlwisē ntõñ a nu bo, ñkaa nswonē mē, 'Kaa bo ka yĩ wa'á a mùm áfwetē ya ya kuù.' "

¹² Bòò bi maà, ñi ka ntsyēsē ghuu, mbì'ì ñù yĩ mò'ò titiì bù a tswé ñi ñtĩi yĩ bi, kaa wa'á ñtĩi yĩ a nu mē ñiñ, ñghìrē ni mē tá ñi ma'atē Nwĩñgòñ yĩi mē à tswē ñtĩi aà.

¹³ Ñi bāñnē ñka ndi'itē nĩ ghuu bu ñi bù a ñjwĩ tsim, a ñi nòò ñtsim yĩi mē bi twonē ñi "sii aà" mē tá ìbi tsuu ló bwe'esē ñù ñibù ghùù yĩ tsù i ghìrē tá ñtĩi yĩ tii.

¹⁴ Nlonē mē mbē bĩ'inè bi Kristo tswé nĩ ànnù yĩ fùùrē aa, tsi'ĩ ajàn mē bĩ'inè lwi'ì a mùm ábiiintii ya yĩ mē bĩ'inè le ñtswe ni yu nloginē a mbii aa ñghèè manjē,

¹⁵ tsi'ĩ a ajàn yĩi mē bi tē'è mē mfoo nswonē aa, mē,

"Sii, mbē ñi yu'u ñjĩ Nwĩ,

ñi tseè mĩntii muu ló ki kii,

tsõ wa ñjwi mē ñi le si tii atu a mbo Nwĩ aà."

¹⁶ Bē ma bú mē bi le nyu'u ñka ñtĩi atu aa, à le mbē aa bì wò aa ε? A le ñwa'á aa bè bya bitsim bii mē Moses à le mfi'isē waa a ala'a Egipto aa bē aa ε?

¹⁷ Bē bii mē bi le ñghìrē ñtõñē yĩ i lwĩ a atú ìlòò mighum mi ñikwà, à le mbē aa bì wò le? A le ñwa'á aa bo bya mē bo le ñghìrē ìbi, ñtigē ñkwokē wa atu nta'a miwèè aa bē aa ε?

¹⁸ Baa à le ñkaà aa a mbo bì wò mē kaa bo ka yĩ wa'á wa mùm àdigē áfwetē yu kuu aa ε? Tigē bi le ñkà'á aa a mbo bo bè bya bii mē bi le ñtĩi atu aa ε?

¹⁹ Ma mùu ajàn bĩ'inè yē mē kaa bo le ñwa'á ghu kuu aa nlonē mē kaa bo le ñwa'á nĩ ábiiintii tswé aà.

4

¹ Tsĩtsõñ a ajàn yĩi mē ñkà'a ya a ñkuu a mùm àmĩntē ì bùrē aa, a ku'unē mē tá bĩ'inè ka mbò'ò mbì'ì ñù ñibù ghùù yĩ tsù, a yĩ wa'á ti kuu ghu tswé.

² Nlonē mē ñtoo yĩ ñsiginē ya ì le nzi a mbo bĩ'inè aa tsi'ĩ ajàn mē ì le ñki nzi a mbo bo aà; lá ñtoo yĩi mē bi le nyu'u aa, kaa ì le wa'á waa kwetē, ñlonē mē kaa bo le nyu'u aa kaa wa'á kwērē ñi ábiiintii.

³ Nlon̄ m̄ə bǐ'inè bii bǐ'inè kwer̄ə ntoo mà ya mbii aa, bǐ'inè̄ kuu maa a mùm àm̄ìntè, a ajàn̄ yǐi m̄ə à le nswon̄ nlon̄ bo bya m̄ə bi le ñwa'à bii aà, "A ajàn̄ yǐi m̄ə m̄ə le ñkàà a mùm àlwinton̄è ya aa, 'kaa bo ka yǐ wa'á a mùm àm̄ìntè ya ya kuù.' "

Aà ànnù yǐi à le nswon̄ə ka m̄ə à le m̄ansə afà'á yi a noò yǐi m̄ə à le nan̄sə mbi yù aà.

⁴ Nlon̄ m̄ə à laa ñghàà a adigə yǐ m̄o'ɔ nlon̄ ñjwi ji s̄ambaa l̄âlâ, "Nwǐ à le mfà'a afà'á yi m̄ansə, à t̄i m̄ə ti bə a nǐ ñwi ji s̄ambaa, a m̄ìntè."

⁵ A laa ñki m̄bu nswon̄ a adigə yǐ m̄o'ɔ nlon̄ tsi'í ànnù ma yù m̄ə, "Kaa bo ka yǐ wa'á a mùm àm̄ìntè ya kuù."

⁶ Mbə yǐi m̄ə a tswe ts̄it̄on̄ m̄ə à nǐ tsi'í m̄bùmtè b̄ə bǐ m̄o'ɔ m̄ə baa yǐ kuu maa a mùm àm̄ìntè, t̄á b̄ə bya m̄ə bi le mfòò ñkwerē ntoo yǐ ñsiginè ya kaa t̄á bǐ wa'à ghu b̄añnè ñkuu nlon̄ə at̄i atù ya aa,

⁷ Nwǐ a bú ñl̄əə ñjwi yǐ m̄o'ɔ nswon̄ m̄ə, "S̄i," ñswon̄ ntsya aa a ñjim̄ m̄f̄o David a noò yǐi àgha'a nan̄sə m̄ə ñsa'atə aa, a mùm ñghàà nuà m̄ə bǐ fòò m̄ə ñswon̄ ə,

"S̄i, mbə nǐ ti yu'u ñji Nwǐ, nǐ tsuù m̄ìnt̄i muu ki kii."

⁸ Nlon̄ m̄ə, Joshua à le mbaa bə fa am̄ìntè ya a mbo bo bon̄ kaa Nwǐ à s̄i bú ñka ñghaa nlon̄ ñjwi yǐ d̄an̄ə a ñjim̄ə.

⁹ Mbə yǐi m̄ə a bə ma la aa, ñjwǐ m̄m̄ìntè ì tswe ghu a mbo b̄ə bǐ Nwǐ tsi'í ts̄o ya m̄ə Nwǐ à le m̄m̄ìntè ghu nǐ ñjwi ji s̄ambaa aà;

¹⁰ ñlon̄ m̄ə ñù ñtsim̄ yǐi m̄ə a kuu a mùm àm̄ìntè Nwǐ aa, a m̄ìntè a nǐ à yǐi anùginè ts̄o m̄ə Nwǐ à le m̄m̄ìntè a nǐ à yǐ aà.

¹¹ A ku'unə m̄ə t̄á bǐ'inè gaansə mit̄i mǐ'inè a ñkuu a ma aa mùm à m̄ìntè, ñtsyesè m̄b̄i'ì ñù yǐ m̄o'ɔ a wò ñtsya a ñjim̄ t̄i bii bo bǐ m̄buu at̄i atu bamb̄i ma yá.

Ñghàà nǐ Nwǐ

¹² Ñghàà nǐ Nwǐ nǐ tswé ñt̄i ñkii mfa'a, ñtsə'ə ntsya munwi m̄bà'a m̄bèè tsim̄, yǐi m̄ə a sò ñkuu nywe'e a nǐ àdigə yǐi m̄ə ñt̄i bo Azwǐ boontə ghu aa, ñywe'e a adigə yǐi m̄ə m̄ik̄ir̄inè mi nu bo ñimf̄o boontə ghu aa, ñki nzi ñm̄òntè bo bǐ ñnnù j̄i m̄ə m̄ìnt̄i mi b̄ə ȳ'ètə aà.

¹³ Kaa àyoò tsu yǐi m̄ə Nwǐ à le nnañsə aa kaa mbə wa'à ghu nsi l̄èntè. L̄á m̄bañnè ñha'anə, nyentə a mi'i yu wa yǐi bǐ'inè ka yǐ fa akwi'i ñghàà ghu mbo aà.

Yesu ñḡan̄m̄à'a Nwǐ yǐ ñwè.

¹⁴ Mbə yǐi m̄ə bǐ'inè tswe nǐ ñḡan̄m̄à'a Nwǐ yǐ ñwè yǐi m̄ə à kò'ònə aa, yǐi m̄ə à l̄èè ñtsya ñkuu ñgh̄eə a aburə, mbə Yesu Kristo, yǐi m̄ə à nǐ Mu Nwǐ aa, a ku'unə m̄ə t̄á bǐ'inè tswa annù ya yǐi m̄ə bǐ'inè bii tsi'í ts̄o b̄ə bǐ Kristo aa t̄á à t̄i.

¹⁵ Nlon̄ m̄ə kaa bǐ'inè s̄i aa nǐ ñḡan̄m̄à'a Nwǐ yǐ ñwè yǐi m̄ə kaa m̄bə wa'à m̄il̄in̄nè yǐ'inè ko aa tswé, a m̄il̄in̄nè yǐ'inè, bǐ'inè bii m̄ə bǐ'inè nǐ ìb̄orəkə ñjoo aà. Bǐ'inè b̄añnə ntswe aa nǐ ñḡan̄m̄à'a Nwǐ yǐ ñwè yǐi m̄ə ñḡan̄m̄in̄n̄ à le ñkwà'anə yǐ a nǐ b̄im̄án̄j̄i bitsim̄ a ajàn̄ m̄ə a kii ñkwa'anə nǐ yǐ'inè aà, l̄á kaa a wa'a wò.

¹⁶ Nì swunjtə ghuu n̄ghirə tā bī'inə koontə a nsi àbèrə m̄bɔɔnə ni n̄dore ñtsuu ki bɔ'ɔ, tā kwerə ŋko m̄l̄ɪn̄nə bo bī ìbɔŋ yīi mə ì ka ki kwetə yī'inə a noð ŋgi'i aà.

5

¹ Bī tso'ɔ nī ŋgàŋmà'a Nwī yī ñwè ntsimə aa a titi bə bi, mə tā à ka ŋkwerə nī ìnnù jyaa ŋgheɛ ni ju a mbo Nwī, ŋkii mfa nī ñjoo bo bī ñjoo mmà'a Nwī ñlon ibi waa.

² Mbə yīi mə yumbɔŋ à ni aborikə ayoo, ŋkii mfanse nī ìnnù a ni bīmānjī bī ghà'atə aa, a bɔnə a mbo bə bīi mə kaa bi sī annù zi ŋkii mfanse nī ìnnù ni bīmānjī bī ghà'atə aà.

³ Mbə yīi mə a bə ma mùu ajàn aa, à tswe nī ñka mfa njoo mmà'anwī ñlon yīi ibi mbɔŋ kii fa ñlon ibi abùgə bə.

⁴ A mbù ŋghèɛ ghu, kaa ñu à si ìbīnù yī ŋjentə ntsɔ'ɔ ni ŋgàŋmà'a Nwī yī ñwè. A ki mbə tsi'ī Nwī yīi mə a tso'ɔ nī ñu nī ŋgàŋmà'a Nwī yī ñwè, a ajàn yīi mə à le ntsɔ'ɔ Aaron aà.

⁵ Aa tsi'ī ŋgīŋ ŋgīŋ a ajàn yīi mə kaa Kristo à le ŋwa'a ìbīnù yī ŋjentə mə tā bī ghirə yī nī ŋgàŋmà'a Nwī yī ñwè. Lā Nwī a bāŋnə ñswon ghu mbo mə,

“O ni Mù ghà;

sīi, mə tìgə mē n̄bə Taà ghò.”

⁶ Nwī a kī n̄bu nswon a adigə yī mɔ'ɔ mə,

“O nī ŋgàŋmà'a Nwī i lwi'ī n̄ŋkon,

a ŋkàn ŋgàŋmà'a Nwī Melkizedek.”

⁷ A mùm ñtswènti yu fāa n̄syɛ, Yesu à le si tsà'atə nī Nwī, m̄betə nī ìnnù ghu mbo tsi'ī nī m̄t̄t̄ ñyè'ə m̄l̄àà sigə, a mbo yu wa yīi mə à le ntswe ni m̄dà'a mə mbə a yweensə yī a mbo n̄wo aà. Nwīŋgɔŋ a yu'u n̄yè'ə ni, n̄yonə aa a ajàn yīi mə à le si bɔ'ɔ n̄i aà.

⁸ Ka mə à le mbə Mu Nwī aa, a yègə àyu'unə ñtsya aa a n̄jīm ŋgi'i yīi à le nyə aà.

⁹ Nòò yīi mə bi le n̄ghirə a b̄on m̄ŋsə aa, a b̄on ntigə ñu yīi mə a fa nī ìlon yīi mə i lwi'ī n̄ŋkon aa, a mbo bə bīi mə bi yu'unə n̄i aà.

¹⁰ Maa ajàn, Nwī a tìgə ntsɔ'ɔ yī nī ŋgàŋmà'a Nwī yī ñwè a ŋkàn ŋgàŋmà'a Nwī Melkizedek.

Awà'àsə ñlon mmà'atə àbīinti

¹¹ Ìnnù jī ghà'atə i tswe ghu a nswon a mbo bù ñlonə ma yū ànnù, la a t̄yanə a mbo bī'ī a n̄tɔ'ɔtə a mbo bù ñlon mə a t̄yanə a mbo bù a w̄ŋsə nyègə ànnù ñzi aà.

¹² Ka mə b̄on nī tìgə aa b̄id̄i'ìbinnù ts̄ts̄on aa, nī burə ka ki lòò nī ñu mə tā à bu nd̄i'ì ghuu nī ìnnù n̄tsyamb̄i a m̄m n̄ghàà ni Nwī. B̄on nī laa ntigə ntsaa nī m̄jī m̄i tsàà, lā nī burə ka ki lòò aa tsi'ī n̄b̄i.

¹³ Ñu n̄tsim yīi mə a n̄on n̄ib̄i aa, à burə aa mu yī m̄b̄rə, kaa mburə ti annù yīi n̄ghàà ni Nwī nī d̄i'ì ñlonə ìnnù jī ts̄inə aa zī.

¹⁴ Lā a m̄jī m̄i tsàà laa a jī b̄ə b̄i bī kwè mē ntigə b̄i, b̄i mə bī yègə mē, a nī n̄tswènti yàà, ñzi kwensə a titi ànnù yī siginə bo bī yī bī aà.

6

¹ Tsó mæ a bə ma mùu ajàṅ aa, bǐ'inè ma'atə innù ntsyàmbii mbǐi jii mæ bǐ'inè lɛ nyogə nloṅ ntoò Kristo aa, ñghɛɛ nǐ mbǐi ñkwe ntigə bilii a múm Azwǐ. Kaa wa'à bù ka ndǐ'i nǐ innù jǐ ntsyàmbii tsó mǐmà'atə ñka ñghirə innù jǐ bǐ jii mæ i zǐ nǐ nǐwo aa bo bǐ ànnù nniṅ mǎntii mi'inè a nu Nwǐ,

² Ké annù a ñka mmurə bə a ñkǐ, bo bǐ a ñka nnòṅsə mbo a atu bə, ànnù ñloṅ annù nyweenə nǐ nǐwo, ké annù nniṅ isa'a yǐi mæ i lwi'i niṅkoṅ aa a nu bə.

³ Lá bǐ'inè ka dǐ'i innù ma jú mæ mbə Nwǐ à bii!

⁴ Nloṅ mæ kaa mbə bǐ wa'à bù ñghirə tá bə bii mæ bǐ lɛɛ nǐfoo nyə ñkà'à Nwǐ, nywe'etə mitəṅnə mii mæ mǐ ló a aburə aa, ñkwɛrə Azwǐ Nwǐ,

⁵ ñywe'etə ajàṅ yǐi mæ ñghàà nǐ Nwǐ nǐ bəṅ mbə aa, nywe'etə mida'a mǐ ṅgù'u yǐ mǐfi yǐi mæ i zǐ aa, kaa mbə bǐ wa'à bù ñghirə mæ tá bo bəṅkə mǎntii myaa ma'atə ibǐ waa mbii fu a mbo Nwǐ.

⁶ Mbə bo bu ntuu Nwǐ, ñtigə mbu ñka ñkweentə aa Mu Nwǐ yaa ṅgaa, ndirisə nǐ átú yǐ, bəə boṅ kaa mbə bǐ wa'à bù ñghirə mæ tá bo bəṅkə mǎntii mya mbii fu a mbo Nwǐ.

⁷ Nloṅ mæ ñsyɛ yǐi mæ mbəṅ i loo ntsutə nǐ a ṅgaa ṅgaa, ñghirə ñjoo i kwǐ ghu, mæ bə bii mæ bǐ bə ñloṅ ṅgaa yàà ka ñji aa, i kwɛrə mbəɔnə a mbo Nwǐ.

⁸ Lá mbə nsyɛ ya i tswe, a ka ñkɔ'ɔ naa bǐ kərə kərə ghu bo bǐnəgə, boṅ kaa bǐ sǐ annù tsu kwetə, a tigə mbə aa mæ Nwǐ à niṅ ndòò ghu atu ñkǐ ntigə nlwi'isə ntòò.

⁹ Ka mæ bǐ'i ghàà ma mùu ajàṅ aa, a ñghɛɛ nǐ ñgàà yùu, a njoo nǐbón, bǐ'i nanşə nzi mæ nǐ tswe nǐ innù jii i bəṅ ntsyàtə, mbə jii mæ i ka ghirə tá nǐ yweenə aà.

¹⁰ Kaa Nwǐ à sǐ ṅú yǐi mæ a jitə ñkòbə bə, kaa mbə a wa'à afà'a yǐi mæ nǐ fà'a a mbo bə bǐ Nwǐ aa lǐ'inè, bo bǐ ajàṅ mæ nǐ kǐi ñkoṅə nǐ waa, nzi nywe'e tsǐtsəṅ aà.

¹¹ Bǐ'i yə'ətə mæ tá nǐ ghɛɛ nǐ mbǐi tsi'i maa ajàṅ ñka mfa'a innù tsim nǐ mǎntii muu mitsim, tá a yǐ ti bə a nǐm nǐ kwɛrə ayoo yǐi mæ nǐ bə aà.

¹² Kaa bǐ'i sǐ lòò mæ tá nǐ ka mbərəkə, nǐ ka ṅje'esə bə bii mæ bǐ niṅ mǎntii myaa a nu Nwǐ ñkǐ ntswe nǐ àtəṅəntii aa, tá yǐ kwɛrə ayoo ya yǐi mæ Nwǐ à kà'a aà.

Ñkà'a Nwǐ yǐi mæ a lwensə aà

¹³ Nòò wa yǐi mæ Nwǐ à lɛ ñka ñghirə ñkà'à yǐ bo Abraham aa, kaa à lɛ ṅwa'à nǐ ṅú yǐi dàn yǐi mæ à lɛ ñkɔ'ɔnə ntsya yǐ aa tswé mæ mbə yu kaà ghu ñkumə, à lɛ ntigə nlogə aa àtu ibiinu yǐ ñkaa ghu

¹⁴ ñswon mæ, "Tsi'i ànnù nǐṅkoṅə, mæ ka yǐ niṅ mbəɔnə a nu wò i ghirə tá ñgwɛ'ɛ yò i gha'a."

¹⁵ Tsó mæ Abraham à lɛ ntswa ntii yǐ ñka nyu'utə aa, à lɛ ñkwɛrə ñkà'a yá.

¹⁶ Nù yǐ ntswe nǐ ñkàà ànnù aa, a kaà aa nǐ ñkum ṅú yǐi mæ à dǐrisə ntsyàtə yǐ, ma mùu ajàṅ àkàà ya a tswaa ànnù ya kaa bǐ wa'à bù ñka nligitə.

17 Ma mùu ajàṅ, Nwĩ à le ṅka nloɔ nanɔsɛ ndi'i tã à laa a mbo bè bii mɛ à le ṅkà'à a mbo bo aa, mɛ kaa ṅkà'à yĩ kaa ì si kwensɛ aa, à le ntigɛ nloɔgɛ ikùm yi ṅkaa ghu.

18 Ma la a bɛ mɛ ìnnù tswɛ ghu ji baa mɛ kaa mbɛ i wa'à kwensɛ, ndi'i ni mɛ kaa mbɛ Nwĩ a wa'ã abanɔnɔnnù swonɔ. Nlonɔ ma juà ìnnù ji baa, bĩ'inɛ bii mɛ bĩ'inɛ khɛ ìlɛntɛ ni a nu Nwĩ tã bĩ'inɛ tswɛ nĩ àtãntiĩ ṅka mbɛ nĩ ànnù yĩ mɛ bi ka'a a mbo bĩ'inɛ aà.

19 Ìnnù ma jũ mɛ bĩ'inɛ bɛ aa i tigɛ mbɛ alaɔsɛ ṅgò'ò yĩ mɛ bĩ'inɛ tɛɔ ghu ntiĩ aà. Annù ma yũ mɛ bĩ'inɛ bɛ aa a ghĩrɛ ni mɛ tã bĩ'inɛ tigɛ ṅkuu ṅghɛɛ wa adigɛ mmà'a Nwĩ yĩ mɛ a laa mǎɔsɛ, tsi'ĩ wa a nɔm àtsɛ'ɛ ya mɛ a le si yàtɛ ndámà'a Nwĩ,

20 tsi'ĩ wa adigɛ yĩ mɛ Yesu à tsià mɛ mbĩi yĩ'inɛ ṅghɛɛ ghu aà, ni tsùsɛ àtũ yĩ'inɛ, ṅki mbɛ ṅgǎɔmà'a Nwĩ yĩ ṅwɛ yĩ mɛ à lwi'ĩ nĩkonɔ a ṅkǎɔ Melkizedek.

7

ṅgǎɔmà'a Nwĩ Melkizedek

1 Melkizedek ma ghũ à le mbɛ mfò Salem ṅki mbɛ ṅgǎɔmà'a Nwĩṅgòṅ Ako'òntsirɛ. Nòò yĩ mɛ à le mbòò Abraham a kwɛɛ ni ntsò yĩ mɛ à le ntsyà, ñzwitɛ bífò bya bi nĩkwà aa, à le nniṅ mbòonɛ ghu nũ;

2 Abraham a yàtɛ ṅjoo jyá tsim ìdìgɛ ji nighum, ntigɛ mfa adigɛ yĩ fùurɛ ghu mbò. Nji'ĩ ikùm Melkizedek yĩ ntsyambĩi ì bɛ aa mɛ mfò ìnnù jii i tsinɛ aa, yĩ mɛ ì yòṅtɛ, tsi'ĩ tsò mfò Salem aa, i bɛ mɛ, mfò mbòonɛ.

3 Kaa à si ni tã kò ñdɛ, kò nĩ ṅkǎɔ ṅgwɛ'ɛ tswɛ. Kaa à si nĩ ñlògĩnɛ kò ñlwi'ĩ ntswɛntiĩ yĩ tswɛ, nĩfinɛ a Mu Nwĩ, mbɛ ṅgámà'a Nwĩ yĩ mɛ à lwi'ĩ nĩkonɔ aà.

4 Nanɔsɛ yɛ mbuù ṅù yĩ ṅwɛ yĩ mɛ Melkizedek à bɛ aà! Abraham, tãtsɛ yĩ'inɛ à le mfá abwenɛ ṅjoo jya yĩ fùurɛ atu nighum ghu mbò, ṅjoo jya mɛ à le ṅkwɛrɛ a adigɛ ntsò aà.

5 ṅgwɛ'ɛ Levi yĩ mɛ à nĩ ṅgwɛ'ɛ ṅgǎɔmà'a Nwĩ aa, bo tswɛ nĩ ñdɛ'i a mum nòṅsɛ Nwĩ mɛ bo ka ṅkwɛrɛ nĩ àtiĩ ayoo yĩ fùurɛ atu nighum a mbo bɔɔ bi maà byaa ka mɛ bo bitsim lo aa a ṅgwɛ'ɛ Abraham aà.

6 La ṅù ghuà mɛ à le ṅwa'a aa a ṅgwɛ'ɛ bo lo aa, à le ṅkwɛrɛ atii ayoo yĩ fùurɛ a atu nighum a mbo Abraham, ñtigɛ niṅ mbòonɛ a nu yu wa yĩ mɛ à le ntswe nĩ ṅkà'a ya aa.

7 Kaa à si annù yĩ mɛ mbɛ bi ká ñligitɛ bɛ mɛ a mbòonɛ a nu ṅù yĩ ṅkɛgɛ aa a niṅ nĩ ṅù yĩ ṅwɛ.

8 Faà bĩ'inɛ yɛ mɛ a atii ayoo yĩ fùurɛ a atu nighum aa a kwɛrɛ bɛ bii mɛ bi kwo aà, lá a ṅghɛɛ ni Melkizedek, a le ṅkwɛrɛ ṅù yĩ mɛ àṅwà'ànɛ Nwĩ a swonɔ mɛ à tswɛ nĩkonɔ.

9 Maa ajàṅ mbɛ bi tse swonɔ mɛ, Levi yumbonɔ yĩ mɛ à le si kwɛrɛ itii ṅjoo mà jũ aa, à le ṅki mfa, ntsya aa a nɔm Abraham,

10 Nlonɔ mɛ Levi à le mburɛ a ato'o Abraham wa noò wa mɛ Melkizedek à le mbòò yĩ aà.

11 A le mbaa bɛ mɛ ìfà'a ṅgǎɔmà'a Nwĩ jii mɛ i le nlo a ṅgwɛ'ɛ Levi (ñlonɔ mɛ bè le ṅkwɛrɛ nòṅsɛ ntsya aa a nɔm bo) i le mbòṅ mǎɔsɛ, bɛɛ bonɔ ṅgǎɔmà'a Nwĩ à le mbù mĩfɛ'ɛ bɛ a ṅgwɛ'ɛ Melkizedek, kaa wa'à bɛ a ṅgwɛ'ɛ Aaron fɛ'ɛ aa ɛ?

¹² Nlonj mə Nwĩ à bə kwensə mbuu ɲǎɲmà'a Nwĩ bəə boɲ nòɲsə à ka kii kwensə.

¹³ Nlonj mə ɲù yĩ mə bi swonj ìnnù ma jù nlonj ɲɔaa yĩ aa, à fè'è aa a ɲɔwè'è yĩ mə ɲù à lèè ɲwa'a ghu fè'è ɲka mfa'a adigə nɪkəntə ni mɔ'ɔ ni mà'a Nwĩ.

¹⁴ A laa mə Mmà'àmbi yi'inə à lə mfè'è aa a ɲɔwè'è Judas, la nlonj ɲɔwè'è Judas, kaa Moses à lə ɲwa'á annù tsu swonj nlonj annù ɲǎɲmà'a Nwĩ.

¹⁵ Ma yú a tigə ɲnanjə mfe'è nlaa mə mbə ɲǎɲmà'a Nwĩ, a biɲnə mbə tsó Melkizedek,

¹⁶ yĩ mə à tigə mbə ɲǎɲmà'a Nwĩ, kaa wa'à yòɲə aa bə nòɲsə yĩ mə bi lə si ləə ɲyonə naa ɲɔwè'è yĩ mə ɲù à lə mfè'è ghu aa, bi lə ntigə nyonə bə midà'à mii mə mi tswe nĩ ɲtswénti yĩ mə ka mbə bi wa'à bwesə aà.

¹⁷ Nlonj mə a tswe a múm àɲwà'ànə Nwĩ ɲlonj yi mə,

“O ni ɲǎɲmà'a Nwĩ ɲlwi'i nĩkonjə,

a ɲkǎɲ ɲǎɲmà'a Nwĩ Melkizedek”

¹⁸ Bi lə ntigə mma'atə ndi'i yĩ mbĩi ya nlonj mə kaa i lə ɲwa'à nĩ àdà'à tswé, kaa wa'à nĩ àfà'à ki mbu ntswe aà.

¹⁹ (Nlonj mə kaa nòɲsə kaa à lə si wa'à ghìrə tá àyoo tsu a boɲ mǎɲsə); ma yú a zi nĩ ànnù yĩ mə bi'inə bə, a boɲ ɲtsyàtə yi nòɲsə yi mbĩi wá, bi'inə tsyà ghu nyonjə ni a mbèe Nwĩ.

²⁰ A ɲghèe ghu, kaa Nwĩ à lə ɲwa'à yi nĩ ɲǎɲmà'a Nwĩ ləə aa ti ghə mə à káà. Bi lə si ləə nĩ ɲǎɲmà'a Nwĩ ji mbĩi aa tsi'i tì àkàà,

²¹ la bi lə nìlèə ghulà aa nĩ àkàà,

“Mmà'àmbi à kàà mē

kaa à ka wa'á ntii yi bú ɲkwensə,

‘O ni ɲǎɲmà'a Nwĩ ɲlwi'i nĩkonjə.’ ”

²² Ma yú a ghìrə mə tá Yesu tá à bə ɲù yĩ mə a ghìrə mə tá àkàà Nwĩ yĩ mə a boɲtə ntsya aa, tá à bə yi ànnu nĩɲkonj.

²³ ɲǎɲmà'a Nwĩ ji mbĩi jya i lə ɲgha'atə aa nlonj mə nìwo ni lə ɲghìrə mə tá bo tsee tswe lwi'i nĩɲkonj tsó ɲǎɲmà'a Nwĩ;

²⁴ La annù ajàn mə Kristo à ni ɲǎɲmà'a Nwĩ aa, a lwi'i nĩɲkonj nlonj mə yumbonj à ki nìlwi'i nĩɲkonj aà.

²⁵ Maa ajàn à zì ajàn yĩ mə mbə yu ká ɲyweensə bə bii mə bi tsyà ghu nu nyòɲtə ni a mbèe Nwĩ a ɲɔɔɲ bìnòò bĩtsim, nlonj mə ɲɔɔɲ bìnòò bi tsim à tswe ntsà'atə nĩ Nwĩ a atu bo aà.

²⁶ A lə ɲkù'ùnə mə tá bi'inə tswe nĩ ajànə ɲǎɲmà'a Nwĩ ma ghú, yĩ mə à ləa mǎɲsə, kaa wa'à nĩ àlò'ɔ yĩ tsu tswé, kaa wa'à nĩ ibi yĩ tsu tswé, kaa wa'à bo bì ɲǎɲɲghìrə ìnnù jì bi tswé, bi ɲɛntə yi a ɲdəɲ, aburə.

²⁷ Kaa à sù bú ɲtswe nĩ ɲka mmà'a Nwĩ a ɲjwì tsimə, ɲtsya nĩ mbĩi nìma'a nlonj yĩ ibi, m̀bɔɲ tigə bú mà'à nlonj yì bə, a ajàn yĩ mə ɲǎɲmà'a Nwĩ ji mbĩi i lə si ghìrə aà; à lə ghìrə ma yú ànnù aa ɲgàà yì m̀fùurə a mbo bə bĩtsim, wa noò mə à lə mfa ibiɲnù yi tsi'i tsó àyoo mmà'anwĩ aà.

²⁸ Tsi'i annù nĩɲkonj nòɲsə Moses a ləə bə bii mə bi bɔrə aa tso ɲǎɲmà'a Nwĩ jì wè, la nìghaà nĩ àkàà nya, mə ni lə ntigə nyonə aa bə a ɲjim nòɲsə aa, ni tso'ɔ Mu Nwĩ yĩ mə bi ghìrə mə a bɔɲ mǎɲsə ɲɔaa yì m̀ɔ'ɔ aà.

8

Yesu Ngàṅmà'a Nwī yī'inè yī ḡwè

¹ Annù yīi mē bī'i swon̄ aa, a bē aa mē, bī'inè tswe nī ḡḡṅmà'a Nwī yī ḡwè, yīi mē à tswe a aburə, a abô mà'à, a mbèè àlèṅè nifō Nwī Akò'òntsirə.

² A fà'à tsó ḡḡṅmà'a Nwī wa nī Adigè yī làà man̄sə, tsī'ī n̄tāṅ annù n̄ikon̄ wa, wa yīi mē à le ḡḡhūrə Mmà'àmbi, kaa wa'à bē ḡm̄isōṅ ḡhurè aà.

³ Bī tso'ò ḡḡṅmà'a Nwī n̄tsim̄ aa mē tâ à ka mfa njoo mmà'anwī ḡkii n̄tō nī njoo a n̄kentə nī m̄'ò nī mmà'a Nwī, maa ajāṅ a tigè ḡku'unə mē tâ ḡḡṅmà'a Nwī ḡhulà tâ à ki n̄tswe nī àyoo yīi mē yu ka kii fa.

⁴ Yesu à le mbaa tswe aa fāa n̄syə bon̄ kaa mbə a wa'á ḡḡṅmà'a Nwī bē, n̄lon̄ mē ḡḡṅmà'a Nwī jya i le si fa njoo mmà'a Nwī jya ḡyon̄ə aa N̄ḡsə.

⁵ N̄tāṅ wa mē bo le si fà'à ḡhu aa, i le mbə aa àf̄iginè kè àl̄iləṅə n̄tāṅ mmà'a Nwī wa aburə, n̄lon̄ mē n̄òò yīi mē Moses à le n̄tswe nī ḡḡhūrə n̄tāṅ wa aa, Nwī à le ndi'itə yī n̄swon̄ mē, "Yə mē ò n̄ḡsə ḡḡhūrə ḡyon̄ tsī'ī f̄igè wa mē mē le ndi'ì a mbo wò wa atu n̄t'a aà."

⁶ Là ts̄itsōṅ Yesu a fà'à aa àf̄à'a ḡḡṅmà'a Nwī yīi mē i bon̄ n̄tsyàtè yī mb̄ii wa, n̄lon̄ mē àkàà yīi mē à zi nī yu ḡlon̄ ma yú ànnù aa, a bon̄ n̄tsyà yī mb̄ii yá, tsó mē ḡkà'a yīi mē i tswe nī àkàà ma yu i ki mbōṅ n̄tsya yī mb̄ii yá.

⁷ Akàà yī mb̄ii ya a le mbaa tuu nī àlò'ò tswe bon̄ kaa bi sī yīi mē a ywe'e ji baa bù ḡwarə.

⁸ Là Nwī à le mb̄āṅnè n̄f̄irə bē bi n̄swon̄ mē:

"N̄jwi ji m̄'ò i zī, a swon̄ Mmà'àmbi,
mē mē ka w̄arə akàà yī fii bi'ì b̄i n̄ji'ī n̄dā Israel,
nī n̄ji'ī n̄dā Yuda;

⁹ kaa a ka wa'à bē aa tsó àkàà ya mē mē le ḡwàrè bi'ì b̄itaa bya aa,
wa a n̄jwi mē mē le n̄tswa waa nī àbo,
a n̄tsyasə waa tâ bo f̄e'ε a ala'a Egipto aà;

n̄lon̄ mē kaa bo le ḡwa'à nī mb̄ii ḡh̄eè a n̄lèə àkàà ya mē bī'ì bo le ḡwàrè aà.

Mē tigè m̄me'e waa, a swon̄ Mmà'àmbi.

¹⁰ Aà àkàà yīi mē mē ka w̄arə bi'ì n̄ji'ī n̄dā Israel aa á yuà mē:

Mmà'àmbi a bù n̄swon̄ mē:

N̄jwi mà jya i bē zī,

bon̄ mē ka n̄j b̄in̄ḡsə ba a atu bo,

i kii ḡwà'ànə a mum m̄intii bo

mē ka tigè bē Nwīṅḡḡṅ wàà, tâ bo bē bē bā.

¹¹ Kaa ḡḡ m̄'ò a wa'à bù ḡka ndi'ì nī ḡḡ nī bō wàà yī m̄'ò

kè ḡḡ nī bō a ka ndi'ì nī mumaà yī yī mb̄āṅnè n̄swon̄ə nī mē,

'Yə mē ò zi a Nwī'

n̄lon̄ mē bo bitsim̄ ka yī zi ḡha,

i l̄ḡginè nī b̄i kèḡə i k̄'ò ywe'e nī b̄ii mē bi k̄'ò n̄tsirə aà.

¹² N̄lon̄ mē mē ka tigè ko m̄il̄ḡnè wàà nī ib̄i waa,

kaa wa'á nī ib̄i waa bù ḡka ḡwa'atə."

¹³ Mbə a ka nḡhaa annù ñlon akàà yí fii, bəə boŋ a bə aa mə nòò àkàà yí lwèn ya à lɛɛ n̄tsya, maa ajàn, àyoo yíi mə nòò yí à lɛɛ n̄tsya a kí ñlwen aa, a tigə n̄tswe aa nì mbwê.

9

Nḡhà'àsə Nwí a n̄syə bo aburə

¹ Akàà yi mbíi ya a lɛ n̄tswe ni bìnòŋsə ñlon annù nḡha'asə Nwí ñki n̄tswe ní àdìgè yíi mə mbə bi ká nḡha'asə Nwí ghu fàa n̄syə aà.

² Bi lɛ nḡhùrə ntàn n̄kwasə ní àtsə'ə, bi lɛ si t̄woŋə ní kwàsə yí àbèɛ aa ní Adìgè yí laa. Ma mùu adìgè, ñjoo juà i lɛ n̄tswe ghu, àyoo n̄t'ɛ lām wa, ní àtətə bo bi Abaa Nwí yá.

³ A n̄jīm àtsə'ə ya aa a lɛ t̄swe kwàsə yí mum yíi mə bi lɛ si t̄woŋə ní Adìgè yí làa maŋsə aà,

⁴ ghu aa a lɛ n̄tswe, n̄ikéntə ní m̄o'ɔ ní gold ní ntɔɔ ñjoo jì lumtə, ñkòm akàà ya yíi mə bi lɛ nḡhìrə n̄jīm àbèɛ n̄tsim ní gold aà; ghu mum aa a lɛ n̄tswe sòtə gold yíi mə mana wa à lɛ n̄tswe ghu aa bo àtì Aron ya mə a lɛ ntotə aa, ní ibà'a nḡd'ò jya ji baa mə bi lɛ n̄jwà'anə akàà ya ghu aà.

⁵ Bikerum bya bi baa mə bi lɛ si d̄i'ì ní mə Nwí à t̄swe wa adìgè aa, bi lɛ n̄tswe n̄tsirə akusə ya mə bi t̄woŋə ní adìgè ñko m̄l̄l̄ŋnə Nwí aà. Lá tsitsɔŋ kaa mbə b̄i'ìnə wa'à bù ñka n̄tə ní ñjoo mà jù n̄tə'ɔtə.

⁶ Nòò yíi mə bi lɛ n̄tan̄tə idìgè ma mùu ajàn aa, nḡgāŋmà'a Nwí i lɛ si tigə ñkuu wa mùm adìgè abɛɛ ntàn ya a nḡaa nḡaa, a mfà'a àfà'a n̄tan̄ wá.

⁷ Lá a mum kwàsə wa mə à ywe'e bi baa aa, à lɛ si kuu t̄si'í nḡgāŋmà'a Nwí yí ñwè a nḡaa yí m̄fùurə a atú àlòò, kaa wa'à k̄i ñkuu t̄si'í tì ghə à lògè àləə a ñkuu mmà'a Nwí ghu, ñlon nḡaa yí bo bi yí bə b̄i bi lɛ nḡhìrə ibi a mbu'u aà.

⁸ A n̄jīm ìnnù ma jù, Azwí Nwí a naŋsə ñd̄i'ì ní mə m̄an̄jì ñkuu nḡhèɛ wa mùm n̄tan̄ kaa à lɛ mburə tì n̄a'anə, mə mbə bə kuu nḡhèɛ wa Adìgè yí naŋsə ñlaa, mə mbə n̄tan̄ yí lwèn wa i burə ntəə ghu.

⁹ (Ntàn ma ghù i bə aa àlènsə yíi mə a d̄i'ì ní annù yíi mə a t̄swe tsitsɔŋ aà.) Nyon̄ a ajàn yíi mə bi tan̄tə ma mùu ajàn aa, kaa ñjoo jii mə bə fa mma'a ní Nwí ghu aa, kaa i s̄i bə àjàn yíi mə mbə i ghìrə tá ñt̄i ñú yíi mə à zi a nḡha'asə Nwí ghu aa, tá i naŋsə n̄laa.

¹⁰ Ìnnù ma jù i lɛ n̄tswe nlon aa bə bìnòŋsə ñlon annù miji, bo bi m̄l̄l̄'ù, kə ìnnù a ñka n̄si'ì ñjoo, ma juu ìnnù, bi lɛ bè'èsə bə ghu nywe'e noò yíi mə Nwí à lɛ ñkwensə ìnnù tsim i tigə jì fii aà.

¹¹ Nòò wa mə Kristo à lɛ n̄zì t̄si'í t̄sò nḡgāŋmà'a Nwí yí ñwè, ñlon ìnnù jì siginə jya mə i zì mē aa, à lɛ n̄tsya aa a ní n̄tan̄ yíi mə i lɛ ñkɔ'ɔnə, ñki naŋsə m̄bɔŋə (kaa bi wa'à aa nì m̄bo ghùrə, ma la a bə mə kaa à lɛ wa'à ayoo yíi mə bi naŋsə aa bə)

¹² ñtigə ñkuu a nḡaa yí m̄fùurə wa mùm Adìgè yí làa maŋsə, kaa wa'à aa àləə mbi kə yí b̄ɔɔ bi kau lògè, m̄baŋnə n̄lògè aa àləə nú yi, ma mùu ajàn, n̄tsu'u atu bə ghu n̄ñkorə.

¹³ Mbə a bə mə àləə mbi kə yí kau yíi mə bi lɛ si m̄tə ní a nu bə b̄i mə kaa bi lɛ n̄jwà'a laa, ñk̄i ñkumə ní waa ní àbu mu nàà, a lɛ si ghìrə ní mə tá ìb̄iinu bə i laa,

¹⁴ bəə boŋ àləə nu Kristo yíi mə à lɛ mfa ìb̄iinu yi yíi mə kaa i lɛ n̄jwà'a ní àlò'ò t̄swe, n̄tsya aa a n̄jīm Azwí yi yíi mə a lwi'ì n̄ikon̄ aa, m̄bə a wa'à

naɲsɛ̀ ñsi'i mĩntiĩ mĩ'inè mĩi mi sa'a yi'inè aa bo bi mĩfà'à mĩi mɛ mi zĩ aa bɛ̀ nĩ nĩwo aa, ntigɛ̀ ghĩrɛ̀ mɛ̀ tã bĩ'inè ka mfa'a ni a mbo Nwĩngòɲ yĩi mɛ̀ à tswe ntĩi aa ɛ̀?

15 Ma la bɛ̀ mɛ̀ Kristo à ni nũ yĩi mɛ̀ a zĩ nĩ àkàà yĩ fii ya a titĩi Nwĩ bo bi bɛ̀ bya mɛ̀ à twòɲ mɛ̀, ñka'a mɛ̀ bo ka yĩ tswe nĩ ñtswɛ̀ntĩi yĩi mɛ̀ ì lwĩ'i nĩkoɲ tsò mɛ̀ Kristo à lɛ̀ ñkwo, nĩwò ni ni tigɛ̀ ñtsu'u atũ yaa a nĩ ìbi wa mɛ̀ bo le ñghĩrɛ̀ wa múm àkàà yĩ mbĩi ya aà.

16 Mbɛ̀ bi ka ñghaa annũ ñloɲ ndi'i nĩwò nũ, boɲ bi tswe nĩ m̄foo ndi'i mɛ̀ nũ wa yĩi mɛ̀ à le mfa ndi'i ya aa à kwò.

17 Bi yòɲɛ̀ ndi'i nĩwò nũ aa tsi'ĩ a noò yĩi mɛ̀ à kwò mɛ̀, ñloɲ mɛ̀ kaa mbɛ̀ bi wa'à kà ñyoɲ ndi'i nĩwo a noò yĩi mɛ̀ nũ wa mɛ̀ à dĩ'i aa, à bùrɛ̀ ñtĩi.

18 Aa annũ yĩi mɛ̀ tsi'ĩ àkàà yĩ mbĩi ya bi le si lògɛ̀ aa àlɛ̀ ñwàrɛ̀ ghu, mbɛ̀ɲ tã à tɛ̀.

19 Nòò wa mɛ̀ Moses à le ñkè'ɛ̀nɛ̀ ndi'i jya mɛ̀ ì le ntswe wa múm àɲwà'ànɛ̀ nòɲsɛ̀ ì tsim a mbo bɛ̀ bitsim aa, à le nlogɛ̀ alɛ̀ bɔɔ bi kau, bo yĩ mbi, a bɔ'ɔ ñkĩ, ñki nlogɛ̀ àsisi yĩ bagitɛ̀ yĩi mɛ̀ bi ghĩrɛ̀ ni ñnòɲ mbi aa bo bi hyssop n̄mitɛ̀ alɛ̀ ya a nĩ àɲwà'ànɛ̀ ya bo bi a nu bɛ̀ bitsim,

20 ñswonɛ̀ ni mɛ̀, “Alɛ̀ yũ aa yĩ akàà ya mɛ̀ Nwĩ à le ñwàrɛ̀ bu bo aà.”

21 A le ñki m̄mitɛ̀ alɛ̀ ya fya a nĩ ñtãɲ bo bi a nĩ ñjoo jya mɛ̀ bi le si mii Nwĩ ghu aà.

22 Tsi'ĩ annũ ñĩkoɲ, a ñĩm nòɲsɛ̀, bi lògɛ̀ aa àlɛ̀ nsi'ĩ nĩ ñjoo tsim ghu mɛ̀ tã ì laa, bɛɛ mɛ̀ bi yĩ ñki ntuu alɛ̀ saansɛ̀ aa kaa bi wa'á innũ jĩ bi lĩ'inè.

Nĩwo ni Kristo ni s̄'itɛ̀ ibi

23 Maa ajãɲ a le ntigɛ̀ ñku'unɛ̀ mɛ̀ tã bi si'itɛ̀ a figɛ̀ ñjoo jya jĩi mɛ̀ ì le ntswe a aburɛ̀ aa tã tã ì laa maɲsɛ̀. Lá ñjoo aburɛ̀ jya jumbɔɲ ì bãɲnɛ̀ ñlɔɔ aa àyoo mmà'anwĩ yĩi mɛ̀ a bɔɲ ntsyàtɛ̀.

24 Nloɲ mɛ̀ Kristo kaa le ñwa'à kuu ñghɛ̀ɛ̀ a múm ñtãɲ n̄mà'a Nwĩ yĩi bi naɲsɛ̀ nĩ m̄bo, a bɛ̀ bɛ̀ figɛ̀ ñtãɲ mmà'anwĩ yĩ annũ nĩkoɲ wa aa bɛ̀; à le mbãɲnɛ̀ ñkuu ñghɛɛ̀ aa tsi'ĩ a aburɛ̀ yumbɔɲ, mɛ̀ yu tigɛ̀ tɛ̀ ni a nsi mi'i Nwĩ tsĩtsòɲ ni tsùsɛ̀ átũ yi'inè.

25 Kaa à le ñwa'à k̄i n̄tswe nĩ ñka mfá ìb̄iĩnũ yĩ a mmà'a Nwĩ ghu aa a ñgaa ñgaa tsò mɛ̀ ñgãɲmà'a Nwĩ yĩ ñwɛ̀ wa à le si kuu wa ntãɲ mmà'a Nwĩ, wa Adigɛ̀ yĩ làà maɲsɛ̀, ìlòò lòò, ñkii ñkuu nĩ àlɛ̀ yĩi kaa à le ñwa'á yĩ yu ñgãɲmà'a Nwi wa bɛ̀ aa.

26 A le mbaa bɛ̀ aa ma mùu ajãɲ bɛ̀ boɲ Kristo à le ntswe nĩ ñka nyɛ̀ ñgi'i a ñgaa ñgaa, nloginɛ̀ a noò yĩi mɛ̀ Nwĩ à le naɲsɛ̀ mbi aà. Lá tsò mɛ̀ a bɛ̀ laa aa, à le mfɛ̀'ɛ̀ ñzi aa tsi'ĩ ñgàà yĩ ñfũùrɛ̀, fãa noò ñlwĩ'ĩn̄jĩm mɛ̀ yu mà'à Nwĩ nĩ ìb̄iĩnũ yĩ ì s̄'i ibi bɛ̀.

27 Tsò mɛ̀ bɛ̀ tswe nĩ ñkwò aa tsi'ĩ ñgàà yĩ ñfũùrɛ̀ a ti bɛ̀ a ñjĩm tã bi tso'ɔtɛ̀ misa'à myaa aa,

28 a ñgĩɲ ñgĩɲ Kristo yĩi bi le mfa yĩ aa ñgàà yĩ ñfũùrɛ̀ mɛ̀ tã à be'e ibi bɛ̀ bí ghà'àtɛ̀ aa, à ka tigɛ̀ yĩ bú fɛ̀'ɛ̀ a nĩ ñgaa jĩi ì ywe'e ji baà, kaa wa'à bù ñfɛ̀'ɛ̀ nzi aa nloɲ bɛ̀ annũ ìb̄i, àa yĩ fɛ̀'ɛ̀ aa a nyweensɛ̀ bɛ̀ bii mɛ̀ bi yu'utɛ̀ nii tsi'ĩ nĩ m̄ntiĩ myaa m̄tsim aà.

10

1 Nlonj mə nòņsə a di'i aa bə ililəņ innu jī siginə jya jī mə i tswe nī nzi aa, kaa ŋki'i nanjsə n̄di'i aa innu jya mə i zi aa, kaa mbə ñjoo mmà'anwī jya mə bi t̄ò a atú àlòò átú àlòò ŋkwatə aa, kaa mbə ki'i bē bya mə bi yon̄tə a mbēε Nwī aa ghirə tá bi b̄on̄ mmāņsə.

2 A le mbaa bə maa ajāņ bonj bi leē ŋwa' a kentə a ŋka ntòò aa ε? Mbə a bə mə ŋgāņmà'a Nwī jya bi leē nte'ε nsi' i waa bi laa a ŋгаа yī m̄fùūrə, bonj kaa ànnu yī bi yī tsu a si ŋgi' i a ntī bo bu mfa nlonj ibi.

3 Lā a nī m̄buu mmà'anwī ma ghū, bi bāņņə ŋwa'atə aa innu jī bi nī àlòò nī àlòò.

4 Nlonj mə kaa m̄bē àləə nu mb̄onj bo bi yī mbi a wa'ā ibi bē si'itə ñl̄'osə.

5 A bē ñji' i ànnu yī mə, nòò yī mə Kristo, à le nzi fāa mbi aa à le nswonj mə,

“Njoo jī mə bi mà'a nòò ghu bo bi jī bi fa ni a mbo wò aa, kaa ò si l̄òò, lā, ò nanjsə m̄b̄inu mfa a mbo mə.

6 Kaa ò si doritə nlonj njoo jī mə bi t̄ò m̄ma'a nī gho ghu bo bi jī mə bi t̄ò ñlonj innu jī bi aà.

7 Mə tigə ñswonj mə, ‘Wa mə zī mə a ŋghirə ànnu yī mə o l̄òò aa mbā Nwīņḡon̄’.

A nī ajāņ mə bi ŋwa'anə mbi' i ŋгаа yà a mum n̄bù' u ni àņwà'anə nya aà.”

8 A le mfòò ñswonj mə, “Kaa ò si k̄on̄ə kaa ŋki' i k̄ī ñdoritə ñlonj njoo jī mə bi mà'a nī gho ghu bo bi ñjoo jī mə bi fa a mbo wò, bo bi ñjoo jī bi t̄ò m̄ma'a nòò ghu aa, ni jī bi t̄ò ñlonj innu jī bi.” (Bi fa ma jū ñyon̄ə aa n̄on̄sə.)

9 A le ŋkù'ūsə mə, “Wa mə zī mə a ŋghirə ànnu yī mə o l̄òò aà.” A le mbwəsə annu yī ntsyamb̄ī aa mə yu ləə yī mə a yon̄tə aà.

10 Nlonj ŋk̄on̄ə Nwī ma ya, bi si' i mə yī'inə bi'inə laa, ntsya a n̄j̄m̄ ajāņ yī mə bi le ñl̄ogə ibīnu Yesu Kristo m̄fa mma'a Nwī ghu ŋгаа yī m̄fùūrə aà.

11 Ŋgāņmà'a Nwī ntsim a təə ŋḡon̄ m̄itugə m̄in̄jwi m̄itsim a adigə afà'a yu, ñt̄oò nī ñjoo mma'anwī jī mə kaa mbə ki' i innu jī bi si'itə aa ŋkwatə nī ñgāà.

12 Lā Kristo à le mmà'a Nwīņḡon̄ m̄bi' i innu jī bi nī àyoo mmà'anwī yī fùūrə, ñtswe a nsye a mbēε ñkwεε Nwī nī mà'a

13 ñyu'utə nī mə tá bi ghirə ŋgāņk̄ibāā ji tá i tigə mbə atetə mikorə yi.

14 Nlonj mə à l̄ogə mə ayoo mmà'anwī yī fùūrə ñsi' i bē ghu mə bi laa mb̄onj m̄āņsə n̄iņkon̄ə.

15 Azwī Nwī a kī m̄bə àyəfə a mbo bi'inə a nī innu jī à le nswonj aà. A le mfòò ñswonj mə,

16 “A nī àkàà yī mə ka wàrə bi'ibo aa a yulā mə mbə ñjwi mà jya i tsya, a swonj Mmà'āmbi:

Mə ka niņ b̄in̄on̄sə ba a ntī bo, i k̄ī ŋwà'anə a atu bo.”

17 A bú ŋku'usə mə,

“Kaa mə ka wa'ā innu jī bi jya bo bi innu jī mə bo le mfānsə aa bù ŋwa'atə”

18 Bi laa bæ li'inè ma juù innù bæø boŋ kaa ñji'i ànnù a ŋka ntòo ñjoo mmà'anwì mbi'i innù jì bi kaa ì sì bú mbø.

19 Bilim bá tsó mæ bi'inè naŋsø mbii mæ, bi'inè ka yì kuu wa múm Adigø yì naŋsè laa ñtsya aa a ñjim àlæø Yesu aa

20 à le ŋŋa'a mánji yì ñfii yìi mæ à tswe ntii aa ntsya a ñjim àtsè'è nyàtè ya, la a bæ mæ, ñtsya a ñjim ñjyánu yì.

21 Tsó mæ bi'inè tswe ni ñgãŋmà'a Nwì yì ñkò'ònè yìi mæ a lèntè ndá Nwì aa,

22 tá bi'inè yonŋtø ñkòòntè ní ntii annù ñŋkon, nluu ní àbiintii, ni mântii mii mæ bi leè ñsi'i innù jì bi ghu aa, bo bi mibì mi nu mii mæ bi leè ñsi'i ní ñki yì láà.

23 Tá bi'inè t'e akorè y'i'inè tá à tinsø a ní annù yìi mæ bi'inè bii mæ bi'inè bæ aa, ñloŋ mæ bi'inè zi mæ Nwiŋgòŋ à ka lèø ñkà'á yì.

24 Tá bi'inè zi ajãŋ yìi mæ mbø bi'inè ka ndiintø y'i'inè bi'inè ni bi'inè a ŋka ñkòŋnø bo bi a ŋka ñghirè innù jì siginø.

25 Tá bi'inè tsuu ki boricø a ŋka ñghotø ntswe tsi'i tso mæ bæ bí mo'c ghirè aà. Tá bi'inè baŋnø ŋka ŋku'usø ndiintø ní y'i'inè bi'inè ni bi'inè tsitsòŋ ghuà mæ Njwì Mmà'àmbi ya i kù'u'ù ñzi aà.

26 Nloŋ mæ kaa àyoo ma'anwì yì ðãŋ kaa a sì bú mbø a ñsi'itè ìbi ghu mæ mbø bi'inè zì ànnù yìi mæ a ku'unø a ñghirè aa, mbù ñka ñghæ ní mbii a ñghirè innù jì bí.

27 Ma mùu ajãŋ a tigè mbaŋnø mbø aa bæ mæ tá bi'inè ka mbo'c ní ànnù ntso'otè misa'a ya mæ a ka yì zì aa bo bi mo'c yì swèrè ñswerø wa yìi mæ i ka yì tòo ñgãŋkibàa Mmà'à mbi aà.

28 Nù yìi mæ à le ŋwò nòŋsè Moses aa, biyøfè bi baa kè bi tarø bæ f'e'è tø swon ajãŋ mæ bo yø aa boŋ bi zwitø yì, kaa ŋki'i miiŋnè kó.

29 Nì wa'atø mæ a ka yì tigø bæ aa mæ akø a mbo ñu yìi mæ à tsà'a a Mu Nwì aa ε? Mæ à lögø aløø ya yìi mæ Nwì à le ŋwàrø akàà ghu, ñsi'i ìbì yì ghu mæ tá à laa ní àyoo àðãŋè àðãŋè aa ε? A bègìtè aa Azwì ìbòŋ Nwì yá. Yìi ñgi'i ì ka yì swèrø tsyàtø.

30 Nloŋ mæ bi'inè zi yu wa yìi mæ à swøŋ mæ, "Ñkwì'inè ànnù à ní ànnù yá mè ka kwi'inè." Ñki mbu nswon mæ, "Mmà'àmbi à ka yì tso'otè misa'a mi bê bi."

31 A ní ànnù yì swèrè ñswerø a wø a múm mbo Nwì yìi mæ à tswe ntii aà.

32 Wa'atø nì a noò wa yìi mæ à leè ñtsya aà, noò wa mæ nì le ñkwèrø ñkà'à Kristo aa, ñgi'i yì ntii ì le ñkuu a nu bù, lá nì tswá ntii ghuu ntsya ñgi'i yá.

33 Bì le si bègìtè ní ghuu ñkii ndi ní ñgi'i a nu bù a idigø mitaa, a ni bìnòò bí mo'c a bãŋnè ñghèè bu ñghæ mbii ñgi'i bu bì bè bí mo'c bii mæ bi le si yø mbuu ñgi'i mà wa aà.

34 Nì le mbii a nyè ñgi'i bú bì ñgãŋatsaŋ; noò yìi mæ bi le ñkwèrø ñgòŋ ñjòð juu tsim aa nì le mbeentø ma ya nì ñidorø ñloŋ mæ nì le nzi mæ ñjoo jì wè jii mæ ì tsa ma jya, jii mæ ì lwi'i ñikon aa ì ka yì tswe a mbo bù.

35 Tsó mæ a bæ laa, tá nì tsuu ataŋentii yuu ló mà'atè bè, ñloŋ mæ a tswe nì mitèŋnè mí wè.

³⁶ Nloŋ mə nì ntswe nì tswe nì ntswântiì ghuu tá ki ghìrə annù yìi mə Nwĩ a lòò aa tá kwèrə ayoo yìi mə à kà'a a mbo bù aà.

³⁷ “Nloŋ mə a tigè tsi'ì mú àtiì noò

tâ yu wa yìi mə à tswe nì nzi aa, tâ à zi. Kaa à ka wa'à bù ntiigitè.

³⁸ Lâ nù yìi mə ànnù yi a tsinè aa, à ka tswe ntii a njiìm àbiintiì,

lâ mbè a swuŋtə akòrè yi mbii nì njiìm,
bèə boŋ kaa mə ka wa'à bi'iyu doritè.”

³⁹ Lâ kaa bi'inè si bè bii mə bi'inè swuŋtə akòrè yi'inè mbwè aa bə. Bi'inè baŋnə mbè aa bii mə bi'inè tswe nì àbiintiì a nyweenè.

11

Abiintiì

¹ Abiintiì à nì nàŋsə nzi annù tá à laa nloŋ njoo jii mə bi'inè bə aà, a mbii njoo jii mə kaa bi'inè si yə aà.

² Nloŋ mə a le ŋghìrə abiintiì mə tá Nwiŋgòŋ à beentə bitsyàbimbii bi ŋgu'u.

³ Bi'inè tsya aa a njiìm əbiintiì nzi mə Nwĩ à le nnaŋsə mbi yù aa nì nìghàà nì. Ma la a bə mə njoo jii mə bi'inè yə aa, bi le nnaŋsə aa nì njoo jii mə bi'inè si yə aà.

⁴ A le ŋghìrə abiintiì mə tá Abel à ma'a Nwĩ nì àyoo mà'anwĩ yìi mə a le mbòŋ ntsya yi Kain aà. Nwiŋgòŋ a tigè mbeentə yi mə à nì nù yìi mə ànnù yi a tsinè. Nwiŋgòŋ à le mbə ayefə yi nloŋ mə à le ŋkwèrə jii njoo mà'anwĩ jya aà, ka mə à le ŋkwo aa, à burə ka ki ghàà a njiìm əbiintiì yi.

⁵ A le ŋghìrə abiintiì mə bì ləgə Enoch ŋkə'ə ŋghèe nì ghu mə tá tsuu niwo ló yə. Bi le nloò yi kaa ŋki'ì yə nloŋ mə Nwĩ à le nloğə yi aà. Mbəŋ tá bì ka nloğə yi aa bi le mbeentə mə à nì nù yìi mə à ghìrə Nwĩ a doritè.

⁶ Abiintiì a bə tuu bə boŋ kaa mbə nù tsù a wa'à ghìrè tá Nwĩ à doritè, nloŋ mə nù ntsim yìi mə a yòŋtə ŋkoontə nì a mbèe Nwĩ aa, à tswe nì mbii mə Nwiŋgòŋ à tswe ghu ntii ŋkiì təŋə nì bə bii mə bì naŋsə nloò nii aà.

⁷ A le ŋghìrə abiintiì mə tá Noah à bii ajàŋ yìi mə bi le ŋwà'asè yi nloŋ innù jii mə à le mburə ti yə aa, nloğə noò ŋkə'ə abəŋ yìi à le ŋkuu ghu bo bì ŋkwè'è yì nnyweenè aà. Ma mùu ajàŋ à le ŋghìrè bì nŋh'isa'a a nù mbì a tigè mbə njiìndá bə bii mə ànnù yaa a tsinè ntsyà a njiìm əbiintiì aà.

⁸ A le ŋghìrə abiintiì mə tá Abraham à yu'unə wa noò mə Nwĩ à le ntwoŋə yi mə tá à ghèe ŋkwèrə abwenənsyè yìi mə Nwĩ à le ŋkà'à mə yu ka fa ghu mbo aà; à le mfè'è ŋka ŋghèe ka mə kaa à le ŋki'ì adigə yìi mə yu ghèè ghu aa zì aà.

⁹ A le ŋghìrə abiintiì mə tá à tigə ntswe wa nì àbwènə nsyè ya mə Nwĩ à le ŋkà'à aa tsi'ì tsó ŋgè, nle nì a nì miantàŋ tsó Isaac nì Yakob, bii mə à le ŋki mbə bə bii mə bì le ŋki ŋka'a abwenə nsyè mà yù a mbo bo aà.

¹⁰ Nloŋ mə à le si lòò njò'ò àla'a ya yìi mə ì tswe nì itsənda, nù yìi mə a ghùrə aa, nì nù yìi mə à nàŋsə aa, a bə Nwĩ yumbəŋ.

¹¹ A le ŋghìrə ajàŋ yìi mə Abraham à le ntswe nì əbiintiì mə Sarah à le tswe nì mu ka mə à le mbə àfirè, le boŋ ilòò jì ì kì mə ntsya aà. A le mbii aa nloŋ mə à le nzi mə nù yìi mə à le ŋkà'à aa, a lèə ŋkà'à yì aà.

12 A tigè mbè ajànj yii mæ a ni nù yí mfùurè yii à ti bæ aa a tigè aa a ñkwo aa, bi le njwe ñgwè'è ghu i gha'a mbè tsi'í tsò mánjòn mii mæ mi tswe a aburè kè tsi'í tsò àwanj yii mæ a tswe a aghəñə ñki miyaa a ajànj mæ kaa mbè bi wa'à sənjə aà.

13 Bè ma bú bitsim bi le ñkwokə a múm àbiintii. Bo le ñkwokə a múm àbiintii ti kwerə àyoo yii mæ bi le ñkà'à a mbo bo aa, lá mbəñnə nyə njoo mà jya i tswe a sà'a agha'à, lá mbii mæ bo t'e'è mbə aa bigii, mbə batoo faa atu nsyè.

14 Nlonj mæ bè bii mæ bi ghàà ma mùu ajànj aa, bo ghìrə a laa mæ bo lòo aa ala'a yii mæ à nî àyaa aà.

15 Bo le baa ki lèə atú yaa ki wa'atə aa àbwènə nsyè ya mæ bo le mmà'atə aa boñj bo le nlòo abwarə mbù mbii fu.

16 Lá bo le mbəñnè nte'è atú yaa bə nî àla'a yii mæ a boñj ntsyatə ma yá, mbè ala'a yii a tswe a aburè aà. A bə ànnù yii mæ kaa Nwíngòn à si atu ñrè mæ mbè bi twonjə yí mæ à ni Nwí wàà nlonj mæ à nənşə njò'ò àla'a yí nşiginè nłəə a mbo bo.

17 A le ñghìrə àbiintii mæ tá Abraham à logə mú yí Isaac mæ yu tòo mmà'à Nwí ghu, wá noò mæ Nwí à le ñkwà'ànə yí aà. Nwí à le nlèə ñkà'à bo Abraham lá a kí mbu mbii a ntòo njonj mú yí yí mò'otə a mmà'a Nwí ghu.

18 Nwí à le nswonj ghu mbo mæ, “Mè ka tsyà aa a nşim Isaac i fa ñgwè'è yú mæ mè kà'à aa a mbo wò.”

19 Abraham à le mbii mæ Nwíngòn mbə a yweensè bè ni nìwó ka mæ bi kwó kwó aà. Lá a ni mánjī yí mò'ò mbè bi swonj mæ à le ñki mbu ñkwerə yí fu a ntsū nìwó.

20 A le ghìrə àbiintii mæ tá Isaac à ninj mbəonə a nu Yakob bo Esau nlonj innù jii mæ i le mburə ti zì aà.

21 A le ghìrə àbiintii mæ tá Yakob à ninj mbəonə a nu bəo bi Joseph wa noò mæ à le si kwo aa, ntigə ntuñnə ntswa atú yí mmii Nwí.

22 A le ghìrə àbiintii mæ tá Joseph à ghaa ànnù ajànj mæ baIsrael ka yí f'è'è a ala'a Egipto a noò yii mæ à le si kwo aa, ñki mfa ndi'i ajànj yii mæ bi ka yí twinjə yí aà.

23 A le ñghìrə àbiintii mæ tá ta bi Moses bo Ndè yí tá bi l'ò'sə yí ni bisànj bi tarə a noò yii mæ bi le njwe yí aà. Bo le nyə mæ, a ñkirə, mu wa à le mbə mbəñj mú, kaa ñki'yí nòñsə m'fò wa bù mbə'ò.

24 A le ñghìrə àbiintii mæ tá Moses à tuu yí mæ tá bi tsuu yí ni mú Mfò Pharoah yí mánjyè ki twonjə a noò yii mæ à le ñkwe aà.

25 A le mbəñnè ntsò'ò mæ yu ka kii bii ñgi'yí yii mæ bi le si dè a nu bè bi Nwí aà, ntsyatə a nyu'u'ù ibəñj yii mæ ibi zì ni ghu, i bə ibəñj yii i tsyá tsyá aà.

26 A le mbeentə mæ a boñtə a nyə ñgi'yí bo bi àðirə atu nlonj Ayo'ò Nwí à nî àfù'ù yii a tsyatə njoo àñndùu a ala'a Egipto nlonj mæ à le nte'è mi'í mi a ni mètəñnè mii mæ mi ka yí zì aà.

27 A le ñghìrə àbiintii mæ Moses à ma'atə ala'a Egipto kaa ñki'yí alwintəñj Mfò wa bə'ò; nlonj mæ à le ntswe nî àtəñntii ñghèè nî mbii tsi'í tsò nù yii à le si yə nî Nwíngònj yii mæ kaa bi si yə aà.

²⁸ A le n̄ghirè abiiintii mē tā à lōginè annū Passa, n̄swoŋ mē tā bì tswerisè aləə ya a n̄i m̄intsū mi nda mē tā Angel n̄wo wa tā à tsuu bitsyà bi mb̄ii bi b̄oo bi balsrael bi mb̄ān̄nè lō zwitè.

²⁹ A le n̄ghirè abiiintii mē tā balsrael tā bì too N̄k̄i miyaa yī bagitè wa tsi'ī tsō bi too aa n̄i n̄syè yī n̄yoorə. Nòo yīi mē baEgipto le nywiŋtə mē bi kii too aa, n̄k̄i wa i sigə n̄koŋsə waa.

³⁰ A le n̄ghirè abiiintii mē tā iwūgə ala'a Jericho jya tā i wokə a noò yīi mē balsrael le mben n̄karisè ala'a ya n̄jwi ji s̄ambaā.

³¹ A le n̄ghirè abiiintii mē tā bì tsuu akwàrə Rahab bo bì bē b̄ii mē bi le ntii atu a mbo Nwī aa zwitè, nlonj mē à le n̄kwerə bitswèrè bi balsrael n̄i n̄b̄oan̄ə aā.

³² Mā bu n̄ghèè n̄i n̄b̄ii n̄ka nsəŋtə aa ε? Kaa Nòo à s̄i tswé a mbo mē a n̄ghāā annū nlonj Gideon, Barak, Samson, Jephah, David, Samuel, bo bì n̄gāŋntoo Nwī.

³³ Nlonj abiiintii bo le mmà'a ntsò bo bì itoo itoo ntsya waa. Bo le n̄ghirè annū yīi mē a tsinə aa, n̄k̄i n̄kwerə annū yīi mē Nwī à kà'a aā. Bo le n̄kutè m̄intsū mi naāŋgywè,

³⁴ n̄bwetə m̄imə'ə m̄i t̄i, n̄k̄i n̄khə kaa bi wa'à waa ni munwī ntsò zwitè. Bo le mbə iborəkə n̄jod lā n̄tigə mbəŋ mbə bit̄i bi b̄ə n̄tigə mbə tsi'ī n̄gāŋmà'ā ntsò j̄i t̄i, n̄gha'a ntsū ntsō itod.

³⁵ Ntsya a n̄j̄imə abiiintii bi le nyweensə bilim bi bāŋgyè b̄ii mē bi le n̄kwokə aa mfa a mbo bo. B̄i mə'ə bi le si yə n̄gi'ī bi ghə bi m̄à'atə waa bo tuu tā i kwo a m̄um n̄gi'ī i yī tigə b̄u yweenə i tswè n̄i n̄tswènt̄i yīi mē i b̄ōŋ ntsyātə aā.

³⁶ Bi le si wyè n̄i b̄i mə'ə, n̄ghoɔ ni b̄i mə'ə, n̄koo bi mə'ə n̄i àtsan, n̄lògè n̄ghèè ni bu a ndātsanə.

³⁷ Bi le ntumntə b̄i mə'ə n̄i n̄gò'ò, n̄kwyè bi mə'ə it̄i baa, n̄zwitè bi mə'ə n̄i munwī ntsò. B̄i mə'ə bi karə n̄jwə'ε n̄i n̄gūu mbinj̄ərə bo bì j̄i mb̄ind̄onj̄ə. Mbə n̄gāŋāmfumə, bi tso'ò n̄i àkòrə yaa, n̄di n̄i n̄gi'ī a nu bo.

³⁸ Kaa m̄bi yū i le n̄wa'ā a mbo bo ku'ùnə. Bo tigè n̄ghaa ntsin̄ə n̄karə ni a nta'a miwèè mi wèè tsi'ī tsō bē b̄ii bi n̄khə ntsò. Nle ni a itu m̄inta'a bo b̄i a m̄um ib̄u'u n̄goo bo bì m̄imbore a n̄syé.

³⁹ Ma buu bē bi le mbeentə waa mē bi le nluu n̄i ab̄iint̄i, la kaa bo le n̄wa'ā innū j̄i mē Nwī à le n̄kà'ā a mbo bo aa kwerè

⁴⁰ nlonj mē Nwī à le n̄tanj̄ə atanj̄ə yīi mē a bu mb̄ōŋ ntsya ma ya aa a mbo bi'inè, mē bo ka yī kii kə'ə luu tsi'ī b̄i'inè n̄b̄o bitsimè.

12

Nw̄iŋḡōŋ Taà yī'inè

¹ Tsi'ī tsō mē b̄i'inè tswè ni n̄nòò b̄iyəfə bi karisè yī'inè aa, ā b̄i'inè ma'atə n̄gōŋ innū tsim j̄ii mē mbə i k̄inj̄ə m̄ānj̄i a mbo b̄i'inè aa, bo bì n̄gōŋ innū j̄i bi it̄s̄im j̄ii mē i l̄iginè n̄tir̄nə ni a nu b̄i'inè aa, n̄gaansə mit̄i m̄i'inè, n̄tanj̄ nt̄ii, n̄ka n̄khə n̄ikhè n̄ii mē ni tswè a mb̄ii b̄i'inè aā.

² Tā b̄i'inè t̄e'ε m̄i'ī m̄i'inè a nu Yesu yīi mē ab̄iint̄i yī'inè a le n̄lòginè ghū nu n̄k̄i n̄lwi'isə ghū nu aā. A le mb̄ii n̄gi'ī n̄kwo a ati b̄āŋnè b̄āŋnè kaa n̄k̄i'ī n̄i àd̄irə atu yīi mē àti b̄āŋnè b̄āŋnè a le si z̄i ni yu aa bo'ò. Nlonj mē à le nzi nidorə n̄i wè n̄ii mē ni le si yu'utə n̄ii aā. Ts̄its̄onj̄ à tigè ntswe a mb̄èè n̄kwèè Nwī yīi mē à n̄āŋnə a aburə aa n̄i m̄à'ā.

³ Naŋsə ɲwa'atè nǐ mbuu ɲgi'i yǐi mə à lɛ nyə aa, nǐ mbuu kǐbàà yǐi mə ɲgǎɲghirè innù jǐ bi i lɛ si bàà nii ghu aa, maa ajàɲ, tá nǐ tsuu ló kaa, i swùɲtə akòrè yuu i bìi nǐ ɲjìm bə.

⁴ A ajàɲ mə bu bì innù jǐ bi i to aa, kaa nǐ burə tì to ɲghèè ɲywe'e a adigə yǐi mə mbə nǐ saansə àlèè yuu ghu.

⁵ Nǐ lǐ'ìnè mə a adì'itè ya yǐi mə Nwǐɲɔɲ a fa ni a mbo bù tsó bɔɔ bi nswonə nǐ mə,

“Mú ghà tsuu kǐ tsa'a ajàɲ mə Mmà'àmbi a mǐrìsè nǐ gho aa bə.

Tsuu ló kǐ swùɲtə akòrè yo i bìi nǐ ɲjìm mə mbə a ka ntsisə nǐ ghó.

⁶ Nlɔɲ mə Nwǐɲɔɲ a tsisə aa bə bìi mə à kòɲè aa,

ɲkǐi nnàɲə nǐ ɲgi'i aa a nu bə bìi mə à lɔgə mə à nǐ bɔɔ bi aà.”

⁷ Nǐ tswa ntii ghuu a nǐ àjàɲ yǐi mə Nwǐ a mǐrìsè ghuu aà, a lèntè nǐ ghuu aa tsi'ǐ tsó bɔɔ bi. ɲgi'i yǐi mə ni yə aa i dǐ'i aa mə Nwǐɲɔɲ a mǐrìsè ghuu aa tsi'ǐ tsó bɔɔ bi. Kè mu yǐ tsù à tswə ghu yǐi mə taà yǐ à si mǐrìsè aa ɛ?

⁸ Mbə bi tsuu ghuu kǐ mǐrìsè tsi'ǐ tsó àjàɲ mə bi kǐi mmǐrìsə bɔɔ bǐ mo'c aa, bəə bɔɲ kaa nǐ sǐ bɔɔ bi naŋsə mbə; bɔɲ nǐ bə aa bɔɔ bi tǐ tà.

⁹ Mbə bità bìi mə bi jwe yǐ'ìnè fàa mbi aa, mbə bi ka mmǐrìsə yǐ'ìnè, bǐ'ìnè kǐi mbɔ'ɔtə nǐ waa, bəə bɔɲ kaa mbə bǐ'ìnè wa'á ibii nú yǐ'ìnè sigisè a mbo Taà yǐ'ìnè a múm Azwǐ tǐ i tswə ntii aa ɛ?

¹⁰ Bità bí fàa nsye bi mǐrìsè yǐ'ìnè a nǐ mú àtɪi noò aa nǐ ɲkòɲə yàà, lá Nwǐɲɔɲ a mǐrìsè nǐ yǐ'ìnè ɲghirè aa ibɔɲ a nu bǐ'ìnè, mə tá bǐ'ìnè kǐ nlaa maŋsə tsi'ǐ tsó yu.

¹¹ A nǐ ɲgɔɲ innù tsìm jǐi mə Nwǐ a tsisə nǐ yǐ'ìnè aa, bǐ'ìnè lɔgè maa noò tsi'ǐ tsó ànnù yǐ bi ɲka nɲəɲə, kaa wa'à bàɲnè ɲka ndoritə, lá a tǐ bə a ɲjìm bə bìi mə bi mǐrìsə waa aa, bi koonè mǐntà mii mə mi zǐ nǐ mbɔɔnè ɲghirè bo ghirè nǐ innù jǐi i tsinə aà.

Idì'itè bo bì ɲwà'àsè

¹² Ka ɲɛntə nǐ mbó muu mii mə mi kàà mə aa a ndəɲə, ɲkǐ ntìnsə nǐ ni mìkù'ùtə muu mii mə mi tsiginə aà.

¹³ Nǐ ghirè tá mǎnǐ yǐi mə nǐ təə ghu aa tá à tsìnè, tá idìgè jǐi mə i kwokə a mǐka'a bù aa tá i tsuu ló fààkə, tá i baɲnə ntii tǐi.

¹⁴ Nǐ ywe'etə a ɲka ntswe nǐ mbɔɔnə bu bì bə bitsimè; ɲkǐi ntəə nǐ àkòrè nizǐ yuu tá à laa maŋsə nɔɲ mə ɲù yǐi mə àkòrè nizǐ yǐ a sǐ laa maŋsə aa kaa à ka yǐ wa'á Mmà'àmbi yə.

¹⁵ Nǐ ka ntsyesə ghuu, nyə mə tá ɲù tsù à tsuu ló tswə tǐ kwɛrè ibɔɲ Nwǐ wá. Tá ɲù nǐ bù à tsuu ló bə tsi'ǐ tsó àtǐ nǐlwi tsegə yǐi mə a fa ɲgi'i, ɲghirè i bəɲ ntigə nli'i yǐi mbə lǐ'i bə bí ghà'atè aà.

¹⁶ Tá ɲù nǐ bù ghùù yǐ mò'c tá tsuu ló bə ɲù àtsùurè kə tsó ɲù yǐi mə à si Nwǐ bɔ'c aa tsi'ǐ tsó Esau yǐi mə à lɛ fée abwarə yǐ tsó ɲdǐi mu, ɲkwɛrə mijǐ mǐ ɲgaa mò'c ghu aà.

¹⁷ Nǐ zǐ mə à lɛ mbə a ɲjìm aa a bú ɲka nɔɔ mə yu tswə nǐ mbɔɔnə taà yǐ, lá bí lɛ mfurə yǐ nɔɲ mə kaa mǎnǐ yǐi mə mbə a kwensə ànnù yǐi mə à lɛ ɲghirè aa kaa à lɛ ɲkǐ'i bə ka mə à lɛ si yə'è ni mìlàà a mǐ'i yu aà.

¹⁸ Kaa nǐ sǐ zǐ aa tsi'ǐ tsó baIsrael lɛ nzǐ, a mbèc ɲta'a yǐi mə mbə bi wa'á mòɔntə, i khǐ nǐ mò'c; a múm mǐfii idìgè, bo bì idìgè buurə bùurè, nǐ àfisè yǐ tǐi,

¹⁹ bo bi ñji ñtàn, nî ñji ñu. Nòò yîi mæ bè bya le nyu'u ñji ya aa, bo le mbo'c ntigè mbu'u nî mbo nswonj ni mæ kaa bo si bù ñkøn a nyu'u tâ bi swonj ntoo yî mò'c a mbo bo.

²⁰ Nlonj mæ ñdi'i jii mæ bi le mfa a mbo bo i swonjè ni mæ, "Mbæ a t'e'ε mbe tsi'i nàà mæ i mòntè nta'a wa aa, bi tumntè ñzwitè!" i le ntii si'i.

²¹ Ìdigè i le nswèrè si'i si'i, Moses a tigè ñswonj mæ, "Mæ tsiginè ni ñbò'ò."

²² Là nî banjè nzi aa a Nta'a Sion, bo bi a njò'ò àla'a Nwĩngònj yîi mæ à tswè ntii aa, Yerusalem yîi mæ à tswè a aburè aa, ni biangel a ñkam nî ñkàmè bii bi ghotè ntswe nluu ni ñdorè aa.

²³ Nî zi aa a nî ñghòtè yîi mæ à ni yî bɔɔ bi Nwĩ bi ntsyambii bii mæ bi ñwa'anè mikùm myaa a aburè aa. Nî zi aa a mbo Nwĩngònj yîi mæ a sa'a ñu ñtsim aa, bo bi a mbò izwĩ bè bii mæ bi ghìrè innu jii i tsinè, mbæ bè bii bi kwi ñkò'c nluu aa.

²⁴ Nî zì aa a mbo Yesu yîi mæ à zi nî àkàà yî fii ya aa, a nî àlèè yîi mæ bi mitè a ghaà ñzi nî ibònj yîi i tsyatè yî alèè Abel aa.

²⁵ Tâ nî ka ntsyèsè ghuu ñtsuu ló tuu ñji ñu wa mæ a ghaà aa bè. Bè bii mæ bi le ntuu ñji ñu wa mæ à le si ghaà ñwa'asè nî waa fàa nsyè aa kaa bi le ñkì'i àjàn yîi mæ mbæ bi khè zì. Mbæ bi'inè yî ñtigè ñkhè aa mæ akè mæ mbæ bi'inè tuu ñji ñu wa yîi mæ a ghaà ñlo a aburè aa è?

²⁶ Njì Nwĩ ya, i le ntsigè nsyè ñtsim maa noò. La tsítsònj à kà'à mæ mæ, "Mè ka kù'ùsè bù tsigè mbì, kaa wa'a tsi'i nsyè yuyu tsigè, mè ka kii tsigè aburè ghu bò'ò."

²⁷ Nighàà nya mæ à swonj mæ, "Mè ka kù'ùsè bù tsigè aa," ni nanjè ñdi'i ni mæ ñjoo jii mæ bi le nnanjè aa, bi ka tsigè lò'òsè tâ jii mæ mbæ bi wa'a bù ntsigè aa tâ i tigè ntswe.

²⁸ Tâ bi'inè ka mfa mbi'ikè a mbo Nwĩ ñlonj mæ ànnu nifò ya yîi mæ bi'inè kwèrè aa, kaa mbæ bi wa'a bù ñtsigètè. Tâ bi'inè ka mfa mbi'ikè ñkii ñgha'asè Nwĩ ni mánjì yîi mæ à bɔn ghu mbo aa, ñghu'usè nii ñkii mbo'c,

²⁹ ñlonj mæ Nwĩngònj yì'inè à laa mbæ mò'c yîi mæ i tòò njoo aa.

13

¹ Nî ghìrè tâ àkònjè yuu tsò bɔɔ bi ma tâ à ka ñghèè nî mbii.

² Nî kii ñka ñwa'atè a ñkwèrè bìgì a mila'a bù, ñlonj mæ bè bi mò'c bi leè ñkwèrè baangèl a mila'a bo ti zì.

³ Nî ka ñwa'atè bè bii mæ bi tswè a atsanj aa, tsò a tswè bù bo ghu; ñkii ñwa'atè nî bè bii mæ bi ñji'ì a nu bo aa ñlonj mæ mbæ a kí mbè bu.

⁴ Tâ bè bi tsim tswa annu ñiyò'c nî àghu'usè, ñtsuu nî ñsìj a kuu ñiyò'c kii zì; ñlonj mæ Nwĩ à ka yì ñij isa'a a nu ñgànjatsùurè bo bi ñgànjajirè.

⁵ Nî tsuu annu ñkabè i lògè t'e'ε a mbii, nî ka mbii ni mæ njoo jii mæ nî tswè ni ju aa i ku'unè a mbo bù; ñlonj mæ Nwĩ à laa nswonj mæ, "Kaa mbæ mè wa' à ghuu mè'è kaa ñwa' à ghuu kí ñlèè tâ nî tswè tsi'ì tì àyòò"

⁶ Mbæ yîi mæ a bè maa àjàn aa, mbæ bi'inè tigè nswonj nî àtànjentii mæ, "Mmà'àmbi à nî ñgànkwetè ghà, kaa mè ka wa' à kà mbo'c; mbæ ñu misònj a ghìrè àkè a nu mè aa è?"

7 Nî ka ηwa'atê bîtsyàsê buu, bya bîi mē bi lē nswon̄ nighàà ni Nwî a mbo bù a mbîi mbîi aà; nî wa'atê a ajàn̄ mē ntswēntîi yàà i lē mbē aa, ηka ηηe'esē nî àbîintîi yaa.

8 Kaa Yesu Kristo à si kwensē, àa tsi'î ηgîη ηgîn a ajàn̄ mē à kî bē a yoo aa mē à bē sii, i lō kîi bē a yoo, i lwi'î nîηkon̄gē.

9 Nî tsee mà'atê tâ bē ka mbwe'esē ghu nî innū mbuu mbuu jî fii jîi mē i sî ku'unê aà. A baηnē ηku'unē aa mē tâ mîntîi muu ka ηkwerē mîttî a nî ìbòη Nwî kaa ηki'î bē a ni mîji bē. Nlon̄ mē ajàn̄gē mē bē yòηē bîndòηsē nlon̄ mîji aa kaa a burē tî waa nî ànnū tsu kwetē bē.

10 Bî'inê tswe nî m̄buu nîkentē ni m̄'oo ni mà'a Nwî yî m̄'oo; ηgāηmà'a Nwî jîi mē i fà'à wa mûm n̄tàn̄ yî lwèn wa yîi nî tswe ghu aa kaa i sî nî àdà'à tswē a n̄jî àyoo yîi mē bi tōo ghu aà.

11 N̄gāηmà'a Nwî yî ηwē wa a kuu aa tsi'î nî àlāē naà ya mē bi wa mma'a nî Nwî ghu nlon̄ ìbî bē aa wa adigē yî Nāηsē Nlaa, n̄baηnē mbè'ē nî mbà ya mfè'ē wa baligē n̄tōo ni a abeē.

12 A kî mbē ηgîη ηgîη a ajàn̄ yîi mē bi lē nlōgē Yesu m̄fē'ē ni ghu a mum baligē a yē ηgî'î bi zwitē yî mē tâ à ghîrē bē bi laa maηsē ntsya a n̄jîm àlōē yî.

13 Maa ajàn̄ a ku'unē mē tâ bî'inē fē'ē a mûm baligē ηghēē ntsi'î yî tâ kîi kwerē mbègîtē ya yîi mē bi lē mbègîtē yî ghu aà.

14 Nlon̄ mē kaa bî'inē sî nî n̄jō'ō àla'a yîi mē a lwi'î nîηkon̄ aa faà tswē, m̄baηnē nlōō aa ya mē a ka yî zî aà.

15 A ku'unē mē tâ bî'inē tigē ntsya aa a nu Kristo, mfa nî àyoo mmà'a Nwî yîi mē à ni agha'asē aa, a ηgòη bîndō bîtsîm, a mbo Nwî, mbē agha'asē yîi mē a fē'ē a ghoη ntsū bē bîi mē bi swon̄ nî ànnū ìkûm yî aà.

16 Nî tsuu lî'inē a ηka ηghîrē ìbòη bo bî a ηka nyàtē n̄joo jîi mē nî tswe ni ju aa, nlon̄ mē n̄joo mmà'anwî ma jû i bōηē nî Nwî.

17 Nî ka nyu'unē bîtsyàsē buu ηki ηka nyon̄gē nî innū jîi mē bo swon̄ aà; nlon̄ mē bi bē ni ànnū ntîi yuu, ηki ntswe nî ajàn̄ yîi mē bi ka yî fa akwî'î a nsi mi'î Nwî nlon̄ ηgaa yùu aà. A bē n̄jî'î ànnū yîi mē a ku'unē mē boη ni ghîrē bo fa'à nî àfà'â yaa ni n̄dore, nlon̄ mē bo bē kî fà'à bē nî àjēηnē boη kaa a ka wa'à ghuu kwetē.

18 Nî ka ntsa'atē nî Nwî ηwa'atē nî yî'î, nlon̄ mē bî'î zi mē ntîi yî'î i laa a nî ànnū yîi mē bî'î fà'a aà. Bî'î lōō mē bî'î kî ghîrē innū tsîm jîi mē i tsinē bē bo'otē aà.

19 Mē bu'u mbo a mbo bù tsi'î n̄ttî mē nî bē kî naηsē tsà'atē Nwî boη à ka ghîrē mē waηsē mbù m̄bîi fu a mbo bù.

20 Tâ Nwîηgòη m̄bōonē yîi mē à lē ηghîrē Mmà'àmbî yî'inē Yeso a bú m̄bîinē a n̄iwo aa, yu wa mē à ni ηgāηmbēmbî yî ηwē aa, nî àlōē yî yîi mē bi lē ηwàrē àkàà yîi mē a lwi'î nîηkon̄ ghu aa,

21 tâ à fa n̄joo jî sigînē tsîm jîi mē ni lōō aa, ta tâ nî ka ηghîrē innū jîi mē Nwî a lōō aà. Tâ à ghēē nî mbîi n̄tigē fà'à nî innū jîi mē a kōηē aa a nu bù n̄tsya aa a n̄jîm Yesu Kristo, yîi mē n̄gha'a n̄tsîm ka tigē zî ghu mbo i lwi'î nîηkon̄gē aà. Amen.

22 Mē bu'u nî mbo a mbo bù mbá bilîm bá, mē tâ nî kwerē nighàà ni adî'itē nū sigînē, ka mē mē ηwà'ànē ni ghu'utē aà.

23 Mē lōō mē tâ nî zi mē bi fî'isē mē mumaà yî'inē Timoti a ndâtsan̄. Mē yu'utē aà yî, à bē waηsē zî boη bî'iyu ka tigē zî bîtsîm a mbēē bù.

²⁴ Nì tsa'atə bitsyàsè buu bitsim bo bì bè bi Nwí bitsimè. Bilim bi'inè bii mə bi tswe a Itali aa bi toò àtsà'atè a mbo bù bitsimè.

²⁵ Tá ìbòŋ Nwí tá ì tswe a mbo bù bi tsimè. Amen.

Aḡwà'anə JEMS

NJI'INNŪ AḡWÀ'ANƏ YŪ

A aḡwà'anə yŷ aa a le ḡwà'anə Jems muma bi Yesu a mbo biKrisèn bi mē bi le njà'à waa bi tswé a itoo itoo aà. Jems à le ḡki mbə ntsyàsə a ḡghotə a Yerusalem.

Jems à ḡwà'anə ndi'itə nŷ bə bi Nwŷ ni innū ḡi ḡhà'àtə, lá má ànnū yŷi mē à ḡhàa ḡhu aa à nŷ àbiintii. Nswonə ni mē bi yə abiintii ḡŷ aa a ni ifà'à yŷi bo bi miḡhŷrinə mi innū mi. Kaa àbiintii yŷi mē ḡŷ a swonə tsi'ŷi nŷ ntsu aa kaa à si àbiintii yŷi mē a yweensə ḡŷ aa bē. Tā bə bi mē bi bii Nwŷ aa tā bi kŷ ḡghirə nŷ ànnu yŷi mē niḡhàà ni Nwŷ ni swonə aà, kaa wa'a kà ḡyu'u tsi'ŷi yŷu'ù, kaa wa'à ni nu ka mfa'a (1.22-25). Jems a bú ḡghaa ànnū ḡlon mŷsyè (1.5-8), ḡŷ yŷi mē a bon mŷsyè aa tā à betə a mbo Nwŷ nŷ abiintii. Ndi'itə nŷ bə bi Nwŷ mē tā bo ka nzi ntswà àlèə yaa (3.1-12), ntsuu mil'ə mi bilim byaa ki to'otə, (4.11-12) ntsuu kŷi ki kàà, tā ḡḡə ḡŷ tā à bə ḡḡə (5.12). Tā bə bi mē bi bii Nwŷ aa tā bo ka ntswa nŷ nti waa ḡkŷi ntsa'atə nŷ Nwŷ a noə ḡḡi. Bə bo ti ḡhə, bo kà mbii nŷ ifānsənnū jyaa bo ni bo, ḡka ntsa'atə nŷ Nwŷ (5.13-18) ḡlon mē Nwŷ a yu'u atsà'àtə Nwŷ ḡŷ yŷi mē à tswə nŷ àbiintii aà.

Jems à nanşə ḡwà'anə aa innū ḡii mē mbə i kwetə bə bi Nwŷ a mŷm ntswəntii yàà, ḡkwetə nŷ waa mē bi ka ḡkhə Satan, bo bi ànnū ḡkəḡ njoo mbi jŷ, mbəḡnə ḡka nyonḡə a mbə Nwŷ tā bə bisubika'à bi tsə Abraham (4.1-8).

Bi yatə aḡwà'anə yŷi aa laà:

1. Nji'innū aḡwà'anə yuà 1.1
2. Abiintii ni mŷsyè 1.2-8
3. Ànnū ḡḡàḡfəfə mē bo bi ḡḡāḡkabə 1.9-11
4. Ànnū nywe'etə ḡŷ bo bi àkwà'anə 1.12-18
5. ḡka nyu'u niḡhàà ni Nwŷ ḡkŷi ḡghirə 1.19-27
6. Awà'àsə ḡlon ànnū a ḡka nts'ə nàndənə a titi bə 2.1-13
7. Abiintii bo àfà'à 2.14-26
8. Krisèn bo àlèə yŷi 3.1-18
9. Krisèn bo bi njoo mbi 4.1—5.6
10. Iḡi'itə ḡi mo'ə 5.7-20

¹ A ni mē Jems, ḡḡàḡfəfə'a Nwŷ ni yŷi Mmà'àmbŷi Yesu Kristo, mē tsà'àtə ḡḡwè'è baIsrael niḡhŷm ntsəbaà yŷi mē i ja'anə ntswetə a idigə tsim faa mbi aà.

Abiintii ni mŷsyè

² Bilim bā, ni ka nanşə ndoritə a noə yŷi mē mbuu ikwà'anə tsim i tsi'ŷi ḡhuu aà;

³ ḡlon mē ni bə tswa nti ḡhu i tsi'ŷi àkwà'anə yŷi mē a ywe'etə nŷ àbiintii yuu aa, bon ni ka tigə tswə nŷ àtəḡntii.

⁴ Ni yə mē àtəḡntii yuu a ḡḡə nŷ mbŷi a mŷm ḡḡi'ŷi tā ni tsuu lə kaa, tā ni kwe ḡko'ə ntəə ḡku'unə, kaa wa'à ni àlè'ə tswé.

5 Lâ mbə nù nìbù a ti bonj mitsyè, a ku'unè mə tá à tsa'atə Nwí nìlɔɔ ghu mbó, bonj à ka fa ghu mbó, nìlɔɔ mə Nwí a fa njoo a mbo bə bitsim ní àbòŋəntii, kaa wa'á liŋə bə.

6 Lâ bæ a ti tsà'atə Nwí a nìŋ nti yí ghu nú, n̄tsee ki jìŋkə bə. Nù n̄tsim yí mə a jìŋkə aa, à bə aa tsó akàŋə ŋkì miyaa yí mə fífərə a tii ŋghɛ mbù mbii ní yu aà.

7-8 Ajàŋə n̄j ma ya mə a lɔɔ ní m̄ntii mi mbaa, n̄jìŋkə ní jìŋkə ní ìnnù jì tsim aa, tá à tsuu ló wa'atə mə mbə yu kwərə àyoo tsu a mbo mmà'àmbi Nwí.

Ŋgàŋəfuma bo bi ŋgàŋkabə

9 N̄dim yí'inè yí mə à ní nù tìkùm aa à tswe ní ŋka ndoritə a ajàŋ yí mə Nwí à n̄əntə yí a ndəŋ aà;

10 tá n̄dim yí'inè yí mə à ní ŋgàŋkabə aa tá kii ŋka ndoritə a noò yí mə Nwí à sigisə yí a nsyɛ aà, n̄lɔɔ mə ŋgàŋkabə i ka yí wàŋsə tsyà waa aa tsi'í tsó ìbwí'i ŋgɛ̀ aà.

11 Nòò a kì nta ntii aa, a toò ŋgɛ̀ i yɔ̀rə; ìbwí'i jì i wólkə a nsyɛ, n̄bòŋ ní ní mɛ. A kì mbə ŋgìŋ ŋgìŋ ajàŋ yí mə ŋgàŋkabə à ka yí tsyà yí, a noò yí mə a karə mfa'a ní mifá'á mi aà.

Akwà'anə

12 N̄idorə ní tswe a mbo nù yí mə à lwí'i ní àbiiintii a noò yí mə ìkwà'anə i zì ghu mbo aà n̄lɔɔ mə à bə tsyà m̄buu ìkwà'anə ma jù bəə bonj à ka kwərə miyàrinè mi ŋgù'ù mi, tá à bə n̄tswentii ya yí mə Nwí à ká'a a mbo bə bii mə bi kòŋə yí aà.

13 Mbə m̄buu ìkwà'anə ma jù i yí tì zì a mbo nù a tsuu ló swonj mə, "Ìkwà'anə jù i lo aa a mbo Nwí." Nlɔɔ mə kaa mbə bi wa'á Nwí ní ìnnù jì bi kwa'anə. Kaa yumbɔŋ a wa'á nii nù kii ŋkwa'anə ní ìnnù yí b̄i.

14 Lâ bi kwà'anə n̄j aa wá noò mə ìnnù jii mə a yè'ətə aa i swùŋtə mē yí ŋko yí tsó mátaà.

15 Ìnnù jya mə a yè'ətə aa i tigə ghirə a tswé ní ju tsó mu ntigə njwe ifānsənnù. Bə mə ifānsənnù jya i yí ŋkɔ'ɔ nluu, i jwe n̄wó.

16 Tá bi tsuu ghuu ló bwe'esə mbá bɔɔ bi maà bá.

17 M̄itəŋnə m̄i siginè mitsim bo bi n̄joo jii mə i bɔŋ m̄àŋsə aa, tsi'í tsim i lò aa aburə nsigə. I lò aa a mbo Nwìŋgɔŋ yí mə à n̄àŋsə m̄iŋkà'a n̄ii mə mí tswe a aburə aa, mbə yu yí mə kaa à si kwensə, kə mbəŋkə tso aliləŋ aà.

18 A ní ŋkòŋə yí, à le n̄n̄àŋsə yí'inè, n̄tsya aa a n̄jìm n̄ghàà n̄ii à ní ìnnù n̄iŋkɔŋ aà, mə tá bi'inè bə bitsyà bi mbii a titi ŋgɔŋ n̄joo tsim jii mə à le n̄n̄àŋsə aà.

Ŋka nyu'u ŋkii ŋghirə

19 Bɔɔ bi maà bá ní ka ŋwa'atə annù yuà! A ku'unə mə tá nù n̄tsim tá à ka ŋwàŋsə nyu'u ìnnù, n̄tsee ki wàŋsə ghàa, ŋkì tsee ki wàŋsə lwisə ní n̄tòŋə.

20 Nù yí mə a lwisə ntɔŋ aa kaa a si annù yí tsinè yí mə Nwí a lòò aa ghirə.

21 Mamùu ajàŋ a ku'unè mə ní me'e ŋgɔŋ ìnnù nsij tsim bo bi àbii'intii tsimə. Mfa ìbiiinnù ghuu a mbo Nwí, m̄bii n̄ghàà n̄ii mə a bə a m̄úm n̄ti bù aà, à ní n̄inghàà ma nú nii mbə ní nyweensə ghuu aà.

22 Nî tsuu atu ibîi nû ghuu ki bwe'esə a ŋka nyu'utə nîghàà ni Nwî tsi'î yù'ùtə. A ku'unə mə tã nî ka mfa'a ni nu.

23 Nù yîi a yu'utə nîghàà ni Nwî tsi'î yù'ùtə kaa ŋkî'î ni nu fa'à aa, à bə aa tsi'î tsó nù yîi mə à lèntə nsi yi nî ŋkè'è, nyə ibîi nû yi.

24 A nanşə nlii ibîi nû yi wa aa, a ló ŋgheε yi. Fìbànjtə ti tsyǎ a li'ínè ŋkîrə yî yá.

25 Lá nù yîi mə a nanşə nlii bînòŋsə bya bii mə bi boŋ mǎnşə, ŋketə ni mîŋkîrə ni atsaŋ a nu bə aa, à bə tɛ'ε átú yi ni bînòŋsə ma bú, kaa wa'à yu'utə tsi'î yu'utə m̄bu nli'ínè, lá m̄baŋnə n̄ləə ni bînòŋsə bya, ŋghirə nî innù jii mə bi swon aa, boŋ Nwî à ka niŋ mbəonə nî innù tsim jii mə a ghîrə aà.

26 Mbə nù à tswe a titii bù yîi mə à wà'átə mə yu tinşə amúm ànnù Nwî lá kaa wa'ǎ ajàn yîi mə mbə yu tswá àlèə yi zi, boŋ ànnù Nwî yi ya à ni tsi'î ànnù adànə dāŋə. A kii m̄bwe'esə aa ibîinú yî.

27 Ànnù yîi mə Taà Nwîŋgōŋ a lōgə tsi'î tsó ànnù Nwî yîi mə a nanşə kù'ùnə, kaa wa'à nî àlò'ò tswé aa, a nî ŋka n̄lɔŋtə bɔɔ bitì ni bikwî'î bi bāŋgyɛ a múm ŋgî'î bo. Ŋkî mbə a ŋka mbé ibîinú gho tá m̄bi tsuu ló s̄ŋ, i ta ŋgî'î a nu wò.

2

Nwà'àsə n̄lonə annù nte'ε bînàndənə

1 Bîlîm bá tsi'î tsó ŋgǎŋmbii Mmà'ambî yî'inə Yesu Kristo, yîi à ni Mfò nîgha'a aa, a ku'unə mə tã nî tsuu bə itu itu ki lèntə, n̄yɔŋə bə ŋkîrə yàà.

2 Kə bî'inə lōgə mə ŋgàŋkabə yîi mə à wè'ε karə yîi mə bi nanşə nî àtî gold bo bi itsə'ə atindúú, à zî ŋkuu a múm ŋghòtə bù, ŋgàŋafum a kî n̄zi ŋkuu ghu ni bikurə bi atsə'ə bi.

3 Mbə nî gha'asə ŋú wa yîi mə à wè'ε itsə'ə jî siginè aa, nswon ghu mbo mə, "Tswe faa nî àlɔŋ yî àkò'ònə falà." Mbaŋnə nswon a mbo ŋgàŋafumə wa mə, "Gheε ntəə filî, kə jwè'ènə a nsye a mbèè m̄kòrə mə,"

4 bəə boŋ ni tɛ'ε bînàndənə a titii bù, n̄lèntə nî ànnù n̄yɔŋ nî àjàŋ mə innù jî bi i tintə nî ghuu aà.

5 Yu'utə nî m̄bâ bîlîm bá, wa Nwî à tsò'ɔ ŋgàŋəfumə fàa mbi, ŋghirə mə tã bo niŋ m̄intii mya a nu Yesu Kristo, i baŋnə mbə ŋgàŋafu' u ànnù n̄ŋkon, i yi n̄ji ànnù nifó yîi mə à kà'a a mbo bə bii mə bi kòŋə nii aà.

6 Lá nî tsa'a nî ŋgàŋəfumə aa, bə bii mə bi n̄ŋə nî ghu a nsye, ŋkii nswunə nî ghuu ŋgheε ni bù a nda misa'a aa à ni aa bîwò aa ε? A s̄ŋ ŋgàŋkabə bə aa ε?

7 A nî tsi'î bə mə bi ghàà nî innù jî bi nlon ŋkum yî siginè wa mə bi fa a mbo bù aà.

8 La mbə ɔ ka nanşə n̄ləə m̄fò nòŋsə Nwî wa yîi mə à tswé múm àŋwà'ànə mə, "Ka ŋkòŋə ndîm ghò tsi'î tsó ɔ kòŋə ibîi nû gho aa," boŋ ɔ ghîrə siginè.

9 Lá mbə ɔ ka n̄lèntə nî bə n̄yɔŋə ni bə ŋkîrə yàà bəə boŋ ɔ wò mə ànnù, nòŋsə a kî n̄tswa gho tsi'î tsó nù yîi mə kaa à si nòŋsə ləə aà.

10 Mbə nù a ka n̄ləə bînòŋsə b̄tsim bεε mə a ghîrə ŋghèè ŋwo yî m̄fùurə a ni m̄n̄jîrə ànnù boŋ à kî mə ŋwo bînòŋsə bya tsi'î b̄tsimə.

11 Nlorɔ mɛ ɲu wa yɛi mɛ à lɛ nsworɔ mɛ, “Tsuu annɔ mǎghàbɛ ghírɛ aa,” à lɛ ɲki nsworɔ mɛ, “Tsuu zwitɛ.” Ma mùu ajàɲ, ò bɛ tsuu annɔ mǎghàbɛ ghírɛ, lá i bàɲnɛ zwitɛ ɲu boɲ ò wo nɔɲsɛ.

12 Tá nìghàá nuu bo bì mìghìrìnɛ mì innù muu tá mì bɛ tsi'í tsó mǐ bɛ bìi mɛ bì ka yí sa'a waa ni nɔɲsɛ wa yɛi mɛ à kɛtɛ mǎɲkírɛ mì atsaɲ a nu bɛ aa.

13 Nlorɔ mɛ kaa Nwǐ à ka yí wa'à mìlìɲnɛ ɲu yɛi mɛ kaa à si mìlìɲnɛ ko aa ki ɲko a noò nsa'a mìsa'à. ɲko mìlìɲnɛ i kayi tsyatɛ ntso'otɛ mìsa'à.

Àbiiintii bo bì ɲka mǎ'á

14 Bɔɔ bì maà, mbɛ ɲu a sworɔ mɛ yu tswɛ nì àbiiintii, kaa wa'à ni innù jì siginɛ bàɲnɛ ghírɛ, a kwɛtɛ yí aa nì àkɛ aa ɛ? Kaa àjàɲɛ àbiiintii ma yú kaa mbɛ a wa'à yí yweensɛ.

15 Mbɛ mumaà yí'inɛ yí m̀bàɲnɛ kɛ yí mǎɲgyɛ a boɲɛ its'è'a a ɲwɛ'ɛ kaa wa'à nì m̀jì m̀ii mɛ ku'unɛ a ɲjì a ɲjwì ɲjwì aa tswɛ,

16 bɛɛ ɲu ǹbò a sworɔ a mbo bo mɛ, “Tá Nwǐ à nìɲ mboɔnɛ a nu bù! Nì ghɛɛ tá nú juu ka nloontɛ ɲkii ɲjì ywurɛ!” boɲ a ka kwɛtɛ waa aa nì àkɛ mɛ mbɛ nì tsuu ɲjoo jya mɛ i kwɛtɛ waa tá bo tswɛ ntii aa, i fa aa ɛ?

17 A ni ajàɲ yɛi mɛ a ki mbɛ aa, mɛ mbɛ ò tswɛ nì àbiiintii yɛi mɛ a si ghírɛ ò fa'a nì innù jì siginɛ aa. Ajàɲɛ àbiiintii ma yú à nì àkwo ayoo.

18 Lá mbɛ ɲu yí mò'ɔ à tse sworɔ mɛ, “O tswɛ nì àbiiintii, mɛ bàɲnɛ mǎfa'a nì innù jì siginɛ.” Mbɛ a sworɔ ma mùu ajàɲ boɲ mɛ ka kwí'i ghu mbo mɛ, “Dì'i àbiiintii yo ya a mbo mɛ, mɛ mbɛ ò tsuu innù jì siginɛ kɛ ghírɛ, boɲ mɛ ka bàɲnɛ i dì'i àbiiintii ya a nì innù jì siginɛ jii mɛ mɛ ghírɛ aa.”

19 O bìi mɛ Nwǐɲɔɲ à ni aa tsi'í yí mò'otɛ aa ɛ? A boɲɛ! Lá, tsi'í izwí jì bì i ki mbii maa ajàɲɛ, ɲkii ntsiginɛ ghu nsí.

20 ɲìrɛ bɛ, nì lɔɔ nzi mɛ àbiiintii yɛi mɛ a si innù jì siginɛ fa'a aa, à ni àkwo ayoo aa ɛ?

21 A ɲghèè ni ta bì bitaa yí'inɛ, Abraham, tigè Nwǐ à lɛ ǹlògè yí tso ɲu yɛi mɛ m̀innù mì mì tsinɛ ɲyonɛ aa nì ànnù yí siginɛ yɛi mɛ à lɛ ɲghírɛ aa. A lɛ ǹlògè mu yí, Isaac, ɲghɛɛ m̀à'á Nwǐ ghu a ǹikentɛ nì mò'ɔ.

22 A laa mɛ Abraham à lɛ mbii Nwǐ aa ɲkii mǎfa'a, àbiiintii yí bo àfà'á yí a ghèè nì àbo mò'ò. Afà'á yí a ghírɛ mɛ tá àbiiintii yí ya tá luu.

23 Ma mùu ajàɲ ànnù yɛi mɛ àɲwà'ànɛ Nwǐ a lɛ nsworɔ aa a fɛ'è m̀boontɛ mɛ, “Abraham à lɛ nniɲ ntii yí a nu Nwǐ, ma ya a ghírɛ mɛ tá Nwǐ à lɔgɛ yí ni ɲu yɛi mɛ innù jì i tsinɛ aa.” Nwǐ a tigè ǹlògɛ Abraham nì ǹsùkà'á yí.

24 Yé nì, Nwǐ a l̀ògè ɲu tsó ɲu yɛi mɛ m̀innù mì mìtsinɛ, ntsya aa a ɲjìm innù jì siginɛ jii mɛ a ghírɛ aa, kaa wa'à yòɲɛ aa tsi'í a ɲjìm àbiiintii yí yu yu.

25 A lɛ ɲki mbɛ tsi'í ɲgǎɲ ɲgǎɲ ni Rahab, àkwàrɛ mǎɲgyɛ wá. Nwǐ à lɛ ǹlògè yí tsó ɲu yɛi mɛ innù jì i tsinɛ, ntsya aa a ɲjìm innù jii mɛ à lɛ ɲghírɛ aa, à lɛ ɲkwɛrɛ bìtswɛrɛ bì baIsrael bya a nda yu, ɲki mbu ɲghírɛ bì tsyá nì m̀ánjì yí dàɲ ɲkhɛ waa.

26 Ma mùu ajàɲ tsó mɛ mbɛ àzwí a tsuu a nu ɲu tswɛ, a bɛ àkwo ɲu aa, àbiiintii yɛi mɛ a si fà'á a ki mbɛ aa àkwo ayoo.

3

A ku'unɛ mɛ tá bɛ ka ntswa alɛè yaa

¹ Bilîm bâ, kaa si bôn mē tā bù bî ghà'atè bē ngāṅdî'innù, ṅlon mē isa'a yî'inè tsō ngāṅdî'innù i ka yî tînsē tsyātē yî bē bî mō'ò.

² Bî'inè bitsim, bî'inè gha'a fansē nî innù. Lâ mbē ṅù yî mō'ò a tswe ghu yîi mē à si nîi ifansē innù ghîrē a nî innù jîi mē a swonjē aa, bonj innù ji i bonj mājnsē, a kî nzi a ajāṅ yîi mē mbē yu tswā ìbîinù yî tsimè.

³ Bî'inè nîṅ nî àtsarjē a ntsū lēṅjē ngghîrē nî mē tā à ka nyu'unō nî yî'inè. Maa ajāṅ bî'inē zi ajāṅ yîi mē mbē bî'inē ghîrē a ghèè nî mbèè yîi mē bî'inè kōṅ aa.

⁴ Kē tā bî'inè wa'atē annù ṅlon abanjē ṅkî. Ka mē a fanj fanj a kîi ṅtîi tsi'î afisē yî tîi aa, bi tsisē aa tsi'î nî mûntsirē àtsisē, ṅswūṅjē abanj a zî ajāṅ yîi mē mbē yu tsisē a ghèè ajāṅ yîi mē à kōṅ aà.

⁵ A kî mbē ṅgîṅ ṅgîṅ a nî àlāē yîi mē a tswe a ntsū mbî'inē aà. Ka mē a kē'ē ṅkē'ē aa, mbē tsi ki kwēē ṅtîi yî a nî innù jî wē jî wē jîi mē mbē a ghîrē aà.

Wa'atē ajāṅ yîi mē mbē tsi'î ṅsàà mō'ò i tōò ma mù'ù ṅta'a aà.

⁶ Alāē a bē aa tsi'î tsō mō'ò. A burē mbē aa mbî yîi mē i lûu nî innù ji bî, ṅtswe nî adà'à a mûm nu bî'inè, ṅsēensē nî innù jî bi, i ghèè nî ilāà a mûm nû bî'inè tsi'î tsimè. Ntōo nî ṅtswēntîi yî'inè tsi'î tsim nî ṅsàà mō'ò yîi mē i lō aa tsi'î a mō'ò Satan nzi.

⁷ ṅmîsōṅ à zî ajāṅ yîi mē mbē yu mirēsē ṅgōṅ ṅnaa tsim jîi mē tswē a nta'a kē a mûm ṅkî aà, kē a bē bē nāà mîtsē'ē, kē bē bisîṅ, kē ìbēṅ naà tsō nō, kē nāa ṅkî, bi lēè ṅkî ya'a mmîrisē

⁸ Lâ kaa ṅù mîsōṅ kaa a wa'à ajāṅ yîi mē mbē yu mirisē alāē aa bāṅṅ nzi. Alāē a nî àyoō yî bî yîi mē a lîgē tsi'î lîgē, ṅtsyanē a ntsisē, ṅlûu nî nî'i yî mbi yîi mē mbē i zwitē ṅù aà.

⁹ Bî'inè lōgē ṅgha'asē nî ma'àmbî Taà yî'inè Nwîṅgōṅ ghu. ṅkîi mbu nlogē ṅbēgîtē nî bilîm bî'inè bîi mē Nwî à le nnaṅsē waa bi finē yî aa ghu.

¹⁰ Mîghāà mi ṅgha'asē Nwî bō bî mbēgîtē mi fē'è aa tsi'î a ntsū yî fûurē! Bilîm bâ, kaa a si kù'unē ma mùu ajāṅjē.

¹¹ Kaa ṅbē nanjēbirē yîi mē ṅkî yî lēè i fē'è ghu aa, kaa mbē a wa'à kî mbu ka mfi'isē ṅkî yî lwî.

¹² Bilîm bâ, kaa ṅbē àtî kōò a wa'a mbāṅ sa'a bē, kaa àtî lâmsî kaa mbē wa'à ikōò koonē bē. Kaa ṅlîi nîi mē ṅkî yî lwî i fē'è ghu aa, kaa mbē nî wa'à ṅkî yî nō kî mfi'isē.

Mîtsyē mîi mē mi lō nî bē aburē aà

¹³ ṅù tsū à tswe a tîṅ bû yîi mē à tsyēsē ṅkîi nanjē nyu'u nî innù i laa ghu atu aa ē? Tâ à ghîrē tā à fē'è bî yē tā àlāa, ṅtsya aa a ṅjîm àkōrē nîzî yî yî sigîṅ, a tî ghîrē nî innù jî sigîṅ a kâ sigîsē nî ìbîi nû yî a nsyē à nî a ndî'i mîtsyē mi ghu.

¹⁴ Lâ mbē ò tswe nî àghè'ēnē a mûm ṅtîi wō, nî àlwîntōṅ, ṅka nloō tsi'î àyoō ànnù, ò tsuu ṅtîi gho ki kwēè, ṅtuu nî ànnù nîṅkōṅjē.

¹⁵ Mbuu mîtsyē ma wa kaa i sî aa aburē lô. A nî mîtsyē mî fāa mbî, kaa Azwî Nwî kaa a wa'à ghu tswē, mi bāṅṅ lō aa a mbō izwî jî bî.

¹⁶ Adigē yîi mē àghè'ēnē tswe ghu ṅù a lōò bē ànnù yîi mē a ka kwētē yî aa, ìbuurē ànnù i kē ntswe ghu, a kî ṅlûu nî mbuu innù jî bi jî ghà'atē.

¹⁷ Lá m̀tsyè mya m̀i m̀ə mi lo a aburè aa, mi tsyâmbïi n̄foo nlaa, n̄zi n̄i n̄bɔɔnə, m̄bɔnə, nyu'utə n̄i ànnu ȳi b̄ə swon̄ aa, ñko ni m̄l̄l̄n̄ə, ñkoonə ni m̄nt̄àà mi inn̄u j̄i sigin̄ə. Kaa n̄u ȳi m̀ə à tswe ni ma muu m̀tsyè aa kaa à si j̄iñkè, kaa ki'ì ni b̄ə k̄i mbwe'esə b̄ə.

¹⁸ Inn̄u j̄i ts̄iñ̄ə ì laa mbə m̄iji m̀i m̀ə bi fù'ù n̄i ñjoo ñgwè'è j̄i m̀ə b̄ə b̄i m̀ə bi z̄i ni n̄bɔɔnə bi b̄ə n̄i n̄bɔɔn̄ə aà.

4

Ñghirè àkà'à bu bi m̀bi

¹ Ntsò bo bi f̄ik̀rè f̄i f̄i tswe a tit̄i b̄u, lò aa f̄ə ε? A si njoo j̄i bi j̄i m̀ə m̄nt̄i muu mi ȳə'ət̄ə, kaa wa'a b̄i m̀ə t̄à n̄i ñe'esè ntswe aa m̀ə gh̄irè m̀ə ni ka nto aa ε?

² Ni l̄o njoo, b̄eε ni yi ntsuu ni ju tswe aa, ni tigè n̄t̄ant̄ə a nzwit̄ə b̄ə. Nt̄i gh̄uu i ȳə'ət̄ə njoo, lá tsò m̀ə kaa mbə ni wa'à ni ju tswe aa, ni tigè ñȳɔn̄ə b̄u ni b̄u, ñk̄i ntigè ntonə b̄u ni b̄u. Kaa ni si ni ñjoo j̄ya tswe aa, nlon̄ m̀ə kaa ni si Nw̄i bet̄ə ni m̀ə t̄à à fa a mbo b̄u aà.

³ Lá ni yi nte'ε mbet̄ə bet̄ə aa, kaa ni wa'à kw̄erə aa nlon̄ m̀ə ni bet̄ə ni m̄anj̄i ȳi à s̄i ku'un̄ə aà. Ni bet̄ə njoo aa m̀ə ni lògè ki f̄à'à n̄i inn̄u j̄i m̀ə i gh̄irè n̄u juu i ka m̄bɔn̄ə aà.

⁴ B̄u b̄ə b̄i m̀ə ni b̄ə tsò m̄angȳè ñȳɔ'ɔ ȳi m̀ə a j̄i m̄agh̄àb̄ə aa, ni s̄i z̄i m̀ə ni b̄ə ki k̄ɔn̄ m̄bi ȳu b̄on̄ ni b̄àà aa Nw̄i a ε? Ma muu ajan̄ a b̄ə m̀ə n̄u nts̄im̄ ȳi m̀ə à ni ns̄úka'a m̄bi aa, à ni ñḡanj̄ik̄ib̄aa Nw̄i.

⁵ N̄i tsuu l̄ò lògè m̀ə àñwà'àn̄ə Nw̄i a tsweε ann̄u m̀ə swon̄ m̀ə, “Azw̄i ya m̀ə Nw̄i à l̄e n̄n̄i a nt̄i b̄i'in̄ə aa a ȳə'ət̄ə n̄i ñjoo t̄si'ì mb̄ə ànn̄u.”

⁶ Lá n̄bɔɔnə ȳi m̀ə Nw̄i a fa ni a mbo b̄i'in̄ə aa, i gh̄irè ni m̀ə b̄i'in̄ə b̄anj̄ə n̄t̄s̄ȳà àzw̄i àȳə'ət̄ə ma ȳú. Aj̄anj̄ m̀ə àñwà'àn̄ə Nw̄i a swon̄ aa m̀ə, “Nw̄iñḡɔn̄ a tuu ñḡanj̄ee nu, ñn̄iñ̄ə n̄i n̄bɔɔnə a nu b̄ə b̄i m̀ə bi b̄anj̄n̄ə ñsigis̄ə n̄i ìb̄iñ̄ú waa a nsȳe aà.”

⁷ Lá, ni sigis̄ə mb̄i n̄u ȳù n̄ifa a mbo Nw̄i, ñka ntuu n̄i ànn̄u Satan b̄on̄ à ka ki ñkh̄ə n̄i gh̄uu.

⁸ Ni ka n̄yon̄t̄ə ni a mb̄è Nw̄i t̄à à ki kaa n̄yon̄t̄ə ni a mb̄è b̄u. N̄i si'ì mb̄ò muu mb̄á, bu ñḡanj̄gh̄irè inn̄u j̄i b̄i. N̄i gh̄irè t̄à m̄nt̄i muu m̄i laa mb̄á bu b̄i m̀ə ni tswe ni m̄nt̄i mi mb̄aà.

⁹ Ni ka n̄j̄on̄ə, ntigè mbo'o, ñk̄i nȳə'ə; t̄à n̄w̄ȳé nuu b̄anj̄n̄ə mb̄on̄ ntigè ñiȳə'ə, ñgh̄irè t̄à n̄idorè nuu ni b̄on̄ ntigè aj̄on̄n̄ə.

¹⁰ N̄i sigis̄ə m̄b̄i mi n̄u muu a nsȳe a nsi Mmà'àmb̄i, b̄on̄ à ka ñent̄ə gh̄uu a nd̄on̄ə.

Ñwà'àsə nlon̄ ann̄u ñka nsya musw̄ébo a nu nd̄im̄ ghò muKristo

¹¹ N̄i tsuu gh̄uu b̄u ni b̄u ki fir̄è mb̄á bil̄im̄ b̄á. N̄u ȳi m̀ə a fir̄è mu Kristo, ñk̄i n̄sa'a n̄i aa, a liḡit̄ə aa n̄on̄s̄ə ñk̄i n̄sa'a n̄i n̄on̄s̄ə w̄á. Mb̄ə ò ka n̄sa'a n̄i n̄on̄s̄ə b̄ə b̄on̄ kaa ò si n̄u ȳi m̀ə a yu'un̄ə n̄on̄s̄ə aa b̄ə, ò b̄anj̄n̄ə mb̄ə aa ñḡanj̄sa'a m̄isa'à.

¹² Nw̄iñḡɔn̄ à ni t̄si'ì ȳuyu ȳi m̀ə a fa n̄i n̄on̄s̄ə ñk̄i n̄sa'a aà. A ni t̄si'ì ȳu m̀ə mb̄ə a yweens̄ə n̄u ñki nzwit̄ə yi. O lògè ìb̄i n̄u gh̄o aa n̄i w̄ò a ñka ntso'ɔt̄ə ìsa'a nd̄im̄ ghò aa ε?

Ñwà'àsə nlon̄ ann̄u ñkw̄eε nt̄i

13 Nanşə nyu'utə nì mbâ bu bii mə ni swonə ni mə, “A ka ghirə bə sii, kə à ka ló bə a yoo tá bǐ'í gheε fii njò'ò àlà'à lǐi, ñghεε ntswe ghu a atú àlòò, i tanə mǐta a ghu, i nanşə i iswe nì àbǐi ghu aà.”

14 Kaa nì sǐ ajàn mə ntswéntǐi yùù i ka ló bə a yoo aa zǐ. Nì bə aa tsi'í tsó mbà'à tǐtugə yǐi mə i yi mfè'è i bú ñwi'ikə mbwekə yi aà.

15 Mbə nì bǎñnè ñswònə aa bə mə, “Mbə Mmà'àmbi a beentə boñ bǐ'í ka tswe bitǐi, i ghirè lálà, kə i kii ghirè lǐi.”

16 Lá tsǐtsòñ nì ñee nǐ nú juu, ñkii ñkwεε nǐ ñìgò nuu, kaa a wa' à kù'unè.

17 A nlwǐ'isə, ñù yǐi mə à sǐ annù yǐ sigìnè yǐi mə à zǐ mə a ku'unə a ñghirə aa, ghirè aa, à ghirə bǐ.

5

Ñwà'àsə ñgǎñkabə

1 Ngǎñkabə, yu'utə nǐ annù yǐi mə mə swonə ni a mbo bù aà. Nì ka mbo'ò, ñkii nyə'ə nǐ tǐi nlon ñgi'í yǐi mə i zǐ a nu bù aà.

2 Afù'ù yuu a bwè mǎ, ñsəkə i jǐ itsə'ə juu.

3 Ntsəbè i kó mǎ gold ghùù a bò'ò nǐ silva ghùù. Ntsəbè ma yu i ka bə ayəfə nǐ innù jǐi mə nǐ ghirè aa, i kii tigε kurə nǐ ñjǎnú yùù tsi'í tsó mǎ'ò. Nì ghòtə ñjoo jǐ ghà'àtə ñlèə nǐ ñjwi julà mə nǐ ñjwi nlwǐ'í ñjǐmè aà.

4 Kaa nì burə tǐ ñkabə bə bǐi mə bǐ fa'a a múm mǐnsòò bù aa tú. Yu'u nǐ ajàn mə bo ghàantə aà. Niyə'è nǐ bə bǐi bǐ fù'ù mǐjǐ muu a múm ñsòò aa nǐ ghèè mǎ ñku'u a tǔñnə Mmà'àmbi Mbu'utəmǐ.

5 Ntswéntǐi yùù i luu nǐ ñjoo jǐi mə i ghirè nú yùù i bɔñə aà, wa nǐ nǎñsə mǎ ñjǐ mbǐ. Nì jǐ mǎ mfanǔkə mfe'ε ntigə mbə tsó nàà jǐi i yu'utə nǐ ñjwi yǐi mə bǐ ka wà waa ghu aà.

6 Nì sà'à mǎ mǐsa'a mǐ bə bǐi innù jyaa i tsinə aa, ñnǐñ ñgi'í a nu bo, ñzwitə nǐ bə tǐ ñjǐ'í, kaa bo wa' à waa kwε'ε.

Ntswà ntiì bo ñka ntsà'àtə Nwǐ

7 Nì ka ntswa mǐntǐi muu mbá bilǐm mbá, ñywe'e a ñjwi yǐi mə Mmà'àmbi à ka yǐ bú zǐ aà. Nì yə ajàn yǐi mə ñgànligε mǐnsòò a tswa ntǐi yi nyu'utə nǐ mə tá ñsye ghirə mǐjǐ kò'ò aà. Ntswa nǐ ntǐi yi mbe nǐ noò ñtsú mǐbəñə bo bǐ noò ñtsyábèè tá fù'ù mǐjǐ myá.

8 A ku'unə mə tá nǐ ka ñkii ntswa mǐntǐi muu. Nì tswa abiintǐi yu tá à tǐnsə ñlon mə nòò ñzi Mmà'àmbi yǐ'inə à kòontə mǎ aà.

9 Nì tsuu ghuu nǐ bù nǐ bù kǐ ghàantə mbá bilǐm bá, tá tá Nwǐngòñ à tsuu isa'a a nu bù ló ññə. Wa ñgǎñ nsa'a mǐsa'a wa à kòontə mǎ, wa à tǔə a ntsúnda.

10 Bilǐm mbá, nǐ ka ñwa'atə ñgǎñtoo Nwǐ jya jǐi mə i le sǐ ghàà nǐ ñkúm Mmà'àmbi aà. Nì lógə waa tsi'í tsó àlensə bə bǐi mə bǐ tswa ntǐi waa a noò ñgi'í aà.

11 Bǐ'inə yə mə Nwǐ à le nññ mbɔɔnə a nu bo aa ajàn yǐi mə bǐ le ntswe nǐ àtǎñəntǐi aà. Nǐ yu'u nǐ annù ñlonə àtǎñəntǐi Hiob. Nì kǐ nzi ajànə àfù'ù yǐi mə à le tǐ bə nǐ a ñjǐm Nwǐ à fa ghu mbo aà. Tsi'í annù ññkɔñə, Mmà'àmbi a yu'u niyè'è nǐ bə, ñko nǐ mǐlǐñnə bə bǐ.

12 A mbú ñghèè ghu bilǐm bá, ma annù à nǐ mə, nǐ tsuu kǐ kàà. Nì tsuu aburə, kə nsyε, kə ayoo tsu kǐ lógə kàà ghu. Nì ghirə tá ññə ghùù à bə ññə, tá ñganə ghùù à kǐ mbə ñganə tá tá Nwǐ à tsuu isa'a a nu bú ló nññə.

Ntsà'atə Nwī ni àbīintī

¹³ Nù tsù a titī b̀̀ b̀̀ à tswe a múm ñgi'i aa ε? A ku'unə mə tá à ka ntsa'atə Nwī. Nù tsù a titī b̀̀ b̀̀ a doritə aa ε? A ku'unə mə tá à ka nyəə ikòò ñgha'asə nī Nwī ghu.

¹⁴ Nù tsù à tswe a titī b̀̀ b̀̀ yī mə a ghòò aa ε? Tá à too ñkī a mbo bìlī bī ndānwī tá bì zi ntsà'atə Nwī ghu atu, ñyɔ'ɔ yi ni mighurə ni ñkūm Mma'ambī.

¹⁵ Atsà'atə ma yú mə bì tsa'atə nī àbīintī a ka ghùrə ñú ñighòò wa. Tá Mma'ambī à bu mfa ntswəntī yī fu ghu mbò, bεε a bε yī mə à fānsə annù boŋ Nwī à ka lī'īnə ibī yi.

¹⁶ Ma mùu ajāŋ nī ka mbīi ifānsənnù juu bu nī b̀̀, ñka ntsa'atə nī Nwī a atu b̀̀ nī b̀̀. Tá tá mighòò muu mī ka mfwetə. Atsà'atə Nwī ñú yī mə ànnù yi a tsinə aa a tswe nī mīdàdà'á mī wè.

¹⁷ Elijah à lε mbaa ñki mbə ñúmìsòŋ tsó bī'īnə. A lε ntsà'atə Nwī tsi'ī nī ñtī yi ntsim mə tá mbəŋ tsuu loo. Kaa mbəŋ i wa'á kī ñloo a ala'a a atú ìlòò jī tarə nī àtī.

¹⁸ Hòò majya i jyà mé a bú ntsà'atə Nwī fu, mbəŋ i swi'īnə a aburə ñghirə mījī bú ñkɔ'ɔ fu a nsyē.

¹⁹ Bīlīm mbá, mbə ñú yī mɔ'ɔ a titī b̀̀ b̀̀ a fà'á mánjī ànnù ñŋkəŋ bεε ñú mɔ'ɔ a bú ñswunɔə yi mbīi nī ghu fu,

²⁰ tá nī zi mə ñú yī mə à ghìrə ñgàŋghirə ìnnù jī bì a ma'atə ìnnù jī bì jī jyà aa, à yweensé ñtī yi a ntsú ñiwò, ñghìrè bì lī'īnə ifānsənnù jī ghà'atə.

Aḡwà'ànè PETA yi ntsyàm̃bii

NJI'INNŪ ANWÀ'ANƏ YU

A aḡwà'ànè yú aa a le ḡḡwà'ànə Peta ḡḡaḡtoò Yesu Kristo. Peta à le mbə ñd̃i ñd̃anw̃i yii mə à le mbə “ayəfə ñi ḡḡi'i ya mə Kristo à le nyə aà” (5.1). A le ḡḡwà'ànə aa a noò yii mə à le ntswe a Roma bo Mark aà (5.13). A le ḡḡwà'ànə aa a mbo bɔɔ bi Kristo bii mə bi le njà'à waa bi tswè mbù'u itoo jii mə baRoma le si bu'utə a Asia yí ḡḡkə'ətə aà (1.1). Peta à le ḡḡwà'ànə aḡwà'ànə ma yú aa a nlə'ətə m̃nt̃ii mi biKrisèn bii mə bi le si yə ḡḡi'i a itoo jii bə le njà'à waa bi tswè ghu aà. Bi le si tso'ɔ ní àkorə yaa nlon aa àb̃iint̃ii yaa; ma mùu ajàn Peta a tigə ñdiintə ní waa mə tá bo tsuu lɔ kaa i wò. A le ḡḡi ḡḡwà'ànə aa a ndi'itə bil̃i bi nd̃anw̃i tsó yu, (5.1-4) ñdi'i ni mə à le ləgə ifà'à wa mə Mmà'àmbi à le mfa ghu mbo mə à ka nje'ɛ bɔɔ bi mb̃injərə́ bi aa (ḡon 21.15-18) ní ñt̃ii yi tsimə.

Innù jii mə Peta à ḡwà'ànə aa i di'i ni mə à le nanse ntswe bo Kristo, a k̃i ḡḡwà'ànə aa innù jii mə yumbɔḡ à le nywe'etə, ñlon mə à le ḡḡi nanse nyə ḡḡi'i, ñyi k̃i ḡḡkwo ghu mum a ḡḡha'asə Nw̃i ni ñiwò ni tsi'í wa ajàn ḡḡ Yesu à le ḡḡkə'ənə ghu mbo wa noò mə à le mfa ifà'a ghu mbo mə à ka nje'ɛ mb̃injərə́ bi aa (ḡon 21.19).

Peta a swonə ní mə tá bo tsuu ki jəḡnə a ní ḡḡi'i yii bo yə aà. Tá bo tsuu i ki wa'a ni mə aa annù akə le (4.12), ñlon mə mbuu ikwà'ànə jya jii i tsi'í ní waa laa, i ywe'etə aà àb̃iint̃ii yaa yii mə à ni ayoo at̃indùu, i ḡh̃irə tá à ku'usə ḡḡkwe, tá bú ḡh̃irə baa ḡḡha'asə Nw̃i (1.6-7). Nswonə ní mə wa Kristo à le nyə ḡḡi'i aa mə yu di'í alənsə a mbo bo mə tá bo tigə nyonə ní ibù'ù mikórə́ ji (2.21) ḡḡa ndoritə mə bo tswè ní àbwarə a nyə ḡḡi'i yii mə Kristo à le yə aà (4.13). Tá bo ka ñiḡ innù tsim jii mə i yə ní waa aa, bo bi jii mə i tsyà waa aa, a mbo Nw̃i yii mə a lèntə ní waa laa (4.19; 5.7). Nù a bə yə ḡḡi'i boḡ à kèntə ḡḡh̃irə́ ib̃i (4.1). Bo bə bɔɔ yətə ḡḡi'i boḡ Nw̃i à ka ḡh̃irə́ ib̃ɔḡ a nu bo tá bo bu nt̃ii fu (5.10). Tsó mə bo yə ḡḡi'i laa aa, bo ka yí k̃ii kuu a m̃m̃ ñḡha'a ni Kristo (4.13-14).

Peta à le nanse di'í a mbo biKrisèn a b̃e bii mə bo ni bu aà: Bo ni aa bə bi Nw̃i, átoo yii mə a laa manse aa, ḡḡi mbə ḡḡaḡmà'a Nw̃i. ḡḡi nswonə ñji'í annù yii mə bo tswè ghu f̃aa mbi aà: Nw̃i à tso'ɔ waa nləə f̃aa mbi aa mə tá bo ḡḡa ḡḡha'asə nii, ḡḡkə'ənə ní inñutsyám̃bo jii mə a ḡh̃irə́ aà (2.9), ḡḡk̃i ḡḡh̃irə́ ní ib̃ɔḡ (3.9,13), ñlwi'í a m̃m̃ àk̃əḡnə, ñlon mə àk̃əḡnə a kusə innù j̃i bi j̃i ḡh̃à'ətə aà (4.8). Tá bo tswè f̃aa mbi tsó bə bi Nw̃i, ñyə ni mə bo laa manse tsó Nw̃i yumbɔḡ (1.15,16) ñzi ni mə bo bə aa big̃i, mbə batoo ghu (2.11), ñlon mə ala'à yaa a tswè aa a aburə aà.

Bi yatə aḡwà'ànə yú aa laa:

1. Nji'innù aḡwà'ànə yuà 1.1-2

2. Awa'atə ñlon annù ajàn mə Nw̃i a yweensə b̃e aà 1.3-12

3. Adi'itə ñlon annù ntswènt̃ii yii i laa aà 1.13—2.10

4. Ajàn mə biKrisèn tswè ní ntswe a noò yii ḡḡi'i i yə waa aà 2.11—4.19

5. Ajàn mə biKrisèn bi sigisə mib̃iminù myaa a nsye mfà'à aà 5.1-11

6. Ìnnù jii mæ Peta à le nswoŋe a nŵĩ'ĩsə àà 3.12-15

Atsà'atə Peta a mbô ñghòtə

¹ Aŋwà'ànə yú a lo aa a mbo Peta yii mæ à ni ŋgàŋntoò Yesu Kristo aa, ñghəe a ni a mbo bɔɔ bi Kristo bii mæ bi ja'a waa a itoo itoo bo tswê tsó batoo a ala'a Pontus, Galatia, Cappadocia, Asia, bo bi Bithynia aà.

² A bə bə bii mæ Nwĩŋgòŋ Tà à tsò'ɔ waa, nyarə nlèè nĩ bi a nzi yu, Azwĩ Nwĩ a si'ĩ bi laa, mæ tá bo ka nyu'unə Kristo tá bi ki nyantə aləə yi a nu bo. Tá ìbòŋ Nwĩ nĩ n̄bɔɔnə Nwĩ ì tswə a nu bù ñluu.

Ñkà'a yii ì tswen n̄t̄t̄, bo be aà

³ Bì'inə ka ŋgha'asə Nwĩŋgòŋ, Ta bi Mmà'àmbi yì'inə Yesu Kristo. Ntsya a ñjĩm ŋko m̄l̄ŋnə yì yì ñwè bi bù mə ñjwe yì'inə bì'inə tigə m̄be nĩ n̄tswènt̄t̄ yì mfii, a ñjĩm àjàŋ yii mæ Kristo à le nyweenə ni n̄wo aà. Ma yú a tigə ñghirə mæ tá bì'inə ka m̄be nĩ ñkà'á Nwĩ kaa wa'à kaà kə ñjĩŋkə;

⁴ m̄be nĩ a ñkwɛrə ñjoo jii mæ kaa m̄bə k̄i'ì b̄i'ì, kaa bi k̄i'ì ŋḡi'ì ghu ta, kaa jì wa'à k̄i'ì ñkw̄i'inə, jii bi ləə a aburə a mbo bù aà,

⁵ bù bii Nwĩ a be ni m̄idà'à mi ntsya a ñjĩm àb̄iint̄t̄ yuu mæ ànnù àjàŋə à ka yweensə ghūu aa, tá à yì mf̄ɛ'è b̄i'ì naŋsə nyə wa noò ñl̄w̄i'ì ñj̄m̄ə.

⁶ Nĩ ka ndoritə nlon ma yú ka mə a ni m̄ú àt̄i noò nĩ ka yə ŋḡi'ì nlon mbuu ikwà'ànə jii ì ka k̄i'ì tsi'ì ghūu,

⁷ a nywe'etə a nyə mæ àb̄iint̄t̄ yuu àa yì annnù n̄ŋkor̄ le. Tsi'ì àt̄i gold yii mæ m̄bə bi tá ñḡi'ì ghūu aa, bi yweètə a ni m̄ɔ'ɔ, baa k̄i'ì ywe'etə àb̄iint̄t̄ yuu yii a baŋnə n̄t̄nsə n̄tsya gold aa ni m̄ɔ'ɔ, tá b̄eɛ mæ a tsya, bi fa àghu'usə nĩ n̄gha'a nĩ àghum a mbo Nwĩ, wa njwi yii mæ bi ka yì d̄i'ì Yesu tá à laa aà.

⁸ Ka mə nĩ b̄urə ti yì yə aa, nĩ kɔŋə yì, ka mə nĩ si n̄i yə aa nĩ ñn̄iŋ n̄t̄i ghūu ghu nu ñk̄i'ì ndoritə nĩ mbuu n̄idorə yì wè yii mæ kaa m̄bə ntsù wa'à swoŋə.

⁹ Nĩ naŋsə ndoritə aa nlon mæ nĩ kw̄ɛrə ìl̄òŋə ghūu nyon aa ñjĩm àb̄iint̄t̄ yuu.

¹⁰ Ngàŋntoo Nwĩ jii mæ ì le ñk̄ɛ'ènə mæ ìbòŋ Nwĩ yii mæ à ni ghūu ì z̄i aa, bo le si naŋsə n̄lɔɔ m̄betə nĩ ìnnù ñlon annù nyweenə ma yú;

¹¹ Nĩ le si betə nĩ ñj̄u yii mæ, kə noò yii mæ Azwĩ Kristo a le nd̄i'ì a m̄nt̄i'ì bo mæ à ka yì yə ŋḡi'ì ì yì k̄i'ì tswə nĩ n̄gha'a n̄i'ì ni yon ghūu aà.

¹² Bi le ñghirə a laa a mbo bo mæ kaa bo le ñk̄i'ì aa a mbo atu m̄b̄inù yaa fa'à, bo le si b̄àŋnə m̄fa'a aa a mbo bù. Bi le nzi n̄i'ì n̄toò yì ñsiḡinə ya aa a m̄bbo bù n̄tsya a ñjĩm Azwĩ Nwĩ yii mæ a lo a aburə nsigə aa, a b̄é ìnnù jii mæ baangel bi le si yè'ətə a nzi tá à laa.

Bì'inə ka nzi akòrə n̄iz̄i tá à ku'unə a mbo Nwĩŋgòŋə

¹³ Tá n̄i'ì taŋtə m̄nt̄i'ì muu, ntswe n̄i'ì àlaa atu, nnaŋsə nte'ɛ at̄u yuu tsim a n̄i'ì ìbòŋ Nwĩ yii mæ n̄i'ì be aa, mæ ì ka yì z̄i wa noò yii mæ Yesu Kristo à ka yì bu f̄ɛ'ɛ z̄i aà.

¹⁴ Tsó bɔɔ bi ayu'unə, ni tsuu m̄à'atə ìb̄iinnù ghūu tá ìnnù jii mæ ìb̄iinnù ghūu ì yè'ətə aa tá ì ka ntsyasə n̄i'ì ghūu tsi'ì tsó àjàŋ mæ n̄i'ì le ntswe n̄i'ì b̄ib̄u'ù a mb̄i'ì aà.

¹⁵ Lá tá n̄i'ì k̄i'ì n̄laa a n̄i'ì ñgòŋ ìnnù tsim jii mæ n̄i'ì gh̄irə aà, tsi'ì tsó mæ yu wa yii mæ à le ntwoŋə ghūu à laa aà.

16 A ajàŋ mæ àŋwà'ànè Nwí a swonj aà, mæ, "Nì laa tsi'í tsò ajàŋ mæ mè kì nlaa aà."

17 Tsò mæ ni twonj ní Nwí ni Taà ghùù a noò yíi mæ ni tsà'àtè Nwí aà, a bə yu wa yíi mæ a lèntə innù bə kaa ŋkí'i nì ñjìm ñù bíi, nyonj aa bə ni ñìghìrìnè mi innù myaa aa, tá nì ka nzi akòrè nìzi yuu ni ñìbò'ò, a ni nòò ñtsìm yíi mæ nì tswe a itoo dàŋè aà.

18 Nì zi mæ bi le ntsu'u atú yuu a ni innù adàŋè dàŋè jii mæ nì le nlogè a nu bítàà buu aa, kaa à le ŋkí'i aa nì ñjoo jii mæ ji bí'i tsi'í tsò àtì silba kè gold aa bə.

19 Bi le mbàŋnè ñtsu'u atú yuu aa ní àlèw tìndùù Kristo ya, tsi'í tsò yí mú m̀bìnjèrè tì àlò'ò kè àbà.

20 Nwĩŋgòŋ à le ntsò'ò yi nłəw mbəŋ tá bí nanjə mbi yù. Lá bí kii ñdì'i yi a ní ñjwí nłwí'ñjìm jú m̀bì'i ŋgaà yùù.

21 Ntsya ghu ñjìm, nì lèò ñtìi ghu a nu Nwí, yíi mæ à le nyweensə yi ni ñìwo, mfa nìgha'a ghu mbo mæ tá àbìintìi yuu, ní m̀bè yùù, tá ì tswe a mum Nwí.

22 Tsi'í tsò ajàŋ mæ nì s'í'í mē m̀ntìi muu mi laa, nyonjə a ajaŋə mæ ni yu'unə annù ñìŋkəŋ aa, ŋkí ntswe ní àkòŋnə annù ñìŋkəŋ a nu bílìm buu aa, tá nì nanjə ntswe ní àkòŋnè a nu bù ni bù yíi mæ a fè'e aa múm ñtìi bú.

23 Bi bù mē ñjwe ghuu nì tigè bə bí fii, kaa ŋkí'i aa ní ayoo ŋgwè'è yíi mæ mbə a bwè aa bə, ñmbàŋnə mbə aa a ní ayoo ŋgwè'è yíi mæ kaa mbə a k'í'í bwè aà, ñtsya aa a ñjìm ñìghàà ni Nwí nii ni tswe ntii ŋkí nłwí'i ñìŋkəŋ aà.

24 Nlonj mæ,

"Njyánu ñtsìm ì bə aa tsi'í tsò ñgèè,
 ñìgha'à ni nì tsìm ni k'í m̀bə aa tsi'í tsò ìbwí'i ñgèè.
 ñgèè ya ì yi mbəwə aa, ìbwí'i ñgèè jya ì wokè yi.

25 Lá ñìghàà ni Mmà'àmbi ni lwi'í ñìŋkəŋə."

Ñìghàà ma nya a bə ñtoo yí ñsìgìnè ya mæ bi le nswonjə a mbo bù aà.

2

Ñgò'ò ya yíi ì tswe ntii aa bo bí àtoo yíi a laa m̀ansè aà

1 Tsò mæ a bə laa, tá nì me'e ŋgòŋ innù abí'i ntii tsìm bo bí innù mbwe'esè tsim, ní àbagilè ni àghè'ònè bo bí ñgòŋ innù ntá ñgí'i a ní ìkùm bə tsìm.

2 Tá nì bə tsi'í tsò bəw bí bəwə ŋka nyə'ətə nìbii ni Azwí nii kaa bi si fərinè aa tá nì kwetə ghuu nì ñkwe ŋkò'ò nyweenə,

3 ñlonj mæ nì ywè'ètə mæ abòŋəntii Mmà'àmbi aà.

4 Nì zì ghu mbò, a mbo ñgò'ò ya mæ ì tswe ntii, mæ bə le ntuu, lá Nwĩŋgòŋ a bāŋnè ñtsò'ò nì yí àtìndùù a mbo yu aà.

5 Tá nì k'í m̀bə tsi'í tsò ñgò'ò jii mæ ì tswe ntii bi bəw ní ghuu ní ndá Azwí mæ tá nì tswe a ní àtu ifá'a mmà'a Nwí yíi a laa m̀ansè aa tá k'í fa ní ñjoo mmà'anwí azwí jii mæ Nwĩŋgòŋ a beentə ntsya ñjìm Yesu Kristo aà.

6 Nlonj mæ a tswe a múm àŋwà'anə Nwí mæ,

"Mè tsò'ò mæ ñgò'ò àtìndùù yí àŋanə

yíi mæ mæ bəw a ni ñgò'ò ñìbuu ni ndá Zion,

tá tá ñù ñtsim yíi à ñiñ ntii yí ghu nu aa

tá à tsuu ní àdirētu tswe.”

7 A mbo bù bii mē ñi bii aa à ñi ñgò'ò àtindùù, lá à mbo bè bii mē kaa bi si bii aa,

“Ñgò'ò ya mē bì bɔɔ bi nda le ntuu aa,

ì bù mē ñtigē mbē ñgò'ò ñibuu ñi ndâ”

8 ñki mbē,

“ñgò'ò mē ñ ka ghìrē tá bè kwantē ghu,

mbē aláñsē ñgò'ò mē ñ ka ghìrē waa mē bo wo.”

Bo kwantē aa ñloñ mē kaa bo si ñighàà ñi Nwí yu'unē aà. A bê àjàñ mē Nwí à le ñtē'ē ñtsò'ò ñlōē aà.

9 Lá ñi ñi ñgwē'è yíi mē Nwí à tsò'ò, mbē ñgǎñmà'a Nwí, Nwí yíi à ñi Mfò aa, mbē atoo yíi mē a laa màñsē, mbē bê ñi Nwí yumbɔñ, mē tá ñi ka ñkē'enē innù atsyámbo jii mē a ghìrē. Mbē yu wa yíi mē à le ñtwoñē ghuu mfi'isē a múm ñtugē, ñzi ñi bù a múm ñkà'à yíi mē ñ tsya mbo aà.

10 A le mbē a noò yí mò'ò aa kaa ñi wa'á bê bí tsu bê, lá tsítsòñ ñi ñi bè bi Nwí, maà noò, kaa ñi wa'à ñi ñko mìlìññē Nwí tswé, la tsítsòñ ñi tswe ñi ñko mìlìññē yí.

Ybù'ù Nwí,

11 Bìlím bá bii mē kòñjē aa, tsi'í tsó bìgì fàa mbi, tsi'í tsó bè bii mē bi tswe atoo dàñjē aa, tá ñi ka ñkhē innù jya jii ñjyánu yè'ètè, jii mē ñi mà'a ñtsò bo bì mìntii muu aà,

12 Tá ñi tswa akòrè ñizi yuu yí sigìnē a titii bì tì zì Nwí, tà bē bo ti ghàa ñi swonjē ñi mē ñi ghìrē innù jì bí, boñ bo ka yē innù jì sigìnē jya mē ñi ghìrē aa, ñ yí tigē kí gha'asē Nwí wa Njwí ñtsò'òtē mìsa'a.

13 Ñloñ ñkwi atu Mmà'àmbi, ñi ka nyu'unē bê bìtsim bii bi lōē mē bì ka nsa'a ghuu aà; kē a bē Kaisa yíi à kò'ò ñtsirē aa,

14 kē bìgúmnaà bii mē à too mē tá bo ka ñiñ njo a abàa bè bii bi fànsē innù aa, mbaññē mbeentē ñi bè bii mē bi ghìrē innù jii ñi ku'unē aà.

15 Ñloñ mē à ñi ñkòñjē Nwí mē tá ñi ka ñghìrē innù jii ñi tsinē aa, tá kutē mìntsù mì ñjñtē bê bii mē à ñi bíbu'u aà.

16 Tá àkòrè ñizi yuu à bē yí bê bii kaa bi sè waa ñi mìñkàrē mì tsu kwērē. Lá ñi tsuu annù àjàñ yíi mē ñi karē ñi átú yuu aa, ñ lògē ñi ligē ñi ñlārē ñi tsyá ghu a ñghìrē innù jì bí. Tá àkòrè ñizi yuu tá bē yí ñgǎñfà'à Nwí

17 Tá ñi ka ñtwoñ ikum a nu ñù ñtsim, ñka ñkòñjē ñi bìlím buu bii mē bu bo bii Nwí aa, ñka mbo'ò ñi Nwí, ñka ñtwoñē ñi ikùm a nu Kaisa.

Alēnsē ñgi'ì Kristo

18 Ñgǎñfà'à tá ñi ñañsē ñka nyu'unē bità bi afà'á buu bitsim, ñtwoñē ñi ñkùm a nu bo, tá tsuu bē aa tsi'í a mbo bya mē bi ñi'ì abòñjēntii ñki mbonē ñi a nu bù aà. Tá ñi kii nyu'unē ñi bya bii mē bi tsē'è aà.

19 Nwíñgòñ à ka kí beentē aa ñù yíi mē mbē a yu'ù ñyàñjē ñloñ ñgi'ì yíi ñ kuu ghu nu ti ghē à fànsē ànnù aa, ñloñ mē à zì ànnù yíi mē Nwíñgòñ a lòò aa, a làà.

20 Mbē a kwetē gho aa ñi àkē mē mbē ò fànsē ànnù baa ñghòò nòò ò kwērē ñi àtànjēntii aa é? Lá mbē ò baññē ñghìrē ànnù yíi a ku'unē, bi ñiñ

ngi'i a nu wò ñlonj annù ma ya, ò kwere ñi àtàñentii bonj Nwĩngònj à ka beentè ghò.

²¹ Nlonj mæ Nwĩngònj à le ntwonjè ghuu aa a ñi àjànjè annù yuà, àjànjè yii mæ Kristo à le nyè ngi'i a atu bù aa, à le ndi'i aa alènsè mæ ñi tigè nyonjè ñi ìbù'ù mikòrê jí.

²² Kaa à le ñki'i annù tsu fãnsè, kaa ànnũ mbwe'esè yí tsu a wa'à ghu ntsù kí mfe'è.

²³ Nòò yii mæ bi le si bègìtè yi aa, kaa à le ñki'i mbègìtè yí tsù kwi'inè, nòò yii à le si yè ngi'i aa, kaa ñki'i bè kí ñka'atè. A le mbànjnè ñniñ ntii yi bə a nu yu wa yii mæ a lèntè innù bə i tsinè aà.

²⁴ Kristo yu mbonj à le mbè'e innù jí bí jí'inè a ibii nu yu a ati bānjnè bānjnè, mæ bí'inè kwo a múm innù jí bí, mbānjnè ntswe ntii a ñka ngihirè innù jí tsinè. Ajānjè mæ bi le ñniñ ila'a ghu nu aa, bi le mbānjnè ñghurè aà ghuu.

²⁵ Nlonj mæ ñi le mbə aa tsi'i tsó mbinjèrè jíi i leè mbwe, tsitsónjè ñi bù mæ ñbii fu a mbó Ntsèembi, bo bí a mbo yu wa yii mæ a be mántii muu aà.

3

A bonj mæ bāngyè ka nyu'unə bilòò byaa, tà mbānjnè ka ñkənj bāngyè byaa

¹ Tsi'i maa ajānjè a bonj mæ bù bāngyè ka nyu'unə bilòò buu, tà beè mæ bí mɔ'ɔ bi tuu ñi ñìghàà ñi Nwĩ yu'unə ñi kwere waa nzi ñi bu a mbo Kristo, tsi'i tí ñìghàà ñi ntsù, tà à bānjnè bə aa bə a ñjim àkòrè ñizí bāngyè byaa,

² a ajānjè mæ bi yè ajānjè yii mæ ñi bo'otè ñi waa, àkòrè ñizí yuu a kí ñlaa aà.

³ Ñi tsuu ghìrè mæ ñibònjè nuu bə bə ñii mæ ñi kù'ùsè bə ñi ñjoo jíi i ló a abeè, a ajānjè mæ ñi ba'a ñi ñnǒj itú juu, ñkii ñwe'è ñi ñjoo jíi mæ bí ñanjè ñi ñtì gold, kè ñwe'è nàa itsè'è jí siginè.

⁴ Tà ñibònjè nuu bānjnè bə bə nya ñii mæ ñi ləontə a mum mántii bù, mbə ntsòndòrə ayoo wa yii mæ kaa à si ñii bwe, mæ ñi azwí yí bònè kaa ñki'i ñii ghaà, yii mæ a ñsi mi'i Nwĩ, à ñi àyoo àtìndùù aà.

⁵ Aà ajānjè yii mæ bāngyè bíi mæ bi le ñlaa ñanjè, mbe ñi innù jíi mæ Nwĩngònj à le ñka'à a mbo bo, bi le si di'i ñibònjè nyaa a ñjim ajānjè mæ bo le si bonè nyu'unə ñi bilòò byaa aà.

⁶ Tsi'i tsó ajānjè mæ Sarah à le si yu'unə ndoò yí Abraham, ñtwonjè ñii a ñi taà aà. Ñi zi mæ ñi laa ntigè mbə boò bi tsitsónjè, mæ mbə ñi ka ngihirè annù yii mæ a tsinè aa, ntsuu kí mà'atè mæ tà ànnù tsu ka mbosè ghuu.

⁷ Tsi'i maa ajānjè a bonj mæ tà bù biloo ka nlentə bāngyè buu ñi mánjí yii à kù'unə aà, ñkii mbo'otè ñi waa nzi ñi mæ bo laa mborè ntsya ghuu, ñki nzi ñi mæ Nwĩ à fá ñbònjè yi wa mæ à ñi ntswèntii aa a mbo bù bo bitsimè. Ñi ka ngihirè ma múu ajānjè tà ànnù tsu tsuu atsa'atè Nwĩ yuu ló kīnjè.

Nyè ñgi'i nlonj mighirèndè mi innù mí siginè

⁸ A ñlwĩ'isè, tà bù bitsimè ñi boonsè ghuu ntswe ñi àzwí yí fùùrè, ñka ñko ñi mīlīnjnè ghuu bu ñi bù, ntswe ñi àkònjnè bilim, ñi ñtii yí bònè, ñsigisè ñi mibii mi nú muu a nsye a ñi ñmòòntè juu.

⁹ Ñi tsuu annù yí bí a atú ànnù yí bí i kwi'inè, ntsuu mbègìtè a atú mbègìtè kwi'inè. Ñi bānjnè ñka ñkwi'inè bə ñi mboonè, nlonj mæ Nwĩngònj

à le ntwoŋə ghuu aa mə nì ka nniŋ mbɔɔnə a ni bə tǎ tǎ yù kii niŋə nì mbɔɔnə a nu bù.

¹⁰ Nloŋ mə,

“Nù yii mə a kòŋə ntswéntii aa,
i kii yə mitugə mi njwi mǐ siginè aa,
tǎ à ka ntswa aləè yi ntsuu innù jǐ bi ki swonə,
ntsuu innù kii ki tswɛɛ.

¹¹ Tǎ à bəŋkə yì, mma'atə innù jǐ bi,
ŋka ŋghirə innù jii mə i tsinə aa;
ŋka nɔɔ mbɔɔnə nì ntiŋ yi tsim n̄lwi'i gh.

¹² Nloŋ mə Mmà'àmbi a ləŋtə bə bii mə annù yaa a tsinə aa,
nyu'u ni n̄yè'ə nyaa;
mfurə nì n̄sì yi a nu bə bii bi ghirə innù jǐ bi aà.”

¹³ Nù yii mə mbə a ləənsə ghuu aa à n̄ wò, mə mbə nì ka nan̄sə ŋkəŋə a ŋghirə innù jǐ siginè aa ɛ?

¹⁴ Lá nì laa tɛ'ɛ bə ki yə ŋgi'i nloŋ ŋkwitu annù yii mə a tsinə aa, boŋ nì ka yǐ kwɛrə mbɔɔnə. Nì tsuu a waa ki bɔ'ɔ, ntsuu kii ki tsiginè.

¹⁵ Lá a múm ntiŋ bù nì ka bɔ'ɔ n̄ Kristo tsi'í tsò Mmà'àmbi, nì ka ntaŋtə nú yù a ŋgòŋ b̄inòò bitsim a mfá àkwi'i a mbo ŋù ntsim yii mə a lòò mə yu betə ghuu n̄ annù n̄loŋ annù ya yii mə nì bɛ a mum m̄ntii bù aà. Nì ti fa akwi'i ya, nì ká mbɔnə mbo'otə n̄ waa.

¹⁶ Nì ghirə tǎ ntiŋ ghuu laa tǎ bɛɛ bi ti bəgítə ghuu, bə bya bii bi swonə innù jǐ bi mbi'i akòrə nizì yuu yǐ siginè tsò ŋgǎnyòŋ Kristo aa, bo bāŋnə n̄tswe n̄ àd̄rətú.

¹⁷ Nloŋ mə a bəŋtə a nyə ŋgi'i nloŋ annù yii a tsinə aa, mə mbə a bə ŋkòŋə Nwì, n̄tsyatə ŋghirə ibi.

¹⁸ Nloŋ mə Kristo à le mbaa ŋki ŋkwo mbi'i innù jǐ bi ŋgàà yǐ mfùurə, yu wa yii mə innù ji i tsinə aa, a kwo a atu bə bii kaa innù jya i s̄i tsinè aa, mə mbə yu zì n̄ b̄i'inə a mbo Nwì. Bi zwitə yi a n̄ n̄jyānu a bāŋnə n̄tswe n̄ n̄tséntii a múm àzwì.

¹⁹ A múm àzwì à le ŋghèè n̄swonə annù Nwì a mbo izwì jii i le n̄tswe a atsaŋ aa,

²⁰ mbə izwì jii mə kaa i le ki'i n̄ Nwì yu'unə, wa noò yii mə Nwì à le n̄tswa ntiŋ yi nyu'utə, wa ŋgù'u Noa, wa noò yii mə Noa à le si kɔɔ aban̄ ya, mə mb̄umtə bə, mbə bə bi nifwaa, bi le nyweensə waa, n̄tsya a n̄jim ŋki aà.

²¹ Annù mmurə bə a ŋki, yii mə à n̄ finə annù ma yú aa, a yweensə ghuu ts̄itsòŋə, kaa ŋki'i aa àyoo yii a fi'i n̄siŋ a ib̄iinu bə, m̄ban̄nə mbə aa n̄yè'ə a mbo Nwì n̄loŋə aláa ntiŋ, n̄tsya a n̄jim annù nyweenə n̄wò Kristo

²² yii mə à kò'ò mə ŋghɛɛ a aburə, ntigə n̄tswe a mbèè nikwɛɛ Nwì n̄i mà'á bo bi baŋgel n̄i ŋgǎnsa'a aburə bo bi idà'a tsim jii i tswə a n̄ji'i mikòrə yu aà.

4

Kwensə a múm n̄tswéntii bə bii bi bii Kristo aà

1 Tsó mæ Kristo à le nyø ngi'i a múm ñjyǎnu aa, tá nì kii ñwa'atø nì ma yú ànnù tá à ka mfa mitìi a mbo bù ñlon mæ ñù yìi mæ à yè mæ ngi'i a múm ñjyǎnu aa, à mà'atø mæ innù jì bî.

2 Ma múu ajàn kaa a wa'a bù ñka ntswe nì àbùgè noò yìi mæ à tswe a múm ñjyanu aa ñyè'ètè nì bê innù jii mæ ñùmìsòŋ a lòò aà, mbaŋnø ñka ñyè'ètø bê innù jii mæ Nwĩŋgòŋ a lòò aà.

3 Nì ma'atø innù jya mæ nì le si ghìrè a mbĩ aa, a bê innù jii mæ bitìzì Nwĩ le si ghìrè aà, ñtswe nì ñtswèntii yàà a múm ìbuurè innù, bo bì innù jii mæ ñjyǎnu i yè'ètø aa, mbø innù nno mbaanø, mbø innù atsùùrè, ànnù ntii a ñiji, bo bì ànnù mmii mìkobø yìi mæ a fwe aà. Wa noò wa mæ nì le ntswe a múm innù ma jú aa à kù'ù mè!

4 A gha'a waa tsìtsòŋ a ajàn yìi mæ kaa nì si bù mboonsø bu bo a ñghirè innù naà jii mæ bẽ tii ghu kaa wa'a nì ìbii nú waa tswá aa, ñtigø mbøgitø nì ghuu.

5 Lá tá bo zi mæ bo ka yì fa akwi'i nighàà ñlon ñgaà yàà a nsi mi'i yu wa yìi mæ à tànŋtø mæ yu ka yì sa'a bê bitìi bo bì bìkù aà.

6 A nì ñji'ì ànnù yìi mæ bi le ñki nswon ntoo yì ñsiginè ya, ñswon ñki nswon a mbo bìku aà, ñlon mæ, ka mæ bi le nsa'a waa a múm ñjyǎnu tsì'ì tsó bè aa, tá bo tigø ntswe a múm àzwi tsì'ì tsó Nwĩ.

Bì'inè aa mfa'a nì mìtøŋnè mi Nwĩ siginè

7 Wa noò ñmè ñjoò tsim à tigø a abó. A ku'ùnè mæ tá nì tswe nì àlàà atu, ntsuu ki ts'a'a tá zi ajànø mæ mbø nì ká ñtsa'atø Nwĩ.

8 Ànnù yì wè yìi mæ a tswe ghuu aa a bø mæ, tá nì tswe nì àkòŋnè ti mè a nu bù nì bù, ñlon mæ àkòŋnè a kusè innù jì bi jì ghà'atø.

9 Nì ka ñkwèrø bigìi a mila'a bù, ti ka nnurikø ghuu bu ni bù.

10 Nì logè mìtøŋnè mya mii mæ Nwĩ à fa a mbo bù a atu nì atu aa, ñka mfa'a nì mu a ñkwetø bù nì bù tsì'ì tsó bè bii mæ bi nanŋø ñlønŋtø nì ñjoo jii mæ Nwĩ à fa a mbo bo tsì'ì mbuu mbuu nì ìbòŋ yi aà.

11 Ñù yìi mæ a swon annù Nwĩ aa, tá à ka nswon annù yìi mæ à kwèrø a mbo Nwĩ aà. Ñù yìi mæ a fà'a aa tá à ka mfa'a nì mìtì mii mæ Nwĩŋgòŋ a fa aà. Tá a nì ñgòŋ innù tsim, tá ñigha'aa gheε a mbo Nwĩŋgòŋ ñtsya a ñjĩm Yesu Kristo yìi mæ ñigha'a nì tsim bo bì mìdà'a mi tsim, à nì mi ñlwi'ì ñjĩkonŋ aà. Amen.

Ànnù nyø ñgi'i tsó mu Kristo

12 Bìlĩm bà, tá ànnù tsuu ghuu ki tsyá a nì mbuu ikwà'ànè jì tii jii i kuu a nu bù aa tsì'ì tsó à nì ànnù yìi mæ a fè'è a nu bù.

13 Nì baŋnø ñka ndoritø doritø tsó ajànø mæ nì tswe nì àbwarø a múm ñgi'i Kristo aa mæ mbø nì yì ñki ntswe nì ñdorø ñka ndoritø wa noò mæ à ka yì zi a mum ñigha'a yu aà.

14 Mbø bi ka mbøgitø ghuu ñlon ikum Kristo, boŋ mboonè i tswe a nu bù ñlon mæ àzwi ñigha'a ya mæ nì Azwi Nwĩŋgòŋ aa a tswe a nu bù.

15 Lá tá ñù ñibù ghùù à tsuu ñgi'i lò ki yè ñlon mæ à nì ñù ñzwiè bè, kè ñyèrø, kè ñgàŋafanè, kè ñù yìi mæ a ñij abó yi nì innù badàŋ.

16 Mbø ñù ñibù a baŋnø ñka nyø ñgi'i aa ñlon mæ à nì Krisèn aa, a tsuu atu ki ñìrè. A baŋnè ñka ñgha'asø Nwĩ ñlon mæ yu bii ikum Kristo aà.

17 Ñlon mæ noò à kù'ù mè mæ ànnù ntso'otø mìsa'a tá à loginè, ñloginè aa a nì ñgàŋgwè'è Nwĩ. Mbø a baŋnø ñka ñloginè aa a nu bì'inè boŋ ñlwi'ì

bè bya mə bi tɛ'è wa'à nì waa ntoò Nwĩ yì ñsigìnè ya yu'unè aa ì ka bə mə akə aa ɛ?

¹⁸ Tsó ajàn mə àṅwà'ànè Nwĩ a swonj aa:

“Mbə a tsyanə a mbo bə bii mə ànnù ya a tsinə aa a nyweenə

bəə bon bitibò'ò Nwĩ nì ñgànghìrè innù jì bi i ka tswe fə aa ɛ?”

¹⁹ A ku'unə mə bə bii mə bi yə ŋgì'i nì ñkòṅṅ Nwĩ aa, tá bi ka ṅghìrə annù yìi mə a ku'unə aà, mbaṅnə mfá mîntîi myaa a mbo yu wa yìi mə à lɛ ṅka'a waa, nləə nì ṅkà'á yì aà.

5

Mbinjərə̀ Nwĩ

¹ Mə bu'u mbo a mbo bìlìi bi ndânwĩ bii bi tswe a titi bù, tsó ñdîi ñdânwĩ yì mɔ'ɔ atitii bù, yìi mə à nì àyɛfə nì ṅgì'i ya mə Kristo à lɛ nyə aa, i yì kii tswe ni ñgha'a ni wa noò mə à ka yì zì aà.

² Nì ka mbe mbinjərə̀ Nwĩ jya mə à ləə a mbo bù mə nì ka nlentə aa nì àbòṅəntii, ñtsuu ki ləntə aa tsó bi gaansə ghuu. Nì ka mfa'a ifà'á ghuu ni ñdorə, ntsee ki fà'à ñlonj aa bə ṅkabə yìi bi tu ghuu ghu aà; ma la a bə ànnù ñdìrətù! Tá à baṅnə mbə aa nlonj mə nì nanjə ṅkəṅ a mfá'a a mbo Nwĩ aà.

³ Nì tsee waa ki sa'a nì ñitsə'è, nì baṅnə ntswe tsó figə a mbo bo.

⁴ Tá Ntsèembì yì àkò'ò ñtsirə wa a yì nzi bonj à ka yərə ṅgù'ù yùù nì àtsə'ətu nifò yì ṅweenə yìi mə kaa a si kwĩ'ìnè aà.

⁵ A ṅgĩj ṅgĩj, bù bə bí kəgə, nì ka nyu'unə bìlìi; ṅwɛ'ɛ annù nsigisə nu a nsyɛ a nu bù ni bù tsó àtsə'è tsi'ì bù bĩtsimə, ñlonj mə, “Nwĩ a tuu nì ànnù bə bii bi ṅee nú yàà aa

m̄baṅnə ṅghìrè nì ìbòṅ a nu bə bii bi sigisə mib̄b̄ mi nú myaa a nsyɛ aà.”

⁶ Nì ka nsigisə mib̄b̄ mi nú muu lá a nsi mi'ì Nwĩ yìi mə à tswe nì àdà'à aa, tà nòò a yì ṅkù'ù a ṅentə ghuu a ndəj.

⁷ Nì logə innù tsim jii mə i tsyà nì ghuu aa mfa gho mbò ñlonj mə àa yu yìi mə a ləntə annù yuu aà.

⁸ Nì tswe nì àlāa atu, ṅka ntswe ñikirə. Ṅgàṅkibàà ghùù, Devil, a karə ṅkəənsə nì ghuu, mbo'okə tsó nààṅgwɛ, ñlɔɔ nì ṅù mə yu ko mm̄.

⁹ Nì təə ntii a mùm àbiiintii yuu, ṅka nto nii, nzi mə ṅgì'i yìi mə ni yə aa, bɔɔ bi maà buu a idigə tsim fāa mbi bi kii nyə.

¹⁰ Nòò yìi mə nì bòò mə ñyətə ṅgì'i ma yìi aa, bonj Nwĩṅṅòṅ yìi mə a ḡhìrə ìbòṅ tsim à nu bə aa, yu yìi mə à twòṅṅ ghuu mə nì yì ṅkuu a mum ñgha'a nì Kristo nya mə nì si mè aa, à ka bũ nanjə ghuu tsi'ì yumbəṅ, i ḡhìrə tá nì təə ntii, i kii fa mitii a mbo bù tá nì təə ntwiṅ m̄ṅṅṅṅə muu a nsyɛ.

¹¹ Tá m̄dà'á mi lwi'ì ghu mbo n̄ṅkəṅ. Amen.

Atsà'atə̀ yi nlwĩ'ì ñjim

¹² A gha aa a kwetə Silas, yìi mə mè zi mə à ni mu Kristo yìi mə a fà'à a mbo Kristo nì ñt̄i yì tsim aa, mə ta mə ṅwa'anə m̄untsirə àṅwà'ànə yù a mbo bù. Mə bu'u mbo a mbo bù, ṅkɛ'ɛnə ni mə, wa à ni ìbòṅ Nwĩ yì annù n̄ṅkəṅ wa i ghuà; nì tswa, ñtəə ntii ghu.

¹³ N̄ghòtə ȳi i tswe a ala'a Babylon*, ȳi mə Nwĩ à ki ntso'ɔ tsǒ à tsò'ɔ ghuu aa, i tsá'atə ghuu. Mú ghà Mark a k̄i ntsa'atə ghuu.

¹⁴ N̄i ka ntsa'atə ghuu bu ni bù, ñnɔŋə ni m̄ghègə muu a njimə àkòŋə. Tā m̄bɔɔnə i tswe a nu bù bi tsim̄ b̄i mə n̄i b̄i Kristo aà.

* **5:13** Bè m̄òòntə ni mə Babylon à n̄i ñkùm ȳi mə Peta à lɛ ntswè a nu Roma aà.

Aḡwà'ànè PITA yi ayòṅtè

NJI'INNU ANWÀ'ANƏ YU

A ḡwà'ànè yú aa a le ḡwà'ànə Peta, yíi mə à swoṅ mə yumbəṅ, Simon Peta, à nî “ḡgàṅàfà'à bo bì ḡgàṅntoò Yesu Kristo” (1.1), mbə ḡú yíi mə à le ntswe bo bì Yesu “wa atu nta'a yíi mə i laa mǎṅsè” ñyə ñiḡha' à ni a aḡəṅ mə à le mbəṅkə ḡkirə yí aà (1.16-18). Kaa Peta à sî swoṅ a fɛ'ɛ i bə bii mə a ḡwà'ànə a mbo bo aà. Tsó mə à swoṅ mə ḡwà'ànə yulà a nî à yi ayòṅtè yíi yu ḡwà'ànè aa (3.1), mbə a bə mə à yíi mə à le mfòò ḡḡwa'anə aa, a nî “Aḡwà'ànə Peta yi ntsyambii,” bəə boṅ à ki ḡwà'ànə yulà ḡwà'ànə aa a mbo bìKrisèn bii bi tse a mbu'u Asia yí Nkə'ətə aà.

Peta à swoṅ mə yu ḡwà'ànə aa a ḡwa'atə innu jii Nwí ni Mmà'ambi nî ḡgàṅtoò Nwí leè ñswoṅə aà (3.1,2), a bə innu jii mə bo tɛ'è mə ñzi (1.12). A ku'ùnə mə yú tsigítə waa tá bo gheɛ nî mbii ḡka ḡwa'atə, ñloṅ mə Mmà'ambí à dì'í mə a mbo yu mə nòò ḡkwó yí à kù'ù mə aà (1.14).^{*} Ma mùu aḡəṅ Peta a lòò ñyə mə tá bo lwi'i wa múm ànnu ñḡkoṅ ya mə bo dì'í a nî ñtoo yí ñsigínə ya aà. Aḡwà'ànə yulà a tigè ñnaṅsə wa'asə nî waa nloṅ bidì'í bi innu mbwe'esə bii mə bi ka zi ḡkuu a títii bo aà (2.1).

Peta à ghàa nswoṅ aḡəṅ yíi mə ḡgàṅndi'innu mbwe'esə ma jú i bə aà. I ka ḡe'esə kuu a títii bo i ki ndi'í nî ñbaṅnənnu ñloṅ Nwí, i kɛ tuu nî Mmà'ambi yíi mə à le nyuu waa aà (2.1). Bə ma bú à nî ḡgàṅmbù'u innu jii bi ḡkii mbəgítə nî bǎburə bii bi ḡwèènə aa, ñtərə, ñluu nî ànnu aḡirə, ḡghirə nî innu atsuùrə, mma'atə mǎṅjii yíi mə à tsinə aa nyoṅə nî mǎṅji Balam yíi mə à le sî mfà' à ñloṅ aa bə ḡkabə aà, (2.11-15), ñtswetə nî bə nî innu jya jii mə nḡyǎnú jyaa i yə'ətə aà (2.18). Bə ma bú bí mo'ɔ bi ka yí ki wyɛ nî ànnu Nwí i betə nî mə Yesu wa mə à le nswoṅ mə yu ka yí bú bìi aà à fə le? (3.3,4).

Peta le ntigə ḡwa'asə nî bə bi Kristo nswoṅə nî mə tá bo ka ntsyəsə nî waa nloṅ mə bə bí ghà'ətə ka yí fǎnsə innu, i tigə ḡhirə nî innu jii mə i ka ḡhirə tá mbi tigə mbəgítə nî ñtoo yí ñsigínə Mmà'ambi ya ghu (2.2).

Ma mùu aḡəṅ, a tigè ndi'itə nî bə bi Kristo mə tá bo tsuu ànnu ḡgàṅndi'innu mbwe'esə jya ki yu'utə, ñloṅ mə Nwí à fà mə mitsyè a mbo bo ḡghirə bo zí yi, ḡkí mfa njoo tsim jii mə bo lòò a múm ñtswéntii yàa a ḡka ḡghirə innu jii mə Nwí a lòò aà. Tá bo yə mə bo gaansə mǎtí myaa a ḡghirə innu jii mə i tsinə aa (1.3-11), ḡkwe nî a múm ñbəṅ Nwí, ḡku'usə nzi nî ànnu Mmà'ambi (3.18) tá yi wa' à nî àlò'ɔ a nsi mi'i Nwí wa nḡwí ñlwi'í mbi tswé (3.14). Nwí à ka yí naṅsə ta ḡḡi'í a nū ḡgàṅghirə innu jii bi bo bì ḡgàṅdi'innu mbwe'esə, nî bə bitsim bii mə bi sî Nwí bə'ɔ kaa ḡgwa' à nî bǎburə kə bə bii bi tse nî àdà' à a atu bo kii mbə'otə aà (2.2,3,9,10; 3.7). Nwí à ka yí ñḡ ḡḡi'í a nu bo ma bú aa tsi'í a aḡəṅ yíi mə à le ñḡ ḡḡi'í a nu baangəl bya bo bə bitsim bii mə bi le nti'í atu ghu mbo, ḡghirə ñbi a mbii aà (2.4,5). Tá bə bya mə bi wyɛ nî ànnu Kristo, a aḡəṅ mə à le ḡkà' à

* : Nji'innu Aḡwà'ànə: Mbə Peta à tse ki swoṅ aa nloṅ Jón 21.18-19.

mə yu ka yǐ bǔ bǐi aa, tǎ bo zi mə Njwǐ Mmà'àmbi ya i ka yǐ zǐ (3.10). Tǎ bǐKrisèn ka mbe, ñghirə nǐ innù jǐi mə Mmà'àmbi a lòò aa tǎ tǎ Njwǐ mà ya ì waŋsə nzi (3.12).

Bi yatə àŋwà'ànə yǔ aa laa:

1. Nji'innù aŋwà'ànə yuà 1.1-2
2. Annù yǐi mə Nwǐ à twonj bǐKrisèn mə baa ñghirə aà 1.3-21
3. Nǵaŋndi'innù mbwe'esə 2.1-22
4. Ajàn mə Kristo à ka yǐ bǔ zǐ a noò ñlwǐ'ǐ mbi aà 3.1-18

1 Aŋwà'ànə yǔ a lo aa a mbo mə Simon Peta, ñgàŋafà'à bo bǐ ñgàŋntoò Yesu Kristo, ñghɛɛ nǐ a mbo bə bǐi mə Nwǐ à ki mfa abiintiǐ yǐ atǐndùù a mbo bo tsi'ǐ tsò à yǐ'ǐ a nǵim annù yǐ àtsinə Nwǐŋgɔŋ nǐ Nǵaŋyweènsə yǐ'inə Yesu Kristo aà:

2 Tǎ ìbòŋ Nwǐ nǐ mbɔɔnə yǐ ñwè tǎ ì tswe a mbo bù ñgha'atə ñghɛɛ a ajànə mə nǐ zi annù ñlonj ŋgaa Nwǐ nǐ Yesu Mmà'àmbi yǐ'inə.

Ajàŋə mə Nwǐŋgɔŋ a twonjə nǐ bə ñyarə nǐ waa aà

3 Mǐdà'à mǐ Kristo mǐi Nwǐ à fa ghu mbo aa mǐ fà mə yǐ'inə nǐ ñgɔŋ ñjoo tsim jǐi mə ñtswəntǐi yǐ'inə ì lòò aa, bo bǐ a ŋka mbo'ɔ Nwǐŋgɔŋ, ñtsya a nǵim ajànə mə bǐ'inə zi annù mbi'ǐ ŋgaa yǐ, yu wa yǐi mə à le ntwonjə yǐ'inə a mum nǐgha'a yu bo bǐ a múm ìbòŋə yǐ aà.

4 Ma mùu mǎnǐ, a fà ñkà'à yǐ yǐ ñwè bo yǐ atǐndùù ya, mə mbə bǐ'inə tsyá ghu ñkhə njoo mbi jǐi bə yè'ətə ì tǎ nǐ ñgǐ'ǐ a nu bo aa, mbaŋnə ntigə ntswe nǐ àbwarə a mum mǎrə Nwǐ.

5 Nlonj ma yǔ annù, nǐ ka ŋgaansə mitǐi muu, a ñkù'usə ànnù ñghirə innù jǐ siginə a atú àbiintiǐ, a atu ñghirə innù jǐ siginə, tǎ nǐ ku'usə ànnù nzi Nwǐ,

6 a atú ànnù nzi Nwǐ, nǐ ku'usə ànnù ntswá ìbiinu, a atu ànnù ntswá ìbiinu, nǐ ku'usə atǎŋəntǐi, a atu atǎŋəntǐi, nǐ ku'usə ànnù ŋka mbo'ɔ Nwǐ,

7 a atu ànnù a ŋka mbo'ɔ Nwǐ, nǐ ku'usə ànnù ŋka ñkɔŋ bilǐm buu, a atu ànnù ŋka ñkɔŋ bilǐm buu, nǐ ku'usə akòŋnə.

8 Nlonj mə mbə nǐ ka ñghirə ma jú innù ma mùu ajàn ñghɛɛ nǐ mbǐi bəə boŋ nǐ ka ki fà'a siginə ì kǐi koonə nǐ mǐntà a múm ànnù a ajànə mə nǐ zi Yesu Kristo Mmà'àmbi yǐ'inə aà.

9 Nlonj mə ñù yǐi mə ma jú innù ì boŋ ghu mbo aa, à nǐ mǐfə'ànə, kaa a ki'ǐ nǐ mbǐi yə, boŋ à leə ñki nǐ'inə mə bǐ le mbaa nsi'ǐ yǐ a nǐ innù jǐ bǐ jǐ jǐ lwènə.

10 Tsó mə a bə laa, bilǐm bá, tǎ nǐ ka ŋgaansə mitǐi muu, a naŋsə mbii ajàn mə Nwǐŋgɔŋ à twonjə ghuu ñki ntsɔ'ɔ ghuu aa, ñlonj mə nǐ bə ki ghirə ma mùu ajàn boŋ kaa mbə nǐ wa'à wò.

11 Ma mùu ajàn boŋ bǐ ka naŋsə ŋŋa'a mǎnǐ yǐi à tsyámbo aa a mbo bù a ŋkuu a múm ànnù nǐfɔ ti mé Mmà'àmbi nǐ Nǵaŋyweensə yǐ'inə Yesu Kristo.

12 Tsó mə a bə laa, mə ka ghèè nǐ mbǐi a ŋka ŋwa'atə bù nǐ innù ma jú, ka mə nǐ tɛ'ɛ nzi, ñki ñtinsə a ku'unə mə, ajàn yǐi mə mə bùrə ntswe fàa mum ghulá ìbiinu aa, tǎ mə ka ntsigitə ghuu, ŋwa'atə nǐ ma jú innù a mbo bù.

13 Mə wà'atə mə a ku'unə mə, ajàn yǐi mə mə bùrə ntswe fàa mum ghulá ìbiinu aa, tǎ mə ka ntsigitə ghuu, ŋwa'atə nǐ ma jú innù a mbo bù.

14 Tsó mə mə zi a laa mə noò yǐi mə mə wà'atə yulá ñjyǎnu aa à tǐgə a abo aa, a ajànə mə Mmà'àmbi yǐ'inə Yesu Kristo à dǐ'ǐ mə a mbo mə aà.

15 Mə kii nloɔ a nyə mə, nòò yii mə mə mà'atə mə ghuu aa, tá nì zi ajàn mə mbə nì bú ñka ñwa'atə ma jù ìnnu a ñgòɲ bìnòò bì tsimè.

Ajàn mə bii'ì le mbə ayəfə ni nìgha'a ni Kristo aà

16 Kaa bii'ì le ñki'i lògè aa nyalà'à jii mə a wa'atə mìtsyè mi bə aa a nto'otə mìa'à mi Mmà'ambì yì'inè Yesu Kristo bo bì ajàn mə à le nzì aà. Bii'ì bumbəɲ, bii'ì le nyə nìgha'á ni nì mìa'à mi.

17 Nloɲ mə nòò wa yii à le ñkwərə nìgha'a bo bì àghu'usə a mbo Nwìɲgòɲ Tà aa, ñji ya i kî ñzi ghu mbo, a ni nìgha'a ni nifò ñswonə ni mə, “Aá Mú ghà ghuà, yii mə mə kòɲə yì, ñki nanşə ndoritə nloɲ ñgaà yì.”

18 Bii'ì bimbəɲ le nyu'u ñji ma yú a ajàn mə i le ñghàà a aburə aà. Nloɲ mə bii'ibo le ntswe wa atu nta'a mə i laa màɲsə aà.

19 Ma mùu ajàn bii'ì nanşə mbù mbeentə ntoo ya yii mə ñgǎɲntoo Nwì i le nswonə aà. A ka bə annù yì siginè a mbo bù a nte'e atú yuu a ni ma yú annù, tsi'ì tsò ñkà'à yii mə i ta a nì àdìgè yì fii aa, i ywe'e a noò yii mə abèè a ka fu'u, ta tá fìɲjòɲ fì atùtugə tá fì fe'e a mum màntii bù.

20 A ni annù ntsyà mbii, a ku'unə tá nì zi tá à laa mə, kaa annù yii mə ñgǎɲntoo Nwì i swonə a mùm àɲwà'ànə Nwì aa, kaa à sè aa annù amòòntə ñú bə.

21 Nloɲ mə kaa ànnù tsu yii mə ñgǎɲntoo Nwì i swonə aa, leè ñki'i aa a nì ìnnu jii mə bə mòòntə ñswonə ló. I bǎɲnè ñlo aa a mbo bə bii mə Azwì Nwì a tintə a waa, bo kwərə a mbo Nwì ñswonə.

2

Bidì'ì bi annù bi mbwe'esə

1 Tsò mə ñgǎɲntoo Nwì mbwe'esə i le mfè'e a titii bə bya aa, tsi'ì maa ajàn bidì'ì bi annù mbwe'esə ka kii fè'e a titii bù. Bo ka kii ñhe'esə zi nì ìnnu jii i ka ta ñgi'i a nu bù, i kii dì'ì nì ibañnənnù ñloɲ Nwì i kii tuu a Ta wa yii mə à le nyuu waa. Ajàn yii mə bo ghìrè maa ajàn aa, tá à ghìrə mə tá bi wanjə nta ñgi'i a nu bo.

2 Bə bii'ì ghà'atə ka yì yòɲ bì mǎɲji bi ibuurə ìnnu jyaa jì swèrè ñswərə jya, tá bì tigə mbəgitə ni mǎɲji ànnù ñiɲkoɲ wá.

3 Ajàn mə bo kǎɲ ñghotə ñjoo aa, bidì'ì binnu bi mbwe'esə ma bú ka yì fù'u waa a nu bù, ajàn yii mə bi ka yì kii swonə mighàà mi mbwe'esə a mbo bù. Lá bi tǎntə mə a ñú ñsa'a waa ñloginə a ñgu'u, kaa ñú yii mə à ka ta ñgi'i a nu bo aa, kaa a wa'á kii mbwii.

4 Kaa Nwì à le ñki'i baangel bii bi le mfǎnsənnu aa liɲè mbaɲnə nti waa mma'a a mùm àtsùmə mɔ'ɔ, ñkoo waa a nì àtsarj a mùm mǎfi idìgè bo yu'utə nì ñjwì ñtsò'òtə mìa'a yá.

5 Kaa Nwì à le ñki'i atu mbi yì mbii liɲè, à le mbǎɲnè ñghìrə ñki miyaa i bwesə mbì bì tì bɔ'ò Nwì ya, a bǎɲnè ñyweensə aa tsi'ì a Noa yii mə à le si swonə annù yii mə a tsinə, bo bì bə bí mɔ'ɔ bi sǎmbaà.

6 Nwì à le mbəɲ ñjò'ò ala'à Sodom bo Gomora a nì àbù ajàn yii mə à le ñiɲ isa'a a nu bo mburə ntsigə waa mbwesə aa mə tá bo bə alənsə a mbo bitii bɔ'ò Nwì.

7 Lá à le yweensə a Lot yii mə ñtii yì i le si bi'i nloɲ ibuurənnù ñgǎɲabii'ì nti, bə bì tì bɔ'ò nòɲsə bya

⁸ (nlonj mə ìnnù jii mə nù ma ghù mə ìnnù ji i le ntsinè aa à le si yu'u ajànj à le ntswe a titii bo aa, i le si ghìrè mə tâ ìntii yi yii i le ntsinè aa ka ntsə'ə a atù ñjwi a atù ñjwi nlonj mighàrènè mi ìnnù myaa mi tibò'ò nòhşè.)

⁹ Ajànj muu a di'i ni mə Mmà'àmbi à zì àjànj yii mə mbə yu yweensè bè bii mə bi bo'c Nwì a nì ìkwà'ànè jii i tsi'i waa laa, ñki nzi ajànj mə mbə yu nin njò a nu bè bii mə ìnnù jyaa i sì tsinè aa, nləə waa ghu mum i yì nywe'e wa njwì ntsə'òtə misa'à;

¹⁰ ñnanşə nin aa a nu bè bya mə bi yòhə ìnnù nşinj jii mə nşyànù yaa i yè'ətə aa, mbañnə ntsa'a nì bè bii tşwé nì àdà'à a atu bo aa.

Bidì'ibinnù bi mbwe'esè ma bù bo nanşə ñkwəe ni mântii myaa kaa wa'à bo'otə ni a ñka mbəgìtè nì baburə bya mə ñwèenə aa.

¹¹ Tsi'i baangel bii mə bo tii, ñki ntswe ni midà'à ntsya ngàñdi'innù mbwe'esè ma jú aa kaa mbə bi k'i'ì ìnnù jì bi a mbəgìtə bo ghu a nşì Mmà'àmbi swonşə.

¹² Là bè ma bù mə bi bə tsi'i tşò nàà mitsə'ə mə bi jwe mə mbə bi ghèşə ñko nzwitə aa, ñghìrè nì ìnnù tì mitsyè aa, bo burè mma'a nì mighàà mi mbəgìtə a nì ìnnù jii mə kaa itù jyaa sì ghu laa. Baa ghèşə tşwa waa, i kii tşə ñgi'i a nu bo.

¹³ Bi ka yì tu waa a nì ñgi'i tsi'i tşò ajànj mə bo kii ñghìrè bè bii mo'c bi yə nì ñgi'i aa. Bo jì mbi yàa a si'inə, ñghìrè bè ìnnù jii mə i so'otə a atu bo. Bo zì mboonşə bubo a noò yii mə ni jì a múm ñghotə aa, mbə ilc'c jì bi, ñdirisə nì atù bə.

¹⁴ Bo kii ñkoşə aa tsi'i ànnù nte'è mi'i myaa a nu bəngyè bi ajirè, kaa mbə bo k'i'ì ìnnù jì bi yurè. Bo tşwètə nì bè bii mə bi burè ti kwi aa, ñghìrè nì mə tâ bo wo. Bo mirisè mântii myaa a ñka ñkotə njòò. Ndòò Nwì i tşwe a atu bo.

¹⁵ Bo mà'àtə mə mánji yii mə à tşinə aa, ntigə mbwe mánji wàà, bo yòh mə mánji yii mə Balam mu Boer à le nyòhə, yu wa yii mə à le ñkəş mə yu tşwe nì àbii a múm ìnnù jì bi aa.

¹⁶ Bi le nghàantə yi nlonj ibi yi. Jàkási yì à le nghàà nì ñji nù, ñkinj annù yii mə ngàñntoò Nwì wa yii à le ñghèə yu burə baanə tsi'i baànə ghìrè aa.

¹⁷ Bè ma bù bi bə aa tsi'i tşò binañəbirè bii mə bi yòòhəkə mə, ñki mbə tsi'i tşò mbà'à yii mə àfìsə a tii ñghèe ni yu. Nwì à lèə mə adigə a mbo bo wa a múm àtaa yì fii ya mə a tşo ntso aa.

¹⁸ Bo ghàà mighàà mi kì nètèrè mi ajàntè, nlogə nì ìnnù atsùurè jii mə nşyànù jyaa i yè'ətə aa, ntswetə nì bə ghu ñko, bè bii mə bi ghensə nlogìnə ñkhə mfè'è a titii bè bii mə bi tşwe a múm ìfansənnù aa.

¹⁹ Bo ka'à nì mə bo ka kètè mīñkìrè a nu bo, là bo bīmbəş bi burè ka kwèrə waa nì mīñkìrè mi aghubə; nlonj mə ànnù yii mə kaa mbə nù a wa'a ibiinnù yi ghu mbo kwèrə aa, a tigə ñghìrə yi aa a nì àbù'ù yi.

²⁰ Nlonj mə ajànj yii mə bo le ñkhə annù nşinj mbi jù, nyonj a nşim ajànj mə bo le nzi Mmà'à mbi yi'inə mə ni Ngànyweensə yi'inə Yesu Kristo aa, mbə bo bù ñghèe nniñ ibiinnù waa ghu ñkwèrə, i kii ntingə nti ntsya nì waa aa, ma la a bə mə àtii nlwì'i nşim ma yù a bù mə mbi'i ntsya yi ntsyàmbii ya a mbo bo.

²¹ Nlonɔ mɛ a lɛ mbaa mbɔŋtɛ a mbo bo mɛ bɔŋ kaa bo lɛ ŋki'ɛ a mɔnɔ yɛ ñtsɛnɛ wa zɛ. Ntsyatɛ ajɔŋɔ mɛ mbɛ bo zi ŋki mbu mbɛŋkɛ waa mma'atɛ ndi'ɛ jɛ lɔa jya mɛ bi lɛ mfa a mbo bo aà.

²² A fɛ'ɛ a nu bo lɔa aa nlonɔ aa ajɔŋ mɛ ñghàa nɛ nãnaa ni annu ñɛŋkonɔ nya ni swonɔ mɛ, “Mbu ya ì bù mɛ ñghɛɛ nɛi afikɛ yi ya fu.”*

3

Annũ ajɔŋ yɛi mɛ Yesu à ka yɛ bũ bɛi aà

¹ Bilim bɛ bɛi mɛ mɛ kɔŋɔ aa, àa àŋwà'ànɛ yɛi i ywe'e ji baa a yuà mɛ mɛ ŋwà'ànɛ a mbo bù. A múm ñŋwà'ànɛ ma jũ mɛ lɔò aa ŋwà'atɛ a mbo bù, i kii tsɛgɛtɛ mɛntɛi muu bo bi imɔɔntɛ juu mɛ nɛ ka ŋwà'atɛ nɛ ñnnũ jɛi i ku'unɛ aà.

² Mɛ ŋwà'ànɛ aa mɛ tá nɛ wa'atɛ mɛghàa mya mɛ ŋgãŋntoo Nwɛ jɛi i laa mɔnɛ jɛ annu ñɛŋkonɔ jɛ ŋgu'u lɛ nswonɔ aa, bo bi ñdi'ɛ Mmà'ambi Ngãŋyweensɛ yɛ'ìnɛ yɛi mɛ ñgãŋntoo ji bi lɛ mfa a mbo bù aà.

³ Annu yi ntsyambũ yɛi mɛ mɛ lɔò mɛ nɛ zi aa a bɛ mɛ, àa yɛ bɛ wa ngù'ù mbi yɛ ñlwɛ'ɛ ñjɛmɛ aa tá bɛ bɛ mɔ'ɔ fɛ'ɛ ŋka ŋwye nɛ ànnu Nwɛ, ñghirɛ bɛ ñnnu jɛi nɔyãnu yàa i yɛ'ètɛ aa

⁴ mbetɛ nɛ mɛ, “Yesu wa mɛ à lɛ ŋkà'a mɛ yu ka yɛ bũ bɛi aa à fɛ lɛ? Mɛ ñloginɛ a nsi bitaa bi'ɛ bɛi bi lɛ ñkwokɛ aa, ñloginɛ a noò yɛi bi lɛ nnanɔ mbi yu aa, kaa ànnu tsu kaa a bùrɛ tɛ kwensɛ aà!”

⁵ Bo tuu ñwà'atɛ mɛ a ŋgu'u, Nwɛ a lɛ ñghàa aa ghàa àbùrɛ a fɛ'ɛ, ŋki mbu ñghàa ñsyɛ i fɛ'ɛ a múm ñki, a lɔgɛ aa ŋki nanɔ nsyɛ ghu;

⁶ àa ñki ma ghù mɛ i lɛ mbu ŋkɔ'ɔ ñlwensɛ nsyɛ yɛi i lɛ ntswe maa ŋgù'ù aa mbwɛsɛ.

⁷ A kɛ bɛ aa tsi'ɛ ñghàa nɛ ma nú mɛ nɛ lɛ aburɛ bɔ ñsyɛ yɛi mɛ tswe tsɛtsɔŋɛ aa mɛ tá mɔ'ɔ yi ntɔò, ñlɛ nnyu'utɛ aà ñjwɛ ñtsɔ'òtɛ mɛsa'a, ñjwi ya mɛ bi ka yɛ tɛ ŋgɛ'ɛ a nú ñgãŋtibɔ'ò Nwɛ.

⁸ Lá bilim bɛ, nɛ tsee mã ànnu ghua lɔ lɛ'ìnɛ, mɛ a mbo Nwɛ, ñjwi yɛ mɛfùurɛ ì bɛ aa tsi'ɛ tsò ñlɔò ntsù'ù, ñlɔò ntsù'ù i kɛ mbɛ aa tsi'ɛ tso ñjwi yɛ mɛfùurɛ

⁹ Kaa à si bɛ aa mɛ Mmà'ambi a wɛ'ɛnɛ a ñlɛ ñkà'á yɛ, tsi'ɛ tsò bɛ bi mɔ'ɔ bi mɔɔntɛ aa. A bɔŋnɛ ñtswa aa ntɛi yɛ ñlonɔ mɛ kaa à si lɔò mɛ ñu yɛ mɛfùurɛ à yi mbwɛ, a lɔò aa bɛ mɛ tá bɛ bitɛsim bɛŋkɛ mɛntɛi myaa, ma'atɛ ibi waa.

¹⁰ Lá ñjwɛ mɛmà'ambi ya ì ka yɛ zɛ aa tsò ñyɛrɛ. A ka yɛ bɛ maa ñjwi aa, tá àbùrɛ à ju'u nɛ ñjɛ yɛ ñtɛ ñghɛɛ mbwɛ, tá ñjoo jɛi i tswe a aburɛ aa tsi'ɛ tsò mɛŋjɔŋ nɛ sãŋ nɛ ñnòò, tá ì kɛ ŋkhi ntso, tá ñsyɛ nɛ ñjoo tsim jɛi mɛ i tswe ghu aa tá mɔ'ɔ tɔò tá ì khi tsimɛ.

¹¹ Tsò mɛ ñjoo tsim i ka yɛ bwe ma mùu ajɔŋ aa, bi'ìnɛ tigɛ ntswe nɛ ñbɛ aa ajɔŋɛ mbuu bɛ ghuu aa ɛ? A bɔŋ mɛ tá mɛghirɛnɛ mɛ ñnnu muu laa, tá nɛ ka mbo'ɔ nɛ Nwɛ,

¹² tá tigɛ bɛ i kii ghirɛ nɛ mɛ tá ñjwɛ Nwɛ ya tá ì wanɔ nzi, là'a ñjwi ya mɛ àbùrɛ a ka yɛ khi i tso, tá ñjoo tsim jɛi i tswe a aburɛ aa tá mɔ'ɔ ì tɔò tá ì sanɔ.

* 2:22 Prov. 26.11 “Kwɛnyam wa mɛ bi si'ɛ aa, à bù mɛ ñghɛɛ mbiŋkɛ yi wa a múm àtsitsa'a.”

13 Lâ a ajàṅə mə Nwĩ à kà'a aa, bĩ'ině yu'utə nĩ àbùrə yĩ fii bo bì òsyə yĩ nĩfii yĩ mə ì ka yĩ luu nĩ ìnnu jii ì tsinə aà.

14 Maa ajàṅ, a bilĩm ba bii mə mə kòṅə aa, tsò mə nĩ bə ìnnu ma jũ aa, nĩ ka ṅgaansə mitĩ muu mə tâ nĩ yi ntsee nĩ àbà kè àlò'ò a nsi Nwĩ tswə, m̃baṅnə yĩ òtswe bə nĩ m̃bòcɔnə bu bo.

15 Nĩ yè mē ñji'ĩ ànnu yĩ mə Mmà'àmbi à si wàṅsə nzi aa, i bə aa abwarə mə a fa a mbo bù mə nĩ yĩ nyweenə. Aà àjàṅ yĩ mə mumaà yĩ'inə Paul, yĩ bĩ'inə kòṅə aa, à le ṅki ṅwa'anə, a mbo bù, a nyoṅə a ṅjĩm m̃tsyè m̃i mə Nwĩ à le mfa ghu mbo aà.

16 A ṅwa'ànə ñlɔṅ ma jũ ìnnu, a nĩ ṅṅwà'ànə ji tsim. Ìnnu jii m̃c'ò i tswé ma mùu a múm ṅṅwà'ànə, jii mə ì tsyanə a nzi tâ ì laa, bə bĩ m̃c'ò bii mə kaa bi s̃i nĩ m̃tsyè tswé kaa mburə ti ṅki ṅkwe aa, bi logè òtwɛɛ a nĩ wàa m̃ànji, tsi'ĩ ajàṅ mə bo kii ntwɛɛ nĩ ìdìgə ṅṅwà'ànə Nwĩ jii m̃c'ò aà. ṅghirə ma mùu ajàṅ, òtsə aa ṅgi'i a nu bo bimbòṅə.

17 Lâ a mbo bù b̃òc bimaà, nĩ fòò mē ñszi ìnnu ma jũ. Mə tigə nswɔṅ a mbo bù aa mə tâ nĩ tsyɛsə ghuu, tâ bə ma bú mə bi t̃i at̃u a mbo Nwĩ aa, tâ bì tsee ghuu gaansə tâ nĩ yoṅ ifansənnu bə bii mə bi si nòṅsə ləə aa, m̃bwe m̃ànji wa yĩ nĩ təə ghu àkòrə yuu a tinsə aà.

18 Nĩ baṅnə ṅka ṅkwe a múm ìbòṅ Nwĩ bo bì ànnu ajàṅ mə nĩ kù'ùsə ñzi nĩ Mmà'àmbi yĩ mə à nĩ ṅgàṅywèènsə yĩ'inə Yesu Kristo aà. Tâ ñìgha'a tâ nĩ tswə ghu mbo, ñloginə ts̃itsòṅ ṅghɛɛ nywe'e a nlwĩ'ĩ m̃bĩ. Amen.

Aḡwà'ànə JON yi ntsyàmbii

NJITINNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aḡwà'ànə yū aa a le ḡwà'ànə Jon, ḡḡaḡtoò Kristo yii mə à le ḡki ḡwà'anə Ntooyi Nsiginè Jon aa. Ka mə kaa Jon à si bə bii mə yu ḡwà'a a mbo bo aa swonə aa, mbə bi tse swonə mə à ḡwà'ànə a mbo bə bi Kristo bii mə bi tse a idigə idigə aa. Nlɔɔ aa ḡswɔḡ ḡtooyi yii bo le yu'u a ḡlɔḡinə aa. Nwī à nī ḡkà'à, ma mùu ajàḡ tã bə bii mə à nī bə bi aa tã bī tse nī ànnu yī mɔ'ɔ bo bi Tã ḡka nzi nī àkòrə nizi yaa a mùm ḡkà'à (1.5-7).

Ma mùu noə ḡḡaḡndi'innu mbwe'esə le ḡkuu a titi bə bi Kristo ndi'i nī ibāḡnənnu ḡloḡ nloḡ Nwī. A bə innu jii mə Paul ni Peta le si ḡkii nto a nī ḡwà'ànə jii mə bo le ḡwà'ànə a mbo ḡḡhòtə aa. Jon à le ḡwà'ànə aa a ḡwà'əsə bə bi Kristo nloḡ ḡḡaḡndi'innu mbwe'esə jii mə i le ntswe a mùm ḡḡhòtə aa. A le ḡki nloɔ a ḡḡirə tã bə bi Kristo zi mə bo tse nī ḡtswənti a ajàḡ mə Kristo à yweensə a waa aa (5.11-13).

Ànnu yii mə ḡḡaḡndi'innu mbwe'esə ma jū le si di'i aa, a bə à yii mə bi le si tigə ḡtsonə a noə ḡḡim nī ànnu biGnostics aa. Ànnu jii mə bə ma bú le si di'i aa kaa a le ḡwà'à bəòntə a nī ànnu yii mə ḡtooyi ḡnsiginè i swonə nloḡ Kristo aa. ḡḡaḡndi'innu mbwe'esə ma jū i le si di'i ni mə kwensə à tse a titi ḡjoo jii mə bi yə aa nī àzwī. Nswonə ni mə ḡjānu bo bi ḡjoo tsim jii mə i tse a mbi aa, i tse nī ibi, Azwī a bōḡ, ḡlaa, kaa wa'à nī ibi tswé. Ma la a bə mə Nwī nī Azwī bo bi Kristo bi bōḡ ḡki nlaa; ḡm̀sɔḡ mə à ni ḡjānu aa, bo bi ḡjoo tsim faa mbi i bi'i. Tsə mə ḡjānu à nī àyoo yii mə a tse nī ibi aa, kə ḡu a ká ḡḡhirə innu jī siginè kə jī bi bōḡ ma ya a si ànnu tsu kwensə, ḡloḡ mə bi ḡḡirə aa a ḡjānu aa. Ma yū a le mfa abwarə a mbo bo mə bi tigə ḡtsuure nī m̀b̀minu myaa, ḡḡhirə nī innu jii mə ḡjānu i yè'ətə aa.

Bidi'i binnu ma bú le si di'i ni mə ḡu a yweenə aa a ajàḡ mə à fe'ε a mùm ḡjānu ḡtsya aa a ḡḡim ajàḡ mitsyè yī mɔ'ɔ mə a ḡḡirə ḡu a ḡnəḡ nzi nī innu aa. "Gnostics" à ni ḡḡhàà mə ni lo ni "gnosis" mə à ni ḡḡhàà ni baGrikia, ḡḡi'yi i bə "nzi ànnu." A mbo biGnostics, kaa ḡu à si aa a ḡḡim àbiiinti a nu Kristo yweenə. BiGnostics le si swonə ni mə tsə mə ḡtsyānu i tse nī ibi aa, kaa Kristo à le ḡwà'à fāa atu nsyə aa tsə ḡm̀sɔḡ zī. Ma mùu ajàḡ bī mɔ'ɔ swonə ni mə Kristo kaa à le ḡwà'à aa nī ḡjānu tswé, à le ntswe aa nī finə ḡjānu, à le si kirə aa tsə à tse nī ḡjānu. Bī mɔ'ɔ swonə ni mə Kristo yii mə à ni Nwī bə Azwī aa, à le ḡsigə ḡkuu a nu Yesu yii mə à ni ḡu aa wa noə mə bi le ḡmurə yi ḡki aa, la nyī ḡmbu ḡm̀'ətə yi mfe'ε ḡbōḡ tã bī zwitə yi.

Jon à le ḡtigə ḡwà'anə ḡnəḡ ndi'itə nī biKrisèn ḡswonə ni mə wa Kristo, Mu Nwī, à le nzi a mùm ḡjānu. Bə bya bii mə bi tuu ni mə kaa à le ḡwà'à mùm ḡjānu zī aa à ni ḡḡaḡnto Kristo jya mə i le ntswe nī mfe'ε aa (2.18-23; 4.1-4). Nswonə ni mə Kristo à le mbə Nwī ḡki mbə ḡu. ḡu yii mə a tuu Mu aa a kii ḡtuu aa Tã. (2.22; 4.2,15; 5.1,5). Paul a kii ḡswonə ni mə ḡu yii

mə Nwĩ à ywèènsè mē yi, a tigè mbə mu Nwĩ aa, à tswe nì ñlɔ a nyu'u nĩ Nwĩ, ñlœə nĩ nŋŋsè Nwĩ (2.3-6). Nù yĩ mē kaa à si nŋŋsè lœə aa a ghìrə aa ìbĩ, kaa wa'á mu Nwĩ bə, kaa ŋwa'á yi ki nzi, ma ghuu ñj à bəŋnə mbə aa mu devil (3.4-10).

Nswonj ni mē ñj à bə wó annù, i ghìrə ìbĩ, i bú bii ifánsənnú ji bonj Nwĩ à ka li'ínə, i si'ítə ìbĩ yi (1.9). Kristo a kii mbu'u nĩ mbə a mbo Nwĩ ñlonj ŋgaa yàà (2.1-2). Nswonj ni mē tá bɔɔ Nwĩ tsuu mbi yù ki kòŋè (2.15-17) mbəŋnə ŋka ŋkɔŋə nĩ Nwĩ, ŋkii kɔŋə nĩ bilim byaa (3.11-18; 4.7-21).

Jón a swonj ni mē kaa bɔɔ bi Kristo si bù ñlɔɔ ni bə bí dāŋ (tsó biGnostics) mē bi ka nd'i waa nĩ ànnù yĩ mē a ni ànnù nĩkonj aà, ñlonj mē Azwĩ yĩ Làà a dì'i waa (2.20-27) bo zi innù nĩŋkonj. A ku'ùnə mē tá bo zi mē ñj yĩ mē tswe ni Kristo aa à tswe nì ñtswèntii (5.11-13).

Bi yatə àŋwà'ànə yú aa laà:

1. Nji'innú aŋwà'ànə yuà 1.1-4
2. Ŋkà'à bô mfi ìdìgè 1.5—2.29
3. Bɔɔ bi Nwĩ ni bɔɔ bi devil 3.1-24
4. Ànnù nĩŋkonj bo àfánsənnú 4.1-6
5. Bɔɔ bi Kristo tswe nì ŋkɔŋ Nwĩ ni bilim byaa 4.7-21
6. Abiintii yĩ mē a ghìrə bɔɔ bi Nwĩ tsyá nì mbi aà 5.1-21

Nìghàà ni ntswèntii

¹ Bì'i ŋwà'ànə a mbo bù ñlonj aa Nìghàà ni ntswèntii nya mē ni le ntswe nloŋinə a bə'ènə aà. Bì'i le nyu'u annù ñlonj Nìghàà ma nú. Bì'i ki mē ñyè ni mi'i mi'i, bì'i yè mə, mbò mi'i mi kí mmɔɔntə.

² Nòò yĩ mē Ntswèntii ma yú ì le mfè'è bi yəñə aa, bì'i le mbə bīyefə, ma mùu ajəŋ, bì'i tigè ñghaa annù ñlonj ñtswèntii ma ya, ŋkii ntigə nswonjə nĩ ànnù ñlonj ntswèntii yĩ ì lwĩ'i nĩŋkonj, yĩ ì le ntswe bo Tà, a ghìrə ñghìrə bì'i zi aa, a mbo bì'i.

³ Ànnù yĩ mē bì'i yə ŋki nyu'u aa, bì'i kii nswonjə aa yu a mbo bù, mē mbə nì kí ñtswé nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ bì'inə, a bə ànnù nĩŋkonj mē ñtswe nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ yĩ mē bì'inə tswe ni yu aa bì'inə tswe aa bì'inə bi Tà ni Mú yĩ Yesu Kristo.

⁴ Bì'i ŋwà'ànə ma jú innù a mbo bù aa, ta tá nidorə ni'inə kɔ'ɔ nluu.

Nwĩŋgɔŋ à nĩ ŋkà'à

⁵ Aà ñtoo ya mē bì'i yu'u ghu mbo ŋkii nswonjə ni a mbo bù aa ì yulà mē, Nwĩŋgɔŋ à nĩ ŋkà'à, kaa mfi ìdìgè ì wa'á ghu nu burə ntswe tswe.

⁶ Mbə bì'inə ka nswonjə ni mē bì'inə tswe nì ànnù yĩ fùurə bì'inə nìbò mbu ŋka ntəə ni a múm mfi ìdìgè bonj bì'inə tswe aa innù, kaa ŋkii'ì nĩ ñtswèntii yì'inə tswe ñyonjə aa ànnù nĩŋkonj.

⁷ Bì'inə bə bəŋnə ki təə a múm ŋkà'à, tsì'ì tsó àjàŋə mē yumbɔŋə à tswe a múm ŋkà'à aa, bonj bì'inə aa tswe nĩ ànnù yĩ mɔ'ɔ bì'inə nì bì'inə, tá àlœə Mú yĩ Yesu tá à si'ì ŋgɔŋ ìbĩ yì'inə ì tsimə.

⁸ Mbə bì'inə ka nswonjə ni mē bì'inə sì nĩ ìbĩ tswe, bonj bì'inə bwe'esə aa mibì mi nú mi'inə, kaa annù nĩŋkonj a wa'á a nu bì'inə tswe.

⁹ Lá mbə bì'inə ka mbii ifánsənnú jì'inə, bonj ajəŋə a ləə ŋkà'à yì, ñghìrə annù yĩ a tsinə aa, à ka li'inə ifánsənnú jì'inə, ì si'ì ŋgɔŋ innù jì'inə ì tsim jii ì sì tsinə aà.

¹⁰ Mbə bi'inə swonj mə kaa bi'inə sɛ innu ji bi ghirə bonj bi'inə twonjə aə yi nɛ ɲgəɲəbəɲnənnu, kaa ɲighaa ni ni wa'á a nu bi'inə tswé.

2

Kristo à ni ɲu ɲkwètə y'i'inə

¹ Bɔɔ ba bi kəgə, mə ɲwà'anə julà innu a mbo bù aa mə tá nɛ tsuu ibi ki ghirə. Lá mbə ɲu ɲibù a ghirə ibi, bonj bi'inə tswə nɛ ɲu yii mə a bu'u mbo a nsi Tà ɲlonj atú y'i'inə, mbə Yesu Kristo, yu wa yii mə annu yi a tsinə aə.

² Bi tsyá aə ghu nu nsi'itə nɛ innu ji bi ji'inə, kaa wa'á aə tsi'i ji'inə si'itə, ɲkii si'itə ni ji bə bitsim fàa mbi.

³ Mánji yii mə mbə bi'inə zi mə bi'inə zi yi aa, à ni mə bi'inə ka nɛə ndi'i ji.

⁴ ɲu yii mə a swonjə ni mə “mè zi yi,” lá ɲkaa ki'i nɛ ndi'i ji ləə aa, à nɛ ɲgəɲəbəɲnənnu, kaa ànnu ɲɲkonj a wa'á ghu nu tswé.

⁵ ɲlonj mə à ni tsi'i ànnu ɲɲkonj mə àkòɲnə Nwí a ni lunə a tswə aa a mbo ɲu yii mə a ləə ɲighaa ni. Mbə bi'inə kɛ ɲtsya aə tsi'i a ɲjim àjanj yulà nzi mə bi'inə tswə ghu múm nú.

⁶ ɲu yii à swonj mə yu lwi'i ghu nu laa bonj a yonjə ibù'ù mikòrə ji a ajanj mə à lɛ si təə aə.

Ndi'i yii mfi yá

⁷ Bilim ba bii mə mə kɔɲ aa, kaa mə si aa ndi'i yii mfi yii tsu ɲwa'anə, à bəɲnə mbə aə tsi'i ndi'i yii ɲlwen ya mə nɛ lɛ ntswe ni yu a ɲlɔginə aə, ndi'i yii ɲlwen ma yú a bə ɲighaa ni Nwí nya mə nɛ lɛ nyu'u aə.

⁸ Lá mbə mə tse kii swonj mə mə ɲwà'anə aə ndi'i yii mfi yii mə bi yə nɛ ànnu ɲɲkonjə yi a nu Kristo ɲkii nyə ni a nu bù, ɲlonj mə itugə wa i tsyá ɲgheɛ nii, ɲkà'a annu ɲikonj wa i tigə ɲta.

⁹ ɲu yii mə à swonj mə yu tswə maa a múm ɲkà'à mburə ki baa ndim yii aa, à bürə ntswe aə tsi'i wa múm itugə.

¹⁰ ɲu yii mə a kɔɲə ndim yii aa à tswə aa a múm ɲkà'à, kaa ɲji'i ànnu yii mə mbə a kwántə ɲwo aa kaa wa'á bə.

¹¹ Lá ɲu yii mə a baa ndim yii aa à tswə aa a múm mfi idigə ɲki mburə ki zi aə tsi'i a múm mfi idigə, kaa ɲki'i adigə yii mə yu ghèè ghu aa zi ɲlonj mə itugə wa i kinj mi'i mi.

¹² Mə ɲwà'anə a mbo bù bɔɔ bi kəgə aa nlonj mə bi li'inə ifənsənnu ju aa nlonj ɲkwi atú yi.

¹³ Mə ɲwà'anə a mbo bù bità aa nlonj mə nɛ zi a yi, yu wa yii mə à lɛ ntswe a ɲlɔginə aə. Mə ɲwà'anə a mbo bù bɔɔɔɲ ɲlonj mə nɛ tsyá mə ɲgəɲmbu'u innu ji bi wa aa. Mə ɲwà'anə a m bo bù bɔɲkhə aa nlonj mə nɛ zi a Ta aə.

¹⁴ Mə ɲwà'anə a mbo bù bità aa nlonj mə nɛ zi a yu wa yii mə à lɛ ntswe a ɲlɔginə aə. Mə ɲwà'anə a mbo bù bɔɔɔɲ aa nlonj mə nɛ tswə ni miti, ɲighaa ni Nwí ni kɛ ɲlwi'i a múm nu bù, nɛ kɛ mé ɲtsya ɲgəɲmbu'u innu ji bi wa aa.

¹⁵ ɲi tsuu mbi yu kə ɲjoo mbi jù ki kɔɲə. ɲu à bə kɔɲ mbi yu, bonj kaa ànnu ɲkɔɲ Tà a sɛ ghu nu tswé.

16 Nlonj mə njoò tsim jii i tswe fàa mbi aa, tsò njoò jii mə nja' nu i lwà' à ghu aa, nì jii mi' i lwà' à ghu aa, bo bì njoò mbi tsim jii mə bə ɲee nù yàa ghu aa, kaa à si aa a mbo Tà lô. I bəɲnè ñlo aa a mbò mbi.

17 Mbi yǔ tsyà nii aà tsyà. Njoò jya mə bə lwà' à ghu aa i gheè bo yu. Là ɲù yii mə a ghìrè innù jii mə Nwɪŋgɔŋ a lòò aa, a tswe nliw'i nɲɲkonjè.

Nyǵàŋkibàa Kristo

18 Bòò bá, wa nòò ñlwi'í mbi à kà mē aa ɲku'u, nì le mbaa nyu'u mə ɲǵàŋnto Kristo wa à kà mē aa nzi. Wa ɲǵàŋnto Kristo jì ghà'atè i zì mē, a bē àjàŋ mə bǐ'inè zi mə àa nòò ñlwi'í mbi aà.

19 Bo le mfè'è aà a titi bǐ'inè, lá kaa bo le ɲwa' à bǐ'inè bí mɔ'ɔ bē. Nlonj mə bo le mbaa tswe aa bǐ'inè ñibò boŋ bo le ɲghèè nì mbǐi ntswe bǐ'inè ñibò. Là bo le mfè'è waa, tá ghìrè tá à laa mə kaa bo bi tsim si aa bǐ'inè bí mɔ'ɔ bē.

20 Là yu wa yii mə à làa mǎŋsè aa à yò'ò mē ghuu. Bù bi tsim nì kǐ ñzi annù nɲɲkonjè.

21 Kaa mē si a mbo bù ɲwa'anə aa nlonj mə kaa nì sǐ annù nɲɲkonj zì, lá mə ɲwà'anè aa nlonj mə nì zì, ɲki nzi mə kaa abəɲnənnù kaa a sǐ a nì annù nɲɲkonj lò.

22 Maa ɲghè ɲǵàŋàbǎŋnənnù àa ɲù wa mə a tuu ni mə kaa Yesu à sǐ Ayo'ò Nwǐ wa bē aa ε? Wa làa ɲǵàŋnto Kristo wa à ghua. Mbə yu wa yii mə a tuu nǐ Ta ni Mu aà.

23 Wa ɲù yii mə a tuu Mu aa, kaa à sǐ ni Tà bǎŋnè ntswe. ɲù yii mə a bii annù Mu nǐ ñsi nì ñsi aa, à kǐ ntswe ni Tà.

24 Tá nì yə mə annù ya mə nì le nyu'u a nlògìnə aa tá à lwi' i bu bo. Mbə ànnù ya mə nì le nyu'u a nlògìnə aa a lwi' i bu bo boŋ nì ka lwǐ' i bu bì Mu i kǐ lwǐ' i bu bì Tà.

25 Yulà à nǐ àyoo ya mə à kà' a mbo bǐ'inə aà, ntswèntǐ yii ì lwǐ' i nɲɲkonj aà.

26 Mə ɲwà'anə innù julà a mbo bù nlonj aa ɲgaa bē bii mə bi ka bwe'esə ghuu aà.

27 Là àjàŋ ya yii mə à le nyɔ'ɔ ghuu aa, ɲyɔ'ɔ ma ya ì lwi' i a nu bù. Kaa nì si bù ñlɔɔ nì mə tá ɲù tsù à bu ɲka ndi' i ghuu, ñlonj mə ɲyɔ'ɔ ya mə à le nyɔ'ɔ ghuu ghu aa i dǐ' i innù tsim a mbo bù. Innù jya i kǐ mbə annù nɲɲkonj, kaa kǐ' y abəɲnənnù bē. Ajàŋ yii mə bi dǐ' i mē ghuu aa, tá nì lwǐ' i ghu nù.

28 Tsǐtsɔŋ, bòò bá, lwǐ' i nì ghu nu, tà nòò yii mə à ka yǐ zǐ aa, kaa bǐ'inè wa' à nì ñibɔ'ɔ tswé, kaa ɲkǐ' i bǎŋnè ɲka ɲkhə nii bē khè nǐ àdǐrətu a ajàŋ mə a zǐ aà.

29 Bǐ'inè bə zi mə annù yi a tsinə boŋ bǐ'inè kǐ nzi mə ɲù ñtsim yii a ghìrè annù yii a tsinə aa, a jwǐ yu.

3

Bɔɔ bi Nwǐ

1 Nǐ yə mbuu akòŋnə yii mə Taà yǐ'inè à tswe nǐ yu a nu bǐ'inè, mə mbə a ka ntwoŋə nǐ yǐ'inè a nì bɔò bi. A bē ànnù nɲɲkonj mə bǐ'inè nì bɔò bi. Njǐ' i ànnù yii mə kaa mbi yù ì sǐ yǐ'inè zi aa i bē aa mə kaa le ɲwa' à yi kǐ nzi.

² Bɔɔ bi maà bii mè kònɔ̃ aa, tsítsɔ̃n bǐ'inè bè aa bɔɔ bi Nwǐ; lâ kaa bǐ'inè sǐ ajàn yǐ mè bǐ'inè ka yǐ bè aa nan̄sə nzi. Lâ bǐ'inè zi mè nòò wa mè à ka yǐ zi aa tâ bǐ'inè tigə mbə aa tsó yu, ñlon̄ mə bǐ'inè ka yǐ yə yi tsi'í ajàn mə à nan̄sə mbə aa.

³ Nù ñtsim̄ yǐ mè a be, ñniñ ntī yi ghu nu aa, a lèè nǐ ìbǐinù yi i laà tsó ajàn yǐ mè yumbɔ̃j à ki nlaa aa.

⁴ Nù yǐ mè a ghìrə ibi aa a wò aa nò̃sə Nwǐ; ibi à bè aa ñwò nò̃sə Nwǐ.

⁵ Nǐ zi mè Yesu à le nzi fàa mbi aa a nlog̃ê ibi yi'inè i lò'òsə, ñki nzi mè kaa à sǐ nǐ ìbi tswé.

⁶ Kaa Nù nst̄im̄ yǐ mè à lwǐ'i ghu nu aa kaa à si bi ghìrə; kaa nù yǐ mè a ghìrə ibi aa kaa à leè ñwa'a à yi yə, kaa wa'a à yi ki nzi.

⁷ Bɔɔ bá, tâ nù tsú à tsuu ghuu ló bwe'esə. Nù yǐ mè a ghìrə innù jǐ i tsinə aa à tsinə tsó ajàn mə Kristo à tsinə aa.

⁸ Nù yǐ mè a ghìrə ibi aa, à ni mu Devil; ñlon̄ mə Devil a ghìrə ibi nlog̃inè aa a nlog̃inè mbǐ. Nji'í ànnù yǐ mè Mu Nwǐ à le nzi ghu aa, ì le mbə aa a ntá ñgi'i nǐ ifà'a Devil.

⁹ Nù yǐ a jwe Nwǐ ñjwe yi aa, kaa à si ibi ghìrə; ñlon̄ mə màrə Nwǐ à lwi'i ghu nu, kaa a wa'a ñghìrə ibi bù ñzi, ñlon̄ mə a yi aa a jwe Nwǐ aa.

¹⁰ Ànnù yǐ mè a ka dǐ'i a ñú yǐ mè à ni mu Nwǐ kə a ñú yǐ à ni mu Devil aa a yulà mə, nù yǐ mè kaa à si ànnù yǐ mè a tsinə aa ghìrə aa, kaa à si mu Nwǐ bə, kə nù yǐ mè kaa à si mu maà yǐ kɔ̃jə aa.

Nǐ ka ñkɔ̃jə ghuu bu ni bù

¹¹ Áá ñtoo ya mè nǐ le nyu'u nlog̃inə a nlog̃inè aà, mè bǐ'inè aa ñkɔ̃jə bǐ'inè ni bǐ'inè,

¹² ntsee bè tsó Cain yǐ mè à le mbə mú ñgà̃jmbù'unnù, ñzwitə mu maà yǐ aa. Baa à le nzwitə mumaà yǐ aa a ya? A le nzwitə yi aa nlon̄ mə mǐghìrìnè mi nù mi le mbi'i mǐ mumaà yi mi bā̃jñè ñtsinə aa.

¹³ Bɔɔ bi maà, nǐ tsee ki yerə mə mbə bè bǐ fàa mbi ká mbaa ghuu.

¹⁴ Bǐ'inè zi mè bǐ'inè fɛ'ɛ mə a mum n̄wo ntigə ntswe aa a múm ñtswé̃nt̄ī ñlon̄ mə bǐ'inə kò̃jñə bǐ'inè ni bǐ'inè aa. Nù yǐ mè à si nd̄im̄ yǐ kɔ̃jə aa à lwǐ'í aa a múm n̄wó.

¹⁵ Nù yǐ a bàa mu maà yǐ aa, à bè aa nù ñzwitə nù. Nǐ zi mè kaa nù yǐ a zwitə nù aa, kaa à sǐ nǐ ñtswé̃nt̄ī ya mə ì lwǐ'i n̄ñkɔ̃jə aa tswé.

¹⁶ Áá ajàn yǐ mè bǐ'inè zi ayoo yǐ mè àkò̃jñə à ni yu aa, á yuà mə: Kristo à le mfa ntswé̃nt̄ī yǐ a atu bǐ'inè; ma ànnù ajàn bǐ'inè ki ntswe nǐ ñka mfa ntswé̃nt̄ī yǐ'inè a atu bɔɔ bi maà bǐ'inè!

¹⁷ Lá mbə nù a tswe nǐ ñjoo mbi jù, ñyə mu maà yǐ yǐ mè à fùmə aa, kaa wa'a mǐl̄jñə yi ko, bəə bɔ̃j mbə a tigə ñdǐ'i mə àkò̃jñə Nwǐ a tswe a múm ñtī yu aa mə akə aa ɛ?

¹⁸ Bɔɔ bá bǐ'inè tsee a akò̃jñə aa bè nǐ ñtsù kə ni nǐghàà ki dǐ'í, lâ m̄bãjñə ñka dǐ'i a akò̃jñə ya yǐ mè a ni yǐ ànnù n̄ñkɔ̃jə aa bè a ni mǐghìrìnè mi innù mi'inè.

¹⁹ Ma mùu ajàn, bǐ'inè ka zi mè bǐ'inè tswe a múm ànnù n̄ñkɔ̃jə; tâ m̄nt̄ī mi'inè tigə ntswe nǐ m̄bɔɔ̃nə a nsi mi'í Nwǐ,

²⁰ kə a tɛ'ɛ mbə nòò yǐ m̄nt̄ī mi'inè sa'a nǐ yǐ'inè aà, ñlon̄ mə bǐ'inè zi mè Nwǐ à tsyàtə ntī yǐ'inè ñki nzi innù tsimə aà.

²¹ Bɔɔ bā, mbə m̀ntī mi'inè tsee yi'inè ki sa'a boŋ kaa bi'inè ka wa'a kà m̀bo'ɔ a ntswe a nsi mi'i Nwĩ;

²² bi'inè kī ñkwɛrə nĩ n̄joɔ tsim̄ j̄i bi'inè betə ghu mbo aa, nlon̄ mə bi'inè ləə ndi'ī j̄i ñkiī ñghirə nĩ ñnnũ j̄i mə ī ghirə a doritè aà.

²³ A bē ndi'ī yĩ yá ī yuá, mə tá bi'inè ñīj̄ m̀ntī mi'inè a nĩ ñkũm̄ Mú yĩ Yesu Kristo, ñkiī ñka ñkɔŋnə bi'inè nī bi'inè a aj̄aŋ mə Kristo à le ndi'ī aà.

²⁴ Bə̀ bitsim̄ biī bī ləə ndi'ī Nwĩ aa, bī lwi'ī ghu nu tsɔ̄ mə Nwĩ à kī nlwi'ī a mum bo aà. Annũ yĩ mə a ghirə mə bi'inè zī mə à lwi'ī a m̀m̄m̄ ntī bi'inè aa, à nĩ Azwĩ yī ya mə à fa a mbo bi'inè aà.

4

Azwĩ annũ ñīŋkoŋ bo bī àzwĩ mbwe'esè

¹ ñkà'á j̄yá, nĩ tsuu izwĩ tsim̄ ī kī bii, mbaŋnə ñka nywe'etə nĩ izwĩ a nzi mə ī lo aa a mbo Nwĩ aa ɛ; ñlon̄ mə ñgãŋntoo Nwĩ m̀bwe'esè j̄i ghà'atè ī fè'è mə a mbī.

² Mbə̀ nĩ zī Azwĩ Nwĩ aa lalà, àzwĩ tsim̄ ȳīī mə a bii mə Yesu Kristo à leè m̀fè'ɛ a mbī a m̀m̄m̄ ñj̄yánu aa, a lo aa a mbo Nwĩ,

³ àzwĩ tsim̄ ȳīī mə kaa a sī bii nĩ nsi mə Yesu à leè m̀fè'ɛ a mbī a m̀m̄m̄ ñj̄yá nu aa, kaa a sī aa a mbo Nwĩ ló. Ma yũ àzwĩ a baŋnə mbə̀ aa àzwĩ ñgãŋto Kristo, ȳīī mə nĩ le nyu'u mə à ka yĩ fè'ɛ, ȳīī mə à tè'è mə ñtswe a mbī tsitsòŋ aà.

⁴ Bɔɔ bā, nĩ lò aa a mbo Nwĩ, nĩ k̄ī m̄ə ñtsya waa; ñlon̄ mə yu wa ȳīī mə à tswe a mum bù aa, à tsyàtə yu wa ȳīī mə à tswe a m̀m̄m̄ m̀bī aà.

⁵ Bo lo aa fàa mbī, maa aj̄aŋ ñnnũ j̄īī mə bo swoŋ aa ī bē ñnnũ mbī, m̀bī ī kī nyu'utə.

⁶ Lá bi'inè lo aa a mbo Nwĩ. Nũ ñtsim̄ ȳīī mə à zī Nwĩ aa, a yu'utə nĩ ñnnũ ȳīī mə bi'inè swoŋə aà, lá yu wa ȳīī mə kaa à sī a mbo Nwĩ lò aa, kaa à sī annũ ȳīī bi'inè swoŋ aa yu'utə. Aa mánj̄ī ȳīī mə bi'inè tsyá ghu nzi nĩ àzwĩ annũ ñīŋkoŋ bo bī àzwĩ mbwe'esè aà.

Nwĩŋgòŋ à nĩ àkòŋnə

⁷ ñkà'á j̄á, bi'inè aa ñkɔŋnə yi'inè bi'inè nī bi'inè; ñlon̄ mə akòŋnə a lo aa mbo Nwĩ, ñũ ñtsim̄ ȳīī mə à kòŋ bē aa, a jwe Nwĩ, a k̄ī ñzi Nwĩ.

⁸ Nũ ȳīī mə à sī bē kɔŋ aa, kaa à sī Nwĩ zī; ñlon̄ mə Nwĩ à laa mbə̀ akòŋnə.

⁹ Nwĩ à le ntsyá aa lálà ndi'ī akòŋnə yī a mbó bi'inè, mə Nwĩ à le ntoo a njoŋ Mú yĩ a fè'è fàa mbī, mə mbə̀ bi'inè tsya ghu nu ntswe nĩ ñtswéntī.

¹⁰ Aá àkòŋnə yuá, kaa a sī bə̀ aa mə bi'inè le ñkòŋnə Nwĩ, a baŋnə mbə̀ aa mə, à le ñkòŋnə yi'inè ñtoo a Mú yĩ mə tá à bə̀ mánj̄ī ȳīī mə bī ka tsyá ghu ī sī'itə ibī yi'inè.

¹¹ ñkà'á j̄á, mbə̀ a bə̀ mə Nwĩ à le ñkòŋnə yi'inè ma m̀m̄m̄ aj̄aŋ, boŋ a ku'unə mə tá bi'inè aa ñkɔŋnə yi'inè bi'inè nī bi'inè.

¹² Kaa ñũ tsú à sī ghu tswé ȳīī mə à leè ñyə Nwĩ; bi'inè bə̀ kī kòŋnə yi'inè bi'inè nī bi'inè boŋ Nwĩŋgòŋ à lwi'ī a nu bi'inè, àkòŋnə yī a k̄ī ñluu a nu bi'inè.

¹³ Bi'inè ka tsyá aa laà ī zī mə bi'inè lwi'ī a mum Nwĩ a k̄ī ñlwi'ī a mum bi'inè, ñlon̄ mə à fà mə Azwĩ yī a mbo bi'inè aà.

¹⁴ Bi'inè yè mē, ḡki mbə biyəfə, mə Tà à tòò mə a Mú yí, mə tá à bə Ngənywèensé m̀bí.

¹⁵ Ǹù ǹtsim ỳi mə à b̀i ǹ ǹsi ǹ ǹsi mə Yesu à ni Mu Nwí aa, Nwí à lwí'i ghu nú a kí ǹlwí'i a nu Nwí.

¹⁶ Ma mùu ajàḡ b̀i'inè zi ḡki mbii akòḡnè ỳi Nwí à tswe ni yu a nu b̀i'inè aa. Nwíḡḡḡ à ǹi akòḡnè, ḡy ỳi mə à lwí'i a mum akòḡnè aa à kí ǹlwí'i aa a mum Nwí, Nwí a kí ǹlwí'i ghu nú.

¹⁷ Nwí à ḡhírè akòḡnè ỳi a luu a nu b̀i'inè aa mə tá b̀i'inè ỳi wa'à ni ǹbò'ò wa ǹjwí ǹtsò'òtə m̀sa'a tswé, ǹloḡ mə àjàḡ ỳi mə à bə aa, àà àjàḡ ỳi mə b̀i'inè kí mbə fàa a m̀m̀m̀ m̀bi aa.

¹⁸ Kaa ǹbò'ò s̀i a m̀m̀m̀ akòḡnè tswé, ǹloḡ mə akòḡnè ỳi mə a luu aa, a fi'i ǹbò'ò. Ayoo ỳi mə a z̀i ǹ ǹbò'ò aa à ǹi ǹjò, ḡy ỳi mə à kí ǹtswe ni ǹbò'ò aa kaa à s̀i ǹi akòḡnè ỳi mə a luu aa tswé.

¹⁹ B̀i'inè kòḡè aa ǹloḡ mə à lèè m̀foo ḡkòḡè ỳi'inè.

²⁰ Ǹù tsù à bə swon mə, “Mè kòḡè Nwí” i b̀aḡnə kí b̀aa a ndím ỳi bon ḡ ǹi ḡḡaḡabəḡnənnù; ǹloḡ mə ḡy ỳi mə à s̀i a ndím ỳi ỳi mə a yə kòḡ aa, kaa mbə a wa'á Nwí ỳi mə kaa à lèè ḡwa'à yə aa kòḡè.

²¹ Aà ǹd̀i'i ỳi mə b̀i'inè kwerə a mbo Kristo aa i yulà, mə ḡy ỳi mə a kòḡè Nwí aa, tá à kii ḡka ḡkòḡè ndím ỳi.

5

Ajàḡ ỳi mə b̀i'inè tsyà mə mbi àà

¹ Ǹù ǹtsim ỳi mə à bii mə Yesu à ni Ayo'ò Nwí wa aa a jwí Nwí, ḡy ǹtsim ỳi mə a kòḡè ta aa, a kii ḡkòḡè ni mú ỳi.

² B̀i'inè tsyà aa lálà nzi ni mə b̀i'inè kòḡè ǹi b̀oò bi Nwí, mə b̀i'inè kòḡè Nwí ḡkii ǹyu'unə ǹi ǹd̀i'í ji.

³ Ǹloḡ mə àa akòḡnè Nwí a yulà, mə b̀i'inè ka ǹlèè ǹi ǹd̀i'í ji. Kaa ǹd̀i'í ji a wa'á àbè'è mə à bè'èsə ỳi'inè ghu bə.

⁴ Ǹloḡ mə ḡy ǹtsim ỳi mə a jwí Nwí aa a tsyá m̀bi; àyoo ỳi mə b̀i'inè lòḡè ǹtsya ǹi m̀bi ghu aa à yuà, àb̀iint̀i ỳi'inè.

⁵ Ǹù ỳi mə mbə a tsyá m̀bi aa à ǹi wò aa é? A s̀i ḡy ỳi mə à bii mə Yesu à ni Mu Nwí aa bə aa é?

Ayəfə ǹloḡ Yesu Kristo

⁶ Aa yu wa ỳi mə à lè nzi ǹi ḡkí bo bi àlèè aa à ḡhulà, Yesu Kristo, kaa wa'a aa tsi'í ǹi ḡkí yuyu z̀i, lá nzi ǹi ḡkí bo bi àlèè.

⁷ Azwí Nwí a kí m̀bə àyəfə, ǹloḡ mə Azwí Nwí àa ànnù ǹiḡkòḡè.

⁸ Biyəfə ǹi bi tarə, Azwí, ḡkí, bo bi àlèè; biyəfə ma bú bi tarə bi swonḡ ǹi ànnù ỳi f̀ùrè.

⁹ Mbə b̀i'inè ka mbii ǹi ànnù ỳi mə bə swon aa, bon ànnù ỳi mə Nwí swon aa a tsyatə; ǹloḡ mə ànnù ỳi mə Nwí a swon aa a yulà, mə yumbon à ǹi àyəfə ǹloḡ Mú ỳi.

¹⁰ Ǹù ỳi mə à ǹiḡ ǹt̀i ỳi a nu Mu Nwí aa, à b̀i ànnù ỳi mə Nwí a swonə àà, ḡy ỳi mə kaa s̀i ànnù ỳi mə Nwí a swon bii aa, à lòḡè Nwí aa a ni ḡḡaḡabəḡnənnù, ǹloḡ mə kaa s̀i ànnù ỳi mə Nwí à swon tsó àyəfə ǹloḡ Mú ỳi aa bii aa.

11 Annù yïi mæ Nwĩ à swõŋ nloŋ ɲɔaa Mú yĩ aa a bə mə, Nwĩ à fá ñtswénttì yïi mæ ì lwĩ'i nîŋkoŋ aa a mbo bĩ'inè. Ntswénttì ma yũ ì tswə aa a nu Mú yĩ.

12 Nù yïi mæ à tswə ni Mu aa, à tswə ni ñtswénttì; ɲù yïi mæ kaa à sì ni Mu Nwĩ tswé aa, kaa à sì nî ñtswénttì tswé.

Ntswénttì yïi mæ ì tswə nîŋkoŋ aa

13 Mə ɲwà'ănə juà ìnnù a mbo bù bĩi mə nì nŋ mînttì muu a ni ikũm Mu Nwĩ aa mə tá nì zi mə nì tswə ni ñtswénttì yïi mæ ì lwĩ'i nîŋkoŋə aa.

14 Ayoo yïi mə a ghìrə mə tá bĩ'inè naŋsə nîŋ ntiì yì'inè ghu nu aa à ni mə, bĩ'inè bə ki betə annù tsu ghu mbo yïi mə a yòŋə a nî ànnù yïi mə a lòò aa boŋ a yu'u.

15 Bĩ'inè bə kii zi mə a yu'u nî ìnnù tsim jii mə bĩ'inə betə aa, boŋ bĩ'inè zi mə bĩ'inè kwèrè mē ìnnù jii mə bĩ'inè betə yì ghu aa.

16 Mbə ɲù a yə mumaà yì a ka ɲghìrə ibi yïi mə kaa mbə ì wa'à ni nìwo zĩ aa, boŋ à ka betə, ta tá Nwĩ à fa ntswénttì ghu mbô. A ghìrə ma mùu ajàŋ aa tsi'ĩ a mbo bə bii mə bi ghìrə ibi yïi mə kaa mbə ì wa'à ni nìwo zĩ aa. Ibi yì mɔ'ɔ ì tswə ghu yïi mə ì zì ni nìwô; kaa mē si swoŋ aa mə tá ɲù à tsa'atə Nwĩ a nî àjàŋə ibi mà yá.

17 Ìnnù tsim jii ì sì tsinè aa à nî ìbî, lá ìbi yì mɔ'ɔ à ni yïi mə kaa ì si ni nìwo zì.

18 Bĩ'inè zi mə ɲù ñtsim yïi mə a jwě Nwĩ ɲjwě yi aa kaa à si ìbi ghìrè. Nloŋ mə yu wa yïi mə a lɛ ɲjwe Nwĩ aa, a bɛ nii, kaa ɲgàŋmbù'ù ìnnù a wa'à nii mɔòntə.

19 Bĩ'inè zi mə a yì'inè aa a jwe Nwĩ, ɲgàŋmbù'ù ìnnù wa a bāŋnə ñtswe ni mîdà'à a atù nîbi yũ ntsim.

20 Bĩ'inè ki nzi mə Mu Nwĩ à zĩ mē ɲghìrə àtù yì'inè a laa, a nzi Nwĩŋgòŋ ànnù nîŋkoŋ; bĩ'inè kî ñtswe a mum yu wa yïi mə à ni annù nîŋkoŋ, tsi'ĩ a mum Mú yì Yesu Kristo. Aa yu mbə Nwĩŋgòŋ ànnù nîŋkoŋ ɲki mbə ntswénttì yïi mæ ì lwĩ'i nîŋkoŋ aa.

21 Boò bā, nì ka ntsu'utə ghuu nloŋə annù mmii mîkobè.

Aḡwà'ànə JON yi ayòntə

NJI'INNŪ ANWÁ'ANƏ YU

A aḡwà'ànə yú aa a le ḡwà'ànə Jon ḡḡaḡntoò Kristo, mə twonə nii ni "Ndī ndânwī" aa, ḡḡe ni a mbo "ndè yī mə Nwī à tsò'ò" bo bi boò bi.

A le ḡwà'ànə aa a nswon mə àkòḡnə à nī mā ànnu yī mə à tswe a titi bə a múm ḡḡhòtə boò bi Kristo aa. Bə bii mə bi tswe nī àkòḡnə aa bi yu'unə ndi' i Nwī ḡḡkii ḡḡkòḡnə waa bo ni bo (5,6). Jon à le ḡḡkii ḡwà'anə aa a ḡwà'àsə bə ñlon ḡḡḡḡndi'innū mbwe'esə jii mə i le si di' i nī ibanənnu ñlon Kristo aa. Ma buu bə ḡḡkii mbə aa ḡḡḡḡnto Kristo jya mə bi twonə ni biGnostics aa. Bi swonə ni mə kaa Kristo à le ḡwà' à aa a múm ḡḡyānu zī. (Yə annu yī mə bi swonə ñlon biGnostics a ni Nji'innū Mighàà, bo ni Nji'innū 1 Jon aa.) Jon à le ntigə nswon mə tá nù tsu à tsuu ḡḡḡḡndi'innū mbwe'esə ma jū a nda yu ló kwere, ñtsuu waa burə tsà'atə tsà'atə tá wa'á ibi waa ló mbe'e (9,10).

Bi yatə aḡwà'ànə yú aa laà:

1. Nji'innū aḡwà'ànə yuà 1-3
2. Akòḡnə a ni mā ànnu a titi biKrisèn 4-6
3. Awà'àsə ñlon ḡḡḡḡndi'innū mbwe'esə 7-11
4. Innū jii mə Jon à le nswon a nlwī'isə aa 12-13

Atsà'atə

¹ Aḡwà'ànə yú a lo aa a mbo mə ndī ndânwī, ḡḡe ni a mbo wó Ndè yī mə Nwī à tsò'c aa bo bi a mbo boò bo bii mə mə kòḡ tsi' i annu nḡḡkonə aa, kaa a ghuu aa a si tsi' i mə kòḡ, a kòḡ bi' i bi bə bitsim bii bi zi annu nḡḡkonə aa,

² ñlon mə annu nḡḡkonə ma ya a lwi' i a múm ntī bi' i i kii tswe bi' i bo nḡḡkonə aa.

³ Tà ibòḡ, nī ḡḡko mliḡnə, nī mbəonə yī mə i ló a mbo Nwḡḡḡḡ Tà, bo bi a mbo Yesu Kristo Mú Tà aa, i ka tswe a mbo bi'inə a múm annu nḡḡkonə nī àkòḡnə.

Annū nḡḡkonə bo bi àkòḡnə

⁴ Mə le nanşə ndoritə a nyə mə boò bo bi mə'c bi yonə annu nḡḡkonə ya, tsi' i wa ajāḡ mə Taà à le ndi' i a mbo bi'inə aa.

⁵ Tsitsòḡ, mə bu' u nī mbo a mbo wó ndè, mə bi'inə aa ḡḡkòḡnə bi'inə ni bi'inə; kaa mə si aa ndi' i yī nfii ḡwà'ànə, mə kwatə ya yī mə lèè mfoo mfa a mbo bi'inə a mbii aa.

⁶ Akòḡnə a bə aa mə, bi'inə ka nyu' u ndi' i Nwī; àa ndi' i ya mə ni le mfòò nū' u a nlòḡinə, i bə aa mə ni ka ntswe a múm àkòḡnə.

⁷ Wa ḡḡḡḡmbwe'esə jī ḡḡà'atə i fè'è mə a mbi, mbə bə bii mə kaa bi si bii mə Yesu Krito à le mfè'è a mbi aa nī ḡḡyānu nù mäsòḡ; wa ajāḡḡ ḡḡ ma yú à bə aa nù mbwe'esə ḡḡkii mbə ḡḡḡḡnto Kristo wá.

⁸ Nì ka ntsyəsə ghu ta tsùu lǒ bwe annù yìi nì fà' à mē ntswe nì yu aà, tǎ yǐ bàŋnə kwərə mitsɔ'ɔnə mī afà' à a nì lunə.

⁹ Nì zi mə nù yìi mə à ghɛɛ nì mbĩĩ kaa wa' à nì ìnnù jya mə Kristo à lɛ ndi' i aa yòŋə aa kaa à sì nì Nwĩ tswé. Nù yìi mə à lwi' i a mum ìnnù jya jii mə Kristo à lɛ ndi' i aa, ma waà nù à tswe nì Nwĩŋgòŋ Tà bo Mú yǐ.

¹⁰ Maa ajàŋ mbə nù tsù a zi a mbo bù ñkaa wa' a aa ma yù ànnù ka ndi' i nì tsee lǒ bii tǎ à kuu a nda bù, kǎ bii tsà' àtə yǐ;

¹¹ ñlon mə nù yìi mə à tsà' àtə yǐ aa a tigə mboonsə aa yǐ mə tǎ bo yu ka ŋghirə ìnnù jǐ bǐ jya mə a ghìrə aà.

Nìghàà nì nlwĩ' i ñjìm

¹² Mə tswe nì ìnnù jǐ ghà' àtə a nswon a mbo bù, la kaa mə aa wa' à ñwà' ànə a nì paper nì ink, mə wà' àtə mə bon mə yǐ mbàŋnə ñzi nyə ghuu bǐ' inə ghaànə nì ntsù. Ma mùu ajàŋ tǎ nìdorə nì' inə tǎ nì luu.

¹³ Bɔɔ bǐ mumaà ghùu yǐ mǎngyè wa yìi mə Nwĩ à tsò' ɔ aa, bǐ too àtsà' àtə a mbo bù.

Aṅwà'ànè JÓN yìi a ywe'e ji tarə aà

NJ'I'INNŪ ANWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànè yú aa a le ṅṅwà'ànə Jón nḍiḍi nḍânwī yīi mə à le ṅki ṅwa'anə 2 Jón aà. A le ṅṅwà'ànè aa a mbò ñsúka'à yī Gaius. A le ṅṅwà'ànə a ntsisə innū jīi mə i le mfè'è ñlɔṅ ṅgǎṅswɔṅ ntoo yī ñsigìnè jīi i le si təə ṅkarə ndi'i nī ànnū Nwī a ṅghotə jīi mə i le ntswe a idigə idigə aà. Bè tsi'í tsó ma bú, biKrisèn le ntswe nī ṅkwèrə waa a mila'a bo, i kii ki kwetə a waa (6-8). La Diotrephes, ntsyàsè yīi mə à le ntswe maa ṅghotə aa, à le ntuu ṅkwèrə waa, nfi'isə nī biKrisèn bīi mə bi kwèrə nī waa laa a ṅghotə. Ma yú a ghirə mə tá Jón à ṅwa'anə a mbo ñsúka'à yī Gaius mə tá à ka ṅkwetə ṅgǎṅtoo Nwī ma jū jīi mə i fà'à ñlɔṅ aa ṅkwítu Kristo aà (9-11). Jón a swɔṅ mə yumbɔṅ yu ka zi lèntə annū Diotrephes yīi mə a tuu ada'à yī, nfa nī ṅgi'i a múm ghòtə aà (10).

Aṅwà'ànè ma yú a di'i ni mə a bɔṅ ṅki mbə annū yī tinsə a ṅkwetə bè bīi mə bi ghèe ntoo Nwī aà. A ku'unə mə bǎṅghotə bitsim ka ṅkwetə a nsèensə ntoo yī ñsigìnè. Nù yīi mə a fa njoo ṅkwetə nī ṅgǎṅtoo ghu aa, bo kii mfa'a aa bo bi ṅgǎṅntoo mà jyá, mbə aa ṅgǎṅakorə jyaa (7-8).

Bi yatə aṅwà'ànè yú aa laà:

1. Nji'innū aṅwà'ànè yuà 1-4
2. Jón a beentə Gaius 5-8
3. Jón à fà àfírə Diotrephes 9-10
4. Jón à beentə Demetrius 11-12
5. Innū jīi mə Jón à le nswɔṅ a nlwī'isə aà 13-15

Atsà'atə

¹ Aṅwà'ànè yú a lo aa a mbo mə nḍiḍi nḍânwī, ṅghèe ni a mbo ñsúka'à ghà, Gaius yīi mə mə kòṅ tsi'í annū nḍiḍi kɔṅə aà.

² Nsúka'à ghà, mə tsà'atə Nwī mə tá innū tsim i ka ṅghèe i sigìnə a mbo wò tá ò ki ṅka ntinsə; ñlɔṅ mə mə zi mə nḍiḍi gho i tswé nḍiḍi.

³ Mə kī nǎṅsə doritə a nyu'u a mbo bilim bi'inə bī mɔ'ɔ bīi mə bi kī zi nswɔṅ ajǎṅ yīi mə o nǎṅsə ntswe nī ntswènti yò i yonə nī mǎṅjī Nwī yī ànnū nḍiḍi kɔṅ a ajǎṅ yīi mə o gaansə miti mo nyonə nī ànnū nḍiḍi kɔṅ aà.

⁴ Kaa annū tsu si ghu tswé mə mbə a ghirə mə tswè nī nḍidorə ntsyàtə nīi mə mə tswè ni nu a nyu'u mə bɔɔ ba yonə annū nḍiḍi kɔṅə aà.

Jɔṅ à bīintə Gaius

⁵ Nsúka'à ghà, wa o nǎṅsə mfa'a nī nḍiḍi ghò tsim a ajǎṅ yīi mə o fà'a a mbo bilim bi'inə, ka mə bo bə aa bigi aà.

⁶ Aa bo bīi mə bi ke'enə àkòṅnə yīi mə ò di'i a mbo bo aa a nsí ṅghòtə. A ku'unə mə tá ò ghèe nī mbīi ṅkwetə waa, mfa njoo jīi mə bo lòò a ṅghèe nī mbīi nī àkòrə nitəə yaa a nī mǎṅjī yīi mə à kù'unə a múm àfà'à Nwī aà.

⁷ Nlonɔ mɛ bi ghɛ̀ɛ a nighaa mɛ nɔ aa a nlonɔ ikum Kristo, kaa wa'ɛ bi mɛ mbɛ bo kwɛrɛ ayoo tsu a mbo bitibi Nwi.

⁸ Maa ajɛn, a ku'unɛ mɛ tɛ bi'inɛ ka nkwerɛ ijɛn bɛ ma bu tɛ kii bɛ bɛ bi mo'ɔ a titi bo ma muu muu afɛ'a annu niɔkon aɛ.

Diotrephes bo Demetrius

⁹ Mɛ nwɛ'ɛnɛ mɛ annu yi mo'ɔ a mbɔ nghotɛ; lɛ Dotrephes, yi mɛ a kɔnɛ aa tsi'i nka ntɛɛ a mbii, nloɔ naa mɛ bi ka nkwerɛ aa tsi'i a mbo yu aa, a tsa'a annu yi mɛ mɛ nwɛ'ɛnɛ aɛ.

¹⁰ Ma muu ajɛn, noɔ yi mɛ mɛ aa zi aa, mɛ aa fi'isɛ innu ma ju mɛ a ghɛrɛ aɛ, ntsweɛ ni ibɛnɛnnu nkii nghaa ni ibi atu mɛ. Kaa ma juu innu mɛ a ghɛrɛ aa kaa i wa'ɛ ghu mbo ku'u, a kii ntuu ni nkwerɛ bilim bi'inɛ a nda yu, nkii nkɛnɛ ni bɛ bii mɛ bi loɔ nkwerɛ ni waa a nda bo aa, mfi'isɛ ni waa a muu nghotɛ.

¹¹ Ikɛ'ɛ jɛ, ni tsuu innu ji bi ki nɛ'ɛsɛ, mbanɛnɛ nka nɛ'ɛsɛ bɛ innu ji siginɛ. Nu yi mɛ a ghɛrɛ innu ji siginɛ aa, a lo aa a mbo Nwi; nu yi mɛ a ghɛrɛ ibi aa, kaa a lɛɛ nkɛ'i a Nwi yɛ.

¹² Lɛ nghɛɛ ni ngaa Demetrius, bɛ bitsim bi beentɛ annu yi, annu niɔkon yi mɛ a ghɛrɛ aa a kɛ nɛ'ɛ nlaa; bi'i bimboɔ, bi'i kɛ mbeentɛ annu yi nlonɔ mɛ ni zi mɛ annu yi mɛ bi'i swon aa a ni annu niɔkonɛ.

Atsɛ'ɛtɛ nwi'isɛ

¹³ Mɛ kɛ tswe ni innu ji ghɛ'ɛtɛ a nwɛ'ɛnɛ a mbo wɛ, la kaa wa'ɛ kɔn mɛ mɛ nwɛ'ɛnɛ ni nkɔnɛnwɛ'ɛnɛ.

¹⁴ Mɛ yɛ'ɛtɛ a nwɛnɛ nzi yɛ ghɛ tɛ tɛ si ghaa innu ji ghɛ'ɛtɛ ni nsi ni nsi.

¹⁵ Tɛ Nwi a bɛrisɛ ghɛ. Ikɛ'ɛ ji'ɛ tsim i tsɛ'ɛtɛ noɔ. Ki ntsɛ'ɛtɛ ikɛ'ɛ ji'ɛ tsim fyaa yi mo'ɔ yi mo'ɛ.

Aṅwà'ànə JUDE

NJI'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànə yŷ aa a le ṅṅwà'ànə Jude mu mà bì Jems (1), ma la a bə mə à nì muma bì Mmà'àmbì Yesu (Mk. 6.3, Mt. 13.55) a mbo bìKrisèn a idigə idigə. Jude à le nghə mə yu ṅwà'ànə nlonṅ aa annŷ aṅṅ mə Nwì à nyweensə waa bo aà, m̄baṅṅə ntigə ṅṅwà'ànə nlonṅ innŷ ibāṅṅənnŷ j̄i mə à le nyu'u mə ṅṅṅṅndì'innŷ mbwe'esə à le si d̄i'ì nì a mbo bɔɔ bì Kristo aà (3-4).

ṅṅṅṅndì'innŷ mbwe'esə j̄i mə à le si d̄i'ì nì innŷ bìGnostics aa, à le si bùùrə nì ibòṅ Nwì nì innŷ atsùùrə, ñtuu nì ànnŷ Mmà'àmbì Kristo (4), ñtuu nì bìtsyàsə bìi mə bì tswe nì àdà'à a atu bo aa, m̄bəgìtə nì idà'à j̄i à tswe a aburə aà (8). ṅṅṅṅmbwe'esə ma j̄u kaa à le ṅwà' à nì Azwì Nwì tswé, ñzi nì àyàtə a ṅghotə (19). Bo le si swonṅə nì mə innŷ atsùùrə bo bì m̄buu innŷ j̄i swèrə j̄i mə bo le si ḡhìrə a n̄yānu aa kaa mbə wa'ă ntswènt̄i bə bo bì Nwì ȳi mə a yweensə waa nì ibòṅṅə yì aa kwensə. Ma mùu aṅṅ bo tigə ndì'i nì innŷ ajirə bo bì àtsùùrə yaa ya a mbo bə.

Jude a tigə naṅsə wa'asə bɔɔ bì Kristo ñlonṅ innŷ ma j̄u ñswonṅə nì mə Nwì à t'è'è mē ñtsərə isa'a ṅṅṅṅmbù'u innŷ j̄i bì mà j̄u, à ȳi n̄iṅ n̄jo a nu bo tsò mə à le nsa'a baṅṅel bo Sodom nì Gomorrah, ñta ṅḡi'ì a nu bo aà (6-7). Jude a tigə ṅḡḡḡ nì m̄b̄i'ì ndì'itə bɔɔ bì Kristo mə tá bo ka ṅkwe nì a m̄m̄ àb̄iint̄i ȳi mə a laa aa, ñtsa'atə nì Nwì a m̄m̄ Azwì (20). A n̄j̄m̄ Kristo, m̄bə Nwì a tse be waa mə tá bo tsuu l̄ò wò, à lèè waa ti àlò'ò à ywe'e noò ȳi mə bo aa ȳi z̄i təə a nsi yu yumbəṅ aà (24-25).

Bì yatə aṅwà'ànə yŷ aa laà:

1. N̄ji'innŷ aṅwà'ànə yŷ 1-2
2. M̄ḡh̄ìr̄ìnè m̄i innŷ m̄i ṅṅṅṅndì'innŷ mbwe'esə, ìnnŷ j̄i mə bì d̄i'ì aa, nì ṅḡi'ì ȳi à ka ȳi kuu a nu bo aà 3-16
3. Adì'itə mə tá bɔɔ bì Kristo lwi'ì a m̄m̄ àb̄iint̄i 17-23
4. Aḡha'asə a mbo Nwì 24-25

Atsà'atə

¹ Aṅwà'ànə yŷ a lo aa a mbo mē Jude, ṅṅṅṅafà'a Yesu Kristo, mu ma bì Jems, ṅḡḡḡ nì a mbo bə bìi mə bì twòṅə waa, bo tswé a m̄m̄ àkòṅṅə Nwìṅṅṅṅṅṅ Tà, Yesu Kristo a tigə ñlentə nì waa aà.

² Tá ṅko m̄l̄iṅṅə nì m̄bɔɔnə, nì àkòṅṅə Nwì tá tswe a mbo bù ṅḡha'atə ṅḡḡḡ nì m̄b̄i'ì.

Bìdì'ì binnŷ bì mbwe'esə

³ B̄il̄m̄ ba bìi mə kòṅṅə ḡhuu aa, àṅṅ ȳi mə mə gaansə mit̄i ma mə mə ṅwà'ànə aṅwà'ànə ȳi m̄ɔ'ɔ a mbo bù m̄b̄i'ì annŷ aṅṅ ȳi mə Nwì à ywèensə yì'ìnə bits̄im̄ aa, ñt̄i'ì ḡha à tintə ḡha mə mə ṅwà'ànə a yulà ànnŷ a mbo bù, ñd̄iint̄i ḡhuu mə nì ka nto fikòrə ñlonṅ annŷ àb̄iint̄i ȳi mə Nwìṅṅṅṅṅṅ à fà mə a mbo bə bì ṅḡaa ȳi m̄fùùrə maṅsə aà.

⁴ Nlonṅ mə bə bì m̄ɔ'ɔ bì ṅè'èsə mē ṅkuu a tit̄i'ì bù m̄bə bə bìi mə Nwìṅṅṅṅṅṅ à lèè ñt'è'è tsərə isa'à waa n̄l̄oginə a ṅṅu'u mə bo nì ṅṅṅṅj̄o, m̄bə b̄it̄i'ì bɔ'ɔ

Nwí, mæ bi twensæ ibòŋ Nwí ñghensæ a ni itsùuræ innù, ñtuu Taà yi'inè Mmà'àmbi Yesu Kristo mæ à ni tsi'í yù mè mè aà.

⁵ Mæ lòò mæ mæ wa'atæ a mbo bù, ka mæ ni zi innù ma jú tsim ñlwi'i ghu mum aa, mæ Mmà'àmbi yii mæ à le nyweensæ bê a ala'a Egipto aa, à ti mê ti bæ a ñjim aa, a kí m̄bu mbwesæ bê a titi bo bii mæ kaa bi le ñjwa'a nti waa ghu nu ñiñè.

⁶ Baangel bya bii mæ kaa bi le ñki'i ibwarè jyaa tswa, mbañnæ mmà'atæ adigè yii mæ a le ñkù'ùnè a mbo bo a nanjæ ntswe ghu aa, à kòo waa ni àtsanjè ti mè, a múm àtaa yi fii ya, i yi ywe'e wa njwí ñtsò'òtè m̄sa'a yi ñwè yá.

⁷ Tsò àjànè mæ Sodom bo Gomorrah ni itoo jii mæ i le ntswe ñkarisè waa, bo le ñlòginè ñka ñghirè innù ajirè, ñniñ nú yàà a ni innù ñlwa'a jii mæ kaa mbè ñù m̄sòŋ a wa'à ghìrè aa, Nwí à le ñiñ njo a nu bo a ajàñè mæ à le ntòò waa ni m̄o'ò ti mè, a ñwà'àsè bè ghu.

⁸ A ki mbæ ñgiñgñ mæ bè ma bù yè innù jii m̄o'ò a ñjèè, jii mæ i ghìrè mæ tá bo ka ñjwo ni innù ni m̄b̄i mi nú myaa, ñtsa'a ni àdà'a Mmà'àmbi, m̄bègìtè ni b̄aburè bya bii mæ bi tswè ni ñgha'a ni ñgwèèèè aà

⁹ A le mfòò tsi'í àtu baangel Michael, nõò yii à le si to bo Devil, ñyõñè bo yu ñlõŋ aku Mose aa, kaa à le ñjwa'à ada'a ni àtú yi logè a ñiñ ñjò ghu nu a ni m̄ghàà mi m̄bègìtè, à le m̄bàñnè ñswõŋ mæ, “Tá Mmà'àmbi à wene ghò.”

¹⁰ Lá bè ma bù b̄añnè m̄bègìtè ni innù tsim jii mæ kaa àtú yaa à si ghu laa aà, innù jii mæ bo zi ni àtú yaa tsi'í tsò nàa ñgèè jii i si ni m̄itsyè tswè aa, ma jú a b̄è innù jii i ta ñgi'i a a nu bo aà.

¹¹ Ñgi'i yi ñswèrè i tswè a nu bo! Nlõŋ mæ bo yõñè aa a m̄anjì Cain, m̄mè'e ibiñú waa ñlõŋ annù ñjoo, ñghirè afansennù tsi'í tsò ajàñè mæ Balam à le ñghìrè ñkwò a múm àt̄itu Korah aà.

¹² Bè ma bù à ni ñlò'ò jii bi ñta ni ñgi'i a ni m̄j̄i mi akòñnè muu a ajàñ mæ bo yi m̄boonsæ ni ghuu a noò yii ni ji a múm ñghòtè aa, ñji kaa wa'à ni àtu burè ñdirè ni ñdirè. Bo løjtè aa tsi'í annù yaa, bo bæ aa tsi'í tsò m̄bà'à yii mæ àfisè a tii ñghæe ni yu la kaa i wa'à ni m̄bèñ zì. Bo bæ aa tsi'í tsò ñi jii mæ kaa i si m̄intà koonè a noò ñkòònè m̄intà a noò ñtsyábèè, m̄bè tsi'í tsò ñi jii mæ bi dwu ni m̄iñgàn i burè ñkwò mme.

¹³ Bo bæ aa tsi'í tsò ñkàñnè ñki miyaa m̄itsə'ə jii mæ àfisè a tii ñghæe nti m̄b̄i, innù jyaa jya mæ bi ghìrè ti ñdirètu aa, i tigè ñkò'ò m̄fè'è tsi'í tsò ñjwò'ò. Bo bæ aa tsi'í tsò m̄iñjõŋ m̄i mi tsiñ ñkarè, Nwí a lèè adigè ya mæ a fii ñghèè ñlwi'isè aa a mbo bo ñiñkõñè.

¹⁴ Aa bè ma bù mæ Enoch, yii mæ à le yõñè a ñjim Adam miwaa mi nto'o, à le nswõŋ m̄bõŋ tá à fè'è ñlòginè a ñgu'u m̄bi'i ñgaà yàà mæ, “Yè ni Mmà'àmbi, à ka yi zì ni ñnòò b̄è bi ntsù'u ntsù'ù bii mæ bi laa aà.

¹⁵ A zì aa a nsa'a ñù ñtsim, i ñiñ njo a nu ñù ñtsim yii mæ a ghìrè innù ti bo'ò Nwí, bo bi ñù ñtsim yii mæ a ghàà m̄ighàà m̄i swèrè ñswèrè m̄i mæ ñgàñghirè innù jii bi, bi ti bo'ò Nwí bi ghàà ñlõŋ ñgaà yi aà.”

¹⁶ Bè ma bù à ni bè bii bi nwurikè aa tsi'í nwurikè a ñgõŋ b̄inòò bitsimè. Mfirè ni bè bi m̄o'ò, ñyõñè ni innù jii ñjyànù jyaa yè'òtè aa, ñghaa ni m̄ighàà mi k̄intàrè si'i si'i, ñlè'ə ni bè mæ bi tswè ni innù jii mæ bo lòò aà.

¹⁷ Lá, bù, bilim ba bii mæ mè kòñè aa, tá ni wa'atè annù ya mæ ñgàñntoo Mmà'àmbi yi'í Yesu Kristo le nswõŋ a m̄b̄i aà.

¹⁸ Bo le nswonɔ mɛ, “A ka yi bɛ wa njwi ñlwi’injim tã bɛ yi ntigɛ ɔwye bɛ, bɛ bii mɛ bi ka yi ki yɔŋ innu ti bo’o Nwi jii mɛ njanu yaa i yɛ’ɛtɛ aã.”

¹⁹ Aa bɛ bya mɛ bi zi ni annu ayatɛ a titi bɛ aa, mbɛ bɛ bi mbi bu bii Azwi Nwi a boŋɛ a mbo bo aã.

²⁰ Lã, ñghɛɛ ni bu, bilim ba bii mɛ mɛ kɔŋ aa, ta ni ka mbo ni ghuu, ñkwe ñko’o a muu abiiintii ya yi mɛ a nanse nlaa manse aã. Ka ntsã’atɛ ni Nwi a muu Azwi Nwi.

²¹ Ni læ ibiinuu ghuu a muu akɔŋnɛ Nwi, ñka nyu’utɛ ni ñko miiŋnɛ Mmã’ambii yi’inɛ Yesu Kristo, mɛ a ka yi fa ntswɛntii yi i lwi’i ñikon aa a mbo bi’inɛ.

²² Ni ka ñko miiŋnɛ bɛ bii mɛ bi ligitɛ aã.

²³ Ni ka nyweense bi mo’o a ajãŋ ni swuŋɛ ni waa mfi’isɛ ni a mum mo’o; ñdi’i ni ñko miiŋnɛ ni ñbo’o a mbo bɛ bi mo’o, læ tã ni baa itsɛ’ɛ jyaa jya jii mɛ bi siŋ ni innu njanu jii bi yɛ’ɛtɛ aã.

Atsã’atɛ Nwi a agha’asɛ

²⁴ Tsitsɔŋ a mbo yu wa yi mɛ mbɛ a tswã ghuu mɛ ni wa’ã wɛ, mɛ yu zi ni bu ti al’o, ni ñdorɛ, a mum ñgha’ã ni nii ni ɔwɛnɛ aa,

²⁵ a mbo Nwiŋɔŋ yuyigɛ, Nganyweense yi’inɛ, ñtsya a ñim Yesu Kristo Mmã’ambii yi’inɛ, tã ñgha’a ni wɛ, ni ñfɔ ni wɛ, ni mii, ni mĩdã’a, tã mĩ tse ghu mbo ñloginɛ a ñgu’u, ñki ntswe ghu mbo tsitsɔŋ, ñlwi’i ñiŋkɔŋɛ. Amen.

Aṅwà'ànə INNŪ NLWĪ'INJĪM

NJĪ'INNŪ AṅWÀ'ANƏ YŪ

A aṅwà'ànə yū aa a le ḡwà'ànə Jɔn, ḡgàṅntoo Kristo, mu Zebedee. Jɔn à le ntswe aa a kĭṅki Patmos tsɔ ḡgàṅatsaṅ nloṅ mə à le si swoṅə nĭ ṅtoo yĭ ṅsigĭnə ṅloṅ Yesu Kristo aà (1.9). Aa noò yĭi mə à le nyu'u innù jĭi mə i tswe fàa mŭm aṅwà'ànə ḡwà'anə aà. A le ḡwà'ànə aa a mbo ḡghotə jĭi mə i le ntswe a mbù'u Asia aà (1.4,11), nĭ a mbo bĭKrisèn bitsim bĭi mə bi le si tsɔ'ɔ nĭ àkòrə yaa a nĭ idĭgə jĭi mə baRoma le si bu'utə aà.

Kaisa à le nłògĭnə ḡka ntsɔ'ɔ nĭ àkòrə bĭKrisèn bĭi mə bi le ntuu a mmii yi aà. A le si twoṅə nii yumbɔṅ nĭ "Augustus", "ṅgàṅywènsə bə," ṅtwoṅ ntwoṅə nii nĭ "Nwĭ." A le ḡghĭrə bĭ bɔɔ mĭṅkobə mi a nĭ mbù'u idĭgə jĭi mə à le si bu'utə aa tsi'ĭ tsĭm, ṅswəṅ nĭ mə tã bə bitsim ka ntɔɔ nĭ ḡjoo mmà'à nĭi ghu, a ndĭ'i mə bo yu'unə nii. La bɔɔ bĭ Kristo le ntuu a mmii mĭṅkobə ma mŭ, ṅloṅ mə bo le mbii mə bo tswe nĭ Nwĭ aa tsi'ĭ yĭ mɔ'otə, ḡki ntswe aa tsi'ĭ nĭ Mmà'àmbi yĭ mɔ'otə. Ma mùu aṅṅ bi le si tigə ntswatə nĭ waa nĭḡ nĭ a atsaṅ, ḡkwerə nĭ ḡjoo jyaa, ṅdi nĭ ḡḡi'ĭ a nu bo tsi'ĭ a mbuu mbuu. Jɔn a tigə ḡwà'anə aṅwà'ànə yū a nł'ətə mĭntĭ myaa i kĭi dĭntə waa. ṅswəṅə nĭ a mbo bo mə Kristo à nĭ Mmà'àmbi, Nwĭ a bə 'Mbu'utə mbĭ yĭi mə à ka yĭ gha'a ibi bo bĭ idà'à, nĭ mĭdà'à mĭtsim a nsyə kə aburə, i ta ḡḡi'ĭ a nu bo. ṅswəṅə nĭ mə tã bɔɔ bĭ Kristo bĭ taṅtĭi, mbii ḡḡi'ĭ ḡghɛ nlwĭ'isə, ṅloṅ mə Mmà'àmbi à ka wəṅsə zĭ i yàrə ḡu'u yàà.

Jɔn à swəṅ mə aṅwà'ànə yū à nĭ innù jĭi mə Yesu Kristo à le mfi'isə ndĭ'i, a bə innù jĭi mə Nwĭ à le mfa ghu mbo mə tã à dĭ'i a mbò ḡgàṅfà'á jĭ, a bə innù jĭi mə "i ka wəṅsə fɛ'è." (1.1). Nwĭ à le ntoo aa angel yĭ mə tã à dĭ'i innù ma jŭ ghu mbò (1.1; 22.16). Ma mùu aṅṅ aṅwà'ànə ma yū à nĭ ṅtoo Nwĭ (1.3; 22.7,10,18,19). A bə ànnù yĭi mə Nwĭ a wa'asə nĭ bə bĭi mə bi fi'itə kə ḡki ḡku'usə annù ghu aà (22.18,19). Ka mə Jɔn à swəṅ mə aṅwà'ànə yū a dĭ'i innù jĭi mə i ka wəṅsə fɛ'è aa, a ghàà ṅswəṅə aa innù jĭi i ka yĭ fɛ'è, innù jĭ ghà'atə, a noò ḡḡm, a noò yĭi mbĭ yū i ka yĭ lwĭ'i tã Mmà'àmbi a tigə mbu'utə mbĭ ṅtsimə aà. A bə ḡḡi'ĭ ànnù yĭi mə ìkùmə aṅwà'ànə ma yū à nĭ "Innù NLwĭ'Injĭm" aa.

'Mbuu aṅwà'ànə ma yū, à nĭ aṅwà'ànə yĭi mə (a bə tsɔ) bĭ fŭrə innù jĭi mə bi le mbòɔntə, i tswe a alɔ'ɔsə aa, ṅdi'ĭ a mbo bə. ṅkŭm yi a nĭ nĭghàà nĭ baEglisi, i bə aa "Revelation", i yĭ nĭghàà nĭ baGriki a bə "apocalypse," ḡḡi'ĭ yĭ i bə "mŭfŭrə", kə "ndĭ'i". Ka mə à nĭ innù jĭi mə bĭ dĭ'i mə bĭ yə aa, innù jĭi mə bĭ ḡwà'ànə aa bo bĭ mĭnĭ yĭi mə bĭ ḡwà'anə ghu aa, a kĭ mburə aa ki tswe tsi'ĭ a atu yu. Bi lògə aa ìlensə ṅdi'ĭ nĭ innù jĭi mɔ'ɔ ghu, jĭ mɔ'ɔ i tswe nĭ ìliləṅ, bĭ yə nĭ innù jĭi i swerə ntsyànə aà. Ma yū a burə ka ki lòɔ nĭ mə bĭ tɔ'otə innù jĭ ghà'atə ghu. Bə bə tɛ'e ki tɔ'otə bə mə akə bɔṅ a ku'unə mə tã bĭ zi mə, aṅwà'ànə ma yū a le ḡkwetə bĭKrisèn bĭi mə bi le si yə ḡḡi'ĭ aà. Bi le ḡwà'ànə a mbĭi mbĭi aa a mbo bo, a ḡghĭrə mə tã bo ka mbɛ nĭ ànnù yĭi mə Mmà'à à le ḡkà'à a mbo bo aà (2.11,17,26,27;

3.5,11,12,21). Jòn à le nswonj a laa mē innú jii mē i tswe fàa nī ànjwà'ànē aa i ka wānşē fē'è, ñghirē mē bi ka nyu'utē nī 'Mmmà'à mbī. Ka mē Kristo kaa à burē tì bìi aa, kaa a sī ghirē mē tá bē bi bì l'inē mē nòò ñzì yì à tìgē a abō.

Kristo à ni yu yii mē ànjwà'ànē ma yú a logē nte'ε mbī, ñdī'i ñú yii mē à ni ghu aā. A ni Mú 'Mbīnjērē wa, "fi tsi'í tsō bi le'ē ñwa" (5.6), lá mbē Akamāntso yii mē à ko'c lēñē ñghē ni mmà'a ntsyà i kī tìgē bu'utē, ìkūm yi i bē "Nìghàà ni Nwī" mbē " 'Mfō bīfō," ni "Mmà'àmbi bīmmà'àmbi" (19.11-16).

Bi yatē ànjwà'ànē yú aa laā:

1. Njī'innú ànjwà'ànē yuā 1.1-8
2. Njèè tēè tēè yì ñlōgìnē, ni ñnjwà'ànē ñghotē jya ji sàmbaā 1.9—3.22
3. Nību'u ni ànjwà'ànē nya ni ìwenē ale jya ji sàmbaā 4.1—8.1
4. Ntāñ jya ji sàmbaā 8.2—11.19
5. Ndāfō wa ni ñnàà mītsē'ē jya ji baā 12.1-13.18
6. Njèè tēè tēè jī mō'c 14.1—15.8
7. Ykanj alwintōñ Nwī jya ji sàmbaā 16.1-21
8. Ajāñ mē Babylon à le ñwō aa, bo bì àjāñ mē bi le ñgha'a naā mītsē'ē ya, ni ñgāñtoō ñbwe'esē wa, ni Devil aā 17.1—20.10
9. Ntsō'ōtē mīsa'à nòò ñlwĩ'ínjìm 20.11-15
10. Abūrē yì fii, ni nsyē yì mfii, ni Yerusalem yì mfii wā 21.11—22.5
12. Innú jii mē Jòn à le nswonj a nlwĩ'isē aā 22.6-21

Mìghàà mi ñlōgìnē

¹ Ànjwà'ànē yú a swonj aā innú jī lèèntē jii mē Yesu Kristo à le mfi'isē ñdī'i, a bē innú jii mē Nwī à le mfa ghu mbo mē tá à dī'i a mbō ñgāñfā'à jī, a bē innú jii mē i tswe ni wānşē mfē'è aā. Kristo à le ntoo angel yì a yì ñdī'i innú ma jū a mbo ñgāñfā'à yì Jòn.

² Jòn, tsō ayēfē, à le nswonj ñgōñ innú tsīm jii à le nyē aā, innú ma jū i swonjē aa annú ñlōñ ñìghàà ni Nwī bo bì ànnú ññkonj ya yii Yesu Kristo à le sī kē'ènē aā.

³ Mbōōnē a mbo ñú yii mē a twonj ñìghàà ni Nwī ma nú a mbo bē aā, mbōōnē i kī ntswe a mbo bē bìi bi yu'u ntoo ma yú ñghirē nī ànnú yii mē ni swonj aa nlonj mē nòò à tìgē a abō.

Jòn a tsà'atē ñghotē jya ji sàmbaā a ala'a Asia

⁴ Aa mē Jòn mē mē too ànjwà'ànē yú a mbō ñghōtē jya ji sàmbaā a ala'a Asia:

Ybōñ Nwī i tswe a mbo bù nī mbōōnē ya mē i lò a mbo yu wa yii mē à tswe, yii à le ntswe, mē à ka yì kii bú zì aa, nlo a mbo izwī jya ji sàmbaā jii i tswe a nsi àbērē Nwī aa,

⁵ ñkī nlo aa mbo Yesu Kristo yii à ni ayēfē yi annú ññkonj, tsi'í yu wa yii à le ntsyā mbī ñyweenē ni ñwō, ñtìgē nsa'a ni bīfō bi tsīm fāa mbi aā.

Tsō mē Yesu kōñē yì'inē, à le'ē ñkī ñketē mīñkīrē mi innú jī bī jì'inē a nu bi'inē nī àlōē nú yi,

⁶ ñghirē bī'inē tìgē bīsa'a bi ala'a bī'inē ñbō mbē ñgāñmà'a Nwī jii mē i fā'a a mbo Nwīñgōñ Taā yì aa, tá ñìgha'a tswe ghu mbo bo àdà'a mbu'utē bē ñlwī'i ññkonjē. Amen.

⁷ Nì zì àkè, wá à ka yí zì aa a múm mbà'à, tá mi'i mì tsim yə yi, tá bè bì tsim bìi bì le nsò yi aa bì yə yi; tá ñgwè'è mu nǔ ntsim fàa nsyè i tigè nyə'ə ndərə nì àkii yaa nlon annuu yii bì le nghìrè ghu nu aa. A bə lá. Amen.

⁸ Mmà'ambì Nwìngòḅ à swòḅ mə, "Mè nì Alpha ñki mbə Omega," mè tswe, mè le ntswe, i yí kii bú zì, mbə Mbu'utəmbì.

Ajàḅ Jɔn à le nyə Kristo a ní ñjèè təə təə àà

⁹ Aa mə, mumaà ghùù Jɔn, yii, a mum Yesu, mə yə ngi'i tsò bù ñki ntswe a múm ànnù nífɔ Nwì tsò bù aa, ñkii mbii ní ñgi'i ní àtəḅntii aa. Bi le nìògè gha nghèè ñləə a kɪkɪ Patmos ñlon mə mè le si swonə nighàà ni Nwì bo bì ànnù nɪḅkon yə yii Yesu à le ñkè'ènə aa.

¹⁰ Mə le ntswe a múm Azwì wa njwì Mmà'ambì, ñyu'u ñji a njim mè i ghaà niti ñtɔḅnə tsi'i tsò ñtəḅ.

¹¹ Nswon mə, "Nwà'anə annù yii mə ɔ yə aa a múm àḅwà'anə, ñtoo a mbò ñghòtə jya ji sàmbaa, a mbo Efeso, ni Smyrna, ni Pergamum ni Thyatira, ni Sardis ni Philadelphia, ni Laodicea."

¹² Mə le ñkarikə a gha mə mə yə ñú wa mə à le si ghàà a mbo mə aa, mè kàrə mē gha aa nyə itetè bɪlám jii bì le nnaḅsə ni gold aa ji sàmbaa,

¹³ ñyə ñú yí mɔ'ɔ a təə wa a titii itetè bɪlám mbə tsò Mu Nù, ñwə'ə àdàḅə atsə'ə, ñki ñwə'ə ikò gold a ibii yu;

¹⁴ àtú yi bo bì ñnɔḅtú ji fu'u buu tsò ñkikurə mághum, Kə ñbàrəburə; mi'i mi khí tsi'i tsò ñlwà mɔ'ɔ,

¹⁵ mikòrə mi bə tsò àbwxé yii bì nàḅsə mē ñtɔḅ nsi'i a ni ñikentə ni aláà a bāḅ, ñji yí i jwu'ù tsò mɪḅki mī ghà'atə;

¹⁶ mɪḅjɔḅ mi sàmbaa le ntswe ghu múm àbo yí mà'à, munwi ñtsò yii a itse'ə mbèè tsimə aa a fe'è ghu ntsù; ñsi yi i tá tsò nòò ñtii àsi'ínə.

¹⁷ Mə yə mē yi aa, ñwo ghu mikòrə tsò akwo ñú. A nḅḅə àbò yi yí mà'à a nu mē, ñswon mə, "Tsee ki bɔ'ɔ, mè ni ñtsyambii ñki mbə ñlwifinjim,

¹⁸ mbə mē yii mè tswe ntii aa; mè le ñkwo, lá yə, mè tswé ntii i yí lwifí nɪkonə, mə ki ntswe ni bɪkey bì niwo bo bì bii mə bi ña'a ntsübú'u ala'a biku bì bə.

¹⁹ Tsitsɔḅ, ñwà'anə innù jii o yə aa, jii i tswe ghu aa, bo bì jii i ka bɔḅ zì aa.

²⁰ A nghèe a ní ànnù yii mə a tswe alò'òsè ñlon mɪḅjɔḅ mú mi sàmbaa mii ɔ yə a múm àbo mē yí mà'à aa, ni itetè lám gold jya ji sàmbaa, mɪḅjɔḅ mú mi sàmbaa bə aa baangel bì nghotə jya ji sàmbaa, itetè lám gold jya ji sàmbaa, i bāḅḅə mbə aa ñghòtə jya ji sàmbaa.

2

Ntoo yii i le nghèe a mbò ñghòtə a ala'a Ephesus àà

¹ "Nwà'anə a mbo angel ñghòtə bə Ephesus mə:

"Aa annù yii mə yu wa yii mə à tɔḅtə mɪḅjɔḅ mya mi sàmbaa a múm abo yo yí mà'à, ñkarə ni a titii itetè bɪlám bi gold jya ji sàmbaa mə a swonə aa a yuà mə.

² "Mè zì ifà'a ghu, àjàḅ mə ni nwùgə nú yùù, ni àjàḅ ni bii ngi'i ní àtəḅntii aa, bo bì àjàḅ kaa nì si kɔḅ nyə bè bii mə bi ghìrə ibi aa, lá nì bāḅḅə mē ñywe'etə ñjàḅ bə jya mə i twon ibiñú waa ni ñgāḅntoo Kristo, kaa ñki'i bu bə aa, ñyə mə bo ni ñgāḅmbwe'esə.

³ Mè zi mē nī bii ɲgi'i nī àtànɲentii, ɲkii nte'e ɲkɔŋɔ nī ɲyê waa aa nlon ɲkwitù ìkùm ghà; kaa nī burə tì kī ɲkaa.

⁴ Lâ mē fa ifirê ghuu mē nī mē'è mē akòŋnə ya yī mē nī le ntswe nī yu a mbīi aà.

⁵ Tâ nī tigə ɲwa'atə lâ àjàŋ yī mē nī le mbə mbɔŋ wò aa, mbu mbəŋkə ghuu ɲka mfa'a nī ifà'à yī nī le ɲka mfa'a a mbīi aà. A tsuu la bə bɔŋ mē aa zī a mbo bù, i lɔgə itetə bīlām juu jya lò'òsə mē mbə nī tsuu ghuu bəŋkə.

⁶ Lâ mē zi mē nī ghìrə yuà ànnù a ku'ùnə: Nī bàa mifà'à mi baNikolatan mīi mē kī mbàà aà.

⁷ Nù yī à tswe nī itòŋnə aa tâ à yu'u ànnù yī mē Azwī Nwī a swonɔ a mbò ɲghòtə jyà aà. A mbo ɲù yī mē à mà'a ntsyà aa, mē aa fa adà'a mē tâ à jī mīntà mīi mi lò nī àtī ntswèntii ya yī mē a tswe a múm paradiso Nwī aà.

Ntoo yīi ì le ɲghèe a mbo Smyrna aà

⁸ “A mbo angel ɲghòtə Smyrna, ɲwà'ànə mē,

“Aà ànnù yī mē a lo a mbo yu wa yī mē à nī ntsyàmbīi ɲkī mbə nlwī'ɪnjɪm aà, mbə yu wa yī mē à le ɲkwo ɲkī mbu mbīi fu ntswe ntii aa a yulà:

⁹ “Mè zī ɲgi'i jīi mē i kuu a nu bù aa, ɲkī nzi ànnù afumô yuu (lâ nī nī ɲgàŋafu'ù). Mē kī nzi àjàŋ yī mē bə bya mē bī swonɔ nī mē bo nī bàYuda kaa wa'à bu bə aa bī ta ɲgi'i a ikum bù aà, lâ bo baŋnə mbə aa ɲgàŋndàŋghòtə Satan.

¹⁰ Nī tsuu kī bɔ'ɔ ɲgi'i yīi i zī a ɲkuu a nu bù aa bə. Wa Devil à ka mà'à ghuu bī mɔ'ɔ a ndàtsanə, mē tâ bī ywe'etə ghuu, àjàŋ mē nàa yə ɲgi'i ghu a atù ɲjwi jī nighum. Mbə te'e mbə bə mē nàa yə ɲgi'i i kwo, nī ghèe nī mbīi ɲka mfa'a a mbo mē nī ntii ghuu tsim bɔŋ mē aa fa atsə'ətu nifò ntswèntii a mbo bù.

¹¹ Nù yī mē à tswe nī itòŋnə aa tâ à yu'u ànnù yī mē Azwī Nwī a swonɔ a mbò ɲghòtə jya aà. Nù yī mē à mà'a ntsyà aa kaa nìwo nīi mē mī ywe'e mī mbaa kaa mē aa yī wa'à yī ləənsə.

Ntoo yīi mē ì ghèe a mbo Pergamum aà

¹² “A mbo Angel ɲghòtə Pergamum, ɲwà'ànə mē,

“Aà ànnù yī mē a lo a mbo ɲù wa yī mē à tswe nī munwī ntso mbèè ntسیم wa yīi a tsə'ə aà:

¹³ Wa mē zī adigə yīi mē nī tswe ghu aà, wa adigə mē abèrə Satan a təə ghu aà, nī tswa ikùm gha ɲkwo ghu, kaa nī le ɲkī'ì kī ntuu abiintii yuu a nu mē, ɲkɔ'ɔ ɲku'u wa ɲjwi Antipas, àyəfə ghà, mē à le sī fà'à a mbo mē nī ntii yī tsim, mē bī le nzwitə a titii bù, wa adigə mē Satan a tswe ghu aà.

¹⁴ “Lâ mē fa ifirê ghuu nlon bɔɔ bī innù bī mɔ'ò. Nī tswe nī bə bī mɔ'ɔ a titii bù mē bī bii ànnù Balam, mē à le ndi'ì a mbo Balak mē tâ à ghèe ntaansə ayoo a mánjī, ɲkīŋ baIsarael ghu aa, ɲghirə mē tâ bo jī miji mīi mē bī tɔɔ mà'à nī mīŋkobə ghu, ɲkīi ɲghirə nī ànnù ajirə aà.

¹⁵ Nī kī mbù ntswe nī bə bī mɔ'ɔ bīi bī bii ànnù yī mē baNicolatan bī di'ì aà.

16 Tã nĩ bəŋkə ghuu. A tsuu la bə, boŋ mə aa ghèse zĩ a mbo bù, i to waa ni munwĩ ñtsò yĩ mə a fè'ε a ntsũ mə aà.

17 “Nù yĩ mə à tswe nĩ ìtòŋnè aa tã à yu'u annù yĩ mə Azwĩ Nwĩ a swon a mbò ñghòtə jyá aà. A mbo nù yĩ mə à mà'a ntsyà aa, mə aa fa a mana yĩ ñl'òsè wa yĩ m'ò'ò ghu mbo, i kii fa ñgò'ò yĩ m'fù'u ghu mbo, yĩ mə bi ŋwa'anə ikum yĩ fii ghu, yĩ mə kaa mbə nù dàn a wa'à twon, ntsyàtə nù wa mə à kwèrə aà.

Ntoo yii ì le ñghèε a mbo baThyatira aà

18 “Ŋwà'anə a mbo angel Thyatira mə:

“Aà annù yĩ mə a lo a mbo Mu Nwĩ, yu wa yĩ mə à tswe ni mi'i mi mi khi tsò nlwà m'ò'ò aa, ni mikòrə mi mi khi tə tsò àbweé.

19 Mè zĩ ifà'á ghuu, ñzi akòŋnè yuu nĩ àbiintii yuu, ŋki nzi ajànə mə ni fà'a a mbo mə ñkii mbii nĩ ñgi'i nĩ àtànəntii aa, ñki nzi mə ifà'á ghuu yĩ mə ni fà'a a njim aa i tsya yĩ mbii.

20 “Lá mə firə ghuu nlonə annù yúlà, mə nĩ mà'atə a Jezebel, mánŋgyè wa mə a twon ibi nù yi mə yu ni ñgànntoò Nwĩ mánŋgyè aa, mə à ka ndi'i nĩ innù, ñkii mbwe'esə nĩ ñgánfà'á ja mə bi ka njirə, ñkii nji ni miji mii bi tɔɔ mmà'à ni mìnkobə ghu.

21 Mè fà mə noò ghu mbo mə tã à bəŋkə yi ghu, la a tuù mbəŋkə mmà'atə annù ajirə yi yá.

22 Yè nĩ, mə aa mà'a yi a ikuu nighòò, i mà'à bə bya mə bo bo jirə aa, a múm ñgi'i yĩ ñtì. Mə mbə bi tsuu waa bəŋkə mmà'atə ibi wa mə bo ghirə aà.

23 Mè aa ghòò boò bi zwitə. Tã ñghòtə jyá tsim i tigə nzi mə mə laa mbə yu wa yĩ mə a lɔɔ imòòntə bə bo bi miantii mi bə aà. Mè ka kii fa a mbo nù ni bù ghùu a ajànə mə ifà'á yi i di'i aà.

24 A mbò àbùgə yuu yii mə nĩ tswe a ala'a Thyatira aa, mə kaa nĩ sɛ annù yii mə a di'i aa bii aa, mbə bu bya bii mə kaa nĩ burə tì innù jya jii mə bi twonə nĩ innù jì tsòtə a mum Satan yəgə aa, mə aa swon a mbo bù mə, kaa mə aa wa'à ghuu nĩ àbè'è yi dàn bú mbe'esə.

25 Lá tã nĩ tswa tsi'i annù yii mə nĩ tswe ni yu aa ŋkwo ni yu nywe'e a noò yii mə aa yĩ zĩ aà.

26 “A mbo nù yii mə à mà'a ntsyà, ñki nləə mifà'á ma ñghèè ñywe'e a nlwĩ'isè aa, mə aa fa mida'a ghu mbo mə à aa mbu'utə itoo itoo.

27 ‘Aa yĩ tigə bu'utə waa nĩ àtì atii,

i kii tigə sentə nĩ waa tsi'i tsò bantòò bi aboo.’

Tsi'i tsò ajàn mə mə le ŋki ŋkwərə mida'a a mbo Taà ghà aà.

28 Mè aa ki fa fɛnjòn fi atitugə fya a mbo bo.

29 Nù yii mə à tswe nĩ ìtòŋnè aa, tã à yu'u innù jya mə Azwĩ Nwĩ a swon a mbò ñghotə jyá aà.

3

Ŋwà'anə yii mə a ghèε a mbò ñghòtə a Sardis aà

1 “A mbo Angel ñghòtə Sardis ŋwà'anə mə:

“Aà annù yii mə a lo a mbo yu wa yii mə à tswe ni Izwĩ Nwĩ jya jii sàmbaa, ni mánjòn mya mi sàmbaa aà, à swòn mə, Mè zĩ ifà'á ghuu, ni bii ikum mə nĩ tswe bitii, lá mbaŋnə ŋkwokə.

² Bìinê nì, ònìj mìtì a nì àyoo ya yìi a burè a mbo bù, mē a ki ntigē tsi'ĩ a ñkwō aa, òlōj mē mē yē mē kaa ifà'á ghūu sǐ a nsi mi'i Nwĩngōj ghà Kaa i sǐ bōj mǎnsē.

³ A nì wa'atē annũ ya mē nì lē ñkwērē ñki nyu'u aa, nǎnsē nlē ma ya mbǎnkē nì ghūu. Nì bē tsuu bìinē bōj mǎa zǐ a mbo bù tsi'ĩ tsō ñyērē kaa nì wa'á abǎntē noē yìi mē mē aa zǐ ghū a mbo bù aa zǐ.

⁴ Lǎ nì burē ki tse nì mǐkũm mǐ mbũmtē bē bǐ mǎ'ò a ala'a Sardis; a bē bē bǐi mē kaa bǐ burē tǐ itsè'è jyaa sǐjē. Bo aa yǐ tīgē karē bǐ'ibo nǐ itsè'è jǐ fù'ù òlōj mē bo ku'unō aà.

⁵ Nũ yìi mē à mǎ'a ntsyà aa, baa yǐ tīgē wē'ē itsè'è jǐ fù'ù ghū nu maa ajǎj, kaa tǎ mē wa'á ikũm yǐ a mũm àjwà'ànē ntswéntì ya tsigitē. Mē aa yǐ tīgē beentē ikũm yǐ a nsi Taà bo bǐ baangel bǐ.

⁶ Nũ yìi mē à tswe nǐ ìtōjnē aa, tǎ à yu'u innũ jǐi mē Azwǐ ya a swōjē a mbō ñghōtē jyá aà.

Ajwà'ànē yìi a lē ñghèè a mbō ñghōtē a Philadelphia aà

⁷ “A mbo Angel ñghōtē Philadelphia, ñwà'ànē mē,

“Aà annũ yìi mē a lo a mbo yu wa yìi mē à lǎa mǎnsē ñki mbē annũ ñkōj aa, yu wa yìi mē à tswe nǐ àkwà'anda David, mē a yǐ ña'a kaa ñù dǎj a wa'á bù ñtsetē, bēe a yǐ ntsetē kaa ñù dǎj a wa'á bù ña'a aa, à swōj mē,

⁸ Mē zǐ ifà'á ghūu, yē nì, wa mē ñà'à mē ntsũnda nte'ē a mbo bù, kaa ñù dǎj à sǐ nǐ mǐdà'à mē mbē a tsetē ghū tswē. Mē zǐ mē kaa mǐdà'à muu sǐ gha'atē. Lǎ nì bǎjnē mē ñlōē ñighàà na kaa ñkǐ'i ikũm gha tuù.

⁹ Yē nì, mǎa ghìrē ñgǎjndǎngōtē Satan jya, mē bo swōjē nǐ mē bo nǐ baYuda, kaa ñkǐ'i bu bē aa, mǎbǎjnē mbē bē ñgǎjabǎjnēnnũ aa, yē, mē aa ghìrē tǎ bo zǐ nswètē mǐku'utē myaa a mǐkōrē bù, ñyēgē mē mē kōjē ghūu.

¹⁰ Tsō mē nǐ lēō ñighàà na, a ajǎj mē mē lē nswōj a mbo bù mē nǐ bǐi ñgǐ'i nǐ àtǎjntì aa, mē bē ghūu a nǐ ñgǐ'i ya yìi mē i zǐ fàa mbi a ñkwà'ànē bē bǐtsim bǐi bǐ tswe fàa atu nsyē aà.

¹¹ Wa mē aa ghèsē zǐ, nǐ tswa annũ yìi nǐ tswē mē nǐ yu aa ñkwō nǐ yu ta tǎ ñù tsù à tsuu atsè'ōtu nǐfō yuu lō twēe kwērē.

¹² Nũ yìi mē à mǎ'a ntsyà aa, mē aa ghìrē yǐ a nǐ ntē'è ñda a mũm ñdámà'a Nwĩ Nwĩngōj ghà tǎ à tīgē ntswe ghū kaa i yǐ wa'á ghū bù ñfē'ē. Mē aa ñwà'ànē ikum Nwĩngōj ghà bo bǐ ikũm ñjò'ò àla'a Nwĩngōj ghà ghū nú. A bē Yerusalem yǐ fǐi, yìi mē a ló a aburē a mbo Nwĩngōj ghà ñsigē aà; i kǐi ñwà'ànē ikũm gha yǐ fǐi ghū nú.

¹³ Nũ yìi mē à tswe nǐ ìtōjnē aa tǎ à yu'u annũ yìi mē Azwǐ swōjē a mbō ñghōtē jyá aà.

Ntoō yìi i lē ñghèè a mbō ñghōtē a ala'a Laodicea aà

¹⁴ “A mbo Angel ñghōtē Laodicea ñwà'ànē mē,

“Aà annũ yìi mē a lo a mbo yu wa yìi mē à ñi Amen, mbē yu yìi mē a fà'à nǐ ñtǐ yǐ tsim, ñki mbē ayēfē annũ ñǎjñkōj, mbē yu yìi mē ñjōē tsim jǐi mē Nwĩngōj à lē nǎnsē ntsya aa ghū nu aa, swōjē nǐ mē,

¹⁵ Mē zǐ ifà'á ghūu, kaa nǐ sǐ fwe kaa ñkǐ'i kǐi ñlōo, a ghìrē mbaa mbōjntē mē bōj nǐ fwe kē ñkǐi nloō.

16 Tsõ mæ ni jwàmhtë jwàmhtë, kaa ŋki'ì lòò, kaa ŋki'ì kì m̄fwε aa, mæ aa twù ghuu a ntsũ mæ i mè'è.

17 Nloŋ mæ ni swonɔ ni mæ Mè ní ŋgàŋàfù'ù, mæ kwè mæ ŋghεε ní mbĩ, kaa mæ si ayoo tsu boŋ, lã kaa wa'à bàŋnè ñzi mæ ò laa mbæ, ñú tì àyoo, mæ bi ko ní mìlìŋnè ghò, m̄fum, m̄fə'ə, ñtswe nswèrè ñswèrè.

18 Mè tìgè ñdì'itè nòo mæ toò yuu a atii gold yii mæ bi tɔɔ nì mɔ'ɔ, nsi'ì a laa a mbo mæ, tã bə ŋgàŋkabə, ŋki nyuu itsə'è jì fù'ù a mbo mæ, mbɔɔntè nswèrè ñswèrè yò ya ghu, tã átú yo wa'à kà ñdìrə; ŋki yuu afú mi'ì nyo'ɔtè mi'ì mo ghu mæ mbæ ò yê ñdìgè lε.

19 Bè bii mæ mæ kòŋə aa, mæ ghààntè ní waa ŋkii ntsisə ní waa. Tsõ mæ a bə laa, gaansə mitii mo, mbəŋkə ghò.

20 Yá, wa mæ tèə a ntsũnda ŋkwèntè. Mbê ñú tsú à yu'u nji yà ŋŋa'a ntsũnda, boŋ mæ aa ku zĩ tsi'ì yi, i jì bi'iyu, tã à kì nji bi'iyu.

21 Nù yii mæ à mà'a ntsyà aa, mæ aa fa ada'a ghu mbo mæ tã à tswε bi'iyu a abèrè nifɔ mæ, tsi'ì tsõ ajàŋə mæ mæ lε mà'à ñtsya, ñtìgè ntswe bi'ì Taà ghà a ní àbèrè nifɔ yu aà.

22 Nù yii mæ à tswε ní itòŋnè aa, tã à yu'u annù yii mæ Azwĩ a swonɔ a mbò ŋghòtə aà."

4

Ajàŋə mæ bi gha'asə Nwĩ a aburə aà

1 Ma ya a ghè mæ ki tsyá, mæ yə ntsũ aburə i ŋa'anè ñtəə, mæ yu'ù ñji ya mæ i lε nte'ε mfoo ŋghàa a mbo mæ a mbĩ aa, i ghaa a mbo mæ ŋkoo tsi'ì tsò ñtàn, ñswonɔ mæ, "Kɔ'ɔ nzi faa aa, tã mæ dī'ì innù jii i ka fε'ε a noò yii yúlà a tsyà mæ aa a mbo wò."

2 Azwĩ Nwĩ a burə ŋkuu a nu mæ, mæ yê àbèrè a aburə, ñú yì mò'ɔ a ŋaŋnè ghu!

3 Nsi yi i tseɛŋkə tsi'ì tsõ ñgò'ɔ atĩnduù jii bi twonɔ ni jasper bo carnelian aà, kùrisè yii mæ à lε si kirə tsi'ì tsõ emerald aa a karisə abèrè yá.

4 Hbèrè jì mɔ'ɔ mighum mi mbaa ñtsò jì níkwà i lε ntəə ŋkarisə abèrè ya, bílìi bí wè mighum mi mbaa ñtsò níkwà kì ñstwetə ghu, ŋwε'ε itsə'è jì fù'ù, ñso itsə'ətu nifɔ itii gmb a atu bo.

5 Mbèŋ ŋwà'ákè, ŋkumə bo bi ñji i ghaa m̄fε'ekə wa ní àbèrè ya, m̄ŋkà' à mi sàmbaa mi khí wa nsí àbèrè. Ma mú bə aa izwĩ Nwĩ jya jì sàmbaa.

6 Wa nsí àbèrè ya, àyoo yi mɔ'ɔ a tswé tsõ ŋkì miyaa yii i kirə tso ŋkè'è, ñjεɛŋkə tsi'ì tsõ ñgò'ɔ crystal.

A ŋkarisə abèrè ya mbèε tsim, ñjoo jì mɔ'ɔ jii i tswε ntii aa jì níkwà i təə ghu, mi'ì luu a nu bo, ñtswe a ñjim ŋki ntswe a nsí.

7 Ayoo ya yì ntsyàmbĩ a kirə tsõ nààŋgwyè, yì ayòŋntè a kirə tsi'ì tsõ mbòŋ, jii i ywε'ε jì tarə aa, nsí yi i finè yì ñú m̄sòŋə, jii i ywε'ε jì níkwà, i bə tsõ maghoo yii a dārè.

8 Njoo jì swèrə ma jya jì níkwà i tswε nì m̄bà m̄i nto'o mi nto'o. Mi'ì mi luu ghu ŋkarisə a mum bo bí a abεε. Bo yəè ní ìkòò ŋkaa ŋkì'ì kentè ní àsĩ'ínè ní itugə, ñswonɔ ni mæ,

"Nlāa m̄ŋsə, ñlāa m̄ŋsə! Mmà'ambĩ Nwĩŋgòŋ Mbu'utəmbĩ, yu wa yii a lε ntswe, ñtswe tsĩtsòŋ, i yì kii bú tswε a noò yii a zì aà."

9 Njoo jĩ swèrè jya jĩi mē i tswe nt̃i aa i yèè nì m̀kòò ñgha'asè ñkii ñghu'usè, ñkii mfa nĩ ǹbì'ikè a mbo yu wa yii mē à ñaṅṅè wa abèrè mē à tswe nlwĩ'ĩ ñĩṅkoṅè aà. Bo yi ti yèè laa,
 10 bilii bya mighum mi mbaa ñtsò ji ñikwà bo wó a nsye mmii yi yu wa yii mē à ñaṅṅè wa abèrè aa, mē à tswe nlwĩ'ĩ ñĩṅkoṅè aà. Bo ma'à ñtsè'ètu nifó jyaa jya wa a nsi abèrè ñswonè ni mē,
 11 “Mmà'ambì Nwĩṅḡḡ yĩ'ĩ wa ò kù'ùnè mē mbè ò kwèrè ñigha'a bo bì àghu'usè, nì midà'à, ñloṅ mē ò lè nnaṅsè njòò tsim, ñki ñghirè mē tá i tswe nt̃i aa nĩ ñkòṅè yò.”

5

Ñibù'ù ni aṅwà'ànè nya bo Mu mbì ñjèrè wá

1 Mē yè ñibù'ù ni aṅwà'ànè nĩ m̀'ò a múm̀ àbo yu wa yii mē à lè ñaṅṅè wa abèrè aa yĩ mà'à. Bi ṅwà'ànè a mum ñki ṅwa'anè a abeε. Bi kwèrè nĩ ñwenè ale ji sàmbaa.

2 Mē yè ñt̃i angel a tḡṅḡ nĩ ñjĩ yĩ ñt̃i m̀betè ni mē, “Ñù yii mē à kù'ùnè mē mbè a ke'etè ñwen ale jũ ji sàmbaa i ṅa'a ñibu'u ni aṅwà'ànè nú à nì wò aa ε?”

3 Kaa ñù tsù à lè ñki'ĩ ghu tswè, a aburè ká a atu nsye, kè a múm̀ ñsye mē mbè a ṅa'a ñibù'ù ni aṅwà'ànè nya nlentè mumè.

4 Mē naṅsè ñyè'è ñloṅ mē kaa bi lè ñki'ĩ ñù yii mē mbè a ṅa'a ñibù'ù ni aṅwà'ànè nya nlentè mum aa yé.

5 Ndiì wa yĩ m̀'ò a swon a mbo mē maà noò mē, “Tsee ki yè'è, yé, wa yu wa yii mē à nì Naaṅgwyè àtsè baYuda, m̀bè ntigè ṅgigè David aa, à mà'à mē ñtsya mē mbè a ṅa'a ñibu'u ni aṅwà'ànè nya bo bì ñwen ale jya ji sambaa.”

6 Mē yè Mú Mbĩnjèrè a tèè a tit̃i abèrè ya bo bì ñjoo jĩ wè jĩ swèrè jya ji ñikwà, bo bì a tit̃i bilii bya, a fi tsí'ĩ tsó bi lèè ṅwa, ñtswe nì m̀ndḡḡ mi sàmbaa, bo bì mi'ĩ mi sàmbaa, mi di'ĩ nì izwĩ Nwĩ jya ji sàmbaa mē à tóo a mbó ñsyé ñtsimè aà.

7 A ló ñghèε ñkwèrè ñibu'u ni aṅwà'ànè nya a abó mà'a yu wa yii mē à lè ñaṅṅè wa abèrè aà.

8 A kwèrè mē ñibu'u ni aṅwà'ànè nya, ñjoo jĩ wè jĩ swèrè jya ji ñikwà, bo bilii bya mighum mi mbaa ñtsò ñikwà, bi wó a nsi Mú Mbĩnjèrè wa, ñù a tugitè ñlòṅ, ñù à tugitè ñlòṅ nĩ àṅààntè, ñki ntswe nĩ ñkhĩ gold i luu nì njoo jĩ t̃òò jĩ lùmtè, i di'ĩ aa àtsà'atè Nwĩ bē bi Nwĩ bì tsimè.

9 Bo tigè ñyèè nĩ ñkòò yĩ fii ñswonè ni mē,
 “Wa ò kù'ùnè mē mbè ò kwèrè ñibù'ù nĩ aṅwà'ànè nya ṅṅa'a ñwenè alé ji jyá. Nloṅ mē bi lèè ṅwa gho,

ò tsu'ù àtu bē bitsim nĩ àlèè yo, b̃ii mē bi lo nĩ ñtsé tsim, ñghaa ni mighàà mi tsim, bo bì bè bì tsim a itoo itoo, ñlèè a mbo Nwĩ;

10 ò ghìrè mē bo tigè b̃isa'a a bi ala'a bubo, m̀bè ṅgāṅmà'a Nwĩ jĩi mē i fà'a a mbo Nwĩṅḡḡ Taà yĩ'ìnè aa, tá bò yi ntigè nsa'a atu nsyè.”

11 Mē ghèè ki yè nyu'u ñjĩ baangel bí ghà'à ñgha'a, mē bi sḡḡ bi ku'ù ñkam nì ñkam, bo bì ñtsù'ù nĩ ñtsù'ù bi karisè abèrè ya, nĩ ñjoo jĩ swèrè jya ni bilii bya.

12 Ntɔɔnə nswonə ni mə, “Wa Mu Mbɪnjərə̀ wa yĩ bi le ɲwà yi aa, à kù'ùnə a ɲkwərə̀ mɪdà' à bo bi àfù'ù, ni mɪtsyè, bo bi mɪtɪ̀, nɪ àghu'usə̀ ni nìgha'a bo bi mbɔɔnə,”

13 Mə̀ yu'u njoð tsɪm jii mə̀ i le ntswe a aburə̀ bo bi a atu nsye, ni a mùm nsye, ni a ɲkɪ miyaa, ni bə̀ bi tsɪm bii bi le ntswe ghu aa, bi swonə̀ ni mə̀, “A mbo yu wa yĩ i ɲɔɔnə wa abərə̀ aa, bo bi a mbo Mú Mbɪnjərə̀ wa, tá mbɔɔnə, nɪ àghu'usə̀, ni nìgha'a ni mɪtɪ̀ tá mɪ tswe a mbo bo ɲlwi'ɪ nɪɲkonə̀.”

14 Njoo jii wə̀ jii swərə̀ jya ji nɪkwà i swonə̀ mə̀ “Amen!” Bilii bya bi wə̀ a nsye mmii Nwɪ.

6

Iwen ale jyá

1 Mə̀ yə̀ Mú Mbɪnjərə̀ wa a ke'è awenə̀ ale ya yĩ ntsyambii a titii jya ji sàmbaa, mə̀ yu'u ayoo ya yii mə̀ a tswe ntii aa yĩ mɔ'ɔ a titii jya ji nɪkwà, a tɔɔnə̀ nɪtɪ̀, ɲju'u tsò mbə̀n, ɲswonə̀ mə̀, “Zi!”

2 Mə̀ lentə̀ ɲyə̀ a lə̀nə̀ yĩ fù'ù, ɲù a kɔ'ɔ ghu atu, ɲtswe nɪ ɲkerə̀ a abo yu, bi fá àtsə̀'ətu nifò ghu mbo, a fe'è tsò yu wa yii mə̀ a mà' à ɲtsya aà, ɲghɛɛ a mmà'a ɲtsò i tsyá.

3 Mú Mbɪnjərə̀ wa a bú ɲke'è iwenə̀ ale jya yii a ywe'e ji baa, mə̀ yu'u ayoo ntswéntii ya yii a ywe'e ji baa, a swonə̀ mə̀, “Zi!”

4 Mə̀ yə̀ lə̀nə̀ yĩ mɔ'ɔ yii a ghə̀'ə mə̀ bòð, a fe'è, bi fá àdà' à a mbo ɲù yii mə̀ à kò'ɔ ghu atu bi fa a ndoð munwɪ ɲtsò ghu mbo, mfa ada'a ghu mbo mə̀ tá à kwərə̀ mbɔɔnə̀ fàa atu nsye, tá bə̀ tigə̀ ntsɔbɪnə̀ waa bo ni bo.

5 A kè'è mə̀ awenə̀ ale ya yii a ywe'e ji tarə̀ aa, a swonə̀ mə̀, “Zi!” Mə̀ lentə̀ ɲyə̀ lə̀nə̀ yĩ mfi tsɪn, ɲù yii mə̀ à kò'ɔ ghu atu aa a tswé ni figə̀ a abo yu,

6 Mə̀ yu'u ayoo yĩ mɔ'ɔ a ghaà tsò ɲji a titii ɲjoo jya mə̀ i tswe ntii aa, nswonə̀ ni mə̀, “Nkə̀'ə̀ àbaa ansan yĩ mfuùrə̀ a atú ifà'a njwi yĩ mfuùrə̀, ɲkə̀'ə̀ abaa misan ji tarə̀ a atú ifà'a njwi yĩ mfuùrə̀. Lá, nɪ tsuu ɲgi'ɪ nɪ àtɪ mɪlù'ù kə̀ nɪ àtɪ mighurə̀ ló ta.”

7 A kè'è mə̀ awenə̀ ale ya yii a ywe'e ji nɪkwà aa, mə̀ yu'u ɲji ɲjoo jya jii i tswe ntii jii i ywe'e ji nɪkwà aa, i swonə̀ mə̀, “Zi!”

8 Mə̀ lentə̀ ɲyə̀ lə̀nə̀ ɲkɪrə̀ yĩ i bə̀ tsò àkwi'ɪnə̀ fiɲə̀, ɲù yii à kò'ɔ ghu atu, ɲkùm yĩ i bə̀ Nɪwó, Ala'a bɪku bi bə̀ a yonə̀ ghu ɲjim. Bi yátə̀ mbi itii ji nɪkwà, mfa ada'a a mbo bo mə̀ tá bo zwitə̀ atii yĩ fuùrə̀ ni munwɪ ɲtsò, bo bi ɲji yĩ ɲtɪ̀, ni nìghòð ni ɲkwɔɲ bə̀, bo bi nàà mɪ tsə̀'ə̀ fàa atu nsyè.

9 A kè'è mə̀ awenə̀ ale ya yii a ywe'e ji ntaə̀ aa, mə̀ yə̀ bɪku bi bə̀ bii mə̀ bi le nzwitə̀ waa nlon ɲìghàà ni Nwɪ bo bi ànnù yii mə̀ bi le si swonə̀ nlon ɲìghàà ni Nwɪ aa,

10 bo tɔɔnə̀ ɲyə̀'ə̀ nswonə̀ ni mə̀, “Mmà' àmbi Mbu'utə̀mbi, yii à laa mmànsə̀ m̀bə̀ ànnù nɪɲkonə̀, òo yu'utə̀ i ywe'e aa a noð àkə̀, i bɔɲ sa'a batu nsye, i ɲɲ ɲgi'ɪ a nu bo, ɲlon mə̀ bi le nzwitə̀ a yi'ɪ aa ɛ?”

11 Bi le ntigə̀ mfa atsə̀'ə̀ yĩ fù'ù a mbo bo ni atu ni atu, ɲswonə̀ mə̀ tá bo bɔɔ mmɪntə̀ a ni mú àtɪ noð tá ɲdùu ɲgàɲakorə̀ jyaa a mùm àfà' à, ni bilim byaa bii bi tswe nɪ ɲzwitə̀ tsò bo aa, tá i ku'u.

12 A kè'è mâ awen ale ya yï a ywe'e ji nto'o aa, mà lèntè ñyè nsye i tsiginè ni màtì, nòò bənjəkè mfi tsò mıkwĩ'ı, sən yï à luu aa a tigè nìbənj mbə tsi'ı tsò àlèth.

13 Mınjɔn mii mi tswe a aburə aa mi wòkə a nsye tsi'ı tsò ajənə mə manta mi ikòò mi wòkə a nsye ti bən a noò yï mə əfisə yı tii a tsigə ati ya aa.

14 Aburə a bwekə yi tsi'ı tsò nìbù'ù ni aŋwà'ənə nii bi kərə nìò'òsə. Manta'a mi tsim bo bi bikənki bi tsim bi lo'òsə a adigə yï mi bi le ntswe ghu aa.

15 Bifò bi fàa nsye nì bə bi wè, ni bità bi ntso, ni ɲgǎŋkabə, ni ɲgǎŋmitii, bo bi bə bi tsim, ibù'ù bo bə bii bi sɪ ibù'ù bə, bi tigə nìləəntə a mum ibù'ù ɲgoo, bo bi a nji'ı ɲgò'ò manta'a mya,

16 ntwonə nı ɲgò'ò jya bo bi manta'a mya nswonə ni mə, "Wò a nu bĩ'ı, ɲkɪntə a yı'ı fàa nsi ɲù ghù mə à ɲənə fàa nı àbərə əa, bo bi a nı àlwi ntwonə Mú Mbınjərə,

17 nlonj mə ɲwı'ı əlwinɔn yı ɲwè yàa ya i zı mə. Nù yï mə mbə a təə a nsi bo aa, à nı wò aa ɛ?"

7

BaIsrael bya 144,000 mə bi le ntswe nı əwenə Nwı'ı

1 Ma ya a ghə ki tsyǎ mə yə baangel bi nıkwà, bi təə ni mibuu mi atu nsye mù mi nıkwà, ɲkɪnə nı fífərə yï mə à tswe nı mbɛɛ mbi ji nıkwà aa, mə tǎ à tsuu fàa atu nsye tsyà, ntsuu atu ɲki miyaa tsyà, kə bə a nı ıı jı tsu fàa mbi tsyà.

2 Mə bú ñyè angel yı mò'ò a ló a mbi nsà'ə nòò ntswe nı əwenə Nwıŋɔn yï mə à tswe nı aa, ntwonə ntwon baangel bya bi nıkwà mə bi fà mə mida'a mə bi ta ɲgi'ı a nı àtu nsye bo bi a ɲki miyaa aa,

3 nswonə ni a mbo bo mə, "Nı tsuu ɲgi'ı a nı àtu nsye, nı ɲkɪ miyaa, bo bi a nı ıı ta, nywe'e noò yï mə, bi nıj mə awenə a nıjenə ni nsi ɲgǎŋfà'á Nwı yı'ınə."

4 Bi swon a mbo mə mə bə bii mə bi tswe nı nınjə əwenə Nwı'ı a nsi bo aa bi bə aa ntsù'ù ɲgkhi yı fùurə ni mighum mi nıkwà ntsò ji nıkwà. Bi le nınj awenə a nu bə a ɲgwè'ɛ Israel ntsimə.

5 A atsə Yuda tǎ bi nıj awenə Nwı'ı ya a nu bə ntsù'ù nıghúm ntsò baà, a atsə Reuben ntsù'ù nıghúm ntsò baà, a atsə Gad, ntsù'ù nıghúm ntsò baà,

6 a atsə Asher, ntsù'ù nıghúm ntsò baà, a atsə Naphtali, ntsù'ù nıghúm ntsò baà, a atsə Manassey, ntsù'ù nıghúm ntsò baà,

7 a atsə Simeon, ntsù'ù nıghúm ntsò baà, a atsə Levi, ntsù'ù nıghúm ntsò baà, a atsə Issachar, ntsù'ù nıghúm ntsò baà,

8 a atsə Zebulum, ntsù'ù nıghúm ntsò baà, a atsə Joseph, ntsù'ù nıghúm ntsò baà, nıtgə ɲki nınj a atsə Benjamin, ntsù'ù nıghúm ntsò baà.

9 Ma yú a ghə mə ki tsyǎ, mə lıi ñyè má mbəm nncòò yï mə kaa mbə bi wa'ə sən, i ló a nı itoo i tsim, bo bi a nı itsə itsim, nı ɲgwè'è bə itsim, bo bi a nı mıghàa mi ıla'a mitsim, i təə a nı àbərə ya, bo bi a nsi Mú Mbınjərə wá, ɲwè'ɛ itsə'ə jı fù'ù, nıtgıtə ıjan mıghə a mbo bo,

10 ntwonə tsi'ı nıtì nswonə ni mə, "Annú nyweensə bə a tswe aa a mbo Nwıŋɔn yı'ınə mə à ɲənə fàa abərə aa, bo bi a mbo Mú Mbınjərə wá."

11 Baangel bya tsi'í bitsim le ñki ntəə ñkarisə abərəə ya bo bi bilii bya, ni ñjoo jya mə i tswe ntii aa ji nikwà, bo bi tsim le ñwò a nsye àkùu kuu, wa ansi abərəə ya mmii Nwí,

12 ñswonə ni mə,
“Amen!

Mbɔɔnə, ni ñgha'a,
ni m̀tsyè, nı ñfá m̀bi'ikə,
nı àghu'usə,
ni m̀dà'á, ni m̀tìi,
tá m̀ tswe a mbo Nwı̀ngɔ̀ŋ yi'inə,
nıwı'ı nı̀nkɔ̀ŋə. Amen.”

13 Ndiı wa yi m̀'ɔ a tigè ñghaa a mbo mə, m̀betə gha mə, “Bè bú mə bi we'è itsə'è jı f̀'ù aa à ni bıwò aa ɛ? Bo lo aa fə aa ɛ?”

14 Mè kwi'i ghu mbo mə, “Taà, ɔ zı.”

A swon a mbo mə mə, “Aa bè bya mə bi fè'è mə a m̀m m̀gı'ı yı ñtìi ya aa. Bo sı'ı mə itsə'ə jya, ñghirə i tigè m̀fu'u nı àləə Mú Mbınjərè wá.

15 Áá ñji'ı ánnu yıi mə bo təə a nsi abərəə Nwı
m̀fa'a ghu mbo nı ási'ınə nı itugə, a m̀m ndámà'a Nwı áá.

Yu wa yıi mə à ñanə wa abərəə aa à ka tsirə waa nı ñtǎŋ yi wá.

16 Kaa ñji i ka yi wa'á waa bú ñka nyanə, kaa ñji ñki wa'á waa kii nyanə. Kaa tá nınòò bo bi ñlòò idigè wa'á waa kii ntɔɔ.

17 Nlonə mə Mú Mbınjərè wa mə à tswe a titii abərəə ya aa, áa bə ntsèèmbi wáá

i ki tsyàsə nı waa a idigè bí nanəbirə ñki ntswéntii,
tá Nwı à ye'è milàà m̀tsim a mi'ı bo.”

8

İwen jii i ywe'e ji sambaa aa

1 Nòò yıi mə Mú Mbınjərè wa à le ñkè'è awen ya mə a le nywe'e ji sambaa aa, idigè le nsi'ı a aburə mə swee, a nı àtìi noò, kaa ayòò tsu a wa'á ghaà.

2 Mè tigè ñyə baangel bya bi sambaa mə bi təə a nsi mi'ı Nwı aa, bi fá ñtǎŋ ji sambaa a mbo bo.

3 Angel yı m̀'ɔ à le mbù nzi ntəə a mbèe nıkentə ni m̀'ɔ ni mà'anwı, ñtugitə akanə ntòò ñjoo mmà'a Nwı yı gold; bi fá ñjoo mmà'anwı jı lùmtə jı gha'atə mə tá à fa a b̀'ɔ itsà'atənwı jıi bè bi Nwı bitsim le si tsá'atə aa, wa atu nıkentə ni m̀'ɔ ni mmà'anwı nı gold nya mə ni le ntswe wa nsi abərəə aa.

4 Fıli fı njoo jı lùmtə jya bo bi itsà'atənwı jya le si tigə nlo wa mbo angel wa ñkɔ'ɔ ni a nsi mi'ı Nwı.

5 Angel wa à le ntigè nlogə akanə ntòò ñjoo mmà'anwı ya, ñlwensə ni m̀'ɔ yıi i le nlò wa nıkentə ni m̀'ɔ, m̀ma'a a nsyè. A mà'á mə aa, m̀bən ká ñkumə, ñji i ghaà, m̀bən wa'ákə, ñsye i tsiginə.

Ajan yii mə bi le ntɔŋ ntǎŋ ji mbii ji nikwà aa

6 Baangel bya bi sambaa mə bi le ntugitə ntǎŋ jya ji sambaa, bi le ntanəntə nú yáá a ntɔŋə.

7 Angel yĩ ntsyambũĩ à le ntõn yĩ ntàn, bi ma'à miwèè ni m'õ'õ yĩ bi le mforè a b'õ'õ àlèè aa, a atu nsyè i sigè ntõõ àtĩi nsyè yĩ a ywe'e ji tarè aa bo bi àtĩi ìtĩ yĩ a ywe'e ji tarè, ñki ntõõ ñgèè yĩ mfwè ntsimè.

8 Angel yĩ à ywè'è bi baa aa a tigè ntõn yĩ ntàn, bi ma'à àyoo yĩ m'õ'õ yĩ mè a le mbè tsõ nta'a yĩ wè yĩ i khi aa, a múm ñki miyaa;

9 àtĩi ñki yĩ a ywe'e ji tarè aa, a bènkhè ntingè tsõ alèè, àtĩi njoo ntsim jii mè le ntswe ntii maa ñki miyaa nywe'e ji tarè aa i kwokè; bi tá ñgi'i nĩ àtĩi ibân jii a ywe'e ji tarè aa tsi'ĩ tsim jii i le ntswe ghu aà.

10 Angel yĩ à le nywe'e bi tarè aa à le ñki ntõn yĩ ntàn. Fınjõn fi wè fii fi le si khi mbanjè tsõ ñkà'à aa, fi le nlõ a aburè ñwo nĩ àtĩi mĩnki yĩ mè a ywe'e mi ntarè aa, bo bi bınanjèbirè.

11 ñkum fınjõn fya à ni Mĩlwi'ıtsegè. Atii mĩnki mya yĩ a ywe'e ji tarè aa, le mbèn ntingè nłwi tsegè, bè bi ghà'atè bii bi le nno aa bi le ñkwokè nlon ajànè mè ñkĩ wa i le si lwi aà.

12 Angel yĩ à ywe'e bi nikwà aa a tõn yĩ ntàn, bi tigè ntsè ñgi'i a nĩ àtĩi noõ yĩ a ywe'e ji tarè aa, nĩ àtĩi san yĩ a ywe'e ji tarè aa, nĩ àtĩi mĩjõn yĩ a le nywe'e ji tarè aà. Ma m̀a ajàn àtĩi ñkà'à yaa yĩ a le nywe'e ji tarè aa a le mbèn ntingè mfii; àtĩi njwi yĩ a le nywe'e ji tarè aa kaa wa'à bù mfu'u; kaa àtĩi itugè yĩ mè a le nywe'e ji tarè aa kaa a wa'à nĩ ñkà'à kĩ ntswe.

13 Mè bú ñghèè ki yè, nu'u abu'umbèrè yĩ m'õ'õ yĩ à le si dàrè ni a ndèn tsi'ĩ yũyu aa, a yè'è nĩ ñjĩ yĩ nti, nswonjè ni mè, "Womèè! Womèè! Womèè a nĩ ñgi'i yĩ nti yĩ i ka bú kuu a nu bè bii bi tswe fàa atu nsyè aa, a noõ yĩ mè abugè baangel bú bi tarè ka tõn i jyaa ntàn aà!"

9

Ntàn yĩ i ywe'e ji ntaà aà

1 Angel yĩ à le nywe'e bi ntaà aa a tõn yĩ ntàn, mè yè fınjõn fii fi le nlõ a aburè ñwo a nsyè aa, bi fà key yĩ mè à le si ña'a ntsũ ataa yĩ tsõ ntso ya aa ghu mbõ.

2 A le ña'a ntsũ ataa yĩ tsõ ntso ya, fii fi fe'è wa ntsũ ataa, mbè tsi'ĩ tsõ fii mè fi fe'è a nĩ nta'a yĩ bi tõõ a ntii àlòò aa, ñghirè nìndòò bo bi ìdigè tsim fii.

3 ñgwèèè le ntingè mfe'è wa ni fii, nsigè nluu a nsyè, bi fà adà'à yĩ mè a le mbè tsi'ĩ tsõ à yi bångaa bí bi bii bi tswe a atu nsyè aa a mbo bo;

4 nswonjè a mbo bo mè, tá bo tsuu ñgi'i a nĩ ñgèè kè àyoo ayèn, kè nĩ àtĩ yĩ tsu ló tsè. Lá m̀anjè nanjè ntsè ñgi'i aa tsi'ĩ a nu bè bii mè kaa àwenè Nwĩ ya si a nitsenè nsi bo tswè aà.

5 Bi le mmà'atè mè tá ñgwèèè jya nne ni bo a atu bısàn bi ntaà, lá ntsee waa ló b̀anjè zwitè, ñgi'i yĩ mè bi le si dı ni bo aa, i le mfine yĩ ñu yĩ mè àngaa yĩ bi a loo yĩ aà.

6 Aa yĩ bè maa noõ aa, tá bè ka nlõõ ni nìwo kaa wa'à yè; bo ka yĩ ki yè'ètè ni a ñkwo, tá nìwo banjè ñka ñkhè nĩ waa.

7 ñgwèèè jya le mbè aa tsi'ĩ tsõ bılèn bii mè bi tanjè a ñghèè ni bù a ntsò aà. Bi le ñwe'e njoo jii m'õ'õ jii i le mbè tsi'ĩ tsõ itse'otu nifò gold aa atu bo; m̀nsi myaa b̀anjè mbè tsõ mĩ bè,

8 inõn jyaa i bè tsõ inõn bångyè, m̀sõn myaa bè tsõ mĩ takurè;

⁹ àyoo yii a le mbə tsò ñgùù ñtsò yii mə bi ghire nî àtîi aa a tswe a nigò bo, mibá myaa mi ju'u tsi'i tsò bikaligə bí ghà'atə bii bílənə swùñə ñghəe ni bu a adigə ntsò aà.

¹⁰ Mîñkùù myaa mi le mbə tsi'i tsò mîñkùù mi bânḡaa bí bí ñki ntswe nî mǝfɛɛ nta nî bə ghu tsò bânḡaa bí bí. Adà'á yaa a nləənsə bə ghu ni bisàn bi ntaà a ntswe aa wa mîñkùù bo.

¹¹ Mfò yii à le ntswe atu bo aa, à le mbə angel yii mə à le mǝfɛ'è aa wa nî àtaa yí tsò ñtso ya aà; ñkùm yi ni ñghàà ni baHeber i bə Abadon, baGrikia twonə ñii ni Apollyon.*

¹² Nḡi'i yí ñtîi yí ñtîi yí ñtsyambii ñ tsyà mǝ; lá, yə ñi, wa jì jì baa i bure ki yonə.

Ntàn yii i ywe'e ji nto'o aa bô ñḡi'i yí ñtîi yii ñ ywe'e ji baa aà

¹³ Angel yii à ywe'e bi nto'o aa a tón yii ntàn, mə yu'u ñji i lô ni mîndon mya mi nikwà mii mi le ntswe wa mibuu mi nikentə ni mo'ɔ ni mmà'anwí nî gold, mə ni ntswe a nsi mi'i Nwí aa,

¹⁴ ñswonə ni a mbo angel wa yii mə à le nywe'e bi nto'o, ntugitə ntàn ya aa mə, "Fɛɛ baangel bya bi nikwà mə bi kwere wa mbèè ñkí miyaa Euphrates yí wə wa aà."

¹⁵ Maa ajàn bi le mǝfɛɛ baangel bya bi nikwà, bii mə bi le ñkwere nyu'ute nî noò ma wa, nî ñjwi mà ya, ni sàñ ma wa, nî àlòò ma ya, a nzwitə mbèè bə yii ñ le nywe'e ji tarə aà.

¹⁶ Mə le nyu'u ndùù bisogyè bya mə bi le ñko'ɔ bílənə bi ntsò bya aà, i le mbə ñtsù'ù ji ñghum ḡaa ntsù'ù ji ñghum ḡàà ji baà.

¹⁷ Aà ajàn yii mə mə le nyə bílənə bya wa ni ñjèè tə tə aa a yuà: Bə bii bi le ñko'ɔ bílənə bya aa le ḡwɛ'ɛ ḡùu ntsò a nigò bo i banə tso mo'ɔ, mǝfi tsò sarphire, mbanə tsò sulphur. Ytu bílənə jya i le mbə tso ji bitakurə, mo'ɔ bo bí filí, ni sulphur fɛ'è ni a ntsù bo.

¹⁸ Nḡi'i juà ji tarə, mo'ɔ, filí ni sulphur wa mə à le si fɛ'è wa ntsù bílənə bya aa le nzwitə mbèè bə yii ñ le nywe'e ji tarə aà.

¹⁹ Adà'á bílənə bya a le ntswe aa a ntsù bo, ni a mîñkùù bo; mîñkùù myaa le mbə aa tsò no jii i tswe nî itu aà, bo tigə ñlɔḡə nləənsə nî bə ghu.

²⁰ Abùgə bə bya bii mə ḡi'i mà jù le ḡwa'á zwitə aa kaa le ḡwa'á mîntii myaa bəñkə ñkentə ḡhìrə ñnnù jì bí jii bo le si ḡhìrə aà, kə ñkentə mmii bidemon bo bí mîñkobə mii bí le nnañsə ni gold, ni silva, ni abwɛɛ ni ḡɔ'ɔ, kə nî àtî, mii kaa mi si idigə yə, kaa wa'á ni ñnnù yu'ù, kaa wa'á tə aà;

²¹ kaa bo le ḡwa'á kə ñkentə a ḡka nzwitə bə, kə annù bísòrə, kə annù ajirə kə iyərə waa.

10

Angèl yí mo'ɔ bo múnstirə ñibù'ù nî àḡwà'ànə

¹ Mə le mbù nyə angel yí ḡwɛ yí mò'ɔ a lô a aburə nsigə ni a nsyɛ, ḡwɛ'ɛ mbà'á a nu yu, kùrisə a karisə àtú yi; ñsì yi i tá tsò ñnòò, mǝkà'á mi bə tsò ñtə'ə, ñkhi tsò mo'ɔ.

² A le ntugitə a múnstirə ñibù'ù nî àḡwà'ànə ñii bə ḡa'a aa a abo yu. Ntɛ'ɛ akòrə yí yí mà'á a atu ñki miyaa, ñtɛ'ɛ a yí ñkwàbə a atu nsyɛ,

* 9:11 ñji'í yí i bə aa mə, yu wa yii mə ta ḡi'i aà

3 ñtɔŋnə nĩ ñjĩ yĩ ì le mbə tsɔ takurə a nwurə aà. A tɔŋnə mē ñghaa aa, mbəŋ i kũm ñghaa ji sãmbaa ñkwi'i.

4 Mbəŋ yá ì kũm mē ñghaa ji sãmbaa aa, mē ghɛɛ mə mə ñwà'ànə annũ ya a nsyɛ, ñyu'u ñjĩ ì ló a aburə nswon mə, "Lò'òsə annũ ya mə mbəŋ ya ì kũm ñghaa ji sãmbaa nswonə aà, ñtsee a nsyɛ ló ñwà'ànə!"

5 Angel wa mə mē le nyə a təə a atu ñkì miyaa bo a atu nsyɛ aa, a ñentə àbó yĩ mà'à a aburə,

6 ñkaa nĩ ikũm yu wa yĩ mə à lwĩ'i nĩŋkon, yĩ mə à le nnaŋsə aburə bo bì ñjoò tsĩm jĩi ì tswɛ ghu, ñnaŋsə nsyɛ bo bì ñjoò tsĩm jĩi ì tswɛ ghu, ñkì naŋsə ñkì miyaa bo bì ñjoò tsĩm jĩi ì tswɛ ghu aa, nswon mə, "Wa bì ka wa'à noò bú ñghensə!"

7 Nòò yĩ mə angel wa mə à ywè'e bi sambaa à ka tɔŋ yĩ ntàŋ ya aa, tá Nwĩ à maŋsə ñghirə annũ yĩ mə à le ñkà'à, ñləə a alò'òsə, tsĩ'ĩ a ajàŋ yĩ à le nswon a mbo ñgàŋafà'á ji, ñgǎŋntoò ji aà."

8 Njĩ yá mə mē le nyu'u ì ghaà ñlo a aburə aa, ì bú ñghaa a mbo mē ñswon mə, "Ghɛɛ ñkwɛrə ñibu'u nĩ àŋwà'ànə nya mə bì ña'a nĩ tswé a abo angel wa mə à təə a atu ñkì miyaa, bo bì a atu nsyɛ aà."

9 Mə tigə ñghɛɛ ñswon a mbo angel wa mə tá à fa mũntsĩrə ñìbù'ù nĩ àŋwà'ànə nya a mbo mē; a swon a mbo mē mə, "Kò ñkurú! A ka kì lwĩ a to'o wò, lá ì kì lĩi a ntsũ wò tsó Nwú."

10 Mə ghɛɛ ñkwɛrə mũntsĩrə ñìbù'ù nĩ àŋwà'ànə nya ñkurə; a lĩi a ntsũ mē tsò nwu, lá mē kùrə mē ñmĩ aa, a ka ñlwĩ a ato'o mē.

11 Bì tigə ñswonə a mbo mē mə, "O ka bú kì k'ɛ'ɛnə annũ yĩ mə Nwĩ à kà'a nlon ñgwɛ'è bè, nĩ ìtoo itoo, mighàà mi itoo itoo, nĩ bìfò bì tsĩm aà."

11

Annũ biyɛfə bya bi baà

1 Bì fà figə a mbo mē a bə tsĩ'ĩ tsó àtĩ yĩ tswĩ'ĩ, ñswon a mbo mē mə, "Bìinə mfigə ndámà'anwĩ ya, bo bì ñìkəntə nĩ mɔ'ɔ nĩ mmà'anwĩ nya, ñsəŋ bē bĩi mə bì gha'asə Nwĩ ghu aà.

2 Lá tsuù ghó ñsàŋ ndámà'anwĩ ya abɛɛ figə. Mà'àtə ma ya a abɛɛ, ñlon mə bì fà mē a mbó itoo itoo bo ka yĩ tigə kì ñĩŋtə ñjò'ò àla'a ya mə ì làa màŋsə aa a ñjĩm bìsàŋ mighum mi ñikwà ñtsò baà.

3 Mə aa fa mĩdà'a a mbo biyɛfə ba bya bi baa, tá bo tigə nyu'u ntoo ñkè'ɛnə nĩ annũ yĩ a ka kì f'ɛ'ɛ aa a ñjĩm ñjwi ntsũ'ù yĩ fùùrə nĩ ñkhì ji baa nĩ mighum mi nto'o, ñwɛ'ɛ mĩkwĩ'i."

4 Biyɛfə bú bi baa àa ìtì olive jya ji baa bo bì ìtətə lám jya ji baa, mə ì təə a nsi Mmà'àmbĩ àtu nsyɛ yù aà.

5 Nù tsù à bə lòò ñləənsə waa boŋ mɔ'ɔ ka swĩ'ìnə a ntsũ bo ì tòò yĩ. Nù yĩ mə a lòò ñləənsə waa aa tá à zì mə bì ka zwitə yĩ ma mùu ajàŋə.

6 Bo tswɛ ñì mĩdà'à a ntswá àbùrə mə tá mbəŋ tsuu loo a ñì mĩtugə mi ñjwi mĩi bo kè'ɛnə ntoo yàà ya aà. Bo kì ntswe ñì mĩdà'à a ñghirə mə tá ñkì ì bəŋkə ñtigə aləə, bo bì a mmà'a ñbũu mighòò mi ñkwon bə mĩ ghà'àtə a atu nsyɛ a ñì ñdũu ñghaa yĩ bo kɔŋə aà.

7 Bo bə kì màŋsə a nswonə annũ Nwĩ ya ñì ñsì ñì nsi boŋ nàà mĩtsə'ə ya mə ì lò wa mfəŋ àtaa yĩ tsò ñtso ya ñkɔ'ɔ aa, ì ka mà'à waa ñì ñtsò, ì zwitə waa,

⁸ tá ikú jyaa tigə nnoŋtə a mfāŋnə ñjò'ò àla'a yĩ ñwè ya, wa adigə mə bi le ñkwèentə mà'ambí wàà ghu mə bi naa ikúm yi ni Sodom kə Egypt aà.

⁹ A ñjĩm njwi ji tarə ni àtiì, tá ñgwè'è bè, ni bè bii mə bi lo a itsə itsə bo bi bii mə bi ghaà mighàà mi itu itu bo bi bè bii mə bi lokə a itoo itoo, tá bi t'e mi'ĩ myaa a ni ikú jyaa, ñki ntuu mə kaa mbə bi wa'à waa a nisyè twinjə.

¹⁰ Bè bii bi tswe a atu nsye aa, baa yĩ tigə doritə nlonŋ ngaà yàà, i kii ki ji dorə, i kwənə nĩ ñjoo, nlonŋ mə ñgāŋntoo ma jũ bi baa, bi le si nanjə mbə ñgi'ĩ a mbo bè bii mə bi tswe a atu nsye aà.

¹¹ Lá ñjwi bú ñghəə ki tsyà ji tarə ni àtiì, àzwĩ ntswéntì a ló a mbo Nwĩ ñkuu a nu bo, bo biñə ñtəə ni mikòrə myaa, ñbò'ò ni wè tswa bè bii mə bi le si lĩi waa aà.

¹² Bo tigə ñyu'u nji i ló a aburə ntəŋnə nswonŋ a mbo bo mə, “Kò'ò nzi ni faà!” Mbà'à logə waa tsi'ĩ a nsi ñgāŋkibàà jyaa bo kò'ò ñghèè a aburə, bo təə nlii.

¹³ Tsi'ĩ maà noò, nsye i tsigìnə tsi'ĩ ni mĩfi, àtì yii a ywe'e ji nighum a ni ñjò'ò àla'a ya a wó. Bi zwiətə bə ntsù'ù ji sàmbaa wá noò mə nsyè i le si tsigìnə aà. ñbò'ò ni wè tswá àbùgə bə bo gha'asə Nwĩ aburə.

¹⁴ Ñgi'ĩ jii i ywe'e ji baa, i tsyà mē, yē ni, jii i ywe'e ji tarə i tigə tsi'ĩ a abó.

Ntəŋ yii i ywè'e ji sàmbaa aà

¹⁵ Angel wa yii à ywe'e bi sàmbaa, a tōŋ n̄təŋ, ñji n̄nòò i f'e'e a aburə ntəŋnə nswonŋ ni mə, “Annù nifō nsye yù a bəŋkə mə ñtigə annù nifō Mmà'ambí yi'inə, bo bi à yĩ Kristo yĩ, yii à ka yĩ tigə mbu'utə i lwĩ'ĩ n̄ŋkonjə.”

¹⁶ Bilii bya mighum mi mbaa n̄tsò ñikwà, bya bii bi le ntswe a itu ibərə bo a nsi Nwĩ aa, bo wó a nsye àkùu kuu, n̄mii Nwĩ,

¹⁷ ñswonŋ ni mə,

“Mbi'ikə a mbo wó, Mmà'ambí Nwĩŋgōŋ Mbu'utəmbí, yii mə ò tswə tsĩtsōŋ, m̄bə yii ò le ntswe a mbii,

nlonŋ mə ò kwèrə mē m̄ida'á mo m̄i wè mya n̄lògìnə ñka mbu'utə mbí aà.

¹⁸ Itoo i le ñtigə nluu nĩ àlwintōŋ, nòò àlwintōŋ ghò wa à kù'ù mē,

bo bi nòò yii mə bi tswe nĩ n̄sa'a biku bi bē ghu aà,

ñki mbə noò yii mə bi tswe nĩ n̄tsò'ò ifà'a ñgāŋfà'á jo, ni ñgāŋntoò jo, ni bə bo bi tsim,

ni bè bii bi bò'ò ikúm ghò aà, bè bĩ kəgə kə bè bĩ wè.

Nòò à kù'ù mē mə baa ta ñgi'ĩ a nu bè bii mə bi le si ta ñgi'ĩ a nĩ àtu nsye yù aà.”

¹⁹ Ndāmà'anwĩ a aburə i le ña'anə ntəə, bi yē ni ñkòm àkàà ya i təə wa m̄m̄m̄ n̄dāmà'a yu, m̄bən̄ i ñwa'ákə, ñji i ghaà, m̄bən̄ i kumə, nsye i tsigìnə, m̄wèè mi mbəŋ m̄i wè mi wó.

12

Mànŋyè wa bô ñdáfō wá

¹ Mē yə àlènsə yĩ wè a f'e'è a mbà'à àbùrə, mànŋyè a f'e'è ghu, ñwe'e n̄n̄nòò tsi'ĩ tsò itsə'ə ji, sàŋ a tswé ghu n̄ji'ĩ mikòrə, a we'è àtsə'ətu nifō ni m̄n̄jōŋ ghu nighum n̄tsò baà.

² A le ntsigə mu, àjàn yī mə mu wa à le si yanə bo bi ɲgi'i yī mə à le si yə wa a ɲjwe mu wa aa i ghìrə a yə'ə.

³ Alənsə yī mo'ɔ a bú ɲku'usə mfe'e a aburə, mə ghəə ki yə mamù'u ndəfɔ yī a ghə'ə boə ntswe ni itu ji sàmbaa ni mìnɔn mi nighum, ɲki ntswe ni itsə'ətu nifɔ ɲi kəgə ji sàmbaa wa nī itu ji jyā.

⁴ ɲkùu yī i swun mìnɔn mii mi tswe a aburə aa atii yī fùurə a titii ji tarə, mma'a a atu nsyē. Ndəfɔ wa a təə a nsi mənɲyē wa mə à tsigə mu wa aa, m̀betə ni mə yu mī mú yī wa a noə yī à jwe.

⁵ A jwe m̀mbànɲə yī à le ntswe nī m̀bù'ùtə itoo itoo nī ɲgwànə àtì. Lā bi ghənsə ɲlogə mú yī wa ɲko'ɔ ɲgheɛ ni ghu a mbo Nwī, wa abərə yu.

⁶ Mənɲyē wa a khə ɲgheɛ a nta'a miwèè mi wèè, a adigə yī Nwī à le ntaɲtə adigə ghu mbo, mə tá bi tigə ɲko'o yī ghu, a ɲjɪm m̀tugə mi ɲjwi ntsù'u yī fùurə nī ɲkhi ji baa ni m̀ghum mi nto'o.

⁷ Ntsò i fe'e a aburə, Michael bo bi baangel bi bi ma'a ni a ndəfɔ wa ni ntsò. Ndəfɔ wa bo bii baangel bi kii mma'a nī Michael nī ntsò.

⁸ Lā bi le ɲgha'a a ndəfɔ wa, kaa abwarə yī tsù a wa'a a mbo bo a aburə bú ntswe.

⁹ Bi le ntigə mfi'isə mamù'u ndəfɔ wa mma'a a nsyē, ndəfɔ ma ghú a bə aa àlwənə no ya, mə bi twonə ni Devil ɲkii ntwonə ni Satan aà, mə à ni ɲgənmbwè'èsə m̀bi ntsim aà, bi fi'isə yī mma'a a atu nsyē bo bi baangel bi.

¹⁰ Mə yu'u ɲjī i tɔɲnə a aburə nswonə ni mə, "Annū nyweensə bè ni midà'a mi Nwī, nī ànnū nifɔ Nwī yī'inə bo bi àdà'a Mú yī Kristo á yī mə tsitsɔnə. Nlon mə ɲu wa mə à ki si təə ni a nsi mi'i Nwī ɲnɲə nī innū a nu b̀lɪm bi'inə a asi'inə bo bi ǹtugə aa, bi fi'isə mə yī a aburə mma'a a nsyē.

¹¹ Bi le ɲgha'a yī aa nī àləə Mú Mbɪnɲərə wa, bo bi ni nighàà ni ntoo ya yī mə bo le si swonə aa, bo bi àjàn mə kaa bo le ɲwa'á ibiinu waa liɲə lá m̀banɲe ndoritə mə mbə bi fá ǹtwéntií yàà ɲkwo aà.

¹² Tigə ndoritə mbá aburə ni bú bii nī tswe ghu aà! Lā ɲgi'i a nu wò, m̀bá nsyē, ni ɲkì miyaa. Nlon mə Devil à sigə mə ɲzi a mbo wò nī àlwintɔn yī wè. Nlon mə à zì mə, noə yī à ghù'ùtə aà."

¹³ Ndəfɔ wa à yə mə a ajənə mə bi fi'isə mə yī mma'a a nsyē aa, ǹfem ntsu yī, m̀furə nī mənɲyē wa mə à le ɲjwe m̀mbànɲə wa aà.

¹⁴ Lā bi fa m̀bà mi maghoo yī ɲwè mi mbaa, mənɲyē wa a darə ni mu, ɲkhə no ya, ɲgheɛ a nta'a miwèè miwèè, a adigə yī mə bi le ntswe nī ɲka ɲko'o yī ghu, a ɲjɪm ɲlòò ji tarə ni àtì.

¹⁵ No ya i tigə ɲswi'i ɲkì a ntsu yu tsi'i tsò ɲkì miyaa, i jwu'ù ɲyonə ni a ɲkɔnsə mənɲyē wá.

¹⁶ Lā nsyē i le nzi a ɲkwetə mənɲyē wa, ɲɲa'a ntsu yī, m̀mi ɲkì m̀yaa wa mə ndəfɔ wa à le si swi'ɪ a ntsu yu aà.

¹⁷ Ndəfɔ wa à le ntigə nlwisə nton a nu mənɲyē wa, ɲlò ɲghèè yī, ǹtigə mma'a nī ntsò a nī àbùgə ɲgwè'è mənɲyē wá, a nu bo bii mə bi ləə ndi'i Nwī ɲkii nswonə nī ànnū a ɲgaa Yesu. [

¹⁸ A le ntigə ɲgheɛ ntəə yī a nī àwàn a mbèè ɲkì miyaa.]

1 Mè yə naà mĩtsə'ə i f'e'e ni a mũm ñkĩ miyaa, ñtswe nĩ mĩndɔŋ mi nĩghum nĩ ìtu ji sãmbaa, ìtsə'ətu nĩfɔ jĩ kəgə ji nĩghum i tswé a atu mĩndɔŋ mi mya, ikũm mbəgĩtè i tswé wa nĩ ìtũ ji jyá.

2 Naà mĩts'e'e ya mə mə lɛ nyə aa i lɛ mbə tsi'ĩ tsɔ takurə, mĩkòrə mi bə tsɔ mĩ bu'umbèè, ñtsũ yi bə tsi'ĩ tsɔ yĩ naaŋgyè. Ndəfɔ wa a fa mĩdà'á mi bo bi àbərə yi bo bi àdà'á yi yĩ wè a mbo naà yá.

3 Atũ yĩ yĩ mɔ'ɔ a tswé nĩ àla'a yĩi a finə tsɔ a zwiwə naà yá, a ti bə aa boŋ àlà'á ya mə a lɛ mbə zwiwə yi aa a yòò mə. Annũ a gha'a bə bitsim a atu nsye, bi tigè ñyoy naà yá.

4 Bè lɛ mmii ndəfɔ wa nloy mə à lɛ mfa ada'á yi ya a mbo naà ya aà. Bo lɛ ñki ntigè mmii nĩ naà mĩtsə'ə ya nswoŋə ni mə, "Nũ yii mə à bə tsi'ĩ tsɔ naà mĩtsə'ə yù aa à nĩ wò aa ɛ? Kə mbə bô wò kí ñto aa ɛ?"

5 Bi lɛ mfa ntsu a mbo naà ya mə à ka mfi'isə mĩghàà mi kĩntərə bo mĩghàà mi mbəgĩtè. Bi fá àdà'á ghu mbo mə tá à ghĩrə annũ yĩi à kòŋə aa a ñjĩm bĩsəŋ mĩghum mi nikwà ñtsò baà.

6 I lɛ ñja'a ntsu yi mbəgĩtə Nwĩ ghu, mbəgĩtə nĩ ikũm yi, nĩ àdigè yii mə à tswe ghu aa, mə a la bə mə, bo bi bə bitsim bii mə bi tswe a aburə aà.

7 Bi lɛ ñki mfa ada'a ghu mbo mə tá à ma'a bə bi Nwĩ nĩ ñtsò ñgha'a waa. Bi lɛ mfa ada'a ma yũ ghu mbo a atũ ìtsə tsim, bo bi a atu ñgwè'è bə bitsim, ni mĩghàà mi tsim nĩ ìtoò tsimè.

8 Bə bitsim bii bi tswe fãa atu nsye aa ka tigè mmii nii, là'á bə bya mə, ñlɔginə a ñlɔginə ñbi ka bi lɛ ñkĩ'ĩ mĩkũm myaa wa mũm àŋwà'ànə ñswəntĩ Mũ Mbĩnjərə wa mə bi lɛ ñwà aa ñwà'ànə aà.

9 Nũ yii à tswe nĩ àtòŋnə aa tá à yu'u:

10 Nũ yii mə bi tswe nĩ ñtswá yi nĩ àbù'u ntsò aa,

baa tswa yi nĩ àbù'u ntsò i ghèè ni ghu;

ñu ñtsim yii bə tswe nĩ ñzwiwə yi ni munwĩ ñtsò aa,

baa yĩ kii zwiwə yi ni munwĩ ñtsò.

Ma yũ a lɔò nĩ ànnũ mbii ñgi'ĩ bo bi àbĩintĩi a mbo bə bi Nwĩ

11 Mè bú ñyə naà mĩtsə'ə yĩ mɔ'ɔ i f'e'è a nsye, ñtswe ni mĩndɔŋ mi mbaa tsi'ĩ tsɔ mũ mbĩjərə, ñghaa tsi'ĩ tsɔ ñdəfɔ.

12 I lɛ ntigè ñlɔgə ada'a naà mĩtsə'ə yĩ mbĩi ya tsim mbu'utə nĩ mbi ghu ghu nsĩ. Nghĩrə nĩ mə tá nsye bo bi bə bii bi tswe ghu aa tá baa mmii naà yĩ mbĩi ya mə àlà'á ya yii mə a lɛ mbə zwiwə yi aa, á yòò mə aà.

13 I ghĩrə nĩ ìlɛnsə innũ jĩ wè, ñghĩrə mɔ'ɔ i lô ni aburə nsigə ni a nsi bə.

14 Nyoy a ñjĩm ìlɛnsə innũ jya mə bi lɛ mmà'atè mə à ka mfa'a a nsi naà mĩtsə'ə ya aa, i tigè mbwe'esə nĩ bə bii bi lɛ ntswe fãa nsye aa, ñswoy a mbo bo mə tá bo naŋsə fĩŋkobə fi naà mĩtsə'ə ya mə bi lɛ ñlənsə ni munwĩ ñtsò i kĩ mburə ki tswe ntĩi aà.

15 Bi lɛ ñki ma'atə mə tá à zwi mfə'ə a nu fĩŋkobə fi naà mĩtsə'ə yĩ mbĩi ya a ñghĩrə mə fi ka ñghaa tá ki ghĩrə tá bi zwiwə bə bya bii mə bi tuu mmii fĩŋkobə fi naà mĩtsə'ə fya aà.

16 Fi lɛ ntigè ñki ñghĩrə bə bitsim, bĩ kəgə bo bi bĩ wè, bii ni ñgãŋkabə bo bi ñgãŋəfum, bii mə à ni bə atu bo bo bi ìbù'ù, mə tá bi wenə waa a abó mà'á kə a ñijənə ni nsĩ,

17 tã ghèrè mæ kaa mbæ ñu à wa'ã ayoo yuu, kè ñki mfèe ayoo ti ghê à tswe nì à wen mà ya, mæ à ni ikum naà mìtsə'ə wa kè numba ikũm yĩ aà.

18 Ma yũ a loò nì mìtsyè. A bɔŋ mæ tá ñu yĩ a yu'u nĩ ànnũ àtũ yĩ a laà ghu aa, tá à loo numba naà mìtsə'ə mà ghũ. Wa à ni numbà ñùmìsòŋɛ. Numbà yĩ à ni ñkhi ji nto'o ni mighum mi nto'o ñtsò ñto'o.

14

Mú Mbɨnjèrè wa bo bǎ bi

1 Mè bú ñghèə ki yə, ñyə a Mú Mbɨnjèrè wa a təə a atu nta'a Zion, bǎ ntsũ'u ñkhi yĩ fũurè ni mighum mi ñikwà ñtsò ji ñikwà tswè bo bo, bii mæ bi le ñjwà'ànə ikum Mú Mbɨ ñjèrè wa nì yĩ Taà yĩ a ñijənə nsi bo aà.

2 Mə yu'ũ ñji ñu i lo a aburə ñghaa ñjwũ'ũ tsó mɨŋki mĩ ghà'atə, kè mbəŋ yĩ i kùmə nĩ tii aà. Nji ya mæ mè le nyu'u aa, i le mbə aa tsó bǎ bu'u mɨlɔŋ mi àŋààntè mĩ ghà'atə,

3 bo yəə nì ikòò yĩ fii fya nsí àbèrè, ni a nsi njoo jya mæ i tswe ntii ji ñikwà aa ni a nsi bilii byá. A le ñki nzi tsi'ĩ bə ma bya ntsũ'u ñkhi yĩ fũurè ni mighum mi ñikwà ñtsò ji ñikwà mæ Nwĩ à le ntsũ'u atũ yaa fàa mbi aa, ñzi a nyəgə ikòò wá.

4 Bə ma bya àa mbàŋŋə jii mæ i le nlèə mibii mi nú myaa mi laa kaa ñwa'à sɨŋ nĩ ànnũ ajirè bo bi bəŋgyè aà. Kaa bo leè ñwa'à mǎŋgyè zĩ. Aa bo ma bú mæ bo yòŋə Mú Mbɨnjèrè wa idigə tsim jii a ghèè ghu aà. Bə ma bú àa bii mæ Nwĩ à tsũ'u atũ yaa a tii bə fàa mbi ñlogə waa tsó miji mi mbii mii bi fu'u mfa a mbo yu bo Mú Mbɨnjèrè wa aà.

5 Kaa àbàŋŋənnũ a leè ñwa'á a ntsũ bo fè'è, kaa bo wa'à nĩ àlò'ò tswè.

Baangel bya bi tarə

6 Mè bú ñyə angel yĩ mò'ò a darə ni a ndəŋ a ñji'ĩ ñikàn ñkè'ənə nĩ ñkii yĩ siginè yii i lwi'ĩ ñɨŋkɔŋ aa a mbo bə bitsim bii mæ bi le ntswe a atu nsyə aa, a mbo itoò tsim, nĩ itşə, ni mighàà mi tsim, ni ñgwè'è bə bitsim;

7 ñswonjə nĩ ñji yĩ ñtii mæ, "Nĩ ka mbo'ò Nwĩ ñkii mfa ni ñgha'a ghu mbo, ñlɔŋ mæ nòò ñtsò'òtə mǎsa'a yĩ à zĩ mē; ni ka mmii yu wa mæ à le nnaŋsə aburə bə ñsyə, nĩ ñkĩ miyaa, ni bi nanəbirə aà."

8 Angel yĩ mò'ò, yii à ywe'e bi baa, a yòŋ, ñswonjə ni mæ, "A wò mē, Babylon ñjò'ò àla'a yĩ ñjwè ya a wò mē. A le ñghèrè ñgwè'è mu ñu ñtsim i baanə mɨlũ'ũ mĩ tii mi annũ atsuurə yi yá."

9 Angel yĩ mò'ò, yii mæ à ywe'e bi tarə aa, a yonə waa, ñswonjə nĩ ñji yĩ ñtii mæ, "Njũ tsũ yii mæ à mii naà mìtsə'ə ya, kè fɨŋkobə fi fya aa, kè mæ à bii ñkwərə awenə yi ya a ñijənə ni nsi yu kə a abo yu aa,

10 yumbɔŋ, àa kii no mɨlũ'ũ mi alwintɔŋ Nwĩ mya, mæ Nwĩ à ñɨŋ mē tsi'ĩ tì forə wa mùm ñdɔŋ àlwintɔŋ yu aa, tá bi tigə ndi ñgi'ĩ ghu nu ni mò'ò, bo sulphur a nsi baangel bi Nwĩ bii mæ bi laa aa bo bi a nsi Mú Mbɨnjèrè wá.

11 Fii fi mò'ò fi kò'ò wa adigə mæ bi di'ĩ waa ghu aa ñgòŋ bìnòò bi tsim. Bo ma bú mæ bo le mmii naà mìtsə'ə ya bo fɨŋkobə fi fya aa, bo bi ñu ñtsim yii à kwərə awenə ikumə yi ya aa, kaa bo si nĩ àfwetə tswè, a asi'inə kə ñtugə."

12 Ma yũ a loò nĩ ànnũ mbii ñgi'ĩ a mbo bə bi Nwĩ, là'à bə bya bii mæ bi làə ndi'ĩ Nwĩ, ñki ñniŋ mǎntii myaa a nu Yesu aà.

13 Mè bú nyu'u ñjĩ yĩ mò'ò i ló a aburè nswoṅè ni mæ, “Nwà'ànè yuá ànnù, n̄bɔɔnə a mbo bè b̄i mæ bi kwo a múm n̄bo Mmà'àmbi, n̄lògìnè tsítsɔṅ aà.” Azwĩ a kwi'i mæ, “Mbɔɔnə tsi'ĩ annù n̄ñkoṅè, tá tá bo tigè ṅka m̄inntə a n̄ ànwùgìnə yaa, ñloṅ mæ m̄ighrìnè mi innù myaa yòṅè waa aà!”

Nòò ñtsò'òtə m̄isa'a a njwĩ ñlwĩ'ĩ ñjim

14 Mè ghèè bú k̄i yə, nyə mbà'à yĩ ñfù'ù, ṅù yĩ mò'ò a tswé ghu tsi'ĩ tsó Mu ṅù, àtsə'ətu n̄fò gold a tswé ghu atu, munwĩ ñsyə m̄isàn yĩ ñtsə'ə a k̄i ñtswe ghu abò.

15 Angel yĩ mò'ò a fe'è a múm ñdámà'anwĩ, ñswoṅè ni a mbo ṅù wa mæ à le ntswe wa múm n̄bà'à a n̄ ñjĩ yĩ ñt̄i mæ, “Lògə a munwĩ ñsyə m̄isàn ghò wa ṅka n̄syə ghu, ñloṅ mæ nòò ñsyə m̄isàn à kù'ù m̄ə, ñloṅ mæ m̄iji m̄i bi tswe n̄ ñfù'ù f̄aa atu n̄syə aa, mi n̄ñsə m̄ə ñt̄i.”

16 Yu wa ȳi mæ à le ntswe wa múm n̄bà'à aa a tigè ṅghusə munwĩ yĩ wa a atu n̄syə, mfu'u m̄iji myá.

17 Angel yĩ mò'ò a bú m̄fe'è wa múm ñdámà'anwĩ ya a aburè, ñk̄i ntugitə munwĩ ñsyə m̄isàn yĩ ñtsə'ə.

18 Angel yĩ mò'ò a fe'è wa adigè n̄ikentə ni mò'ò ni mmà'anwĩ, ñtswe n̄i àdà'à a n̄lèntə mò'ò n̄ikentə ni mò'ò ni m̄à'anwĩ aa, ñswoṅè n̄i ñjĩ yĩ ñt̄i a mbo angel wa mæ à le ntugitə munwĩ ñsyə m̄isàn wa mæ à le ntsə'ə aa mæ, “Lògə a munwĩ ñsyə m̄isàn ghò yĩ ñtsə'ə wa ñsyə ajunə m̄intà mi ati m̄ilù'ù m̄i mi tswe a atu n̄syə aa ghu, ñloṅ mæ m̄intà myá b̄an m̄ə.”

19 Angel wa a tigè ṅghusə munwĩ yĩ wa a atu n̄syə, ṅghotə m̄intà mi ati m̄ilù'ù mya ghu ntigè ṅkwetə fyá ñgho n̄i wè ni n̄ñ yĩ m̄ilù'ù mi alwintɔṅè Nwĩ;

20 bi tigè ñn̄iṅ ni m̄ilù'ù mya, a abeə a njim ṅkyá ṅjò'ò àla'a yá. Aləə a tigè ṅkoṅè m̄fe'è wá ñgho, ṅñenə ṅkò'ò nywe'e tsó àtsanə ntɔṅ ləṅə, nsa'a mbə tso b̄ikilo metre ṅkh̄i ji baa n̄i m̄ighum mi bú'u ntsò ji nto'o.

15

Baangel bya mæ bi le ntugitə m̄ighòò mi ṅkwòṅ bè m̄i lwĩ'isè mya

1 Mè tigè nyə alènsə annù yĩ wè a aburə, baangel bi s̄amba bi tugitə m̄ighòò mi ṅkwòṅ bè mi s̄amba, ma mú a bə m̄i ñlwĩ'ĩ ñjim ñloṅ mæ ma mú le ṅghirè mæ tá àlwintɔṅè Nwĩ tá à kentə.

2 Mè tigè nyə ṅk̄i m̄iyaa ṅkè'è, mò'ò i f̄orənə ghu, m̄ə yə bè bya mæ bi le m̄à'à n̄tsya naà m̄it̄sə'ə ya, n̄i f̄iṅkobè fi fya, a bə naà ya mæ ñk̄um yĩ n̄i bə numba aa, bi t̄ə wa mbèè ṅk̄i m̄iyaa ṅkè'è ñtugitə m̄ilon mi àṅ ṅàantə mæ Nwĩ à fa a mbo bo.

3 Bo le si yəè n̄i ñkòò Moses ṅgàṅafà'a Nwĩ, ṅk̄ii nyəè n̄i ñkòò Mú Mb̄in̄jèrè wa, ñswoṅè ni mæ,

“Innu j̄i mæ wò Mmà'àmbi Nw̄iṅgòṅ Mbu'utəmbi o gh̄irè aa,

à ni innù j̄i wè,

m̄bə innùtsyámbo,

m̄bə innù j̄i tsinè,

m̄bə innù n̄ñkoṅ ṅgòṅ b̄inòò b̄i tsimè,

m̄ba Mfò ṅgù'u ṅgu'u!

4 Mmà'àmbi, ṅù ȳi mæ kaa mbə wa'à gho ka mbò'ò,

ng'ha'asə nĩ ìkũm gho aa, à nĩ wò aa ε?

A ni tsi'ĩ wò mə ò laa mmànsə.

Ɔtoò tsim i ka yĩ zĩ ki gha'asə nòò

nlonj mə ìtsinə innú jo bi ghìrè mə i fe'è ñlaa aà."

⁵ Ma ya ghè mə ki tsyá, mə yə ñdámà'anwĩ, là'a Adigə yĩ nànsə ñlaa ya a múm ñtáj ng'hotə, a ña'anə a aburə.

⁶ Baangel bi sàmbaa bi fe'è wa múm ntájng'hotə, ñwe'ε itsə'ə jĩ fù'ù jĩ tsèènkə, ñwe'ε mikò mi gold a migò bo, ñtugitə mighòò mi ñkwòj bə mi sàmbaa a mbo bo.

⁷ Ayoo ya mə a tswə ntii aa yĩ fù'ùrə a ti tti jya ji ñkwà, a fa ìkanjə gold ji sàmbaa, jĩ i le nluu nĩ àlwintəjə Nwĩ yii mə à tswentii ñlwi'i ññkəjə aa, a mbo baangel bya bi sàmbaa.

⁸ Adigə yĩ nànsə ñlaa ya a le ntigə nluu ni fili fi fi le si fe'ε a mum ñgha'a ni Nwĩ bo bi a mum midà'a yu. Kaa ñu a wa'à àjànjə mə mbə yu kuu wa múm Adigə yĩ nànsə ñlaa ya zĩ, ñywe'e a noò yii mə mighòò mi ñkwòj bə mya mi sàmbaa, a mbo baangel bya bi sàmbaa mi é.

16

Ɔkanjə alwintəjə Nwĩ jyá

¹ Mə yu'u ñjĩ ñu i lò a ndámà'anwĩ, a təjñə ñghaa nĩ tti ñswəjə ni a mbo baangel bya bi sàmbaa mə, "Fè'ε ñghèè nĩ ñswi'i ìkanjə àlwintəjə Nwĩ jya ji sàmbaa a atú ñsyé."

² Angel yĩ ñtyám bii à le ñghèè ñswi'i yii akanjə ya a atu nsyε, ìlà'a ntsə'ə jĩ bi jĩ swèrə ñswèrə i fe'è a nu bə bii mə bi le ntswe nĩ àwenə naà mitsə'ə ya a nu bo ñkii mmii fĩnkobə fi fya, aà.

³ Angel yii mə à ywè'e bi baa a gheè ñswi'i yii akanjə ya a nĩ ñkĩ miyaa yĩ wè i bəj ntigə mbanj nĩ àləə ñu yii à kwo aà, ñjoò tsim jĩ i le ntswe ntii wa ñkĩ miyaa yĩ wè aa i kwokə.

⁴ Angel yii mə à ywè'e bi tarə aa, a gheè ñswi'i yii akanjə ya a mìnki mi miyaa bo bi a ni bìnəjəbirə bi bəjnkə ñtigə aləə.

⁵ Mə yu'u angel wa yii mə Nwĩngòj à ləə mə àa ñlentə ñkĩ aa a swəjə mə,

"Wa ñjò jũ jii mə o ññə a nu bo aa i ku'unə,

wò wa mə ò tswə, mə ò le ñkĩ ntswe aa,

mbə yu wa yii mə à làa mánjsə aà.

⁶ Nlonj mə bə le nsaansə aləə bə bi Nwĩ bo bi à yi ngəjñntoo Nwĩ,

ò kĩ mə ñfa aləə a mbo bo mə tá bo no.

Aà ñgi'i yii i kù'unə a mbo bo aà."

⁷ Mə yu'u ñjĩ i lò a ñikentə ni mɔ'ə ni mà'anwĩ ñyè'ə nswəjə ni mə

"Ɔñjə Mmà'àmbi Nwĩngòj Mbu'utəmbi,

wa ñjò jya ku'unə a annú ññkəjə."

⁸ Angel yii à ywè'e bi ñkwà a ghe'ε ñswi'i yii akanjə ya a ntsu ññnòò, Nwĩ a ma'atə mə tá nòò à tɔɔ bə ni mɔ'ə.

⁹ Nòò à le ntigə nloo ni mánjĩ yii à swèrə aà, ñtɔɔ bə, bo tigə m̀bəgitə ìkum Nwĩ mə à tswə ni midà'à a atú ìghòò ma jũ aà, ñkaa ñkĩ'i m̀ntii miyaa bəjnkə ñgha'asə Nwĩ.

10 Angel yii mæ à ywè'e bi ntaà, a gheè ñswi'i yii akan ya a nî àbèrè naà mitsə'ə ya, ala'a yi ya yii à le si bu'utə aa a bəŋ a tigè ntswe a múm ñfifi idigè. Bè tigè ntsaa nî iləè jyaa nlonŋ ŋgi'i ya mæ bo le si yə aà.

11 Nkii ntigè mbəgite nî Nwĩŋgòŋ a aburə nlonŋ nyanŋə bo bi ilà'a ntso'c jya, lá kaa ŋki'i ibi yii bo le si ghìrè aa mà'àtə.

12 Angel yii mæ à ywè'e bi nto'o aa a gheè ñswi'i yii akan ya a nî ŋkĩ Euphrates yi wè aà. Nkĩ i tigè ñyoo ghu tsim, a ntaŋtə mánji a mbo bifò bii mæ bi ló a mbĩ ñsa'a nòò aà.

13 Mè yə izwĩ ji swèrè ji tarə, i kirè tsò mĩnjoo, mi fe'è ni a ntsũ ndəfò wa bo bi a ntsũ naà mitsə'ə ya, ni a ntsũ ŋgəŋntoo mbwe'esə.

14 Ma jú a bə izwĩ demon jya mæ a ghìrè innu ji yéyerə aà. Izwĩ ma jú i fe'è ŋghèe a mbo bifò bi fàa mbi bitsim mæ bi ghotə waa tá bo taŋtə ntso, ñyi mà'à wa njwi yi ŋwè Nwĩŋgòŋ m̀bu'utəmbi.

15 (“Yə, wa mæ zĩ tsi'i tsò ñyərə, m̀bocəə a mbo nù yii mæ à tswe ñikərə, ñtswe nĩ itsə'ə ji aa, ta tá à wa'a ghìrè ŋka ŋkarə nswèrə ñswèrə ñdirisə nĩ àtu yi.”)

16 Izwĩ jya i tigè ŋghotə bifò bya wa adigə mæ bi twonŋə a ni nìghàà ni baHeber ni Armageddon aà.

17 Angel yii mæ à ywè'e bi sàmbaa aa, a gheè ñswi'i yii akan ya a mfə'ə, m̀ə yu'ù ñji yi ñtiti i fe'è a ndàmà'anwĩ, a nî àbèrè ya nswonŋə ni mæ, “Wa bi ghìrè mà!”

18 Mbəŋ i le si tigè ŋwa'akə, ñji i koò, m̀bəŋ i kumə, ñsyə i tsigìnə a ni mánji yii kaa bi leè ŋki'i yə, ñloginə a ajànŋə mæ bə le ntswe fàa atu nsyə aà, ñsyè i le ntsigìnə a ni mánji yi ñtiti.

19 Njò'ò àla'a yi ŋwè ya i yátə itii ji tarə. Njò'c ila'a itoo i wokə. Nwĩ a wa'atə ñjò'ò àla'a yi ŋwè, Babylon, ŋghìrə mæ tá à kyesə ndón m̀lù'ù mi alwintŋ yi yi ñswèrə ñswerè yà.

20 Bìkànki bi tsim bi gheè m̀bwekə, m̀inta'a m̀ wè mi tsim kĩ m̀bwekə.

21 M̀wèè mi mbəŋ m̀ wè m̀ dirə ñdirə, mbə tsò bìkilò m̀ghum mi ntaà, mi ló a aburə ŋwo nyigə bə, bo tigè mbəgite Nwĩ ñlonŋ aghòò m̀wèè ma yà. Aghòò ma ya a le mburə nswerə aà swèrè.

17

Ntiti àkwàrè yà

1 Angel wa yi mò'c a titi baangel bya bi sàmbaa mæ bi le ntugitə ikan jya ji sàmbaa aa, a zĩ a mbèe m̀ə ñswonŋ mæ, “Zi! Mè aa di'i njo yii mæ i ka kuu a nù ñtiti àkwàrè ya mæ à tswe a atu m̀ŋki m̀ ghà'àtə aà,

2 là'a akwàrè ya mæ bifò bi mbi bù ji akwàrè bo bo aà. Bè bi mbi bù bi bàànə m̀ ni m̀lù'ù mi akwàrè ma yà.”

3 A tigè ñlogə a gha a múm Azwĩ, bĩ'i yu gheè a nta'a m̀wèè m̀wèè, m̀ə yə m̀ŋgyè a ko'c a atu naà mitsə'ə i ghə'ə boò, ñluu ni m̀kum m̀ mbəgite Nwĩ a nu yu. Ntswe ni itu ji sàmbaa ni m̀ndonŋ mi nighumə.

4 M̀ŋgyè wa à le ŋwe'è itsə'ə ji bəgite ji atindùu bo ji ghə'ə boò, ŋwe'è nù yi nĩ ñjoo jii bi nanŋə nĩ àtiti gold, nĩ ŋgò'c atindùu, nĩ ñjoo atindùu. A le ntugitə ndón gold a abo yu, i luu ni innu ji swèrè bo bi ififwe innu jii i lo wa nĩ ànnu ñji àkwàrə yu.

5 Bi ɲwà'anə̀ ìkùm yĩ i le ntswe ní ɲji'ĩ ànnũ alò'òsə̀ aa ghu nijenə̀ ní nsi mə̀, “Babylon yĩ ɲwè, ɲdè bì ikwàrè bo bì yĩ ìnnũ jĩ swèrè fàa nsyè.”

6 Mè yə̀ mánɣyè wa a baanə̀ ní àlə̀ə̀ bə̀ bì Nwĩ, bo bì ní àlə̀ə̀ bə̀ bii mə̀ bì le nzwitə̀ nloɲ mə̀ bì le si swonɣə̀ annũ Yesu aa. Nòò yĩ mə̀ mè le nyə̀ mánɣyè waa, ànnũ naɲsə̀ ìntsyá ghá.

7 Lá angel wa a betə̀ gha mə̀, “Annũ a tsya a gho aa a ya aa ɛ? Wa mə̀ ka swonɣə̀ annũ alò'òsə̀ yĩ mə̀ a tswe nlonɣə̀ mánɣyè ghú, mə̀ nàà mìtsə̀'ə̀ yũ mə̀ ì tswe ní ìtu ji sàmbaa ní m̀ndonɣ mi nighum ì bè'è aa.

8 Wa nàà mìtsə̀'ə̀ yũ mə̀ ò yə̀ aa, ì le ntswe ntii a noò mò'ò. La kaa ì si ntii bú ìntswè. I ka fè'ɛ wa múm àtaa yĩ tsò ìntso ya, i ghèe tá bì ta ɲgi'ĩ ghu nu. Bè bii bì tswe fàa a atu nsyè, bii mə̀ kaa bì le ɲki'ì m̀kùm myaa wa múm àɲwà'anə̀ ntwèntii ɲwa'anə̀, a noò mə̀ Nwĩ à le nnaɲsə̀ mbi aa, ànnũ aa yĩ tsyá waa a nyə̀ nàà mìtsə̀'ə̀ yũ, mə̀ ì le ntswe ntii, kaa ɲki'ì ntii bú ìntswè, mə̀ ì ka yĩ bàɲnə̀ bú zì aa.

9 “Ma yũ a loò ní àm̀òntə̀ yĩ mə̀ a tswe ní mìtsyè. Ìtu jya ji sàmbaa à laa mbə̀ m̀inta'a mii mə̀ mánɣyè ghú à tswe ghu,

10 ɲki mbə̀ bifò bì sàmbaa bii mə̀ bì bì ntaà wò mə̀. Yĩ m̀fùurè à tswe mə̀ ghu, yĩ m̀fùurè aa bɔɲ ki zì. A bə̀ zì boɲ à ka tswe aa tsi'ĩ a ní mú àtii noò.

11 A ɲghèe a ní nàà mìtsə̀'ə̀ ya, mə̀ ì le ntswe ntii a noò mò'ò, lá kaa ɲwa'a ntii bú ìntswè aa, à bə̀ aa m̀fò yĩ à ywe'e bì nifwaa aa, à bə̀ aa yĩ mò'ò a titii bya bì sàmbaa, a ghèe nii aa mə̀ bì ta ɲgi'ĩ ghu nú.

12 “M̀ndonɣ mya mi nighum mə̀ ò ghìrə̀ nyə̀ aa, àa bifò bì nighum, bii kaa bì burə̀ t̃ m̀ida'a mi nifò kwèrə̀. Bo ka yĩ kwèrə̀ m̀ida'a mi nifò a ɲgaa yĩ m̀fùurè bo bì nàà mìtsə̀'ə̀ yá a ní noò yĩ m̀fùurè.

13 Ma bú bì tswe ní àm̀òntə̀ yĩ fùurè, ì kii fa m̀ida'á myaa bo bì adà'á yaa a mbo nàà mìtsə̀'ə̀ yá.

14 Bo bo ka yĩ mà'a Mú M̀binjərə̀ wa ní ìntso tá Mú m̀binjərə̀ wa bo bì bə̀ bii mə̀ bì tswe bo bo aa, bì twonɣə̀ waa, ntso'ò waa, bì yonɣə̀ nii ní ntii waa tsimè aa, tá à bo bə̀ bì ma bú gha'a waa, ɲlonɣ mə̀ à laa mbə̀ Mmà'àmbi bì mmà'àmbi, mbə̀ Mfò bifò.”

15 Angel wa a swonɣ a mbo mè mə̀, “M̀ɲki mya mə̀ ò ghìrə̀ nyə̀ àkwàrè ya a tswe ghu aa, àa bə̀, m̀bə̀ nnòò bə̀, m̀bə̀ itoo itoo, ɲki mbə̀ mighàà m̀ ìla'á.

16 M̀ndonɣ mya mi nighum mə̀ ò ghìrə̀ nyə̀ aa, bo bì nàà mìtsə̀'ə̀ ya ka yĩ bàa akwàrè ya, ì kwèrə̀ njoò tsim jii mə̀ à tswe ní ju aa, ì tigə̀ mà'atè yì nswèrè ìnswèrè, ì kurə̀ nɲyánu yĩ, ì tòò yì ní m̀ò'ò bwesə̀.

17 Nlonɣ mə̀ Nwĩɲɣonɣ à ɲɲ mə̀ a múm ntii bo mə̀ tá bo ghìrə̀ annũ yĩ mə̀ à tɲntə̀ aa, a ajàɲə̀ mə̀ bo ka tswe ní àm̀òntə̀ yĩ mò'ò, ì fa m̀ida'a m̀ nifò nyaa a mbo nàà mìtsə̀'ə̀ ya, ì ywe'e a noò yĩ bì ka yĩ lwensə̀ nighàà ní Nwĩ aa.

18 Mánɣyè wa mə̀ ò ghìrə̀ nyə̀ aa, àá ɲjò'ò àla'a yĩ ɲwè ya, mə̀ ì tswe ní m̀idà'á a atu bifò bì fàa atu nsyè aa.”

18

Ajàɲə̀ mə̀ Babylon à wə̀ aa

1 Ma yũ a ghè mə̀ ki tsyá, mə̀ yə̀ angel yĩ mò'ò a ló a aburə̀ nsigə̀, ìntswè ní adà'á yĩ wè, ɲwèènə̀ yĩ ì ke'è nsyè ìntsim.

2 A tɔɔnə ñghaa nĩ ñjĩ yĩ ñtĩ ñswonə mə,
 “A wò Mə! Babylon, ñjò'ò àla'a yĩ ñwè ya à wò mə!
 A tìgè mə ñbə aa ndùgə bìdemons,
 àdìgə aləəntə izwĩ jĩ bĩ itsim
 ñbə idìgə aləəntə bìsĩn bìtsim bĩ bə baa aà.

3 Nlon mə itoð tsim nò mə mìlù'ù mì tĩ mì ñghirə innu atsùrê mi mya
 mbaanə.

Bifò bĩ tsim fàa nsyə bĩ kĩ ñghirə innu mǎghàbè bo bo.
 Nğǎntan mītàà fàa atu nsyə i kĩ mə ñfu'u ñkabə yĩ ñwè nĩ àfù'u annu
 ñjĩ àkwàrə yĩ yá.”

4 Mə bú nyu'u ñjĩ yĩ mɔ'ɔ i ghaa a aburə nswonə nĩ mə,
 “Fè'è nĩ ghuu bə bā, nĩ ma'atə yĩ mfe'e ghuu;
 tǎ wa' à lò ñghirə ibĩ yĩ wa yĩ tsu,
 tǎ Nwĩ à wa' à lò ñkĩ ñĩn ñjò yĩ ya a nu bù;

5 Nlon mə bĩ tǎntə mə ibĩ waa i sa' à ñkɔ'ɔ nywe'e a aburə,
 Nwĩ a kĩ ñwa'atə ibĩ yĩ tsim.

6 Nĩ kwi'inə annu yĩ à le si ghìrə,
 ñte'e ñkwi'inə ibĩ yĩ ñgaa jĩ baà.

Ñĩn mìlù'ù ghu ndɔ̄nə, mii mì tĩ ntsyàtə mii mə à le si fa aa, ñgàà jĩ baà.

7 Tsò mə à le si ñee nĩ nú ñkĩ ñjĩ nĩ ñmbi ntərə aa,

kĩ nanşə mfa ñgi' i bô àjəñnə ghu mbo tsi'ĩ maa ajànə.

Nlon mə à le si swonə a mùm ñtĩ yu mə, ‘Mə bə aa ñfò mǎngyè, ññanə
 a abərə mə!

Kaa mə sǐ ñkwi' i bə, kaa mə aa yĩ wa' à kĩ ñkĩ ñjəñnə,’

8 maa ajàn, ñgi' i i ka yĩ kuu ghu nu a atú ñjwi yĩ ñfùrə,

mbə ñghò'ò nĩ nzwitə bə, nĩ àjəñnə, nĩ ñjĩ yĩ ñtĩ,

tǎ bĩ kĩ ntɔɔ yĩ a mɔ'ɔ;

ñlon mə Mmà'ambĩ Nwĩngɔ̄n yĩ à tsərə mə isa' à yĩ aa à tswe nĩ mĩdà' à.”

9 Bifò bĩ nsyə bù bya bĩ mə bĩ le si ghìrə annu mǎghàbè bo bo ñkĩ ñjĩ
 nĩ ñmbi bo bo aa, ka yĩ kĩ yə'ə lərə nĩ àkĩ yaa, a noð yĩ baa yĩ yə tǎ bĩ tɔɔ
 yĩ tǎ filĩ tìgə ñkɔ'ɔ aà;

10 baa yĩ tìgə təə a asa'a agha'a i bɔ'ɔ nĩ ñgi' i yĩ ya, i swonə nĩ mə,
 “Weməè! Weməè! Wò ñjò'ò àla'a yĩ ñwè,

wò ñjò'ò àla'a Babylon yĩ ñwè!

Tsi'ĩ a nĩ mú àtĩ noð, bĩ ghènsə mə ñnĩn njo a nu wò!”

11 Nğǎnmitaa jĩ fàa nsyə yə'ə nĩ Babylon ñjəñnə, ñlon mə kaa mbə ñu à
 wa' à ayoo mītāa ghu bú ñghəe nyuu;

12 kaa mbə ñu waa bù nyuu, gold, kə silva, ngɔ'ɔ atindùu, kə njoo
 atindùu, itsə'ə atindùu jĩ fù'ù jĩ siginə jĩ bĩ nanşə nĩ linen, itsə'ə atindùu
 jĩ bagitə, itsə'ə silk nĩ itsə'ə jĩ i ghè'ə boò aà, m̄buu itĩ tsim jĩ mə i tswe
 nĩ àyà' à yĩ siginə aa, ñjoo tsim jĩ mə bĩ nanşə nĩ m̄sɔ̄n mi nsəə aa, ñjoo
 tsim jĩ bĩ nanşə nĩ itĩ itindùu aa, njoo jĩ mə bĩ nanşə nĩ àtĩ bronze, iron,
 nĩ marble,

13 ñjoo jĩ i lùmə ñso'otə tso, cinnamon, njoo aghò'ò, ñjoo jĩ lùmtə, məə,
 frankinsense, mìlù'ù, mighurə, abaa yĩ bĩ nanşə ñghò'ò, m̄sɔ̄n, b̄ĩnkɔ'ò
 ñjĩm, nĩ m̄binjərə, b̄iləñə bo b̄ikaligə, nĩ ìbù'ù, bə bĩ bĩ tswe ntĩ aà.

14 Nğǎnmitaa jya i swon mə,

“Njoo jya tsim jĩ mə ñtĩ ghu i le si yə'ətə aa i khə mə gho ñghèè yĩ,

afũ'ũ yo tsĩm bo bì ñjoo jĩ sigĩnə tsĩm jĩi mə o tswòhə noo ghu mum aa i ghèè mē ñtso, kaa ò ka yĩ wa' à bù ñyə!"

15 Bə bĩi mə bi le si tanə mĩtaa nĩ ñjoo mà jú aa, ñtswə nĩ àbĩi yĩ ghà'atə ghu aa, ka tĩgə təə a asà'a agha'a, i b'ò'ò nĩ ñgĩ'i ya mə i kuu ghu nu aa, i tĩgə yə'ə nĩ tĩ ñjəhəni i swonə ni mə,

16 "Weməè! Weməè! Njò'ò àla'a yĩ ñwè ya mə bi le ñwə'ə nĩ ìtsə'ə atĩndùù jĩ fũ'ũ jĩ sigĩnə jĩi bi nanşə ni linen, bo bì jĩ bagitə nĩ jĩi ghə'ə boò

bì tsi'ĩ ni gold, nĩ ñgò'ò atĩndùù nĩ m̀bũm njoo atĩndùù aà!

17 Tsi'ĩ a ni mú àtĩi noò bì ghènsə mē m̀bwesə afũ'ũ mà yũ tsĩmà."

Itu ñgǎntiĩ iban, bə bì tsim bii bi kuu abanə ñkĩ aa, ñgǎntiĩ iban, bo bì bə bì tsim bii bi fà' à a múm ñkĩ aa, bi le ntigə ntəə a asà'a agha'a,

18 ñyə'ə nĩ àjàn yĩ mə bo le nyə filĩ fya fi kò'ò a nĩ ñjò'ò àla'a ya mə a le si khi aa, mə,

"A ni yuu njò'ò àla'a yĩ mə i leè m̀bə tsi'ĩ tsò ñjò'ò àla'a yĩ ñwè yulà aa è!"

19 Bo le ntigə ñkumə nĩ àtũ yaa nĩ àbĩrə, a àjàn yĩ mə bo le si yə'ə ñjəhəni, ñnanşə nyə'ə nswonə ni mə,

"Wèè ñgĩ'i, Wèè ñgĩ'i ñjò'ò àla'a yĩ ñwè yũ

Bə bii bi le ntswe nĩ iban a múm ñkĩ ghu aa, le ntigə ñgǎnkabə jĩ wè ñlonə afũ'ũ yi yà!

Tsi'ĩ a atu mú àtĩi noò, a bwè mē!

20 Ka ndoritə nĩ ñlonə mə a wò mē aa mbă aburə,

bə bì Nwĩ ni ñgǎntoo Kristo, nĩ ñgǎntoo Nwĩ,

ñlonə mə Nwĩ à ñĩ mə njo a nu Babylon ñlonə innũ jĩi mə à le ñghirə a nu bù aà!"

21 Angel yĩ mò'ò yĩ à le ntswe ni m̀dà' à aa a bwèè ñgò'ò yĩ i le m̀bə tsò ñgò'ò àbaa yĩ ñwè aa, ǹma'a a múm ñkĩ miyaa yĩ wè aa, ñswonə mə,

"Aà àjàn yĩ mə bi ka khi mà'a njò'ò àla' à Babylon tsi'ĩ nĩ m̀tsə'ə, kaa tá ñũ tsù à yi ñwa' à yi bù ñyə.

22 Kaa bi ka yĩ wa' à bù ñyu' u nji m̀lòh, kə nji ñgǎhnyəè ìkòò, kə nji m̀bàn mĩ tòn, kə ñjĩ ǹtàn,

kaa bi ka yĩ wa' a a mum wò bú ñyu' u;

kaa bì ka yĩ wa' à ñũ àbòfà' à

a mum wò bú ñyə,

kaa wa' à ñjĩ ñgò'ò àbaa

a mum wò bú ñyu' u;

23 kaa tá ñkà' à lām

i wa' à a mum wò bú ñta;

kaa wa' à ñjĩ ñdoo ñiyò'ò kə yĩ múhgen

a mum wò bú ñyu' u;

ñlonə mə ñgǎnmĩtaa jo jĩ wè jya le m̀bə aa bə bì wè bii mə bi le ntswe a atu nşyè aà,

ò le bwe'esə ìtoò tsim nĩ ìnnũ bĩsòrè jo jya aà.

24 Aləə nu ñgǎntoo Nwĩ, bo bì àləə nu bē bi Nwĩ,

bo bì à yĩ bē bì tsim bii bi leè ñzwitə fāa nşyè aa,

bì le nyə a njò'ò àla' à Babylon."

19

Baburə doritə ajəŋə mə əla'a Babylon a wo aə

1 Ma yú a ghə mə ki tsyá, mə yu'u ayoo yí mə'ɔ a ghaà ní tì tsi'í tso nji mambém ñnòò a aburə, a tɔŋnə ñswonə ní mə,

“Alleluia, ànnú nyweensə bè, ní nìgha'a, ní mìtì mi tswe aa a mbo Nwìŋgòŋ yí'inə,

2 ñlon me ñjò ji i ku'unə a annú nìŋkon.

A ñŋ mə njo a nú ñtì àkwàrə ya mə kì bùùrə a atu nsye yù ní nòŋkədàn yí waa

A kwí'inə mə àjəŋə mə à le nsaansə aləə ngəŋafà'á ji aa ghu nú.”

3 Bo ku'ùsə m̀bu ntɔŋnə nswonə ní mə,

“Alleluia! Fìli fii fi fè'è ghu aa, fi kɔ'ɔ ní ñdɔŋ, ñlwi'i nìŋkonə.”

4 Bilii bya m̀ghum mi mbaa ñtsò ji níkwà bo bì ñjoo jya mə i tswe ntì aa ji níkwà, i wò a nsye, mmii Nwí mə à ñəŋnə wa abərə aa, ñswonə ní mə, “Amen. Alleluia!”

Niyɔ'ɔ ní Mú Mbìnjərə̀ rɔyá

5 Nji i ló wa abərə, ñzi nswonə ní mə,

“Ka ŋgha'asə ní Nwìŋgòŋ yí'inə m̀bá bu ngǎŋfà'á ji tsim, bù bii ní bɔ'ɔ nii, bè bí kəgə bo bì bí wè.”

6 Mə bú ñyu'u ayoo yii mə a bə tsi'í tsò nji mambém ñnòò, i koò tsi'í tsò m̀jwú'ùnə mi ŋkì, ŋkii ŋkoo tsi'í tsò m̀bəŋ yí ñwè i kùmə, ñswonə ní mə, “Alleluia! Nlon mə Mmà'ambì Nwìŋgòŋ yí'inə, Mbu'utəmbi a sa'a mbi aà.

7 A bí'inə ka ndoritə ŋŋentə nii mfa ní nìgha'a ghu mbò,

ñlon mə niyɔ'ɔ ní Mú Mbìnjərə̀ wa ní zì mə.

Bi kì mə ñtaŋtə a múŋgèn yí.

8 Bi fá mə itsə'ə jì fù'ù jì siginè jii i laa njeɛŋkə aa mə tá à wɛ'ɛ”

(itsə'ə jì fù'ù jì siginè ma jú, áá itsinə innú jii bə bi Nwí ghìrə aà).

9 Angel wa a swon a mbo mə mə, “Ŋwà'anə annú yulá: Mbɔɔnə a mbo bè bii mə bi twonə waa mə tá bo yí nji niyɔ'ɔ ní Mú Mbìnjərə̀ wa aà.” A bú ñku'usə nswon a mbo mə mə, “Wa aa tsi'à ànnú nìŋkon yii mə a swon Nwí aà.”

10 Mə wò a nsye ghu mikòrə mə mə mii yi, lá a swon a mbo mə mə, “Tsuu annú ma yú ló ghìrə! Wa mə bè aa ñú àkòrə ghò a múm àfà'á, bo bì ñú àkòrə bilim bo bitsim bii mə bi tswa annú nìŋkon ya yii mə Yesu à le ŋghìrə a laa aà. Mii bə Nwí.” Nlon mə annú nìŋkon ya yii mə Yesu à le nswon a laa, áá àzwí ntoonwí.

Yu wa yii à kɔ'ɔ ləŋə yí m̀fù'ù wa aə

11 Mə yə àburə ña'anə. Mə lí ñyə a ləŋə yí m̀fù'ù, ñú yii mə à kò'ɔ ghu atu aa, bí twon nii ní Yu yii mə fá'á ní ñtì yí tsim a mbo Nwí. A lèntə innú ŋkii mma'a ní m̀ntso ní m̀anji yii à tsinə aà.

12 Mí'í mi mi khí tsi'í tsò ñlwà mə'ɔ, itsə'ətu nifò jì kəgə jì ghà'atə i tswé ghu atu, bí ŋwa'anə ikùm ghu, yii mə kaa ñú dàŋ à sè zì ntsyàtə yí.

13 A wɛ'è itsə'ə jii mə bí murə a ní àləə, ikùm yii bí twonə nii ghu i bə Nìghàà ní Nwí.

14 Ntsuntsò aburə i wɛ'ekə itsə'ə jì fù'ù jì siginè, jii mə i fu'u tsi'í fù'ù ñjeɛŋkə aa, ñkɔ'ɔ biləŋə bí fù'ù ñyonə nii.

15 Munwi ñtsò yĩ ñtsò'è a fe'è ghu ntsù, mbə yĩ mə a wǎ itoo gho aà, yumbəŋ, à ka yĩ ki sa'a waa nĩ ñgwànè àtì. Aa yĩ tigə nĩj mĩlù'ù mĩ alwintəŋ nĩ mĩ àfii mĩ'ĩ mĩ Nwĩŋgəŋ Mbu'utəmbĩ myá.

16 Bì ŋwa'ànè ìkùm yĩ mɔ'ɔ a nĩ àtsə'ə yu bo bì a nitù'u yu, mə, Mfò bífɔ, nĩ Mmà'ambĩ bì mmà'ambĩ.

17 Mə yə angel a təə a ntsù noò, ñtəŋnə ntwoŋə nĩ bisinj bì tsim bii bì le si dārə ndəŋ a nji'ĩ nìkàŋ aa, ñswoŋ a mbo bo mə, "Zi ŋghotè nì, ŋka mbə nĩ ikòò yĩ wè wa mə Mmà'ambĩ à kà'a aà.

18 A ŋkurə nɔjyánú bífɔ, nĩ nɔjyánú bítà bì ntsò, ñjyánu bə bì wè, ñjyánu bĩlənə bo bì yĩ bĩkɔ'ɔ bì lənə, nĩ ñjyánú bə bítsim, yĩ ibù'ù nĩ yĩ bə bii bì si ibù'ù bə, yĩ bə bì wè bo bì yĩ bə bĩ kəgə."

19 Mə yə nàà mĩtsə'ə ya nĩ bífɔ bí fàa nsye, nĩ mĩntsù mĩ ntsò myaa, bì ghotè mə bì mà'a a yu wa yĩ à kò'ɔ lənə wa aa, bo bì yĩ ntsùntsò nĩ ñtsò.

20 Bì le ntswa nàà mĩtsə'ə ya nĩ àbù'u ntsò bo bì ñgàŋntoò m̄bwe'esə wa mə à le ŋghìrə innù jĩ yéyerə ghu nsi, mbwe'esə bə bii mə bì le ntswe nĩ àwenə nàà mĩtsə'ə ya, ŋki ŋgha'asə fĩŋkobè fi fya aà. Bì le mmà'à waa bì baa a atú ñtì wa a m̄m̄m̄ àtsùmə mɔ'ɔ ya mə a khi nĩ sulphur aà.

21 Bì le ntigə ŋwa abugè bə nĩ munwĩ ñtsò yu wa yĩ à le ŋkɔ'ɔ lənə yĩ n̄fù'ù wa aà. A bə munwĩ ñtsò wa mə à le si fē'è ghu ntsù aà. Bisinj bì tsim le ŋkurə nɔjyánú jya jya mbè'e ito'o.

20

Ìlòò jya ntsù'ù yĩ fùùrè

1 Mə yə angel a ló a aburə nsigə, ñtugitə bĩkey bì ataa yĩ tsò ñtso ya, bo bì mamù'ù atsəŋə ŋkòò bə.

2 A baŋnə a ndəfɔ wa, yu wa yĩ mə à nĩ alwen no ya aa, mbə Devil bo Satan aa, ŋkwerə yĩ a nĩ ìlòò ntsù'ù yĩ fùùrè,

3 m̄ma'a yĩ fya a m̄m̄m̄ àtaa, ntsetə ntsù yĩ, ñsij atú yĩ nĩ àwenə ale mə tá à tsuu itoo itoo bũ ki bwe'esə, nywe'e a noò yĩ mə ìlòò jya, ñtsù'ù yĩ fùùrè à ka yĩ tsyà aà. Bɛɛ mə i tsya bəə bəŋ baa mà'atə yĩ a nĩ mú àtì noò.

4 Mə yə ibèrè, bə bii mə bì fa ada'a a mbo bo mə bì ka nsa'a bə aa, bì tswetə ghu. Mə kì n̄bu nyə bə bii mə bì le ŋkwyèkə itú jya, ñlon ajàŋ mə bì le si swəŋ annù ñlon Yeso ŋki ñlon nìghàà nĩ Nwĩ aa, bo bì bə bii bì le ntuu mmii nàà mĩtsə'ə ya nĩ fĩŋkobè fi fya aa, kaa ŋkì'ì nĩ àwenə yĩ ya a n̄jenə nĩ nsi bo kə a mbo bo tswé aà. Bo le nyweenə nĩ n̄wo, ñtigə mbu'utə mbi bo bì Kristo a nĩ ìlòò ntsù'ù yĩ fùùrè.

5 Kaa abugè biku bì bə a le ŋwa'à nĩ n̄wo yweenə, ñywe'e a noò yĩ mə ìlòò jya ñtsù'ù yĩ fùùrè i le ntsyà aà. Aa n̄wàà nĩ nyweenə n̄wo nĩ ntsyà m̄bii.

6 Mbɔɔnə yĩ ñwè a mbo ñù yĩ mə à ywèenə nĩ n̄wo a tìtì n̄wàà nĩ bə nĩ ntsyàmbii aà. Aa kì laa m̄jnsə. Kaa n̄wo n̄i mə mĩ ywe'e mĩ mbaa aa kaa mĩ s̄i n̄i àdà'à a nu ma buù bə tswé. Ma buù bə ka yĩ bə ŋgàŋmà'anwĩ a mbo Nwĩ bo bì a mbo Kristo, i tigə bu'utə mbi bo bo, a n̄jĩm̄ ìlòò ntsù'ù yĩ fùùrè.

7 Noò yĩ mə ìlòò jyá ñtsù'ù yĩ fùùrè ka yĩ tsyà aa, tá bì fi'isə Satan wa atsəŋ yu,

⁸ tá à fè'ε mbwe'esè itoo jya mē i tswe a ni m̄buu mi atu nsye mù mi n̄kwà aa, là'a Gog ni Magog, i ghotē waa, ñdùu waa i gha'a ntsyá awañē ŋki miyaa yí wè, tá bo bo tañtē ntsò.

⁹ Bo tigē m̄benē a sogyè, ntsya idigē jì ghà'àtē fàa a atu nsye, ñghēε ŋkarisē a baligē wa yī mē bē bi Nwī bya bi tswe ghu aa bo bi ñjò'ò àla'a ya mē Nwī à kòñē aà. Là, m̄'ò i lò a aburē nsigē ntōo waa,

¹⁰ bi tswá Devil wa mē à bwè'èsē waa laa, m̄ma'a wa a m̄m̄m̄ àtsùmē m̄'ò sulphur, wa adigē yī mē nàà m̄tsə'ə ya bo bi ñgāñntōò m̄bwe'esē wa tswe ghu aà. Tá bo tigē nyē ŋgí'í ghu nī àsí'ínē bo bi ñitugē nlwĩ'í n̄ñkonē.

¹¹ Mē bú nyē mamù'ù àbèrē yí fù'ù, ñù a ñaññē ghu, ñnsye bō m̄bà'à àbùrē khē ñlo ghu nsi ñghèē waa. Kaa àdigē ntswé àyaa a wa'à bē.

¹² Mē yē biku bya, bi wē bo bi bi kēgē, bi tēntē wa nsí àbèrē, bi ña'akē ñjwà'ànē. Mē bú nyē bi ña'à àñjwà'ànē yí m̄'ò, ma ya a bē àñjwà'ànē ntswénttì. Bi tigē ñsa'a ni m̄sa'a mi biku bi bē, ñnyonē nī ñnnù jīi mē bi le ñghìrē bi ñjwà'ànē wa a m̄m̄m̄ ñjwà'ànē jya aà.

¹³ Ŋki miyaa yí wè i fi'isē bē bīi mē bi le ñkwokē ghu mum aa, ñìwo bo bi àla'a biku bi bē kī m̄fi'isē bē bīi mē bi le ñkwo ntswe a mum bo aa, bi sa'à waa a nī ñnnù jīi bi le ñghìrē aà.

¹⁴ Bi sà'à mē, ñtigē m̄ma'a Nìwo bo bi Ala'a biku bi bē wa a mum àtsùmē m̄'ò. Ma yú a bē ñìwo nīi mē ni ywe'e mi m̄baa aà, là'a ataa m̄'ò yá;

¹⁵ ñù yīi mē kaa bi le ñwa'á ikùm yi wa m̄m̄m̄ àñjwà'ànē ntswénttì yē aa, bi ma'à wa m̄m̄m̄ àtsùmē m̄'ò.

21

Abùrē yí fii bō ñnsye yí m̄fii

¹ Mē tigē nyē a aburē yí fii bo bi ñnsye yí m̄fii; ñlonj mē à le ti bē aa bonj àbùrē yí m̄bīi bo ñnsye yí m̄bīi ya i tsyá mē, kaa ŋki miyaa yí wè kaa i wa'à kī m̄bu m̄bē.

² Mē tigē nyē ñjò'ò àla'a yí ñlàà ya mē à ni a Yerusalem yí m̄fii aa, a lò a aburē a m̄bo Nwī ñsigē, m̄bē tsi'í tsó m̄ñgēn yīi mē bi ñañsē mē ñjwe'ε itsə'ə ñiy'ò ji a tigē ñghēε nī a ntsi'í ñdoò yí aà.

³ Mē yu'ù ñjī ñù i ghaa nī tì, ñlo aa wa abèrē, ñswonj ni mē, “Yē ñì, wá ñtò'ò Nwī i zī mē ñtigē ntswe a títì bē. Nwī à ka tigē kī tswe bo bo, tá bo tigē m̄bē bē bi, tá Nwī yombonj tá à tswe bo bo;

⁴ Nwī à ka yè'è milàà mi tsim a mi'í bo, kaa tá ñìwo wa'à bù m̄bē, kaa tá àjəññē, kē ñyè'è, kē ñyù'ù ñyàñjē, kaa tá i wa'à bù m̄bē, ñlonj mē ñnnù jya mē i le ntswe a nī m̄bi yí m̄bīi ya aa i tsyá mē aà.”

⁵ Yu wa mē à le ñaññē wa abèrē aa a swonj mē, “Yē ñì, mē ghìrē ñjòò tsim tsítsòñ i tigē jì fii.” A le ŋki m̄bu nswonj a m̄bo mē mē, “Ñwà'ànē yulá ànnù ñlonj àa tsi'í ànnù n̄ñkonj, yīi mē m̄bē bē yu'u m̄bīi aà.”

⁶ A bù ñswonj a m̄bo mē mē, “Wa mē ghìrē mē ñnnù tsimē! Mē ni Alpha ŋki m̄bē Omega, m̄bē ñlòginē ŋki m̄bē nlwĩ'isē. A m̄bo ñù yīi mē ñjī ñkī yañjē nīi aa, mē ka fa ŋkī wa mē i lō ni ñañbìrē wa mē ŋkī ntswénttì fè'è ghu aa, tá à no tsi'í tì tū.

⁷ Ñù yīi mē à ma'a ntsyá aa, a ka tswe nī ñjoo mà jù mē mē kà'a aa, tá mē bē Nwī yī, tá à bē mú ghà.

8 Lâ a ɲghɛɛ ni bɛ b̄i bi bɔ'ɔ aa, bɛ b̄i bi s̄i Nwī bii aa, kɛ ɲḡaɲatsùurɛ, n̄i ɲḡaɲzwitɛ bɛ, n̄i ɲḡaɲajirɛ, ni bis̄ɔrɛ, ɲḡaɲmii m̄ɪɲkobɛ bo bi ɲḡaɲabaɲnɛnn̄u bitsim, bo aa ȳi tswe aa wa m̄úm àtsùm m̄ə a khi ni mɔ'ɔ bo sulphur, m̄bɛ n̄iwɔ n̄ii ni ywe'e mi mbaa."

Yerusalem ȳi ɲfii w̄a

9 Angel wa ȳi mɔ'ɔ a tit̄i baangel bya bi s̄amba a m̄ə bi le ntugitɛ ikaɲ jya ji s̄amba a m̄ə i le nluu n̄i ɲjɔ ji nlwī'ɪ ɲjɪm jya ji s̄amba aa, a ghaà a mbo m̄ə ɲswɔɲ m̄ə, "Zi t̄a m̄ə di'i m̄uɲgen, ɲgwɛ Mú Mb̄ɪɲjɛrɛ wa a mbo w̄o."

10 A tigɛ ɲlogɛ gha a m̄úm Azwī, ɲghɛɛ ni m̄ə a atu nta'a ȳi wɛ, ɲdi'i Yerusalem, ɲjɔ'ɔ àla'a ȳi ɲlàà ya a mbo m̄ə, a fɛ'è a aburɛ a mbɛɛ Nwī, ɲsigɛ nzi ni a nsyɛ,

11 ɲɲweenɔ ni ɲgha'a ni Nwī, ɲɲwɛɛnɛ ȳi i bɛ tsɔ ɲgɔ'ɔ àt̄indùu ȳi i tsyànɔ a nyɛ aa, tsɔ jasper, ɲjɛɲkɛ tsɔ crystal.

12 ɲkya ȳi i le nt̄i ɲki nsa'a aa, i le ɲkarisɛ Yerusalem w̄a, ɲkya wa i tswɛ ni m̄intsu mi ibù'ù nighúm ɲtsò baa, baangel nighúm ɲtsò baa tswɛ wa m̄intsu mi ibù'ù. Bi le ɲɲwà'ànɛ mikum mi ɲgwɛ'ɛnda bɔɔ bi Israel bya nighúm ɲtsò ji baa, wa ni m̄intsu mi ibù'ù.

13 M̄intsu mi ibù'ù le ntswe a mbi nsà'a nòò mi ntarɛ, ɲtswe a mbi àtu mi ntarɛ, ɲtswe a mbi nt̄i mi ntarɛ, ɲki ntswe a mbi ɲtsò nòò mi ntarɛ.

14 ɲkya ɲjɔ'ɔ àla'a wa i le ntswe n̄i ɲgɔ'ɔ àtsɛnda nighúm ɲtsò baà, bi ɲwa'ànɛ mikum mi ɲḡaɲntoo Mú Mb̄ɪɲjɛrɛ jya nighúm ɲtsò baa ghu.

15 Angel wa m̄ə à le ɲghàà a mbo m̄ə aa, à le tugitɛ figɛ ȳi bi le nan̄sɛ ni gold aa, a mfigɛ ɲjɔ'ɔ àla'a ya, bo bi m̄intsu mi ibù'ù mya, n̄i ɲkya wa ghu.

16 Mbɛɛ ɲjɔ'ɔ àla'a jya ji nikwà i le ɲkù'ùnɛ, ɲsà'at̄ɛ ȳi bɔ m̄bwà ȳi ku'ùnɛ, a figɛ ɲjɔ'ɔ àla'a ya, n̄i àti yi yá, i bɛ b̄ikilo metre 2,400, ɲsà'at̄ɛ ȳi, m̄bwà ȳi, n̄i ɲɲɛnɛ ȳi le m̄bɛ tsi'ɪ ɲḡɪɲ ɲḡɪɲɛ.

17 Angel wa à le ɲki mfigɛ ɲkya ɲjɔ'ɔ ala'a w̄a, i bɛ bi metres 66, ɲyonɛ aa ni figɛ ȳi bɛ bitsim figɛ n̄i ɲjoo ghu aa.

18 Bi le ɲghùrɛ ɲkya wa aa ni jasper, àla'à ya a b̄aɲnɛ ɲnan̄sɛ m̄bɛ tsi'ɪ gold, ɲta tsɔ ɲkɛ'è ȳi i laa aa.

19 Bi le ntsɛ'ɛ ɲgɔ'ɔ atsɛɲkya jya n̄i ɲgɔ'ɔ àt̄indùu, ɲgɔ'ɔ ȳi m̄b̄ii i le m̄bɛ jasper, ȳi ɲyɔɲtɛ bɛ sapphire, ȳi i ywɛ'ɛ ji tarɛ aa bɛ agate, ȳi m̄ə i ywɛ'ɛ ji nikwà aa bɛ emerald,

20 ȳi i ywɛ'ɛ ji ntaà aa bɛ onyx, ȳi i ywɛ'ɛ ji nto'o aa bɛ carnelian, ȳi i ywɛ'ɛ ji s̄amba aa i bɛ chrysolite, ȳi i ywɛ'ɛ ji nifwaa aa bɛ beryl, ȳi i ywɛ'ɛ ji bù'ù aa bɛ topaz, ȳi i ywɛ'ɛ ji nighum aa bɛ chrysope, ȳi i ywɛ'ɛ nighúm ɲtsò mɔ'ɔ aa i bɛ jacinth, ȳi i ywɛ'ɛ nighúm ɲtsò baa aa i bɛ amethyst.

21 M̄intsu mi ibù'ù mya nighúm ɲtsò baa le ɲki m̄bɛ ɲjoo it̄indùu ɲtsò baà; bi gh̄irɛ ɲtsùbù'ù wa ȳi mɔ'ɔ ȳi mɔ'ɔ aa n̄i m̄bùm ɲjoo àt̄indùu ȳi fùurɛ. Mf̄aɲnɛ ɲjɔ'ɔ àla'a ya i nan̄sɛ m̄bɛ gold, ntanɛ tsɔ ɲkɛ'è.

22 Kaa m̄ə le ɲwa'a ndámà'anwī wa ɲjɔ'ɔ àla'a yá, ɲlon m̄ə ndámà'anwī ȳi i le m̄bɛ Mmà'amb̄i Nwɪngɔɲ Mbu'utɛmbi bo Mú Mb̄ɪɲjɛrɛ w̄a.

23 Kaa ɲjɔ'ɔ àla'a ya wa'à n̄i n̄inòò, kɛ saɲ m̄ə t̄a à ka nta ghu lɔɔ, ɲlon m̄ə ɲgha'a ni Nwī ni ta ghu tsɔ ɲkà'á. Mú Mb̄ɪɲjɛrɛ wa a bɛ lám ɲjɔ'ɔ àla'a yá.

24 Itoo fàa mbi ka yĩ tigə karə aa wa mùm ñkà'a yu. Tã bifò bi tsim fàa nsye tã bi zi ni ñigha'a nyaa ghu.

25 Kaa baa yĩ wa'á mĩntsu mi ibù'ù mya a si'inə ka ntsetə; kaa itugə ka yĩ wa'á ghu ka mfi.

26 Bi ka yĩ lògə ñigha'a ni itoo jĩ fàa mbi bo bi àfù'ù yaa i zĩ ni yu wa a mùm ñjò'ò àla'á.

27 Kaa ayoo nsĩj yĩ tsu kaa a ka yĩ wa'á ghu kuù, kə bə ñu yĩ mə a ghìrə innu jĩ swèrə, kə ñu yĩ mə a tswɛɛ ibáɲnənnu aa. A ka yĩ kuu tsi'ĩ bə bii mə bi ɲwa'anə mĩkũm myaa wa mùm àɲwà'ànə ntswénti Mú Mbĩjərè yá aà.

22

1 Angel wa a gheɛ ní m̀bĩi ndi'i ɲki miyaa ɲki ntswénti wa a mbo mə, i jɛɛɲkə tsi'ĩ tsó crystal, ñlo wa abərə Nwi bo bi yĩ Mú Mbĩjərè wa

2 ɲkoɲə nsigə wa a titi m̀fáɲnə ñjò'ò àla'a, wa aghəɲə ɲki miyaa a mbèè tsim, àti ntswénti a təə ghu, ntswe ní mbuu mĩntá mi ñighúm ñtsò baà. ɲkoonə ni mĩntá mi mya a atu sàɲə a atu sàɲə. Ƴəɲ ati ma ya i le nstwe aa a ɲghùrə itoo itoo ghu.

3 Kaa mbə bi wa'á ayoo tsu yii mə ndòò Nwĩ i tswɛ ghu maa mùm ñjò'ò àla'a yə. Lá tã àbərə Nwĩ bo yĩ Mú Mbĩjərè wa, tã à baɲnə ntəə ghu. Tá ɲgáɲfá'á jĩ ka mmii n̄i.

4 Bo ka yĩ ki yə nsĩ yi tá bi ki ɲwa'anə ikũm yi a niɲenə ni nsi bo.

5 Kaa itugə i ka yĩ wa'á bù mbə, kaa tá bo wa'á ni waa ɲkà'á lám kə ɲkà'á n̄inòò bú ɲka n̄lɔɔ, ñlonj mə Mmà'àmbi Nwĩɲɔɲ àa yĩ bə ɲkà'á waa. Tá bo tigə mbu'utə mbi bo bo ñlwi'i n̄ɲkoɲə.

Ajàɲə mə Yesu à ka yĩ zĩ aà

6 Angel wa a swonj a mbo mə mə, “Wa annu yula mə mə swonjə aa à ní ànnu n̄ɲkoɲ ɲkù'ùnə a mbii aà.” Wa Mmà'àmbi Nwĩɲɔɲ mə a fa Azwĩ yi a mbò ɲgáɲntoo jĩ jya aa, à tòò mē angel mə tá à zi ndi'i annu yii a tswɛ ní ɲghɛnsə mfɛ'ɛ aa a mbò ɲgáɲfá'á yĩ.

7 Yesu a swonj mə, “Yə n̄i, wa mə zĩ tsi'ĩ tsitsɔɲə!” Mbɔɔnə a mbo ñu yii mə a ləə innu jii mə àɲwà'ànə yúlà a swonjə mə i ka yĩ fɛ'ɛ aà.

8 Aa mə Jɔn yii mə mə yu'u ɲki nyə innu ma jú aà. Nòò wa mə mə yu'u ɲki nyə innu ma jú aa, mə le ɲwò a mĩkòrə angel wa mə à le ndi'i innu ma jú a mbo mə aa mə mə mii yi,

9 lá a swonj a mbo mə mə, “Tsuu ajàɲə annu ma yú ló ghìrə! Wa mə bə aa ñu àkòrə ghò a mùm àfà'á bo bi ñu àkòrə bilim bo, ɲgáɲntoo Nwĩ, bo bi bə bii mə bi ləə innu jii mə àɲwà'ànə yúlà a swonj aà. Mii bə Nwĩ.”

10 A bú ñswonj a mbo mə mə, “Tsuu ntoo yii mə àɲwà'ànə ma yú a swonjə nlonj innu jii mə ka yĩ fɛ'ɛ aa a alò'òsə ló ləə ñlonj mə wa nòò à tigə a abò.

11 Tá ñu ɲghìrə innu jii bi tá à gheɛ ní m̀bĩi a ɲka ɲghìrə innu jii bi, tá ñu yii mə a ghìrə innu nsijə aa tá à gheɛ ní m̀bĩi ɲka ɲghìrə innu nsijə. Tá ñu yii mə a ghìrə innu jii i tsinə aa, tá à gheɛ ní m̀bĩi ɲka ɲghìrə innu jii i tsinə aà. Tá ñu yii mə à làa aa, tá à k̄i ntswe nlaa.”

12 Yesu a swonj mə, “Wa mə zĩ tsi'ĩ tsitsɔɲə! Ntugitə mitsɔ'ònə mi afà'á, i zĩ i tsɔ'ɔ afà'á ñu ñtsim i yonjə a ní ànnu yii à le mfà'á aà.

¹³ Wa m̀̀è nì Alpha ñkì mb̀̀e Omega, m̀̀b̀̀e ntsyà m̀̀b̀̀ĩ ñkì mb̀̀e ñjìr̀̀e ñjĩm, mb̀̀e nlogiǹ̀e ñkì mb̀̀e nlwĩ'ĩs̀̀e.

¹⁴ “Mb̀̀oɔǹ̀e a mbo b̀̀e b̀̀ĩ b̀̀ĩ s̀̀ĩ'ĩ m̀̀e its̀̀e'̀̀e jya a laa, ñl̀̀oŋ m̀̀e mb̀̀e bo jì f̀̀ĩntà f̀̀ĩ atì f̀̀ĩ ntsẁ̀ent̀̀i fya, ñkì ntsya nì m̀̀ĩntsũ m̀̀ĩ ɪbu'u mya, ñkkuu wa ñj̀̀o'̀̀o àla'a.

¹⁵ Bulà b̀̀e ka yì t̀̀eə a abeɛ kaa wa'a ghu kuù, m̀̀bu jya, ǹ̀ĩ b̀̀is̀̀oɔr̀̀e, nì ñgàŋajir̀̀e jya, nì ñgàŋnzwit̀̀e b̀̀e, nì ñgàŋmmii b̀̀ĩnwi b̀̀ĩ adàŋə̀̀e adàŋə̀̀e, nì ñ̀̀u ǹ̀tsim ỳ̀i m̀̀e à k̀̀oŋ ñghir̀̀e innũ mbwe'es̀̀e aà.

¹⁶ “Wa m̀̀e Yesu, m̀̀e t̀̀oò angel ghà a mbo bù, nì ñtoò yulà a mbo ñghot̀̀e jya. Wa m̀̀e laa mb̀̀e ntig̀̀e ñgig̀̀e bo b̀̀ĩ nanəbir̀̀e David wá, m̀̀b̀̀e f̀̀ĩnj̀̀oŋ f̀̀ĩ t̀̀itug̀̀e f̀̀ĩ f̀̀ĩ ta aà.”

¹⁷ Azwĩ ya nì Mũŋg̀̀en wa swoŋ m̀̀e, “Zi.” Tà ñ̀̀u ỳ̀i m̀̀e à yu'u aa, tà à swoŋ m̀̀e, “Zi.” Tà ñ̀̀u ỳ̀i m̀̀e ñ̀̀jì ñk̀̀i i yanə ǹ̀i aa tà à zi, tà ñ̀̀u ỳ̀i m̀̀e a ỳ̀e'̀̀e aa, tà à kwər̀̀e ñk̀̀i ntsẁ̀ent̀̀i t̀̀i tú.

¹⁸ M̀̀e wà'̀̀as̀̀e a ñ̀̀u ǹ̀tsim ỳ̀i m̀̀e a yu'u ntoo ỳ̀i m̀̀e i f̀̀e'̀̀e f̀̀a a m̀̀m àŋwà'̀̀aǹ̀e yulà ỳ̀i m̀̀e a swoŋə̀̀e ǹ̀i innũ j̀̀i m̀̀e i ka ỳ̀i f̀̀e'̀̀e aà. Mb̀̀e ñ̀̀u tsù à ku'us̀̀e annũ ghu boŋ Nwĩŋg̀̀oŋ à ka ỳ̀i k̀̀i k̀̀u'̀̀us̀̀e ǹ̀i ñighò̀̀o nì ñkwõŋ b̀̀e nya m̀̀e b̀̀i ñwa'aǹ̀e f̀̀a m̀̀m àŋwà'̀̀aǹ̀e aà.

¹⁹ Mb̀̀e ñ̀̀u tsù a f̀̀i'̀̀it̀̀e ñighàà ǹ̀i tsu f̀̀a m̀̀m àŋwà'̀̀aǹ̀e ntoo ỳ̀u ỳ̀i m̀̀e a swoŋə̀̀e ǹ̀i innũ j̀̀i m̀̀e i ka ỳ̀i f̀̀e'̀̀e aa, boŋ Nwĩŋg̀̀oŋ à ka ỳ̀i k̀̀i kwər̀̀e a ỳ̀i atii f̀̀ĩntà f̀̀ĩ atì f̀̀ĩ ntsẁ̀ent̀̀i fya m̀̀e a tswə wa m̀̀m ñ̀̀j̀̀o'̀̀o àla'a ỳ̀i ñ̀̀làà manj̀̀e ya aa, m̀̀e b̀̀i ñwa'aǹ̀e f̀̀a m̀̀m àŋwà'̀̀aǹ̀e aà.

²⁰ Yu wa ỳ̀i m̀̀e à swõŋ innũ ma j̀̀u aa, à swõŋ m̀̀e, “A laa m̀̀e m̀̀e z̀̀i tsi'ĩ ts̀̀its̀̀oŋə̀̀e.” Amen. Zi a Mmà'̀̀amb̀̀i Yesu.

²¹ Tà ɪb̀̀oŋ Mmà'̀̀amb̀̀i Yesu tà i tswə a mbo b̀̀e b̀̀i Nwĩ b̀̀i tsim̀̀e. Amen.